

د افغانستان معظم ټولواك ۱۲۹۳
 كال دمیزان د میاشتې په دوېشتمه
 نیټه په کابل کښې زیږیدلی دی.
 خدګه چه دده گران عمر زده کړې
 او تعلیم د اقتضا وې وگرځید نو
 په لومړنیو او منځنیو ښوونځیو
 کښې د زده کړې لپاره شامل شو
 او په پای کښې یې خپل عالی
 تعلیمات په کابل کښې سرته ورسول
 هر کله چه دده محترم پلار اعلیحضرت
 شهید سعید محمد نادر شاه غازي
 د افغانستان د سفير په حیث باریس
 ته لاړ همایونی ذات هم له فقید
 شهید یار سره دمجمو تحصیلا تو
 د زده کړې لپاره دده ملګری شو.
 نو فرانسوی ژبه او عالی علوم یې
 په مختلفو مشقو کښې په عالی
 ښوونځیو او پوهو کورنیو کښې
 زده کول او د وطن د داخلی مسا ئلو
 او ملی اخلاق په نسبت خصوصي
 تربیه او د هیواد په باره کښې د
 لازم مطالبو ادراک او نور خصایص
 یې له خپل پلار څخه زده کړي دی.
 د افغانستان له لویو اغتشا شاتو
 نه وروسته (چه نجات یې د اعلیحضرت
 همایونی دمحترم پلار په واسطه
 سره سرته ورسید) مددوح ټولواک
 چه خپل تعلیمات یې سرته رسولی
 وو او د وطن د خدمت له پاره چمتو
 شوی و ۱۳۰۹ شمسی کال دمیزان
 په ۲۰ نیټه کابل ته تشریف راوړ
 له دی کبله چه دده لویو خوا عسکری
 عالم سره مینه درلوده او له بلی
 خوایی و غو ښتل چه دخپل
 پلار د عالی نظر یا تو
 پیروی وکړي په عسکری شعبه
 کښې دکابل په عالی نظامی تعلیمگاه
 کښې شامل شو او په لږه موده
 کښې یې په دی شریف فن کښې
 بری وموند او په ۱۳۱۰ لمریز کال
 کښې یې دوالاحضرت سردار احمد
 شاه د دربار پخوانی وزیر چه د
 اعلیحضرت محمد نادر شاه شهید
 دتره زوی و مشره لور په نکاح
 کړه او د دغه کال په آخر کښې
 څه موده دحربی دوزارت په وکالت
 او څه موده دمعارف دوزارت په
 وکالت موظف شوی وو همایونی
 اعلیحضرت خپل ذاتی لیاقت او
 فطری استعداد په ښه اداره او د
 صحیحو خدمتو په کولو په دی دوه
 وزارتو کښې په ښه توګه ښکاره
 کړ. په ۱۳۱۲ کال کښې یعنی هغه
 وخت چه اعلیحضرت محمد نادر
 شاه غازي شهید شو دملت دوکیانو
 مشرانو او ټولو عسکری او کشوری
 افرادو په غوښتنه او اتفاق د
 سلطنت په تخت کښېناست. سن
 کال دده مبارک چلوس (۳۴) کال
 گڼل کیږي.

دمعظم همايونی اعلیحضرت زامن اولونی

- ۱- دوالاحضرتی شهنزادگی بلقیس
دزیریدو نیته ۱۳۱۱ لمریز کال
دحمل ۲۸ .
- ۲- دوالاحضرت مرحوم شهنزاده
محمد اکبر زیریدو نیته ۱۳۱۲
لمریز کال داسد ۱۹ .
- ۳- دوالاحضرت شهنزاده احمدشاه
دزیریدو نیته ۱۳۱۳ لمریز کال
دسنمیلی ۲۱ .
- ۴- دوالاحضرت شهنزادگی مریم
دزیریدو نیته ۱۳۲۵ لمریز کال
دعقرب ۱۰ .
- ۵- دوالاحضرت شهنزاده محمد
نادر زیریدو نیته ۱۳۲۰ لمریز
کال دجوزا ۴ .
- ۶- دوالاحضرت شهنزاده شاه
محمود دزیریدو نیته ۱۳۲۵ لمریز
کال دمیزان ۱۰ .
- ۷- دوالاحضرت شهنزاده محمد
داؤد (بیمتون یار) دزیریدو نیته
۱۳۲۸ لمریز کال دحمل ۲۵ .
- ۸- دوالاحضرت شهنزاده میرویس
دزیریدو نیته ۱۳۳۵ لمریز کال
ددلو ۵ .

کارکنان و افغانان کالنی و عمرین تبریکت

صمیمانه خویش به مناسبت چهل و شصت و یکمین سالگرد استقلال

افغانان بخود اعلیحضرت معظم همايون، علیحضرت

ملک معظم، خدایات حیدر لطفنتی و ملت نجیب افغانان

تقدیم می‌دهد .

تمثال فرخنده اعلیٰ حضرت المتوکل علی اللہ محمد ظاہر شاہ پساہ شاہ
محبوب و ترقی خواہ ما

عليا حضرت ملکه حميرا مادر معنوی ملت افغان

پیام های علیحضرت معظم بهایونی

در مراسم رسمی سال

در مراسم افتتاح شاهراه تورغندی، هرات و قندهار

مساعی قابل قدر فرزندان زحمت کش این کشور خاصه قوای کار میباشد که با آرزومندی صمیمی برای ترقی وطن عزیز در سایه زحمات شبانروزی بر مشکلات فایز گردیده اند .

همچنان همکاری متخصصان کشور دوست و همسایه ما اتحاد شوروی که در موسم های مختلف سال با تحمل گرما و سرما در اعمار این شاهراه با جدیت و علاقمندی سهم گرفته اند فایز قدر میباشد .

معاونت بلاعوض اتحاد شوروی در عملی ساختن این پروژه بزرگ بهترین نشانه دوستی همسایگی نیک و همکاری مثبت و با ثمر بین افغانستان و همسایه بزرگ شمالی آن محسوب میشود .

این مساعدت بی قید و شرط آن کشور محل تقدیر کامل ملت افغانستان است .

خرسندم که درین موقع جلالتماب کیریل مازوروف معاون اول شوروی وزیران اتحاد شوروی و همراهان محترم ایشان درین محفل از حکومت و مردم اتحاد شوروی نمایندگی میکند . با تشکر از تمنیات نیک زعما و ملت شوروی توقع دارم مراتب قدر دانی عمیق ماراهنگام عودت بوطن شان به زعما و ملت بزرگ خویش ابلاغ نمایند . و اینک بنام خداوند توانا و به آرزو مندی ترقی افغانستان و صلح جهانی این شاهراه را افتتاح مینمائیم .

هموطنان عزیز و مهمانان گرامی ! خرسندم ازینکه فرصت می یابم تا یک پروژه مهم مواصلاتی دیگر کشور را افتتاح نمائیم . یک مملکت وقتی میتواند از پیشرفت منظم امور انکشافی خود اطمینان حاصل نماید که پروژه های آن بصورت مرتب دنبال گردیده و بمرحله انجام و بهره برداری رسانده شود .

پروژه شاهراه غربی که به مساعی قابل قدر والاحضرت سردار محمد داؤد طرح و آغاز گردیده و حکومت بنیادلی دکتور محمد یوسف آنرا با جدیت دنبال نمود و اکنون انجام یافت بما اطمینان میدهد که این اصل مهم پلان گذاری در کشور ما مؤفقا نه تطبیق میگردد .

انکشاف خطوط و مواصلات یکی از ضرورت های اولی پیشرفت امور اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی مملکت میباشد .

باتکمیل این پروژه که به معیار بلند فنی اعمار گردیده یکی از نقیصه های مهم مادرین قسمت رفع میگردد و نه تنها تسهیلات مناسب برای توسعه تجارت خارجی کشور فراهم میشود بلکه بحیث یک جزء شاهراه آسیائی در انکشاف تجارت و نزدیک ساختن مردمان این قاره نیز کمک مینماید .

انجام مؤفقا نه این پروژه محصول

بهناسبت عید سعید فطر

دراين ايام فرخنده که ملت ما
فريضة صيام را به پايان رسانيده و
اينک با انجام مراسم عید مشغولند
پيام تهنيت خود را به آنها ابلاغ
ميداريم .
اميدواريم ملت ديانت شعار ما
چنانکه از برکات رمضان بهره ياب
گردد و روز های عید را نيز
دعا ميکنيم .

بهناسبت حلول سال نو

موطنان عزيز !
يکي از امور مهمه اجتماعي که منافع
صحي و اقتصادي آن بتمام طبقات
مردم ميرسد موضوع باغداری، تربيه
و تکثير نهال و اشجار در نقاط مختلفه
ميباشد . مساعي آنانيکه درين امر
پيچسته قدم ميگذارند برای خود آنها
و مربوطين شان و هم به مرام محيط
و اجتماع ايشان سودمند واقع ميشود.
فصل بهار برای نهال شاني و
باغداری از اوقات مقتنم است و مردم
ما همه ساله در چنين موقع پر فيض
و برکت با شانندن نهال ها و تشکيل
قوريه ها و در امور کشتمندی خود
از آن حتی الوسع استفاده کرده اند.
اينک در طليعه سال نو و آغاز بهار
مانند سالهای گذشته شما را بدین
امر نافع و خير عام ملتفت سياخته توصيه
مينمائيم که در اکثر روز های فصل
ربيع و خصوصاً در اول سال که با
رخصتي عموم در سراسر کشور بنام
ميله نهال شاني تخصيص شده است

بهناسبت عید اضحی

با اين پيام عید قربان را به موطنان
گرامی مبارکباد ميگوئيم شعائر مقدس
اسلامي که مبداء خوشبختی های
معتوی ميباشد در اخلاق ، اعمال فردی
و اجتماعي سهم روشن دارد .
اجتماع مسلمانان از اکتاف جهان
به خانه خدا و بجا آوردن مناسک
حج بصورت دسته جمعی بيروان دين
مبين اسلام را بسوی وحدت نظر و
اتحاد عمل در راه تأمين هدف های
عالي انساني رهنموني ميکند .
مراسم قرباني درين ايام مظهر
درس ايتار و از خود گذريست .
همچنان تجديد محبت در طی گنرم

جوشی های عید بنیان دوستی و برادری
را استوار میگرداند .
پابندی و علاقمندی ملت ما باین
شعائر فرخنده اسلامی ازدیانت شعاری
شان سرچشمه گرفته و موجب مسرت
ما میگردد .
امیدواریم این ایام تبرک را با
استفاده از ارزش های معنوی و
مادی آن بخوشی سپری گردانید .
بیارگاه خداوند برای سعادت و
سر بلندی ملت خود و همه مسلمانان
گیتی و آرامش جهان بشریت دعا
میکنیم .

مسافرت

موقف بین المللی افغانستان تحت قیادت اعلیحضرت معظم همایونی
پادشاه معظم ما و مساعی حکومت بنیاعلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم
در سال ۱۳۴۴ و ۱۳۴۵ برای توسعه روابط بین المللی افغانستان و برای
خدمت به صلح جهان و انکشاف فضای حسن تفاهم نقش مهمتری داشته
است .

مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه به اتحاد
شوروی، مسافرت والا حضرت شهزاده احمد شاه و والا حضرت خا قول به
ایران، مسافرت بنیاعلی محمد ها شم میوندوال صدر اعظم به اتحاد شوروی،
مسافرت الکسی کوسیگین صدراعظم اتحاد شوروی، و مسافرت مارشال
محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان بکابل و مسافرت بنیاعلی میوندوال
صدراعظم بد هلی نشانه مساعی خجسته افغانستان و تعقیب سیاست
خیر خواهانه بین المللی آن مییاشد که درین فصل سالنامه ثبت و به مطالعه
گذاشته شد .
(اداره)

مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی

و علیا حضرت ملکه معظمه به اتحاد شوروی

اعلیحضرت معظم همایونی و علیا
حضرت ملکه معظمه بنا بر دعوت هیئت
رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر
اشتراکیه شوروی بساعت ۹ و ۴۵
دقیقه قبل از ظهر روز ۱۲ اسد برای یک
مسافرت رسمی توسط طیاره مخصوص
الوشن ۱۸ عازم آن کشور گردیدند .
والا حضرت شاهدخت بلقیس اعضای
خاندان جلیل سلطنتی، صدر اعظم
و اعضای کابینه، کوردیلوما تیک
جنرال های اردوی شاهانه، مامورین
غالب رتبه کشوری، معاریف کابل در
میدان هوایی کابل جهت وداع
اعلیحضرتین حاضر بودند. در نزد یک
طیاره والا حضرت شهزاده احمد شاه
و دیگر شهزاده های گرامی، صدراعظم
و زیر دفاع ملی، اکابیل مبارزان
والی کابل و شارژدافیر سفارت کبرای
شوروی با اعلیحضرتین وداع کردند.
مواکب شاهانه ساعت ۴ و ۳۰ دقیقه
روز ۱۲ - اسد به مسکو، مواصلت
نمود. طیاره حامل اعلیحضرتین، در
فضای شهر مسکو توسط طیاره های
جت جنگی بدرقه گردید. صدر هیئت

یکی از اولین ملل بود که به مبارزه بر ضد استعمار علم برداشت و طی پیکار سختی استقلال ملی خود را بدست آورد مراتب تبریکات پر حرارت خود را تقدیم میداریم .

برای ما مایه بسی خوشی است که فتح شما در همان سالیکه انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتوبر در روسیه پیروز شد بدست آمد .

اعلیحضرت شما بار اول نیست که به اتحاد شوروی مسافرت مینمائید و زعمای شوروی نیز مکرر به کشور مهمان دوست شما مسافرت کرده اند ملاقاتها و مذاکراتیکه با اعلیحضرت شما داشتیم هر دفعه صمیمانه و با ثمر بوده به توسعه و تحکیم مزید روابط دوستی بین اتحاد شوروی و افغانستان اثر محسوس خواهد داشت این بار بازدید رسمی نیز فرصت خواهد داد تا بار دیگر راجع بمسایل مورد علاقه تبادل افکار بعمل آوریم ما یقین داریم که این مذاکرات در راه توسعه و تحکیم روابط حسن همجواری اتحاد شوروی و افغانستان قدم نوین خواهد بود .

ما روابط خود را با افغانستان به دستور لینن که در زمان وی پایه دوستی ما گذاشته شد همواره نصب العین خود میدانیم .

لینن ضمن گزارش خود راجع به فعالیت حکومت بتاریخ ۱۱ دسمبر ۱۹۲۰ در هفتمین کانگرس شوراهای سراسر روسیه اظهار نمود ما باید همچنین خاطر نشان بسازیم که در روابط مؤدت آمیز ما روز بروز با افغانستان بهبود می یابد .

مایه خرسندی است که ما امروز دلائل و احساس کامل داریم که این سخنان لینن را تکرار میکنیم .

بعد از شش ماه چهل و پنجمین سال قرار داد دوستی افغانستان و

رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی ، صدر اعظم اتحاد شوروی و دیگر زعمای برجسته آن کشور ، جنرال محمد عارف سفیر کبیر افغانستان در مسکو ، سفیر کبیر اتحاد شوروی متعین کابل روسای کوردیپلوماتیک مقیم مسکو از اعلیحضرت تین پذیرائی نمودند . سرودهای ملی دو کشور نواخته شد . ذات شاهانه گارد احترام را که مرکب از واحد های بحری بری و هوائی بود معاینه فرمودند بعداً اعلیحضرت معظم همایونی ، علیا حضرت ملکه معظمه بمعیت صدر هیئت رئیس شورای عالی اتحاد شوروی و صدر اعظم آن کشور توسط موتر مخصوص جانب اقامتگاه اعلیحضرتین حرکت کردند . شهریان مسکواز اعلیحضرتین پادشاه و ملکه افغانستان با گرم جوشی پذیرائی کردند . خیابان های وسیع شهر مسکو با بیرق های افغانستان و شعار های دوستی تزئین یافته بود .

شام ۱۲ اسد دعوتی از طرف صدر هیئت رئیس شورای عالی اتحاد شوروی به افتخار اعلیحضرتین شاه و ملکه افغانستان در تالار بزرگ کریملین ترتیب یافته بود و بیانیه هائی آتی تعاطی گردید .

بیانیه صدر هیئت رئیس شورای عالی اتحاد شوروی

اعلیحضرتین مهمانان گرامی و دوستان! با رضایت مندی عمیق از مهمانان عالیقدر اعلیحضرت همایونی محمد ظاهر شاه و علیا حضرت ملکه حمیرا که از افغانستان دوست تشریف آورده اند در مسکو پذیرائی مینمائیم . از طرف هیئت رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به اعلیحضرتین وسایر مهمانان افغانی صمیمانه خیر مقدم و تبریک میگوئیم . ما به ملت با شهامت افغانستان که

بازدید رسمی که هشت سال پس از اولین مسافرت رسمی من در کشور زیبا و پهناور شما صورت میگیرد خاطرات بسیار گوارای مرا تجدید میدارد .

اجازه بدهید مراتب امتنان خود و ملکه را از دعوت هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی که بما موقع این بازدید دوستانه را فراهم نموده اظهار دارم .

یکی از مشخصات این علاقه خالصانه آنست که متقابل میباشد مردم افغانستان در برابر مردم اتحاد شوروی عین احساسات مؤدت را دارند .

خرسندم درین محفل دوستانه مراتب این احساسات مردم افغانستان را ب مردم و زعمای اتحاد شوروی ابراز مینمائیم .
میزه دیگر این دوستی منشأ تاریخی آن است مردمان هر دو کشور از نخستین ایام استقلال افغانستان هنگامیکه رژیم شوروی تحت رهبری لینن فقید استوار گردیده بود بنیان این دوستی عنعنوی را گذاشتند بنابر آن ظهور این دوستی مقارن به ایام پر افتخار تاریخ معاصر هر دو دولت است .

صفت دیگر این دوستی آن است که روز افزون میباشد طی سالیان متوالی مخصوصاً در ده سال اخیر علایق اقتصادی و فرهنگی هر دو دولت دوست و همسایه هر روز توسعه یافته است . شناسائی بین مردمان هر دو کشور رو به تزاید میباشد . از آنجاست که دوستی افغانستان

و اتحاد شوروی خوشبختانه پیهم تقویت می یابد ، دوام این دوستی در آینده امر یقینی است زیرا پایه های آن بر همسایگی نیک ، احترام متقابل ، عدم مداخله در امور یکدیگر و توسعه همکاری اقتصادی و فرهنگی

اتحاد شوروی و بعد از سی و پنج سال گذشت قرار داد بیطرفی و عدم تجاوز اتحاد شوروی و افغانستان فرا خواهد رسید عده دول همسایه که درین قرن پر اضطراب می توانند این ثبات و استواری را در روابطین خود متذکر گردند چندان زیاد نیست در صورتیکه قرار داد ها و پیمان های ما مناسبات ما و دوستی ما از عهده تمام آزمایش های زمان برآمده به پیروی از ضرب المثل بسیار خوب افغانی که حاکی است دوستی راه صد ساله هست .

ملل اتحاد شوروی با حسن نظر و احساسات دوستی متوجه مساعی و کوششهای مردم افغانستان و حکومت پادشاهی آن در راه ترقی و انکشاف کشور خویش میباشد . در طی سال های اخیر افغانستان به موفقیت های مهمی نایل شده است و سیاست عدم الحاق و بیطرفی وفاداری به ایده و افکار صلح و استقلال ملی مردم جهان که تحت رهبری اعلیحضرت عملی میشود به این امر مساعدت میکند . ما ازین موفقیت های شما منبهریم و خواستاریم در ترقیات و انکشاف کشور خویش به کامیابی های بیشتر نایل شوید .

اجازه بدهید جام خود را به صحت اعلیحضرت همایونی پادشاه و علیا حضرت ملکه و جمیع دوستان افغانی به سلامتی مردم شجاع و ملت دوست افغانستان و توسعه مزید ثمر بخش روابط دوستانه بین اتحاد شوروی و افغانستان بلند کنم .

بیانیه اعلیحضرت معظم همایونی
جلالتماب عزیز! از کلمات لطف آمیز و استقبال دوستانه مردم و زعمای شوروی که مظهر دوستی بی شائبه بین کشور های ما میباشد تشکرات خود و ملکه را اظهار میکنم . این

اعلیحضرت معظم همایونی حسین با زدیډ ۱ ز اینکه بنا روا لی مسکودر ساختمان فابریکه خانه سازی و نقشه های کابل کمک کرده اظهار خوشی فرموده علاوه کردند که ما برای آبادی شهر های خود پرابلم های عمومی داریم و اظهار امید نمودند که ارتباط نزدیک بناروالی های مسکو و کابل در حل پرابلم ها کمک شایانی نماید . بساعت ۴ عصر روز مذکور ذات شاهانه از موزه مرکزی اردوی شوروی دیدن فرمودند .

بیانیه اعلیحضرت معظم همایونی در انجمن روابط فرهنگی اتحاد شوروی و افغانستان

جلالتما بان

دوستان عزیز !

از کلمات دوستانه خیر مقدم شما نهایت متشکرم این کلمات نشانه مجاهدات قابل تحسین این انجمن در راه شناسائی مزید بین دو کشور همسایه و دوست اتحاد شوروی و افغانستان میباشد .

خرسندم این مجاهدات شما را تقدیر نموده پیام دوستی مردم افغانستان را بشما میرسانم . دوستی بین ملت شما و ملت ما اگر چه بنیان استوار عنعنوی دارد مگر با توسعه تماسها و شناسائی مزید بین مردم هر دو کشور و تقویت روابط اقتصادی و فرهنگی خاصه در ده سال اخیر روز بروز بیشتر متین و مستحکم میشود زیرا هر دو ملت هر آنقدر یکدیگر را بیشتر میشناسند به همان اندازه آزر و مند توسعه مؤدت به یکدیگر میشوند این یکی از دلایل واثق دوام دوستی و حسن نیت و همسایگی و احترام متقابل بین هر دو ملت میباشد . نقش دانشمندان و هنرمندان در تقویت این دوستی قابل قدر است . در سالهای اخیر علمای اتحاد

مطابق آرزوی مردمان دو کشور استوار میباشد .

امیدوارم طی این مسافرت خویش با جلالتماب شما و دیگر زعمای شوروی راجع به مسایل مورد علاقه دو کشور تبادل افکار نمایم و این مسافرت من در تشدید علایق حسنه بین افغانستان و اتحاد شوروی اثر مفید داشته باشد . اعلیحضرت معظم همایونی بروز ۱۴ اسد از مودلهای بعضی از عمارات جدید شهر مسکو دیدن نمودند درین موقع بناروال مسکو ورود ذات شاهانه را خیر مقدم گفت : بناروال مسکو اظهار کرد که : شورای بناروالی مسکو در تحکیم روابط دوستی بین افغانستان و شوروی سهم کوچکی گرفته اما سعی داریم که با بناروالی کابل همکاری های بیشتری نمائیم . ما حاضریم در پروژه خانه سازی که در کابل رویدست است کمک نمائیم . بناروال مسکو علاوه کرد مسکو یک شهر قدیم اتحاد شوروی بوده و از عمران ۸۱۹ سال میگذرد . کول دور ۱ دور شهر مسکو ۱۰۹ کیلو متر و مساحت آن هشتاد و هفت هزار و نیم کیلو متر بوده و هفت ملیون جمعیت دارد . بناروال مسکو افزود که ما نمیخواهیم در آینده شهر مسکو را توسعه داده در ازدیاد نفوس آن بکوشیم در نفوس مسکو تا سال ۱۹۸۰ سه صد هزار نفر افزود خواهد شد و بعد از آن از ازدیاد سکنه و مهاجرت درین شهر جلوگیری میشود . تاسیس فابریکات صنعتی که در ازدیاد نفوس و مهاجرت مردم برای پیدا کردن کار عامل بزرگ است ممنوع قرار داده شد یعنی در شهر مسکو بعد ازین فابریکات صنعتی ساخته نمیشود . امسال چهار صد هزار نفر با پارتمانهای جدید نقل مکان خواهد نمود .

اعلیٰ حضرت معظم ہمایونی هنگامیکہ پروژہ خانہ سازی و مصلحت آن دیکھن می نمایند .

جهان و ختم استعمار بهر شکلی که باشد پایدار میشود . افغانستان این حقایق را که مطابق منشور ملل متحد میباشد در اعلامیه های باندونگ ، بلگراد و قاهره به همنوایی يك عده بزرگ کشور های صلح خواه جهان تأیید نموده است .

در خاتمه یکبار دیگر از جانب خود و ملکه و همراهان خویش تشکرات صمیمی خویش را از بدیروانی دوستانه شما توأم بامسرتی که از ملاقات مجلد با مردمان اتحاد شوروی بهمن دست داده اظهار میدارم .

بیانیهٔ بناغلی الکسی کو سیگین صدراعظم اتحاد شوروی در ضیافتیکه از طرف هیئت رئیسه اتحاد شوروی شام ۱۶ اسد در قصر کریملین به اعزاز اعلیحضرتین ترتیب یافته بود اعلیحضرتین :

مادرین محفل برای ابراز احترام به مهمانان عالیقدر که از کشور دوست ما افغانستان وارد شده اند گرد آمده ایم . بنام هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی و حکومت شوروی به اعلیحضرت محمد ظاهر شاه و علیا حضرت ملکه حمیرا صمیمانه تبریک میگویم همچنین به وزرای حکومت پادشاهی و تمام مهمانان افغانی ماکه وارد اتحاد شوروی شده اند تبریک و خوش آمدید میگویم . مردم شوروی به همسایگان افغانی شان احترام عمیقی دارند و میدانند که در آن طرف سرحد شوروی دوستان ، مردمان شجاعی زندگی میکنند که طبیعت آنانرا باحس و غرور و حیثیت ملی و آمادگی برای جانفشانی در راه دفاع استقلال وطن خود پرورش داده در عین حال مردم افغانستان سال بسال بیشتر موفق میگرددند طبیعت را وادار میسازند که به نفع بشر خدمت کند

شوروی برای معرفی افغانستان کتب و رساله های مفید نگاشته اند مردم افغانستان نیز از زندگی مردم دوست و همسایه اتحاد شوروی بیش از پیش مطلع بوده از ترقیات پیهم علمی و اقتصادی اوشان احساس مسرت میکنند . صد ها شاگرد افغان بین ملت مهمان دوست شما در ساحات مختلف علمی و فنی مشغول تحصیل اند . این علایق فرهنگی توأم باروابط اقتصادی استوارتر میشود .

مردم افغانستان همکاری های بی قید و شرط مالی و اقتصادی اتحاد شوروی را که در عملی ساختن نخستین و دومین پلان پنجساله ما سهم بارز داشته تقدیر میکنند . مساعی مردم افغانستان در راه پیشرفت اقتصادی اجتماعی و فرهنگی ناشی از آرزومندی صمیمانه ایشان برای بهبود زندگانی و تأمین کرامت بشری میباشد .

قانون اساسی جدید افغانستان که سال گذشته نافذ گردیده مظهر این آرزومندی مردم ما است مطابق روحیهٔ این سند بزرگ ملی ما تأمین حقوق مدنی و سیاسی باید موازی با عمران اقتصادی و پیشرفتهای فرهنگی ما صورت گیرد .

مردم افغانستان طالب ترقی همه مردمان جهان بوده و این مجاهدات خویش را جزء مجاهدات کافه بشریت در راه تأمین همزیستی مسالمت آمیز و صلح و سلام میدانند .

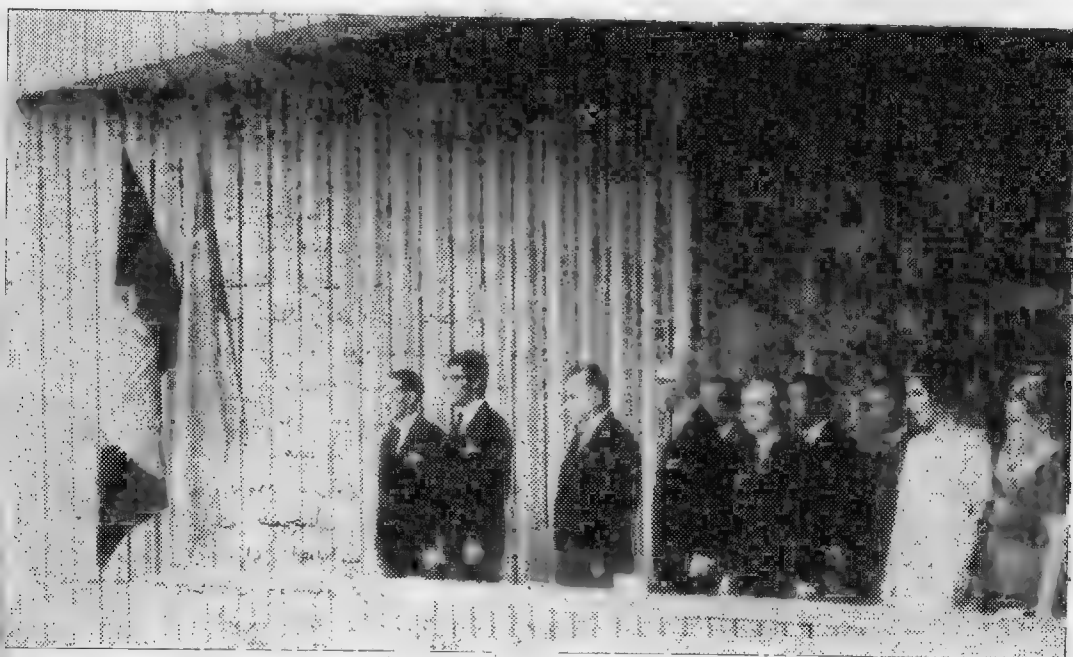
افغانستان خط مشی سیاست خود را مبنی بر حسن نیت دوستی با همه مردمان و ملل جهان دانسته با پیروی بیطرفی مثبت و قضاوت آزاد از شمول در همه دسته بندی های نظامی خود داری میکند . تأمین حق تعیین سر نوشت مردمان و ملل در نگاه مامشرط مهم همزیستی مسالمت آمیز میباشد . صلح گیتی محض با آزادی همه مردمان

و خوشوقتیم که درین کار سهم داریم. مردم ما با شادی مردم افغانستان موقعیکه درین کشور مؤسسات صنعتی و انرژی و آبپاری جدید و جاده های جدید افتتاح میشود سهیم میباشند.

در اتحاد شوروی با رضایت مندی خاطر نشان میشود که همکاری اقتصادی اتحاد شوروی با افغانستان

در پیشرفت اقتصادی آن کشور تحکیم بیشتر استقلال آن و ترقی سطح زندگی مردم آن کشور اثر نیکی می بخشد مردم کشور ما با دقت و علاقمندی زیادی موفقیت های افغانستان را مشاهده نموده و برای فعالیت شما در راه تحکیم و استقلال ملی ترقی اقتصادی و فرهنگی قدر و قیمت عالی قایل میباشند.

دوستانه بین کشور های ما توسط همین قید و مهارین آزادی افغانستان بیان گذاشته شد و هیچگاه در بین ما مناقشه و اختلافی موجود نبوده است و هم موضوعاتی در بین نیست که باعث عدم موافقت ما گردیدم دوستی افغانستان و اتحاد شوروی را مغشوش سازد. ۲۷
علیحضرتان ما با این گفتار شما

علیحضرت معظم همایونی و علیاحضرت ملکه معظمه در تالار قصر
کرمین باز مامداران اتحاد شوروی

اظهار داریم که اطمینانیه های که در اثنای امضای معاهده بیطرفی و عدم تجاوز متقابل از طرف حکومت مادر آن وقت ابراز شده بود کاملاً صحیح و بجای بوده است و این موضوع يك بار دیگر در اثنای مذاکرات ما در دوران مسافرت فعلی اعلیحضرت پادشاه افغانستان به اتحاد شوروی تأیید گردید . مذاکرات ما در فضای تفاهم و اعتماد متقابل که از مدت

زیادی باینطرف از مشخصات روابط بین افغانستان و اتحاد شوروی است صورت گرفت ما موضوعات همکاری بین کشور های خود را بصورت ثمر بخش مورد مذاکره قراردادیم و راجع به موضوعات فعلی بین المللی تبادل افکار کردیم . در تخمین و سنجش اوضاع فعلی جهان وجه مشترك زیاد بین حکومت ما موجود است من معتقدم که حکومت هر دو کشور ما اهمیت مساوی و مهم را در متفق ساختن همه قوای که مخالف استعمار است قایل بوده و از صلح و امنیت مردم طرفداری میکنند .

موضوع اتحاد اهمیت اولیه دارد و خصوصاً درین موقعیکه قوای امپریالیست سعی میورزند که علیه قوای آزادی ملی دست باقدرات تجاوز کارانه بزنند توجه جهانیان فعلاً بموضوع ویتنام معطوف شده است یعنی جائیکه اقدامات ایالات متحده امریکا اوضاع را ایجاد کرده که نتایج بسیار خطرناکی از آن متصور است .

اتحاد شوروی نگرانی و تشویش بسیار از کشور های بیطرف بشمول افغانستان راجع به مناقشه ویتنام درك کرده است .

موقف اتحاد شوروی راجع به موضوع ویتنام ثابت و تغییر ناپذیر باقی می

کے اساس دوستی حسن همجواری احترام متقابلہ ، عدم مداخلہ در امور داخلی یکدیگر توسعه همکاری اقتصادی و ثقافتی است موافق هستیم و این اساسی است که مطلوب هر دو کشور ماست .

ما انکشاف روابط افغانستان و اتحاد شوروی را به حد اعلی تقدیر میکنیم و معتقدیم که اعلیحضرت شما نقش مهمی در تحکیم مزید این روابط دارید .

لهذا باین مسافرت شما اهمیت زیادی قابل استیم ما باین عقیده هستیم که این مسافرت شما طوریکه قبلاً هم گفته شد يك قدم موافق آمیز در تحکیم مزید روابط بین افغانستان و اتحاد شوروی خواهد بود چنانچه پروتوکولی که امروز برای تمديد ده ساله معاهده بیطرفی و عدم تجاوز متقابل تاریخی ۲۴ جون ۱۹۳۱ باامضاء رسید مؤید این امر می باشد امضای این معاهده که سی و پنج سال قبل صورت گرفت يك مرحله مهم در راه انکشاف روابط دوستانه بین کشور های ما و يك رویداد مهم در تمام اوضاع بین المللی این عصر میباشد .

در مقدمه و آغاز این معاهده گفته شده که افغانستان و اتحاد شوروی فیصله کرده اند تا این معاهده را به منظور تقویه روابط دوستانه و حسن همجواری که خوشبختانه بین مملکتین موجود است و همچنان بااساس معاهده که بتاریخ بیست و هشتم اپریل ۱۹۳۱ باامضاء رسیده انعقاد کنند . و اعتماد دارند که این روابط بطور ثابت همچنان انکشاف خواهد کرد و برای اهداف عالی صلح جهانی خدمت خواهد کرد .

امروز بعد از سپری شدن سی و پنج سال ما با کمال رضایت میتوانیم

بین مردم افغانستان و اتحاد شوروی
بیشتر انکشاف و تقویه یابد .

متن بیانیه اعلیحضرت معظم همایونی
در دعوتیکه شام ۱۶ اسد از طرف هیئت
رئیسۀ شورای عالی اتحاد شوروی
بافتخار اعلیحضرتین دو تالار بزرگ

کرملین ترتیب یافته بود
جلالتمآب عزیز !

از کلمات صمیمانه جلالتمآب شما
که طی این محفل بزرگ اظهار نمودید.
از جانب خویش و از جانب ملکه و
همراهانم اظهار تشکر مینمایم .

مسفرت زعمای اتحاد شوروی به
افغانستان و مسافرت زعمای افغانستان
به کشور شما در استواری پیوندهای
مؤدت بین هر دو ملت تأثیر نیک
دارد .

شادم که هشت سال پس از
نخستین سفر رسمی خویش بار دیگر
به مسافرت رسمی در کشور زیبا و
پهناور شما پرداخته درین محفل

ماند ما نقطه نظر حکومت ویتنام شمالی
را راجع به طرق عادی ساختن اوضاع
در جنوب شرق آسیا کاملاً حمایت
میکنیم و در همکاری با مبارزه دوستان
ویتنامی که هدف آن تقویه و دفاع از
خاکشان است ادامه میدهم .

دوستان گرامی ! امروز قسمت
مسفرت رسمی مهمانان ما خاتمه می
یابد امیدوار هستیم که مهمانان گرامی
ما بهترین خاطرات دوران اقامتشان
را در اتحاد شوروی با خود به
افغانستان ببرند .

من از آنانیکه درین محفل حاضر
استند خواهش میکنم که در سر
کنیدن این جام سلامتی مهمانان
عالمقدر و گرامی ما اعلیحضرت پادشاه
و علیا حضرت ملکه افغانستان و به
صحت وزرای حکومت افغانستان و به
صحت تمام دوستان افغانی با من
اشتراک کنند . امیدواریم که همکاری

اعلیحضرت معظم همایونی در محفلی اشتراک دارند که موافقت نامه عدم
تعرض بین افغانستان و اتحاد شوروی امضاء میشود .

خواهد شد بندو کانال آبیاری ننگرهار که از بهار امسال بکار افتاده بند نغلو که در آینده نیروی برقی تولید خواهد کرد کشفیات گاز طبیعی که استفاده وسیع صنعتی از آن مدنظر میباشد و دیگر پروژه های سودمند اقتصادی و فرهنگی بمساعدت اتحاد شوروی در ترقی اقتصادی افغانستان سهم بارز داشته و خواهد داشت .

این معاونت های اتحاد شوروی به افغانستان برازنده ترین نمونه همکاری اقتصادی بین دو کشور دارای رژیم سیاسی متفاوت بوده عالی ترین مظهر حسن همجواری و همزیستی مسالمت آمیز و همکاری با ثمر در راه ترقی و بختیاری مردمان بمنظور تشدید صلح جهان میباشد .

مردم افغانستان به این حقیقت متوجه میباشند هر قدمیکه در راه عمران مادی و معنوی خویش بر میدارند ایشانرا به هدف بزرگ دیگر آنها یعنی تقویت صلح و ترقی متوازن ملل از راه همکاری با همه مردمان جهان نزدیک میسازد بنابراین سیاست بیطرفی قضاوت آزاد و دوستی با همه ملل و همکاری اقتصادی با ایشان با آرزوهای ترقی خواهانه ملت افغانستان مطابق و در استواری مبانی صلح جهان مفید و مؤثر میباشد . تقویت روابط افغانستان با کشور های خارجی و نقش بین المللی آن متوازی به مساعی آن در داخل کشور در راه انکشاف دیموکراسی و تأمین عدالت اجتماعی پیش میرود .

بزودی نخستین انتخابات شورا برحسب قانون اساسی ۹ میزان ۱۳۴۳ در کشور ما صورت میگیرد و قاطبه ملت افغانستان مطمئن است ازین راه در بلند بردن سویه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی خویش و تأمین کرامت بشری موفق تر باشد .

دوستانه شرکت میکنم دیدار مجدد اتحاد شوروی از چندین جهت برای من مایه مسرت است .

یکی اینکه ترقیات روز افزون مردم اتحاد شوروی را در سیر زمان مشاهده میکنم واقعاً مردم افغانستان که برای عمران اقتصادی و ترقی اجتماعی و فرهنگی خویش متمادی صرف مساعی مینماید از وقوع پیغم ترقیات مردم این کشور دوست و همسایه شادمان میشوند دیگر اینکه مشاهده میکنم خوشبختانه علاقمندی به افغانستان و تحولات آن نزد دوستان شوروی ما پیغم توسعه می یابد .

خرسندم از اینکه تمدید ده ساله معاهده بیطرفی و عدم تجاوز (۱۳۱۰) (۱۹۳۱) با انعقاد يك پروتوکل صورت گرفت .

دوستی بیطرفی و عدم تجاوز بین کشور های ما يك امر واقعی بوده و اکنون جهانیان از سالیان دراز تجربه به نقش آن در تحکیم امر صلح و امنیت جهان بهتر پی برده اند . مساعدت های بی قید و شرط اتحاد شوروی که در این ده سال به پیمانه روز افزون به افغانستان رسیده است در تکمیل پلان پنج ساله اول و پلان پنج ساله دوم ما سهم بارز داشته است حکومت و مردم افغانستان این مساعدت های بشمار همسایه دوست ما اتحاد شوروی را به نگاه تقدیر کامل می نگرند این همکاری اقتصادی یقیناً در تشدید تالاق حسنه همسایگی نیک و احترام متقابل که بین هر دو کشور از زمان استقلال افغانستان و تاسیس رژیم شوروی توسط نینن فقید باین سو خوشبختانه موجود بوده است اثر مساعد و نیک دارد . شاهراه سالنگ که قلب کهسار شامخ هندوکش را شداخته است . شاهراه تورغندی هرات ، کندهار که بزودی افتتاح

خاطرات نیک این روز ها ی خوش را اینجانب و ملکه و همراهانم پیوسته گرامی خواهیم داشت .

اعلیحضرت معظم همایونی بروز ۲۵ اسد بعد از یک مسافرت حسن نیت به اتحاد شوروی از سمفر و پول واقع کریمیا ذریعه طیاره مخصوص جانب افغانستان حرکت فرمود و موکب اعلیحضرتین ساعت ۴ و ۵۵ دقیقه روز مذکور بکابل مواصلت نمود .

اعلامیه مشترک افغانستان و اتحاد شوروی

اعلیحضرت معظم همایونی محید ظاهر شاه پادشاه و علیا حضرت ملکه حمیرا ملکه افغانستان بنا بدعوت هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی برای یک بازدید رسمی دوستانه از تاریخ ۱۲ الی ۲۵ اسد ۱۳۴۴ مطابق ۱۳ الی ۱۶ اگست ۱۹۶۵ باتحاد شوروی مسافرت نمود . والا حضرت شهزاده شاه محمود نیز به معیت اعلیحضرتین در این مسافرت اشتراک داشتند طی این مسافرت رسمی جلالتمآب علی محمد وزیر دربار سلطنتی ، جلالتمآب سید قاسم رشتیا وزیر مالیه ، جلالتمآب دوکتور محمد ناصر کشاورز وزیر زراعت ، جلالتمآب جنرال محمد عارف سفیر کبیر افغانستان در اتحاد شوروی بناغلی عطاء الله ناصر ضیاء رئیس تشریفات وزارت امور خارجه ، بناغلی دکتر روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه و دیگر شخصیت های رسمی افغانی شرف معیت ذات ملوکانه و علیا حضرت ملکه معظمه را داشتند .

اعلیحضرت معظم همایونی علیا حضرت ملکه معظمه و همراهان ایشان نقاط دیدنی شهر مسکو مرکز اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی را به شمول بعضی مؤسسات و مراکز

افغانستان از نخستین اعضای سازمان ملل متحد بوده اساسات منشور آن را موافق به آمال خویش و هدف های بشریت می شناسد .

طی این بیست سال سازمان ملل متحد در راه همکاری بین ملل و مردمان جهان ابراز مساعی نموده توقع داریم در تشکیل سازمان جهانی اصلاحاتی وارد گردد که با شرایط اوضاع کنونی جهان موافق باشد .

آرزو مندیم دول بزرگ جهان برای تقویت سازمان جهانی با کمال تسامح و توافق مجاهدت نمایند . امیدواریم اساسی ترین هدف سازمان ملل متحد که جهانی بودن واقعی آنست بزودی تأمین یافته به اینگونه مساعی آن در راه استواری صلح و امنیت جهان و ترقی بشریت مؤثر گردد .

درین ایام اوضاع ویتنام که سبب کشیدگی علاق بین المللی گردیده است مایه نگرانی مردمان آسیا و همه جهان میباشد .

افغانستان مراتب مندرجه اعلامیه کشور های بیطرف جهان را که سال گذشته در قاهره صادر شد مجدداً تأیید میکند .

توقع داریم همه کشور ها از اقدام به هرگونه عملی که ساحه مصادمه را وسیعتر و اوضاع را کشیده تر سازد دست گیرند و کنفرانسی مانند کنفرانس یازده سال قبل ژنیو منعقد گردد باینگونه میتوان متوقع بود حق مردم ویتنام برای صلح و استقلال از راه حل صلحجویانه تأمین یابد .

یقین دارم تماسها و تبادل نظریات درباره مسائل مورد علاقه هر دو کشور همسایه و دوست که طی این مسافرت رسمی من به اتحاد شوروی صورت گرفته در تفاهم مزید بین هر دو ملت و تشدید پیوند های دوستی بین ایشان مؤثر خواهد بود .

دوستی و صمیمیت و در حسن تفاهم صورت گرفت .

طرفین از توسعه روز افزون دوستی بین هر دو دولت که پایه‌های عنعنوی دارد اعتماد متقابل ، حسن همکاری در ساحات مختلف ، اظهار رضایت کامل نموده بار دیگر تأیید کردند که اجازه نخواهند داد باین روابط لطمه وارد آید .

طرفین منافع مسافرت های متقابل زعمای هر دو کشور را بکشوردیگر خاطر نشان نموده پرنسپ های مندرجه اسناد و اعلامیه های مشترک سابقه هر دو کشور را که مطابق منافع صلح و همکاری بین المللی میباشد مجدداً تأیید کردند .

طرفین معتقدند که دوستی و همکاری بین مردمان ایشان نمونه بارز تطبیق اصول همزیستی مسالمت آمیز بین کشور های دارای نظام های اقتصادی ، اجتماعی و سیاسی متفاوت میباشد و این امر واقع عامل مهم استواری صلح درین منطقه گیتی بوده با آرزو های صمیمی همه ملل سراسر جهان مطابقت دارد .

طرفین عقیده دارند مساعدتهای اتحاد شوروی به افغانستان در عملی شدن نخستین و دومین پلان پنجساله افغانستان نقش مهم داشت و دوام این مساعدتها در تطبیق سومین پلان پنجساله در راه پیشرفت اقتصادی افغانستان تأثیر وسیع و مثبت خواهد داشت .

طرفین از توسعه موفقیت آمیز تجارت افغانستان و اتحاد شوروی اظهار رضایت نموده و آرزوی خود را برای

فرهنگی معاینه نموده از طرف مردم شوروی با کمال حرارت و صمیمیت عمیق که خاصه روابط دوستانه بین هر دو کشور میباشد استقبال گردیدند.

اعلیحضرت معظم همایونی با جلالتمایان ، ل ، ای بریژیف و ، ن کاسیگین و ، ای میکویان و ، س پولیانسکی ملاقات و مصاحبه نمودند . طی این مصاحبات از جانب اتحاد شوروی علاوه ذوات ذیل شرکت داشتند .

جلالتمایان گ ، س دزوتسه نیدزه معاون صدر هیئت رئیس شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی س ، اسکاچکوف رئیس کمیته دولتی روابط اقتصادی با دول خارجی مربوط شورای وزیران . و ، وکوز نتسوف معاون اول وزیر امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی .

ل ، ف ایلیچوف معاون وزیر امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی س ، ف انتونوف سفیر کبیر اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در افغانستان س ، پ کیکتیف رئیس شعبه کشور های شرق میانه وزارت امور خارجه اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی .

از جانب افغانستان در مذاکرات وزیر دربار سلطنتی ، وزیر مالیه ، وزیر زراعت ، جنرال محمد عارف سفیر کبیر افغانستان در اتحاد شوروی .

رئیس تشریفات و دکتر و روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه سهم گرفتند .

این ملاقات ها و مذاکرات در محیط

- بسطیشتن آن بر اساس منافع طرفین
ابراز و تأیید نمودند تمدید اعتبار
- قرارداد موجوده بین افغانستان و اتحاد
شوروی راجع به امور ترانزیتی به
- منافع متقابل هر دو کشور در ساحه
اقتصادی مساعدت نموده و در توسعه
- مناسبات تجارت خارجی افغانستان
مؤثر میباشد .
- طرفین تصمیم گرفتند مدت اعتبار
پیمان بیطرفی وعدم تجاوز متقابل بین
- افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی
سوسیالیستی منعقدہ سال ۱۳۱۰
- مطابق ۱۹۳۱ را برای ده سال دیگر
تمدید دهند . این پیمان که متکی
- بر اصول همزیستی مسالمت آمیز
تساوی حقوق احترام متقابل و عدم
- مداخله در امور یکدیگر میباشد برای
توسعه و تحکیم مزید روابط مؤدت
- آمیز افغانستان و اتحاد شوروی و
استحکام صلح عمومی و همکاری بین
- المللی بر اساس تساوی حقوق اهمیت
بسنائی دارد .
- جانب افغانی سیاست بیطرفی و
غیرمنسلك بودن افغانستان را که
- مطابق به آرزو ها و منافع ملت
افغانستان و صلح جهان میباشد تأیید
- و مجدداً توضیح نمود طرف شوروی
تاکید نمود که این سیاست افغانستان
- در رفع تشنجات بین المللی تحکیم
صلح و دوستی بین مردمان جهان
- سهم مهمی دارد .
- طرفین یقین دارند . تقویت روز
افزون روابط دوستی عنعنوی ایشان در
ساحات اقتصادی و فرهنگی موافق
- به آرزو های صمیمی هر دو ملت و به
صلح جهان میباشد .
- طرفین از مساعی مردمان و ملیکه
برای تأمین حق تعیین سرنوشت خویش
در برابر تسلط اجنبی و مقابل استثمار
- به اشکال مختلف آن مجادله میکنند
پشتیبانی خود را ابراز مینمایند .
- طرفین معتقد اند که احترام حق آزادی
ملل و مردمان و عدم مداخله در امور
- داخلی کشور ها شرط مهم امنیت در
جهان بوده تأمین صلح پایه دار و
- اعتماد متقابل بین ملل و ترقیات
اجتماعی شان در محیطی امکان پذیر
- میباشد که در آن همزیستی مسالمت
آمیز بین دول ، بدون در نظر گرفتن
- نظام های اجتماعی و سیاسی ایشان
میسر باشد .
- طرفین از وخامت جدی اوضاع در ویتنام
که خطر روز افزون برای صلح جهان
- تولید نموده است ابراز نگرانی کرده
و هر يك موقف خود را به جانب دیگر
- شرح دادند . طرفین یقین دارند که
مسئله ویتنام را فقط بر اساس قرار
- دادهای سال ۱۹۵۴ ژنیو مربوط به
هند چین میتوان حل و فصل نمود تا
- برای مردم ویتنام بدون هیچگونه

باید کمیته مسایل مورد نزاع بین دول از راه صلح و توسط مذاکرات مطابق اصول منشور سازمان ملل متحد از طریق مذاکرات بین جانب های ذی علاقه برپایه برابری کامل حل و فصل گردد .

طرفین با حسن استقبال از انعقاد دومین کنفرانس کشور های آسیائی و افریقائی در آینده اظهار اطمینان مینمایند که آن اجتماع در متحد نمودن و فعال ساختن تمام آن قوای مساعدت خواهد کرد که در راه رفع کامل استعمار بهر شکل و نوعیکه باشد مبارزه میکنند .

به عقیده طرفین مسافرت اعلیحضرت پادشاه افغانستان به اتحاد شوروی و تبادل افکار که راجع به مسایل مورد علاقه طرفین که طی این بازدید بعمل

آید در توسعه مزید روابط مؤدت آمیز بین افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی و در تحکیم اعتماد و همکاریها به نفع ملتین هر دو کشور

مساعد بوده موافق به منفعت صلح در سراسر جهان میباشد .

اعلیحضرت محمد ظاهر شاه پادشاه افغانستان و حکومت افغانستان از جلالتمآب ل ، ای بریژنیف جلالتمآب

ا ، ن کاسیگین و جلالتمآب ا ، ای میکویان دعوت نمودند که در فرصت

مساعدی برای یک بازدید دوستانه به افغانستان مسافرت نمایند این

دعوت از جانب ایشان با تشکر قبول شد .

مداخله از خارج این امکان تأمین شود که طبق اراده خود سرنوشته خویش را تعیین نموده نایل به استقلال و صلح و وحدت گردند .

طرفین براین اتفاق نظر دارند که اصول مندرجه منشور ملل متحد موافق به آزادی کتله های بشری میبا شد و بنابراین سازمان ملل متحد که مکلف به نگهداری صلح و امنیت بین المللی و همکاری بین ملل جهان است باید با مساعی جدی همه دول عضو آن تقویت یابد طرفین معتقداند که سازمان ملل متحد باید ممثل آن وضع واقعی باشد که در جهان در نتیجه عضویت عده بزرگ کشور های آسیا و افریقا در آن مؤسسه بمیان آمده است .

طرفین یقین دارند که حصول موافقت بر خلع سلاح عام و تمام و همچنین ابراز مساعی به منظور خلع سلاح قسمی برای رهائی بشر از خطر جنگ جدید و رفع تشنجات بین المللی ضروری میباشد .

این اقدامات بر منابعیکه به مقصد رشد اقتصادی در جهان بکار میرود خواهد افزود . انعقاد یک کنفرانس جهانی خلع سلاح در انجام این مقاصد مساعدت کرده میتواند .

طرفین در جریان مذاکرات متذکر شدند مساعی و مجاهداتی را که به مقصد رفع دایم تشنجات بین المللی

بعمل می آید موجودیت کاتونها اختلافات جدی در قسمت های مختلف جهان مواجه باشکال مینماید .

طرفین عقیده راسخی دارند که

مسافرت والا حضرت شهنزاده احمد شاه رئیس عالی

سره میاشت به ایران

والا حضرت شهنزاده احمد شاه مواصلت نمودند . والا حضرتین بروز رئیس عالی سره میاشت و والا حضرت ۱۷ عقرب بساعت ۹ به آرامگاه خاتول بتاریخ ۱۶ عقرب ۴۴ بدعوت اعلیحضرت فقید رضاشاه کبیر اتحاف والا حضرت شمس پهلوی رئیس عالی ادعیه نموده واکلیل گل گذاشتند . شیر و خورشید سرخ ایران به تهران والا حضرتین بعداً از مکتب پرستاری

والا حضرت سردار احمد شاه ساعت يك بعد از ظهر ۱۸-۸-۴۴ با تقا ق

والا حضرت خاتول بحضو ر اعلیحضرتین و سید ند وناهار ۱ با اعلیحضرتین صرف کردند .

رضا شاه کبير ديدن نمودند کابينه با اعليحضرت شاهنشاه و شهبانوي
ايران رئيس مجلس سنا و شوراي ايران ملاقات نمودند و الاحضرتين
علي ايران در کاخ مرمر بحضور دعوتی به فستخار
والاحضرتين بارياب گردیدند. والاحضرت شاهدخت شمس پهلوي و بناغلي سپهبد
شمهزاده احمدشاه و الاحضرت خاتول وزير فرهنگ و هنر در قصر مرمر

چينيكه والاحضرت شمهزاده احمدشاه رئيس عالي سره مياشت در عين
بازديد خود از بانك خون اصفهان مقداري از خون خود را اهدا مي نمايند.

شام ۲۰ عقرب ترتیب دادند . والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس والا حضرتین از تاسیسات نفت در غالی سره میاشت ضمن بازدید از جنوب و هم از صفحات شمال ایران بانک خون اصفهان مقداری از خون بازدید فرمودند . والا حضرت دز خود را اهداء نمودند . والا حضرتین

اصفهان از عملیات امدادی شیر و در کشور دوست ما ایران در هرجا خورشید سرخ ایران دیدن کردند . با گرمجوشی زیاد استقبال گردیدند .

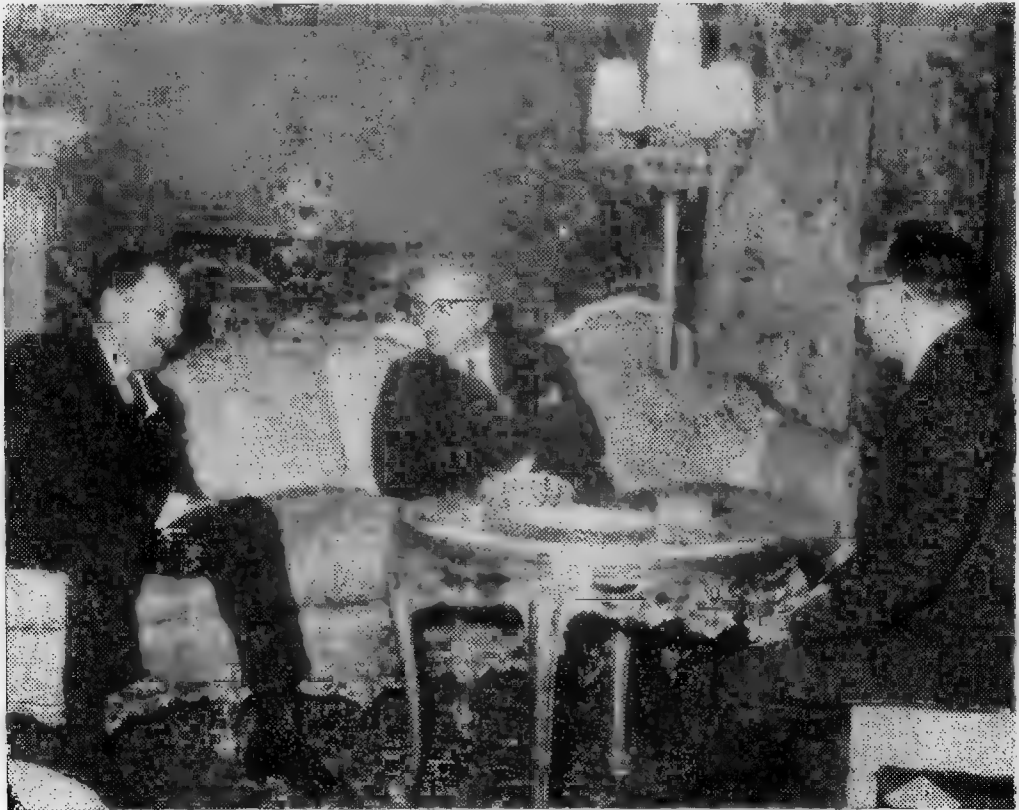

صدراعظم بناغلی محمد هاشم میوندوال در میدان هوایی کابل با والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی سره میاشت

بدعوت اعلیحضرت معظم همایوني

مارشال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان بکابل آمدند

مارشال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان در راه عزیمت جانب اتحاد شوروی جهت اشتراک در کنفرانس تاشکند بعد از ظهر روز شنبه ۱۱ جدی وارد کابل گردیده و در میدان هوایی کابل ذات شهریاری ښاغلی محمد هاشم میوند وال صدر اعظم و وزیر دربار سلطنتی، وزیر دفاع ملی، وزیر امور خارجه، وزیر داخله، رئیس مشرانو جرگه، والی کابل، کابل ښاروال، سفیر کبیر پاکستان متعین کابل در نزدیک طیاره رئیس جمهور پاکستان بکابل آمدند گفتند. رئیس جمهور پاکستان را خیر مقدم شان را حضور اعلیحضرت معظم همایوني معرفی و اعلیحضرت معظم همایوني مستقبلین را به ښاغلی رئیس جمهور معرفی کردند. سپس اعلیحضرت همایوني با مهمان شان بطرف قطعۀ تشریفات تشریف فرما شدند درین موقع موزیک سرود ملی پاکستان و سلام شاهی افغانستان را نواخت. بعداً اعلیحضرت همایوني و ښاغلی رئیس جمهور پاکستان کارد احترام

اعلیحضرت معظم همایوني هنگام صحبت در قصر گلخانه با
فیلد مارشال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان.

را معاینه نمودند. سپس فیلد مارشال علی بوتو، وزیر تجارت ښاغلی غلام

محمد ایوب خان با اعضای کابینه، فاروق، سکرتر امور خارجه ښاغلی عزیز احمد سرمنشی رئیس جمهور

ښای مقیم کابل مصافحه و احوال پرسی ښاغلی شیخ محمد یوسف، منشی اطلاعات، ښاغلی الطاف گوهر مدیر

و ښاغلی رئیس جمهور بموکب شاهي سیاسی وزارت امور خارجه و ښاغلی به قصر چهلستون تشریف بردند.

اعلیحضرت همایونی بعد از توقف طی این دو روز اقامت در کابل مختصر در قصر چهلستون به ارگ

شاهی مواصلت نمودند. ښاغلی محمد هاشم میوندوال بساعت ۹ و ۱۵ دقیقه

قبل از ظهر روز یکشنبه ۱۲ جدی ۱۳۴۴ با رئیس جمهور پاکستان ملاقات نمودند.

و همکاران کابینه ایشان به مذاکرات صمیمانه پرداختند. طرفین

نقاط نظر خود را روی مسایل ذات البینی اظهار و موافقه نمودند که هر

گونه امکانات بهبود مزید علایق را با روحیه تعاون و تفاهم جستجو نمایند.

طرفین ابتکار اتحاد شوروی را راجع به ترتیب کنفرانس تاشکند

تقدیر کرد. و اظهار امید نمودند که این اجتماع نتایج منمربار آورد.

اعلیحضرت معظم همایونی دعوت رئیس جمهور را برای مسافرت به

پاکستان پذیرفته اظهار فرمودند که

مسرور خواهند بود به وقت مساعد به این مسافرت بپردازند.

من بیانیه مشترکی که در پایان

مسافرت فیلد مارشال محمد ایوبخان

رئیس جمهور پاکستان در کابل و

راولپندی انتشار یافت

نظر به دعوت اعلیحضرت معظم همایونی محمد ظاهر شاه پادشاه

افغانستان رئیس جمهور پاکستان

فیلد مارشال محمد ایوب خان از ۱۱ تا ۱۴

جدی ۱۳۴۴ با افغانستان مسافرت نمودند.

ذوات آتی الذکر شرف معیت

جلالتمآب رئیس جمهور را داشتند.

وزیر امور خارجه ښاغلی ذوالفقار

مسافرت ښاغلي محمد هاشم میوند وال صدراعظم به دهلي

روز سه شنبه ۲۱ جدی ۱۳۴۴ عازم دهلي جديد گرديد .

ښاغلي صدراعظم قبلًا بااطلاع از خبر مرگ ناگهاني صدراعظم هند گفتند که درگذشت لال بهادر شاستري در پايان مساعي خستگي ناپذير و خدمات طولاني براي کشورش ومحض چند ساعت بعد از ختم و اعلام نتايج مفيد کنفرانس تاشکند نه تنها يك ضياع بزرگ ملي براي هند است بلکه از رهگذر فقدان يک سياست مدار خردمند براي مردمان اين منطقه موجب تأثر ميباشد. قرار بود که صدراعظم

لعل بهادر شاستري صدر اعظم هند از ختم کنفرانس تاشکند در اثر عارضه قلبي وفات نمود . صدر اعظم هند بعد از کنفرانس تاشکند بدعوت صدر اعظم افغانستان بکابل مسافرت ميکرد . ترتيب پذيرائي و استقبال صدر اعظم هند در کابل گرفته شده بود ولي موصوف چند ساعت قبل از حرکت جانب کابل وفات کرد .

ښاغلي محمد هاشم میوند وال صدراعظم بغرض اشتراك در مراسم تشييع ميت لال بهادر شاستري صدر اعظم نقيده هند ساعت دوازده و نيم ظهر

ښاغلي میوند وال صدراعظم بعد از مراسم سوختاندن شاستري تائرات خود را به رئيس جمهور هند ابراهيميمايد طرف راست ښاغلي صدراعظم معاون رئيس جمهور متحده عربديده ميشود .

**بیانیه ښاغلی محمد هاشم میوندوال
صدر اعظم در محفل تعزیت صدراعظم
هند**

فقید هند در راه دعوت از تا شکند
به دهلی نظریه دعوت ښاغلی میوندوال
صدر اعظم یکشنبانه روز در کابل توقف
نماید .

درین محفل مراتب تأثر و تعزیت
عمیق اعلی حضرت معظم همایونی پادشاه
و همچنین حکومت و مردم افغانستان
را به شما میرسانم .

ښاغلی میوندوال باین مطلب اشاره
نموده گفتند در گذشت لال بهادر
شاستری موجب تأثر عمیق شخصی

ښاغلی صدر اعظم گفتند در گذشت
لال بهادر شاستری ضایعه بزرگی
برای مردم هند میباشد ښاغلی
میوندوال متذکر گردیدند افغانستان
و هند همیشه در مجامع بین المللی

برای من گردیده و نزد مردم افغانستان
که امروز انتظار داشتند آن شخصیت
نقید به کابل وارد خواهد شد این
واقعیه بیشتر موجب اندوه گردیده
است .

از صلح پشتیبانی کرده و سیاست
عدم انسلاک به پیمان های نظامی این
دو کشور معرف و مثال برجسته

ښاغلی صدر اعظم حین ورود در
میدان هوایی پالم به خبرنگاران گفتند

فلسفه بیطرفی و سیاست خارجی ما
میباشد . این دو کشور همیشه برای

که هر چند لال بهادر شاستری
درگذشت ولی خاطره او در روحیه

وجود آوردن صلح در دنیا و منطقه
خود سعی نموده اند .

ناشکند زنده مانده و بهترین هدیه
که مردم هند به روح او ایثار کرده

حکومت افغانستان از هر فرصتی
که برای مذاکره در راه برقراری صلح
درین منطقه جهان میسر گردد همیشه

میتوانند کوشش و سعی شان برای
زنده نگهداشتن روحیه تاشکند خواهد

به خوشی استقبال میکند تا بتواند
یک فضای دوستانه را درین منطقه
وجود آورد . گرچه لال بهادر شاستری

بود . اگر این روحیه دوام پیدا کند
اعلامیه تاشکند عملی و تعقیب شود

خاطره صدر اعظم فقید را شاد خواهد
داشت .

صدر اعظم بامان میباشد اما خاطره
وی روحیه را که کوشش های صلح
آمیز او در کنفرانس تاشکند بوجود

ښاغلی صدر اعظم نسبت به درگذشت
لال بهادر شاستری مراتب تأثر عمیق

آورد همیشه باقی خواهد ماند و این
روحیه به ما نشان داد ، ما میدانیم

ذات شاهانه را به ښاغلی رئیس جمهور
هند اظهار داشتند . ښاغلی صدر

مشکلات خود را درین منطقه از راه
مذاکره حل کنیم .

اعظم به منزل شاستری رفته و به روی
میت او ا کلیل گل گذاشتند .

مسافرت ښاغلي الکسی کوسیگین صدر اعظم اتحاد شوروی بدعوت ښاغلي محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بکابل

ښاغلي الکسی کوسیگین صدر اعظم اتحاد شوروی چې د ۲۴ جدي وږد کابل گرديد . ښاغلي میوندوال صدر اعظم روسای ولسي جرگه و مشرانو جرگه وزیر دربار سلطنتي وزیر دفاع ملي، وزیر امور خارجه، وزیر داخله، والي کابل، کابل سباروال و سفیر کبير اتحاد شوروی به دربار کابل در نزدیک طیاره ښاغلي کوسیگین و همراهان شان را خوش آمدید گفتند بعد ښاغلي صدر اعظم مستبدلین رابه صدر اعظم اتحاد شوروی و ښاغلي کوسیگین همراهان خود را

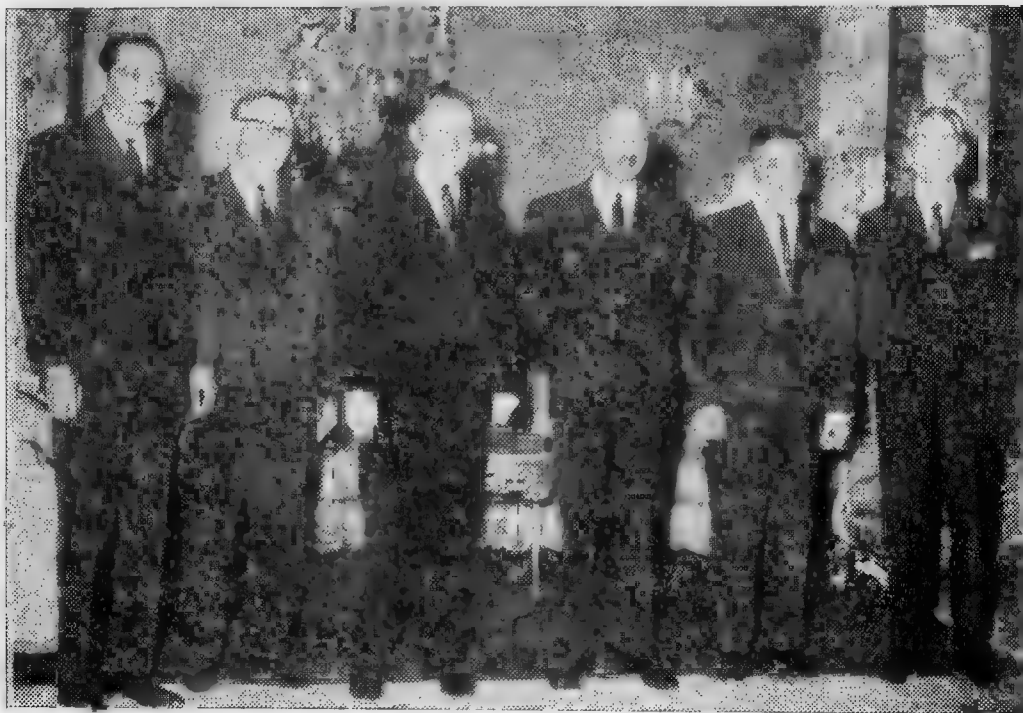
به ښاغلي میوندوال صدر اعظم معرفي کردند . در ینمو قع دسنة ۱ ز پسران و دختران خورد سال به نمایندگی شهربان کابل دسته های گل به ښاغلي کوسیگین و همراهان شان اهداء نمودند .

ښاغلي کوسیگین و ښاغلي میوندوال بعد از آنکه موزیک سرود های ملي اتحاد شوروی و افغانستان را نواخت احترام گارد را قبول و آنرا معاينه نمودند بعداً ښاغلي کوسیگین با سایر اعضای کابینه و مامورین عالی رتبه لشکري و کسوري روسای کوردیپلوماتیک و اتباع مقیم کابل مصافحه کردند . ښاغلي کوسیگین به همراهی ښاغلي میوندوال توسط موتر در حالیکه موتر شان از طرف یکدهه موتر سایدزل ۱۵

ښاغلي محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در قصر کریملین با ښاغلي نیکولای پود گورني صدر هیئت رئیسه اتحاد شوروی ملاقات می نمایند.

بدرقه میگر دیدر هسپار قصر چهلستون گردید .
 ښاغلی قربانوف صدراعظم جمهوریت ازبکستان، ښاغلی صدراعظم جمهوریت وزارت خارجه اتحادشوروی ښاغلی بی. نی. دیکتف سفیر کبیر اتحادشوروی دردهلی جدید، ښاغلی لیاخوف ښاغلی زلمیاتین مامورین عالی رتبه وزارت امور خارجه آنکسور درمعیته صدر اعظم اتحاد شوروی بودند .
 همچنین میرمن گوی شمی انی. صبیبه صدر اعظم اتحاد شوروی نیز ښاغلی کوسیگین همراه بود .
 ښاغلی الکسی کوسیگین آخرین بار از کابل دز سنبله ۱۳۴۳ دیدن کرده بودند .
 ښاغلی کوسیگین ساعت هفت شام روز مذکور بحضور اعلیحضرت معظم همایونی در قصر گلخانه باریاب گردید حین این باریابی ښاغلی علی محمد وزیر دربار سلطنتی، ښاغلی نوراحمد اعتمادی وزیر امور خارجه و مدیر عمومي سیاسي وزارت امور خارجه و از طرف شوروی ښاغلی کانستنتین ایوانوویچ الکساندروف سفیر کبیر اتحاد شوروی حاضر بودند . صدر اعظم اتحاد شوروی با صدر اعظم افغانستان ملاقات نمود و

ښاغلی الکسی کوسیگین صدراعظم اتحاد شوروی با بعضی از همراهان شان بحضور اعلیحضرت معظم همایونی بار بایب گردیدند. درین وقت ښاغلی علی محمد وزیر دربار سلطنتی و ښاغلی نوراحمد اعتمادی وزیر امور خارجه نیز حاضر بود نه.

که روحیه اجتماع تاشکند ادامه یافته اختلافات منطقه از راه مذاکرات صلح دوستانه حل و فصل شود و استقرار و امنیت منطقه پایدار بماند.

مقابله ټاڼاغلې کوسیکین صدر اعظم
اتحادشوروی گفت: نتایج کنفرانس تاشکند مورد تأیید مردم تمام ممالک جهان قرار گرفته چه عملی شدن آن صلح و سلم را بوجود می آورد. من

متیقن هستم زعمای هند و پاکستان ملتفت این موضوع بوده و ازینکه زعمای افغانستان به نتایج این کنفرانس اهمیت قایل شده اند از آن قدردانی می نمایند و آنرا به نظر قدردانی مینگرند.

اتحادشوروی نیز ازینکه زعمای افغانستان به نتایج این کنفرانس تاشکند که مبنی بر استحکام صلح و سلم و بلند بردن اقتصادیات هند و پاکستان میباشد و از طرف هر دو مملکت قبول شده است نتایج مثمری را بار خواهد آورد. صدر اعظم اتحاد شوروی ضمن اشاره به سفر قریب الوقوع ټاڼاغلې میوندوال به آنکشور

گفتند ما بیش از پیش میدانیم که نتایج مذاکرات بین زعمای هر دو مملکت در مسکو بسیار مثمر خواهد

بود. ټاڼاغلې کوسیکین در طول اقامت خود در کابل با اعلیحضرت پادشاه. ټاڼاغلې صدر اعظم و دیگر زعمای

افغانستان ملاقات و مذاکرات مفیدی انجام داده و این مذاکرات نمونه دوستی و حسن تفاهم بین دو کشور

ما میباشد. این ملاقات ها نتایج بسیار مثمر مخصوصاً در قسمت صلح و سلم درین منطقه دارد.

صدر اعظم افغانستان شام روز مذکور به افتخار صدر اعظم اتحاد شوروی در هوتل کابل دعوتی ترتیب داد. ټاڼاغلې صدر اعظم درین محفل اظهار داشتند که طی اقامت مختصر صدر اعظم اتحاد شوروی در کابل موقع میسر شد تا باهم مذاکرات مفیدی درباره روابط افغانستان و مسائل این منطقه و موضوعات مربوط به صلح بین المللی بعمل آید مسرت دارم به اثر دعوت دوستانه صدر اعظم اتحادشوروی درآیند. نزد یک به کشور بزرگ اتحادشوروی می فرست می کنم و با فرصت ملاقات بازعمای کشور دوست اتحاد شوروی به آنها میسر میگردد مسافرت دوستانه ټاڼاغلې کوسیکین به افغانستان نمونه دوستی بی شایبه همسایگی نیک و اعتماد متقابل هست

که خوشبختانه بصورت عنعنه بین دو کشور موجود است. در روزهای اخیر انتظار جهان متوجه تاشکند بود که در آنجا به ابتکار و به اثر مساعی

خستگی ناپذیر شما برای بوجود آوردن و استقرار صلح درین منطقه سعی بعمل آمد و در اثر این مساعی

نتایج مفیدی حاصل گردید روحیه کنفرانس تاشکند نشان میدهد که کشور های این منطقه به استقرار صلح و امنیت و رفع اختلافات خود از راه مذاکره علاقمند هستند و مساعی

اتحادشوروی ممدومؤید صلح درین منطقه میباشد.

ټاڼاغلې میوندوال موفقیت ټاڼاغلې کوسیکین را در کنفرانس تاشکند به آنها تبریک گفتند و ابراز امید کردند

مسافرت ښاغلي محمد هاشم میوند و ال صدر اعظم به اتحاد شوروی

ښاغلي محمد هاشم میوند و ال صدر اعظم دوست و همجوار ما اتحاد شوروی و محترمه خانم شان بناد عوت مسافرت مینمایم. ښاغلي صدر اعظم ښاغلي الکسی کوسیگین صدر اعظم اتحاد جماهیر شوروی بتاريخ ۱۲ دلو ۱۳۴۴ عازم اتحاد شوروی گردید. ښاغلي میوند و ال قبل از حرکت در میدان هوایی کابل به نمایندۀ باختر گفتند «خوش هستم که به کشور مملکتین مفید و مؤثر باشد».

ښاغلي محمد هاشم میوند و ال صدر اعظم چېنکه از طیاره فرو د آمدند از طرف ښاغلي عبدالستار شالیزی وزیر داخله استقبال گردیدند.

د رایام مسافرت ښاغلي میوند و ال در اتحاد شوروی ښاغلي وزیر داخله وکالتاً امور صدارت را اجرا مینمود. در عکس ښاغلي علی محمد وزیر دربار سلطنتی نیز دیده میشود.

درین سفر ښاغلی نوراحمد اعتمادی عبارت از سیاست بیطرفی و عدم وزیر امور خارجه، پو ها ند دکتور انسلاک به پیمان ها میباشد در اتحاد عبدالحکیم ضیائی وزیر پلان، دو کتور شوروی بطور مساعد و خوشی قضاوت روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی . میشود ...

بیانیه ښاغلی میوندوال صدر اعظم جلالتمآب عزیز .

خانمها
و آقایان .

از کلمات دوستانه جلالتمآب شما راجع به این جانب و کشورم صمیمانه متشکرم تذکرات شما بهترین نشانه علایق مؤدت همسایگی نیک و اعتماد متقابل است که خوشبختانه از آغاز موجودیت اتحاد جماهیر اشتراکیه شوروی سوسیالیستی تا امروز میان هر دو کشور ماقایم میباشد . ششماه قبل براین اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه افغانستان درینجا از طرف هیئت رئیسه اتحاد شوروی دعوت شده بودند و مسافرت ایشان بسلسله مسافرتهاى متقابل زعمای هر دو کشور در تشئید این علایق حسنه تأثیر مفیدی وارد کرد . ذات ملوکانه به علایق دوستی بین افغانستان و اتحاد شوروی علایق صمیمانه و جدی دارند .

خوشوقتیم که در وقت سلطنت شان بتوجه مخصوص همایونی روابط حسنه کشور های ما توسعه با ثمر و مفیدی یافته است که متمم منافع و آرزومندی مردم هر دو کشور ما میباشد . افتخار دارم تادرین مسافرت حسن نیت که بدعوت جلالتمآب شما بکشور دوست ما اتحاد شوروی صورت میگیرد نمایان نیک پادشاه افغانستان را به جلالتمآب شما و دیگر زعمای اتحاد شوروی و توسط شما بمردم کشور دوست ما میرسانم .

مسافرت دوستانه شما در کابل منعاقب اجتماع تاریخی تاشکند موجب مسرت عمیق مردم کشور ما گردیده ما موقع یافتیم با جلالتمآب شما تبادل

وزارت امور خارجه دکتور عبدالواحد کریم مدیر روابط اقتصادی وزارت خارجه، ښاغلی شاه محمد دوست منشی صدر اعظم و همچنان وکیل هلال الدین بدری و وکیل عبدالغفور باهر و یک عده مامورین دیگر در جمله ذوات معیتی ښاغلی میوندوال شامل میباشند .

ښاغلی صدر اعظم و هیئت معیتی شان بساعت ۴ و ده دقیقه بعد از ظهر روز ۱۲ دلو ۱۳۴۴ وارد مسکو گردیده و در میدان هوایی و نوکوا از طرف ښاغلی الکسی کوسیگین صدر اعظم ښاغلی کریل مازاروف معاون صدر اعظم، ښاغلی اندری گرومیکو وزیر امور خارجه و سائر رجال دولتی رؤسای کوردیپلوماتیک، سفیر کبیر افغانستان، اعضای سفارت کبرای افغانستان و محصلین افغانی و در جاده های مسکو از طرف شهبریان مسکو استقبال گردیدند .

بروز ۱۲ دلو مذاکرات ښاغلی صدر اعظم با ښاغلی پورگورنی و ښاغلی الکسی کوسیگین ملاقات نمودند .

ښاغلی الکسی کوسیگین پروژ ۱۳ دلو دعوت چاشتی به افتخار ښاغلی صدر اعظم از طرف حکومت شوروی ترتیب کرده بود . صدر اعظمان دو کشور درین ضیافت بیانیه های تعاطی نمودند .

بیانیه ښاغلی الکسی کوسیگین همکاری های افغانستان و اتحاد

شوروی همین اکنون نتایج محسوسی را بمیان آورده و درین جای شک نیست که امکانات خوبی برای نتایج بهتر در آینده موجود میباشد . سیاست خارجی مسالمت آمیز افغانستان که

آرزومندی تقویت آن نزد مردمان هر دو کشور موجود و روز افزون میباشد ، علایق نیک افغانستان و اتحاد شوروی موافق به آرزومندی همه مردم صلخواه برای تحکیم همزیستی با لمر در سراسر جهان بفتح صلح و امنیت مطابق به روحیه منشور مؤسسه ملل متحد میباشد، مجاهدت ملت افغانستان در راه رشد اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی محصول عزم راسخ ما برای ارتقاء سطح زندگی و پیشرفت معنوی میباشد که هدف آن سیم داشتن بر مساعی همه ملل جهان برای تحکیم آزادی همزیستی ، مسالمت آمیز صلح و کرامت بشری و انکشاف اقتصادی میباشد .

ازینجاست که افغانستان در علایق بین المللی خویش طریق دوستی ، تفاهم و همکاری و مجاهدت در راه صلح را پیروی نموده بیطرفی و عدم شمول در پیمانها و قضاوت آزاد را بحیث بنیان استوار سیاست خارجی خویش می شناسد .

ملت افغان برای تحکیم صلح و امنیت در همه جا بشمول منطقه که در آن زندگی داریم علاقمندی وسیع دارد و معتقد است که هرگونه تحول و ترقی مردم باید متکی بر صلح مترافق باشد . حکومت و مردم افغانستان از وخامت اوضاع در وینام و عواقب ناگوار آن اندیشه ناکام میباشد میدانیم که همه ملل جهان در این اندیشه سیم اند .

توقع ما آنست که هیچ اقدام که سبب توسعه جنگ در آن سرزمین شود صورت نگرفته و همه اعمال نظامی بدون هیچگونه تأخیری در آنکشور منقطع گردد . در حالیکه همه جوانب دخیل محاذیه پیمانهای ۱۹۵۴ ژنیو را برای رسیدن بموافقه بحیث

افکار را درباره مسایل مورد علاقه هر دو کشور بشمول اوضاع منطقه خویش و اوضاع بین المللی آغا ز نمائیم این مسافرت از سلسله مسافرت های مهمی می باشد که برای تشدید روز افزون علایق مردمان ما ر جال مسئول هر دو کشور طی سالهای متمادی انجام داده اند .

دوستی افغانستان و اتحاد شوروی از آرزو های صمیمانه هر دو ملت ز ما نیکه اتحاد شوروی ظهور نمود و افغانستان استقلال خود را مجدداً بدست آورد سرچشمه میگیرد ، بنابرین دوستی یادگر ایام پر افتخار تاریخ معاصر هر دو ملت بوده و باین معنی حیثیت یک عنعنه را بخود گرفته است .

تقویت پیهم این دوستی بی شایبه و این احترام و اعتماد متقابل نیز مقام یک عنعنه را دارد .

در ماه فبروری ۴۵ سال پیش از امسال در همین شهر زیبای شما نمایندگان هر دو کشور یک معاهده مؤدت منعقد نمودند متعاقباً هر دو ملت معاهداتی دیگری عقد کردند که یکی از آنجمله معاهده بیطرفی و عدم تجاوز متقابل تاریخی ۲۴ جون ۱۹۴۱ میباشد که پروتوکول تمدید ده ساله آن ششماه قبل هنگام مسافرت اعلیحضرت همایونی پادشاه افغانستان توسط نمایندگان هر دو دولت در همین شهر امضاء شد .

تصمیم حکومت اتحاد شوروی برای کمک مؤثر برای پیشبرد پلان پنج ساله سوم افغانستان یک قدم بزرگ دیگر در راه همکاری بین کشورهای ما بشمار میرود .

روابط افغانستان با اتحاد شوروی منکی بر حسن نیت و دوستی همسایگی نیک و همکاری مثبت و با لمر بوده و

را به حیث بنیان استوار سیاست خارجی خویش می شناسند . اقامت این جانب و همراهان من در مسکو مطابق به عنعنۀ دوستی که بین هر دو ملت خوشبختانه موجود است سپری میشود ، شادمانیم چنانچه توقع داشتیم نزد زعما و مردم اتحاد شوروی راجع به کشور خویش علایق صمیمانه و عمیق دریافت نمودم . متوقعم تبادل نظر بین ما دربارهٔ اوضاع بین المللی و مخصوصاً منطقهٔ ما بیشتر مفید و ممد صلح و همکاری گردد . امیدوارم مسافرت حسن نیت من در کشور بزرگ شما در راه استواری و توسعهٔ مزید علایق دوستانهٔ و روابط حسن همجواری و همکاریهای با ثمر بین هر دو ملت مفید و مؤثر باشد از طرف خود و خانم خود و از طرف وزرای همسفر خود و رفقای همسفر خود از پذیرائی دوستانهٔ جلالتمآب شما و خانم محترمهٔ تان و مهمان نوازی باحرارت حکومت اتحاد شوروی و مردم کشور دوست تشکر مینمایم . و از حاضرین محترم مجلس خواهش مینمایم به برداشت جام خود در آرزوهای صمیمی من اشتراک ورزند . به صحت ، سعادت جلالتمآب شما و خانم محترمه ، به صحت و سلامت همهٔ زعمای اتحاد شوروی ، به سعادت ترقی مزید ملت دوست و همسایه اتحاد شوروی ، بتوسعهٔ و علایق دوستی دو کشور ، بموفقیت ملل جهان در راه استواری صلح و امنیت ، بسعادت بشریت بلند نمایم .

بناغلی میوندوال بعد از ظهر ۱۳ دلو ضمن ملاقات به محصلین افغانی گفتند که: هنگامیکه شما مصروف تحصیل هستید دماغ تان متوجه درس و دلای تان متوجه وطن و وطنداران تان میباشد مگر باید بدانید که دل و دماغ وطنداران شما متوجه موفقیت

سیاس میپذیرند . برای تطبیق واقعی آن برداشتن یک قدم متین بکار میباشد . تاآنکه مردمان آسیا و همهٔ جهان از خطر توسعهٔ وحشتناک ساحهٔ مصادمه و عواقب وخیم آن برکنار باشند . متوقعیم ملت ویتنام به حق تعیین سرنوشت وحدت و صلح بدون هیچ گونه دخالت خارجی نایل گردند و باین گونه برای تأمین صلح و امنیت در جهان اقدام مؤثری صورت بگیرد . درین موقع مفید اگر يك کمیتهٔ صلح مرکب از کشور هایکه مساعی آنها برای ایجاد صلح در ویتنام مطلوب همهٔ طرفهای ذی علاقه باشد تشکیل گردد و مجاهداتی که در گذشته به نیت حفظ صلح در آن ناحیه بعمل آمده است با يك روحیهٔ جدید تقویت یابد و باین گونه از توسعه و و خامت مزید اوضاع فوراً جلوگیری بعمل آید و همهٔ امکانات ایجاد صلح شرافتمندانه به اسرع وقت جستجو شود و دنیا صرف ناظر اقدامات توسعهٔ جویانهٔ جنگ نباشد . امیدواریم مساعی ملل صلح دوست و زعمای دور اندیش آنها در راه ایجاد يك صلح دائمی بر همهٔ مشکلات جهانی فایز گردد و جهان در ساحهٔ صلح و سلم شرافتمندانه و پایدار بسوی يك زندگی متری و کامیاب پیش برود مجاهدت ملت افغانستان در راه رشد اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی محصول عزم راسخ ما برای ارتقای سطح زندگی و پیشرفت میباشد که هدف آن سهم داشتن در مساعی همهٔ ملل جهان برای تحکیم آزادی ، همزیستی مسالمت آمیز صلح و کرامت بشری و انکشاف اقتصادی میباشد . ازینجاست که افغانستان در علایق بین المللی خویش طریق دوستی ، تفاهم ، همکاری و مجاهدات در راه صلح را پیروی نموده بیطرفی عدم شمول در پیمانها و قضاوت آزاد

عنعنوی بین هر دو ملت دوست و همسایه علاقه دارند .

مسرت مزید من در این است که در جمله حاضرین يك عده زیاده‌جوانانی را میبینم که اکثر ایشان محصل و مشغول تحقیقات علمی میباشند .

آنانی که راجع به مسایل مختلفه افغانستان از قبیل جغرافیا . زبان شناسی بشر شناسی تاریخ و غیره در باره افغانستان مطالعه مینمایند . یقیناً کمال خرسندی دارند که افغانستان و اتحاد شوروی دو کشور دوست میباشند و زیاده‌شدن شناسائی یکدیگر بین هر دو ملت برای دوستی شان می افزاید .

چهل و پنج سال قبل هنگامیکه افغانستان بتازگی قوای استعمار را در آخرین میدان مغلوب نموده بود زمانیکه مردمان اتحاد شوروی تحت رهبری ولادیمیر ایلیچ لینن در آستان زندگی قدم جدید می گذاشتند در این شهر تاریخی و زیبا نمایندگان افغانستان بانمایندگان شوروی يك معا هده دوستی را امضاء کردند که هنوز به اعتبار خود باقی است و با پیوند های دیگر تایید و تقویه یافته است در آن معا هده تاریخی هر دو دولت وعده احترام استقلال یکدیگر را میدهند .

این احترام متقابل وعده دوستی این سالیان متعدد درخت نیرومند و به ثمری گردید . سی و پنج سال قبل يك معا هده بیطرفی و عدم تعرض در کنار آن اضافه شده . از ده سال پائینسو اکثر موافقتنامه ها بین کشور های ما جهت تاسیس و تایید روابط اقتصادی و فرهنگی و بیان مساعدت های بی قید و شرط و دوستانه کشور شما به کشور من بوده است .

به این معنی دوستی و همسایگی نیک بین افغانستان و اتحاد شوروی

های آینده تان است شما جوانان وظیفه سنگین و پر مسئولیت را در آینده کشور خود بدوش دارید .

وطنداران شما منتظر هستند تازحمات فکری و قدرت بازدید شما با قدرت بازوی دیگر هموطنان یکجا شده و در آینده خوب که همه به آن امیدواریم سهیم گردید . سهم شما در اعمار اوضاع آینده اقتصادی کشور و تحکیم مبانی ملی بزرگ خواهد بود .

بناغلی صدر اعظم در محفل انجمن روابط فرهنگی اتحاد شوروی و ملاقات با اعضای انجمن دوستی افغانستان و اتحاد شوروی با گرمی پذیرائی گردیدند و بیانیه آتی را ایراد کردند .

اعضای محترم انجمن دوستی شوروی و افغانستان .

دوستان عزیز!

از پذیرائی صمیمانه و کلمات دوستانه شما نهایت شادمان گردیده‌ام من بار ها راجع به فعالیت فرهنگی و ادبی انجمن شنیده بودم و خرسندم که فرصت ملاقات با شما را یافتم خوشحال هستم از اینکه امروز در خانه دوستی پیام دوستی را از طرف مردم افغانستان بمردم شوروی تقدیم کنم از اینکه آقای رئیس این جمعیت امروز با ما در اینجا نیستند و نظر بمریضی نتوانستند در محفل امروز اشتراک نمایند متاثر میباشم شخصیت علمی وی نزد مردم ما قابل قدر میباشد . مایه زحمات شان در راه ایجاد روابط دوستانه بین افغانستان و اتحاد شوروی و در خدمت به مملکت خودشان را با نظر قدر می بینیم . خوشحال هستم که امروز بناغلی مازوروف معاون صدر اعظم اتحاد شوروی را نیز در اینجا میبینم مسرت دارم که در این محفل دوستانه عده زیاد دوستان افغانستان را میبینم که هر يك به تشریف مزید روابط

پیشرفت یسوی ترقی مستلزم حزم، سنجش، تفاهم همکارۍ زحمتکشی و فداکاری های بزرگت می باشد. رهنمای ما در فعالیت های آینده حکومت اساس خط مشی است که مورد تأیید و لسی جرگه افغانستان واقع گردیده است.

طبق اساسات مندرجه این خط مشی حکومت پالیسی خود را در راه پیشرفتهای اجتماعی و انکشافی و اقتصادی و سیاست خارجی و پشتیبانی مردم افغانستان تطبیق و عملی خواهند نمود.

آرزوی ما برای تحکیم و تشدید ریشه های دیموکراسی است مطابق با ارزش های قانون اساسی احترام حسیات عنعنوی مردم افغانستان هدف پیشرفت اجتماعی با وجود آوردن يك جامعه مرفه و آبادی است که در آن همه مردم افغانستان برهنمای پادشاه بزرگ خویش سهیم داشته باشند.

وحدت و یگانگی مردم ما با اساس ملت افغانی و ارزشهای معنوی و تاریخی مردم ما بسوی پیشرفت و ترقی سوق شود.

سیاست خارجی افغانستان متکی بر تحکیم استقلال و عدم انسلک مطابق به توصیه های لویه جرگه های سال ۱۳۳۴ و ۱۹۵۵ و ۱۳۴۴ و ۱۹۶۴ بوده طرفدار صلح و همکاری بین المللی و رفع تشنجیات و ایجاد يك فضای مطمئن در جهان و مخصوصاً منطقه که در آن زندگی داریم می باشد.

روش اقتصادی افغانستان فعلی پیروی از اصول اقتصادی متوازن و رهنمای شده می باشند که در آن سیکتور عامه و تشنجیات خصوص مطابق به مقتضیات پلان گذاری يك روش مختلط اقتصادی را بوجود می آورد.

برای تأمین پرنسیب خط مشی

در حال نمو تقویت و بار آور بود. و می باشد و با همین صفات عالی مورد تحسین همه مردمان صلح خواه گیتی است.

مردم افغانستان در راه پیشرفت اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی با کمال علاقمندی قدم می گذارند. احترام واقعی کرامت بشری مستلزم رهایی بشر از بینوایی، بیسوادی و بیماری است و بنابراین همه ملت افغانستان در این راه سزگرم مجاهده می باشند.

معنی ترقی و استقلال در اذهان جوانان و منورین بیش از پیش منطبق و مترافق میگردد و مردم ما هر روز بهتر میدانند که هدف مجاهدت ایشان در راه بلند رفتن سطح زندگی از یکسو تأمین کرامات بشری و بختیاری معنوی از سوی دیگر آمادگی بهتر برای همکاری با مردمان و ملل جهان در راه صلح جهان و سعادت بشریت می باشند.

چنانچه میدانید بیش از يك سال میشود قانون اساسی جدید در افغانستان نافذ گردیده است.

این قانون اساسی ضمناً يك عهد نامه ملی است که توسط آن ملت افغانستان تحت رهبری پادشاه بزرگ خویش عزم راسخ برای پیشرفت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی اعلان کرده اند. نخستین انتخابات در تحت قانون اساسی جدید در کشور صورت گرفت شورای انتخابی افغانستان بکار آغاز نموده يك عده کافی و کلا سناپوران و منورین و مردم خیر با وزراء مامورین حکومت در مسایل دشوار ترقی اقتصادی اجتماعی و سیاسی تبادل افکار نمودند.

همه ملتفت گردیدند که در مقابل ایشان شاهراه عظیم و طویل افتاده است.

ملاحظه نمایم در خاتمه مسرت دارم سلام های صمیمانه اعضای انجمن دوستی افغانستان و شوروی را که چند روز بعد در کابل محفل تذکر چهل و پنجمین سالگرم امضاء معاهدت دوستی بین هر دو کشور همسایه را منعقد خواهد کرد به اعضای انجمن شما ابلاغ نمایم.

ښاغلی صدر اعظم بروز ۱۴ دلوکه باردید شان در مسکو خاتمه یافت عازم سو ا حل کریمیا گردید. ښاغلی صدر اعظم علاوهً از شهرهای دوشنبه تاشکند و سمرقند نیز دیدن نمودند. ښاغلی صدر اعظم بروز ۲۱ دلو ۱۳۴۴ بکابل مواصلت کردند.

متن اعلامیه مشترک

«افغانستان و اتحاد شوروی»

جلالتمآب محمد هاشم میوندوال صدر اعظم افغانستان و خانم محترمه ایشان بنا به دعوت حکومت شوروی از تاریخ ۱۲ الی ۲۱ دلو ۱۳۴۴ مطابق اول الی ده فبروری ۱۹۶۶ باتحاد شوروی مسافرت رسمی و دوستانه نمودند. درین مسافرت رسمی ذوات آتی الذکر در معیت جلالتمآب محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بودند.

جلالتمآب نور احمد اعتمادی وزیر امور خارجه، جلالتمآب پوهاند دوکتور عبدالحکیم ضیائی وزیر بلان، جلالتمآب جنرال محمد عارف سفیر کبیر افغانی در اتحاد شوروی، دوکتور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه، ښاغلی وکیل عبدالغفور باثر و ښاغلی وکیل جلال الدین بدری اعضای ولسی جرگه افغانستان، دوکتور عبدالواحد کریم مدیر روابط اقتصادی وزارت امور خارجه و دیگر شخصیت های رسمی افغانی، جلالتمآب محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بازعمای دولت اتحاد شوروی - ل - ا - ی - بر ژ نیف - ا - ن کوسگین ن - ی -

حکومت من در شوق اقتصادی سیستم و متدها و تشکیل و امور پلان مقصد از پلان گذاری طرح پلان های رشد آینده و سالانه کشور بمنظور طرقي متوازن همه امور زندگانی افغانستان و تأمین يك جامعه مرفع و آباد میباشند. به این منظور حکومت افغانستان تصمیم گرفته است منابع ملی وامداد های بی قید و شرط کشور های دوست و از آنجمله اتحاد شوروی را برای بلند بردن لاینقطع سطح زندگی مردم و سریع ساختن معیار پیشرفت اقتصادی کشور بکار اندازد.

به این منظور حکومت افغانستان آرزومند است اجراءات خویش را در شقوق مختلف اقتصادی با در نظر گرفتن منابع طبیعی و قوای بشری و امکانات استفاده مؤثر از آن بطور مزیدیکه پیش بینی نماید میخواهم که توازن بین عواید و مصارف بطور سالم و بهتر از راه صرفه جوئی مالی کشور بیشتر متوجه مسایل مهمه اقتصادی ملی گردد.

علاوتاً باید بین پروژه های طویل المدت و قصیر المدت توازن صحیح قایم گردد. افغانستان مانند هر کشور در حال رشد باید برای افزایش صادرات خویش مجاهدت نموده و در مورد واردات خویش از راه حزم پیش آید. مردم افغانستان اوضاع جهان و خاصه وقایع کشور های دوست و همجوار و از آنجمله اتحاد شوروی را با کمال علاقمندی تعقیب میکنند ترقیات پیاپی مردم شما سبب شادمانی مردم همسایه و دوست شما افغانستان میشود.

خرسندم از هنگام مواصلت به اتحاد شوروی تا این لمحہ نشانه های ترقیات پیهم شما را بنیکوی مینگرم و توقع دارم طی چندروز آینده ترقیات شما را در دیگر جمهوریت های شما

عالیقدر افغانی موقع یافتند با زندگی مردم شوروی شناسائی بعمل آورند. ایشان از موسسات صناعتی، علمی، و فرهنگی اتحاد شوروی بشمول جمهوریت های شوروی سوسیالیستی تاجیکستان و ازبکستان دیدن نمودند و در همه جا از ایشان پذیرائی صمیمی و گرم بعمل آمد.

در مسکو جلالتمآب محمد هاشم میوندوال و همراهان ایشان در مجلس ملاقات دوستانه ای با اعضای انجمن روابط دوستی و فرهنگی اتحاد شوروی و افغانستان شرکت نمودند.

در جریان مذاکرات مسکو که در محیط حسن تفاهم و صمیمیت انجام یافت در باره مسایل مربوط به روابط دوستانه افغانستان و اتحاد شوروی و همچنین راجع به مسایل بین المللی که مورد علاقه طرفین میباشد تبادل افکار بعمل آمد. طرفین از وضع فعلی مناسبات اتحاد شوروی و افغانستان که دارای خصوصیت دوستانه واقعی و حسن همجواری بوده با منافع ملی مردم افغانستان و اتحاد شوروی مطابقت دارد - رضایت خود را اظهار نمودند.

طرفین راجع به جریان انکشاف اقتصادی و اجتماعی کشور های خود تبادل افکار نمودند.

طرفین تصمیم واثق خویش را برای دوام روابط دوستی، همسایگی نیک اعتماد متقابل، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر مجدداً اظهار داشته و این حقیقت را تأیید نمودند. که حفظ و تشدید این روابط مطابق آرزومندی صمیمی مردمان هر دو کشور به منفعت صلح و امنیت منطقه آسیا و همه جهان میباشد.

بود گورنی - ۱ - ت - گ - ت
مزرورف - ۱ - ۱ کرومیکو وزیر امور خارجه ملاقات و مذاکره نمودند.
درین مذاکرات از طرف اتحاد شوروی اشخاص ذیل شرکت نمودند.

ای - و - ارخیف معین اول رئیس کمیته دولتی شورای وزیران اتحاد شوروی در امور روابط اقتصادی با دول خارجه - د - س سمیونوف معین وزارت امور خارجه اتحاد شوروی، پ - ن کومیکین معین وزارت تجارت خارجی اتحاد شوروی - ک - ای الکساندروف سفیر کبیر اتحاد شوروی در افغانستان - پ کیکتیف رئیس شعبه کشور های شرق میانه در وزارت خارجه اتحاد شوروی - و - ب سپاندریان رئیس اداره تجارت با کشورهای جنوب شرقی آسیا و شرق نزدیک وزارت تجارت خارجی اتحاد شوروی.

از جانب افغانستان وزیر پلان - سفیر امور خارجه - وزیر پلان - سفیر کبیر افغانی و مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه شنهم گرفتند.
این ملاقاتها و مذاکرات در محیط درستی و صمیمیت و حسن تفاهم کامل که میزه علایق دیرینه هر دو کشور میباشد صورت گرفت.

جلالتمآب محمد هاشم میوندوال مدبر اعظم با همراهان ایشان باشهر مسکو پایتخت اتحاد شوروی آشنا شده بشهر های یالتا، دوشنبه، تاشکند و سمرقند مسافرت نمودند.
جلالتمآب صدر اعظم و همراهان ایشان در موقع بازگشت از سمرقند بتاشکند از ناحیه دشت بایر بازدید نموده در آنجا با تاسیسات آبیاری و تجارب بهره برداری از زمینهای خشک آشنا شدند در ضمن این مسافرت مهمانان

اتحاد شوروی صورت گرفته در توسعه تجارت و مواصلات و حمل و نقل بین اتحاد شوروی و افغانستان و همچنین بین اتحاد شوروی و جنوب آسیا تأثیر بزرگ و نافع وارد خواهد کرد.

جلا لتمام صدر اعظم افغانستان در باره جستجوی امکانات مزید بهبود علائق بین کشور های منطقه و توسعه همکاری مسالمت آمیز بین آنها بر حسب خط مشی حکومت خویش که به نفع دوام سیاست تحکیم استقلال پشتمینی از حق تعیین سرنوشت مردمان و ملل و عدم الحاق بوده و با آرزو ها و منافع ملت افغانستان و صلح جهان موافق میباشند نظریات

خویش را توضیح کردند جلال تمام رئیس شورای وزیران اتحاد شوروی تأیید نمودند که سیاست عدم الحاق و بیطرفی افغانستان و سیاست آن در راه تحکیم صلح و دوستی بین مردمان جهان در بهبود اوضاع منطقه مذکور و رفع کشیدگی های بین المللی سهم بارزی دارد .

طرفین اظهار عقیده نمودند علائق همسایگی نیک، دوستی بی شایبه و همکاری اقتصادی موجود بین افغانستان و اتحاد شوروی بهترین همزیستی مسالمت آمیز بین دو کشور دارای رژیم مختلف میباشد و تقویت روز افزون این علائق موافق به آرزو های صمیمی و مصالح هر دو ملت و منفعت صلح جهان است . .

طرفین راجع به مهمترین مسائل بین المللی تبادل افکار نموده اظهار داشتند هر کدام مساعدت خویش را برای تحکیم صلح و امنیت بین المللی بطور خستگی ناپذیر ادامه خواهند داد .

طرفین با رضایت مندی عمیق متذکر شدند که چهل و پنج سال قبل بتاريخ ده حوت ۱۲۹۹ مطابق ۲۸ فبروری ۱۹۲۱ معاهده دوستی مبنی بر احترام متقابل و شناسائی استقلال یکدیگر در شهر مسکو بین هر دو کشور منعقد گردید و طی این سالیان این معاهده از طرف هر دو دولت با کمال صمیمیت رعایت میشود و آن سند مهم تاریخی را یکی از عوامل دوام و تشدید صلح درین ناحیه جهان شناخته اند و می شناسند .

طرفین اظهار عتیده مشترک نمودند که مساعدت های اتحاد شوروی به افغانستان در عملی شدن دومین پلان پنجاه افغانستان نقش بارزی دارد و در تهیه زیر بنای اقتصادی آن قسمت مهمی را تشکیل میدهد .

طرفین اظهار عقیده نمودند تصمیمی که اتحاد شوروی برای دوام این مساعدت های دوستانه و بی شایبه و عملی شدن سومین پلان پنج ساله افغانستان ۱۳۴۶-۵۱ مطابق ۷۲ - ۱۹۶۷ اتخاذ گردیده است تأثیر وسیع و مثبت خواهد داشت .

طرفین عقیده راسخ دارد که برای توسعه بیشتر همکاری اقتصادی و تخنیکی و علمی و فرهنگی و روابط تجارتي بین اتحاد شوروی و افغانستان که مطابق منافع جانبین میباشد دور نما و امکانات وسیع وجود دارد .

طرفین از جریان علائق تجارتي بین دو کشور اظهار رضایت و در باره توسعه مزید این روابط بر اساس منافع هر دو طرف اظهار موافقت نمودند . طرفین ابراز یقین نمودند که خاتمه یافتن شاهراه سالنگ و شاهراه غربی افغانستان که بمساعدت های دوستانه

- طرفین مفید بودن تماسهای متقابل
زعمائی هر دو کشور را خاطر نشان
نموده پرنسپب های مندرجه اسناد
و اعلامیه های مشترک افغانستان و
اتحاد شوروی را که مطابق منافع صلح
و همکاری بین المللی میباشد مجدداً
نویسد و اظهار عقیده مینماید که توسعه
این چنین تماسها بین زعمای کشور
های منطقه برای بهبود تفاهم و همکاری
مفید ترین و مؤثر ترین اقدام است.
طرفین پشتیبانی کامل خود را از
مجاهدات مردمان و ملل که برای تأمین
حق سر نوشت و آزادی خویش علیه
تسلط اجنبی و در مقابل استعمار و
اشکال مختلف آن مجادله میکنند اظهار
نمودند .
- طرفین اعتقاد راسخ دارند که
انحلال پایگاه های نظامی خارجی و
برقراری مناطق فارغ از سلاح ذروی
مطابق منفعت صلح عمومی و تمایل
و آرزو های کشورهای و ملل جهان
میباشند .
- طرفین عقیده دارند که رعایت
اصول مندرجه منشور ملل متحد از
طرف دول جهان لازمی است تا آنکه
سازمان مذکور در تحکیم صلح و امنیت
جهان و ترقی بشریت نقش مؤثرتری
ایفا کند .
- نقش روز افزون اعضای جدید ملل
متحد در جریان فعالیت آن سرودمند
بوده و توقع میرود در سایه این امر
فعالیت این سازمان جهانی کسب توسعه
- کند و متوجه آن شود که به حصول
منافع حل موضوع خلع سلاح عام و
تام و رفع کامل استعمال بهراسم
و رسمیکه باشد و به ترقی اقتصادی
همه ملل جهان مساعدت نماید .
- طرفین اهمیت بارز اعلامیه مصریه
بیستمین دوره اجلاسیه مجمع عمومی
سازمان ملل متحد را در باره عدم
دخالت در امور داخلی دول و رعایت
استقلال و حاکمیت آن را خاطر نشان
نمودند ضرورت مبرم اجرای بلا شرط
مقررات آن اعلامیه را متذکر شدند .
- طرفین اهمیت بزرگ فیصله نامه
بیستمین دوره اجلاسیه مجمع عمومی
سازمان ملل متحد را در باره ضرورت
انعقاد هر چه زودتر پیمان عدم اشاعه
و انتشار سلاح ذروی خاطر نشان
نمودند و در بین پیمان نباید هیچگونه
روزنه ای وجود داشته باشند که عملی
نمودن اشاعه و انتشار مستقیم یا غیر
- مستقیم سلاح ذروی را بهر شکلی که
باشد برای دول دارای اسلحه ذروی
یا فاقد آن امکان پذیر سازد . انعقاد
اینگونه پیمان در باره عدم اشاعه و
انتشار سلاح هستوی موافق منافع
مردمان میباشد .
- طرفین اظهار امید نمودند که دول
ذیعلاقه بچنان موافقه برسند که بموجب
آن تعهد نمایند از هرگونه استعمال
سلاح ذروی دست گرفته و همه

طرفین از جریان مثبت که امکانات بهبود و روابط را بین هند و پاکستان میسر نمودند اظهار رضایت مینماید. جلالتمآب محمد هاشم میوندوال صدراعظم افغانستان از مساعی اتحاد شوروی و زعمای آن برای تشکیل کنفرانس تاریخی تاشکند تقدیرشایانی نمودند.

این مساعی برای صلح منطقه و همان جهان مفید خوانده اند طرفین اظهار یقین نمودند که پیروی صمیمانه روحیه اجتماعی تاشکند توسط هند و پاکستان امکانات تفاهم و همکاری صلح را بین این دو کشور فراهم آورده است.

طرفین عقیده دارند که در موزد حل اختلافات بین المللی با شرکت کشور های منطقه روح تفاهم و آمادگی برای حل مسایل از راه مذاکرات صلح آمیز مطابق عدالت و منافع مردمان و ملل دیگر اصول منشور سازمان ملل متحد امکانات را برای روابط نیک و همکاری اقتصادی و فرهنگی و نیز موجبات آنرا که دول در تحکیم صلح و امنیت به نفع تمام بشریت سهم بگیرند فراهم میسازد.

طرفین عقیده دارند که مسافرت صدر اعظم افغانستان و تبادل افکار که بعمل آمد با توسعه و تحکیم بیشتر روابط دوستانه اتحاد شوروی و افغانستان و به افزایش اعتماد متقابل هر دو دولت و هر دو ملت مساعدت خواهد نمود. صدر اعظم افغانستان محمد هاشم میوندوال از جانب اعلیحضرت معظم همایونی محمد ظاهر شاه و از جانب حکومت افغانستان ل، ای بریژنیف، ن کاسکین و، ن و بودگورنی رادعوت نمودند تا در فرصت مناسب به افغانستان مسافرت دوستانه نمایند این دعوتها با تشکر قبول شد.

آزمایشهای ذروی را بدون استثنا ممنوع شمرده و اظهار نمایند که حاضراند سلاح ذروی را منع و نا بود سازند.

طرفین برین عقیده اند که باید برای حصول خلع سلاح عام و تام بمساعی ادامه داده شود و همچنین در راه انجام اقدامات لازمه جهت محدود ساختن مسابقه تسلیحاتی و تخفیف کشیدگیهای بین المللی از مجاهدت شود.

طرفین تأیید کامل خود را به تصمیم نامه ملل متحد راجع به لزوم انعقاد يك کنفرانس جهانی خلع سلاح جهانی مجدداً اظهار و ابراز امید نمودند که چنین اجتماع که در آن همه ملل باید سهم گیرند راه را برای خلع سلاح تدریجی چه در قسمت سلاح ذروی و چه سلاح عادی خواهد گشود طرفین عقیده دارند که جمهوریت مردم چین یگانه نماینده ملت چین بوده و باید حقوق آن در سازمان ملل متحد اعاده شود و مقام قانونی خود را در آن سازمان اشغال نماید.

طرفین به مناسبت وخامیت اوضاع ویتنام و خطر توسعه جنگ در ناحیه هند و چین که صلح جهانی را مورد مخاطره بزرگی قرار میدهد ابراز نگرانی شدید مینماید طرفین موقف های خود را در باره این موضوع بیکدیگر شرح داده و معتقد میباشند که مسئله ویتنام را میتوان بر اساس های قرار داد های سال ۱۹۵۴ ژنیو مربوط به هند چین حل نموده تا اینکه این امکان برای مردم ویتنام میسر گردد که بدون هیچگونه مداخله خارجی سر نوشت خود را تعیین نمایند حقوق غیر قابل انکار خویش برای صلح استقلال و وحدت نایل گردند.

متن خط مشی بنما غلی محمد هاشم میوندوال

صدر اعظم که حین اخذ رأی اعتماد در ولسی جرگه ایراد فرمودند

ما باید متوجه موفقیت اولین شورای اصولی و واقعی مملکت باشد که با نافذ شدن قانون اساسی جدید وجود آمده است. تصمیم داریم که قدم گذاشتن افغانستان در راه دیموکراسی و به منظور بمیان آمدن حکومت قانون یک عمل مؤفّقانه باشد و شورای ما وظایف خود را در مطالعه، تعدیل و تصویب قوانین و پاسبانی و مراقبت از اعمال حکومت به طور سالم اجراء کرده بتواند و آرزوهای مردم افغانستان از راه شورای انتخابی آنها مجال اظهار یافته و تا حد امکان در محل تطبیق گذاشته شود.

ما حکومتی خواهیم داشت که منبع قدرت و قوت آن شورای افغانستان باشد تا با پشتی بانی و تقویه آن بتواند با کمال جرئت اخلاقی و بدون خوف و دغدغه مانع حرکات مخالفانه ارتجاعی منفعت پرستی و فساد انگیزی شده. در راه ترقی مردمان کشور قدم های متین بردارد.

باین منظور باید یک اداره سالم بمیان آید که مقصد از آن کفایت شعاری در کار زودرسی و دور رسی در امور، جلوگیری از فساد و خدمتگزاری برای ترقی همه اکناف و همه مردمان کشور بصورت متوازن باشد.

باین گونه حکومت موقع خواهد داشت که در فضای سالم کار عمران مملکت و تطبیق پروژه های انکشافی و اصلاحات اجتماعی را پیش برده و در راه عملی ساختن آرزوهای اعضای این مجلس محترم خدمت نماید.

مردم افغانستان باین وسیله موقع

خط مشی حکومت متوجه تامین آن توقعات ملت افغانستان میباشد که مفهوم های آن در قانون اساسی ما درج گردیده و هدف نهائی آن آنست که در سرتاسر افغانستان کرامت بشری از راه نظام دیموکراسی و پیشرفت و ترقی معنوی و مادی مردم تامین شود.

بنابراین حکومت احترام ارزشها، تطبیق اصول و سفارش های مندرجه قانون اساسی را اساس فعالیت خود خواهد شمرد.

در راه رسیدن باین هدف عالی من و کابینه من سعی خواهیم کرد حکومت از آرزو ها و احساسات نیکخواهانه همه طبقات کشور نمایندگی کرده مقلّم و حیثیت بین المللی افغانستان را نشنید نماید.

وکلائی محترم

مهمترین شرط تامین دیموکراسی حکومت قانون است که از راه تفکیک قوای سه گانه تقنینیه، اجرائیه و قضائیه و همکاری متوازن این هر سه قوه صورت پذیر میگردد.

ما مسئولیت خود را بحیث اعضای حکومتی که از مجرای شورای و یا تطبیق قانون اساسی خدمت کنند درک میکنیم و مستشعریم که موجودیت یک شورای قانونی در کشور به ما موقع میدهد که با حصول اعتماد و استفاده از نظریات اعضای آن و مشاوره با ایشان بتوانیم ممثل آرزوها و تمنیات مردم کشور و نماینده اراده آزادیشان باشیم.

روی این اساس میدانیم که سعی

بہا علی محمد ہاشم میوندوال صدراعظم

همکاری در راه ترقی جامعه اهمیت اساسی دارد .

این تربیت از راه تنویر کتله ها و نیز در مدارس ابتدائی آغاز شده تا مراحل عالیہ تعلیم و تدریس ادامه خواهد یافت .

جای مسرت است که مردمان اطراف و اکناف کشور برای پیشرفت تعلیم و خاصه تعلیم ابتدائی حاضر به همکاری داوطلبانه میباشند .

حکومت با استفاده ازین همکاری برای پیشرفت تعلیمات ابتدائی و تعمیم آن در سراسر کشور تا آخرین حد امکان مجاهدت خواهد نمود .

نوجوانان لایق مستحق بعد از ختم تعلیمات ابتدائی بسوی تعلیمات ثانوی . مسلکی و حرفوی سوق خواهند یافت و شمول در مدارس عالی از روی 'یافت و استعداد شاگردان و باساس مسابقه و امتحان صورت خواهد گرفت .

جوانان بزرگترین پشتیبان نظم و قانون و تأمین ترقی اقتصادی و اجتماعی کشور میباشند .

پروگرامهای درسی

پروگرامهای درسی طلاب باید براساس این احتیاجات موافق گردد و بین پیشرفت معارف و تحولات اقتصادی و اجتماعی مملکت ارتباط مفید موجود شود .

آرزومندیم توجه شبازوزی طلاب به بلند بردن سطح دانش و کسب ممارست های فنی و مسلکی ایشان معطوف بوده برای خدمات آینده و اشتراک مساعی در راه مجادله با بینوائی بیماری و نادانی بحیث بزرگترین قوه محرکه آماده گردد .

حکومت من سعی خواهد کرد که بمنظور کوشش در راه موفقیت حیات پارلمانی اشتراک سیاسی کافه طبقات کشور د ر امور ملی موقع بیابد و

خواهند یافت که مطابق حقوق و جایب متضمن قانون اساسی و باساس ارزشهای مندرجه آن از کرامت بشری و اختیار در فکر عمل و تشبث برخوردار بوده در راه به وجود آوردن یک جامعه مرفه و مترقی و مصئون سهم داشته باشند . و اطمینان روحی و معنوی ایشان را دسایس و دشمنی با نظم مبتزلزل ساخته نتواند .

قانون گذاری

لزوم قانون گذاری چنانکه موافق به واقعیت تحول کنونی و امید های آینده مامیباشد مقتضی همکاری نزدیک بین حکومت و شوری خواهد بود .

توانیمیکه در دوره انتقال تدوین یافته و دیگر قوانینی که برای تأمین جبه های مختلف حیات دیموکراسی مطابق نظام و منافع عامه لازم می افتد توسط شما تعدیل و تصویب خواهد یافت و حکومت تطبیق و نیز تفهیم آن را به مردم یکی از مهمترین وظایف خود خواهد شناخت .

رشد حقیقی و سالم قوای قضائیه به طوریکه در نافذ گردیدن عدالت واقعاً مفید و مساعد باشد مطابق به نظریات شوری صورت خواهد گرفت . متوافق باین تحول دستگاه اداری باید اصلاح شود به طوریکه تشکیلات آن ساده تر مؤثر تر گردیده در مصارف مربوطه آن صرفه جوئی به عمل آید و از سرگردانی مردم که به دستگاه اداری روزانه مراجعه میکنند حتی الامکان جلوگیری شود .

قوای امنیه

قوای امنیه و پولیس همچنانکه متکفل امن و نظام میباشند باید به طوری آماده و حاضر خدمت شود که مردم آن را دوست و مددگار خویش بشناسند .

تربیت جوانان در فهم ارزش های دیموکراسی و حفظ نظام و به منظور

حصه بودجه خط مشی حکومت متکی بر صرفه جوئی بوده مراجعه به استقراض از افغانستان بانک به حد اقل لازمی و ضروری آن محدود نگه داشته خواهد شد .

برای تأمین افزایش در سرمایه گذاری و جذب کیری از مصرف تجملی در قسمت واردات حق اولیت به اجناس سرمایه وی و بعد از آن به اجناس استهلاکی ضروری و مورد احتیاج عامه داده میشود .

روش محدود ساختن اموال وارداتی به منظور ترثید واردات اموال سرمایوی با رعایت قوه خرید اهالی و استقرار پایه تسعیر افغانی و حفظ و توسعه بازار اموال صادراتی مملکت تعقیب خواهد گردید . به منظور حفظ عواید حقیقی اهالی و بالخاصه از آن طبقات اجتماعی که عواید ثابت دارند از احتکار و گران فروشی اشیای مورد احتیاج عامه به ذرایع مؤثر و عملی حتی الامکان جلو گیری میشود .

در ساحه اجتماعی روابط حقوقی موجوده بین دهقانان و مالکین مورد توجه جدی حکومت قرار گرفته برای بهبود آن به نحویکه عدالت بیشتر را تأمین نماید و کذا برای اصلاح روابط کارگران و کارفرمایان صنایع قوانین مناسب تدوین و به شوری تقدیم خواهد شد .

حکومت در تطبیق این پروگرام ها بداخل پلان سوم که طرح آن روی دست است با رعایت از ترتیب تقدم و انسجام و هم آهنگی شان با سایر مسایل ضروری بعد مطالعات دقیق به حد توان صرف مساعی خواهد نمود .

اوضاع مناطق و مردمانی که از جریان رشد اقتصادی و اجتماعی تاکنون کاملاً بدور مانده اند به شمول کوچیان مورد مطالعه قرار خواهد گرفت تا راه چاره جوئی مشکلات

وسایل تشویق و تنمیه مطبوعات آزاد و احزاب و اجتماعات برای انکشاف سلیم شعور سیاسی مردم افغانستان فراهم گردد .

نهیست زنان

بیشرفت موقعیت اجتماعی و سیاسی زنان مطابق مقتضیات زندگانی ملی يك جامعه عصری از هدفهای مهم حکومت خواهد بود .

در ساحه صحت عامه انکشاف طب و قایوی بدرجه اول مورد توجه حکومت خواهد بود . طب معالجوی نیز باید با وسایل ثابت و سیار و با ابراز مساعی جدی و استفاده از همه مدارك ممكنه بشمول همکاری و مساعدت مردم تعمیم یابد .

امور اقتصادی

در امور اقتصادی اصول اقتصاد مختلط رهبری شده و پلان گذاری تعقیب میشود و متکی بر قانون اساسی در این پلان گذاری که هدف و غایه آن بلند بردن سویه حیات اقتصادی مردم و حرکت بسوی يك جامعه مرفه و مترقی بوده . تسریع انکشاف اقتصادی و فراهم نمودن عدالت نسبی در توزیع عواید ملی مد نظر حکومت میباشد و کوشش بعمل خواهد آمد که در ترتیب این پلان ها حتی المقدور از تقدیر و تخمین موجوده منابع طبیعی و قوای بشری بحد اعلی استفاده شده و در تنظیم و تحصیل احصائیه و سنجش های بهتر این منابع توجه بیشتر مبذول گردد .

پروگرامهای انکشافی

در طرح و ترتیب پروگرام های انکشافی توجه خاصی به تولید بیشتر مواد ارتزاقی مبذول خواهد شد و توازن لازم بین پروژه های زیربنای اقتصادی و پروژه های سریع الثمر تولیدی رعایت خواهد گردید . در

افغانستان در راه تأمین حق تعیین سرنوشت برادران پښتونستاني مااز راه صلح جویانه مساعی خود را ادامه خواهد داد و سعی خواهد نمود که وسایل تأمین این حق مطابق آرزو های زعماء و مردم پښتونستان فراهم شود .

وکلای محترم !

خواهران و برادران عزیز !

آرزو مندم خدمت من بحیث صدر اعظم و خدمت همکارانم به تو فیق پروردگار در فضای صمیمیت و همکاری با شما وکلای ملت آغاز شده و به همین اساس ادامه بیاید تا آنکه شما و ما بیاری همدگر و تحت رهبری پادشاه بزرگ خویش برای افغانستان عزیز خدمت مفید بجا آوریم .

هدف مشترک ما و شما آنست که همه طبقات و همه مناطق افغانستان از ترقی اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی و سیاسی بیش از پیش برخوردار باشند تا آنکه ملت به همه دستگاه دولتی یعنی مجموع قوای اجرائیه ، تقنینیه و قضائیه اطمینان و اعتماد کامل داشته انسجام و توازن همکاری این قوا را بحال خود مفید بیاید .

من و رفقایم تنها به اعتماد اکثریت عددی شما احتیاج نداریم بلکه اعتماد کامل قلبی شما و خصوصاً همکاری شما را متوقعیم . مرام مشترک ما و شما و همه فرزندان این خاک یکی است و آن ترقی افغانستان عزیز با حفظ مقدسات ملی و سنن دیموکراتیک و از بین رفتن شرایط نامساعد زندگی اجتماعی میباشد .

خدای پاک و بزرگ همه ما را برای برآوردن این آمال مقدس دستگیری کند .

پایدار باد دیموکراسی

زنده باد اعلیحضرت

پاینده و مرفقی باد افغانستان

اقتصادی و اجتماعی ایشان متدرجاً جسته شود .

وکلای محترم !

سیاست خارجی

خط مشی حکومت در ساحت سیاست خارجی به منظور صیانت استقلال و عزت و حیثیت کشور با کمال پایداری و جدیت پیروی خواهد شد .

در ساحت بین المللی افغانستان با همه ملل جهان در راه تشئید صلح و آزادی و ترقی های بشری همکاری خواهند نمود . افغانستان بطور مستدام ساعی خواهد بود که روابط آن با همه کشور های جهان با اساس دوستی و احترام متقابل توسعه بیاید . روابط افغانستان با کشور های مجاور آن بر اساس همسایگی نیک و همکاری مثبت مانند سابق دوام و پیشرفت خواهد نمود افغانستان مساعدتهای اقتصادی بی قید و شرط کشور های دوست را به نیکویی استقبال خواهد کرد .

افغانستان در سیاست بیطرفی مثبت قضاوت آزاد و عدم الحاق به پیمان های نظامی مانند همیشه پایدار مانده پرنسیپ های مندرجۀ اعلامیه های کنفرانسهای باندونگ ، بلگراد و قاهره را در نظر خواهد داشت .

در مورد خلع سلاح

پشتیبانی از اصل همزیستی و مسالمت آمیز ، خلع سلاح عام و تمام جتم کلی استعمار به هراسم و رسمی که باشد و پشتیبانی از حقوق ملل و مردمانی که برای آزادی خود در پیکارند خطوط مهمه سیاست خارجی ما را تشکیل خواهد داد . افغانستان پشتیبانی اصول عالیۀ مندرجۀ منشور ملل متحد بوده در تقویت سازمان جهانی ، بهبود یافتن تشکیلات و طرز فعالیت آن با ملل جهان همکاری خواهد داشت .

ښاغلي محمد هاشم ميوڼدوال صدر اعظم تحت پروگرام فوق الذکر (پيش مردم ميروم) بمنظور آشنا شدن با احتياجات و ضروريات مردم به يك سلسله مسافرتها در ولايات کشور اقدام کردند .

اين مسافرت ها که بتأ سراز خط مشي حکومت صورت گرفته از یکطرف رسيدگی از امور نقاط دور دست کشور است تا از اجراءات مامورين دولت و احوال مردم آگاهی حاصل شود و از جانب ديگر نظريات، افکار و پيشنهادات مردم شنیده شود و ضمناً مردم با ارزش های قانون اساسی آشنائی يابند و از طرف حکومت درباره تطبيق و احترام ارزش های اين قانون به مردم اطمینان داده شود.

روی همین اهداف بود که ښاغلي صدر اعظم با وصف مصروفيت های زياد شپاروژی در مرکز اين زحمت را بخود هموار کردند و از نزديک با مردم نقاط مختلف کشور ملاقات نمودند . تا مفهوم حکومت مردم بمردم را بصورت روشنتر و بارزتر به افراد کشور ثابت سازند .

محتويات زیر مجموعه ايست از خطابه هائیکه ښاغلي صدر اعظم در بين مردم ولايات مختلفه کشور در جريان سفر های خود ایراد کرده اند و از خلال آنها خواننده از احتياجات مردم و طرز اجراءات و پلانهای حکومت آگاهی می يابد .

(اداره)

بازديد ښاغلي صدر اعظم از ولايت وردک

گردیدند و بعد از معاینه امور آنجا

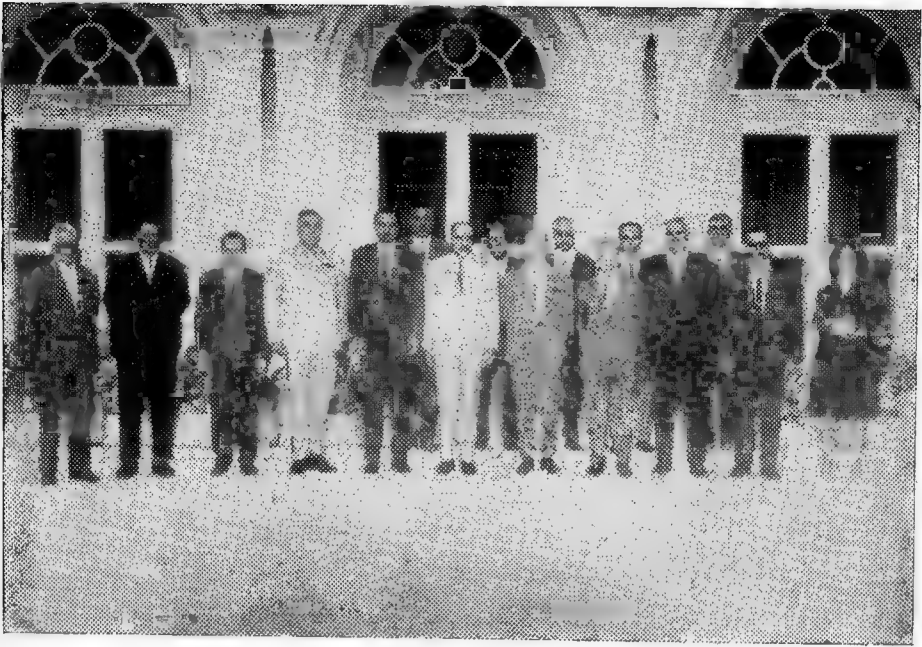
به کابل مواصلت کردند .

ښاغلي محمد هاشم ميوڼدوال صدر اعظم

روژ د واکو س عازم

ولسوالی بهسود مربوط ولايت وردک

ھیات کابینه

از راست به چپ :- پیغلہ کبر انور زائی وزیر صحیہ ، انجنیر میر محمد اکبر رضا وزیر زراعت و آبپاشی ، نبی علی عبد الکریم حکیمی وزیر مخابرات ، پوهاند دو کتور محمد عثمان انوری وزیر معارف ، انجنیر عبد الصمد سلیم وزیر معادن و صنایع ، دو کتور محمد حیدر وزیر عدلیہ ، نبی علی محمد خالدرو بہمن رئیس مستقل قبایل ، نبی علی عبد الستار شالیزی معاون دوم صدارت و وزیر داخلہ ، دو کتور عبد الحکیم فیاضی وزیر پلان ، نبی علی محمد ہاشم میوند نوال صدراعظم ، انجنیر احمد ایلہ وزیر فواید عامہ ، نبی علی نور احمد اعتمادی معاون اول صدارت و وزیر خارجہ ، ستر جنرال خان محمد و وزیر دفاع ملی ، نبی علی عبد اللہ یفتلی وزیر مالیہ دو کتور نور علی وزیر تجارت و نبی علی محمد عثمان صدیقی وزیر اطلاعات و کلتور ۔

ښاغلی میوندوال صدراعظم د راجتماع مردم بهسود .

د ولایت لغمان

ښاغلی میوندوال صدر اعظم بتاریخ نهمه قوس عازم ولایت لغمان نژدهم قوس عازم ولایت لغمان گردیده و بساعت دوی بعد ازظهر همانروز په میترلام مرکز ولایت

ولایت ننگرهار

ښاغلی صدر اعظم روز نهم جدی از پوهنځی طب ننگرهار دیدن معیار ما بخطرانی مواجهه نخواهیم شید . عقل و سنجش استقامت ما را تعیین خواهد کرد . اگر ما در ظاهر عصری میباشیم و طرز تفکر دل و دماغ ما عصری نمیشد به اجتماع خود مؤثر واقع نخواهیم شید .

ښاغلی میوندوال گفتند: په پد

ښاغلي محمد هاشم میو زروا ل صدر اعظم حین ایراد بیانیه در ولایت
نغمان دیده، می شونډ .

احساسات ملی خود را تقویه کنیم ښاغلی صدر اعظم در ختم بیانیه
زیرا احساسات در ما عشق و علاقه شان محصلین را به مسئولیت های
برای خدمت یوطن و ملت تولید آینده شان متوجه ساخته اظهار
میکند . با داشتن احساسات صادق امید کردند که به کمک جوانان
شما میتوانید آرزو های ملی خود حسن همدردی و تعاون اجتماعی و
را تبارز دهید . اگر یک ملت حرکت بیداری ملی به صورت مستقیم و
نمیداشته باشد اصلاً به زندگی مفید تقویه شود .
خود مستقر نمی شود ، ښاغلی میوندوال بعد از یک بازدید

کشور خوانده اظهار کردند که در این پروژه زحمات زیاد کشیده شده و سرمایه گذاری های در آن صورت گرفته است . این زحمات در حیات آینده اقتصاد کشور مفید واقع خواهد شد.

ښاغلی صدر اعظم تذکر دادند که حکومت در مقابل تصامیم بزرگ برای بهره برداری این پروژه قرار دارد . امید است تصامیم ماطوری باشد که با اتخاذ آن مفاد اعظمی از پروژه حاصل شود .

ښاغلی صدر اعظم گفتند: متأسفا نه وضعیت اقتصادی ما قابل اندیشه است ما در نظر داریم تا در آینده ازین پروژه بصورت اقتصادی بهره برداری بزرگ نمائیم .

ښاغلی صدر اعظم توقع کردند تا از اشخاص دارای تجربه و ماهریکه در اثر تکمیل شدن بعضی پروژه های بزرگ مملکت بیکار مانده اند در چنین پروژه ها استفاده خوبی صورت گیرد .

ښاغلی صدر اعظم حین ملاحظه نقشه شفاخانه به متخصصین مربوطه هدایت دادند تا گنجایش بستر در آن از ۲۵ به ۵۰ تزئید داده شود. ښاغلی میوندوال پس از آنکه

دستگاه ترانسفارمر را در فارم سوم پروژه وادی ننگر هار افتتاح

کردند به کارگران قوایکار گفتند که در این پروژه در اثر زحمات

سه روزه از امور انکشافی ولایت ننگر هار بتاريخ دهم جدی بکابل مراجعت کردند .

ښاغلی صدر اعظم دستگاه های ترانسفارمر مربوط بفارم ۳ پروژه وادی ننگر هار را در بتي کوت و شبکه برق شهری را در جلال آباد افتتاح نمودند . همچنین ښاغلی صدر اعظم سنگ تهادب شفاخانه ۲۵ بستری فارم میکانیزه را گذاشتند و از امور قسمت شرقی پروژه وادی ننگر هار و فارم سوم پروژه به شمول فارم جدید وزارت زراعت در ثمر خیل دیدن کردند . ښاغلی صدر اعظم در يك قسمت فارم سوم که برای غرس نهال توسط اشخاص بزرگ مملکت اختصاص داده شده اولین نهال را غرس نمودند .

ښاغلی صدر اعظم همچنین نقشه شهری جلال آباد را در ريك شاه مردخان ملاحظه کردند و در باره سرك های این شهر به رئیس وادی ننگر هار هدایت لازمه دادند .

ښاغلی صدر اعظم حین تهادب گذاری شفاخانه فارم سوم گفتند که احتیاجات صحی افغانستان خیلی زیاد است . امید است این شفاخانه بر علاوه احتیاجات محلی برای وقایه صحت مردم اطراف این ناحیه نیز مؤثر و مفید واقع شود .

ښاغلی صدر اعظم پروژه وادی ننگر هار را يك پروژه بزرگ

شباروزی شما کار زیادی درمدمت کم صورت گرفته است . ښاغلی قصبیات بلکه شهر های ما نیز در تاریکی بسر میبرند . حکومت

صدر اعظم اظهار کردند که شما با اشتراک در اعمار این پروژه نمونه خوبی از ثمر بهترین فرصت

خود برای نسل های آینده بافی می گذارید . تنویر شهر جلال آباد و با استفاده از برق درونته یک اقدام ابتدائی

ښاغلی میوندوال گفتند: - که فعالیت های خستگی ناپذیر شما نمونه

عملی زحمت کشی و فداکاری ملت افغان خواهد بود . این اقدام مکمل شود و همچنان در سایر شهر های مملکت نیز از

ښاغلی میوندوال پس از غرس نهال در فارم نمبر ۳ گفتند: - غرس آن رهگذر اقدامی صورت گرفته بتواند .

ښاغلی صدر اعظم گفتند: - موسسات غیر حکومتی برق باید جنبش بیشتر

یک ناحیه مؤثر واقع میشود و هم از نظر متکسر ساختن وزش بادهای در پروژه های زراعتی کمک میکند . و جدی تر بکنند و یا باید حکومت در موضوع بدوش گرفتن مسئولیت

کامل امور برق در همه جا غور جدی بنمایند .

بعد از آن ښاغلی صدر اعظم به

ریگ شاه مردخان رفته و شهر جدید را در حالیکه از طرف انجنیر عبدالله برشنا رئیس شهر سازی

و خانه سازی وزارت فواید عامه توضیحات داده میشد ملاحظه کردند . ریاست وادی برای کارگران ورزیده و زحمتکش پروژه تهیه شده بود به آنها سپردند .

ښاغلی صدر اعظم حین افتتاح دستگاه ترا نسفارمر د ر شهر جلال

آباد گفتند: - احتیاج کشور ما برای برق زیاد است و هنوز نه تنها رئیس وادی ننگرهار هدایات لازمه دادند .

بناغلی محمد هاشم میوندوال صلیر اعظم حین ایراد بیانیه در عمارت بناروالی جلال آباد .

ښاغلی صدراعظم د آرزو کړند . ښاغلی صدراعظم علاوه نمودند کله افغانستان بحیث یو کشور صلح دوست و نظر به موقعیت جغرافیائی خویش به صلح این منطقه علاقه فراوان دارد و از هر گونه فرصتیکه برای تبادل افکار با این کشور هامیسر میگردد حسن استقبال مینماید .

ښاغلی صدر اعظم از بند و پرجاوۀ بند وادی ننګرهار دیدن نمودند . پس از آن ښاغلی میوندوال از فابریکه برق کانال ننګرهار دیدن نمودند همچنین ښاغلی صدر اعظم از ورکشاپ پروژه ننګرهار دیدن کردند . ښاغلی صدر اعظم پسی از آن از برق سرخرو د سیتیشن و اتر پمپ ، فارم اول پروژه و ټول مربوط این پروژه دستگاه نجاری پروژه ننګرهار در نمر خیل ، مکتب زراعت نمر خیل دیدن کردند .

بازدید ښاغلی صدر اعظم از ولایت پکتیا

ښاغلی میوندوال صدر اعظم روز سه شنبه ۱۷ حوت موقع ورود به گردیز طی بیانیه گفتند : - برای من جای بسی افتخار است که سلام های پادشاه محبوب ما علیحضرت معظم همایونی را بشما میرسانم . ښاغلی صدر اعظم ازینکه موقع یافتند تا بولایت پکتیا مسافرت کرده و از نزدیک بامردم آن ملاقات نمایند و از تمنیات و آرزو های شان با خبر شوند اظهار مسرت نمودند .

ښاغلی صدراعظم گفتند : - جای خوشی است که امروز ما در همه امور زندگی کشور خود از مذاکره و تبادل نظر کار گرفته و پس از تبادل افکار بصورت مشترک وارد صحنه عمل شویم . ښاغلی صدر اعظم اظهار کردند

ښاغلی صدراعظم حین افتتاح مرکز و اتر پمپ گفتند : - جای خوشی است که در ضمن معاینه امور پروژه موقع می یابم ستیشن و اتر پمپ اول پروژه ننګرهار را افتتاح نمایم .

ښاغلی میوندوال گفتند : - مسرور هستم که درین موقع یک نتیجه عملی دیگری از همکاری مقرر افغانستان و اتحاد شوروی درین پروژه گرفته میشود .

ښاغلی صدر اعظم از همکاریهای بی شائبه حکومت اتحاد شوروی تشکر کرده و خدمات کارکنان افغانی و متخصصین شوروی را در اعمار این مرکز تمجید کردند . ښاغلی میوندوال آرزو کردند تا نیروی مردم در راه عمران و آبادی مملکت تقویه یابد و آنها بتوانند وظایف ملی و ساختمانی خود را بهتر و خویر انجام بدهند .

ښاغلی صدر اعظم حین افتتاح فابریکه کانکریت ریزی و سیم نابی گفتند : - محصولات این فابریکه در پروگرام عمرانی ولایت ننګرهار سهم زیادی خواهد داشت .

ښاغلی میوندوال گفتند : - مملکت ما بخدمات زیادی احتیاج دارد و ما برای پیشبرد کشور خود به صلح و آرامی ضرورت داریم هر قدر که صلح در دنیا برقرار باشد می توانیم با اطمینان خاطر برای بلند بردن سویه زندگی مردم خودکار کنیم .

ښاغلی صدر اعظم اظهار کردند جای خوشی است که در اتر کوشش ممالک صلح دوست مساعی جمیله برای برقراری صلح درین ناحیه بعجل می آید .

ښاغلی میوندوال از کنفرانس تاشکند حسن استقبال نموده موفقیت

رسیدگی کړه او تاجائیکه توان مالی حکومت اجازه میدهد در رفع حوایج مردم صرف مساعی نماید .

ښاغلی صدراعظم در باره مسئلېت های مردم در برابر پروژه های انکشافی دولت اشاره نموده گفتند یقین دارم این وجایب از طرف مردم ولایت پکتیا نیز بوجه احسن برآورده خواهد شد .

ښاغلی صدراعظم گفتند: همچنان که ما در مجاری امور داخلی و خارجی از همکاری مردم این ولایت مطمئن و برخوردار بودیم حالا نیز که ما بطرف يك زندگي نو روانیم و با مجادله جدیدی روبرو هستیم

که افغانستان يك تحول جدید در پیشرو دارد و این تحول با اساس قانون اساسی و دیموکراسی که در کشور روی کار شده پیش میرود .

ښاغلی صدر اعظم تذکر دادند طوری که در گذشته مردم شجاع افغانستان با اتحاد کامل مقدرات خود را تعیین می نمودند جوانان امروزی نیز حافظ و متکفل زندگي کنونی و آینده کشور میباشند .

ښاغلی صدر اعظم افزودند که احتیاجات ولایت پکتیا مانند سایر ولایات کشور زیاد است . وظیفه حکومت است تا باین احتیاجات

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم حین ایراد بیانیه د رمجفر اهالی ولایت پکتیا .

در ولایت پکتیا برای انکشاف معارف آرزو های زیادی موجود است و ما کوشش میکنیم که این عطش مردم رفع گردد.

ښاغلی صدراعظم: در ولایت پکتیا منابع اقتصادی زیادی موجود است جنگلات پکتیا هم برای پکتیا و هم برای دیگر نقاط افغانستان منابع خوب اقتصادی شده میتواند اما ازین جنگلات استفاده صحیح طوری باید بعمل آید که هم برای مردم مفید باشد و هم کوهها و ساحه های این سرزمین بدشت های خشک و بایر تبدیل نگردد. اگر ازین جنگلات بصورت صحیح استفاده شود باز حمت کم سرمایه سرشاری بدست خواهد آمد.

ښاغلی صدراعظم گفتند: حکومت و مردم باید متوجه این امر باشد که برای غرس و تکثیر نهال و جنگلات مساعی زیادی بخرج دهند. ښاغلی صدر اعظم علاوه کردند از راپور هایی که به مطالعه من رسیده برمی آید که در پهلوی حفاظه و توسعه جنگلات امکانات زیاد برای انکشاف زراعتی در این ولایت موجود است و با همکاری وزحمت کشی جدی مردم شده میتواند که وضع زراعتی پکتیا خوبتر و بهتر گردد و با انکشاف زراعتی ولایت پکتیا امور مالداري نیز در آنجا توسعه یابد.

ښاغلی صدر اعظم گفتند: جای خوشی است که ما برای پکتیا يك پروژه عمومی انكشافی به سلسله پروژه انكشاف منطقوي داریم و در آن متخصصین خارجی کمک مینماید. ښاغلی صدر اعظم از همکاری مردم در اثنای مطالعات متخصصین خارجی در ولایت پکتیا اظهار خوشی نموده تذکر دادند تخمیناتی را که حکومت

مطمئن میباشیم که مردم این ولایت به رهنمائی پادشاه محبوب خود همچنان همکار و مدد کار هستند. ښاغلی صدراعظم گفتند: ما در زندگی ملی خود بادو اصل روبرو هستیم یکی زندگی اقتصادی و دیگری زندگی سیاسی و ما در هر دو امر علاقه مشترک داریم. در زندگی سیاسی در تمام نقاط افغانستان به سهم شما ازین لحاظ دارای اهمیت است که دیموکراسی در خون و شرائین شما ممزوج گردید و سیستم آزادی دیموکراسی و جرگه درینجا خوب پرورش یافته است.

ښاغلی صدر اعظم تذکر دادند موضوع دیگری که نزد حکومت مهم و پر ارزش است تحول اقتصادی کشور میباشد که برای پیشبرد آن ما باید باهم یکدست و متحد شویم تا زندگی اقتصادی ما مرفه گردد.

ښاغلی میوندوال علاوه کردند که جهان در راه حفظ استقلال کشور های شان با مشکلات روبرو میباشند آنچه ضامن حفظ استقلال يك کشور شده میتواند بلند بردن سوبه اقتصادی آن میباشد. همچنانیکه حکومت متوجه این سوال است جای خوشی است که مردم نیز متوجه این امر میباشد. ښاغلی صدر اعظم گفتند: که در ولایت پکتیا برای انکشاف اقتصادی آن امکانات زیادی موجود است و در راه این انکشاف معاونت شما خدمت خوبی کرده میتواند.

ښاغلی صدر اعظم افزودند حکومت اکنون آرزو دارد که در انکشاف وسایل معالجوی در گردیز وسایر نقاط پکتیا اقدام نماید. ښاغلی صدر اعظم اظهار کردند

معاريف و مامورين و اهالي
خوست از ښاغلي صدر اعظم
پذيرائي كړدنه . خوست ښاروال
وعدۀ ديگرې از اهالي خوست
ښاغلي صدر اعظم را طي بيانيه
هاي خيرمقدم گفتنه .

ښاغلي ميوندوال در اجتماع مردم
گفتند : مسرورم از اينكه فرصت
يافتم از نزديك با شما صحبت
كنم .

ښاغلي ميوندوال گفتنه: - آرزوي من
ازين مسافرت ديدن و ملاقات با
شماست با يکبار ديدن و يکبار
ملاقات با شما تمام کار هاي مشترک
ما اجرا شده ميتواند بلکه پسماني
هاي ما زحمات زياد را ايجاب ميکند
و با همت و صرف مساعي يک فرد
و يک قوم و يک ولايت پيشرفت
کشور ميسر نميگردد بلکه بذل
مساعي و مجاهدت و عرق ريزي
تمام افراد جامعه را ضرورت دارد.
ښاغلي صدر اعظم گفتنه : ما
خوشحال و نیک بخت هستيم که
يک ملت واحد و يک مملکت آزاد
داريم و ملت و مملکت توسط خود
ما آباد و معمور ميشود ما به
رهنمائي پادشاه خود و با داشتن
حق و اراده خود نمايندگان و کلا
و حکومت خود را انتخاب ميکنيم .
ښاغلي ميوندوال گفتنه: - درين
شکي نيست که در بين ما و مردم
ما فرق و تفاوتی وجود ندارد .
همۀ ما يک وجود و يک دست مي
باشيم . هدف ما ، مرام ما و خط
سير ما براي رسيدن يک هدف
آنهايم خدمت بخاک و مملکت ميباشد .
من شاهد يک احساسات عالي و
سرشار شما هستم . احساساتي
که مانند مرحم درد هاي ملت و
مملکت را التيام مي بخشد .
ښاغلي صدر اعظم اظهار کردند

براي انکشاف ولايت پکتيا نموده
است بالغ به پنجاه و چهار مليون
مارک ميشود . علاوه مصارف افغاني
نيز براي آن ضرورت است و حکومت
ميکوشد تا براي اين پروژه منابع
و مدارک عايدی بدست آورد اما در
اين قسمت کمک مردم نقش بزرگي
خواهد داشت .

ښاغلي صدر اعظم اظهار کردند
که مردم پکتيا مي توانند در اين
ولايت صنايع محلي را نيز رايج
نمايند و اين هم موضوعيست که
حکومت آنرا در پلانهاي انکشافی
در نظر گرفته است .

ښاغلي صدر اعظم گفتنه: - اين
مطالبی بود که حکومت آنرا در
پيشرو دارد و خواهد کوشيد تا
در وقت تقديم بودجه به ولسي
جرگه و به کمک و همکاري جمهوريت
اتحاد آلمان که در اينجا از همکاري
آنها ياد آوري مينمايم به طرح
يک پلان عمومي انکشافی ولايت
پکتيا مؤفق گردد .

قبل از بيانيۀ ښاغلي ميوندوال
صدر اعظم ، ښاغلي محمد ظريف
گرديز ښاروال و ښاغلي حاجي
دوست محمد يکتن از معاريف زرم
به نمايندگي از اهالي مسافرت
ښاغلي صدر اعظم و همراهان شانرا
به ولايت پکتيا خير مقدم گفتنه .
بعد از آن ښاغلي صدر اعظم از
دواير مرکزي و قشله عسکري آنجا
و بعضی عمارات تحت ساختمان ديدن
نمودند .

مواصلت بخوست :

ښاغلي محمد هاشم ميوندوال
صدر اعظم با همراهان شان و والي
پکتيا ساعت ۲ بجۀ بعد از ظهر
۱۷ حوت از گرديز وارد خوست
شدند .

مصدر خدمت میگردند .
 ښاغلی میوندوال گفتند :- همین
 طور که حیات امروز ما از فردای
 ما فرق دارد زندگی امروز ما نیز
 ا زدیروز ما فرق خواهد داشت
 بنا برآن ما باید سعی نمائیم تا
 طوری زندگی کنیم که از یکطرف
 مشکلات ما کمشود و از جانب دیگر
 آینده بهتری در قبال ما باشد .

ښاغلی صدراعظم به پښتونستانې
 های مقيم خوست اظهار کردند من
 از طرف پادشاه، حکومت و ملت
 افغانستان احساسات متین و گرم
 مردم افغانستان را که نسبت به
 برادران پښتونستانی شان دارند
 بشما ابراز میکنم .

ښاغلی صدر اعظم تذکر دادند که
 علائق ما با برادران پښتونستانی
 ما آنقدر محکم ، متین و استوار
 است که هیچ قوت و قدرت مانع
 تحکیم و توسعه این علائق و موجب
 از بین بردن آن شده نمی تواند.
 ښاغلی صدر اعظم بعد از ظهر
 روز ۱۷ حوت ۴۴ به مکتب میخانیکي
 خوست رفته کارهای عملی شاگردان
 را ملاحظه نمودند . در مدخل مکتب
 ښاغلی صدر اعظم از طرف مدیر ،
 معلمین داخلی و خارجی و شاگردان
 مکتب پذیرائی شدند .

ښاغلی صدراعظم قبل از ظهر
 روز ۲۸ حوت از فارم زراعتي
 صحرا پروژه های مجادله ملاریا
 عمارت هوتل خوست و بعضی باغ
 های زراعتي آنجا دیدن کرده و
 ساعت دوازده ظهر به ولسوالی
 جانخیل منگل وارد گردیدند .

ورود به ولسوالی جاجی

ښاغلی محمد هاشم میوندوال
 صدراعظم بعد از بازدید سه روزه از
 گردیز لوی ولسوال خوست و
 مربوطات آن وارد ولسوالی جاجی

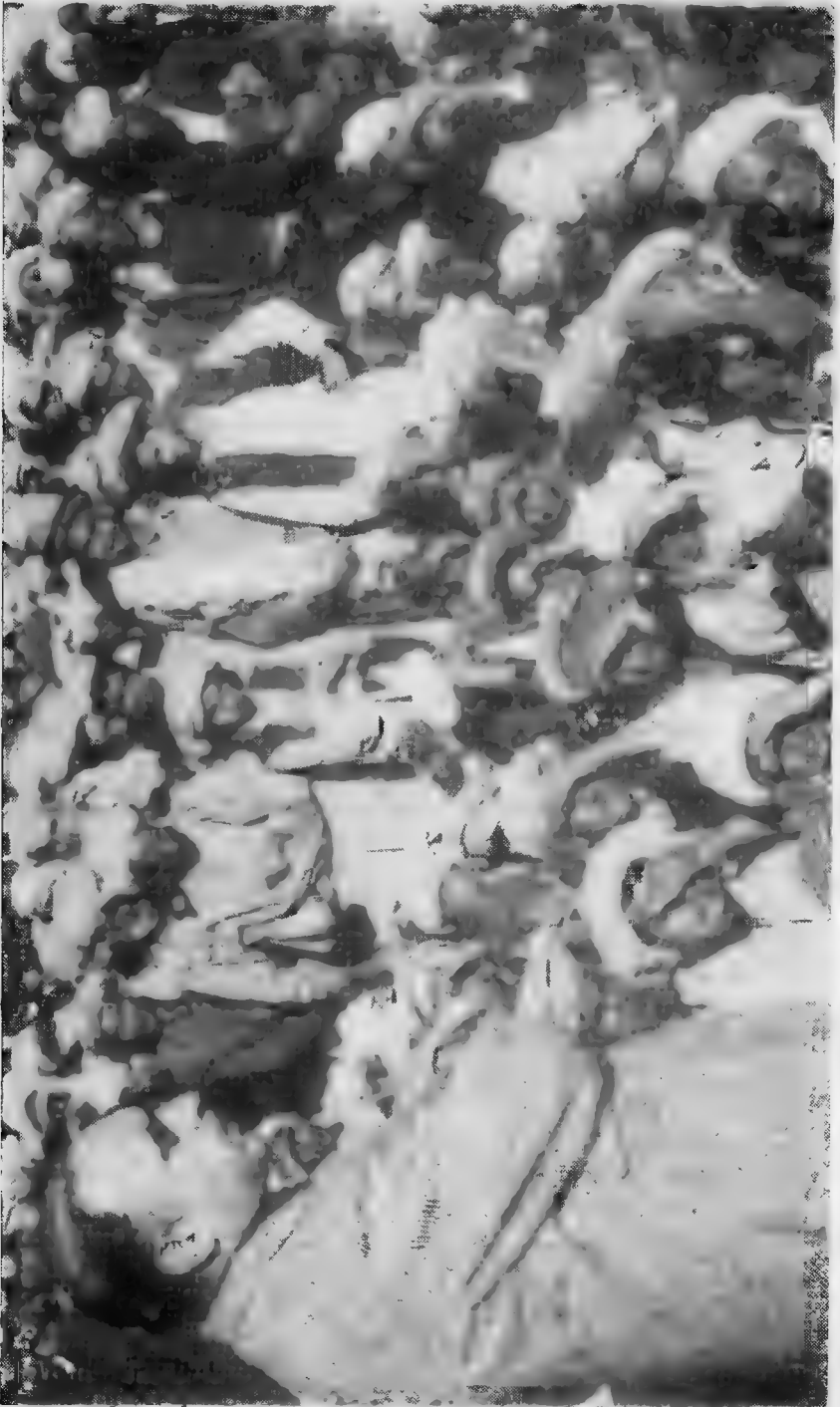
ما به ایثار و فداکاری و قربانی
 نیاکان واجداد خود افتخار داریم
 و از پیروی آنها منحرف نخواهیم
 شد . این یکی از نعمات بزرگ
 و قابل افتخار ماست که اینها .
 عنعنات و ملیت ما ، مارا به یگانگی
 وحدت ، اتحاد عمل توصیه میکند
 با داشتن این سرمایه بزرگ ما
 حافظ خانه خود ، ناموس خود ،
 دین خود و وطن خود بوده زندگی
 پرره و آرامی را تحت سایه پادشاه
 خود ایجاد میکنیم .

ښاغلی میوندوال گفتند :- برای
 ملک و وطن خود ما باید کار کنیم
 و زحمت بکشیم که این امر به
 اتفاق عمل و وحدت نظر بهتر و
 خوبتر میسر شده میتواند .

ښاغلی صدر اعظم متذکر شدند
 در حالیکه ما دارای نعمتی هستیم
 که بداشتن آن فخر و مباهات
 میکنیم بعضی عیوب اجتماعی نیز
 نزد ما موجود میباشد که باید آنرا
 از بیخ و بن برکنیم تا ما را بسوی
 غربت و بی نوائی و عقب ماندگی
 نکشانند .

ښاغلی میوندوال گفتند :- ما امروز
 بیدار شده ایم هیچ نوع مکر و
 فریب مردم بیگانه در این بیداری
 ما رخنه وارد کرده نمی تواند ما
 وظیفه خود میدانیم که اولتر از
 همه در تعقیب وحدت ملی خود قیام
 نمائیم و بواسطه آن يك ملت متحد،
 آباد ، معمور و آرام را بوجود
 بیاوریم .

ښاغلی صدر اعظم تذکر دادند :
 جای بسیار خوشی است که امروز
 در خوست شاگردان زیادی در
 مکتب درس میخوانند اینها که فردا
 بحیث جوانهای تعلیم یافته در مشقوفی
 مختلف حیاتی شامل کار میشوند
 برای آبادی و عمران ملت و مملکت

بناغلي محمد هاشم ميوند وا لصدراعظم بامردم شينو ا د ديد هيشوند .

ښاغلی صدراعظم گفتند: ما با ید از وقت و زمان استفاده اعظمی نمائیم و نگذاریم که فرصت به هدر و غفلت از دست ما برود ما باید کار کنیم و زحمت بکشیم و آنچه که در توان ما باشد آنرا صرفه و دریغ نمائیم .

ښاغلی صدر اعظم متذکر شدند. حکومت همیشه میکوشد که آنچه در توان دارد . برای آرامی و راحت شما کار کند اما مشکل اینجاست که ما بسیار پس مانده و عقب افتاده هستیم .

ښاغلی میوندوال گفتند: که علت این پسمانی ما همانا ینکونوع پسمانی و چشمداشت ماست که در ما و کارهای ما بی علاقه گی تولید کرده است . این انتظار ماموضوع تازه نیست بلکه از سالیان درازی ما بدان پابند بوده ایم .

ښاغلی میوندوال اظهار نمودند اگر ما نیک متوجه شویم و زحمت بکشیم زمین ما آباد و اراضی ما سر سبز و معمور میشود اما ما تا حال باین نکته متوجه نبوده در نظر داشته ایم که روز خود راسپری و منفعت آنی خود را حاصل کنیم کار و فعالیت را که برای اولاد ما و آینده ما و بهبود منابع طبیعی ما کمک کرده بتواند کمتر انجام داده ایم .

ښاغلی میوندوال علاوه کردند شرط اول زندگی اجتماعی آن است که همه پابند قانون باشیم و قوای خود را به مقاصد مثبت اجتماعی و ملی بمصرف برسانیم .

ښاغلی صدر اعظم هنگامیکه مردم را برای اتحاد و اتفاق و تشریک عمل توصیه می نمودند گفتند: که مردم ما باید متحد و همدست باشد تا سلامتی و راحت خود را در قبال

گردیدند . متخصصین جمهوریت اتحادی آلمان که در پروژه انکشاف پکتیا کار میکنند بښاغلی صدراعظم در چمکنی ملاقات نمودند متخصصین آلمانی راپورهای ابتدائی را در مورد پروژه انکشاف پکتیا به ښاغلی صدراعظم گذارش دادند . صبح روز ۱۹ حوت ۴۴ قبل از حرکت جانب ولسوالی جاجی ښاغلی میوندوال از پروژه انکشاف عمارت ولسوالی قشله عسکری و باغملکی و عسکری چمکنی در حالیکه از طرف مامورین موظف توضیحات داده میشد دیدن نمودند .

ظهر روز ۱۹ حوت سال ۱۳۴۴ ښاغلی صدر اعظم از طرف اجتماع کثیری از اقوام مختلف جاجی و بعد از ظهر از احمد زانی ، طوطاخیل ، منگل و ولسوالی سید کرم با گرمی و حرارت پذیرائی شدند .

ښاغلی صدر اعظم در بین جمعیت بزرگی از اقوام مختلف ولسوالی سید کرم گفتند: تفرقه، جهل، و بی سوادی دشمن سر سخت و تباه کن جامعه ما میباشد که ما باید با عزم قوی همت بلند و نیروی خلل ناپذیر در مقابل این امراض مدهش اجتماعی مجادله کنیم .

هنگامیکه ښاغلی میوندوال مردم را برای کار و زحمت کشی توصیه میکردند گفتند: مادرزندگی خود مشکلات و خواسته های زیاد و بی شمار و به خواسته های مردم جواب بگوئیم مگر آنکه ما با سعی و مجاهدت و زحمت کشی خود بتوانیم بهرور زمان این مشکلات را رفع و برای بر آورده شدن آرزو های فردی و اجتماعی نایل آئیم .

همکاری را دادند .
 ښاغلی صدر اعظم از جنگلات کوه
 ضدیر، شفاخانه ملکی وزارت صحیه

دیدن فرمودند .
 ښاغلی صدر اعظم ساعت پنج بعد از
 ظهر روز ۱۹ حوت ۱۴۴ از ولسوالی
 سید کرم به گردیز مواصلت
 نمودند . در عرض راه از بند
 متلفو دیدن کردند .

همچنان ښاغلی صدر اعظم بعد
 از ختم مشاهدات شان درخواست
 وارد میدان حلو که مرکز ولسوالی
 جانی خیل منگل شدند .

بعد از آن ښاغلی میوندوال وارد
 ولسوالی چمکنی شده و از طرف
 هزاران نفر استقبال شدند .

مستقبلین در بیانیه های شان از
 توسعه معارف ، ازدیاد پروژه های
 انکشاف زراعت طرفداری نموده
 و اظهار توقع نمودند مکاتب آن
 منطقه به سویه لیسه ارتقاء یافته
 در آن لیلیه دایر گردد. آنهاهم
 چنان توقع کردند تادر آنجا بندهای
 خیره آب اعمار گردد .

ښاغلی صدر اعظم گفتند: پیشرفت
 ترقی و بهبود وضع زندگی هر قوم
 و هر منطقه وابسته به پیمانه زحمت
 و فعالیت مردم آن است زیرا هر قدریکه
 افراد يك جامعه بیشتر مؤثر کار
 کنند بهمان اندازه واجد زندگی
 مرفه و آرامتر میشوند .

ښاغلی میوندوال گفتند: وقتیکه
 ما ایمان و عقیده خود را متین و
 استوار بسازیم آنوقت ما از بهترین
 و برجسته ترین اقوام محسوب
 میشویم .

ښاغلی صدر اعظم اظهار نمودند
 که در اثر سربازی ، خونریزی و
 قربانی نیاکان و اجداد ما با داشتن
 استقلال بسوی ترقی و آبادی قدم

آن حفظ نماید و با این همه مزایا
 مردم کار کند و سعادتمند زندگی
 نمایند .

ښاغلی صدر اعظم بعد از آنکه
 سلام های اعلیه حضرت معظم همایونی
 را برای مردم ولسوالی جاجی
 رسانیدند ضمن بیانیه گفتند: حکومت
 آرزو دارد که وطن عزیز ما تحت
 سایه اعلیه حضرت معظم همایونی
 پادشاه غمخوار توانسته باشد به
 سوی پیشرفت، ترقی و اعتلا نزدیک
 شود .

ښاغلی صدر اعظم گفتند: ما باید
 طوری سخن بزنیم که با عمل توأم
 باشد . گفتار خالی برای ما اطمینان
 نمیدهد و فایده نمیرساند .

ښاغلی میوندوال هنگامیکه تقاضای
 مردم جاجی را در مورد انکشاف و
 توسعه معارف و پروژه های زراعت
 و انکشاف دهات استماع نمودند
 به آنها گفتند حکومت سعی دارد
 بصورت متوازی برای ارتقاء سویه
 مکتب ها اقدام کند و مکاتب مسلکی
 برای تربیه پرسونل در شقوق
 مسلکی تأسیس نماید .

یکی از این مکاتب مسلکی خواهد
 توانست جوانان پکتیا را در قسمت
 بهره برداری از جنگلات احیا و
 تکثیر آن تربیه نماید .

ښاغلی صدر اعظم گفتند: آرزوها
 و تمنیات مردم ما در هر گوشه و
 کنار مملکت فراوان میباشد و حکومت
 حتی الوسع برای برآورده شدن این
 آرزوها بصورت متوازن سعی
 خواهد نمود. درین مشاهدات چندین
 نفر از مردم اقوام مختلف ولایت
 پکتیا بیانیه های مبنی به عرض
 شکران از الطاف مراحم اعلیه حضرت
 همایونی ایراد و برای پیشرفت و
 انکشاف مملکت وعده هرگونه

را تحصیل کنند و حکومت باید وسایل آنرا برای شان فراهم کند. ښاغلی صدراعظم گفتند: - شما باشخاص فنی احتیاج دارید که برای شما در طرز استفاده از جنگلات و تکرر آن وجوگیری از ضایعات و یا از بین رفتن جنگلات کمک کند و در امور معیشت و اجتماعی شما با ساختن افزار و آلات و بوجود آوردن صنایع روستائی و دستی با شما کمک نماید.

تعلیمات حرفوی از هر حیث برای شما مفید است و باید به آن متوجه باشید تا فرزندان شما پس از فراغ تحصیل به درد شما خورده بتواند. ضمن استقبال ښاغلی صدراعظم یک تعداد از وکلای ولایت پکتیا در ولسی جرگه بیانیه های ایراد و از الطاف اعلیحضرت معظم همایونی و توجه حکومت برای بهبود وضع زندگی مردم آن منطقه اظهار قدردانی نمودند.

ښاغلی صدر اعظم عصر روز ۱۹ حوت ۴۴ به علاقه داری پتان رفته بعد از ملاقات با مردم آنجا به مرکز چمکنی مراجعت کردند.

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم روز ۲۰ حوت ۴۴ از لوی ولسوالی ارگون، ولسوالی زرمتم و ولسوالی گومل دیدن کردند. چندان از نمایندگان اقوام مذکور حین ورود ښاغلی صدر اعظم به ولسوالی های شان در بیانیه های خیر مقدم خود از توجه و الطاف اعلیحضرت معظم همایونی که برای رعایای شاهانه دارند اظهار شکران نموده گفتند: - جای خوشبختی است که امروز حکومت ماشب و روز برای ترقی و انکشاف، آرامی و راحت طبقات مختلف مردم ما

های متین می گذاریم. ښاغلی صدر اعظم علاوه کردند تحت قیادت اعلیحضرت معظم همایونی حکومت و ملت متوجه آبادی و تأمین اساسات ترقی و تعالی کشور است.

ښاغلی صدراعظم گفتند: - چیزیکه امروز ما به آن نیازمند و محتاج میباشیم سعی و مجاهدت کار و زحمت کشی و تفکر میباشد که بواسطه آن می توانیم از یکطرف آنهمه ضرورت و نیازمندی خود را در داخل مرفوع سازیم و از جانب دیگر دست احتیاج و نیاز ما از خارج نیز کوتاه باشد.

ښاغلی صدراعظم گفتند: - ما آرزو داریم هر فرد ملت افغان به تنهایی با همدستی هم متوجه کار و فعالیت باشند تا بتوانند بواسطه آن آرام و مرفه و آباد زندگی نموده از هرگونه صدمه و تجاوز در امن باشند.

ښاغلی صدر اعظم اظهار نمودند اگر ما با هم متحد و متفق گردیم آن وقت خواهیم توانست به تشریک مساعی در خدمات اجتماعی سپیم شویم.

خوشحال هستم که امروز باشما از نزدیک صحبت میکنم حکومت همیشه متوجه احوال و طرز زندگی شما بوده سعی میکند حتی الامکان برای آرامی، راحت و بهبود وضع زندگی شما خدمت نماید.

ښاغلی صدر اعظم در محضر مردم منگل گفتند: - از دیدن شما نهایت خوشحال و مسرور هستم ما باید متوجه معارف باشیم. علاقمندی شما در مطالبه معارف بهتر موجب تشویق حکومت میگردد. فرزندان شما باید حرفه های مفید

زرمټ گڼتند: هدف من و وزرا ی کابینه از مسافرت ها در داخل کشور این است با طرز زندگی و مشکلات حیاتی مردم آشنا شویم. ښاغلی صدر اعظم اظهار نمودند حکومت این مشکلات و مسایل را عمیقانه مطالعه نموده و حتی الوسع خواهد کوشید برای رفع آن کمک نماید .

ښاغلی صدر اعظم اظهار نمودند که حکومت نمیتواند به تنهایی و یکبارگی به همه این خواسته ها و آرزو ها ، جواب بگوید زیرا وقتی میتوان باین مشکلات غالب شد که حکومت و ملت بصورت متوازن و دوش بدوشی برای مرتفع ساختن آن کار نمایند و زحمت را بر خود هموار سازند .

همچنان ښاغلی میوندوال صدر اعظم قبل از حرکت جانا ب ارگون از قوریه جنگلات درگردیدند کردند .

بازدید ښاغلی صدر اعظم از ولایت مزار شریف

بتاریخ اول حمل سال ۱۳۴۵ ښاغلی میوندوال صدر اعظم در مراسم میل گل سرخ مزار شریف اشتراک نمودند .

ښاغلی میوندوال در روضه شاه ولایت مآب بمردم گفتند: بتأسی از ارشادات اعلیحضرت معظم همایونی دعا می کنیم که سال نو برای شما مردم افغانستان و برای همه مردم جهان سال موفقیت ، سال برادری و برابری و سال صلح و آرامی باشد .

ښاغلی میوندوال گفتند: ما امروز مقدم بهار و سال نو را با مراسم عنعنوی درین شهر باستانی استقبال میکنیم ما بحیث یک ملت باید

کار میکند و زحمت میکشد آنها بحکومت وعده دادند که از پلانیها و پروژه های انکشافی دولت حسن استقبال نموده و برای تطبیق و عملی ساختن آن هرگونه آمادگی دارند. ښاغلی صدر اعظم در بیانیه که در محضر مردم لوی ولسوالی ارگون ایراد کردند گفتند: ما امروز به یک پیشرفت و ترقی فردی و اجتماعی نیازمند هستیم ولی این نیازمندی ما وقتی مرفوع خواهد شد که به همدستی و تشریک مساعی و خلوص نیت دست بدست هم بدهیم .

ښاغلی میوندوال گفتند: ما باید برای ملت و مملکت خود مصدر خدمتی شویم ما باید بیدار و فعال باشیم و درد های پسمانی و عقب ماننی خود را خود بخود درک و برای مداوای آن سعی کنیم .

ښاغلی صدر اعظم تذکر دادند حکومت سعی دارد برای بلند بردن سطح زندگی اجتماعی و اقتصادی شما و سایر نقاط کشور کار کند و زحمت بکشد اما مشکل است که مردم یا حکومت توانسته باشند به تنهایی کار های بزرگی را انجام داده بتوانند .

ښاغلی صدر اعظم گفتند: حکومت امروز وظایف و مسئولیت های بزرگی دارد که شب و روز برای اجرای این وظایف و تکالیف مصروف میباشد حکومت سعی دارد پلانیها و پروژه های نافع و سودمندی برای ارتقاع سویه زندگی افراد ملت طرح کند .

ښاغلی صدر اعظم بعد از آن به ولسوالی زرمټ رفته و از طرف جمعیت انبوهی استقبال شدند . ښاغلی صدر اعظم بمردم ولسوالی

بينند فلسفه درين برای ما يك فلسفه ملي و اجتماعي است و بايد آنرا درك كنيم .

ښاغلي ميوندوال گفتند: خو ش بختي است كه اين مراسم در آستان شاه ولايت مآب كه مزار با فيضي ايشان ، از افتخارات كشور ماست انجام ميگيرد و درين موقع مردم ازديار و دور از خار چ كشور نيز با ما اشتراك مينمايند .

ښاغلي صدر اعظم گفتند گذشتگان دين اسلام استعانت و طلب كمك را غير از بارگاه خداوندي جائز نداشته است و لهذا ما بايد خود را از چيز هاييكه ما را از اساسات مقدس دين منحرف ميسازد جدا نموده و داراي عقايد پاك و منزّه باشيم .

ښاغلي ميوندوال ابراز اميد كردند كه با سال نو تصميم نو داشته و برای مملكت و آبادي آن كار بكنيم .

ښاغلي صدر اعظم علاوه كردند كه يگانه راه نجات برای ملت هادميدن روح كار در آنهاست و ما بايد هم در قسمت زراعت و هم در قسمت صنعت بكار متوجه شويم و وسايل را كه بدست خود داريم بكار بيندازيم .

اميد است مردميكه توان دارند خواه توان مالي و خواه توان فكري با آوردن وسايل جديد مملكت را بطرف صنعت رهنموني كند تا ضروريات اوليه ما در خود كشور ساخته شود اميد است آنهاييكه

توان دارند با آوردن وسايل ماشيني و برقي و وسايل استخراج آب از زير زمين زراعت را بصورت مفيدتر و عملي تر در مملكت عام بسازند تا از يکطرف مشکلات کمی آذوقه

بمراسم عنعنوي خود پابند باشيم . عنعنات و عادات ملي خود را حفظ كنيم مخصوصاً كه مراسم سال و تحول زمان را در گذشته و امروز هميشه ، ميله ها و حرارت و ورزش هاي ملي ، سپورته ها و اظهار شادما ني و اظهار حيات استقبال کرده ايم .

ښاغلي صدر اعظم علاوه كردند مراسميكه در تمام اكناف مملكت برای استقبال سال نو و بهار نو داريم برای آن است كه با تغيير فصل و زمان يك بار ديگر اظهار حيات نموده و موجوديت و زندگي خود را با نشاط طبيعت تطابق بدهيم خود را با حيات و با زمان و با تغيير زمانه و چهار فصل موافق ساخته و با زندگي خود فعاليت نو ، نشاط نو ، رمق جديد تر و حيات جدي تر را بكار خود بكار آبادي و سر سبزي مملكت خود پيش از پيش مصمم بوده بخود و بكار خود اعتماد داشته باشيم .

ښاغلي صدر اعظم افزودند در مراسميكه در اطراف مملكت برای استقبال سال نو بشكل ميله ها و نمايش و ورزش ها و سپورت هاي ملي موجود است بايد بيشتر علاقه بگيريم اينگونه فعاليت سبب اتحاد ، نزديكي ، يك جهتي و محبت بين مردم ما ميشود . و ما را در قبال وظيف ما در برابر جمعيت و توده جوانان و پير ملتفت ميسازد . و ما را به مشاعر ، عنعنات زندگي ملي و آينده ما بيشتر متوجه ميسازد .

يكي از اين مراسم ميله گل سرخ مزار شريف است كه سال يكبار تجليل ميشود و طی آن مردم از همه اطراف مملكت با هم جمع می شوند تا با هم بشناسند و باهم

نهر شاهي ، چار بولك ، چار كنت ، بلخ دولت آباد و اهالي چمتال ، شور تپيه و شولكره گفتند آرزوي حكومت اين است تا از تمام ولايات بصورت متوازن رسيدگي كند . حكومت با وجود مشكلات پولی باز هم برای آرامی و رفاه شما ميكوشد .

بناغلي ميوندوال مرام مسافرت های شانرا در داخل کشور آشنا شدن با احتياجات و ضروريات مردم وانمود کردند .

موقعيكه بناغلي صدر اعظم با معاريف ولسوالي نهر شاهي حرف ميزدند به آنها وعده دادند كه اگر خود مردم و يا كوپراتيف ها ، ماشين های پرس ، علف وارد نمايند حكومت به آنها هر نوع همكاري خواهد نمود تا از قلت مواد خوراكه برای حيوانات در زمستان جلو گيري شود .

همچنان بناغلي ميوندوال به مامورين مربوطه هدايت دادند تا در باره حفر چاه های عميق ونصب پمپ های آب كش در ولسوالي چار بولك مطالعه نمايند تا شكاييت مردم آن از ناحيه كم آبی مرفوع گردد .

معاريف بلخ حين ملاقات با بناغلي صدر اعظم خواهش نمودند تا برای شهر بلخ نقشه تهیه گردد و هم آرزو مينمودند تا در نرخ پخته تزئيد بعمل آيد . بناغلي صدر اعظم اظهار كردند با وجوديكه تزئيد نرخ پخته بر بودجه دولت فشار وارد ميكند با آنها هم حكومت يك اندازه تزئيد را در نرخ پخته قبول ميكند . آنها گفتند:— كه حكومت ميكوشد تا به احتياجات مردم مخصوصاً از ناحيه ازدیاد مكاتب و ليسه ها

را رفع كنند و هم به صادرات ما بيفزايند .

بناغلي صدر اعظم گفتند:— ما می بينيم كه خوشبختانه در بين مردم ما سرمايه موجود است ولي سرمايه به هدف حقيقي خود بكار نيفتاده و آنرا به هدف های عاطل و غير توليدي صرف ميكنيم ساختمان عمارات منفعت در اقتصاد ملی ما ندارد . اين نوع سرمايه گذاري ها توليدي نموده بايد كوشش كنيم سرمايه های ما براه هائي مصرف شود كه دارای قدرت توليدي بيشتر باشد ولو منفعت تجارتي آن در اول كمتر باشد ما به اين ترتيب می توانيم برای آبادی و اقتصاد مملكت خود سهم بگيريم .

بناغلي صدر اعظم گفتند : — خوشبخت هستم كه دراينجا جمعيت بزرگی از همه اكناف مملكت موجود است و با ايشان يكجافرايشات اعليحضرت معظم همايوني را می شنويم و تصميم خود را برای فعاليت و دميدن يك روح نو برای سال نو تازه می كنيم . از خداوند آرامی و سعادت مملكت را در تحت سایه پادشاه محبوب خود و ترقی همه شئون اجتماعي خواهان هستيم .

ملاقات با معاريف سمنگان

همچنان بناغلي صدر اعظم در ملاقات با معاريف سمنگان و ولسوالي های مربوطه ولايت بلخ آنها را به تأسيس كوپراتيف های مالداری ترويج و توسعه قره قل توريد دستگاه های پرس ، علف برای نگهداری آن در زمستان توسعه زراعت و مالداری تشويق نمودند .

بناغلي صدر اعظم به معاريف ولايت سمنگان و ولسوالي های

بیشتر جواب بگوید .

معاریف ولایت سمنگان و ولسوالی مربوط در این ملاقات گفتند: - که زندگی امروز ما نسبت به سالهای گذشته تغییر قابل ملاحظه یافته است . آنها از توجه ذات شاهانه اظهار مسرت نموده و مساعی حکومت را در ایجاد شرایط بهتر زندگانی برای مردم افغانستان ستودند .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم در محضر جمعیت بزرگی از اهالی شهر مزار شریف اظهار نمودند . امروز برای حفظ آزادی و استقلال و تعمیر مملکت و رفاهیت مردم وظایف بیشتری بدوش داریم این وظایف بالای پیر و جوان زن و مرد ما بصورت مساوی تقسیم میشود . ما در هر گوشه و کنار محیط ما بهر قسمیکه باشد در مقابل محیط بزرگتر خود که مملکت و اجتماع عمومی است وظایف سنگین داریم دین و وظیفه باید متوجه یک استقامت باشد استقامت اینکه خانه وطن مردم خود را آباد و معمور نگاه کرده بتوانیم و تحت سر پرستی و قیادت پادشاه خود مطابق ارشادات شان خیر و سعادت مردم خود به وجایب ملی خود و مطابق به احتیاجات و شرایطیکه روز و عصر بالای ما میگذارد باید بتوانیم که از عهده این وظایف بر آئیم . ښاغلی صدر اعظم برای بازدید ولایت بلخ روز دوم حمل سال ۴۵ وارد مزار شریف شدند . ښاغلی صدر اعظم در مدخل شهر مزار شریف از طرف اهالی ، ما موری و شاگردان معارف پذیرائی گردیدند . ښاغلی صدر اعظم بیانات شان را در باغ حضور ایراد کردند .

ښاغلی میوندوال گفتند: - که افتخار دارم که اولتر از همه سلام های اعلیحضرت معظم همایونی را بشما برسانم و مهربانی های را که ذات شاهانه در باره رعایای صادق خود دارند و آرزو های را که برای ترقی و تعالی مملکت و بهبود احوال اولاد ، افغانستان بدل می پروراند یک بار دیگر از طرف اعلیحضرت معظم همایونی بشما و برای سعادت و ترقی شما برسانم .

ښاغلی صدر اعظم گفتند: - که مردم زحمت کش و فعال این ولایت باستانی همواره در مقابل حکومت خود احساسات دوستانه و محبت و فداکاری و برادری داشتند و مظهر آنرا امروز یکبار دیگر تجدید میکنند .

ښاغلی میوندوال علاوه نمودند ولایت باستانی بلخ و فرزندان آن همان طوریکه در افغانستان سهم فعال و درخشان داشته اند اکنون هم وقتی که از یکطرف زیر بنای سیاسی و اجتماعی افغانستان ریخته میشود و از جانب دیگر زیر بنای اقتصادی افغانستان تکمیل میگردد سهم مردمیکه امروز در محضر آنها قرار دارم بزرگ ، تابناک و قابل اعتماد و اتکاء خواهد بود .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : ما در گذشته وظایف خود را در برابر مملکت و کشور خود بخوبی انجام داده ایم شرایط که تاریخ برای گذشتگان ما وضع کرده بود و نیاکان ما در مقابل آن بخوبی ایستادگی کردند و امانت آزادی ، استقلال و تمامیت مملکت را بصورت صحیح و درست بما سپردند . مجادله مادر تحت شرایط تغییر یافته کنون به همان شدت و فداکاری

و صمیمیت سابق باید دوام داشته باشد .

نباغلی میوندوال گفتند: وظایف ما اتحاد نظر و عمل را می خواهد عنصر مهم که سبب نجات و سبب ترقی ملت ها می گردد عبارت است از وحدت ، اتفاق ، همفکری و داشتن نظر متحد .

نباغلی میوندوال سوال کردند چرا باید نظر متحد نداشته باشیم برای اینکه همیشه مقصد و هدف ما یکی است . هدف ما ترقی و تعالی و رفاه مردم است مقصد ما حفاظه استقلال ، آبادی و سعادت مملکت ما است .

لهذا برای داشتن يك هدف واحد و مشترك باید دارای فعل و نظر مشترك هم باشیم .

نباغلی میوندوال اظهار نمودند . به اتفاق نظر و عمل اساسات ملی و وطن خود را اساساتیکه نزد گذشتگان ما مقدس بود و نزد ما هم مقدس است در قانون اساسی خود گنجانیده ایم . ما باید مطابق به ارزش هائیکه در قانون اساسی خود داریم در مقابل مملکت و ملت وظایف خود را انجام بدهیم درین صورت يك جامعه خوشبخت بوجود آورده خواهیم بود . مفهوم بزرگی که قانون اساسی ما بدور آن ، چرخ میخورد عبارت از تأمین وحدت ملی است وحدت ملی و یگانگی قوم و مردم یگانه قوت بزرگی است که مملکت را از بلیات داخلی و خارجی نگاه کرده میتواند .

نباغلی صدراعظم گفتند :- ما در گذشته فداکاری و ایثار نمودیم . فداکاری و ایثار ما متوجه این بود که مملکت خود را از بلیات نگاه کنیم . امروز هم باید در مقابل

حفظ وحدت ملی ایثار و فداکاری از خود بخرچ بدهیم . و این ایثار و فداکاری باید متوجه این باشد تا خیر برادر همسایه ، همشهری و هم وطن خود را بر خیر خود مرجع بدانیم .

نباغلی صدراعظم افزودند :- من درین موقع ازینکه فرصت ملاقات شما برایم میسر شد اظهارشکران و دعا میکنم که خداوند همه ما را در آرزو های که برای ترقی و تعالی مردم و کشور خود داریم مؤفق داشته باشد و همه افکار و اعمال ما را متوجه ترقی و سعادت کشور و مردم ما بسازد .

نباغلی میوندوال علاوه کردند : درین موقع که سال روبه ختم است و از فردا صفحه جدیدی در زندگی فردی و اجتماعی خود آغاز میکنیم امید ما این است که به رهنمائی پادشاه محبوب ما و به همت هریک از شما به حمایت ارزشی های معنوی که در ما نهفته است بتوانیم سراز فردا صفحه جدید و پر افتخاری را در زندگی فردی و اجتماعی خود استقبال نمائیم .

نباغلی صدر اعظم ساعت ۴ بعد از ظهر قسمت دوم دستگاه تولید روغن نباتی فابریکه شرکت صنعتی باختر را در جنوب شهر مزارشریف افتتاح نموده و سپس از شعب مختلف فابریکه دیدن نمودند .

نباغلی صدر اعظم بعد از دسخی صنعتی لمتد مؤسسه در حالیکه از طرف رئیس و منسوبین آن توضیحات داده میشد دیدن کردند . نباغلی محمد هاشم میوندوال بتاريخ دوم حمل سال ۴۵ سنک تهداب مرکز تصفیة گاز را در ساحه یتیم تاق و خواجه گوگردک گذاشتند .

مرکز ولایت جوزجان وارد گرديدند. ښاغلی صدر اعظم در اجتماع مردم ولایت جوزجان گفتند: ما در آستانه سال نو قرار داریم و خوشوقت هستیم که سال نو را به همشیره های گرامی و اولاد معارف به اهالی محترم جوزجان تبریک میگوئیم و از خداوند نیاز میکنیم سال نو را برای شما و تمام مملکت و برای همه مردم افغانستان سال نیکو، سعادت و کامیابی و خوش و آرامی داشته باشد. و سالی باشد که همه ما و شما بر مشکلات شخصی محیطی و مشکلات که دامگیر کار و فعالیت ما باشد فایز گردیم. ښاغلی صدر اعظم گفتند: — همانطوریکه در این ولایت به یک مشکل بزرگ از نقطه نظر انطفای حریق چای

ښاغلی صدر اعظم قبل از مواصلت به شهر شبرغان از ساحه یتیم تاق و خواجه گوگردک دیدن کردند. ښاغلی صدر اعظم از چاه نمبر ۴ یتیم تاق که بتاريخ ۲۶ حوت ۱۳۴۴ قسمًا تحت کنترول آمده و آتش آن خاموش شده است دیدن کردند. ښاغلی صدر اعظم ضمن بازدید شان از این ساحه سنگ تهاداب مرکز تصفیه گاز را گذاشتند. ښاغلی صدر اعظم همچنان کار برمه کاری چاه نمبر ۹ خواجه گوگردک را بتاريخ دوهم حمل سال ۱۳۴۵ افتتاح کردند.

بازدید ښاغلی صدر اعظم از ولایت جوزجان

ښاغلی میوندوال ساعت چار بعد از ظهر دوم حمل ۴۵ به شبرغان

ښاغلی صدر اعظم با اهالی ولایت جوزجان در حال صحبت دیده میشوند

یتیم تاق مؤفق گردیدیم خوش بختانه کارهای تفحصاتی و مقدماتی استفاده از گاز در سال نو پیشرفت های مطلوبی خواهد کرد و امید است که مطابق پلانیهای در نظر گرفته شده حکومت کار استفاده از گاز بخوبی و مطابق پیش بینی که بر آن شود از این حیث ولایت جوزجان عملاً در اقتصادیات مملکت در پروگرام های انکشافی افغانستان یک سهم فعال داشته باشد.

ښاغلی میوندوال اظهار داشتند : امیدوارم با فعالیت های که مربوط با استفاده و بهره برداری از گاز در این ولایت از طرف حکومت بعمل می آید در پهلوی آن پیشرفت انکشاف معارف و تربیه اولاد و جوانان ما بتوانیم مردمان تعلیم یافته و با دانش در فعال نگه داشتن دستگاه های بهره برداری از گاز داشته باشیم .

ښاغلی صدر اعظم علاوه نمودند با حلول سال نو بخود اجازه میدهم که امید های نو و آرزو های نو را بدل بپرورانیم و در تحت سرپرستی پادشاه محبوب خود و مطابق به آئینی که بعنوان قانون اساسی به اتفاق تمام مردم افغانستان برای خود انتخاب کرده ایم به آرزو های خود و نیات خود موقع عمل و فعالیت بدهیم .

ښاغلی صدر اعظم گفت : یکی ازین آرزو های که در همه اکناف مملکت محسوس است آرزوی آرامی و آسوده حالی است به مفهوم اینکه مردم میتوانند تحت شرایط و وسایلیکه در دسترس و اختیارشان است در راه پیشرفت زندگی شخصی خود در فعالیت های اقتصادی سهم بگیرند و با بهتر

ساختن وضع اقتصادی فردی در اقتصاد عمومی مملکت نیز کمک و معاونت بکند .

ښاغلی صدر اعظم اشاره به بیانیۀ کسانیکه ورود ښاغلی میوندوال را خیر مقدم گفته بودند چنین اظهار داشت : خطبای محترم آرزوها یی را که پیشتر در مورد ولایت جوزجان اظهار نمودند این آرزو هائیکه افراد وطنخواه برای این ولایت و هر ولایت دیگر افغانستان بدل می پروراند . حکومت آرزومند است بتواند در راه عملی شدن این آرزو ها بمردم کمک کند ولی امید ما این است خودشان وسایل و ذرایع را بکار بیندازند و دست اتفاق و معاونت به یکدیگر بدهند و بر فعالیت های مجموعی و تأسیس کوپراتیف ها اتحادیه ها و سایر دستگاه مربوط به همکاری اجتماعی برای پیشرفت زراعتی و اقتصادی محیط خود کمک بکند . در صورتیکه وسایل خودشان کفایت نکند از معاونت حکومت استفاده کنند .

مخصوصاً اگر این کوشش ها برای توريد وسایل و ماشین ها باشد که برای مردم از زراعت معاون و مددگار واقع شود . برای مردم در امور مالداري و صنایع دهاتی و روستائی کمک بکنند تا برای آنها در فرصت هائیکه وقت کافی برای کار دارند در زمستان ها و ایام بیکاری شان همچنان برای اعضای خانواده آنها وظایف فعال گرفته نمی توانند کار فراهم شود ازین حیث با تأسیس کارگاه ها و دستگاه هائیکه صنایع دهاتی و روستائی در بین مردم تقویه کند کمک عمومی خود مردم ضروریست .

یتیم تاق مؤفق گردیدیم خوش بختانه کارهای تفحصاتی و مقدماتی استفاده از گاز در سال نو پیشرفت های مطلوبی خواهد کرد و امید است که مطابق پلانیهای در نظر گرفته شده حکومت کار استفاده از گاز بخوبی و مطابق پیش بینی که بر آن شود از این حیث ولایت جوزجان عملاً در اقتصادیات مملکت در پروگرام های انکشافی افغانستان یک سهم فعال داشته باشد.

ښاغلی میوندوال اظهار داشتند : امیدوارم با فعالیت های که مربوط با استفاده و بهره برداری از گاز در این ولایت از طرف حکومت بعمل می آید در پهلوی آن پیشرفت انکشاف معارف و تربیه اولاد و جوانان ما بتوانیم مردمان تعلیم یافته و با دانش در فعال نگه داشتن دستگاه های بهره برداری از گاز داشته باشیم .

ښاغلی صدر اعظم علاوه نمودند با حلول سال نو بخود اجازه میدهم که امید های نو و آرزو های نو را بدل بپرورانیم و در تحت سرپرستی پادشاه محبوب خود و مطابق به آئینی که بعنوان قانون اساسی به اتفاق تمام مردم افغانستان برای خود انتخاب کرده ایم به آرزو های خود و نیات خود موقع عمل و فعالیت بدهیم .

ښاغلی صدر اعظم گفت : یکی ازین آرزو های که در همه اکناف مملکت محسوس است آرزوی آرامی و آسوده حالی است به مفهوم اینکه مردم میتوانند تحت شرایط و وسایلیکه در دسترس و اختیارشان است در راه پیشرفت زندگی شخصی خود در فعالیت های اقتصادی سهم بگیرند و با بهتر

ارزشها داشتن احترام و انقیاد به قانون است .

وی گفت يك مملکت وقتی از راه قانون اساسی پیش میرود و وقتی از شرایط دیموکراسی بهره‌مند میشود که پابند به قانون باشد . دیموکراسی و آوردن حکومت مردم و حکومت خلق شرط اولی برای حفظ و بقای خود دارد .

این است که مردم پابند به قانون باشد چونکه قانون در مملکت نظم و آرامش و عدالت را تأمین میکند اگر پابندی به قانون موجود نباشد دیموکراسی و عدالت اجتماعی تأمین شده نمیتواند و آرزوهای قانون گذاران ، عدالت خواهان و آرزوهای اعتدال پسندان به مملکت عملی نمیشود . وقتی که ما به قانون پابند بودیم و وجود خود را شناختیم و جایب خود را در مقابل قانون تشخیص کردیم ما بطرف يك جامعه مرفه پیش میرویم آزادی و شرایط از زندگی برای ما نه تنها حقوق وضع میکند که عبارت از حقوق و شرافت بشری حقوق مردم و شناختن حقوق نسوان و حقوق جوانان و پسران حقوق زارع و کارگر و زمیندار است ولی از طرف دیگر بالای ما وجایب هم میگذارد و ما باید وجایب دیموکراسی و وجایب زندگی قانونی را هم بدانیم ارزش دیگر قانون اساسی وحدت ملی و برابری در مملکت است که باید به آن متوجه بود وظیفه وحدت ملی و یگانگی ملی را در مملکت مستحکمتر بسازیم و به خود و بیگانه ثابت کنیم که ما ملت واحد هستیم در تحت رهبری پادشاه خود و با پیروی از دیانت مقدس خود بندگی و نیایش از ایزد متعال

خوشبختانه در قسمت زراعت امسال حکومت مؤفق شده است يك تعداد تراکتور های در آینده قریب وارد کند و بمردم توزیع نماید شاید قیمت تراکتور ها برای یکنفردهقان زیاد باشد و میتواند چند نفر باهم دست اتفاق داده و این تراکتور ها را که يك ماه بعد خواهد رسید بدست بیاورند و بدین صورت عرق ریزی خود را در راه زراعت مملکت نافع تر و مثمر تر سازد .

شباغلی صدراعظم گفتند: در پهلوی این، مطابق خط مشی حکومت در نظر است که در پلان پنجساله سوم اقتصاد کشور متوجه به کار های شویم که نتایج آن کوتاه تر و عملی تر باشد در دو پلان پنجساله اول حکومت به کار های ضروری متوجه بود که نتایج تولیدی نداشت امید ما این است که حکومت و مردم به کار های متوجه شوند که تولیدات را خواه در فن زراعت و یا صنعت بیشتر بسازد . شباغلی صدراعظم گفت: در موقعیکه شما نسبت بحکومت خود اظهار همکاری میکنید برای حکومت موجب تشویق است امید است مردم بتواند وسایل و ذرایع خود را با اتفاق هم و با تشکیل اتحاد ها به قسم بکار اندازند که برای محیط شان نافع باشد و توجه حکومت را جلب کرده بتواند که کمک های تخییکی و مساعدت تیکه لازم باشد در راه پیشرفت کار های شان به آنها داده شود .

شباغلی میوندوال علاوه کرد . توجه به قانون اساسی و توجه به ارزش ها و قسمت های معنوی که در قانون اساسی مندرج است از وظایف اولیه ماست یکی ازین

ما همیشه در چند سال گذشته عادت داشتیم که به کار های اقدام کنیم که بما نتیجه قوای روز مره بدهد و به کار های که صبر و حوصله وقت و فرصت بیشتر را ایجاب می نمود کمتر منهمک بودیم شاید این کوتاه نظری در نزد ما عمدی نبوده است و ضرورت و احتیاج همیشه ما را به کار های متوجه ساخته است که شاید نتیجه فوری آن بطرف قناعت دایمی ما بود ولی امروز باید ملتفت باشیم که همواره وظایف دو گانه پیشروی خود داریم. بنیاعلی میوندوال گفتند: وظیفه اول ما اینست که احتیاج اولی و حیاتی خود را رفع کنیم و وظیفه دوم آن است که در پهلوی مرفوع ساختن احتیاجات شخصی خود ما به قسمی انجام وظیفه کرده باشیم که برای آینده هم حاصلی از آن باقی ماند.

بنیاعلی میوندوال افزودند: عدم توجه به نهال شانی در گذشته به همین علت بود. که حوصله انتظار را برای به ثمر رسیدن درخت نداشتیم ولی امروز نمی توانیم به چنین اهمال رفع مسئولیت بکنیم برای اینکه بینیم زمین سبز در کشور ما زیاد نیست و حتی می بینیم زمین های که در گذشته آباد و سر سبز بوده به زمین های خار و بایر تبدیل شده است و اکثر ما به این امر توجه نکنیم قسمت اعظم مملکت ما لا مزروع باقی خواهد ماند. متأسفانه در اکثر واقعات تاریخی در گذشته ذرایع و وسایل ذخیره آب و آبیاری اکثراً در اثر هجوم های تاریخی از بین رفته است اگر ما سرنوشت اراضی مستعد خود را پیش از این بدون

براه درست روان هستیم ماتحت لوای اسلامیت و افغانیت همه یک قوم، یک مردم و یک جمعیت هستیم. بنیاعلی صدر اعظم متذکر شدند: برای من خوشبختی است که سلام ها و تمنیات نیک اعلیحضرت معظم همایونی را بشما میرسانم و توأم با تمنیات و پیام های رعیت پرورانه اعلیحضرت معظم همایونی آرزو های شانرا که برای آرامی و ترقی و سعادت شما و همه مردم افغانستان دارند در محضر شما ابلاغ میکنم و دعا مینمایم که مطابق آرزو های پاك پادشاه ما و مطابق آرزو های مردم ما و مطابق نیات و اراده مصمم ملت با شهادت ما افغانستان به ترقی و تعالی و سعادت پیش برود و مردم افغانستان آرام و آسوده ما مؤن و مصئون باشند.

بنیاعلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم به روز اول حمل ۴۵ روز دهقان را در پارك شادیان مزار شریف افتتاح کردند.

بنیاعلی میوندوال ضمن بیانیه مفصلی ابراز امید کردند که مراسم روز دهقان و نهال شانی در سراسر افغانستان امسال به نیت آباد ساختن و زیبائی وطن و به نیت معموری افغانستان بیشتر از سال های گذشته استقبال شود هر کس با علاقه و جدیت به سهم خود نهال غرس نماید تا به سهم خود به سر سبزی وطن خدمت کرده باشد.

بنیاعلی صدر اعظم علاوه کردند: ما هر سال روز دهقان و روز نهال شانی را تجلیل و تجدید میکنیم ولی در این کار وقتی موفق خواهیم بود که هر سال سعی و خدمت ما در راه سرسبزی مملکت نسبت به سال گذشته بیشتر باشد.

سبزی مملکت کار میکند در راه تهیه محصولات مربوطه به آذوقه و محصولات صادراتی زحمت میکشد ایشان هم آبرومند ، راحت ، مسعود باشند این راه همکاری همه طبقات به استعانت فکری آنها و متوجه بودن آنها به وجایب امروز از شرایط لازمی و ضروری زندگی میباشد .

ښاغلی صدراعظم گفتند: باید رشته پرادری و همکاری رادربین خود محکمتر بسازیم و ارتباط خود را با برادر های خود در هر گوشه از مملکت که باشد صمیمی و نزدیک بسازیم ملت و مردم خود را بحیث یک وجود و بحیث یک قسمت هدف و یک واحد شناخته و خود را جز یک واحد عمومی که مملکت ماست بدانیم و مثل عضویک جسم وظایف خود را در مقابل جسم بزرگتر خود تشخیص کنیم و آنرا به امانت و صداقت انجام دهیم بفهمیم راحت ما و آسایش ما در راحت مردم مملکت ماست و آسودگی مادر آسودگی ملت ماست. ترقی و خوش بختی ما در ترقی و خوش بختی عموم مردم افغانستان میسر است و لهذا احساسات ما باید متوجه این باشد که ما اساسات وحدت ملی و یک جهتی را در مملکت عام کنیم حسن معاونت ، مساعدت و معاضدت را در بین مردم تقویه نمائیم و بفهمیم ترقی و انکشاف و پیشرفت همانطوریکه یک امر ضروری است همانطور هم لازم است که ترقی و انکشاف مملکت ما بصورت متوازن در همه جوارح و اعضای مملکت یعنی در همه گوشه ها و قسمت های کشور پیش میرود .

ښاغلی صدراعظم گفتند: جای

استفاده بگذاریم رفته ، رفته به ریگستان و صحرا تبدیل خواهد گردید و حتی کوششی که ما قبلاً برای آبیاری میکنیم می بینیم که فرو گذاشت در اعصار گذشته استعداد های اراضی و یک قسمت استعداد های خاصی را در قسمت های مملکت ما قسماً از بین برده است که اگر امروز ما بوسایل تخیلی و صنعتی آب را بالای آن رسانیده نتوانیم باز هم استفاده لازم از آن گرفته نمیتوانیم .

ښاغلی صدراعظم گفتند: زمین ها بسرعت به شوره زار ها تبدیل شده میرود و علت این است که ما در گذشته نتوانسته ایم در راه حفظ استعداد خاک با توسعه زراعت و نهال شانی خدمت بکنیم ازین جهت امروز وظیفه بزرگتر داریم که با غرس نهال و با کوشش در توسعه زراعت برای حفظ استعداد موجوده خاک های خود تقویه استعداد خاک های زراعتی در آینده کار و خدمت کنیم . و ازین راه پروژه های را که برای آبیاری میداشته باشیم و یا پلان های را که برای توسعه علف چر در نظر میگیریم کار و زحمت ما در این راه مشروط واقع شود. ښاغلی صدراعظم علاوه کردند در ین موقع که جمعیت زیادی از دهقانان برای استقبال روز دهقان جمع هستند امید ما این است که بتوانیم در بهبود احوال دهقان و بوجود آوردن شرایط مساعد برای زندگی دهقان ها به شرایط مساعد برای بوجود آوردن مقرراتیکه ارتباط آنها را بین یکدیگر با اساس عدالت اجتماعی استوار بسازد موافق گردیم و دهقان همانطوریکه در راه آبادی و سر

فابریکه های کودکیمیای و برق و لوله کشی و امثال آن در ولایات شمال يك قسمت کار های لازمی برای ولایات شمال کشور انجام داده شده است . امید است با سعی و اشتراك مردم پیشرفت های بیشتری در تزئید محصولات زراعتی و بهبود محصولات مالداری و اقتصادی انجام شود .

بنیاعلی صدراعظم گفتند:—حکومت زیادتر کوشش دارد که استعداد توانائی و سرمایه خود مردم بکار افتاده و حکومت در جائیکه لازم باشد به آنها مساعدت و رهنمائی کند نه اینکه همه کار هارا بخود منحصر بسازد و بمردم موقع فعالیت نباشد .

بنیاعلی صدر اعظم علاوه نمودند که از پروگرام حکومت و خطمشی که مورد تصویب ولسی جرگه و مشرانو جرگه واقع گردیده است سیاست و روش حکومت در امور اقتصادی يك روش متوازن و مختلط است و همانطوریکه سرمایه عمومی در کار های اقتصادی مملکت سهم میگیرد آرزو داریم سرمایه های خصوصی نیز در کار های مملکت سهم داشته باشد و مردم استعداد مالی، فکری و مدنی خود را برای ترقی مملکت بکار بیندازد و حکومت مشوق آنها باشد تا در پیروی سرمایه عامه سرمایه های خصوصی نیز انکشاف کند و مردم بتوانند وضع زندگی خود را بهتر ساخته برای خود عایدات مشروع و معقول پیدا کنند تا از یکطرف عایدات آنها برای خودشان زندگی آرام فراهم سازد و از جانب دیگر محصول کارشان به پیشرفت اقتصاد عمومی مملکت سهم داشته باشد جانبین هم

خوشبختی است که ما می بینیم در بعضی قسمت پیشرفت های ما سریع است و در بعضی قسمت ها استعداد های بیشتری برای ترقی موجود است و در بعضی قسمت ها محصولات اقتصادی و سرمایه بیشتر برای ترقی و انکشاف موجود است ولی ما در نظر داشته باشیم توجه مادر قسمت های پس مانده تر زیادتر باشد الا بوجود آمدن عدم موازنه در ملک و در اوضاع اجتماعی مشکلات ما در همه قسمت ها زیاد خواهد شد .

بنیاعلی صدراعظم گفتند:—مانمی خواهیم که سرعت و انکشاف را يك طرف متوقف بسازیم بلکه آرزو مندیم طرف دیگر را هم بهمان پیمانه برسانیم . ولی از طرف دیگر وظایف قسمت های پیشرفته این است که به سعی ، کوشش و همکاری در سرعت دادن انکشاف در قسمت های نهایت پسمانده و نهایت محروم يك سعی عمومی و يك جهاد عمومی را شروع کنند .

بنیاعلی میوندوال اظهار کرد ند همانطوریکه امروز کشور های بزرگ دنیا با وجود استعداد های بزرگ اقتصادی و نظامی باز هم خاطر جمع نیستند و در گوشه های دنیا که در آنجا انکشاف نکرده است در رساندن کمک های اقتصادی و تخنیکی بین هم مسابقه میکنند پس بر ما نیز لازم است در صورتیکه در استعداد توان و قدرت ما باشد بگوشه های پس مانده مملکت خود از دیگران بیشتر کمک و مساعدت کنیم .

بنیاعلی صدراعظم گفتند:—حکومت خوشی است با بسر رسیدن پروژه شاهراه سالنگ و شروع شدن

روشنی قانون اساسی و شعایر مربوط به وحدت ملی اشتراک می‌کنیم. ښاغلی میوندوال ادامه داده گفتند: ما از بارگاه خداوند نیاز می‌کنیم مطابق توقع و انتظارات شما مطابق خوش بینی که در باره حکومت اظهار می‌دارید حکومت شما بتواند از عهده وظایف خود بدر آید. ما امروز با اساس آرزوی پادشاه محبوب خود به تصمیم مردم افغانستان و مطابق به عنعنات ملی و قوانین خود و قومی خود می‌توانیم مجرائی برای نفاذ توقعات و آرزو ها و هدف ملی خود بیابیم و این یک خوشبختی بزرگ است که به اراده پادشاه ما به تصمیم مردم افغانستان نصیب ما گردیده است.

لیاقت و استعداد که در مردم ما از راه پیشرفت و انکشاف معارف بوجود آمده بما امید و اطمینان می‌دهد که از عهده این مسئولیت ملی برآمده می‌توانیم.

ښاغلی صدر اعظم علاوه کردند: خوش بختیم که می‌بینیم در پهلوی نهضت در سرزمینی که از حیث تعلیم و تربیه در جوانان مشهود است موازی به آن پیشرفت های علمی در طبقات نسوان مملکت نیز روز بروز مشاهده می‌شود.

ښاغلی میوندوال افزودند ما می‌توانیم اعتماد و انرژی و قدرت فکری و جسمی خود را اکنون بصورت مشترک و مجموعی متوجه ترقی و انکشاف کشور خود بسازیم و توجه خود را به آرامی و سعادت مردم در راه بوجود آوردن نظام و قانون معطوف سازیم ما باید از این نعمات بزرگ استفاده کنیم و شکران ما از این نعمات بزرگ آن است که

بوجود آمدن تشبثات و سرمایه گذاریهای خصوصی در بوجود آوردن فابریکه ها و سایر دستگاه های اقتصادی برای یک عده مردم کار پیدا شود آنها نیز زندگی شرافتمندانه را تأمین کرده بتوانند. ښاغلی صدر اعظم در آخر گفتند: از خداوند تحت سایه اعلیحضرت پادشاه محبوب ما و به برکت اساساتیکه در نزد ما مقدس و با ارزش است و با آن ایمان داریم و جزء معنویات ماست مملکت ما را معمور و آباد داشته باشد.

بازدید از ولایت فاریاب

ښاغلی میوندوال برای بازدید ولایت فاریاب ساعت دو نیم بعد از ظهر روز سوم حمل وارد میمنه گردیدند.

حین ورود ښاغلی صدر اعظم به اجتماع شهریان و مردم اطراف میمنه ښاغلی سید قاسم والی فاریاب بایک عده از شخصیت های آن ولایت بیانیه های خیر مقدم ایراد کردند.

ښاغلی صدر اعظم در این اجتماع گفتند: افتخار دارم که در سلسله خبر گیری از اهالی ولایت که به امر و اراده اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه محبوب ما بعمل می آورم بولایت فاریاب مسافرت می‌کنم. ښاغلی میوندوال سلام ها و تمنیات نیک اعلیحضرت معظم همایونی را برای آسودگی، رفاه و ترقی فردی و مجموعی ملت شاهانه بمردم ولایت فاریاب ابلاغ کردند.

ښاغلی صدر اعظم فرمودند: خوشوقتیم از اینکه درین موقع با حلول سال نو فصل بهار با شما در جوش احساسات ملی و وطنخواهی در پرتو احساسات شاه دوستی در

در همه دوره های تاریخ مردم ما متوجه حفظ استقلال و آزادی مملکت بوده فرصت نداشتیم تا در امور عمران مملکت متوجه شویم .

نباغلی صدراعظم گفتند: - امروز که استقلال مملکت خود را بفضل خداوند و در اثر قربانی های گذشتگان از هر حیث تأمین کرده ایم وظیفه دومی که بدوش ما باقیست آبادی و عمران مملکت میباشد .

در اینجا که حکومت و مردم در راه آبادی و عمران مملکت وظایف سنگینی دارند خوشبختانه امکانات و طرق پیشرفت موجود است . امید است که مردم ما به سهم خود به کار هایی که با وسایل و ذرایع دست داشته خود انجام داده می توانند پیشقدم شوند . حکومت در کارهای که وسایل و ذرایع مردم برای آن کافی نیست و لزوم استفاده از سرمایه عمومی را در راه پیشرفت آن ایجاب میکند به کمک سرمایه عمومی و یا استقراض از خارج کار خواهد گرفت .

نباغلی صدر اعظم اظهار کردند: دیدن هائیکه در چنین فرصت های کوتاه میسر میگردد تمام آرزو های ما رابه سر رسانیده نمیتواند و هنوز هم صرف اینکه ما بتوانیم در تمام موارد امکانات تبادل فکر عمومی و مجموعی را مهیا بنمائیم دست نمیده با اینهم امیدواریم در اثر ملاقات هائیکه در گوشه های مختلف مملکت با مردم خود مینمائیم تا یک اندازه در احساسات عمومی مربوط بحفظ و احترام قانون اساسی و حفظ اساسات وحدت ملی و تخمین اساسات بنای اقتصادی کاری را انجام بدهیم .

نباغلی صدر اعظم علاوه کردند :

در راه کامیابی قوم و مملکت در راه موفقیت عمومی کشور خود آرزو های فداکارانه داشته باشیم و تا جائیکه از دست و زبان و قدم و قلم ما پوره و قدرت مالی ما ممکن باشد در راه مساعی عمومی ملی و اجتماعی همکاری نمائیم .

نباغلی صدراعظم گفتند: - امروز وظایف بزرگ ملی و اجتماعی مربوط به قوم و جمعیت است قومیکه بزرگ باشد جمعیت که روحاً و معنأ و جسمأ قوی باشد ملت که به یگانگی وحدت اتحاد متکی باشد صاحب عظمت ملی میباشد . موفقیت حکومت و شخصیت هائیکه برای ممالك و ملت ها کار میکند موفقیت های فردی نبوده بلکه موفقیت های اجتماعی است که در سایه اشتراك مساعی عمومی و همکاری همگانی و پشتیبانی عامه بوجود آمده می تواند .

نباغلی صدراعظم گفتند: - امید حکومت ما این است در وظایف که بما سپرده میشود کامیاب باشیم و کامیابی خویش را مال عمومی جوانان ، پیران ، خواهران و برادران خود بدانیم .

نباغلی صدراعظم گفتند: - مشکلات برای حکومت در يك مملکت رو به انکشاف زیاد است آرزو های برای ترقی و تعالی رسانیدن همه احتیاجات بی حساب میباشد و وسایل و ذرایع که برای رفع احتیاجات عمومی بکار است قدر مطلوب بدسترس ما نمی باشد . و در اثر این علت که در راس پسمانی های کشور ما قرار دارد و هم چنان از سالهای متمادی و در طی قرون و اعصار حوادث ناگوار تاریخی متوجه کشور ما گردیده ، کار زیاد پیشرو داریم .

اعلیٰ حضرت معظم همایونی آرزوی نیک مردم گوشه های مختلف مملکت و حکومت افغانستان را برای سعادت و آرامی شما ابلاغ میکنند باید گفت حس وطنداری ملیت و اتحاد ملی در بین این کتله و جمعیت بقسمی است که آنرا در همه ادوار تاریخی و در همه گوشه های مملکت دیده ایم و با آن اطمینان و اعتماد پیدا میشود که ملت ما و مملکت ما بیدار و هشیار بوده و بوظایف خود پوره ملتفت میباشدند .

ښاغلی صدر اعظم پس از عزیمت جانب ولایت فاریاب با معاریف و اهالی و ولسوالی های آقچه سر پل ، منگه جک و قر قین مربوط ولایت جوزجان ملاقات نموده مشکلات هر یک از ولسوالی ها را از نزدیک از مردم آنجا استماع نمودند .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم قبل از ظهر روز پنجم حمل سال ۴۵ از ساحه فعالیت پروژه تمدید پایپ لاین گاز در ده کیلومتری شرق کلفت و بندر کلفت در مزار شریف دیدن نموده و بعد از آن عازم کندز گردیدند .

ښاغلی صدر اعظم همچنان از تأسیسات بند کلفت دیدن کردند و نیز ښاغلی میوندوال بتاریخ چهارم ، حمل سال ۴۵ از مواضع خشت پل و شباختو دیدن نمودند در دو موضع امکانات یک بند ذخیره آب دریای بلچراغ موجود است .

ښاغلی صدر اعظم پس از مشاهده مواضع مذکور به ساعت دوازده ظهر از غره مصنوعات دستی مکاتب دختران در مکتب ستاره بازدید نمودند .

ښاغلی صدر اعظم ساعت دوازده

در سابق با نبودن وسایل ارتباط در بین مردم ما وعدم وجود وسایل زیر بنای اقتصادی و نبودن وسایل مواصلاتی در مملکت از همدگر دور افتاده و هر کدام مادر جاهائی که بودیم قسمت های دیگر را فراموش می نمودیم .

ښاغلی میوندوال گفتند: — امروز خوشبختانه یک بیداری عمومی در سراسر افغانستان موجود است مردم ما خواه در وادی ها خواه در دامنه کوه ها زندگی میکنند و یا در شهر های معمور و آباد بسر میبرند در همه جای به وظایف اجتماعی و ملی خود ملتفت اند و به پسمانی های پر دامنگیر ماست می فهمند سعی و کوشش عمومی موجود است تا ما با پسمانی های خود مجادله کنیم زمینه را برای پیشرفت مهیا سازیم و کاروان سعادت و ترقی را به منزل رسانیم .

ښاغلی صدر اعظم تذکر دادند در حالیکه چنین یک حرکت عمومی موجود است جای خوشبختی است که با این حرکت جذبات و احساسات وطنی و ملی در ما جنبش پیدا میکند و الفت و محبت را در بین ما محکم میسازد .

یک ملت وقتی که بیدار شد و به وظایف خود فهمید و مسئولیت های خود را درک نمود در آن صورت میتواند از عهده مسئولیت های خوددیر آید و خود را بصورت یک کتله واحد تشخیص کند . و افراد این کتله واحد حس فدویت و قربانی را بر خود لازم بداند و خیر دیگران را نسبت به خود ترجیح بدهد .

ښاغلی میوندوال در خاتمه بیانات شان گفتند: — درین وقتیکه تمنیات

گرديدند .

ښاغلی میوندوال در میدان هوایی
بین المللی کندهار از طرف والی،
قوماندان عسکری و ښاروال کندهار،
مامورین عالی رتبه ملکی و عسکری
و پښتونستانی های مقیم کندهار
استقبال گردیدند .

ښاغلی میوندوال بیانات شانرا در
دعوتی که از طرف ښاروال کندهار
ترتیب یافته بود ایراد نمودند .

آنها گفتند :- مسرورم ازینکه در
شهر تاریخی کندهار سلام های
اعلی حضرت معظم همایونی را بمردم
آن میرسانم .

ښاغلی صدر اعظم تذکر دادند
منظور از مسافرت های شان این

بی دقتی از غرفه صنعتی
مجلس ولایت فبار یاب دیدن
نمودند .

ملاقات با معارف ولایت کندهار

ښاغلی صدر اعظم در کندهار با
مامورین و معارف آن ولایت و
متخصصین قیریزی سرک دوشی
و شیرخان بندر ملاقات کرده و
توضیحات شانرا در باره جریان
کلر استماع کردند .

بازدید از کندهار

ښاغلی صدر اعظم برای مشاهده
امور اجتماعی، عرفانی و عمرانی
ولایت کندهار فراه، چخانسور،
وارزگان ساعت ۹ قبل از ظهر
هشتم حمل عازم ولایت کندهار

ښاغلی صدراعظم موقع ملاقات با متعلمات لېسه های ښوون دېرکندهار

فردی و اجتماعی مفید واقع شود. لهذا جهد و کوشش عمومی بکار است تا خود را به مدارج ترقی رسانیده بتوانیم.

ښاغلی صدر اعظم بعداً بخرقه مبارکه رفته و از ترمیم کاری و ورخام شانی آن که بااعانه مردم توسط مرستون کندهار صورت میگیرد دیدن نمودند.

همچنان ښاغلی صدر اعظم از مقبره احمد شاه بابا در شهر کندهار و مقبره میرویس نیکه در هفت کیلومتری غربی شهر کندهار دیدن نمودند.

مواصلت به ولایت ارزگان

ښاغلی میوندوال ساعت ۴ و ۴۰ دقیقه بعد از ظهر روز نهم حمل به تیرین مرکز ولایت ارزگان مواصلت نمودند.

بیانیه های خیر مقدم از طرف والی و متعلمین و منسوبین معارف و اهالی این ولایت ایراد گردید. ښاغلی صدراعظم بعد از مصافحه و احوال پرسی با مردم در اجتماع شهر یان ولایت ارزگان گفتند: - خیلی مسرورم امروز در ولایت ارزگان که چون قلب در مرکز کشور واقع است بیانات بزرگان، اهل معارف سناتور و اهالی این ولایت را می شنوم.

آمدن من باینجا بغرض احوال پرسی شما و مشاهده اوضاع مردم این سامان از نزدیک است.

ښاغلی میوندوال گفتند: - نزد مردم رفتن و از احوال شان پرسیدن بعضی توقعاتی از طرف مردم، خلق میکند که البته برآوردن این خواهشات در فرصت کم کار آسانی نیست. اما همینکه مردم در اطراف توقعات خود فکر میکند

است تا از نزدیک با محیط و مردم نقاط مختلف مملکت در تماس شده با آرزو ها و مطالب آنها آشنا شوند.

ښاغلی میوندوال اظهار نمودند ما امروز مسئولیت بزرگ و مشترکی پیشرو داریم این مسئولیت عبارت از آبادی ملت، عمران مملکت، راحت و آرامش مردم پیشرفت و ترقی آنهاست.

ښاغلی صدراعظم: - ما نمیوانیم بدون کمک و همدستی همدیگر کاری را از پیش ببریم اما همدستی دیروز فرق میکند این کمک تنها متکی به اعانه و امداد مادی نیست.

بایست ما برای پیشرفت ترقی فکر خود را برای قبول مسئولیت های جدید خود آماده بسازیم.

ښاغلی میوندوال گفتند: - همینطوریکه در افغانستان امروز با اساس ارزش های قانون اساسی یک روح نو دمیده است و این کشور به یک حیات جدید قدم میگذارد. مردم افغانستان نیز یک مسئولیت بزرگ و مکلفیت سنگینی را به دوش دارند.

ښاغلی صدراعظم گفتند: - مردم ما امروز تمام مقدرات حیاتی شانرا بدست دارند همچنان با اساس این مسئولیت ایجاب میکند که آنها باید با دستور زندگی ملی شان بخوبی آشنا شده و مانند سایر ممالک جهان بسوی پیشرفت و ترقی نزدیک شوند.

ښاغلی میوندوال علاوه نمودند: ما با مشکلات بزرگی روبرو هستیم و مردم با حیات حسرت باری بسر میبرند از جانب دیگر وضع زراعت و آبیاری و تجارت ما آنقدر بهبود نیافته است تا برای تأمین حیات

زارروی بر آوردن دارند ابراد درنده به
دات خود معرف بیداری مردم و
باعث خرسندی است .

بنیاعلی صدر اعظم گفتند: پیشرفت
و ترقی مستلزم معارف و وسایل
مادی و پشت دوز است ما باید
نفاق را از خود دور نمود
به همکاری همدیگر در آبادی وطن
مهم بنیریم بنیاعلی میوندوال اظهار
امید بردند که به همکاری رفقای
حویش و اعضای محترم شورا و
همه مردمان نجیب این خاک
چونیکه در توان باشد به مشکلات
فایق اند .

بنیاعلی صدر اعظم گفتند: که علاقه
بمردم و حس مردم دوستی او را
مصدق خط مشی که در واریسی از
امور رانیز اساس قرار داده بود
به نزد مردم میرسند . بنیاعلی
صدر اعظم سلام ها و
تمنیات نیک اعلیحضرت معظم
همایونی را به مردمان آن ولایت
رسانیدند .

بنیاعلی میوندوال چنینکه سلامها
و تمنیات نیک اعلیحضرت معظم
همایونی را به رعایای شاهانه
میرساندند اظهار امید کردند که
ملت و حکومت افغانستان تحت
سایه پادشاه محبوب خود بسی
آرزوهای نیک و فرخنده را استقبال
نمایند .

بنیاعلی میوندوال اظهار امید
کردند که ملت افغانستان با اتحاد
و با خلوص نیت و صمیمیت متوجه
ازتماع و حالات زندگی شان بوده
و در رفع پسمانی های شان موفق
شوند .

بنیاعلی صدر اعظم علاوه نمودند
ما می توانیم با تشریک مساعی در
پیشرفت و ترقی مملکت خود مؤثر
واقع شویم اگر در بین ما حسن
نیت ، اتحاد نظر و وحدت ملی
باساس ارزش های قانون اساسی
تعمیم یافته و ما خود را پیرو یک
دین یک قانون و یک عقیده بدانیم
و محض به منظور رضای خدا ،
پادشاه و خلق کار نمائیم آن وقت
می توانیم بر مشکلات خود فایق

بنیاعلی صدر اعظم در بین مردم و لسوالی ارزگان

بنیاعلی میوندوال قبل از حرکت
بطرف ولایت زابل هنگامیکه با
مردم و لسوالی ارزگان دیدن می
نمودند گفتند: جای مسرت است که
امروز نور معارف در این ولایت
پخش گردیده است و برادران و
خواهران این منطقه از معارف
استقبال نموده آرزوی توسعه و
انکشاف معارف را دارند .

بنیاعلی صدر اعظم علاوه کردند
از خداوند برای مردم خود توفیق
میخواهم تا برای پیشرفت و ترقی
معارف خدمات مریدی انجام داده
بتوانند تا در بر تو معارف اولادین

نمویم. صدر اعظم متذکر شدیند. ایشان همیشه با حکومت معاون
مردمان سائر ملل که امروز بصورت شده و مدد گر با مردم شاق مزربان و در
مرفه و مترقی دارندگی میکنند نیزه باقی پادشاه شلاق فرمان بردار
در سعی و وجه هایت از خدمت کشی میباشیند. صدر اعظم گفتند: سکه در
و پشت کار و مدارج ترقی ناپلی. این بیداری از روی ما این
شده اند.

در ولایت زابل

بعداً بنیاد علی صدر اعظم در اکلان
مرکز ولایت زابل پذیرائی شده
بنیاد علی میوندوال چنینکه
و تمنیات نیک علیحضرت همایونی
و تبریکات عید اضحی را بمردم زابل
رسانیدند گفتند: به فضل خداوند
ملت افغان یک ملت بیدار بادایان
با غیرت و با شهامت میباشد که
درین اوصاف نمیتواند که چکتند

مہر علی مہر نوال صدر اعظم موقعیکہ با معارف کلات مصدا فحہ میفرما ہند

بلکه به ایثار و قربانی حاضر می شویم و عهد می بندیم که به قوم ملت و بی نوایان خود کمک نماییم. بنیاعلی میوندوال گفتند: این روز روز قربانی و ایثار است ما بندگی خدا را بجا می آوریم علاقه و محبت خود را بدین و ایمان آشکار می سازیم.

شکی نخواهد بود که حال و مال خود را برای ایثار و قربانی آماده سازیم و برای کمک برادران پینوای خود اظهار آمادگی کنیم.

بنیاعلی میوندوال گفتند: - مناسک مذهبی بما موقع میدهد تا بوظایف اجتماعی خود متوجه شده و درین راه قدم های برداریم که به خیر و سعادت ما منتهی گردد.

بنیاعلی صدر اعظم علاوه کردند: مفهوم فلسفه اسلام باساستعالیم عالی آن خدمت به خلق است.

بنیاعلی صدر اعظم اظهار نمودند: اجرای مناسک دینی و سعی برای بدست آوردن فضایل معنوی و خدمت به خلق سعادت و خوشبختی بار می آورد.

بنیاعلی میوندوال متذکر شدند: که ما باید بآمر الهی باتمام بندگان خدا مهر و محبت داشته به خوشحالی و مسرت کامل بخدمت بندگان مشغول شویم.

بنیاعلی میوندوال گفتند: - افتخار دارم که درین موقع سلامهای اعلیحضرت معظم همایونی پدر معنوی ملت افغان را بشمامیرسانم، امیدوار هستم که ملت نجیب افغان را تحت سایه پادشاه غمخوار و مهربان خود به ترقیات شایانی نایل گردیده زندگی آرام و مسعود را دنبال نماید.

در مسجد عیدگاه کندهار هزاران

افغانی در پرتو قانون اساسی که به اراده نیک اعلیحضرت معظم همایونی بغرض بهبود وضع زندگی مردم بمیان آمده است در اجرای وظایف سنگین خود بیش از پیش نایل آئیم.

زمانیکه در مملکت ما معارف انکشاف میکند و در تعداد جوانان تعلیم یافته فنی و ماهر افزایش بعمل می آید آن وقت ما چشم توقع از کسی نخواهیم داشت و جوانان افغان خودشان در امور مربوط به پیشرفت و ترقی و رفع نیازمندی های ملی سهم بیشتر میگیرند.

بنیاعلی صدر اعظم در خاتمه گفتند: وقتیکه حس کار، فعالیت و همدردی در بین جوانان ما موجود شود آن وقت ما خوش بخت خواهیم بود که این حس شریف را برای خدمات اجتماعی و تعاون با مردم به کار برده مفاد فردی را بر مفاد اجتماعی ترجیح ندهیم.

بنیاعلی صدر اعظم اظهار امید نمودند که مردم از تکالیف بیجا فارغ گشته با روح آرام متوجه مرفوع ساختن تکالیف اساسی حیاتی شان شوند تا در اثر زحمت و پشتکاریکه به خرج میدهند در عمران و آبادی مملکت مفید واقع گردند.

بنیاعلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم وقتیکه مصروف بازدید از ولایات غرب بودند ضمن بیانیه حلول عید سعید اضحی را بمردم تبریک گفته تذکر دادند. این روز مقدس برای مسلمانان روز مبارک و مسعود است مانته تنها برای این اجتماع میکنیم تا یک بار دیگر نیات بندگی خود را برای رضای خداوند بحضور خالق تقدیم نماییم

زرنج گردیدند و از طرف ښاغلي
 ډین محمد دلاور والی ، مامورین
 ملکي و عسکري اهالي و شاگردان
 معارف چخانسور استقبال گردیدند.
 ښاغلي میوندوال در محضر مردم
 چخانسور گفتند: - افتخار دارم که
 سلام های اعلی حضرت معظم همایونی
 پادشاه محبوب و غمخوار را به
 شمار رسانیده و آرزو هائي را که
 پادشاه محبوب ما برای آرامی و
 آسایش مردم افغانستان و مردم
 چخانسور دارند بشما ابلاغ میکنم.
 ښاغلي صدر اعظم گفتند: - متأسفانه
 از چندین سال باینطرف ولایت
 باستانی چخانسور و سر زمین قابل

نفر از اهالی شهر و نواحی آن
 اجتماع نموده بودند. نماز عید اضحی
 و ادا کردند .

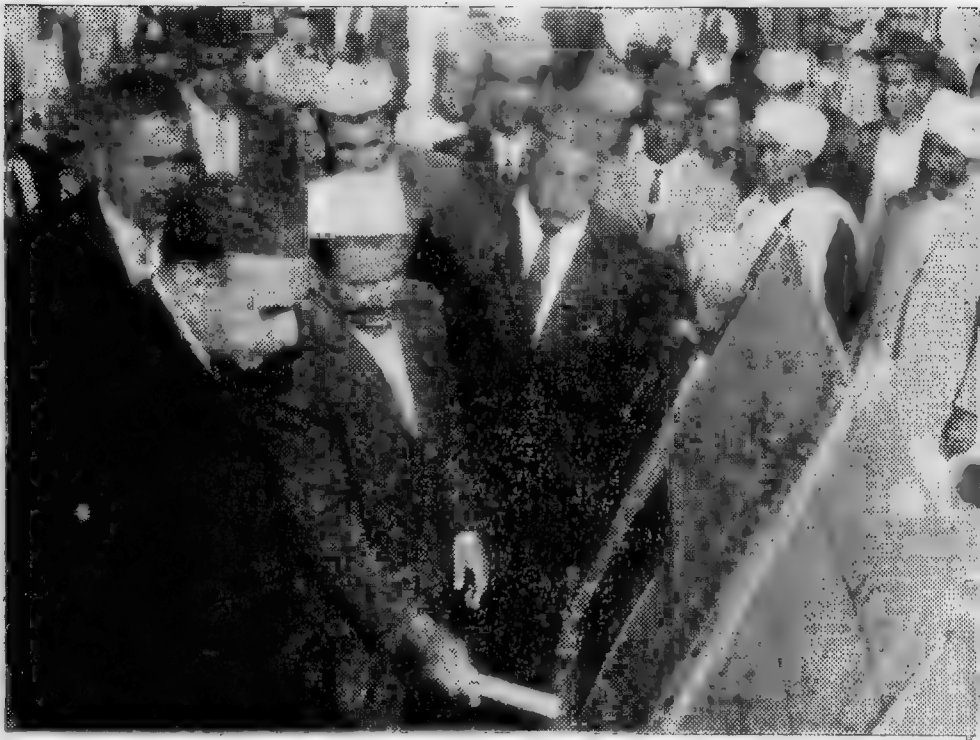
ښاغلي صدر اعظم بعد از اداي
 نماز عید به خرقه مبارکه رفته پس
 از تحلف دعا و ورود به روح
 پر فتوح حضرت سید کائنات در
 عمارت سلام خانه با معاریف ،
 مامورین ملکي و صاحب منصبان
 عسکري و مردم شهر و نواحی
 کندهار ملاقات کردند .

در ولایت چخانسور

ښاغلي محمد هاشم میوندوال
 صدر اعظم و همراهانشان بعد از
 ظهر روز ۱۲ حمل از بست وارد ،

ښاغلي محمد هاشم میوندوال صدر اعظم موقعیکه در محضر مردم
 چخانسور بیانیه میدهد

ښاغلی میوندوال صدراعظم در شهر زرنج مربوط ولایت چخانسور نقشه های هوتل، مکتب و شفا خانه را می بینند.

از خساراتی که زیان آنرا نه مردم چخانسور و نه بصورت عمومی مردم افغانستان قبول کرده میتوانند جلو گیری کنند ما میدانیم که مجادله در مقابل صدمه و سیلاب چخانسور يك مجادله آسان نیست ولی من خوشوقت هستم که حکومت درین باره غافل نبوده و به اوامر و هدایات اعلیحضرت معظم همایونی و با اقداماتی که در دسترس حکومت بوده برای جلوگیری از خسارات مزید اقدامات عاجل و فوری بعمل آورده است.

ښاغلی صدر اعظم علاوه نمودند: در این وقت از تمام کسانی که در

استعداد آن مورد هجوم سیلاب واقع گردیده سال بسال خسارات زیادی بمردم ولایت چخانسور بصورت عمومی وارد گردید است. ښاغلی میوندوال گفتند: این خسارات برای ما غیر قابل تحمل لزوم جلوگیری و مدافعه است. ښاغلی صدر اعظم اظهار امید کردند: که به صحت مردم و به نیت و اوامر اعلیحضرت معظم همایونی که از شروع متوجه احوال بودند و در هر قسمت بحکومت ها در باره جلو گیری از خسارات سیلاب هدایت داده اند حکومت بتواند با اقدامات مفید و عملی تری

است که دواير مربوطه بتوانند دامنه فعالیت خود را بطرف ولایت چخانسور ادامه دهند .

ښاغلی صدر اعظم قبل از حرکت از زرنج جانب فراه از پروژه تعمیرات چخانسور دیدن نموده و سنک تهاد يك شفاخانه پنجاه بستری رادرشهر نوزرنج گذاشتند.

د ولایت فراه

ښاغلی صدر اعظم ساعت ۶ و ۱۰ دقیقه عصر روز ۱۲ حمل وارد فراه گردیدند . ښاغلی صدر اعظم در محضر بزرگ شهربان فراه گفتند : با مسرت کامل سلام های اعلیحضرت معظم همایونی را به شما می‌رسانم امیدوارم کشور ما در سایه توجهات ذات شهرباری و با قوت بازو و پشت کار جوانان و افراد ملت آباد ، آزاد ، و مرفه باشد .

ښاغلی میوندوال گفتند: - جا ی خوشی است که درین جرگه بزرگ احساسات شاه دوستی را مشاهده میکنیم و اتحاد افغان و يك رنگی را در بین شما احساس مینمایم . حس هر گونه پیشرفت و تعالی همین اتحاد و یگانگی است که بشمار میرود . امید قوی داریم که درسایه ارزش های قانون اساسی که به اراده ملت بوجود آمده و از طرف اعلیحضرت معظم همایونی به ملت و فاشعار شان تفویض گردیده بتوانیم درپیشرفت سویه زندگی مردم خود بصورت متوازن گام های اساسی برداریم . ښاغلی صدر اعظم علاوه کردند مامسایل ، گفتنی هاوشنیدنی های بیشماري در پیشداریم و خوش بختانه ذرایع ووسایل موجوداست که بواسطه آن میتوانیم صدای

این باره زحمت کشیده اند خصوصاً وزیر فواید عامه افراد قوای کار از قوماندانی قول اردوی کندهار صاحب منصبان و افرادی که درین باره همکاری کرده اند و از بیانات شما رضامندی تانرا در این باره استماع نمودند با قدردانی یاد میکنم .

ښاغلی صدر اعظم گفتند: - همکاران کابینه من که توانستند درینجا برسند و به مطالعات شما گوش دادند و تا جائیکه از توان اداری شان بوده کوشش نمودند خوش شدم . این اقدامات مورد قبول شما نیز واقع گردیده است .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : افغانستان در این موقعیکه بطرف يك تخول سیاسی و اقتصادی پیش میرود مسایل و مشکلات زیادی پیشرو دارد .

ولی این مشکلات خواه از جنبه اقتصادی باشد یا از جنبه محدودیت وسایل مالی یا کمبود اشخاص ماهر و صاحب کار با آنها به همکاری ، همفکری و قوت مشترک مردم ما خواهند توانست در این مشکلات فایق شوند . و تا یک اندازه وظایف خود را در راه خدمت خلق و مردم خود انجام بدهند .

ښاغلی صدر اعظم گفتند که از چندین سال حکومت های افغانستان متوجه بود تا این قسمت کشور را با همان شکوه و افتخار تاریخی بگردانند که در دوره های باستانی تاریخ در تمام قسمت این وادی مشهور بوده و صفحات تاریخ آنرا ثبت کرده است .

خوشبختانه تا اندازه توانسته ایم در قسمت علیای وادی هلمند در اقدامات خود پیش برویم . امید

شدن فواصل جغرافیایی میباشد که در گذشته در اثر مشکلات مواصلاتی ما را از همدیگر دور نگه داشته بود. امروز ما در کشور خود گوشه های دور یا نزدیک یا گوشه های پیشرفته و پسماندها گرداریم بعد از این ما هم نزدیکتر می شویم و همه با هم بیشتر وصل می شویم و به همدیگر زیادتیر می رسمیم تا وحدت ملی و یگانگی برادری و پیشرفت متوازن را بصورت مشترک در مملکت بوجود آورده بتوانیم.

در وادی هلمند

بناغلی صدر اعظم در راه عزیمت بفراه در محضر جمعیت بزرگی از مردم وادی هلمند گفتند: پروژه وادی هلمند وارغنداب یکی از پروژه های بزرگی است که کامیابی و ثمر آن در وضع عمومی اقتصادی افغانستان تأثیر خوبی خواهد داشت.

بناغلی صدر اعظم بعد از دوروز مسافرت در ولایت کندهار، ارزگان و زابل وارد بست گردید.

بناغلی میوندوال هنگامیکه احساسات و تمنیات نیک مردم آنجا را نسبت به اعلیحضرت معظم همایونی، علیاحضرت ملکه معظمه استماع نمودند گفتند: افتخار دارم که درین روز بزرگ و مقدس سلام ها و تمنیات نیک اعلیحضرت معظم همایونی را بشما میرسانم.

بناغلی صدر اعظم اظهار کردند خوشحالم که در این شهر نمونه و سویه ارتقاء را مشاهده میکنم سویه که توسط آن خواهران و برادران جوانان و پیران متخصصین و ناقلین برای احیاء یک مدنیت دوش بدوش کار میکنند. این

خود را از یک گوشه به گوشه دیگر برسانیم. بناغلی میوندوال اظهار داشتند با داشتن حق انتخاب آزاد و فرستادن وکلای مختار در ولسی جرگه و به وجود آمدن قانون برای آزادی مطبوعات بما موقع میدهد که صدای صمیمی و بی آرایش خود را به تمام گوشه های کشور برسانیم.

بناغلی صدر اعظم گفتند: خوشبختانه فرصتی که جهت ملاقات با وطنداران گرامی برای من میسر میشود. با وجودیکه موقع برای همه گفتنی ها و شنیدنی ها کافی نمیباشد معیناً امیدوارم در این فرصت کم هم تا اندازه زیادی از مسایل و تمنیات همدیگر آگاهی حاصل کنم. و افتخار دارم آرزو های خود و همکارانم و همچنین پیام های پادشاه محبوب و ترقیخواه خویش را بشما میرسانم.

بناغلی صدراعظم گفتند: من امروز در این جمعیت بزرگ میدانم که آرزو های وطن دوستانه برادری و برابری استقبال نیک از قانون اساسی و آرزو های پیشرفت اقتصادی، کلتوری و فرهنگی و پیشرفت ها برای نسل موجوده و نسل های آینده در همه مرکوز و موجود است.

بناغلی میوندوال علاوه نمودند همه میدانیم که آرزو های مشترک ما برای پیشرفت ارتقاء و تعالی افغانستان آسودگی و راحت مردم کشور به نزد ماجزء ایمان و اعتقاد است که آنرا جزء اساس زندگانی خود شناخته ایم.

بناغلی صدراعظم گفتند: چزیکه مایه خوشبختی است نزدیک

بازدید از کنرها

ښاغلی محمد هاشم میوندوال در محضر ولسوالی چوکی مربوط ولایت کنړها روز شانزدهم لور گفتند: ملت افغان تحت سایه همایه اعلی حضرت همایونی بسوی یک هدف و استقامت مشترک روان است.

ښاغلی صدراعظم گفتند: منظور از این هدف و استقامت مشترک آن است تا وطن و ملک خود را آباد و آزاد و معمور بسازیم. ما باید درد های ملی را با اساس ملیت، عنعنات، تاریخ و جغرافیای محیط خود تشخیص و مملکت را آباد و مردم را متحد و همدست سازیم.

ښاغلی میوندوال سلام ها و تمنیات نیک اعلی حضرت معظم همایونی را ب مردم دیوه گل ولسوالی چوکی و ولسوالی خاص کنړ رسانیده گفتند: درین موقعیکه کشور ما به رهنمائی های قیمتدار ذات شاهانه بسوی پیشرفت و ترقی روان است و یکی از مظاهر این پیشرفت این است که بنیان و اساس معارف در مملکت گذاشته شده و دیده میشود. در هر گوشه و کنار مملکت عطش تعمیم و انکشاف روز افزون معارف از طرف مردم محسوس است زیرا مردم ما امروز به مزایای معارف بیشتر آشنا شده و به آن متکی میباشند.

ښاغلی صدراعظم گفتند: از طرف دیگر برای پیشرفت و انکشاف حیات اقتصادی در مملکت کار های مقدماتی بسر رسیده و همه مردم ما بوضع کنونی قناعت نکرده و خواهان انکشاف بیشتر در شقوق مختلف حیاتی میباشند.

همکاری نشان میدهد که اگر ما با هم متحد شده و عملاً کار نمائیم نتیجه آن برای پیشرفت و ترقی عمران و آبادی ملت و مملکت مفید و مؤثر خواهد بود.

هنگامیکه ښاغلی صدر اعظم از عظمت تاریخی این ساحه تذکر میدادند ابراز امید نمودند که جوانان آن به همت و پشتکار عظمت تاریخی پیشین این ساحه را دوباره احیاء نمایند.

ښاغلی میوندوال علاوه نمودند وظیفه خود میدانم تا کسانی که در گذشته و حال در راه پیشرفت این پروژه زحمت زیادی را متحمل گشته اند و مفکوره ایجاد و اقدام به عمران این پروژه را بمیان آورده اند با قدردانی یاد نمایم.

ښاغلی صدر اعظم توقع کردند تا کامیابی و ثمر این پروژه بر وضع عمومی اقتصاد افغانستان تأثیر خوبی وارد سازد و از یک خرج مالی بحیث یک منبع سرشار اقتصادی تحویل یابد.

ښاغلی میوندوال اظهار امید نمودند طوریکه نتایج پروژه فعلاً در ساحه های بالا و وسطی این منطقه قرین موفقیت است در ساحه های پایانتز نیز نتایج مطلوب بار آورد.

ښاغلی صدراعظم گفتند: سعی خواهد نمود از راهها و وسایل ممکنه طلب کمک نموده و توسط آن پلان آبادی و بهره برداری قسمت های پایین هلمند را طرح و تطبیق نماید.

ښاغلی صدراعظم بعداً از مؤسسه حجاری و نجاری هلمند، دستگاه حلاجی پخته و تربیه گاه حیوانات در فارم بولان دیدن نمودند.

از آن برای بهبود حیات فردی و اجتماعی شان استفاده نمایند .
 ښاغلی میوندوال راجع به هدف مسافرت های شان در ولایات گفتند در نظر دارم باساس ارزش های قانون اساسی و اراده نیک اعلیحضرت معظم همایونی مردم را در اجتماعات و جرگه های ملی از نزدیک دیده با آرزو ها و مشکلات حیاتی آشنا شود . زیرا این امر برای حکومت و اعضای آن در طرح پلان انکشافی مملکت با در نظر گرفتن شرایط محیطی خیلی نافع و سودمند می باشد .

در ولایت کنړ

ښاغلی صد را عظم گفتند : - که برای انکشاف ولایت کنړ سعی میشود تا از جنگل ها و منا بع طبیعی آن استفاده شود که طبق این پروگرام اختصاصی زمینه استفاده از جنگل ها طرز استفاده و بهره برداری از آن برای جوانان مهیا خواهد شد .

ښاغلی صدر اعظم در طول راه با مردم کنړ خاص ، چوکی ، سرکانی ، فرنگ ، نورگل ، در پیچ و ولسوالی اسمار و علاقه داری ناری دیدن کردند .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم با مردم کنړ خاص ، چوکی و اسعد آباد ملاقات نمودند ښاغلی میوندوال در اسعد آباد مرکز ولایت کنړ ها گفتند : - علایقی که شما نسبت به مظاهر ملی و شؤن اجتماعی ابراز میدارید قابل قدر میباشد .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : - ما امروز از رهگذر مشکلات طبیعی و دیگر عوامل عقب مانده دچار مشکلات شده ایم ولی مردم با عزم و اراده

ښاغلی صدر اعظم گفتند : - وقت آن رسیده که ما دست بدست هم داده و برای اعتسلا و پیشرفت مملکت شب و روز کار نمائیم و زحمت بکشیم تا بخواست خداوند بسوی انکشاف بیشتر نزدیک شویم .

ښاغلی صدر اعظم هنگامیکه در ولسوالی چوکی گفتند : ما امروز بسوی یک پیشرفت و ترقی روان هستیم علاوه نمودن این سیر تکامل و پیشرفت محصول آن توجهاتی میباشد که در اثر رهنمایی و ارشادات قیمتمدار اعلیحضرت معظم همایونی بملت افغان نصیب گردیده است .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : - جای خوشی است که با وجود نارسائی های مادی چیزیکه مایه امید مامی گردد همانا عزم و اراده و اشتراک مساعی همه مردم ما برای انکشاف بیشتر مملکت میباشد .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : - باراده اعلیحضرت معظم همایونی قانون اساسی جدیدی در مملکت ما نافذ شده است وجود چنین قانون در این موقع در حیات ملی ما نقش محسوس داشته همان طوریکه ملت ما طبق قانون اساسی تنها مقدر است زندگی شانرا بدست خود گرفته و برای پیشبرد امور ملی شان سعی بیشتر بخرج میدهند . در عین حال وظایف و وجایب خود را نسبت باین قانون درک نموده و بعلاج درد های ملی خود سعی میورزند .

ښاغلی میوندوال علاوه کردند : یکی از مثال های برجسته ارزش های قانون اساسی این است که مردم ما برای تأمین مساوات عدالت و کرامت بشری بیشتر پی برده و

مملکت آرامی و امنیت وجود دارد و این فرصت آنرا میدهد که ما در سایه امن و آرامش برای بهبود وضع فردی و اجتماعی خود قدم های مثبت برداریم. درین موقع که مملکت ما در آستانه یک تحول و پیشرفت اجتماعی قرار دارد ما نیازمند اتحاد فکر و عمل برای جبران نارسائی ها و عقب ماننی های خود میباشیم.

ښاغلی صدر اعظم گفتند: افتخار میکنم که همه ما بحث یک ملت، هدف و مرام مشترکی داریم و به کمال صمیمیت و پاکی برای رسیدن باین هدف و مرام که سعادت مردم ما را تأمین میکند شب و روز صرف مساعی میکنیم ما به عنعنات و کلتور و شعایر ملی خود پابند بوده و با حفظ این قدرت معنوی برای ایجاد برادری برابری و حفظ نوامیس ملی و اجتماعی خود از هر وقت بیشتر کوشش میکنیم.

ښاغلی صدر اعظم علاوه کردند: تحول و پیشرفتیکه در حیات اجتماعی ما رونما گردیده است باعث امید بیشتر در ارتقاء و اعتلای قوم و سر بلندی قوم میباشد.

ښاغلی صدر اعظم درین سفر از ساختمان پل های سرخکان و اسعد آباد نیز دیدن کردند و از پیشرفت کار اظہار مسرت نمودند.

بازدید از نورستان

ښاغلی صدر اعظم در محضر مردم نورستان گفتند: نورستان یک نقطه بسیار دلچسپ مملکت میباشد ما می بینیم که مهمان نوازی شما در مقابل سیاحین خارجی شهرت خوبی برای نورستان داده است. ښاغلی صدر اعظم گفتند: توجهات

که دارند با این مشکلات مجادله کرده اند.

ښاغلی صدر اعظم گفتند: اگر مردم مساعی شانرا در راه راست متوجه بسازند میتوانند بعضی مشکلات خود را از بین بردارند.

ښاغلی میوندوال گفتند: افتخار دارم که درین اجتماع سلامهای اعلیحضرت معظم همایونی را بشما برسانم و از آن نیات پاک شان ترجمانی میکنم که همیشه برای راحت و آرامی ملت شاهانه شان بدل می پروراند و آرزو های راکه برای پیشرفت و ترقی این ساحه دارند بشما ابلاغ کنم.

ښاغلی صدر اعظم گفتند: حکومت در صدد آن است که با جلب کمک های خارجی برای بهتر ساختن وضع اجتماعی این منطقه اقدامات نمایند.

ښاغلی صدر اعظم امید کردند که در نهضت جدید تحت سایه اعلیحضرت معظم همایونی و بهمت مردم ما بتوانیم ملت و مملکت را آباد و معمور سازیم هنگامیکه ښاغلی صدر اعظم به ولسوالی اسمار مواصلت کردند. چند تن از مردم بوکالت ۱ زاهالی بیانات خیر مقدم ایراد کردند.

ښاغلی میوندوال پس از آنکه سلامها و تمنیات نیک اعلیحضرت معظم همایونی را بمردم ابلاغ کردند گفتند: حکومت در این مسافرت ها از یکطرف از طرز کار و فعالیت مستحضر میگردد و از جانب دیگر با طبقات مختلف مردم از نزدیک دیدن نموده به مشکلات و خواسته های شان آشنا میشود.

ښاغلی میوندوال گفتند: که امروز از توجه خاص اعلیحضرت معظم همایونی در هر گوشه و کنار

شانرا ابراز میدارند همچنان آنها خواهان تأسیس و انکشاف سایر شقوق حیاتی مانند زراعت، صحنه و پروژه های انکشاف دهات نیز میباشند.

اما چون همه این خواهش ها نمیتواند به یکبارگی بر آورده شد باید بتدریج و بصورت متوازن با کمک مالی دولت و با جلب کمک های خارجی برای حل این مشکلات بپردازیم.

بناغلی میوند وال علاوه کردند وظیفه ما این است تا از همه مشکلات آگاه شویم تا به اساس آن يك قضاوت صحیح نزد ما موجود شود و زمانیکه این قضاوت براه اساسی بکار برود و میتوانیم به احتیاجات، خواهش ها و توقعات خود تا حد زیاد رسیدگی نمائیم. بناغلی صدر اعظم سلامها و تمنیات نیک اعلیحضرت معظم همایونی را که برای آرامی ملت وفا شعارشان دارند بمردم ابلاغ نمودند.

بازدید بناغلی صدر اعظم از ولایت بغلان

بناغلی محمد هاشم میوند وال صدر اعظم برای ملاحظه پروژه های زراعتی و صنعتی ولایت بغلان روز یازدهم جوزا وارد پلخمری گردیدند. بناغلی میوند وال در محضر مردم بغلان گفتند: - مسرور هستیم که تمنیات قلبی خود را برای مردم و برای بهبود و احوال مردم و بغرض رفاهیت مردم در يك شهر مهم مملکت و در بین جمعیت شما ابراز میدارم.

بناغلی میوند وال گفتند: - افغانستان در همه احوال احتیاج شدیدی به پیشرفت سریع داشته که این پیشرفت در ساحه های زراعت و

قیمتدار اعلیحضرت معظم همایونی بطرف نورستان همواره معطوف بوده است حکومت سعی دارد توجه سیاحین را برای دیدن این دره های زیبا بیش از پیش جلب مینماید.

بناغلی صدر اعظم گفتند: - حکومت میکوشد تا از محصولات صنایع تجارتی و دیگر صنایع دستی نورستان برای سیاحین استفاده نماید تا این امر از یکطرف به شناسائی و جلب توجه بیشتر سیاحین درین منطقه مفید واقع گردیده و از جانب دیگر برای بهبود وضع اقتصادی مردم ما مؤثر واقع شود.

بناغلی صدر اعظم گفتند: - خوش هستیم پروژه های انکشاف دهات درین ساحه که به امر اعلیحضرت معظم همایونی آغاز شده بود پیشرفت خوبی نموده و امید است توسعه مزید یابد. بناغلی میوند وال در خاتمه گفتند: - دعا میکنم که خداوند مملکت مارا در تحت سایه اعلیحضرت معظم همایونی آباد و معمور سازد.

بناغلی میوند وال حین ملاقات با مردم ولسوالی کوزکتر گفتند: - ما امروز مجادله بزرگ در مقابل داریم که عبارت است از مجادله با بیسوادی، فقر و مجادله با عقب ماندگی که یکی از درد های عمومی ما میباشد.

بناغلی صدر اعظم اظهار امید نمودند که مردم ما با اشتراک مساعی همدیگر به همه مشکلات به مرور زمان غالب شوند.

بناغلی میوند وال در مورد تعمیم معارف اظهار کردند احتیاج معارف در سراسر افغانستان محسوس است. همانطوریکه مردم برای تأسیس و توسعه معارف آرزوهای

پادشاه غمخوار ما با عطوفت و مهربان ما با توشیح قانون اساسی حقوق بزرگی به ملت بخشیدند و حق بزرگی بر ملت گذاشتند امروز می بینیم که در ساحه تطبیق ارزش های قانون اساسی گام های بطرف تکامل کرامت بشری می برداریم. البته ما میدانیم که تکامل تمام آرزوهاییکه در چوکات یک قانون در قید قلم سپردیم فرصت حوصله و زحمت بیشتر ما را ایجاب میکند.

ښاغلی صدر اعظم اظهار نمودند قدم های اولی ما درین راه قدم های خوب، درخشنده و واضح است با سیر زمان قدم های آینده ما برای تکامل آرزو ها و ارزش های ملی و اجتماعی ما متین تر و استوار تر باشد.

ما می بینیم که کشور های را که در آن ارزش های معنوی و ارزش های مربوط به کرامت بشری سالها و ده ها سال بیش از ما بروی تاغذ نقش بوده ولی تا امروز به تطبیق کلی آن موفق نشده اند و هنوز هم در همچو کشور های پیشرفته مجادله در تطبیق تمام حقوق موادیکه در قوانین آنها سالها قبل ثبت شده دوام دارد و موجود است.

ښاغلی صدر اعظم گفتند: — لہذا ما باید ملتفت باشیم که در تکامل دیموکراسی سیر زمان و آموختگی و استعداد هضم و قبول مردم خود و قدرت ایشار آنها را ضرورت داریم.

در دوره حکومتی که با اساس قانون جدید بمیان آمد و با اساس رأی اعتماد نمایندگان باصلاحیت مردم امور مملکت را بدست گرفت

صنعت میتوانست درد های مملکت را التیام بخشید ولی متأسفانه مشکلات روزگار بما موقع نداد که گام های سریعی برداریم اما خوشبختانه یکی دو گامیکه برداشتیم نتایج خوب وارزنده وبائمر آ نرا می بینیم می فهمیم که توأم با پیشرفت اقتصادی و یا توأم با موفقیت در پیشرفت زراعتی احوال مدنی واجتماعی مردم ما هم پیشرفت محسوس مینماید.

ښاغلی میوندوال گفتند: مطابق آرزوی وطن خواهان نوید ترقی و شعله های مدنیت در روزنه های تاریک می تابد.

ښاغلی صدر اعظم اظهار نمودند خوشبخت هستم که درین شهر مشاهده میکنم که محصول زحمات مردم ما با بوجود آوردن نمونه یک مدنیت عصری مطابق به احوال خود ما موفق شده است.

البته ما میدانیم که احتیاجات ما زیاد است هر اقدام و هر نتیجه کار برای ما کافی نیست ولو سبب اطمینان هم حساب شده بتواند اما درین مرحله تجاربی را گذشتانیدیم و می توانیم به کمک جوانان، متخصصین و ارباب خبره و فن و آرزومندان ترقی کشور خود گامهای برای پیشرفت وسعادت وطن برداریم و توأم با پیشرفت های تخیکی، زراعتی و اقتصادی وضع اجتماعی خود را بیدار و جدی تر بگردانیم احتیاجات خود، محیط و مملکت را در قبال زندگی عصری. مکلفیت ها و وجایب جدید درک و احساس نماییم.

ښاغلی میوندوال هنگامیکه مرام ها و تمنیات نیک اعلیحضرت همایونی را بمردم میر سانیدند گفتند: —

ما در پرتو تطبیق قانون اساسی کامیاب و وسیعتری برداشته ایم. شایعاً صدر اعظم گفتند: مادرین مرحله که در تطبیق دیموکراسی هستیم و کوشش میکنیم که آنرا برای خود و برای مردم خود گوازا بسازیم و احساسات مردم خود را با ارزشهای قانون وفق بدهیم مردم را ملتفت بسازیم که ایشان تا وقتی آزاداند که بایند قانون می باشند و یا بفهمانیم که ایشان دیگر حق تعدی و تجاوز و تخطی بر حقوق دیگران را ندارند. این مرحله در حال شروع و آغاز است و امید است که اکمال آن درخشنده و قابل قناعت باشد. ما باید بفهمیم که با آوردن قانون اساسی و تطبیق ارزشهای آن محتاج هستیم که بیشتر بیدار و آگاه باشیم و به مصایب خود و دردهای و مشکلات خود به قسمی واریسی کنیم که رسیدگی ما بامور اجتماعی و معایب اجتماعی حقیقتاً باعث تقلیل آلام ما گردد.

با توجه باین امر باید ملتفت باشیم که از تجاع موقع نیاید و ما را به سیر قهقرائی تشویق نکند. در عرض راه شایعاً صدر اعظم از قیر ریزی سڑکدوشی و شیرخان بندر دیدن کردند.

شایعاً محمد هاشم میوند وال صدر اعظم بشاریخ سیزدهم جوزا برخی از پروژه های زراعتی، صناعتی و عمرانی بغلان رامشاهه نمودند.

شایعاً صدر اعظم در محضر مردم بغلان گفتند: خوشوقت هستیم که به رهنمایی پادشاه ما امروز در مملکت حرکتی موجود است که سهم مردم ما را در امور اجتماعی ملی و مملکتی بیشتر میکرداند. اشتراك مساعی و سهم فکری و عملی مردم ما در امور مملکتی سبب قوت بیشتر ملت و کشور و نظام نوینی که در کشور آمده است میگردد.

شایعاً میوند وال اظهار داشتند: امروز با تطبیق قانون اساسی و با احترام به ارزش های آن موقع بیشتر و احترام بیشتر به آزادی فکر و عمل و آزادی تشبث موجود است امید ما این است تا بتوانیم به تحکیم آزادی های فردی بنیان اجتماعی را در مملکت محکمتر بسازیم.

باید ملتفت باشیم به حرکت های که ما را به سیر قهقرائی مجبور بسازد موقع نداده و بکوشیم که هدف و استقامت هایسوی پیشرفت بوده و هیچ عایقی ما را از حرکت بطرف پیشرفت باز ندارد.

شایعاً صدر اعظم علاوه نمودند در ترقی و تعالی و پیشرفت مردم خود باید ملتفت باشیم که بدون همراهی و همدردی ما حکومت بدون تقویه و پشتیبانی حکومت حرکت ما کامیاب نخواهد شد و ما نخواهیم توانست آرزو هایی را که برای تکمیل زیر بنای اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مملکت داریم برودی به يك نتیجه برسانیم. البته ما در تحت شرایط نامساعدی زندگی میکنیم این شرایط از یکطرف محکومیت های جغرافیائی است که سبب پسمانی ماطی قرون و اعصار گردیده و نیز عدم وسایل مادی و تخنیکی بما موقع نداده که بتوانیم بر شرایط نامساعد جغرافیائی فایق گردیم.

شایعاً صدر اعظم خاطر نشان

همکاری بیشتری برای بوجود آوردن يك جامعه سالم بکنند .
 ښاغلی صدراعظم گفتند: مخالفت نظر با حکومت از راه قانون پارلمان جراید و مطبوعات يك حق مشروع است ولی آنهايکه مخالفت را به خصومت تبدیل میکنند راه درست نمی پیماید و ما باید در مقابل این گروه بیدار باشیم .

زمانیکه ښاغلی صدراعظم سلامها و تمنیات نیک اعلیحضرت معظم همایونی را بمردم میرسانیدند رعایای وفا شعار شاهانه با نعره های زنده باد شاه ابراز احساسات می نمودند .

ښاغلی صدر اعظم بعداً از عمارت دولتی که قسماً تکمیل شده و قسم دیگر در حال ساختن میا شد دیدن نمودند . همچنان ښاغلی صدر اعظم و همراهان شان از ساختمان عمارت مقبره امام قطیبه بغلانی که به کمک اهالی از طرف مدیریت فواید عامه در بغلان مرکزی ساخته میشود دیدن نمودند .

دولایت غزنی

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم روز ۲۰ جوزا برای مشاهده پروژه سړک سازی کابل و کندهار وارد غزنی گردیدند .

ښاغلی صدراعظم گفتند: حکومت تصمیم دارد که امسال برق چک وردک را به غزنی تخصیص بدهد .
 ښاغلی میوندوال در محضر مردم ولایت وردک گفتند : که یکی از وظایف کنونی حکومت این است تا از مردم دیدن نموده و با آنها ملاقات کند .

ښاغلی صدر اعظم ضمناً خاطر نشان ساختند که حکومت با اجرای این مرام يك خدمت بزرگ را که

کردند که امروز عصر تخنیک و علم است و کشور های دور و نزدیک دست امداد را بطرف ما دراز کرده اند لهذا برای ما امید زیاد موجود است که بتوانیم بر شرایط نامساعد که از بقایای اعصار گذشته در زندگی اجتماعی ما موجود است ما میتوانیم با عزم و اراده در پرتو معارف و دانش و با حسن نیت فایز شویم . در تمام این چیز ها آنچه که ضرورت داریم اتحاد و اتفاق یکدستی و همدلی و یگانگی طبقات مختلف مردم ماست .
 ښاغلی میوندوال گفتند: اگر ما از طبقات مختلف مملکت هستیم و یا از زوایای مختلف دور هم جمع شده ایم ما باید بدانیم که در يك کشور و در يك خانه دور هم زندگی مینماییم . این نوع زندگی ما را وادار میسازد که با هم دست اتحاد و اتفاق یکدستی و همدلی و یگانگی بدهیم . در این اتحاد و یگانگی حکومتی که از طرف مردم تشکیل شده و با تائید مردم بوجود آمده این حکومت مستحق پشتیبانی و همدردی همه طبقات مردم است .

ښاغلی میوندوال گفتند: مردم به ذرایع مختلف می توانند با حکومت همکاری کنند مامورین میتوانند با کفایت مندی بیشتر نفرت و انزجار از رشوت يك نظام صحیح و سالم را در مملکت بوجود بیاورند .

اشخاص متنفذ با وجود آوردن هم آهنگی در جامعه میتوانند با حکومت همراهی کنند جوانان ما با کسب علم و دانش و کسب بیشتر مزایای اخلاقی و اعتیاد به مزایای سالم و مثبت اخلاقی میتوانند

درك ميكنند توأم با درك احساس مسؤليت ، وقتى كه احساسات عواطف جوانان خود را مي بيند به مسايل ملي و شئون اجتماعي علاقمندى نشان ميدهند .

ښاغلى صدر اعظم گفته:ـ درين جاى شكى نىست كه در اثر عواطف مختلفه ما يك دوره خواب را سپرى ميكرديم و به ثاني بيدار مي شديم ولي جاى خوشبختي است كه ما به بيدار شدن امروز موقف خود را در مقابل مسؤليت هاى خود به خوبي درك ميكنيم و ميدانيم كه مستشعر شدن به احوال اجتماعي مصائب و مشكلات زندگي را تلقين ميكنند كه در همه موارد با دقت و احتياط فكر كنيم و قدم برداريم و آرزو هاى خود را جامه عمل بپوشانيم .

ښاغلى صدر اعظم گفته:ـ ما بايد مستحضر باشيم كه احساسات صادق و احساسات كاذب را تفريق بكنيم خدمات صادقانه و كاذبانه را تفكيك نماييم امروز مردم ما به خدمت گذاري و احساسات پاك و بى آلايش ضرورت دارند . مردم صادقانه مي توانند به آرزو و تمنيات مردم مطابق به هدايات پادشاه غمخوار خدمت كنند و تا اندازه مقدور آمال مردم را بر آورده سازند .

ښاغلى صدر اعظم گفته:ـ ما خوشبخت هستيم كه نور معارف در مملكت تا حد كافي تا پيښه و تكميل زير بناي اجتماعي ما تا جائي رسيده و تكميل زير بناي اقتصادي ما تا حدى ما را مستعد ساخته كه بتوانيم قدمهاى بهتري براى تكميل زير بناي سياسي خود برداريم و يكي ازين قدم ها عطيه

عبارت از تنوير و بيداري مردم است انجام ميدهد زيرا رهنمائي از وظيفات حكومت است و مردم ما امروز يك رهنمائي كه ايشان را به خير و شر حيات و زندگي شان متوجه بسازد نيازمند هستند .

ښاغلى صدر اعظم در محضر مردم ميدان گفته:ـ تنوير و بيدار ساختن مردم و رهنمائي آنها بسوى خير و فلاح و رستگاري يك وظيفه سنگين ميباشد كه حكومت آنرا به عهده دارد سنگيني اين وظيفه ايجاب ميكند كه حكومت با مردم در تماس شده با آنها از نزديك ملاقات و از احوال شان وارسى كند .

ښاغلى ميوندوال گفته:ـ حكومت باين وسيله مرام و نيت خود را كه آرامي و آسوده حالي اتحاد و يكرنگي طلب تشريك مساعي مردم است به آنها مي فهماند .

ښاغلى صدر اعظم در غزني نيز بيانیه ايراد نموده گفته:ـ مسروم كه امروز درين جمعيت باساس يك سنت اسلامي و افغاني باهم مي بينيم احوال پرسى ميكنيم و تعاطي سلام مينمائيم .

ښاغلى ميوندوال گفته:ـ موجب افتخار من است كه سلام ها و اظهار تمنيات شاهانه را به همه مردم غزني ابلاغ مي دارم .

جاى خوشبختي است كه با پيشرفت نور معارف در مملكت و با توسعه و ترقيد مكاتب مي بينيم كه نسل آينده ما جوانان و اولاد ما از ذكور تا اناك با احساسات گرم و اميد بخش در اطراف مسايل ملي و مملكتي فكر ميكنند .

ښاغلى صدر اعظم گفته:ـ ما ميدانيم امروز كسانيكه وظيفه ملي و مسؤليت خود را در مقابل مملكت

ښاغلی صدر اعظم علاوه کړدند ما امروز در شهری در مسایل اجتماعی حرف میزنیم که در تاریخ صفحات درخشانی داشته و می بینیم که از این شهر يك ایدیه لوژی يك عقیده و يك فلسفه بتمام مملکت پهن شده است .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : زمانیکه مرکز نشر فلسفه و فکر بودیم مرکز نشر علم ، تعلیم ، فلسفه ایدیه لوژی و عقیده نیز بودیم . امروز باید بفهمیم که وظیفه ما مهم است که ما باز مرکز نشر و تبلیغ يك عقیده ملی و به وطن مفید باشیم .

ښاغلی صدر اعظم گفتند :- صدا هائیکه از شخصیت های بزرگ چون محمود غزنوی ، عنصری و سنائی ازین دیار و گوشه بلند میگردید تا هنوز در گوشه های مختلف دنیا طنین انداز است . ما باید تنها به افتخارات تاریخی قانع نباشیم و به امید های آینده متسلی نشویم . تسلی و قناعت ما باید بحرکت و اقدام و عملی باشد که در حال حاضر انجام داده بتوانیم .

ښاغلی صدر اعظم اظهار امید نمودند تا مردم این ولایت بتوانند به رهنمائی اعلیحضرت همایونی و مطابق آرزو های خود و همکاری حکومت قسمتی از شکوه باستانی ولایت غزنی را مجدداً احیاء کنند . ښاغلی صدر اعظم ضمن اظهار مطالبی را که راجع به مکاتب ، معارف و مسایل مدنی و عمرانی بیان نمودند علاوه کړدند که حکومت تصمیم دارد تا امسال برق چک وردک را به غزنی تخصیص بدهد و تصمیم داریم که کار تمديد لین برق را از چک وردک تا غزنی

و عطوفت پادشاه ماست که از راه دادن قانون اساسی و صلاحیت و اقتدار و اراده بمردم این اقدام ذات ملوکانه در تاریخ افغانستان به خط زرین ثبت خواهد بود ولی استفاده ای که مردم افغانستان از آن میکنند در صورتیکه يك استفاده حقیقی و صالحانه بوده و این استفاده به منفعت مردم مملکت و آبادی قوم ، کشور ، حفظ استقلال و حفظ آزادی باشد درین صورت استقبال مردم ازین عطیه نیز به خط زرین و درشت در تاریخ افغانستان ثبت خواهد شد .

ښاغلی میوندوال گفتند :- ما باید طرفدار يك رویه مفید و اعتدالی باشیم ما میدانیم که در جامعه ما تفاوت های موجود است که باید وسیله نزدیکی را بین طبقات خود فراهم سازیم .

وسيله نزدیک را به قسمی فراهم بکنیم که در مملکت ما مردم بطرف برادری ، یگانگی و وحدت سوق شوند .

ما تفاوت ها را باید برداریم و این يك رویه اعتدال است بقایای ملوک الطوائفی و اصول آن در مملکت يك امر نامطلوب است مجادله و کوشش برای از بین بردن آن يك اعتدال است و این را باید بدانیم در وقتیکه ما کوشش می کنیم که رویه برادری و برابری را ، از بین بردن بقایای شرائط نامسا عد زندگی اعصار گذشته طرفداری میکنیم باین صورت ما مرام و مقصد غیر وطن و یا خلاف ارزش های قانون اساسی و کدام مطلب خلاف شئون اجتماعی و ملی نخواهیم داشت و به چنین مطلب موقع نخواهیم داد .

هر عمل با پشت کار و زحمت کشی نتایج خوبی بار می آورد و من امیدوارم که خداوند بزرگ و متعال برای شما و تمام مردم افغانستان توفیق نصیب کند تا در سایه اعلیحضرت معظم همایونی مملکت را به سوی پیشرفت و ترقی و آبادی نزدیک سازید .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم به ساعت هفت و پنجاه دقیقه بعد از ظهر روز ۱۵ سرطان وارد زرغون شهر کتواز شدند .

ښاغلی صدر اعظم از نقشه های درجه بندی خاک طرف استفاده از زمین در حال حاضر و نقشه های خاک شناسی مناطق غزنی ، جلگه و منطقه آب ایستاده غزنی و کتواز دیدن نموده و با مردم ملاقات کردند

ښاغلی صدر اعظم به بانک زراعتی هدایت دادند تا در باره تهیه پرزه جات و سامان فالتوی و اثر پمپ ها که قبلا از طرف وزارت زراعت و آبیاری بمردم توزیع گردیده اقدامات نماید .

ښاغلی صدر اعظم در راه عزیمت از زرغون شهر مرکز لوی ولسوالی کتواز جانب ولسوالی وازه خواه از بعضی جا هائیکه توسط مردم برای سر سبز ساختن اراضی شان حفر گردیده دیدن نمودند .

ښاغلی صدر اعظم در بازدید شان از زرغون شهر و شرن راجع به سروی اساسی بند خاکی یوسف خیل که در پانزده کیلومتری شرن واقع می باشد به وزیر فواید عامه هدایت دادند .

ساعت ۱۱ و نیم قبل از ظهر روز ۱۶ سرطان ښاغلی صدر اعظم و همراهان شان بولسوالی وازه خواه که سه صد و چهل کیلو متر از

شروع کنیم .
ښاغلی میوندوال اظهار امید کردند با آمدن برق در غزنی وسایل بهتر مدنی و فابریکه های کوچک و بزرگ در آینده روی کار آید .

ښاغلی صدر اعظم در خاتمه ترقی و تعالی افغانستان را تحت قیادت اعلیحضرت معظم همایونی از خداوند متعال تمنا نمود .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ساعت ۹ و ۴۵ دقیقه قبل از ظهر روز ۱۵ سرطان غرض بازدید از پروژه های ساختمانی ، زراعتی و عرفانی ولایت غزنی وارد غزنی گردیدند .
ښاغلی صدر اعظم ساعت ۱۲ و ۵۵ دقیقه روزه ۱۵ سرطان به ولسوالی شرن مواصلت نمودند .

ښاغلی میوندوال در محضر مردم ولسوالی شرن گفتند : - خوشوقت هستیم که سلام ها و تمنیات نیک اعلیحضرت معظم همایونی را بشما میرسانم .

ښاغلی صدر اعظم در مورد کندن کاریز ها که توسط مردم برای سر سبز ساختن اراضی زراعتی باید صورت بگیرد گفتند : - زحمات شما در مورد کندن کاریز ها نتایج سودمندی بار خواهد آورد و حکومت میکوشد شما را درین باره تقویه و کمک نماید .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : - من درین باره به وزرای که با من همراه می باشند و مأمورین مسئولیکه همکاری آنها درین باره با شما ضروری می باشد ، هدایت میدهم تا هرگونه تسهیلات را برای شما فراهم سازند تا زمین های زراعتی تان بیشتر آباد و معمور شود .
ښاغلی صدر اعظم اظهار نمودند : -

اولیه با بازوی مردم یکجا کار نماید و مردم بدانند که وقت آن رسیده تا خانه و وطن خود را آباد و معمور سازند .

ښاغلی صدر اعظم ساعت چهار بعد از ظهر روز ۱۷ سرطان به ولسوالی مالستان مواصلت کرده و از طرف ولسوال ، ما مورین ، اهالی و شاگردان معارف استقبال شدند .

ښاغلی میوندوال به اهالی این ولسوالی گفتند : - جای خوشبختی است که بحیث یک ملت واحد و همدرد تحت سایه اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه رعیت پرور خود زندگی می کنیم .

ښاغلی صدر اعظم تذکر دادند مشکلات ما زیاد است چه از نگاه جغرافیائی و چه از نگاه اجتماعی بما موقع نداد تا کار های خود را پیش برده قدم های بزرگی در راه آبادی و عمران مملکت برداریم .

ښاغلی میوندوال گفتند : - درین زمان که به ساختمان اقتصادی و اجتماعی مملکت خود مصروف هستیم کوشش می کنیم تا فاصله ها را از بین برداریم و گوشه های دور و نزدیک مملکت با هم یکسان مورد توجه باشند .

هم چنان برادری و برابری و محبت را در بین خود ترویج داده وحدت و اتفاق را فراهم سازیم . ښاغلی میوندوال در ولسوالی مالستان گفتند : - چیزیکه ما را بهم نزدیک ساخته و اتفاق را در بین ما فراهم می سازد رشته وحدت است .

ښاغلی صدراعظم علاوه نمودند : - آنچه مهم است شروع و آغاز تحول اقتصادی و اجتماعی می باشد . که

کابل فاصله دارد مواصلت نمودند و از طرف اهالی و شاگردان معارف استقبال شدند .

ښاغلی میوندوال ضمن بازدید از ولسوالی های غزنی روز ۱۷ سرطان سنگ تهادیک پل اساسی را در جاغوری گذاشتند .

ښاغلی صدر اعظم حین بازدید شان از ولسوالی جاغوری و مالستان سلام های اعلیحضرت معظم همایونی را ب مردم این مناطق رسانیدند .

ښاغلی میوندوال قبل از مواصلت به ولسوالی جاغوری از ښوونځی ابتدایی گیلان ویک کارگاه گلیم بافی در مقر نیز دیدن کردند .

ښاغلی میوندوال ساعت یازده و نیم قبل از ظهر روز ۱۷ سرطان در مرکز ولسوالی جاغوری از طرف وکیل جاغوری در ولسی جرگه ، ولسوال مامورین ، شاگردان معارف و مردم استقبال و به بیانات آنها گوش دادند .

ښاغلی صدر اعظم در محضر مردم جاغوری گفتند : - مقصد ما از مسافرت به این ولسوالی و دیگر گوشه و کنار این مملکت این است تا احساسات و آرزو های خود را نسبت ب مردم خود در هر گوشه و کنار مملکت اظهار نماییم .

ښاغلی صدر اعظم آرزو کردند تا در سایه زحمت کشی مردم مطابق اراده و توقعات شان مملکت ما آباد و معمور و بیدار شود تا در اثر این بیداری مردم ما بصورت دسته جمعی در راه آبادی مملکت سهم بگیرند و با حکومت در این باره ممد و معاون باشند .

ښاغلی میوندوال توقع کردند تا حکومت از راه تهیه نمودن وسایل و تشویق و رهنمایی و کمک های

اگر ما بیک کار بدرستی آغاز نماییم گویا نیمه آن کار را انجام داده ایم .
وکیل ناور در ولسی جرگه ، ولسوال ، اهالی و مامورین از ښاغلی میوندوال و ذوات معیتی شان استقبال کردند .

ښاغلی صدر اعظم در اخیر گفتند :-
ما امروز به پیچارگی و عجز خود ملتفت هستیم اما نا امید نیستیم و باید در پهلوی روح امید در ما حس اقدام تولید شده مردم و حکومت با اشتراک مساعی برای عمران و آبادی مملکت سعی بعمل آرند .

درولسوالی ناوۀ مقر ښاغلی صدر اعظم از طرف ما مورین ، اهالی شاگردان معارف استقبال گردیدند .
ښاغلی صدر اعظم گفتند : -
نیمت حکومت به اثر ارشادات اعلیحضرت معظم همایونی و توقع نمایندگان ملت خدمت به ملت افغانستان می باشد . حکومت می کوشد تا رهنمایی برای وسایل راحت و پیشرفت را برای مردم تأمین نماید .

ښاغلی صدر اعظم و همراهان شان ساعت ۶ و ۲۰ دقیقه بعد از ظهر روز ۱۶ سرطان به مرکز ولسوالی مقر وارد و از طرف والی زابل ، ولسوالی مقر ، مامورین ملکی و عسکری اهالی و شاگردان معارف پذیرائی شدند .

ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم و همراهان شان ساعت دوازده و سی دقیقه ظهر روز ۱۸ سرطان پس از شش ساعت طی مسافه از ولسوالی مالستان به ولسوالی ناو رکه ۱۵۴ کیلو متر از مالستان فاصله دارد وارد گردیدند

ښاغلی صدر اعظم گفتند : - ما باساس یک وحدت ، اتحاد و هم آهنگی بیشتر می توانیم به مشکلات حیاتی خود غالب شویم .

ښاغلی میوندوال اظهار نمودند :-
حکومت میکوشد تا برای رفع عقب مانگی های تمام نقاط مملکت طبق یک پروگرام متوازن کار بکند البته این پروگرام به تدریج از سویه ولایات ابتدا آغاز و بعداً به سویه ولسوالی ها میرسد .

ښاغلی صدر اعظم هنگامیکه مردم ناور مشکلات حیاتی شان را از ناحیه زراعت ، صحیه و معارف ابراز کردند اظهار نمودند حکومت افتتاح پروژه انکشاف دهات را درین جا منظور می نماید تا این امر در بهبود وضع حیاتی ناور کمکی کرده بتواند .

ښاغلی صدر اعظم بمردم کوچی ناور گفتند : - حکومت دو نظر دارد برای مردم کوچی زمین تهیه کند تا بتوانید با سکونت در آنجا در بهبود حیات خودتان و اولادتان مفید و مؤثر ثابت شوید .

ښاغلی میوندوال اظهار نمودند: خپلی خوشوقت هستیم که نمونه و نشانه حس وحدت و یگانگی و برادری را بین اهالی کوچي و اهالی ناوړ که در پهلوی هم زندگی دارند می بینم و درینصورت زمینه عملی اخوت اجتماعی را که عبارت از وحدت، برادری و اتحاد می باشد مشاهده می کنیم.

ښاغلی صدر اعظم رفع آثراتو قع نمودند.

ښاغلی میوندوال چینیکه از بند سلطان دیدن می نمودند در باره ترمیم بندبه وزیر فواید عامه هدایت کوچي هاوسایر مردم را نسبت به

چینیکه طلاب معارف از ښاغلي د محمد هاشم میوندوال صدر اعظم استقبال می نمایند.

شورای ملی

شدند و مجلس اعیان که امروز به مشرانو جرگه مسمی گردیده در آنوقت انتسابی بود. در افغانستان بصورت عنعنه تشکیل لویه جرگه ها صورت میگرفت چنانچه در عصر ما یکبار لویه جرگه در جریان جنگ جهانی دوم برای تعیین و تأیید موقف سیاسی افغانستان. یکبار در سال ۱۳۳۴ باز هم برای مطالعه مشی سیاسی و انکشافی حکومت وقت و یکبار دیگر در سال ۱۳۴۳ برای مطالعه بنای مسوده قانون اساسی جدید و تصویب آن منعقد گردید. لویه جرگه سال ۱۳۴۳ از لحاظ اینکه قانون اساسی جدید را تصویب کرد که بتاريخ ۹ میزان ۱۳۴۳ توشیح و تحت اجرا قرار گرفت و مشی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی افغانستان را با اساس این قانون به اراده ملت افغانستان امر نموده اهمیت بزرگی را در حیات ملی مردم کسب کرده است. تشکیل پارلمان افغانستان مطابق این قانون اساسی تحول بزرگی را در حیات سیاسی افغانستان وارد ساخته است زیرا مطابق این قانون اصل تفکیک قوا عملی میگردد. حدود وظایف قوای ثلاثه معین شده. شورای ملی انتخابی داخل کار و فعالیت گردیده بکتهداد قوانین را هم با روحیه دیموکراسی ملی افغانستان که مطابق به دین مبین

مردم افغانستان از لحاظ امور اجتماعی بصورت عنعنوی به اصل مشوره پیروی داشته اند. چه جرگه های قومی که تا هنوز در بین مردم ما برای حل مسایل محلی و محیطی مروج است ثبوت این ادعای ما میباشد دین مبین اسلام پیروی اصل مشوره را در افغانستان مستحکم تر ساخت و با مکتوب شدن اغتشاش ۱۳۰۸ و موفقیت قوای نجات ملی بر هبری اعلیحضرت محمد نادر شاه غازی تحولات اجتماعی را با خود همراه داشت که از یکطرف توجه به احیا و انکشاف معارف مبذول گردید و از جانب دیگر در پهلوی انکشافات اقتصادی و اجتماعی به انکشاف امور حقوقی مملکت مطابق شریعت اسلام و قانون اساسی که تدوین گردید و به اراده ملت افغانستان تحت اجرا قرار گرفت نیز خدمات مهمی انجام شد. چنانچه اعلیحضرت شهید سعید محمد نادر شاه غازی به تاریخ (۱۸ سنبله ۱۳۰۹ شورا ی ملی «ولسی جرگه» را تأسیس و بتاريخ ۱۴ سرطان ۱۳۱۰ این مجلس مهم ملی افغانستان را افتتاح فرمودند همچنان مجلس اعیان را در میزان ۱۳۱۰ تأسیس نمودند. بتأسیس و افتتاح مجالس مذکور پارلمان افغانستان تشکیل گردید و اعضای شورا ی ملی آنوقت ولسی جرگه امروزی از طرف مردم انتخاب

- ۲- ښاغلى محمد اسماعيل (مايار)
نایب اول رئیس
- ۳- ښاغلى نظر محمد نواء نایب
دوم رئیس
- ۴- ښاغلى محمد شاه ارشاد
منشی
- ۵- ښاغلى محمد اسحق هلالی
نایب منشی
- ۶- میرمن رقیه ابوبکر وکیل
ناحیه اول و دوم شهر کابل
- ۷- دکتورس اناهیتا راتبزاده
وکیل ناحیه ۳ و ۴
- ۸- ښاغلى محمد آصف آهنګ
وکیل ناحیه ۶ و ۵
- ۹- ښاغلى میر محمد صدیق
فرهنگ وکیل ناحیه ۷-۸
- ۱۰- ښاغلى بېرګ وکیل ناحیه
۹ و ۱۰ شهر کابل
- ۱۱- ښاغلى پوهنمل محمد محسن
فرملی وکیل ولسوالی چاردهی
کابل
- ۱۲- ښاغلى نیک محمد وکیل
کوهدامن مربوط ولایت کابل
- ۱۳- ښاغلى گل حبیب بزګر
وکیل پغمان مربوط ولایت کابل
- ۱۴- ښاغلى محمد حفیظ وکیل
بگرامی مربوط ولایت کابل
- ۱۵- ښاغلى میرزا احمد جان وکیل
ده سبز مربوط ولایت کابل
- ۱۶- ښاغلى غلام صدیق وکیل
سوربی مربوط ولایت کابل
- ۱۷- ښاغلى عبدالملک ناصری
وکیل شکر دره
- ۱۸- ښاغلى غلام سرور وکیل
قره باغ کوهدامن مربوط ولایت
کابل
- ۱۹- ښاغلى غلام سخی وکیل
مرکز ولایت لوګر
- ۲۰- ښاغلى صالح محمد حنفی
وکیل بره کی برک ولایت لوګر

اسلام و قانون اساسی جدید
میباشد قسماً تدوین و تحت غور
می باشد و قسماً تحت اجرا قرار
گرفته و بعضاً در حال تدوین ،
تکمیل و تصویب است . به این
ترتیب افغانستان که در حال رشد
اقتصادی قرار گرفته از لحاظ تأمین
یک معارف متوازن و مترقی ، حفظ
عدالت اجتماعی و در نهایت برای
رفاه اقتصادی افغانستان حرکت
مترقی تری را اتخاذ کرده است که
از یک طرف وجایب فرد و جمعیت
را بزرگتر و سنگین تر ساخته
است و از جانب دیگر سیرانکشاف
نظام دیموکراسی ملی ما را متین تر
گردانیده است . آغا زاین حرکت
حقوقی از همان روزی میباشد که
اعلیحضرت شهید سعید مجلس ملی
ولسی جرګه را در افغانستان
افتتاح نمودند و با مساعی و
استفاده از تجارب و در تحت شرایط
انکشاف ذهنی و اقتصادی در
عصر فرخنده پادشاه ترقی خواه مابه
نقاط مترقی توامروزی خود توصل
نموده است . درحالیکه این خاطرات
قیمتدار را یکبار دیگر یاد آور
شدیم و یک صفحه از تاریخ ملی را
متذکر گردیدیم علاوه مینمائیم که
نسل های امروز و آینده افغانستان
با امید بزرګ به آینده روشن
خود در پرتو روشنی های جاریه
باز هم حرکت ارتقائی خود را دوام
میدهند و عصر فرخنده پادشاه
معظم ما اعلیحضرت همایونی محمد
ظاهر شاه اوراق زرینی را ثبت
نموده و ثبت می نماید .

**معرفی اسمهای هیات محترم اداری
و وکلای دوره دوازدهم ولسی جرګه**

۱- ښاغلی دکتور
عبدالظاهر رئیس ولسی جرګه

- ۲۱- ئىباغلى محمد علم وكىل
محمد اغه برك ولايت لوگر
- ۲۲- ئىباغلى عبدالوکیل وکیل
ارزو برك ولايت لوگر
- ۲۳- ئىباغلى محمد حفيظ وکیل
مرکز ولايت وردك
- ۲۴- ئىباغلى سعادت وکیل سيد
آباد چك وردك ولايت وردك
- ۲۵- ئىباغلى محمد اسلم وکیل
بەسود چك وردك ولايت وردك
- ۲۶- ئىباغلى محمد اسمعيل مبلغ
وکیل حصه اول بەسود ولايت وردك
- ۲۷- ئىباغلى علي احمد باياني
وکیل مرکز ولايت پروان
- ۲۸- ئىباغلى ميرعلي گوهر وکیل
غوربند ولايت پروان
- ۲۹- ئىباغلى عبدالرزاق وکیل سرخ
پارساء ولايت پروان
- ۳۰- ئىباغلى عبدالعليم صافي
وکیل مرکز ولايت كاپيسا
- ۳۱- ئىباغلى اميرمحمد حسيب
وکیل كوهستان مربوط ولايت
كاپيسا
- ۳۲- ئىباغلى خواجه خليل لله
وکیل نجراب ولايت كاپيسا
- ۳۳- غلام مصطفى وکیل تگاب
مربوط ولايت كاپيسا
- ۳۴- ئىباغلى يارمحمد پنجشيري وکیل
پنجشير مربوط ولايت كاپيسا
- ۳۵- ئىباغلى محمد نسيم تورواله
وکیل مرکز باميان ولايت باميان
- ۳۶- ئىباغلى محمد اكبر تاني
وکیل ولسوالي پنجاو ولايت باميان
- ۳۷- ئىباغلى سيد حبيب الله وکیل
ولسوالي يكاوونك ولايت باميان
- ۳۸- ئىباغلى احمد جان وکیل
ولسوالي سيغان و كهرد ولايت
باميان
- ۳۹- ئىباغلى محمد سرور وکیل
- ورث سيغان ولايت باميان
- ۴۰- غلام فاروق غزنوي وکیل
مرکز ولايت غزني
- ۴۱- ئىباغلى سيد قربانعلی رضوی
وکیل جغتون غزني
- ۴۲- ئىباغلى جان محمد وکیل اندر
جغتوي غزني
- ۴۳- ئىباغلى غلام نقشبند ناشر
وکیل قره باغ غزني
- ۴۴- ئىباغلى عبدالحسين مقصودی
وکیل نا ور غزني
- ۴۵- ئىباغلى فضل محمد وکیل
مقر ناور غزني
- ۴۶- ئىباغلى رمضانعلی (شريفی)
وکیل جاغوري غزني
- ۴۷- ئىباغلى محمد اسلم کریمی
وکیل ولسوالي شرن غزني
- ۴۸- ئىباغلى سيد محمد هاشم
فاضلی وکیل مالستان ولايت غزني
- ۴۹- ئىباغلى محمد هاشم تره کی
وکیل ناوه غزني
- ۵۰- ئىباغلى عبدالرزاق وکیل لوی
ولسوالي كتواز ولايت غزني
- ۵۱- ئىباغلى بها والحق وکیل
ولسوالي و از خواه ولايت غزني
- ۵۲- ئىباغلى خداداد وکیل ولسوالي
کوچی ولايت غزني
- ۵۳- ئىباغلى عبدالقيوم وکیل
کوچی كتواز ولايت غزني
- ۵۴- ئىباغلى عبدالغفور باهر وکیل
عليشنگ ولايت لغمان
- ۵۵- ئىباغلى محمد ارشاد
وکیل علينگار ولايت لغمان
- ۵۶- ئىباغلى غلام سخي وکیل
نورستان ولايت لغمان
- ۵۷- ئىباغلى گل پاچا الفت وکیل
مرکز ولايت ننگرهار
- ۵۸- ئىباغلى عبدالله لعل آغا وکیل
سرخ رود ننگرهار

- ۵۹- ښاغلی عبدالهادی هدايت
وکیل خو گياني ننگرهار
- ۶۰- ښاغلی فیضان الحق وکیل
رودات ولایت ننگرهار
- ۶۱- ښاغلی غلام نبي چکنه‌وری
وکیل مهمندره ولایت ننگرهار
- ۶۲- ښاغلی عبدالوکیل صداقت
وکیل کامه ولایت ننگرهار
- ۶۳- ښاغلی شاغاسی وکیل‌شیوه
ولایت ننگرهار
- ۶۴- حاجی عبدالوهاب وکیل
حصارک غلجانی ولایت ننگرهار
- ۶۵- ښاغلی محمد کبیر وکیل
شینوار ننگرهار
- ۶۶- ښاغلی سیف الرحمن وکیل
نازیان ولایت ننگرهار
- ۶۸- ښاغلی محمد کمین وکیل
اچین ولایت ننگرهار
- ۶۹- ښاغلی محمد میر وکیل ده
بالا ولایت ننگرهار
- ۷۰- ښاغلی حاجی محمد گل وکیل
کوچی ننگرهار
- ۷۰- ښاغلی محمد اکبر وکیل
مرکز ولایت کنړها
- ۷۱- ښاغلی غلام محمد وکیل
چوکی ولایت کنړ
- ۷۲- ښاغلی گل‌زرین وکیل برکنړ
اسمار ولایت کنړ
- ۷۳- ښاغلی محمد جان وکیل
سرکاني ولایت کنړ
- ۷۴- ښاغلی عبدالقدیر وکیل
خاص کنړ ولایت کنړ
- ۷۵- ښاغلی سید محمد وکیل
دره پیچ ولایت کنړ
- ۷۶- ښاغلی سردار عبدالرشید
وکیل پلخمری ولایت بغلان
- ۷۷- ښاغلی غلام‌محي‌الدین وکیل
مرکز ولایت بغلان
- ۷۸- ښاغلی فضل محمد وکیل
- کامدیش ولایت بغلان
- ۷۹- ښاغلی عبدالرزاق وکیل
نهرین ولایت بغلان
- ۸۰- ښاغلی عبدالقیوم وکیل
اندارب بغلان
- ۸۱- ښاغلی سید شاه‌ناصر
نادری وکیل دوشي ولایت بغلان
- ۸۲- ښاغلی مولوی عبدالرحمن
وکیل چاردره ولایت قندوز
- ۸۳- ښاغلی مولوی عبدالحق
مخدوم وکیل مرکز قندوز
- ۸۴- ښاغلی اختر محمد کارگر
وکیل قلعه زال
- ۸۵- ښاغلی غلام صدیق وکیل
ارچی
- ۸۶- ښاغلی سید امیر وکیل
خان‌آباد
- ۸۷- ښاغلی عبدالرحمن وکیل
حضرت امام صاحب
- ۸۸- ښاغلی نصرالدین شارخی
وکیل مرکز ولایت سمنگان
- ۸۹- ښاغلی محمد کبیر عبرت
وکیل خلم ولایت سمنگان
- ۹۰- ښاغلی حاجی علی محمد
وکیل دره صوف ولایت سمنگان
- ۹۱- ښاغلی حاجی نور محمد وکیل
روئي‌دو آب ولایت سمنگان
- ۹۲- ښاغلی عبدالمجید وکیل
مرکز ولایت جوزجان
- ۹۳- ښاغلی عبدالرشید صافی
وکیل اقچه ولایت جوزجان
- ۹۴- ښاغلی کمال‌الدین اسحاق‌زی
وکیل سرپل ولایت جوزجان
- ۹۵- ښاغلی محمد اکرام ایماق
وکیل سنگ چارک جوزجان
- ۹۶- ښاغلی محمد احمد وکیل
قرقین جوزجان
- ۹۷- ښاغلی محمد امین وکیل
منجک جوزجان

- ۹۸- ښاغلی عبدالاول قريشي
وکیل مرکز ولایت تخار
- ۹۹- ښاغلی غلام علي حسيب
وکیل رستاق ولایت تخار
- ۱۰۰- ښاغلی محمد حکيم صدقي
وکیل ینګي قلعه ولایت تخار
- ۱۰۱- ښاغلی مير عبد الباقي
وکیل اشکمش ولایت تخار
- ۱۰۲- ښاغلی مير عبدالقيوم
وکیل خوست و فرنگ ولایت تخار
- ۱۰۳- ښاغلی محمد عیسی تخاری
وکیل چاه آب ولایت تخار
- ۱۰۴- ښاغلی ملا محمد طور ه
وکیل فرخار ولایت تخار
- ۱۰۵- ښاغلی محمد طاهزو کیل
خواجه غار ولایت تخار
- ۱۰۶- ښاغلی عبد القیوم و کیل
مرکز ولایت بدخشان
- ۱۰۷- ښاغلی عبدالقدیر مظلوم
زاده وکیل درواز بدخشان
- ۱۰۸- ښاغلی غلام حجت الله مجددي
وکیل جرم ولایت بدخشان
- ۱۰۹- ښاغلی خدای بردی وکیل
اشکاشم ولایت بدخشان
- ۱۱۰- ښاغلی محمد حسین وکیل
کشم ولایت بدخشان
- ۱۱۱- ښاغلی ملا محمد اسماعیل
وکیل واخان ولایت بدخشان
- ۱۱۲- ښاغلی هلال الدین بدری
وکیل مرکز ولایت بلخ
- ۱۱۳- ښاغلی عبدالقدوس وکیل
ولایت بلخ
- ۱۱۴- ښاغلی سبحان قل وکیل
چاربولک
- ۱۱۵- ښاغلی محمد ظاهر یونسی
وکیل نهر شاهي ولایت بلخ
- ۱۱۶- ښاغلی عبدالوهاب وکیل
چمتال ولایت بلخ
- ۱۱۷- ښاغلی سید یحیی وکیل
- دولت آباد
- ۱۱۸- ښاغلی قاری مولا نقل
وکیل شور تپه دولت آباد
- ۱۱۹- ښاغلی عبدالحمید وکیل
شولگره بلخ
- ۱۲۰- ښاغلی محمد عمر اندخونی
وکیل اندخوی ولایت فاریاب
- ۱۲۱- ښاغلی محمد عظیم وکیل
بلجراغ ولایت فاریاب
- ۱۲۲- ښاغلی محمد ابراهیم
وکیل شرین تګاب ولایت فاریاب
- ۱۲۳- ښاغلی محمد صدیق سعیدی
وکیل قیصار ولایت فاریاب
- ۱۲۴- ښاغلی عبدالقیوم وکیل
پښتون کوت ولایت فاریاب
- ۱۲۵- ښاغلی عبدالسلام وکیل
درزاب ولایت فاریاب
- ۱۲۶- ښاغلی محمد گلدي وکیل
دولت آباد ولایت فاریاب
- ۱۲۷- ښاغلی محمد نبی ایمان
وکیل مرکز بادغیس
- ۱۲۸- ښاغلی غلام رباني وکیل
مرغاب ولایت بادغیس
- ۱۲۹- ښاغلی عبدالله حکیمی وکیل
قادس بادغیس
- ۱۳۰- ښاغلی محمد یوسف وکیل
چوند بادغیس
- ۱۳۱- ښاغلی عبدالرحمن اچکزائي
وکیل غورماچ بادغیس
- ۱۳۲- ښاغلی عبدالغفور وکیل
مرکز غور
- ۱۳۳- ښاغلی محمد حلیم وکیل
شهرک ولایت غور
- ۱۳۴- ښاغلی محمد عثمان وکیل
تولک ولایت غور
- ۱۳۵- ښاغلی سید محمد اکبر
وکیل لعل و سر جنگل ولایت غور
- ۱۳۶- ښاغلی احمد جان وکیل
پساند ولایت غور
- ۱۳۷- ښاغلی فخرالدین وکیل

- تيوره ولايت غور
 ۱۲۸- ښاغلي محمد شاه حمتيا ن
 وکيل حوزه دوم مرکز ولايت هرات
 ۱۳۹- پيغل خديجه بديعه احراري
 وکيله حوزه اول مرکز هرات
 ۱۴۰- ښاغلي محمد شاپور علي
 زائي وکيل غوريان ولايت هرات
 ۱۴۱- ښاغلي حاجي شاه عالم
 طاهري وکيل کرخ
 ۱۴۲- ښاغلي حاجي عبدالقدوس
 مومند وکيل انجيل ولايت هرات
 ۱۴۳- ښاغلي محمد علي قاضي
 زاده وکيل پښتون زرغون ولايت
 هرات
 ۱۴۴- ښاغلي محمد صالح وکيل
 گذره ولايت هرات
 ۱۴۵- ښاغلي حاجي محمد صديق
 توخي وکيل او به ولايت هرات
 ۱۴۶- ښاغلي عبدالرحمن جمشيدى
 وکيل کشک ولايت هرات
 ۱۴۷- ښاغلي حبيب اله نورزائي
 وکيل گلران ولايت هرات
 ۱۴۸- ښاغلي دکتور عبدالکريم
 فرزاد وکيل زنده جان هرات
 ۱۴۹- ښاغلي محمد جنيد علي
 زائي وکيل کهستان ولايت هرات
 ۱۵۰- ښاغلي عبدالصير وکيل
 ادرسکن ولايت هرات
 ۱۵۱- ښاغلي صالح محمد
 وکيل مرکز ولايت چخانسور
 ۱۵۲- ښاغلي عبدالحميد (زهري)
 وکيل چخانسور ولايت چخانسور
 ۱۵۳- ښاغلي محمد عمر وکيل
 چاربرجک چخانسور
 ۱۵۴- ښاغلي حاجي سرور وکيل
 ديشو ولايت چخانسور
 ۱۵۵- ښاغلي سيد احمد سلياني
 وکيل لاش جوين ولايت چخانسور
 ۱۵۶- ښاغلي حاجي عبدالکريم
 وکيل حوزه دوم ولايت قندهار .
- سپين وکيل مرکز ولايت فراه
 ۱۵۷- ښاغلي عبدالوهاب وکيل
 پرچمن ولايت فراه
 ۱۵۸- ښاغلي محمد زما وکيل
 بکواه فراه
 ۱۵۹- ښاغلي مير عبدالله وکيل
 شيندند فراه
 ۱۶۰- ښاغلي حاجي محمد حسن
 وکيل انار دره فراه
 ۱۶۱- ښاغلي حاجي عبدالروف
 وکيل قلعه کاه فراه
 ۱۶۲- ښاغلي عبدالستار وکيل
 بالا بلوک فراه
 ۱۶۳- ښاغلي سيد مبین شاه
 امير وکيل مرکز ولايت هلمند
 ۱۶۴- ښاغلي عبدالحيب وکيل
 نوزاد ولايت هلمند
 ۱۶۵- ښاغلي عبدالحکيم وکيل
 موسی قلعه ولايت هلمند
 ۱۶۶- ښاغلي حاجي محمد وکيل
 گرمسير ولايت هلمند
 ۱۶۷- ښاغلي شاه نظر وکيل ناد
 علي ولايت هلمند
 ۱۶۸- ښاغلي احمد جان وکيل
 نهر سراج ولايت هلمند
 ۱۶۹- ښاغلي جمال وکيل باگران
 ولايت هلمند
 ۱۷۰- ښاغلي الحاج عبدالرشيد
 داوري وکيل ناوه بارکزائي ولايت
 هلمند
 ۱۷۱- ښاغلي ولي محمد وکيل
 کوچي پشت رود ولايت هلمند
 ۱۷۲- ښاغلي محمد گل وکيل
 کوچي بلوچ ريکستان گرمسير
 هلمند
 ۱۷۳- ښاغلي عبدالرحيم حاتف
 وکيل مرکز ولايت قندهار
 ۱۷۴- ښاغلي عبدالاحد کرزي
 وکيل حوزه دوم ولايت قندهار .

- ۱۷۵- ښاغلی دوست محمد وکیل
شورابک
- ۱۷۶- ښاغلی دوست محمد وکیل
سپین بولدک
- ۱۷۷- ښاغلی سلطان احمد علمي
وکیل دند قندهار
- ۱۷۸- عزیز الله و صفی وکیل
خاکریز ولایت قندهار
- ۱۷۹- ښاغلی میر احمد وکیل
میوند ولایت قندهار
- ۱۸۰- ښاغلی نور احمد وکیل
پنجوایي ولایت قندهار
- ۱۸۱- ښاغلی عبدالسلام وکیل
ارغنداب ولایت قندهار
- ۱۸۲- ښاغلی لعل محمد وکیل
شاه ولی کوت ولایت قندهار
- ۱۸۳- ښاغلی باز محمد وکیل
ارغستان ولایت قندهار
- ۱۸۴- میرمن معصومه عصمتی
وکیله معروف ولایت قندهار
- ۱۸۵- ښاغلی عبدالعزیز وکیل
مرکز زابل
- ۱۸۶- ښاغلی محمد انور وکیل
کوچی قلات ولایت زابل
- ۱۸۷- ښاغلی سردار خدا دا د
وکیل دایه چوپان زابل
- ۱۸۸- ښاغلی بسم الله وکیل
شنکی ولایت زابل
- ۱۸۹- ښاغلی نظر محمد وکیل
ترنگ و جلدک ولایت زابل
- ۱۹۰- ښاغلی نقشبند وکیل
ارغنداب ولایت زابل
- ۱۹۱- ښاغلی محمد عمر وکیل
شاه جوی زابل
- ۱۹۲- ښاغلی حاجی محمد اکبر
وکیل مرکز ولایت اروزگان
- ۱۹۳- ښاغلی حاجی دوست محمد
وکیل دهرآو ولایت اروزگان
- ۱۹۴- ښاغلی حاجی محمد اکبر
شاعالمی وکیل دایکندي ولایت
اروزگان
- ۱۹۵- ښاغلی حاجی محمد نایب
وکیل گیزاب ولایت اروزگان
- ۱۹۶- ښاغلی سید محمد ظاهر
شاه وکیل شهرستان
- ۱۹۷- ښاغلی عبدالستار وکیل
اجرستان اروزگان
- ۱۹۸- ښاغلی خدای رحم نجیبی
وکیل اروزگان
- ۱۹۹- ښاغلی محمد یار وکیل چوره
اروزگان
- ۲۰۰- ښاغلی غلام رسول وکیل
کجران اروزگان
- ۲۰۱- ښاغلی جمعه گل وکیل
مرکز ولایت پکتیا
- ۲۰۲- ښاغلی باز محمد وکیل
زرمټ ولایت پکتیا
- ۲۰۳- ښاغلی خیال احمد وکیل
جاجی پکتیا
- ۲۰۴- ښاغلی رحمت الله وکیل
جانی خیل ولایت پکتیا
- ۲۰۵- ښاغلی سیدو اصیل وکیل
سید کرم ولایت پکتیا
- ۲۰۶- ښاغلی غلام رسول وزیري
وکیل ارگون پکتیا
- ۲۰۷- ښاغلی کتب وکیل سپیره
جدران ولایت پکتیا
- ۲۰۸- ښاغلی ضبطوی وکیل کومل
ولایت پکتیا

- ۲۰۹- ښاغلی عبدالوکیل وکیل ۲۱۲- ښاغلی حاجی محمد وکیل
خوست پکتیاء چکمنی پکتیاء
- ۲۱۰- ښاغلی شیر محمد وکیل ۲۱۳- ښاغلی محمد نادر وکیل
تنی خوست پکتیاء قلعه موسی منگل
- ۲۱۱- ښاغلی مختارالدین سعدی ۲۱۴- ښاغلی محمد عمر وکیل
وکیل حاجی میدان پکتیاء جدران

جریانات شوری

درولسی جرگه

معرفی کرد راپور انجمن درمورد
صحت بودن وثایق وکلاروز نژده
میزان به مجلس عمومی تقدیم و
مورد تایید و تصویب قرار گرفت.
روز بیست میزان پس از مذاکرات

دو روزه به اکثریت آراء فیصله
شد که انتخاب هیئت اداری ولسی
جرگه پیش از افتتاح دوره تقنینیه

جایز بوده و ممانعت قانونی ندارد
به اساس فیصله همان روز رئیس
ولسی جرگه انتخاب گردید .

در جلسه مقدماتی روز ۲۱ میزان

راجع به طرز رای گیری در باره

جلسات مقدماتی

ولسی جرگه که جلسات مقدماتی
خود را از تاریخ پانزده میزان
آغاز نموده در موارد مختلفه
تصاویری نموده است مجلس ولسی

جرگه در جلسه مقدماتی ۱۷ میزان
خود به اتفاق آراء رئیس مؤقت
انتخاب نموده و هم درین روز

انجمن بیست و نه عضوی راپرای
تدقیق و تثبیت وثایق وکلای تعیین
کرد .

انجمن بعد از ظهر همان روز
رئیس، معاون و منشی خود را

انتخاب نموده به مجلس عمومی

باقی هیئت اداری تصویب شد تا رأی گیری راجع به کاندیدان مقام نایب اول، نایب دوم، منشی و نایب منشی جداگانه و بصورت سری بعمل آید.

دوازدهمین دوره اجلاسیه شورای ملی روز ۲۲ میزان از طرف اعلیحضرت همایونی رسماً افتتاح گردید.

همچنین روز ۲۴ میزان با اساس حکم ماده شصت قانون اساسی فیصله شد که انتخاب هیئت اداری برای يك دوره تقنینیه است و حاجت نیست که کاندیدان، سوانح و سوابق کار خود را با مرام اشغال کرسی های اداری بیان کند.

روز بیست و چهار، بیست و پنج و بیست و شش میزان انتخاب باقی هیئت اداری با اساس رأی گیری سری و جداگانه صورت گرفت و اعضای هیئت اداری کامل گردید.

روز بیست هفت میزان و کلا روی موضوع انتخاب انجمن ها مذاکره کردند و در نتیجه به اکثریت آراء فیصله شد تا اول يك انجمن مؤقت تعیین شود که لایحه وظایف داخلی ولسی جرگه را ترتیب کرده به مجلس عمومی پیش کند و با اساس آن انجمن های مورد ضرورت تعیین گردد. به اساس این تصویب در همین روز سی و پنج نفر اعضای این انجمن مؤقت انتخاب شد.

همچنین روز بیست و هفت میزان فیصله از طرف ولسی جرگه مبنی بر آوردن لست دارائی اعضای حکومت هنگام مطالبه رأی اعتماد صادر گردید و روز اول عقرب نمایندگان ملت به اکثریت آراء

فیصله کردند تا جلسه رأی اعتماد بر حکومت که روز دوم عقرب دایر میگردد علنی باشد و هم رأی اعتماد علنی صورت بگیرد روز سه عقرب مجلس ولسی جرگه فیصله کرد تا به اساس بی نظمی که روز ۲ عقرب در تالار جرگه به وقوع پیوست و مانع مطالبه رأی اعتماد از طرف حکومت گردید جلسه رأی اعتماد سری صورت بگیرد در همان روز حکومت دکتور محمد یوسف جهت مطالبه رأی اعتماد بجرگه حاضر شده و رأی اعتماد را بدست آورد.

روز چهارم عقرب ولسی جرگه از حکومت تقاضا نمود تا راجع به مظاهرات سه عقرب توضیحات بدهد. روز ده عقرب و کلا تصویب کردند که در جلسات ولسی جرگه به سامعین با اساس نوبت و تعداد چوکی کارت شمول جلسات ولسی جرگه داده شود و هم فیصله شد که جریانات مطالبه رأی اعتماد توسط رادیو افغانستان نشر شود.

روز پانزده عقرب ولسی جرگه به حکومت شباغلی محمد هاشم میوندوال رأی اعتماد صادر نموده و خط مشی حکومت جدید را تأیید کرد. روز دوازده عقرب ولسی جرگه يك انجمن مشورتی از اعضای آن جرگه انتخاب نمود تا در موضوع پیشنهادات محصلین به حکومت مشوره بدهد در جلسه روز سیزده عقرب روی رخصتی ولسی جرگه بحث صورت گرفته و تصویب شد تا ولسی جرگه در سال دو اجلاس انعقاد نماید که یکی از تاریخ ۲۲ میزان الی ۲۲ قوس و اجلاس دیگر از ۲۳ حوت الی ۲۲ اسد ادامه پیدا کند.

نبايد پر ماليه دهان تکليف جديدي را تحميل کند بلکه بايد از بودجه موجوده تکافو شود و هم در افغانستان بايد برآي مدت معيني حد اکثر و حد اقل معاش توسط قانون تعيين شود و موضوع تناسب معاش بين رتبه هاي مختلف با در نظر داشتن شرايط زندگي عميقاً تحت مطالعه گرفته شود و هم اين مفکوره در وقت بحث پر بودجه بوقت بيمان آمدن قانون معاشات مورد بحث و غور کافي قرار بگيرد.

موضوع موثر هاي حکومتی :

روز ده ، يازده و سيزده قوس مجلس عمومي ولسي جرگه راپور انجمن تدقيق و مطالعه در باره استفاده از موثر هاي دولتي را مطرح بحث قرار داده و به اکثريت آراء لست مرتبه انجمن را تائيد کرده فيصله نمود تا براي اينکه طرز استفاده از موثر هاي دولتي تحت تنظيم قانوني آمده باشد بايد از طرف انجمن تقنين ولسي جرگه در آينده مسوده يك قانون جامع ترتيب و به مجلس تقديم گردد . به اساس اين فيصله دواير حکومتی از جمله يک هزار و دو صد و نود و نه عراده موثر هاي دست داشته خود تنها از هشتصد و بيست و دو عراده آن استفاده کرده ميتواند و باقيمانده چهار صد و هفتاد و هفت عراده موثر از اختيار دواير مربوطه کشيده شده توسط هيئت دولتي طبق لايحه فروش اموال دولتي به فروش رسيده و پول آن جزء عايدات دولت گرفته شود .

مجلس عمومي درين تصويب انجمن تدقيق و مطالعه استفاده از موثر هاي حکومتی را مؤظف کرد تا موضوع موثر هاي پروژه ها ، تصديهاي

روز هفده عقرب جرگه فيصله کرد تا براي غور بر شکايات انتخابات ولسي جرگه يك انجمن به اشتراك يك ، يك نماينده هر ولايت که معارض نداشته باشد تعيين گردد تا موضوع را به اساس قانون جديد انتخابات تحت غور گرفته و راپور فعاليت خود را به مجلس تقديم کند .

تدقيق وثايق :

روز نزده عقرب پر علاوه تائيد راپور انجمن تدقيق و تثبيت وثايق در مورد هفده نفر نمايندگان نووارد ولسي جرگه اعضاي انجمن تدقيق شکايات انتخابات آن جرگه را از جمله وکلایکه معارض نداشته اند انتخاب کرد .

روز بيست عقرب يك انجمن مؤقت براي غور موضوع استفاده از موثر هاي دواير حکومتی به اساس تصميم جرگه تعيين شد .

روز بيست و سه عقرب انجمن مؤقت ديکری براي غور محصول مواشي از طرف مجلس عمومي ولسي جرگه تعيين شد تا روی اين موضوع غور نموده راپور خود را به مجلس تقديم کند .

موضوع معاش :

روز شش قوس مجلس عمومي ولسي جرگه روی موضوع معاش اعضا و هيئت اداري شورا بحث کرده و پيشنهادات يك انجمن مؤقت را که براي غور اين موضوع يك روز قبل انتخاب نموده بودند زیر مطالعه گرفتند و به اکثريت آراء تصويب شد تا فعلاً معاش وکلا و سناتوران بصورت مساوي هشت هزار افغانی و معاش رئيس هر يك از دو جرگه ماهانه دوازده هزار افغانی باشد و اين تزئيد معاش

جریان دارد .

فصل اول این مسوده که به تصویب رسیده در باره جلسات مقدماتی بوده و در آن راجع به تعیین رئیس مؤقت و تعیین انجمن تدقیق و ثایق تذکراتی رفته است. همچنین يك قسمت دیگر این مسوده به انتخاب هیئت اداری و وظایف شان و طرز رای گیری در باره هیئت اداری و طریق اداره بیطرفانه مجلس تخصیص داده شده است .

يك فصل مسوده مخصوص جلسات ولسی جرگه بوده و در آن موضوعات فهرست کار، پیشنهادها طرز اظهار کردن و کلا ، آداب مجلس و طرز رای گیری جلسات گنجانیده شده است .

در يك ماده این فصل نوشته شده که هرگاه در موقع تشکیل حکومت بعضی از وزراء تعیین نشده باشند صدر اعظم مکلف است که پس از تعیین آنها را بولسی جرگه معرفی کرده رای اعتماد برای آنها مطالبه کند .

در ماده تذکر رفته که این حکم در حالت ترمیم حکومت و یا تبدیل بعضی از اعضای آن نیز تطبیق میشود .

ماده دیگر برای سلب اعتماد ولسی جرگه به اکثریت دو ثلث هر يك و یا چند تن از اعضای حکومت مختص میباشد . به اساسی این ماده صدر اعظم بجای وزیر و یا وزیرانیکه از آنها سلب اعتماد شده است اشخاص دیگر را معرفی کرده رای اعتماد برای آنها مطالبه میکند .

درین ماده گفته شده که هرگاه بیش از نصف اعضای حکومت مورد

دولتی و آن شرکت های را که حکومت بیش از پنجاه فیصد در آن سهمیم میباشد مطالعه کرده و نظریه خود را به مجلس تقدیم کند . در تصمیم تذکر رفته که حکومت از خرید موثر های جدید تیز رفتار از انحصارات از مدرك بودجه دولت تا وقت وضع قانون مورد نظر بکلی خود داری نماید .

در همین تصویب گفته شده که موضوع منع حکومت از خرید موثر های تیز رفتار به انجمن تدقیق و مطالعه استفا ده از موثر های دوایر حکومتی تفویض شده تا طبق تذکر مجلس در زمینه با وزارت تجارت و دوایر مربوطه داخل مذاکره شده نتیجه را به مجلس عمومی پیش کند .

روز چهارده قوس موضوع وضع و تزئید مالیات به اثر پیشنهاد يك عده و کلام طرح بحث قرار گرفته و انجمن مؤقت به اشتراك يك يك نماینده هر ولایت از طرف مجلس عمومی تعیین شد تا در اطراف موضوع مطالعه کافی نموده راپور خود را به مجلس پیش کنند.

بعد از ظهر روز چارده و روز پانزده قوس راپور انجمن محصول مواشی مطرح بحث ولسی جرگه قرار گرفت و بالاخره يك کمیسیون دیگر برای غور این موضوع تعیین گردید تا باتماس با مقامات مربوطه راه سهل تر و عملی این موضوع را دریافت کرده به مجلس عمومی تقدیم کند .

همچنین ولسی جرگه تاکنون ۴۴ ماده مسوده اصولنامه وظایف داخلی آن جرگه را به اکثریت و یا با اتفاق آراء تصویب نموده است بحث بر مواد باقیمانده این اصولنامه هنوز

قبل از ظهر جلسه عمومی دایر میگرد و بروز های چار شنبه بعد از ظهر از ساعت دو الی ختم جلسه سوال و استیضاح میباشد . در يك هفته سوال و در هفته دیگر استیضاح صورت میگیرد با اساس ماده اول فضل آخر ینیکه تصویب شده ولسی جرگه میتواند به اکثریت آراء تصمیم بگیرد که جلسات آن از رادیو افغانستان نشر گردد در ماده دیگر تذکر رفته که مباحثات ولسی جرگه عیناً نشر میگردد و برای این مقصد يك جریده هفته وار بنام جریده ولسی جرگه از طرف اداره نشریات آن جرگه انتشار می یابد درین جریده فقط مباحثات ولسی جرگه نشر میشود . با اساس يك ماده دیگر مسوده اصولنامه وظایف داخلی ولسی جرگه میتواند در بعضی موارد ملی و بین المللی تصمیمات خود را ذریعه منابع نشراتی مملکت به صورت ابلاغیه نشر کند .

همچنین موضوع سامعین نیز تصویب گردیده که با اساس آن به تعداد چوکی سامعین به جلسات حاضر شده و در توزیع کارت وقت مراعات میشود .

۱۷ قوس : - انجمن محصول

مواشی که از طرف مجلس عمومی ولسی جرگه بر یافتن راه سهل تر و عملی تر این موضوع تعیین گردیده بود تشکیل جلسه داده محمد اسمعیل مایار وکیل چک وردک را بحیث رئیس و محمد ظاهر یونسی وکیل نهر شاهی را بحیث منشی انتخاب نمود در جلسه قبل از ظهر انجمن شباغلی عبدالله یفتلی وزیر مالیه و دکتور نور علی وزیر

سلب اعتماد قرار گیرد حکومت مستعفی شناخته میشود . فصل دیگر مسوده اصولنامه وظایف داخلی مربوط فوریت و اعتراض قانونی است که به اساس آن رئیس در صورت تأیید اکثریت میتواند يك پیشنهاد را مورد بحث قرار بدهد و هم درین ماده به اعضای ولسی جرگه حق داده شده در صورتیکه سی نفر از اعضا راجع به يك پیشنهاد کتباً تقاضای فوریت کند و اکثریت آنرا تأیید نماید آن پیشنهاد مورد بحث قرار بگیرد . يك قسمت مواد این مسوده مربوط اعتراض قانونی بوده و يك فصل آن برای سوال و استیضاح تخصیص داده شده به اساس ماده اول این فصل هر عضو ولسی جرگه حق دارد در جلسه سوال از صدر اعظم و اعضای حکومت کتباً و یا شفاهاً سوال کند و صدر اعظم و اعضای حکومت مکلفند که جواب شفوی و یا تحریری بدهند .

در ماده دیگری این فصل تذکر رفته که هر عضو ولسی جرگه میتواند در جلسه استیضاح از صدر اعظم و اعضای حکومت به طور کتبی و یا شفاهی استیضاح کند صدر اعظم و اعضای حکومت مکلفند که جواب کتبی و یا شفاهی بدهند .

با اساس این مسوده در هر جلسه سوال صدر اعظم و یا وزرائیکه از آنها سوال میشود حضور می یابند . فصل دیگر مسوده اصولنامه وظایف داخلی که تا حال تصویب نشده مربوط اوقات کار ولسی جرگه در يك هفته میباشد که به اساس آن روز های يك شنبه ، سه شنبه تمام روز و چهارشنبه

تجارت یکی بعددیگر بانجمن حاضر شده و در اطراف اخذ محصول مواشی به پرسش های اعضای انجمن توضیحات دادند .

۲۱ قوس :- قرار دادقرضه سه و نیم ملیون دالراز اتحادیه انکشاف بین المللی که برای تعمیر ، تجبیز و تهیه يك عده پر سو نل هفت مکتب مسلکی از طرف وزارت معارف گرفته میشود در جلسه قبل از ظهر ولسی جرگه مورد تایید قرار گرفت .

جلسه ساعت ۹ و نیم صبح به ریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردید و در آن متن قرار داد و تصویب مجلس وزراء در باره این قرضه از طرف بنباغلی محمد شاه ارشاد منشی مجلس قرائت گردید .

پس از آن بنباغلی محمد عارف غوثی رئیس بورد پلان وزارت معارف به مجلس حاضر شده و راجع به شرایط قرضه و پروژه های مربوطه آن به ولسی جرگه توضیحات داده و به سوالات و کلا جواب گفت .

این قرار داد مربوط تعمیر و تجهیز اکادمی تربیه معلمین و دارالمعلمین تخنیکی در کابل مکاتب زراعتی ، میخانیکی و دارالمعلمین در کندزو مکاتب زراعت و میخانیکی در هرات میباشد .

بنباغلی غوثی در جواب چند تن از وکلا گفت : - این مکاتب اگر در سه مرکز تأسیس میشود اما متعلمین آن از دیگر ولایات مجاور مطابق سهمیه معینه در پروژه های مربوط گرفته خواهد شد .

متعلمین ولایات مجاور به طور ایلویه پذیرفته می شوند مثلاً در مرکز کندز در هر سه مکتب يك عده

کمی متعلمین نهاری از کندز و باقی از ولایات تخار ، بلخ ، بدخشان ، بغلان و سمنگان گرفته خواهد شد . همچنان در هرات از ولایات غور ، بادغیس ، ارزگان ، و فراه شاگردان به طور لیلیه گرفته می شوند .

بنباغلی غوثی در باره شرایط قرضه توضیحات داده گفت این قرضه ربح ندارد و مدت تادیه قرضه پنجاه سال است که در ده سال اول اقساط قرضه تادیه نمی گردد و در ده سال دوم سالانه يك فیصد اصل قرضه به دو قسط تادیه میشود و درسی سال مابعد سالانه سه فیصد اصل قرضه بدو قسط تادیه خواهد شد .

در تادیه کردن قرضه افغانستان مجبور نیست تمام آنرا به دالر تادیه کند بلکه در صورت وجود مشکلات مالی به یکی از اسعار ممالک عضو این اتحادیه نیز قرضه مذکور تادیه شده میتواند .

وی در باره استخدام نفر و خریداری لوازم و تجهیزات به مجلس توضیحات داد که نه تنها از يك مملکت بلکه از هر مملکت عضو مؤسسه که تهیه اینها مفید تر باشد اقدام خواهد شد .

پس ازین توضیحات رای گیری در زمینه قرار داد قرضه صورت گرفت و وکلا به اکثریت آراء قرار داد این قرضه را تأیید نمودند .

۲۹ حوت :- در جلسه ولسی جرگه مواد مربوط به وظایف انجمن های امور پلان انکشافی و تشکیلات اساسی دفاع ملی و امور روابط بین المللی که درمسوده اصولنامه لایحه وظایف داخلی آن جرگه شامل میباشد با پاره تعدیلات به اکثریت آراء تصویب گردید .

جلسات قبل از ظهر و بعد از ظهر
بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس
ولسی جرگه دایر گردید .

۸- ۹ حمل :- در جلسات ولسی
جرگه عدم سمع بیست دوسیه
متعرضین انتخابات آن جرگه نسبت
نداشتن دلایل قانونی از طرف
مجلس عمومی تصویب گردید .

جلسات ۸ و ۹ حمل ولسی جرگه
به ریاست دکتور عبدالظاهر رئیس
آن جرگه دایر گردید .

۱۴ حمل :- انجمن های ولسی
جرگه که اخیراً هیئت اداری آنها
تعیین گردیده دوسیه های مربوط
شانرا از دارالانشاء ولسی جرگه
تسلیم گردیدند .

جلسات ابتدائی انجمن های ولسی
جرگه آغاز گردیده و در آن راجع
به ترتیبات جلسات انجمن ها
مذاکره گردیده است .

۱۵- حمل :- در جلسه قبل از ظهر
ولسی جرگه مواد اصولنامه
وظایف داخلی آن جرگه تا فصل
یازدهم قرائت گردید .

از نظر گرفته شد تادر جلسه
آینده بصورت يك كل
در مورد همه مواد اصولنامه
وظایف داخلی رای صورت بگیرد.
جلسه مذکور بریاست دوکتور
عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه
دایر شده بود .

۱۶ حمل :- در جلسه ولسی
جرگه در مورد اصولنامه وظایف
داخلی آن جرگه بصورت کلی رای
گیری صورت گرفت و مواد آن
به اتفاق آراء تصویب گردید .

جلسه قبل از ظهر بریاست دکتور
عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر
گردیده و در آن مواد باقیمانده
اصولنامه وظایف داخلی بعد از

جلسه ساعت ۹ و نیم قبل از ظهر
بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس
ولسی جرگه دایر شده ساعت ۴
بعد از ظهر خاتمه یافت .

۳- حمل :- در جلسه ولسی جرگه
اعضای انجمن های پانزده گانه آن
جرگه تعیین و از طرف مجلس
عمومی تصویب گردید .

در جلسه ولسی جرگه برای
انجمن تقنین و امور عدلی ۲۷ عضو
برای انجمن مراقبت قوانین و سمع
شکایات ۲۸ عضو برای انجمن
بودجه و مالی ۲۵ عضو برای انجمن
امور پلان انکشافی و تشکیلات
اساسی ۱۹ عضو ، برای انجمن
امور دفاعی ۸ عضو برای انجمن
روابط بین المللی ۹ عضو برای
انجمن امور روابط فرهنگی ۱۶
عضو برای انجمن امور زراعت ۱۲
عضو انجمن امور معادن و صنایع
۷ عضو برای انجمن امور تجارت
۸ عضو و برای انجمن انکشاف
بهبود اجتماعی ۸ عضو برای انجمن
فوائد عامه و امور مواصلات ۷ عضو
برای انجمن امور داخلی و اداره محلی
برای انجمن امور داخلی و اداره محلی
۱۷ عضو انجمن امور پښتونسان
۱۱۰ عضو .

همچنان در جلسه ترکیب و طرز
عمل انجمن تحقیق باساس قانون
اساسی به پیشنهاد يك لث اعضا
جهت تحقیق و مطالعه اعمال حکومت
واجرا آت اداره تعیین گردید .

و نیز تصویب تاجزء مسوده
اصولنامه وظایف داخلی گردد .

قرار است انجمن های متعدد
ولسی جرگه رئیس ، معاون ، و
منشی های خود را به مجلس
عمومی آن جرگه معرفی نماید .

فصل دوازدهم قرائت گردیده پس از آن در باره مواد اصولنامه وظایف داخلی بصورت کلی رای گیری شد. و به اتفاق آراء تصویب گردید. قبلاً هریک از مواد اصول نامه وظایف داخلی در جلسات عمومی ولسی جرگه مورد بحث قرار گرفته و به اکثریت آراء با تعدیلات تصویب شده بود.

باساس این مسوده روز ۱۷ حمل جلسات انجمن های ولسی جرگه برای مطالعه موضوعات مربوط شان دایر گردید.

۱۷ حمل : - انجمن های امور تقنین و عدلی مراقبت و تطبیق قوانین و سمع شکایات بودجه مالی و امور فرهنگی ولسی جرگه جلسات خود را دایر کردند.

انجمن ها در جلسات مذکور موضوعات مربوط شانرا مورد بحث قرار داده و در موارد مختلف از وزارت های منسوبه معلومات خواستند.

اعضای انجمن امور فرهنگی عبارتند از وکیل عبدالحسین مقصودی از ناهور ولایت غزنی، وکیل معصومه عصمتی از معروف قندهار وکیل رقیه ابوبکر از حوزه اول شهر کابل، وکیل عبدالقدیر مظلوم زاده از دروازه ولایت بدخشان، وکیل محمد عیسی تخاری از چاه آب، وکیل عبدالحکیم از موسی قلعه، وکیل حاجی نور محمد از روئی و دوآب، وکیل عبدالوکیل از خوست، وکیل عبدالوکیل از آرزو، وکیل سید محمد از دره پیچ، وکیل محمد عثمان از تولک، وکیل غلام سخی از نورستان ولایت لغمان، و وکیل عبدالستار از اجرستان.

اعضای انجمن تقنین و امور عدلی عبارتند از وکیل غلام سخی از مرکز لوگر، وکیل محمد حسین کشمی از کشم بدخشان، وکیل عزیز الله واصفی از خاکریز ولایت قندهار، وکیل محمد اکبر نوابی از ترین ولایت ارزگان، وکیل خواجه خلیل الله از نجرا ب ولایت کاپیسا، وکیل عبدالله از قادس ولایت بادغیس، وکیل رمضانعلی شریفی از جاغوری ولایت غزنی، وکیل حاجی محمد حسن از انار دره ولایت فراه، وکیل خداداد از کوچی غزنی، وکیل محمد علی قاضی زاده از پښتون زرغون ولایت هرات، وکیل نظر محمد از ترنک و جلدک ولایت زابل، وکیل محمد سرور از دیشو ولایت چخانسور وکیل محمد حلیم از شهرک ولایت غور، وکیل عبدالهادی هدایت از خوگیانی ولایت ننگرهار، وکیل خیال احمد از حاجی ولایت پکتیاء، وکیل محمد جانخان از سرکانی ولایت کنر، وکیل فیضان الحق فیضانی از رودات ولایت لغمان، وکیل محمد حلیم صدیقی از ینگی قلعه ولایت تخار، وکیل مولوی عبدالرحمن مخدوم از مرکز ولایت کندز، وکیل سید امیر از خان آباد ولایت بغلان و وکیل مولوی عبدالسلام از درزآب ولایت فاریاب.

وکیل عبدالوهاب از جمتال ولایت بلخ، وکیل عبدالرشید صافی از آقچه ولایت جوزجان و وکیل محمد کبیر عبرت از خلم ولایت سمنگان.

اعضای انجمن مراقبت و تطبیق قوانین و سمع شکایات عبارتند از وکیل حجت الله مجددی از جرم، وکیل نظر محمد نوا از مرکز ولایت فاریاب، وکیل عبدالحمید از مرکز

کندز ، وکیل محمد طاهر چیچکه
 از خواجه غار ولایت بغلان ، وکیل
 غلام علی حسیب از رستاق ولایت
 تخار ، وکیل نور احمد از پنجوائی
 ولایت قندهار ، وکیل محمد یار
 از چوره ولایت ارزگان ، وکیل
 عبدالحکیم صافی از مرکز ولایت
 کاپیسا ، وکیل محمد اکبر از
 پنجاب ولایت بامیان ، وکیل محمد
 یوسف اخزائی از جوند ولایت
 بادغیس ، وکیل غلام فاروق غزنوی
 از مرکز ولایت غزنی ، وکیل ولی
 محمد از کوچی پشت رود ، وکیل
 محمد صالح تیموری از ارغنداب
 ولایت زابل ، وکیل حاجی ازگذرۀ
 ولایت هرات ، وکیل غلام نقشبند
 از ولایت زابل ، وکیل حاجی
 سید احمد سلیمانی از جوین ولایت
 چخانسور ، وکیل میرزا فخرالدین
 از تیوری ولایت غور ، وکیل محمد
 میرازده بالای شینوار ولایت
 ننگرهار ، وکیل محمد نادر از
 موسی خیل منگل ولایت پکتیا ،
 وکیل غلام محمد صافی از چوکی
 ولایت کنر و وکیل محمد آصف
 آهنک از حوزه سوم شهر کابل.
۲۰ حمل : - انجمن های امور
 فرهنگی ، روابط بین المللی ، فواید
 عامه و مواصلات تقنین و امور عدلی
 مراقبت و تطبیق قوانین و سمع
 شکایات ولسی جرگه جلسه نموده
 و در باره موضوعات مربوط شان
 مذاکره کردند .

در انجمن امور فرهنگی ولسی
 جرگه که رئیس پوهنتون باعده از
 منسوبین آن ریاست نیز حاضر شده
 بود موضوع فورمه های محصلین
 جدید الشمول برای شامل شدن
 در لیلیه پوهنتون مورد بحث قرار
 گرفت .

ولایت جوزجان ، وکیل نصرالدین
 شارخی از مرکز ولایت سمنگان ،
 وکیل سردار عبد الرشید از
 پل خمری ولایت بغلان وکیل
 عبدالاول قریشی
 از مرکز ولایت تخار ، وکیل
 عبدالاحد کرزی از حوزه دوم شهر
 قندهار ، وکیل دوست محمد
 پتانخیل از دهر اود ولایت
 ارزگان ، وکیل محمد اسلم از بهسود ،
 ولایت میدان ووردک ، وکیل سید
 حبیب الله از یکاولنگ ولایت بامیان ،
 وکیل عبدالرحمن اچکزائی از غور
 ماچ ولایت بادغیس ، وکیل سید
 قربانعلی رضوی از جغتوی ولایت
 غزنی ، وکیل عبدالستار از بالا
 بلوک ولایت فراه ، وکیل حاجی
 محمد گل از کوچی ننگرهار ،
 وکیل محمد جنید غلزائی از کهسان
 ولایت هرات ، وکیل محمد عمر
 توخی از شاه جوی ولایت زابل ،
 وکیل احمد جان از نهر سراج
 ولایت هیلمند ، وکیل حاجی محمد
 عمر از جار برجک ولایت چخانسور ،
 وکیل حاجی عبدالغفور از مرکز
 ولایت غور . وکیل عبدالله لعل آغا
 از سرخورد ولایت ننگرهار ،
 وکیل علی احمد بایانی از مرکز
 ولایت پروان ، وکیل سید واصیل
 از سید کرم ولایت پکتیا ، وکیل
 محمد اکرم از مرکز ولایت کنر ،
 وکیل محمد ارشاد از علینکار
 لغمان و وکیل عبدالملک ناصری
 از شکر دره ولایت کابل .

اعضای انجمن امور مالی و بودجه
 عبارتند از وکیل سید یحیی از
 دولت آباد ولایت بلخ ، وکیل
 حاجی علی محمد از دره صوف
 ولایت سمنگان ، وکیل عبدالرحمن
 نیک زاد از امام صاحب ولایت

در انجمن روابط بین المللی در باره موافقتنامه قرضه دو صد و چهل میلیون مارک جمهوریت اتحادی آلمان و موافقتنامه تبادل اموال تجارتی بین افغانستان و چکوسلوواکیا و پروژه صدور اعتبارنامه معاهدات موافقتنامه هایی بین الدول مطالعات ابتدایی صورت گرفت .
انجمن فواید عامه و مواصلات ولسی جرگه دوسیه محصولات پستی را مطالعه کرده و انجمن سمع شکایات ۲۴ فقره عرایض مردم را مورد بحث قرار داده و در اطراف عرایض با مراجع مربوطه تماس گرفته است .

در انجمن تقنین موضوع پیشنهاد حکومت در باره دو واحد اداری جدید و موضوع تفویض وظیفه ارتباط حکومت با شوری به یکی از وزراء مورد بحث قرار گرفت .

۲۲ حمل : - در جلسه ولسی جرگه انجمن مؤقتی که قبلا موضوع تقلیل موتر های دواير حکومتی را مطالعه مینمود در اثر پیشنهاد انجمن تقنین مؤظف گردید تا بعد از وقت رسمی موضوع موتر های پروژه ها و تصدی های دولتی و شرکت هایی را که حکومت در آن سرمایه است و همچنان طرق تجدید خرید موتر های تیز رفتار را مطالعه نماید .

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردید در جمله سایر پیشنهاد های انجمن تقنین و امور عدلی فیصله شد تا دارالانشای ولسی جرگه توسط مؤسسات نشراتی اعلان کند. هر گاه مردم در باره مواد قوانینی که در کشور مرعی الاجرا میباشد نظریاتی داشته باشند آنها را برای

استفاده انجمن تقنین و امور عدلی به دارالانشای ولسی جرگه ارسال کنند . در جلسه مذکور موضوع قانون جریده رسمی که در دوره یازدهم شوری به اثر اختلاف نظر بین مجلسین شورا تصویب نشده بود نیز مطرح بحث قرار گرفت . فیصله شد چون مطالعاتی قبلی در باره قانون جریده رسمی به روحیه قانون اساسی قبلی صورت گرفته بود باید انجمن مربوطه دو باره موضوع را به اساس روحیه قانون اساسی جدید مطالعه کرده و بمجلس عمومی ارائه کند .

همچنان در این جلسه یکتعداد اعضای انجمن هائیز با کرد درخواست خودشان و موافقت مجلس عمومی تغییر و تبدل گردید .

در جلسه ولسی جرگه موضوع استیضاح حکومت مورد بحث قرار گرفته و فیصله گردید تا حکومت روز سه شنبه آینده برای استیضاح به ولسی جرگه حاضر شود .

باساس ماده ۶۶ قانون اساسی اعضای ولسی جرگه میتوانند از حکومت استیضاح نمایند .

۲۳ حمل : - شباغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم با اعضای کابینه شان ساعت دوی بعد از ظهر به جلسه استیضاح ولسی جرگه حاضر شدند .

یکی از موضوعات داخل اجندای جلسه استیضاح موضوع تقرر پنج وزیر کابینه بود که بعد از اخذ رای اعتماد از ولسی جرگه صورت گرفته است .

در جلسه مذکور یکده از وکلا بر تعیین پنج وزیر یکده بعد از اخذ رای اعتماد حکومت صورت گرفته و در هنگام تشکیل کابینه شباغلی

پک منظره از جلسه استیضا حیو لسی جر که از کابینه بنا غلی میوندوال -

رفع مشکلات ترتیب مجلای بیکسی
تزیید مالیه و بعضی قوانین مطالعات
شانرا ادامه دادند .

در انجمن امور فرهنگی دکتور
محمد عثمان انوری وزیر معارف
با رئیس پوهنتون و رئیس بورد
و پلان حاضر شده و در باره معارف
متوازن مطابق ماده ۳۴ قانون
اساسی و توزیع عادلانه مواد درسی
و پرسنل فنی با اعضای انجمن
مذاکره کرد .

در نتیجه فیصله شد تا قوانین
و پروگرام های که قانون اساسی
آنها تصریح نموده به انجمن آورده
شود وزارت معارف بزودی قوانین
این پروگرام ها را به دسترس
انجمن خواهد گذاشت .

در انجمن روابط بین المللی نماینده
ریاست هوائی ملکی با اعضای آن
راجع به موافقتنامه حمل و نقل
هوائی بین افغانستان و عراق
توضیحات داده سوالات تحریری
انجمن را برای جواب با خود برد.
همچنان نماینده وزارت تجارت
راجع به موافقتنامه تبادل اموال و
تادیات بین افغانستان و چکوسلوواکیا
با اعضای انجمن روابط بین المللی
مذاکره کرده و سوالات تحریری
آنها برای جواب با خود اخذ کرد.
رئیس تشکیلات و مدیر عمومی
اکمالات وزارت دفاع ملی به انجمن
دفاع ملی حاضر شده برای رفع
مشکلات مجلای بیکسی با اعضای
انجمن مذاکره نمودند . انجمن
زراعت و مالداري راجع به ترتیبات
مقدماتی انجمن ، تصمیماتی گرفته
و راجع به تشکیلات وزارت زراعت
و آبیاری و معلوم نمودن سر جمع
زمین های زراعتی مالداري فارم ها
و جنگلات از وزارت مربوطه معلومات

میونندوال برای گرفتن رای اعتماد
معرفی نشده بودند اشاره نموده
اظهار نمودند که تعیین این پنج
عضو کابینه بدون اخذ رای اعتماد
قانونی نبوده است .

بنابغلی صدر اعظم درین جلسه
به اعضای ولسی جرگه توضیح
کردند که اقدام ایشان برای تکمیل
باقی اعضای کابینه باسایس قانون
اساسی بوده و مستلزم اخذ رای
اعتماد جداگانه در چنین مورد نمی
باشد .

بنابغلی صدر اعظم گفتند : -
طوریکه در خط مشی شان وعده
داده اند تمام اقدامات حکومت شن
باسایس قانون اساسی صورت گرفته
و هیچ گاه از لفظ و روح قانون
اساسی تخلف نخواهد شد .

یکعده دیگر از وکلا حین بحث
براین موضوع گفتند : - که تقریر پنج
وزیر بعد از اخذ رای اعتماد حکومت
مطابق مواد قانون اساسی میباشد.
بعد ازینکه اکثریت اعضای مجلس
اظهار نظر نمودند که مباحثه درین
موضوع بقدر کافی صورت گرفته
است یکعده وکلا پیشنهاد های
تحریری به دارالانشاء تقدیم کردند.
بعضی ازین پیشنهاد ها دوام
مطالعه این موضوع و یا دوام مباحثه
را بر آن در جلسات آینده مطالبه
میکرد .

یکی از پیشنهادها که آراء بیشتر
را حاصل نموده و بر آن فیصله
بعمل آمد این بود که توضیحات
بنابغلی صدر اعظم درین مورد طرف
قناعت مجلس میباشد .

۲۷ حمل : - انجمن های ولسی
جرگه بر موضوعات طرح قانون
پوهنتون بعضی موافقتنامه های
افغانستان با کشور های خارجی

خواست .

انجمن مواصلات و فواید عامه او راق کوانسیون های بین المللی رامورد بحث قرار داده و در انجمن مالی و بودجه موضوع تزئید مالیه اراضی مطالعه شد .

همچنان انجمن بودجه و مالی راجع به معافی محصول ترکه مباحثه کرد .

انجمن انکشاف و بهبود اجتماعی به تسوید ۱۶ ماده قانون محافظه و اعاده شخصیت در توقیف خانه و محابس مصروف بود .

انجمن پلان انکشافی و تشکیلات قانون تشکیلات اساسی را که به این انجمن سپرده شده مطالعه کرده و یاد داشت های در زمینه به دارالانشاء ولسی جرگه سپرد .
 منبأغلی عبدالحمید مبارز مشاور اطلاعات و کلتور باین انجمن حاضر شده و به اعضای آن در باره تشکیلات آن وزارت واسم جدید وزارت که بنام وزارت اطلاعات و کلتور مسمی گردیده توضیحات داد .

۲۸ حمل : - در مجلس عمومی ولسی جرگه پیشنهاد انجمن امور فرهنگی درباره شکل لباس دختران مکاتب پیشنهاد انجمن تشکیلات اساسی و پلان انکشافی درمورد خواستن تشکیلات فرعی با تعیین وظایف مامورین هر وزارت تصویب گردید .

همچنان در مجلس که به ریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود پیشنهاد انجمن سمع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین نیز مطرح بحث قرار گرفت . درین پیشنهاد راجع به عرایض بعضی اشخاصیکه پس

از طی محاکم سه گانه به انجمن سمع شکایات ادعای اجراءات غیر قانونی مینماید هدایت خواسته شده بود .

مجلس پس از چند ساعت بحث به اکثریت آراء فیصله کرد چون متن لایحه وظایف داخلی در مورد اجراءات انجمن سمع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین روشن و واضح است باید انجمن از آن پیروی کند .

همچنان در جلسه مذکور چند عضو انجمن هانیز به اثر درخواست خودشان و موافقه مجلس عمو می تغییر و تبدیل گردیدند .

موضوع نشر گزارشات ولسی جرگه نیز مورد بحث قرار گرفت و فیصله شد تا جریانات آینده در جریده هفته وار ولسی جرگه که در لایحه وظایف داخلی پیش بینی شده نشر شود و مصرف از مدرک حق الاشتراك تأمین گردد .

۲۹ حمل : - جمله سایر موضوعات راجع به تصویب جلسات استیضاح و پیشنهاد انجمن امور داخلی در باره غور بر شکایات تصویباتی بعمل آمد .

جلسه که بر ریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود پیشنهاد انجمن امور داخلی و اداره محلی را در باره اینکه آیا عرایض مردم به انجمن سمع شکایات فرستاده شود و یا هر انجمن بر عرایض مربوط خود بررسی کند مورد بحث قرار داد و به اکثریت آراء تصویب شد که متن لایحه وظایف داخلی درباره وظایف انجمن ها کاملاً روشن است باید از آن پیروی شود .

راجع به تصویب جلسات استیضاح

نموده است .

همچنان درین جلسه راجع به امتحان کانکور شمول پوهنتون تأسیس مکاتب حرفوی تجدید بروگرام های درسی مکاتب و مشکلات نبودن معلم و وسایل تعلیمی استیضاح صورت گرفت .

ښاغلی صدراعظم گفتند : -

توازن معارف در افغانستان يك مسئله جدی و از موضوعات مهم روز است حکومت طوریکه در خط مشی خود در ولسی جرگه گفته بود متوجه کوشش برای پیشرفت معارف متوازن در افغانستان است و این امر را از راه طرح قانون معارف و پلان پنجساله سوم در نظر دارد و به موقع آن به ولسی جرگه تقدیم خواهد شد .

ښاغلی میوندوال گفتند: در نظر داشته باشید که موضوع معارف متوازن در افغانستان تابع سیر انکشاف معارف در کشور بوده است و امروز ما می بینیم در بعضی قسمت های مملکت زیر بنای معارف تکامل مزیدی نموده است و در بعضی گوشه های دیگر کشور تازه آغاز شده است حکومت در نظر دارد در پلان های آینده مانع پیشرفت معارف در قسمت های پیشرفته به منظور توازن نگردد و از طرف دیگر

میخواهد در قسمت هایی که معارف تازه آغاز شده و یا در اثر بعضی مشکلات معارف آنجا پیشرفت نکرده است بعد ازیں پیشرفت معارف يك پیشرفت بطلی نباشد . ښاغلی صدر اعظم علاوه کردند در همه گوشه های کشور عطش شدیدی برای معارف وجود دارد مشکلات ما در موضوع معارف و مطالب ما در باره معارف روی دیو

فیصله شد چون در ماده ۶۶ قانون اساسی در باره تصویب و فیصله جلسات استیضاح تذکر نرفته باید از نوشتن تصویب صرف نظر شود .

همچنان مجلس عمومی ولسی جرگه به دارالانشای آنجرگه هدایت داد تا نتیجه فیصله ولسی جرگه را که قبلاً دربار استفاده از موثر های حکومتی صورت گرفته بود از مشرانو جرگه مطالبه کند . جلسه تا ساعت سه و نیم بعد از ظهر ادامه داشت .

۲۹ حمل : دارالانشای ولسی جرگه که طی اعلامیه گفت : - هر گاه مردم افغانستان در باره مواد قوانینی که در کشور مرعی الاجراء میباشد نظریاتی داشته باشند لطفاً نظریات خود را به مقصد استفاده انجمن تقنین و امور عدلی ولسی جرگه به دارالانشاء آن جرگه ارسال کنند اعلامیه دارالانشای ولسی جرگه بتأسی از يك فیصله فبلی آن جرگه صورت میگیرد .

۳۰ حمل : در جلسه استیضاح ولسی جرگه در موضوع تعمیم معارف متوازن در تمام کشور از حکومت استیضاح صورت گرفت . ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ساعت ۲ بعد از ظهر با یکدهه اعضای کابینه شان به جلسه استیضاح حاضر گردیدند . درین جلسه یکدهه وکلا به ماده سی و چارم قانون اساسی که به اساس آن دولت مکلف است برای تعمیم معارف متوازن در تمام افغانستان پروگرام مؤثری وضع و تطبیق نماید اشاره نموده توضیح میخواستند که آیا حکومت تا حال چه پروگرام هایی در زمینه طرح

و این علاوه بر تعدادی است که در گذشته برای شمول در مکاتب ابتدایی قبول میشد .
 ښاغلی میوندوال ضمن اشاره به فارغ التحصیلان لیسه ها گفتند : -
 آنهاییکه شامل پوهنتون نمیشوند برای تحصیلات بیشتر شان موسسات تعلیمی دیگری نیز از قبیل دارالمعلمین ها و مکاتب عالی مسلکی وجود دارد .

ښاغلی صدر اعظم در جلسه استیضاح به نداشتن ظرفیت پوهنتون کابل برای پذیرفتن فارغ التحصیلان بیشتر اشاره کرده گفتند : - چون حق شمولیت در پوهنتون به قیمت حق چندین شاگرد دیگر که عین شرایط را دارند تمام می شود باید شرایط قبول ، عادلانه باشد .

ښاغلی میوندوال افزودند در قسمت لیلیه پوهنتون توازن بین ولایات برقرار شده میتواند البته در ولایاتی که لیسه وجود ندارد این امر عجالتاً نمی تواند برآورده شود اما در مورد دیگر ولایات سهمیه هر ولایت تعیین میگردد و فارغ التحصیلان ولایات به اساس سهمیه هر ولایت تعیین میگردد و های مورد نظرشان شامل میگردد .
 ښاغلی صدر اعظم گفتند : - وقتی معارف را با وسایل نا محدود توسعه بدهیم سویه معارف آنقدر مطلوب نخواهد بود . بعد ازین چون فارغ التحصیلان بیشتر به سویه متوسط و لیسه داریم می کوشیم تا سویه علمی اشخاصی که از پوهنخی ها فارغ التحصیل می شوند عالی و موافق امتیازات مدارس عالی باشد .
 ښاغلی میوندوال مشکل اساسی

اصل چرخ میخورد . یکی اینکه افغانستان در راه پیشرفت اقتصادی و تکامل زیر بنای اقتصادی بچوئان تعلیم یافته و بمر دانی ضرورت دارد تا تکامل اقتصادی افغانستان و ساختمان افغانستان را به قوت فکر و بازوی خود پیش برند . و این امر امید بدون معارف ممکن نخواهد بود .

اصل دیگر اینست که در تمام مملکت خوشبختانه در اثر بیداری يك عطش شدید برای معارف موجود است و لهذا باین عطش باید جواب داده شود و دولت به هر راهی که لازم میدانند در مورد معارف افغانستان توجه بنماید .

معارف ابتدائی مطابق قانون اساسی افغانستان در مملکت تا جائیکه حکومت شرایط آنرا مهیا کرده بتواند اجباری و مجانی است . هدف دولت درین راه بوجود آوردن يك طبقه با سواد در افغانستان بوده تا به این طریق بیسوادی از مملکت برداشته شود اما هنوز هم متأسفانه مکاتب ابتدائی به پیمانۀ نیست که فکر کنیم با داشتن مکاتب ابتدائی در همه گوشه ها میتوانیم به يك دوره تحصیل ابتدائی بیسوادی را در نسل آینده محو و نابود سازیم همچنان مکاتب ابتدائی زیر بنای تحصیلات عالی کشور میباشد .

ښاغلی صدر اعظم در جلسه استیضاح ولسی جرگه که تا ساعت ۷ و سی و پنج دقیقه بعد از ظهر ادامه داشت اظهار کردند که حکومت امسال در نظر گرفته است که نسبت به گذشته در شمول به مکاتب ابتدائی شصت و پنج هزار متعلم جدید را جذب کرده بتواند

را گنجایش و ظرفیت پوهنتون خوانده اظهار کردند مشکل ما در برابر فارغ التحصیلانی نیست که از ولایات می آیند وزارت معارف می تواند به طرق مختلفه آنها را جذب نماید .

ښاغلی میوندوال توضیح کردند که حکومت میکوشد تا سویه معارف را در قسمت هائیکه معارف پسمانده با قسمت هائیکه معارف در آنجا پیشرفت کرده نزدیک بسازد اما درین امر ما باید تابع زمان و وقت

باشیم این کار با يك و دو سال میسر نیست اما مهم اینست که آغاز گردد . ښاغلی صدر اعظم در جلسه استیضاح که بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود تذکر دادند مو ضوع معارف موضوعی نیست در يك جلسه و یا يك روز مطرح گردد و حل شود .

ښاغلی میوندوال گفتند : - امسال حکومت میخواهد يك تعداد مکاتب را به سویه های مختلف در اطراف مملکت افتتاح نماید .

همچنان ښاغلی میوندوال درین جلسه احصائیه های مکاتب ولیسه های هر ولایت را با تزئیدی که در نظر است امسال در مکاتب بعضی ولایات صورت بگیرد به مجلس ولسی جرگه ارائه کردند .

ښاغلی میوندوال گفتند : - حکومت همه مشکلات معارف متوازن را در قانون معارف که مشغول تکمیل آن است در نظر خواهد گرفت .

ښاغلی میوندوال ضمن اشاره به مکاتب سیار برای کوچی ها اظهار

کردند که حکومت دو مکتب سیار را برای کوچی ها بصورت تجربوی

در نظر گرفته است که از تجارب این مکتب ها در تاسیس مکاتب سیار دیگر در آینده استفاده خواهد شد .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : -

مکاتب مسلکی ا زاحتیاجات مهم کشور ماست ما باید استقامت

مکاتب را بطرف مسلکی سوق بدهیم تا با تربیه اشخاص فنی و

مسلکی قوه تولیدی مملکت تقویه بیابد .

ښاغلی میوندوال راجع به پلان بیست و پنج ساله معارف که برای

وجود آوردن معارف متوازن در کشور طرح شده است نیز به اعضای ولسی جرگه توضیحات دادند .

در ابتدای جلسه استیضاح یکعهده

از وکلا درین قسمت هائیکه ښاغلی

صدر اعظم توضیحات دادند بالنوبه سوال کردند .

۳۱ حمل :

برای دادن توضیحات حاضر شوند.
در انجمن مراقبت و تطبیق قوانین و سمع شکایات رئیس پروژه برق آبی نغلو حاضر شده و به سوالات اعضای انجمن نسبت عرایضی که به انجمن رسیده بود توضیحات داد .

همچنان در جلسه بر عرایض یکعده اشخاصیکه نسبت اجراءات محاکمات شکایت داشتند غور و مطالعه ابتدائی بعمل آمد .
هکذا انجمن پلان انکشافی و مشکلات اساسی و انجمن امور تجارت نیز جلسه نموده و بر موضوعات مربوطه شان بحث کردند .

اول ثور :- بعضی انجمن های ولسی جرگه قبل از ظهر جلسه نموده و در موضوعات مربوطه شان بحث و مذاکره کردند .

در انجمن روابط بین المللی دکتور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی و ښاغلی عبدالصمد غوث مدیر روابط بین المللی و ملل متحد وزارت امور خارجه حاضر شده و در باره پروژه صدور اعتبارنامه و سند تصویب معاهدات بین الدول و همچنان راجع به موافقت نامه تنظیم امور ترانزیتی بین افغانستان و پاکستان به اعضای انجمن توضیحات دادند .

در انجمن مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات آنجرگه بر عرایض مالکین بسپای افرادی شهری که لین های شان تغییر یافته و از شرکت سرویس شاکی بودند غورو مطالعه شد .

معاون شرکت سرویس و مدیر عمومی ترافیک به انجمن حاضر شده و به سوالات اعضای آن درین

انجمن های ولسی جرگه بر موضوعات مربوطه شان بحث نمودند بعضی از وزراء و منسوبین وزارت خانه ها به انجمن ها حاضر شده در مسایل مربوط با اعضای انجمن مذاکره کردند .

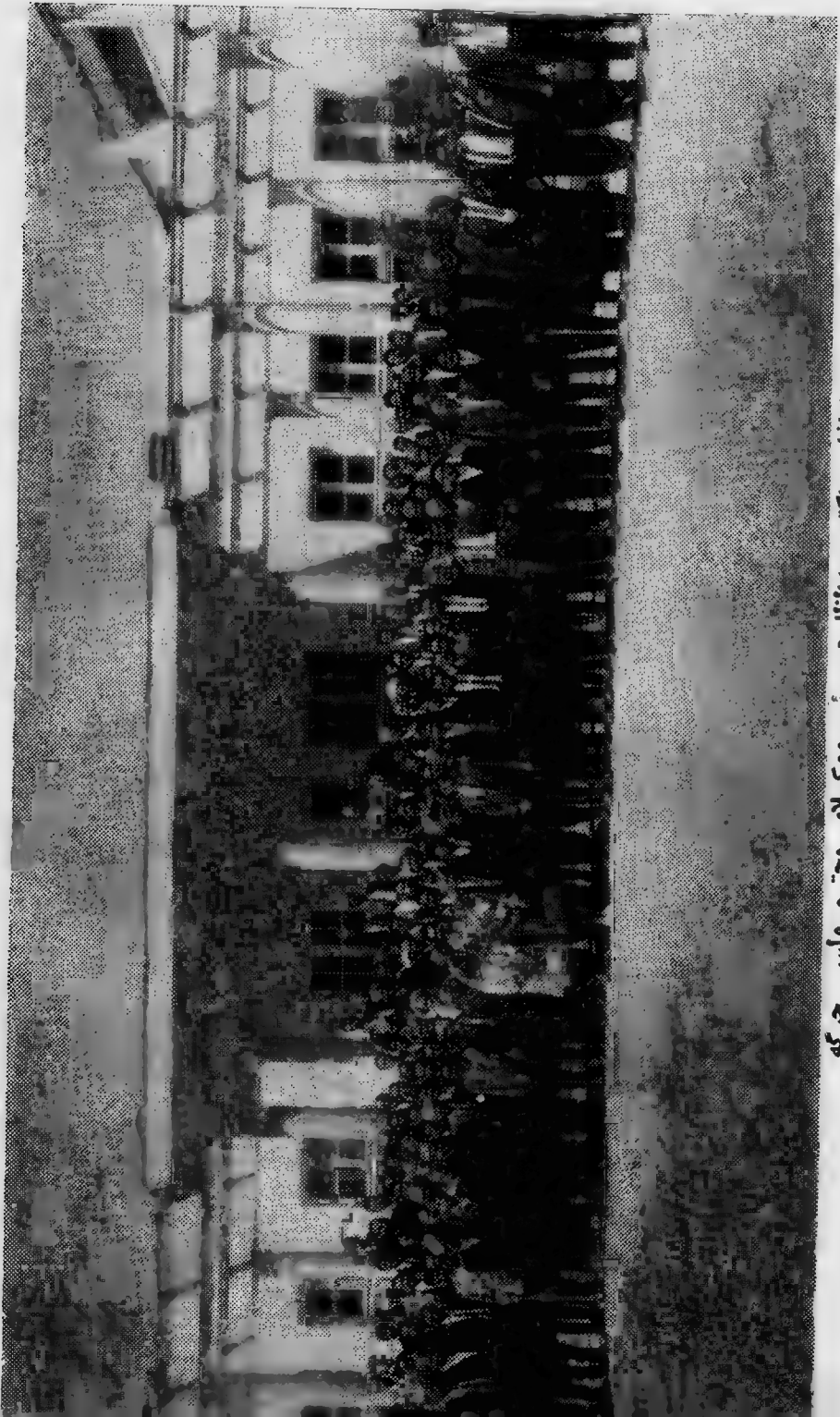
ښاغلی عبدالله یفتلی و زیرماليه بامعین مالی انوزارت به انجمن امور مالی و بودجه حاضر شده و بر موضوع معافی محصول ترکه و تزئید مالیة اراضی به آن انجمن توضیحات دادند .

ښاغلی عبدالستار شالیزی وزیر داخله با معین های آن وزارت و قوماندان عمومی ژاندارم و پولیس با اعضای انجمن امور داخلی و اداره محلی در باره موضوعات مربوط آن انجمن ، مذاکره کرد .
در انجمن امور فرهنگی آخرین قسمت قانون پوهنتون مطالعه گردید و برای توضیحات بیشتر در باره قانون پوهنتون از رئیس پوهنتون دعوت گردید تا در جلسه فردای انجمن اشتراک نماید .

انجمن امور مواصلات و قواید عامه باز هم موضوع کنوانسیون های بین المللی را مطرح بحث قرار داد .

در جلسه این انجمن معین وزارت مخابرات نیز برای دادن توضیحات حاضر شده بود .

دوسیه پروژه حدود اعتبار نامه و سند تصویب معاهدات بین الدول و همچنان دوسیه موافقتنامه تنظیم امور ترانزیتی بین افغانستان و پاکستان در انجمن روابط بین المللی مورد مطالعه قرار گرفت و فیصله شد تا در جلسه فردای انجمن نمایندگان وزارت خارجه

بناغلی داکتر عبدالغلا هر رئیس وکلائی محترم ولسی جرگه

مورد توضیحات دادند . انجمن تقنین و امور عدلی باز هم به مطالعه طرح قانون جرگه های ولایات ادامه داده و تا ماده بیست و دو آنرا مطالعه کردند .

انجمن مالی و بودجه موضوع معطلی محصول مواشی را در جلسه خود مورد غور قرار داده و فیصله نمود تا معین مالی وزارت مالیه روز شنبه به انجمن حاضر شده درین مورد توضیحات بدهد .

انجمن های امور فرهنگی و انکشاف و بهبود اجتماعی هم موضوعات مربوط شانرا مطالعه کردند .

۳ ثور : - انجمن های ولسی جرگه جلسه نموده و نمایندگان بعضی وزارت خانه ها و موسسات برای دادن توضیحات در موضوعات

مورد بحث به انجمن ها حاضر شده بودند .

در انجمن امور فرهنگی ولسی جرگه ښاغلی عبدالحمید مبارز مشاور اطلاعات و کلتور حاضر شده و به سوالات انجمن درباره اخبار مربوط ولسی جرگه از طرف موسسات نشراتی توضیحات داد .

نماینده وزارت اطلاعات و کلتور به اعضای انجمن امور فرهنگی گفت بعد ازین خلاصه جریانات ولسی جرگه در روزنامه ها بصورت راپور نشر خواهد گردید .

در انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه ښاغلی محمد انور ضیائی معین مالی وزارت مالیه با رئیس عواید آن وزارت حاضر شده و بسوالات انجمن در موضوعات معطلی محصول مواشی و تزئید

انجمن امور فرهنگی ولسی جرگه

از راست به چپ وکیل عبدالوکیل از خوشه ، وکیل حاجی نور محمد از روئین دو آب وکیل سید محمد اذره پیچ ، رئیس جرگه وکیل عبدالوکیل صداقت از کامه ، منشی جرگه وکیل سید خدیجه احراری از شهر هرات ، وکیل عبدالوکیل ازاره ، وکیل محمد عیسی از چاه آب و نایب رئیس جرگه وکیل محمد گلدي اذره لک آباد .

راجع به برق ، صحن کوره وطنی و ساعت کار کارگران توضیحات دادند .

همچنان انجمن های پلان انکشافی و تشکیلات اساسی و تقنینی و امور عدلی نیز بر موضوعات مربوطشان بحث و مذاکره کردند .

۴ ثور : - ولسی جرگہ در جلسه عمومی خود فیصله نمود تا درباره موثر های حکومت يك انجمن مختلط از ولسی جرگہ و مشرانو جرگہ تشکیل و يك تصویب مشترك و واحدی را در این باره بمیان آرند . در جلسه ولسی جرگہ تصویب مشرانو جرگہ در باره موثر های حکومتی که در آن تصویب ، ولسی جرگہ با تذکراتش تأیید شده بود مطرح بحث قرار گرفت عده ای از وکلا ولسی جرگہ تذکرات مشرانو

جرگہ را مکمل تصویب ، ولسی جرگہ و عده دیگر آنها مخالف تصویب ولسی جرگہ می دانستند پس از چند ساعت بحث فیصله شد تا مطابق ماده ۷۴ قانون اساسی يك انجمن مختلط از هر دو جرگہ تشکیل و کمیته مذکور صرف در تعدیلات مشرانو جرگہ بحث و تصویب مشترك و واحدی راتمیه کند .

همچنین در جلسه فیصله گردید هر گاه انجمن مختلط تا موقع مطالعه بودجه به نتیجه نرسد برای جلوگیری از خساره مزید در این مورد به انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگہ هدایت داده شود که در موقع مطالعه بودجه تمام مصارف تنقیص شده را از بودجه وضع و قیمت فروش آنها در عواید دولت قید نماید .

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر

محصول اموال وارداتی و صادراتی کشور توضیحات داد .

همچنان بناغلی عبدالرسول معاون واحد اداری ارزاق و احتیاجات عامه باین انجمن حاضر شد و وراجع به طرز تهیه و خریداری غله سال ۱۳۴۴ و ۱۳۴۵ به انجمن توضیحات داد .

سوالهایی در این مورد از طرف انجمن برای دادن جواب تحریری به ایشان سپرده شد .

پوهاند محمد اصغر کابل بناروال قبل از ظهر به انجمن امور داخلی و اداره محلی رفته و به سوالات اعضای انجمن در باره کنترل نرخ مواد ارتزاقی و صفائی شهر جواب گفته و سوالات تحریری انجمن را برای دادن جواب تسلیم شد .

موضوع تزئید محصول پست هوائی و زمینی و پست بکس باز هم در انجمن امور مواصلاتی با فواید عامه برای آخرین بار مطالعه شد و قرار انجمن در این باره صادر گردیده و به دارالانشاء ولسی جرگہ سپرده شد تا به مجلس عمومی ارائه شود .

انجمن مراقبت و تطبیق قوانین و سمع شکایات بمطالعه شکایت مالکین بسپای انفرادی و داخل گروپ پرداخت .

دگروال عبدالشکور قوماندان عمومی ژاندارم و پولیس برای مذاکره در این موضوع نیز بانجمن حاضر گردیده بود .

انجنیر عبدالقدوس مجید معین وزارت معادن و صنایع با رئیس صنایع و مدیر عمومی کار و کارگر آن وزارت در مقابل سوالات اعضای انجمن معادن و صنایع ولسی جرگہ

رئیس ولسی جرگه دایر شده بود.

۵- **نور:** - در جلسه ولسی جرگه

تشکیل انجمن تحقیق برای واریسی از امور پروژه نغلو مطابق ماده ۶۸ قانون اساسی به اکثریت آراء تایید گردید. انجمن مراقبت تطبیق قوانین و سمع شکایات ولسی جرگه راپور کار و مطالعات انجمن را در باره عرایض عده از درپوران پروژه نغلو که قبلاً به آن انجمن سپرده شده بود به مجلس عمومی تقدیم کرد. تا برآن بحث و مذاکره صورت بگیرد.

در جلسه که بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود پیشنهاد های متعددی از طرف عده از وکلا در زمینه ارائه گردید در نتیجه مجلس فیصله کرد تا مطابق ماده ۶۸ قانون اساسی انجمن تحقیق برای واریسی از امور پروژه نغلو تعیین شود.

۷- **نور:** - انجمن های ولسی جرگه جلسه نموده و در باره موضوعات مربوط به مطالعات شان ادامه دادند.

در انجمن مالی و بودجه که به ریاست وکیل عبدالقیوم جلسه کرده بود موضوع خریداری غله سال ۱۳۴۴ و ۱۳۴۵ و جواب تحریری واحد ارزاق و احتیاجات عامه در این باره مورد مطالعه قرار گرفت و تصامیمی راجع به آن اتخاذ شد. طرح قانون اعاده و حفاظه شخصیت در انجمن انکشاف و بهبود اجتماعی که بریاست وکیل عبدالقیوم فرزانه جلسه کرده بود مورد تدقیق و غور بیشتر قرار گرفت.

انجمن روابط بین المللی در باره موافقتنامه حمل و نقل هوائی بین افغانستان و عراق پروژه قانون

صدور اعتبار نامه و سند تصویب معاهدات بین الدول موافقتنامه تبادل اموال تجارتی بین افغانستان و چکوسلواکیا غور نموده و تصاویر خود را به دارالانشاء ولسی جرگه سپرد تا به مجلس عمومی ارائه گردد.

این انجمن بریاست وکیل شاغاسی جلسه کرده بود.

در انجمن امور فرهنگی که بریاست وکیل عبدالوکیل صداقت دایر شده بود رئیس پوهنتون کابل با روسای پوهنځی های حقوق و شرعیات حاضر شده و در باره تعدیلاتی که از طرف انجمن در طرح قانون پوهنتون صورت گرفته بود با اعضای انجمن مذاکره نمودند. طرح قانون پوهنتون که از طرف انجمن با تعدیلاتی تصویب شده، به مجلس عمومی ارائه شد.

همچنان انجمن سمع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین بریاست وکیل محمد علم انجمن امور تقنین و عدلی بریاست وکیل میر محمد صدیق فرهنگ و انجمن امور داخله و اداره محلی بریاست وکیل عبدالقدوس صافی و انجمن تشکیلات و پلان انکشافی به ریاست وکیل امیر محمد حسیب جلسه نموده موضوعات مربوطه شانرا مطالعه کردند.

۱۲ **نور:** - در جلسه ولسی جرگه شش عضو هیئت واریسی امور پروژه نغلو از جمله کاندید ها با اکثریت آراء انتخاب گردید.

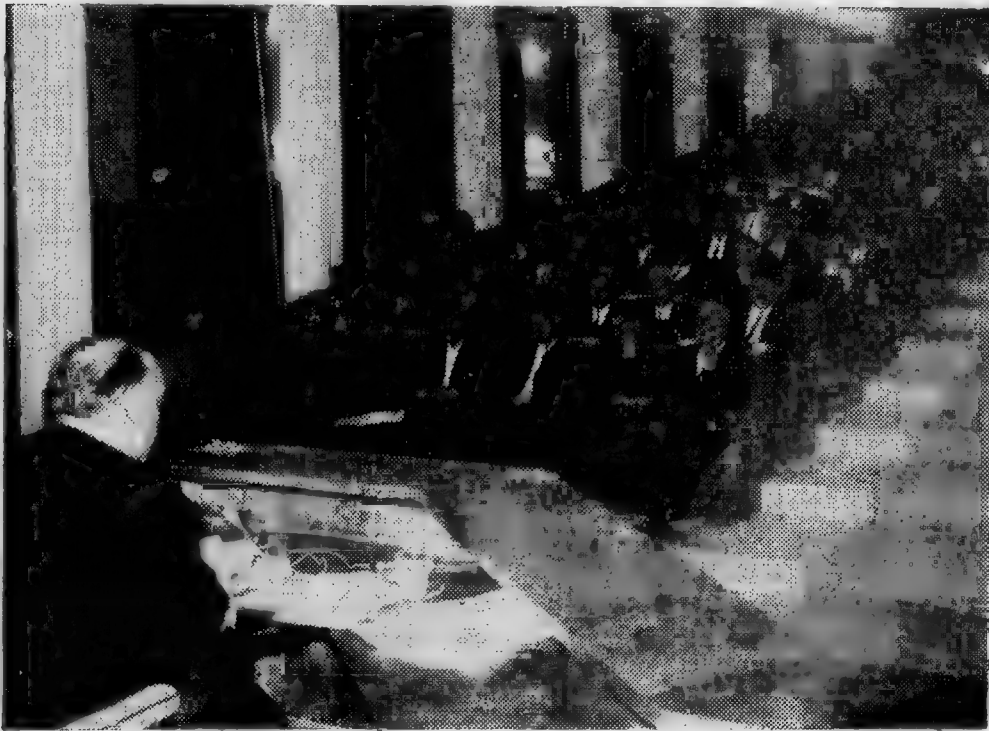
رای گیری سری در باره تعیین چهار عضو دیگر هیئت از جمله کاندید ها به تاریخ ۱۳ نور صورت گرفت.

فی الجمله ۱۹ تن از وکلای ولسی

جرگہ خود را جهت عضویت درین هیئت دہ عضو ی کاندید نموده اند . وزارت تجارت به اتحاد شوروی اعزام گردیده بود .

همچنان در آن جلسہ به وزارت تجارت در قسمت پیشنهاد آن وزارت مبنی بر تورید یکتعداد موترها از اتحاد شوروی تذکر داده شد . تا آن وزارت در زمینہ توسط مکتوب رسمی با ولسی جرگہ تماس بگیرد . باید تذکر داد قبل از فیصلہ ہمال گذشتہ ولسی جرگہ دربارہ عدم تورید موترها ہیئتیی برای خریداری موترهای جدید از طرف

در جلسہ کہ بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگہ دایر گردیدہ بود بعد از رای گیری سری وکیل محمد علی قاضی زادہ از پښتون زرغون ہرات ، وکیل عزیزاللہ واصفی از خاکریز کندہار وکیل صالح محمد حنیفی از برکی برک لوگر ، وکیل عبدالرشید داوری از ناوہ بارکزیایی ہیلمند ، وکیل حاجی محمد از چمکنی پکتیا وکیل عبدالوکیل

۳۰ جہل ۱۳۴۵ ولسی جرگہ بسوالان وکلا توضیحات میدہند . ہشاغلی محمد ہاشم میوندوال صدر اعظم در جلسہ استیضاح تاریخ

مشغولیت های داخلی مطابق آنچه در خط مشی ۱۱ عقرب سال گذشته ذکر و از طرف وکلای محترم ملت تأیید شده بود این سیاست را با کمال پایداری و جدیت پیروی نموده سعی بوده است روابط آن با همه کشور های جهان با اساس احترام متقابل و دوستی توسعه یابد .

در این مورد مسافرت های متقابل نقش مؤثری داشته است . سفر های زعمای دوست به افغانستان در این جا قابل تذکر می باشد . جلالتمآب کریل مازوروف معاون شورای وزیران اتحاد شوروی به مناسبت افتتاح شاهراه غربی افغانستان به کشور ما مسافرت دوستانه نموده . جلالتمآب الکسی کوسیگین رئیس شورای وزیران اتحاد شوروی که نخست ایشان را در مراسم درگذشت شاستری فقید در دهلی ملاقات نموده بودم و در راه عودت از دهلی به مسکو بتاريخ ۲۴ جدی به کابل رسیده و اقامت مختصری نمودند .

بتاریخ ۲۶ حوت ۴۴ جلالتمآب پیتیر ستامبولیچ رئیس شورای اجرایه فیدرال یوگوسلاو یا مسافرت رسمی و دوستانه بکشور ما نمودند اخیراً بتا ریخ ۱۵ حمل ۱۳۴۵ جلالتمآب لیوشاویچ رئیس جمهوریت مردم چین در اتردعوت اعلیحضرت معظم همایونی به کشور ما مسافرت رسمی و دوستانه نمودند .

ښاغلی میوندوال به مسافرت رسمی و دوستانه شان به اتحاد شوروی اشاره نموده گفتند : - در پایان این مسافرت و مسافرت های زعمای دولت دوست به افغانستان اعلامیه های مشترک و

صداقت از کامه ننگرهار بحیث اعضای هیئت تعیین گردیدند . رأی گیری درمورد باقی مانده هیئت نسبت اینکه آنها اکثریت اعضای حاضر ولسی جرگه را بدست نیاورده بودند صورت گرفت .

۱۳ ثور : - جلسه استیضاح ولسی جرگه به توضیحات دربار سیاست خارجی افغانستان و نتایج مسافرت های ښاغلی صدر اعظم بخارج و مذاکره شان با زعمای دول دوست در افغانستان و مسئله پښتونستان مختص گردیده بود . در آغاز جلسه استیضاح ښاغلی صدر اعظم در باره این موضوعات بیانات عمومی ایراد نمودند و بعداً به سوالات ۴۵ وکیل توضیحات دادند .

ښاغلی میوندوال در این جلسه گفتند : - اگر چه سیاست خارجی افغانستان تماماً روشن و واضح است این جلسه به من موقع میدهد که در باره جهات مختلف موضوع تفصیلات بدهم .

چنانچه در اعلامیه ۲۸ سنبله ۱۳۴۳ لویه جرگه ذکر شده ، سیاست خارجی افغانستان بر اصول عنعنوی بیطرفی قضاوت آزاد در مسائل بین المللی ، عدم الحاق به پیمانهای نظامی ، صلح خواهی همزیستی مسالمت آمیز بر اساس احترام متقابل و پابندی به منشور ملل متحد استوار میباشد و این سیاست برای حفظ منافع و حیثیت افغانستان و مساعی آن به منظور بهتر ساختن سوبه زندگی خود و تأمین صلح بین المللی مفید و ضروری است . ښاغلی صدر اعظم اظهار کردند : - حکومت افغانستان در این مدت در ساحه سیاست خارجی با وجود

اطلاعات مفصل برای اطلاع هموطنان و جهانیان نشر شده است . مقصد از این همه مسافرت‌های متقابل تشنید علایق دوستانه به اساس احترام متقابل، مساوات، عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر . همزیستی مسالمت آمیز ، همکاری در ساحات مختلفه و خاصه در ساحه اقتصادی و تقویت مبانی صلح جهان بوده است .

ښاغلی میوندوال افزودند : - افغانستان مساعدتهای اقتصادی و بیقید و شرط کشورهای دوست را به نیکوئی استقبال کرده است و میکند . چنانکه در اعلامیه مشترک افغانستان و اتحاد شوروی تاریخی ۲۱ دلو ۱۳۴۴ خوانده میشود طرفین اظهار عقیده نموده‌اند تصمیمی که اتحاد شوروی برای دوام مساعدت های دوستانه و بی شائبه خویش اتخاذ نموده است در عملی شدن سومین پلان پنجساله افغانستان که تطبیق آن سر از سال آینده آغاز میشود تأثیر وسیع و مثبت خواهد داشت . همچنین اعلامیه مشترک افغانستان و یوگوسلاویا تاریخی ۲۹ حوت ۱۳۴۴ ملاحظه میشود که طرفین موافقه نموده‌اند یوگوسلاویا از طریق همکاری اقتصادی در اجرای بعضی پروژه های انکشافی سومین پلان پنجساله افغانستان سهم خواهد گرفت .

در اعلامیه مشترک افغانستان و چین که بتاريخ نهم ماه گذشته صادر گردید طرفین موافقه همکاری اقتصادی و تخنیکی را که یکسال قبل در کابل انعقاد یافته بودند نشانه همکاری دوستانه بین هر دو کشور می شناسند . همچنین مذاکرات

برای دوام مساعدت بی قید و شرط دیگر کشورهای دوست با افغانستان ادامه دارد و محل تطبیق آن در طی ماه های آینده هنگامیکه سومین پلان پنجساله افغانستان تسوید شود تعیین و تشخیص خواهد یافت . ښاغلی صدر اعظم اظهار کردند که افغانستان مجاهدات خود را به منظور پیشبرد خط مشی حکومت پیروی خواهد نمود تا آنکه روابط حسنه همسایگی نیک ، احترام متقابل ، عدم مداخله و همکاری آزاد مبنی بر حقوق مساوی و اصول همزیستی مسالمت آمیز با همه کشورهای جهان دارای رژیم های مختلف و صلح جهان استوار و مستحکمتر گردد و باین موجب حکومت برای توسعه تعاون در شقوق تخنیکی، تجارت و ترانسپورت پاکستان ذی علاقه و خاصه کشور های این منطقه ابراز مساعی خواهد نمود .

ښاغلی میوندوال تذکر دادند : - افغانستان به تأیید و تقویت صلح و سلام جهانی و خاصه تشنید مبانی صلح در این منطقه جهان که در آن زندگی می کنیم علاقه مندی فعال نشان داده است .

حکومت افغانستان از انعقاد کنفرانس تاشکند از بدو امر پشتیبانی جدی کرده و اعلامیه صادره آنرا تأیید نموده بود :

حکومت افغانستان اظهار یقین نموده و می نماید که پیروی صمیمانه روحیه تاشکند توسط هند و پاکستان امکانات تفاهم و همکاری و صلح را بین این دو کشور فراهم می آرد .

حکومت افغانستان در باره موضوع ویتنام که صلح جهان را به مخاطره

بود و مطابق اعلامیه تاریخی ۲۸ سنبله ۱۳۴۳ لویه جرگه از راه مسالمت آمیز دوام یافته است و می یابد .

ښاغلی صدر اعظم علاوه کردند طی مذاکرات ۱۲ جدی گذشته هنگامیکه فیلمارshall محمد ایوبخان رئیس جمهور پاکستان به کابل مسافرت نمودند موضوع را با ایشان در میان گذاشتیم . طرفین بر این اظهار موافقت نمودند که امکانات حل مسئله با روحیه تفاهم جستجو شود .

حکومت افغانستان متوقع است که تماس های مزید در آینده بین افغانستان و پاکستان راه حل قضیه را مطابق آمال مردم و منورین و همه رهبران پښتونستان بگشاید . جلسه استیضاح ولسی جرگه که بریاست دوکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود از ساعت دو تا هفت بعد از ظهر ادامه یافت . در ختم جلسه اعضای ولسی جرگه موافقت نمودند که بحث بر موضوع بقدر کافی صورت گرفته است .

در جلسه قبل از ظهر ولسی جرگه راجع به طرز رأی گیری در مورد تعیین چهارعضو باقیمانده هیئت واریسی امور پروژه نغلو بحث گردید و رأی گیری در این باره به آینده موکول شد .

۱۴ ثور : - یازده انجمن ولسی جرگه جلسه نموده و موضوعات مربوط شانرا مطالعه کردند . در انجمن مالی و بودجه که به ریاست وکیل عبدالقیوم جلسه کرد موضوعات قیمت پست بکس و تعیین محصولات جدید پستی که با اساس منطقه صورت گرفته است مطالعه گردید .

انداخته ابراز نگرانی شدید نموده نظریه خود را در این مورد بارها اعلام نموده است و آرزومند است برای مردم ویتنام این امکانات میسر گردد که سرنوشت خود را بدون هیچگونه مداخله ا زخارج تعیین نمایند و به حقوق غیر قابل انکار خویش برای صلح، استقلال و وحدت نایل گردند . و باین منظور مندرجات قرار داد های ۱۹۵۴ باید از طرف همه کشور های جهان رعایت شود .

حکومت افغانستان معتقد است که در مذاکرات صلح ویتنام جبهه آزادی ملی ویتنام جنوبی باید شامل باشد .

ښاغلی صدر اعظم در اخیر راجع به سیاست افغانستان در مورد مسئله پښتونستان مطابق آمال حقیقی مردم و زعمای آن حل شده برادران پښتونستانی ما به حقوق خویش نایل گردند .

چنانکه معلوم است با علایقی که ملت افغانستان با ملت پاکستان دارد و با موقعیت جغرافیائی پاکستان در این منطقه مردم ما آرزومند اند که روابط آن کشور مسلمان بر حسب مطلوب برادرانه باشد .

مسئله پښتونستان که از بقایای استعمار میباشد و تا امروز راه حلی نیافته است در این مورد یگانه علایقی در این روابط میباشد .

مسئله پښتونستان در رأس سیاست ما قرار داشته و مساعی حکومت به منظور تأمین حق تعیین سرنوشت برادران پښتونستانی مطابق خط مشی کابینه موجوده که شش ماه قبل بتاريخ ۱۱ عقرب به تصویب این جرگه محترم رسیده

پروژه برق آبی ماهی پر در جلسه انجمن امور صنایع و معادن بریاست صالح محمد حنیفی دایر شده بود مطالعه گردید .

در انجمن تقنین که بریاست وکیل میر محمد صدیق فرهنگ جلسه کرده بود مطالعه پروژه قانون جرگه های ولایات به پایان رسیده و به دارالانشاء سپرده شد تا به مجلس عمومی پیش شود .

طرح قانون پوهنتون برای آخرین بار در انجمن امور فرهنگی مطالعه شد و با تعدیلاتی جهت غور مزید به انجمن تقنین سپرده شد . این انجمن بریاست وکیل عبدالوکیل صداقت جلسه کرده بود .

انجمن امور مواصلات و فواید عامه بریاست سید شاه نادری جلسه کرده و به مطالعه خود در موضوع کنوانسیون های بین المللی پستی ادامه داد .

همچنان جلسه انجمن امور صحتی بریاست وکیل محمد نعیم دایر گردیده و بر موضوعات مربوط مذاکره گردیده و هم در انجمن امور داخلی و اداره محلی که بریاست وکیل عبدالقدوس صافی جلسه کرده بود موضوع بناروالی ها مورد بحث قرار گرفت .

۱۵ نو : - انجمن های ولسی جرگه باز هم موضوعات مربوط شان را مورد بحث و مذاکره قرار دادند و در بعضی انجمن ها فیصله شد تا وزراء به انجمن حاضر شوند . موضوع خریداری غله بهال ۴۴ و معافی محصول تر که خط در جلسه روز پنجشنبه انجمن مالی و بودجه که بریاست وکیل عبدالقیوم دایر شده بود بتصویب رسیده و به دارالانشاء ولسی جرگه سپرده شد

انجنیر محمد عظیم گران معین وزارت مخابرات در جلسه انجمن حاضر شده و درین موارد بسوالات اعضای انجمن توضیحات داد .

انجمن روابط بین المللی موافقت نامه تبادل اموال بین افغانستان و جمهوریت مردم چین را به تصویب رسانده و آنرا به دارالانشاء سپرد . در این انجمن که بریاست وکیل شاه غاسی جلسه کرده بود موافقت نامه کلتوری بین افغانستان و انگلستان مطالعه شده نظریه انجمن در باره آن صادر شد .

موضوع تشکیلات و گرافهای وزارت زراعت بشمول موضوعات فارم ها و جنگلات و امور مالداري و غلجچر ها در انجمن امور زراعت و مالداري ولسی جرگه مطرح گردید . شباغلی محمد حسن کشتیار رئیس جنگلات و رئیس آبیاری وزارت زراعت و آبیاری در این انجمن که بریاست وکیل کمال الدین اسحق زی دایر شده بود حاضر شده و درین باره توضیحات دادند .

انجمن امور انکشاف بهبود اجتماعی بریاست وکیل عبدالکریم فرزاد جلسه کرده و قرار خود را درباره تسوید قانون محافظه شخصیت در توقیف خانه ها و محابس صادر کرده و آنرا به انجمن تقنین سپرد . همچنان این انجمن مسوده قانون کار و کارگر را از ماده اول تا هژدهم مطالعه کرد .

در انجمن سمع شکایات موضوع مالچر دشت کیله گی که فعلاً تحت اثر پروژه زراعت میباشد مورد بحث قرار گرفت و هم یک تعداد عرایض به انجمن مطرح شد . این انجمن به ریاست وکیل محمد علم جلسه کرده بود .

در انجمن امور دفاع ملی رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی به انجمن حاضر شده و در موضوعات مربوط به مجلوبین ، ماده هفتم ضمیمه اصولنامه و مجلای عسکری مباحثه صورت گرفت .

درین جلسه انجمن که بریاست وکیل محمد صدیق توخی منعقد شده بود اعضای انجمن در موضوعات مختلف یاد داشت هائی را بغرض جواب به رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی سپردند .

۱۸ ثور : - در جلسه ولسی جرگه سه عضو دیگر هیئت واریسی امور پروژه نغلو تعیین گردیده و موضوع معافی محصول تر که به اکثریت آراء تصویب شد .

همچنان درین جلسه مکتوب وزارت داخله راجع به پسمای انفرادی برای مطالعه و غور سپرده شد . جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر

انجمن امور دفاع ملی در ولسی جرگه

تا آفریقا به مجلس عمومی پیش کند . همچنان در این انجمن راجع به تزئید مالیه اراضی جواب وزارت مالیه مطالعه گردیده و فیصله شد تا وزیر مالیه در جلسه انجمن برای دادن توضیحات بیشتر حاضر شود . راپور و گراف های وزارت زراعت و آبیاری باز هم در انجمن امور زراعت و مالداري مطرح بحث قرار گرفت و فیصله شد تا وزیر زراعت برای دادن توضیحات به انجمن حاضر شود این انجمن بریاست وکیل کمال الدین اسحق زی جلسه کرده بود .

در انجمن مواصلات و فواید عامه که بریاست سید شاه ناصر نادری ، جلسه کرده بود بحث در مورد کنوانسیون های پستی ادامه یافت و نماینده مخابرات نیز برای تسلیم شدن سوالات تحریری انجمن در این باره حاضر شده بود .

از راست به چپ : وکیل محمد عظیم از بلچراغ ، وکیل عبد البصیر ادرسکن وکیل محمد کبیر منشی انجمن از شینوار ، وکیل محمد صدیق از اوبه هرات ورئیس انجمن ، وکیل لعل محمد از شاه ولی کوت ، و وکیل میر عبد الله از شین دند وکیل عبدالوهاب از پرچمن .

ولسی جرگه بریاست دو کتور عبدالظاهر رئیس آن جرگه دایر گردیده بود .

در جلسه قبل از ظهر و کلابیشنهاد های مختلفی درباره طرز انتخاب سه عضوی باقیمانده هیئت واریسی امور پروژه نفلو داشتند .

بالاخره پس از سه ساعت بحث فیصله گردید تا کاندید های اعضای باقیمانده هیئت در خواست های تحریری شانرا به دارالانشاء بدهند و پس از آن رأی گیری سری در مورد شان برای تعیین سه نفر صورت بگیرد .

در اثر رأی گیری از جمله ۹ کاندید وکیل محمد ظاهر یونسی از نهر شاهی بلخ ، وکیل سید یحیی از دولت آباد بلخ ، و وکیل علی محمد از دره صوف ولایت سمنگان به اکثریت آراء انتخاب گردید .

وکیل عبدالحکیم سپین از مرکز فراه قبلا برای عضویت درین هیئت تعیین شده بود .

در جلسه ولسی جرگه پس از ختم رای گیری بعضی از وکلای پیشنهاد های را در مورد وظایف طرز فعالیت و مدت کار این هیئت پیش کردند اما پیشنهاد وکیل عبدالوکیل صداقت از کامه و وکیل عبدالهادی هدایت از خویگانی ولایت ننگرهار در این باره بتصویب رسید . آنها پیشنهاد کرده بودند تا در باره وظایف ، طرز فعالیت و مدت کار هیئت از طرف خود هیئت مطالعه صورت بگیرد و بعداً به مجلس عمومی تقدیم گردد .

در جلسه بعد از ظهر ولسی جرگه موضوع معافی محصول تر که نیز مطرح بحث قرار گرفت و راپور

انجمن مالی و بودجه در باره تأیید آن از طرف وکیل محمد شاه ارشاد منشی ولسی جرگه قرائت گردید . پس از بحث مجلس به اکثریت آراء موضوع معافی محصول تر که را به تصویب رسانید .

همچنان در جلسه بعد از ظهر فیصله شد تا مکتوب وزارت داخله در برابر فیصله قبلی ولسی جرگه درباره بسپای انفرادی که تفسیر حقوقی و قانونی دارد باید به انجمن تقنین و امور عدلی برای غور سپرده شود .

درین مکتوب راجع به تقسیمات بسپای انفرادی و مقررات بسپائی نیز تذکراتی درج گردیده بود .

۲۱ ثور : - انجمن های ولسی جرگه جلسات شان را برای بحث در موضوعاتی که از طرف وزارت ها رسیده بود ادامه دادند .

موضوع تبادله اموال بین حکومت افغانستان و جمهوریت مردم چین در انجمن امور تجارت که به ریاست وکیل محمد عمر اندخویی دایر شده بود مطرح بحث قرار داده شد .

همچنان انجمن در موضوع حمل و نقل نفت توسط ترانسپورت کنندها به مطالعات مقدماتی پرداخت . در جلسه انجمن مالی و بودجه که به ریاست وکیل عبدالقیوم نماینده مرکز بدخشان دایر شده بود موضوع تزئید قیمت پست بکمی با جواب وزارت مخابرات در این باره مطالعه گردیده و قرار انجمن صادر شد .

همچنان یناغلی محمد انور ضیائی معین مالی وزارت مالیه با بنا غلی شمس الذکر کاظمی رئیس عواید آن وزارت باین انجمن حاضر شده و

جواب وزارت مالیه راجع به تزئید محصول اموال وارداتی و صادراتی کشور در جلسه انجمن مالی و بودجه آنریاست تحت اثر وکیل عبدالقیوم دایر شده مطرح بحث قرار گرفت و فیصله شد تا برای توضیحات بیشتر بنیاعلی عبدالله یفتلی وزیر مالیه روز شنبه به انجمن حاضر شود.

بنیاعلی محمد آصف مایل معین وزارت معارف با بنیاعلی توریالی اعتمادی رئیس پوهنتون و معاون پوهنځی تعلیم و تربیه به انجمن رفته و درباره پیشنهاد و کلا در مورد تأسیس کوپراتیف وضع شرایط جداگانه برای استخدا م و تقاعد معلمین که مطابق دیگر مامورین نباشد بحث و مذاکره نمودند.

در انجمن امور فواید عامه و مواصلات که بریاست سید شاه جلسه کرده بود موضوع کنوانسیون های بین المللی پست برای آخرین بار مطالعه شده و قرار انجمن در این باره صادر شد.

انجمن امور صحی بریاست وکیل محمد نسیم تولواره باز هم به بحث خود در موضوع تشکیلات وزارت صحیه ادامه داده فیصله نمود تا پیغله کبرا نورزائی روز شنبه به انجمن حاضر شده و راجع به تشکیلات آن وزارت توضیحات بدهد.

غور بر موضوع خدمت شاقه و مجلوبین که از طرف بعضی از اعضای انجمن امور دفاعی پیشنهاد شده بود در جلسه انجمن که بریاست وکیل محمد صدیق توخی دایر شده صورت گرفت. انجمن سمع شکایات و مرا قبت

درباره تزئید مالیه اراضی توضیحات دادند يك تعداد سوال هائی انجمن در این باره برای تهیه توضیحات بیشتر به معین مالی وزارت مالیه سپرده شد. انجمن امور داخله که بریاست وکیل عبدالقدوس دایر شده بود روی جواب بناروالی کابل بحث نمود.

دو واحد اداری جدید املاک و اسکان و ارزاق و احتیاجات عامه باز هم در انجمن امور پلان انکشافی و تشکیلات اساسی مورد بحث قرار گرفت.

درین جلسه که بریاست وکیل امیر محمد حسیب دایر شده بود تصامیمی در این باره اتخاذ گردید. تورید ماشین آلات زراعتی و اصلاح وضع زراعت و فعالیت های بانک زراعتی در انجمن امور زراعت و مالداري مطالعه گردیده و در آن باره از وزارت زراعت و آبیاری توضیحات خواسته شد.

جلسه انجمن بریاست وکیل کمال الدین اسحق زی دایر شده بود. انجمن امور صحی بریاست وکیل محمد نسیم راجع به تشکیلات وزارت صحیه غور و مطالعه کرد.

در انجمن مراقبت و تطبیق قوانین و سمع شکایات که بریاست وکیل محمد علم جلسه کرده بود برپانزده عریضه غور صورت گرفت و در انجمن امور دفاعی که بریاست وکیل محمد صدیق جلسه کرده بود بر عریض رسیدگی شد.

۲۲ ثور :- تزئید محصول اموال وارداتی و صادراتی تشکیل کوپراتیف ها برای معلمین و موضوع خدمت شاقه و مجلوبین در انجمن های ولسی جرگه مورد بحث قرار گرفت.

و تطبیق قوانین بریاست وکیل محمد علم جلسہ کرد در آن جلسہ وکیل عبدالحمید منشی عرایض وارده را قرائت کردہ و در مورد آنها از طرف انجمن رسیدگی صورت گرفت .

همچنان انجمن امور عدلی و تقنین بریاست وکیل میر محمد صدیق فرهنگ ، انجمن امور داخلہ وادارہ محلی بریاست وکیل عبدالقدوس صافی نیز جلسہ کردہ موضوعات مربوطہ شان را مطالعہ نمودند .

۲۴ تور : - انجمن های ولسی جرگہ جلسہ کردہ و بر موضوعات مربوط شان غور کردند وزرای داخلہ ، عدلیہ ، مالیہ ، معادن و صنایع ، صحتیہ و تجارت نیز بہ جلسات انجمن ہا اشتراک نمودہ و بسوالات اعضای انجمن ہا توضیحات دادند .

نباغلی عبدالستار شالیزی وزیر داخلہ با نباغلی عبدالوہاب ملکیار معین اول آنوزارت بہ انجمن امور داخلہ و ادارہ محلی رفتہ و بسوالات اعضاء انجمن در مورد تشکیلات ولایات توضیحات دادند .

همچنان نباغلی ملکیار راجع بہ اجراءات مامورین پیشنهاد های وکیل یار محمد از ارغستان وکیل جمال خان از باغران را یاد داشت گرفت این انجمن بریاست وکیل عبدالقدوس صافی جلسہ کردہ بود . دکتر عبدالحکیم طبیبی و زیر عدلیہ با دکتر فاضلی رئیس تقنین آنوزارت بہ انجمن سمع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین ولسی جرگہ رفتہ و راجع بہ مشکلات موجودہ مادہ پنج ازدواج و ترتیب نکاح خط بہ سوالات اعضای انجمن توضیحات داد .

دکتر طبیبی گفت :- کہوزا رت عدلیہ برای رفع این مشکلات پروژہ قانون ازدواج را تحت مطالعہ قرار دادہ و تعدیلات لازم را بر آن وارد کردہ است .

این تعدیلات بعد از تصویب مجلس عالی وزراء بہ ولسی جرگہ رویت دادہ خواهد شد .

وزیر عدلیہ افزود ہدف وزارت عدلیہ درین زمینہ با در نظر گرفتن ایجابات و شرایط محیطی و عنعنوی منظم ساختن روابط فامیلی مردم و از بین بردن مشکلاتی است کہ در قسمت دعاوی نکاح و ازدواج موجود میباشد .

دکتر طبیبی تذکر داد ثبت نکاح خط وسیلہ خوبی برای جلوگیری از دعاوی بودہ و وظیفہ رسیدگی محاکم را آسان میسازد .

کمسیون سمع شکایات بہ جوابات وزیر عدلیہ قناعت کردہ و نظریات وی را تأیید نمود .

وزیر عدلیہ وعدہ داد تا راجع بہ قضایای مورد رسیدگی انجمن تحقیق بیشتر نمودہ نتیجہ را باطلاع انجمن برساند .

همچنان درین انجمن کہ بریاست وکیل محمد علم جلسہ کردہ بود در بارہٗ یکتعداد عرایض مردم رسیدگی صورت گرفت .

انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر معادن و صنایع با مدیر کار و کارگر آنوزارت بہ انجمن بہبود و انکشاف اجتماعی رفتہ و راجع بہ سمع قانون کار و کارگر و بیمہ های اجتماعی کہ در آن انجمن تحت غور میباشد مذاکرہ کردند انجمن از وزیر معادن و صنایع در بارہٗ قرار داد کار، مدت و شرایط کار و روابط کارگر و کارفرما و تعطیلات

و رخصتی ها و حد اقل مزد و بیمه های پیری به تقاعد. صحتی و مرگ و تدابیر فنی در ساحه کارسوالاتی نمودند که از طرف انجنیر سلیم توضیحات داده شد.

ښاغلی عبداللہ یفتلی وزیر مالیه با ښاغلی محمد انور ضیائی معین مالی و رئیس عواید آ نوزارت به انجمن مالی و بودجه ولسی جرگه که بریاست وکیل عبدالقیوم جلسه کرده بودند رفته و به سوالات و کلا در مورد دو چند ساختن مالیه اراضی و تعیین حداقل مالیه فی جریب زمین دو افغانی توضیحات دادند.

همچنان انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی بریاست وکیل امیر محمد حسیب و انجمن امور تقنین و عدلی به ریاست وکیل میرمحمد صدیق فرهنگ جلسه نموده موضوعات مربوط شانرا مطالعه کردند.

در انجمن روابط بین المللی که بریاست وکیل شا غاسی جلسه کرده بود پنج دوسیه اجرای قرضه دو صد و چهل ملیون مارک جمهوریت اتحادی آلمان مطالعه گردید و فیصله شد تا اصل قرار داد برای مطالعه بیشتر از وزارت مربوط خواسته شود و هم وزیر مالیه در جلسه روز چهار شنبه انجمن برای توضیحات بیشتر حاضر شد.

همچنان در انجمن امور صحتی ولسی جرگه پیغله کبرا نورزائی وزیر صحتیه به سوالات رئیس و اعضای انجمن در مورد تشکیلات و قوانین وزارت صحتیه و توريد ادویه توضیحات داد.

پیغله کبرا نورزائی در باره تشکیلات وزارت صحتیه به انجمن

گفت آ نوزارت سعی مینماید حتی المقدور تشکیلات اداری خود را محدود نموده و تشکیلات فنی را مملکتی را توسعه بدهد.

وزیر صحتیه گفت: در وزارت صحتیه يك سلسله لوایح و قوانین امور صحتی رویدست است که بعد از طی مراتب اصولی در ساحه تطبیق گذاشته خواهد شد.

پیغله نورزائی در قسمت توريد ادویه اظهار داشت: که در زمینه قانون فورمیلر وضع گردیده که بعد از طی مراحل نهائی عنقریب عملی میگردد و با تطبیق این قانون مشکلاتی را که از ناحیه توريد ادویه موجود است مرفوع خواهد گردید.

فور ملیر ملی قانون نامه است که بحیث يك نشریه رسمی تهیه، توريد و مصرف ادویه را در داخل کشور تنظیم کرده برای دکتوران، دواسازان و ادویه فروشان رهنمای خوبی میباشد.

باساس این قانون نامه ادویه ترکیبی در مملکت تهیه و ترویج می یابد.

انجمن امور صحتی بریاست وکیل محمد نسیم از مرکز بامیان تشکیل جلسه داده بود.

همچنان انجمن تجارت ولسی جرگه ساعت سه بعد از ظهر جلسه نموده و با ښاغلی دکتور نورعلی وزیر تجارت و دکتور اکبر عمر معین وزارت تجارت مذاکره نمودند.

اجندای مجلس انجمن تجارت ولسی جرگه را قرار داد تبادل اموال بین افغانستان و جمهوریت مردم چین، توريد موترها به افغانستان صحن کوره و سفید در بازار و نساجی و قرار داد ترانسپورتی

انحصارات دولتی با کمپنی پارا ایرانی تشکیل داد .

وزیر و معین تجارت در باره هر يك ازین موضوعات تشریحات و معلومات مفصلی به انجمن داده و انجمن پس از يك سلسله بحث و مذاکره تصمیم گرفت که موضوع موثر های وارداتی در آیند ه در حالیکه معین وزارت تجارت و نماینده های وزارت مالیه نیز حاضر باشند مجدداً مطالعه و روی آن بحث قرار گیرد .

بعد از مذاکرات و مفاهمه و ارائه جوابهای شفاهی وزیر تجارت در قسمت قرار داد تبادل اموال بین افغانستان و جمهوریت مردم چین سوالات تحریری انجمن را غرض نوشتن جواب با خود برد .

در قسمت صحن کوره و سفید فیصله شد چون موضوع از یکطرف مربوط به صنایع مملکت بوده و از طرفی هم در جمله اموالی است که ورود آن ممنوع میباشد باید انجمن به شمول وزرای تجارت و معادن و صنایع بروز چهارشنبه ۲۸ ثور جلسه نموده و در زمینه غور بعمل آید .

در قسمت اموال ممنوعه سابقه تجویز گردید که فردا هم بحث صورت بگیرد .

در جلسه انجمن تجارت وکیل حاجی عبدالقدوس مومند وکیل مولاقل و وکیل محمد امین اعضای انجمن سوالاتی مبنی بر ارتقاء محصول پت بزی و پشم شتری ، سرمایه گذاری خارجی، قیمت بخته و صادرات قره قل افغانستان از وزیر تجارت نمودند که از طرف وزارت تجارت جواب ارائه شد و انجمن فیصله نمود که در آینده هم

درین موضوعات مذاکره بعمل آید.
۲۵ ثور : - در جلسه قبل از ظهر

ولسی جرگه لایحه وظایف انجمن تحقیق امور پروژه نغلو به اکثریت آراء تصویب گردید .

درین جلسه مسوده لایحه وظایف که از طرف انجمن ترتیب شده بود توسط وکیل محمدشاه ارشادمندی ولسی جرگه قرائت گردید و با تعدیلاتی بتصویب رسید .

در لایحه تذکر رفته که انجمن از امور مصارف پروژه نغلو از اورگان افغانی تحقیق نموده و در ظرف دو ماه تحقیقات خودرا تکمیل مینماید .

اگر درین مدت تحقیقات به پایان نرسد از طرف مجلس عمومی مدت کار انجمن تمدید خواهد شد .

در لایحه وقت آغاز کار انجمن روز چهارشنبه ۲۸ ثور تعیین گردیده و یک سلسله مقررات دیگر راجع به طرز العمل انجمن نیز در آن درج شده است .

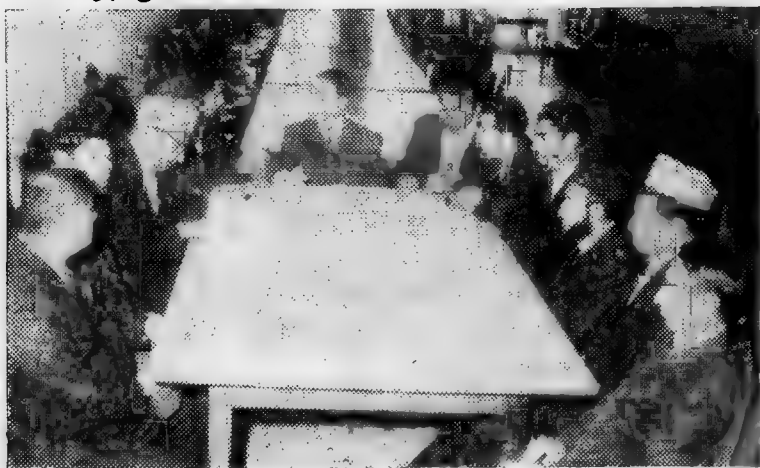
جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر گردیده بود .

۲۷ ثور : - بناغلی عبدالستار شالیزی وزیر داخله . دکتور عبدالحکیم طیبی و زیرعد لیسه وانجنیر میرمحمد اکبر رضا وزیر زراعت و آبیاری به جلسه سوال ولسی جرگه حاضر شده و به سوالات وکلا توضیحات دادند .

درین جلسه که از ساعت دوی بعد از ظهر تا ساعت چهار و نیم ادامه داشت سیزده وکیل در موضوعات مربوط از وزراء سوال نمودند .

جلسه بریاست دکتور عبدالظاهر

انجمن زراعت و مالداري ولسي جرگه

از راست به چپ: وکیل میر عبدالباقي ، وکیل محمد زمان ، وکیل محمد سرور، وکیل کتب خان، وکیل محمد اسحق هاللي ، وکیل عبدالصمد وکیل کمال الدین اسحق زی ، وکیل اختر محمد کاکړ ، وکیل عبدالقیوم منشی انجمن وکیل شاه نظر ، وکیل محمد نبی ایماقي وکیل غلام نقشبنده ناشر نا یب رئیس

رئیس ولسي جرگه دایر گردیده مشغول فعالیت میباشند .

وی افزود تاجاییکه توان ما لسی

وزارت زراعت ایجاب میکند آن وزارت از هیچگونه کمک در مرفوع ساختن آفات زراعتي یا زارعین دریغ نمی نماید .

انجنیر رضا ضمن اشاره باصلاح شبکه آبیاری گفت: که اصلاح شبکه آبیاری مثل همه نقاط کشور ما میباشد البته باید گفت که وزارت زراعت و آبیاری درین قسمت بهتر از هر چیز به کمک مردم نیازمند است . و از طرف دیگر عملی شدن این امر مستلزم بودجه کافی و وقت زیاد میباشد .

وزیر زراعت راجع به تهیه کود کیمیای اظهار کرد که آنوزارت در سالهای گذشته نظر بخواهش مردم یک مقدار زیاد کود کیمیای به آنها توزیع نموده و هم برای تهیه بیشتر کود و توزیع آن به

۲۸ ثور : - زراعت و آبیاری : اسکان کوچی ها و ناقلین و طرح پروژه های انکشافی برای بهتر ساختن وضع زندگی آنها یکی از اهداف مهم حکومت میباشد باعملی شدن این پروژه مشکلات اسکان کوچی ها و ناقلین مرفوع خواهد گردید .

انجنیر میر محمد اکبر رضا وزیر زراعت و آبیاری این مطلب را در جلسه سوال ولسي جرگه اظهار کرد .

وی در این جلسه گفت: سوزا ر ت زراعت و آبیاری می کوشد تاعلیه آفات زراعتي به منظور بلند بردن تولیدات زراعتي کشور . و تقویه زارعین مجادله نماید .

چنانچه فعلا گروپ های مجادلوی وزارت زراعت در نقاط مختلف کشور

زارعین و دهاقین اقدامات مؤثری نموده تا در زمینه خواسته های مردم نظر به تقاضای خود شان برآورده شود .

وزیر زراعت در باره بهبود وضع زندگی دهاقین و ایجاب رابطه بهتر بین دهاقین و مالکین تذکر داد که وزارت زراعت و آبیاری مسوده قانون اصلاح جلگه های زراعتی اجازه زمین های زراعتی و غیره موضوعاتی را که با عملی شدن آن وضع زندگی دهاقین بهبود یابد و در ایجاد رابطه بهتر بین آنها و مالکین مؤثر ثابت شود تحت غور قرار داده است که بعد از تکمیل بوزارت عدلیه سپرده خواهد شد. وزیر زراعت به ماشین های جن انفرادی اشاره نموده گفت : - هرگاه فعالیت این ماشینها مناسب با شرایطی که برای بهتر شدن وضع زراعت پخته و نگهداری تخم خوب پخته وضع شده باشد وزارت زراعت ممانعت نخواهد کرد .

وزیر زراعت در جلسه سوال گفت به اثر تقاضای مردم قرارداد تورید تراکتور ها صورت گرفته که عنقریب بکابل خواهد رسید. این تراکتور ها مجهز باورکشاپهای ثابت و سیار میباشد .

انجنیر رضا در مورد تهیه و اتر پمپ ها گفت : - موضوع قرارداد تورید و اتر پمپ با ممالک خارجه تحت غور است . وزارت زراعت در ظرف سه الی پنج سال بهترین نوع آنرا ب مردم عرضه خواهد کرد .

وزیر زراعت افزود در قسمت سروی زمینهاییکه برای استفاده و اتر پمپ های مذکور مساعد باشد گروپ های تحقیقاتی وزارت زراعت فعلا در بعضی ساحه ها فعالیت

مینماید .

انجنیر رضا راجع به بودجه و تشکیل وزارت زراعت گفت : - که بودجه و تشکیل یک دستگاه مطابق به ایجاب کار آن میباشد .

وزیر زراعت تذکر داد که برای دفع امراض حیوانی و نباتی هیئتی با اثر خواهش مردم وردک بولایت میدان و وردک اعزام گردیده است. همچنان برای مجادله با آفتی که گندمهای آنولایت را تهدید میکند نیز هیئت برای دفع آن و برآی تکثیر تخم بهتر گندم از طرف وزارت زراعت و آبیاری به ولایت میدان وردک تعیین شده است که به تحقیقات خود شروع نموده اند امید است در حاصلات امسال گندم این منطقه بهبود و افزایش مطلوب بدست آید .

وزیر زراعت به حفر چاه های عمیق اشاره کرده گفت : - این عمل ایجاب مصارف هنگفت را مینماید و هر شخص قادر نیست مصارف آنرا بپردازد البته اشخاصیکه پرداخت مصارف حفر چاه های عمیق را دارند میتوانند بوزارت زراعت در تماس شوند و ما با دستگاه مجیزی که داریم با آنها همکاری خواهیم نمود .

انجنیر رضا گفت : - چون انکشاف زراعت وابسته به ترویج صنایع زراعتی است حکومت درین مورد پلانهای در نظر دارد تا با تأمین آن وضع زراعت در کشور بهتر شده و در حاصلات زراعتی افزایش بعمل آید .

وزیر زراعت در جلسه سوال اظهار کرد : - که وزارت زراعت همیشه می کوشد تا از استفاده جوئی مامورین جلوگیری شود اینک بعضی مردم

برای دفع امراض حیوانی و نباتی ولایت میدان و وردک چه تصمیم گرفته شده است .

چرا برای حفر چاه های عمیق یکی از کمپنی های خارجی دعوت نمیشود تا مردم در برابر پرداخت پول بتوانند برای شان چاه حفر نمایند .

آیا وزارت زراعت ترویج صنایع را بمنظور امور پیشبرد زراعتی در نظر دارد .

وزارت زراعت برای جلو گیری از استفاده جوئی های محافظین جنگلات چه راهی را سنجیده است . آیا وزارت زراعت در نظر دارد دو بندی را که در دو قسمت هرات که آماده اعمار بند میباشد اعمار کند .

سوالات فوق از طرف وکیل خدای دادنماینده کوچی های ولایت غزنی ، وکیل رمضان علی شریفی از جاغوری ، وکیل مولوی عبدالحق از چار دره کندز ، وکیل محمد ظاهر یونسی از نهر شاهی بلخ ، وکیل احمد شاه رحمتیان از شهر هرات ، وکیل میر احمد از میوند قند هار ، وکیل محمد هاشم تره کی از ناحیه غزنی ، وکیل علی احمد بایانی از پروان ، وکیل سعادت از سید آباد وردک ، وکیل حبیب الله نورزائی از گلران هرات ، وکیل حبیب رستاقی از ولایت تخار و وکیل عبدالقدوس مهمند از ولسوالی انجیل هرات . طرح گردیده بود .

پروژه قانون جدید ازدواج از طرف وزارت عدلیه ترتیب گردیده و پس از تصویب مجلس عالی وزراء به ولسی جرگه سپرده میشود . همچنان برای اینکه در قانون

از استفاده جوئی محافظین جنگلات شکایت دارند و هم میگویند نظر باین امر وضع جنگلات بهبودی مورد نظر را حاصل نمی نماید ما حاضر هستیم با همکاری مردم از هیچگونه اقدام برای اصلاح این مشکل دریغ ننمائیم .

وزیر زراعت و آبیاری راجع به اعمار بند ها در ولایات گفت : - اعمار بند ها مصارف زیادی را ایجاب میکند وزرات زراعت منتظر مویع و تهیه منابع پولی است که در صورت مساعدت در تمام مناطق خدمت به اعمار بند های متمر که درازد یاد حاصلات زراعتی کشور مؤثر واقع شود اقدام نماید .

سوالات ذیل در موضوعات زراعتی و آبیاری از طرف وکلا صورت گرفت برای اسکان کوچی ها و ناقلین چه اقداماتی صورت گرفته است . برای مجادله با آفات زراعتی که اکثرأ باغها و زراعت را تهدید میکند چه تصمیم اتخاذ شده است . در مورد اصلاح شبکه های آبیاری چه پیشبینی شده است .

وزارت زراعت آیا در نظر دارد مقدار بیشتر کود کیمیا و بی بزارعین توزیع نماید .

پلان وزارت زراعت در مورد بهبود وضع زندگی دهاقین و ایجاب رابطه بهتر بین آنها و مالکین چه است . وزارت زراعت و آبیاری چرا به صاحبان ماشین های جن انفرادی در ولایات اجازه فعالیت رانمیدهد . آیا تراکتور های جدید توسط

وزارت زراعت و در مقابل تقاضای مکرر مردم خریداری میشود .

پلان وزارت زراعت در مورد تهیه واتر پمپ برای رفع قلت آب چیست .

اینکه جنبه تطبیقی آن بیشتر شود تعدیل نموده که باساس آن جزا تنها متوجه رشوت گیرنده نبوده بلکه به رشوت دهنده نیز جزا راجع میشود. در این قانون جزای مامورین دستگاه عدلی و قضایی در رشو ه ستانی شدیدتر از دیگران تعیین شده که حتی از وظیفه نیز منفک میشوند. از طرف دیگر برای رسیدگی چنین موضوعاتی محاکمه عالی قضات برای محاکمه قضات متهم دایر گردیده تا به جرایم آنها رسیدگی نماید.

داکتر طبیبی در باره وظایف خارنوالی ها در مورد غور بردوسیه ها گفت اجراءات اداره های خارنوالی که در این قسمت تابع مواد پنجاه و یک و پنجاه و دو قانون اجراءات جزائی میباشد که باساس این مواد به خارنوال حق داده شده تا دوسیه هائیرا که ایجاب تقدیم به محکمه را نمی نماید حفظ کند اما در قسمت جنحه و قباحات هیچوقت خارنوال دوسیه ها را حفظ نمیکند جزا در چنین موانع از طرف محکمه تعیین میشود و ما تا حال از واقعه که این طور دوسیه ها به محکمه پیش نشده باشد اطلاع نداریم و هرگاه اطلاعی بما برسد به مسئولین آن جزای شدید خواهیم داد.

دو هزار دوسیه لاینحل حل و فصل شد :

وزیر عدلیه افزود که مقصد وزارت عدلیه حل مشکلات مردم است چنانچه از ماه ثور باینطرف دو هزار دوسیه لاینحل که از سالها باقی مانده بود حل و فصل گردیده است که این يك کار بی سابقه میباشد.

رشوت ، بصورت بهتر تطبیق شده بتواند تعدیلاتی رخداده است این مطالب را دکتور عبدالحکیم طبیبی وزیر عدلیه روز سه شنبه در جلسه سوال ولسی جرگه بجواب وکلاء اظهار کرد.

وی ضمن اشاره به نظام خارنوالی گفت: این نظام در همه جهان در راه کشف حقایق نتیجه مثبت داده است یقین داریم نظام خارنوالی ها در کشور ما هم مثبت واقع میشود اما چون تازه در مملکت ما روی دست گرفته شده لهذا خالی از عیوب و نواقص نیست مگر باید متذکر شد که این عیوب به پرنسیب خارنوالی راجع نمیشود بلکه به اشخاص راجع میگردد و هر وقت اشخاص فهمیده و دانسته بوظایف خارنوالی بدرستی پی ببرند آنوقت این نظام طوریکه در سایر ممالک مفید واقع گردیده در کشور ما نیز برای تأمین عدالت رول مهمی را بازی خواهد کرد.

وزیر عدلیه در قسمت تحقیقات جرایم گفت که جرایم باشخاص دیگر سرایت نمیکند اما تحقیقات را میتواند صرف بجرم محدود نمود البته ما عقیده داریم این تحقیقات که بمنظور کشف حقایق صورت میگیرد نباید باعث تکلیف دیگران شود. ما حاضر هستیم به اشخاصی که بدون سبب در ادارات خارنوالی باعث سرگردانی مردم شده اند جزا بدهیم.

برای جلو گیری از رشوت :

وزیر عدلیه در مورد جلو گیری از رشوت گفت : - کمیسیون در وزارت عدلیه اخیراً باین منظور تأسیس گردیده و هم قانون سابق رشوت را وزارت عدلیه از برای

احتیاجات وزارت عدلیه را برآورده ساخته نمی تواند چنانچه تا هنوز جا های ستره محکمه که در سال آینده به فعالیت آغاز مینماید تعیین نشده است .

ستره محکمه :

وی راجع به تأسیس ستره محکمه گفت : - وزارت عدلیه با اساس هدایت قانون اساسی وظیفه دارد تا ترتیبات ستره محکمه را اتخاذ نماید . گر چه نزد بعضی ها ذهنیتی وجود دارد که چون ستره محکمه هنوز بکار آغاز ننموده لذا قضاء تا هنوز مربوط قوای اجرائیه میباشد در حالیکه این مطلب درست نیست بلکه نظر به ماده ۱۲۷ قانون اساسی ستره محکمه بفرمان نمبر (۱۰۲۰) اعلیحضرت معظم همایونی و ماده ۴۵ تشکیلات قضائی بصورت غیر مستقیم بفعالیت آغاز کرده است . وزیر عدلیه تذکر داد دارالانشاء قوای قضائیه که در حقیقت هسته فعالیت ستره محکمه را تشکیل میدهد بوجود آمده همچنین در قسمت قضائی محاکم عالی تمیز فعالیت دارند چنانچه به همین اساس محاکمه قضا از طرف روسای محاکم تمیز که یکی از وظایف ستره محکمه میباشد شروع گردیده است . علاوه قسمت اداری ستره محکمه توسط شورای عالی قضائی که در ریاست آن شخص صدراعظم قرار دارد صورت میگیرد . و سایر فعالیت های قضائی ستره محکمه بوزیر عدلیه تعلق دارد . همچنان خارنوال قوه قضائیه که از خارنوال اجرائیه جدا میباشد بکار شروع کرده که در سال آینده تمام این اداره ها در چوکات ستره

دکتور طبیبی ضمن اشاره به مفتی های محاکم اظهار کرد برای اینکه وزارت عدلیه مفتی های تعلیم یافته به محاکم تقدیم کرده باشد فارغ التحصیلان پوهنخی های حقوق و شرعیات را تحت تجربه عملی قرار داده تا بعد از طی مراحل تجربوی آنها در محاکم بحیث مفتی شامل کار شوند .

وزیر عدلیه راجع به مشکلات مردم برای تهیه نکاح خط درقریه ها و دهات گفت میدانیم که زنها بنا بر تعامل حاضر نیستند به اساس اصولنامه نکاح عکس برای نکاح خط بگیرند اما قانون سابق چون تا حال مرعی الاجراء میباشد باید احترام شود و از طرفی هم وجود عکس در نکاح خط برای جلوگیری از اشتباهات بعدی ضروریست . وزیر عدلیه افزود که در پروژه جدید قانون ازدواج عکس اختیاری بوده اما نشان انگشت طرفین ضروری است .

پروژه این قانون بزودی به شورا سپرده خواهد شد .

وی در باره محاکم استیناف گفت گرچه فعلا کار محاکم استیناف صرف به بررسی امور تجارتي و غیره محدود است اما با بوجود آمدن ستره محکمه دامنه فعالیت این محاکم توسعه می یابد .

دکتور طبیبی در قسمت تشکیلات وزارت عدلیه اظهار کرد باوجود ازدیاد بودجه وزارت عدلیه با مشکلات مالی مواجه است زیرا اداره های جدیدی از قبیل مدیریت قوانین صدارت و محاکمی که سابق خارج وزارت عدلیه بود نیز باین وزارت متعلق گردیده است . بودجه موجود حتی ده فیصد

محکمہ داخل فعالیت مستقل خواهد شد .

محاکم وٹایق :

وزیر عدلیہ در مورد تأسیس محاکم وٹایق اظہار کرد : - کہ فعالیت های اجتماعی در کشور ما روز افزون است و ایجاب ثبت این وٹایق برای جلوگیری از مشکلات نیز ضروری است روی این ملحوظ در بعضی قسمت ها چنین محاکم دایر شده و در قسمت های دیگر کشور نیز در آینده محاکم وٹایق دایر خواهد شد .

داکتر طبیبی راجع باینکہ قضات اکثرأ بدون در نظر گرفتن نظریات علمی و فنی خارنوالها و پولی فیصلہ مینمایند اظہار کرد شاید این موضوع ناشی از تجارب تلخی است کہ در گذشته از قضات دیدہ شدہ اما فعلا چون دولت میخواہد قوۂ مستقل قضائیه را تطبیق کند و آرزو دارد محاکم زیر تأثیر هیچ منبع قرار نگیرد بلکہ باید آنها بصورت مستقل و مطابق شرح اسلامی و فقہ حنفی و قوانین مملکت آزادانہ فیصلہ بنماید .

محاکم مجبوریت ندارد بصورت حتم نظریات پلیس و خارنوال را در فیصلہ خود مد نظر بگیرد .

سیستم موازنہ :

وزیر عدلیہ افزود :- درین قسمت سیستم موازنہ در قانون اساسی مد نظر گرفته شدہ و آن اینست کہ پولیس و خارنوال دلائل اثبات جرم را کہ دلائل مادی است تہیہ میکنند ولی فیصلۂ حقوقی رامحکمہ صادر مینماید و ہر یک از طرفین دعوا حق مرافعہ طلبی و تمیز طلبی را حایز است کہ باین ترتیب عدالت بدرستی تأمین شدہ میتواند .

این توضیحات را دکتور طبیبی وزیر عدلیہ در برابر سوالات ذیل وکلا در جلسہ سوال ایراد کرد . اقدامات وزارت عدلیہ . در مورد جلوگیری از زحمات بیہودۂ مردم کہ اصلا در جرم شریک نمیشد و مورد تحقیق قرار نمیگیرند چیست ؟

چہ اقدامات برای جلوگیری از رشوت گرفته شدہ است اینکہ بعضی خارنوال ها دوسنیہ ها را بدون اینکہ بہ محاکم ارجاع نمایند حفظ میکنند بہ چہ اساس متکی است ؟

در بارۂ تہیہ مفتی های ورزیدہ چہ ترتیبات گرفته شدہ ؟
عکس برای نکاح خط در قریہ ها و دہات مشکلاتی را بہ مردم بار آورده و باعث این میگردد تا آنها ازدواج های خود را رسمی ننمایند چہ اقدامات در زمینہ اتخاذ شدہ است ؟

آیا وجود محاکم استیناف بی لزوم نیست ؟
چہ ترتیبات برای تأسیس سترہ محکمہ گرفته شدہ است ؟

آیا برای ثبت وٹایق وجود محاکم علیحدہ ضروری است ؟
چرا قضات اکثرأ بدون در نظر گرفتن نظریات علمی و فنی خارنوال ها و پولیس فیصلہ مینمایند ؟

سوالہای فوق را وکیل رمضان علی شریفی از جاغوری ، وکیل یار محمد از پنجشیر ، وکیل احمد شاہ رحمتیان از شہر ہرات . وکیل سعادت از سید آباد وردک ، وکیل علی احمد بایانی از پروان ، وکیل حبیب اللہ نورزائی از گلران ہرات و وکیل حبیب رستاقی از

ولسی جرگه در مورد سرویس های انفرادی شهری اظهار داشت که فیصله وزارت داخله درین قسمت متکی بر قوانین مملکت بوده و به منظور رفاه عامه اتخاذ گردیده است.

وزیر داخله علاوه کرد که پس از اتخاذ تصمیم وزارت داخله یک تعداد سرویسهای انفرادی بطور ناگهانی مقاطعه کرده و به مجلس ولسی جرگه جهت عرض و شکایت مراجعه کردند.

ښاغلی شالیزی اظهار کرد فیصله ولسی جرگه در باره سرویس های انفرادی بصورت تحریری بوزارت داخله رسید و وزارت داخله موقف خود را متکی بر قوانین موضوعه حکومت بصورت تحریری بولسی جرگه تقدیم نمود و همچنان وزارت داخله به کمیته تقنین، موقف خود را توضیح داده و اظهار کرد که این موقف با احترام از قانون به منظور رفاه عامه اتخاذ شده است.

ولسی جرگه در جلسه فیصله قبلی خود را تأیید نمود وزارت داخله در حالیکه اصرار دارد که موقف آن وزارت متکی بر قوانین موضوعه مملکت است و نظر باحترامی که در قوانین دارد از متن مکتوب که بجواب مکتوب ولسی جرگه فرستاده شده است پشتیبانی میکند وزیر داخله در باره تشکیلات ولایات در جلسه سوال گفت: که رؤس مطالب درین قسمت به انجمن امور اداره محلی و داخله ولسی جرگه ارائه شده است ما به این عقیده هستیم که نباید یکبار دیگر در قسمت تشکیلات ولایات تصمیم عجولانه گرفته شود و مشکلات بعدی را بوجود بیاورد.

ولایت تخار از ښاغلی وزیر عدلیه نمودند.

داخله:

وزارت داخله در نظر دارد وظایف والی ها و مرستیال ها را برای اجرای بهتر امور ولایات تفکیک نماید.

این مطلب را ښاغلی عبدالستار شالیزی وزیر داخله در جلسه سوال ولسی جرگه اظهار کرد.

ښاغلی شالیزی ضمن اشاره به مشکلات توزیع تذکره گفت: بصورت عمده مشکلات توزیع تذکره از ناحیه قانون و طبق قانون نشئت نموده است در قسمت توزیع تذکره مقررات قانونی موجود است که تطبیق آن یک اندازه مشکلات را به اهالی بار آورده. وزارت داخله سعی خواهد کرد تا مشکلات مردم ازین ناحیه حل شود.

وی گفت: در قسمت تطبیق قانون نارسائی های ناشی از اغراض شخصی و نفسی و عدم تربیه فنی مامورین مربوط موجود است و در زمینه ترتیبات اتخاذ گردید که به تعقیب هیئت های توزیع تذکره هیئت های تحقیق فرستاده میشود تا مامورین اهماکار و متخلف به جزای اعمال شان برسند.

وزیر داخله افزود که آن وزارت مامورین را که متهم بجرم میباشند تحت تفتیش و بازپرس قرار داده که البته تا صدور حکم محکمه نمی خواهم اسمای شانرا به صفحات روزنامه نشر نمایم.

وزیر داخله تذکر داد که آنوزارت جداً علیه رشوه در مجادله بوده و این شیوه را در آینده نیز تعقیب خواهد کرد.

ښاغلی شالیزی راجع به تصویب

وزیر داخله به تأیید از گفته خود در جلسه سوال قبلی اظهار کرده که در محابس افغانستان محبوسین بدون فیصله محکمه وجود ندارد . وی تذکر دادوضع محابس کشور قابل اصلاح و بهبود محابس بادر نظر گرفتن شرایط اقتصادی و اجتماعی مملکت اقداماتی را رویدست خواهد گرفت .

نباعلی شالیزی را جمع به تقرر والیها اظهار کرده که والی ها نظریه ایجابات اداری مقرر میشوند وجود مرستیال ها از نظر اداری يك امر ضروری و لازمی است که وزارت داخله در نظر دارد وظایف والیها و مرستیال ها را برای اجرای بهتر امور ولایات تفکیک نماید .

وی علاوه کرد میدانیم که در قسمت اصطلاح مرستیال حساسیت موجود است در حالیکه معین ها در وزارت ها و معاونین در ریاست ها عین وظیفه را بدون موجود بودن کدام حساسیت اجرا می نمایند اما حساسیتی که بین بعضی والیها و مرستیالها پیدا شده از ناحیه عدم تفکیک وظایف شان میباشد . باید گفت که مرستیال در چوکات وزارت داخله تابع امر والی بوده و معاون والی شناخته میشود .

در جلسه سوال و کلازوزیر داخله در مورد رفع مشکلات توزیع تذکره در ولایات جلو گیری از رشوه ستانی و اجرای کار های خلاف قانون موضوع بسپای انفرادی شهری و تصویب ولسی جرگه در زمینه تشکیلات ولایات و محبوسین بدون دوسیه تقرر والیها و ضرورت مرستیال ها توضیحات خواستند . و کلائیکه این سوالها را طرح نمودند عبارتند از وکیل رمضان

علی شریفی ، از جاغوری ، وکیل عبدالحق از چهار دره کندز ، وکیل یار محمد از پنجشیر ، وکیل میر علی گوهر از غور بند ، وکیل احمد شاه رحمتیان از شهر هرات وکیل میر احمد از میوند ولایت کندهار ، وکیل علی احمد بایانی از مرکز پروان و وکیل حسیب رستاقی از ولایت تخار .

۲۹ ثور : - انجمن های ولسی جرگه تشکیل جلسه داده و بر موضوعات مربوط شان بررسی کردند .

در انجمن مراقبت و تطبیق قوانین و سمع شکایات ولسی جرگه که به ریاست وکیل مولوی عبدالحق از چار دره نایب رئیس انجمن دایر شده بود بر عرایض مردم رسیدگی صورت گرفت .

موضوع تزئید مالیه اراضی باز هم در انجمن مالیه و بودجه مورد بحث قرار گرفت . جلسه این انجمن بریاست وکیل عبدالقیوم نماینده مرکز بدخشان دایر شده بود .

اعضای انجمن امور داخله و اداره محلی ولسی جرگه به همراهی وکیل عبدالقدوس صافی رئیس انجمن به بناروالی کابل رفته و در آنجا تفصیلات مامورین مربوط رادرباره نقشه و پلان ۲۵ سا له آینده کابل شنیدند .

انجمن امور زراعت که بریاست وکیل کمال الدین اسحقزی جلسه کرده بود به مطالعه جواب های اداره املاک و اسکان در مورد املاک دولتی پرداخت .

همچنان انجمن دیگر ولسی جرگه نیز در بحث بر موضوعات شان ادامه دادند .

موضوعات مربوط شان ادامه دادند. در انجمن روابط بین المللی که به ریاست وکیل شاه غاسی امله وال جلسه کرده بود ښاغلی محمد انور ضیائی معین مالی وزارت مالیه . ښاغلی غلام احمد پوپل رئیس انحصارات دولتی و رئیس سیلو حاضر شده و به سوالات وکلا در مورد قرضه های منعقدۀ بین افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان راجع به تعمیر دو سیلو و هنگرها و تعمیر مخازن نفت در افغانستان و قراردادهای مشورتی با کمپنی های جمهوریت اتحادی آلمان توضیحات دادند .

در انجمن امور تجارت که به ریاست وکیل محمد عمران خوئی دایر شده بود قرار داد تبادلۀ اموال بین حکومت افغانستان و جمهوریت مردم چین به تصویب رسید . این قرار داد بزودی از طرف انجمن به دار الانشاء برای تقدیم به مجلس عمومی سپرده خواهد شد .

در انجمن امور مواصلات و فواید عامه که بریاست سید شاه ناصر نادری دایر شده بود پیشنهاد وکیل میر عبدالقیوم منشی انجمن در بارۀ پروژه ماهی پر و حفظ و مراقبت شاهراه سالنک با خط مشی وزارت فواید عامه مطرح بحث قرار گرفت .

در انجمن امور فرهنگی پیشنهاد وکیل رقیه ابوبکر در بارۀ تاسیس کوپراتیف معلمین مطرح بحث قرار گرفته و به اکثریت آراء بتصویب رسید . قرار است این موضوع در مجلس عمومی نیز مطرح شود .

جلسۀ این انجمن بریاست وکیل

انجمن مؤقت تحقیق استفاده از موتر های دولتی بریاست وکیل میرعلی گوهر جلسه نموده و فیصلۀ خود را در بارۀ موتر های تصدی ها ، بانکها و ښاروالی صادر نموده و به دار الانشاء ولسی جرگه سپرد تا به مجلس عمومی تقدیم شود .

۳۱ ثور :

انجنیر احمد الله وزیر فواید عامه به انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی ولسی جرگه رفته و بسوالات اعضای انجمن در بارۀ حوادث ناشی از کار و معلولین قوای کار تدابیر فنی و صحتی و وضع شفاخانه ها و تبدیل هوا و تدایم مکمل در شفاخانه های قوای کار مساعد ساختن زمینه کار برای بیکاران پروژه قوای کار و اسفالت سرکهای داخلی شهر های ولایات و قرار داد های فواید عامه توضیحات داد .

جلسه این انجمن بریاست وکیل عبدالکریم فرزاد دایر شده بود . در انجمن امور صحتی ولسی جرگه که بریاست وکیل محمد نسیم تولواره دایر شده بود در بارۀ جوابات وزارت صحتیه در برابر سوالات انجمن بحث و مطالعه صورت گرفت .

در این جوابات تذکر رفته که وزارت صحتیه وضع شفاخانه های ولایات را بصورت جدی واریسی خواهد کرد. همچنان در این جوابات از بکار افتادن گروپ های سیار. دوکتوران برای واریسی از صحت مردم ولایات کشور و فورملیرملی برای جلوگیری از قیمت های مختلف ادویه و تدوین همه امور صحتی تذکر رفته است .

سایر انجمن های ولسی جرگه نیز قبل از ظهر و بعد از ظهر تشکیل جلسه نموده و بر بحث در

محمد گلندی نایب رئیس انجمن دایر شده بود .

رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی به انجمن امور دفاع ملی که بریاست وکیل محمد صدیق توخی تشکیل جلسه کرده بود رفته و در باره موضوعات مربوط دفاع ملی به اعضای انجمن توضیحات داد .

موضوع تشکیل دو واحد اداری املاک و اسکان و ارزاق و احتیاجات عامه از طرف انجمن امور پلان انکشافی و تشکیلات اساسی با موضوع انفکاک بندروالی از وزارت مالیه و مربوط شدن آن به وزارت تجارت به تصویب رسیده و به دارالانشاء سپرده شد تا به مجلس عمومی پیش شود .

جلسه این انجمن بریاست وکیل امیر محمد حبیب دایر شده بود . انجمن امور معادن و صنایع یک بار دیگر موضوع قرار داد حجاری و نجاری فابریکه جنگلک را با مؤسسه هو ختیف مطرح بحث قرار داد .

انجمن بریاست وکیل محمد اکرام ایماق نایب رئیس دایر شده بود . همچنان انجمن امور زراعت به ریاست وکیل کمال الدین اسحق زی و انجمن تقنین بریاست وکیل میر محمد صدیق فرهنگ جلسه نموده و بر موضوعات مربوطه شان بحث نمودند .

در انجمن امور مالی و بودجه که بریاست وکیل عبدالقیوم دایر شده بود قانون سروی اراضی مورد بحث قرار گرفت .

۳- جزو ۱ :

در مجلس ولسی جرگہ عرض دو نفر راجع به ملکیت زمینهای شان در پروژہ وادی هیرمند مطرح بحث

قرار گرفت .

و تصویب انجمن سمع شکایات راجع به حق بجانب بودن عارض به اکثریت آراء تأیید گردید .

در این جلسه فیصله شد تا ملکیت مندرجہ اسناد دست داشته عارضین بصورت فوری به آنها سپرده شود و هم حکومت از اشخاص مسئول که با وجود فیصله محاکم ثلاثه و

اسناد قانونی و شرعی دست داشته عارضین فرو گذاشت نموده اند باز خواست جدی نموده و نتیجه را به ولسی جرگہ بفرستند .

۴- جزو ۲ موضوع موافقت نامه ترانزیتی بین افغانستان و پاکستان و قانون احصائیه سروی اراضی پروژہ حفظ و مراقبت سړک سالنگ از موضوعاتی بود که در انجمن های ولسی جرگہ مطرح بحث قرار گرفت .

انجنیر غوث الدین متین معین وزارت فواید عامه به انجمن امور فواید عامه و مواصلات رفته در باره پلان اول و دوم وزارت فواید عامه پروژہ حفظ و مراقبت سړک سالنگ و سرکهای ولایات به سوالات

اعضای انجمن توضیحات داد . جلسه انجمن بریاست وکیل سید شاه ناصر نادری از ولسوالی دوشی دایر گردیده بود .

انجنیر محمد بشیر لودین رئیس عمومی اداره املاک و اسکان به انجمن مالی و بودجه ولسی جرگہ رفته در باره قانون احصائیه سروی اراضی به سوالات و کلا توضیحات داده و سوالات تحریری انجمن را برای ارائه جواب با خود برد .

همچنان شباغلی غلام حیدر داوز رئیس گمرکات وزارت مالیه نیز به این انجمن که بریاست وکیل میر عبدالقیوم جلسه نموده بود حاضر شده به سوال های انجمن

برياست وکیل محمد نسیم تولواره و انجمن امور تقنین و عدلی برياست وکیل میر محمد صدیق فرهنگ جلسه نموده موضوعات مربوط شان را مطالعه نمودند .

همچنان انجمن مختلط ولسی جرگه و مشرانو جرگه دو مین جلسه خود را در عمارت شورا برياست ښاغلی سناتور محمد زمان تره کی دایر نموده و در موضوع استفاده از موثر های دولتی به بحث خود ادامه دادند .

۵ جوړا: - انجمن های ولسی جرگه قبل از ظهر روز پنجشنبه ۵ جواز جلسه کرده و موضوعات مربوط شانرا مطالعه کردند .

موضوع تزئید محصول بعضی از اموال وارداتی و صادراتی باز هم در انجمن امور مالی و بودجه که برياست وکیل عبدالقیوم جلسه کرده بود مورد مطالعه قرار گرفت. انجمن یاد داشت هایی به وزارت مالیه فرستاد تا جواب آن به جلسه دیگر انجمن ارائه شود .

انجمن امور دفاع ملی برياست وکیل محمد صدیق توخی جلسه کرده و موضوع تقسیمات غیر متوازن مجلوبین و افراد مجلوبین ښاروالی کابل را مطرح بحث قرار داده سوالاتی درین باره به وزارت دفاع ملی سپرد .

تعدیل جداول محصولات پستی زمینی و هوایی و کسرات پولی آن که برای تکمیل اوراق مربوط و غور دو باره از طرف انجمن امور مالی و بودجه به انجمن امور فواید عامه مواصلت و ارجاع شده بود در آن انجمن مطالعه گردید . برياست انجمن را وکیل ناصر نادری به عهده داشت .

موضوع تزئید محصول بعضی از امور صادراتی و وارداتی توضیحات داد .

موافقتنامه ترانزیتی بین افغانستان و پاکستان با مقایسه با قرار داد سابقه و بادر نظر داشتن میثاق مربوط به ممالك محاط به خشکه در انجمن رواب طبین المللی مورد غور و بررسی قرار گرفت .

جلسه ۱ انجمن برياست وکیل شاغاسی امله وال دایر شده بود انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی ولسی جرگه برياست وکیل امیر محمد حسیب جلسه نموده و پلان پنجساله دوم را که از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۵ ادامه می یابد برای

پیش بینی پلان سوم تحت بحث غور قرار داد انجمن سمع شکایات و مراقبت تطبیق قوانین ولسی جرگه برياست وکیل محمد علم جلسه نموده و بر عرایض رسیده غور نمود . انجمن با مراجع مربوطه در تماس شده تا در قسمت عرایض طبق مواد قانون اجراءات صورت بگیرد. همچنان درین انجمن بائر پیشنهاد یکن از وکیلا مطالعه و در باره بعضی مواد قانون سروی املاکات در اجندای روز دیگر انجمن شامل شد .

در انجمن دفاع ملی موضوع تعدیل ماده ۲۴ اصولنامه مکلفیت عسکریه مورد بحث بود . این انجمن برياست وکیل محمد صدیق توخی جلسه کرده بود .

در انجمن امور داخله و اداره محلی برياست وکیل عبدالقدوس صافی جلسه نموده بود، سوالات انجمن از ښاروالی کابل مورد بحث قرار گرفت .

همچنان انجمن های امور صحي

پوهاند محمد اصغر کابل ښاروال به انجمن امور داخله و اداره محلي رفته و بسوالات وکلا در مورد صعود نرخهای ارتزاقی ، تهیه زمین برای مردم بی خانه و تنظیفات شهر و خدمات صحي ښاروالی توضیحات داد.

جلسه این انجمن به ریاست وکیل عبدالقدوس صافی دایر شده بود انجمن امور معادن و صنایع ریاست وکیل محمد اکرم ایمان نائب رئیس انجمن جلسه کرده و بیلاس فابریکه جنگلک را مطالعه نمود .

همچنان انجمن امور صحي به ریاست وکیل محمد نسیم تول واره بر موضوعات مربوط و انجمن امور زراعت و مالداري ریاست وکیل کمال الدین اسحق زی در باره املاک کشور بمطالعہ پرداختند .

۷ جوړا: پیغله کبر انور زای وزیر صحت به انجمن امور صحي ولسی جرگه رفته و به سوالات وکلا در مورد بلند رفتن نرخ ادویه ، مصرف ادویه ، شفا خانه های ولایات ، پولی کلینیک حمایه طفل و مادر ، موضوع طب یونانی و طب عدلی و انکشاف آن تهیه آب آشامیدنی صحي و غیره توضیحات داد .

همچنان وزیر صحت یکتعداد سوالات انجمن را برای ارائه جواب نیز باخود برد. جلسه این انجمن ریاست وکیل محمد نسیم تول واره دایر شده بود .

دوکتور روان فرهادی مدیر عمومی سیاسی وزارت امور خارجه به انجمن روابط بین المللی رفته و در باره موافقتنامه امور ترانزیتی بین افغانستان و پاکستان که اکنون مرعی الاجراء میباشد . به سوالات

وکلاء جواب گفت .

جلسه این انجمن ریاست وکیل شاه غاسی امله وال دایر شده بود .

سایر انجمن های ولسی جرگه نیز جلسه نموده و موضوعات مربوطه شانرا مطالعه کردند .

انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه ریاست وکیل عبدالقیوم جلسه کرده و در باره تزئید محصول بعضی اموال صادراتی و وارداتی از ښاغلی محمد انور ضیائی معین و ښاغلی غلام حیدر داور رئیس گمرکات وزارت مالیه که قبل از ظهر به انجمن حاضر شده بودند سوالاتی کردند . بعد از ظهر انجمن قرار خود را در این باره صادر نمود .

همچنان انجمن یک سلسله یاد داشت هایی را به وزارت مالیه سپرده است تا توضیحات در آن باره از طرف ریاست انحصارات دولتی تهیه گردد .

انجمن انکشاف و بهبود اجتماعی ریاست وکیل عبدالکریم فرزاد جلسه نموده و فصل ۷ و ۸ قانون کار و کارگر را تصویب نمود . در موارد تصویب شده شرایط کار برای زنان ، اطفال نیز شامل می باشد .

موضوع محصول پست هوائی یک بار دیگر پس از آنکه از انجمن امور مالی و بودجه برای تشکیل به انجمن فواید عامه و مواصلات رسیده مورد بحث قرار گرفت و انجنیر محمد عظیم گران معین وزارت مخابرات به انجمن حاضر شده به سوالات وکلا توضیحات داد . این انجمن ریاست وکیل سید شاه ناصر نادری جلسه کرده

بود .

انجمن دفاع ملی بریاست وکیل حاجی محمد صدیق توخی قرار خود را در بارهٔ تعدیل مادهٔ ۲۴ اصولنامهٔ مکلفیت عسکری باتبصرهٔ انجمن ، درمورد صادر نموده به دارالانشاء ولسی جرگه سپرده تا به مجلس عمومی پیش شود .
در انجمن معادن و صنایع که به ریاست وکیل محمد اکرام ایماق نایب رئیس جلسه کرده بود . رئیس جنگلک حاضر شده و به سوالات وکلا در امور این فابریکه جواب گفت .

انجمن امور فرهنگی تشکیلات وزارت های اطلاعات و کلتور و معارف را مطالعه کرده برای غور مزید به انجمن مالی و بودجه فرستاد . در این انجمن موضوع معارف متوازن مورد بحث بود .

انجمن سمع شکایات ولسی جرگه بریاست وکیل محمد علم جلسه کرده و دو سیه های بعضی عرایض را از وزارت های مربوطه خواسته مورد مطالعه قرار داد .

موضوع قرار داد زرع پخته و قیمت آن در انجمن امور زراعت و مالداري که بریاست وکیل کمال الدین اسحق زی جلسه کرده بود مطرح بحث قرار گرفت .

همچنان انجمن تقنین و امور عدلی بریاست وکیل میر محمد صدیق فرهنگ و انجمن تشکیلات اساسی و پلان انکشافی بریاست وکیل امیر محمد حبیب جلسه کرده موضوعات مربوطه شنا نرا مطالعه کردند .

۸ جوړه: در جلسه ولسی جرگه پیشنهاد انجمن امور فرهنگی در بارهٔ تشکیل

کو پراتیف معلمین تائید گردیده و تصویب شد پیشنهاد به حکومت ارسال شود تا در اطراف تدارک طرق عملی منابع مالی و سایر مطالب مربوط به تاسیس این موسسه مطالعات نموده و اساسنامهٔ آن را هر چه زودتر ترتیب کرده برای تسوید به ولسی جرگه بفرستند .
همچنان موضوع موثر های تصدی ها نیز در جلسهٔ مذکور مطرح بحث قرار گرفت و این موضوع دوباره به انجمن مؤقت استفاده از موثر ها محول شد تا با در نظر داشتن روحیه و مذاکرات مجلس عمومی ولسی جرگه در موضوع تجدید نظر کرده و نتیجه را به مجلس عمومی در آینده بفرستند .
راپور انجمن امور پلان انکشافی و تشکیلات اساسی در بارهٔ دو واحد اداری املاک و اسکان که با اساس فرمان تقنینی تشکیل شده است در مجلس قرائت گردیده و فیصله شد تا موضوع به انجمن تقنین ارجاع و پس از اصدار قرار از طرف انجمن دو باره به مجلس عمومی جهت بحث تقدیم گردد .
جلسه به ریاست دوکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .
۹ جوړه: در جلسه ولسی جرگه قانون ولایت جرگه تا ماده بیستم تصویب گردید .

باساس احکام فصل هشتم قانون اساسی امور ولایت جرگه توسط این قانون تنظیم میشود .
مسودهٔ قانون از طرف حکومت ترتیب گردیده و قبلا توسط انجمن تقنین و امور عدلی ولسی جرگه مطالعه نیز شده بود .

مجلس عمومی ولسی جرگه مواد

این قانون را با بعضی تعدیلاتی تصویب کرد .

مواد تصویب شده قانون از جمله فصل های اهداف تشکیل و صلاحیت ولایت جرگه میباشد .

به اساسی حکم ماده ۱۰۹ قانون اساسی در هر ولایت یک ولایت جرگه تاسیس گردیده و از هر حوزه انتخابی ولسی جرگه یک نفر بحیث عضو ولایت جرگه انتخاب میشود .

ولایت جرگه با اساس مواد تصویب شده برای پیچود امور ولایت و انکشاف اوضاع عمومی آن طبق قانون مشوره میدهد و هم ولایت جرگه دو راه تاسیس اهداف انکشافی مطابق قانون دولت سعی می ورزد .

جلسه ولسی جرگه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود .

۱۰ جزو : - بنیاعلی عبدالستار شالیزی وزیر داخله . دکتور عبدالحکیم طیبی وزیر عدلیه ، انجنیر میر محمد اکبر رضا وزیر زراعت و آبیاری و بنیاعلی محمد عثمان صدیقی وزیر اطلاعات و کلتور بحلسه سوال ولسی جرگه حاضر شده و به سوالات و کلا توضیحات دادند .

این جلسه از ساعت دو تا چهار نیم بعد از ظهر ادامه داشت . در جلسه قبل از ظهر ولسی جرگه که بریاست دکتور عبدالظاهر دایر شده بود دو باره ماده بیست و یکم قانون ولایت جرگه بحث صورت گرفت .

از طرف بعضی وکلا تعدیلاتی درین ماده که حاوی بعضی صلاحیت های ولایت جرگه میباشد پیشنهاد

شد .

پس از سه ساعت بحث شکل تعدیل یافته ماده مذکور به اساس پیشنهاد های توصیه شده تصویب گردید .

توضیحات وزیر داخله :

بنیاعلی عبدالستار شالیزی وزیر داخله در جلسه سوال ولسی جرگه گفت مشوره دو امور مملکت اساس مستحکم پیشرفت همه مسائل کشور میباشد . حرکت مشوره اموری که بدان احتیاج حس میشود یک روش دیموکراتیک بوده و ما از آن استقبال نیک میکنیم .

وزارت داخله در قضایائی که مشوره را ایجاب میکند همیشه با وکلاء و اشخاص خیر مملکت استشاوره خواهد نمود .

وزیر داخله درین جلسه اظهار کرد با وصفی که انحرافات اخلاقی و انحرافات از قوانین انسانی و آسمانی دو هر اجتماع وجود دارد وزارت داخله متناسب به پشتیبانی ولسی جرگه و مشرانو جرگه برای جلوگیری ازین انحرافات اقداماتی را روی دست گرفته است و به مجادله خود در راه قلع و قمع انحرافات اخلاقی و انحرافات قوانین مملکت دوام خواهد داد .

بنیاعلی شالیزی ضمن اشاره به انسداد قاجاق تذکر داد برای انسداد قاجاق تر تیبیات از طرف وزارت داخله گرفته شده که افشاء آن در اینجا بیشتر به نفع متخلف تمام میشود .

وزیر داخله علاوه کرد در قسمت قاجاق مشکلات قانونی هم در برابر وزارت داخله وجود دارد زیرا به اساس قانون اساسی که نزد همه قابل احترام است وزارت داخله

نمی تواند منزل شخصی را که مظنون باشد بدون حکم محکمه تفتیش نماید .

ښاغلی شالیزی اظهار کرد با وجودیکه وزارت داخله دستگاه محدودی برای جلوگیری و انسداد قاچاق در اختیار دارد با آنهم در چوکات توان خود اقدامات مؤثری درین راه نموده است .

وزیر داخله بتایید گفتارش در جلسه قبلی سوال گفت: که وزارت داخله نمیخواهد اسمای اشخاصی را که به اتهام رشوه ستانی و تخلف از قوانین موضوعه مملکت گرفتار شده اند تا وقتی که فیصله محاکم در باره شان صادر نشده اعلام نموده و به این ترتیب به شهرت آنها لطمه وارد نماید .

ښاغلی شالیزی راجع به یکعده دکانداران ولایت بلخ که عریضه شان را درباره سرقت اموال دکانهای شان که مستقیماً به یکی از وکلای فرستاده بودند و قرائت شد گفت: درین عریضه تذکر نرفته که آیا عارضین مطابق قوانین مقرر بنام ولایت عریضه نموده اند و یا آنها مراحل محاکم آنجا را طی نموده اند و یا خیر .

وزیر داخله گفت: تجربه نشان میدهد که اینگونه ادعا معمولاً متکی به اسناد و شواهد مثبتی نمی باشد و مقررات قانون در قسمت تفکیک وظایف قوه سه گانه واضح است .

مرجع قانونی اینگونه عرایض ولایت مربوطه میباشد .

وی افزود اتهاماتیکه نسبت به مامورین آن منطقه صورت گرفته قابل تحقیق است و اکنون که

عریضه به یکی از وکلای محترم رسیده ، بهتر است بوزارت داخله ارجاع گردد ولی این را باید علاوه نمود که همیشه ادعای اتهام ثبوت جرم شده نمی تواند و اینکه در عریضه از سرقت چهار میل تفنگچه نام برده شد بذات خود ثابت میسازد که دکاندار موصوف با مقررات واضح مملکت موافق نیست . زیرا خرید و فروش تفنگچه قانوناً منع است .

ښاغلی شالیزی در باره فیصله ولسی جرگه راجع به فعالیت بس های انفرادی تذکر داد که فیصله وزارت داخله درینمورد متکی به مقررات موضوعه مملکت بوده و درین باره به ولسی جرگه اطلاع داده شده و علاوه طی دو نیم ساعت در انجمن تقنینی و امور عدلی توضیحات قانونی ارائه شده است .

وزیر داخله گفت: هیچ یک عمل را در قسمت تنظیم بسرانی شهر قایل نیست که مخالف قانون اساسی کشور باشد . وی علاوه کرد اگر دست اشخاص استفاده جو مغرض و فتنه انگیز از این جریانات کوتاه ساخته شود وسایل بیشتر در قسمت بسپا در آینده به اختیار مردم گذاشته خواهد شد .

وی گفت: نظر به تسکلیف اداری و نظر به مراجعه بسرانها وزارت داخله با مالکین بسپای انفرادی از چند روز به اینطرف داخل مذاکره است و اغلب گمان میرود که مذاکرات مامورین موظف وزارت داخله با مالکین بسپای انفرادی منتج به نتیجه مثبت گردد .

ښاغلی شالیزی ضمن اشاره به ولایات دور افتاده کشور گفت: -

حکومت امور هیچ منطقه را از لحاظ عالی وزراء بتصویب رسیده و فعلاً دوری و نزدیکی مد نظر نداشته بلکه میکوشد بعد جغرافیایی باعث از نظر دور افتادن يك منطقه نگردد .

درین جلسه وکیل محمد عیسی تخاری از چاه آب ولایت تخار وکیل فخرالدین از تیوره ولایت بادغیس، وکیل عبداللہ حکیم از قادس، وکیل عبدالرحمن اچکزی از ولایت بادغیس، وکیل محمد صدیق توخی از اوبه ولایت هرات، وکیل عبدالاول قریشی از مرکز ولایت تخار، وکیل حفیظ اللہ از ولایت میدان وردک، وکیل عبدالوہاب از چمتال ولایت بلخ، وکیل محمد حفیظ از بگرامی، از ولایت کابل و وکیل محمد اکرام ایماق از سنک چارک ولایت جوزجان از بناغلی وزیر داخلہ سوال های نمودند .

توضیحات وزیر عدلیہ :

دکتور عبدالحکیم طیبی وزیر عدلیہ در جلسہ سوال ولسی جرگہ گفت: باتصویب شدن قانون جدید جلو گیری از رشوہ کہ از طرف حکومت ترتیب گردیدہ است یک قدم مؤثر در راه جلو گیری از ارتشاء برداشته خواهد شد .

وزیر عدلیہ در برابر سوال یک وکیل راجع بہ مشکلات اهالی در قسمت تطبیق مادہ پنج اصولنامہ ازدواج گفت: وزارت عدلیہ باساس نظریہ تذکر اعضای انجمن تقنین مشکلات عدلی مواجہ شدہ بود و ہم نظریہ تذکر اعضای انجمن تقنین و امور عدلی ولسی جرگہ قانون جدید نامزدی نکاح و طلاق را با در نظر گرفتن این مشکلات ترتیب نمودہ است .

این قانون کہ از طرف مجلس

حکومت امور سپردہ شدہ است مشکلاتی را کہ از ناحیہ مادہ پنج اصولنامہ ازدواج وجود داشت مرفوع خواهد ساخت . وزیر عدلیہ راجع بہ سوالیکہ در قسمت فورمہ داریی مامورین دولت چہ اقدامات بعمل آمدہ گفت: هیچیک مامور تازمانیکہ فورمہ داریی وی از طرف ریاست خدمات ملکی صدارت عظمی دیدہ نشود مقرر نمیگردد همچنین در خود وزارت عدلیہ نیز کمیسیون تعینات فورمہ داریی منسوبین وزارت را قبل از تعیین تحقیق مینماید .

دکتور طیبی ضمن اشارہ بہ اجراءات محاکم و فیصلہ های آن گفت: بہ استناد مادہ یکصد و یک قانون اساسی ہمہ فیصلہ های محاکم قابل تطبیق میباشد .

وزیر عدلیہ افزود راجع بہ اینکہ والیہا و حکام در امور قضایی مداخلہ میکنند ہمکاری نزدیک بین وزارت داخلہ و عدلیہ موجود است اگر اشتباهی درین قسمت موجود شود ہر دو وزارت ہمکاری نمودہ آنرا رفع مینماید .

دکتور طیبی گفت: چون استقلال قضاء در تحت نظام جدید بوجود آمدہ ممکن است اشتباہات رخ بدهد کہ این یک امر طبیعی میباشد . و در قوہ اجرائیہ و قضائیہ از رہنڈر تفکیک وظایف بمیان می آید اما بزودی قضا مقام خود رامطابق قانون اساسی کشور اشغال خواهد کرد .

وزیر عدلیہ راجع بہ حل دوسیہ های جنائی گفت: در سابق مسایل جنائی در محاکم مرکز ولایت حل و فصل میشد کہ این امر سرگردانی مردم را باری آورد زیرا در آن صورت

به این ترتیب خصف اشخاصی که به محاکم دعوی دارند و فیصله به میل شان صورت نمیگیرد از قضات یا منسوبین دستگاه عدلی نسبت اجراات شان شکایت دارند. دکتور طبیبی در برابر ادعای یکی از وکلاکه می گفت جزای قضاتیکه محاکمه میشوند سنگین نیست اظهار کرد محاکم عالی تسمیز در قسمت تعیین جزای قضات متهم صلاحیت کامل دارد و قوه اجرائیه نمیتواند در زمینه مداخله نموده فیصله محاکم را تحت تأثیر خود بیاورد.

وزیر عدلیه درین جلسه اسم قضات ولایات بادغیس، ارزگان و فاریاب را که بعضی از وکلاء از اجراات شان رضائیت کرده اند یاد داشت نمود تا آنرا درج دوسبه های شان بنماید. درین جلسه وکیل محمد عیسی تخاوری از چاه آب ولایت تخار، وکیل عبدالرشید داوری از ناوه بارکزی ولایت هیلند، وکیل محمد اکرام ایماق از سنگ چارک ولایت جوزجان، وکیل فخرالدین از تیوره ولایت بادغیس، وکیل عبدالله حکیمی از قادس ولایت بادغیس، وکیل محمد یوسف از جوند ولایت بادغیس، وکیل عبدالاول قریشی از مرکز ولایت تخار، وکیل محمد حفیظ از بگرامی ولایت کابل و وکیل عبدالرحمن اجکزی از غور ماچ ولایت بادغیس. از دکتور طبیبی سوالاتی نمودند.

توضیحات وزیر زراعت و آبیاری:
انجنیر میر محمد اکبر رضا وزیر زراعت و آبیاری در ولسی چرکه گفت: طوریکه ازدیاد محصولات زراعتی وسایل و قدا بیز زیادی را

هر دو طرف دعوی مجبور می بود تا از ولسوالی های خود بقرض حل و فصل دوسبه های شان بمرکز ولایات بروند که این امر ایجاب مصارف هنگفتی را برایشان میکرد و وزیر عدلیه تذکر داد برای رفع مشکلات مردم ازین ناحیه وزارت عدلیه قانون شارئوالی را تعدیل نمود.

وصلاحیت حل و فصل دوسبه های جنایی را مربوط محاکم ابتدائیه ساخت. قانون جدید جلب واحضار که اخیراً در مجلس عالی وز را بصوب رسیده نیز برای حل فصل قضایا در مدت کم نقش مؤثری خواهد داشت.

زیرا باساس آن محکمه يك وقت معین را برای حل دو سیه ها انتخاب مینماید اگر طریقین دعوی در ظرف این مدت حاضر محکمه نشوند فیصله در غیاب شان صورت میگیرد.

وزیر عدلیه در قسمت استفاده جویی بعضی از منسوبین دستگاه عدلی گفت: در هر دستگاه اشخاص نیک وظیفه شناس و اشخاص استفاده جو وجود دارد ما همیشه از قضات پاک و وظیفه شناس خود پشتیبانی کرده و می کوشیم تا قضات استفاده جو را تعقیب نماییم چنانچه بهمین منظور يك عده قضات توسط محاکم عالی تمیز محاکمه گردیدند.

وزیر عدلیه در باره شکایات مردم از دستگاه عدلی گفت: چون هر دعوا دو طرف دارد و یکی از طرفین دعوی بصورت حتم دعوی را می بازد که این امر باعث شاکی بودن شان از دستگاه های عدلی میکرد.

تدابیر و وسایل لازمه را ایجاب میکند .

وزیر زراعت و آبیاری علاوه کرد برای جلوگیری از امراض و آفات که تاکهای زارعین را تهدید می نماید وزارت زراعت و آبیاری و بانک زراعتی در مورد اقدامات مؤثری نموده است چنانچه مقدار مکفی ملغر که بدسترس زارعین گذاشته شده و مورد استفاده آنها قرار گرفته است و هم تقاضای زیادتیر درین مورد انجیر رضا علاوه کرد آنوزارت تخم بهتر گندم را در اثر تحقیق تثبیت نموده و هم برای تکثیر آن اقدام لازمه بعمل آورده است .

وزیر زراعت و آبیاری اظهار کرد :- تهیه و ازدیاد نوع بهتر گندم برای مردم کشور از جمله اهداف مهم آن وزارت محسوب میگردد .

انجیر رضا گفت :- وزارت زراعت و آبیاری برای تربیه نوع بهتر زنبور عمل که بصرف قلیل از آن حاصل زیاد بدست آید نیز اقدام نموده است .

وی علاوه کرد وزارت زراعت و آبیاری برای محافظه جنگلات در تمام کشور پروگرامهای مفیدی وضع نموده و هم مامورین محافظ را بدین منظور در مناطق که جنگل وجود دارد تا جائیکه قدرت مالی اجازه میدهد موظف نموده است . انجیر رضا گفت :- براساس سروی و پروژه سازی پروژه های بزرگ را بمنظور استفاده از آب و خاک مملکت اجرا میکند و دستگاه آبیاری و انجیری برای اصلاح شبکه های آبیاری موجود بوده و به ساختمان پروژه های خود نیز

ایجاب میکند اعمار بند ها ، بهبود سیستم آبیاری و تطبیق آن واخذ ترتیبات عصری ، تخم بهتر تطبیق طرق مناسب و مؤثر زراعتی برای قلبه زمین بادر نظر گرفتن یسوغ کشت و مجادله علیه امراض و آفات نباتی و غیره محتاج به بودجه کافی و طرح پلانهای مقدماتی میباشد . وزارت زراعت و آبیاری در مورد فوق تا جائیکه توان مالی اجازه میدهد از ابراز مساعی لازمه دریغ نموده است .

انجیر رضا در جواب سوالات ولسی جرگه گفت :- موافقهایی که راجع به زرع پخته و بهبود حاصلات آن بین وزارت زراعت و آبیاری و اهالی از سال ۱۳۴۱ به اینطرف صورت گرفته است به اساس رضائیت جانبین بعمل آمده است .

وزیر زراعت و آبیاری گفت :- زارعینی که به اهمیت و نتیجه کود کیمیاوی پی برده اند توانسته اند از اراضی شان حاصلات بهتر بدست آورند .

وی گفت :- علت فقدان علفچر ها در نواحی مختلف مملکت ناشی از استفاده پیهم مالداران از يك علفچر بوده و هم نبودن وسایل برسیدن در نقاط دور دستی که در آن علفچر ها واقع است مشکل دیگری به مالداران ایجاد نموده که قلت آب نیز درین امر بی تأثیر نمیباشد . وزیر زراعت و آبیاری توضیح کرد تا اکنون برای دفع آفات نباتی و غرس نهالهای مثمر و غیر مثمر از اقدامات لازمه دریغ نشده است و قایه نهالها و اقدام در مورد آنها در سراسر کشور امر آسانی نبوده

داخل اقدام است .
انجنیر رضا علاوه کرد وزارت

زراعت پروژه ترمیم نهر کمري و شيوکي را نظر به تقاضای اهالي آنجا ترتيب نموده است که بعد از تثبيت قيمت ساختمان آن تا حال اهالي بسوزارت زراعت و آبياري مراجعه نموده اند .

درين جلسه وکيل محمد عيسي از چاه آب تخار ، وکيل عبدالرشيد داوري از ناوه بارکزي ، وکيل محمد اکرام ايماق از سنگ چارک ولايت جوزجان ، وکيل فخرالدین از تيوره ولايت بادغيس ، وکيل محمد صديق توخي از اوبه ولايت هرات ، وکيل محمد صديق سعیدی از قيصار ولايت فارياب ، وکيل حفيظ الله از ولايت ميدان و وردک ، وکيل عبدالوهاب از چمتال ولايت بلخ ، وکيل محمد حفيظ از بگرامي ولايت کابل ، از ښاغلي وزير زراعت و آبياري سوال نمودند .

نظر است تا نسخ احاديث با ترجمه پښتو و دري که تهيه شده نيز چاپ شود .
وزير اطلاعات و کلتور راجع به تعليم قرآن مجيد بجواب سوال وکيل تيوه گفت : - آن وزارت بانباروالي کابل در تماس شده تا مسجدی را که در جوار مسجد پلخشتي قرار دارد برای تاسيس مرکز تعليم قرآن مجيد بده سترس وزارت اطلاعات و کلتور بگذارد .
وزارت اطلاعات و کلتور در آينده نزديک موفق به تاسيس اين مرکز خواهد شد .

ښاغلي صدقي ضمن اشاره به پروگرامهای راديو افغانستان اظهار کرد وزارت اطلاعات و کلتور هميشه نظريات مردم را در طرح و ترتيب پروگرامهای راديو افغانستان در نظر گرفته و در آينده نيز بمنظور بهتر شدن پروگرام های راديو از نظريات مردم و وکلا درين قسمت استقبال نيك مينمايد .

۱۱ جوزا : - انجمن های ولسي جرگه جلسه نموده و موضوعات مربوط شانرا مطالعه کردند .
ښاغلي محمد اکبر عمر معين وزارت تجارت و همچنين نماينده افغانستان بانک به انجمن تجارت حاضر شده و به سوالات و کلا در باره موافقتنامه طويل المدت تأديت بين افغانستان و چکوسلواکيا توضيحات دادند .
اين موافقتنامه فعلاً مرعي الاجراء ميباشد .

انجمن امور فرهنگي پيشنهاد انجمن تشکيلات اساسي و پلان انکشافی را در باره ارتباط پښتو تولنه به پوهنتون کابل و همچنان وضع نشرات موجوده دايرة المعارف را مطالعه کرده و فيصله نمود تا

توضيحات وزير اطلاعات و کلتور :

ښاغلي محمد عثمان صدقي وزير اطلاعات و کلتور در جلسه سوال ولسي جرگه راجع به نشرات راديو افغانستان و چاپ نسخ قرآن مجيد توضيحات داد .

وزير اطلاعات و کلتور بجواب وکيل فخرالدین از تيوره ولايت غور در باره چاپ نسخ قرآن مجيد در مطابع دولتي گفت : - وزارت اطلاعات و کلتور در نظر دارد تا قرآن مجيد را به اندازه های مختلف چاپ نمايد .

ښاغلي صدقي افزود چاپ تفسير بزبانهای پښتو و دري هم از طرف مطابع دولتي تحت کار گرفته شده که بزودي تکميل خواهد شد در

راجع بمسائل مربوط به پښتونستان نظریات خود را ابراز کردند .

موضوع نرخنامه مراسلات فضائی و زمینی یکبار دیگر در انجمن امور مواصلات و فواید عامه مطرح شد و قرار انجمن در اینباره صادر شد .

سوالات جدید در باره بناروالی کابل در انجمن امور داخله و اداره محلی مطرح بحث قرار گرفت .

در انجمن امور انکشافی و بهبود اجتماعی مطالعات مقدماتی قوانین

کار و کارگر بیمه های اجتماعی کوپراتیف ها و دهقانان و مالداري

و دیگر قوانین بهبود اجتماعی تثبیت گردید .

همچنان، ښاغلی غلام احمد پوپل رئیس انحصارات دولتي با معاونین آنریاست به انجمن مالی و بودجه

وزرای اطلاعات و کلتور و معارف به انجمن حاضر شده نظریاتشان را در این باره ابراز نمایند .

همچنان پیشنهاد وکیل معصومه عصمتی نیز در این انجمن مطرح بحث قرار گرفت. درین پیشنهاد تذکر رفته تا وزراء و وکلا و سره میاشت با صندوق معلم کمک نمایند.

همچنان در پیشنهاد راجع به مساعدت بناروالی در تهیه زمین برای اعمار محل رهایش معلمین و خدمات صحی توسط وزارت صحیه تذکراتی درج گردیده است .

در انجمن مالداري و امور زراعت در باره فروش املاک دولت تبادل نظر گردید .

انجمن امور پښتونستان ولسی جرگه جلسه کرده و اعضای انجمن

کمیسیون بهبود و انکشاف اجتماعی ولسی جرگه

شخص وسط وکیل دکتو رفزان رئیس کمیسیون ، وکیل فرملی منشی ووکیل محمد هاشم تره کی عضو کمیسیون . در قطار راست، وکیل زارع نایب رئیس ووکیل گل جیب عضو

صدقی وزیر اطلاعات و کلتور به انجمن فرهنګی ولسی جرګه رفته به سوالات و کلاء درباره نشرات موجوده دایرة المعارف و انکشافات آینده آن توضیحات داد .

ښاغلی صدقی گفت: بزودی مجلسی در وزارت اطلاعات و کلتور بشمول دانشمندان و متخصصین کشور برای مطالعه انکشافات مزید آینده دایرة المعارف دایر میگردد .

ښاغلی عبدالحمید مبارز مشاور اطلاعات آن وزارت و ښاغلی سردار محمد منگل رئیس دایرة المعارف نیز با ښاغلی صدقی همراه بودند. پیغله کبرا تورزائی وزیر صحیه به انجمن امور صحی ولسی جرګه رفته و به سوالات و کلاء در موضوع اعلا ده صحت در سنا قوریم عا و اسکان تاسیس سنا قوریم ها در بعضی ولایات مجادله باتوبر کلوز ، سفلیس ، جذام و تهیه ادویه لازمه بمریضان توبر کلوز توضیحات داد. همچنان در جلسه مذکور و زیر صحیه با انجمن امور صحی درباره فقدان مواد غفائی و حمایت مادران مخصوصاً دو ولایات . پوهنځی دوا سازی ، طرح طبابت اجتماعی و انحصار ادویه ، وظیفه کارکنان صحی ، کنترول بهتر موسسات طبی ، جلوگیری از سرگردانی مریضان ، تخصصی دکتوران و امتیازات شان در شفاخانه و طرح قوانین لازمه به مقتضیات عصر مذاکره نمود .

ښاغلی محمد انور ضیائی معین مالی وزارت مالیه به جلسه انجمن مالی و بودجه حاضر شده راجع باساستنامه بانک پښتني تجارتي ، د افغانستان بانک ، بانک رهنی و

ولسی جرګه رفته و راجع به بیلانس و دیگر مسایل انحصارات بسوالات و کلاء توضیحات دادند .

انجمن های امور تشکیلات اساسی و پلان انکشافی امور صحی امور معادن و صنایع و سمع شکایات و امور دفاع ملی جلسه کرده بر موضوعات مربوطشان بحث نمودند.

۱۲ جوزا : - انجمن های ولسی جرګه روز پنجشنبه به بحث در موضوعات مربوط شان ادامه دادند. انجمن امور تجارت قرار خود را دو جلسه انجمن در مورد موافقتنامه طویل المدت تأدیات بین افغانستان و چکوسلواکیا صادر نمود .

این موافقتنامه به مجلس عمومی تقدیم خواهد شد .

انجمن زراعت و مالداري ولسی جرګه در باره جواب های اداره املاک و اسکان که در برابر سوالات انجمن راجع به فروش املاکات دولتی ارائه شده بود بحث کرد. مطالعه در باره قانون انتخابات که با اساس فرمان تقنینی نافذ می باشد در انجمن تقنین و امور عدلی ولسی جرګه آغاز گردید .

یکتصاد عرایض رسیده در انجمن سمع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین ملاحظه شده و با مراجع مربوطه آن راجع به حل و فصل قانونی عرایض تمسک گرفته شد. در انجمن معادن و صنایع در حالیکه نماینده آتوزارت نیز حاضر بود در باره قیمت وزارت معادن و صنایع بالای اشخاص بحث شد. همچنان انجمن های دیگر ولسی جرګه نیز به بحث در موضوعات مربوطه شان ادامه دادند .

۱۴ جوزا : - ښاغلی محمد عثمان

تعمیراتی و بانک زراعتی به اعضای انجمن توضیحات داد.

همچنان انجمن سوالات تحریری در موضوعات اجراءات بانکها و شرکت هائی که دولت در آن سهم است برای ارائه جواب به معین مالی وزارت مالیه سپرد.

در انجمن معادن و صنایع بیلانس سال ۱۳۴۳ فابریکه های جنگلک باز هم مورد بحث بود چون در این بیلانس يك قسمت زیاد پول به ذمت اشخاص بود انجمن فیصله کرد تا به وزارت معادن و صنایع توصیه شود که به اطلاع اشخاصیکه ذمت وزارت معادن و صنایع بالای آنها است رسانده شود که اگر پول ذمت خود را تحویل نه نمایند طبق قانون بانکی با آنها رفتار خواهد شد.

در انجمن روابط بین المللی سه جز از جمله قرضه ۲۶۰ ملیون مارک جمهوریت اتحادی آلمان راجع به اعمار مخازن نفت و دو سیلو و دو آسیاب و يك تعداد هنگر ها مطالعه گردیده و بالاخره قرار انجمن درین باره صادر گردید.

انجمن امور داخله و اداره محلی راجع به طرح سوالات دیگر از بناروالی کابل و احضار نماینده وزارت داخله در آینده برای گرفتن معلومات در باره ریاست انکشاف دهات بحث نمود.

انجمن امور صحی در موضوعات صحی و انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی در باره تشکیل وزارت معارف به بحث خود ادامه دادند.

همچنان انجمن امور پښتونستان نیز جلسه نموده و در موضوعات

پښتونستان به بحث خود ادامه داد.

۱۶ جوزا : - در جلسه ولسی جرگه از ماده ۲۲ تا اخیر قانون ولایت جرگه با تعدیلاتی به اکثریت آراء تصویب گردیده و پس از آن رای گیری در باره قانون ولایت جرگه بصورت کل صورت گرفت که با اتفاق آراء تأیید شد.

همچنان درین جلسه به پیشنهاد انجمن امور اداره محلی و داخله وکیل محمد اکبر شاه عالمی ازدای کندی ولایت ارزگان بحیث منشی انجمن به اتفاق آراء انتخاب گردید. در جلسه ولسی جرگه که بریاست دوکتور عبدالظاهر رئیس آن جرگه دایر شده بود موافقت نامه فرهنگی بین افغانستان و انگلستان نیز مورد بحث قرار گرفته و ماده اول آن با تعدیلی تصویب شد.

۱۸ جوزا : - وزرای داخله ، اطلاعات و کلتور، زراعت و آبیاری به سوالات وکلای ولسی جرگه توضیحات دادند.

توضیحات وزیر داخله :

وزیر داخله اصرار نمود که در تعدیل تشکیلات اداری مملکت عجله به نفع کار نیست و باید تمام اطراف موضوع دقیقانه سنجیده شود.

بناغلی شالیزی گفت : - وزارت داخله بحیث یکی از ارکان های حکومت مکلف است تا مامورین مربوطه را که خلاف قوانین موضوعه مملکت رفتار کنند جداً مراقبت نماید. و بر علیه چنین حرکات در مجادله و پیکار میباشد.

اما اینکه ادعا شود ما در هروقت و زمان از تمام حرکات و اعمال

شان را اعلان نماید زیرا نزد وزارت داخله، حکم قانون حقوق فرد قابل احترام است. ښاغلی شالیزی در باره مقررات تکسی رانی گفت: - تکسی رانی در تحت نظام قانون، مقررات معینی دارد، اشخاصیکه آرزوی تکسی رانی را داشته باشد مطابق قانون به آنها اجازه داده میشود. از طرفی هم موضوع تکسی رانی در وزارت داخله تحت مطالعه می باشد و از فعالیت اشخاصیکه خلاف قانون تکسی رانی میکنند و تکسی را به نفع خود و ضرر مردم می رانند جلو گیری خواهد شد.

وی گفت: - خالیگاهی در زمینه موجود است که عندالمواقع آنرا پر خواهیم ساخت طبیعی است پشتیبانی مجلس محترم ولسی جرگه از فیصله های قانونی حکومت باین موضوع و موضوعات شبیه آن کمک بسزایی خواهد نمود.

ښاغلی شالیزی علاوه نمود که وزارت داخله همیشه کوشیده و میکوشد تا در قسمت وسایل حمل و نقل تسهیلاتی را به مردم فراهم نماید. چنانچه چند روز قبل پس از آنکه بسپای ۱ نفرادی بحرکت افتاد شکایات از بعضی لینها از طرف مردم رسید که مغایر ادعای شان در ولسی جرگه بود. وی گفت: - وزارت داخله مواظب احوال است تا هر تخلفی که از قانون صورت بگیرد باعث نارامی مردم شود از آن جلو گیری نماید. درین جلسه سوالات آتی توسط وکلا صورت گرفت.

اقدام حکومت برای از بین بردن خرافات و اعمال نا درست چیست.

تمام مامورین خود در هر جا اطلاع کامل داریم درست نخواهد بود. و مامورین ما از همین مملکت است و مطابق به سویه مملکت اجراءات میکنند.

در جمله مامورین همانطوریکه اشخاص فداکا، آزموده و وارد موجود است در عین زمان امکان وجود متخلفین نیز میرود. ښاغلی شالیزی در باره اطفال محبوسین و محبوسات گفت: - دمیرمنو تولنه در قسمت تعلیم و تربیه اطفال محبوسان بعضی اقدامات کرده که وزارت داخله میکوشد آنرا تقویه نماید.

وزیر داخله افزود حکومتی که وظیفه امور اجرائیه به آن سپرده شده تا حال چنان قضیه را بیاد ندارد که اطفال محبوسین بجرم پدر و پامادر شان از درس محروم شده باشند. اگر در اثر فرو گذاشت مامورین این عمل صورت گرفته باشد ما حاضریم با آنها مطابق قانون رفتار کنیم. ولی من گمان نمی کنم این کار در زمان حکومت فعلی صورت گرفته بتواند.

ښاغلی شالیزی ضمن اشاره به سوال وکیل مرکز بادغیس که به مرستیال بادغیس اعتراضاتی داشت گفت: - که مرستیال بادغیس یکی از کارکنان فهمیده. صادق و فعال مملکت است و طرف اطمینان وزارت داخله میباشد.

وزیر داخله ضمن تائید گفته قبلی خود اظهار کرد که آنوزارت یک عده مامورین متقلب را گرفتار نموده اما تا وقتی که جرم آنها ثابت نشده و حکم محکمه در باره آنها صادر نگردد حاضر نیست اسمای

در باره تشکیلات ملکی افغانستان چه اقدامات صورت گرفته است .
رویه وزارت داخله با مامورین متخلف چه میباشد .

در قسمت تربیه اطفال محبوسان و اینکه يك عده اطفال آنها بدون گناه از مکاتب طرد میشوند چه اقداماتی صورت گرفته است .

اجراءات وزارت داخله در مورد تکسی هائیکه سوء استفاده می نمایند چه میباشد .

سوالات فوق از طرف وکیل محمد نسیم تورواله از مرکز ولایت بامیان، وکیل عبدالسلام از درز آب ولایت بامیان، وکیل رقیه ابوبکر از شهر کابل، وکیل محمد نبی ایماق از مرکز ولایت بادغیس، وکیل معصومه عصمتی از معروف ولایت کندهار و وکیل غلام رسول وزیری از ارگون ولایت پکتیا صورت گرفت .

توضیحات وزیر اطلاعات و کلتور:
وزارت اطلاعات و کلتور با وسایل دست داشته خود از طریق رادیو، جراید، در کنفرانسها، مجالس، امه ها و سینما های سیار در راه تنویر افکار مردم نقاط مختلف کشور میکوشد .

این مطلب را بناغلی محمد عثمان صدقی وزیر اطلاعات و کلتور در جلسه سوال ولسی جرگه اظهار کرد .

بناغلی صدقی افزود دستگاهای نشراتی وزارت اطلاعات و کلتور بسیار محدود است ما در بعضی مراکز ولایات مدیریت های اطلاعات و کلتور داریم .

در حالیکه آرزو مندیم بتوانیم اداره های اطلاعات و کلتور را در همه نقاط کشور افتتاح کنیم مشکلاتی

درین قسمت از لحاظ توان مالی موجود است. که با اینهمه مشکلات وزارت اطلاعات و کلتور کوشیده تا به همه مردم برسد .

وزیر اطلاعات و کلتور تذکر داد بودجه آنوزارت فعلاً محدود است ولی با انکشاف اقتصادی کشور وزارت اطلاعات و کلتور خواهد توانست همه مرامهای نشراتی خود را تعمیم نماید .

بناغلی صدقی ضمن اشاره به فعالیت مؤسسه آژانس باختر گفت این مؤسسه بار و حیه مؤسسات خبر رسانی بین المللی تشکیل شده و وظیفه دارد اخبار داخل و خارج کشور را مطابق روحیه که از طرف همه جهان قبول شده بمردم خود برساند .

هدف این مؤسسه هیچوقت توصیف اشخاص نمیشد بلکه سعی میورزد خبر ها را مطابق فن ژورنالیزم ترتیب نموده و به رادیو و جراید کشور بسپارد. اگر احتمالاً آژانس باختر مانند سایر آژانسهای خبر رسانی مرتکب اشتباهاتی شود ما حاضر هستیم تا این اشتباهات را مرفوع نماییم .

بناغلی صدقی علاوه کرد حرکات وزارت اطلاعات و کلتور در مورد نشر خبر ها در چوکات قانون بوده و مطابق ماده سی و یک قانون اساسی کشور آزادی اطلاعات تضمین گردیده و نفوذ شخصی در چنین موارد نمیتواند دخیل شود .
وزیر اطلاعات و کلتور در برابر سوال يك وکیل راجع به فعالیت های آنوزارت در تقویه امور دینی گفت در حالیکه یکی از شعب وزارت اطلاعات و کلتور درین راه خدمت میکند پو هنجی شرعیات و

جمعیت العلمائیز علاوه بر وزارت اطلاعات و کلتور خدمات دینی را انجام میدهند.

وزارت اطلاعات و کلتور همکاری با این مؤسسات را وظیفه خود دانسته می‌کوشد تا مأمده فعالیت‌های چنین دستگاه‌ها باشد.

وزارت اطلاعات برای روزهای دینی نشرات مخصوص ترتیب می‌نماید و با دایر نمودن کنفرانسها و نشریه‌های خاص از این روزها استقبال میکند. چنانچه برای روز مولود شریف نیز ترتیبات نشراتی از طرف وزارت اطلاعات و کلتور گرفته شده و نشریه بنام اخلاق محمد (ص) زیر طبع میباشد.

بناغلی صدقی در برابر سوال دیگر يك وکیل ضمن توضیحات در باره نشرات رادیو افغانستان اظهار کرد در رادیو پروگرام‌های که دارای مطالب دینی میباشد گنجانیده شده و هم‌مجله مخصوص برای نشرات در باره دین بنام پیام حق از طرف وزارت اطلاعات و کلتور نشر میگردد.

وزیر اطلاعات و کلتور ضمن توضیح مرام آنوزارت در نمایش فلم‌ها و درام‌ها گفت: - فلم‌ها و درام‌ها با اساس يك هدف و مفکوره اخلاقی نمایش داده میشود و در نمایش آن جنبه‌های تربیتی منظور نظر میباشد.

در جلسه سوال موضوعات آتی از طرف وکلا از بناغلی صدقی وزیر اطلاعات و کلتور سوال شد.

نشر خبرهای آژانس باخترووی چه اساس صورت میگیرد.

برای تنویر افکار عامه مردم افغانستان از طریق نشرات ولایات

چه تصمیم گرفته شده.

راجع به رویدست گرفتن پروگرام های دینی از طرف وزارت اطلاعات و کلتور چه اقدامات شده.

این سوالات از طرف وکیل محمد نسیم از مرکز ولایت بامیان، وکیل محمد اکبر شاه عالمی از دایکندی ولایت ارزگان، وکیل محمد نبی ایماق از مرکز ولایت بادغیس، وکیل غلام رسول وزیری از ارگون ولایت پکتیا صورت گرفت.

توضیحات وزیر زراعت و آبیاری:

انجنیر میر محمد اکبر رضا وزیر زراعت و آبیاری در جلسه سوال و لمسی جرگه گفت: - وزارت زراعت و آبیاری در صدد تهیه وسایلی است که زرع پخته را بهبود بخشد و توسط آن مشکلات دهاقین در سرتاسر کشور مرفوع گردد.

وزیر زراعت و آبیاری در مورد فعالیت کانگرس زراعتی که سال گذشته بشمول نمایندگان بیست و نه ولایات کشور دایر گردید گفت: - وزارت زراعت و آبیاری در مورد تطبیق فیصله‌های کانگرس مشغول فعالیت میباشد تا با اساس آن در پهلوی فعالیت هائیکه تاکنون بعمل آمده اقدامات لازمه گرفته شود.

انجنیر رضا راجع به پلان های زراعتی که در پلان پنجساله سوم در نظر گرفته شده اظهار کرد آن وزارت برای تطبیق پلان که اقدامات لازمه را رویدست گرفته تا در تمام کشور پیشرفت های زراعتی و مالداري تا جائیکه توان مالی اجازه بدهد تعمیل گردد.

انجنیر رضا در مورد زمینهای بایر و لامزروع اظهار نمود که در پلان

پنجساله سوم پروگرام‌های مؤثری درینمورد وضع گردیده که بعد از غور در باره آنها فیصله خواهد شد.

وی گفت: وزارت زراعت و آبیاری سروی و مطالعات خود را توام با ساختمان دستگاه های کوچک جهت استفاده به کمک دول دوست از چنین زمینها ادامه داده است. وی ضمن اینکه در مورد کنترل نرخ مواد ر تزاقی نقش عرضه و تقاضا را مهم شمرده گفت: برای ازدیاد حاصلات پروژه هاو پروگرامهای جهت انکشاف مزید ساحه زراعت از طریق استفاده از زمین های لامزروع و تهیه آب برای آن رویدست گرفته شده است.

مراحل تحقیقات مقدماتی این پروژه هاو پروگرامها از طرف وزارت زراعت و آبیاری تکمیل گردیده است و هم آنوزارت در مورد سروی استفاده از آبهای زیر زمینی کتواز و غزنی برای زمینهای لامزروع و بایر پلانهای رویدست گرفته است.

وی توضیح کرد پلانهای دیگر نیز در مورد آبیاری زمینهای بایر در وزارت زراعت و آبیاری موجود است.

انجنیر رضا بجواب وکیلی که توجه به آبیاری زمینهای لامزروع ولایت ارزگان را خواستار میشد اظهار کرد آنوزارت مانند سایر نقاط کشور تا جائیکه توان مالی اجازه میدهد در قسمت ولایت ارزگان نیز توجه نموده است.

چنانچه فعلاً هیئت باین منظور در آنجا مشغول فعالیت میباشد و هم امسال اشجار بصورت نمونه برای دهاقین آنولایت توزیع شده

است.

وزیر زراعت و آبیاری بجواب وکیلی که میگفت اگر در حاصلات گندم مملکت ازدیاد بعمل نیاید برای جلو گیری تشویش احتمال قطع کمک های ممالک دوست در قسمت تهیه گندم گفت: - آن وزارت سعی می ورزد تا بودجه و وسایل لازمه را تهیه نماید تا حاصلات گندم مملکت بیشتر شود. وی قبلاً در جواب سوال دیگری گفته بود که تزئید حاصلات گندم مربوط به توسعه سطح کشت و استحصال زیاد تر از فی واحد زمین و ترویج کود کیمیای تخم بهتر، طرق بهتر و موثر زراعتی و آبیاری و جلو گیری از امراض زراعتی میباشد. انجنیر رضا به جواب سوال دیگر گفت: - پروژه تربیه ماهی در قلت گوشت مملکت که حاصلات گوشت حیوانی به تنهایی نمیتواند احتیاجات مواد پروتینی مردم را رفع کند نقش عمده بازی خواهد کرد.

وی راجع به پروژه زنبور عسل وپيله وری گفت: - این موضوع علاوه از آنکه از مشغولیت های عنعنوی مردم مملکت ما میباشد

مفاد اقتصادی آن نیز قابل اهمیت است.

وزیر زراعت و آبیاری در مورد حقا به گفت: - آنوزارت برهنمائی قانون به هیچ شخص اجازه نمیده تا درین قسمت با حقوق مردم تجاوز کند.

در جلسه سوال موضوعات آتی از طرف وکلا ازبناغلی وزیر زراعت و آبیاری سوال شد.

برای رفع مشکلات زرع پخته وزارت زراعت و آبیاری چه اقدامات

نموده است .

صداقت دایر شده بود .

نظریات کانگرس زراعتی تا چه اندازه از طرف وزارت زراعت و آبیاری تطبیق شده است .

پلانهای زراعتی پلان پنجساله سوم چه قسم ترتیب شده .

وزارت زراعت و آبیاری برای استفاده از زمینهای بایر و لامزروع در پلان سوم چه پیشبینی های نموده است .

وزارت زراعت و آبیاری برای ازدیاد حاصلات گندم هر گاه کدام زمانی کمکهای ممالک دوست قطع گردد چه اقداماتی نموده است . مفاد پروژه های تربیه ماهی و زنبور عسل و پیله وری چه میباشد . آیا این پروژه ها اقتصادی است .

سوالات فوق توسط وکیل محمد نسیم تورواله از مرکز بامیان ، وکیل محمد اکبر شاه عالمی از دایکندی ولایت ارزگان ، وکیل رقیه ابوبکر از شهر کابل ، وکیل محمد نبی ایماق از مرکز ولایت بادغیس ، وکیل معصومه عصمتی از معروف ولایت قندهار ، وکیل سردار عبدالرشید از پلخمری ، وکیل محمد ابراهیم از شرین تگاب ولایت فاریاب ، وکیل غلام رسول وزیري از ارگون ولایت پکتیا ، وکیل محمد عظیم از بلجراغ ولایت فاریاب صورت گرفت .

۱۸ جوزا : - پوهاند دکتور محمد عثمان انوری وزیر معارف به انجمن امور فرهنگی ولسی جرگه رفته و در باره ارتباط پښتو تولنه با وزارت معارف به سوالات و کلا توضیحات داد در این موقع پوهاند صدیق الله رښتین رئیس پښتو تولنه نیز با وزیر معارف همراه بود .

جلسه انجمن بریاست عبدالوکیل

همچنان وزیر معارف به انجمن پلان انکشافی تشکیلات اساسی رفته در باره تشکیلات آن وزارت بسوالات و کلا جواب گفت این انجمن بریاست وکیل امیر محمد حبیب جلسه کرده بود .

انجمن امور مالی و بودجه ولسی جرگه بریاست وکیل عبدالقیوم جلسه کرده قانون سروی اراضی را که در چند جلسه گذشته نیز مطالعه کرده بود از ماده اول الی ۳۱ به تصویب رسانید .

در انجمن امور داخله و اداره محلی که بریاست وکیل اکبر شاه عالمی منشی انجمن دایر شده بود پیشنهاد اعضای انجمن راجع به رویه مامورین با مردم و مامورینیکه در محل سکونت شان شامل وظیفه میشوند و همچنان در باره اخذ محصلی توسط افراد امنیه بحث و مذاکره صورت گرفت و فیصله شد تا در این موضوعات با نماینده وزارت داخله مذاکره صورت بگیرد .

در انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی از ماده ۸۷ تا ۹۵ قانون کار و کاکرتسویده گردید .

این انجمن بریاست وکیل عبدالکریم فرزاد جلسه کرده بود .

انجمن سمع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین در باره عرایض رسیده مذاکره نمود .

انجمن بریاست وکیل محمد علم جلسه نموده بود .

انجمن امور تجارت که بریاست وکیل محمد عمران خویی جلسه کرده بود اصولنامه ورود عراجهات را به افغانستان تسوید نموده و به انجمن تقنین سپرد .

این اصولنامه در ۱۴ ماده باضمایم به اساس توصیه مجلس عمومی ولسی جرگہ در چند جلسہ انجمن تسوید گردیده است . مطالعہ قانون انتخابات شوری کہ در چند جلسہ انجمن تقنین و امور عدلی جریان داشت پس از تجدید نظر در بعضی مواد آن اصلاحات لازمه بعمل آمد .

جلسہ ریاست وکیل میر محمد صدیق فرهنگ دایر شدہ بود .
۲۱ جوڑا : - انجمن های ولسی جرگہ قبل از ظہر و بعد از ظہر جلسہ نموده بر موضوعات مربوطہ شان بحث نمودند .

انجنیر محمد بشیر لودین رئیس عمومی ادارہ املاک و اسکان و بناغلی محمد حسین کشتیار کفیل ریاست جنگلات و علف چر های وزارت زراعت و آبیاری به انجمن مراقبت و تطبیق قوانین و سمع شکایات رفته و بالتوبہ به توضیحات در بارہ سوالات اعضای انجمن پرداختند .

در جلسہ انجمن راجع به عرایض یک عدہ مالداران و زمین داران در مورد اجازہ بعضی زمین های تحت پروژہ وزارت زراعت و آبیاری مراقبت مالچرها ، اجراآت ریاست عمومی ادارہ املاک و اسکان در بارہ زمین های متفرقه اشخاص درین قسمت و مقررات در بارہ ناقلین سوال گردید .

انجنیر غوث الدین متین کفیل معین وزارت فواید عامہ به انجمن امور موصلات و فواید عامہ حاضر شدہ پس از آنکہ جواب سوالات قبلی انجمن را ارائه کرد سوالات دیگر انجمن را در بارہ عریضہ چند نفر از پروژہ وادی ننگر هارتسلیم شد .

انجمن زراعت و مالداری در بارہ تشکیل اجتماعات سالانہ در اطراف کشور توسط مامورین و متخصصین وزارت زراعت راجع به آشنائی دهاقین به تهیه و اصلاح تخم بهتر ، مجادلہ علیہ امراض حیوانی و نباتی ، تورید و توزیع ماشین آلات زراعتی و تربیہ پرسونل فنی سوالاتی ترتیب نمود تا در بارہ آن از وزارت زراعت و آبیاری معلومات بخواهد .
 انجمن انکشاف و بهبود اجتماعی عرایض یک تعداد محبوسین را ترتیب نموده و آنرا از طریق دارالانشاء به انجمن سمع شکایات ولسی جرگہ فرستاد .

بناغلی امان الله منصوری کفیل معین دوم وزارت داخلہ و بناغلی عبدالصمد بخشی کفیل ریاست انکشاف دہات به انجمن امور داخلہ و ادارہ محلی رفته راجع به تشکیلات و وظایف پروژہ انکشاف دہات و توسعہ این پروژہ بصورت متوازن در تمام نقاط کشور به سوالات اعضای انجمن توضیحات دادند .
 همچنان در جلسہ و کلا پیشنهاد کردند در تاسیس پروژہ های انکشافی دہات به مردم دور افتادہ حق اولیت داده شود .

انجمن امور تجارت در جلسہ خود با حضور معاون پبنتنی تجارتی بانک در موضوع خریداری جایداد غیر منقول توسط پبنتنی تجارتی بانک بحث و مذاکرہ کرد .

انجمن تقنین و امور عدلی ولسی جرگہ مسودہ قانون احزاب را مطالعه نموده و در بعضی از مواد آن اصلاحاتی بعمل آمد .

بناغلی غلام احمد پوپل رئیس انحصارات با معاونین ریاست انحصارات دولتی به انجمن امور مالی و بودجه رفته و به سوالات

ولسی جرگه باکثريت آراء تائيد شـد .

توضیحات وزیر اطلاعات و کلتور:

هدف وزیر اطلاعات و کلتور از نشر مطالب حقوقي، اقتصادي علمي و تربیوي بیداري و بلند بردن سويه مردم میباشد .

وزارت اطلاعات و کلتور رمتکی بر قانون اساسي کشور و قانون مطبوعات و با در نظر گرفتن واقعات تاریخي و فرهنگي میگوید تانشرات آن در راه تنویر مردم افغانستان مفید واقع گردد .

۲۴ جوزا : - ښاغلی محمد عثمان

صدقي وزیر اطلاعات و کلتور در جلسه سوال ولسی جرگه که بعد از ظهر روز مذکور دایر شده بود ضمن اظهار این مطلب گفت : وظیفه وزارت اطلاعات و کلتور بانموی رشد سیاسي و اجتماعی کشور در حال توسعه میباشد .

رشد سیاسي و اجتماعی که امروز در اطراف مملکت دیده میشود روی هم رفته در اثر خدمات مطبوعات درین راه میباشد .

وزیر اطلاعات و کلتور علاوه کرد آن وزارت آرزو دارد تا با وجود امکانات و وسایل محدود وظایف خود را حتی الامکان بصورت بهتر انجام بدهد .

ښاغلی صدقي ضمن اشاره به فعالیت موسسه آژانس باختر در قسمت نشر اخبار داخل و خارج کشور اظهار کرد .

آژانس باختر از بدو تاسیس تا حال در جریان کار خود ترقی قابل ملاحظه نموده است . امروز آژانس باختر که ۲۴ ساعت در راه تقدیم اطلاعات به هموطنان فعالیت مینماید میتواند در قطار

قبلی انجمن توضیحاتی داد . و سوالات انجمن را برای ارائه جواب با خود برد .

همچنان قانون سروی احصائیه اراضی نیز در انجمن مورد بحث قرار گرفت . انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی نیز بر بحث در موضوعات مربوطه خود ادامه داد .

۲۲ جوزا : - در جلسه عمومی ولسی جرگه پیشنهاد انجمن تقنین و امور عدلی آن جرگه در باره انتخاب مجدد یک وکیل باتعدیلی باتفاق آراء تصویب گردید .

درین پیشنهاد انجمن امور تقنین و عدلی متکی به ماده ۴۶ قانون انتخابات تذکر گرفته بود در صورتیکه یک کرسی در شورا به علت فوت ، استعفای عضو و یا به علت تعیین او بحث عضو حکومت خالی شود باید وکیل دیگر از همان حوزه انتخاب گردد .

همچنان در این جلسه که بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود بعد از بحث بر موافقت نامه فرهنگی بین افغانستان و انگلستان ماده ۲ - آن باتعدیلی به اکثریت آراء به تصویب رسید .

۲۳ جوزا : - در جلسه عمومی ولسی جرگه موافقت نامه فرهنگی بین افغانستان و انگلستان از ماده سه تا اخیر به تصویب رسید .

درین جلسه که بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه دایر شده بود موافقت نامه تبادل اموال بین دولت شاهی افغانستان و حکومت جمهوریت مردم چین به اکثریت آراء تصویب گردید .

همچنان درین جلسه انتخاب وکیل محمد عثمان از تولا و ولایت غور بحیث عضو انجمن امور دفاع ملی

که وزارت زراعت و آبیاری با درک این مشکل یروگرام های لازمه رویدست گرفته است . انجنیر رضا توضیح کرد وزارت زراعت و آبیاری قوانینی را که توسط آن وضع دهقان و مملکت بهبود حاصل نماید نیز روی دست گرفته است که پس از طی مراحل قانونی در مورد اقدامات لازمه بعمل می آید .

وی گفت :- از آنجائیکه فقدان مواد غذایی در کشور ما عوامل متعددی دارد ما سعی می ورزیم تا بصورت تدریجی این مشکل را رفع سازیم .

وزیر زراعت و آبیاری اظهار کرد قلت موجودیت متخصصین کافی داخلی بسوی عالی جهت پیشبرد پروژه های زراعتی و آبیاری مشکل بزرگ آن وزارت میباشد که وزارت زراعت و آبیاری برای تطبیق آن پروگرام های لازمه جهت تربیه پرسونل بسوی عالی با وزارت معارف در تماس میباشد .

وی ضمن اشاره به فعالیت های قوای سبز وزارت زراعت و آبیاری گفت :- نقش قوای سبز در سبزی کشور و معاونت آنها در پروژه های آن وزارت مهم میباشد .

وزیر زراعت و آبیاری تذکر داد آنوزارت تاکنون برای اصلاح شبکه آبیاری و استفاده از آب های مملکت که تا هنوز به شکل عمنوی میباشد نظر بمشکلات تخنیکی و سرمایوی انکشاف نه نموده است . در حالیکه اصلاح شبکه آبیاری در ازدیاد تولیدات کشور نقش بزرگی را حایز می باشد .

بکتیا ، وکیل عبدالرزاق از ولسوالی سرخ و پارسا ولایت پروان ، وکیل عبدالحمید از ولسوالی شوهره ولایت بلخ ، وکیل عبدالقیوم از اندرآب ولایت بغلان ، وکیل فیضان الحق فیضان از رودات ولایت ننګرهار ، وکیل دوکتورس اناهیتا از شهر کابل ، وکیل مولانقل از شور تپه ولایت بلخ ، وکیل محمد صالح از کذره ولایت هرات ، وکیل عبدالرشید صافی از ولسوالی اقچه ولایت جوزجان ، وکیل مختارالدین از جاجی میدان ولایت بکتیا در موضوعات نشر خبر ها و وقت آن ، آزادی مطبوعات ، نشرات مربوط پښتونستان و زبان های محلی پروگرام رادیو از وزیر اطلاعات و کلتور سوال نمودند .

توضیحات وزیر زراعت و آبیاری :
کوپراتیف ها در اجرای بهتر امور دهاقین و مالداران بصورت بهتر مؤثر ثابت میگردد . موجودیت کوپراتیف ها را وزارت زراعت و آبیاری بآثر تقاضای مردم تقویه میکند .

کوپراتیف ها نه تنها در راه ایجاد اتحاد و اتفاق مؤثر ثابت میشود بلکه در بهتر ساختن وضع زراعت و مالداری نیز نقش عمده دارد . انجنیر میر محمد اکبر رضا وزیر زراعت و آبیاری این مطالب را در جلسه سوال ولسی جرگه اظهار نمود :

وزیر زراعت و آبیاری راجع به محصولات زمین های زراعتی کشور گفت :- استفاده مسلسل از فی واحد زمین ، تقویه نشدن قدرت تولیدی عدم تطبیق طرق و وسایل مؤثر در کمی محصولات شمرده میشود .

وی گفت:- برای تربیه حیوانات در سراسر کشور پروگرامهایی وضع گردیده است که امید است با تممیل آن وضع حیوانات در کشور بهبود حاصل کند .

وی راجع به زرع شالی در جلسه سوال گفت:- در جاهائیکه زرع شالی منابع دیگر زراعتی را به قلت آب دچار میکند و خطر عدم استفاده از زمینهای زراعتی را پیش مینماید وزارت زراعت وظیفه دارد تا از آن جلوگیری کند .

وزیر زراعت و آبیاری ضمن تبصره به قوانین زراعتی کشور گفت:- آنوزارت به پیروی از قانون مملکت در بین مردان و زنانیکه در سراسر کشور مشغول زراعت می باشند فرقی را قایل نمیشد چون زنان کشور ما در امور زراعت سهم بزرگ میگیرند لذا در مساعدت با زنان زارعین مانند مرد های زارع کمک میشود .

وکیل خیال محمد از جاجی ولایت پکتیا ، وکیل عبدالحمید از شولگره ولایت بلخ ، وکیل فیضان الحق فیضان از رودات ولایت ننگرهار ، وکیل دکتورس اناهیتا از شهر کابل ، وکیل مولا نقل از شور تپیه ولایت بلخ ، وکیل عبدالرزاق از سرخ و پارسا ولایت پروان ، وکیل سید محمد از دره پیچ ولایت کنر ها ، وکیل محمد صالح از گذره ولایت هرات ، وکیل عبدالرشید از آقچه ولایت جوزجان و وکیل عبدالغفور از چغچران ولایت غور در موضوعات کوپراتیف ها روابط دهاقین، مالکین، تزئید محصولات زراعتی، پرسونل وزارت زراعت و آبیاری ، قوای سبز ، اصلاح شبکه آبیاری ، تربیه حیوانات، زرع شالی،

پروتوکول پخته ، حقوق زنان زارع در کشور از وزیر زراعت و آبیاری سوال نمودند .

۲۵ جوزا : - انجمن های ولسی جرگه جلسه نموده و بر موضوعات مربوطه شان بحث کردند . در انجمن امور تجارت دکتور نورعلی وزیر تجارت رفته به سوالات وکلا در مورد منسوجات نخی توضیحات داد . در این انجمن فیصله شد تا بعد از ظهر روز شنبه با اشتراک وزرای تجارت و معادن و صنایع و رئیس نساجی در باره قیمت های تمام شد اموال نساجی و طرق رفع احتیاجات منسوجات نخی مذاکره بعمل آید .

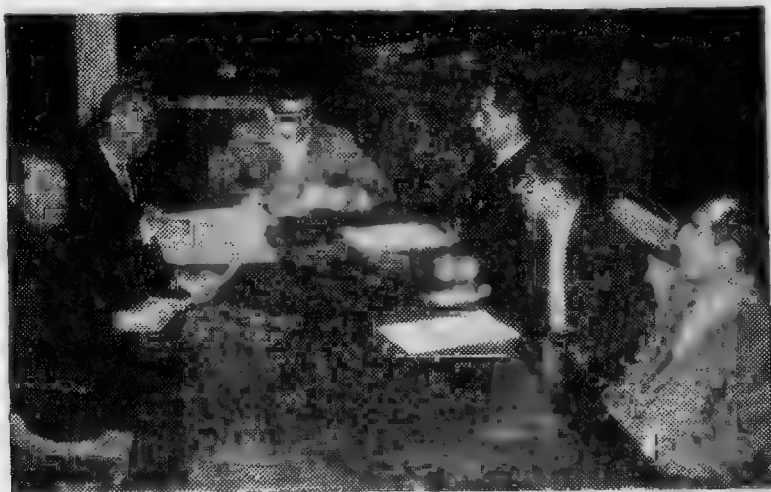
در انجمن امور تشکیلات و پلان انکشافی بناغلی محمد آصف مایل معین دوم و بناغلی میر محمود رئیس پرسونل وزارت معارف حاضر شده به سوالات وکلا جواب گفتند و یک تعداد سوالات را بقرض ارائه جواب با خود بردند .

نمایندگان جمعیت افغانی سره میاشت و بانک ملی در انجمن امور فرهنگی رفته و با وکلا در قسمت همکاری با صندوق معلم مذاکره کردند .

انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی بر موضوع آب نوشیدنی و معلمین و معلمات بی خانه در مرکز و ولایات بحث نموده و قرار خود را در باره تهیه محل رهایش برای معلمین و معلمات در مرکز و ولایات از طرف بنیاد واری ها صادر کرد تا از طریق دارالانشاء جهت تصویب به مجلس عمومی پیش شود .

انجمن تقنین و امور عدلی در جلسه خود در باره پیشنهاد انجمن

انجمن پلان انکشا فی و لسی جرگه

از راست به چپ: وکیل عبدالحمید، وکیل عبدالغفور باصر، وکیل حاجی محمد، وکیل امیر محمد حبیب رئیس انجمن، وکیل محمد حفیظ و وکیل میر احمد میوند

امور فرهنگی در قسمت لباس ملی که به تصویب مجلس عمومی رسیده بود بحث کرده و فیصله گردید تا تصویب مجلس عمومی بغرض غور به مشرانو جرگه ارسال گردد.

همچنان انجمن های امور زراعت و مالداري، امور دفاع ملي، امور داخله و اداري و سماع شکایات جلسه کرده و بر موضوعات مربوطه شان غور کردند.

۲۸ جوزا: - انجمن های ولسي جرگه باز هم بحث در موضوعات مربوط شان پرداخته.

دوکتور محمد انور اکبر معین صنایع وزارت معادن و صنایع به انجمن معادن و صنایع رفته و به سوالات وکلا در مورد احیای مجدد فابریکه چینی سازی شاکر توضیحات داد.

وی در باره تلاشی موثر هاتوسط موظفین امنیه در دروازه های ولایات اظهار کرد که این تلاشی فعلا از طرف وزارت داخله ممنوع قرار داده شده است.

همچنان وکلا پیشنهاد نمودند تا

گمرکی يك انجمن مختلط ازانجمن
ہی امور مالی و بودجه و تجارت
آن جرگہ تشکیل شود .

این انجمن پس از مطالعه و نور
بیشتر. راپور خود را به مجلس
عمومی ولسی جرگہ خواهد سپرد.
اول سرطان : - مطالعه و تعدیل
قانون انتخابات شوری در انجمن
امور تقنین و عدلی ولسی جرگہ
خاتمه یافت .

در انجمن انکشاف و بہبود اجتماعی
موضوعات بیمہ مامورین و کارگران
بیکار و جلوگیری از تقاعد مامورینی
کہ قدرت کار را دارند تصویب
گردید . و راپور انجمن درین موارد
به مجلس عمومی تقدیم شد .

همچنان حا ضرری کار و کارگر
در ماه رمضان و خسارات دولت
در استخراج معادن زغال سنگ
اشپشته ، درہ صوف و کرخ در
انجمن امور معادن و صنایع مطالعه
گردید .

انجمن امور زراعت و مالداري
جوابات ریاست عمومی اداره املاک
واسکان را در بارہ فروش املاک
دولتی و جوابات وزارت پلان را در
بارہ مسایل زراعتی و مالداري
وادی ہیرمند مورد غور و بررسی
قرار داد .

شباغلی عبدالوہاب ملکیار معین
اول وزارت داخلہ به انجمن تشکیلات
اساسی و پلان انکشافی رفته و
راجع به تشکیلات وزارت داخلہ
بسوالات وکلا توضیحات داد .

در انجمن سمع شکایات و مراقبت
و تطبیق قوانین بر عرایض وارده
غور شدہ و با مراجع مربوطہ آن
در مورد عرایض تماس گرفته شد.
دوکتور نور علی وزیر تجارت و
انجنیر عبدالصمد سلیم وزیر معادن

ایام حبس انائیه تا مدت يك سال
در ولسوالی مربوط صورت بگیرد.
وی سوالات تحریری انجمن را
برای ارائه جواب نیز تسلیم شد.
انجمن امور انکشاف و بہبود
اجتماعی جلسہ نمودہ قانون کار
و کارگر را کہ در ۱۸ فصل از
طرف انجمن ترتیب شدہ برای آخرین
بار مطالعه و قرار خود را در این
مورد صادر کرد .

انجمن امور زراعت و مالداري
موضوع قرضہ بانک زراعتی را
مورد بحث قرار دادہ و در این بارہ
از ریاست بانک زراعتی سوالات
تحریری بعمل آمد .

در انجمن تقنین و امور عدلی
پروژہ قانون بناروالی ها تحت
مطالعہ بود .

انجمن مراقبت و تطبیق قوانین و
سمع شکایات بر یکتعداد عرایض
غور و با مراجع مربوطہ در بارہ
آنها تماس گرفت .

همچنان انجمن پلان انکشافی،
تشکیلات اساسی ، پبستونستا ن
و انجمن امور صحی نیز موضوعات
مربوط شانرا مطالعه کردند .

۲۹ جوزا : - در جلسہ عمومی
ولسی جرگہ در وضوع تزئید
محصولات گمرکی بحث شد .

چون پیشنہادات متحددی درزمینہ
از طرف وکلا بہ دارالانشاء ان
جرگہ رسید لہذا فیصلہ درین مورد
به جلسہ آیندہ موکول گردید .

جلسہ ولسی جرگہ بریاست وکیل
محمد اسمعیل مایار نایب رئیس
آن جرگہ دایر گردیدہ بود .

۳۰ جوزا :- در جلسہ ولسی
جرگہ فیصلہ شد تا برای غور
بیشتر در موضوع تزئید محصولات

ولسوالی ها فیصله نمود . این موضوع در آینده به مجلس عمومی ارجاع خواهد شد .

انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی به تاریخ ۴ سرطان بازم به مطالعه در باره پلان پنجساله دوم ادامه داد . و انجمن سمع شکایات و مراقبت و تطبیق قوانین بر عرایض وارده غور نمود .

دکتور فاضلی رئیس تقنین وزارت عدلیه و دکتور ولید حقوقي مرستیال لوی خارنوال باین انجمن رفته و به سوالات و کلا در مورد بعضی عرایض جواب گفتند .

۶ سرطان : - در جلسه قبل از ظهر ولسی جرگه پیشنهادی که در باره ترتیبات مقدماتی انتخابات جرگه های ولایات به دارالانشاء رسیده بود به اکثریت آراء تائید و مورد بحث قرار گرفت و درین قسمت فیصله شد که چون قانون انتخابات جرگه های ولایات در حال طی نمودن مراحل قانونی میباشد بهتر است انتخابات جرگه های ولایات با اساس قانون انتخابات صورت بگیرد .

جلسات قبل از ظهر و بعد از ظهر ولسی جرگه بریاست دکتور عبدالظاهر رئیس آن جرگه دایر شده بود .

۷ سرطان : - ښاغلی محمدهاشم میوندوال صدر اعظم در جلسه استیضاح ولسی جرگه در برابر سوالی گفتند : - حکومت با اساس وعده که در خط مشی داده روابط دهقان و صاحب زمین را یک موضوع اصلاحی دانسته و این اصل را هدف اول اصلاحات اجتماعی قرار داده و در نظر دارد بزودی مسوده یک قانون را که ارتباط دهقان را

و صنایع با رئیس نساجی گلپهار بتاریخ مذکور به انجمن امور تجارت ولسی جرگه رفته ، و در موضوع صحن کوره و صحن سفید مباحثه نمودند .

انجمن بریاست نساجی تو صیه نمود تا برای از بین بردن قلت صحن کوره ، تولید صحن کوره را بیشتر سازد .

۴ سرطان : - موضوعات زرع پخته، تهیه پرسونل برای شفا خانه ها از مسایل مهمی بود که در انجمن های ولسی جرگه در باره آن بحث صورت گرفت .

در جلسه انجمن امور معادن و صنایع ولسی جرگه عایدات و مصارف ترانسپورت آن وزارت مورد بحث قرار گرفت و مدیر عمومی ترانسپورت وزارت معادن و صنایع در جلسه انجمن به سوالات اعضای انجمن درین باره جواب داد . انجنیر احمد الله وزیر فواید عامه به انجمن امور مواصلات و فواید عامه رفته و به سوالات اعضای انجمن در باره مسایل مربوط توضیحات داد .

ښاغلی عبدالوهاب ملکیار معین وزارت داخله و دگروال عبدالشکور قوماندان عمومی ژاندارم و پولیس به انجمن امور داخله و اداره محلی رفته راجع به طرز رفتار مامورین امنی با مردم به سوالات و کلا توضیحات دادند .

موضوع زرع پخته در انجمن امور زراعت و مالداري مورد بحث قرار گرفت .

انجمن امور انکشاف و بهبود اجتماعی موضوعات معاش متقاعدین و تهیه متخصصین و داکتران را برای شفا خانه های ولایات و

با صاحب زمین تعیین نماید به
ولسی جرگه ارائه ندارد .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : -
سوالات زیادی در باره وضعیکه
مربوط به ارتباط دهقان و ملاک در
محیط است موجود شده میتواند
که اصلاح معایب آن یک وظیفه
عمومی مردم افغانستان است .
ښاغلی میوندوال اظهار کردند در
ساحه کتواز برای استفاده از آب
های زیر زمینی پروژه های مقدماتی
روی دست گرفته شده که حکومت
میخواهد برای پیشبرد این پروژه
ها از مؤسسه ملل متحد کمک
درخواست کند .

سروی استفاده از آبهای زیر
زمینی و خاک شنا سی کتواز و
تفحصات برای آب های زیرزمینی
و چاه ها ادامه دارد . و امید است
پس از نظریه قاطع متخصصین در
این قسمت اقدامی کرده بتوانیم .
ښاغلی صدر اعظم گفتند : - در
قسمت قضات و خارنوالی باطلاع
مجلس محترم ولسی جرگه می
رسانم که رویه حکومت در مقابل
محاکم عدلی و جریان قضا به قسمی
است که ما بتوانیم زمینه را برای
استقلال قوه قضائیه تا وقت تشکیل
ستره محکمه مساعد بسازیم و لهذا
در مواردیکه اجراءات حکومت به
معنی مداخله در امور قضائی باشد
ما از خود داری کار میگیریم البته
تا جائیکه در جریانات اداری قضائی
و یاد ر خود جریانات قضائی سولاتی
موجود شود که شکایاتی را بوجود
بیاورد در آن صورت نظربه صلاحیتی
که فعلا در حدود قانون اساسی
قوه اجرائیه دارد . اقدامات مربوط
به تفتیش و باز خواست و محاکمه
را بعمل آورده است .

ښاغلی میوندوال گفتند : - شکای
نیست که وضع مالداری در
افغانستان مخصوصاً در سالهای
اخیر به مشکلات زیادی مواجه
بوده است از بین رفتن علفچرها
و مخصوصاً تابع بودن و علفچر ها
به اوضاع جوی مشکلات زیادی را
برای مالداران فراهم میدارد در
موضوع زراعت هم مشکلات مازید
است ولی اصلاح وضع مالداری و
امکانات اصلاح وضع زراعتی مملکت
مربوط به پیشبینی ها و مطالعاتی
است که یک قسمت دیگر در طی
پلان پنجساله سوم در نظر گرفته
شود .

ښاغلی صدر اعظم اظهار داشتند
که وزارت داخله نیز در مورد جلو
گیری از آن اجراءات مامورین و
ولسوالیهای وزارت داخله که موجب
شکایت عامه باشد به ذریعه تفتیش
و واریسی و فرستادن هیئت ها
به ولایات و مراجعی که از آنجا
شکایت رسیده است تا حد امکان
پرداخته و فعلا هم تمام مامورین
موظف وزارت داخله در امور تفتیش
در قسمت های مختلف مملکت
مشغول تفتیش ، واریسی امور
مامورین مربوط به آن وزارت هستند .
ښاغلی میوندوال گفتند : - تا
جاییکه وسایل دست داشته با
حکومت کمک کرده میتواند ما برای
رفع آن معایب اقدامات کرده ایم
که ضرر های اجتماعی آن بسیار
است . ښاغلی صدر اعظم افزودند
حکومت برای از بین بردن و جلو
گیری از رشوت و جنایات و جرایمی
که در اجتماع وجود دارد و این
جنایات امنیت فردی و امنیت
اجتماعی را به مخاطره می اندازد .
مسئولیت هایی دارد و در نزد ما

آینده ما بشمول عواید داخلی و خارجی معلوم شد. بعداً ما اندازه سرمایه گذاری را در پلان پنجساله سوم تثبیت میکنیم و بعد از آن پول پیشبینی شده این پلان را بروی پروژه هائیکه نزد ما برای انکشاف متوازن اهمیت دارد تقسیم خواهیم کرد.

در آنوقت است که بین مهم واهم فرق کرده میتوانیم ما هنوز به این مرحله نرسیده ایم بلکه در مرحله قرار داریم که سرمایه گذاری پلان پنجساله سوم را تثبیت بکنیم.

ښاغلي میوندوال در جواب يك سوال گفتند: - که در باره زبان ملی پشتو ما متوجه هستیم که به اساس ماده ۳۵ قانون اساسی و بحیث يك احتیاج ملی از راه معارف و نشرات و تبلیغات ایفای خدمت نماییم.

ښاغلي صدر اعظم درباره مسایل زراعتی گفتند: - حکومت از طریق وزارت زراعت دو قرار داد راجع به توريد تراکتور های زراعتی یکی با اتحاد شوروی و دیگر با يك کمپنی مشهور انگلیسی بعمل آورده و امید است تراکتور ها در ظرف امسال به افغانستان وارد شود و مطابق شرایط، بانک زراعتی به کسانی که درخواست میدهند، توزیع گردد.

در باره اصلاح گندم از همه مهمتر موضوعیکه مورد توجه وزارت زراعت است. اصلاح تخم گندم است. از طرف دیگر برای تکثیر زراعت عادی ساختن مردم ما به استعمال کود کیمیاوی یکی از وظایف مهم است که در بعضی قسمت ها در این راه موفق هستیم و در بعضی

جلو گیری از این جرایم بدرجه اول قرار دارد.

ښاغلي میوندوال در جواب سوالی مربوط به جلو گیری از معایب اخلاقی اضافه کردند، یکی از معایب اجتماعی که ضرر زیاد هم دارد. قمار است که پولیس در این قسمت اقداماتی نموده است

و نزد خارنوال دوسیه هایی موجود است و هم تحقیقات لازمین در این باره جاریست و قرار است به محاکم سپرده شود.

اما آن معایب اخلاقی که توجه را جلب میکند و پولیس نمیتواند داخل منازل گردد، در این موارد وجدان خود اشخاص و پولیس اخلاقی مؤفق گردیم.

در این قسمت احتساب مؤثر واقع نمیشود فکر میکنیم که به شعور، وجدان و تربیه خود اشخاص توجه کنیم و در راه اصلاح معایب اخلاقی اشخاص از طریق نصیحت، وعظ و تأثیر تربیه فامیلی گام هایی برداریم و کار های خوب را خوب و بد را بد بگوئیم تا در محیط يك وجدان اجتماعی بوجود بیاید، ازین راه میتوانیم در راه مبارزه با معایب اخلاقی مؤفق گردیم.

ښاغلي صدر اعظم متذکر شدند که پلان پنجساله سوم تا حال تکمیل و آماده نگردیده است، هنوز ما مشغول مطالعه میباشیم و این مطالعه عبارت از این است تا ما بدانیم که در پنج سال آینده عواید ما چقدر خواهد بود و این عواید را چه از خارج و چه از داخل بدست بیاید لازم است بسنجیم و نمیخواهیم این تخمین روی خوشبینی بنا باشد و مشکلات بعدی را برای ما باریاورد. وقتی عواید پنجسال

از ولسی جرگه در مملکت علاج نمائیم . آنچه به اجراءات قوهٔ اجرائیه تعلق میگیرد ما در داخل قوانین موجوده کوشش خواهیم کرد تمنیات و کلای محترم و مردم افغانستان را در نظر داشته باشیم و البته در تشخیص پروژه ها و ترتیب پلان باید یک سروری و مطالعه وجود داشته باشد و سروری و مطالعه به عمل بیاید تا مصرف بی سنجش بعمل نیامده باشد و بر آورد و تخمینات باید بعمل بیاید و از همه محترم مشکل بزرگ ما این است که یک مملکت فقیر و نادار هستیم و توان مالی به اندازه نیست که بتوانیم تمام احتیاجات خود را در تمام گوشه های کشور مرفوع سازیم و حتی از نظر اشخاص هم به فقر گرفتار هستیم ما به آن اندازه اشخاص نداریم تا به تمام گوشه های مملکت مثلا داکتر بفرستیم و در همه جا معلم داشته باشیم ولی امید است حکومت و مردم افغانستان با قدرت فعلی که دارند و با قدرت ذهنی ، مالی و تقنینی خود بتوانند بر این مشکلات فایق آیند .

در کنرها سوال مهم اینست که یک پلان انکشافی منطقی ترتیب شود برای پلان انکشافی کنرها با مؤسسه ملل متحد در تماس شده ایم و امید است که از آنها هم بتوانیم کمکی حاصل کنیم به کمک فرانسوی ها یک پروژهٔ ابتدائی را در کنرها شروع کرده ایم .

بناغلی صدر اعظم افزودند : - تعهدات که مالکین زمین در مقابل دارند و این تعهدات برضای خودشان در طی یک وثیقهٔ شرعی ده محکمه

موارد هنوز هم محتاج به تشویق نمودن میباشیم . در جواب یک سوال دیگر بناغلی صدر اعظم اظهار داشتند : - اظهار نامه هائیکه مطابق قانون سروری و احصائیه اراضی به اهالی توزیع شده به یک موضوع قانونی ارتباط میگیرد ، مشکلیکه ما پیش روداریم عبارت از تثبیت ملکیت هاست تا از روی تثبیت ملکیت ها بتوانیم از دعوی ملکیت ها که یک قسمت وقت مردم را ضایع میکند و فساد اجتماعی را هم بوجود می آورد جلو گیری نمائیم در دعوی ملکیت ها همچنین یک طرف دیگر نیز متضرر میشود که آن طرف دولت است و یکجمله ملکیت ها نزد اشخاص موجود است که از آن ملکیت ها به دولت مالیه نمیدهند برای اینکه ملکیت ها ثبت نشده و اظهار نامه موجود نبوده است .

قانون سروری و احصائیه اراضی به همین علت بوجود آمده است تا مردم از حقوق خود در داخل حقوق خود استفاده نکنند . البته از راه توزیع اظهار نامه تاحدی این مشکل شاید حل شود و تا وقتی که ما از راه گادستر سروری عمومی مملکت را اجرا کرده بتوانیم که آن موقع بیشتری بکار دارد . توزیع اظهار نامه ها یک قدم مقدماتی در این راه شمرده میشود امید ما این است تا همه کس به منفعت مردم با مامورینی که در این راه کار می نمایند همکاری بکنند .

بناغلی میوندوال گفتند : - در محیط ما درد های المناک اجتماعی وجود دارد که ما آنرا تصدیق میکنیم و امید است بتوانیم این درد هارا با گذشتاندن قوانین عملی و مفید

آنصورت جواب تحریری تقدیم خواهند کرد .

طوریکه در خط مشی خود به محضر مجلس محترم ولسی جرگه اطمینان داده بودم . اقدامات حکومت در همه موارد مطابق به قانون و باساس قانون خواهد بود و لهذا در مورد تعقیبات اداری و قانونی هم مطابق قانون عمل خواهیم کرد و از اجراءات اقتصادی و کدایی خود داری میکنیم .

اگر دلایلی برای تعقیب اداری و تعقیب قانونی یکنفر مامور دولت موجود شود . مطابق مقررات قانونی به تفتیش و تعقیب ، باز خواست و محاکمه می پردازیم و این وقتی است که دلایلی موجود شود که حکومت باساس آن دلایل تعقیبات اداری و یا قانونی رابعمل آورده بتواند .

وظیفه حکومت است تا هر وقت دلایلی موجود شود از تخطی ، تعقیبات قانونی بکند .

جای شک نیست که سوال مواد خوراکیه در افغانستان یک سوال مهم اقتصادی بودو تهیه مواد ارتزاقی در داخل و داشتن کفایت بخود از رهگذر مواد ارتزاقی یکی از سوال هائیسست که باید هر فرد افغان به آن متوجه باشد اینکه تا چه اندازه ما میتوانیم احتیاج خود را رفع نماییم منزل بسیار نزدیک نیست باید پیشبینی مطابق تخمین متخصصین صورت بگیرد تناسب نفوس ، تناسب آبادکاری و تناسب کار با هم برابر باشد تا موعد کفایت بخود را در مواد ارتزاقی معلوم کرده بتوانیم .

طوریکه وکلای محترم اطلاع دارند چندی قبل بناغلی کارل مازوروف

ثبت گردیده مکلفیت ها را عاید مالکین زمین می نماید که در داخل قانون و عدالت اجتماعی بوده و باید ایفا شود .

بناغلی صدر اعظم در مورد امور مربوط وزارت زراعت در جواب یک سوال اظهار داشتند : که وزارت زراعت و آبیاری از چند سال به اینطرف تاسیس شده و از چند سال باینطرف در بعضی موضوعات بصورت مطالعاتی و در برخی موارد بصورت عملی مصروف کار میباشد اما کار هایی را که وزارت زراعت میکند وضع و شکل آن طوری است که حاصل آن زود بدست نمی آید مثلا اگر در موارد اصلاح تخم ، زراعتی ساختن منطقه و یا علاج آفات درختان باشد در این صورت وقت بیشتر از یک یا دو سال ضرورت میباشد و این چیز در همه مالک یکسان است اجرائاتی که مربوط به شرایط طبیعت است به بطاقت صورت میگيرد .

ما خوشحالیم که وزارت زراعت و آبیاری در این مدت کم مطالعات کافی نموده و پروژه های زراعتی را روی دست گرفته ، بند ها آباد شده ، کانال ها کشیده شده و در اصلاح زراعت و مجادله علیه آفات زراعتی باندازه توان افغانستان کار هایی شده است .

راجع باینکه اعضای حکومت در جلسه به سوالات جوابهای قناعت بخش به ولسی جرگه تقدیم بکنند . مورد توجه اعضای حکومت بوده و تا جاییکه حافظه معلومات شان کمک میکند بداهتاً بجواب وکلای محترم خواهند پرداخت و در جاییکه محتاج مطالعه بیشتر باشند . در

بین المللی هم دارند . چونکه در راه مسایل مربوط به امنیت اروپا و حفظ صلح بین المللی ابتکاراتی بخرچ داده اند . بکابل آمدند و با ایشان روی موضوعات مربوطه به امنیت بین المللی علایق دوستانه افغانستان و پولند مذاکره بعمل آمد و همچنان در باره سهم گیری پولند در پلان پنجساله سوم افغانستان اطمینان هایی حاصل شد که در اعلامیه مشترک از آن تذکر رفته است .

همچنان یک جرگه از پښتونستان آزاد شمالی به کابل رسیده است که مهمان حکومت افغانستان می باشد و ما با این جرگه در تماس هستیم و کوشش داریم تا مطابق خط مشی حکومت که مورد تصویب ولسی جرگه قرار گرفته . مطالب این جرگه را مورد غور قرار داده و با ایشان از همدردی خود اطمینان بدیم .

البته اطمینان حکومت محدود به صلاحیت هایی خواهد بود که در مقابل قانون اساسی دارد .

البته وقتی که جرگه رخصت میشود ما نتایج موافقتی را که با آنها بعمل آورده باشیم اعلان خواهیم کرد .

علت انحلال بنادر گمرکی :

بندر های جلو گیری از قاچاق که اخیراً از طرف حکومت ملغی قرار داده شده از لحاظ تاسیس شده بود تا از قاچاق جلو گیری شود مگر این بندرها بمردم دیگری که اصلاً قاچاق نمی بردند مشکلائی ایجاد میکرد و باعث زحمت مردم و موجب تولید زمینه سوء استفاده میگردد .

بنابغلی صدر اعظم علاوه کردند

معاون شورای وزیران اتحاد شوروی که بیک مسافرت رسمی به پاکستان بودند در اثر دعوت این جانب در راه بازگشت به اتحاد شوروی مسافرتی به افغانستان نیز نمودند و یک شب در کابل توقف داشتند در ضمن توقف شان در کابل موقع میسر شد که یکبار دیگر روی موضوعات مورد علاقه مشترک و مسایل بین المللی و روابط ذات البینی با ایشان تبادل افکار بعمل بیاید و مخصوصاً در مورد سهم گیری اتحاد شوروی به پلان پنج ساله سوم افغانستان اطمینان های بیشتری حاصل شود و در قسمت فروش گاز به اتحاد شوروی که بین افغانستان و اتحاد شوروی تعیین قیمت آن از مدتی مورد مذاکره است نیز پیشرفت حاصل شد که تعیین قیمت گاز به قسمی باشد که برای هر دو طرف عادلانه شمرده شده بتواند . این مسافرت در تشدید علایق دوستانه اتحاد شوروی و افغانستان مفید و با ثمر شمرده میشود .

همچنان بناغلی چونلای صدرا عظم جمهوریت مردم چین در راه مسافرت به رومانیه در کابل توقف نموده و از طرف حکومت پذیرائی شدند . مدت توقف چونلای در کابل مختصر بود ولی باز هم فرصت دست داد که روی مسایل بین المللی و موضوعات مورد علاقه مشترک و روابط ذات البینی با ایشان مذاکره و تبادل فکر بیاید . این تبادل فکر و تماس دوستانه در راه تشدید روابط دوستانه دو مملکت مفید شمرده میشود .

همچنان اخیراً بناغلی را پاسکی وزیر خارجه پولند که شهرت

تشکیلات وزارت زراعت و آبیاری از لحاظی توسعه بیشتر یافته که در این اواخر مطابق قانون تشکیلات اساسی ریاست سروی آب و خاک به وزارت زراعت و آبیاری ضم گردیده است .
این توحید تشکیلات با اساس خط مشی حکومت صورت گرفته است .
گرچه تعداد اشخاصیکه در وزارت زراعت و آبیاری کار میکنند زیاد است اما نوعیت کار طوری است که وجود اشخاص زیاد را ایجاب میکند .

ښاغلی صدر اعظم افزودند : -
وزارت زراعت و آبیاری کوشیده تا به قدر توان خود در مجادله آفات امراض زراعتی و معرفی آلات جدید زراعتی کام های مفیدی بردارد .

سوال درو لسی جرگه برای ارائه يك حقیقت است درسیستم پارلمانیزم ممکن است کسی در باره حقیقت بصورت مثبت و منفی بیاناتی بدهد و اظهار این حقیقت بنام شخصی ختم میشود که سوال را جواب میدهد .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : - در پروژه های انکشافی موضوع توازن همیشه در نظر است اما از طرف دیگر ما مجبور هستیم پروژه هایی را که مفاد و تولیدات آن بیشتر است و در بلند بردن عاید ملی مفید ثابت میشود و مربوط به استفاده از منابع طبیعی میباشد به هر صورت پیش ببریم .

ما پروژه هایی را از نگاه وقت تکمیل شدن مصرف و اندازه عایداتیکه از آن متوجه سرمایه ملی میشود مقایسه می کنیم .

پروژه ها هنوز در پلان سوم تعیین و تثبیت نشده است .

طوریکه حکومت در خط مشی خود گفته بود که از سرگردانی مردم جلوگیری می نماید وقتی که ترتیبات جداگانه برای تعقیب قاچاق تحقق پذیرفت مابین بندرها را از بین بردیم . در دیگر ولایات و در سرحدات کشور ترتیبات لازمه برای جلوگیری از قاچاق پیشبینی خواهد شد و در آنصورت بندر های عرض راه که موجب اذیت دانسته میشود از بین برده خواهد شد .

همچنان حکومت آرزو دارد تا تهانه ملکی را به افراد ژاندارم و پولیس بسپارد اما انتقال ایس مسئولیت آهسته ، آهسته صورت خواهد گرفت .

ښاغلی صدر اعظم در مورد تشکیلات شعب جنایی پولیس ولایات گفتند : -
تشکیلات شعب جنایی پولیس کابل با ولایات از نگاه حجم فرق دارد . وزارت داخله کوشیده تا حجم تشکیلات شعب پولیسی آن در ولایات به اندازه احتیاج هر ولایت باشد اما وجود چنین شعب بحیث تهداب ضروری است .

ښاغلی میوندوال گفتند : - کشور های دوست از چند سال باینطرف در قسمت رفع کمبود غله با افغانستان کمک نموده اند اما موضوع قلت غله در کشور قابل تشویش میباشد . تبدیلی مالچرها به زمین های للمی خطری را در قسمت تهدید مالداري بار آورده است . اما متأسفانه مردم کشور ما برای مفاد فوری مفاد دایمی را از دست میدهند .

مسئله توسعه مالچر :

حکومت برای توسعه ساحه مالچر ها پلان های لازمه را تهیه خواهد نمود .

شباغلی میوندوال اظهارداشتند :- اداره های خارنوالی در هر ششماه یکبار محاسب کشور را تفتیش می نمایند و هرگاه در محاسب اشخاص بدون سرنوشت موجود باشد آنها را رها میکنند . چنانچه تاکنون يك عده محبوسین به اینطریق رها گردیده اند و همچنین اشخاصیکه بدون دوسیه محبوس باشند می توانند از طریق مراجعه به خارنوالی رهایی خود را مطالبه کنند .

شباغلی صدر اعظم در مقابل سوالی اظهار داشت :- به اساس قانون هیچکس از جرم مصونیت ندارد . توهین هم يك جرم است اما در باره این جرم اقدامات قانونی و عدلی به شکایت طرف متضرر مربوط است هر گاه طرف مقابل به خارنوالی شکایت نماید خارنوال حاضر است اشخاصی را که به توهین پرداخته اند تعقیب کند .

در این جلسه که چهار ساعت دوام نمود وکلای ذیل از شباغلی صدراعظم سوال نمودند :- وکیل محمد اسماعیل مبلغ از حصه اول بهسود ولایت وردک ، وکیل محمد نبی ایماق از مرکز ولایت بادغیس ، وکیل غلام رسول وزیری از ارگون ولایت پکتیا ، وکیل خیال محمد

از جاجی ولایت پکتیا ، وکیل خداداد از ولسوالی دای چوپان ولایت زابل ، وکیل جنیدخان از کهسان ولایت هرات ، وکیل عبدالغفور از مرکز ولایت غور ، وکیل جنید خان از کهستان ولایت ولسوالی غوریان ولایت هرات ، وکیل سعادت از سید آباد ولایت وردک ، وکیل دکتور عبدالکریم فرزاد از زنده جان ولایت هرات ، وکیل میر احمد از میوند ولایت

کند هار ، وکیل محمد اکرم از برکنر ولایت کنر ، وکیل میر عبدالقیوم از خوست فرنک ولایت بدخشان ، وکیل عبدالقدوس صافی از مرکز ولایت بلخ ، وکیل خدای پیردی از ولسوالی اشکاشم ولایت بدخشان ، وکیل محمد احمد از ولسوالی قرقین ولایت جوزجان ، وکیل محمد علی قاضی زاده از پشتون زرغون ولایت هرات ، وکیل عبدالوهاب از حصارک غلجایی ولایت ننگر هار ، وکیل علی احمد بایانی از مرکز ولایت پروان ، وکیل عبدالصمد از سپین بولدک کندهار ، وکیل محمد اکبر شاه عالمی از دایکندی ولایت ارزگان ، وکیل عبدالوکیل صداقت از کامه ولایت ننگر هار ، وکیل عبدالقیوم از اندراب ولایت بغلان ، وکیل عبدالرحیم هاتف از شهر کندهار ، وکیل هلال الدین بدری از مرکز بلخ ، وکیل عبدالحکیم سپین از مرکز فراه ، وکیل گل پاچا الفت از شهر جلال آباد ، وکیل محمد محسن فور ملی از چاردهی ولایت کابل ، وکیل عبدالرشید داوری از ناوه بارکزائی ولایت هیلمند ، وکیل محمدحکیم از ینگی قلعه ولایت تخار .

۸ سرطان : - انجمن های ولسی جرگه قبل از ظهر و بعد از ظهر به جلسات شان در موضوعات مربوط ادامه دادند .

پوهاند دوکتور عبدالحکیم ضیائی وزیر پلان به انجمن امور پلان انکشافی رفته و در مورد پلان پنج ساله دوم به پرسش های وکلا توضیحات داد .

موضوع تخنیک جنگلک باز هم در انجمن امور معادن و صنایع

دوم وزارت معارف به انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی حاضر شده به سوالات و کلا در باره تشکیلات آن وزارت توضیحات داد. همچنان موضوعات باقیداران بانک زراعتی و مسایل مربوطه پښتونستان نیز در انجمن های زراعت و مالداري و پښتونستان ولسي جرگه مطالعه شد.

در انجمن دفاع ملي در باره جوابات قومانداني قوايکار مباحثه صورت گرفت.

۱۳ سرطان :- در جلسه ولسي جرگه فيصله شد تا زمان تدوين قانون جديد ښاروالي ها انتخابات ښاروالي هائیکه دوره شان به اتمام رسيده مطابق قانون انتخابات شوري صورت بگيرد.

در راپور انجمن تقنين که به مجلس ولسي جرگه ارائه شده تذکر رفته بود قانون جديد ښاروالي ها که در اثنای تعطيل شوري به اساس فرمان تقنيني نافذ گرديده بود دارای خلا هائی ميباشد و بايد انفاذ آن تا وقت تدوين قانون جديد معطل باشد که اين پيشنهاد از طرف مجلس عمومي به اکثریت آراء تائيد گرديد.

اين جلسه برياست دكتور عبدالظاهر رئيس ولسي جرگه ناير شده بود.

۱۴ سرطان :- ښاغلي محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم با بعضي از اعضاي کابينه شان به جلسه استيضاح ولسي جرگه اشتراک نموده و به سوالات و کلا در موضوعات مختلف توضيحات دادند. ښاغلي صدر اعظم گفتند :- حکومت حاضر است در مواردیکه اشخاص بدون دوسيه حبس شده

مطالعه گرديد و در انجمن سمع شکايات و مراقبت و تطبيق قوانين به عرايض وارده غور صورت گرفت. معاون اداري و معاون تجارتي رياست انحصارات دولتي بايښ انجمن حاضر شده و به سوالات و کلا درباره بعضي ترانسپورت ها جواب گفتند.

در انجمن امور زراعت و مالداري موضوع باقيداران بانک زراعتي و جواب آن بانک درين مورد مطالعه شد و همچنان انجمن های امور فايد عامه و مواصلات و پښتونستان نیز موضوعات مربوط شان رامورد بحث قرار دادند.

پوهاند محمد اصغر کابل ښا روال به انجمن انکشاف و بهبود اجتماعي ولسي جرگه رفته، درباره موضوعات مربوط ښاروالي به سوالات انجمن توضيحات داد.

۱۱ سرطان :- انجمن های ولسي جرگه به بحث در موضوعات مربوط شان ادامه دادند.

انجمن امور داخله و اداره محلي مطالعه خود را در باره موضوعات اخذ محصلانه و بنديوانه و گذشتاندين مدت یکسال حبس محبوسين در ولسوالي های مربوطه شان پيايان رسانيده و عنقریب موضوع را از طريق دار الانشاء به مجلس عمومي ولسي جرگه خواهد فرستاد.

مسوده قانون بزگري و مالداري در انجمن انکشاف و بهبود اجتماعي مطرح بحث قرار گرفت و ماده اول الي پنجم آن مطالعه شد.

مطالعه موضوع استخراج زغال سنگ معادن کرکر، دره صوفو کرخ در انجمن امور معادن و صنايع ادامه داشت.

ښاغلي محمد آصف مايل معين

و یا قانونی نباشد کمتر بسازد و مزاحمت ها از بین برود ، امید است مامورین ولایات نیز این مطلب را ازورای جراید و مطبوعات بشنوند و بیشتر ملتفت باشند و دوایر مربوط متوجه گردند .

بناغلی صدر اعظم تذکر دادند :- در مورد کسانی که به محاکم جلب میشوند و یا در محکمه حاضر نمیشاشند و فیصله صورت نمی گیرد . این موضوع را حکومت در نظر داشته و مسوده یک اصولنامه احضار بمحاکم را تهیه کرده که بغرض اطلاع عامه در جراید نشر شده و برای طی مراحل اصولی به شوری فرستاده شده است . بناغلی میوندوال در باره انکشاف زراعت مناطق اظهار کردند :-

برای انکشاف زراعت اوضاع طبیعی و شرایط آن در نظر گرفته می شود و تا جاییکه شرایط طبیعی تشویق کننده باشد درین راه حکومت از طریق وزارت پلان پیشبینی هایی بعمل خواهد آورد . بناغلی صدر اعظم در باره بلند رفتن در نرخ گوشت در بازار کابل و ازدیاد نرخ گوشت تذکر دادند . بلند رفتن نرخ گوشت تنها در کمبود مالداري کشور سراغ نمی شود بلکه علت دیگر بلند بودن نرخ گوشت در مملکت و بصورت عموم گرانی گوسفند در قاجاق سراغ میشود زیرا متاسفانه از سرحدات مملکت قاجاق یک تعداد گوسفند ها صورت میگیرد . برای جلوگیری از آن حکومت در توان و مقدور خود اقداماتی پیش بینی کرده و از طرف دیگر توسط بناروالی کابل نیز مفاهمه باقضا بان درتنزیل نرخ گوشت صورت گرفته که در

باشند قضیه را باز خواست نموده و اشخاصی را که از قانون اساسی تخلف ورزیده اند برای تحقیق به مراجع قانون بسپارد .

بناغلی صدر اعظم بسوال یک وکیل در باره دوسیه های حل نشده اظهار کردند که این سوال در مورد دوسیه های جنائی بیشتر ربط میگیرد که از مدتها بدون فیصله معطل مانده اند .

در وقتیکه حکومت بکار آغاز نمود این موضوع را دقیقانه با علل و موجبات آن تحت مطالعه قرار داد و دوسیه های زیادی را با متود های جدید تصفیه نموده بمراجع قانونی آن سوق داد که همه آنها مطابق قوانین بمراحل نهایی خود نزدیک شده اند و یابرمراحل نهایی رسیده اند ، و هم توسط ریاست عالی خارنوالی ذریعه احکام متعدد بهمه ولایات امر داده شده تادوسیه ها در خارنوالی بیشتر از یکماه باقی نماند .

اکنون اکثر دوسیه های جنایی بمجرای قانونی مورد عمل و اجراء قرار دارند .

بناغلی میوندوال در باره مجلوبین اداره های استخبارات ولایات که بعضاً شاید واقع شود گفتند :- در قسمت اشخاصیکه توسط ادارات مذکور جلب میشوند و صرف مورد یکی دو سوال یا استفسار واقع میگردند چون عجز دراثبات موجب مجازات کسی شده نمیتواند . درین قسم اجراءات در صورتیکه ضرورت به سوال واقع شود شاید تا یک اندازه اسباب مزاحمت مزعم واقع شود . حکومت کوشش خواهد کرد حتی المقدور مراجعه باهالی را در صورتیکه ضرورت امنی عدلی

اسکان و عدالت اجتماعی مییاشد. در قسمت توازن اقتصادی که در خط مشی اشاره شده، وکلای محترم مکرراً درین مورد اظهار فرموده اند. ترتیب پلان پنجساله سوم بادو نظر گرفتن شرایط وامکانات طبیعی و امکانات اقتصادی و توازن اقتصادی صورت میگیرد.

ښاغلی صدر اعظم در باره کانگرس زراعتی گفتند: - عجالتاً حکومت کدام فکری راجع بدعوت کانگرس زراعتی ندارد تعاملی بود که بعد از چند سال کانگرس زراعتی دایر شود فیصله هایی که قبلاً در مورد کانگرس زراعتی بعمل آمده این فیصله از طرف خود نمایندگان شده و لہذا بحیث فیصله خودشان اعتبار دارد.

ښاغلی صدر اعظم در جواب سوال يك وکیل گفتند: - ولایت بدخشان و غوروات، ولایاتی هستند که توجه بیشتر مامورین مسئول ولایات را ایجاب میکنند و لہذا در صورتیکه فرصت یاری بکنند و مشغولیت پارلمان کمتر باشد از ولایات غوروات و بدخشان دیدن خواهد کرد.

ښاغلی میوندوال در جواب سوال دیگر راجع به مشکلاتی که ولایت فاریاب به آن مواجه است گفتند: - ما اطلاع داریم که در اثر عوا مل طبیعی و عدم باران هم در حاصلات و هم در چراگاهها و علفچرها برای مردم مشکلاتی پیش شده است. در قسمت چراگاهها با يك حادثه طبیعی روبرو هستیم که علاج آن مشکل است ولی در اثر راپور هائیکه رسیده بود حکومت از مراجع دیپلوماسی داخل اقدام است تا اگر امکان داشته باشد از چراگاه

جرايد نیز نشر شده است. ښاغلی میوند وال در توضیح موضوع توزیع زمین گفتند: - دو لت میخواهد تمام املاک دولتی راتحت احصائیه و سنجش بیاورد و توزیع آب رابه مردم به اساس حق و استحقاق شان عملی کند و هم بجهت اینکه برای اینکار اصولهای عملی سنجیده شده باشد بااساس سروی ونقشه و به اساس مراجعات مردم ولایچه ناقلین برای مردم زمین داده شود ضرورت وجود اداره املاک واسکان بسیار زیاد محسوس میشود امید است وقتی که این اداره از طرف شورا منظور شود فعالیت آن بیشتر شود.

ښاغلی صدر اعظم در باره فروش زمین های دولتی اظهار کردند زمین های دولتی که شما اعلان فروش آنرا از رادیو می شنوید، املاکی است که تازه آباد نگردیده و به پروژه ها تعلق ندارد و هم مقدار حاصلات زراعتی آن قابل ملاحظه شمرده نمیشود. قسمت اعظم آن املاکی است که از طریق حصول باقیات و راه های دیگر مربوط دولت گردیده است.

فروش چنین املاک از جمله عایدات دولت محسوب میشود که به اساس مزایده صورت میگیرد و این کار هم از نگاه اقتصاد مفید است زیرا يك مقدار پول نقد دست داشته مردم ازین راه بدولت انتقال می یابد اما زمین هایی که برای پروژه ها بدست دولت بیاید و یا جدیداً به بهره برداری آماده میشوند توزیع آن، بصورت عادلانه به اشخاص مستحق صورت میگیرد و مقصد حکومت درین جا حاصل کردن منفعت نبوده بلکه مقصد

طرف مراجع عدلی و قانونی تعقیب میشود .

ښاغلی صدر اعظم راجع به نشر خبرهای متهمین که درجرايد اشاعه می یابد گفتند : - بعضی جرمهاییکه جریانات آن در جرايد نشر گردیده از نوع جرم های مشهود بوده که جرم مشهود به اثبات نزدیک است نشر شده تابع آزادی اطلاعات است که ما آنرا سانسور کرده نمیتوانیم اما در مواردیکه اشخاص مورد اتهام قرار میگیرند وهم در مواردیکه اتهام در محاکم عدلی مورد تحقیق قرار میگیرند حتی الامکان اشخاص مسئول از تذکر اسمای متهمین قبل از صدور حکم محکمه خود داری میکنند .

وقتیکه يك جرم بر متهم اثبات شود و محکمه هم جزای وی را تعیین کرده و در قوانین مملکت و قانون اساسی در چنین موارد تذکر گرفته که جریانات محاکم بصورت عموم علنی میباشد مگر در صور تیکه خود محکمه سری بودن آنرا اعلان کند .

معنی علنی بودن جریانات این است که مطالب محکمه قابل نقل و روایت میباشد . از طرف دیگر اقدام حکومت نه تنها بازخواست از متهمین است بلکه میخواهند این امر باعث عبرت دیگران شود . پس نشر چنین مطالب که تأثیر امتناعی بالای دیگر افراد جامعه دارد مفید و مؤثر ثابت میشود .

ښاغلی صدر اعظم در باره تشکیلات ولایت پکتیا گفتند : - که در نظر است بعضی علاقه داری های که با هم نزدیک اند توحید یافته و بصورت ولسوالی در آیند .

ښاغلی صدر اعظم در مورد اینکه

های مجاور خارج سرحدات افغانستان بر طبق تعامل سابق بائر يك مقاله سیاسی استفاده بعمل آمده بتواند .

ښاغلی صدر اعظم درباره استفاده از آب دریای کوچکه از طریق اعمار يك بند گفتند : - که سروی این بند تکمیل گردیده و فعلا حکومت در صدد آن میباشد تا منابع پولی برای آن بیابد .

ښاغلی صدر اعظم علاوه کردند در قسمت بهره برداری این بند تکالیفی که از ناحیه اعمار آن بند به مالداري متوجه خواهد بود مد نظر گرفته خواهد شد .

ښاغلی صدر اعظم راجع به پروتوکول هاییکه بین وزارت زراعت و آبیاری، شرکت سپین زر و زمین داران در مورد زرع پخته امضاء شده اظهار کردند شاید آن تعهدات به اساس پروتوکول بصورت صحیح از طرف جانبین عملی شود .

ښاغلی صدر اعظم گفتند : - زمین هاییکه در ولایات شمال از درك اضافه جریبی و یا راه های دیگر به تصرف دولت می آید تحت شرایط مساعد به ناقلین سپرده میشود و فروش این زمینها با اساس داوطلبی صورت نمیگیرد .

ښاغلی صدر اعظم در جواب سوال يك وکیل گفتند : - امنیت بصورت عمومی خوب است از یکطرف مردم افغانستان وظایف خود را در مقابل قانون بخوبی میدانند و از طرف دیگر دواير مربوط بحفظ امنیت به وظایف خود مشغول هستند لهذا سوال امنیت در حال حاضر قناعت بخش است البته در يك جامعه و در يك شهر جنایات و جرایم واقع میشود و این جرایم و جنایات از

شبرغان و میمنه گفتند : - کار ساختمان سرک عجلتاً از پلخمری تا شبرغان ر ویدست است و این کار مطابق پلان پیش میرود. لیکن وعده از طرف حکومت درباره تکمیل سرک شبرغان تا میمنه داده نشده .

ښاغلی صدراعظم اظهار کردند :- فاریاب یک ولایت مهم است و موضوع اتصال فاریاب به یک شاهراه عمومی یک امر ضروری است وزارت فواید عامه امکاناً ت سروي و ساختمان این سرک را زیر نظر گرفته و از آن غافل نبوده است .

چنانچه بصورت مقدماتی و ابتدائی یک پرواز طیاره از شبرغان تا میمنه بعمل آمده و امکانات سرک توسط متخصصین از هوادیده شده است. همچنین متخصصینی که در سرک پلخمری و شبرغان کار میکنند از آنها خواهش شده تا درباره امکانات این سرک از شبرغان تا میمنه هم نظریات خود را بحکومت بدهند. و روی دست گرافتن ساختمان این سرک مر بوط امکانات مالی دولت خواهد بود زیرا ساختمان سرک مذکور یک پروژه پر مصرف بوده و بیک فیصله آنی در باره آن تصمیم گرفته شده نمیتواند بلکه محتاج مطالعه و غور بیشتری می باشد .

ښاغلی میوندوال در برابر سوال یک وکیل گفتند :- فجایع اخلاقی و مضرات اجتماعی در مملکت موجود است و از آن انکار نداریم اما این خوش بینی وکیل محترم که چنین فجایع در یکسال قلع و قمع خواهد شد ، درست نخواهد بود .

اگر یکی از اعضای فامیل مرتکب جرم شود فامیل آنها نیز مورد اذیت قرار میگیرد گفتند : - عمل مجرم و یا متهم بفامیلش سرایت نمیکند هرگاه چنین شده باشد به اداره عالی خرنوالی مراجعه گردد تا به متخلف جزا داده شود .

ښاغلی صدر اعظم بجواب یک سوال اظهار داشتند : - که در قسمت توسعه زراعت در ولایت کنرها امکاناتی اگر موجود باشد پروژه های در نظر گرفته خواهد شد . ما با بعضی از ممالک دوست در تماس هستیم تا در زراعت جای تجربه نماییم اگر این تجربه در کنرها به نتیجه رسید شاید برای بهبود اقتصادی آن ولایت مفید ثابت گردد .

ښاغلی صدر اعظم در جلسه استیضاح راجع به حفظ حقوق مردم کم زمین گفتند :- در گذشته هم درین مورد وعده داده شده بود که پروژه قانون روابط زمین دار و دهاقین از طرف حکومت تهیه شده ولی اینکه تا حال بشورا تقدیم نشده این پروژه طوریکه وکلای محترم فهمیده میتوانند قابل غور و دقت است لهذا بعد از آنکه از مطالعه و نظر متخصصین بگذرد و وزارت عدلیه نیز مواد آنرا نظر به مفهوم قانون اساسی و حفظ روحیه قانون اساسی هر ماده آنرا مطالعه نماید . پس از تصویب مجلس عالی وزراء بشورا تقدیم خواهد شد .

ښاغلی میوندوال باثر سوال وکلا افزودند :- آرزو مند م در سفر خود به ولایات از غورات و بادغیس هم بتوانم دیدن بنمایم. ښاغلی صدر اعظم در مورد سرک

نباغلی میوندوال گفتند:۔ مجادلہ با اغراض و مجادلہ با کسانی کہ برای مدافع خود از وسایلی کہ از راہ لرسی های دوتنی و یا اجرایی و یا قضایی بدست دارند استفادہ میکنند ضرور است و باید تذکر داد کہ این یک مبارزہ بزرگ است۔
نباغلی صدر اعظم علاوہ کردند باید ہمہ ما متحداً متوجہ دفع این نقایص باشیم و در راہ قلع و قمع کامل چنین حرکات سہم بگیریم و این نقایص بزرگ اجتماعی را از بین ببریم انوقت بہ موفقیت بزرگ نایل خواهیم گردید ۔

نباغلی صدر اعظم گفتند :۔ بہ وجود آوردن قانون جدید رشوت معنی آنرا نداشت کہ قانون سابق تطبیق نشود و نیت قانون گذاران در قوانین موجودہ نیت صحیح بودہ ولی در اثر تجربہ معلوم شد کہ مشکلات و تطبیق آن قانون موجود بود باید گفت :۔ اگر ما قانون را تطبیق نمی کردیم تجربہ بدست ما نمی آمد و ضرورت قانون نو را نمی دیدیم اما قوانین را تجربہ کردہ ایم کہ درین قوانین طوریکہ لازم است نمیتوانیم از رشوت جلو گیری بکنیم ۔

نباغلی صدر اعظم گفتند :۔ چون مطابق این قانون ہر نفر شاکی و متضرر از رشوت خودش تحت باز خواست می آمد ولہذا مردم نمی توانستند از رشوت خوار و رشوت گیرندہ شکایت بکنند ۔
ما برای اینکہ قانونی ترتیب کنیم برای مردم تشویق کنندہ باشد و بتوانند از رشوت ستان و رشوت دہی بدون خوف دغدغہ خاطر شکایت کنندہ مواد جدیدی طرح کردیم کہ بہ ولسی جرگہ تقدیم

شدہ است ۔

نباغلی میوندوال اظهار کردند در مورد آب آشامیدنی حکومت کوشش میکند از طریق مؤسسہ بین المللی صحت و قرضہ خارجی در اکثر مواضع وسیلہ آب آشامیدنی صحتی را با حفر چاہ ها و نصب نلہا در اختیار مردم بگذارد
نباغلی صدر اعظم گفتند :۔ پیشنہاداتی کہ از طرف وکلا دربارہ زراعت و آبیاری و دیگر موضوعات بحکومت تقدیم شدہ این پیشنہادها درمو قعش بوزارت پلان فرستاد شدہ کہ وزارت پلان درجملہ دیگر نظریات آنرا مد نظر گرفته است ۔
نباغلی صدر اعظم ضمن تذکر بہ آزادی اطلاعات اظهار کردند کہ سانسوری در مطبوعات موجود نیست و بہ اساس قانون جدید مطبوعات و یا موجود بودن مطبوعات غیر حکومتی زمینہ برای نشر و طبع ہرگونہ مقالات و مضامین و بیانات آزاد است ۔

نباغلی صدر اعظم علاوہ کسردند مدیران اخبار نظر بہ مسئولیتی کہ بمقابل قانون دارند در گرفتن و یارد نمودن یک مضمون آزاد و مختار هستند ۔

نباغلی صدر اعظم گفتند :۔ در مورد اینکہ ملکیت از تعرض مصون است بہ قانون اساسی احترام داریم ولی باید گفت ملکیت را مطابق قانون سند قبالہ تثبیت میکند ہر گاہ کدام زمین در قید سند معتبر بہ کسی تعلق نداشتہ باشد حکم ملکیت عامہ بہ آن تعبیر میشود و این حکم یک حکم اداری است و ضرورت بہ فیصلہ قضایی ندارد مطابق بہ قانون سروی و احصائیہ املاک مردم در دادن اظهار

- نمه هامېدورت ورزند و ملکیت هې خود را تثبیت کنند .
 در مواردیده زمین ملکیت عامه را بنام ملکیت شخصی در می آورند و برای آن سند هم ندارند و درانجا اثر بدوئیم نه مامورین محل اجازه مداخله نداشته باشند حق عامه تلف خواهد شد .
 این جلسه که تحت ریاست دکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه سه ساعت و سی و پنج دقیقه دوام کرد از ینماغلی صدر اعظم وکلای آتی سوال کردند :
 وکیل شاغاسی از شیوه ولایت نندرها .
 وکیل احمد جان از نهر سراج ولایت هیلمند .
 وکیل عبدالحمید از شولگره ولایت بلخ .
 وکیل عبدالحسین مقصودی از ناور ولایت غزنی
 وکیل شاه نظر از ناد علی ولایت هیلمند .
 وکیل عبدالمجید از مرکز ولایت جوزجان .
 وکیل محمد امیر از شنوار ولایت ننگرهار .
 وکیل عبدالحکیم از موسی قلعه ولایت هیلمند .
 وکیل عبدالغفور از چغچران مرکز ولایت غور .
 وکیل عبدالقیوم از پښتونکوت ولایت فاریاب .
 وکیل حاجی محمد از چمکنی ولایت بکتیا .
 وکیل سیدامیر از خان آباد ولایت کندز .
 وکیل عبدالحمید زمري از اصل چخانسر ولایت چخانسر .
 وکیل فخرالدین از تیوره ولایت غور .
 وکیل اختر محمد کاکسر از قلعه زال ولایت کندز .
 وکیل محمد نسیم تونه وار از مرکز ولایت بامیان .
 وکیل غلام سرور از قره باغ کوهدامن ولایت کابل .
 وکیل عبدالهادی هدایت از خوگیانی ننگرهار .
 وکیل محمد عمر اندخوئی از اندخوی ولایت فاریاب .
 وکیل غلام محمد از چوکی ولایت کنر .
 وکیل محمد یوسف از جوند ولایت بادغیس .
 وکیل عبدالقدیر از خاص کنر ولایت کنر .
 وکیل محمد صدیق سعیدی از قیصار ولایت فاریاب .
 وکیل گل حبیب از پغمان ولایت کابل .
 وکیل گل حبیب از پغمان ولایت کابل .
 وکیل مولوی عبدالسلام از درزآب ولایت فاریاب .
 وکیل غلام فاروق غزنوی از مرکز ولایت غزنی .
 وکیل سبحان قل از چار بولک ولایت بلخ .
 وکیل عبدالقیوم از مرکز ولایت بدخشان .
 ۲۰ سرطان : - جلسه ولسی جرگه در مورد تحصیل باقیات برذمه دواير ، موسسات و اشخاص فیصله کرد که موضوع بحکومت سرده شود تا طبق قانون راجع به تحصیل باقیات موسسات جنگلک انحصارات ، بانکها و تصدی های دولتی اقدامات نماید .

جلسہ بریاست دوکتور عبدالظاہر رئیس ولسی جرگہ دایر شدہ بود۔

۲۱ سرطان :- مسودہ قانون صدور اعتبار نامہ های معاہدات و موافقت نامہ های بین المللی از طرف مجلس عمومی ولسی جرگہ بہ تصویب رسید ۔

این قانون از طرف حکومت در سیزده مادہ ترتیب شدہ و قبلہ در انجمن امور تقنین ولسی جرگہ نیز مطالعہ گردیدہ بود ۔

مجلس بریاست دوکتور عبدالظاہر رئیس ولسی جرگہ دایر شدہ بود۔

۲۲ سرطان :- انجمن های ولسی جرگہ جلسہ نمودہ بر موضوعات مربوط شان بحث کردند ۔

در انجمن امور صحتی ولسی جرگہ جلسہ نمودہ بر موضوعات مربوط شان بحث کردند ۔

در انجمن امور صحتی ولسی جرگہ موضوع تہیہ نمودن پرسونل فنی وادویہ برای ولایات کشور کہ قبلہ در انجمن انکشاف و بہبود اجتماعی نیز بالای آن غور شدہ بود مطالعہ کردند ۔

در انجمن سماع شکایات ولسی جرگہ بر یک تعداد عرایض واردہ غور شدہ و در بارہ آنها با مراجع مربوطہ تماس گرفته شد ۔

در انجمن سماع شکایات ولسی جرگہ بر یک تعداد عرایض واردہ غور شدہ و در بارہ آنها با مراجع مربوطہ تماس گرفته شد ۔

اصولنامہ سروی اراضی از مادہ ۴۹ تا مادہ پنجاہ با پارہ تعدیلات

در انجمن مالی و بودجہ ولسی جرگہ

مطالعہ شد ۔

این اصولنامہ دارای ۹۸ مادہ می باشد و در ہشت فصل ترتیب گردیدہ است ۔

پلان پنجسالہ دوم باز ہم در انجمن پلان انکشافی و تشکیلات اساسی مورد مطالعہ قرار گرفت ۔

انجمن انکشاف و بہبود اجتماعی سیار و شفاخانہ سیار را برای کوچی ها و شامل ساختن این موضوع در پلان پنجسالہ سوم مطالعہ شد و این موضوع بہ نظریہ انجمن بہ دارالانشاء سپردہ شد تا بہ مجلس عمومی تقدیم شود ۔ انجمن زراعت و مالداری موضوعات مورد علاقہ انجمن را مطالعہ کرد ۔

در انجمن دفاع ملی ولسی جرگہ بعضی از رؤسای آنوزارت حاضر شدہ راجع بہ تشکیلات وزارت دفاع بہ سوالات و کلا توضیحات دادند ۔

۲۵ سرطان :- پیغلہ کبری نورزایی وزیر صحتی بہ انجمن امور صحتی

ولسی جرگہ رفتہ و راجع بہ امور

مربوط وزیر اکبر خان روغتون با

انجمن مذاکرہ و بہ سوالات اعضای انجمن جواب داد ۔

رئیس و اعضای این انجمن روز

پنجشنبہ ۱ از شعب مختلف وزیر

اکبر خان روغتون دیدن نمود ۔

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر
ولسی جرگه بریاست دوکتور
عبدالظاهر رئیس آن جرگه دایر
شده بود .

۲۷ سرطان : در جلسه عمومی
ولسی جرگه از ماده پانزده تا ماده
سی و سه قانون احزاب سیاسی
با بعضی تعديلات باکثريت آراء
به تصویب رسید .

قانون احزاب سیاسی که قبلادر
انجمن تقنین و امور عدلی مطالعه
شده حاوی ۳۶ ماده میباشد .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر
ولسی جرگه بریاست دوکتور
عبدالظاهر رئیس آن جرگه دایر
شده بود .

۲۸ سرطان :- در جلسه عمومی
ولسی جرگه از ماده ۳۴ تا ماده
اخیر قانون احزاب سیاسی با بعضی
تعديلات باکثريت آراء تصویب
گردید .

همچنان درین جلسه قانون
احزاب سیاسی بصورت يك کلی
مورد رای گیری قرار گرفت وبه

۲۶ سرطان :- در جلسه عمومی اکثریت آراء بتصویب رسید .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر
ولسی جرگه بریاست دوکتور
عبدالظاهر رئیس آن جرگه دایر
شده بود .

انجمن امور معادن و صنایع خساره
وارد دولت را از ناحیه استخراج
زغال سنگ مطالعه نموده و قرار
خود را در این باره صادر نمود .

موضوع اسکان و سروی علفچر
های کوچی ها در انجمن بهبود و
انکشاف اجتماعی مورد مطالعه قرار
گرفته و درباره امکان شمول آن در
پلان پنجساله سوم مذاکره گردید.
قانون سروی اراضی از ماده ۵۵
الی ۷۰ در انجمن امور مالی و بودجه
مطالعه گردیده و تعديلاتی در آن
پیشنهاد گردید .

عریضه اهالی و مالکین نهر کریم
ولسوالی قرغهئی لغمان راجع به
اعمار آن در انجمن زراعت و مالدار ی
مطالعه گردیده وبه وزارت زراعت
و آبیاری ارجاع شد .

انجمن امور فرهنگی در جلسه
امروز خود تشکیلات وزارت معارف
را مطالعه نموده و بر بحث خود در
این موضوع ادامه داد .

انجمن امور داخله و سمع شکایات
ولسی جرگه نیز به بحث در
مورد بعضی عرایض بسوالات و
وکلا توضیحات داد .

ولسی جرگه از ماده اول تا ماده ۱۴
قانون احزاب سیاسی با بعضی
تعديلات باکثريت آراء به تصویب
رسیده .

معرفی اسمای اعضاء اداری و سناتوران مشرانو جرگه

- ۲۲- ښاغلی سنا تور عبدالشکور (ولی)
- ۲۳- ښاغلی سنا تور عبدالصمد
- ۲۴- ښاغلی سنا تور عبدالحی
- ۲۵- ښاغلی سنا تور عبدالغنی باغبان
- ۲۶- ښاغلی سنا تور دوکتور عبدالوکیل
- ۲۷- ښاغلی سنا تور عبدالوهاب
- ۲۸- ښاغلی سنا تور عبدالحی (طرزی)
- ۲۹- سنا تور میرمن عزیزه گردیزی
- ۳۰- ښاغلی سنا تور علیچان
- ۳۱- ښاغلی سنا تور غلام نبی (ناشر)
- ۳۲- ښاغلی سنا تور غلام نبی (کاموی)
- ۳۳- ښاغلی سنا تور فقیر محمد (شفاء)
- ۳۴- ښاغلی سنا تور قیام الدین (خادم)
- ۳۵- ښاغلی سنا تور محمد اشرف
- ۳۶- ښاغلی سنا تور محمد امین خوگیاڼی
- ۳۷- ښاغلی سنا تور محمد امین (یونسی)
- ۳۸- ښاغلی سنا تور محمد جعفر
- ۳۹- ښاغلی سنا تور محمد حسین (فراهی)
- ۴۰- ښاغلی سنا تور سید محمد داؤد الحسینی
- ۱- ښاغلی سنا تور عبدالسها دی داوی رئیس مشرانو جرگه
- ۲- ښاغلی سنا تور گل احمد ملکیار نائب اول مشرانو جرگه
- ۳- ښاغلی سنا تور میر عبدالکریم معقول نائب دوم مشرانو جرگه
- ۴- ښاغلی سنا تور محمد هاشم واسوخت منشی مشرانو جرگه
- ۵- ښاغلی سنا تور غلام حضرت ابراهیمی نائب منشی مشرانو جرگه
- ۶- ښاغلی سنا تور سید اشرف
- ۷- ښاغلی سنا تور جلال الدین
- ۸- ښاغلی سنا تور حبیب الله
- ۹- ښاغلی سنا تور سید حبیب شاه
- ۱۰- سنا تور میرمن حمیرا سلجوقی
- ۱۱- ښاغلی سنا تور آقا رحیم (زارغ)
- ۱۲- ښاغلی سنا تور سلطان محمد
- ۱۳- ښاغلی سنا تور شیر محمد
- ۱۴- ښاغلی سنا تور عبدالباقی
- ۱۵- ښاغلی سنا تور عبدالحق بیتاب
- ۱۶- ښاغلی سنا تور عبدالحکیم
- ۱۷- ښاغلی سنا تور عبدالحمید عزیز
- ۱۸- ښاغلی سنا تور عبدالحالقی
- ۱۹- ښاغلی سنا تور عبدالرزاق
- ۲۰- ښاغلی سنا تور مولی عبدالرب
- ۲۱- ښاغلی سنا تور عبدالرسول (تره کی)
- ۴۱- ښاغلی سنا تور محمد رضا (کربلائی)
- ۴۲- ښاغلی سنا تور محمد زمان

- ۴۲- ښاغلی سناتور محمد سعید (مشعل)
 ۴۸- ښاغلی سناتور محمد هاشم (مجددی)
 ۴۴- ښاغلی سناتور میر محمد شاه (سیفانی)
 ۴۵- ښاغلی سناتور محمد علی
 ۵۰- ښاغلی سناتور محمد یعقوب
 ۵۱- ښاغلی سناتور میراحمد
 ۵۲- ښاغلی سناتور ناد ر علی (جاغوری)
 ۴۷- ښاغلی سناتور محمد نبی

د مشرانو جرگه

- جلسات عمومی مشرانو جرگه از اول عقرب آغاز و تا ۲۲ قوس ادامه داشت.
- مشرانو جرگه طی جلسات خود در این مدت موضوع انتخاب هیئت اداری، تدقیق و تأیید، لایحه اصولنامه وظایف داخلی، مشرانو جرگه رخصتی و مدت کار شورا را تصویب کرده اند. آجندای اول عقرب مشرانو جرگه موضوع کاندید و انتخاب نائب اول و دوم آن بود که پس از رای گیری سناتور گل احمد ملکیار از ولایت غزنی بحیث نائب اول و سناتور میر عبدالکریم معقول از ولایت پروان بحیث نائب دوم آن جرگه به اکثریت آراء انتخاب شدند.
- همچنان در جلسه روز ۲ عقرب سناتور محمد هاشم و سناتور محمد سعید (مشعل) بحیث رئیس و نایب رئیس انتخاب شدند.
- همچنان يك انجمن دهمین جلسه به تدقیق و تأیید در همین جلسه به

دعوتی از طرف شجاعی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ساعت ۷ و نیم
شام ۱۵ قوس به افتخار رئیس و اعضای مشرانو جرگه در رستوران باغ بالا
ترتیب گردیده بود. درین دعوت رئیس و سنی جرگه وزیر دربار
سلطنتی هیئت کابینه نیز اشتراک نموده بودند. در ختم دعوت کنسرتی
توسط هنرمندان رادیو افغانستان اجرا گردید.

در عکس شجاعی میوندوال صدراعظم با رئیس و یکده از اعضای
مشرانو جرگه دیده میشوند

اکثریت آراء انتخاب شد. این انجمن پس از غور و تدقیق
در باره و تأیید ۲۸ نفر از سناتوران
انتخابی نظریه خود را راجع به
صحت آن به دارالانشاء مشرانو
جرگه تقدیم کرده به تصویب رسید.
بتاریخ ۸ عقرب انجمن ترتیب لایحه
اصولنامه و وظایف داخلی مشرانو
جرگه تشکیل جلسه داده و در
اطراف مواد مبنی بر وظایف رئیس،
نائب ها و منشی ها مباحثاتی
صورت گرفت.

در جلسه ۱۰ عقرب پیشنهاد
دارالانشاء که راجع به تعیین روز
های جلسات عمومی مشرانو جرگه
بود به اکثریت آراء تصویب شد
تا هفته دو روز به روزهای یکشنبه
و چارشنبه مجلس عمومی دایر
گردد. در جلسه ۱۶ عقرب شکایات
و اراده عایدۀ انتخابات بعضی سناتور
ها مطرح بحث مجلس قرار گرفت
که به اکثریت آراء يك انجمن سمع
شکایات عضویت ده نفر سناتور
تشکیل شد تا انجمن شکایات وارده
را طبق قانون انتخابات و سایر
قوانین موضوعه که به آن ارتباط
میگیرد واریسی کند.

در جلسه ۲۰ عقرب شجاعی محمد
هاشم میوندوال صدر اعظم نظر به
ماده ۸۹ قانون اساسی خط مشی
حکومت را به مشرانو جرگه معرفی نمود
که در این روز تمام سناتوران بالتوبه
بیانیه راجع به مشکلات منطقوی
خود بحضور صدر اعظم و کابینه

اکثریت آراء بعد از غور و بحث بالای هر يك از مواد این اصولنامه چندین ماده حذف و چند ماده دیگر آن که غور بیشتر را ایجاب می نمود برای نظر ثانی معطل قرار داده شد .

۲۳ قوس : - اجلاس دوره دوم مشرانو جرگه ساعت ده قبل از ظهر آغاز گردید سناتوران پس از دو ماه کار از تاریخ بیست و دو قوس تا بیست و یک حوت رخصتی رفتند .

آغاز جلسه توسط سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه اعلام واجندای جلسات آینده آن جرگه توسط سناتور محمد هاشم واسوخت منشی به مجلس قرائت شد . سناتور داوی در بیانیه خود از وفات سناتور هرات میر غلام حیدر میرگازرگاه اظهار تأثر خود را ابراز و مجلس به روح آن مرحوم اتحاف دعا نمود .

نسخه های مسوده لایحه وظایف داخلی مشرانو جرگه که با بعضی تعدیلات در جلسات گذشته به تصویب رسیده بود در جلسه ۲۳ قوس به سناتوران توزیع گردید .

سناتوران نظر به تجویز سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه بالای مواد تعدیل و اصلاح شده مسوده اصولنامه وظایف داخلی غور مینمایند . و در جلسه آینده نظریات خود را ارائه میدارند . در مجلس از جمله پنجاه و دو تن سناتوران چهل و یک تن آنها حضور داشتند .

۲۵ حوت : - در جلسه مشرانو جرگه کمیسیون که در آن یازده

تقدیم داشتند جریانات همان روز از رادیو افغانستان نیز نشر شد .

در جلسه ۳ قوس موضوع بحث مجلس مدت کار و رخصتی شورا بود که قبلاً تصویبی از طرف ولسی جرگه در این باره صورت گرفته بود و آنرا به مشرانو جرگه فرستاده بودند که در این جلسه پس از غور و مباحثه تصویب ولسی جرگه به اکثریت آراء مجلس مشرانو جرگه در باره مدت کار و رخصتی شورا تأیید و تصویب شد .

در جلسه بعد از ظهر همین روز يك انجمن دوازده نفری به اکثریت آراء انتخاب گردید تا بالای تعلیمات نامه ریاست تفتیش عمومی دیوان محاسبات صدارت عظمی مطالعه و غور کنند .

در مجلس ۷ قوس مسوده لایحه اصولنامه وظایف داخلی مشرانو جرگه مورد بحث قرار گرفت و تا ۱۷ قوس دوام داشت ، اصولنامه وظایف داخلی مشرانو جرگه در ۱۲۷ ماده ترتیب یافته و در آن وظایف رئیس ، نایب ها و منشی ها فصول مقررات جلسات انجمن ها ، رای گیری ، بودجه مجلس ، حفظ نظام در مجلس ، رخصتی های اعضا ، رابطه مجلسین مشرانو جرگه و ولسی جرگه ، واحکام عمومی گنجاینده شده است که در جلسه ۱۷ قوس باقیمانده مواد احکام عمومی از ۱۱۸ الی ۱۲۷ به اکثریت آراء با برخی تعدیلات به تصویب رسید .

جلسات عمومی مشرانو جرگه بالای لایحه اصولنامه وظایف داخلی مشرانو جرگه از هفت قوس آغاز و به ۱۷ قوس ختم شد که به

تن از سناتوران عضویت داشتند به اکثریت آراء انتخاب شدند تاروی موضوع قرضه سه ملیون و پنجصد هزار دالر انجمن انکشاف بین المللی به افغانستان غور و مطالعه نمایند. این قرضه طویل المدت بوده در ولسی جرگه به تصویب رسیده همچنان در جلسه روی مواد تعدیل و اصلاح شده مسوده اصولنامه لایحه وظایف داخلی مشرانو جرگه بحث شد و مواد تعدیل شده در مجلس قرائت و به اکثریت آراء تصویب گردید.

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر بریاست سناتور عبدالهادی داوی در حالیکه ۴۲ تن از سناتوران حضور داشتند دایر گردید. برای غور در باره قرضه انجمن انکشاف بین المللی به اکثریت آراء یک انجمن یازده عضوی انتخاب گردید.

اعضای انجمن سناتور فقیر محمد شفا، سناتور عبدالشکورولی، سناتور عبدالحمید عزیز، سناتور محمد هاشم واسوخت، سناتور سید داود الحسینی، سناتور محمد اشرف، سناتور غلام نبی ناشر، سناتور محمد هاشم مجددی، سناتور عبدالباقی مجددی، سناتور محمد نبی توخی و سناتور عبدالخالق واسعی میباشند.

موافقتنامه قرضه طویل المدت سه ملیون و پنجصد هزار دالر قبلا به تاریخ ۲ قوس ۱۳۴۳ درواشنکتن به امضاء رسیده بود که از این قرضه وزارت معارف برای تعمیر و تجهیز هفت مکتب مسلکی در کابل، کندز و هرات استفاده می نماید.

انجمن بعد از ظهر تشکیل جلسه داده سناتور محمد هاشم مجددی بحیث رئیس، سناتور عبدالحمید عزیز بحیث نایب رئیس و سناتور محمد نبی توخی را بحیث منشی انجمن انتخاب نمود.

مواد مربوط به اصولنامه لایحه وظایف داخلی آن جرگه که به تصویب رسید در ۱۲۶ ماده و یازده فصل ترتیب شده و در آن ۳۱ جزو یک فصل احکام عمومی گنجانیده شده است.

مجلس ساعت ۳ و نیم خاتمه یافت و فیصله شد تا روز یکشنبه جلسه دایر و پیششنها دا تی راجع به تکمیل لایحه مذکوره ارجاع و بحث صورت بگیرد.

۳ حمل : - موافقتنامه قرضه سه ملیون و پنجصد هزار دالر طویل المدت انجمن انکشاف بین المللی برای پروژه معارف در جلسه مشرانو جرگه به اکثریت آراء تأیید و تصویب گردید.

قبلا یک انجمن یازده نفری که ریاست آنرا سناتور محمد هاشم مجددی بعیده داشت از طرف مجلس عمومی مشرانو جرگه انتخاب شده بود تا در باره این قرضه مطالعه نموده و نظریات خود را به مجلس ارائه کند.

جلسه ساعت ۱۰ قبل از ظهر بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه ۴۸ تن از سناتوران حضور داشت دایر گردیده و راپور انجمن از طرف دارالانشاء به مجلس قرائت شد. مجلس پس از دو ساعت بحث در اطراف راپور انجمن و بعضی تذکرات در موضوع مذکور به

پس از بحث به اکثریت قاطع آراء تأیید گردید .

در جلسه گذشته مشرانو جرگه فیصله شده بود تا هیئت اداری با توضیحات بیشتر مسوده تصویب را ترتیب کند .

جلسه ساعت ۱۰ و نیم قبل از ظهر بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه چهل تن از سناتوران حضور داشت دایر گردید و مسوده تصویب به مجلس قرائت شد .

پس از آنکه در اطراف مسوده بحث و مذاکره شد رای گیری صورت گرفت که در نتیجه به اکثریت قاطع آراء مسوده تأیید و تصویب گردید .

دارالانشاء مشرانو جرگه گفت :- که آن جرگه فیصله ولسی جرگه را در باره تنقیص موثر های حکومتی با تذکرات آتی تصویب کرده است . حکومت باید از خریداری تعداد زیاد موثر های لوکس جلوگیری کرده و مراقبت کند تا از موثر های حکومتی صرف برای کار های رسمی استفاده شود . همچنان موثر های تنقیص شده باید در اختیار صد ارتعظمی گذاشته شود و اگر حکومت تصویب ولسی جرگه را در باره تقسیم موثر ها به دوایر حکومتی ناکافی میداند میتواند دلایل خود را در زمینه به مشرانو جرگه ارائه کند .

۲۱ حمل : - مواد مسوده اصولنامه

لایحه وظایف داخلی مشرانو جرگه در جلسه آن جرگه با بعضی ترمیمات بصورت کلی تأیید و تصویب گردید .

حکومت آنرا به اکثریت آراء تصویب کرد .

۹ حمل : - بنباغلی یار محمدرئیس بودجه وزارت مالیه به انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه رفته و به سوالات رئیس و اعضای انجمن درمورد بودجه سال ۴۴ جو اب گفت بودجه واردات و مصرف سال ۱۳۴۴ که بفرمان تقنینی اجرا شده بود طبق قانون اساسی بقرض بررسی از طرف دولت به مشرانو جرگه سپرده شده بود بودجه سال ۱۳۴۴ از طرف دارالانشاء مشرانو جرگه پس از دایر شدن انجمن امور مالی و بودجه به آن انجمن سپرده شده تا بالای آن غور نمایند .

۱۴ حمل : - در جلسه مشرانو جرگه که بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس آن جرگه دایر شده بود روی تصویب گذشته در باره تنقیص موثر های دولتی بحث صورت گرفت .

مجلس تصویب جلسه گذشته آن جرگه را قابل توضیح بیشتر دانسته اکثریت اعضای آن بعضی یاد داشتها درمورد تصویب گذشته به هیئت اداری مشرانو جرگه سپردند .

قرار است این یاد داشت ها در یکی از جلسات آینده مشرانو جرگه به مجلس عمومی تقدیم شود .

۱۷ حمل : - در جلسه مشرانو جرگه مسوده تصویب مربوط به تنقیص تعداد موثر های حکومتی

و به دوازده عریضه وارده واریسی نمودند .

۲۸ حمل : - در جلسه مشرانو جرگه عریضه دو تن معارضین انتخابات مشرانو جرگه مطرح بحث قرار گرفت . و جرگه به اکثریت آراء تأیید کرد که نظر به عدم دلایل مثبت شکایات شان قابل سمع نمی باشد .

قبلا انجمن تدقیق وثایق از طرف مجلس عمومی مشرانو جرگه انتخاب شده بود تا به عرایض وارده و وثایق غور و مطالعه نمایند . جلسه بریاست سناتور گل احمد ملکیار نایب اون آنجرگه درحالیکه سی و سه تن از سناتوران حضور داشتند دایر گردید .

۲۹ حمل : - انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه بریاست سناتور قیام الدین خادم رئیس انجمن تشکیل جلسه داده و به ده عریضه وارده واریسی نمود .

۳۱ حمل : - صدر جلسه مشرانو جرگه پیشنهاد ۱۷ فقره سناتور محمد اشرف از ولایت لغمان مطرح بحث قرار گرفته و جرگه به اتفاق آراء تأیید کرد تا هر يك از فقرات پیشنهاد شده از طرف دارالانشاء به انجمن های مربوط آن تفویض شود تا به آن غور نمایند .
جلسه ساعت ده قبل از ظهر به ریاست سناتور عبدالخالق واسعی در حالیکه سی و چهار تن از سناتوران حضور داشت دایر گردید و متن پیشنهاد که بداخل ۱۷ فقره و بیست و دو جز ترتیب یافته

مسوده اصولنامه لایحه وظایف داخلی قبلا توسط يك انجمن نه نفری که ریاست آنرا سناتور محمد هاشم مجددی بعهدہ داشت ترتیب شده و در جلسات گذشته مشرانو جرگه روی هر ماده آن بحث بعمل آمده بود .

جلسه بریاست سناتور گل احمد ملکیار نایب اول آن جرگه در حالیکه ۴۵ تن از سناتوران حضور داشت دایر گردیده بود .

در مجلس ابتدا مواد مسوده اصولنامه لایحه وظایف داخلی مشرانو جرگه توسط سناتور محمد هاشم واسوخت منشی آن جرگه قرائت شد و بعداً پیشنهاد های بعضی از اعضا مطرح بحث مجلس قرار گرفت .

مجلس پس از بحث و مذاکره مسوده اصولنامه لایحه وظایف داخلی آن جرگه را با بعضی ترمیمات در برخی از مواد آن به اتفاق آراء تصویب نمود .

اصولنامه داخلی مشرانو جرگه حاوی فصول وظایف رئیس ، وظایف نایب ها ، وظایف منشی ها ، مقررات جلسات ، انجمن ها ، رای گیری ، بودجه مجلس ، حفظ نظام در مجلس ، رخصتی های اعضا و رابطه مجلسین مشرانو جرگه و ولسی جرگه و احکام عمومی می باشند .

اصولنامه لایحه وظایف داخلی مشرانو جرگه در ۱۲۵ ماده و ۲ جزء گنجانیده شده است .

۲۷ حمل : - انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه قبل از ظهر به ریاست سناتور قیام الدین خادم رئیس انجمن تشکیل جلسه داده

شکایات ، مالی و بودجه مشرانو جرگه قبل از ظهر جلسه کرده و در موضوعات مربوطشان رسیدگی نمودند .

انجمن سمع شکایات به هشت عریضه که به انجمن رسیده بود غور و مطالعه کرد .

همچنان در انجمن امور مالی و بودجه تورن جنرال محمد نذیر کبیر سراج رئیس لوژستیک وزارت دفاع ملی حاضر شده و به سوالات انجمن در باره سیستم وسایط نقلیه و موتر های آنوزارت توضیحات داد .

۵- تور : انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه روی بودجه سال ۱۳۴۴ و سال ۱۳۴۵ غور

بود توسط سناتور غلام حضرت ابراهیمی نایب منشی به مجلس قرائت شد .

پیشنهاد سناتور محمد اشرف قبلا از طرف زده تن از سناتوران تأیید و امضاء شده بود تا در مجلس عمومی تحت بحث قرار گیرد . چون سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه که در راس يك هیئت مصروف بازدید از ایران میباشد و نایب ها نیز در جلسه حضور نداشتند . مطابق به اصولنامه لایحه وظایف داخلی مشرانو جرگه در غیاب رئیس و نایب ها مسنترین اعضای آن جرگه کرسی ریاست را موقتاً به عهده گرفته میتوانند .

۳- تور : - انجمن های سمع

انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه .

از راست به چپ: سنا تو و محمد علی ، سناتور محمد رضا کر بلای سنا تور قیام الدین خا دم رئیس انجمن ، سناتور عبدالباقي مجددي ، سناتور عبدالکریم معقول و سناتور سید اشرف بغلانی .

نموده و راجع به تفاوت های آن یاد داشت ها گرفته شد .

۷ ثور : - پیشنهاد دو تن از سناتوران درباره موضوعات گمرکی ، ترافیکی ، موتر های لینی و نرخ مواد ارتزاقی در جلسه مشرانو جرگه مطرح بحث قرار گرفت . جرگه پس از بحث و مذاکره باتفاق آراء فیصله کرد تا پیشنهاد ها از طرف دارالانشاء تفکیک شده و به انجمن های مربوط برای غور سپرده شود .

جلسه بریاست گل احمد ملکیار نایب اول آن جرگه دایر گردیده بود پیشنهاد ها از طرف سناتور محمد اشرف هلمندی و سناتور محمد جعفر در این باره ارائه گردیده است .

۱۲ ثور : - انجمن های امور مالی و بودجه و سمع شکایات مشرانو جرگه در جلسه به موضوعات مربوط شان رسیدگی نمودند .

انجمن امور مالی و بودجه درباره تطبیق نشدن قانون تصفیة باقیات محصول آسیاب ها ، مالیات بر عایدات و هوختیف محصول چار فیصد گمرکی غور و مطالعه نمود .

انجمن پس از بحث در اطراف مواد متذکره فیصله کرد تا رئیس عواید و رئیس تصفیة وزارت مالیه به جلسه انجمن حاضر شده و در باره مواد متذکره توضیح بدهند . انجمن سمع شکایات به چارده قطعه عریضه وارده و ارسی نمود به انجمن سپرد .

جلسه انجمن امور مالی و بودجه بریاست سناتور حبیب الله هلمندی نایب انجمن و جلسه انجمن سمع شکایات بریاست سناتور قیام الدین خادم رئیس انجمن دایر شده بود .

۱۳ ثور : - انجمن های امور مالی و بودجه ، معارف ، اطلاعات و کلتور ، صحیه و المپیک مشرانو جرگه در جلسه به موضوعات مربوط شان رسیدگی نمودند .

در انجمن مالی بودجه یناغلی شمس الذاکر کاظمی رئیس عواید و یناغلی عبدالغفور آمر تصفیة وزارت مالیه حاضر شده به سوالات انجمن توضیحات داده و هم سوالات تحریری انجمن را برای جواب با خود بردند .

همچنان در انجمن معارف ، اطلاعات و کلتور در باره تربیه معلمین و مفتشین معارف مذاکره بعمل آمد .

جلسه انجمن امور مالی و بودجه بریاست سناتور حبیب الله هلمندی نایب انجمن و جلسه انجمن امور معارف اطلاعات کلتور بریاست سنا تو ر عبدالشکور رئیس انجمن دایر شده بود .

۱۴ ثور : - در جلسه مشرانو جرگه به اتفاق آراء فیصله شد تا وزرای اطلاعات و کلتور ، معارف و عدلیه بالنوبه به آن جرگه حاضر شده و درباره قانون جدید مطبوعات و نشر جریده خلق به سوالات سناتوران توضیحات بدهند .

مشرانو جرگه پیشنهادی را که مباحثه در باره نشر جریده خلق را تقاضا می نمود مطرح بحث قرار داد .

در پیشنهاد که توسط بیست تن از سناتوران تأیید گردیده بود تذکر رفته است که نشر جریده خلق تشویش و نگرانی را در تمام شهر به وجود آورده است . در پیشنهاد علاوه شده که حکومت

سوالات سناتوران درین باره
پردازند .

۱۹ ثور : - انجمن های امور مالی
و بودجه و سمع شکایات مشرانو
جرگه بر موضوعات مربوط شان
رسیدگی نموده و اعضای انجمن
امور زراعت ، معادن و صنایع و
هوائی ملکی نایب رئیس و منشی
خود رابه اتفاق آراء انتخاب کردند.
در انجمن امور مالی و بودجه نظر
به تقاضای انجمن ښاغلی غلام احمد
پوپل رئیس و ښاغلی غلام حیدر
پنجشیری معاون انحصارات دولتی
حاضر شده و به سوالات انجمن
توضیحات دادند و هم سوالات
تحریری را برای جواب با خود
بردند .

باید از نشراتی که خلاف اصول
دین اسلام و قانون اساسی در
کشور صورت میگیرد جداً جلو
گیری نماید .

در این پیشنهاد جریده خلق از
جمله نشرات خلاف اصول دین
اسلام و قانون اساسی کشور خوانده
شده است .

جلسه که بریاست سناتور
عبدالهادی داوی رئیس مشرانو
جرگه دایر شده بود پس از شش
ساعت بحث و مذاکره که در آن
اکثر سناتوران حصة گرفتند به
اتفاق آراء فیصله کرد تا وزرای
اطلاعات و کلتور ، معارف و عدلیه
در جلسات آینده مشرانو جرگه
بالتوبه حاضر شده و به جواب

انجمن مالی و بودجه مشرانو جرگه .

از راست به چپ :- سنا تو وشیر محمد چخانسوری ، سناتور نا درغلی
جاغوری ، سناتور محمد یعقوب بسمگانی ، سناتور محمد امین
خوگیمانی نایب رئیس، سنا تو رحیب الله هلمندی ، سناتور محمد
اشرف مشرقی وال، سنا تو و محمد زمان تره کی ، سناتور محمد نبی نوحی
منشی ، سناتور عبدالعلی تخار یه و سناتور محمد رضا کر بلائی .

جرگه دكتور عبدالحكيم طبيبي وزير عدليه حاضر گرديده و به سوالات سناتوران جواب داد .

هر دو جلسه برياست سناتور عبدالهادي داوي سري دايبر گرديده بود با وزير اطلاعات و كلتور بناغلي محمد نجيم آريا معين ، بناغلي عبدالحميد مبارز مشاور اطلاعات آن وزارت در جلسه مشرانو جرگه شركت نموده بودند .

۲۴ ثور : - انجمن هاي سمع شكايات و مالي و بودجه مشرانو جرگه جلسه كرده و به موضوعات مربوط شان غور كردند .

بناغلي عبدالرسول معاون واحد اداري ارزاق و احتياجات عامه قبل از ظهر و پوهاند محمد اصغر كابل بناروال بعد از ظهر به انجمن سمع شكايات مشرانو جرگه حاضر شده بسوالات اعضاي آن توضيحات دادند .

همچنان آنها سوالات تحريري را براي تهيه جواب نيز تسليم شدند . اين انجمن برياست سناتور قيام الدين خادم جلسه كرده بود .

در انجمن مالي و بودجه مشرانو جرگه اجراي بودجه سال ۱۳۴۵ مورد مطالعه قرار گرفت و فيصله شد تا و زير مالى به انجمن حاضر شده بسوالات اعضاي آن توضيحات بدهد .

۲۵ ثور : - اعضاي انجمن مختلط از طرف مشرانو جرگه در باره تنقيص موثر هاي حكومتي تعيين گرديد .

همچنان درين جلسه پيشنهاده سناتور حبيب الله هلمندي در باره امور مربوط به هلمند كه از طريق انجمن

جلسه انجمن برياست سناتور حبيب الله هلمندي نايب انجمن دايبر شده بود .

انجمن سمع شكايات كه برياست سناتور قيام الدين خادم رئيس انجمن دايبر شده بود به عرايض وارده و ارسى نموده و بمراجع مربوطه عرايض تماس گرفتند .

همچنان اعضاي انجمن امور زراعت معادن و صنايع و هوائي ملكي به اتفاق آراء سناتور عبدالوكيل را بحيث رئيس ، سناتور عبدالرزاق كاپيسائي را بحيث نايب رئيس و سناتور آقا رحيم زارع را بحيث منشي انجمن انتخاب كردند .

۲۰ ثور : - در جلسه انجمن امور مالي و بودجه مشرانو جرگه دكتور غلام حيدر داور رئيس كمركات وزارت مالى نظر به تقاضاي انجمن به جلسه حاضر شده و در باره ماليات ثابت دو فيصد و چهار فيصد اموال وارداتي و صادراتي بين ولايات كشور به پرسشي انجمن توضيحات داد .

دكتور داور سوالات تحريري انجمن را به غرض جواب تسليم گرديد .

۲۱ ثور : - در مشرانو جرگه كه عايد بر مسئله جريده خلق در جلسه صبح مشرانو جرگه كه از بناغلي محمد عثمان صدقي وزير اطلاعات و كلتور دو نفر همكارانش سوالات مفصلي از طرف سناتوران بعمل آمد .

بناغلي صدقي جواب هاي خود را تقديم كرده و مذاكره از ساعت ده و نيم قبل از ظهر الي ساعت يك بعد از ظهر دوام نمود . در جلسه بعد از ظهر مشرانو

در انجمن بودجه و مالی مشرانو جرگه که بریاست سناتور حبیب الله هلمندی جلسه کرده بود جواب ریاست انحصارات دولتی راجع به باقیات تحویلداران تانکها و رسیدگی حسابات شان مورد مطالعه قرار گرفت همچنان در جلسه این انجمن موضوع مربوط محصول ۴ فیصد و سه فیصد گمرکها مطالعه گردید .

در انجمن سمع شکایات آنجرگه که بریاست سناتور قیام الدین خادم جلسه کرده بود در باره ده فقره عرایض مراجعین بر رسی شد .

جلسه هردو انجمن تا ساعت ۴ بعد از ظهر ادامه داشت .

۲۷ ثور : - انجمن های امور مالی

و بودجه ، معارف و اطلاعات و کلتور مشرانو جرگه جلسه نموده و بر موضوعات مربوط شان واریسی کردند .

نباغلی عبدالله یفتلی وزیر مالیه

در جلسه انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه رفته و بسوالات اعضای انجمن در باره بودجه سال ۱۳۴۵ جوابداد .

جلسه که بریاست سناتور

حبیب الله هلمندی دایر شده بود از طرف اعضای انجمن سوالاتی در باره محصول چهار فیصد و دو فیصد گمرکی و موضوعاتی که به

سمع شکایات آن جرگه به مجلس تقدیم شده بود مطرح بحث قرار گرفت .

مشرانو جرگه که قبلا تصویب ولسی جرگه را با تذکرات در باره موثر های حکومتی تصویب کرده بود ولسی جرگه فیصله نمود تا انجمن مختلط هر دو جرگه موضوع را واریسی کنند .

عبارتند از سناتور محمد هاشم مجددی سناتور میر عبدالکریم معقول ، سناتور عبدالحمید عزیز ، سناتور محمد هاشم واسوخت ، سناتور محمد زمان تره کی ، سناتور غلام نبی کاموی ، سناتور محمد جعفر ، سناتور محمد امین

یونسی ، سناتور محمد یوسف سیغانی و سناتور میرمن عزیزه گردیزی .

جلسه قبل از ظهر و بعد از ظهر که بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر

شده بود پس از بحث و مذاکره درباره پیشنهاد سناتور هلمندی

به اکثریت آراء فیصله کرد تا

موضوع رسماً جهت غور از طریق

دارالانشاء به حکومت فرستاده شود .

۲۶ ثور : - انجمن های سمع

شکایات و بودجه و مالی مشرانو جرگه جلسه نموده و بر موضوعات مربوطه شان بحث نمودند .

مسایل مالی ارتباط داشت از وزیر مالیه بعمل آمد که توضیحات ښاغلی یفتلی قناعت انجمن را فراهم نمود. همچنان وزیر مالیه ضمن تشریح ترتیب و تنظیم بودجه در این جلسه در باره منظوری سطح بودجه سال ۱۳۴۵ به مجلس توضیحات داد.

در جلسه امور مالی و بودجه مشرانو جرگه ښاغلی محمد انور ضیائی معین مالی و ښاغلی یار محمد رئیس بودجه وزارت مالیه ښاغلی یفتلی همراه بودند.

به انجمن در زمینه جواب بدهد. ریاست جلسه را سناتور میرمن عزیزه گردیزی نایب رئیس انجمن به عهده داشت.

۲۸ ثور :- پوهاند دوکتور محمد عثمان انوری وزیر معارف ساعت دوی بعد از ظهر در جلسه مشرانو جرگه که تحت ریاست سناتور عبد الهادی داوی رئیس آن جرگه دایر شده بود حاضر گردیده و در برابر سوالات و بیانات ۱۷ سناتور راجع به جریده خلق جواب داده و نظریات خود را نسبت به آن تشریح و توضیح نمود که موجب اطمینان اعضای مشرانو جرگه گردید.

در جلسه انجمن امور معارف و اطلاعات و کلتور بر قانون پوهنتون بحث صورت گرفت فیصله شد تا رئیس پوهنتون در جلسه

انجمن امور معارف ، اطلاعات و کلتور صحیه ، والمیک

از چپ بر راست: سناتور محمد هاشم واسوخت منشی انجمن ، سناتور عزیزه گردیزی ، سناتور عبدالشکور ولی رئیس انجمن سناتور داؤد الحسنی سناتور فقیر محمد شفاء و سناتور محمد هاشم مجددی اعضای انجمن

جرگه ضمن جلسه روی موضوعات مربوطه شان رسیدگی نمودند. در کمیسیون امور معارف که بریاست سناتور عبدالشکور ولی دایر شده بود ښاغلی توریالی اعتمادی رئیس پوهنتون به کمیسیون حاضر شده و به سوالات اعضای کمیسیون راجع به آینده فارغ التحصیلان بکلوریا جواب داد.

در کمیسیون امور مالی و بودجه ښاغلی ضیاءمایون نوروزی رئیس خزائن وزارت مالیه حاضر شده و به پرسش های اعضای کمیسیون در مورد قرضه های خارجی توضیحات دادو یک سلسله سوالات تحریری کمیسیون را غرض ارائه جواب با خود برد.

کمیسیون امور مالی و بودجه به ریاست سناتور حبیب الله هلمندی دایر شده بود.

۴جوزا: - در جلسه انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه که بریاست سناتور حبیب الله هلمندی دایر شده بود ښاغلی محمد جعفر مختار زاده رئیس نساجی گلپهار حاضر شده و در باره تولیدات شرکت نساجی بسوالات انجمن توضیحات داد.

۷جوزا: - انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه تحت ریاست سناتور حبیب الله هلمندی تشکیل جلسه نموده بودجه سال ۱۳۴۵ وزارت پلان را مطرح بحث قرار داد.

همچنان انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه دیروز جلسه نموده و در اطراف ۱۰ قطعه عریضه رسیده فیصله هائی صادر کرد.

انجمن به ریاست سناتور قیام الدین خادم جلسه نموده بود.

۸جوزا: - در جلسه مشرانو جرگه

۳۱- ثور: - انجمن مالی و بودجه مشرانو جرگه بریاست سناتور حبیب الله هلمندی جلسه نموده روی بودجه ۱۳۴۵ مطالعات خود را ادامه دادند.

در این جلسه فیصله شد تا در مجلس روز دوشنبه انجمن روسای بودجه و عواید وزارت مالیه حاضر گردیده و به سوالات انجمن توضیحات بدهند.

۲جوزا: - انجمن های امور مالی جرگه بر موضوعات مربوط شان رسیدگی نمودند.

و بودجه و سمع شکایات مشرانو در جلسه انجمن مالی و بودجه که بریاست سناتور حبیب الله هلمندی دایر شده بود ښاغلی یار محمد رئیس بودجه و ښاغلی شمس الذاکر کاظمی رئیس عواید وزارت مالیه به انجمن رفته و بسوالات اعضای انجمن در مورد بودجه سال ۱۳۴۵ توضیحات دادند.

همچنان آنها سوالات تحریری انجمن را غرض جواب با خود بردند. در جلسه انجمن سمع شکایات به پانزده عریضه وارده غور و به شکایات شان نزد تن از فارغ التحصیلان سال ۱۳۴۴ صنف نهم ښوونځی صنایع رسیدگی بعمل آمد. جلسه که بریاست سناتور قیام الدین خام دایر شده بود انجنیر عبدالقدوس مجید معین وزارت معادن و صنایع و انجنیر سیدامان الدین امین معاون ریاست نساجی گلپهار در مجلس انجمن حاضر شده در برابر سوالات اعضا انجمن مبنی بر فارغ التحصیلات ښوونځی صنایع که به نساجی گلپهار شامل کار شده بودند توضیحات دادند.

۳ جوزا: - کمیسیون های امور معارف و مالی و بودجه مشرانو

حاضر شده و به سوالات سناتوران درباره بعضی موضوعات مربوط به عرایض جواب گفت.

۱۰ جوړاڼه: انجمن های امور مالی و بودجه امور داخله، بناروالی، ارزاق و اسکان، معارف، اطلاعات و کلتور و صحنه مشرانو جرگه تشکیل جلسه داده و روی موضوعات مربوطشان غورو مذاکره نمودند. در انجمن امور معارف، اطلاعات و کلتور و صحنه که به ریاست سناتور عبدالشکورولی دایر شده بود راجع به دسپلین، مقررات تعلیمی، اخلاقی و طور لباس معلمین و معلمات و متعلمین و متعلمات و همچنین وضع صحنه و سپورتی آنها بحث و مذاکره به عمل آمده و کمیسیون فیصله خود را صادر نمود.

همچنان در جلسه انجمن فیصله شد که قرار دادهای کلتوری بامالک خارجی از وزارت های مربوطه برای جلسه آینده طلب شود. انجمن امور داخله، بناروالی، ارزاق و اسکان مشرانو جرگه به ریاست سناتور عبدالوهاب اصفی تشکیل گردیده بود در اطراف مسایل بناروالی کابل و ریاست تهیه غله بحث نموده و فیصله کرد که رئیس تهیه غله به روزشنبه چهارده جوزا به انجمن حاضر و به سوالات اعضای انجمن جواب بدهد. در انجمن امور مالی و بودجه به ریاست سناتور حبیب الله هلمندی بر بودجه سال ۱۳۴۵ بحث شد. و به اثر تقاضای انجمن بنباغلی یار محمد رئیس بودجه و بنباغلی محمدالله کاظمی رئیس محاسبات وزارت مالیه به انجمن حاضر شده

بر تکمیل اعضای انجمن امور بین المللی بحث صورت گرفت. همچنان معذرت سناتور قیام الدین خادم از اجرای وظیفه دارالانشای انجمن امور دفاع ملی و فواید عامه نیز در این جلسه به تصویب رسید. جلسه که به ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه ۴۱ تن از سناتوران حضور داشت دایر و پس از بحث و مذاکره سناتور عبدالغنی باغبان به حیث منشی انجمن امور دفاع ملی و فواید عامه به اکثریت آراء انتخاب شد. همچنان سومین جلسه انجمن مختلط طولسی جرگه و مشرانو جرگه پریروز به ریاست سناتور محمد زمان تره کی دایر شد و در موضوع طرز استفاده از موثر های دولتی بحث و مذاکره به عمل آمد.

۹ جوړاڼه: انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه به ریاست سناتور حبیب الله هلمندی جلسه کرده و بر بحث خود درباره بودجه سال ۱۳۴۵ ادامه داد. بنباغلی عبدالوهاب حیدر معین، بنباغلی علی احمد خرم رئیس پلان و بنباغلی محمد رفیق معاون اداری وزارت پلان قبل از ظهر دیروز به انجمن حاضر شده و در اطراف بودجه ۱۳۴۵ وزارت پلان به سوالات سناتوران توضیحات دادند.

در انجمن سماع شکایات مشرانو جرگه که به ریاست سناتور قیام الدین خادم جلسه کرده بود راجع به بعضی عرایض رسیدگی صورت گرفت. بنباغلی عبدالرسول معاون اداری ارزاق و احتیاجات عامه به انجمن

و به سوالات اعضای انجمن در زمینه توضیحات دادند و سوالات تحریری را با خود گرفتند .

۱۴ جوزا : - انجمن های امور داخله و ښاروالی ها و ارزاق ، مالی و بودجه و سمع شکایات مشرانو جرگه جلسه نموده و موضوعات مربوط شان را مطالعه کردند .

انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه بودجه سال ۱۳۴۴ را تائید کرده و آنرا برای غور در مجلس عمومی جرگه به دارالانشاء سپرد . ښاغلی عبدالرسول معاون اداره ارزاق و احتیاجات عامه به انجمن امور داخله و ښاروالی ها و ارزاق و مشرانو جرگه حاضر شده و به

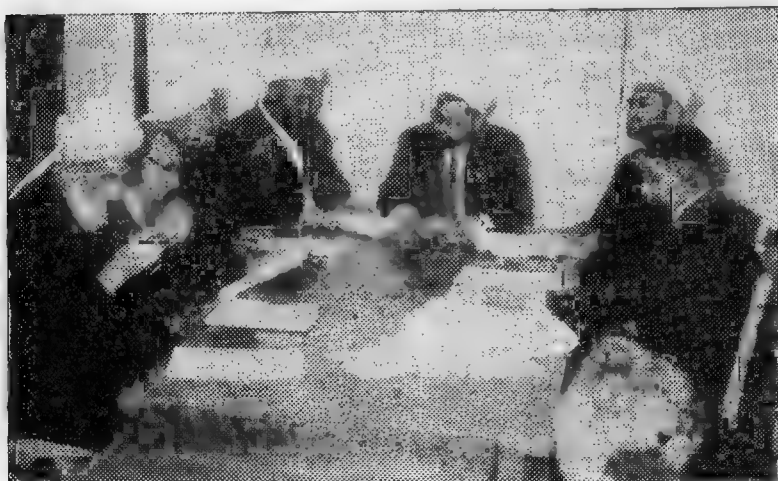
سوالات سناتوران در اطراف تهیه غله از خارج و نرخ تمام شد آن در داخل و فروش و عرضه غله در مندویهای ولایات و همچنان خریداری غله به صورت خوش برضاء توضیحات داد .

انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه جلسه نموده و درباره یازده عریضه مراجعین غور نموده و درباره آن تصمیم گرفت .

۱۶ جوزا : - انجمن سمع شکایات و مالی و بودجه مشرانو جرگه جلسه نموده موضوعات مربوط شان را مطالعه کردند .

بودجه سال ۱۳۴۵ وزارت عدلیه دپوژ در انجمن مالی و بودجه مشرانو جرگه مورد بحث قرار گرفته و مدیر

انجمن امور قوانین عدلیه و ستره محکمه مشرانو جرگه

در عکس سناتور محمد ها شم مجددی رئیس انجمن امور قوانین عدلیه و ستره محکمه مشرانو جرگه ، به طرف راست سنا تور حبیب الله هلمندی ، سناتور عبدالباقي مجددی ، طرف چپ سناتور علی جان صبری ، سناتور محمد امین یونسی ، سنا تور سید حبیب و سناتور عبدالحکیم جوزجانی منشی دیده میشوند .

سپین زر شرکت سوالات سناتوران را در مورد بلند رفتن قیمت روغن جواب گفت و يك عدد سوالات تحریری سناتوران را به غرض ارائه جواب با خود برد .

۲۴ جوزا: - انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه جلسه کرده و ضمن مباحث دیگر در باره عرایض مراجعین چنین فیصله نمود که سه نوع عریضه بریاست مشرانو جرگه تحت غور گرفته نخواهد شد .

عرایضیکه سلسله مراتب خود را بدویر رسمی حکومت طی نکرده باشد و یا عرایضیکه در ولسی جرگه جهت غور تقدیم شده باشد و همچنان عرایض کسانی که در محاکم ثلاثه عدلیه و یا در محاکم مامورین یا تجارتی و محاکم دوگانه عسکری ملامت شده باشند .

هیئت اداری مشرانو جرگه نیز باسناد اصول وظایف داخلی آن جرگه ازین فیصله پیروی خواهد کرد .

۲۵ جوزا: - در جلسه عمومی مشرانو جرگه در باره پیشنهاد یکی از سناتوران در مورد يك عمارت که گنجایش انجمن های مختلف آن جرگه را داشته باشد بحث گردیده و فیصله شد تا رئیس مشرانو جرگه درین قسمت با مقامات صلاحیتدار تماس بگیرد . همچنان درین جلسه که بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه دایر شده بود بر تصویب انجمن امور مالی و بودجه آن جرگه در مورد معافی محصول ترکه بحث گردیده و به اکثریت آراء به تصویب رسید .

عمومی بودجه آن وزارت به انجمن حاضر شده به سوالات سناتوران درین باره توضیحات داد .

عرایض چند نفر که به فیصله محاکم عسکری قناعت نداشتند در حالیکه رئیس محاکمات وزارت دفاع ملی نیز حاضر بود در انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه مورد مطالعه قرار گرفت .

۱۷ جوزا: - انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه به ریاست سناتور محمد عمر غوثی جلسه نموده و بودجه سال ۱۳۴۵ وزارت پلان را مطرح بحث قرار داد .

نباغلی عبدالوهاب حیدر معین وزارت پلان با معاون مدیریت اداری آن وزارت به انجمن حاضر شده و راجع به بودجه سال ۴۵ وزارت پلان در برابر سوالات سناتوران توضیحات داد .

همچنان معین پلان سوالات تحریری انجمن را برای ارائه جواب با خود برد .

۲۲ جوزا: - رئیس ، نایب رئیس و منشی انجمن امور خارجه معاهدات و موافقت نامه های بین المللی و امتیازات اقتصادی مشرانو جرگه در جلسه آن انجمن انتخاب شدند .

در این انجمن سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه که در عین زمان عضویت انجمن را نیز داشت بحیث رئیس و سناتور عبدالصمد بحیث نایب رئیس و سناتور محمد امین یونسی بصفت منشی انتخاب گردیدند .

۲۳ جوزا: - انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه جلسه نموده و بریک تعداد عرایض وارده رسیدگی کرد . همچنان در جلسه انجمن نماینده

نمودند .

بودجه سال ۱۳۴۵ بازهم در انجمن مالی و بودجه مشرانو جرگه مورد بحث قرار گرفت .

ښاغلی محمد انور ضیایی معین مالی وزارت مالیه و رئیس خزاین وزارت و رئیس تقنین وزارت عدلیه به انجمن حاضر شده به سوالات سناتوران در مورد بودجه سال ۱۳۴۵ توضیحات دادند .

۳۱ جوزا : - انجمن های امور قوانین و عدلی ، معارف ، مالی و بودجه مشرانو جرگه تشکیل جلسه داده و روی موضوعات مربوط شان بحث نمودند .

در انجمن امور قوانین و عدلی در اطراف رابطه بین شورا و حکومت همچنان بر عرایض وارده مامورین متقاعد بحث نموده و اعضای انجمن فیصله نمودند تا در جلسه آینده انجمن رئیس تقاعد وزارت مالیه حاضر شود و بسوالات اعضای انجمن جواب دهد .

ریاست انجمن راسناتور محمد امین خوگیاڼی به عهده داشت .

در انجمن امور معارف که ریاست سناتور عبدالشکور ولی دایر گردیده بود نظر به تقاضای اعضای انجمن معین دوم و روسای فنی و اداری معارف به انجمن حاضر شده و در برابر سوالات اعضای انجمن مبنی بر توسعه معارف جواب گفتند و یک سلسله سوالات را بغرض نوشتن جواب با خود بردند .

در انجمن امور مالی و بودجه که ریاست آنرا سناتور محمد عمر غوثی به عهده داشت بودجه سال ۱۳۴۵ صدارت عظمی مورد غور قرار گرفت و بآثر تقاضای اعضای انجمن مدیر عمومی اداری و مدیر

قبلا این موضوع به تصویب ولسی جرگه نیز رسیده بود .

۲۸ جوزا : - انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه جلسه نموده و در باره موضوعات مربوط به بودجه سال ۱۳۴۵ بحث نمود . همچنان انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه نیز جلسه نموده و بر دوسیه های پنج نفر گدام داران در حالیکه معاون اداره اوراق و احتیاجات عامه حاضر بود غور کرد .

همچنان ښاغلی محمد آصف مایل معین وزارت معارف باین انجمن حاضر شده در برابر سوالات سناتوران در باره عرض یکنفر توضیحات داد .

۲۹ جوزا : - در جلسه مشرانو جرگه راپوز انجمن معارف تا ئید گردیده و هم در باره لایحه جریده رسمی بحث بعمل آمد .

جلسه که ریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حالیکه ۴۰ تن از سناتوران حضور داشت دایر گردیده و راپوز انجمن معارف را در باره انکشاف مزید معارف مطالعه نموده و پس از بحث فیصله گردید که راپور مذکور مفید بوده و با برخی تعدیلات قابل اقدام و توصیه میباشد .

همچنان در جلسه بعد از ظهر آن جرگه لایحه جریده رسمی مورد غور قرار گرفته و پس از دو نیم ساعت بحث و مذاکره فیصله شد چون موضوع بحث بیشتر را ایجاب مینماید در جلسه آینده بار دیگر مورد مطالعه قرار بگیرد .

۳۰ جوزا : - انجمن امور مالی و سمع شکایات مشرانو جرگه موضوعات مربوط شانرا مطالعه

وراجع به بودجه سال ۴۵ وزارت
صحیه بسوالات سناتوران جواب
داد .

۷ سرطان : - در انجمن امور
مالی و بودجه مشرانو جرگه به
ریاست سناتور محمد عمر غوثی
تشکیل گردیده بود بودجه سال
۴۵ دولت مورد مطالعه قرار گرفت.
به اثر تقاضای انجمن بناغلی یار
محمد رئیس بودجه وزارت مالیه
به انجمن حاضر شده و راجع به
بودجه سال ۴۵ دولت بسوالات
شفاهی اعضای انجمن جواب داد .
همچنان انجمن قوانین مشرانو
جرگه بریاست سناتور محمد امین
خوگیانی قبل از ظهر و بعد از ظهر
تشکیل جلسه داده موضوعات مربوط
را مورد غور و مطالعه قرار داد .
رئیس اداری و رئیس تقاعدوزارت
مالیه راجع به اجرت اجیران متقاعد
و معاش متقاعدین بسوالات اعضای
انجمن جواب گفته استعلامیه ها ئی
را که جواب تحریری انجمن را
در این موضوع از آنها مطالبه
میکرد برای دادن جواب اخذ
نمودند .

در موضوع صلاحیت نشرات
جریده که درد و مجلس سابق نیز
روی آن بحث گردید سوابع مذاکرات
مجلسین عمومی شور و اعیان سابق
را ازولسی جرگه استعلام کرده
تا نتیجه مستحصله را در زمینه
اعلام نماید .
در موضوع رابطه حکومت باشورائی
دوره موجوده نیز در جلسه مباحثه
شد .

صلاحیت و تعمیم وظایف نمایان
مشرانو جرگه نیز یکی از موضوعات
انجمن قوانین بود که روی
آن بحث صورت گرفت .

محاسبه صدارت به انجمن حضور
یافته و سوالات شفاهی انجمن
جواب گفتند: آنها همچنان سوالات
تحریری اعضای انجمن را عرص
نوشتن جواب با خود بردند .
در ساعت ۱۱ قبل از ظهر رئیس
تقنین و مدیر عمومی پلان و معاون
اداری وزارت عدلیه نیز به انجمن
امور مالی و بودجه مشرانو جرگه
حاضر شده و به سوالات شفاهی
انجمن درباره بودجه امسال آنوزارت
پاسخ دادند .

اول سرطان : - در جلسه بعد
از ظهر مشرانو جرگه قانون جریده
رسمی دوباره به انجمن امور عدلی
و تقنین آن جرگه ارجاع شد تا
آنها از نقطه نظر مجلس عمومی
مشرانو جرگه یکبار دیگر مطالعه
نمایند .

دوکتور فاضلی رئیس تقنین
وزارت عدلیه در جلسه قبل از ظهر
مشرانو جرگه حاضر شده و به
سوالات سناتوران درباره قانون
جریده رسمی توضیحات داد .
همچنان وی سوالات تحریری
مجلس را برای ارائه جواب تسلیم
شد .

۶ سرطان : - انجمن سمع
شکایات مشرانو جرگه جلسه نموده
و در مورد یازده قطعه عریضه وارده
و ارسی نمود .

پوهاند محمد اصغر کابل بناروال
به انجمن حاضر شده و بسوالات
سناتوران در باره چند عریضه
جواب گفت: - انجمن امور مالی و
بودجه مشرانو جرگه طی جلسه
خود بودجه سال ۱۳۴۵ را مورد
غور قرار داد .

در جلسه انجمن روسای اداری
و پلان وزارت صحیه حاضر شده

۸ سرطان :- بودجه سال ۴۵ ۱۴ سرطان :- انجمن قوانین و

عدلی مشرانو جرگه در جلسه تاریخی ۱۴ سرطان قرار خود را در باره قانون جرگه ولایات که قبلاً از طرف ولسی جرگه به تصویب رسیده صادر نموده و هم راجع بوظیفه حفظ رابطه حکومت با شورا فیصله کرد .

دکتور عبدالرحمن حکیمی معین وزارت صحتیه در انجمن امور معارف و صحتیه آن جرگه حاضر شده و راجع به رویه دکتوران معالج با مریضان در مرکز و ولایات و تشخیص تدای مریضان ، فروش ادویه هایی که وقت آن سپری

شده در وجود نداشتن کمبوندو های فنی و ماهر در اکثر ادویه فروشی ها و ترکیب غلط ادویه ها و توريد ادویه های لازمه و ضروری از خارج بسوالات سناتوران توضیحات داد .

همچنان در انجمن بودجه و مالی مشرانو جرگه در اطراف بودجه وزارت مالیه و وزارت تجارت نیز بحث و مذاکره صورت گرفت .

۲۰ سرطان :- انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه به عرایض وارده غور نمود .

نباغلی عبدالصیر حکیمی مدیر عمومی امنیه وزارت داخله به اثر تقاضای اعضای انجمن به جلسه حاضر شده به سوالات شان توضیحات داد .

بعداً انجمن در مورد پنج قطعه عریضه قرار خود را صادر کرد .

دولت در جلسات قبل ازظهر وبعد ازظهر مشرانو جرگه مورد مطالعه قرار گرفت .

درین جلسه که بریاست سناتور عبدالهادی داوی رئیس مشرانو جرگه در حضور چهل و سه تن از سناتوران دایر شده بود و به انجمن های مربوط توصیه شد تا مطالعه بودجه دولت را بسرعت در مشرانو جرگه خاتمه بدهند .

۱۱ سرطان :- پوهاند محمد اصغر کابل بناروال به انجمن داخله و بناروالی مشرانو جرگه رفته در باره نظافت شهر و دریای کابل و کنترل نرخ ها ، اصلاح وضع خبازان و قصابان و نهال شانی جاده ها و احتیاج خانه نشینان ، تطبیق اوزان و علامه گذاری کراچی های دستی و حملان به سوالات اعضای انجمن توضیحات داد .

همچنان وی سوالات تحریری انجمن را نیز برای ارائه جواب تسلیم شد .

۱۳ سرطان :- معین و رئیس اداری وزارت مالیه راجع به بودجه سال ۴۵ به انجمن امور مشرانو جرگه توضیحات دادند .

انجمن بریاست محمد عمر غوثی تشکیل جلسه نموده و نباغلی غلام علی معین اداری و نباغلی محمد ابراهیم رئیس اداری وزارت مالیه بنا بر تقاضای انجمن بسوالات ایشان جواب گفتند .

- ۲۱ سرطان :-** در جلسه عمومی مشرانو جرگه باکثرت آراء قانون ولایات جرگه به تصویب رسید .
- انجمن سمع شکایات مشرانو جرگه به یکتعداد عرایض وارده غور نموده و با مراجع مربوطه آن در تماس گردید .
- ۲۲ سرطان :-** بنا علی عبدالوهاب ملکیار معین وزارت داخله به انجمن مالی و بودجه مشرانو جرگه رفته و راجع به بودجه سال ۱۳۴۵ وزارت داخله بسوالات سناتوران توضیحات داد .
- جرگه جلسه نموده و بر موضوعات مربوط شان بحث نمودند .
- ۲۳ سرطان :-** انجمن امور قوانین مشرانو جرگه راجع به فیصله ولسی جرگه در مورد انتخاب وکلا بعوض وکلای متوفی و مستعفی قرار خود را صادر نمود همچنان درین انجمن راجع به تعاملیکه در باره شان به دوره اجیران و مستخدمین متقاعد آمد .
- ۲۴ سرطان :-** سه انجمن مشرانو انجنیر غوث الدین متین معین وزارت فواید عامه - بنا علی عبدالعزیز عطایی رئیس اداری و انجنیر معراج الدین رئیس حفظ و مراقبت آنوزارت به انجمن امور مالی و بودجه مشرانو جرگه حاضر
- ۲۵ سرطان :-** انجمن های قوانین و عدلی و مالی و بودجه مشرانو جرگه
- در انجمن مالی و بودجه که بودجه ریاست میخانیککی مورد مطالعه قرار گرفت معین و رئیس میخانیککی وزارت فواید عامه به انجمن حاضر شده و به سوالات اعضای انجمن جواب گفتند .
- انجمن سمع شکایات ده قطعه عریضه وارده را مورد غور قرار داده و راجع به هر یک آنها قرار خود را صادر نمود .

جلسه نموده موضوعات مربوطشان جواب با خود برد .

را مطالعه کردند. در جلسه قبل از ظهر این انجمن

پوهاند دکتور محمد عثمان انوری انجنیر محمد بشیر لودین رئیس

وزیر معارف در حالیکه ښاغلی عمومی اداره املاک و اسکان و ښاغلی

محمد عارف غوثی رئیس بورډ پلانډ صالحی رئیس اداری آن اداره دڼه

و ښاغلی عبدالغفور صوفي زاده باره بودجه اداره املاک و اسکان

رئیس اداری آتوزارت یلوی همراه پيسوالات سناتوران جواب گفتند.

بود به انجمن امور مالی و بودجه همچنان در جلسه قبل از ظهر

مشرانو جرگه رفته و در مورد بودجه ښاغلی محمد هاشم میرزادر رئیس

وزارت معارف سوالات شفاهی معادن و جیالوجی و مدیر اداری

سناتوران را جواب گفتند و سوالات بود چه آنو زارت پيسوالات

تحریری انجمن را بغرض ارائه اعضای انجمن توضیحات دادند .

ښاغلی عبدالهادی داوی رئیس ، و سناتوران محترم مشرانو جرگه

توسعه همکاری های فرهنگی افغانستان

کتاب و مواد درسی برای مدت پنج سال برای وزارت معارف افغانستان کمک مینمایند.

همچنان پروگرام همکاری فرهنگی برای سال ۱۳۴۴-۱۳۴۵ بین افغانستان و اتحاد شوروی و افغانستان و جمهوریت مردم چین امضاء گردید که به اساس آن با اتحاد شوروی هیئت های فرهنگی

هنری، ورزشی، مطبوعاتی، علمی تبادل گردیده، وندارتون های رسامی ترتیب گردید، همچنان بورسهای ستاژ و تعلیمی برای یک دیگر داده شد. نشر پروگرام های متقابل رادیویی و نشرات لازم

توسط جراید در روز های مهم کشور های یکدیگر بعمل آمده همچنان بین افغانستان و جمهوریت مردم چین درساحات مختلف فرهنگی مطابق پروگرام اجراآت شده و هیئت ها مبادله گردیده است.

روابط فرهنگی افغانستان در سال ۱۳۴۵ با کشور های جمهوریت عرب متحد، جمهوریت هند، جمهوریت اتحادی آلمان، ایالات متحده امریکا، جمهوریت فرانسه،

انگلستان و ایران انکشاف مزیدی را. خاصتاً در ساحت استفا د های عرفانی انکشاف قابل ملاحظه داشت. بورسهای تعلیمی که از

انکشاف و توسعه همکاری های فرهنگی افغانستان با ممالک ذی علاقه در سال ۱۳۴۵ با امضای پروگرام های همکاری فرهنگی و هم تعقیب روش عنعنوی با حس تقویه بیشتر با سایر ممالک درساحات هنری،

مطبوعاتی، عرفانی و تخنیکی ادامه یافته چنانچه بتاریخ دوازده قوس بناغلی دوکتور محمد اکرم معین وزارت معارف به نمایندگی حکومت افغانستان و دوکتور گیر هارد

مولتمن سفیر کبیر جمهوریت اتحادی آلمان به نمایندگی آنکشور در سالون وزارت خارجه افغانستان قرار دادی را امضاء کردند که به

اساس آن جمهوریت اتحادی آلمان در رسانیدن متخصصین و تجهیزات برای مکاتب میخانیکی کابل، خوست و کند هار کمک مینمایند. همچنان به تاریخ اول

جدی ۱۳۴۴ دوکتور سیف الرحمن صمدی رئیس تدریسات مسلکی وزارت معارف و دکتور هیکل تن رئیس یونسکو و بناغلی شن مایر نماینده یونسیف مقیم کابل در سالون وزارت معارف موافقه نامه

را امضاء کردند که به موجب آن یونسکو و یونسیف برای اکادمی تربیه معلمین یک تعداد متخصص فیلولشپها (سامان و لوازم لابراتوار)

طریق پلان کولمبو به آسترلیا برای ثقافتی افغانستان سعی نمود و ستاژیر هاومتخصصین افغانی نتایج این مساعی ارزنده میباشد داده شده کاملاً مورد استفاده قرار و ما را بازهم به هدف حکومت ملی گرفته و از طرفی هم شناسایی و ما که تقویه صلح جهان و مساعی وجود رابطه فرهنگی بین افغانستان صلح آمیز به نفع کشور های جهان و آستر الیا را وسیله گردیده است و مطابق با منشور مؤسسه ملل رویهمرفته در سال ۱۳۴۵ حکومت متحد میا شد بیشتر تو فیسق افغانستان برای تقویه مزید روابط و یازی نموده است .

بنماغلی صدقی وزیر اطلاعات و کلتور حین امضای موافقتنامه تکمیل لوازم فلمگیری بانماغلی ارچرگی بلد شمارژدافیر سفارت کبرای امریکا در کابل

خط مشی لایحه و ظایف و تغییر

تشکیل وزارت اطلاعات و کلتور

چون حفظ آثار باستانی، تاسیس موزیم ها، توسعه مگر خندوی با جلب سیاحین خارجی و ایجاد و انکشاف سیاحت داخلی، انکشاف آرت و هنر، توسعه اطلاعات، ایجاد توسعه مطبوعات ملی و شخصی مطابق قانون اساسی و قانون مطبوعات، توسعه پروگرام های تعلیمی در رادیو، تلقین تبلیغات مثبت از راه رادیو، نمایش فلم، اسنادی، نشر پوسترها، پامفلت ها، بحث ضرورت حیاتی محسوس بود، نام وزارت مطبوعات به وزارت اطلاعات و کلتور تعدیل، مشی آینده آن تثبیت و توضیح قسمت مسلکی را بالایحه وظایف آن حسب آنی ترتیب و تحت اجراء قرار گرفته شرح مینمائیم. (اداره)

- مشی وزارت اطلاعات و کلتور**
- ۱- هدف اساسی مهم و اصلی وزارت اطلاعات و کلتور اهدافی است که در قانون اساسی بتصویب لویه جرگه ۱۳۴۳ به اراده ملت افغانستان و توشیح اعلیحضرت معظم همایونی تثبیت گردیده تا قانون اساسی را از لحاظ روح، کلمه، معنی و مرام ملت افغانستان ذریعه نشرات ملی مملکت توضیح و تبلیغ نماید.
 - مطبوعات و نشرات مربوط بوزارت اطلاعات و کلتور در نظر دارد تا اول ذهن مردم افغانستان را برای قبول و اطاعت خود بخودی قوانین مملکت تلقین نماید، امنیت ملی، استقلال ملی وحدت ملی را وظیفه مهم فرد، فرد ملت افغانستان تبلیغ نماید، درین قسمت نشرات روی نقاط آتی چرخ میخورد :-
 - ۱- دیانت.
 - ۲- ملیت
 - ۳- استقلال به حیث امانت ملی
 - ۴- عنعنات ملی، ثقافت و کلتور
 - ۵- انکشاف روابط بین المللی مطابق به قضاوت آزاد که سیاست ملی مردم افغانستان است.
 - ۶- تحریک روحیه ملی
 - ۷- تلقین اصلاحات اجتماعی با مطالعه امکانات اقتصادی، اجتماعی، اقتصادی و محیطی.
 - ۸- حمایت از روش فکری مثبت که متکی به دیانت، ایمان، ملیت و افغانیت باشد.
 - ۹- دفع تأثیر نشرات نامطلوب
 - ۱۰- تبلیغ عرفانی و انکشاف ذهنی برای جوانان از راه رادیو و پروگرام تربیتی کلتور کتابخانه های عامه.
 - ۱۱- خدمت به توسعه زبان رسمی و ملی پشتو مطابق امریه قانون اساسی.
 - ۱۲- حفظ آثار باستانی مملکت و تدوین قسمتهای مختلف تاریخ کشور.
 - ۱۳- حمایت آزادی های اساسی شخصی، فردی و اجتماعی گفتار و بیان مطابق قانون اساسی و قوانین مملکتی.
 - ۱۴- حمایت از مطبوعات شخصی ملی و جمیعتی «در آینده» مطابق قانون اساسی و به مقصد انکشاف مطبوعات آزاد به حفظ این حق که مجادله با نفوذ اجنبی در مطبوعات بصورت تام صورت بگیرد.

هیئت تحریری وانجمن ادبی:-

برای مطالعه و تحلیل سبک های ادبی زبانهای پشتو و دری تحقیقات در تاریخ ادب تحلیل نشرات و انتقاد از لحاظ سویه و مطالعه استعداد های جوان و رهنمائی آن ها را مورد توجه قرار خواهد داد این هیئت در مسایل ثقافی ، ادبی و سیاسی مطابق مشی وزارت اطلاعات و کلتور از راه انتقاد و طرح پروژه های اصلاحی از یکطرف و بانوشتن

مقالات تبصره و انتقاد های علمی ادبی و سیاسی از جا نب دیگر وجایب خود را ایفا خواهند کرد

مشاورین :

وزارت اطلاعات و کلتور دو مشاور برتبه دوم داشته و این مشا ورین در ساحه های نشراتی پشتو و دری در قسمت پروژه های انکشاف هنری و کلتوری در مورد سیاست نشراتی و پروگرامهای رادیو برای مقام وزارت اطلاعات و کلتور مشوره میدهند علاوه مطابق هدایت مقام وزارت وظیفه دارند تا یکی شان در ساحه اطلاعات و دیگرشان در ساحه کلتور شعبات اختصاصی را همیشه تحت مطالعه گرفته عملا نظریات و انتقادات و پیشنهادات خود را برای تغییر طرز و میتود کار بمقام وزارت بسپارند یعنی مشاورین مسئولیت وظیفوی میداشته باشند. شعبه رابطه حکومت با مردم و مسایل پارلمانی جز دفتر مشاور اطلاعات وزارت بوده رابطه حکومت را با مردم و از مردم را با حکومت از روی نشرات تحلیل و مطالعه مینماید و مطالعات خود را جهت اصلاح و تغییر سیاست نشراتی و توجه به بهتری رابطه حکومت و مردم بمقام وزارت تقدیم مینماید علاوه این

۱۵- ایجاد و انکشاف هنر فولکور و قومی محلی و ملی .

۱۶- انکشاف آرت و هنر بصورت ملی.

۱۷- توسعه طبع کتب درسی و مطالعات برای طبقات مختلف مملکت.

۱۸- ترتیب کنفرانسها بسویه های مختلف برای اطفال خور دسال و جوانان و مردم بمقصد تربیه فن سخنرانی در بین مردم بمقصد رساندن مامورین و رجال آینده مملکت بسویه عالی که در محافل ملی و بین المللی قدرت آفاده و استفاد داشته باشد .

۱۹- همکاری تام بوزارت معارف در معرفی پروگرامهای تبلیغی برای مردم و مجادله بابیسوادی و جلب همکاری مزید مردم با وزارت معارف و سوق بانکها و شرکتها و موسسات خصوصی انفرادی و شخصی برای خدمت بمعارف و همکاری با معارف

۲۰- توسعه نشرات تبلیغاتی ترتیب پروگرامهای عام فهم در صحت ، زراعت ، معارف و غیره. ۲۱- نشرات برای انکشاف رابطه نمایندگان ملت با مردم و از مردم بانمایندگان ملت با حکومت که از ۳ قوه در بین هم .

۲۲- انکشاف توریزم در افغانستان بمقصد ازدیاد عایدات ملی و شناسائی بهتر کشور با مردمان ممالک دیگر .

۲۳- ایجاد توریزم داخلی بمقصد توسعه شناسائی در بین مردم و ولایات مختلف افغانستان و استحکام مراوده آنها بمقصد فراهم ساختن امکانات تفریح برای مردم و خود .

۲۴- خدمت برای تأمین عدالت از راه تبلیغ.

۲۵- مجادله علیه مفاسد اجتماعی.

شعبه مسایل پارلمانی رامطالعہ میکند .

مدیریت عمومی نشرات :

مدیریت عمومی نشرات که در عوض مدیریت عمومی نشرات عمومی ادبیات ارتباط عامه، مدیریت عمومی ادبیات تشکیل گردیده وظیفه دارد که تمام روزنامه ها ، جراید ، مجلات و نشرات دولتی و غیر دولتی را از لحاظ سویه ادبی، مثنی سیاست نشراتی دولت مطالعه نماید در مورد نشراتی که بوزارت اطلاعات و کلتور تعلق دارد این مدیریت مسئولیت دارد که راپورهای خود را بمقام وزارت تقدیم نماید .

مقام وزارت هدایا ت خود را بوسیله همین مدیریت بروزنامه ها ، جراید نشرات مملکت میرساند روزنامه ها جراید ، مجلات و نشرات غیر موقت وزارت اطلاعات و کلتور از لحاظ سیاست نشراتی و سویه ادبی و انکشاف مطبوعاتی تحت نظر و اداره این مدیریت بوده و از همین جاہ رهنمائی میگردند ، مرا قبت نشرات داخلی وظیفه مهم و اساسی این مدیریت را تشکیل میدهد .

مدیریت عمومی اطلاعات:

مدیریت عمومی اطلاعات که در عوض مدیریت های عمومی ارتباط خارجه و معرفی افغانستان تشکیل گردیده وظایف آتی را به عهده دارد.

۱- احصائیه های مطبوعاتی - عرفانی ، اقتصادی را که به نشرات ارتباط میگیرد جمع و ترتیب مینماید
۲- تمام نشرات خارجی را که به مملکت وارد میشود مطبوعات خارجی کتب و رساله ها - مجلات و روزنامه هارا از لحاظ قانون مطبوعات سانسور مینماید و اجازه نشر و غیر آنرا صادر میکند .

۳- مقطوعات خارجی را که بیکی از اداره های افغانی تماس داشته باشد برای توجه شعبه مذکور میفرستد اگر وزارت اطلاعات و کلتور بخواهد که انتقاد کدام نشریه خارجی را جواب و یا توضیح بدهد در همین مدیریت تهیه میگردد .
۴- قرار داد های فرهنگی توسط همین مدیریت تحت ا ج ر ا قرار داده میشود .

۵- انجمن های دوستی با کشور های دوست که تا حال تاسیس گردیده تحت اداره این مدیریت بوده و مکاتبات و تدویر پروگرام های متقابل و غیره آن در همین مدیریت اجرا میشود .

مدیریت عمومی تبلیغات :

این مدیریت در عوض مدیریت عمومی ارشاد، مدیریت عمومی شئون اجتماعی، مدیریت عمومی تشویق آثار و هنر تشکیل گردیده و تبلیغات وزارت اطلاعات و کلتور را حسب آتی پیش میرد .

۱- بوسیله سینماهای سیار و فرستادن فلمهای اخباری، تربوی عرفانی، زراعتی، صحی ، وغیره بتمام مملکت تبلیغ مثبت مینماید .
۲- بوسیله نشرات موقت مانند پیام حق و مجله مسلکی سه ماه که در عوض مجلاتیکه در وزارت خانه ها نشر میشود انتشار خواهد یافت از یکطرف خواهران و برادران ، جوانان و مردم ما را به اسلامیت و وجایب افغانی رهنمونی خواهد کرد و از طرف دیگر آئینه فعالیت های حکومت خواهد بود .

۳- مدیریت عمومی تبلیغات وظیفه رهبری مردم را به عهده داشته و این وظیفه را علاوه بر نشرات موقت و غیر موقت نشر و تفسیر

ارائه میشود فعالیت می نماید .
مدیریت عمومی پلاننگ و ادار ی :-
 این مدیریت باتشکیل محدود وظایف پلان وزارت اطلاعات و کلتور را نیز به عهده می گیرد بطوریکه در سابق در ساحه پلان گذاری وزارت هیچ گونه انسجامی وجود نداشت و احصائیه ترتیب نه شده و موسسات در ساحه پلان گذاری از یکنوع استقلال موسساتی پیروی کرده اند برای اینکه در سکتور های مختلفی که وزارت اطلاعات و کلتور فعالیت دارد صحیح پلان گذاری شود وزارت پلان و وزارت مالیه شعبه ارتباطی باین وزارت داشته باشد شعبه بنام پلان، بودجه و دفتر داری در مدیریت عمومی پلاننگ و ادار ی تاسیس گردیده مدیریت ارتباط موسسات که دفتر داری سجل و سوانح - تقسیم بودجه و تدقیق مصارف موسسات نشراتی را کار می کرد به مقصد انسجام و وظیفه جلوگیری از تضایع وقت به تبادل مکاتیب به مدیریت مامورین ملحق شد مدیر پلاننگ اداری به حیث آمر عمومی کلوب ایفای وظیفه می نماید .
ریاست انجمن تاریخ حفظ آثار و موزیم ها :-

در این انجمن سه قسم اعضا مشغول خواهد شد اعضای دایمی اعضای افتخاری و اعضای معاونه دفتر - اعضای افتخاری عندالموقع بدعوت انجمن راجع به اهداف و توسعه فعالیت های انجمن مشوره خواهند داد، نوشتن مقالات، رساله ها و کتب را به عهده خواهند گرفت اعضای دایمی دانشمندان خواهند بود که مامور انجمن بوده ولی از قید حاضری معاف بوده صرف مش انجمن را تعیین کرده وظایف شان

آیات مبارکه ، احادیث شریف
 مقالات اجتماعی ، رسالات تلقینی با دایر ساختن کنفرانسها نشر پوسترها ، پامفلیت ها، پروگرامهای رادیویی در سرتا سر کشور پیش خواهد برد، مدیریت عمومی تبلیغات در حقیقت شعبه پیشرو و حمله کننده میباشد که با تطبیق پروگرام های نشراتی و تبلیغاتی خود قشر های مردم را جلب مینماید مدیریت عمومی تبلیغات در پروگرام های کلتوری که توسط مؤسسه کلتور تهیه خواهد شد قسمت تبلیغات را باز هم اجرا مینماید مدیریت عمومی تبلیغات بر علاوه پیش برد پروگرام تبلیغاتی وزارت اطلاعات و کلتور و ایده لوژی ملی افغانی وظیفه دارد که موجهای تبلیغاتی را که از خارج کشور وارد می گردد و احساسات ، عنعنات کلتور و ثقافت مردم ما را از هر حیث تحت تأثیر قرار میدهد مطالعه و تحلیل نموده و دفاع مینماید .
مدیریت عمومی فلم برداری : فلمهای زراعتی - عرفانی - اخباری - صحی و غیره را مطابق فرمایش شعبات ذیعلقه و بعد از تصویب مجلس مسلکی وزارت اطلاعات و کلتور که متشکل از زورسای ادارات مرکزی آنست تهیه میکند - چون تعلیمات بصری در کشور ما که متأسفانه اکثر از نعمت سواد محروم میباشدیم برای ماقیمت حیاتی دارد فلم وسینما در این قسمت نقش عمده را بازی مینماید . شعبه عکاسی نیز جزء این مدیریت می باشند .
مدیریت عمومی عکاس :- در قسمت طبع عکس های رنگه و عکس های سیاه و سفید مطابق مشی نشراتی وزارت و پروگرام معرفی افغانستان که از طرف مدیریت عمومی اطلاعات

نوشتن کتابها در ساحات تاریخ
مدنیت های افغانستان تاریخ ادب
افغانستان و افغانستان قدیم تاریخ
ثقافت در افغانستان خواهد بود
وزارت اطلاعات و کلتور از طریق
انجمن تمام آثار و کتب مأخذ را
بامکانات مادی که در توان داشته
باشد اختیار اعضای مذکور خواهد
گذاشت تا در مقابل در مدت معینه
نهیجه فعالیت مطالعات و تحقیقات
خود را بانجمن بسپارند این انجمن
در قسمت حفظ آثار و تاسیس موزیم
های آثار باستانی، موزیم های
آر و هنر، موزیم های کلتور
سنگین میباشد و پروگرامهای برای
این وظیفه طرح و استفاده از بودجه
عادی انکشافی و امداد های خارجی
تطبیق خواهد کرد نشر کتب قلمی
وظیفه این ریاست میباشد، حفظ
آثار و هدایات تاریخ را توجه جدی
میکند در این قسمت امداد دیونسکو
و کشور های ذیعلاقه ضروری می
باشد تا از یکطرف عایدات تاریخی
محفوظ بماند و به حیث تاریخ زنده
گذشتگان مانسل های جوان مارا
تحت تاثیرات ملی نگهدارد و از
طرف دیگر بحیث نقاط توریستیک
عایداتی هم نصیب عایدات ملی
مملکت گردد.

برای انجمن تاریخ اساسنامه جدید
ولایحه وظایف جدید ترتیب خواهد
شد فعلا برای صرفه جویی در بودجه
موزیم کابل را که واحد مستقل
بود جزء انجمن ساخته و ریاست
مذکور بنام ریاست انجمن تاریخ
و حفظ آثار و عایدات طوری تشکیل
گردیده که تشکیل و بودجه شان
برای سال ۱۳۴۵ منظور گرفته شد
ریاست کتابخانه های عامه :
این ریاست وظیفه خواهد داشت
که فعالیت کتابخانه های عامه را

در افغانستان باتاسیس کتابخانه
های مذکور پهن سازد کتابخانه
عامه کابل که یگانه کتابخانه عامه
در افغانستان میباشد جزء وزارت
اطلاعات و کلتور گردیده با کتابهای
کتابخانه مرکز وزارت اطلاعات
و کلتور مکمل تر شده و
سالون تالار هائی که
در مرکز و ولایات موجود می باشد
استفاده خواهد کرد تا پروگرام
آتی را پیش ببرد.

۱- نمایش فلمها برای اطفال و
جوانان و شهریان
۲- ایراد کنفرانسها برای اطفال
جوانان و شهریان
۳- سمینارهای مخصوص کتابداری
میتود های مطالعه و طرز استفاده
از کتاب، طریق نگهداری کتب معرفی
کتب خطی و روشنی انداختن در
مسایل قابل مطالعه و استفاده.

۴- نشر رساله های معرفی کتب و
کتابخانه های کشور و ارتباط با
کتابخانه های جهان.

یک قسمت کتابخانه های فعلی
وزارت در یک سالون کوچک به
حیث کتابخانه تحقیقات علمی مورد
احتیاج اعضای مسلکی وزارت در
وزارت باقی مانده ولی اداره آن
بر ریاست کتابخانه های عامه سپرده
میشود تا کار کتابخانه ها و کتابداری
و استفاده از آن انسجام کامل داشته
باشد.

ریاست دایرة المعارف:
وزارت اطلاعات و کلتور بمشوره
دانشمندان مملکت مطالعه مینماید
که چه نوع دایرة المعارف را نشر
نماید و کدام طریق را تعقیب کند
تا کار این ریاست مؤثر واقع گردد
در کار اداری و پرسونل علمی آن
قسم انجمن تاریخ تجدید نظر و
توجه بعمل خواهد آمد فعلا

به کار سابق خود را ادامه داده است. «موسسه کلتور» ریاست کلتور که در عرض موسسات هنرهای زیبا، پوهنی ننداری سابق و قسمت از مدیریت عمومی ارتباط عامه تشکیل گردیده هدف دارد تا در راه احیاء و انکشاف کلتور و توسعه هنر و ارت در افغانستان خدمت نماید توسعه سینما و سینماداری تیاتر و تیاتر داری از وظایف آن میباشد ترتیب نمایشهای هنرمندان داخلی جزء وظیفه آن میباشد این ریاست که به حیث یک موسسه عرفانی تشکیل گردیده قسم اکادمی هنرهای زیبا خدمت خواهد نمود و دو قسمت خواهد داشت یکی گروپهای فعال-دیگری گروپ های تحت تربیه و بودجه عادی این موسسه بودجه موسسه هنرهای زیبا و قسمتها ی تربیوی رادیو تنظیم میشود برای قسمت انکشافی از بودجه انکشافی استفاده بعمل میاید امیدواریم که این موسسه در نشر و تعمیم حفظ و ترقی ثقافت آرت و هنر در افغانستان نقش بزرگی بازی کند.

«ریاست دباختر آژانس» وظیفه اخذ و نشر خبر های داخلی و خارجی را به عهده دارد اخبار داخلی را بوسیله نمایندگان خود ذریعه تیلفون و راپورترها بدست میارد در سال ۴۵ با استفاده از کمکهای جمهوریت اتحادی المان در مرکز و شش ولایات از ماشینهای تیلی پرنتر استفاده میشود در سالهای آینده بامساعدت پولی امکان استفاده از سیستم تیلی پرنتر در تمام کشور بدست خواهد آورد در قسمت اخبار داخلی مساعدت وزارت خانه ها مؤید موفقیت آژانس باختر خواهد بود

آژانس باختر در اطلاعات و اخبار داخلی بیطرفی کامل را در بین قوای ثلاثه مطابق احکام قانون اساسی و قانون مطبوعات مرعی خواهد داشت در قسمت اطلاعات خارجی از آژانس های یونایتد پرس ریوتر آسو شتید پرس-تاس و پیکنگ پرس استفاده مینماید یک سرویس اخذ اخبار ذریعه رادیو نیز دارد در سال ۴۵ میکوشد تا تبادل خبر را با کشور های همجوار آغاز نماید.

«موسسه نشراتی مرکز وولایات» عبارت از روزنامه ها و مجلاتیست که طبق اساسنامه های شان تحت نظر وزیر اطلاعات و کلتور بحیث رئیس مجمع عمومی - معین وزارت اطلاعات و کلتور بحیث معاون مجمع عمومی و روسای مرکز وزارت بحیث اعضای مجمع عمومی آن فعالیت می نمایند اساسنامه های این موسسات قانونی بوده و تا حال مدار اعتبار میباشد.

سیاست وزارت اطلاعات و کلتور در مورد این موسسات اینست که موسسات مذکور هر چه زود تر از لحاظ مالی به پای خود ایستاده شوند و شق بودجه آن از کمکهای عرفانی که تا حال از طرف دولت پرداخته میشد کم گردد.

«ریاست رادیو افغانستان» هدف وظایف آن نشر ایده لوزی ملی افغان تنویر اذهان مردم دادن معلومات به طبقات مختلف جوی و پروگرامهای تفریحی میباشد.

پروگرامهای زراعتی، تنویر اذهان امور صحی - مسایل عرفانی - جوانان ادب و هنر تبلیغات دینی تشریح مسایل اقتصادی - پیش بردن اهداف ملی - بطوریکه رادیو افغانستان برای مردم خود و حتی

صورت میگیرد ریاست گرځندوی موقوف افغانستان را نسبت به توریزم به مجامع بین المللی سیاحین معرفی میکند، شعبه افغان تور ریاست گرځندوی متکفل قبول و پذیرائی سیاحین میباشد که ازین ناحیه عایدات مستقیم آن بگرځندوی وعایدات غیر مستقیم آن جز عاید ملی مملکت میشود وزارت اطلاعات و کلتور سعی مینماید تا ساحه کار ریاست گرځندوی وسیعتر گردیده و توریزم داخلی سیاست داخلی نیز آغاز گردد و گرځندوی صرف متکی به تعداد محدود سیاحین خارجی نه ماند و از جانب دیگر موسسه مذکور در تمام طول سال فعال گردد، وزارت اطلاعات و کلتور معتقد است که باید صنعت توریزم بقوه نهائی انکشاف داده شود و مساعدت دولت و تمام شعبات رسمی و غیر رسمی مملکت را درین راه مفید میداند.

کشور های همجوار يك منبع افاده شده بتواند از وظایف مهم این ریاست میباشد چون متاسفانه اکثر مردم افغانستان از نعمت سواد محروم اند وزارت اطلاعات و کلتور سعی نهائی به خرج میدهد تا بتواند قسمت تعلیماتی رادیو افغانستان را بیشتر توسعه دهد و رادیو حیثیت معلم واقعی اجتماع را بطوری پیدا نماید که برای شاگردان درس و برای مردم خود رشد اجتماعی و سیاسی بیشتری را فراهم نماید. در قسمت پروگرام های اختصاصی و زراعتی صحی عرفانی طرفدار آن میباشد.

«ریاست گرځندوی»

ریاست گرځندوی به حیث يك موسسه عرفانی برای جلب سیاحین خارجی کوشش مینماید تبلیغات برای جلب سیاحین توسط شعبات مربوط وزارت اطلاعات و کلتور

معرفی بعضی از ولایات

ولایت کابل

۶۲۵	۲۱۹۶۸	ولایت کابل از ولایات صنعتی کشور بوده که نفوس مجموعی آن با حکومت و علاقه داری های مربوطه بالغ به ۸۷۹۶۶۴ نفر و رقبه آن در حدود ۵۷۵۷ کیلو متر مربع میباشد و شامل حکومت و علاقه داری های ذیل است :
۹۲۲	۶۸۱۶۱	کابل و مربوطك آن :-
۶۷۰	۱۱۵۳۹۵	نفوس رقبه به کیلو متر مربع
۱۵۰	۲۱۷۴۱	۱- شماروایی کابل ۲۲۴۱۴۴
۹- ولسوالی محلی سرای خواجه	۴۶۶۵	۲- ولسوالی چهاردهی ۱۲۴۳۵۷
۳۶۰	۱۰- ولسوالی شکر دره ۶۳۳۰۴	۳- علاقه داری چهار آسیاب ۴۴۵۹۸
۳۰۰	۱۱- علاقه داری کلکان ۵۲۲۹۵	۴- ولسوالی بگرامی ۹۷۴۳۶
۲۰۰	شهر کابل توسط دریای که از وسط آن میگذرد به دو حصه قدیم و جدید تقسیم میگردد .	۵- علاقه داری خاك جبار
	يك طرف دریا، کابل کهنه و بطرف دیگر آن عمارات جدید بنا یافته است که شامل عمارات	

فابریکه هاو ورکشاپ ها میباشند. قیمت تعمیر خواهد شد .

ولایت غزنی :

ولایت غزنی از طرف شمال به ولایت کابل از طرف جنوب به پشتونستان ، از طرف شرق به ولایت پکتیا ، از طرف غرب به ولایت ارزگان و ولایت زابل، در جنوب غرب کابل بین ۶۷ و ۶۸ درجه ۳۰ و ۴۲ دقیقه ۲۷ و ۳۶ ثانیه طول البلد شرقی و ۳۳ درجه ۱۹ و ۴۴ دقیقه ۱۴ و ۱۵ ثانیه

عرض البلد شمالی واقع است. غزنی تا سال ۴۲ از لحاظ تشکیلات اداری بشکل حکومت اعلی بود اما از سال ۴۳ بشکل ولایت درآمد. غزنی ولسوالیها و علاقه داری هائی دارد که از لحاظ اهمیت می توان از نقاط ذیل این ولایت نام برد.

۱- ولسوالی مټرو علاقه داریهای که مربوط به آن است :

مټر بالا تر از غزنی واقع است. تاکنون ۲۹۴ باغ برای اهالی مټر ساخته شده است .

در سال ۴۱ کاریزی توسط اهالی و دستگاه های مربوط حفر شده که هم اکنون این کاریز به ده هاجریب زمین که قبل از آن خشک و بی حاصل بود آب میدهد .

در قسمت معارف اقداماتی صورت گرفته از آنجمله از سال ۴۲ تاکنون سه مکتب دهاتی و یک مکتب متوسط که قبلا ابتدائی بود بمیان آمده است . عمارات این مکاتب بمصرف اهالی بناء گردیده است .

در قسمت سړک سازی تاکنون یک سړک فرعی به عرض ۶ تا ۸ متر و طول چهار کیلو متر از مرکز مټر تا زیارت بهاء الحق و سړک فرعی دیگر که گیلان رابه جاغوری وصل میکند و عرض آن هشت متر

شهر کابل با توجه دولت به یک اساس علمی سیرانکشافی خود را تعقیب مینماید چنانچه پلان بیست و پنج ساله آن تمام آرزو های مردم را دربر گرفته است .

با تطبیق پلان ۲۵ ساله قسمت قدیم شهر کابل باز به شکل یک مرکز تجارتی و نقطه اتصال خطوط مواصلاتی ملی و ترانزیتی درخواهد آمد.

برای این قسمت نیز ناحیه های جدید ، باغچه های اطفال، مغازه های بزرگ، مکاتب، شفاخانه و غیره بادر نظر گرفتن ازدیاد نفوس در پلان گنجانیده است. پلان ۲۵ ساله برای سهولت کار به دو پلان ده ساله و یک پلان پنج ساله تقسیم گردیده است.

این پلان شهر کابل را به چهار سمت توسعه می بخشد . مطابق پلان نواحی موجوده کابل شکل اصلی خود را با اندک تغییرات حفظ خواهد کرد .

بندی در تنگی سیدان اعمار میشود تا دریای کابل در هر فصل سال آب فراوان داشته باشد . از جانب دیگر بند مذکور تأثیر مهمی در سرسبزی مناطق دور و نزدیک خواهد داشت .

ساختمان مکرو ریون ها ذریعه فابریکه خانه سازی صورت میگیرد. این فابریکه سالانه دارای ظرفیت تولیدی ۳۵ هزار متر مربع سطح رهایشی معادل ۳۲-۲۴ بلاک عمارات کانگرتی چهار طبقه میباشد که از ۷۰۰ الی ۸۰۰ فامیل را جای خواهد داد .

پروژه ساختن نواحی جدید قبلا در کارته سیاه سنگ آغاز گردیده و برای ۱۳۰۰ نفر خانه های ارزان

است کشیده شده است .

ساربانى و دره كرك نیز سرکى
احداث شده است .

۲- ولسوالی قره باغ :

در مناطق وساعه این مختلف این
ولسوالی هم اکنون ده مکتب ابتدائی
وجود دارد تعمیرات این مکاتب را
اهالی ساخته و بدسترسى استفاده
مکاتب گذاشته اند که این خود
علاقه واشتیاق مردم را بمعارف
نمایان میسازد . همچنان مکتب
ابتدائی قره باغ بشکل متوسط
درآمده است اهالی تاکنون بیش
از يك ملیون نهال مثمر و غیر
مثمر رادر نقاط مختلف قره باغ
غرس کرده اند که بارورشدن این
نهالها و مراقبت از آنان در آتی
برای مردم این سامان کمک قابل
ملاحظه ای خواهد کرد ..

مردم دره ترکان و مرز اخیل برای
تعمیر يك مکتب دهاتی به جمع
آوری اعانه پرداخته و با این اعانه
توانسته اند این مکتب را آباد نمایند .
در این اواخر در تعمیر ولسوالی
ساختمانهای اضافی صورت گرفته
بطوریکه اکنون مامورین ادارات
مربوطه میتوانند در آن بکار به
پردازند در جوار این تعمیر يك
جریب زمین وقف فارم زراعتی شده
است .

۴- ولسوالی جاغوری :

مردم این ولسوالی از روی علاقه
برای تعلیم اطفال خود تعمیر مکاتبی
را بمصرف خود به عهده گرفته
و تاکنون به کمک ایشان مکاتب
ذیل تاسیس و برای صد ها نفر
وسیله تعلیم فراهم گردیده است .

۳- ولسوالی چفتو :

قبلا این ولسوالی فاقد خطوط
قابل استفاده مواصلاتی بود .
اما اکنون چنین نیست . سرکها
احداث گردیده که هر کدام در
برقراری ارتباط نزدیک میان مردم
کمک فراوانی میکند .

۱- يك مکتب متوسطه .
۲- يك مکتب نسوان .
۳- يك مکتب سیار کوچی .
سرکهاییکه تاکنون جهت بر
قراری ارتباط نزدیک میان مردم
احداث گردیده اینست :

۱- سرک بین جاغوری و ناهور
که ۵۰ کیلو متر طول دارد .
۲- سرک بین جاغوری و دایه
چوپان که ۳۰ کیلو متر طول دارد .
۳- سرک بین جاغوری و مهاجران
بوسعید و مقر به طول ۲۵ کیلو
متر .
۴- سرک بین چهل باغتو و معدن
سنگ رخام و آهن که دارای ۲۷
کیلو متر طول است .

درمورد سرکها درین ساحه میتوان
از سرک های زیر نام برد:

۱- سرکی که قریه میاخیل را
بعد از عبور از قریه ده ملا به قلعه
محمدخان واعظ وصل میسازد .

۲- سرک بین قریه هفت آسیاب

و گذر كرك که همه جاهشت
متر عرض دارد . این سرک دارای
هفت کیلومتر طول است .

۵- سرک بین خنجکتو و کوتل
انگوری بطول ۱۵ کیلو متر .
۶- سرک بین ده گلزار و مقر
بطول ۱۰ کیلومتر .

۳- از قلعه محمد خان واعظ تا

کهن که بقایای تمدن باستانی که سلسله غزنویان در اینجا ایجاد کردند در آن نمایان است .

غزنی از کابل ۱۳۵ کیلو متر فاصله دارد شهر غزنی از سطح بحر ۲۲۲۰ متر ارتفاع داشته و از لحاظ موقعیت جغرافیائی بین ۶۸ درجه و ۱۸ دقیقه طول البلد شرقی و ۳۴ درجه و ۴۴ دقیقه عرض البلد شمالی واقع است . در قسمت شمالی شهر در بلند ترین حصه بالای تپه بالا حصار غزنی قرار گرفته است .

شهر قدیم غزنی در سه طرف خود یعنی شمال ، جنوب غرب و غرب دروازه هایی دارد که بنام دروازه بهلول دروازه بازار و دروازه کنک یاد میشود .

از صنایع عمده و معروف مردم غزنی میتوان پوستین دوزی ، مسگری و نقاشی را در درجه اول قرار داد .

از آثار سلاطین غزنوی که هم اکنون باقیمانده میتوان از دو مینار نام برد که بسوی شرقی شهر غزنی در مدخل دره دهنه شیر به فاصله تقریباً چهار صد قدم از همدیگر واقع است . تعمیر مینار اولی را به بهرامشاه نسبت میدهند میگویند وی این مینار را بیاد بود لشکر کشیها و پیروزیهای خویش در سال (۵۱۵ - ۵۲۵) ساخته است . مینار دوم را مسعود بن ابراهیم بیاد پیروزیهای نظامی خود در سال ۵۰۰ هجری ساخته است هر دو مینار بوسیله نردبان پیچی بر فراز خود راه دارد .

نظری به وضع اقتصادی در غزنی:
غزنی از لحاظ اقتصادی پس از کندهار ارزش دوم را دارد . دریای

۷- سرک بین سنگ شانده مرکز ولسوالی وقریه انگوری بطول ۳۰ کیلومتر .

هم اکنون در مرکز جاغوری کلپ زیبایی وجود دارد که توسط ولایت و بکمک اهالی ساخته شده و در دسترس استفاده سیاحین قرار داده شده است .

ولسوالی های ناهور اندک و لوی ولسوالی کتوا و ولسوالی مالستان در ولایت غزنی از نقاط با اهمیت این ولایت بشمار میرود . در ولسوالی ناهور چهار مکتب دهاتی وجود دارد و تاکنون چهارسرک فرعی در آن احداث شده است .

در لوی ولسوالی کتوا هم اکنون شانزده مکتب دهاتی وجود دارد و در نقاط حساس این ساحه سرک ها احداث گردیده است .

همچنان برای پیشرفت امور زراعتی درین ساحه تاکنون بیست چاه عمیق کشیده شده است .

در ولسوالی مالستان سرکهای بین مالستان و ناهور مالستان و جاغوری و مالستان و ارزگان احداث گردیده که از آنجمله سرک بین مالستان و ناهور صد کیلو متر طول دارد همه ای این سرکها توسط اهالی احداث شده است و اخیراً مکتب دهاتی مالستان به مکتب اساسی عوض شده است . نقاطیکه توسط علاقه دارینها اداره میگردد و ذکر آن در اینجا برای معلومات خواننده بولایت غزنی لازمی میباشد عبارت است از گیلان آب بند ، گیرو ، مالستان ، زنه خان ده یک و خواجه عمری .

شهر غزنی که هم اکنون مرکز ولایت غزنی است شهری است

در فن خود بی اندازه ماهراند صنایع دستی گروه کثیری ازین مردم عبارت است از نقاشی ، در امور زراعتی در سالهای اخیر پیشرفتیهایی صورت گرفته است مسگری و ساختمان ظروف مسی و برنجی پوستین و پوستینچه در امور زراعتی در سالهای اخیر پیشرفتهای صورت گرفته است مثلاً قسمتی از زمینهای بایر به وسیله کاریز ها و حفر چاه های عمیق زیر آب آمده و برای زراعت مساعد شده است . مردم هزاران نهال شمر در گوشه و کنار غرسی کرده و بامراقبت دایم ازین نهال خود را برای برداشتن محصول از نهال هم اکنون آماده ساخته اند . همچنان در جاهائیکه کاریز وجود نداشته به حفر چاه های عمیق پرداخته با استفاده ازین چاه ها صدها جریب زمین را برای زراعت مساعد ساخته اند .

آنچه از بند سرده باید بدانید :

از چند سال باینطرف است که در ولایت غزنی ساختمان بندی بنام (سرده) جریان دارد که با تکمیل این بندهزاران جریب زمین خشک زیر آب میشود . بافتتاح این بند این زمینها برای زراعت آماده میگردد و بهره برداری از محصولات این زمینها کمک ارزنده ای به بهبود وضع زراعتی و اقتصادی این ولایت انجام میدهد . این بند پیشتر اراضی بایر و هموار ولسوالی اندر را زیر آب خواهد ساخت .

کار ساختمان بند سرده در سال ۱۳۳۹ آغاز یافت . نخست امور تهیه پرسونل ، جای رهایش مامورین ، افرادقوایکار و متخصصان بسر رسید و از اوایل سال ۴۱

غزنی در ارتفاع ۲۰۰۰ متر واقع است غزنی از طرف شمال وجنوب شرق توسط کوههای بلند احاطه شده .

وجود این کوه ها ساحه غزنی را بشکل بیضوی در آورده است . غزن نی زمستان سرد دارد از اوایل قوس تا اوایل حمل غزنی باطباقات ضخیم برف پوشیده می باشد از لحاظ غله و حبوبات واجد ارزش فراوان است شهر غزنی مرکز اقتصادی ولایت غزنی بحساب میرود .

مواد تجارتی غزنی عبارت است از صنایع و برخی محصولات که میتوان از آنجمله از پوستین و پوستینچه ظروف قشنک و نفیس برنجی و مسی ، گلیم ، شال ، پوست ، سامان نقاشی ، برك ، جراب دستکش ، بنیان ، دستمالهای گوش زبورات زرگری از طلا و نقره و در میوه ها از آلوبخارا نام برد . در غزنی حیوانات مثل گاو ، بز ، اسب ، اشتر ، خر و حیوانات وحشی چون روباه و خرگوش وجود دارد و مردم به تربیه حیوانات علاقه دارند از پرندگان کبک و سیسی در غزنی وجود دارد .

پیداوار زراعتی غزنی عبارت است از گندم ، جو ، جوار ، شبدر ، رشقه ، ارزن ، مشنگ ، نخود ، گندنا ، پالک ، شلغم ، ترب ، زردک ، کچالو ، تربوز ، خربوزه ، کدو و خیار .

از میوه ها میتوان از انگور ، آلوبخارا ، سیب ، تمسق ، وتوت نام برد .

مردم غزنی اکثر آدهقان و باغدار اند درین میان قسمتی به صنایع دستی و حرفه ها اشتغال دارند و

۲- برای قوماندانی امنیه که دارای شعبات متعدد است نیز ساختمان تعمیری در نظر گرفته شده است.

۳- برای اداره سره میاشت غزنی نیز عمارتی در نظر گرفته شده و فعلا امور ساختمانی آن جریان دارد. اما تعمیر کمکهای اولیه سره میاشت تکمیل گردیده و طرف استفاده مردم قرار گرفته است.

۴- برای تفریح مردم درخواجه بلغار قهوه خانه ای اعمار گردیده و طرف استفاده قرار داده شده است. همچنان در جنگل باغ، کلپ و قهوه خانه ساخته شده است.

۵- در شهر غزنی عمارات دیگری نیز تحت ساختمان است که عمارات مذکور بقرار ذیل نام برده میشود.

۱- تعمیر ولایت غزنی با تعمیر رهایش فامیلی.

۲- تعمیر مستوفیت با تعمیر رهایش فامیلی.

۳- تعمیر مدیریت معارف.

۴- تعمیر محبس جدید.

۵- تعمیر مدیریت زراعت.

۶- تعمیر مطبعه دولتی.

۷- تعمیر مدیریت مخابرات.

این تعمیرات با اساس نقشه های فنی و زیبای فواید عامه کار شده که تمام آنها گوشه ای از شهر غزنی را زیبا خواهد ساخت.

پیشرفت های اجتماعی در ولایت غزنی :

معارف در غزنی :

از فعالیت های معارف در سال ۱۳۴۴ میتوان از تاسیس مکاتب دهاتی ابتدائی و لیلیه نام برد. وزارت معارف توسط معارف غزنی شش مکتب ابتدائی را به متوسطه تبدیل و بدینصورت برای کسانی که آرزوی تعلیم بیشتر داشته اند

ساختمان بند آغاز گردید. این بند قدرت آبیاری برای ۱۳ هزار هکتار زمین را دارد.

بطوریکه گفته میشود در سال ۱۳۴۵ کار قسمت دوم این پروژه که عبارت از حفر کانال است آغاز خواهد یافت.

چندی قبل از طرف نمایندگان وزارت مالیه و وزارت فواید عامه زمین هائیکه بوسیله این بند سیراب میشود سروی و مساحت گردید اکنون این زمینها نقشه میشود تا به مستحقان آن توزیع گردد.

توزیع این زمینها بمردم مستحق غزنی به آنان فرصت میدهد به کار بیشتر بپردازند و با برداشتن محصول از زمین و فروش آن در بازار وضع اقتصادی خود را بهبودی بخشند.

هم اکنون برای ساختمان بند سرده صدها نفر از افراد قوا یکا ر همراه با متخصصان مربوط کار میکنند.

حاصل کار اینان برای هزاران نفر از مردم غزنی ثمر بخش و ارزنده خواهد بود.

وضع ساختمانی در غزنی :-

از آنوقت که غزنی بصورت ولایت تشکیل گردید فعالیت برای پدید آوردن يك شهر بنام شهر نو غزنی آغاز یافت که تاکنون درین قسمت در غزنی عمارات اساسی ذیل بنا گردیده است.

۱- تعمیر بناروالی غزنی :- برای بناروالی غزنی بصورت آبرومند در جمله پروگرام های تعمیری ساختمان عمارتی نیز در نظر گرفته شده بود با تهیه و تدارک پول و تهیه نقشه و جای کار ساختمان يك عمارت اساسی و زیبا آغاز یافت.

وسیلۀ تحصیل را فراهم ساخته است .

همچنان مکتب دیگری نیز که دارای لیلیه است تاسیس گردیده که هم اکنون ۱۲۰ نفر در آن مشغول تحصیل اند و شب را در عمارت لیلیۀ آن میگذرانند . برای کوچی ها نیز تاکنون ده مکتب دهاتی تاسیس شده و برای صد ها نفر از اطفال کوچی وسیلۀ تعلیم فراهم گردیده است .

از فعالیت مردم در قسمت معارف میتوان از ساختمان بیست و یک تعمیر برای مکاتب سابق و جدید نام برد . عمارات این مکاتب به کمک مردم نقاط مختلف غزنی ساخته شده و در دسترس استفاده شاگردان قرار گرفته است .

برای تهیه کتب مفید علمی ، اقتصادی و ادبی برای کتابخانه معارف عده ای از مامورین و بزرگان غزنی کمک قابل ملاحظه کرده اند . تاسیس کتابخانه معارف غزنی به شاگردانی کتاب میدهد تا پس از وقت مکتب باین کتابخانه رجوع و کتب مورد نیاز خود را بگیرند و از آن استفاده نمایند .

در قسمت خاندوی نیز فعالیت هائی صورت گرفته و تیم های خاندوی بنامهای زمرك و بشیگنوال از طرف متعلمان مکاتب بوجود آمده است . این تیم ها هم اکنون در نواحی مختلف غزنی با مردم همکاری میکنند .

مخابرات در غزنی :-

وضع مخابرات در غزنی رضایت بخش است . در نقاط مختلف غزنی برای برقراری ارتباط تلفونی میان مردم فعالیت های صورت گرفته است که خلاصه ای از آن در ذیل ذکر میگردد :-

۱- تجدید لین تلفون ولسوالی چغتو ، قبل برین لین بنا بر فرسودگی از کار افتاده و مشکلاتی از ناحیه مخابره تلفونی ایجاد کرده بود .

۲- در سال جاری نمایندگی های وزارت خانه ها در شهر غزنی انتقال یافت . مدیریت مخابرات ولایت غزنی اکنون برای هر اداره نمایندگی در شهر نو تلفون تمدید و تسهیلات در امور مخابرات تلفونی این اداره ها فراهم نموده است .

۳- برای نقاط مهم سرحدی چون چینپه ورمی و واره حوالین های تلفون تمدید گردیده و این نقاط با مرکز کتواز از لحاظ مخابره تلفونی ارتباط یافته است .

۴- یکپایه سوچبور در حکومت کلان کتواز نصب و لین های تلفون به نقاط مختلف تمدید و مخابره برقرار گردیده است .

۵- در مرکز غزنی نیز یکپایه سوچبور صد لینه نصب و طرف استفاده قرار گرفته است . همچنان دستگاه چینل سیستم در مرکز غزنی بکار افتاده و سهولت فراوان در امور مخابره تلفونی برای مردم و ادارات حکومتی فراهم کرده است .

در ولسوالی ناهور و جاغوری نیز شعبات مخابراتی تاسیس و مشکلات اهالی این نقاط رفع گردیده است .

فعالیت های صحی در غزنی :-

۱- نصب يك دستگاه اکسیربر در سر طبابت غزنی .

۲- تاسیس يك شعبۀ دندانسازی در مرکز غزنی .

۳- بوجود آمدن يك دیوی ادویه برای رفع احتیاج مردم در مرکز

سيب ، ناك و غيره و همچنان براي
تفرجگاه مردم بيست و پنج جريب
زمين در پهلوي فارم زراعتي تسطيح
گرديده است .

بانك زراعتي و صنايع دستي :

اين شعبه در غزني وظيفه دارد
براي طبقه مالدار و زارع خدماتي
انجام داده و وسايل رفاهيت ايشان
را فراهم گرداند .

فعاليت هاي بانك زراعتي :-

۱- توزيع دو عراده تراكتور براي
زارعين به قيمت ۳۶۳۷۲۹۳ ،
افغاني .

۲- نصب پنج واترپمپ در نقاط
مختلف به قيمت ۴۴۸۲۳۱۶۳
افغاني .

۳- توزيع ۴۴ پايه ماشين دوا
پاشي براي زارعين به قيمت ،
۲۹۵۶۸۰ - افغاني .

۴- توزيع ۷۶۰۵ كيلو كود كيماوي
براي زارعين به قيمت ۷۰۶۷۱۰۶
افغاني .

۵- توزيع پودر دي . دي . تي
براي زارعين به قيمت ۲۰۸۸۱۷۹
افغاني .

۶- توزيع بيش از نود و سه
هزار كپسول ضد كرم جگر گوسفند
براي مالداران به قيمت ۷۵۸۸۳۴
افغاني .

بنياروالي در غزني :-

بنياروالي غزني به اساس پلانيهاي
انكشاني به فعاليت هاي بيشتر
ساختماني پرداخته است .

۱- تعمير سه صد و يازده خانه
مطابق نقشه شهري .

۲- ساختمان ۱۹ ، آبا رتمان
كانكريتي براي دكانها ، مغازهها
و غيره .

۳- تهديد گذاري يك تعمير
بزرگ براي سينما در مركز غزني .

غزني .

۴- تاسيس يك ماموريت صحيه
در كتواز .

۵- افتتاح سه دواخانه .

۶- تهيه ده بستر در منزل دوم
عمارت مديريت صحيه براي بيماران
نسايي كه بزودي افتتاح و طرف
استفاده بيماران قرار خواهد گرفت .

در غزني گذشته از شعبات متذكره
صحي مديريتي بنام مجادله ملاريا
وجود دارد اين مديريت هر سال
پروگرامي براي مجادله عليه ملاريا
طرح و باساس آن در نقاط مختلف
غزني جهت امحاي پشه ملاريا و
كمك به مبتليان به بيماري ملاريا
فعاليت ميكنند امسال نيز بطور
قناعت بخش اين فعاليت در مناطق
مختلف غزني جريان داشته و نتايج
ثمر بخشي از آن گرفته شده است .

زراعت در غزني :-

فعاليت هاي زراعتي دو غزني :-

۱- توزيع گندم براي اصلاح تخم
در مركز و نقاط مختلف غزني .

۲- توزيع نهالهاي مثمر و غير
مثمر به اهالي .

مديريت زراعت بيش از ۲۴ هزار
نهال را بطور رايجان توزيع و همه
در نقاط مختلف غرس گرديده است .

۳- بيش از دوازده هزار نهال
در فارم زراعتي غزني غرس گرديده
است .

۴- براي استفاده دهقانان و جهت
آبياري زمين هاي شان پانزده واتر
پمپ در كتواز نصب گرديده كه
هم اكنون دهقانان با استفاده از آن
زمين هاي خود را سيراپ ساخته
و براي بهره برداري بيشتر اميدوار
اند .

۵- پانزده جريب زمين براي
توسعه قوريه هاي بادام ، زردآلو ،

۴- ترمیم مساجد . مقبره ها و آثار تاریخی شهر باستانی غزنی . احداث پارک و غرس نهالها در مواضع مذکور .

سرمیاشت در غزنی :-

نمایندگی سره میاشت در غزنی از سالها باینطرف تاسیس و روی مرام خود خدمات شایسته ای برای مردم انجام داده است . فعالیت امسال اداره سره میاشت در غزنی قرار ذیل است :-

۱- اعضای دایمی نمایندگی سره میاشت نسبت به سال گذشته رو به ازدیاد است .

۲- عده اعضای عمومی افزود گردیده است .

۳- در زمین ملکیت سره میاشت ساختمان يك تعمیر برای سره میاشت آغاز گردید که اکنون کار ساختمان آن پایان رسیده و طرف استفاده قرار گرفته است .

۴- عمارتی بنام کمک های اولیه ساخته شده است .

اداره سره میاشت در غزنی برای خدمت بمردم این فعالیتها را انجام داده است .

۱- گروهی از مریضان عاجل و بی بضاعت را توسط دوکتران مربوطه تداوی کرده است .

۲- منزل بعضی از باشندگان غزنی را که طعمه حریق شده بود با امداد مالی آباد کرده است .

انکشاف دهات :-

پروژه انکشاف دهات در غزنی خدمات ارزنده انجام داده بطوریکه با این خدمات هم اکنون در ساحه های مختلف زندگی دهاقین نهضت های نوینی پدید آمده است .

این پروژه در اندر غزنی شعبه مهمی دارد که فعالیتهای آن چنین

است .

۱- تاسیس يك مکتب دهاتی برای دختران .

۲- تاسیس مکاتب دهاتی برای نسوان .

۳- تاسیس مکاتب دهاتی برای پسران .

۴- تاسیس کورس اکابر برای کلان سالان .

از آغاز فعالیت پروژه انکشاف دهات در غزنی پیش از سی هزار نفر مشغول فرا گرفتن تعلیم اند همچنان برای آنکه صد ها نفر از آب مشروب بهره مند شود شانزده پمپ دستی تهیه و در اختیار آنان قرار داده شده است .

در قسمت کمک با مالداران انکشاف دهات در غزنی هزاران حیوان مریض را تداوی و واکسیناسیون کرده که این خود در امر پیشرفت مالداري کمک ارزنده بشمار میرود .

تودیزم در غزنی :-

غزنی روزگاری مرکز سلاطین بزرگ غزنی چون سلطان محمود و بهرامشاه بود در بار های مجمل شهنشاهان غزنه در افسانه ها ، داستانها و تاریخ افغانستان بشکل ارزنده ستوده شده و برخی از نویسندگان با استفاده از مدارک وضع غزنه آنروز را در آثار خود نمایان ساخته اند .

هم اکنون وقتی شما پا در غزنه میگذارید در نقاط مختلف این شهر تاریخی آثار از سلاطین غزنه را می بینید .

دیدار این آثار باستانی و موجودیت آرامگاه سلطان محمود و شاعر بزرگ آن دوره یعنی سنایی غزنوی نه تنها برای ما که فرزندان قرن معاصریم ارزنده است بلکه برای

هرگاه از طریق کوتل (تل) عبور شود راه مستقیماً بشهر تل که در تاریخ افغانستان مقام برجسته دارد منتهی میشود و کوتل، ولایت پکتیا و غزنه را با وجود دشواری های زیادیکه در این منطقه از لحاظ موقعیت کوه ها و دره ها موجود است آسان میگرداند.

جنگلها :-

اکثر حصص ولایت پکتیا را جنگل های انبوه طبیعی که از آن در صنایع و تجارت می توان استفاده کرد . پوشانیده است و در جنگلات اقسام اشجار مانند زیتون ، ارچه ، بلوط ، نشتر ، و غیره بکثرت موجود میباشد و از سالها به اینطرف این جنگلات به انواع و وسایل مختلف برای سوخت و امور ساختمانی مورد استفاده قرار گرفته است .

از چند سال باینطرف در پهلوی جنگلات طبیعی ولایت پکتیا غرس اشجار مثمر و غیر مثمر نیز به مقصد توسعه بیشتر زراعت به عمل آمده است تا بدین ترتیب تلافی خسارات وارده بر جنگلهای طبیعی را در آن سامان بنماید . چنانچه احداث قوریه ها و باغهای عصری مالته و پیوند در نقاط مختلف ولایت پکتیا بالخاصه در خوست و بعضی حصص دیگر آنجا که اقلیم مساعد برای انکشاف همچو باغداری دارد مؤید این قول است .

موجودیت جنگلات در ولایت پکتیا بر علاوه آنکه مصارف چوب محروقاتی و تعمیراتی مورد ضرورت مملکت را تامین میکند از لحاظ منابع صادراتی، مناظر طبیعی، سرسبزی، آب و هوای مساعد نیز اهمیتی

صدها نفر از خارجیان و مستشرقین که به مطالعه و تدقیق درگذشته غزنی علاقمند اند دلچسپ و دیدنی است .

از همین جهت است که هر سال گروهی کثیری از خارجیان که در آن جمله محققان ، مورخان ، نویسندگان و باستان شناسان شامل اند به غزنی پا میگذارند و باعلاقه و عشق فراوان به مطالعه و تدقیق می پردازند .

از میان این گروه که همه ساله برای دیدن نقاط مختلف کشور افغانستان می آیند عده کثیری از آنان قبلاً مطالعاتی در مورد غزنیان داشته و ازین جهت دیدار آثار باقی مانده از سلاطین غزنه برای آنان مایه بسا علاقه و دلچسپی است هر سال در فصول مختلف سیاحین و محققین خارجی رو به سوی غزنه میگذارند ریاست گر خندوی نیز برای رهنمائی و هدایت ایشان کمک های قابل ملاحظه ای انجام میدهد .

ولایات پکتیا :-

ولایت پکتیا که قبلاً بنام ولایت جنوبی مسمی بود از جمله ولایات سرسبز افغانستان بشمار میرود. مرکز اداری ولایت پکتیا شهر گردیز است که از سطح بحر ۲۳۰ متر ارتفاع دارد و مسافت آن از شهر کابل ۱۲۵ کیلو متر میباشد. کوتل تیره بین ولایت کابل و ولایت پکتیا دشوار گذار ترین قسمت این فاصله را احتوا میکنند. بسمت شرقی شهر گردیز بسوی ولسوالی خوست واقع است که صرف نظر از سرسبزی و شادابی آن مهمترین مرکز تجمعات زراعتی نیز بشمار میرود .

این پروژه وسیع را آغاز کنند . پس از ورود متخصصین يك اندازه وسایل کار آمد این پروژه نیز بکابل مواصلت کرد و متعاقباً مطالعات دامنه‌داری در خصوص جنگلات ولایت پکتیا آغاز شد و بعد از چندی سروری آن خاتمه یافت .

در مرحله اول چنین در نظر گرفته شد که يك تعداد جوانان تحت تربیه گرفته شوند تا بعد از اخذ تعلیمات اساسی در مورد صنایع جنگلداری با متخصصان عملاً همکاری نموده و در اخیر پس از آنکه متخصصین به کشور خود عزیمت میکنند از عهده وظایف این پروژه بدرستی برآمده بتوانند .

برای مراقبت و واریسی از امور این پروژه يك اداره مرکزی تشکیل گردید .

این اداره در مرحله اول ارتباط خود را با وزارت پلان و مشاورین اختصاصی و فنی گروپ هندوکش و اولین گروپ مقدماتی جنگلات قایم نمود . پس از آنکه فعالیت خود را در حوزه مندهیر که یگانه جنگل دولتی ولایت پکتیا در آنجا واقع است . آغاز کرد و منازل رهایش، گدام و دفتر کار متخصصین بنا یافت .

در قدم دوم يك تعداد صاحب منصبان و طلاب بکورسها در ساحه کار شامل گردیدند . متعاقباً يك سرک از منطقه پیوار الی مندهیر و سورسرنک و از آنجا تا عقب کوتل به طول دوازده و نیم کیلو متر احداث گردید .

منظور از احداث این سرک احاطه کردن جنگل مندهیر و اتصال آن بخوست و چمکنی میباشد . تابان

زیادداشت، از یکطرف با عث تزئید منابع آبی میگردد و از جانب دیگر مانع تخریبات زمین و جلو گیری از سیلاب ها میشود .

حکومت برای حفاظت مؤثر این ثروت ملی تصمیم گرفت تا نه تنها از قطع جنگلات که بطور غیر فنی صورت میگیرد جلو گیری کند بلکه با تکثیر جنگلات مصنوعی و پیوند درختان از یکطرف انکشاف صنایع چوبی را که یکی از مهمترین پروژه های توسعوی ولایت پکتیا محسوب میشود تقویه نماید از جانب دیگر زمینه را برای بسط جنگلات ورشد اقتصاد منطقه فراهم بسازد .

چون ۱۷ درصد مجموع ساحه مملکت را جنگل تشکیل میدهد و به عبارت دیگر بیش از پنج ملیون جریب زمین را در تمام نقاط کشور جنگل احتوا میکند و قسمت زیادتر آن در ولایات شرقی و جنوبی و بالخاصه در ولایت پکتیا موجود است . لذا حکومت بتأسی از

نظریات بهیخواهانه اعلیحضرت معظم همایونی در صدد شد تا هر چه زودتر طرق مناسبی برای انکشاف اقتصادی ولایت پکتیا جستجو نماید باین مطالعات مزیدیکه در این مورد صورت گرفت صنایع جنگل داری و در پهلوی آن ترویج بهتر زراعت و مالداری بمنظور ارتقاء سطح زندگی مردم این منطقه بهترین وسیله برای عملی کردن این نظر شناخته شد .

روی این منظور مذاکراتی با حکومت جمهوریت اتحادی آلمان شروع شد و بالاخره منجر به موافقتنامه گردید که باساس آن چند نفر متخصص جنگلات به افغانستان آمدند تا مقدمات سروری

اشجار بذر گرديده است احداث شود . به همين ترتيب در داخل و حواشي جنگل در مواضع درختان از بين رفته و جنگل برهنه گرديده است بيش از هفتصد كيلو تخم اشجار کشت شده است .

برای اعمار يك هوتل عصري نيز اقدامات صورت گرفته و يك حصه زمين بالاي يك تپه برای همين مقصد جهت اعمار منازل نشيمن مامورين در کوتگی ، پيوار تسطیح و هموار گرديده است .

باقی فعاليت های اين پروژه عبارت است از احداث قوريه امتحانی اشجار جنگلي و بظرفيت يكصد كيلو تخم ، ختم هفتاد فيصد کار ساختمان اين عمارت در حصه مندجبه برای مؤظفين حفظ و مراقبت جنگل ، ساختمان عمارت يك مکتب در ساحه دو جريب زمين در گل غندي جا جی برای بشوونخی جنگل داری ، اما قبل از آن به حيث مکتب ابتدا ئی قریه های گل غندي و لیونی مورت استفاده قرار خواهد گرفت . ترمیم و احداث سرك از کوتگی الی پيوار بفاصله تقریباً پنج كيلو متر و از کوتگی الی شهیدان بفاصله هشت كيلو متر و همچنان احداث سرك از کوتگی الی مکتب گل غندي به طول چار كيلو متر برای فراهم نمودن تسهیلات رفت و آمد شاگردان مکتب ، تاسیس يسك کانتین در کوتگی برای مامورين عملة کار و سیاحین .

سيمینار برای مشران و جوانان:

در عین حال ترتيب اتخاذ گرديده است تا سیمینارهای جهت مذاکره و مشوره با مشران و جوانان قوم در باره پلان های انکشافی دولت

ترتيب از جنگلات منطقه استفا ده بعمل آید و از جانب دیگر درکار جمع آوری چوب و حمل و نقل آن تسهیلاتی فراهم گردد . این سرك صرف نظر از آنکه جنگل مندهیر را كاملاً احاطه مینماید مسافه بین پيوار و چمکنی را به مراتب کوتاه تر میسازد . طول این سرك ۲۱ كيلو متر است که از آنجمله ۱۲ و نیم كيلو متر آن سال گذشته بنا صرف ۵۶۰ هزار افغانی از طرف ریاست انکشاف پکتیا تکمیل گردید .

جنگل مندهیر که بحیث ملکیت دولت شناخته شده است . طبق نظریه متخصصین آلمانی ضرورت به يك تصفیة کامل از رهگذر درختان چیده شده و اشجاریکه قطع گرديده یا قابل بهره برداری میباشند ، که باساس آن در حدود سه صد متر مکعب چوب که تحت مراقبت متخصصین از درختان معین قطع گرديده و در حدود پانزده متر مکعب آن برای انجام بعضی تجارب بکابل انتقال داده شد و باقیمانده در خود محل حفظ گردید .

برای حفظ و مراقبت ترتیبات اتخاذ شده است تا راه های عبور و مرور در داخل جنگل احداث گردد . همچنان برای جلوگیری از تخریب بیشتر ، سیلبر ها و شاریدگی جدار ها در بین جنگل و اطراف آن سد ها اعمار گرديده و نهال شانی صورت گرفت .

علاوه بر آن در نظر گرفته شد تا در حدود یکتن تخم اشجار جنگلي جمع آوری شده و در منطقه کوتگی يك قوريه امتحانی که در آن بيش از سه صد و پنجاه كيلو تخم

برای متری ساختن سویه حیات آنان
دایر گردد .

فعالیت های عمرانی :-

کار ساختمانی عمارت دو طبقه ئی
و عصری شفا خانه گردیز و شفاخانه

زرمات و شفا خانه های ارگون ،
جاجی و خوست خاتمه یافته است .
همچنان يك سرک بطول شش کیلو
متر و عرض دوازده متر از کلوپ
تیره به گردیز کشیده شده و پلی
احمد خیل که ولسوالی های جاجی .
خوست و چمکنی را با گردیز وصل
میکند بصورت کاملاً عصری از
کانگریت اعمار گردیده است .
این پل پانزده متر طول ، شش
متر ارتفاع و شش متر عرض دارد .

ولایت کنر :-

کنر که چندی قبل در ضمن
تشکیلات جدید اداری افغانستان
بصورت يك ولایت در آمد پانزده
هزار کیلومتر مربع مساحت دارد .
نقاط مختلف ازین سرزمین با
جنگلات انبوه پوشیده شده و وجود
سنگلاخ و کوه های بلند این ساحه
را در جمله مناطق کوهستانی
افغانستان در آورده است .

تبیت شهر کنر :-

بر اساس پلان مرتبه دوم مرکز کنر
شهری بوجود خواهد آمد که در
انکشاف بنیه اقتصادی ، عمرانی ،
و فرهنگی این ولایت نقش عمده
خواهد داشت .

با تشکیل ولایت کنر مردم کنر
مشکلات مسایل جزئی و حقوقی و غیره
تأحدی وار میدهند ، دواير و شعبات
مربوطه بنا بر تشکیل جدید شکل
بهرتر گرفت پرسونل آن تکمیل
گردید و با وجود آمدن نمایندگی
های وزارت زراعت ، فواید عامه ،
صحه ، مالیه ، و غیره مشکل

مردم در مسایل جزایی ، حقوقی ،
و غیره که قبلاً ناگزیر بودند از
قریه های دور دست به ننگر هار
بروند و آنرا حل نمایند ، رفع
شد .

بعلاوه تشکیل ولایت و بو جود
آمدن دواير جدید برای آنها که
سواد و تعلیم داشتند و بنا بر
نبودن وسیله کار موقع یافتند .

پس از تشکیل ولایت تعمیری
برای استفاده دواير ولایت تحت
ساختمان گرفته شد هم اکنون کار
این تعمیر به شکل دو منزله پایان
یافته و مشکلات دواير ولایت را
بنا بر نداشتن جا تا اندازه زیاد
از میان برده است .

گذشته ازین اقدامات آهنگام که
اعلیحضرت همایونی به کامدیش
تشریف بردند اوامری برای
ساختمان تعمیر تهنه ژاندارمه
دوکلان بصورت اساسی و ترمیم
تهنه ژاندارمه در ویروی وانگام
و تعمیر قوماندانی امنیه ولایت که
فعالیت بر ای ساختمان آن
جریان دارد ، عنایت فرمودند .

با این اقدامات و اقدامات دیگری
که بنا بر تصمیم حکومت برای
بهبود وضع عمومی در کنر صورت
گرفته است اکنون درین ولایت
جنبش در ساحه های عمرانی ،
اقتصادی ، مالی ، صحت و فرهنگی
جریان دارد .

پیشرفت های اجتماعی و اقتصادی

در کنر :-

معارف در کنر :-

با تشکیل ولایت کنر وزارت مالیه
برای جلو گیری از بالا رفتن نرخ
گندم در بازار مقداری گندم در
مقابل قیمت در دسترس این ولایت
نذاشت گندم مزبور تحت نظر

خود ابراز داشتند وزارت معارف مکتب ابتدائی این منطقه را نیز پسویۀ متوسطه ارتقادات و در همین سال مکاتبی بشکل ابتدائی در ننگرام و سه پور، کامدیش، و برگمتهال بوجود آمد. مردم این مناطق بنا بر علاقه به تعلیم فرزندان خود هم زمین مکتب را در اختیار مدیریت معارف گذاشتند و هم مصارف تعمیر آثرابه عهده گرفتند. همچنان در شیکل و چوکی برای بوجود آمدن دو مکتب ابتدائی نسموان مردم بخريد زمین این دو مکتب اقدام و مصارف تعمیر آثرا

نيز بردا ختند كه فعاليت جهت ساختمان مكاتب مربوط تا هنوز جریان دارد در نورگل تعمیر يك مکتب بصورت پخته کاری بمصرف اهالی تحت ساختمان است.

اینها همه علاقه مردم مناطق مختلف کنر را به معارف و تعلیم فرزندان شان نمایان میسازد امید است با موجودیت این علاقه امور معارف درین ولایت بسرعت روبه انکشاف برود.

زراعت کنر ها :-

در آغاز بهار سال ۴۳ وزارت زراعت از نهال های مثمر بقدر فراوان بطور رایگان در اختیار مردم کنر گذاشت. گذشته ازین نهال، شش هزار نهال بادام از قوریه های مرکز ولایت بصورت مجانی بمردم داده شده که باروری این نهالها در سرسبزی مناطق مختلف این ولایت کمک قابل توجهی خواهد کرد.

برای آنکه دهقانان و باغداران از زمین و باغ خود حاصل بیشتری بردارند کود کیمیای بصورت اعانه میان ایشان توزیع گردیده که

هیأت های منظم بمردم بفروش رسیده که تا حد قناعت بخش توانست هم از بلندرفتن نرخ گندم جلوگیری کند و هم به آن عده مردم که به گندم نیازمندی شدید داشتند کمک کند.

يك تانك پترول به ظرفیت (۱۷ هزار گیلن) پترول و «۱۰» هزار گیلن دیزل در مرکز ولایت بکار افتاد همچنان برای انبار شکر در مرکز این ولایت گداهای ساخته شد که ظرفیت دو هزار تن شکر را دارد.

تاسیس مستوفیت و تشکیلات اداری آن مانند مستوفیت های ولایات دیگر از اقدامات وزارت مالیه درین ولایت بحساب میروند. نمایندگی ترانسپورت نیز در مرکز ولایت مزبور تاسیس شده که در امور حمل و نقل اموال و انسان بمردم کمک خوبی میکند.

معارف در کنر :-

وزارت معارف بدنال تشکیل ولایت کنر مدیریت معارف را با تشکیل اداری آن تاسیس کرد این مدیریت اکنون توانسته است پرسونل اداری خود را تکمیل و به پیشبرد امور معارف این ولایت به پردازد.

در سال ۱۳۴۲ قبل از آنکه ولایت کنر بوجود آید وزارت معارف يك مکتب ابتدائی را در چوکی بنا بر نیازمندی مردم بشکل مکتب متوسطه در آورد که این اقدام برای کسانی که میخواستند فرزندان شان تعلیمات بیشتر فرا گیرند کمک قابل ملاحظه ای کرد.

در سال ۴۳ آن هنگام که مردم (نونگ) نیز نیاز خود را برای انکشاف سویۀ تعلیمی فرزندان

متخصصان خارجی و داخلی را به منظور بدست آوردن احصائیه صحیح از اشجار و طرز استفاده از آنها به ولایت کنفرستاده است.

ولایت لوگر :-

لوگر از ولایت حاصل خیز و شایسته افغانستان است که در جوار شهر کابل بطرف جنوب آن قرار دزده طرف شرق لوگر ولایت ننگرهار طرف جنوب آن پکتیا و غزنی و طرف غرب آن ولایت وردک قرار دارد . و عموماً مردم آنجا و اهالی کابل از حاصلات آن استفاده بر داشته چند سال قبل که هنوز امور زراعت در کشور ما انکشاف نکرده بود مردم لوگر را ذخیره شهر کابل می پنداشتند اتفاقاً این عقیده امروز هم تا حدی ثابت است و غله جات لوگر بیشتر در کابل بفروش میرسد .

بعلاوه کشتزارهای شاداب دریای کوچک و پر برکت آن برای مردم پایتخت خیلی ارزنده است .

زراعت و آبیاری :-

غرس نهال و لای کاری در ولایت لوگر رو به افزایش است تقسیم آب و نوبت از طرف خود مردم مراقبت میشود . بخته کاری کانال بیدک از طرف وزارت زراعت و آبیاری رویدست است .

بند خروار که از شروع کار آن سالها میگذرد تاکنون بپایه تکمیل نرسیده است .

معارف :-

عمارت مکتب متوسطه برکی برك که بخته کاری شده و ترمیم طلب بود به کمک وزارت معارف و اعانه مردم ترمیم گردیده همچنان مکتب محمد آغه که در سیر شاهراه

استفاده از آن در بر داشتن حاصل بیشتر موثر واقع شده است .

سرو و مطالع از طرف متخصصان خارجی و داخلی برای حفر جوی از دریای موی سیند که دو هزار جریب زمین بایر را زیر آب میکند صورت گرفته که با اقدامات بعدی امید است این زمین ها برای زراعت آماده گردد .

جوی موجوده سالار که از دو شاخیل تا قریه نرنگ علیا مربوط علاقه داری نرنگ در جریان است زمین هارا آب داده میتواند .

ولایت کنربا مذاکره با مردم تصمیم گرفت جوی کاندز مربوط چوکی را که یک قسمت زمین ها را آب میدهد بالاتر حفر و آنرا طوری بکشد که تا قریه گتو قلعه زمین ها را آب بدهد .

کار حفر این جوی را مردم به عهده گرفتند و بنا بر نیاز مندی به سیمان و لوازم برای پیشرفت کار وزارت زراعت وسایل لازمه را به اختیارشان گذاشت . که با حفر این جوی (۱۵۰۰) جریب زمین لایمی سیر آب خواهد شد .

در زمین دولتی واقع دندونه فارم نارنج و بادام توسط ولایت کنر به میان آمد که بنا بر نظریات متخصصین تحقیقات زراعتی از آن نتیجه خوبی بدست آمده است .

هم اکنون ولایت کنر فارم مزبور را در اختیار مدیریت زراعت گذاشته و گفته میشود که در سال ۱۳۴۶ (۳۰) هزار نهال نارنج و سه هزار نهال بادام لایر خواهد داد .

برای استفاده فنی از جنگلات کنر ها که سرمایه مهم برای مردم کنر و برای افغانستان بحساب می رود وزارت زراعت هیأتی از

عمومی واقع شده است نیز ترمیم گردید .
 فراریکه مشاهده میشود در انکشاف معارف و آنچه تاکنون درین راه صورت گرفته مردم لوگر سهم اساسی داشته اند .
 درین اواخر جهر تشویق و آشنا شدن مردم با روحیه جدید عصر و اهمیت علوم در زمینه های مختلف زندگی ، مدیریت معارف لوگر کنفرانس هائی دایر و درام های انتباهی و اصلاحی را نمایش داده اند .

تعدادی از دختران نیز در مکاتب شامل میشوند و عده مشمولین مکاتب اناث روز بروز در حال افزایش است .

سرکسازي و تعمیرات :-

ولایت لوگر بمنظور ایجاد ارتباط بین قریه ها به کمک اهالی سرک های احداث نموده اند که از مرکز ولایت به هر قسمت راه موثر رو تمدید شده طول سرک های که به قریه ها کشیده شده مجموعاً به (۶۰) کیلو متر میرسد در حالیکه عرض سرک از ۶ - ۷ متر میباشد .
 بعد از آنکه مرکز ولایت لوگر به پل علم تبدیل شد در آنجا تعمیری برای دواير ولایت آباد گردید و هم تعمیر دواير ولایت که قبلاً در حکومت کلان ساخته شده بود ترمیم گردیده اکنون قابل استفاده می باشد .

مخابرات :-

در مورد مخابرات نیز توجه کافی مبذول گردیده و امید است که به وقت کم تسهیلات لازمه برای مردم فراهم گردد .

فعالیت هائیکه تاکنون در قسمت مخابرات صورت گرفته عبارت است

از نصب سرچپور د در تنگی واغجلان، محمدآغه، ازرو، تمديد و اصلاح لین خسکی توسط ماموریت مخابرات لوگر، و اما در قسمت لین ازرو که از راه ولایت پکتیا و جاجی مسافه بعیدی را طی می نمود و مشکلات فراوان ایجاد میکرد باید گفت که تصمیم گرفته شده تالین جدیدی را از آرزو به پل علم کشیده شود .
 همچنان تلیفون های سر میزی برای رفع احتیاجات دواير دولتی نصب شد .

ولایت سمنگان :-

سمنگان در سنبله سال ۱۳۴۳ از حکومت تلان به ولایت انکشاف کرد . با تشکیل ولایت سمنگان تسهیلات محسوسی برای اهالی این منطقه ایجاد شد . ولایت سمنگان که در قسمت شمال مملکت بطرف غرب ولایت بلخ قرار دارد قبلاً مردم سمنگان مجبور بودند برای حل و فصل بعضی از مشکلات شان بمرکز ولایت مراجعه نمایند ولی اکنون تمام مشکلات مردم در خود سمنگان حل و فصل میشود .
 ولایت سمنگان در پلانهای انکشافی دولت آنطوریکه باید سپیم نشده زیرا سمنگان وقتیکه حکومت کلان بود نظر به بعضی مشکلات نه توانسته بود که نقش تاریخی خود را بازی کند .

فعالیت های مربوطه این ولایت به دو قسمت تقسیم میشود یکی زیر عنوان پلانهای دولتی و دیگری بیرون از چوکات پلانهای انکشافی دولت .

الف : در داخل پلان :

معارف :

مکتب های دهاتی قریه های بالک،

زراعت :

تقریباً نود و پنج فیصد از اهالی سمنگان را زارعین تشکیل میدهد دهاقین این ولایت به مشکل قلت آب مواجه هستند از سالها باینطرف دسترنج دهقان طعمه خشک سالی شده است . علاوه در چند سال اخیر که مدیریت زراعت ولایت سمنگان تشکیل نشده بود مردم نسبت نداشتن وسایل صحیح نمی توانستند باملخ مجادله کنند ازینرو کشت و زراعت شان مورد هجوم ملخ وقتاً فوقتاً قرار میگرفت . فعلاً کمک های وزارت فواید عامه با همکاری ممالک دوست توانسته است درین راه خدمتی انجام دهد. ولایت سمنگان بداشتن جنگلهای پسته منبع خوبی ثروت ملی محسوب میشود . مردم این ولایت بازرع نهال ها و تربیه آنها سهم بارزی در سر سبزی ولایت خود میگیرند.

امور فواید عامه :

یکی از وظایف عمده این مدیریت نقشه و تعمیر شهر میباشد . شهر سمنگان در سال ۱۳۱۳ روی یک فکر غیر اساسی آباد شده و نقاط ضروری و طرز ساختمان در آن مد نظر گرفته نشده است .

حالا مدیریت فواید عامه این ولایت در حصه آباد نمودن شهر با همه وسایل لازمه میکوشد تا آنرا به صورت فنی آباد نماید .

مخابرات :

در قسمت مخابرات پیش بینی های بعمل آمده و در نظر است که مشکلات مخابراتی و مواصلاتی این منطقه حل شود .

صنایع و معادن :

فعالیت هائیکه خارج از دایره پلان صورت گرفته حسب آتی است :-

خواجه نور، آق چشمه، جنکسکه، شهر قدیم و قریه حرم تاسیس شده که در راه با سواد ساختن نسل آینده سهم میگیرند . همچنان درایک مکاتب دهاتی سار باغ و دلخکی به مکاتب اساسی انکشاف نموده و در پهلوی آنها یک کورس اکابر که در آن محبوسین محبس صنعتی سمنگان شامل میباشند ، چهار مکتب برای آموختن رشته نجاری ، در مکتب متوسطه خلم و واجه برهان و خرم مربوط ولایت سمنگان تاسیس شده است .

در ولسوالی دره صوف دو مکتب دهاتی در قریه های دهی و ابرکی تشکیل شده است .

ب : خارج پلان معارف :

تاکنون تعمیرات مکاتب ابتدائی دره ژوندون ، جوی ژوند ، خرم ، سار باغ مکتب دختران اجانی ملکی ، مکتب متوسطه مرکز ایبک ، مکاتب ابتدائی خواجه برهان ، مکتب دختران خلم ، سرکنده ، صدمرده بابهمبر ، خواجه نو ردلخکی ، حضرت سلطان ، ینگی اریعی ، عاری آباد فیروز . نخچیر و صیاد باعانه اهالی سمنگان آباد شده و همینطور در قریجات دو آب ، پاتیکی ، آنجواک ، شفلا، هزارسم خواجه زاید، مهوا و جو پلان و مکاتب دهاتی تاسیس و تمام مصارف آنها از طرف اهالی پرداخته می شود .

همچنان در روندی کوت یک مکتب دهاتی دختران تاسیس گردیده که عمارت آن توسط اهالی آباد و معاش معلمین و سایر ضروریات مکتب بدوش مردم میباشد .

و عرض ۶ متر امتداد می یابد .
سړک چلنگه شمیو بهسودنه -
 موقعیت جغرافیائی و وضعیت
 بمیی مناطق هزاره جات در قسمت
 احداث سړک ها مشکلات را ایجاد
 نموده است .

راه کابل و مناطق مختلفه هزاره
 جات یعنی دایزنکی ، چغچران ،
 غورات ، شهرستان دایکنندی و
 غیره را با هم وصل میکند عبارت
 از همان سړک است که از بالای
 کوتل ملا یعقوب و دریای هلمند
 میگذرد .

کوتل ملا یعقوب کوتلی است که
 خطرات عدیده ترافیکی داشته ر
 هم اکثر نسبت داشتن برف و
 باران مسدود میباشد . روی این
 منظور برای دریافت راه دیگری که
 از یکطرف خطرات ترافیکی را از بین
 برده و از جانب دیگر از بعد مسافه
 جلو گیری کرده و برای مدت
 طویلتری در ظرف سال باز مانده
 بتواند اقدامات جدی بعمل آمده
 تصمیم گرفته شده تا با امتداد
 دریای هلمند یک سړک جدید از
 دهن ابدله الی وسط کوتل ملا یعقوب
 احداث گردد .

کثر احداث این سړک شروع شده
 و در خط السیر این سړک یک پل
 بزرگ بالای دریای هلمند اعمار
 شده مصارف این پل را قسماً وزارت
 فواید عامه و قسماً اها لی تادیه
 کردند .

سړک جدید نرخ :
 این سړک از بین قریه جات ده
 افغانان ، غنداخلیل ابراهیم خیل و
 وغیره میگذرد چون این سړک قریه جات
 نرخ را از مرکز دور میداشت لهذا

نصب یکپایه ماشین برق دیزلی
 بقوة ۶۴ کیلووات و تاسیس شرکت
 از طرف اهالی که به سرمایه
 (۱۱۱۰۰۰) پیش بینی شده بود به
 وسیله وزارت معادن و صنایع جمع
 آوری پول و تقویه شرکت از ناحیه
 مالی و بکار انداختن ماشین مذکور
 اقدام شد . که بعد از تهیه سامان
 و لین حیوانی بازار و خانه هاماشین
 مذکور در ماه حوت ۱۳۴۳ شروع
 بکار نمود و تا اندازه مشکل مردم
 این ناحیه را مرفوع ساخت -

مطبوعات :-

در نظر است بزودی مجله یا
 روزنامه همراه با مطبعه عصری
 برای تنویر اذهان مردم نشر و
 تاسیس شود . و هم با نصب
 لودسپیگر هاصدا ی رادیو افغانستان
 به سمع مردم رسانیده شود .

ولایت وردک :-

ولایت وردک قبل از سال ۱۳۴۳
 بحیث حکومت کلان میدان مربوط
 ولایت کابل بوده و از حمل ۱۳۴۳
 نظر به تشکیلات ملکی جدید به
 حیث یک ولایت مستقل عرض وجود
 کرد . این ولایت بطرف غرب
 ولایات کابل و لوگر موقعیت دارد .

مواصلات :-

اهمیت احداث سړکها و رول آن
 در انکشاف اقتصادی منطقه و حیات
 اجتماعی موضوع مهم است . روی
 همین منظور احداث سړکها در
 پروگرام کار ولایت پس از تثبیت
 مرکز جدید ولایت مقام ولسی را
 احراز نمود .

سړکهای احداث شده در این
 ولایت قرار ذیل است .
سړک کوتل خان :-

این سړک از حصه سیاه خاک الی
 تیزک بمفاصله ۲۵ کیلو متر طول

تعمیر و طرف استفاده قرار گرفت.

ولایت لغمان :

ولایت لغمان شمالاً بمربوطات بدخشان ، جنوباً به مربوطات سرخرو ، شرقاً به مربوطات کنر و کوز کنر ، غرباً بمربوطات ولایت پروان و ولسوالی سروبی محدود میگردد . این ولایت ۲۰۴۸۴ نفر نفوس داشته و مساحت آن ۷۵۰۰ کیلومتر مربع میباشد . درین خطه دو دریای علیشنگ و علینگار جریان داشته وضع زراعتی آن قابل ملاحظه میباشد . این ولایت دارای یک لیسه و شش باب مکتب اساسی ذکور و یک باب مکتب اساسی نسوان و پانزده باب مکاتب دهاتی میباشد .

سړك كه عبور و مرور ترافيك پر آن شده ميتواند از سړك عمومي كابل جلال آباد توسط پل درونته جدا گرديده از ولسوالی قرغه ئی گذشته به تیرگوی لغمان وصل و از آنجا دوراه شده یکی به علاقهداری علینگار و ممتد بکله گوش دیگر آن به علاقهداری علیشنگ منتهی میگردد .

در این ولایت یک تعداد کثیر اقوام کوچی متجاوز از ۱۹۰۰۰ خانه وار در اواخر ماه میزان وارد میشوند .

ولایت زابل :-

ساحه این ولایت هفده هزار کیلو متر مربع بوده و بطرف جنوب ولایات غزنی و ارزگان موقعیت دارد که (۱۵۰۰۰۰) نفوس در آن زندگی میکنند در حدود سړك سازی و ارتباط محلات زابل با مناطق مورد نظر فعالیت و کمک مردم در خور تحسین است .

از جمله کارهای مردم برای

تعمیر گرفته شد تا یک سړك جدید از میدان شار یعنی مرکز جدید ولایت راساً بقریجات نرخ احداث گردد این سړك که بفاصله ۲۰ کیلو متر طول و عرض ۶ متر امتداد یافته علاقه داری نرخ را با مرکز ولایت وصل مینماید و مشکلاتیکه اهالی از نقطه نظر رسیدن بمرکز داشتند مرفوع نموده است .

سړك د اډل :

یک تعداد قریه جات در قسمت دای اخیر علاقه داری نرخ وجود دارد که نسبت نبودن سړك و وسایل نقلیه بمشکلات مواجه بودند لذا برای رفع مشکلات اهالی یک سړك که به فاصله ۹ کیلومتر طول و ۶ متر عرض دارد احداث شد .

سړك انخی :-

این سړك از سید آباد الی اخیر دره انخی امتداد دارد . دره انخی از آن مناطق دور افتاده و عقب مانده است

دس از احداث این سړك وضع اقتصادی بمراتب بهتر شده وهم حیات مردم نسبت به سابق تغییر بزرگی وارد شده .

تعمیر و وسعتهای ها وعلاقهداریها :

تعمیر علاقهداری جلریز :

به کمک اهالی جلریز یک تعمیر بمصرف سه لک افغانی اعمار شده این تعمیر تمام ضروریات یک ولسوالی را رفع میکند .

تعمیر دوایر مرگزی :-

مرکز ولایت قبلاً جای کافی نداشت ازینرو به تعداد کافی اتاق های تعمیر شده تا از آن استفاده بعمل آید ونیز علاقه داری دیمرود

معارف در ولایت زابل :-

در ولایت زابل دو مکتب ابتدائی برای پسران و دختران ، سه مکتب دهاتی و یک مکتب حرفه و دو کورس اکابر افتتاح شده است . اکنون گروه کثیری از مردم آماده شده اند بجه های خود را در مکاتب شامل بسازند تا درس بخوانند و سواد یاد بگیرند . روی این منظور از طرف ولایت زابل پیشنهاد شد تا مکاتب زیاد تری در این ولایت افتتاح گردد .

ولایت فاریاب :-

یکی از مراکز مهم اقتصادی و اجتماعی افغانستان است که بطرف شمال غرب افغانستان موقعیت دارد با اینکه قسمت عمده این سر زمین از تپه های خاکی ، کوه ها و جنگل ها تشکیل شده و آبهای جاری فراوانی در آنجا وجود ندارد معینا در اثر بارانهای موسمی زمینه برای انجام فعالیت های زراعتی و مالداري مساعد میباشد .

از نظر موقعیت تجارتي فاریاب در اتصال حلقه کلتوری و اقتصادی شرق و غرب در ادوار گذشته رول مهمی داشته و بدین جهت برای مدت ها بحدیث کانون علم و ادب معرفی شده است .

وضع اقتصادی :-

در پهلوی فعالیت های زراعتی و مالداري تخنیک و صنعت نیز درین ولایت انکشاف کرده است امید است با بهره برداری از فعالیت های تفحصاتی که درین منطقه آغاز گردیده است فاریاب بتواند در بیلانس اقتصادی افغانستان سهم بارزی بگیرد . چهره اقتصادی ولایت فاریاب عجلاناً از نگاه زراعت و مالداري

احداث و ترمیم سرکها میتوان از سرک های بین مرکز زابل و علاقه داری میزان . سرک میان شاهجوی و ارغنداب نام برد .

احداث سرکهای جدید از یکطرف بر وضع اقتصادی مردم این ولایت تأثیرات مثبت و قابل ملاحظه و او کرده و از جانب دیگر در بهبودی صحتی مردم رول ارزنده را بازی نموده است .

همچنان اقدامات برای ساختمان یک پل روی دریای ارغنداب که قلات را با دایه چوپان و ساختمان پلی روی رود ترنگ که قلات را با باشنکی وصل میکند جریان دارد . اعمار این پلها نیاز مردم را از لحاظ بر قراری ارتباط نزدیک با محلات و مناطق طرف توجه از میان خواهد بود .

وضع زراعت ولایت زابل :

هزاران نفر از مردم ولایت زابل به زراعت و مالداري اشتغال دارند و با برداشتن محصول از زمین و باغ زندگی خود را تامین میکنند . باتشکیل ولایت زابل گامی برای بهبود وضع زراعتی این ولایت و نیز جهت تربیه بهتر حیوانات بر داشته شد . محافل و مجالس ترتیب می یابد مالداران و زارعین باین مجالس دعوت میشود و معلوماتی که برای مردم سودمند باشد عرضه میشود .

حاصلات بادام که مهمترین پیدوار ولایت زابل است و در سال به صد ها تن بالغ میگردد بطوریکه هر درخت در هر سال بطور متوسط پنج سیر حاصل میدهد . بنابراین اقدام در مورد حفاظت این درختان از آفات زراعتی نقش ارزنده دارد .

بالی بصورت صحیح تأمین شده، است. با تکمیل عمارات متعدد منازل و دکاکین در منظره ولایت فاریاب در این اواخر تغییر فاحش رخ داده است.

احداث پارکها برای تفریح اهالی جنبه دیگر فعالیت های انکشافی در این ولایت میباشد. پارک سیف الملوك با پنجاه جریب زمین مساحت خود یکی از مهمترین تفریحگاه است که مردم خسته گی های روزمره خود را در آنجا رفع مینمایند.

فعالیت های کلتوری : ولایت فاریاب با داشتن لیسه ابو عبید جوزجانی. چهار مکتب متوسطه يك دارالمعلمین نه مکتب ابتدائیه و پنجاه و چهار مکتب دهاتی همه نتیجه درخشان پلانهای انکشافی دولت است.

ولایت ارزگان :

یکی از ولایات سرسبز و شاداب افغانستان است. دهقانان این سر زمین مشغول زرع گندم، جو جواری و ماش هستند و نیز از میوجات چون بادام و شکر پاره بهره برداری خوب صورت میگیرد. حاصلات برنج درین منطقه بعدی است که از مصارف اهالی زیادت میکند و مردم مازاد خود را که شانرا به ولایات دیگر افغانستان می فرستند. پشم یکی از اقلام دیگر صادراتی این ولایت است.

ارزگان منطقه ایست که منابع سرشار ثروت در خود نهفته دارد چنانچه تاکنون آثاری از لعل زمرد، سرب، آهن، مرمر و غیره، از کوه ها بدست آمده است.

پیشرفت های اجتماعی :

توأم با جنبش و نهضت عرفانی

خوبتر قابل مشاهده است موجودیت اراضی وسیع برای زراعت للمی و وفرت چراگاه های وسیع برای تربیه مالداري ساحه زراعت و مانداری را در اینجا وسیع ساخته است. تربیه گوسفند قره قل که پوست آن یکی از اقلام مهم صادرات کشور است تکثیر اسپه های قوی و تیز رو برای فعالیت نقلیاتی و تفریحی. اصلاح زراعت پنبه از مشغولیت های مردم این ولایت است.

صنایع این ولایت مربوط به صنایع دستی است مانند آهنگری، مسگری، زرگری ولی درین اواخر با استفاده از سنگ رخام صنعت سنگتراشی انکشاف نموده و با تاسیس دستگاه های متعدد بافت قالین در افغان کوت. دولت آباد. اندخوی. قرمقول و غیره صنایع قالین بافی نیز رونق خوبی پیدا کرده است.

فعالیت های عمرانی :

فعالیت های عمرانی در ولایت فاریاب عبارت از تمدید و توسعه خطوط مواصلاتی، ساختمان عمارات دواير رسمی و منازل شخصی، احداث پارکها، هوتلها، سینما ها، سرای ها و دکاکین و غیره میباشد که قسمت عمده آن بموجب پلان انکشافی دولت و برخی هم در نتیجه ضرورت شخص بعمل آمده است از نتیجه همکاری دولت و مردم اخیراً در حدود دو صد کیلومتر سړك جدید احداث و پخته کاری شده و به صورت ارتباط نقاط مهم فاریاب از قبیل آهن دره سر حوض. قیصار. اسکارا آئینه. سلطان باتا. اندخوی یکه توت. قلعه شیر خان. چاه

زراعت و آبیاری جریان دارد .
 فارمهای زراعتی در قسمت های
 ترین ویرود و گیز آب بوجود آمده
 و در آینده نیز در نظر است تادر
 مناطق سرد سیر چون ارزگان ،
 اجرستان ، شهرستان ، دایکندی ،
 کجران فارم زراعتی بوجود آید .
 برای مراکز دیگر زراعتی اقداماتی
 جهت احداث فارمها ، باغها ،
 نگهبانی جنگلات تربیه حیوانات و
 زنبور عسل صورت گرفته است .

ولسوالی های مربوط به ولایت

ارزگان

ولایت ارزگان - مرکز ترین
 ولسوالی درجه ۴ چموره
 ولسوالی درجه ۴ اجرستان
 ولسوالی درجه ۴ گزاب
 ولسوالی درجه ۴ کجران
 ولسوالی درجه ۴ دهراد
 ولسوالی درجه ۴ شهرستان

ولسوالی درجه ۳ دایکندی

ولسوالی درجه ۳ ارزگان

امور صحی و مخابرات :

شفا خانه ترین آماده انکشاف
 است همچنین امیداست درمناطق
 دیگر شفا خانه های تاسیس گردد و
 نیازمندی ملی مردم ارزگان برآورده
 شود .

برای پیشرفت امور مخابراتی نیز
 مطالعاتی صورت گرفته است . اکنون

ارزگان با تمام مراکز از لحاظ
 مخابره ارتباط دارد .

در سراسر مملکت در ارزگان نیز
 حرکت و عطش قابل ملاحظه برای
 تعمیم سواد و انکشاف معارف
 محسوس است . خانواده هاسعی
 میکنند تا فرزندان شان با سواد
 شوند .
 اکنون در ارزگان (۵۲) مکتب
 وجود دارد .

راه ها در ارزگان :

وزارت فواید عامه برای بهتر
 ساختن وضع راه ها در ولایت
 ارزگان متوسل به اقداماتی گردیده
 است سرکهای کنونی در ارزگان
 میتواند تا حدی نیازمندی مردم را
 رفع کند . بزرگترین راه در ارزگان
 که برای مردم از لحاظ تجارت و
 رفت و آمد ارزش دارد سرک یکصد
 و شصت کیلومتری بین قندهار و
 ترین است که هم اکنون از آن برای
 صادر کردن حاصلات این سرزمین
 چون برنج ، پشم و میوه استفاده
 مینمایند .

تجارت در ارزگان :-

از لحاظ تجارتي ارزگان از ولایات
 خوب کشور بشمار میرود .
 صادرات این ولایت مانند شکر
 پاره ، بادام و پشم که توسط تجار
 قندهاری از ارزگان به قندهار و از
 آنجا بخارج میرود ارزش خاص
 دارد . در آینده نزدیک کوپراتیفی
 نیز در ارزگان بمیان می آید . فعلا
 مطالعه درین باره جریان دارد .

انکشاف زراعت در ارزگان :

پیشرفت زراعتی در ولایت ارزگان
 با کشیدن انهار میسر است که
 مطالعه درین باره از طرف وزارت

افغانستان در راه تحول

وانکشاف

افغانستان در راه تحول اجتماعی و اقتصادی شاهد انکشاف و پیشرفت های است که در اوضاع زندگی ما نی مردم ما تاثرات مثبتی بعمل آورده، و از جانب حکومت افغانستان اقدامات و ابتکاراتی صورت گرفته، که در راه رشد اقتصادی و اجتماعی مملکت بصورت مستقیم و غیر مستقیم اهمیت بسزایی داشته است. اینک از بعضی اقدامات، فعالیت ها و رویداد هایی که در ساحه های مختلفه (۱) از اوایل سرطان ۱۳۴۴ تا اوایل سرطان ۱۳۴۵) رخ داده، و در تحولات اوضاع اجتماعی و اقتصادی کشور نقشی داشته است. اختصاراً ذکر میگردد :-

انکشاف رویدادهای اقتصادی

۲- ۴- ۴۴ هیئت بانک بین المللی بکابل آمده و درباره بعضی پیشنهاد های بانک زراعتی مذاکراتی بعمل آورد.

۲۱- ۴- ۴۴ صندوق وجهی بین المللی مبلغ یک میلیون و ششصد و هشتاد و هفت هزار و پنجصد دالر قسط اول اسعار خارجی را با اساسی موافقه مستند با نکی به حساب د افغانستان بانک تحویل کرد.

۲۴- ۴- ۴۴ حکومت ایالات متحده امریکا موافقه کرد برای تقویه و بهبود وضع اقتصادی افغانستان مساعدت های مالی و تخنیکی خود را توسعه بدهد که این مساعدت خریداری یکصد و پنجاه هزار تن در سال ۴۴ قرضه برای خریداری مواد تولیدی و انکشافی، یک قرضه طویل المدت در حدود ۲۲ میلیون دالر برای انکشاف وادی هیرمند را سروی اساسی چهل هزار جریب زمین در وادی هیرمند، نصب ماشین برق دیزلی در کندهار و یک قرضه جهت زاکشی یک قسمت وادی هیلمند را احتوا میکنند.

۳۰- ۴- ۴۴ صورت تعدیل شده موافقتنامه همکاری تخنیکی بین افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان با مصالحه رسید

۳۰- ۴- ۴۴ موافقتنامه مزید اقتصادی بین افغانستان و اتحاد شوروی منعقد گردید.

۶- ۵- ۴۴ درآمد کراتی که بین هیئت صنعتی جمهوریت مردم چین و مقامات مربوطه افغانی صورت گرفت، موافقه بعمل آمد تا از قرضه جمهوریت مردم چین یک فابریکه نساجی، یک فابریکه چینی سازی، یک دستگاه سودا و یک دستگاه استعمال و انکشاف سنگ لاجورد تأسیس گردد.

۲۰- ۵- ۴۴ موافقتنامه عمومی امداد بصورت سرمایه بین افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان در کابل با مصالحه رسید. با اساس این موافقتنامه جمهوریت اتحادی آلمان موافقه کرد. یک قرضه ده میلیون مارکی برای توريد اموال استهلاکی و یک قرضه دیگر ده میلیون مارک جهت تمویل پروژه ها و تأسیسات صنعتی کابل در اختیار حکومت افغانستان بگذارد.

موفق بوده و با ادامه و تعقیب آن اوضاع اقتصادی و اسعاری افغانستان رو به بهبودی خواهد گذاشت .

۴۴-۶-۲۷ موافقتنامه سروی مقناطیسی هوایی جنوب کشور بین افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان در کابل انعقاد یافت . حکومت آلمان موافقه نمود که مصرف اسعاری این کار را بقسم کمک بدون عوض به پردازد .

۴۴-۶-۲۹ «بناغلی» ویلیم هیولده عضو کمیته مشاوران رئیس جمهور ایالات متحده امریکا در امور مساعدتهای خارجی وارد کابل شده در پروژه هائی که به کمک اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده امریکا و افغانستان پیش برده میشود بازدید بعمل آورده و با مقامات مربوطه افغانی مذاکره نمود

۴۴-۷-۷ هیئت متخصصان فرانسوی در صفحات شرقی و شمالی افغانستان یک سلسله مطالعاتی راجع به انکشاف صنایع محلی در آن مناطق انجام داده راپور خود را به وزارت پلان تقدیم نمود .

۴۴-۷-۱۴ حکومت جاپان موافقه کرد مبلغ دو میلیون دالر قرضه جهت تمویل آبرسانی شهر های کندهار ، هرات ، مزار شریف ، کندز و جلال آباد با افغانستان بدهد .

۴۴-۷-۱۶ هیئت اقتصادی سویدن بکابل آمده و در اطراف پروژه وادی هریرود مطالعاتی نموده به مقامات افغانی اطمینان داد که حکومت سویدن برای انکشاف آبیاری و زراعتی ساحه وادی هریرود مساعدت میکند .

۴۴-۸-۱۱ هیئت اقتصادی جاپان

۴۴-۵-۱۱ در اعلامیه مشترکی که در پایان مسافرت رسمی اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه در اتحادشوروی انتشار یافت . تذکر رفت ، هر دو کشور عقیده دارند که معاونت های اتحادشوروی در اجرای پلان پنجساله اول و دوم افغانستان نقش بزرگی داشته و دوام چنین کمک ها در راه پیشرفت اقتصادی افغانستان و در تطبیق پلان پنجساله سوم تأثیر مهم و مثبتی خواهد داشت .

۴۴-۵-۲۵ حکومت ایالات متحده امریکا موافقه کرد تا سه صد و پنجاه ملیون افغانی که از درك فروش اموال استهلاکی آن کشور بدست میاید به منظور تمویل یک عده پروژه های انکشافی در سال ۱۳۴۴ مالی بدسترس حکومت افغانستان بگذارد .

۴۴-۵-۲۶ سه قرار داد قرضه که بالغ بر چهل و نه ملیون و دو صد و هشتاد هزار مارک شود، برای تعمیر تانکهای ذخیره و تانکهای رویکار و تعمیر یکتعداد سیلو ها و هنگرها در بعضی ولایات کشور و به غرض تورید اموال استهلاکی بین وزارت مالیه و کریدت انشتالت جمهوریت اتحادی آلمان در فرانکفورت بامضاء رسید .

۴۴-۶-۲۰ موافقتنامه تخنیکی و اقتصادی به غرض انکشاف منابع طبیعی ولایت پکتیا خصوصاً در ساحه جنگلات بین افغانستان و جمهوریت اتحادی آلمان در کابل به مضاء رسید .

۴۴-۶-۲۰ «بناغلی» (ری) رئیس هیئت صندوق وجهی بین المللی طی مصاحبه ای اظهار نمود که تدابیر حکومت افغانستان به منظور استقرار وضع پولی و مالی کشور

هزار پوند استرلنگ برای خریداری
موتورهای لاری بین افغانستان و نماینده
انگلستان در کابل بامضاء رسید.

۲۵-۱۲-۴۴ هیئت انکشاف
صنعتی و زراعتی ایالات متحده
امریکا بکابل آمد.

۴-۲-۴۵ هیئت اقتصادی جمهوریت
اتحادی آلمان وارد کابل شد.

۲۵-۲-۴۵ آخرین قسمت پروژه
های هوا نوردی ملکی که به کمک
موسسه انکشاف بین المللی ایالات
متحده امریکا آغاز شده بود بپایان
رسید.

۲۵-۴-۴۵ هیئت اقتصادی پاکستان به
ریاست عظیم حسین سکرتر وزارت
خارجہ آن کشور بافغانستان آمده،
و با مقامات مربوطه افغانی تماس
نموده و مذاکره نمود.

۱-۳-۴۵ هیئت متخصصان صندوق
و جہی بین المللی بکابل آمد.

۵-۳-۴۵ هیئت اقتصادی هند
بکابل وارد گردید.

۸-۳-۴۵ اولین شورای عالی
اقتصادی تحت ریاست جلالتماب
محمد هاشم میوندوال صدراعظم
دایر شد.

درساحه تحولات اجتماعی :-

شرح حقوقی و تحلیل سیاسی
قانون اساسی جدید افغانستان از
طرف مرکز اسباب حکومت فرانسه
بشکل یک رساله بچاپ رسید.

۱۵-۴-۴۴ قانون جدید سروی
و احصائیه اراضی مطابق عنعنات
ملی و شرایط اسلامی طرح و تدوین
گردید.

۱۹-۴-۴۴ یک عده محبوسین
مورد عفو ذات شاهانه قرار گرفته،
امر فرمودند جای دادهای شان
که زیر نظارت دولت قرار دارد بعد

بریاست «شیگو هیوری» رئیس
بانک توکیو بکابل آمده، و با مقامات
افغانی راجع به امکان امداد مالی
و تخنیکی حکومت جاپان در بعضی
پروژه انکشافی افغانستان مذاکره
نمود.

۱۱-۹-۴۴ آقای الفردری معاون
شعبه شرق میانه صندوق و جہی
بین المللی در رأس یک هیئت پنج
نفری بکابل آمد و در مورد تدابیریکه
افغانستان باموافقه صندوق و جہی
در موضوعات مالی و پولی رویدست
گرفته است مذاکره نمود.

۱۱-۹-۴۴ نماینده افغانی در
جلسات تأسیس بانک آسیائی در
مانیلا اشتراک و از تأسیس بانک
مذکور حمایه نمود.

۱۱-۹-۴۴ نیاغلی اندری والس
«آمر روابط مالی فرانسه باکشور
های خارجی بکابل آمده، روی
مسایل مربوطه همکاری اقتصادی
فرانسه و افغانستان با مقامات
مربوطه افغانی مذاکره نمود.

۱۹۹۱-۹-۴۴ معاون اداری امداد
های بین المللی ایالات متحده
امریکا در مورد پروگرامهای امدادی
آن کشور بافغانستان بکابل آمده
با شخصیت های افغانی تماسهایی
حاصل داشت.

۲۱-۹-۴۴ مشاور بانک جهانی
طرز پلان گذاری افغانستان را
ستود.

۲۶-۱۱-۴۴ هیئت متخصصان
پلانگذاری اتحاد شوروی بکابل آمد
۱۱-۱۲-۴۴ افغانستان در کنفرانس
آسیائی درباره نقش اطفال و جوانان
در انکشاف اقتصادی از نگاه پلان
گزاری که در بنکاک دایر گردید
اشتراک نمود.

۱۲-۱۲-۴۴ قرارداد قرضه دو صد

۴۴-۶-۲۲ طرح قانون جرگه‌های ولایات در مجلس عالی وزراء به تصویب رسید .

۴۴-۷-۹ نامهای ۲۸ نفر سنا توران انتخابی از جمله صد نفر داوطلب و ۲۱۶ نفر وکیل از جمله ۱۳۵۸ نفر داوطلب اعلان گردید .

۴۴-۵-۹ روزنامه سوفینگر آلمانی تحت افغانستان امروز نوشت که افغانستان جهت انکشاف خود در ساحه های صحی تربیوی مواصلاتی اقتصادی گامهای مؤثری برداشته وبدون هیچگونه تصادم ، نظامی پاران را ر و یکا ر آورده است .

۴۴-۷-۹ مطابق فقره اول ماده ۴۱ قانون اساسی از حضور اعلیحضرت همایونی ۲۴ نفر سنا توران انتخاب گردید .

۴۴-۷-۲۰ با اساس ماده ۹۱ قانون اساسی دوره انتقال خاتمه یافت .
۴۴-۷-۲۱ ولسی جرگه فیصله نمود اعضای کابینه باید قبل از اخذ رای اعتماد دارائی خود را نشان بدهند .

۴۴-۷-۲۷ مجله ایسترن ورلڈ لندن در شماره مخصوص ، نوشت که افغانستان کشوری است که بسرعت انکشاف نموده و در این مملکت از امداد های خارجی به صورت جدی استفاده بعمل میاید

۴۴-۷-۲۷ هیأت ولسوالهای افغانی بائردعوت حکومت جمهوریت اتحادی آلمان وترکیه بر کشورها ی مذکور مسافرت نمودند .

۴۴-۷-۲۷ روزنامه پولندی «حیت وارسا» درباره انتخابات افغانستان مضمونی نشر و در آن اشاره به نهضت نسوان نموده نوشت: - که این تحولات ظاهری نه ، بلکه نتیجه

از تصفیة اصولی بایشان مسترد گردد .

۴۴-۵-۳ نماینده زنان افغانی در سمینار حقوق بشر که در موضوع موقعیت زنان . درلان باتور مرکز مغلستان خارجی دایر گردید اشتراك ورزیدند .

۴۴-۵-۳۱ اعلیحضرت معظم همایونی در موقع تجلیل استر داد استقلال افغانستان فرمودند: - که قانون انتخابات با رعایت اساسات دیموکراتیک انتخاب آزاد ، عمومی ، سری و مستقیم تدوین و پس از توشیح اعلیحضرت معظم همایونی در محل تطبیق می باشد .
واظهار امیدواری نمودند که ملت نجیب افغان اهمیت وظیفه خود را در این لحظه حساس درک نموده و این حق را بدقت و فرا ست لازم بکار برند .

۴۴-۶-۱ انتخابات مشرانو جرگه در سراسر مملکت باستثنای شهر های کابل ، کندها ر و هرات آغاز شد .

۴۴-۶-۱۲ کمیسیون حقوق دانان ژنیوگفت: - افغانستان باستانی در سایه یک قانون اساسی دینامیک اکنون از جمله رژیم های شاهی مشروطه و دیموکراتیک قرن ۲۰ میباشد .

۴۴-۵-۲۱ ورخرساینونسک منطبعة زوریخ نگاشت: - افغانستان در سپتامبر ۱۹۶۴ قانون اساسی دیموکراتیکی را بمیان آورد . اساسات قانون اساسی جدید در یک فضای آزاد مبنی بر آزادی بیان و مطبوعات ، امکان تاسیس احزاب سیاسی و انتخابات شورای ملی بوجود آمد ، در انتخابات به طبقه نسوان نیز حق رأی داده شد .

- تحول واقعی سیاسی نسوان افغانستان است .
- ۴۴-۷-۲۷ جراید و مجلات اطلاعات ، آژنک ، پیغام امروز و خاک خون منطبعه ایران از تحولات افغانستان حسن استقبال نمودند .
- ۴۴-۸-۴ جلالتمآب دکتور محمد یوسف نسبت به معاذیر صحی استعفی خود را بحضور اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم ، و جلالتمآب محمد هاشم میوندوال از حضور ذات شاهانه موظف به تشکیل کابینه جدید گردیدند .
- ۴۴-۸-۷ ولسی جرگه با اکثریت (۱۹۰) رای موافق و ۷ رای مخالف و ۳ رای ممتنع به کابینه شباغلی میوندوال رای اعتماد داد .
- ۴۴-۸-۱۱ روزنامه الاهرام منطبعه قاهره نگاشت :- افغانستان از نظر سیاسی و اقتصادی سیاست بی طرفی مطلق را پیروی میکند .
- راهیکه افغانستان از یکسال باین طرف برای سیر پیشرفت خود باز نموده ، در حقیقت یک روش واضح جهانی است که همه ملل آنرا مطالبه مینماید .
- ۴۴-۸-۱۶ روزنامه پیغام امروز چاپ ایران طی مضمونی نگاشت :- که با اعتماد ناظرین سیاسی تحولی که در افغانستان بسوی دیموکراسی صورت گرفته ، در محیط شرق میانه اثر خواهد گذاشت و به شرایط جدید در این منطقه کمک خواهد کرد .
- ۴۴-۸-۱۸ بعضی از جراید جهان ضمن نشر خبر و تبصره ترمیم کابینه افغانستان مخصوصاً اینکه برای اولین بار یک زن در افغانستان ، مقام وزارت رسیده ، اشاره نموده است .
- ۴۴-۹-۱۲ صندوق اعانه ملی در افغانستان بانك افتتاح شد .
- ۴۴-۹-۱۵ به منظور انکشاف تربیت بدنی و تحلیل جشن ها وسیله های باستانی و ترتیب حلقه های تفریحی برای مردم . کمیسیون تشکیل شد .
- ۴۴-۹-۲۴ جلالتمآب صدر اعظم بوزارت پلان هدایت دادند تا شعبه ای را برای مطالعه پیشنهادات مردم در باره پیشرفت انکشافی مناطق شان تخصیص بدهد .
- ۴۴-۹-۲۵ مجلس عالی وزراء تصویب نمود تا محصول ترکه معارف قرار داده شود .
- ۴۴-۹-۲۹ روزنامه پراودا نوشت :- افغانستان در راه تحول اجتماعی و اقتصادی جلو رفته است .
- ۴۴-۱۰-۲۸ مجلس عالی وزراء موضوع معطلی محصول مواشی را تصویب نمود .
- ۴۴-۱۲-۳ هیأت والیان بدعوت حکومت انگلستان به آن کشور رفت .
- ۴۴-۱۲-۲۲ اولین جلسه محکمه عالی قضات دایر گردید .
- ۴۵-۲-۱۱ موضوع معافی محصول ترکه با اکثریت آراء در ولسی جرگه به تصویب رسید .
- ۴۵-۲-۱۷ نمایندگان زنان افغانی در کنفرانس بین المللی زنان در تهران بحیث مشاهد اشتراک نمودند .
- ۴۵-۲-۲۳ پروژه قانون مجازات رشوت از طرف مجلس عالی وزراء به تصویب رسید .
- ۴۴-۳-۲ مجلس عالی وزراء پروژه نامزدی . ازدواج و طلاق را تصویب نمود .
- ۴۵-۳-۴ قانون جرگه ولایات در ولسی جرگه به تصویب رسید .
- در موضوعات فرهنگی و معارف
- ۴۵-۳-۱۶ نمایشگاهی بنام افغانستان مترقی افتتاح شد . در

- این نمایشگاه یکتعداد تصاویر و مودلهای پروژه هائی که در افغانستان از درك فروش گندم امدادی ایالات متحده امریکا تکمیل و یا در جریان بود . به معرض نمایش قرار داده شد .
- ۴۴-۴-۸ میرمن توفیتناخواننده معروف اتحاد شوروی جهت اجرای بعضی کانسرت ها بکابل آمد .
- ۴۴-۴-۹ یکدسته بیست نفری مدیران و ناشران جراید امریکا از کابل بازدید نمودند .
- ۴۴-۴-۱۱ هیأت کوهنوردان ایتالوی به افغانستان آمده رئیس هیأت نمونه شهر قورین ایتالیا را که از طرف بناروال آن شهر به حضور اعلیحضرت معظم همایونی اهداء شده بود ، بذات شاهانه تقدیم نمود .
- ۴۴-۴-۱۳ نمایندگان افغانی به منظور اشتراك در کانگرس بین المللی صلح جهان به هلسنکی رفتند .
- ۴۴-۴-۱۷ تعمیر کلپ ورستوران عصری جوار کافی سپوژمی برای کلپ تفریحی و سپورتی شاگردان پوهنتون تخصیص داده شد .
- ۴۴-۵-۲ هیأت ادیان پنبستوبه اثر دعوت اکادمی پنبستوی پشاور در سیمینار پنبستو در (باراگلی) اشتراك نمودند .
- ۴۴-۵-۲ هیأت مطبوعاتی افغانی عازم ماسکو شد .
- ۴۴-۵-۱۲ طرح قانون مطبوعات در مجلس عالی وزراء تصویب شد .
- ۴۴-۵-۲۰ اعلیحضرت معظم همایونی ارشاد فرمودند ، که با تدوین قانون جدید مطبوعات اینك کشور ما در آستان يك تجربه پر اهمیت و حساس دیگر قرار میگیرد .
- ۴۴-۶-۱ سه تن از شاگردان معارف جمهوریت مردم چین برای فرا گرفتن زبان دری در پوهنخی ادبیات به کابل آمدند .
- ۴۴-۶-۱۲ نمایشگاه نقل نقاشی های آغاز قرن (۲۰) آلمان در کابل افتتاح گردید .
- ۴۴-۶-۱۶ قانون جدید مطبوعات بعد از توشیح حضور ملوکانه و نشر آن در جریده رسمی نافذ شد به اساس قانون جدید مصوئ نیت آزادی فکر و بیان از تعرض نائید گردید .
- ۴۴-۶-۱۸ هیأت سپور تی تحت ریاست رئیس المپیک افغانی جهت معاینه مسابقات ورزشی ملی جمهوریت مردم چین عازم آن کشور شد .
- ۴۴-۶-۱۸ موسسه نمایش های هنری درچوکات وزارت اطلاعات و کلتور افتتاح گردید .
- ۴۴-۶-۲۱ وزیر معارف افغانستان بحیث رئیس کمیته اول کانگرس مبارزه با بی سوادی منعقدته تهرآن انتخاب شد .
- ۴۴-۶-۲۲ پیشنهاده افغانستان در باره تحصیل معاونت های جهانی برای از بین بردن بیسوادی به اتفاق آراء به تصویب رسید .
- ۴۴-۶-۲۴ یکدسته چهل نفری خدمتگاران صلح ایالات متحده امریکا به افغانستان آمدند .
- ۴۴-۷-۱ قرارداد توامیت پوهنخی طب ننگرهار با مؤسسات طبی ایالات متحده امریکا انعقاد یافت .
- ۴۴-۷-۱۹ رئیس رادیو افغانستان در دومین جلسه اتحادیه رادیوهای آسیائی در توکیو اشتراك نمود .
- ۴۴-۷-۲۴ هیأت هنرمندان ایرانی به منظور اجرای بعضی کانسرتها به مناسبت سالگرة تولدی اعلیحضرت معظم همایونی بکابل

- آمد .
 ۲۲-۷-۴۴ هیأت مطبوعاتی باثر
 دعوت حکومت عربستان سعودی
 عازم آن کشور گردید .
 ۳۰-۷-۴۴ هیأت انجمن دوستی
 اتحاد شوروی و افغانستان تحت
 ریاست ښاغلی موسی خانوف معاون
 صدر اعظم جمهوریت ازبکستان
 شوروی وارد کابل شد .
 ۵-۸-۴۴ هیأت هنرمندان را دیو
 افغانستان جهت اشتراک در مراسم
 سالگره تولدی ولیعهد ایران به
 تهران رفت .
 ۷-۸-۴۴ در جلسات سالانه آسیائی
 رادیو تلویزیون منعقدۀ توکیو پیشنهاد
 نمایندۀ افغانی راجع به تسهیه
 رادیو ترانزیستور ارزان قیمت به
 کشور های روبا نكشاف با اکثریت
 آراء بتصویب رسید .
 ۱۲-۸-۴۴ هیئت فرهنگی افغانی
 از اتحاد شوروی بازدید بعمل آورد .
 ۱۳-۸-۴۴ يك دسته ۱۴ نفری
 خدمتگاران صلح جمهوریت اتحادی
 آلمان با افغانستان آمد .
 ۱۶-۸-۴۴ يك تیم چهار نفری
 تحت ریاست پرو فیسور او دار
 منشی کمیته بین المللی لهجه
 شناسی با افغانستان آمد و از جریان
 امور اطلس زبان شناسی افغانستان
 بازدید بعمل آورد .
 ۱۶-۸-۴۴ هیئت روزنامه نگاران
 جمهوریت مردم چین تحت ریاست
 ښاغلی (چانگ چی، چین) مدیر روز نامه
 (تاکونگ پاو) وارد کابل شد .
 ۲۴-۸-۴۴ نمایشگاه عرفانی
 جمهوریت تاجکستان اتحاد شوروی
 در عمارت وزارت مطبوعات افتتاح
 گردید .
 ۲۹-۸-۴۴ معین وزارت معارف
 در راس يك هیئت در کنفرانس
 وزرای معارف و پلان کشور های
 عضو امریکایی در بنکاک، اشتراک
 نمود .
 ۲۹-۸-۴۴ در کنفرانس مذکور
 پیشنهاد هیئت افغانی در باره
 اینکه باید امداد به کشور های
 آسیائی بعمل آید و امداد های دو
 جانبه و چند جانبه بر اساس
 ملاحظات بشر خواهی بدون قید و
 شرط صورت بگیرد تصویب شد
 ۳-۹-۴۴ پیغله (ساین دریجه)
 مدیر اداره بین المللی جمعیت
 خاندنوی های دختران بکابل آمده
 و مدال نقره ئی خدمت خاندنوی
 بوی اعطاء شد .
 ۶-۹-۴۴ يك دسته ده نفری
 مامورین بعضی وزارت ها و محصلین
 پوهنتون کابل با استفاده از بورس
 های تعلیمی پوهنتون تهران عازم
 آن کشور گردید .
 ۷-۹-۴۴ نمایندگان حکومت
 افغانستان و جمهوریت اتحادی
 آلمان قراردادی را بامضاء رسانیدند
 که با اساس آن حکومت آلمان غربی
 موافقه کرد در رسانیدن متخصصان
 و تجهیزات فنی برای مکاتب میخانیکی
 کابل، خوست، کندهار و تربیه
 معلمان تخنیکی مکتب صنایع و
 مؤسسه اداره صنعت بهوزارت
 معارف مساعد نماید .
 ۱۱-۹-۴۴ تفحصات و حفريات
 هیئت باستان شناسی موزیم تاریخ
 طبیعی امریکا در آق کپرک واقع
 جنوب شهر مزار شریف نشان داد
 که در این ساحه برای اولین بار
 حیوانات اهلی شده و حبوبات
 غذائی زرع گردیده است . آثاری
 که ازین حفريات بدست آمده از
 ۲۰ هزار سال قبل از میلاد مسیح
 نمایندگی میکند .

- ۲۲-۹-۴۴ ښاغلی میر وسلوسولک
رئیس آژانس چکوسلواکیا باثر
دعوت و وزارت مطبوعات بکابل آمد.
- ۲۸-۹-۴۴ وزارت معارف موافقتنامه
ای را با یونسکو ویونیسف به
امضاء رسانید که بموجب آن
مؤسسات مذکور یک تعداد
متخصصان، فیلوشپ ها، سامان
و لوازم لابراتوار، کتب و مواد
درسی برای مدت پنجسال به
افغانستان کمک مینماید.
- ۱-۱۰-۴۴ نماینده افغانی در
کنفرانس علوم گیتی در ادیس بابا
اشترک نمودند.
- ۴-۱۰-۴۴ قرار دادی در باره
تاسیس مناسبات تورستیک متقابل
بین ریاست گرځندوی و مؤسسه
انترپریست شعبه سیاحت خارجی
اتحاد شوروی بامضاء رسید.
- ۱۶-۱۰-۴۴ پروتوکول همکاری
فرهنگی برای سال ۱۹۶۶ بین
افغانستان و اتحاد شوروی در
ماسکو انعقاد یافت.
- ۲۳-۱۰-۴۴ پوهنځی تعلیم و
تربیه، اولین دسته فارغ التحصیلان
خود را به جامعه تقدیم کرد.
- ۲۷-۱۰-۴۴ جلالتاب محمد
هاشم میوندوال صدر اعظم دارائی
خود را وقف نمودند تا بعد از مرگ
شان در راه تتبعات فکری بدسترس
وزارت معارف گذاشته شود.
- ۸-۱۱-۴۴ هیئت سه نفری
شاعران افغانی بدعوت حکومت
هند در سالگره امیر خسرو دهلوی
اشترک نمودند.
- ۱۱-۱۱-۴۴ وزارت مطبوعات به
وزارت اطلاعات و کلتور نام گذاری
شد.
- ۱۴-۱۱-۴۴ ښاغلی ریچارد هریس
- نماینده روزنامه لندن تایمز بکابل
آمد.
- ۶-۱۲-۴۴ مجلس عالی وزراء
طرح قانون پوهنتون را تصویب
نمود.
- ۱۱-۱۲-۴۴ هیأت انجمن زنان
افغانی باثر دعوت فدراسیون ملی
زنان جمهوریت مردم چین به آن
کشور رفت.
- ۱۶-۱۲-۴۴ مجلس عالی وزراء
تشکیل ریاست تعلیمات عالی را
در وزارت معارف منظور کرد.
- ۲۹-۱۲-۴۴ دیشاهوس نیویارک
کتاب مصوری درباره نفایس موزیم
کابل انتشار داد.
- ۷-۱-۴۵ یک دسته دیگر سی و
پنج نفری خدمتگاران صلح ایالات
متحده امریکا با افغانستان
آمد.
- ۱۶-۱-۴۵ هیأت روزنامه نگاران
افغانی برای مدت سه هفته از هند
دیدن کرد.
- ۲۱-۱-۴۵ اعلیحضرت معظم
همایونی از غرفه آثار باستانی هده
در ننگرهار و از جریان حفريات
تپه شتر در هده بازدید بعمل
آوردند.
- ۲۵-۱-۴۵ هیأت نه نفری
سناتوران افغانی باثر دعوت مهندس
شریف امامی رئیس مجلس سنای
ایران به آن کشور رفت.
- ۲۵-۱-۴۵ گرمین تیتوف کیهان
نورد اتحاد شوروی بنا بر دعوت
وزارت معارف به افغانستان آمد.
- ۳۱-۱-۴۵ پریس فون لودین
شتیسن مورخ جمهوریت اتحادی
آلمان بکابل آمده، وی در نظر
دارد کتابی در باره افغانستان به
زبان انگلیسی درلندن بچاپ برساند.
- ۳-۲-۴۵ سفیر کبیر اتحادی

- آلمان در کابل اطلاع داد که پلان تاسیس شعبی به منظور مطالعه افغانستان در دو پوهنتون هایدلبرگ و بوخوم جمهوریت اتحادی آلمان رویدست گرفته شده است .
- ۴۵-۲-۷ حکومت فرانسه به پنج تن از منسوبین معارف افغانستان که در راه تشنید روابط افغانستان و فرانسه همکاری نموده اند . نشان های علمی آن کشور را اعطا کرد .
- ۴۵-۲-۷ هیأت متخصصان مجارستان از طریق موسسه بین المللی نیروی ذر وی بکا بل آمد تا در زمینه نصب یک یونت را دیو تراپی با مقامات مربوطه افغانی مشوره داده و مساعدت نمایند .
- ۴۵-۲-۸ نمایندگان افغانی در روز یاد و بود علامه اقبال در پاکستان اشتراك نمودند .
- ۴۵-۲-۱۰ بناغلی شارل شوتل مدیر شعبه جوانان اتحادیه صلیب احمر بین المللی با اثر دعوت جمعیت سره میاشت افغانی بکابل آمد و در اطراف کمک های لیگ صلیب احمر بین المللی به مؤسسه سره میاشت افغانی ، مطالعات و مذاکرات نمود .
- ۴۵-۲-۱۱ کورسهای با سوادى برای زنان و مردان کارگر موسسات صنعتی توفیق و فیروز از طرف انجمن نسوان دایر گردید .
- ۴۵-۲-۱۷ وزیر معارف جمهوریت تاجکستان اتحاد شوروی در رأ س یک هیئت متخصصان جهت مذاکره روی موضوعات مورد علاقه بکابل آمد .
- ۴۵-۲-۲۱ یک کودکستان برای تربیه اطفال محبوس ولایت کابل از طرف انجمن نسوان در محوطه
- محبس زنانه تاسیس شد .
- ۴۵-۲-۲۱ معاون پوهنتون اندیانا وارد کابل شده با مقامات مربوطه افغانی تماسهایی حاصل داشت .
- ۴۵-۲-۲۵ یک دسته دیگر ۱۳ نفری خدمتگاران صلح امریکا به افغانستان رسید .
- ۴۵-۲-۲۵ موافقتنامه پروگرام همکاری علمی و فرهنگی بین افغانستان و جمهوریت مردم چین برای سال ۱۹۶۶ د رکابل بامضاء رسید .
- ۴۵-۳-۳ یک دسته هنرمندان جمهوریت تاجکستان اتحاد شوروی برای اجرای یک سلسله کنسرتها وارد کابل شد .
- ۴۵-۳-۵ مکتب متوسط اصول تحریر بنام اداره عامه مسمی وبه لیسه ارتقاء یافت .
- ۴۵-۳-۹ یک سیمینار روزنامه نگاری در کابل دایر شد .
- ۴۵-۳-۱۴ طبع مجدد تفسیر قران مجید از طرف مدیریت عمومی تبلیغات وزارت اطلاعات و کلتور آغاز گردید .
- ۴۵-۳-۱۵ یک تیم چهارده نفری پهلوانان جمهوریت آذربایجان اتحاد شوروی تحت پروگرام همکاری فرهنگی بین دو کشور وارد کابل شد .
- ۴۵-۲-۱۸ لغة الپشتو که درباره تاریخچه مختصر زبان پښتو تالیف گردیده است بزبان عربی از طبع برآمد .
- در ساحه های صنایع و معادن**
- ۴۵-۳-۱۹ وزارت معادن و صنایع اعلام داشت که متخصصان سروی جیو لوجی وزارت مذکور طی سال های ۴۲ و ۴۳ حین مطالعات در

- شده که دارای ظرفیت تولیدی نیم میلیون متر پارچه متنوع پشمی، کمپل و پنجاه هزار متر مربع قالین در سال میباشد این فابریکه هشت میلیون مارک سرمایه گذاری شده است.
- ۴۴-۵-۲۷ معین وزارت معادن و صنایع بآثر دعوت کمیسیون اقتصادی آسیا و شرق دور مؤسسه ملل متحد در جلسات مقدماتی و تنظیم پروگرام صنعتی ساختن آسیا در بنکاک اشتراک نمود.
- ۴۴-۶-۹ قرار داد ساختمان فابریکه برق حرارتی مزار شریف بین وزارت معادن و صنایع و مؤسسه تخنوپروم اتحاد شوروی به امضاء رسید.
- ۴۴-۶-۱۰ قرار داد تمديد لين برای انتقال برق از پلخمري به کندز بین وزارت معادن و صنایع و مؤسسه تخنوپروم اکسپورت شوروی عقد شد.
- ۴۴-۷-۲۴ هیأت زمین شناسی فرانسوی يك سلسله تحقیقات جيولوجی در افغانستان بعمل آورد.
- ۴۴-۸-۷ هیأت افغانی برای اشتراک در سومین سمپوزیم انکشاف منابع نفتی عازم جاپان گردید.
- ۴۴-۸-۱۳ قرارداد سروی معدنیات در افغانستان بین حکومت افغانستان و اتحاد شوروی عقد شد.
- ۴۴-۸-۲۹ کار عبور و تمديد پایپ لین گاز از نزدیکی بندر کلفت بطرف اتحاد شوروی آغاز گردید.
- ۴۵-۲-۱۱ قرار اطلاع وزارت معادن و صنایع مقدار چهار هزار و یکصد و دو کیلوگرام لاجورد که در سال گذشته از کان بدخشان اطراف مواد معدنی به بعضی چشمه های آب معدنی بر خوردند که آب این چشمه ها دارای اهمیت زیاد اقتصادی بوده و يك تعداد امراض توسط آنها تداوی شده میتواند.
- ۴۴-۴-۱۴ قرار داد تمديد و انتقال برق نغلوبه کابل بین وزارت صنایع و معادن و مؤسسه تخنوالسپورت شوروی بامضاء رسید.
- ۴۴-۴-۱۵ فیصله بعمل آمد تا شرکتی بنام (بویت لمتد) برای بافت منسوجات سندی به سرمایه ابتدائی یازده میلیون افغانی تاسیس گردد.
- ۴۴-۴-۲۵ اداره جدیدی بنام اداره برق در چوکات وزارت معادن و صنایع تاسیس شد.
- ۴۴-۴-۲۸ پروژه تخنیکي فابریکه کود کیمیاوی و برق مزار شریف که از طرف متخصصان شوروی سروی و ترتیب شده بود از طرف حکومت منظور گردید.
- ۴۴-۴-۲۵ وزارت معادن و صنایع اطلاع داد که ذخایر گاز خواجه گوگردک و یتیم تاق به شصت و هفت میلیارد متر مکعب میرسد.
- ۴۴-۵-۳ هیأت دوازده نفری صنعتی جمهوری مردم چین بکابل آمده، وروی پروژه های صنعتی که از قرضه آن کشور در افغانستان رویدست گرفته میشود با مقامات افغانی مذاکره نمود.
- ۴۴-۵-۴ قرار داد های تاسیس فابریکه کود کیمیاوی و تمديد پایپ لین گاز بین وزارت معادن و صنایع و مؤسسه نفت خیم پروم اتحاد شوروی در کابل با مضاء رسید.
- ۴۴-۵-۱۹ فابریکه پشمینه بافی دافغان دوریو اوبدلولمیتد افتتاح

- بدست آمده ، به دوصد و یازده هزار دالر در خارج بفروش رسانیده شده است .
- ۴۵-۲-۱۱ فروشگاه صنایع دستی در کابل افتتاح شد .
- ۴۵-۳-۱ یاد داشت امور فنی تاسیس يك فابریکه نساجی در کابل بین حکومت افغانستان و هیئت صنعتی اعزامی چین امضاء گردید .
- ۴۵-۳-۱۴ امور توپوگرافی و جیولوجی عمومی پروژه طویل المدت و متنوع المرام دریای پنج و آمو در ساحه های بین مصب دریای کندز و نواحی جنوب آن تادروا ز تکمیل گردیده .
- در موضوع تجارتی**
- ۴۵-۳-۱۵ موافقتنامه خریداری يك هزار تن روغن جامد نباتی بین افغانستان و ایالات متحده امریکا در واشنگتن بامضاء رسید .
- ۴۴-۵-۱۹ اسناد مصدقه موافقتنامه ترانزیت بین افغانستان و پاکستان در راولپندی تبادل شد .
- ۴۴-۶-۴ قرارداد خریداری بیست هزار تن مواد نفتی بین نماینده ریاست انحصارات دولتی ورئیس شرکت ملی ایران امضاء گردید .
- ۴۴-۶-۲۲ پروتوکول تنزیل قیمت های بعضی اجناس صادراتی شوروی با افغانستان بین طرفین در کابل بامضاء رسید .
- ۴۴-۶-۲۵ پروتوکول متحد ترانزیتی سال ۱۳۴۳ بین وزارت تجارت و اداره متحد عمومی سوئز و نستراش در کابل انعقاد یافت .
- ۴۴-۶-۲۷ محصول گمرکی میوه تازه افغانستان در پاکستان و میوه تازه پاکستان در افغانستان بائر موافقه جانبین رفع گردید .
- ۴۴-۷-۲۴ هیأت اتاق تجارت انگلستان بکابل آمده ، وباتفاق تجارت و تجار عمده کشور مذاکره نمود .
- ۴۴-۷-۲۶ هیأت تجارتی افغانی عازم پیکن شده و پروتوکول تبادل اموال را برای سالهای ۱۹۶۵ - ۱۹۶۶ با مقامات آن کشور امضاء نمود ، هیئت از نمایشگاه کانتون نیز بازدید بعمل آورد .
- ۴۴-۷-۲۷ هیأت تجارتی افغانستان برای اشتراك در نمایشگاه صنعتی ایران عازم آن کشور شد .
- ۴۴-۸-۲ دكتور محمد یگانه معاون وزارت اقتصاد ملی پرویز بهروزی معاون بانک ملی ایران به منظور مذاکره در اطراف مسایل تجارتی و مالی و توسعه بانک آسیائی با مقامات افغانی بکابل آمدند .
- ۴۴-۸-۲۶ هیأت تجارتی پاکستان به افغانستان آمده با مقامات مربوطه افغانی مذاکره انجام داد .
- ۴۴-۹-۱۳ کمیته اقتصادی ملل متحد يك پیشنهاد افغانستان و پانزده کشور دیگر را در باره تسهیلات ترانزیت برای کشورهای محاط به خشکه تصویب نمود .
- ۴۴-۹-۱۱ لزوم تاسیس نمایندگی پیمتنی تجارتی بانک در پاریس از طرف شورای عالی بانک مذکور تأیید گردید .
- ۴۴-۹-۲۱ وزیر تجارت افغانستان اظهار داشت :- که تکمیل شاهراه های مهم افغانستان امکانات وسیع تجارتی را فراهم نموده است ازین رو ضرورت انعقاد يك کنفرانس تجارت منطقه به سویه وزرای تجارت در کابل احساس میشود .
- ۴۴-۱۱-۲۷ جلالتماب غلام فاروق وزیر تجارت پاکستان بنا بردعوت وزیر تجارت افغانستان بکابل آمده

تربیه مرغ، مرغابی و ماهی مذاکره نمود .

۴-۴-۴۴ اداره انجیری و آبیاری و ستیشن تربیه ماهی در قرغه افتتاح شد .

۱۱-۵-۴۴ کارسروی آبیاری ۱۲ هکتار زمین در ساحه کوکچه تکمیل گردید .

۳-۷-۴۴ دهمین کنفرانس حمایه حیوانات از امراض ساری با اشتراک نمایندگان اتحاد شوروی در کابل دایر شد .

۱۶-۷-۴۴ سر بند نهر اجمیر که (۶۳۰۰۰) جریب زمین را آبیاری میکند افتتاح گردید .

۲۰-۷-۴۴ هیأت متخصصین حفاظه نباتات اتحاد شوروی در بیست و یکمین کنفرانس نو بتی حفاظه نباتات در کابل اشتراک نمود .

۲۸-۷-۴۴ حکومت ایالات متحده امریکا موافقه کرد مقدار یکصد و پنجاه هزار تن گندم بصورت کمک بدون عوض با افغانستان بدهد .

۶-۸-۴۴ نماینده افغانی در سیمینار غذا و تغذیه که از طرف مؤسسه مواد خوراکه و زراعت جهان در تهران دایر شد اشتراک نمود .

۱۳-۸-۴۴ نماینده افغانستان در سیزدهمین جلسات کنفرانس مواد خوراکه و زراعت جهان در روم اشتراک نمود .

۱۶-۸-۴۴ برای رفع شکایات چندین ساله ولایات کندز، تخار و بغلان در موضوع ملکیت اراضی و مالیات و خس بر (مالیه للمی) تسهیلات مهم فراهم گردید .

۱۰-۸-۴۴ وزارت زراعت و آبیاری قرار دادی را با مؤسسه تخنواکسپو رت

در موضوعات توسعه تجارت بین افغانستان و پاکستان و تجارت منطقه از راه ترانزیتی افغانستان مذاکره انجام داد.

۸-۱۲-۴۴ هیأت تجارتی فرانسه بکابل وارد شد .

۱۹-۱۲-۴۴ هیأت افغانی با نمایندگان پاکستان راجع به پلان عملیات تمديد خط آهن از چمن تاسپین بولدک در راولپنډی به مذاکره پرداخت . مصارف تمديد خط آهن از چمن بسوی سپین بولدک بصورت مساعدت بدون عوض از طرف موسسه آمو لوبین المللی ایالات متحده امریکا پرداخته می شود .

۱۰-۲-۴۵ پروتوکول تعادل اموال بین افغانستان و اتحاد شوروی برای سال ۱۹۶۶ در مسکو به امضاء رسید .

۲۰-۲-۴۵ رئیس بنیتنی تجارتی بانک برای مذاکره در باره تاسیس نمایندگی آن بانک در پاریس عازم فرانسه شد .

۲۲-۲-۴۵ مذاکرات تجارتی بین هیئتهای افغانستان و چکوسلواکیا در وزارت تجارت آغاز گردید .

۸-۳-۴۵ هیأت تجارتی ایالات متحده امریکا پس از مسافرت به افغانستان وارد واشنگتن شده و طی کنفرانسی از ایجاد روابط تجارتی بین دو کشور افغانستان و ایالات متحده امریکا خوش بینی نشان داده آنرا مفاد هر دو کشور دانست .

در ساحه زراعت و آبیاری

۱۵-۳-۴۵ هیأت متخصصین

زراعت و آبیاری جمهوریت مردم چین بکابل وارد شده با مقامات افغانی راجع بامور زراعت و آبیاری

در موضوعات صحی

- ۱۶-۳-۴۵ مؤسسه صحی جهان موافقه نمود ، برای توسعه و ارتقای سوئیۀ مسلکی و معلومات علمی نرسنگ در افغانستان بورسهای تعلیمی بدهند .
- ۷-۵-۴۴ هیأت تحقیقات طبی پوهنتون اوساکای جاپان جهت تحقیقات علمی بعضی امراض مناطق شمال کشور به افغانستان آمد .
- ۱۷-۵-۴۴ مرض هیضه وبا که در افغانستان انتشار یافته بود به صورت کلی از بین رفت .
- ۱۴-۶-۴۴ قرارداد تهیه دکتوران ، ادویۀ سامان و لوازم جراحی و داخله که توسط موسسه (کی یرمدیکو) به شفا خانه های ابن سینا و لشکرگاه صورت میگيرد تجدید گردید .
- ۵-۷-۴۴ هژدهمین کنفرانس منطقوی مؤسسۀ صحی جهان در کابل دایر شد .
- ۸-۸-۴۴ نمایندگان افغانی مساعدت موسسۀ صحی جهان را در قلع و قمع مرض جذام در افغانستان خواستار شدند .
- ۹-۸-۴۴ ښاغلی گیمسن آمرفنی رضاکاران جمهوریت اتحادی آلمان تاسیس يك كودكستان پنجاه نفری را با تمام سامان و لوازم مورد ضرورت آن به وزارت صحیه وعده داد .
- ۲۳-۹-۴۴ وزارت صحیه با مؤسسۀ احیای بینائی پروتوکولی امضاء کرد که باساس آن مؤسسۀ مذکور موافقه کرده است يك کلینك مجهز امراض چشم در کابل به همکاری وزارت صحیه تاسیس کند .
- ۲۲-۱-۴۵ هیأت سه نفری دکتوران مؤسسۀ صحی جهان به اتحاد شوروی در کابل امضاء نمود که به موجب آن صد عراده تراکتور زراعتی برای ضرورت زارعین به افغانستان وارد گردد .
- ۲۳-۹-۴۴ برای اولین بار افغانستان باتفاق آراء بحیث عضو شورای اجرائی سازمان مواد خوراکه و زراعت جهان برای سه سال انتخاب شد .
- ۲۴-۱-۴۴ پروژه سربند نهر خواجه که شانزده هزار هفتصد جریب زمین را آبیاری خواهد کرد افتتاح گردید .
- ۱۵-۱۰-۴۴ ښاغلی پورش معین آبیاری وزارت زراعت جمهوریت ازبکستان اتحاد شوروی بکابل آمد .
- ۲۸-۱۰-۴۴ بیست هزار قلمۀ زیتون از جمهوریت عرب متحد به افغانستان وارد و به فارمهای ننگرهار غرس گردید .
- ۹-۱۲-۴۴ هیأت زراعتی افغانی برای مطالعه فنون زراعتی تولید و تکثیر گندم عازم مکسیکو شد .
- ۹-۲-۴۵ هیأت بانك بین المللی بکابل آمده ، در بارۀ اعطای قرضۀ برای پروژه های زراعتی و بانك زراعتی مذاکره نمود .
- ۲۱-۲-۴۵ نمایشگاه تابلو های زراعت آبی جمهوریت های آسیای میانه اتحاد شوروی در کابل افتتاح شد .
- ۷-۳-۴۵ حکومت هند موافقه کرد يك تعداد سامان زراعتی بدسترس حکومت افغانستان بگذارد .
- ۸-۳-۴۵ اعلان شد در فارم مکانیزۀ نمره ۳ بتی کوت که از کانال ننگرهار آبیاری میشود حاصلات گندم ، جو و مشنگ به يك هزار و بیست و سه تن رسیده است .

نظر گرفتن تهیه منازل جدید برای باشندگان آن و احداث مواضع تنفسی رویدست گیرد .

۱۷-۴-۴۴ سنگ تهاداب فابریکه برق آبی ماهی پر گذاشته شد .

۲۶-۴-۴۴ سنگ تهاداب عمارت اساسی تخنیکم جنگلک بنا نهاده شد .

۲۷-۴-۴۴ ساختمان عمارت دستگاه تلفون اتومات ولایت بلخ شروع گردید .

۲۷-۴-۴۴ موافقه شد که سروی راه کابل، هرات از طریق هزاره جات توسط کمپانی (کونسولت) ایتالیایی شروع گردد .

۳۱-۴-۴۴ پروژه اول راه کابل و پل علم افتتاح شد .

۲-۵-۴۴ شاهراه تور غندی ، هرات و کندهار بپایه تکمیل رسید .

۶-۵-۴۴ سنگ تهاداب عمارت دستگاه تلفون در هرات گذاشته شد .

۱۹-۵-۴۴ کافی رستوران قصر باغ بالا بعد از ترمیم افتتاح گردید .

۳۰-۵-۴۴ سینمای آریانا در کابل افتتاح شد .

۴-۶-۴۴ در نظر گرفته شد که در سال ۱۳۴۴ در حدود ۵۰ تا ۱۰۰ خانه ارزان قیمت در سید نور محمد شاه مینه توسط قوای ساختمانی اعمار گردد .

۱۳-۶-۴۴ کارقیرریزی راه کابل و جبل السراج پایان یافت .

۱۴-۷-۴۴ کار حفر تونل عمومی پروژه برق آبی که آب را به پای توربین ها جریان میدهد خاتمه یافت .

۲۴-۸-۴۴ سند تسلیمی شاه راه تورغندی، هرات و کندهار توسط جلالتمآب محمد هاشم میوندوال صدر اعظم و جلالتمآب کریل مازوروف

منظور مطالعه پروژه مر تبه طب و قایوی که از طرف وزارت صحیه رویدست گرفته شده بکابل وارد شد .

۷-۳-۴۵ حکومت هند موافقه کرده يك شفاخانه مکمل و مجهز صد بستری اطفال در کابل تاسیس نماید .

در ساحه مخابرات

۸-۳-۴۵ هیأت افغانی عازم کراچی شده ، در باره تمديد چینل سیستم

بین کابل ، لاهور و کراچی و مخابره آن از طریق لاهور مذاکره نمود .

۲۳-۴-۴۴ مخابره مستقیم چینل سیستم بین کابل و لاهور رسماً افتتاح شد .

۲۹-۴-۴۴ کار تمديد لین چینل سیستم بین گرشک و هرات شروع گردید .

۳۰-۹-۴۴ اولین مخابره تلفونی بین پلخمری و کندز ذریعه چینل سیستم جریان یافت .

۴-۱۰-۴۴ دو دستگاه رادیو ترمینل برای ارتباط مخابره تلفونی بین المللی در مرکز وزارت مخابرات نصب شد .

در ساحه ساختمانی و عمرانی

۲۰-۳-۴۵ تصمیم گرفته شد کارته جدیدی بنام اکبر خان مینه در کابل تعمیر گردد .

۱-۴-۴۴ ریاستی بنام حفظ و مراقبت تشکیل شد که وظیفه آن حفاظه و مراقبت راه های کانکریتی، قیر ریزی پلها و تاسیسات آنها میباشد .

۲-۴-۴۴ اعلیحضرت معظم همایونی اراده فرمودند تا حکومت بمنظور بهبود وضع صحی و مدنی باشندگان نقاط فرسوده شهر کابل پروگرام عاجلی را برای از بین بردن این قسمت های شهر با در

- صدراعظم اتحاد شوروی در کندهار به امضا رسید .
 ۴۴-۸-۲۴ کار حفر تونل ماهی پر انجام یافت .
 ۴۴-۸-۲۷ دو نفر انجنیران ساختمانی و پلان گذاری مؤسسه دلتون ایالات متحده آمریکا بکابل آمده در اطراف پروژه های ساختمانی هفت مکتب مسلکی که از طرف وزارت معارف در کابل و ولایات آباد میشود مذاکره نمودند .
 ۴۴-۹-۲۲ شباغلی هیزل رئیس کمپانی ساختمانی تیلر دور انگلیسی بکابل آمده و با مقامات افغانی در باره هتل بزرگ بین المللی که در نظر است در کابل آباد گردد مذاکره نمود .
 ۴۴-۹-۲۲ وزارت فواید عامه قرار دادی را جهت محافظه و مراقبت شاهراه سالنگ با اتحاد شوروی عقد نمود .
 ۴۴-۱۰-۷ سنگ تهاداب فابریکه خوغن نباتی بست گذاشته شد .
 ۴۴-۱۰-۱۴ جدید مطبعه دولتی که توسط دستگاه ساختمانی افغانی آباد گردیده، بریاست مطابع دولتی تسلیم داده شد .
 ۴۴-۱۱-۵ ساختمان یک بند مقابل طغیان آب دریای هیلمند در چخانسور شروع گردید .
 ۴۴-۱۱-۱۷ کار احداث راهی که مرکز ولایت فراه را با شاهراه غزنی وصل میکند آغاز شد .
 ۴۴-۱۱-۸ سنگ تهاداب الحاقیه جمنازیوم پوهنتون کابل نهاده شد .
 ۴۴-۱۲-۱۱ کار ساختمان پل دریای چمچه مست تکمیل و مورد استفاده قرار گرفت .
 ۴۴-۱۲-۱۷ جلالتآب صدراعظم هدایت دادند تا جاده اطراف روضه مبارک و جاده های عمده شهر مزراش شریف قیرریزی گردد .
 ۴۴-۱۲-۲۹ کانکریتریزی تونل آب گردان پروژه برق آبی ماهی پر خاتمه یافت .

دکتر محمد اکرم معین وزارت معارف و سفیر کبیر آلمان حین امضای قرار داد

په آی خانم کښی د حفرياتو

د لومړنی مرحلې نتیجی

دا مقاله له هغه راپور څخه ترجمه شوی ده چه په افغانستان کښی دفرانسوی لرغون پيژند و نکو د هیئت مدیر ښاغلی برنارد د ۱۹۶۶ کال دمارچ د میاشتی په ۱۱ نیټه دپاریس اکادمی ته استولی دی. (اداره)

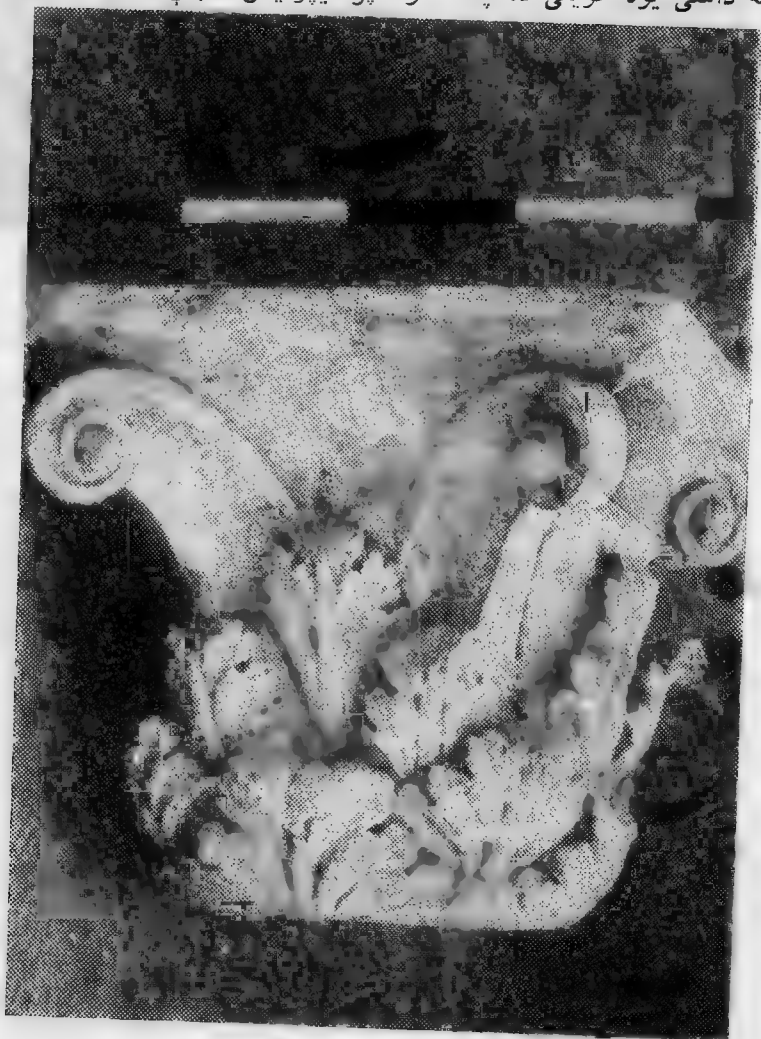
په افغانستان کښی د فرانسوی د لرغون پيژندونکو هیئت دافغانستان په شمال کښی دآمو او کو کچی د سیندنو دیوځای کیدلو په برخه د(آی خانم) په سیمه کښی دخپلو حفرياتو لو مړنی مرحله پای ته رسولی ده .

د حفرياتو چارو دوی میاشتی دوام کړی د ۱۹۶۵ د اکتوبر له لومړیو و رځو څخه د دسامبر تر اوایلو پوری چه کومی نتیجی لاس ته راغلی دی. د ۱۹۶۴ کال دمقدماتی حفرياتو څخه له پیدا شویو هیلو او امیدونو سره سمی دپیری خوښی وړ دی. د آی خانم کلی ته ورڅرمه پراخو کنډه والو یونیم کیلو متراوړدی او یو کیلومتره سورور ه ساحه نیولی ده. په دغو کنډه والو کښی یو ښار چه یو بالا حصار او یوه هم ښکتنی برخه لری شته او دغه ځای یو وخت د(یونانو، باختري) یو ښار ؤ چه مقدونی لوی سکندر دعسکرو له خوا دمرکزی آسیا دنیولو نه وروسته جوړ شوی دی. باختري د لومړی ځل له پاره دسیلو سید دامپراتوری

یو ولایت ؤ او د میلاد نه دمخه په دریمه پیری کښی یو خپلواک دولت شوچه د میلادونه دمخه تر دوهمی پیری پوری یی دهندو کش په شمال کښی دیو یونانی تمدن او دیو هیلنستیکی کلتور نمایندگی کوله. دا دولت تر هغه وخته پوری چه د لته ماورا ؤ نهر له لاری کړدو یوالو قبیلو هجوم را وړ مو جود ؤ بیا هم همدغو قبیلو هغه له منځه یووړ .

هغه آثار چه له دغو حفرياتو څخه لاس ته را غلی دی د هیلنستیک لوی ښاری تمدن ښیي . دغه تمدن داناتومی (د نننی ترکیی مرکز) نژدی ختیځ دسیلوسی یا پارت دامپراتوری دحوزی له تمدن سره چه په هغه وخت کښی پالل شوی او بشپړ شوی ؤ نژدی ارتباط لری سره ددی چه په دغه ځای کښی داورلگیدو (چه د ښار دپریښوولو ښه گنله کیږی) دپیری ویجاړی راو ستلی دی او بیا یرغلگرو گډوډی پکښی پیښ کړی دی بیا هم د (آی خانم) لوی حیرانو ونکی کنډ والی پاتی

شوی دی .
 په دغه ځای کېنې عمده کشف
 د معمارۍ او جوړونې هغه سبک
 دی چه داساسي مشخصاتو له مخي
 يوناني بلل کيږي. ځکه چه پلان ټي
 ديو يوناني ښار غوندي دی يعنی
 هغه داسي يوه حويلي ده چه څو
 دروازي (پورتي گيوس) لري د
 جوړونې شکل يې مستطيل دی
 او داسي ستني لرونکي دهليز پکښې
 شته چه د هرې پوره ستني نه
 وروسته يوه نيمکله ستنه پکښې
 دروله شوي ده. ديووال ټي په
 پرسپوليس کېنې دهغا منشيانو

د عمارت د مدخل سر ستني يومي ستني سر

د هليز ۱۸۵ ستنې د هليز منظر ه

د جمشيد د تخت په څير له پخواو
خامو خښتو څخه گډوډ جوړ شوی
دی او په بنسټ کښی یی ډبرې په
کار اچولی شوی دی. چه دغه ډول
معماری د نژدی ختیځ په حوزه او
مرکزی آسیا کښی هم معموله وه.
خو بنسټ یی د جمشيد د تخت نه
توپیر لری ځکه چه کار پکښی په
یونانی طرز شوی دی .
د کورنۍ د مجلو ستنو سر و نه د قیمتول
په پاڼو ښکلی شوې دی او د ستنو
بیخونه (قاعدې) په دوو ردیفو
کښی تراش شوې دی. داپوره او
نیمکله ستنې (اکانت) په گلانو او
پاڼو ښکلی شوی دی. او د ستنو
بیخونه په دوو ردیفو کښی تراش
شوی دی داپوره او نیمکله ستنې
د پیلتر په پاڼو او گلانو ښکلی شوی
دی د ائیس د دوو ستنو تر منځ

معماری نه پرته نوری برخی زیاتره
په کلاسیک طرز جوړی شوی دی.
په دغو آثار و کښی لویی آهکی
ډبرې د دوه سره میخونو او ډبرنجی
اتصالی لولو په واسطه سره نژدی
او نښلول شوی دی او له یو نانی
سبک څخه پکښی کار اخستل شوې
دی . په نیسه پارت کښی د ډبر و
د کار تکامل چه د دغو گنډه والو
معاصر دی هم بی ساری گڼل کیږی
د سنگ کاری دغه صنعت د کوشانی
عصر په معماری کښی چه له هغو
څخه وروسته رواج شوې دی هم
نه دی لیدل شوې او په سربخ کوتل
کښی کوشانی ارت د غربي سنگ
تراشانو کار نیسی .

په کپریل باندی د جوړ و شویو
ودانیو د پوښلو ترتیب بیانی د

بامونو غاړې دپانې په شکل ښکلی راوستل دهلینسټیک دمجلومعمارو یو بله نمونه راپه یادوی. بالاخره لکه چه پروسن کال مو دآی خا نم کودوری کتل نودغو سرو او تورو کودریو دکب په خیر غوریو او بشقابونو چه دپانو په نقشونو ښکلی شوې دی. د نزدی ختیځ د لرغونی حوزې له خاورینو سامانو سره شباهت درلود .

دښار ښکتنی برخی په مرکز کښې دمهمو آیدو په لړ کښې عمده خپړنه وشو له لیدنو او کښو څخه څرگنده شوه چه دغه برخه به د ښار یو مهم سیاسي او اداری مرکز ؤ ښایي دکوم حکمران مائې اویا کوم لوی بازار به ؤ.

په همدغه ځای کښې یو لوی او پردخ مستطیل ښار (۱۰۰ په ۱۴۰ متره کښې) موجود دی. چه ورڅخه را چاپیره دننوتلسو دروازی او د کورنټین سټنې راتارې شوی دی داسی ښکاري چه هغه ځای ته به دشمالی خوانه په یوه لویه دروازه چه په دواړو خواوو کښې ئې کوچنی کوچنی خونی جوړې شوې و ی. خلک ننوتل او داسی گڼل کیږی چه هغه خونی به دگارد دعلکرو له پاره جوړې شوې وی . ددغی دروازې دننی دیوال دکورنټین دوی سټنی درلودې چه ټول اجزا یی بیالاس ته راغلل .

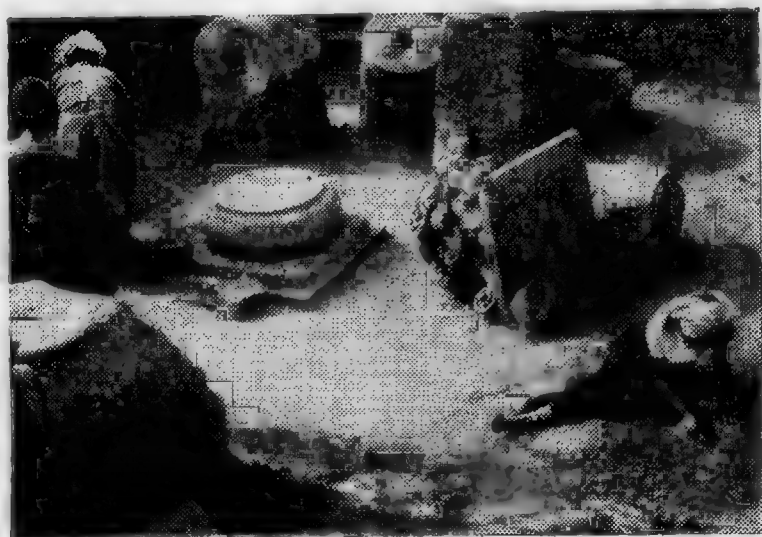
ددغی دروازې په مقابل کښې جنوبی دروازې دکورنټین یو لړ سټنی درلودی چه په څټ کښې یی دڅښتو په دیوال کښې یوه نیمکله پایه جوړ شوې وه . دغه دروازه په خپله منځنی برخه کښې یو لوی دهلیز ته (۱۷ په ۲۸ مترو کښې) ور خلاصیدله. په دهلیز کښې د کورنټین ۱۸ سټنی په دریو قطارو کښې چه هر یوه یې (۱۶) سټنی دلو دی ویشل شوې دی .

ددیوالو ترمنځ د نیم کله سټنو بیخونه (قاعدی) لیدلی کیږی. ددغه دهلیز په څټ کښې یوه لویه خونه شته چه دهغی دیوې برخی حفريات شوی دی او دهغی دنورو کیندنو آینه امید ښونکی وه ځکه چه ددغی کوچنی محوطی په حفريات کښې دنقاشی څوپارچی پیداشوې دی او دخونی دیوالونه په زمري غوندي اشکالواو څیروباندي ښکلی شوی دی .

دخونی تر څټ تقریباً پنځو س متره ور څخه لری یوبل ځای کیندل شوې دی چه هلته یوه بله مستطیله خونه راوتلی وه . ددغی خونی دیوالونه دلومړنی جویلي جنوبی دروازی په خیر دپرو په نیمکله سټنو باندي درول شوی دی ددغو نیم کله سټنو سمرونه هم په گلاټو او پانو ښکلی شوې دی چه تراوسه یی شنه، سره، تور او ژېړنگونه ساتلی دی .

ددغی خونی له غولی څخه مو یو زیات شمیر له گچو څخه جوړشوی شکلوونه راټول کړل خوله بد مرغه هغه ډیر خوړل شوې او ژوبل شوی دی . که څه هم ددغو شیانو

تخنيک شرقي دی دقاعدي (فيل وړيومونږ ته يقين راکړ چه بقايایي پايي) درستوالي. دانسانی اشکالو په يونانی عصر پوری تعلق لری بر جستگی او دلباسونو دټوپو بالاخره کومه بله کيندنه چه دښکتنې ظرافت او طبیعی والی یی د یوې ښار د بالا حصار په دیواله کېږي يونانی مفکورې نمایندگی کوی . وشوه داستحکام عظمت یی راڅرگند هغه کیندنې چه په برنسی ښار شو یعنی دبالا حصار مه خطیل کښې شوی دی د معماری په لحاظ برجونه له خامو خټتو څخه جوړ یی کوم مهم شی په لاس نه دی راکړی شوی او پراخوالی یی له شلومترو خوله هغه ځای نه پیدا شویو کود څخه زیات دی .

دای خانم : دحفریاتو د ستنی

نمیر څه لور نیتن

دهلی حفريات

هله يا «دهيوان تسناك هيلو» د جلال آباد د جنوب په اته كيلومترۍ كښې پرته ده دغه ځای په لرغونو وختو كښې د بودايي تهذيب او آرت يومهمه كز كڼل كیده پوهانو په دی باره كښې ډیر روایات ذکر کړي دي. ددوی له جملې څخه فیسن تسنگ (له څورلسمې پېړۍ څخه تر شپاړلسمې پېړۍ پورې) د خپلو لیدنو کتنو په نتیجه کښې چه کوم یاد داشتونه له دغه ځای نه تهیه کړي دي په هغو کښې یی هله ډیره ستایلی ده. دی وایی په هله کښې مې ددوه دیرشوزرو په شاوخوا کښې ستویې ولیدلې چه هغه دآرت له نظره ښکلې وی دغه راز معاصر ایتالو پوهاند توجی وایی چه لومړنی چینایی سیاح چه فیه سین نومېږي په «۴۰۲» میلادی کال کښې دپامیر له لاری سوات او گندارا ته تللی دی دغه سیاح پخپلو یاد داشتو کښې ویلی دی چه «د سپین غره له لاری هند ته ورسیدلم» ده هله دترقي په معراج کښې لیدلی او دغه سیمه یی دهیلوپه نامه چه پورته یی ذکر وشو یاده کړی ده. په (۵۲۰) میلادی کال کښې یوبل چینایی سیاح (سون یون) وروسته له هغه چه دواخان له لاری بدخشان ته ورسید دیفتلیانو قاتو بی «رېته» یی هم ولید او دهیلو سیمه یی ستایلی ده. وروستنی ډیره مشهور

سیاح لکه چه پورته وویل شول هیوان تسنگ دی چه د میلاد نه وروسته په ۶۳۰ کال کښې دکندهار، بلخ بامیانو او کاپیسا له لاری په لغمان کښې تیر شو او له همدغی لاری هلی ته ورسید چه په ۶۳۱ کال کښې له هغه ځای نه هند ته تللی دی. ده دنگرهار ولایت د(نه کی لوهو) په نامه یاد کړی دی او د هغه ځای لوی ښار یی دهیلو په نامه بللی دی. دهیلو په معبدونو کښې یی ښکلی ستو په مهمه بللی ده. په ۱۹۰۵ کال کښې د(په هند کښې دسون تسنگ سفرونه) کتاب د «دبلیوواترز» له خوا ترجمه او په لندن کښې چاپ شوی دی. ددغه کتاب د لومړی جلد په ۱۹۰ مخ کښې څرگنده شوی ده.

(دچین سیا حان په خپلو لیکنو کښې دنگرهار په ښار کښې یوه منطقه دهیلو په نامه یادوی چه هغه له هلی نه پرته بل ځای نه دی.) په ۱۹۲۵ کال کښې فبرای کورت دهغه ځای غونډۍ وکتلی او په همغه وخت کښې یی له هغه ځای څخه ځینی مسکوکات چه د لوی کنشکانوم ورباندی لیکل شوی و. پیدا کړل. شارل سان هلی ته ورڅرمه په یو ځای کښې خوځله حفريات وکړل او له دهغه ځای نه یی د بودا څو ناستی مجسمی چه له مسوڅخه په یونانی

طرز جوړې شوی و ی کشف کړی دی .

ده لیکلې دی چه دغه مجسمی د (رانگ پونس لیس) وینستان لری .

ده داهم لیکلې دی چه دلباس په وضع او دویښتانوپه آرایش کښې یی دهیلنستیک دهنر نښی معلومیری چه دا حقیقت بیانوی چه هیه په یوه وخت کښې هیلنستیک د هنر سره دمخامخ کیدویو مرکز و . چه دغه تمدن دباختري یونانیانولهخوا چه په دریمه میلادی پیری کښې دپخوانی آمو اوسند تر منځ حوزه کښې اوسیدل رواج شوی و . بودیزم چه دهند په شمال او شمال غرب کښې خپور شو دگریکو بودیک د هنر دمنځ ته راوستلو باعث شو دجغرافیایی حالت یعنی دهیلنستیک له موثراتو سره دمخامخ کیدونقطی په هرځای کښې په زیاته اندازه ځان ښی . په هیه کښې دهیلنستیک موثرات نسبت باختسر ته زیات دی .

دباختر سیمی حاصل خیزی وی او هرچا دهغو دنیولو میل درلود چه ددغه میل په مقابل کښې دفاع سخته وه .

په داسی حال کښې چه هیی د هندوکش ددفاعی موقعیت له مخی په پیړیو پیړیو کښې د آرامی زوند تیر کړی دی او ددغه ځای هنر مندانو دپیرو کالو په موده کښې ستوی پکښې جوړی کړی دی . ددغو هنری آثارو مطالعی په

حقیقت کښې دهی دتصویر ایستلو په اسالیبو کښې دهیلنستیکاموثرات په قوت سره څرگند کړی دی چه مونږ په دی لږ کښې بودایی سبکونه او ثانوی معبودونه اونور دمثال په ډول ذکر کولای شو .

په ۱۹۲۸ کال کښې فرانسوی لرغون پیژندونکی هیأت دپنځوسو په شاوخوا کښې ستوی او څو بودایی صومعی له خاورو څخه را ایستلی دی او د (۲۳۰۰) په ش و خوا کښې یی گچی سرونه په بیلو بیلو اندازو کشف کړی دی . او هغه درو حانیو، کا ستک خولی، لرونکو عسکرو، زاهدانو، او نورو ډیرو اتنیک نژادو خلوکو سرونه و و .

په ۱۹۲۳ کال د ای گا ډرچ په ذریعه د (جی.ای. ایف. ای) په نامه حفریات وشول دغه راز په ۱۹۲۶ او ۱۹۲۸ کلونو کښې دجی بار تور له خوا حفریات اوشول. ددغو څیړونو په اثر مهم فوق العاده آثار چه (۵۰۰) ستوی او په زرگونو دگچو مجسمی او دمجسمو سرونه پکښې و لاس ته راغلی دی. دهی او بامیانو آثارو ثابته کړی ده چه په هغو وختو کښې په افغانستان کښې بودایی دین زی ته ترقی درلوده دآثارو له مخی له شمال غربی هند سره دهغه وخت دافغانستانروابط له بلی خوا دغرب (هیلنستیک) د دآرت اغیزی تر اوسه پوری د دپخوانی ایران دآرت اغیزی په ښه

شان څرگنديږي .
دهیې په آثارو کښې دگندارا
په آرت اغیزی تر اوسه پوری د
لرغون پیژندونکو تر څپر نو لاندی
دی لکه چه یو فرانسوی پوهاند
پروفیسور دانیل شو لمبوژه چه په
افغانستان کښې یی زیاتی مطالعی
کړی دی او په هغه کښې یی د
گندارا دآرت د موجودیت خبره له
منځه وړی ده . دی په خپل کتاب
کښې لیکي :- «دگندارا آرت پرته
له دی چه په بودایی آرت دباختر
دآرت اغیزی دی بل څه نه دی.»
دی داهم لیکي چه دهیې ماهرآرتیستان
درلود چه حتی یونانی آرت یی چه
داسکندر دفتحواتو سره دغه ځای
ته راغلی و هم دځان کړ او خپل
آرت یی له لاسه ورنکړ . نوڅرگنديږي
چه هغه هغه لار وه چه لوی سکندر
ورباندی هندته تللی دی .
دهیې اساسی حفريات په ۱۹۵۵
کال کښې دالفر فوشی له خوا
شروع شول چه ددغو پلټنو په
نتیجه کښې بودایی معابد رابرسیره
شول .
ده ۴ کال دحمل په میاشت کښې
دریوتنو افغانی لرغون پیژونکو د
لومړی ځل له پاره دهیې په سیمه
کښې دلرغون پیژندنی په کار پیل
وکړ ددوی دفعالیت په اثر دیارلس
ستوبی او څو تاریخی آثار چه د
هیواد دآرت ډیره قیمتی پنگه گڼل
کيږي له دغه ځایه راوویستل شولې
داآثار دسلیت اوستوک له ډبرو

(دشگو اودمرمر او چونی دخمیری
له مخلوط) او پخی خاوری څخه
جوړ شوی دی چه تاریخی قدامت او
دلرغونتوب اهمیت ثابتوی .
پدی جمله کښې دبودا داسی یوه
څیره وه چه دی په یوه تاخچه
کښې ناست دی او پښوته نژدی
یی دفیل او زمري سر ونه لیدل
کيږي داسی معلومیږي چه زمري
داحترام له پاره دبوداپښی ښکلوی
دلته هغه مجسمی چه دبودا دتعلیم
او تفکر حالات ښیي دتذکر وړ دی .
ددغو آثار و له مخی چه لاس ته
راغلي دی لرغون پیژندونکی بیلی
بیلی نظریی لری یوه ډله یی عقیده
لری چه ددغی دوری آرت دکنشکا
دامپراطوری په وخت کښې شروع
شوی دی داځکه په کنشکا دخپلی
امپراتوری په قلمرو کښې ادیانو
او مذهبونو ته آزادی ورکړی ده .
له دی کبله چه لاس ته راغلي آرت
له کوشانی آرت سره ډیر شباهت
لری نو دهیې دآرت تاریخ ددوهمی
پېړی ل اواخروڅخه دپنځمی پېړی
ترشروع پوری تخمینولای شو .
دو همه ډله نظریه ورکوی چه دلاس
ته راغلو سندو له مخی هغه آثار
له خاوروڅخه جوړ شوی دی اوپه
ځینو آثارو کښې دهیلنستیک د
آرت زیات شبا هتونه لیدل کيږي
نو دهیې دآرت تاریخ د دوهمی
میلادی پېړی له شروع څخه تر
خلورمی میلادی پېړی پوری ټاکل
کیدلای شی .

دخونی له غولی څخه ۱۵۰-۲۵۰ سانتی مترو په شاوخوا کښې لوې والی لری .

سره ددی چه ددغو حفرياتو په نتیجه کښې دتمدن دری دوری څرگندی شوی دی یو شمیر له خاورو څخه جوړی شوی مجسمی هم لاس ته راغلی دی چه دآرت د جوړ وني دطرز او دهلینستیک د دوری سره شباهت له مخی داهمیت وړ دی. په دی حفرياتو کښې یو بل دارزښت وړ شی. دمونو کروم دیوالی رسم دی دارسم د غونډی له ختیځی بر خی څخه را ایستل شوی چه دڅلوروخواو ونه ورباندی دیوالونه را تاو شوی وو. دارسم

په هیه کښې لږ مړنی افغانی حفريات په ۱۹۴۴ کال کښې شروع شول دهغه وخت دپلټنو او لټونو په اثر ۱۳ ستوی لاس ته راغلی هر یو یی ۵۰-۱۵۰ متره لویه وه دغو ستو پو هغه مجسمی چه ورباندی جوړی شوی وی ساتلی دی په دی جمله کښې دبودا ذیلو بیلو حالاتو مجسمی شته چه هغه دده دینی او نوری حیاتی صحنی ښیي. له دغو مجسمو څخه ځینی ته ستوی دطبقاتو دوهمی او دریمی بوخی پوری ساتلی شوی دی لکه چه لیدلی کیږی ټولی دغه مجسمی دیو کرویل دپاسه موقعیت لری کرویل په ستوک پوښل شوی او

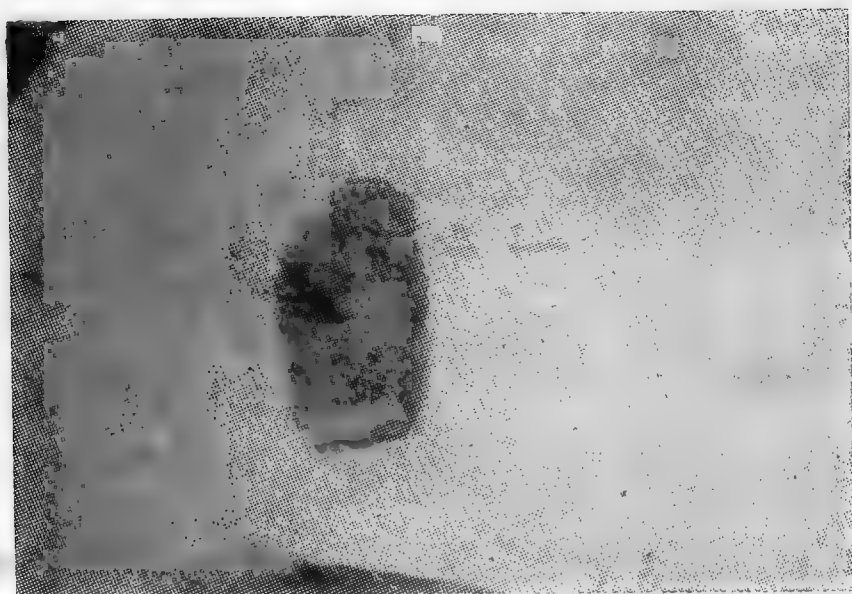
دهدی د حفرياتو څخه دسر یو شکل لاس ته راغلی

سر او هغه خاورین سر چه دوهمه برخه یی له منځه تللی ده خو دمخ او

ویشترانو نښې یې لیدل کیدی

یو ډېر ژر دې چه د یوې ستوپی له ډېر تیانو ډډوری سپړه زیات شېباهت
منځ څخه لاس ته راغلی دی. ددغې لږې لکه چه په دې وېستو وختو
خیرې لیدل شوی څه عجیب پیدا کیدی. د تاحکیمستان په کلچایان کښې
نوی څکه څه دغه سر د یو قاطر په ډپوکه چین کووه روسی لرغون
نموزت څسره دهغه او نیست له خوا ډېر ښه ویکول شوی. لاس ته داسې
چې شوی دې چه له خپل عص څخه لیدل شوی. د رافلی دې چه له دغې
څخه دمغه و ښایي دهغه څه هماغه څیړی څسره ویات شېباهت لری.
وخت درسو مو له مخې د کوم راهب لیدل شوی. خو هغه څو لږ آفلر چه له
خپل وې لیدل شوی. (۱-۱)
په دې مجسمه کښې یو بل شی (۹۰۶) سر او هغه خاورین سر چه
هم لیدل شوی هغه دا څه داسې څو همه برخه یی له منځه تللی ده
برخه او څسرو ویشترانو نښې یې لیدل کیدی. دمخ او ویشترانو نښې یې لیدل
دهغه وخت راهبان هیڅکله په دغه کیدی. دمخنی سر په یوه رشمه
صفت نه دی لیدل شوی دغه خیره او یاناج یو ښل شوی او دسر د دواړو

مجسمه چه دمخ نښی یی لیدل کیږی دېخی خاوری څخه جوړ شول ده او هغه دیو راهب سر دی چه ۳۰ ۳۵ درجی په زاویه کینوئی خواته مخ ترخوی دی

ځکه چه دهغه دمخ کرښی په عجیبه نازکی سره ایستل شوی دی دا کرښی ښیې چه یو تکره آرتیست هغه ترسیم کړی ده. په دغه مجسمه کښی وروځی د دماغ په برخه کښی یوه دبلې سره نښلول شوی دی او انسان ته یونانی مجسمی ورپه زړه کوی چه دبودایی آرت څخه ډیری لیری دی .

(۸-۱۰) سر دساختمان له نقطه نظر او دویښتانو دطرز له مخی دهیو له ټولو هغو مجسمو څخه چه ترننه پورې لاس ته راغلی دی فرق لری .

(۸-۱۰) مجسمه چه دمخ نښی

خوا وو نه یی دستر ویښتان پوره څرگند پری. که مجسمی ته څیر شوو به وینو چه دسر ټول ویښتان یی دتندی په برخه کښی را ښونه شوی او دیوی تزئیناتی آلی په شکل ځان ښکاره کوی. زیات امکان لری چه دا ویښتان به دیوی گیرا په واسطه سره راټول شوی وي. دویښتانو

دراټولولو دغه سبک په عمومی توگه دهیلنستیک دهجسمو په مخ کښی ښکاری. دهغو دمخ دفیروزو نومی ساختمان له ټولو څخه مهم او جالب

دی .

یې لیدل کیږي دېڅي خاورې څخه ننداری وې گرځولی ده. دافغانی جوړه شوی ده او هغه دیو راهب لرغون پیژندونکو د فعالیت په اثر

سر دی چه د ۳۰-۳۵ درجی په زاویه یې کینې خواته مخ گرځولی دی .
 دیارلس ستویې او څو تاریخي آثار چه دهیواد دآرت ډیره قیمتي پڼګه ګڼله کیږي له دغی سیمې څخه لاس

چه ښایي دبودا دژوندانه یوه صحنه یا کومه معجزه وی. ځکه د ژوندانه هغه صحنې او یا معجزه چه لاس ته راغلي ده داسې ښیې چه کوم راهب او یا کومه را هبه

دبودا کینې اړخ ته ناسته ده او مخ دآرت آثار زیات مومو تعجب په دغو آثارو کښې دهیلنسټیک

ونکړی چه یو وخت لرغون پیژندونکو عقیده لرله چه دهیې آرت د وضعیت صحنه ډیره جالبه او د

دمجسمې سر په رشمه او یاتاج پوښل شوی دی.

- د گندارا د آرت جز دی خو نن د پلټنو او پیدا شویو مجسمو څخه شى چه دوى په دغه وخت کښې وکړل هغه يوازی داوو چه خپل آرت يی هم ددوی په آرت ورغلاوه کړ چه دغه مخلوط آرت ځینی اوسنی پوهان د گريکو بوديک په نوم او ځینی نور یی د باختر او بوديک چه (گريکو باختر) نومېږی منځ ته راوستلی دی .
- که پوښتنه وشي چه د باختر آرت په څه ډول او څه وخت په هلمه کښې اغيزی پريښودلی دی ؟
- دغې پوښتنې ته دهی نوی حفريات ځواب وايی: او هغه دادی کله چه اسکندر په باختر کښې استوگن شو يونانی آرت چه د دوی له افتخاراتو څخه ؤ. دلته یی په منځ بوتلو .
- د گريکو باختر دکورنۍ دمنځ نه تللو او افغانستان ته دکوشانيانو دراتلونو وروسته دغه آرتستان د ننگرهار او هند خواته روان شول او په هلمه کښې یی استوگنه غوره کړه. ځکه چه دمنځه په هلمه کښې د آرت او صنعت مکتب موجود ؤ. دلته نوموړی آرتیستان دهی د مکتب ترتائیر لاندی رانغلل کوم تر څلورمی پېړی پوری ټاکلی شو.
- دخپلي امپراطورۍ په قلمرو کښې ادیبانو او مذهبونه آزادی ورکړی وه نو ځکه ددغې دوری آرت له کوشانی آرت سره ډیر شباهت لری او مونږ دهی د آرت تاریخ د میلادی دوهمی پېړی له اواخرو څخه د پنځمی پېړی تر شروع پوری اټکلو لای شو .
- ۲- دموندل شویو سندونو له مخی څرنگه چه دغه آثار له خاورو څخه جوړ شوی دی او ځینی آثار یی له هیلنستیک آرت سره شباهت لری نوځکه دهی د آرت تاریخ د میلادی دوهمی پېړی له پیل څخه تر څلورمی پېړی پوری ټاکلی شو.

۱۳۶ نفر مریضانی که بشفاخانه
ها طور اجرتی بستر گردیده‌اند
پول اجرت بستر آنها از جمعیت
تادیه‌گو دیده ، مبلغ ۱۰۷۰۰۰۰
افغانی.

۱۰- ادویه ایکه از دیپوی جمعیت
برای مریضان بی بضاعت داده شده
مبلغ ۲۵۰۰۰۰۰۰ - افغانی

۱۱- مریضانیکه توسط آمبولانس
های جمعیت بشفاخانه ها نقل داده
شده، ۲۲۵ نفر
مصرف تیل، مبلغ ۶۰۰۰۰۰۰۰ - افغانی

۱۲- از پروقیسوران محترم
پوهنتون خواهش گردیده تا همه
روزه بعد از سیاحت ۲ بعد از ظهر
در کلینیک جمعیت مریضان بی بضاعت
رامعینه نمایند که ادویه آن را
و اجرا شده.

ب- معاونت های اجتماعی :-

الف. داخلی
۱- برای یک هزار و هفتصد فامیل
مردم چخانسور کیمک نقدی و جنسی
از قبیل گندم ، رخت ، چای ،
پوره ، ادویه و همچنان از طرف

بتاریخ ۱۴ جوزای ۴۵ مجمع مرکزی سره میاشت
تحت ریاست والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی جمعیت افغانی
سره میاشت دائر شد

والاحضرت شهزاده احمدشاه رئيس خالى جمعيت افغانى سرهمياشت

سمت امریت تبلیغاتی دوسل گذشته

این اداره در سال گذشته طبق مرامها و خدمات جمعیت سره میاشت مجاهدانی نموده است. تبلیغات سره میاشت از اینکه توانسته است روابط مبعوثانی آن جمعیت را با اردن سری مطبوعی و نشری منسلت از راه کمک نشریه و نشریه اخبار و اطلاعات مربوط به جمعیت و نشریه نشریه نشریه نشریه و تحلیل روزهای سره میاشت پوشیده است. نشریه مطبوع سره میاشت در بیان گذشته عبارت است از:

۱- نشریه جمعیت طوفان غریب
چچک بهاسنیک روز صحت

۲- الم مصور تحت عنوان مرستون دینروز و امروز که تحولات و انکشافات اخیر مرستون را بصورت مقایسه نشان میدهد.

۳- رساله بنام سره میاشت جوانان که راجع به ماهیت و اهمیت سره میاشت جوانان و تاریخچه آن معلومات میدهد. باتذکر از فعالیت های جوانان سره میاشت.

۴- رساله تحت عنوان خانه خود را محفوظ دارید.

۵- ترجمه اثر شاعلی هائری دوناخت، موسس صلیب احمر و هلال احمر که از خاطره جنگ جوین و وحشت ناک سالفرینو و همچنان مفکوره ایجاد و تاسیس موسسات خیریه حکایه میکند.

۶- لیلان والده نام کتابی است که حیات یکی از پرستاران معروف و پیشقدم امریکا را شرح میدهد.

۷- رساله کوچکی بمناسبت روز جهانی سره میاشت نشر گردید و

افغانی برای مردمان بی بضاعت انج. بوریع گردد.

۱- برای نشست دندگان لغمان و نغسر هزار کمک گردیده مبلغ ۵۰۰۰۰۰ افغانی

۷- براغریب پروان مبلغ ۵۳۶۰۰۰ افغانی

۸- برای ۱۲ نفر مردمان پروان مبلغ هزار افغانی و یک اندازه نکه کمک گردیده است.

۹- برای پنج هزار لباس برای مردم غریب داده شد.

۱۰- برای یک هزار لباس برای مردم غریب داده شد.

۱۱- برای یک هزار لباس برای مردم غریب داده شد.

۱۲- مبلغ ۵۷۲۰۰۰ افغانی برای اشخاصیکه بنا جمعیت همکاری

نموده اند بخشش داده شد.

۱۳- در حدود پنج ملیون افغانی بریاست مرستون کمک گردیده است.

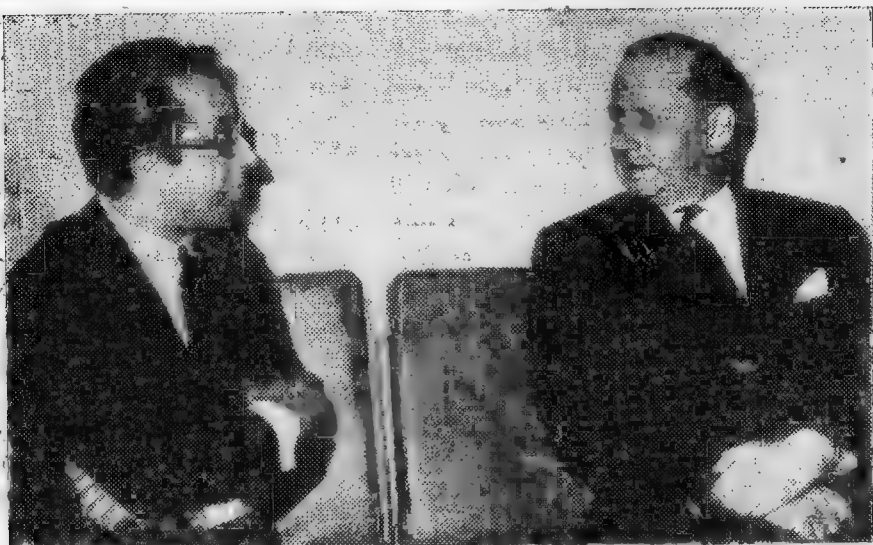
۱۴- برای پنج هزار و یک فامیل آسیب رسیدگان غوریان کمک نقدی گردیده است.

ب- خارجی

۱- نظر به طوفان پاکستان غربی مبلغ بیست هزار کله دار برای مصدومین طوفان آن مملکت کمک شده معادل یک لک افغانی.

۲- برای یک نفر سیاح آلمانی مبلغ یک هزار افغانی و بر علاوه نکت سرویس و کرایه هونل از پول جمعیت تادیه و کمک گردیده است.

۳- برای کدام لیک از طرف جمعیت کمک شده ۴۰۰ تخته کمپل و چهار هزار متر رخت و سه هزار جوړه بوت را بری فرستاده شده است.

والاحضرت شهنشاهه احمد شاه رئيس عالي جمعيت افغاني سره مياشت با شومسلي مدير جوانان ليگ ژينوا

در باره طرح پروگرامها و اهميت نقطه هزار قطعه

روز جهاني په جوانان سره مياشت ۱۵- ركلام هاي تبليغاتي لاتري

معلومات ميدهد و نشي شومسلي مدير ۸- معلومات ميستور شو سيلي لاند

جوانان ليگي در باره پروگرام ۱۰- ده هاي هره دم نصب شد

جوانان سره مياشت ۹- رساله مضمون پيام سره مياشت

و اردو ، از طرف تبليغات طبع و عنوان ، رايي ۱۶- به تعداد ده پايه و تيرين

در ايام هفته مخصوص در محفلها ۱۰- نشر به تحت عنوان ، سره مياشت

توزيع گرديد ۱۱- نشر به تحت عنوان ، باخند نصب گرديده است

قطره خون خود حياتي و نجات ۱۲- ليفلت خون مصور با فعاليت

بدهيد ۱۳- رساله مصور با معلومات

۱۴- طبع ركلامهاي مصور از ختم گرديده با طرح پروگرام خاصي

فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۱۵- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۱۶- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۱۷- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۱۸- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۱۹- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۲۰- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۲۱- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۲۲- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۲۳- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۲۴- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۲۵- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۲۶- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۲۷- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۲۸- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۲۹- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۳۰- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۳۱- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۳۲- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۳۳- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۳۴- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۳۵- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۳۶- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۳۷- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۳۸- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۳۹- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۴۰- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۴۱- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

۴۲- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود ۴۳- فعاليت هاي جمعيت ما به حدود

ترتیب شده بود که در آن از طرف مدیران لیسه ها و متعلمین و متعلمات بیانییه های جذاب ایراد گردید . فلم های که از مفکوره و خدمات جمعیت افغانی سره میاشت نمایندگی میکرد به معرض نمایش قرار گرفت که طرف دلچسپی و استفاده حاضرین واقع گردید . در ولایات نیز مطابق پروگرام از این روز استقبال شد . شعارامسال روز بین المللی صلیب احمر و هلال احمر خدمات صلیب احمر سرحد ندارد ، آمریت تبلیغات هفته دوبار فلم های تربیوی و تفریحی توسط نمایندۀ خود به مشمولین مرستون نمایش میدهد و مشمولین مرستون از آن استفاده های خوبی می نمایند .

در تزیید اعضای چارگانه اعضای جمعیت در سال ۴۴-۲۰ فیصد افزایش بعمل آمده که فعلا جمعیت ما در مرکز و مربوطات ۸۳۶۲۹ عضو دارد افغانی سره میاشت .

آمریت تبلیغات علاوه از طبع نشرات متنوع دو ماه در دو ماه مجله نشر میکند که طور مجانی به مکاتب و وزارتخانه ها توزیع میشود همچنان همه نشرات خود را به یکصد و پنج صلیب احمر دنیا با سفارت خانه های افغانی مقیم خارج و نمایندگی های خارج در کابل ارسال میدارد .

جمعیت افغانی سره میاشت در مقر خود کتابخانه منظمی دارد که دارای کتب متنوع علمی سیاسی ، ادبی ، طبی وغیره میباشد . برخی از ذوقمندان از مطالعه کتب مذکور استفاده مینمایند .

معارف ، دفاع ملی ، اطلاعات و کلتور ، صحیه ، ریاست ، پوهنتون کابل ، حربی پوهنتون ، موسسۀ نسوان سهم بارزی گرفته بود . ضمناً بناغلی وزیر دفاع ، معارف ، وزیر اطلاعات و کلتور ، رئیسۀ دمیرمنو تولنه ، مدیره شفاخانه زایشگاه بالنوبه به مطابق پروگرام مرتبه بیانییه های از رادیو افغانستان ایراد نمودند . هکذا در برخی از مکاتب شهر و لیسه ها پروگرامهای فرعی و محافل تشکیل داده شده بود که در آن بیانات ایراد و مقالاتی راجع به هفته مخصوص برای حاضرین قرائت شد .

همچنان دعوت بزرگی از طرف والا حضرت رئیس عالی جمعیت در هوتل کابل منعقد شده بود که در آن وزراء و کوردیلوما تیک مقیم کابل با خانم های شان اشتراک ورزیده بودند . یک گروپ شصت نفری جوانان خارندوی در شهر بجمع آوری اعانه پرداخته این پول به حساب جمعیت تحویل شده است . ۱۹- روز صحت که بتاریخ ۱۸ حمل ۴۵ از طرف مؤسسۀ صحت عامه وزارت صحیه تجلیل گردید جمعیت افغانی سره میاشت نیز در برگزاری آن سهیم بوده و یک تعداد نشریه های خون در محفلیکه در تالار صحت عامه ترتیب شده بود به مدعوین توزیع گردید .

۲۰- روز جهانی سره میاشت ها و صلیب احمرها ، شیرو خورشید سرخ بتاریخ ۸ می مطابق ۱۸ ثور از طرف افغانی سره میاشت و نمایندگی های سره میاشت در سرتاسر مملکت استقبال گردید ، در لیسه های مرکز محفل های بدین مناسبت

آمریت اداري سره میاشت

درې پهلوی اجرای وظایف روزمره اداري این جمعیت برای تقویه عالی جمعیت کوشش هائی نموده است. و وضع مالی و پولی جمعیت را تنظیم کرده است.

باساس راپوریکه تهیه شده، عواید جمعیت افغانی سره میاشت در سال ۱۳۴۴ فیصد نسبت بعواید آن در سال ۱۳۳۳ زیاد تر بوده است.

اینک بغرض مزید اطلاع علاقمندان راپور عواید و مصارف جمعیت تقدیم میشود.

۱- مفاد خالص لاتری بعد از توزیع

۱۰۳۱۰۸۹۹۹۱۶	جوایز
- ۴۹۴۰۰۰	۲- حق العضویت ها
- ۱۶۵۵۹۷۸۲۰۵۰	۳- دو فیصد مالیات که توسط وزارت مالیه جمع آوری شده
۱۱۹۵۰۸۰۲۲	۴- اعانه های مختلف
- ۴۵۴۷۲۶۶۰۵۹	۵- مفاد اسهام و حسابات امانت
- ۱۱۸۳۰۴۰۲۵	۶- عواید هفته مخصوص
۱۲۹۷۷۰۰۰	۷- عواید جنتری
- ۲۴۲۰۷۰۱	۸- عواید پیچکاری مراکز صحي
- ۲۵۸۷۰۰۰۰	۹- کرایه تعمیر
- ۵۹۷۵۵۳۰۲۰	۱۰- عواید ۴۵ فیصد سرکس
- ۴۱۰۴۲۲	۱۱- بازگشتی ها
۳۳۲۳۳۸۱۴۰۵	مجموعه

امداد ها ایکه بشکل متفرقه - نقد و جنس - شده است

۴۳۴۷۹۷۵	۱- نسبت سیلاب جبل السراج و پروان امداد - نقد و جنس
- ۲۵۰۰۰۰۰۰	۲- نسبت سیلاب چخانسورکمک نقد و جنس
۴۵۰۰۰۰۰۰	۳- امداد بمرلمان پامیر خورد و بزرگ نقدی و جنسی
- ۸۳۵۳۱۷۳۰۵۳	۴- امداد بصورت مختلف برای غربای داخل مملکت
- ۴۸۷۲۹۷۷۰۷	۵- بمرستون نقد و جنس
- ۱۴۸۰۲۱۷۸۰۲	۶- امداد بخارج مملکت نقد

مصارفات:

۱۵۰۶۱۰۰۹۱	۱- معاشات بعه حق الزحمه و ماکولات
- ۳۴۶۴ - ۴۰	۲- سفر خرج بداخل و خارج مملکت
- ۵۷۵۰۹۵۱۰۶۹	۳- مصارفات خریداری و تعمیرات و غیره.

خدمات ریاست مرستون در سال ۱۳۴۴

الف:-

۱- تعمیر پرورشگاه که شاید قبلاً برپور آمده باشد يك تعمیر دو منزله پخته کاری و مجهز با تمام وسایل عصری له در آن ۱۶۰- نفر طفل مرستون تحت نظارت معلمین داخلی و خارجی تربیه شده و امور آن بوسیله يك عده کارکنان داخلی با اداره ریاست مرستون پیش برده میشود بستره ها . چپرکتها . لباس . پوشاکه . تغذی . سامان موسیقی و تفریحی تماماً به سیستم عصری میباشد و روی يك پروگرام منظم کار میشود.

۲- در پهلوی دیگر احتیاجات پرورشگاه یکی هم تعمیر دو منزله دوبي خانه عصری است که مجهز با وسایل ماشین رخت شویی و تانك فشار و اتوکاری و غیره می باشد و فعلاً در آن فعالیت رخت شویی و اتوکاری لباس های شاملین پرورشگاه ذریعه ۴ نفر مستخدمین داخلی جریان دارد و روزانه ۵۰ پارچه شستوشو و اتو میگردد.

۳- يك باب اطاق جدید بالای چاه تانك فشار قسم پخته کاری به مصارف ۱۰۰۰۰ - اف اعمار شده

۴- در پرورشگاه يك سیستم مرکز گرمی تهیه شده و کار آن ۹۵ فیصد تکمیل شده .

۵- پهره دار خانه های چوبی و دیوار های چوبی بنابر ایجابات و تقاضای امور در اطراف پرورشگاه به مصارف ۴۴۵۶۷ - اف ساخته شده و مورد استفاده قرار گرفته.

۶- بر علاوه میدان سپورت سابقه يك میدان سپورت با سرکها و جوی ها ، وکیل کاری ، گل کاری

و غیره لوازم آن ترتیب شده و کار آن ۷۵ فیصد تکمیل شده .

۷- يك چاه عمیق بطول ۳۷ متر دورتر از پرورشگاه نظر بضرورت برای رفع کثافات مطبخ پرورشگاه تهیه شده .

۸- امور سپورتي روی يك پروگرام منظم ذریعه يك نفر معلم سپورت که از وزارت معارف رسیده و یکنفر معلمه خارجی رضا کار در جریان است و هر روزه در ختم سپورت بعد صرف شیر و ویتامین دوش نیز میکنند.

۹- برای ۱۶۰ طفل پرورشگاه و ۱۶ نفر از مشمولین که شامل مکاتب شهری هستند و از صنف اول الی صنف ۱۱ بدروس مشغول اند ، وسایل نقلیه و کتب درسی و قرطاسیه و سایر لوازم تهیه شده که از برج میزان ۴۴ الی اخیر ثور ۴۵ - ۱۶۲۹۹۴ - افغانی مصرف شده .

۱۰- برای ۱۶۰ نفر شاملین پرورشگاه ۲۰۳ نفر مشمولین که در ۲۴ ساعت اعاشه میشوند از برج میزان الی اخیر ثور ۴۵ مبلغ ۶۳۸۳۱۸ - اف تغذی و مبلغ ۳۱۸۳۸۰ - اف پوشاکه و مبلغ ۱۴۲۹۱۳ - افغانی بستره جدید تهیه و توزیع شده .

۱۱- برای تنویر پرورشگاه و مشمولین از برج میزان الی اخیر ثور مبلغ ۱۴۳۷۲ - اف محصول برق و مبلغ ۶۶۴۷۵ - اف مصارف روغنیا ت پطرو ل و دیزل مصرف شده .

۱۲- برای تعمیر مرستون ترمیم و سفیده کاری ۴۰۶۴۲ - اف و سفیده کاری ظروف مطبخ پرورشگاه و مشمولین ۶۱۳۷ - اف مصرف

شده!

۱۳- برای طبخ طعام و حمام و غیره مبلغ ۱۰۰۹۷۴ - اف چوب و سنگ ذوغال تهیه شده .

۱۴- یکپایه تیلیفون سوچپورد ده لینه با دو پایه تیلیفون کیبلی از وزارت مخابرات خریداری و بکار انداخته شده و عنقریب ۸ پایه تیلیفون دیگر نیز تهیه خواهد شد.

ب - کودکستان .

۲۵ طفل از ۲۳ - الی ۵ ساله در کودکستان تحت تربیه قرار دارند که توسط دو نفر معلمه های لایق باطاق های معین ترانه ها اتن های ملی دروس الفبا و عدد نویسی و بعضاً سنپورت های خفیفه بالای شان تطبیق میگردد و بوقت معین در پرورشگاه تغذی میشوند و استراحت دارند اسباب بازی از هر قبیل تهیه و توسط معلمین مورد استفاده شان قرار دارد .

ج- شعبات صنعتی:-

شعبه خیاطی که توسط یکنفر معلم خیاطی و یکنفر معلمه رضا کار آلمانی ایفای وظیفه میکنند ۲۹ نفر طلبه دارد که بعد از فراغت ساعت درسی مکتب د ر آنجا ز نها ودختران ، کار میکنند و فن برش دوخت را می آموزند و از برج میزان ۴۴ الی اخیر ثور ۴۵ بر علاوه ترمیم و اصلاحات دریشی و لباس های اطفال مکتب ۴-۲۸ پارچه لباس و غیره را نیز برش و دوخت کرده ومورد استفاده قرار داده .

د-شعبه بوت دوزی:- این شعبه ذریعه یکنفر معلم رهنمائی میشود ۴۱- نفر طلبه بعد از ساعت درسی مکتب در آنجا کار میکند و ۹ نفر از مشمولین غیر مکتب نیز در آن

افزوده شده صرف فن بوت دوزی را می آموزند از برج میزان الی اخیر ثور ۴۵ - ۲۱۷ جوره بوت برای شاملین و یکصد کمر بند برای دریشی طلاب مکتب و ۲۴ جوره بوت فرمایشی جهت فروش ساخته اند و ۷۲۰ جوره بوت و ۴۷ عدد بکس طلاب را ترمیم کاری نموده اند و به تعداد ۴۰۰ جوره بوت رویه چرم کرم تحت کاراست که ۵۰ فیصد کار آن انجام یافته .

ه - شعبه نقاشی ، این شعبه که از مدت کوتاهی بکار شروع کرده در آن ۲۲ نفر طلبه مکتب بعد از فراغ مکتب تحت نظر یکنفر معلم رسامی و نقاشی می آموزند .

و- شعبه نجاری این شعبه ذریعه یکنفر معلم رهبری میشود و در آن ۴۱ نفر بعد از فراغت ساعت درسی مکتب و ۵ نفر از جمله مشمولین غیر مکتب در آنجا کار میکنند و فن نجاری را بسیستم عصری می آموزند بر علاوه ساختن دروازه . کلکین میز و چوکی . الماری و غیره را کار میکنند و می آموزند و هم يك تعداد سامان مورد ضرورت ذریعه آنها ساخته شده که رفع احتیاج خود مرستون از آن بعمل آمده و تنها مآ نجا ری اعم از ترمیمات دروازه ها . پوشش ها، خامکوب ها وغیره لوازم چوبی باساس نقشه و کندن کاری را بصورت نظری و عملی می آموزند و برای کمبود تماماً شعبات میز و چوکی و الماری روی کار است .

ز- شعبه نافت:- این شعبه تحت رهنمائی یکنفر معلمه بافت و گل دوزی اداره شده و ۲۵ دختر پرورشگاه و مشمولین در آن کار میکنند که وسایل آن تهیه و به

- دسترس شان گذاشته میشود و بافت از قبیل بنیان و جاکت به انواع مختلف ذریعه دست و همچنان گل دوزی از قبیل پوش بالشت و سرمیزی و سر کوچی، دسترخوان و غیره با انواع مختلف ذریعه سوزن دستی آموخته شده و جریان دارد .
- ح- آمریت خدمات :- این شعبه از ۲۰۳ نفر که مرکب از فامیلی ها و ملنک های مردانه و زنانه میباشد اداره میکند این مشمولین که در ۲۴ ساعت اعاشه میشوند البسه و بستره و مفروشات و غیره لوازمات و تغذی میگیرند از جمله نفری مذکور آنها بیکه توان کار را دارند بشعبات صنعتی به مطبخ بهد و بی خانه ، بصفای باغ و سرک ها و آب رسانی بطرف شوئی - اتوکاری ، پرستاری حیوانات و نگرانی اشجار و تربیه اشجار و گل ها و غیره کار میکند و ازین درك اجرت نیز اخذ میدارند .
- ط- آمریت املاك :- این شعبه از برج میزان ۴۴ الی اخیر ثور ۴۵ از ۲۵۰ جریب زمین زراعتی اشجار مثمر و غیر مثمر و تربیه گل ها و بته های زینتی و ارسی کرده درین اواخر بكمك و رهنمائی مامورین فنی زراعت به تسطیح زمین های زراعتی و بذر سبزیجات ۵۷۱ سیر در ساحه ۱۲۹ جریب زمین و ترتیب سرکها و جوی ها و کرد بندی و گل کاری ها و ترتیب میدان های سپو رت و انگور باغ و غرس ۳۲۵۰ نهال های مثمر و غیر مثمر اقدام کرده و يك سرک جدید از جنوب بشمال بین زمین های مرستون بطول ۶۱۱ و عرض ۶ متر کشیده و پر کاری نموده که کار آن ۸۰ فیصد به كمك افراد قوماندانی قوای کا و و دوپایه ماشین تراکتور و بلدوزر و زرات زراعت و آبیاری پیشرفته است .
- ی- مدیریت صحیه ، این شعبه تحت اثر یکنفر دكتور و دو نفر نرس و یکعه پرسونل فنی و غیر فنی در طول ۸ ماه در داخل بستر شفاخانه و خارج شفاخانه درپولی کلینك معاینه و بانسمان و بیچکاری شده اند و مریضانی که سروی کرم امعا و واکسناسیون چیچک و کولرا و تبرکولین تست و اکسن وب ثج شده شیرو و یتا مین گرفته اند جمله ۸۹۸۹ نفر و ا رسی شده اند و نیز مبلغ ۱۴۷۰۹ - افغانی را از بازار ادویه خریداری کرده اند .

افغانستان و ملل متحد

پروژه امداد تخنیکي ملل متحد در افغانستان

ملل متحد در قطار مساعي سياسي خود که اهم آن مساله حفظ صلح جهاني ميباشد يك جنبه بسيار مهم و عمده دگر دارد که البته اين جنبه مثل مسايل سياسي، سر و صدای زيادی نيمداشته باشد ولی بلاشبهه در تمام ممالك رويانکشاف بنظر اهميت ديده ميشود.

جنبه مهم و بي کم سرسرو صدای ملل متحد عبارت از معاونت و همکاري فني آنست بحيث يك وسيله نامالك انکشاف يافته استفاده بپيوند معاونت و همکاري ملل متحد با ممالك رويانکشاف در ساحات خيلى مختلف و مخصوصاً در ساحات حياتي صورت ميگيرد که بلاشبهه در همه جا بحسن نظر ديده ميشود.

اين همکاري و معاونت در افغانستان نيز از طرف ملل متحد صورت ميگيرد که طی سال های متعدد مفيد، ثمرهم بوده است. همکاري ها و معاونت های ملل متحد را که طی سال های گذشته در افغانستان صورت گرفت با استفاده از مدارك و ماخذيكه از طرف اداره مذکور در افغانستان نشر گرديده با رعايت اختصار در اين جا برای استفاده خوانندگان عزيز تقدیم ميگردد. اداره

اداره اطلاعات ملل متحد

همکاري و مضامين و فوتو های ارسالي مرکز اطلاعات را طبع و نشر مينمايند در روزهای خاص (مثلاً روز منشور ملل متحد، روز حقوق بشر، روز سالگريه ملل متحد) از طرف روزنامه های شان وقف نشر مطالب در باره ملل متحد گرديده بود، کتابخانه مرکز اطلاعات ملل متحد همهروزه از ساعت (۸) صبح تا ساعت (۴) عصر بروی مراجعين باز بوده و با يکده زياد اشخاص که به معلومات درباره سازمان ملل متحد، نمايندگيهای اختصاصي متعدد آن

اداره اطلاعات ملل متحد در کابل بوسيله نشر مطالب در روزنامه ها و مجلات افغانی و هم توسط طبع وسايل جداگانه، معلومات به هم ميرسانند، پروگرام هفتگي راديويي آن چهارشنبه توسط راديو افغانستان به حقايقی که موضوع بحث مسائل عمده جهاني را تشکيل ميدهند روشني مي افکند اين پروگرام يك هفته بزبان دری و يك هفته بزبان پشتو به تناوب برود کاست ميشود، در نظر است هفته دوبار نشر گردد، مطبوعات افغانی به طيب خاطر با اداره اطلاعات

امور تشکیلات و اداره دستگاه تدریجی امور، بطور واضح تعیین هم‌آهنگی و ارتباط کارها و پیشبرد گردیده است در ختم پلان پنجساله اول هشت پروژه تاسیس شده بود و هدف پلان پنج ساله دوم که دوره آن از سپتمبر ۱۹۶۱ تا سپتمبر ۱۹۶۶ تعیین شده است، عبارت از هفده پروژه بود و از جمله تا به حال یازده پروژه تاسیس گردیده و با این طریق مجموع تعداد پروژه ها به نژده پروژه میرسد تعداد نفوس که از طرف این پروگرام مستفید میگردد بالغ بر یک ملیون نفر است که انتظار می رود چهارده پروژه دیگر در سال جاری شروع شود.

پلان پنج ساله دوم عبارت از بیست و پنج پروژه بوده و احتمال دارد تعداد پروژه ها از این هم تجاوز نماید. ابتدا چند پروژه در اطراف کابل آغاز شد خط مشی اصلی آن توسعه پروژه های جدید به مناطق صعب العبور و کوهستانی بوده و فاصله آن دور و خسته کننده میباشند. این امر البته نه تنها بر کیف و اندازه کار در مناطق پروژه ها تأثیر داشته بلکه نظارت و مراقبت رانیز فوق العاده دشوار ساخته است. قسمت عمده پروژه ها در مناطق جنوبی و شرقی کشور و در میانه سلسله های هندوکش قرار دارد، صفحات شمال و غرب بعداً در پروژه ها شامل ساخته خواهد شد. برای آغاز پروژه های جدید مناطق بطور مفصل سر و ی شده است، در طی دو و یا سه سال

و تحقیقات و تتبعات وسیعه از نشرات سابقه ملل متحد راجع به سیانس، تکنولوژی، صنعت، تجارت و مسایل اقتصادی و اجتماعی میباشند ابراز مساعدت میکند.

علاوئاً کتب مطبوعات و اسناد کتابخانه فوتو هائیکه فعالیت های ملل متحد را در سرتاسر گیتی بشمول افغانستان نشان میدهد نیز فرستاده میشود و فوتو های مذکور همه وقته از طرف اداره اطلاعات بائر تقاضای ناشرین بادارات روزنامه ها سپرده می شود دلچسپ دیگر در باره ملل متحد در مدخل عمارت دفتر اطلاعات نیز به غرض اطلاع عامه گذاشته میشوند.

اداره اطلاعات ملل متحد فلمهای مختلف را نیز از اداره مرکزی بدست می آورد که آنها را مؤسسات عرفانی و بعضاً دوایر حکومت مخصوصاً به تقویت احتفالات ملل متحد امانت گرفته و به معرض نمایش قرار میدهند از حیث تاسیس اداره اطلاعات ملل متحد در کابل که بسال (۱۹۵۹) صورت گرفته یک تعداد زیاد کتب کوچک وسایل روی موضوعات مختلف مربوط به ملل متحد به زبان های دری و پشتو طبع و نشر گردید، است. نشریات مزبوره به پیمانه بزرگی مورد ضرورت طلاب مکاتب قرار میگيرد.

انکشاف دهات

پروگرام انکشاف دهات در افغانستان از پروگرام های مهم میباشند در پلان پنجساله دوم مقاصد اهداف، در ساحه های مختلف،

اخیر بعضی از متخصصین ملل متحد در انجام این سروی ها شرکت داشته و در نتیجه کیف موضوع قابل استفاده بود این سروی ها بطور قابل ملاحظه بهبودی یافته است کارگران دهاتی بطور عموم از چنین مناطق استخدام شده این امر مسئله دوام دار و رضائیت کارگران را که برای انجام امور در ردیف اول قرار داد تأمین میکنند . در بدست آوردن تعداد کافی افراد تخنیکي یونیسیف بالخاصه دو کتوران ، مشکلاتی موجود است ریاست انکشاف دهات که در تشکیل جدید مربوط وزارت داخله شده، بحث اداره مرکزی عهده دار امور پروگرام انکشاف دهات میباشد . در تعیین پالیسی این ریاست ، از طرف شورای عالی انکشاف رهبری میگردد ، رئیس این شوری خود صدر اعظم و اعضای آن ووزرایی می باشد که امور وزارت خانه های مربوطه شان از جنبه تخنیکي و به موضوع انکشاف دهات رابطه دارد . در ولایات نیز شورای انکشاف دهات ولایات که شخصی والی رئیس آن میباشد وجود دارد . هم آهنگی و ارتباط بین دوایر بیش از پیش آن میباشد اجراء می شود با همکاری بیشتر تمامی دوائر ذی علاقه کمیسیون انکشاف دهات میتواند

نسبتاً زیاد است یکنفر مدیر عمومی انکشاف دهات تعیین شده است انتظار میرود که این شخص بحیث منشی انکشاف دهات در نزد والی خدمت کرده و کار انکشاف دهات را با آمرین دوائر حکومتی و دیگر وایان انتظام بخشد ، در ساحة پروژه ها کمیته های مشورتی تشکیل گردیده است و شورا های انکشاف دهات به سوبه قراء موجود میباشد ، نقشه این دستگاه ارتباطی و انتظامی بطور کلی خوب شرح گردیده و در جائیکه رهبری آن بدرستی صورت گرفته و ابتکار نشان داده شده نتایج خوبی داده است ولایت پکتیا دارای تعداد بیشتر پروژه های انکشافی دهات در کشور میباشد . این منطقه عقب مانده مخصوصاً برای انکشاف منظم و سریع انتخاب شده است والی پکتیا آمر ریاست انکشاف پکتیا بوده و با این سمت تمامی پروگرام انکشاف را درین ولایت پیش برده و با آن هم آهنگی می بخشد . یک هیئت عالی در مرکز عهده دار تعیین خط مشی و رهبری پروگرام مذکور می باشد . یکنفر مدیر عمومی ریاست انکشاف دهات در ولایت پکتیا مقرر شده باوالی در توسعه و انتظام کار و همکاری بین تیم جرمنی که بیشتر مصروف مسایل محلی می باشد و دوائر مربوطه انکشاف دهات در این پروژه معاونت مینماید نتایج حاصله از این سیستم

انتظامی کار میکند این طرز کار ممکنست بحیث نمونه انکشاف در دیگر ولایات بکار برده شود . تربیه افراد جزء از پروگرام کلی انکشاف

بطور مؤثر کار کرده و هم آهنگی و انتظام مفصلی را در اجراء پروگرام تأمین نماید . در ولایات شورا های بریاست وایان تشکیل یافته که اعضای آن مدیران دوائر مختلفه حکومتی میباشد در ولایت پکتیا که تعداد پروژه هادر آن نجا

متخصص مؤسسه خو را که و زراعت جهان به افراد در تطبیق پروگرام زراعتی مشوره می‌دهد مؤسسه کار و کارگر د و نفر متخصص را در دسترس گذاشته است که یکی در شق کوپراتیف ها و دیگری در شق چرمگری خدمت کنند. یونیسف مرادو سامان لازمه را برای پروگرام های مختلفه تهیه کرده است.

نفوس شماری:

یکنفر متخصص نفوس شماری با یکنفر معاون اونفوس شماری شهر کابل را تکمیل نموده است حالا نتایج آن باصول عصری جدول بندی میشود. در نظر است تا از پروژه مزبور بحیث پروژه نمونه و امتحانی جهت نفوس شماری آینده در سرتاسر مملکت استفاده شود. فیلوشپ هائیکه در این ساحه اعطاء گردیده قرار آتی است:-

- ۱- فیلوشپ در شق هایدرولوجی
 - ۲- فیلوشپ در شق برمه کاری ،
 - ۳- فیلوشپ در تخنیک اداري ،
 - ۴- فیلوشپ در شق کیمیاوی آب .
- تا اوایل آگست سال جاری از مدت تعلیم سه نفر از طلاب شق هایدرولوجی در امریکا يك و نیم سال میگذشت و یکنفر طلبه شق اداري در جولای ۱۹۶۵ به تعلیم آغاز کرده است چهار تن از جمله هشت نفر از مامورین بین المللی بشمول رئیس پروژه صورت گرفته و پس از سنجش دقیق سامانیکه از لحاظ شرایط عملیات هدف های کلی و بودجه موجوده ضروری می باشد ، آماده ساخته شده است. پلان و جدول کار که ساحه و مدت

دهات را تشکیل داده و بعد تر این پروگرام بطور قابل ملاحظه ئی توسعه و بهبودی یافت کورس های مسلکی و تذکاری برای مامورین کمپ های مخصوص کلان شوندگان قراء و تربیه کارگران برای بهتر ساختن امور خانگی و کورس های تحقیقی برای تشکیل دهندگان کوپراتیف و مامورین نظارت بر تعمیرات لازمه برای بعضی از ساختمانها مربوط پروگرام تربیه گردید برای بهبودی وضع مرکز تریننگل حکومتی و تسهیلات دیگر مساعی مداوم مبذول میگردد . يك کتابخانه بسیار مجهز هم اکنون تاسیس گردیده و يك ماشین چاپ که سامان لازمه آن قیلا رسیده است بزودی نصب خواهد شد . همچنین برای تاسیس يك عکاسخانه و بهبودی انتشارات بدل مساعی صورت میگیرد برای مشوره و معاونت در پلاننگ و تطبیق این پروگرام مؤسسه ملل متحد و موسسات اختصاصی آن در حدود دوازده نفر متخصص را در دسترس گذاشته اند ، اداره امداد تخنیکي ملل متحد بدین منظوریك نفر مشاور عالی انکشاف دهات يك نفر متخصص انکشاف دهات (برای پروگرام نسوان) یکنفر متخصص تریننگ یکنفر متخصص خانه سازی دهات را با يك نفر ترجمان و يك متخصص قریه را در اختیار مقامات مربوطه گذاشته است ، سازمان صحتی جهان با گماشتن يك مامور عالی رتبه صحت عامه ، یکنفر متخصص امور صحتی و یکنفر متخصص صحت عامه در این پروگرام کمک مینماید یکنفر

تامين امور مالي این کار مستلزم تهیه مبلغ (۷۸۰۷۸۷۲۸۷) دالر نقد از طرف صندوق مخصوص ملل متحد و پرداخت يك سهمیه بالغ بر (۱۰۶۰۰۰) دالر از طرف حکومت افغانستان برای معارف در داخل خود کشور میباشد. علاوه بر این حکومت افغانستان باید به اندازه مبلغ (۷۰۵۶۲۰) دالر از لحاظ تهیه کارگر و خدمات در این راه امداد کند.

سروی شاهراه آسیائی

سړك مستقیم کابل و هرات

مرحله نخستین مطالعه امکان این پروژه سر دست است و راپور آن تاماهاى فبروری و مارچ ۱۹۶۶ انجام خواهد شد.

مرحله دوم پروژه البته مربوط خواهد بود به سفارشاتى که پس از اكمال مطالعات مقدماتى امکانات آن بعمل آید.

ریاست شهر سازی

اعزام سه نفر متخصص پروگرام توسعه وی امداد تخنیکى ملل متحد در ساحه شهر سازی منتج برین شد که حکومت افغانستان تقاضا نامه رسمی برای کمک صندوق وجهی ملل متحد در مورد پروژه تاسیس يك اداره مسئول بنام ریاست شهر سازی مقامات صلاحیتدار صندوق وجهی مخصوص ملل متحد تقدیم کند.

چنین تقاضا نامه از طرف صندوق وجهی مخصوص ملل متحد واقع گردید منیجر پروژه جلب و احضار شد و فعلا در تکمیل پلان عملیات این پروژه مصروف کار است ریاست شهر سازی يك مؤسسه خواهد بود که پالیسی های دولت را در رشته های پلانگذاری و خانه سازی طوری سیستماتیک تنظیم و

های مختلفه تمامی عملیات در آن تفصیل داده شده است تهیه گردیده، و چندین مرحله از دار بشمول تهیه فهرستی از نقاط دارای آب و ترتیب نقشه سطح آب های زیر زمینی.

در تعدادی از مناطق به موجودیت نشریات و کتب حالى از معلومات مربوطه به جیالوجی آب ها و راجع به مقدار کلی احتیاج در این مورد و منابع معوم و مشهور آب شروع گردیده است. کار برمه داری جئوفیزیک و کشف آب های زیر زمینی از نیمه دوم سال ۱۹۶۵ آغاز یافته است.

امداد تخنیکى ملل متحد - صندوق مخصوص

تحقیقات راجع به آب های زیر زمینی

مسئله تحقیقات آب های زیر زمینی مبنی بر پرو گرام پنج ساله است که در سال (۱۹۶۳) در نظر گرفته شده بود و به تاریخ (۲۱) فبروری (۱۹۶۴) اجراء آن تجویز گردید. منظور از این پروگرام نشان دادن تخنیک های عصری برای کشف و تعیین مقدار آب های زیر زمینی در چهار منطقه مختلف به مساحت (۲۶۸۵۰۰) کیلو متر مربع میباشد علاوه بر این تحقیقات مذکور به تشکیل اداره آب های زیر زمینی در داخل ریاست سروی آب و خاک حکومت افغانستان کمک خواهد کرد. وظیفه این ریاست عبارت از جمع آوری و ترتیب تمامی معلومات در باره منابع آب کشور بوده و این امر تعیین يك پالیسی ملی را در مورد موضوع آب ممکن خواهد ساخت تا بنابر آن پروگرام های مهم و دقیق سرمایه گذاری را بتوان ترتیب داد.

یونیت هارا مطالعیه وانکشاف تشدیلات و لوازم را تنظیم و بطور عمومی ایفان حاصل. لند به موضوع خانه سازی در افغانستان به سرعت و متوازن دقیق اندازه احتیاجات پیش برده شود.

مؤسسه بین المللی کار و کارگر (آی، ال، او)

امداد مؤسسه بین المللی کار و کارگر (آی، ال، او) به افغانستان در سال ۱۹۵۳ شروع شده و در آن تاریخ یک نفر متخصص برای سرری صنایع کوچک، بالخاصه سرری منسوجات پنجه دست بافت و ابریشمی و قالین بافی در ولایات و صنایع مربوط چوب و فلز به افغانستان آمد.

در سالهای ۱۹۵۵-۱۹۵۶ و ۱۹۵۷ مؤسسه بین المللی کار و کارگر به جهت اجرای سفارش های مربوط سرری اولیه و به منظور بهبود تولیدات و تکنیک های مخصوص توسعه بازار آن، به امداد پرداخت. در سال ۱۹۵۷ همچنان پروگرام امداد طویل المدت مؤسسه بین المللی کار و کارگر بر آن تهیه و شروع کوپراتیف های تولیدی آغاز گردید. این کار که بصورت عمده شامل تربیتنگ مامورین بر طبق اصول و قواعد مؤسسات کوپراتیف بود همراه امداد بیشتری در ساحه انکشاف بهبود صنایع کوچک طی سالهای ما بعد ادامه یافت. در ماه جون ۱۹۶۴ یک نفر متخصص کوپراتیف مؤسسه (آی، ال، او) وارد افغانستان شد تا تعلیم در کورسهای بالاتر حساب داری و اداری را برای کوپراتیف ها از پیش ببرد. این شخص اکنون مصروف کمک و مشوره

۲- امداد خوراکه به تاسیسات برق نغلو، سرری (پروژه نمبر ۱۶۳)-

منظور از این پروژه امداد به ساختمان تاسیسات برق نغلو و ضرورت خوراکه برای کارگران آن میباشد. قرار داد مربوط باین امر بتاريخ ۲۴ نومبر ۱۹۶۴ امضاء شده و موعد آن در آخر سال ۱۹۶۵ بسر میرسد.

سهم امدادی پروگرام خوراکه جهان برای تکمیل این پروژه که تقریباً به (۹۲۰۰۰۰) دالر بالغ میگردد عبارت از اقلام آتی است.

- الف :- ۲۶۸۰ تن آرد
- ب :- ۱۳۴ تن روغن نباتی
- ج :- ۴۵ تن پنیر یا گوشت گاو
- کانسرو (قطی)
- د :- ۴۵ تن شیر خشک بدون چربی
- ه :- ۸۸ تن گوشت گاو کانسرو (قطی)
- و :- ۹ تن چای

تقریباً یک ربع اقلام مذکور به ساحه پروژه و اصل و توزیع آن در اوایل ماه می ۱۹۶۵ آغاز شده است و مابقی مواد خوراکه در وقت مقتضی تحویل داده خواهد شد. علاوه برد و امداد متذکره حکومت سه درخواست امداد دیگر را در خواست کرده که عبارت از تدارک خوراکه برای ریاست انکشاف پکتیا، وادی هیرمند و معادن ذغال و لقع ولایات شمال میباشد. این

حاضر در این ساحه از طرف پروگرام امداد دوجانبه جمهوریت اتحادی آلمان نیز امداد صورت گرفته و سامان و مامورین در دسترس مکتب مذکور گذاشته شده است .

از سال ۱۹۶۳ باینطرف مؤسسه یونسکو یکنفر متخصص را برای پلاننگ موسسات تخنیکي در ولایات (که مربوط پروژه های انجمن انکشاف بین المللی میباشد) و همچنین برای بهبود سویه تدریسی در موضوعات تخنیکي در دسترس گذاشته است . این شخص علاوه بر این به تهیه مواد درسی و دایر کردن کورسهای تعلیمی برای متعلمین شق تخنیکي پرداخته است .

در داخل چوکات یک پلاننگ کلی در ساحه امور تعلیمی در افغانستان مؤسسه یونسکو به تهیه متخصصین در شق تعلیمات تخنیکي مبادرت ورزیده که وظیفه آنان مشوره دادن به حکومت در موارد آتی بوده است :-

- ۱- بهترین طریقه برای شامل ساختن تعلیمات تخنیکي در داخل چوکات یک سیستم تعلیمی متوازن.
- ۲- طریقه تطبیق نمونه های تعلیمات تخنیکي کشور های خارج در مورد احتیاجات کشور و متناسب ساختن آن با احتیاجات متذکره به جهت اجتناب از نقل مطلق نمونه های مزبور .
- ۳- طریقه تهیه و ترتیب پلان های کم مدت و طویل المدت مربوط انکشاف اقتصادی کشور . در سال (۱۹۴۹) اولین هیئت یونسکو در افغانستان چنین گزارش داده است :- در جمله چندین طریقه برای بهبودی

درخواست ها نیز تحت مطالعه اداره مرکزی پروگرام خورا که جهان (دبلیو - اف - پی) است .

**سازمان تربیوی . علمی . کلتوری
ملل متحد**

**فعالیت های پانزده ساله یونسکو
در افغانستان**

می توان گفت که در طی سال های اول تاسیس پروگرام وسیع امداد تخنیکي فعالیت عمده مؤسسه یونسکو در ساحه تعلیمات تخنیکي محسوس بوده است در طول این دوره پانزده ساله توجه خاصی یونسکو بسوی تربیه معلمین برای مکاتب ابتدائی و ثانوی معطوف گردیده و در عین زمان این مؤسسه بطور مداوم مصروف یک پلان کلی تربیوی بوده است . بعد از کنفرانس های آسیائی منعقد کراچی در سال (۱۹۵۹) و در توکیو به سال (۱۹۶۲) توجه حکومت افغانستان و یونسکو درین قسمت افزایش یافت .

در ساحه تعلیمات تخنیکي از سال ۱۹۵۲ تا ۱۹۵۴ یکنفر مدیر و دو نفر متخصص یونسکو در مکتب تخنیکي (ای ، آی ، تی) مامور تربیه متعلمین در شق تخنیک بوده اند . بعد تر هیئت عملیات امریکا توانست تا مساعی او لیه یونسکو را دوام داده و از پیش ببرد . از سال ۱۹۵۷ تا ۱۹۶۳ بمنظور تامین احتیاجات پرسونل تربیه شده در یکی از ولایاتی که بسرعت روبه ترقی میرفت مؤسسه یونسکو در تاسیس مکتب میخانیکي در کندهار به حکومت کمک نموده و برای این کار سه متخصص تعیین و مقدار کافی سامان لازمه از طرف آن مؤسسه تهیه گردید . تا تاریخ

تدریس بود . بعضی از آن شیوه های جدید از طرف مفتشین مکتب ها و مامورینکه کورس های تدریسی را طی کرده با متود های جدید آشنا گردیده و بعضی از آن متود ها را شخصاً تجربه کرده بودند . در ولایات تطبیق شد .

در سنه (۱۹۶۰) لزوم شدید توسعه مزید کیفیت تدریس خوب و تأمین تقاضای روز افزون برای تعلیم از طرف هزاران خانواده درصدد ها مرکز و در سرا سر افغانستان کاملاً واضح گردید . موضوع یافتن تعداد کافی معلمین خوب و لایق برای پر کردن صنف نسبت به اعمار مکاتب جدید تا اندازه مشکل تر بود .

در سال (۱۹۶۴) یونسکو و حکومت افغانستان به منظور افزایش به منظور افزایش دادن تعداد معلمین تعلیم یافته خوب که بطور عاجل برای مکاتب لازم بودند . برای اقدام مشترکی موافقه نموده و به موجب آن آکادمی تربیه معلمین بحیث موسسه ای که دو وظیفه بسیار مهم را اجراء میکند تشکیل گردید . این موسسه نه تنها برای مکاتب ابتدائی افغانستان معلم تربیه میکند بلکه برای دارالمعلمین های ابتدائی آینده که در سراسر کشور تاسیس خواهد گردید نیز معلمین بسیاری را آماده میسازد پروژه دوم عبارت از مکتب دارالمعلمین عالی است بخوبی معلوم است که تمام تخنیک دانان ، نر س ها مشاورین زراعتی برای دهات ،

مربیان امور صحتی و مامورین فنی دفاتر قبل از تخصص در شقوق مختلفه تخنیکی باید لاقلاً تا صنف نه دارای تعلیمات اساسی

مکاتب افغانی مهمتر از همه تربیه معلمین خوب میباشد .

این امر قاطع ترین ، کارگرتترین و مؤثر ترین وسیله با لا بردن سویه تعلیمی در هر کشور می باشد . علاوه برین این کار کلید ترقی معارف بوده و بدون آن بهبودی در مشاغل اداری و حتی مالی اگر نا ممکن نباشد غالباً مشکل خواهد بود .

نخستین وظیفه افغانستان در دوران امروزه فردا و در طول سال های آینده عبارت از تربیه معلمین دارای تعلیمات بهتر میباشد .

طی اولین سالهای متعاقب تقدیم این راپور متخصصین یونسکو برای تهیه پلان و روشن ساختن و ثابت نمودن آنچه لازمه يك معلم خوب میباشد از نزدیک با وزارت معارف افغانستان همکاری نموده و در این مورد بیش از همه چیز بهبودی کیفیت تدریسی موضوع پر اهمیت شناخته شد . از سال (۱۹۵۲) باینطرف متخصصین یونسکو از طرف وزارت معارف به طور شایسته و با رغبت پشتیبانی شده و با همکاری آن وزارت به دائر ساختن کورس های طرز تدریس ، ساختن سامان های ساده و نشان دادن طرز تدریس مؤثر مؤفق گردیده اند تمام این فعالیت ها در مکتب دارالمعلمین و بعضی مکاتب مربوطه که شیوه کار و تماس گرفتن به موضوع تدریس در آن جا قبول شده بود صورت گرفته است .

باینطریق اقدام اولیه وزارت معارف و یونسکو در تربیه معلم بیشتر مبنی بر بهبود کیفیت

۱۹۶۲ به تشکیل اداره پلاننگ در وزارت معارف و به تربیه مامورین برای آن اداره کمک کرد. این متخصص همچنین اولین سروری اصولی و منظم وضع ناشی از افزایش سریع تعداد معلمین را در بین سال های ۱۹۵۷ و ۱۹۶۱ صورت داد. سفارش های بعدی که در این مورد تقدیم گردید غالباً اساس پروژه وسیع تعلیمات تخنیکي و تربیه معلم را تشکیل و اخیراً بین حکومت افغانستان و انجمن انکشاف بین المللی موافقه یی بر سر این موضوع عقد شد.

باز هم در داخل حدود پلان مرتبه کراچی، در ماه جنوری و فبروری ۱۹۶۴ دسته ثی از متخصصین پلاننگ امور تعلیمی از افغانستان دیدن کرده و در باره امکانات انکشاف تعلیمات ابتدائی و ثانوی تا تاریخ ۱۹۸۰ مطالعاتی مقدماتی انجام دادند. راپور این دسته اساس کار تیم فعلی پلاننگ امور تعلیمی را تشکیل میدهد. که از ماه اگست ۱۹۶۴ باینطرف با وزارت معارف یکجا کار میکند. این تیم پلاننگ که در ابتداء عبارت بود از شش متخصص در شقوق پلاننگ امور تعلیمی، تربیه معلم، تعلیمات ابتدائی، تعلیمات ثانوی، تعلیمات تخنیکي، تعلیمات زراعتی، اکنون به سه متخصص تقلیل یافته که وظایف آنان قرار آتی است:—

- ۱- معافیت در تهیه پلان متوازن افغانستان.

- ۲- همکاری در تهیه پلان پنجساله سوم (۱۹۶۷ — ۱۹۷۲).

- ۳- معاونت حکومت افغانستان در بهبودی دستگاه پلاننگ امور تعلیمی و تربیه پرسونل لازمه

باشند و این مسئله قبل از شمول اشخاص در مکاتب تخنیکي و مسلکي مقتضی تعلیمات قابل ملاحظه ثی تا صنف نه میباشد. دارالمعلمین عالی که به سوبه پوهنتون کار میکند در افزایش دادن تعداد معلمین برای مکاتب ثانوی افغانستان کوشش نموده و منظور ازین اقدام نه تنها تأمین تقاضای روز افزون برای معلمین بلکه بالا بردن نوعیت تدریس به سوبه بسیار عالی تر نیز میباشد. افغانستان یکی از اولین کشور هائی بوده است که در ساحه امور تعلیمی واداری از طرف یونسکو امداد گرفت برای اولین بار در سال ۱۹۴۹ یک هیئت مرکب از سه متخصص سیستم کار مکاتب را به همراهی مامورین وزارت معارف مطالعه کردند. وجهت مطالعه وضع تعلیمی به ولایات مسافرت کرد. این هیئت بتمام معنی یک هیئت پلان سازی نبوده بلکه مطالعه آن تشریثی جهت تخمین امکانات انکشاف امور تعلیمی بشمار میرفت تا باین طریق، حکومت رادر تعیین پالیسی اش در این ساحه معاونت بنماید. راپور این هیئت که در سال ۱۹۵۲ نشر گردیده اهمیت تربیه معلم و تعلیم دختران را خاطر نشان کرده است. چندین سال بعدتر از راپور مذکور بحث یکی از اسناد اساسی برای ترتیب پلان پنجساله اول استفاده شد.

پس از کنفرانس منعقدۀ کراچی راجع به تعلیمات ابتدائی و اجباری و مجانی در آسیا یونسکو یک نفر متخصص پلاننگ امور تعلیمی را در اختیار حکومت افغانستان گذاشته و این شخص در نیمه اول سال

در ماه دسمبر ۱۹۶۴ - تیم پلاننگ نشریه ای راجع به احصائیه و چگونگی وضع امور تعلیمی کشور ترتیب داد . تیم مذکور همچنین کوشش میوزد تا هم آهنگی و انتظام بهتری را در بین پروگرام های امدادی مختلفه در ساحه معارف بر قرار سازد .

۱۵- دارالمعلمین عالی - صندوق وجبی ملل متحد مربوط به فاکولته تعلیم و تربیه پوهنتون کابل

تاویخچه :- دارالمعلمین عالی حاصل موافقه ایست بین حکومت شاهي افغانستان و صندوق وجبی مخصوص ملل متحد اسناد اصلی این موافقه در سال ۱۹۶۰ بامضاء رسید . یونسکو در موقع طرح پلان عملیات پروژه هیئت اجرائیه آن تعیین گردید، این پروژه تصمیم پلان کراچی و سفارشات مجلس وزرای معارف دول آسیایی عضو یونسکو را که در توکیو انعقاد یافت از قوه به فعل می آورد . اخیراً در خلال جلسه زیر نظر مجلس متذکره چنانچه در مانایلا تشکیل گردید . تاکید بعمل آمد تا دارالمعلمین ها باید با پوهنتون ها رابطه قریب داشته باشند .

مذ :-

توصیه اکید بعمل آمد که تعلیم اساسی مؤثوق و متحد الشکل برای سایر متعلمین بالخاصه تا صنف نهم لازم است چرا که ایندرجه در چوکات معارف مرحله ایست که شاگرد به مکاتب مسلکی ملی مهم در شقوق زراعت ، نرسنگ ، انجنیری بغرض آمادگی جهت تحصیلات عالیتر دارای ماهیت

اختصاصی بیشتر وادار میگردند . این امر موجب انعطاف توجه بر مکاتب متوسطه میگردد که در افغانستان کمبود معتنا بهی از رهگذر معلم تربیه دیده درین مکاتب مشهود میباشد حینیکه دارالمعلمین عالی در ماه اپریل ۱۹۶۴ تاسیس شد قصد برین بود تا به مکاتب متوسطه (صنوف ۷-۸-۹) یکعده معلم تخصیص داده شود که پوهنتون نظر به تعهدات وسیعی که در موارد دیگر داشت آن تعداد معلم را برای مکاتب متوسطه عرضه نمی توانست . مهم اینست که دارالمعلمین عالی باید توافق رابطه قریب با پوهنتون قایم بدارد و باین سبب دارالمعلمین مزبور یا فاکولته تعلیم و تربیه که خودش به تربیه معلم علاقه مند است مربوط ساخته شد .

نصاب تعلیمی : - کورس تربیه معلم یکدوره دو ساله را در بر میگیرد . در ختم این مدت به محصلین که کامیاب شوند شهادتنامه تدریس داده میشود . شاگردانیکه به دارالمعلمین عالی شامل می شوند، حتماً باید نخست شهادتنامه صنف دوازدهم را حاصل کرده باشند تا برای شمول به دارالمعلمین قبول بگردند . دارالمعلمین عالی محصلین مردانه و زنان را علی السویه می پذیرد . تمام تحصیلات عیناً بسویه فاکولته های پوهنتون میباشد . یک هیئت علمی متشکل از نمایندگان وزارت معارف ، ریاست پوهنتون و دارالمعلمین عالی از کورسهای دارالمعلمین و ازامتحانات نظارت خواهند کرد تا متیقن گردند که همین سو یه پوهنخی تامین گردیده است .

قبل از آغاز درس يك محصل باید

ستاف تدریسی :-

از سال ۱۹۶۴ الی ۱۹۶۸ دارالمعلمین عالی حد اصغری ۱۳ نفر متخصص خارجی در جمله ستاف تدریسی خواهد داشت هر یک از اعضای ستاف داخلی که بحیث همکار با یکتن از استادان خارجی تدریس مینماید قبل از ختم سال ۱۹۶۸ یکمرتبه تحت فیلوشپ بخارج اعزام میگرددند .

استاد های لایق و مقتدر مضامین که تدریس آن به زبان های محلی صورت میگيرد بغرض تدریس این مضامین بسویه پوهنتون جلب و احضار گردیده اند .

سامان وآلات :-

معارف مخلوط وزارت معارف و صندوق وجهی ملل متحد برای تادیه معارف دارالمعلمین عالی در مدت ۶ سال دو نیم ملیون دالر (تقریباً ۱۶۰ ملیون افغانی) میباشد . از جمله آن (۶۹۰۰۰) دالر (تقریباً چار و نیم ملیون افغانی) بمصرف تهیه سامان لابراتوار عصری سیانس دستگاه سمعی و بصری و کتاب خانه خواهد رسید .

یونسکو - یونیسف**اکادیمی تربیه معلم**

از ماه اپریل ۱۹۶۴ باینطرف اکادیمی بکار ادامه میدهد و موسسه ایست که باید به آینده آن امیدوار بود . از طرف مقامات صلاحیتدار افغانی که انکشاف این مؤسسه را از نزدیک تعقیب مینمایند علاقمندی روزافزون نسبت به آن مبذول میگردد .

اکادیمی با لوازم و سامان تدریسی به توسط یونیسف تدارك شده در حال حاضر پوره مجهز میباشد و ستاف یونسکو به اندازه کسب ازدیاد نمود که ده نفر متخصص در

تصمیم بگیرد که کدام یک از کورس تخصص را انتخاب میکند (مثلا ساینس یا اجتماعیات) مفردات درسی کورسهای متذکره قرارذیل است :-

۱- ساینس

بیولوژی
شیمی (کیمیا)
فزیک

ریاضیات

۲- اجتماعیات

تاریخ

جغرافیه

زبان انگلیسی

فن تدریسی

از تمام محصلین مطالبه خواهدشد که مضامین ذیل را طور مکمل احتوا کنند :-

(الف) اگوژی :- روحیات تعلیم

و تربیه - اساسات تعلیم و تربیه -

طریقه های تدریس و مواد درسی .

(ب) تحصیلات اساسی :-

دینیات و عقاید - پښتو - دری -

موسیقی - آرت - تربیه بدنی و

حفظ الصحه ، کورسهای زبان

انگلیسی به محصلین داده میشود .

کتابخانه دارالمعلمین ها در ظرف

چار سال اقلا (۹۰۰۰) جلد کتاب

خواهد داشت و تربیه محصلین در

رشته استفاده از کتابخانه نیز جزو

پروگرام میباشد .

عده محصلین :-

بعد از سال ۱۹۶۵ حینیکه صد

نفر محصل جدید الشمول گرفته

میشود عده ادخال شاگرد سالانه

به (۱۵۰) نفر ارتقاء می یابد .

سر از سال ۱۹۶۷ تخمین میشود

عده ادخال سالانه به (۴۰۰) نفر

معلم تهیه خواهد نمود .

شعبات مختلفه مشغول تدریس
مدیر اکادیمی و آمر پروژہ
متخصص تدریس ساینس
متخصص تدریس زبان انگلیسی
متخصص تدریس ریاضیات
متخصص تدریس تعلیم و تربیه
متخصص تدریس اجتماعیات
متخصص تدریس صنایع ظریفه
متخصص مواد درسی
متخصص تعلیم و تربیه
معلم تربیه بدنی

هستند . به شرح ذیل :
بناغلی آر - ساندرو
بناغلی پی-بی- دلیو فیگر د
بناغلی ای - هلیگر
بناغلی ج - اج - پالمر
بناغلی ای - سکات
پیغله ام - مارتن
بناغلی ام - تاکاکی
بناغلی پی - اج - لی
بناغلی او - لارسن
بناغلی اج - فابر از هیئت
خدمتگاران صلح امریکا .

علاوه بر سه صنف که از سال
گذشته در اکادیمی موجود بود .
سه صنف محصلین مردانه جدیداً
افتتاح شد محصلین در آن شامل
گردیدند . آنچه بسیار د لچسپ
میباشد ، همانا شمول طبقه نسوان
است در صنف مخصوصه که فعلاً
تحصیل مینمایند فراغ بحیث
معلمیات مکاتب ابتدائی بکار آغاز
کنند . این نخستین صنف تربیه
معلمیات در مملکت بشمار میرود .
متوقعست که سال آینده دو صنف
مزید افتتاح بشود . محصلین و
محصلات اکادیمی طور علمی و
تجربی در مکاتب ابتدائی نمایشی
و تجربی شاه دو شمشیره و بی بی
مهرو تدریس میکنند . گاه گاه
طلاب صنوف ابتدائی به اکادیمی
که احضار گردیده اند تا به متعلمین
صنوف ابتدائی متذکره و محصلین
اکادیمی که معلم می شوند تدریس
بمتر دوره ابتدائی عملاً نشان داده
شده باشد . در حال حاضر سی
نفر معلم در اکادیمی تحت تربیه
قرار دارند و نفر در مؤسسه
تعلیم و تربیه در لندن مشغول
مطالعه میباشند . در سال ۱۹۶۵
ده نفر از آنها برای مطالعات مزید
به موسسات مختلفه در انگلستان

زیلاند جدید و ممالک سکاندیناوی
اعزام میگرددند و توقع میرود که
اگر فراغ التحصیل های لایق
فاکولته به تعداد کافی بحیث کانتر
پارت برای متخصصین یونسکو ،
یونیسف پیدا شود . ده نفر دیگر
از محصلین اکادیمی در سال ۱۹۶۶
نیز بخارج فرستاده خواهند شد .
شعبات تدریسی تحت رهنمائی
متخصصین در سال گذشته انکشاف
مزید نموده و مفردات درسی برای
دارالمعلمین نمونه و برای مکاتب
ابتدائی سردست است . به معلمینی
که در اکادیمی تحصیل میکنند
مزید برین تجارب طریقه پیشبرد
کنفرانس های بزرگ در محضر
عام نیز آموختانده شد . و ایشان
مسئولیت تشکیل انجمن ها ،
مجالس معلمین ، جلسات سپورتی
و فعالیت های کلوپ را به عهده
داشته اند .

همکاری بین ستاف افغانی ، ستاف
بین المللی و وزارت معارف بشکل
خیلی مرغوب بر قرار بوده و آینده
اکادیمی درخشان بنظر میرسد چه
توقع میرود که عمارات جدید در
سال ۱۹۶۷ تکمیل و آماده خواهند
بود . آنگاه اکادیمی بظرفیت کلی

اندازه سریع صورت گرفت که اظهار شده بود .

در سال ۱۹۵۶ مشاور ایکاو در تسوید اصولنامه هوائی ملکی که بایست از طرف مقامات مقننه افغانستان تصویب شود اشتراک مساعی نمود . و در همان سال شرکت هوائی ملکی بوجود آمد .

این خود مرحله نخستین انکشاف هوائی ملکی را در افغانستان تشکیل نمود و از آن بعد موسسه به کمک خود در رشته تعلیم و تربیه پرسونل انهماک ورزید . اولین معلم ایکاو در سال ۱۹۵۴ بکار شروع نمود . سال ۱۹۵۷ دولت یک مکتب متوسطه هوائی را بغرض میسر گردانیدن زمینه تعلیم و تربیه و تدریس زبان انگلیسی برای متعلمین بنا کرد . که احیاناً بیک مرکز تربیه عملیات شامل و فارغ التحصیل شوند . معلمین مزید موسسه نیز به تعداد اعضای هیئت امداد تخنیکي آن افزود . چنانچه بدو در مکتب ثانوی و سپس در یک مرکز تربیوی جدید در میدان هوائی خواجه رواش بکار آغاز نمودند . تا سال ۱۹۶۵ معلمین موسسه بین المللی هوائی ملکی پرسونل ذیل را تربیه نمودند :

۶۸ نفر میخانیک حفظ و مراقبت آلات رادیویی

۵۴ نفر اوپراتور تیلیفون و تلگراف

۴۹ نفر عملۀ اطفائیۀ میدان هوائی

۴۰ نفر میخانیک برق و ماشین

۳۳ نفر کنترولر ترافیک هوائی .

جمعاً ۲۴۴ نفر .

در عین زمان هیئت تعاون هوائی ملکی بحیث جزو پروگرام اداره انکشاف بین المللی امریکا عده زیاد پرسونل را در قندهار تربیه

خود میرسد . یعنی می تواند ۴۰ تا ۵۰ نفر معلم (کانترپارت) و در حدود (۲۶۰) تا (۳۰۰) متعلم را تحت تربیه قرار بدهد .

امید است که اکادمی تربیه معلم بزودی بحیث یک مؤسسۀ تحصیلات عالی با پوهنتون کابل رابطه دار شود .

مؤسسۀ بین المللی هوائی ملکی :

معاونت تخنیکي با افغانستان در عالم هوا نوردی ملکی بسال ۱۹۵۳ آغاز شد . آنگاه واقعاً هیچگونه وسایط و تسهیلات وجود نداشت . ودولت که یکی از اعضای مؤسس اینجا بشمار میرفت تعیین یکنفر مشاور را بغرض معاونت باپلانهای انکشافی خود از مؤسسۀ خوا هس کرد .

نخستین سفارشات مشاور موصوف شامل بود بر اعمار یک میدان هوائی بین المللی و پنج میدان محلی با ایجاد تسهیلات لازمه زمینی ، مخابرات رادیویی ، کنترول ترافیک فضائی و میترو لوزی . بسال ۱۹۵۴ متخصصین هر یک ازین رشته ها بکابل احضار گردیدند . تا مؤسسۀ هوائی ملکی را فعال بسازند . دولت با ابتیاع سامان آلات مخابره سفارشات مزبوره ترتیب اثر داد .

در سال ۱۹۵۵ یک سرویس

داخلی بین کابل و مزار شریف آغاز بکار نمود . و تاثیر آن بر اذهان عامه توسط عده از مسافرین وارده انعکاس نمود . چنانچه با شتاب به تیلیفون رفته اقارب خودشان را که حین حرکت بوداع آنها به میدان حاضر شده بودند قانع ساختند که سفر با طیاره بهمان

هژدهم کمیته منطقوی خواهد بود. امروز چند نفر افغان در زمره ستاف مؤسسه صحتی جهان خدمت میکنند.

پس از مذاکرات مقدماتی در سال ۱۹۵۰ یک پروگرام معاونت مؤسسه صحتی جهان به سرویس های صحتی در افغانستان بکار آغاز نمود. از آنوقت بعد حکومت افغانستان در اجراء و تطبیق پالیسی انکشاف و توسعه سرویس های صحتی ملی خودش پیوسته با مؤسسه جهان همکاری نموده است. معاونتی که حکومت از مؤسسه صحتی جهان تقاضا کرده است نظر به حواج صحتی مملکت و میسر بودن صنایع ملی بدرجه اعلی پذیرفته شده پروبلمهای صحتی حل نشده همانا کمبود ستاف صحتی بوده است. از همه اصناف آن با خصوص سرویس های مناطق دهاتی، وجود امراض ساری، و ضرورت تقویه جنبه اداری سرویس های صحتی، حصول معیار های بهتر در موسسات صحتی و بکار بردن اصلاحات محیطی.

در ساحه تربیه دکتوران که حایز اهمیت حیاتی میباشد سازمان صحتی جهان در سال ۱۹۵۰ یک نفر مشاور را برگماشت تا در باره انکشاف تعلیم و تربیه طبی بحکومت مشوره بدهد. از سالیان درازی حکومت این پالیسی را قبول نموده است تا دکتور هائیکه برای سرویس های طبی ضرورت میباشد باید حتماً تعلیمات اساسی طبی خودشان را بداخل مملکت اکتساب نمایند. با مد نظر داشتن این امر فاکولته طب پوهنتون کابل متدرجاً رو به توسعه رفته تا اینکه امروز بیشتر

نموده و مبرهن است که رویهمرفته تمام حواج تعلیم و تربیه اساسی فعلاً تضمین گردیده بهر حال مباحثیرین، مفتشین و آمرین فنی بسویه های عالیتز همواره مورد احتیاج میباشد. همچنین گاه گاه کورس ها برای پرسونل که سامان و آلات جدید را بکار میبرند و کورس های تکراری برای نفری که از خدمت عسکری فارغ یا از یک عهده بعهده دیگر تبدیل میگردند لازم میافتد.

در حال حاضر هیئت امدادی تخنیکی مؤسسه در راه ارتقای مرکز تربیوی عملیات بسویه عالیتز معاونت میکنند. و تاکید و اهتمام بیشتر معطوف بر بلند بردن مدارج علمی و عملی پرسونل میباشد از وقتیکه موسسه هیئت امداد تخنیکی خودش را در افغانستان مامور ساخته تاکنون ۳۶ نفر متخصص از ده مملکت مختلف با حکومت در پلان انکشافی هوائی ملکی اش که بسیار موفق میباشد کمک نموده است.

مؤسسه صحتی جهان

افغانستان از ماه اپریل ۱۹۵۸ باینطرف که با اداره منطقوی جنوب شرق آسیا موسسه شامل گردیده یک دولت دیگر عضو مؤسسه صحتی جهان ملل متحد شد. حکومت افغانستان در تمام سالهای عضویت خود سهم فعالی بچریانات اسامبله صحتی جهان گرفته و به جلسات سالیانه کمیته منطقوی جنوب شرق آسیای موسسه اشتراک ورزیده است. از سال ۱۹۵۷ تا ۱۹۵۹ افغانستان عضو بود اجرائیه موسسه صحتی جهان بود. در سال ۱۹۶۵ افغانستان میزبان جلسه

پرسونل ملي ادارې شفا خانۀ نيز د اير كړد. مؤ سسه صحي جهان يكعه كورسپاي تربوي و تكراري صغير المدي را برآي دكتوران تحت نظر خود تاسيس نموده ويك پروگرام فيلوشپ را ادامه داد تا دكتوران و ساير ستاف صحي افغاني از تربيه و تجر به متر قس طبابت در ممالك ديگر بهره ور كړيده بتوانند .

احتياج به نرسپاي مسلكي به همان پيمانه زياد است كه احتياج به دكتور هاي طب مؤسسه صحي جهان از سال ۱۹۵۳ باينطرف همواره به مكتب نرسپاي مردانه در علي آباد معاونت بهم ميرسانند. بائر تجربه كه توسط نرسپاي افغاني با همكاري معلمين نرسنگ مؤسسه صحي جهان بدست آمده است آمادگي تدريسي به پيمانه مكمل ميسر ميباشد. فيلوشپهاي اعطاء كړيده است تا به معلمين نرسنگ افغاني مجال اكتساب تعليم و تربيه مزيد و توسيع تجربه را داده باشد . حالا ادخال شاگرد به مكتب متذكره قناعت بخشي بوده و از چند سال باينطرف عده نرس هاي مردانه طور يقيني رو به افزايش گذاشته است . درساحۀ سرويس نر سپاي زنانه مؤسسه صحي جهان بدوآ در انكشاف تعليم و تربيه قابلكي در شفاخانه زائيشگاه شهر آرا و در قندهار معاونت كرد. با ازدیاد سهم گرفتن طبقه نسوان بامور عامه كمك مؤسسه صحي جهان بيك پروژه تربيه نرسپاي زنانه بداخل شفاخانه مستورا ت كابل در سال ۱۹۵۷ آغاز گرديدو معاونت و به تعليم و تربيه نرسنگ زنانه و مردانه شكل پروژه واحد

از صد نفر محصل طب در صنف اول فاكولته مشغول تحصيل مي باشند . پيشرفت قابل ملاحظه در سال ۱۹۶۰ نصيب شد . چينيكه دسته اول محصلات طب به فاكولته شامل گرديد . اين دكتور هاي طبقه نسوان به انكشاف سرويس هاي صحي با خصوص در ساحۀ صحت ما و اطفال ما به پيمانه بزرگي سهم گرفته خواهند توانست. در سال ۱۹۶۳ حكومت فاكولته دوم طب را در شهر جلال آباد در ولايت ننگر هار تاسيس نمود . در تمام دوره انكشاف سريع تعليم و تربيه طبي در سالهاي اخير مؤسسه صحي جهان با انسجام معاونت حاصله از منابع دو جانبه بطور بلا انقطاع با فاكولته طب معاونت كرده است . مشاورين و ستاف تدريسي طويل المديت در شقوق متعدد بهمرسانيده شده . توجه مخصوص به تقويه تدريسي طب وقايوي ، اجتماعي و علوم اساسي طب معطوف كړيده است. همچنين در انكشاف شعبات نيمه كلينيكي وشعبات طب اطفال زائيشگاه و نسائي و طب داخله نيز معاونت بهمرسانيده شده است . در سال ۱۹۶۳ مؤسسه صحي جهان يكنفر مشاور را جهت اعطاي مشوره درباره آنچه جهت انكشاف فاكولته طب ننگرهار مورد ضرورت بود به افغانستان فرستاد و در سال ۱۹۶۵ يك مشاور سازمان در رشته شفاخانه مقرر شد تا در پلانگذاري و تشكيلات شفاخانه تدريسي جلال آباد وساير شفاخانه هاي تدريسي و غيره به تدريسي كمك بنمايد . همين مشاور يك كورس تربوي جهت رساندن

آن افزود. يك كورس جامع دو نیم ساله ترویج یافت. بیش از يك صد نفر سانتیرین برای انجام خدمات بسیار قیمتدار در بیمار و الیها و مناطق دهاتی و پروگرام های قلع و قمع ملاریا و در مواضع نظامی از كورس فارغ التحصیل شدند. هكذا موسسه صحنی جهان برای تعلیم و تربیه انجنیرهای حفظ الصحنه فیلو شپ هایی تهیه نمود. و فعلا ترویج تدریس مضمون انجنیری حفظ الصحنه به محصلین صنوف ابتدائی فاكولته انجنیری معاونت بهم میرساند. از سال ۱۹۵۶ تا ۱۹۶۰ مؤسسه صحنی جهان در انكشاف لا براتوار مرکزی صحت عامه كابل كمك نمود و در تاسیس كورس تربیوی برای تخنیک دانان لا براتوار نیز بذل مساعدت كرد. كورس مذکور بتوسط ستاف از هیئت تدریسی این كورس از موسسه صحنی جهان فیلوشپ حاصل نمودند. و يك عده تخنیک دانهای لا براتوار جهت خدمت در لا براتوار ها، شفا خانها و مراکز صحنی دهاتی تربیه شدند. تعلیم و تربیه مزید تخنیک دانهای لا براتوار پس ازین بطور عمده بموسسه صحت عامه متمرکز خواهد بود. علاوه بر اعطای مشوره راجع به تقویه شعبات رادیو لوزی مؤسسه صحنی جهان فیلوشپ هائی هم عرضه نموده است. تا رادیو گرافر های افغانی در خارج نیز تعلیم و تربیه اکتساب كرده بتوانند. حكومت فعلا پلانی طرح نموده كه برای تعلیم و تربیه رادیو گرافر ها در داخل مملكت كورس مسلکی دایر كند. و معاونت مؤسسه صحنی جهان را درین مورد خواسته است.

را بخود گرفته چنانچه پنج نفر معلم نرسنگ موسسه صحنی جهان همواره به آن موظف بوده اند. در سال ۱۹۶۳ حكومت پالیسی دیگری را بكار برد كه بموجب آن قابله های مسلکی منتخبه بیک كورس نرسنگ مخصوص در شفا خانه شهر آرا داخل شدند و در عین زمان از شفا خانه جدید ابن سینا بحیث ساحه تجربه عملی استفاده میکنند تا بتوانند بصفت نرس، قابله لیاقت بهم رسانند و پس از يك دوره تحصیل تحت فیلوشپ موسسه صحنی جهان يك كادر معلمات مجهز نرسنگ افغانی را تشکیل بدهند.

در حال حاضر حكومت پلانی برای توسیع تعلیم و تربیه نرسنگ در عده از مراکز ولایات و با خصوص بغرض رسانیدن نرس، قابله های معاونه طرح نموده است. معاونت موسسه صحنی جهان باین پروژه عرضه خواهد شد.

حكومت در سال ۱۹۵۵ يك مكتب سناتیرین (روغتیپال) را اساس گذاشت و مؤسسه صحنی جهان جهت معاونت به انكشاف مكتب و پروگرام تعلیمی آن از همانوقت به بعد متوجه میباشد. در بدو تاسیس مكتب روغتیپال در عمارت های كرایه در كابل دایر گردیده بود. در سال ۱۹۶۳ بموسسه صحت عامه نقل داده شد.

چنانچه اکنون بحیث يك شعبه آن موسسه استوار میباشد. يك نیروی تدریسی ملی و قوی بمدد تجربه از راه همکاری به ستاف موسسه صحنی جهان تاسیس گردید. و تعلیم و تربیه مترقی در خارج مملكت تحت فیلوشپ موسسه به

افغانستان بکلی قلع و قمع بگرد. اما نمی توان بسیار تاکید کرد که وقتی به آن هدف برسیم نگه داشت موسسه بزرگ و وسیع نظارت بمقصد جلو گیری از شیوع مجدد این مرض حتمی و ضروری باشد حکومت در صدد آنست تا این نظارت را بوسیله پیش برد یک شبکه سرویس های اساسی، صحنی متشکل از پرسونل معاونه طبی زیر اجراء بگیرد مؤسسه صحنی جهان در ساحة تعلیم و تربیه چنین پرسونل معاونت بهم خواهد رساند. و در همین تازگی ها یکنفر مشاور را موظف گردانیده تا در مورد سرویس های اساسی صحنی مشوره و معلومات تقدیم بنماید. تبرکلوژ (سل) به یقین علت بسیار جدی نا خوشی و وفیات است.

در افغانستان از سال ۱۹۵۳ تا ۱۹۵۷ موسسه صحنی جهان یک تیم را جهت معاونت در تدویر و انکشاف یک مرکز تربیوی و نمایشی بحیث هسته سرویس کنترول توبرکلوژ (سل) در کابل مؤظف کرد. بعد هاشوره تخصصی در باره پیشرفت پروژه بهم رسانیده شد. و در سال ۱۹۶۲ موسسه مجددا بغرض معاونت در توسیع پروژه مزبور ستاف لازمه را احضار نموده به کابل فرستاد. کنترول سل در ردیف اول مستند است بر اعطای معافیت به همه اشخاصیکه مستعد مرض باشند بذریعه تطبیق واکسن بی. سی. جی. پیش ازین تشکیل مجادله توسط بی سی جی مشکل بود. چه واکسین محلول بی سی جی همینکه از یخچال بیرون کشیده شد تاثیر خود را می بازد. به

علی الرغم اینکه قسمت های وسیع مملکت را مناطق غیر ملاریائی است.

تشکیل میدهد مرض مذکور در بسیاری از ساحة های پر نفوس و حاصل خیز یک پروبلم صحیح بزرگ بوده است. در سال ۱۹۵۰ حکومت با معاونت مؤسسه صحنی جهان یک پروژه امتحانی کنترول ملاریا یا بکار بردن سلاح عصری حمایت در مقابل این مرض آغاز کرد.

پروژه مذکره بتدریج وسعت داده شد. و موفقیت آن و تجارت مکتسبه در سال ۱۹۵۸ منتج براخذ تصمیم حکومت گردید. برای پروگرام قلع و قمع ملاریا از تمام حصص مملکت که در آن خطری از ملاریا متوجه بود این تصمیم برطبق پالیسی که مؤسسه صحنی جهان تجویز نموده بود اتخاذ گردید. عده زیاد ستاف فنی با عزابه جات لوازم و سامان آلات از طرف مؤسسه صحنی جهان تهیه شد. یونیسف نیز پروگرام مزبور را با فراهم آوری ادویه ضد حشره، عرابه جات و سامان تقویه و تائید کرد. مرحله تعرضی پروگرام مذکور مرکب از دواپاشی سایر عمارات با ادویه متباقی اکنون به اکثر مناطق مملکت که در آنجا خطر ملاریا وجود دارد توسعه داده شده مناطقی چند وارد مرحله استحکام پروگرام شده و توقع میزود تا بزودی بمرحله حفاظت و نگه داشت برسند. گرچه بر پروبلم مدھش نظارت اداره حرکات و تدارکات هنوز هم غلبه حاصل نشده است میتوان توقع نمود که در یک آینده نسبتاً نزدیک ملاریا از

موسسه تولید واکسین در کابل ستاف لازمه را مقرر نموده و همچنین برای تربیه پرسونل فنی در مملکت به اعضای بزرگتر ستاف موسسه چند فیلوشپ نیز منظور کرده است. از سال ۱۹۵۰ تا ۱۹۵۳ موسسه صحتی جهان بمقصد معاونت به پیشبرد کار کنترل امراض زهروی نفر آزموده را تعیین کرد و هکذا کمک موسسه به کنترل حمای لکه دار و بسروی مرض کوکرة چشم و پروگرام کنترل تراخم در منطقه مخصوصه کثرت آن در هرات بهم رسانیده شد. و هم به اعضای ستاف ملی چند فیلوشپ و مشوره تخصصی تقدیم شد. تا پروگرام کنترل جذام را در منطقه کوچک شیوع آن سردست بگیرند. مؤسسه صحتی جهان بیش از پیش تاکید نموده است که پروگرام های کنترل امراض ساری باید بحيث جز و اصلی فعالیت سرویس های صحتی عمومی قبول و تحت اجراء گرفته شود.

بغرض کمک به حکومت جهت تقویه اداره سرویسهای صحتی مؤسسه صحتی جهان یکنفر مشاور صحت عامه را مؤظف گردانید. چنانچه از سال ۱۹۵۱ تا ۱۹۶۰ بوزارت صحتیه ماموریت داشت. در سال مؤخرالذکر بعوض وی یکنفر نماینده مؤسسه صحتی جهان مقرر شد. از سال ۱۹۵۵ تا ۱۹۵۷ یکنفر معاون اداری مؤسسه صحتی جهان تحت نظر مشاور صحت عامه به تربیه ستاف ملی در رشته پروسیدور دفتر کمک بهم رساند. یک سیستم مکمل استخبارات صحتی شرط لایندی اداره و پلانگذاری صحتی

همه حال يك اکتشاف که در آن مؤسسه صحتی جهان سهم برجسته داشت واکسین خشک بی سی جی را موفقانه بوجود آورد. چنانچه تاثیر خود را حتی وقتیکه به شرایط اقلیمی استوائی هم معروض بماند تا مدت مدیدی حفظ مینماید. مؤسسه صحتی جهان در راه حصول این واکسین خشک با افغانستان کمک نموده و میسر بودن واکسین مذکور مجادله با سل را در سراسر مملکت با اعطای معافیت به همگان عملاً امکان پذیر میسازد. برای بزرگترین ساختن تدبیر وقائی اساسی واکسیناسیون طریق دیگر کنترل سل همانا تدبیر وقایع مسری با بکاربردن سیستم معالجه بتوسط پرسونل سیار است. چنانچه به پیمانۀ وسیعی در پروگرام های انکشافی مؤسسه باخصوص در مدارس (هند) بمعرض تطبیق قرار داده شد.

حکومت يك مجادله عمومی خالکوبی ضد چیچک را در کابل رویدست گرفته و بمقصد قلع و قمع مرض مذکور بر حسب تجویز موسسه صحتی جهان مجادله مزبور را به ولایات توسعه میبخشد. مؤسسه صحتی جهان برای این پروژه ستاف فنی و عرادات تهیه نموده و در راه حصول واکسین خشک از خارج با حکومت معاونت کرده است. مشکلات مخصوصه عبارت است از پرابلم های حرکات و تدارکات و همکاری نامکمل طبقه عامه درین مجادله بسیاری از امراض مسری که در افغانستان عرض وجود میکنند بتوسط اعطای معافیت قابل جلو گیری هستند. موسسه صحتی جهان بغرض معاونت و انکشاف

و توقع میرود که تا سال ۱۹۶۷ بیست و پنج منطقه دهاتی دارای چنین مراکز و سرویس های خواهند شد . کمبود ستاف صحتی و با خصوص مشکلات جلب و احضار ستاف زنانه برای کار در مناطق دهاتی مانع پیشرفت پروژه می گردد . در حالیکه توسیع سرویس های صحتی در دهات بر حسب اصول تحت پروگرام ادامه دارد حکومت بطوریکه در فوق اشاره شد فعلا در صدد است توسعه سریع وقایه صحتی را در مناطق دهاتی از راه تاسیس سرویس های صحتی اساسی مرکب از کارمندان صحتی معاونه زیر نظر وزارت صحتیه به منصبه اجراء بگذارد . همینکه سرویس های متذکره انکشاف نموده مجهز شدند تا شکل مرکز صحتی دهاتی را بخود بگیرند . آنگاه عملة معاونه بداخل مراکز صحتی و مراکز فرعی قرار میگیرند و از طرف مرکز صحتی دهاتی مراقبت بعمل می آید .

حکومت از مدتها ضرورت بهتر ساختن وسایل و تسهیلات راجعت تربیه ستاف صحتی اکتشافی درك نموده و برای فراهم آوردن آن بوجود آوردن موسسه صحت عامه را در پلان خود گنجانیده . از سال ۱۹۵۶ باینطرف مؤسسه صحتی جهان سه نفر مشاور را جهت اعطای مشوره در باره شکل و ریخت آن موسسه و سامان و آلات لازمه و پروگرام کار آن موظف ساخت موسسه مزبور در سال ۱۹۶۳ افتتاح شد . و مؤسسه صحتی جهان یکنفر متخصص مکروب شناسی و یکنفر متخصص امراض

موثر بشمار میرود . از سال ۱۹۵۶ تا ۱۹۵۸ مؤسسه صحتی جهان يك نفر متخصص احصائیه را جهت انکشاف شعبه احصائیات صحتی در وزارت صحتیه موظف ساخت . متخصصین احصائیه افغانی تحت فیلوشپ موسسه در خارج مملکت مطالعه کردند . در شعبه دیگر اداره سرویس های صحتی موسسه جهانی در سال ۱۹۵۷ یکنفر مشاور جهت تقدیم مشوره و معلومات در باره دیپوی مرکزی ادویه فرستاد . با وصف اینکه سرویس های صحتی در مراحل متنوعه انکشاف در بسیاری از شهر های بزرگ افغانستان موجود است . اکثر مناطق دهاتی مملکت از رسیدگی تدابیر صحتی فزاتر واقع گردیده است . از سال ۱۹۵۵ به این طرف مؤسسه صحتی جهان تیم مرکب از مامور صحتیه نرس صحت عامه و ساتیرین را جهت معاونت به انکشاف سرویس های صحتی دهاتی با همکاری ریاست انکشاف دهات بحیث پیش آهنگ پروگرام عمومی انکشاف دهات بکارانداخته است . يك مرکز صحتی دهاتی نمونه در شیوکی تاسیس گردیده که ضمن بهم رساندن خدمات صحتی باهالی آنجا برای محصلین طب و دکتوران و قابله ها و اصناف دیگر ستاف صحتی و ستاف موظف در شق انکشاف دهات يك مرکز تربیوی را نیز تشکیل میدهد . مرکز شیوکی همچنین تعلیم و تجربه قیمنداری برای مردمان منور و با نفوذ جمعیت های دهاتی نیز بهم رساند . پروژه مزبور مراکز و سرویس های صحتی دهاتی را روی هم رفته در نزده منطقه تاسیس کرد .

استیلائی و احصائی و یکنفر تخنیک دان لابراتوار و یکنفر انجنیر حفظ الصحة را بغرضی انکشاف مزید به آن موسسه فرستد. مؤسسه صحتی جهان يك عده فیلوشپ جهت تربیه ستاف ملی که در راس شعبات مختلفه مؤسسه صحت عامه اجرای وظیفه کنند منظور نمود.

خاصه در ممالیکه بسرعت رو به انکشاف میروند تامین همکاری جمعیت بکار سرویس های صحتی و آموختن طبقه عامه بطوریکه اهداف يك سرویس صحتی عصری را ادراک مینمایند امر حتمی و ضروری بشمار میرود. برای نیل به این غایه دولت شعبه بنام تعلیمات صحتی بداخل مؤسسه صحت عامه تاسیس کرده است. مؤسسه صحتی جهان از سال ۱۹۵۸ باین طرف جهت معاونت به شعبات تعلیمات صحتی يك نفر متخصص تعلیمات از ستاف ملی هم درین رشته تحت فیلوشپ موسسه جهانی در خارج تربیه شدند. علاوه بر امور جمعیت و تربیه ستاف صحتی عمومی در رشته طریقه های تعلیمات صحتی شعبه تعلیمات صحتی پروگرام های را هم در مکاتب و با خصوص در مراکز تربیه معلم با سرگرمی و جدیت پیش میبرد. با وجودیکه سرویس های صحت مادر و طفل در کابل بیشتر به توجه ریاست روزننون وبه معاونت مؤسسه صحتی جهان تاسیس یافته است چنین سرویس هایی در بسیاری از ولایات نامکفی میباشد. حکومت در این اواخر پروگرامی برای انکشاف سرویس های صحت مادر و طفل توأم با تربیه نرس. قابله های معاونه در بعضی از شهر های

ولایات سردست گرفته است. در پلان مذکور مد نظر گرفته شده نا سرویس های مزبور به سرویس های صحتی عمومی مزج و بحيث مر از های دهاتی توسعه داده شود مؤسسه صحتی جهان برای تعیین ستاف جهت معاونت برای پروژه ترتیباتی اتخاذ نموده است.

شاید علت بزرگ ناخوشی و مرگ در افغانستان خصوصاً فیات در طفولیت و صباوت دسته بزرگ امراض اسهالی باشد. چنانچه مستقیماً ناشی از حفظ الصحة محیطی ناقص است. تهیه آب محفوظ و وسایل بدررفت مدفوعات بشری و اصول حفظ الصحة انکشاف خیلی بزرگی را در صحت و توقع حیاتی مردم افغانستان سبب خواهد شد. بغرض بهتر ساختن ذخایر تهیه آب در کابل اهتمام بس بزرگی بعمل آمده و پروگرام طویل المدت برای تهیه آب و احداث بدر رفت در پایتخت طرح گردیده است. در شهر های دیگر و دهات نتایج اندک گرفته شده و به استثنای ساحه محدود پروژه های صحتی دهاتی تهیه آب در همه جا غیر محفوظ میباشد. توقع میرود که تجربه حاصله توسط پروژه های صحتی دهاتی بالاخره وسایط محفوظ و ساده تهیه آب را چنانچه بعد از بزرگ قریه جات آب تهیه کند امکان پذیر سازد.

يك نفر انجنیر صحتی مؤسسه صحتی جهان که در سال ۱۹۶۴ به مؤسسه صحت عامه مقرر گردیده است باریاست شهر سازی و خانه سازی وزارت فواید عامه را جمع به مطالعه پروگرام های تهیه آب و تهیه بدر رفت برای جمعیت کمک مینماید. مطالعات متذکره عنقریب

است سیستم های ناقل فریکونس بین المللی نیز تهیه گردیده و بر طبق قرارداد های بین المللی منعقدۀ سالهای ۱۹۵۶ الی ۱۹۵۸ ژنیو بین نابل و پاکستان از طریق بویتنه و پشاور بکار انداخته شده است .

علاوه بر شبکه تیلیفونی مکالمات بعید مذکور ، شبکه های مختلفه تلگرافی نیز از طریق سیستم های ناقل فریکونس مستقر گردیده و از شبکه های تلگرافی بواسطه تیلی پرنتز استفاده میشود .

همچنین برای پروژه های (پلان پنجساله دوم) که اکنون تحت اجراء میباشد مشوره داده شده و عملاً (معاونت صورت گرفته است) در داخل چوکات این پلان ، شبکه های موجوده توسعه یافته و در آن پنج مرکز جدید تیلیفونی اتومات و شبکه های لازمه شامل ساخته خواهد شد . که سه مرکز آن مربوط شهر کابل (شهر نو ، کارته ۴ ، پل چرخ) و یک مرکز مربوط هرات و مزار شریف میباشد . علاوه برین مرکز موجوده تیلیفونی اتومات شهر کابل و شبکه آن ، توسط سامان و شرکت های مزید توسعه میابد . تا بواسطه آن دو هزار نمرة جدید بکار انداخته شود . سیستم های جدید انتقال فریکونس بطریق آتی تاسیس میگردد:—

بین کابل و کندهار (دوازده چینل سیستم) بین کابل و پل خمی (دوازده چینل سیستم) بین کابل و چار ریکار (سه چینل سیستم) بین پلخمی و قندز (سه چینل سیستم) (کندهار و هرات) سه چینل سیستم) و از شهر هرات

شامل شهر های دیگر خواهد شد . پروبلم های صحی که افغانستان به آن مواجه میباشد هنوز هم خیلی جدی اند . در خلال پانزده سال اخیر در باره اصلاح و انکشاف سرویس های صحی ملی و پیشبرد شرایط صحی بهتر بذل مساعی جدی بعمل آمده است . و پیشرفت معتبائی نیز نصیب گردیده . نتایج حاصله بما اطمینان کامل میدهد که در آتیۀ نسبتاً نزدیکتری تمام نفوس مملکت از فواید سرویس های صحی عصری بهره مندخواهند شد .

اتحادیه بین المللی تیلو کمینو کیشن:

اتحادیه بین المللی تیلو کمینو کیشن (ای ، تی ، یو) عملاً در سال ۱۹۵۱ معاونت را به افغانستان شروع کرده و از آن تاریخ بعد پنج نفر متخصص تیلو کمینو کیشن بین المللی از سه کشور مختلف مجموعاً برای بیش از سیزده سال خدمت کرده و به اداره های تیلو کمینو کیشن افغانی و تربیۀ مامورین تخنیکي داخلی ، مشوره داده و کمک نموده اند .

در طرح هفت سال اخیر با مشوره و معاونت عملی متخصصین بین المللی ، شهر های کابل و قندهار با مراکز شبکه های تیلیفونی اتوماتیک مجهز ساخته شده اند . در ین هر دو شهر مراکز مکالمات بعید با قوه انتقال صوت درجه عالی نیز تاسیس گردیده است . سیستم های فریکونس مختلفه ، دااری سه چینل که طی دوره متذکره خدمات تیلیفونی و تلگرافی بین کابل ، غزنی، قلات، کندهار، پلخمی ، مزار شریف و جلال آباد بطور رضایت بخش ممکن ساخته

سامان و آلات بقیمت مجموعی ده هزار دالر از مؤسسه جهانی باز یافت خواهند نمود .

متخصصین هوا شناسی جهان به پانزده نفر محصلین سال دوم پوهنځی مضمون فزیک اتموسفرو به ۴۵ نفر محصلین سال سوم مضمون ریاضیات فزیک را تدریس کرد . بنا بر موافقه که بین شعبه هوا شناسی ریاست هوایی ملکی و فاکولته ساینس بعمل آمده بیست فیصد محصلین پس از فراغ تحصیل از پوهنځی علوم بسرویس هوا شناسی فرستاده خواهند شد .

شش نفر هوا شناس بعد از فراغ تحصیل در فرانسه بوطن باز گشتند . و در شعبات هوا شناسی ریاست هوایی ملکی بکار آغاز نمودند . یکنفر هوا شناس هم از اتحاد شوروی که تحت فیلوشپ موسسه برای کار های عملی در شق اقلیم شناسی اعزام گردیده بود بوطن مراجعت نموده است . متخصصین موسسه جهانی شش مراتبه ستاسیون های هوا شناسی افغانستان را معاینه کرد که بهر یک از آنها تعلیمات مخصوصه به نفر موظف داده میشود . در ظرف سال کتاب درسی مختصر روی موضوع مترو لوژی از طرف پوهنځی علوم پوهنتون کابل بزبان دری (قسمت اول ، صد نسخه) جهت استفاده محصلین فاکولته طبع و نشر شد . هم اکنون ترجمه قسمت دوم همین کتاب سردست است . در عین حال تصحیحات نهائی کتاب درسی مترو لوژی عمومی بزبان انگلیسی چنانچه بر حسب پروگرام عمومی فاکولته تالیف گردیده بود نیز سردست قرار دارد . که

به ایران از طریق اسلام قلعه ، از طریق این سیستم های جدید شرکت های تیلفونی و تلگرافی برای مکالمات بعید تاسیس خواهد شد . در طول دوره که راجع به آن بحث کردیم دونفر از متخصص متذکره فوق در شق مخابرات بعید رادیویی و پلاننگ و همچنین در قسمت عملیات ، حفظ و مراقبت مشوره داده اند . برای کمک باین متخصص در راه انجام وظایف شان از طرف اتحادیه تیلو کمینو کشین نیز سامان لازمه تهیه شده است علاوه بر فعالیت های متخصصین بین المللی اتحادیه مخابرات بعید تا به حال پنج نفر از مامورین افغانی اداره مخابرات بعید مجموعاً برای مدت بیست و هشت ماه از فیلوشپ های موسسه ملل متحد استفاده کرده اند . در حال حاضر برای یکدوره فیلوشپ که مجموعاً پنج نفر دیگر از مامورین افغانی مدت ۲۴ ماه را در بر میگيرد مصروف تعلیمات در خارج میباشد . اتحادیه تیلو کمینو کشین مساعی خود را در راه معاونت به اداره مخابرات بعید افغانی طی سالهای اخیر آینده ادامه خواهد داد .

موسسه هوا شناسی جهان

در ظرف سال ۱۹۶۴ الی ۱۹۶۵ از طرف مؤسسه دونفر متخصص تهیه شد . یکنفر برای تربیه متخصصین هوا شناسی افغانی به سوئه عالی در پوهنتون کابل . و یکنفر بحیث مشاور شعبه مترو لوژی ریاست هوایی ملکی . مصارف مجموعی این پروگرام ۳۶۰۰۰ دالر میباشد . در عین زمان سرویس هوا شناسی افغانستان تا اواخر سال یک اندازه

عنقریب تکمیل خواهد شد. مؤسسه مشترک اکتشافی بداخل پوهنتون مترولوژی جهان مبلغ چهار صد و هفتاد و پنج دالر جهت طبع کتاب مذکور تخصیص داده است.

متخصص دوم مؤسسه جهانی در موضوعات آتی الذکر با مدیر عمومی مترولوژی کمک و معاونت بهم رسانیده است:

الف: ترتیب پروژه کمک صندوق وجهی مخصوص ملل متحد، رقم مجموعی مصارف این پروژه روی هم رفته به اندازه ۸۲۰۰۰۰ دالر تخمین گردیده است که از آنجمله ۹۲۰۰۰ دالر از صندوق وجهی مخصوص ملل متحد کمک خواسته شده (سامان تخنیکي و متخصصین داخلی) و ۸۲۰۰۰ دالر سهم افغانستان است (عمارات پرسوئل فنی، اثاث البیت و سامانیکه در حال حاضر از بازار محلی بدست آمده میتواند). برای تهیه سامان مخابره مؤسسه هوا شناسی جهان از بودجه ۱۹۶۶ الی ۱۹۶۷ خود مبلغ ۴۰۰۰۰ دالر مصرف کرده میتواند.

ب: مذاکره مسایل عمومی سرویس مترولوژی بغرض بهبود کار شعبات هواشناسی.

ج: کمک به متخصصین محلی اقلیم شناسی در تالیف و ترتیب مجله اقلیم شناسی.

هیئت بین المللی نیروی ذروی:

بنا بر تقاضای حکومت افغانستان یکنفر متخصص فزیک هستوی در ماه سپتامبر ۱۹۶۱ از طرف هیئت بین المللی به پوهنځی علوم پوهنتون کابل تعیین شد. متخصص موصوف مضمون فزیک هستوی را در فاکولته تدریس میکند. در باره تاسیس لابراتوار فزیک هستوی و لابراتوار

و در طرح پروگرام جهت پیشبرد فعالیت های نیروی ذروی در مملکت بحکومت افغانستان کمک بهم می رساند. این پروژه در شرف تکمیل بوده و توقع میرود که تا اخیر سال کاملاً انجام شود.

سامان و آلات لابراتوار فزیک هستوی ۸۰۰۰۰ دالر تحت پروگرام های عادی و توسعه وی هیئت بین المللی نیروی ذروی به پوهنتون کابل تسلیم شد. سامان آلات مزبور بطور عمده بمقصد انکشاف لابراتوار فزیک هستوی بکار برده میشود.

یک پروژه برای تاسیس لابراتوار رادیو شیمی در پوهنځی علوم تحت پروگرام عادی هیئت بین المللی در سال ۱۹۶۵ منظور گردیده این پروژه به مبلغ ۲۳۰۰۰ دالر تمام میشود و شامل است بر معاش و مصرف یکنفر متخصص رادیو شیمی و یک اندازه سامان.

متخصص موصوف اخیراً وارد گردیده و در باره تاسیس لابراتوار رادیو شیمی متذکره مشغول اجرای سروی مقدماتی میباشد.

با همکاری دو شفاخانه در کابل تجارب در حصة تطبیق رادیوایزوتوپ در طبابت بحال پیشرفت است.

درین باره پروژه بغرض تاسیس یک لابراتوار اکتشافی فزیک هستوی در پوهنځی علوم پوهنتون کابل طرح گردیده است مبلغ ۲۵۰۰۰ دالر تحت پروگرام عادی سال ۱۹۶۴ هیئت بین المللی تخصیص داده شده که معاش و مصرف متخصص، سامان و لابراتوار

اکتشافی را کار سازی مینماید .
 لا براتوار اکتشافی مزبور تاسیس
 شده و کار در آن بحال پیشرفت
 میباشد . تقاضا نامه مزید برای
 ۸۰۰۰ دالر جهت سامان آلات
 مورد ضرورت انکشاف لا براتوار
 فزیک هیستوی و شیمی هیستوی
 تقدیم شده تا ضمن پروگرام عادی
 سال ۱۹۶۶ هیئت بین المللی تحت
 غور قرار داده شود .
 تقاضا نامه دیگری برای یک
 دستگاه رادیو ترابی طرف تصویب
 قرار گرفت واحد متذکره توسط
 هیئت بین المللی نیروی ذروی از
 دولت هنگری تهیه میگردد . کار
 عمران موضوع جهت نصب دستگاه
 مزبور به زودی آغاز و امید است
 تا اخیر سال انجام شود . برای
 تادیه مصرف آن اعطای مبلغ
 ۲۹۲۰۰ دالر از مجرای پروگرام
 عادی سال ۱۹۶۶ هیئت بین المللی
 نیروی ذروی هم اکنون تحت غور
 آن هیئت میباشد . این تقاضا نامه
 شامل است به یک نفر متخصص
 فزیک شفاخانه، دوفیلوشپ اندرین
 رشته و یک اندازه سامان .

ضمن پروگرام توسعه وی امداد
 تخنیک سال ۱۹۶۵ الی ۱۹۶۶
 مبلغ ۲۴۰۰۰ دالر جهت فعالیت
 های این ساحه تخصیص داده شده
 است .

تا ماه اگست ۱۹۶۵ رویه گرفته
 ۱۳ نفر تحت فیلوشپ هیئت بین
 المللی برای دوره های مختلفه
 جهت اکتساب معلومات در رشته
 های متنوعه فزیک هسته‌وی بخارج
 فرستاده شده‌اند . مصرف آن
 متجاوز از ۷۵۰۰۰ دالر بوده
 است .
 چندین فیلوشپ دیگر نیز منظور
 شده که در آتی قریب از آن
 استفاده خواهد شد .
 سر جمع مبالغیکه از سال ۱۹۶۰
 تاکنون بمقصد امداد تخنیک به
 افغانستان از طرف هیئت بین المللی
 تخصیص داده شده است بیشتر
 از ۲۷۱۰۰۰ دالر میباشد . این
 رقم شامل است بر قیمت سامان
 معاش و مصرف متخصصین و
 مصارف فیلوشپ‌ها و قیمت دستگاه
 رادیو ترابی را که درین اواخر
 منظور گردیده است احتواء نمی
 کند .
 حالیه پروژه هائیکه ضمن پروگرام
 عادی سال ۱۹۶۶ هیئت بین المللی
 تحت غور قرار دارد قیمت آن بالغ
 بر ۴۱۰۰۰ هزار دالر خواهد
 شد .

صندوق اطفال ملل متحد :-

معاونت یونیسف به افغانستان
 در سال ۱۹۵۰ شروع شد .
 موسسه ملل متحد بر طبق مشوره
 فنی دوائر و هیئت های اختصاصی
 ذی علاقه ملل متحد در راه انکشاف
 سرویس های صحی عمومی . تعلیم
 و تربیه و تغذیه اطفال با تهیه
 لوازم و سامان آلات بحکومت
 افغانستان معاونت میکند . در خلال
 سالهای نخستین امداد یونیسف
 تنها متوجه بر پروگرام های ذهنی
 و تغذیه بود . همین پروگرام ها
 هنوز هم در فعالیت های یونیسف
 نقشی عمده دارد . و بهر حال از
 سال ۱۹۵۵ باینطرف چنینکه تعاون
 به پروگرام های انکشاف دهات
 وسعت داده شد چنانچه نه تنها
 قسمت صحی وحفظ الصحه آن بلکه
 همچنان جنبه های دیگری را از
 قبیل تعلیم و تربیه ابتدائی . تربیه
 کارکنان انکشاف دهات بسویه های

شفابخانه، ادویه و شیر . صابون و یتا مین (آ - د) و وسایط نقلیه به موسسات مختلفه در مملکت مانند زایشگاه ، شفابخانه های مستورات کابل ، جلال آباد . قندهار . مزار شریف و هرات و هم به هژده مرکز حمایه طفل در کابل و ولایات هفت کلینک ماقبل الولادی ، پولی کلینک مرکزی اطفال پولی کلینک چمن حضوری ، لایبراتور مرکزی صحت عامه کابل و سه لایبراتور سپروم سازی در قندهار ، جلال آباد ، پلخمری ، سه کلینک امراض زهروی در قندهار ، مزار شریف و جلال آباد مکاتب قابلیگی در کابل ، قندهار و هرات . مکتب نرسنگ شفا خانه ولایت کابل ، شعبه شیمو تراپی . مرکز مجادله با تبرکلوز در چمن حضوری تهیه نموده است .

پرو گرام تغذیه :-

بغرض تکافوی حوائج غذایی و حفظ الصحه یونیسیف شیر رویه گرفته ، صابون و ویتامین الف - د از طریق بیشتر از ۷۰ مرکز توزیع در مراکز حمایت مادر و طفل مراکز صحتی دهاتی و شفابخانه های کابل و ولایات بمردم توزیع نموده است .

تعلیم و تربیه امراض اطفال و نسائی و پوهنځي طب :-

یونیسیف سامان و لوازم جهت انکشاف سوبه محصلین و محصلات طب تهیه نمود که عبارت است از سامان لایبراتور و شفابخانه ، لوازم برای حمایت مادر و طفل و سامان برای چار مرکز آن و وسایط نقلیه .

موسسه صحت عامه :-

به مؤسسه صحت عامه کابل ،

مختلفه باغداری ، تربیه مرغ و مرغ آبی و رفاه اجتماعی نسوان احتواء مینماید . به حجم فعالیتها و معاونت یونیسیف افزوده شده است . درین اواخر یونیسیف برشته معارف نیز با همکاری یونسکو وارد فعالیت شده و با پروژه اکادمی تربیه معلم کمک و معاونت مینماید . تفصیل معاونت های یونیسیف به افغانستان در خلال سالهای ۱۹۵۰ الی ۱۹۶۵ قرار آتی تقدیم میشود :-

قلع و قمع ملاریا

رقم مجموعی تخصیصات برای پروگرام در سالهای ۱۹۵۲ الی ۱۹۶۵ مبلغ ۲۰۰۲۹۲۰۰ دالر بوده و سامان و لوازمیکه باین پول تهیه شده عبارت است از پودردی ، دی ، تی آلات دواپاشی ادویه ضد ملاریا ، سامان لایبراتور و حمل و نقل مانند لاری جیب مو تر سا یکل و بایسکل . پروگرام مذکور که هنوز هم پیش برده میشود یگانه پروگرام عمده تعاون یونیسیف راتشکیل میدهد .

کنترول حمای لکه دار :-

رقم مجموعی تخصیصات برای پروگرام مبلغ ۶۲۳۳۰ دالر بوده که با آن دی ، دی ، تی تفنگچه پودر پاشی و ماشین آلات ثقلیه جهت مخلوط کردن دی ، دی ، تی با پودر تالک تهیه شده ضمن مجادله با حمای لکه دار در سال ۱۹۶۱ الی ۱۹۶۴ در مناطق شیوع مرض متجاوز از ۴۰۰۰۰ نفر بمقابل آن حمایت شد . فعلا مجادله مذکور مؤفقاته انجام شده است .

حفظ الصحه اساسی رفاه مادر و طفل ، کنترول امراض و لایبراتور های تشخیص امراض :

تحت تخصیصات یونیسیف

معلمین دارالمعلمین موجوده و دارالمعلمین مجوزه را رهنمائی کنند. امداد یونیسیف که تا سال ۱۹۶۵ جمعاً بالغ بر ۵۳۳۰۰۰ دالر میشود یک قسمت معاش و مصرف ستاف بین المللی یونسکو و قیم لوازم و سامان اکادمی را با مصارف فیلوشپ هائیکه زیر نظر گرفته شده است احتواء میکند.

شعبه ترانسپورت :-

چون یکعده وسایط نقلیه روی همرفته برای تمام پروگرامهای که در افغانستان از طرف یونسکو معاونت میشود تهیه گردیده است. ضرورت بوجود آوردن یک دستگاه که مسئولیت تاسیس سیستم مرکزی اداره عراده جات، حفظ و مراقبت و ترمیم همه موترهای یونیسیف را در افغانستان بعهده بگیرد احساس شد و در سال ۱۹۶۴ چنین شعبه تاسیس گردید که اکنون برهنمائی آمر ترانسپورت منطقه وی یونیسیف و یکنفر مشاور آن با کمالات خود متوجه است.

پلان گذاری حوایج اطفال :-

بمقصد معاونت با حکومت در ترتیب پلان احتیاجات اطفال و خورد سالان در مملکت، یونیسیف موافقه کرد تا یکنفر مشاور را برای مدت کوتاهی جلب و استخدام بنماید که در وزارت پلان بمطالعات دایر بر حوایج اطفال در افغانستان بپردازد.

خلاصه :-

تعاون یونیسیف با افغانستان که در بدو امر بطور عمده متمرکز به حفظ الصحة و تغذیه بود یک انکشاف تنوع در محتویات پروگرام و تزئید در حجم خود را نشان میدهد. تخصیصات هشت سال اخیر بر حسب آتی بوده:-

یونیسیف سامان لابراتواری و درسی مواد کار آمد کتابخانه و مجلات و نیز وسایط نقلیه بطور معاونت تقدیم نموده است. رقم مجموعی تخصیصیه این معاونت بالغ بر ۹۸۰۰۰ دالر شده است.

تولید واکسن :-

رقم مجموعی تخصیصات ۲۱۷۰۰ دالر بود که با آن یونیسیف جهت لابراتوار تولید واکسین و سیروم برای کنترول امراض ساری از قبیل تیفوئید، کولرا، چیچک و سنگ گزیدگی سامان عصری تهیه نموده بدسترس استفاده گذاشت. احتیاجات مردم افغانستان به واکسین امراض متذکره تماماً توسط واکسین که در کابل تولید شد رفع گردیده است.

پروگرام انکشاف دهات :-

رقم مجموعی تخصیصات سالهای ۱۹۵۴ الی ۱۹۶۵ مبلغ ۵۸۶۰۰۰ دالر بود. روی همرفته ۱۹ پروژه انکشاف دهات تاسیس گردیده و همه این پروژه ها بشمول مرکز تربیه در گلزار از یونیسیف معاونت حاصل کرده اند. مشوره تخنیکی البته از طرف مؤسسه صحتی جهان مؤسسه خوراکی و زراعت و اداره امور اجتماعی ملل متحد بهم رسانیده شده است.

معارف :-

در سال ۱۹۶۴ یونیسیف به همکاری یونسکو جهت معاونت در شق تعلیم و تربیه آماده شده و با حکومت افغانستان در تاسیس یک اکادمی تربیه معلم مساعدت نمود. وظیفه اکادمی تربیه یکنه اداستادان برای تدریس معلمین لایق میباشند که بنوبه خود جهت بشیرد پروگرام های درسی در مکاتب ابتدائی

شده و بنابرآن، افغانستان تطبیق بعضی اصول و مبادرت باقدماتی را در ساحه پالیسی های مربوط نرخ اسعار، مالیه و پول تعهد کرده است.

بموجب این قرار داد کمکی، در صورتیکه حکومت شرایط متذکره در قرار داد کمکی را به انجام رساند، آنگاه کشور میتواند اسعار خارجه را طی مدت يك سال بطور قرضه دریافت نماید.

مرکز ثقل این قرار داد عبارت از قبول مسئولیت بیشتر در ساحه مسایل مالیه بوده و نظر به آن حکومت تضمین مینماید تا کسر بودجه را در دوره بین ماه اپریل ۱۹۶۵ و ماه مارچ ۱۹۶۶ به اندازه قابل ملاحظه ثنی، نسبت به سال ماقبل آن تقلیل بدهد. چنین توقع می رود تا توأم با بعضی از اقدامات در ساحه پالیسی تجارتی و نرخ اسعار تدابیری که در قسمت بودجه اتخاذ میگردد تقاضا برای واردات را تقلیل داده و وضع بیلانس تادیات کشور را بهبود بخشد.

در سال ۱۹۵۹ موسسه (آی، ال، او) یکنفر متخصص را برای انکشاف صنعت چرمگری و تربیه چرمگران افغانی اعزام داشته بود. يك فابریکه نمونه چرمگیری که موسسه (آی، ال، او) برای آن ماشین باب، آلات و دیگر سامان لازمه را تهیه کرده بود در چاریکار تاسیس شده و در سال ۱۹۶۴ بجای يك مرکز کار برای چرمگران آن منطقه بصورت کامل به فعالیت شروع کرد.

یک نفر معلم نجاری (آی، ال، او) در طول سال ۱۹۶۴ مصر و ف

(ارقام به دالر امریکائی نشان داده شده)

سال ۱۹۵۸	۱۳۸۰۰۰
۱۹۵۹	۲۱۹۷۰۰
۱۹۶۰	۴۴۹۲۰۰
۱۹۶۱	۲۹۱۰۰۰
سال ۱۹۶۲	۴۸۵۵۰۰
۱۹۶۳	۳۴۲۰۰۰
۱۹۶۴	۵۹۴۰۰۰
۱۹۶۵	۶۱۳۰۰۰

صندوق وجهی بین المللی :

نماینده صندوق وجهی بین المللی در افغانستان برای آن تعیین شده است تا راجع به مسئله اسعار، مالیه، و پالیسی های پولی مشوره داده، و در راه بهبود کیفیت امور مالی و سایر احصائیه های مرتبه بانک کار کند. نماینده فعلی صندوق وجهی بین المللی در جنوری ۱۹۶۵ بوظایف محوله خود آغاز کرده، و در جمله مامورین صندوق وجهی بین المللی که در بانک مرکزی افغانستان مقرر شده اند سومین نفر بشمار می رود.

بهبود احصائیه های مالی، در کشور رو به انکشاف چون افغانستان امری فوق العاده مهم است. زیرا فقط در صورت موجود بودن احصائیه های صحیح، اتخاذ تصمیمات راجع به پالیسی لازمه در امور مالی ممکن میباشد. در ظرف چند سال گذشته پیشرفت زیادی در ساحه امور احصائیه حاصل شده است.

از مسایل بارز در روابط بین صندوق وجهی بین المللی و حکومت افغانستان، قرار داد مربوط به موضوع موازنه پولی است که به تاریخ ۱۷ جون ۱۹۶۵ نافذ گردید. این قرار داد موافقه کمکی خوانده

در ماه اپریل ۱۹۶۴ بکابل آمده و از طریق همکاری نزدیک باریس اداره استخدام (که خود او نماینده حکومت در کنفرانس بین المللی کار و کارگر نیز میباشد) به تسوید قانون پیشنهاد شده استخدام نموده مشارالیه پلانی را تهیه کرده که از طرف وزارت معادن و صنایع قبول شده و منظور از آن تشکیلات و انکشاف لازمه ریاست استخدام میباشد تا باین طریق ریاست مذکور با وظایف اضافی سنگینی که بر طبق قانون جدید به عهده آن گذاشته شده است بطور مؤثر معامله کند.

در ساحه تریننگ این متخصص در کورسها و سیمینارهای راجع به تمام جنبه های طرز اداره مامورین تدریس کرده است که در آن مدیران، مامورین، موسسات عمده و مامورین وزارت معادن و صنایع شامل بوده اند این شخص همچنین از طریق دایر ساختن کورسها و تعلیم و مشوره دادن در خود محل کار وسایل تریننگ مزید را برای مامورین ریاست استخدام فراهم ساخته و کتب درسی را راجع به طرز اداره مامورین و در باره طرز اداره استخدام تهیه کرده است، این کتب به زبان دری ترجمه شده است.

علاوه برین متخصص مذکور بیشتر در تسوید قوانین اضافی راجع به کار و کارگر کمک کرده درباره طریق و وسایل تطبیق پلانهای مربوط مسئله تجدید تشکیلات و انکشاف به رئیس استخدام مشوره میدهد. در ماه اگست ۱۹۶۴ با آمدن متخصص شق تریننگ امور دفتری در وزارت

خدمت در ریاست انکشاف دهات بود.

یکنفر متخصص تهیه نفر موسسه (آی، ال، او) از سال ۱۹۵۸ تا سال ۱۹۶۴ در افغانستان کار کرده است. این مامور وزارت پلان را در جمع آوری معلومات راجع به موضوع استخدام در قسمت های مختلفه کشور معاونت کرده و همچنین در مورد احتیاجات مربوط تهیه نفر برای پلان پنجساله دوم آن وزارت را کمک کرده است. وظیفه آخر او عبارت از تهیه نفر برای پلان پنجساله مسئله تهیه نفر بود.

در سال ۱۹۶۱ یکنفر متخصص (آی، ال، او) برای شش هفته بکابل آمده تا در مورد شروع یک پلان تضمین اجتماعی (سوشل سکیوریتی) بحکومت مشوره بدهد. معاونت موسسه (آی، ال، او) ریاست استخدام (مربوط وزارت معادن و صنایع) در سال ۱۹۵۷ شروع شده و هیئت اعزامی اولیه برای کمک درین مورد برای یکسال خدمت کرد. در سال ۱۹۶۰ متخصص دیگری جهت تسوید قانون استخدام و توسعه و انکشاف ریاست استخدام برای مدت هجده ماه بکابل آمد مشارالیه همچنان در پوهنتون کابل در کورسهای راجع به مسئله کار و کارگر از لحاظ علم الاجتماع تدریس کرده است.

در سال ۱۹۶۲ یک هیئت سزوی بکابل آمد تا راجع به امکان اتخاذ اقدام در ساحه امنیت در صنایع و مسئله حفظ الصحه بحکومت مشوره بدهد.

سومین متخصص در امور استخدام

کوسفند سپم قابل ملاحظه داشتند در رمة قره قل . فارم پوزه ایشان صد فیصد تکثیر رو نما گردید و تکثیر بعین همین اندازه در تمام فارم های چارگانه تربیه کوسفند نیز نصیب شد و هم متخصصین مربوطه معلومات قیمنداری در باره تغذیه کوسفند و علفچرها بدست آوردند . یک لابراتوار آزمایش پشم دروزارت زراعت تاسیس گردید چنانچه تمام سامان آلات مورد ضرورت آن از طرف موسسه تهیه شد . همچنان سامان آلات لابراتواری نظیر آن جهت فارم پوزه ایشان نیز بهم رسانده شد .

در لابراتوار ویرولولژی تولید واکسین ادامه داشت . و در ظرف این مدت وسایط سامان آلات و موثریت لابراتوار بطور عمومی مزید برگزیده تقویه و اصلاح شد . متخصص موظف به مقصد واکسیناسیون وقائی و تربیه معاونین لابراتوار در ساحه های کار مسافرتها به مناطق مزبور نمود .

راجع به تقاضای کمک صندوق وجهی مخصوص ملل متحد بتربیه معاونین صحت حیوانی پیش رفت مزید بعمل آمد . هیئت موظف به امور مقدماتی این پروژه به مملکت فرستاده شد و در روشنی سفارشات آن هیئت تقاضا نامه بعد تجدید نظر به غرض تصویب بود و صندوق وجهی مخصوص به مقامات مربوط تقدیم گردید .

هکذا موسسه خوراکه وزارت به پروژہ های تولید جو ، گندم ، زنبور داری ، حفاظت نباتات و

معادن و صنایع جنبه دیگری از فعالیتهای امداد تخنیکي مؤسسه کار و کارگر شروع شد . این متخصص که زن میباشد برای مامورین وزارت معادن و صنایع در شق تایپ انگلیسی ، سوادگیری اوراق و احصائیه ، کورسهای را از پیش برده و در حال حاضر مصروف دوام دادن کورسی راجع به اصول اجرای امور دفترداری که کتاب درسی هم برای آن تهیه کرده است میباشد . فعالیتهای دیگر او در ساحه تربینگ شامل پیش برد کورسهای راجع بطرز امور دفترداری در مؤسسه نسوان و پوهنتون کابل برای طلاب در شق معلمی و تعلیم دادن مامورین دواير مختلفه وزارت معادن و صنایع است . در قسمت مشوره این متخصص اصول اجرای امور دفترداری وزارت مذکور را سروی کرده . و در مورد ساده ساختن امور و بهبود تشکیلات و متود ها سفارشهایی نموده که بعضی از آن تطبیق گردیده است .

موسسه خوراکه و زراعت

موسسه خوراکه و زراعت ملل متحد با پانزده متخصص پروگرام توسعه ای امداد تخنیکي - یازده متخصص مؤسسه صندوق وجهی ملل متحد و یک نفر از پروگرام غذایی جهان در سال (۱۹۶۴ و ۱۹۶۵) خدمات تخصصی ۲۷ نفر را به مملکت تقدیم کرده است . کار بسیاری از پروژه هائیکه تحت پروگرام در سال ۱۹۶۴ ختم میشود ادامه یافت و در ساحه های فعالیت مربوط ترقیاتی را بوجود آورد .

در شق نسل گیری و تربیه حیوانات و اسکشاف آن هم دو متخصص کوسفند قره قل و متخصص پشم

احصائیه های زراعتی معاونت بهم رساند .

در ساجه آبیاری ، تیم آبیاری مؤسسه خوراکه وزارت بکار خودش در سر بند نهراجمیر ادامه داده و به پیشرفت قابل ملاحظه نائل شدند این تیم به پروژه نهراچی نیز به مشوره فنی آنها بتوسط وزارت فواید عامه اعمار میگردد معاونت کردند . و هم تعمیر مجدد سر بند شاروان و سروی بند ها وانهار سرخاری ، گورگان ، جانگارك رابا طرح پلان و تکمیل نقشه پروژه قلعه سالسم خیل و غیره بعهده گرفتند . کار تعمیر نهربیدك لوگر ادامه داشت و از جمله ۱۹ کیدو متر کار مجموعی آن بیشتر از ۱۵ کیلومتر بسر رسیده که متوقعست قبل از حلول زمستان اكمال بگردد . کمیته مجادله با گرسنگی انگلستان بتوسط موسسه اکسفام مصرف کامل این پروژه را طور معاونت بسه قسط کار سازی کرد . و سمنت و غیره مواد از طریق امداد موسسه اکسفام انگلستان تهیه شد در حالیکه نظارت و رهنمای فنی کار مذکور بتوسط تیم آبیاری مؤسسه بعمل آمد .

پروژه جدید کنترول ملخ در ظرف سال توسط هیئت مؤسسه سر دست گرفته شد و یک نفر متخصص برای آن از طرف سازمان خوراکه و زراعت احضار گردید . تحت معاونت حاصله از پروژه ملخ صحرائی صندوق وجهی مخصوص ملل متحد سامان آلات به قیمت ۳۰۰۰۰ دالر از قبیل عراده جات ، سامان ولوازم دفتر داری و دستگاه های ثابت و سیار مخابره بیسیم تهیه شد . سیستم رادیو تیلیفونی ثابت بین

وزارت زراعت در کابل ومد یریت عمومی زراعت قندهار تحت نظر یک نفر متخصص که از موسسه به همین مقصد احضار شد برقرار گردید . متخصص موصوف تربیه پرسونل را جهت کنترول ملخ بدمه گرفت و در راه تشکیل سرویسهای کنترول ملخ صحرائی در مملکت نیز کمک و معاونت کرد . جهت رهنمایی موسسه و متخصصین آن تیم مشترک مامورین افغانی ، مامورین ملل متحد و مامورین عالیرتبه کنترول ملخ حکومت هند برای مرتبه اول یک سروی مناطق دشتی جنوب غربی افغانستان برای این مقصد ترتیب شد . تیم متذکره با ازدیاد یک نفر انجنیر میخانیک تقویه گردید تا با شعبه تعمیرات وزارت در راه حفظ و مراقبت وطرز استعمال سامان آلات سروی مزبور معاونت بهم رساند .

فعالیت های توسعه زراعت در مناطق تحت پروگرام انکشاف دهات مانند سابق ادامه داشت . جهت رهنمایی شعبات مربوط وزارت زراعت و انکشاف دهات در مورد پیشبرد مرغداری از یک نفر مشاور موسسه که در هند اجرای وظیفه میکرد استفاده شد . معاونت موسسه با شعبه نو تاسیس سمعی و بصری وزارت زراعت و آبساری نیز مردم نمود و از طرف موسسه یک اندازه سامان آلات نیز برای آن شعبه تهیه شد .

بر علاوه ۶۳ فیلوشپ که سابقاً داده شده بود یک فیلوشپ طویل المدت جهت حصول دیگری درساینس و ویترنری ، دوفیلوشپ طویل المدت در اصلاح و تربیه

در حالیکه کورس تر بیوی تحت نظارت متخصص ملخ مؤسسه خوراکه و زراعت در وزارت زراعت و آبیاری دایر گردیده، یکنفر انجنیر رادیو ا زمؤسسه استخدام شد تا سامان آلات مخابره را که از صندوق و جبهی مخصوص ملل متحد وصول گردیده نصب و اتصال سیستم مخابره را بین دو دستگاه ثابت و دودستگاه متحرک برقرار سازد. همین انجنیر چند نفر اپراتور را نیز برای کار در این دستگاه تربیه نمود. چهار عراده موتر، دو پایه پروژکتور سینما و دو پایه تیپریکارد نیز برای پروژه مزبور از صندوق و جبهی مخصوص ملل متحد واصل گردید که وزارت زراعت و آبیاری از آن استفاده میکند.

در ماه های اپریل و جون یک سروی مخصوص و مختلط مناطقی دشتی جنوب غرب افغانستان توسط شعبه ملخ وزارت زراعت و آبیاری و یک تیم حکومت هند تحت پروژہ ملخ صحرائی صندوق و جبهی مخصوص ملل متحد با شرکت مامور ملخ مؤسسه خوراکه و زراعت بحیث راهنمای تیم انجام شد. تیم هندی عبارت از پنج نفر مامور حکومت هند و مجهز با دو عراده موتر، سامان کمپ و غیره بودند این اولین سروی بود از نوع خودش که در افغانستان بعمل آمد و تجربه حاصله بمقصد عملیات آینده مفید ثابت شد. یک آله دوپاش یا نیزل اگزااست بالای یکی از موترها نصب گردید. و مامورین فنی افغانی را باطریقه استعمال آن آشنا ساختند.

گو سفند قره قل فیلو شپ قصیر المدت در رشته های ذخیره غله امراض مرغ، کرم شناسی و ویرو لوی ملخ صحرائی و غیره از طرف مؤسسه اعطاء گردید. چهار فیلو شپ دوساله در شق جنگلداری در ایران نیز عرضه شد.

در طرف مدتی که این راپور آن را احتواء میکند پلان عملیات و جزئیات پروژه جدید مؤسسه خوراکه و زراعت صندوق و جبهی مخصوص ملل متحد برای سروی امکانات وادی های کابل و هریرود ترتیب یافت و عملیات پروژه طوریکه در فصل جداگانه مربوط به پروژه متذکره نشان داده شده شروع گردید. فعالیت های پروگرام غذایی جهان نیز پیشرفت مزید نموده و یکنفر متخصص برای افغانستان تعیین گردید. یک هیات مؤسسه خوراکه و زراعت بانک بین المللی بمقصد مطالعه پروژه های انکشافی که معاونت کریدتی از طریق بانک زراعتی با آن بعمل میاید مسافرتی به افغانستان نمود و متوقعست که برای تقویه بانک زراعتی افغانستان از طرف بانک بین المللی کمک و مساعدت صورت بگیرد.

مؤسسه خوراکه و زراعت صندوق

و جبهی مخصوص ملل متحد :-

پروژه صندوق و جبهی مخصوص ملل متحد برای ملخ صحرائی در اواخر سال گذشته فعال شد. بمقصد تشکیل سرویس کنترول بطور درست یکنفر مامور کنترول ملخ تحت پروگرام مؤسسه خوراکه و زراعت پروگرام توسعه وی امداد تخنیکي جلب و احضار گردید. شعبه داخل وزارت تشکیل شده چهار نفر مامور در آن مقرر شدند.

مؤسسه خوراکه و زراعت سند وق مخصوص ملل متحد

بین ماه اگست - ۱۹۶۰ وابتدای
مارچ ۱۹۶۴ هیئت متخصصین
صندوق مخصوص ملل متحد پروژه
مربوط به سروی آب و خاک در
افغانستان را تکمیل کردند. این
پروژه پنج حوزه را در برمیگیرد.
واز جمله آن حوزه یعنی
حوزه قسمت علیای دریای کابل و
حوزه دریای هریرود انتخاب
گردیده و بعدا پروژه جدیدی از
آن تشکیل یافت که آن نیز مربوط
صندوق مخصوص ملل متحد بوده
عبارت از پروژه سروی امکانات
آبیاری در حوزه های دریای
هریرود و قسمت علیای دریای
کابل واقع افغانستان میباشد.

هدف پروژه: - هدف از تاسیس
این پروژه مطالعات مزید در حوزه
های هریرود و قسمت علیای دریای
کابل بوده تا از آن بحیث اساسی
در قسمت انکشاف حقیقت پلان
های جدید آبیاری و تاسیس دو
فارم زراعتی نمونه در همان حوزه
ها استفاده شود این فارمها جنبه
تجربوی داشته و اصول آبیاری
در آن نمایش داده میشود.

اصل پروژه: - این پروژه عبارت
از هفت قسمت خاص آتی است:-

الف: سروی توپوگرافیک و
نقشه برداری از حواشی ساحه
های که باید انکشاف یابد.

۱- دروادی هرات - بالغ بر ۲۰۰
هکتار

۲- دروادی کابل - بالغ بر ۱۰۰
هکتار

ب: تحقیقات انجنیری، جیولوجی
و هایدرولوجی مناطق معینه برای
ساختمان بندها، مخازن و راجع

به شعبات کانال ها و مناطق آبیاری.
ج: تهیه نقشه های ابتدا فی
پلانهای آبیاری و بند های ذخیره
و مخازن و ترتیب نقشه قسمتی
از مناطق آبیاری.

و: - تحقیقات هایدرولوجیکی.
ه: - تحقیقات در باره نوع خاک
د: - مطالعه طرق فعلی استفاده
از زمین، زمینداری و معلومات
مربوط آن.

ز: - تاسیس و بکار انداختن
و آبیاری کردن دو فارم زراعتی
تجربوی و تعلیمی دروادی کابل
و وادی هرات.

بودجه: - وجوهی که از طرف
صندوق مخصوص ملل متحد و
حکومت افغانستان برای این پروژه
تهیه میشود قرار آتی است:-

تخصیصیه سند وق مخصوص
ملل متحد برای این پروژه بالغ
بر ۷۰۰ ۸۳ ۵۰۰ ۱۰۰ دالر بوده و از
جمله آن مبلغ ۴۰۰ ۶۴ ۳۰۰ ۱۰۰ دالر
سهم صندوق مخصوص ملل متحد
و ۳۰۰ ۱۹۲ ۳۰۰ دالر سهم حکومت
افغانی برای مصارف داخلی پروژه
میباشد. همچنین حکومت
افغانستان یک سهمیه جنسی
معادل ۳۲۰ ۶۰۳ دالر را متقبل
خواهد شد.

مدت تکمیل این پروژه چهار سال
تعیین گردیده و پیشبرد امور آن
از طرف مؤسسه خوراکه و زراعت
مؤسسه ملل متحد اداره خواهد
شد. ریاست آب و خاک مربوط
حکومت افغانستان با مؤسسه
مذکور در این راه همکاری خواهد
کرد.

طرفین پلان عملیات مربوط با این
پروژه را بتاريخ اول مارچ ۱۹۶۵
امضاء کرده اند.

در حال حاضر دو پروژه پروگرام خوراکه جهان در افغانستان تحب تطبيق مياشيد .

پروژه سروی منابع آب و خاک در افغانستان بتاريخ چهاردهم می ۱۹۶۵ (۲۴ ثور ۱۳۴۴) رسماً مرعی الاجرا گردید .

اداره پروگرام خوراکه جهان در افغانستان

۱- امداد مواد خوراکه به مکاتب لیلیه کابل (پروژه نمبر ۱۰۹) .

طبق موافقه که به تاریخ ۹ می ۱۹۶۴ امضاء شده پروگرام خوراکه جهان به منظور تسهیلات مزید در امور معارف کشور برای پانزده مکتب لیلیه در تحت نظر وزارت معارف و برای بعضی از مکاتب مسلکی در تحت نظر برخی از وزارت خانه های دیگر مواد خوراکه تهیه میکند .

مصارف تخنیکي این پروژه پروگرام خوراکه جهان به ۷۲۵۰۰۰۰۰۰ دالر بالغ گردیده و اقلامی که از طرف پروگرام مذکور تهیه میشود قرار آتی است :-

الف :- ۲۱۶۱ تن گندم

ب :- ۳۲۴ تن روغن نباتی

ج :- ۲۱۷ تن شیر خشک بدون چربی

د :- ۸۲ تن پنیر یا گوشت گاو کانسرو (قطی)

ه :- ۱۱ تن چای .

از اقلام متذکره فوق گندم آن و از تمام مواد خوراکه دیگر نیم به حکومت تحویل داده شده و باقی بزرودی تهیه خواهد شد . توزیع این مواد خوراکه به طلابیکه تعدادشان بالغ بر نه هزار نفر است در ماه اکتوبر ۱۹۶۴ شروع گردیده قرار است این پروژه در آخر سال ۱۹۶۵ خاتمه پذیرد .

معذالك تقاضای که از طرف حکومت برای تمديد سه سماءه این پروژه شده است تحت مطالعه اداره مرکزی پروگرام خوراکه جهان (دبلیو - اف - بی) میباشد .

پروگرام خوراکه جهان (د بلیو - اف پی) در اثر فیصله نامه هائیکه در یک وقت از طرف مؤسسه ملل متحد و مؤسسه خوراکه و زراعت (اف - ای - او) تقدیم شده بود طی سال ۱۹۶۱ تاسیس گردیده و اجراء آن بتاريخ اول جنوری ۱۹۶۳ شروع شد. هدف این پروگرام تهیه مواد خوراکه براساس یک امداد چندین جانبه میباشد .

یگانه منبع سرمایه پروگرام خوراکه جهان عبارت از امداد های داو طلبانه دول عضو مؤسسه ملل متحد مؤسسه خوراکه و زراعت جهان و اعضای شریک مؤسسه خوراکه و زراعت جهان میباشد . این امداد ها ممکن است از طریق مواد خوراکه تادیه پول نقد و هم چنین فراهم آوردن خدمات صورت گیرد .

مواد خوراکه ای که از طرف پروگرام خوراکه جهان تدارك میشود ممکن است بنا بر اقلام موجوده در گندم این پروگرام تفاوت یابدها گندم - آرد گندم - ارزن - جوارى روغن نباتی و شیر خشک (شیر عادی و شیر بدون چربی) تقریباً همیشه در آن موجود است .

پروگرام خوراکه جهان در افغانستان :-

پروگرامهای خوراکه جهان در فراهم ساختن مقدمات امداد به افغانستان فرصت را از دست نداده و مذاکرات درین مورد در نیمه سال ۱۹۶۴ شروع گردید .

ارقام احصائیوی مصارف و عواید پلان انکشافی سال ۴۰ الی ۱۳۴۴
 عرضه پولی (به ملیون افغانی)

سالها و ماهها	چلند با ستمنای	در چلند	امانات	مجموع
	نوتهای دولتی	خصوصی	پولی	عرضه
۳۰ حوت ۱۴۴۰	۲۵۴۵/۸	۲۸/۹	۳۳۱/۴	۲۹۰۶/۰
۳۰ حوت ۱۳۴۱	۳۰۷۷/۶	۵۶/۶	۵۸۶/۵	۳۷۲۰/۷
۳۰ حوت ۱۳۴۲	۳۷۹۹/۷	۵۹/۵	۷۳۳/۰	۴۵۹۲/۲
۳۰ حوت ۱۳۴۳	۴۳۷۸/۰	۹۱/۶	۶۶۰/۳	۵۱۲۹/۹
۴۰ حوت ۱۳۴۴	۴۵۴۶/۱	۹۴/۱	۸۱۸/۴	۵۴۵۸/۶
<u>۱۳۴۱</u>				
۳۰ جوزا	۲۵۷۹/۷	۴۸/۲	۶۶۰/۳	۳۲۸۷/۷
۳۰ سنبله	۲۷۲۷/۸	۴۹/۴	۷۴۳/۹	۳۵۲۱/۰
۳۰ قوس	۲۷۰۱/۹	۶۳/۴	۷۷۱/۴	۳۵۳۶/۷
۳۰ حوت	۳۵۷۷/۶	۵۶/۶	۵۸۶/۵	۳۷۲۰/۷
<u>۱۳۴۲</u>				
۳۰ جوزا	۳۳۹۰/۹	۶۹/۲	۵۱۵/۹	۳۹۷۶/۰
۳۰ سنبله	۳۴۵۴/۳	۷۵/۸	۶۵۰/۷	۴۱۸۰/۸
۳۰ قوس	۳۵۲۳/۳	۸۰/۱	۵۷۶/۰	۴۱۷۹/۴
۳۰ حوت	۳۷۹۹/۷	۵۹/۵	۷۳۳/۰	۴۵۹۲/۲
<u>۱۳۴۳</u>				
۳۰ جوزا	۴۰۷۷/۸	۸۶/۶	۸۱۴/۰	۳۹۸۸/۴
۳۰ سنبله	۴۱۲۷/۲	۸۷/۲	۷۰۳/۲	۴۹۱۷/۶
۳۰ قوس	۴۲۴۴/۰	۸۹/۵	۹۳۵/۵	۵۲۶۹/۰
۳۰ حوت	۴۶۷۹/۹	۹۱/۶	۶۸۳/۸	۵۴۵۵/۳
<u>۱۳۴۴</u>				
۳۰ جوزا	۴۶۶۵/۰	۹۱/۹	۷۵۲/۲	۵۵۰۹/۱
۳۰ سنبله	۴۴۷۵/۴	۹۲/۱	۷۹۱/۰	۵۴۵۸/۵
۳۰ قوس	۴۸۰۰/۳	۹۲/۵	۶۴۲/۲	۵۵۳۵/۰
۳۰ حوت	۴۵۴۶/۸	۹۴/۱	۸۱۸/۴	۵۴۵۹/۳

منابع عواید داخلی به ملیون افغانی

سال و ماه	برعایدات به مواضع	وارداتی	مالیات	وسرما په گذاری	تشیثات	وعواید	دیگر	عواید	امداد	مجموع عواید
	وزمین	غیر مستقیم	ها و فیس ها	دولتی	درآمد	خالص	چیزی	داخلی با شمول	امداد چیزی	مجموع عواید
۱۰۰-۱۲۰	۱۳۰-۱۴۰	۲۱۰	۲۵۰-۵۰۰	۲۰۰-۶۰۰	۶۹۰-۸۰۰	۱۰۰-۸۰۰				

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
۱۳۳۶۳۷	۱۹۲	۵	۷۸۹	-	۱۰۸	۶۲	۱۰۲	۱۳۴۸	۱۲۸	۱۴۷۶
۱۳۳۷۳۸	۱۶۱	۱۰۶	۸۷۴	-	۲۱۸	۱	۱۷۳	۱۵۲۳	۱۴۹	۱۶۸۲
۱۳۳۸۳۹	۱۳۵	۱۰۶	۶۰۵	۱۶۱	۲۲۹	۳۱۶	۴۸	۱۶۰۱	۱۱۳	۱۷۱۴
۱۳۳۹۴۰	۱۸۸	۱۱۴	۷۸۹	۳۳۲	۲۶۴	۲۴۷	۱۶۶	۲۰۹۹	۲۰۵	۲۳۰۴
۱۳۴۱	۱۹۱	۱۲۹	۸۸۴	۲۴۴	۲۲۳	۳۶۷	۱۴۴	۲۱۲۱	۶۱	۲۱۸۲
۱۳۴۲	۲۳۶	۱۳۹	۹۴۵	۷۶۸	۲۲۱	۳۹۴	۳۰۷	۲۶۸۸	۴۲۲	۲۱۱۰
۱۳۴۳	۳۱۹	۱۲۹	۱۰۹۵	۷۲۳	۲۹۴	۱۵۶	۶۶	۲۱۰۱	۲۳۲	۲۲۳۲
۱۳۴۴	۴۰۶	۱۶۸	۱۱۳۰	۰۱۴۶	۴۰۸	۶۱۳	۲۷۴	۴۱۴۵	۲۸۹	۴۵۳۴

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----

۱۳۴۴

۱۲۴	۳	۲	۸۲	۱۳	۱۶	۱	۶	۱۲۴	-	۱۲۴
۲۶۵	۸	۸	۸۹	۱۱۲	۲۷	۱	۲۰	۲۶۵	-	۲۶۵
۷۱۶	۱۰	۱۸	۱۲۹	۲۶۴	۲۷	۲۰۱	۵۰	۲۹۹	۱۷	۱۷
۱۸۳	۱۶	۲۶	۸۴	۱۴	۲۸	۱	۱۳	۱۸۲	-	۱۸۲
۲۷۰	۹۳	۲۱	۹۴	۲۳	۳۳	۱	۶	۲۷۰	-	۲۷۰
۶۱۶	۱۰۰	۵	۷۰	۱۷۵	۲۰	۲۴۰	۶	۶۱۶	-	۶۱۶
۲۴۱	۴۶	۴۱	۸۱	۳۲	۳۲	۱	۹	۲۴۱	-	۲۴۱
۲۱۷	۱۶	۱۵	۸۹	۵۲	۳۶	۱	۹	۲۱۷	-	۲۱۷
۵۳۳	۲۹	۴	۱۱۶	۸۲	۵۱	۱	۱۲	۲۹۵	۲۳۸	۲۳۸
۱۹۶	۲۴	۲	۱۰۳	۲۵	۳۱	۱	۹	۱۹۶	-	۱۹۶
۱۹۶	۲۰	۱۹	۷۸	۴۷	۳۴	۱	۷	۲۰۷	-	۲۰۷
۹۶۶	۴۰	۶	۱۱۵	۲۰۶	۷۳	۱۶۳	۲۲۷	۸۳۲	۱۳۴	۱۳۴

حمل

نور

جوزا

سرطان

اسد

سنبله

میزان

عقرب

قوس

جدی

دلو

حوت

مصارف داخلی دولت به ملیون افغانی

عادی		انکشافی	
سال و ماه	وزارت	مستغرقه	مجموع
دفاع	وزارت اعاده قروض	مصارف عادی	مصارف عادی و انکشافی
ملی			
			انکشافی دهات

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۳۴۱	۵۹۴	۲۵۸	۹۹۸	۱۸۵۰	۷۹۱	۳۶۷	۱۱۶	۵۴	۱۱۸	۱۴۴۶	۳۲۹۶
۱۳۴۲	۶۴۶	۵۴۳	۱۲۲۰	۲۴۰۹	۸۶۲	۴۲۹	۱۷۲	۹۴	۱۹۷	۱۷۶۵	۴۱۷۴
۱۳۴۳	۷۷۸	۳۷۹	۱۳۸۳	۲۵۴۰	۸۴۵	۴۴۴	۱۲۶	۶۸	۱۳۱	۱۶۱۴	۴۱۴۵

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱۳۴۴	(دوماه)	۱۱۸	۳۹	۲۰۸	-	۷۴	۰۰۰	-	-	۷۴	۲۸۲
حمل	۵۱										
نور	۱۸۲	-	۱۴۶	۳۲۸	۱۲	۱۹	۱۱	-	۲۷	۶۹	۳۹۷
جوزا	۲۹۰	۷	۱۳۰	۴۲۷	۲۲	۱۳	۱۶	۲	۲۹	۷۲	۴۹۹
سرطان	۸۵	۳	۱۴۸	۲۳۶	۶۸	۲	۱۸	۷	۲۳	۱۱۸	۲۵۴
اسد	۶۸	۳۲	۱۱۹	۲۱۹	۲۲	۷	۱۰	۲	۱۳۷	۱۸۸	۴۰۷
سنبله	۵۷	۱۳	۹۱	۱۶۱	۳۸	۲۰	۱۶	۵	۲۲	۱۰۱	۲۶۲
میزان	۶۳	۷۵	۱۰۶	۲۴۴	۲۰	۱۷	۱۰	۵	۲۵	۷۷	۳۲۱
مقرب	۹۹	-	۱۲۶	۲۲۵	۱۹	۲۸	۶	۳	۲۸	۸۴	۲۰۹
قوس	۵۱	۷	۱۳۲	۱۹۰	۴۸	۵	۱۷	۱۰	۲۴	۱۰۴	۲۹۴
جدی	۵۶	۳۰	۱۳۴	۲۲۰	۱۷	۲	۵	۶	۳۶	۶۶	۲۸۶
مجموع	۱۰۰۲	۲۸۵	۱۱۷۱	۳۴۵۸	۲۷۶	۱۸۷	۱۰۹	۴۰	۲۴۱	۹۵۳	۲۴۱۱

نوت : ارقام موجود نیست ... کمتر از يك مليون

خلاصه عواید و مصارف حکومت به ملیون افغانی

سالها و ماهها	عواید	عادی	انکشافی	مصارف	
				مصارف عادی و انکشافی	مصارف کسر بودجه
۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱۳۴۰	۲۳۰۴	۱۵۵۸	۱۵۵۰	۳۱۷۸	- ۸۰۴
۱۳۴۱	۲۲۳۲	۱۸۵۰	۱۴۴۶	۳۲۹۶	- ۱۰۶۴
۱۳۴۲	۳۳۲۰	۲۴۰۹	۱۷۶۵	۴۱۷۴	- ۸۵۴
۱۳۴۳	۳۴۷۱	۲۵۳۹	۱۶۱۴	۴۱۵۳	- ۶۸۲
۱۳۴۴	۳۳۶۰	۲۴۵۸	۹۵۳	۳۴۱۱	- ۵۱
۱۳۴۴					
حمل	۱۲۴	۲۰۸	۷۴	۲۸۲	- ۱۵۸
ثور	۲۶۵	۳۲۸	۶۹	۳۹۷	۱۳۲
جوزا	۷۱۵	۴۲۷	۷۲	۴۹۹	× ۲۱۶
سرطان	۱۸۳	۲۳۶	۱۱۸	۳۵۴	۱۷۱
اسد	۲۷۰	۲۱۹	۱۸۸	۴۰۷	- ۱۳۷
سنبله	۶۱۶	۱۶۱	۱۰۱	۲۶۲	× ۳۵۴
میزان	۲۴۱	۲۴۴	۷۷	۳۲۱	- ۸۰
عقرب	۲۱۷	۲۲۵	۸۴	۳۰۹	- ۹۲
قوس	۵۳۳	۱۹۰	۱۰۴	۲۹۴	× ۲۳۹
جدی	۱۹۶	۲۲۰	۶۶	۲۸۶	- ۹۰
دلو	۲۰۷	موجود نیست	موجود نیست	-	-
حوت	۹۶۶	»	»	-	-

در ده ماه سال ۱۳۴۴ عواید ۱۰۵۶ ملیون افغانی و مصارف ۳۰۳ ملیون افغانی صعود نموده است. کسر مالی در ده ماه این سال يك ملیون افغانی نشان داده شده است که البته با مقایسه کسر مالی دیگر سالها خیلیها پائین رفته است گرچه این تنقیص کسر مالی را قراریکه ارقام نشان میدهد. بلند رفتن عواید و کم شدن مصارف در این سال بار آورده است اما قراریکه به ملاحظه میرسد مصارف در دو ماه اخیر سال ۱۳۴۴ به مراتب بیشتر بوده و کسر مالی را به تناسب دیگر سالها بلند خواهد برد.

وقایع مهم داخلی و خارجی

بین وزارت مالیه و کريدت انشتالت
جمهوريت اتحادی آلمان در فرانکفورت
به امضاء رسید .

۲۱ سنبله : - يك موافقتنامه
همکاری اقتصادی و تخنیکي به
منظور انکشاف منابع طبیعی ولایات
بالخاصه در ساحه جنگلات بین
رئیس پلان وزارت پلان و شارژدافیر
سفارت اتحادی آلمان در کابل به
امضاء رسید .

موافقتنامه سروی مقناطیسی
هوایی جنوب افغانستان بین
حکومات افغانستان و جمهوریت
اتحادی آلمان در کابل به امضاء
رسید .
۳ میزان : - اسناد مصدقه

بروتوکول تمدید ده ساله معاهده
بیطرفی وعدم تجاوز بین افغانستان
و اتحاد شوروی مبادله شد .
۴ میزان : - سروی آبیاری ۱۲

هزار هکتار زمین در وادی کوکچه
تکمیل گردید .

کانال نو بر سر بند نهر ارچی
افتتاح شد . این کانال یکصد و

پنجاه هزار جریب زمین را آبیاری
مینماید .

۵ میزان : - در جلسه مجلس

عالی وزراء طرح قانون احزاب
استهلاک از جمهوریت اتحادی آلمان سیاسی تصویب شد .

اول سنبله : - اعلیحضرت معظم
همایونی چهل و هفتمین سالگرد
استر داد استقلال کشور را با

ارشادات قیمتدار شان افتتاح
نمودند .

۲ سنبله : - اعلیحضرت معظم
همایونی ساعت ۹ صبح نندارتون
را که از پیشرفت های کشور در
ساحه های مختلف نمایندگی میکرد
افتتاح نمودند .

۴ سنبله : - انتخابات مشرانو
جرگه به استثنای کابل ، هرات
و کندهار در سراسر مملکت آغاز
یافت .

۶ سنبله : - بین افغانستان و
پاکستان اسناد مصدقه موافقتنامه

ترانزیت مبادله شد .
۱۸ سنبله : - اعلیحضرت معظم

همایونی قانون جدید مطبوعات را
توشیح فرمودند .

۱۹ سنبله : انتخابات ولسی
جرگه در سرتاسر کشور آغاز

گردید .
۲۰ سنبله : - سه قرارداد قرضه

بالغ بر ۴۹ ملیون و ۲۸۰ هزار
مارک بقرض اعمار تانک های ذخیره
تانک های روکار ، اعمار سیلو ها
در بعضی ولایات کشور و یک

تعداد هنگر ها و تورید مواد
استهلاک از جمهوریت اتحادی آلمان

ښاغلی دوکتور محمد يوسف حین وداع با ښاغلی محمد هاشم میوندوال
صدر اعظم در قصر صدارت عظمی

- ۸ میزان : - در مجلس وزراء طرح قانون جرگه های ولایات تصویب گردید .
- ۲۲ میزان : - اعلیحضرت معظم همایونی دکتور محمد يوسف را مجدداً به تشکیل کابینه جدید مامور فرمودند .
- ۲۳ میزان : - اعلیحضرت معظم همایونی دوازدهمین دوره شورای ملی را افتتاح نمودند .
- ۷ عقرب : - ښاغلی دکتور محمد يوسف بنا بر معاذیر صحتی استعفاي خود را از مقام صدارت بحضور اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نمود . اعلیحضرت معظم همایونی ښاغلی محمد هاشم میوندوال را مامور به تشکیل کابینه جدید نمودند .
- ۸ عقرب : - دوازدهمین کنفرانس منطقوی موسسه صحتی جهان در
- ۱۲ میزان : - ۱۲ هزار جریب زمین در داخل پروژه کانال ننگرهار تسطیح و ۴۹۰۰ جریب زمین زرع شد .
- ۲۱ میزان : - ښاغلی دکتور محمد يوسف صدر اعظم با ختم دوره انتقال استعفاي حکومت را بحضور اعلیحضرت معظم همایونی تقدیم نمود .
- ۶۳ شریعت شهر اجمیر که ۶۳ جریب زمین را آبیاری مینماید به

والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی جمعیت افغانی سره
میاشت با والا حضرت شمس پهلوی رئیس شیر و خورشید ایران حین
ورود در میدان هوایی سید آ با عقربان .

موسسه صحت عامه افتتاح گردید . ایران عازم آن کشور گردیدند .
۱۱ عقرب : - ولسی جرگه به ۲۴ عقرب : - اعلی حضرت معظم

حکومت بنیاد علی محمد هاشم میوندوال همایونی شاهره تورغندی، هرات
صدر اعظم با اکثریت قاطع رای اعتماد و کندهار را افتتاح فرمودند این سرک
۵۸۰ کیلومتر طول و ۱۲ متر عرض داد .

۱۷ عقرب : والا حضرت شهزاده دارد .

احمد شاه رئیس عالی سره میاشت ۴ قوس : - والا حضرت شهزاده

والا حضرت خاتول بنا به دعوت احمد شاه و والا حضرت خاتول پس

والا حضرت شمس پهلوی رئیس از ختم مسافرت شان در ایران به

عالی جمعیت شیر و خورشید سرخ کابل معاودت فرمودند .

۱۰ قوس :- مجلس عالی وزراء در اتحاد شوروی در کابل به امضاء باره زمینهای مازاد استحقاق ولایات رسید .

۴ قوس :- افغانستان برای سه سال در شورای اجرائیه موسسه مازاد استحقاق را تحویل نموده باشند به آنها قباله داده شود .
مواد خوراکه وزراعت جهان انتخاب گردید .

۱۶ قوس :- مجلس عالی وزراء تصویب نمود که يك صندوق اعانه ملی برای جمع آوری اعانه های ۲۹ قوس :- مجلس عالی وزراء تصویب نمود تا محصول ترکه معاف قرار داده شود .

۲۹ قوس :- قرار داد ادا مة اهالی به نفع امور اجتماعی در د افغانستان بانک تشکیل شود .

۲۳ قوس . قرار داد توريد یکصد بین حکومت افغانستان و اتحاد

عرايه تراکتور زراعتی بین وزارت زراعت و موسسه تخنواکسپورت شوروی در وزارت معادن و صنایع به امضاء رسید .

اعلی حضرت معظم همایونی چنینکه با قطع نوار شاهراه تور غندی، هرات
وکندهار را افتتاح میفرمایند

- ۱۶ جلدی : - مارشال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان بنا بدعوت اعلیحضرت معظم همایونی وارد کابل شد .
- ۸ دلو : - بنیاعلی محمد هاشم میوندوال دارائی خود را وقف نمود تا از آن بعد ا زمرگ شان در مرکز تتبعات فکری کار گرفته شود .
- ۱۵ جلدی : - وزارت زراعت در ریزه کوهستان پروژه سر بند را افتتاح نمود که مجموعاً شانزده هزار و هفت صد جریب زمین را آبیاری خواهد نمود .
- ۱۲ دلو : - بنیاعلی محمد هاشم میوندوال بنا بدعوت بنیاعلی الکسی کوسیگین صدراعظم اتحاد شوروی عازم مسکو گردید .
- ۲۴ جلدی : - بنیاعلی کوسیگین صد اعظم اتحاد شوروی بنا به ۱۸ دلو : - مجلس عالی وزراء به

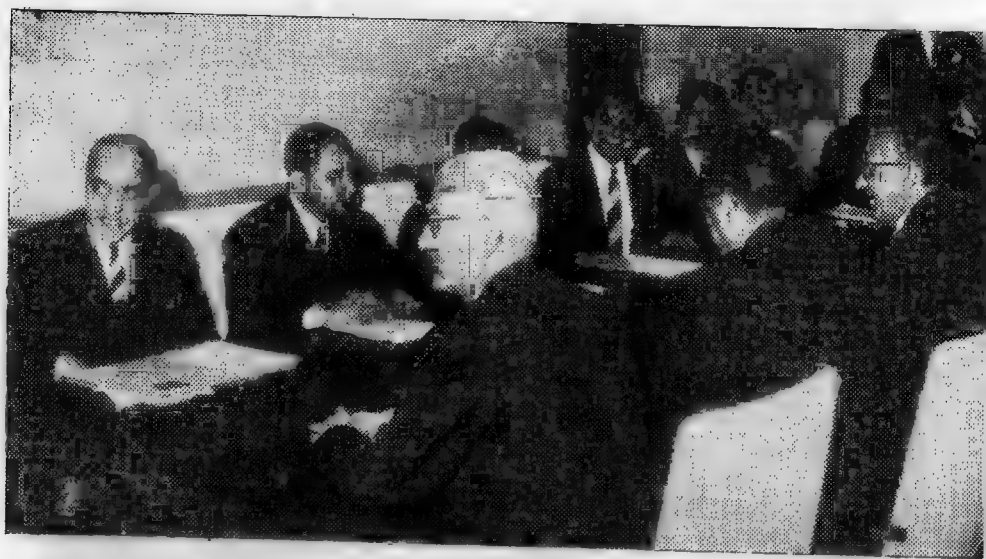

اعلیحضرت معظم همایونی حین ملاقات با فیلد مارشال محمد ایوب خان رئیس جمهور پاکستان در قصر دلکشا

ښاغلي محمود هاشم ميوندوال صدر اعظم حين مذاکره با ښاغلي
الکسي کوسيگين صدراعظم اتحاد شوروي در مسکو

- اساس پيشنهاد وزارت مطبوعات اسكان و رفع حوايج مردم يك
فيصله نمود كه من بعد وزارت واحد اداري به نام ارزاق و
مطبوعات به وزارت اطلاعات و احتياجات عامه و واحد ديگري بنام
كلتور مسمي گردد . املاك و اسكان تشكيل ميگردد .
- اعلام شد كه فابريكه هاي غير ه حوت : - تحصيل محصول
فعال مجدداً بكار انداخته ميشود . مواشي به اساس تصميم حكومت
ساختمان يك بند مقابل طفيان معطل قرار داده شد .
- آب دريای هلمند در ولايت چخانسور ۱۱ حوت : - طرح قانون پوهنتون
توسط قواي كار شروع گرديد . در مجلس عالي وزراء تصويب شد .
- ۴ حوت : - دارالانشاي مجلس * سهميه افغانستان در صندوق جهي
عالي وزراء اعلام داشت كه بنا بين المللي به ۲۹ مليون دالرتزئيد
بر ايجابات و توسعه امور و براي يافت .
- بهبود امور ارتزاق و وسايل املاك ۱۸ حوت : - تكس اسعاري

بنیاعلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم و بنیاعلی ستامبولیچ
صدر اعظم یوگوسلاو یا حین مذاکره در مورد مسایل مورد علاقه
دو کشور در عمارت وزارت امور خارجه .
صادرات قره قل ملغی قرار داده که خروج گاز دهن چاه نمبر ۴
شد . یتیم تاق قطع و حریق منطقی

۲۶ حوت :- بنیاعلی پیتراستامبولیچ گردیده است .
صدراعظم یوگوسلاو یا بنا ۲ حمل :- و الاحضرت

بدعوت بنیاعلی میوندوال صدراعظم شهزاده احمد شاه رئیس عالی
جمعیت افغانی سرهمیاشت پیامی به
وارد کابل شد .

۲۹ حوت :- پیتراستامبولیچ مناسبت حلول سال نو ایراد
صدر اعظم یوگوسلاو یا عازم کشور فرمودند .

خویش گردید . ۳ حمل :- بنیاعلی محمد هاشم

اول حمل :- بنیاعلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم سنگ تهاد

میوندوال صدراعظم مرکز تصفیه گاز رادر خواجه
گوگرد گذشتند .

در پیام که به مناسبت حلول سال نو ۴ حمل :- امور مربوط به روابط

ایراد نمودند مژده دادند حکومت شوروی به یکی از وزرا
تفویض گردید .

موافقتنامه قرضه سه ملیون و کابل تجلیل شده، و صد هزار افغانی پنجمه هزار دالر تصویب گردید. جوایز به دهقانان و مالداران توزیع ۶ حمل :- وزارت عدلیه به گردید .

منظور تطبیق قوانین موضوعه و ۸ حمل :- جایزه بین المللی ریس رعایت اوامر شریعت اسلامی پیشنهاد و والترای هاس از طرف پوهنتون تاسیس دارالتأدیب را بمقامات کلیفورنیا به دکتور عبدالمجید مربوطه تقدیم نمود . سفیر کبیر افغانی درواشنگتن اعطاء روز دهقان بتاریخ ۵ حمل در گردید .

نمایندگی هیئت مولیج صدراعظم یوگو سلا و یابطرف راست اعلیحضرت معظم همایونی حین باریابی .

۱۸ **بناغلی لیوشاوی** رئیس جمهوریت مردم چین و **میرمن لیو شاوچی** ساعت ۴ بعد از ظهر در قصر گلخانه با اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه ملاقات تعارفی نمودند . در این موقع چنئی وزیر خارجه و معاون صدر اعظم جمهوریت مردم چین ، **میرمن چنئی** و بعضی دیگر از اعضای هیئت معیتی رئیس جمهور چین نیز حضور داشتند .

در جلسه مشرانو جرگه موضوع تنقیص تعداد موثر های دولتی که قبلاً از طرف مجلس عمومی ولسی جرگه تصویب و به مشرانو جرگه فرستاده شده بود به اکثریت آراء تصویب گردید .

معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه بکابل مواصلت نمودند و از هرات نیز دیدن فرمودند .

۲۰ **حمل :** - بناغلی لیوشاوی عازم کشور خود گردیدند .

۲۱ **حمل :** - سهمیه افغانستان

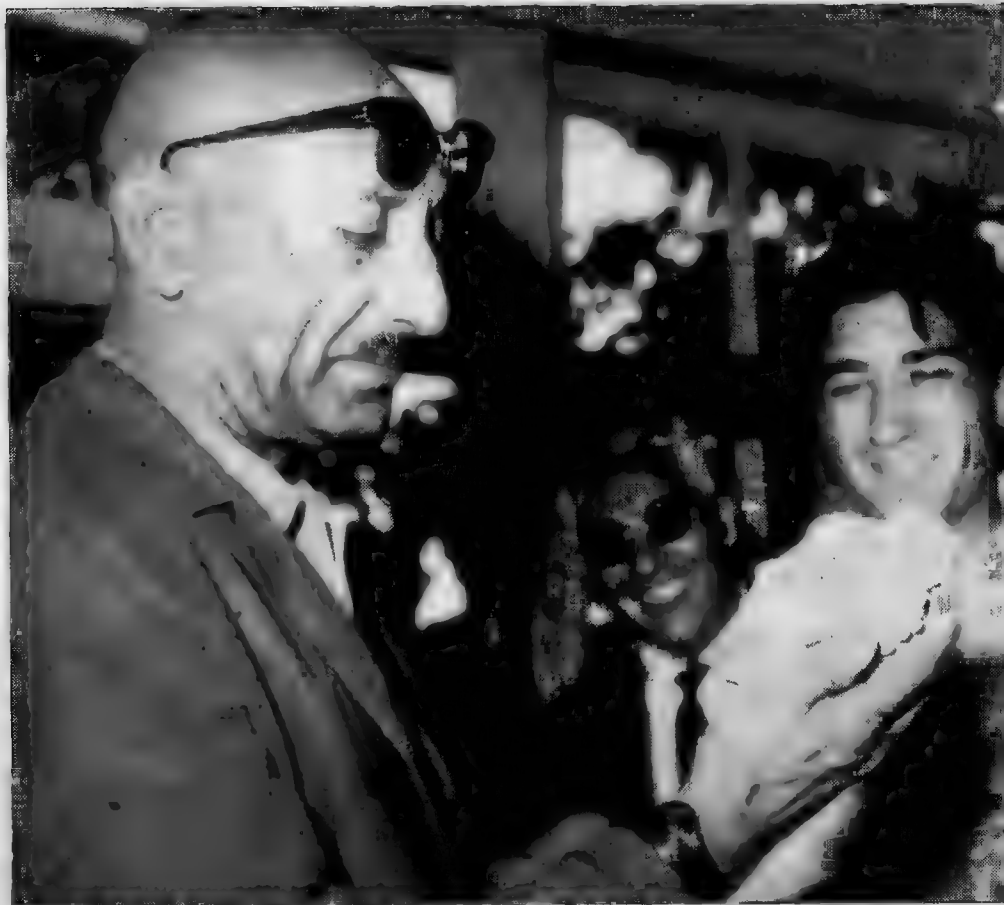
۹ **حمل :** - فابریکه بریکت سازی در بانک انکشاف آسیائی به ۴ دغال سنگ بلخمری پنجاه فیصد ملیون و ۷۸۰ هزار دالر ارتقاء گردیده است .

۱۵ **حمل :** - بناغلی لیو شاوچی پیکنگ درسر مقاله مورخه ۹ مارچ با خانم شان بنا بردعوت اعلیحضرت

مطابق ۲۰ حمل خود در باره ۲۲ حمل : - مجلس وزراء تشکیل مسافرت لیو شاوچی رئیس جمهور کمیته مشورتی را برای پوهنخی مردم چین به افغانستان استقبال زراعت و پوهنتون کابل منظور کرد. نموده تذکر داده است که روابط افغانستان ۲۴ حمل : - ښاغلی محمد هاشم و جمهوریت مردم چین با اساس پنج میوندوال صدر اعظم با اعضای اصول همزیستی مسالمت آمیز کابینه شان ساعت دوی بعد از استوار می باشد . ۲۳ حمل به جلسه استیصا ح ۲۱ حمل : - افغانستان در کمیته ولسی جرگه حاضر شدند . فرعی عدنه انتخاب گردید این کمیته قانون جدید مالیات بر عایدات از کمیته های ۲۴ عضوی ضد اکثر مشکلات مالیه دهان را آسان استعمار ملل متحد می باشد . ساخته است .

مذاکرات رسمی اعلی حضرت معظم همایونی و ښاغلی لیو شاوچی رئیس جمهوریت مردم چین در فضای صمیمیت و تفاهم صورت گرفت .

هنگامیکه اعلیحضرت معظم هما یونی از غرفه آثار باستانی هده درو لایت
نگرهار باز دید میفرمایند. درین عکس بناغلی محمد عثمان صدقی
وزیر اطلاعات و کلتور و بناغلی دکتور مستمند ی نیز شرفیاب
هستند

- ۲۷ حمل :- اعلیحضرت معظم
همایونی از غرفه آثار باستانی هده
و از جریان حفريات تپه شترديدن
نمودند .
- ۲۷ حمل :- بناغلی میوندوا ل
صدر اعظم سر بند نهر خواجهر افتتاح
نمودند بنا تکمیل این سر بند
۱۷۰۰۰ جریب زمین بایر آبیاری
- ۳۰ حمل :- مراسم نکاح والا حضرت
شهمزاده شاه محمود با والا حضرت
محبوب غازی بحضور اعلیحضرت
معظم همایونی و علیا حضرت ملکه
معظمه ساعت هشت ۲۹ حمل در
قصر گلخانه صورت گرفت .
- ۳۰ حمل - بناغلی محمد هاشم
میشود .

ميوندوال صدر اعظم ساعت ۲ بعد اول نور : - گرمن تيتوف کيپان
 ازظهر ۳۰ حمل بايکعهده اعضاي کابينه نورد اتحاد شوروي ساعت ۱۲ و
 شان به جلسه استيضاح ولسي ۳۰ دقيقه ظهر اول نور بائباغلي
 جرگه حاضر گرديدند . محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم
 ۳۱ حمل : - گرمن تيتوف کيپان در منزل شان ملاقات و طعام چاشت
 نورد اتحاد شوروي بغرض مسافرت را با بئباغلي صدر اعظم صرف
 هشت روزه دوستانه درافغانستان نمود .
 ساعت ۹ و ۲۵ دقيقه قبل از ظهر در وزارت اطلاعات و کلتور
 بنا بدعوت وزارت معارف وارد کابل مجلسي دائر و راجع به يك انجمن
 گرديد .

بئباغلي محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم پس از آنکه بند خواجه
 راه افتتاح نمود ند از آب بند ديد ن مينمايند

بنیاعلی گرمی تیتوف کیهان نورد اتحاد شوروی ساعت دوازده و سی دقیقه ظهر اول نور با بنیاعلی محمد هاشم میونسوال در منزل شان ملاقات و طعام چاشت را با بنیاعلی صدر اعظم صرف نمود

حينيکه گرمڼ تيتوف به حضور اعليحضرت معظم همايوني درقصر گلخانه بارياب گردید

درامه نويسان که جديداً تشکيل ديدن ميکنند. نمايش آثار افغانستان
ميگردد مذاکره شد.

۴ ثور :- گرمڼ تيتوف کيهان
نوردد اتحاد شوروي ساعت شش
بعد از ظهر ۳ ثور در قصر گلخانه
بمحضور اعليحضرت معظم همايوني
بارياب گردید.

۸ ثور :- وزارت زراعت و آبياري
روز ۷ ثور ضمن يك خبر اظهار
داشت :- که در سال ۱۳۴۵ د ر فني
سير پخته پنج افغاني درهر سورت
تزييد بعمل آمده است.

۱۱ ثور :- برای مذاکرات پلان
عمليات به منظور آمادگي تمديد
خط آهن از چمن تاسپين بولديک
هيئت افغاني برياضت نياغلي سيد
امين الله بهارئيس تطبيق ومراقبت وزارت
پلان ، نياغلي سيد عبد الر زاق
عابدي معاون مديريت روابطه
اقتصادی وزارت خارجه بغرض
مذاکره عازم راولپنډي گردید.

۵ ثور :- پروژه سوم آبرساني
شهر کابل عنقریب شروع ميشود
و اين مطلب را مهندس عصمت الله
عنایت سراج رئيس کار وساختمان
بناروالي کابل اظهار داشت .
يك هيئت زراعتي و صنعتي
ايالات متحده امريکا تحت رياست
ديويدای وستلي وارد افغانستان
شدند .

۶ ثور :- روزانه هزار ها نفر
از آثار موزيم افغاني درلاس انجلس

- ۱۲ ثور : - موافقت نامه حمل و نقل هوائی بین افغانستان و جمهوریت عراق از طرف ولسی جرگه تصویب شد .
- ۱۵ ثور : - ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم دعوت ښاغلی
- ۱۲ ثور : - تمديد پایپ لین کاز به طرف اتحادشوروی آغاز گردید .
- ۱۷ ثور : - بین هیئت های افغانی و پاکستان در باره تمديد خط آهن از چمن تاسپین بولدك مذاکره شروع شد .
- ۱۷ ثور : - ښاغلی صدر اعظم جوانان ليك صليب احمر بين المللی با والاحضرت شهزاده احمد شاه ملاقات تعارفی بعمل آورد .
- ۱۴ ثور : - ښاغلی محمد هاشم میوندوال بتاريخ ۱۳ ثور در جلسه استيضاح ولسی جرگه به توضیحات در باره سیاست خارجی افغانستان و نتائج مسافرت های ښاغلی صدر اعظم بخارج و مذاکره شان بکابل عودت کردند .
- ۲۰ ثور : - ولسی جرگه به اکثریت آراء فیصله نمودند تاغله از ولایات طور ریزش خریداری نکرده بلکه غله مورد ضرورت بصورت خرید آزاد و به نرخ روز تهیه شود .

۲۹ ثور : - يك دستگاہ كوچك نجاري به كمك تخنيكي د و لت فرانسه در اسعد آباد مركز ولايت كنرها تاسيس ميگردد تا از يك طرف از ثروت طبيعي آن ولايت يعني جنگلات استفاده مؤثر بعمل آيد و از طرف ديگر مردم منطقه به صورت فني در رشته نجاري تربيه شوند .

۳۱ ثور : - فورمليز ملي قانون نامه ايست كه بحيث نشريه رسمي تهيه توريد و مصرف ادويه را در مملكت تنظيم ميكند باساس اين قانون نامه از توريد پولي فارمسي جلو گيري شده و ادويه تركيبي در كشور تهيه و ترويج مي يابد .

اول جوزا : - قرار است سرك دوشي وشير خان بند ر در نيمه دوم سال جاري تكميل و افتتاح گردد . كار ساختمان ابتدائي سرك در سال ۱۳۳۵ توسط يونت قواي كار شروع شده بود سرك مذكور ۲۱۴ كيلو متر طول داشته وعرض آن قسماً ده متر و قسماً دوازده متر قير ريزي ميگردد .

۲ جوزا : - هيئت كلتوري جمهوريت مردم چين در عمارت صدارت عظمي با ښاغلي محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم ملاقات تعارفي نمود .

۳ جوزا : - مجلس عالي وزراء پرو ژه قانون مجازات رشوت را در پنج فصل طي ۲۲ ماده تصويب نمود .

۳ جوزا : - هيئت اقتصادي هند كه راجع به مسايل فني واقتصادي جمهوريت هند در پلان پنجماله سوم افغانستان همكاري مينمايند در جلسه ۲ ثور بحث و مذاكره خود را شروع نمودند .

۳ جوزا : - وزارت مخابرات گفت كه محصول مخابره بين كابل و

۲۱ ثور : - شهر كهنه تا تكميل پروژه ساختماني سيد نور محمد شاه مينه تخریب نمی گردد .

۲۲ ثور : - برای تربيه اطفال محبوسات يك وړكتون از طرف دميرمنوتولنه افتتاح گرديد .

۲۴ ثور : - پروتوكول تبادله اموال بين اتحاد شوروي و افغانستان برای سال ۱۹۶۶ در وزارت تجارت خارجي اتحاد شوروي بامضاء رسيد .

۲۳ ثور : - ښاغلي ابوالقاسم خرجو رئيس بانك توسعه صنعتي ايران بحيث نماينده بانك بين المللي وارد كابل گرديد .

۲۴ ثور : - پروگرام جوانان به منظور به وجود آوردن طرز تفكر صحيح وتشويق جوانان به تتبع ونگارش از طرف رياست كتابخانه هاي وزارت اطلاعات و كلتور طرح گرديده است . و هدف پروگرام اينست تا جوانان را به طرف مشغوليت هاي مثبت رهنمونى كند .

۲۵ ثور : - بين هيئت هاي افغاني و اتحاد شوروي راجع به ساعات درسي و رشته هاي كه در پولي تخنيك و تخنيك هاتعقيب ميگردد مذاكره رسمي در پوهنتون كابل آغاز گرديد .

۲۶ ثور : - مخابره راديو تلگرافي مستقيم بين افغانستان و جمهوريت اتحادي آلمان افتتاح گرديد .

۲۸ ثور : - بانك جهاني نظر به ظرفيت و اهميت زراعت و آبياري با افغانستان معاونت خواهد كرد .

۲۷ ثور : - ساختمان عمارات پروژه سيد نور محمد شاه مينه ادامه دارد .

۲۸ ثور : - در مشرانو جرگه به بودجه سال ۱۳۴۵ بحث شد .

کراچی از يك صد و بیست و پنج ۴ جوزا : - موافقتنامه پروگرام
افغانی به ۸۴ افغانی و بین کابل همکاری علمی و فرهنگی بین
پشاور و کندهار و کویته را به افغانستان و جمهوریت مردم چین
شبست و سه افغانی تنزیل داده برای سال ۱۹۶۶ ساعت ۴ بعد از
ظهر ۳ جوزا در وزارت اطلاعات و است

۴ جوزا : - هیئت اقتصادی هند کلتور به امضاء رسید .
روز ۳ جوزا با پیغله کبرا نورزائی ۵ جوزا : - مجلس عالی وزراء
وزیر صحنه ملاقات و در باره پروژه قانون فامردی ازدواج و
سیاختمان يك شفاخانه صددبستره فی طلاق را تصویب کرد
اطفال که به کمک حکومت هند در کابل ۶ جوزا : - چهل و هشتمین
اعمار میگردد مذاکره نمودند - سالگره استرداد استقلال افغانستان

جلالتماب ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند به حضور اعلیحضرت
معظم همایونی

سابقه تنزیل یابد مرعی الا جراء است .

۱۱ جوزا : - حکومت باسباس خط مشی خود برای تنظیم وضع بازار ارزاق و سایر اجناس مورد احتیاج عامه و ترتیب مقررات مربوطه به آن در تمام کشور فیصله نموده کمیسیون تعیین نماید .

۱۲ جوزا : - سیمینار معلمین لیسه های معارف افتتاح شد .

۱۴ جوزا : - اعلیحضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه ، از بناغلی هنریش لوبیکه رئیس جمهوریت اتحادی آلمان و میرمن لوبیکه با فغانستان دعوت نمودند .

۷ جوزا : - گلباغ بحیث مرکز فعالیت های دافغانستان خاندوی منظور گردید .

۸ جوزا : - اعلیحضرت معظم همایونی از امور تعمیراتی پولی تخنیک دیدن فرمودند .

۸ جوزا : - ساختمان سیلو های ۳ و ۴ تا عقب سال جاری تکمیل و مورد استفاده قرار خواهد گرفت .

۱۰ جوزا : - مجلس عالی وزراء برای رفاه اهالی فیصله نمود تا قیمت محصول مصرف ۵۰ کیلوات تنویر با استفاده از برق آبی به ۷۵ پول برای مشترکین تنزیل داده شود و تیز این امر راجع به برق دیزلی که به نصف قیمت

بناغلی مازوروف معاون اول صدراعظم اتحاد شوروی به حضور اعلیحضرت معظم همایونی بار یا بگردید

۱۴ جوزا : - ښاغلی لیندن جانسن مازوروف ازراه پاکستان برای توقف

رئیس جمهور امریکا از ښاغلی يك شبه وارد کابل شد .

محمد هاشم میوندوال صدر اعظم ۱۷ جوزا : - ریاست عمومی دعوت نموده است تا به وقت مسا عد ترا نسپورت در سال گذشته پیش

بهواشنگتن مسافرت نمایند . از ۳۴ ملیون افغانی واردات بعمل

۱۵ جوزا : - سرک پلخمري و آورد .

شبرخان تا سال ۱۹۷۰ تکمیل می ۱۹ جوزا : - يك پروتوکول پلان

شود در این سرک که ۳۳۰ کیلومتر اجراءات پروژه پنج ساله امدادفنی

طول دارد هشت هزار نفر کار و تخنیکي صندوق مخصوص ملل

میکنند . متحد با ریاست شهرسازی ازطرف

۱۵ جوزا : - يك سیمینار ژورنالیزم انجنیر احمدالله وزیر فواید عامه

بتاریخ ۱۴ جوزا توسط ښاغلی و ښاغلی ارسن شاباز آمر اداره

محمد عثمان صدقی وزیر اطلاعات پروگرام انکشافی ملل متحد در و کلتور در کلوپ مطبوعات افتتاح کابل در وزارت فواید عامه بامضاء

شد . رسید .

۱۵ جوزا : - باین تاریخ خبری ۱۹ جوزا : - موعد پرداخت دیون

نشر شد که يك فابریکه نساجی در اشخاص تا اخیر سال ۱۳۴۵ با

ساحه بگرامی ازکریدت جمهوریت رعایت ۱۸ فیصد تکتانه تمدید

مردم چین تاسیس خواهد شد گردید .

ظرفیت تولیدی سالانه آن به دوازده ۲۰ جوزا : - يك مقدار گندم برای

ملیون پارچه نخی بالغ میگردد . جلو گیری از قلت غله به مناطق

هزاره جات فرستاده شد .

۱۶ جوزا : - ښاغلی کارل مازوروف ۲۰ جوزا : - يك عملیات مهم و

معاون صدر اعظم اتحاد شوروی بی سابقه تومور جگر درابن سینا

ښاغلی محمد هاشم میوندوا ل صدراعظم حین وداع با ښا غلی
مازوروف معاون صدر اعظم اتحاد شوروی.

- روغتون مؤفقا نه صورت گرفت .
۲۱ جوزا : - حاصلات گندم ،
 انجمن در تالار میرمنو تولنه جلسه نمود .
- جو و مشنگ فارم میکانیزه نمبر
۲۷ جوزا : - قرار يك خبروزا رت
 معادن و صنایع اولین توربین برق
 ننگر هار آبیاری میشود بیک هزار
 و بیست و سه تن بالغ شده است .
 ماهیپر امسال به تولید آغاز می نماید .
- ۲۲ جوزا :** - وزارت داخله گفت
 که در آینده نزدیک برای اولین بار
 کورس اول پولیسی جنائی نسوان
 در کابل دایر میگردد .
 مادران توجه شود تا جوانان سالم
 و توانا بجامعه تقدیم گردد ، وزارت
- ۲۲ جوزا :** - قرار داد تکمیل
 سامان و ماشین آلات مورد ضرورت
 پولی تخنیک به ۲۹۴۵۰۰۰ روبل
 بین ښاغلی عبدالرحیم چیزاښی است .
 صحنه برای پیدا شدن امکانات
 تاسیس مرکز حمایه طفل و مادران
 در ولایات کشور اقدام نموده
- رئیس ساختمانی پولی تخنیک و
۳۰ جوزا : - ښاغلی محمد عثمان
 صدقی و زیر اطلاعات و کلتور
 اقتصادی سفارت شوروی در کابل
 بامضاء رسید .
 سیمینار ترجمه را در کتابخانه
 پوهنتون کابل افتتاح کرد .
- ۲۲ جوزا :** - در یکی از گدام های
 فابریکه نساجی گلبهار حریق به
۳۰ جوزا : - پیغله کبرا نورزانی
 وزیر صحنه ضمن يك خبر اظهار
 وقوع پیوست که در حدود مبلخ
 سه لك افغانی خساره وارد گردید .
 که مؤسسه تهیه واکسین
 توسعه و انکشاف مییابد .
- ۱۶ جوزا :** - ښاغلی چوین لای
 صدر اعظم جمهوریت مردم چین در
 راه عزیمتش به رومانیا بعد از
 توقفی در کابل و کندهار عازم
۳۰ جوزا : - قرار خبر وزا رت
 رومانیا گردید .
 معادن و صنایع مس ، جست و
۲۶ جوزا : - انجمن میرمن های
 سرب درکلات کشف و هیئت غرض
 مطالعات مزید به زابل حرکت
 نمود .
 رضاکار عصر ۲۵ جوزا بحضور
 والا حضرت شاهدخت بلقیس رئیس

نباغلی محمد هاشم میو ندوا ل صدراعظم هنگامیکه از محل تور بین
برقماهی پر که در قوس امسا ل افتتاح میشود دیدن مینمایند.

نباغلی نورا احمد اعتمادی معاو ناول صدارت عظمی و وزیر امور خارجه
با آدم راپاسکی حین مصافحه در میدان هوایی کابل

۳۱ جوزا : - ښاغلی صدر اعظم وزیر امور خارجه جمهوریت مردم کار قیر ریزی سبرک کابل ، پل پولند ساعت ۹ و ۵۰ دقیقه قبل از علم را افتتاح کردند .

اول سرطان :- هیئت خدمتکاران نمود ، و در میدان هوایی از طرف صلح جمهوریت اتحادی آلمان به ښاغلی تور احمد اعتمادی معاون حضور اعلی حضرت معظم همایونی اول صدارت عظمی و وزیر امور و علیا حضرت ملکه معظمه باریاب خارجه رؤسای کورد پیلوماتیک و اتباع جمهوریت مردم پولند مقیم گردیدند .

اول سرطان :- ښاغلی آدم را پاسکی کابل استقبال گردیدند .

هیئت خدمتکاران صلح جمهوریت اتحادی آلمان بحضور اعلی حضرت معظم همایونی و علیا حضرت ملکه معظمه

اول سرطان : دکتور پرویز خانلری عقد گردید . این قرضه به چهل ضمن يك خبر گفت : - که به سال قسط تادیه میشود که ده پوهنتون تهران توصیه خواهد کرد سال اول قابل تادیه نمیشد .

تا يك مرکز مطالعه لسان پښتو را ۶ سرطان : - پروتوکول تبادلہ تاسیس نماید . اموال و قیمت ها برای سال ۱۹۶۵

۲ سرطان : - يك قرار داد قرضه و ۱۹۶۶ بین افغانستان و

دو ملیون دالر بغرض توريد مواد چکوسلواکیا عصر ۵ سرطان در

استملاکی بین حکومت افغانستان وزارت تجارت امضاء گردید . به و ایالات متحده امریکا ساعت سه اساس این پروتوکول افغانستان بعد از ظهر اول سرطان در کابل پوشت بزی و گوسفندی و سایر

ښاغلي محمد انو رضیایی معین مالی وزارت مالیه و ښاغلي رابرت هبل معاون اداره انکشاف بین المللی امریکا حین تعاطي قرار داد .

رئيس تجارتي وزارت تجارت و مستشار تجارتي چكو سلوا كياحين
مبادله اسناد .

ميوه جات به چكوسلواكيا صادر و
چكوسلواكيا انواع ماشين ، پرزه جات

و غيره به افغانستان و ا ر د
مينمايد .

۷ سرطان : - ښاغلي محمد هاشم
ميوندوال صدر اعظم هدايت دادند

۶ سرطان : - يك فابريكه مكروني

سازي بنام (دناگل مكروني جوړو لو
فابريكه) تاسيس گرديده است .

مانده بود تكميل گردد . اين بند
اين فابريكه بسر مایه سه

در بيست ميلي جنوب غرب چرخ
ولايت لوگر واقع است .

هزار كيلو انواع مختلف مكروني

ننروبي ، بتخاك ، چهار آسياب و
ارغنده ملغي قرار داده شد .

توليد خواهد كرد .
۶ سرطان : - قرار داد عمليات

نباغلی محمود فروغی سفیر کبیر ایران حینیکه کلام الله مجید را بحضور
اعلیحضرت معظم همایونی سپردند

۸ سرطان :- نباغلی محمود اسنیا و شرق دور یک وضع جدیدرام
فروغی سفیر کبیر ایران در حالیکه در این وقت نباغلی علی محمدوزیر
دوکتور جزایری مستشار سیاسی دربار سلطنتی نیز حاضر بود .
و نباغلی طباطبائی مستشار کلتوری ۹ سرطان :- میلادمسعودحضرت
سفارت ایران در کابل نیز حاضر محمد صلی الله علیه و سلم تجلیل
بودندوساعت هفت بعداز ظهر ۷ شنبه اعلیحضرت معظم همایونی بااحتردم
سرطان در قصر گلخانه بحضور این روز ، میعاد حبس ۴۴۹ نفر
اعلیحضرت معظم همایونی باریاب محبوسین ومحبوسات مرکز ولایات
گردیده و یک نسخه کلام الله مجید کشور را باساس جزء ۱۷ ماده
را که در تهران طبع گردیده ، از طرف شاهنشاه ایران بحضور
شاهانه سپردند . ذات ملوکانه این قرار دادند .

۱۲ سرطان :- پوهنتون کابل
هدیه متبرکه را باتشکر پذیرفتند . برای نصب یک دستگاه زلزله

اعلیحضرت معظم همایونی هنگامیکه از اعاشه افراد یکه مربوط خدمات عقبی میباشد دیدن مینمایند .

سنج داخل اقدامات گردید . وکلای ولسی جرگه توضیحات ۱۳ سرطان: - اعلیحضرت معظم دادند .

همایونی از تطبیقات آتشدارغند پیاده که در داخل چوکات تدریسی کورس تکامل در شکار قلعه اجراء شد اظهار رضایت فرمودند . ۱۹ سرطان: - یناغلی دکتر ذاکر حسین معاون رئیس جمهور هند ساعت ۱۰ و ۳۰ دقیقه قبل از ظهر ۱۹ سرطان پنا بدعوت

۱۴ سرطان: - جرگه مشران پښتونستان با یناغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم ملاقات نمودند . یناغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم بکابل وارد گردیدند . یناغلی میوندوال صدر اعظم ،

یناغلی علی محمد وزیر دربار سلطنتی ، دوکتور عبدالظاهر رئیس ولسی جرگه ، یناغلی نور احمد ۱۴ سرطان: - تیم فوتبال بوهندون کابل افتخار قهرمانی فوتبال سال ۴۵ کابل را حاصل کرد .

۱۵ سرطان: - قرار یک خبر در ولایات افغانستان پنج لیسه لیلیه از پول خیریۀ بانک ملی افغان تاسیس می گردد . ۱۵ سرطان: - یناغلی صدراعظم درباره موضوعات مختلف بسوالات

اعتمادی معاون اول صدارت عظمی و وزیر امور خارجه ، یناغلی عبدالستار شالیزی معاون دوم صدارت و وزیر داخله ، یناغلی محمد عثمان صدقی وزیر اطلاعات و کلتور ، یناغلی محمد نوروز رئیس

انجمن دوستی افغانستان و هند، والی کابل، کابل بناروال، بنگالی عطاء الله ناصر ضیاء سفیر کبیر افغانستان در هند، و بنیا غلی پی، ان پترسار سفیر کبیر هند در کابل، در نزدیک طیاره از مہمان محترم و همراهان شان استقبال نمودند.

۲۰. **سرطان :** - والا حضرت شہزادہ احمد شاہ امر فرمودند کہ اعانہ تعمیلی از قبیل پوست قربانی و غیرہ از مردم تحصیل نشود .

۲۰ **سرطان :** - دوکتور ذاکر حسین معاون رئیس جمہو رهند قبل از ظہر ۲۰ سرطان سنگک تہداب یک شفاخانہ یکصد بستہ فی را کہ با اثر مساعی مشترک مردم ہند و افغانستان اعمار میگردد. در جوار وزیر اکبر خان روغتون گذاشتند.

۱۹ **سرطان :** - پروتوکول تبادلۂ اموال و قیمت ہا برای سال ۱۹۶۶ بین افغانستان و پولیند عصر ۱۸ سرطان در وزارت تجارت امضاء گردید .

۲۱ **سرطان :** - وزیر زراعت امریکا بنگالی اوریل فریمین در مراسم افتتاح شاہراہ کابل، کندہار بحیث نمایندۂ مخصوص لیندن جانسن اشتراک نمودند .

۲۱ **سرطان :** - در بارۂ اسکان کوچی ہا و ناقلین تدابیر مفیدی

۲۰ **سرطان :** - والا حضرت شہزادہ احمد شاہ رئیس عالی جمعیت افغانی سرہ میاشت و ہمسر محترمۂ شان والا حضرت خاتول بنا بہ دعوت حکومت اتحاد شوروی سباعت ۸ و ۴۰ دقیقہ صبح ۲۰ سرطان بغرض یک

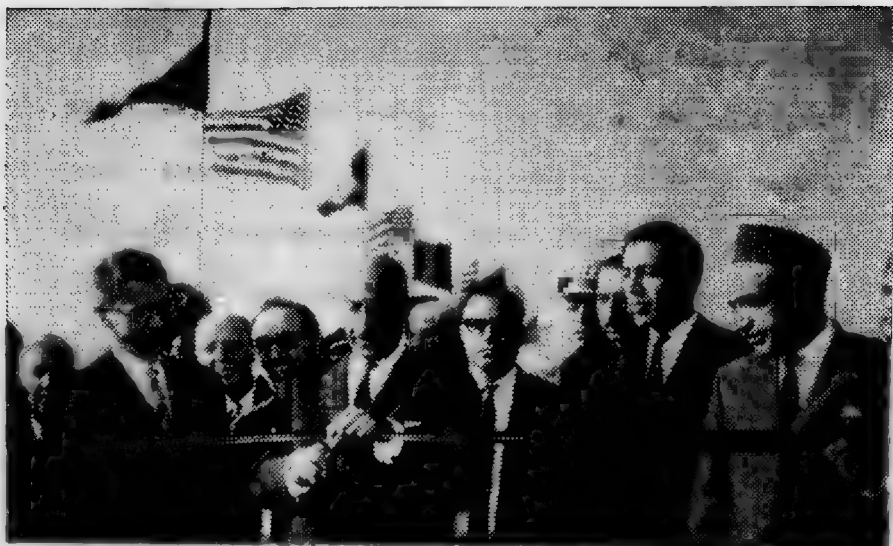

ہنگامیکہ پروتوکول تبادلۂ اموال و قیمت ہا بین افغانستان و

پولیند تظافی میگردد .

چينيكه ډاكټر ډاكر حسين معا و ن رئيس جمهور و هند سنگ تېد ا ب
شفا خانه اطفال را در جوار اكبر خان روغتون ميگذارد.

وزارت شاهانه مؤ قعیکه با قطع نوار شاهراه کابل و کندهار را
افتتاح می نمایند .

۳۲ سرطان : - اعلیحضرت معظم نماینده بنیادلی جانسن رئیس جمهور
همایونی ساعت چهار و سی دقیقه امریکا در مراسم افتتاح شاهراه
بعد از ظهر امروز شاهراه کابل و کابل و کندهار شرکت کرد .

کندهار را افتتاح فرمودند . ۳۲ سرطان : - بنیادلی محمد

ساختمان شاهراه که کار آن چهار هاشم میوندوال صدر اعظم قبل از

میل قبل شروع شده بود با ظهر ۲۱ سرطان از قسمت های

مساعدت حکومت امریکا تکمیل و مختلف بند برق نفلو دیدن نموده

اعمار گردیده است . بنیادلی اوریل و با فشار دکمه آبرا در تونل آب

فریمین وزیر زراعت امریکا که صبح گردان بند جریان دادند .

۲۲ سرطان وارد کابل شد به حیث

۲۴ سرطان : - مذاکرات رسمی موجب آن مؤسسه تیاژپروم اکسپورت

معاون رئیس جمهور هند و صدراعظم احدات يك فابريکه ذوب آهن و
افغانستان د ريك فضا ي صنايع فلز را در افغانستان از نقطه
دوستانه صورت گرفت . نظر تخنیکي واقتصادی سروی

۲۸ سرطان :- اعلیحضرت معظم میکند . سروی احدات این فابريکه
همایونی قبل از ظهر امروز از امور در افغانستان با مصرف یکصد و
پروژه برق آبی ماهیپر در ۴۰ کیلو سی و هشت هزار روبل در مدت
متری کابل دیدن نمودند . هشت ماه قبل از شروع پلان

۲۸ سرطان : - وزارت معادن و پنجساله سوم شروع و تکمیل و
صنایع و مؤسسه تیاژپروم اکسپورت راپور های آن از طرف مؤسسه
اتحاد شوروی به تاریخ ۲۷ سرطان تیاژپروم اکسپورت به فعالیت
قرار دادی را عقد نمودند که به معادن و صنایع تفویض میگردد .

ښاغلی میرزاد وښاغلی سکو تین موقع امضای قرار داد

وقایع مهم خارجی

- ۲ سنبله :** - بناغلی جمال عبدالناصر رئیس جمهور متحد عرب و امیر فیصل پادشاه عربستان سعودی بعد از يك هفته مذاکرات در جده معاهده را مبنی بر مقررات اوربند در یمن به امضا رسانیدند.
- ۱۲ سنبله :** - بعد از سه ماه جنگ و جدال متواتر ملکی در جمهوریت دومینیکا بالاخره دکتور (گارسیاگودای) به حیث رئیس جمهور آن کشور انتخاب گردید. با وصف عدم توافق مقامات مربوطه انگلستان ، حکومت رودیشیای جنوبی مستراچ ریدمین را بسمت نماینده سیاسی خود در لژین انتخاب و اعزام نمود .
- ۲۱ سنبله :** - يك جلسه نظامی ایالات متحده امریکا مرکب از بیست هزار سرباز به صورت دسته جمعی بخاک ویتنام جنوبی پیاده گردید.
- ۲۳ سنبله :** - پاپ پال ششم زعیم کاتولیک های جهان شورای عالی ایکومو نیکل جهان را افتتاح نمود .
- تجاوزات قوای هندی و پاکستان از مقررات اوربند ادامه یافته زعمای هر دو کشور موافقه نمودند به تاریخ چار جنوری سال ۱۹۶۶ در تاشکند تشکیل جلسه دهند .
- ۲ میزان :** - در پایان کنفرانس عالی مورد تیوس موافقه بعمل آمد تا در يك فرصت مساعد سال آینده ۱۹۶۶ به ابالت مذکور آزادی کامل اعطا گردد .
- ۱۲ میزان :** - مذاکرات اییان سمنت و هیرالد ویلسن که در آغاز هفته شروع گردیده بود به ناکامی مواجه و هیرالد ویلسن مجبور گردید جهت احیای مجدد مذاکرات دو هفته بعد آن به سالزی برود .
- ۱۴ میزان :** - يك مسابقه بزرگ فوتبال از استدیوم کوونت ری ، توسط شبکه های تلویزیونی به نقاط خیلی بعید ریلی گردید .
- ۲۱ میزان :** - کاساوبو رئیس جمهور کانگو جومبی را از وظیفه اش سبکدوش گردانید .
- ۲۵ میزان :** - در لندن و ایالات متحده مظاهرات شدیدی علیه عملیات نظامی امریکا در ویتنام صورت گرفت اعتصاب کنندگان شعار میدادند به قتل و قتال و خونریزی هر چه زودتر خاتمه داده شود .
- ۲ عقرب :** - در اثر سقوط يك طیاره نوع (وین گارد) مربوط شرکت هواپیمایی بی ، ای ، آی چینیکه در میدان هوایی لندن فرود می آمد سی و شش نفر از مسافران آن تلف گردید .
- در جمهوریت د و مینیکا از سیه سپتامبر تا حال بیش از نود و دو نفر به قتل رسیده اند .
- ۸ عقرب :** - طیارات جنگی ایالات متحد امریکا سهو آ یکی از قراء دوست خود را در ویتنام جنوبی بمبارد و بیش از چهل و هشت نفر بقتل رسید .
- ۱۱ عقرب :** - مذاکرات عالی راجع به اعطای آزادی به گیانای برتانیوی آغاز گردید .
- ۱۷ عقرب :** - در پنجمین انتخاباتیکه در کانادا صورت گرفت لستری پیرسن

شاهی انگلستان وارد زمبیا گردید.
۱۳ قوس : - جیمنی هفتم ایالات متحده به پیلوتی (ببورمین ولاول) به فضا پرتاب گردید .
 جیمنی ششم یازده روز بعد آن به فضا پرتاب شده و هر دو در فضای خارجی باهم ملاقات نمودند جیمنی ششم بتاریخ شانزده و جیمنی هفتم بتاریخ هجده باریکارد جدیدی سالما بز مین فرود آمد.
۱۷ قوس : - لوائج جدیدی مینی بر تعدیل مواد اساسنامه کرایه منازل در شهر لندن تصویب گردید.
۱۸ قوس : - نیکولای پودگورنی عوض انستاس میکویان بیحیث صدر رئیس شورای عالی کل اتحاد شوروی انتخاب گردید .
۱۹ قوس : - تعداد پست های شورای امنیت موسسه ملل متحد از یازده به پانزده چوکی تزئید یافت
۲۴ قوس : - در اثر طوفان شدیدی که در حصص مختلف پاکستان شرقی به وقوع پیوست به تعداد چهار صد هفتاد و هشت نفر تلف گردید .
 حکومت گیمنی نسبت به عدم اقدام حکومت انگلستان در برابر اقدام غیر قانونی ایان سمیت صدر اعظم رودیشیای جنوبی روابط خود را با حکومت انگلستان قطع نمود .
۲۶ قوس : - انگلستان به حکومت رودیشیای جنوبی از ارسال مواد نفتی ابا ورزیده ولی در مقابل ارسال نفت را به زمبیا جاری نگه داشته است .
۲۷ قوس : - به تعقیب تصمیم حکومت گیمنی نه کشور دیگر افریقایی نیز تصمیم خود را مبنی بر قطع روابط سیاسی با انگلستان عملی نمودند .

باز هم اکثریت آراء را بدست آورده نتوانست .

کالونی جدیدی بنام (منطقه بحری هند) تشکیل و به میان آمد .

۱۸ عقرب : - شهر نیو یارک به هشتاد هزار مربع میل مناطق جوانبی آن نظر به نقایص تخنیکی برای مدت پنج ساعت در تاریکی و ظلمت بسر برد .

۲۰ عقرب : - ایان سمیت صدراعظم رودیشیای جنوبی آزادی آن کشور را بصورت یکجانبه اعلام داشت. انگلستان این اقدام ایان سمیت را غیر قانونی تلقی نموده در مورد کشور مذکور محاصره اقتصادی و تجارتی را وضع نمود .

۲۴ عقرب : - با سرعت شش هزار اعشاریه شش میل در فی ساعت ریکارد جدیدی در موتردوانی قایم گردید. یکی از موترهای حاوی انجن جت در ایالت یوتای اضلاع متحده با این سرعت ریکارد فوق را قایم نمود .

۲۹ عقرب : - جواهرات قیمتی که سه صد هزار پوند استرلنگ ارزش داشت در یکی از مغازه های جاده ریجنت بسرقت رسید .

۴ قوس : - ژنرال مپوتورژیم کاسایو رئیس جمهور کانگو را از پادر آورده ، زمام امور را بدست گرفت .

۵ قوس : - اولین قمر مصنوعی فرانسه به مدارش در فضای خارجی پرتاب گردید .

۱۰ قوس : - کمیته مشاورتی انتشارات تلویزیونی رنگه از طریق دوره ۶۵۲ که یک شرکت بین المللی میباشد لایحه جدیدی را تصویب نمود .

یک دسته از نیرو های فضایی

بتاریخ ۸ جنوری در تاشکند بیک سلسله مذاکره شروع نمودند .

دوگول به دومین دوره هفت ساله ریاست جمهوری فرانسه شروع کرد .

۲۲ جدی : - لال بهادر شاستری صدر اعظم هند بعد از امضای اعلامیه مشترکی که در باره حل بعضی از مسایل مورد اختلاف هند و پاکستان بود . در اثر حمله قلبی به عمر شصت و یک سالگی در تاشکند وفات یافت .

اعلامیه ۹ فقره ئی زعمای هند و پاکستان در تاشکند نشر شد .

۲۳ جدی : - کنفرانس سران کشور های کامولیت افتتاح شد .

۲۷ جدی : - سر جی کورولیف اولین مخترع قمر مصنوعی اتحاد شوروی به سن ۵۹ سالگی از جهان در گذشت .

۳۰ جدی : - اندیرا گاندی دختر جواهر لال نهرو صدر اعظم اسبق هند بحیث صدر اعظم هندوستان انتخاب گردید .

تا تاریخ ۱۹ جنوری تعداد مجموعی عساکر امریکائی در ویتنام جنوبی

به ۱۹۰۰۰۰ نفر بالغ گردید .

اول دلو : - سر رابرت منزیز صدر اعظم هفتاد و یک ساله استرالیا استعفای خود را به لارد اکسین گورنر جنرال آنکشورتقدیم کرد .

۲ دلو : - سران عده از ممالک جهان از جانسن تقاضا کردند تاالتوای بمبارد ویتنام شما لی را برای مدت نامعلومی تمدید کند .

۵ دلو : - پس از انقضای اوربند موقتی ایام سال نو ویتنامی ،

۲۸ قوس : - شارل دوگول با بدست آوردن اکثریت آراء در برابر عسکر (متزاند) به پیروزی بزرگی نایل و برای هفت سال دیگر به حیث رئیس جمهور فرانسه انتخاب گردید .

اول جدی : - به مناسبت ورود عید کرمس جنگ فی مابین قوای ویتنام جنوبی و ویتکانگها بصورت موقت به تعویق افتاد .

۸ جدی : - مذاکرات بین اوریل هریمن سفیر سیار امریکا ومقامات حکومتی پولیند در وارسا آغاز گردید .

بعد از اعتصاب چندروزه فیصد دیگر در معاش کارگران قطار آهن انگلستان افزود گردید .

۱۲ جدی : - اول جنوری ۱۹۶۶ : امریکا برای حل بحرانهای ویتنام به یک سلسله مجاهدات دست زده است .

موسسه علمی پوهنتون ناگویای جاپان ضمن نشر یک خبر خاطر نشان ساخت که روزپنجشنبه ۱۱ جدی بعد از ظهر وقت افغانستان انفجار بزرگ در کره خورشید به مشاهده رسیده است .

۱۴ جدی : - در سال ۱۹۶۵ (۱۳۴۴) نفر در اثر جنگ های ویتنام به قتل رسیده است و در این مدت یکصد و شصت طیاره امریکائی در ویتنام جنوبی سقوط کرده اند .

۱۵ جدی : - قوای نظامی ولتای علیا که در افریقای مرکزی واقع شده ، زمام امور آن کشور را بدست گرفت .

۲۰ جدی : - زعمای هند و پاکستان نسبت کشیدگی های خود ها

- جنگسهای ویتنام بصورت کاملی شروع گردیده است .
طبق يك راپور مجله فارچن منتشره نيويارك دو سفینه اتحاد شوروی بنام سخود و پروتون نشان میدهد که اتحاد شوروی به قرار دادن يك ستانسه دایمی انسانی در مدار زمین نزدیک شده اند .
- ۶ دلو :** - جان يانک از قوای بحری و مايکل کامن از قوای هوایی امریکا مامور شده اند در تابستان آینده توسط سفینه کیهانی جوزای دهم امریکا به مسافرت کیهانی دست بزنند .
تا این تاریخ عساکر امریکا در ویتنام به ۲۷۰ هزار بالغ گردیده است .
- ۷ دلو :** - کنفرانس بین المللی خلع سلاح مجدداً در ژنیو شروع شد .
- ۱۲ دلو :** - بمباردمان ویتنام شمالی دوباره آغاز گردید .
اتحاد شوروی لونیای نهم خود را به فضا پرتاب کرد .
- ۱۴ دلو :** - شورای امنیت موضوع ویتنام را داخل اجندای خود ساخت .
اولین دسته از اسیران جنگی هند و پاکستان تبادل گردید .
- ۱۷ دلو :** - اتحاد شوروی در نظر دارد سگی را بکره ماه پیاده نماید .
- ۱۸ دلو :** - جانسن در هانولولو بازعمای ویتنام جنوبی مذاکره نمود .
- ۲۰ دلو :** - اتحاد شوروی دخالت شورای امنیت ملل متحد را درباره اوضاع ویتنام ویتو کرد .
در اعلامیه مشترک کنفرانس هانولولو طرفین تصمیم شان را برای مغلوبیت ویتکانگها و ایجاد يك حیات نوین برای مردم ویتنام ابراز داشته اند .
- ۲۷ دلو :** - جنرال شارل دو گول رئیس جمهور فرانسه از تمام کشور های زینفع تقاضا نموده که از مداخله در امور داخلی ویتنام خود داری نمایند .
- ۳۰ دلو :** - اولین قمر مصنوعی فرانسه به فضا پرتاب گردید .
جمهوریت مردم چین بم ذروی دیگر رامنفجر کرد .
دوگول سیاست امریکارا درمورد ویتنام انتقاد کرد .
- اول حوت :** - سفینه دیگر اتحاد شوروی بنام کوزموس ۱۰۹ به فضا پرتاب شد .
- ۳ حوت :** - ویلسن صدر اعظم انگلستان برای يك بازدید سه روزه به مسکو وارد شد .
اوتانت پیشنهاد رابرت کنیدی در مورد تشکیل يك حرکت ائتلافی در ویتنام جنوبی طرفداری کرد .
- ۳ حوت :** - شارل دوگول رئیس جمهور فرانسه اعلام داشت که تمام قوای پایگاه های خارجی که بر اساس پیمان اتلس در خاک فرانسه میباشد بصورت تدریجی به فرانسه واگذار گردیده و هم فرانسه می خواهد قوای خود را در ظرف سه سال متدرجاً از قوای اتلس بیرون بکشد .
- ۵ حوت :** - انگلستان تا ۱۹۶۸ به پایگاه های خود در عدن خاتمه میدهد .
- ۵ حوت :** - اتحاد شوروی يك قمر مصنوعی جدید را با دو سنگ برای مطالعات رادیولوژیکی به فضا پرتاب نمود .
- ۴ حوت :** - عقب کشیدن عساکر هند و پاکستان از مناطق سرحدی کشور تکمیل شد .
نکروما رئیس جمهور گانا از عهده اش

برطرف گردید .

۷ حوت : - مقامات امریکائی اولین سفینه کیهانی روپولو را که مخصوص پیاده نمودن انسان به کره ماه تا سال ۱۹۷۰ میباشد با موفقیت به فضا پرتاب نمود.

۸ حوت : - در يك جلسه شورای اقتصادی و اجتماعی ملل متحد که در نیویارک منعقد شده بود بر طرز العمل اعطای کمک پولی توسط بانک بین المللی به ممالک روبه انکشاف انتقاد بعمل آمد .

اموال افغانستان در نما یشگا بین المللی بر لین غربی بیشتر مورد توجه مشتریان اروپائی قرار گرفت .

اعضای شورای امنیت ملل متحد با انعقاد جلسات شوراجهت غور در باره اوضاع ویتنام موافقه نه نمودند .

۱۳ حوت :- تا این تا ریخ ۳۳۵ هزار نفر عسکر امریکا در ویتنام جنوبی میباشد .

قمر مصنوعی ایسادو به ارسال عکس های اوضاع جوی شروع کرد.

۵ حوت : - احمد سکوتوری رئیس جمهور گینی زمام امور آن کشور را به نکوما رئیس جمهور مخلوع گانا واگذار شد .

حکومت اندونیزیا پوهنتون های جاگارتا را اندونیزیا پوهنتون های جاگارتا را تا امرثانی مسدود نموده و تمام امور این موسسات تعلیمی را به مقامات نظامی واگذار نمود .

۱۵ حوت :- ارترگولد برك رئیس هیئت نمایندگی امریکادر ملل متحد گفت: که جمهوریت مردم چین در مذاکرات مقدماتی کنفرانس خلع

سلاح عمومی سهم بگیرد .

۱۷ حوت :- جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه از جانشین تقاضا کرده است که برپایگاه های امریکا در فرانسه تجدید نظر شود .

۱۸ حوت : - لندن جانشین رئیس جمهور امریکا در آخرین یاد داشت خود به جنرال دوگول نظریات وی را رد کرد .

۱۹ حوت : - فرانسه قوای خود را از پیمان اتلس بیرون میکشد پایگاهها و قوای امریکائی در فرانسه تحت کنترل گرفته میشود .

۲۱ حوت : - رهبران نظامی اندونیزیا تحت قیادت جنرال سوهارتو قوماندان عمومی قوای مسلح آنکشور پس از مذاکره با دکتر سوکارنو رئیس جمهور اندونیزیا که تا حوالی صبح ادامه داشت قدرت آنکشور را درجاگارتا بصورت آرام و صلح آمیزی بدست گرفتند .

کمیته نظامی ویتنام جنوبی نکوین چان تی قوماندان قوای آنکشور و یکی از مردان مقتدر نظامی ویتنام جنوبی را از وظیفه اش بر طرف نمود .

۲۴ حوت : - هیوبرت همفری معاون رئیس جمهور امریکا پیشنهاد کرد که امریکا حاضر است راجع به صلح ویتنام بدون قید و شرط داخل مذاکره گردد .

۲۸ حوت :- کشور های عضو پیمان اتلس موافقه کردند که این پیمان را بدون عضویت فرانسه حفظ نمایند .

۲۷ حوت : - اتحاد شوروی قمر مصنوعی کوزموس یکصد و ده خود را که حامل دو سگ بود بعد از بیست و دو روز به زمین برگردانید .
اول حمل : - بین حکومت اتحاد

۲۸ حمل : - جنرال عبدالرحمن عارف لوی در ستیز عراق عوض برادرش فیله مارشال محمد عارف بحیث رئیس جمهور عراق انتخاب گردید .

۲۸ حمل : - اوبوتی بحیث رئیس جمهور او گندا در مجلس شورای ملی آنکشور حلف وفا داری یاد کرد .

۳۰ حمل : - اکثریت هشتاد هزار دکتور ایتالیایا به منظور مطالب فیس های بلندتر

وريفورم در مورد کار با بیمه های عامه به اعتصاب بیست و چار ساعته دست زدند .

جنرال عبدالرحمن عارف رئیس جمهور عراق از دکتور عبدالرحمن البزاز تقاضا کرد تا تأمین جدیدی تشکیل بدهد .
اول ثور : - مجلس شورای ملی

فرانسه تصمیم جنرال شارل دوگول رئیس جمهور آن کشور را در باره انتقال عساکر امریکا از خاک فرانسه و عقب کشیدن عساکر

فرانسوی را از قوماندانی های پیمان اتلس به تصویب رسانید .
اول ثور : - امریکا در نظر دارد تا امسال سی هزار صاحب منصبان خود را از اروپا خارج سازد ولی فوراً نصف این تعداد را با قوای جدید خود عوض خواهد کرد که در حقیقت تقلیل اصلی به پانزده هزار بالغ خواهد شد .

۳ ثور : - مولیا کوف نماینده اتحاد شوروی در جلسات شورای اقتصادی موسسه ملل متحد برای اروپا گفت : - کمک هائیکه با قید و

شوروی و امریکا يك قرار داد دو ساله تبادلات کلتوری در واشنگتن به امضاء رسید .

۳ حمل : - ۱۹۸ نفر از فضایی امریکا از حکومت تقاضا کرده اند تا روابط خود را با جمهوریت مردم چین بهبود بخشند .

۹ حمل : - اسامبله ملی ترکیه در يك جلسه مشترك مجلسین سنا و نمایندگان، سناتور جودت سونای را بحیث رئیس جمهور جدید ترکیه انتخاب کرد .

۱۰ حمل : - امریکا با ویتکانگ ها در باره مبادله اسرای جنگ داخل مذاکره سری شده است .

۱۵ حمل : - تحت البحری های اتحاد شوروی اخیراً سفری را بدور دنیا که چهل هزار کیلو متر را در برگرفت بدون اینکه از زیر آب بیرون شوند تکمیل نمودند .

۲۰ حمل : - لیوند برژنیف بحیث سر منشی عمومی کمیته مرکزی حزب کمونیست انتخاب شد .

۲۲ حمل : - بودائیان مقتدر ویتنام جنوبی اعلامیه مبني بر تقاضای اقدام فوری مشترك که حیثیت اعلان جنگ را با رژیم نظامی نکوین کاوکی دارد علیه حکومت صادر نمودند .

۲۴ حمل : - امریکا با عقب کشیدن عساکر فرانسوی از پیمان ناتو مخالفت کرد .

۲۶ حمل : - در حادثه سقوط هیلیکوپتر فیله مارشال عبدالسلام محمد عارف رئیس جمهور عراق با دو نفر از وزراء آن وفات نمودند .

جمهوریت ازبکستان شوروی رخ داد که در اثر آن تلفات زیاد مالی و جانی پیش شد .

۱۴ ثور : - حکومت ایران يك روزه بودجه نظامی خود را برای تعمیم و بلند بردن مواد و مبارزه با بیسوادی در جهان به موسسه یونسکو پرداخته است .

رئیس و معاون پارلمان اندونیزیا از وظایف شان بر طرف گردیدند .
نطاق ایالات متحده امریکا در سیلون گفت: - که عساکرتو پخا نه امریکائی در اخیر هفته گذشته خاک کمبودیا رابه منظور خاموشی ساختن افراد مسلح ویتکانگ که از سرحد آن مملکت به آتشباری می برداختند تحت گلوله باری قرار دادند .

۱۵ ثور : - اردن و اسرائیل راجع به تجاوزات اخیر سرحدی در هر دو مملکت به شورای امنیت ملل متحد شکایت کردند .

۱۹ ثور : - امریکا در هفته جاری پیشنهاد های خود را در باره انعقاد قرار دادی جهت جلوگیری از استفاده از کره ماه برای مقاصد نظامی و استفاده صلح آمیز از سایر سیارات به موسسه ملل متحد پیش خواهد کرد .

۲۰ ثور : - جمهوریت مردم چین به سومین انفجار آزمایشی دست زد .

۲۱ ثور : - کمیته ۱۸ عضوی خلع سلاح به هیچ نتیجه مثبت نرسیده است .

۲۲ ثور: - انگلستان به يك سلسله مذاکرات رسمی برای انتقال پایگاه های نظامی شرق میانه خود از عدن به بحرین که در خلیج فارس واقع شده شروع نموده است .

شرط توام باشد اتحادشوروی مخالف آن است اتحاد شوروی و امریکا از اوتانت تقاضا کرده اند که برای يك دوره دیگر عهده سر منشی ملل متحد را متقبل گردد .

۴ ثور : - امریکا تاکنون ۶۰۰ هزار بم را در ویتنام فرو ریخته است .

۴ ثور : - دانشمندان چهل مملکت آسیایی و افریقائی در دهللی جدید در اولین کنفرانس بین المللی که کاملاً وقف پروبلم های تکنیکی و علمی کشور های کم انکشاف میباشد شرکت نمودند .

۸ ثور : - پروگرام های امدادی موسسه مواد خوراکه و زراعت جهان برای ۲۶ پروژه در ۱۶ مملکت جهان که بالغ بر شصت و چهار ملیون دالر می گردد از طرف اداره اجرائیه پروگرام مواد خوراکه جهانی منظور شد .

۱۰ ثور : - انجمن روزنامه نگاران امریکا جایزه موفقیت های جهانی مطبوعات سال ۱۹۶۶ را به مدیر روزنامه اندیلی میل افریقای جنوبی نظر به سهم آن در بهبود وضع شهر و آزادی اعطاء کرده است .

۱۱ ثور : - اوتانت سر منشی موسسه ملل متحد بعد از تاریخ ۱۱ ثور جهت مذاکره با جنرال شارل دوگول رئیس جمهور فرانسه وارد قصر الیزه شد .

۱۲ ثور : - نمایندگان سی و شش کشور افریقائی تصمیم گرفتند از شورای امنیت موسسه ملل متحد تقاضای اقدامات شدیدتری راعلیه رودیشیا بنمایند .

۱۳ ثور : - صبح روز سه شنبه زلزله شدید بر شهر تاریخی مرکز

نسبت به ازدیاد مهاجرین در کشور های افریقائی اظهار نگرانی کرد. طبق راپور کمیته در سال ۱۹۶۳ صرف سی و دو هزار مهاجر در براعظم افریقا ثبت شده بود اما در سال ۱۹۶۴ این تعداد به هشتاد هزار و در سال ۱۹۶۵ به یکصد و شانزده هزار رسید.

۲۸ تور : - الکسی کوسیگین صدر اعظم اتحاد شوروی ببازدید هشت روزه خود از جمهوریت عربی متحد و مذاکره با جمال عبدالناصر رئیس جمهور آن کشور خاتمه داده و از قاهره به مسکو مراجعت کرد.

۲۸ تور : - در حدود شش صد و سی و دو هزار پوند سترلنگ که واتیکان برای کمک به هند جمع آوری نموده، بین سکنه مناطق قحطی زده هند توزیع گردیده است.

اول جوزا : - امریکا اخطار داد هرگاه طیارات ویتنام جنوبی بر مواضع قوای بحری امریکا در سیگون گلوله باری نمایند سقوط داده خواهند شد.

۳ جوزا : - شورای امنیت موسسه ملل متحد مسوده فیصله نامه نمایندگان سه کشور افریقائی یعنی مالی، نایجیریا و افریقای یعنی وروگندا را در باره اینکه باید انگلستان برای خاتمه دادن به رژیم متهم رودیشیا در صورت لزوم به اسلحه متوسل گردد رد کرد.

۳ جوزا ۱ : - انگلستان نظربه اعتصاب کارگران کشتی های تجارتی آنکشور که یک هفته قبل شروع گردیده، حالت اضطراری اعلان نموده است.

۵ جوزا : - اعلیحضرت ملک حسین پادشاه اردن روز ۴ جوزا پروژه

۲۴ تور : - اسامبله موسسه صحی جهان روز ۵ شنبه ۲۲ تور بودجه سال ۱۹۶۷ آن موسسه را که به پنجاه ملیون و پنجصد و پانزده هزار دالر بالغ میگردد به تصویب رساند.

۲۵ تور : - بیست و هشت هزار خانه در اثر زلزله در تاشکند و ایران گردیده است.

۲۶ تور : - طوریکه راپور داده شده، امریکا طرفدار انتقال مراکز سیاسی و نظامی پیمان اتلس از پاریس به بروسل میباشند.

۲۷ تور : - لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا با رد یگر با مشاورین سیاسی و نظامی خود در باره بحرانهای ناشی از اقدام مارشال کاوکی صدر اعظم ویتنام جنوبی راجع به اعزام عساکر به داتانک برای سرکوبی مخالفین حکومت خود مذاکره کرد.

۲۸ تور : - شورای امنیت جهت غور بر قضیه رودیشیا غور کرد. حکومت ویتنام جنوبی نظر به مخالفت های جدی که از طرف بودائی ها علیه حکومت آن کشور صورت میگیرد. دسته هفتم فرقه توپخانه خود را به سیگون متمرکز نموده و بدین ترتیب در حدود یک هزار نفر به سیگون منتقل گردیده اند.

آژانس انتارا خبر داده که بقوای زمینی اندونیزیا هدایت داده شده است تا آن عده زعمای حزب کمونسست آنکشور را که در کودتای ناکام سپتمبر گذشته دست داشته اند زنده و یا مرده دستگیر نمایند.

۲۸ تور : - کمیته اجرایی کمیسون ملل متحد برای مهاجرین

سند دریای اردن را که برای اكمال آن پانزده ملیون پوند سترلنگک تخصیص داده شده رسماً افتتاح کرد.

۷ جوزا :- اتحاد شوروی روز ۶ جوزا به اسرائیل اخطار داد که جهان عرب را تنها بگذارد.

۸ جوزا :- اوتا نت سر منشی موسسه ملل متحد روز ۷ جوزا در يك کنفرانس مطبوعاتی درویندسر واقع کانادا اظهارداشت :- که عضویت

جمهوریت مردم چین در موسسه موصوف بصورت بلا تردیدی برای قطع جنگهای ویتنام مفید ثابت خواهد شد.

۱۳ جوزا :- سفینه امریکائی بنام سرویر يك به تاریخ ۱۲ جوزا به صورت آرام بسطح کره ماه فرود آمده و بدین ترتیب این دومین سفینه است که تاکنون بر سطح مهتاب به آهستگی پایان شده است.

۱۴ جوزا :- امریکا سفینه جوزای نهم خود را با دو نفر از سر نشینان آن توسط راکت تایتان روی ریویکیور برای يك مسافرت سه روزه که طی آن یکی از سر نشینان سفینه بیش از دو ساعت در فضای خارجی شنا خواهد کرد به فضای خارجی رها نمود سر نشینان این جوزا تامبسی سشچوردو یوجین سرنان کیهان نوردان امریکائی میباشند.

۱۵ جوزا :- انتونی نورتنی رئیس جمهور چکوسلواکیا به تاریخ ۱۴ جوزا بار دیگر بحیث رهبر حزب کمونسٹ آن کشور انتخاب گردید.

۱۶ جوزا :- کیهان نوردان امریکائی تامس ستفورد و یوجین سرنان بعد از يك مسافرت ۷۲ ساعته در فضای خارجی ساعت شش و بیست و سه

بعد از ظهر ۱۶ جوزا به وقت افغانستان در بحر اتلانتیک فرود آمدند و بعداً به کشتی واز پ انتقال داده شدند.

۱۶ جوزا :- حکومت بلژیک قبول کرد تا مرکز قوماندانی پیمان ناتو را به خاک خود انتقال دهد.

۱۸ جوزا :- فرانسه روز ۱۷ جوزا تأیید کرد که عضو اتحادیه اتلانتیک باقی مانده، و میخواهد که اداره رهبری پیمان اتلس در فرانسه باقی بماند.

۲۲ جوزا :- انتخابات عمومی برای احراز کرسی شورای عالی در اتحاد شوروی شروع شده.

انتخابات برای شورای عالی شوروی از ۱۹۴۷ باینطرف انجام شده و این هفتمین انتخابات پارلمانی است که تاکنون در آن کشور صورت میگيرد.

۲۲ جوزا :- قرار يك خبر تا این تاریخ در ویتنام جنوبی دو صد و شصت و هفت هزار عسکر امریکائی بسر میبرند.

۲۳ جوزا :- در اثر آفتاب زدگی ۳۳۰ نفر در هند هلاک شدند.

۲۴ جوزا :- سی و چارمین کانگرس بین المللی نویسندگان با شرکت شش هزار نماینده پنجاه کشور در نیویارک افتتاح گردید.

۲۴ جوزا :- وزرای تجارت بیست و سه کشور عضو کامنولت روز

۲۳ جوزا در لندن کنفرانسی برای غور راجع باین موضوع که در صورت عضویت انگلستان در بازار مشترک اروپای غربی اقتصادیات سایر کشورها ی عضو کامنولت متأثر خواهد شد یا که تشکیل دادند.

۲۴ جوزا :- حکومت فرانسه تصمیم

بجامعه عرب اجازه داده که يك دفتر خود را در توکیو دایر کند.

۵ سرطان : - تا این تاریخ ۲۷۶۰۰۰ سرباز امریکائی در ویتنام جنوبی بسر میبردند.

۷ سرطان : - يك کنفرانس عالی غیر حکومتی راجع به پروبلم های جلوگیری از انتشار اسلحه ذوی در تورنتو خاتمه یافته و اعلامیه که در اخیر آن نشر گردیده تقاضا میکند که آزمایش های زیر زمینی برای یکد ورة امتحانی معدود متوقف گردد.

۷ سرطان : - بموجب رای گیری که از آراء عامه مردم امریکا صورت گرفته بنجاح و پنج فیصد مردم آنکشور طرفدار شناسائی جمهوریت مردم چین از طرف امریکا میباشند.

۸ سرطان: - ارتو و ریلیا رئیس جمهور آرژانتین از عهده خویش مستعفی و زمام امور را قوماندان عمومی آنکشور بدست گرفته است.

۸ سرطان : - حکومت اندونیزیا سفرای آنکشور را در کیوبا و ویتنام شمالی از پست های شان بر طرف نموده است.

۹ سرطان : - اوتانت سرمنشی م. م. و ویلسن صدر اعظم انگلستان نسبت بمباری طیارات امریکا بر مناطق هانوی و هایفونگ اظهار تاسف کردند.

۱۰ سرطان : - شصت و دوهزار نفر از کارگران کشتی های تجارتی انگلستان پس از هفت هفته اعتصاب تصمیم گرفتند که از اعتصاب خود منصرف شوند.

۱۱ سرطان : - حکومت امریکا به شورای امنیت موسسه ملل متحد روز ۱۰ سرطان وعده داد که به مساعی خود برای صلح ویتنام ادامه میدهد.

گرفته است افراد قوای هوائی خود را از خنثی جمهوریت اتحادی آلمان بیرون بکشد.

کنفرانس وزرای ده کشور بشمول حوزه بحر الکاهل و آسیا صبح ۲۴ جوزا در سیول مرکز کوریای جنوبی افتتاح گردید.

۲۵ جوزا: - کمیته هفده عضوی خلع سلاح روز ۲۴ جوزا پس از شش هفته تعطیل بار دیگر در ژنیو جلسات خود را شروع کرد.

۲۶ جوزا : امریکا در صدد است سبی طیاره حمل و نقل خود را نا قبل از اوائل جولای از فرانسه خارج نموده و در انگلستان متمرکز نماید.

۲۸ جوزا: - اتحاد شوروی و امریکا مسوده قرار داد های را در باره استثمار مهتاب و سایر اجسام سماوی به موسسه ملل متحد تقدیم نمودند.

۲۹ جوزا : لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا اظهار داشت: - که در اثر مطالعات روزانه اوضاع ویتنام احساس میکنیم منافع ملی ایجاب مینماید که به سیاست کنونی خود در مورد ویتنام ادامه بدهیم.

۳۰ جوزا : جنرال دوگول رئیس جمهور فرانسه صبح روز ۳۰ جوزا برای يك مسافرت ده روزه به اتحاد شوروی جانب مسکو پرواز کرد.

اول سرطان : - در باره رول آینده قوای فرانسوی در جمهوریت اتحادی آلمان مذاکره بعمل آمد.

۵ سرطان : - اورویل فریمن وزیر زراعت امریکا روز ۴ سرطان گفت: - با وجود تقلیل تولیدات گندم امریکا يك قلت جهانی مواد غذایی در سال جاری محسوس خواهد شد.

۵ سرطان : - آژانس خبررسانی جی، جی، پرسی جاپان بطور رسمی

شمالی بمبارد کردند .
۱۵ سرطان : - سمپوزیم بین المللی دانشمندان در شهر سانر بورك افتتاح گردید . درین سمپوزیم دانشمندان ۲۶ کشور بشمول اتحاد شوروی اشتراك دارند .

۱۵ سرطان : - جانسن گفت : - در اثر بمباردمان طیارات امریکائی ۵۷ فیصد ذخایر نفت ویتنام شمالی از بین رفته است .

۱۵ سرطان : - معاهده مبادله اموال بین جمهوریت مردم چین و پاکستان امضاء شد .

۱۵ سرطان : - در اثر دومین زلزله شدید در تاشکند بعضی منازل قدیمی ویران گردید .

۲۰ سرطان : - در انتخابات پارلمانی که در ایالات راین شمالی و ویست فالیدار جمهوریت اتحادی آلمان صورت گرفت ، حزب سوسیال دیموکرات موفقیت قابل ملاحظه را بدست آورد .

۲۶ سرطان : - امروز ویلسن صدر اعظم انگلستان وارد مسکو شد . وی در میدان هوائی از طرف کوسینگین صدر اعظم ، گرومیکو وزیر خارجه و عده دیگر از اولیای امور شوروی استقبال گردید .

۲۷ سرطان : - اوتانت سرمنشی موسسه ملل متحد برای بار دوم به ایالات متحده امریکائی یادداشتی خاطر نشان نموده تا بمباردمان خود را بر ویتنام شمالی متوقف سازد .

۲۸ سرطان : - امریکا در ساعت ۵۰ دقیقه بوقت افغانستان بزرگترین و پیچیده ترین سفینه کیهانی خود را که به جوزای دهم موسوم است با دو کیهان نورد یعنی جان ینگ و مایکل کاینر با موفقیت به فضا پرتاب کرد .

۱۱ سرطان : - رادیوبی ، بی ، سی اطلاع داد که حسن العمری صدر اعظم یمن مورد سوء قصد قرار گرفته و با وضع وخیمی در یکی از شفاخانه های قاهره بستری شد .

۱۱ سرطان : - ایالات متحد امریکا بفرانسه اطلاع داد که فرانسه بتاریخ ده اسد روزیکه آنکشور قوای نظامی خود را از اقتدار ناتو خارج مینماید اسلحه اتمی ساخت امریکا را از دست خواهد داد .

۱۱ سرطان : - طیارات ایالات متحد امریکا باز مرکز صنعتی ویتنام شمالی را مورد بمباردمان قرار داده و یک دیپوی مواد سوخت را در نزدیکی بندرگاه مهم هایفونگ منفجر گردانید .

۱۲ سرطان : - رادیو بی ، بی ، سی اطلاع داد که فرانسه در یک پایگاه آزمایشی اتمی خود در اوقیانوس کبیر یک بم اتمی جدیدی را منفجر ساخت .

۱۲ سرطان : - یک هیئت اتحاد شوروی جهت شرکت در جلسات کمیته سیاسی مشورتی پیمان وارسا روز شنبه ۱۱ سرطان از مسکو به بخاربهنت وارد شد .

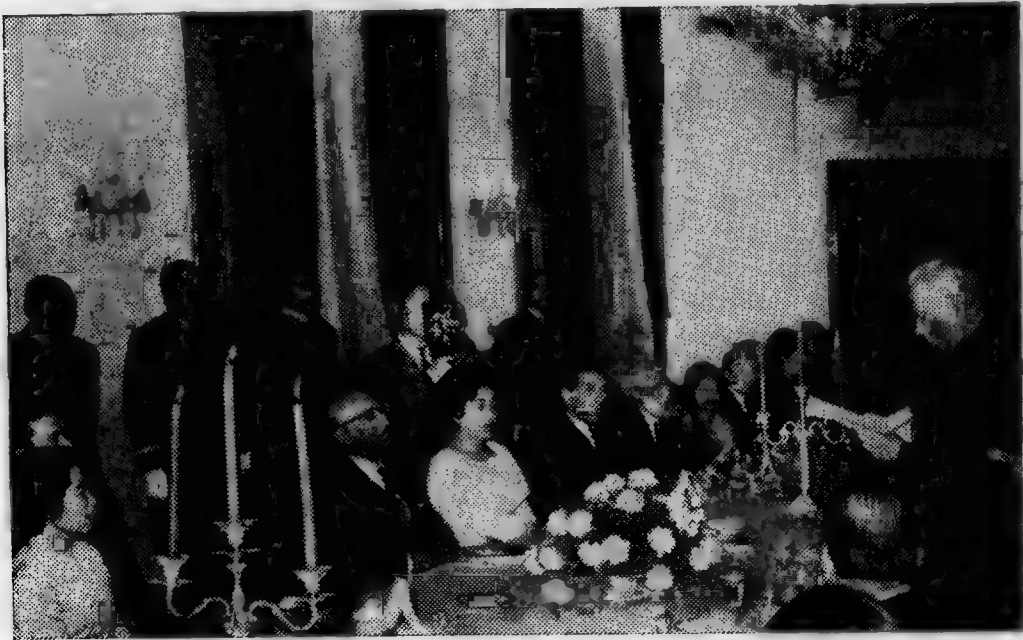
۱۲ سرطان : - حکومت ویتنام شمالی هدایت داده است تا قسمتی از شهر هانوی از طرف سکنة آن تخلیه گردد .

۱۴ سرطان : - رژیم کنونی ملاوی از تاریخ سه شنبه ۱۳ سرطان به رژیم جمهوری تبدیل شد و ذکاتور بندا صدر اعظم فعلی ملاوی پس از اعلام رژیم جمهوری در آن کشور بحیث اولین رئیس جمهور ملاوی بکار شروع کرد .

۱۴ سرطان : - طیارات امریکا باز ذخایر نفت را در هایفونگ ویتنام

حینیکه بنباغلی محمد هاشم میوندوال صدر اعظم با هیات کابینه بحضور
اعلیحضرت معظم همایونی باو یاب گردیدند .

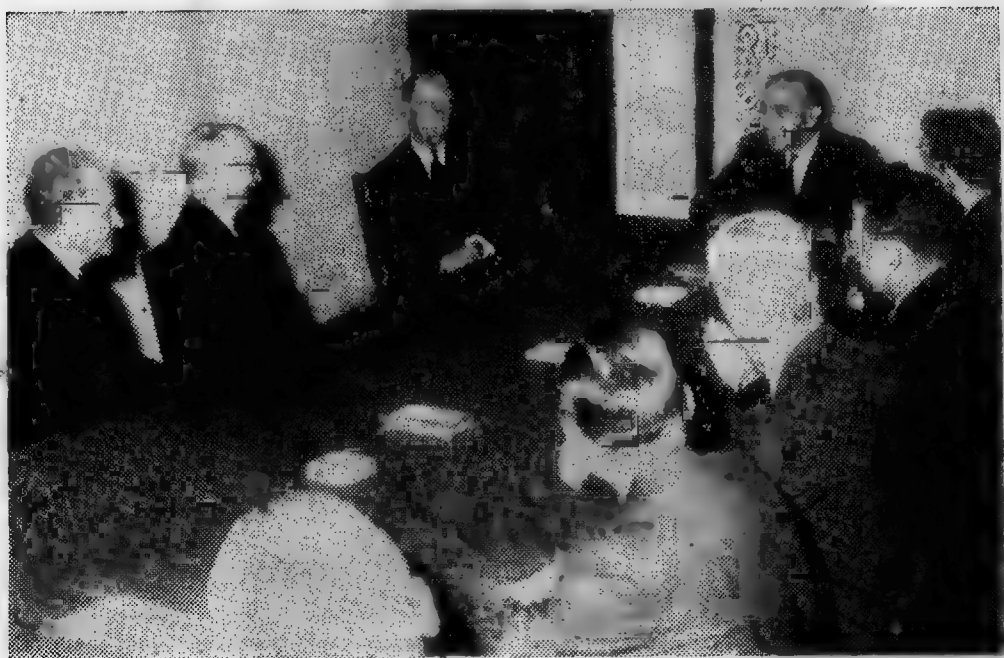
بنباغلی لیو شاوچی حین ایراد پیا نیه در دعوتیکه از طرف اعلیحضرت معظم
همایونی در قصر دلکشا ترتیب شده بود .

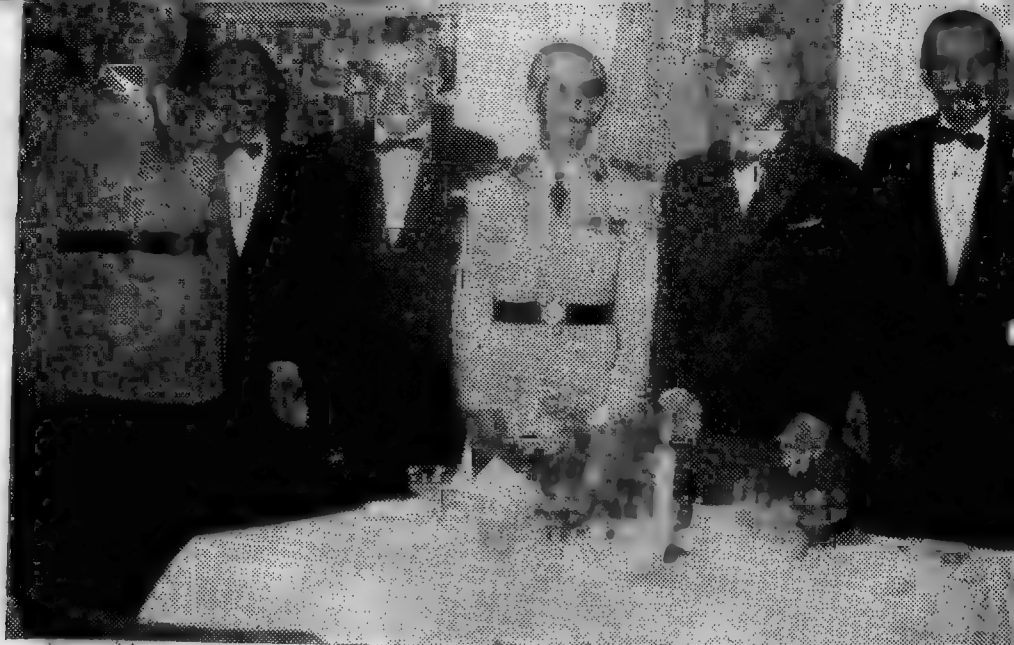
خانمهای هیئت سناتوران امریکا موقوف باورایی به حضور علیاحضرت ملکه ممتنمه

علیا حضرت ملکہ معظمہ بہ افتخار میرمن لیو شاوچی و ہمراہان شان
دعوت چاشتی ساعت یک ۱۶ حمل ۴۵ در قصر گلخانہ ترتیب دادہ بودند کہ
در آن والا حضرت شاہدخت بلقیس، شاہدخت مریم، والا حضرات خانول
و لیلما و بعضی دیگر از میرمن های خاندان سلطنتی و خانم نبیا علی
محمد ہاشم میوندوال صدراعظم حضور داشتند .

نبیما علی محمد ہاشم میوندوال صدراعظم چینیکہ با سناتوران امریکائی
ملاقات مینمایند

۴

مدال و اعتبار نامه ، از طرف حکومت چکوسلوواکیا برای والا حضرت
مار شمال شاه ولیخان غازی فاتح کابل منظور شده بود توسط سفیر
کبیر چکوسلوواکیا تقدیم گردید

شاهعلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم از طرف اهالی شرن با گرم جوشی
استقبال می شنوند .

چينکۀ ښاغلي محمد هاشم ميوندوال صدر اعظم از طرف محصلين و محصلات پوهنتون کابل با کمال گرم جوشي و حرارت استقبال مي گردند .

ښاغلي محمد هاشم ميوندوال صدراعظم باگرو پ متخصصين افغاني اتحادشوروي که در کنترول چاه گاز نمبر ۴ یتیم تاق مشترک فعالیت کرده اند

صدر اعظم بياغلي محمد هاشم ميوندوال و بياغلي مازوروف معا و ن
اول صدر اعظم اتحاد شوروي چينگه تسليمي شاهراه تورغندي، هرات و
کندهار را امضا مي نمايند .

هيئت متخصصين پلان گذاري اتحاد شوروي با بياغلي صدر اعظم

نباغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم اسناد مربوطه به اکمال
کا رساخماني شاهراه تورغندي، هرات و کيندهار را از نباغلی کيريل
مازوروف معاون اول صدر اعظم اتحاد شوروی تسليم ميشوند .

هيئت تجارتي جاپاني موقع ملاقات با نباغلی میوندوال صدر اعظم

بنیاعلی محمد ابراهیم کندهاری رئیس مطابع دولتی حینیکه فلم کلیشه
 عثمان صدقی وزیر اطلاعات و کلتور مقیم شریف رابه بنیاعلی محمد
 نشان میدهد .

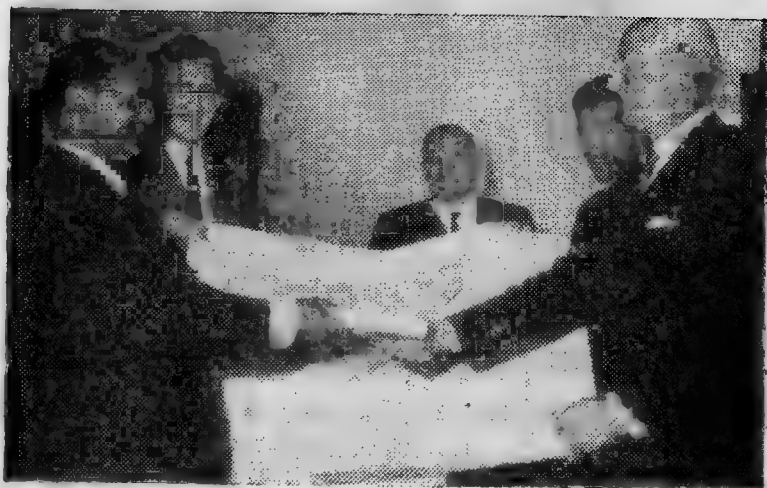
مذاکرات وزرای تجارت افغانستان و پاکستان در عمارت وزارت امور
 خارجه که صبح ۸ حوت ۱۳۴۴ صورت گرفت

میرمن بناغلی میوندوال صدر اعظم جین بازید از گالری ترتیاکوف در مسکو

میرمن بناغلی میوندوال موقعیکه از گالری آثار کلاسیک در مسکو دیدن میکنند .

ښاغلي مولټن سفير کبير جمهوريت اتحادی آلمان هنگا ميکه نقشه
های جياالوجي حصه جنوبی افغانستان را به ښاغلي انجنير سليم اهداء مينمايد

در کنفرانس سالانه کمیسیون اقتصادی ملل متحد برای آسیا و
شرق دور (ایکافی) که به تاریخ ۲۲ مارچ شروع و تا ۴ اپریل دوام کرد، به شمول
افغانستان سه صد نفر نماینده از ۲۸ کشور عضو، ۲۲ کشور غیر
عضو ملل متحد و نمایندگان و مشاهدین بعضی موسسات حکومتی و غیر
حکومتی اشتراک ورزیده بودند.

درین عکس هیئت افغانی از چپ به راست ښاغلي عبدالوهاب حیدر معین
وزارت پلان و دکتور عبدالواحد کریم مدیر روابط اقتصادی وزارت امور
خارجہ دیده میشوند.

بنماغلی عبدالوهاب حیدر معین وزارت پلان در کنفرانس بانک انکشاف آسیایی منعقدہ مانیلا

بنماغلی معین وزارت پلان کہ غرض کنفرانس بہ بانک انکشاف آسیایی منعقدہ مانیلا بہ آنکشور رفتہ بود بہ تاریخ ۱۵ قوس ۴۴ بہ کابل بازگشت. بانک انکشاف آسیایی بہ سرمایہ یک میلیارد دالر در مانیلا مرکز فلیپین تاسیس گردیدہ است و از جملہ سرمایہ بانک ۶۵۰ ملیون دالر آن را ۲۱ مملکت عضو ایما فی بہ شمول افغانستان سپیم شدہ و از جملہ ۳۵ ملیون باقی ماندہ تاکنون ۲۹۶ ملیون دالر آن ممالک غیر شامل منطقہ از قبیل امریکا ، جمہوریت اتحادیہ آلمان ، انگلستان ، بلژیک ، کانادا ، دنمارک ، و زیلاند جدید سپیم گرفتند .

ہنگامیکہ قرار داد ہمکاری بین وزارت معارف و یونسکو و یونیسف امضا میگردد .

حینکه بناعلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم در وزارت معادن و صنایع
گراف های انرژی برق را ملا حظہ مینمایند

در حالیکہ بناعلی یفتلی وزیر مالیه با بناعلی سر کارون و تیو ویچ
سفیر کبیر انگلستان قرار دادقرضه دو صد هزار پوند را امضاء میکنند
طرف راست بناعلی وزیر مالیه ، و بطرف چپ بناعلی سفیر کبیر انگلستان
دیده میشوند .

حرکه مشران اقوام باجوړ ، سالارز ایی ، ماموند ، چارمنگ و ساپی
پښتونستان آزاد شمالي ساعت دهونیم قبل ازظهر روز سه شنبه ۱۴
سرطان بانباغلی محمد ها ششم میوندوال صدراعظم ملاقات نمودند.
دوین موقع بنباغلی محمد خا لدروشان رئیس مستقل قبایل و
خان عبدالغفار خان نیز حاضر بودند .

دولت برای استفاده از منابع طبیعی بلانی در پیشرو دارد که یکی بعد دیگر عملی
خواهد شد در اینجا شمارا به یک قسمت از بند برق آبی ماهی پر آشنا میسازیم
که انرژی این پروژه که در حدود شصت هزار کیلووات برق خواهد بود آینده خوبی
رانیوید میدهد ، اولین توویرین این پروژه در قوس امسال بکار انداخته خواهد
شد وزمینه بهتر ساختن تنویر شهر کابل نیز از این پروژه درنظر است

هیئت میرمنهای افغانی با مستقبلین در میدان هوایی کابل قبل از حرکت به
طرف جمهوریت مردم چین

دورنمای پل چمچه هست که در این اواخر افتتاح گردیده و به صورت پخته
و اساسی آباد و مورد استفاده ترافیک قرار گرفته است .

زلزله های مهم

افغانستان در طول دو قرن اخیر

زلزله چیست !

قبل از اینکه پیرامون این عنوان صحبت کنیم ، بصورت تمهید ، راجع به «زلزله» مطالبی را تقدیم مینمائیم تا خوانندگان گرامی ما ، سابقه ذهنی در زمینه داشته باشند .
در صورتیکه این مطالب بدقت مطالعه شود ، بخوبی میتوان دانست که زلزله های افغانستان به چه ارتباط دارند ؟
(اداره)

زلزله عبارت از لرزش زمین است که توسط حادثات طبیعی در زیر زمین تولید می شوند تمام تکانهایی که توسط بعضی واقعات در بالای زمین بوجود می آیند به مانند غلطیدن دماغه های جبال و یا اثابت شهاب ثاقب بزرگ شدن يك خالیکاه طبعاً وسعت سقف این خالیکاه نیز زیاد می شود تا بالاخره مرحله ای میرسد . که دیگر نمیتواند این سقف فشار احجار بالائی را تحمل نماید لهذا روی هم میریزد .

بالای زمین بحيث زلزله شمرده می شوند .
علل زلزله :

زلزله سه علت مهم دارد :-

۱- زلزله هایی که در اثر سقوط يك ناحیه بوجود می آیند .

در بعضی نواحی قشر زمین از احجاری تشکیل شده که ذریعه آب بمرور زمان حل می گردند . این قسم احجار مثلاً آهک ، گچ و نمک ها می باشند .

۲- زلزله های آتشفشانی .
این نوع زلزله ها در انفلاق های آتشفشانیها بوجود می آیند زیرا

هنگامیکه لاوا و گاز های آتشفشانی ها با انرژی فوق العاده زیاد قشر زمین را شکافته و یا اینکه در تحت زمین کدام انفلاق آتشفشانی رخ داد چنین زلزله ها را سبب می

توسط آب های تحت الارضی متحرک بشرايط معين ، در این احجار ابتداء خالیکاه بوجود آمده و سپس به مرور زمان این خالیکاه خود را بزرگ می سازد و در اثر

کرده و انرژی را در خود ذخیره می نماید. اما زمانی میرسد که استحکام قشر زمین به حد نهائی خود رسیده و دیگر نمیتواند کتله ها در مقابل فشار مقاومت نمایند لذا شکسته و کتله های خیلی بزرگ که میلیارد ها تن وزن دارند تغییر مکان می نمایند. در این صورت انرژی ذخیره شده آزاد گردیده و بصورت تکانهای مدهش تظاهر می کند که اکثرآ در تمام حصصی کره ارض ثبت می گردد.

تکانهای زمین اجبار در آبهای انتقال یافته و زلزله های بحری را بوجود می آورند که باعث ناآرامی سطح آبها میگردد، زلزله های شدید بحری با تولید امواج، بسیار بزرگ گردیده که خط السیر شان به فاصله هزار ها کیلو متر تعقیب شده توانسته و باعث خسارات مدهش در سواحل و کشتی ها می گردد.

مناطق حد و ث زلزله ها :-

در سطح زمین مناطق زلزله ای در مناطقی که از زلزله فقیر می باشند بخوبی فرق شده میتواند. مناطقی که در آنجا اکثرآ زلزله های تکتونیکی رخ می دهد از حیث موضوع به آن ساختمان های قشر زمین مربوط می باشند که در اعصار گذشته بسیار جدید جیولوجی بوجود آمده اند. در این ساختمانها تفاوت زیاد ارتفاع دیده می شود چرا که در این مناطق قوای تخریبی و ترسباتی که تسطیح کننده زمین می باشند نتوانسته اند در عین زمان قوای تکتونیکی به تناسب مساویانه عمل نمایند.

این مناطق جوان جیولوجی که در آنجا زلزله های بری و بحری رخ

کردند. اما این زلزله ها نیز نادر می باشند (تقریباً ۷ فیصد تمام زلزله های تأثیرات این نوع زلزله هانیز از باعث بیجا شدن کتله های نسبتاً خرد محدود به اطراف محل انفلاق آتشفشانی بوده و خسارات وارده از این نوع تکانها جزئی می باشد. توأم با این نوع زلزله گاهی هم زلزله نوع اول صورت می گیرد. زیرا وقتی که خالیکاهای تحت الارضی در اثر خروج لاوا باقی ماند پس سقوط اجبار رخ داده زلزله دیگری در عین زمان بوجود می آید.

۳- زلزله های تکتونی :-

اکثریت تمام زلزله ها را تشکیل داده (تقریباً ۹۰ فیصد تمام زلزله ها) و تأثیرات آن خیلی شدید می باشد.

همه زلزله های مدهش تاریخی به این نوع تعلق میگیرند. مثل زلزله لزبن در ۱۷۵۵، کالابرین ۱۷۸۳، پنجاب ۱۹۰۵، سانفرانسکو ۱۹۰۶، مسینا ۱۹۰۸، کانسو (چین) ۱۹۲۰، توکیو ۱۹۲۳ - کویته ۱۹۳۵، اناتولی ۱۹۳۹، آسام ۱۹۵۰، چلی ۱۹۵۹، اغادیر ۱۹۶۱ و زلزله غرب ایران در سال ۱۳۴۰.

علت مهم زلزله های تکتونیکی عبارت از تغییرات شدیدی است که در قشر زمین عاید می گردد مثلاً آنطوریکه تغییراتی که در حین تولید سلسله جبال بمیان می آید این تغییرات طوری صورت می گیرد که قوای داخلی زمین قشر زمین را انحناء داده و کتله های مختلف اجبار را بمقابل هم به حرکت می آورد قشر زمین در مقابل این فشار ها الاستیک بوده و تا یک درجه معینی این فشار ها را تحمل

می دهد به مناطق ذیل متعلق يك تعداد زیاد زلزله های افغانستان را که به سلسله زلزله های آسیا است .

و اروپا متعلق است میتوان به شکستگی طولی مشهور ارتباط داد. این شکستگی عبارت از منطقه نزولی بامیان می باشد .

چون در افغانستان تا حال دستگاه سیستماتیک ثبت زلزله موجود نیست لذا نمیتوان موقعیت آنرا تعیین کرد و نظر به آن موقعیت ساختمان جیولوجی آن ناحیه را تشریح نمود .

تا تیرات زلزله :-

مبداء زلزله یا محلیکه از آنجا زلزله انتشار می یابد بنام (هیپو سنتروم) یاد میگردد .

نظر به نوعیت شکستگی در قشر زمین که این مرکز را احاطه کرده معلوم می گردد که آیا این انتشار بصورت خطی بوده و یا سطحی عمق این مرکز مختلف می باشد. اکثریت زلزله ها سطحی بوده و عمق هیپو سنتروم به ۵ الی ۶۰ کیلو متر میرسد. در زلزله متوسط هیپو سنتروم به عمق ۶۰ الی ۳۰۰ کیلومتر و در زلزله های عمیق تا ۷۰۰ کیلو متر میرسد. اما این زلزله های نوع اخیر خیلی نادرند. عموماً بالای هیپوسنتروم در سطح زمین منطقه ای می باشد که تأثیرات زلزله در آنجا خیلی شدید است مرکز این منطقه را بنام (ایپو سنتروم) یاد میکنند تمام ناحیه ای را که در سطح زمین توسط يك زلزله تکان میخورد بنام (منطقه لرزنده) یاد می کنند هر قدر هیپوسنتروم عمیق تر باشد به همان اندازه منطقه لرزنده ساحه بزرگتری را در بر می گیرد . در منطقه لرزنده شده تأثیرات زلزله در ایپو سنتروم

۱- سلسله کوه های شامخ جوان و فرو رفتگی های شرق آسیا ، این سلسله کوه ها اطراف بحر آرام را احاطه کرده اند و از جزایر الوین شروع شده کوه های سواحل پسیفیک امریکای شمالی وسطی ، جنوبی ، نیوزیلند ، اندونیزیا ، فلپائین ، فرو رفتگی های مارایان ، جاپان تا کامچاتکا را در بر می گیرد .

۲- سلسله کوه های زمان ترسیر آسیا و اروپا ، که از شرق چین شروع شده همالیا هندوکش ، بلوچستان ، شرق نزدیک بحیره مدیترانه و تا مادیرا امتداد پیدا کرده .

۳- سیستم شکستگی های نزولی افریقای شرقی .

زلزله های متعدد این مناطق دلا لت به تغییر نمودن مداوم قشر زمین در این نواحی می کند . در این مواضع عمل تشکیل سلسله جبال انجام نیافته و هنوز هم دوام دارد. همچنین آتشفشان های فعال این مناطق نیز ناشی از متغییر بودن قشر زمین در این منطقه می باشد همچنین تکانهای زلزله مخصوصاً وابستگی به نواحی ضعیف قشر زمین یعنی مناطق شکسته و شکافته می باشد . در این شکستگی ها وقتاً فوقتاً انرژی رها شده کتله های بزرگ را بمقابل هم تغییر مکان می دهد .

عده زیاد زلزله های مدهش را میتوان مربوط به این مناطق شکسته که تا حال حالت آرام را اختیار نکرده اند دانست . مثلاً زلزله سانفرانسسکو و اغادیر .

شود تنها زلزله سنج های آنرا ثبت می کند .

سه تا پنج - زلزله ضعیف بوده دارای تکانهای خفیف می باشد که توسط انسانها نیز درك می گردد. اما به تعمیرات کدام خساره وارد نمی کند .

شدت شش و هفت ، زلزله متوسط بوده در تعمیرات درز پیدا می شود . پلستر تعمیرات ریخته و دودکش ها می شکنند .

شدت هشت و نه - زلزله های شدید می باشد . تعمیرات به شدت خساره مند گردیده تا اندازه ای تخریب می گردند . تلفات جانی زیاد بوده و در زمین های مرطوب و سست درز ها و شکستگی ها تولید می شود که از این درز ها آب های تحت الارضی باریک ولوش خارج می گردد .

شدت ده تا دوازده ، زلزله های نابود کننده می باشند زیرا تمام تعمیرات را خراب می کند تلفات سنگین جانی را باعث شده حتی مورفولوجی و شکل سطح زمین ، مخصوصاً اراضی سست تا اندازه تغییر می کند. شکستگی های بزرگ و سقوط صخره ها رخ می دهد مسیر دریا ها تغییر کرده باعث تشکیل بحیره ها می گردند .

زلزله های که دارای شدت یک و دومی باشند بنام میکروزیستن و زلزله های دارای شدت سه تا دوازده می باشند بنام میکروزیستن یاد می گردند . زلزله های نوع اول یا اینکه زلزله های ناحیه ضعیف می باشند و یا اینکه وسعت زیاد می باشد و دارای شدت زیاد هستند .

توسط انسانها درك نشده و تنها

زیاده بوده و هر قدر از آن دور شویم این شدت کمتر می شود . نواحی را که دارای عین شدت زلزله باشند با هم وصل نمائیم در نتیجه خطوطی بدست می آید که بنام (ایزوزیستن) یاد می گردند. و بصورت دایره های تقریباً متحد المرکزی سنتروم را احاطه نموده اند .

اگر اجبار منطقه لرزنده کم و بیش متجانس باشد در اینصورت از روی شکل ایزوزیستن میتوان شکل هیپوسنتروم را دانست . بسیاری نواحی از اجبار سست و اجبار مستحکم تشکیل شد. چون تکان زلزله در اجبار سست نسبت به اجبار مستحکم قوی تر است . پس بنابراین ایزوزیستن شکل غیر منظم را نشان می دهد . چرا که مربوط به ساختمان داخلی می باشد .

شکستگی های قشر زمین و بقایای جبال قدیمه آنهم در صورتیکه توسط رسوبات جدید پوشیده شده باشند میتوانند انرژی تکانهای زلزله را جذب نموده و یک ساحه فاقد زلزله را تولید کنند که توسط سیر خطوط در (ایزوزیستن) نشان داده می شود .

همچنین شکل ایز و زیستن جیولوجست را معلومات خوبی درباره ساختمان جیولوجی منطقه لرزنده میدهد .

اندازه نمودن جنبش زمین :-

شدت زلزله نظر به تاثیرات آن بالای زمین اندازه شده و بیک مقیاسی دوازده درجه ای تقسیم می گردد .

شدت یک و دوزلزله بسیار خفیف بوده و توسط انسانها درك نمی

یافته و یکی بعد دیگر به زلزله سنج میرسند .

امواجیکه دارای سرعت انتشار اعظمی می باشد عبارت از (امواج طولی) اند که در این اهتزازات ذرات ماده بسمت انتشار موج به اهتزاز اند سرعت انتشار ایشان در نزدیک سطح زمین تقریباً به شش کیلو متر فی ثانیه رسیده اند در اعماق در حدود سیزده کیلومتر فی ثانیه می باشد راه خود را بصورت عرض با قشر زمین طی کرده و بنام امواج اولی یاد می گردند زیرا اولین امواجی اند که به زلزله سنج میرسند .

امواج مقاطعوی را اهتزازات عمودی سمت انتشار امواج را تعقیب نموده و سرعت شان تقریباً نصف می باشد این امواج را بنام امواج ثانوی یاد می کنند زیرا دومی امواجی اند که به زلزله سنج میرسند .

امواج زلزله ای که دارای انرژی زیاد می باشند عبارت از (امواج عمده) یا (امواج طولی) میباشند که راه خود را بصورت طولی با کره زمین طی کرده سرعت شان تقریباً ۳۵ کیلو متر فی ثانیه می باشد این امواج اهتزازاتی که حصه طولی و مقاطعوی دارد تشکیل شده و آخرین امواجی اند که به زلزله سنج میرسند . این امواج تکان های شدید را نشان می دهد .

نتیجه گیری از زیسموگرامها :-
در منطقه هیپی سنترال یک زلزله در صورتیکه هیپوسنتروم عمق کم داشته باشد به صورت اهتزازاتیکه آهسته، آهسته ضعیف شده میرود و یا امپلیتود ابتدایی بزرگ نسبت می گردد .

هر قدر از هیپی سنتروم دور

توسط زلزله سنج های آنرا ثبت کرده میتوانند .

یک زلزله سنج اساساً از یک کتله و زمین تشکیل شده که در یک صندوقچه بدون تماس بجدار های آن ذریعه یک فنر آویزان گردیده و بیک سمت معین حرکت کرده میتواند .

در اثر زلزله و لرزش زمین این صندوقچه نیز تکان خورده اما کتله و زمین نسبت عطالت خود بحال ساکن باقی می ماند در این کتله یک پنسل وصل بوده و بالای یک کاغذ خط کشی شده حرکت می نماید و حرکات صندوقچه را ترسیم می کند چون این کاغذ توسط میخانیکیت مخصوص بیک سرعت ثابت در مقابل پنسل حرکت می کند . پس یک منحنی و قوت را بالای کاغذ ترسیم کرده و خطوط موجی را بوجود می آورد و یا باین اهتزازات زلزله های در یک زمان زیسموگرام تشکیل می گردد .

تکانهای زلزله زمین اهتزازاتی وارد می کند که سمت کیفی را دارند . برای تحلیل مکمل یک زلزله زمین سه زلزله سنج ضرور است یک زلزله سنج عمومی یک زلزله سنج افقی برای اهتزازات شرقی و غربی و یک زلزله سنج برای اهتزازات شمالی و جنوبی با این سه زلزله سنج اهتزازات زلزله بصورت سه محور کمیات وضعیه نمایش داده می شود .

نوعیت و انتشار امواج زلزله :-

جنبش در هیپوسنتروم یک تعداد زیاد اهتزازات مخلوط و متنوع را بوجود می آورد که با سرعت متفاوت به سمت های مختلف انتشار

دقيقتر عمق هيپوسنتروم را تعيين نمايد .

زيسموگرام هاي زلزله هاي نواحي در انتها در نظر اهتزازات اولي ، دومي و عمده ترتيب و درجه بندي مي شوند . بلکه يك سلسله اهتزازات ديگري را نيز کم و بيش بطور واضح نشان مي دهند که اين اهتزازات در قشر زمين عبارت از امواج اولي و ثانوي منکسر و منعکس مي باشند که ساده و يا مغلق بوده و در زلزله سنج بعدتر مي رسند .

بواسطه مقايسه نموده زيسموگرام که توسط ثبت کردن زلزله سنج هاي که به فاصله هاي مختلف در مرکز زلزله واقع اند بدست مي آيد ، ميتوان راه اين امواج کيفي را بطور دقيق نمايش داد و معلوماتي در باره تغيير نمودن طبقات بدست آورد .

شويم بهمان اندازه زيسمو گرام طويل مي گردد يك اهتزاز واحد نظر به تفاوت راه و سرعت امواج زلزله اي بيک سلسله مشخص اجزا اهتزازي تقسيم مي گردد . از تفاوت زمان امواج اولي امواجي قوي و امواج عمده و همچنين سرعت امواج مسافه هيپوسنتروم حساب شده ميتواند اگر سمت اهتزاز امواج نيز تعيين گردد و يا اينکه زيسموگرامهاي مختلف باهم مقايسه گردد پس موقعيت جغرافيايي هيپوسنتروم بدست مي آيد .

تعيين موقعيت هيپوسنتروم به کمک زيسمو گرامها ، در مناطق کم نفوس و يا مناطقيکه آبادي ندارد و يا زمين اشجار ، خيليسها داراي اهميت مي باشد . زيسمو گرام هاي منطقه هيپوسنتروم که تفاضل تکانهاي زلزله را با جزئيات آن نشان مي دهد . ميتواند که به طريق بالا اکثراً تا اندازه اي نسبتاً

(زلزله هاي مهم افغانستان)

تاريخ	وقت	وقوع زلزله محل وقوع زلزله
جنوري ۱۸۳۲		بدخشان
فبروري ۱۸۴۲	۳۰ و ۷ دقيقه	ساحه غربي جلال آباد کابل
جولائي	۳۰ و ۱۲ دقيقه	قندهار
اگست ۱۸۷۴		جبل السراج
مي ۱۸۸۵		کشمير
سپتمبر ۱۸۸۹		کابل
۲ دسمبر ۱۸۹۲		چمن
۲۵ دسمبر ۱۹۰۷	۳۲ و ۳۶ دقيقه	هندوکش
۱۸ فبروري ۱۹۱۱	۱۸ و ۴۱ دقيقه	پامير
۲۹ اپريل ۱۹۱۷	- و ۵۰ دقيقه ظهر	هندوکش
اول دسمبر ۱۹۲۳	۱۱ و ۵۳ دقيقه	هندوکش
۲ اگست ۱۹۲۴		جلال آباد
۱۳ اکتوبر ۱۹۲۴	۱۶ و ۱۸ دقيقه	کابل
۱ اگست ۱۹۲۹	۱۵ و ۲۴ دقيقه	کابل
۱۳ مارچ ۱۹۲۹	۱۱ و ۱۰ دقيقه	هندوکش

تاریخ	وقت	وقوع زلزله	محل	زلزله
۲۰ جنوري ۱۹۳۱	۱۱ و ۵۳	هندوکش	کابل	
۵ اکتوبر ۱۹۳۱	۹ و ۲۷ دقیقه	هندوکش	کابل	
۹ جنوري ۱۹۳۳	۲۲ و ۳۱ دقیقه	هندوکش	کابل	
۱۷ فبروري ۱۹۳۳	۲ و ۲ دقیقه		کابل	
۲۴ فبروري ۱۹۳۳	۹ و ۵۰ دقیقه	هزاره جات	قندهار	
۱۵ اکتوبر ۱۹۳۳	۵ و ۳۰ دقیقه	میمنه	کابل	
۳۰ مارچ ۱۹۳۴	۵ و ۵۰ دقیقه	ترکستان	ارزگان	
۵ جولائي ۱۹۳۴	۲۰ و ۳۰ دقیقه	ترکستان	پښتون کوت	
۱۳ جولائي ۱۹۳۴	۱۹ و ۵۷ دقیقه	هندوکش	مزار شريف	
۲۲ جولائي ۱۹۳۴	۱۹ و ۵۷ دقیقه	هندوکش	غزني	
۵ اگست ۱۹۳۴	۱۰ و ۵۰ دقیقه	هندوکش	کابل	
اول اکتوبر ۱۹۳۴	۲ و ۱۱ دقیقه	هندوکش		
۳ فبروري ۱۹۳۵	۱۱ و ۱۲ دقیقه	هندوکش	کابل	
۳ - اپريل ۱۹۳۵	۳ و ۵۰ دقیقه	هندوکش	کابل	
۱۹ می ۱۹۳۵	۲۱ و ۳۲ دقیقه	کوئته	کابل	
۳۰ می ۱۹۳۵	۴ و ۲۰ دقیقه	هندوکش	کابل	
۱۱ - اکتوبر ۱۹۳۵	۱۴ و ۳۰ دقیقه	هندوکش	سپين بولدک	
۲۹ جون ۱۹۳۶	۷ و ۲۶ دقیقه	کابل	کابل	
۹ سپتمبر ۱۹۳۷	۷ و ۲۶ دقیقه	هندوکش	کابل	
۲۹ - اکتوبر ۱۹۳۷	۱۰ و ۵۸ دقیقه	هندوکش	کابل	
۱۴ نوامبر ۱۹۳۷	۹ و ۲۹ دقیقه	هندوکش	کابل	
۱۸ جنوري ۱۹۳۸	۱۱ و ۲ دقیقه	هندوکش	کابل	
۲۱ نوامبر ۱۹۳۹	- و ۲ دقیقه	هندوکش	کابل	
۱۹ دسمبر ۱۹۳۹	۱۶ و ۳۷ دقیقه	کابل	کابل	
۱۲ فبروري ۱۹۴۰	هندوکش ۴ و ۳۶	هندوکش	کابل	
۱۹ مارچ ۱۹۴۰	۱۳ و ۴۹ دقیقه	هندوکش	کابل	
۲۱ سپتمبر ۱۹۴۰	۱۸ دقیقه	دوشي	کابل	
۲۰ نوامبر ۱۹۴۰	۲۱ و ۴۹ دقیقه	کابل	کابل	
۲۱ مارچ ۱۹۴۱	۲ و ۳۲ دقیقه	کابل	کابل	
۲۸ نوامبر ۱۹۴۱	۱۲ و ۲۳ دقیقه	هندوکش	کابل	
۲۲ مارچ ۱۹۴۲	۲ و ۸ دقیقه	هندوکش	سپين بولدک	
۱۶ نوامبر ۱۹۴۲	۲۱ و ۳۳ دقیقه		کابل	
۲۸ فبروري ۱۹۴۳	۱۲ و ۵۵ دقیقه	هندوکش	کابل	
۲۰ - اپريل ۱۹۴۳	۱۵ و ۲۱ دقیقه	هندوکش	کابل	
۱۹ می ۱۹۴۳	۱۱ و ۱۷ دقیقه		کابل	
۲۱ جون ۱۹۴۳	۸ و ۱۵ دقیقه		کابل	
۱۲ دسمبر ۱۹۴۳	۱۵ و ۵۸ دقیقه		جلال آباد	
۱۵ - اپريل ۱۹۴۴	۲۰ و ۱۱ دقیقه		کابل	
۲۱ می ۱۹۴۴	۷ و ۶ دقیقه		کابل	

زلزله های مهم افغانستان

تاریخ	وقت	وقوع زلزله	محل زلزله
۲۴ جولائی ۱۹۴۴	۸ و ۲۵ دقیقه		کابل
۴ مارچ ۱۹۴۹	۱۴ و ۲۵ دقیقه	کابل	کابل
۱۰ جولائی ۱۹۴۹	۸ و ۳۰ دقیقه	کابل	کابل
۹ جولائی ۱۹۵۰	۲۰ و ۵۵ دقیقه	کابل	کابل
۱۰- اکتوبر ۱۹۵۰	۵ دقیقه	کابل	کابل
۲۷- اکتوبر ۱۹۵۰	۲۳ و ۴۹ دقیقه	کابل	کابل
۲۷ دسمبر ۱۹۵۰	۲۱ و ۳۵ دقیقه		کابل
۳۰ دسمبر ۱۹۵۰	۲۳ و ۲۰ دقیقه	هندوکش	کابل
۵ جنوری ۱۹۵۱	۱۷ و ۴۰ دقیقه	کابل	کابل
۲۷- اپریل ۱۹۵۲	۱۷ و ۲۰ دقیقه	پروان	کابل
۶ جولائی ۱۹۵۲	۲۱ و ۵۵ دقیقه		کابل
۱۱- اگست ۱۹۵۶	۲۰ و ۴۵ دقیقه	کابل	کابل
۱۰- اکتوبر ۱۹۵۲	۲ و ۱۵ دقیقه		کابل
۲۷ نوامبر ۱۹۵۲	۱۲ و ۱۴ دقیقه	کابل	مزار شریف
۱۶- اپریل ۱۹۵۶	۱۱ و ۴۴ دقیقه		کابل
۱۰ جون ۱۹۵۶	۴ دقیقه	بامیان - هندوکش	کابل
۲۳ جون ۱۹۵۶	۴ دقیقه	بامیان - هندوکش	اجر
۲۳ جون ۱۹۵۶	۲۲ دقیقه	بامیان - هندوکش	کهمرد
۵ سپتمبر ۱۹۵۶	۱۲ دقیقه	بامیان - هندوکش	کهمرد
۸ سپتمبر ۱۹۵۶	۷ و ۳۰ دقیقه	بامیان - هندوکش	پنجشیر
۹ سپتمبر ۱۹۵۶	۸ دقیقه	بامیان - هندوکش	فیض آباد
۱۰ سپتمبر ۱۹۵۶	۱۶ دقیقه	بامیان - هندوکش	کهمرد
۱۰ سپتمبر ۱۹۵۶	۴ دقیقه	بامیان - هندوکش	پنجشیر
۱۴ سپتمبر ۱۹۵۶	۸ و ۵ دقیقه	بامیان - هندوکش	کابل
۱۶ سپتمبر ۱۹۵۶	۱۳ و ۶ دقیقه	بامیان - هندوکش	کابل
۱۶ سپتمبر ۱۹۵۶	۱۳ و ۶ دقیقه	بامیان - هندوکش	پروان
۲۴ سپتمبر ۱۹۵۶	۱۳ و ۳۰ دقیقه	بامیان - هندوکش	کهمرد
۲۴ سپتمبر ۱۹۵۶	۱۳ و ۴۵ دقیقه	بامیان - هندوکش	گردیز
۲۴ سپتمبر ۱۹۵۶	۱۴ و ۵۳ دقیقه	بامیان - هندوکش	کابل
۲۵ سپتمبر ۱۹۵۶	۲۱ و ۳۰ دقیقه	بامیان - هندوکش	لوگر
۲۶ سپتمبر ۱۹۵۶	۲ دقیقه	بامیان - هندوکش	کهمرد
۲۶ سپتمبر ۱۹۵۶	۲۰ و ۵۸ دقیقه	بامیان - هندوکش	کابل
۲۷ سپتمبر ۱۹۵۶	۴ و ۳۰ دقیقه	بامیان - هندوکش	کابل
۲۷ سپتمبر ۱۹۵۶	۲۱ و ۲ دقیقه	بامیان - هندوکش	گردیز
۲۷ سپتمبر ۱۹۵۶	۲۳ و ۲۵ دقیقه	بامیان - هندوکش	پروان
۲۸ سپتمبر ۱۹۵۶	۱ و ۳۰ دقیقه	بامیان - هندوکش	کهمرد
۲۸ سپتمبر ۱۹۵۶	۵ و ۳۰ دقیقه	بامیان - هندوکش	کابل
۲۸ سپتمبر ۱۹۵۶	۲۱ دقیقه	بامیان - هندوکش	کهمرد

محل احساس زلزله	وقوع زلزله	وقت	تاریخ
بامیان - هندوکش	فیض آباد	۲۳ و ۲۰ دقیقه	۳- اکتوبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	فیض آباد	۴ دقیقه	۴- اکتوبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	فرخار	۱۳ دقیقه	۱۴- اکتوبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	فیض آباد	۲۱ و ۳۰ دقیقه	۱۴- اکتوبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	فیض آباد	۵ دقیقه	۱۵- اکتوبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	فیض آباد	۱۲ و ۲۵ دقیقه	۱۵- اکتوبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	بامیان	۸ دقیقه	۲۴- اکتوبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	کهرد	۱۸ و ۴۰ دقیقه	۲۴- اکتوبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	کهرد	۴ و ۶ دقیقه	اول نوامبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	کهرد	۲ و ۳۰ دقیقه	۹ نوامبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	پروان	۴ و ۴۵ دقیقه	۱۵ نوامبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	خوست	۵ و ۲۰ دقیقه	۱۵ نوامبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	جلال آباد	۵ و ۲۰ دقیقه	۱۵ نوامبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	مزار شریف	۵ و ۲۰ دقیقه	۱۵ نوامبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	بدخشان	یک	۱۵ نوامبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	فیض آباد	۱۶ و ۳۸ دقیقه	۱۷ نوامبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	پنجشیر	۱۶ و ۳۸ دقیقه	۲۸ نوامبر ۱۹۵۶
بامیان - هندوکش	کابل	۱۶ دقیقه	۲۶ مارچ ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	فیض آباد	۱۶ دقیقه	۲۶ مارچ ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	کهرد	۱۶ دقیقه	۱۴- اپریل ۱۹۵۷
سبغان			
بامیان - هندوکش		۱۶ دقیقه	۱۴- اپریل ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	پنجشیر	۱۶ دقیقه	۱۴- اپریل ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	کابل	۱۵ دقیقه	۲۵ می ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	پنجشیر	۱۹ و ۳۰ دقیقه	۱۰- اگست ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	فیض آباد	۲ دقیقه	۳ سېتمبر ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	کابل	۲ دقیقه	۱۹ نوامبر ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	دواب	۱۱ و ۲۵ دقیقه	۲۴ نوامبر ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	فیض آباد	۴ دقیقه	۲۴ جنوری ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	فرخار	۲۲ دقیقه	۲۵ جنوری ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	فرخار	۸ و ۳۰ دقیقه	۲۶ جنوری ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	فرخار	۲ دقیقه	۲۶ جنوری ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	غزني	۱ دقیقه	۲۶ جنوری ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	فرخار	۱۶ و ۴۰ دقیقه	۸ مارچ ۱۹۵۷
بامیان - هندوکش	کابل	یک	اول اپریل ۱۹۵۷
کشم		یک	۱۰- اپریل ۱۹۵۷
خوست		۱۲ ظہر	۱۲ جولائی ۱۹۵۷
خوست		۲۰ و ۳۰ دقیقه	۱۷ نوامبر ۱۹۵۷
پروان		۸ و ۱۵ دقیقه	۲۳ نوامبر ۱۹۵۷
کابل		۲۲ و ۳۰ دقیقه	۱۰ دسمبر ۱۹۵۷
بغلان			اول جنوری ۱۹۵۷

انواع لباسهای ملی زنانه

والاحضرت پیغله وانه در لباس منگل پکتیا

پیغله نایسته ملکیار در لباس بلوچی فراه

میرمن سوجیه سلیمان در لباس قالین باف آقچه

تصویر: س. س. / ۱۳۰۵ / ۱۳۰۵ / ۱۳۰۵

پيقله نسرين علوی در لباس زنان شهر ولايت باميان

پیغله نجمه صدیقی در لباس ارجالی کندهار

پیغله لطیفه سراج در لباسی هزات

میرمن محبوبه موسی در لباس کندهار

پیغله ماری امیر در لباس اړخالق کابل قدیم

پیغله جنیسه باقی درلباس قره باغ غزنی

شدید ترین زلزله های افغانستان درطول دو قرن اخیر:-

۱- طوریکه لیدی سال و کاپیتان ایر می نگارند . بتاريخ ۱۹ فبروری سال ۱۸۴۲ زلزله شدیدی در کابل رخ داد این زلزله که وقت وقوع آن مصادف با ظهر (چاشت) بود تقریباً سه دقیقه طول کشید در اثر شدت آن عمارات زیادی ویران گردید و میزان تلفات مالی و جانی نهایت بلند بود .
تکانهای اساس آن در بعد از ظهر و شب همان روز احساس می شد . با وجود اینکه محل وقوع زلزله مذکور کابل بود . اما شهر جلال آباد بحیث یک محل حساس و تکانهای شدید دید و از اثر آن تقریباً ۱ بر ۳ قسمت شهر ویران شد و ناحیه تیگری بیک خرابه تبدیل گردید ساحه احساس زلزله تا قسمت های پشاور هم وسعت یافت و در آنجا منازل ساحه یی تقریباً بطول نیم کیلومتر ویران شد .

۲- در عصر سلطنت امیر شیر علی خان در نیمه اول ماه اگست ۱۸۷۴ زلزله شدیدی در ناحیه جنوب هندوکش بوقوع پیوست که قسمت اعظم جبل السراج و گلپهار را تخریب کرد و آثار خرابه های زلزله مذکور تا امروز هم در نواحی آن جا بچشم می خورد .

۳- تکانهای شدید زلزله یی را که تقریباً ده روز در اوقات مختلف و بصورت عمودی در ماه مارچ ۱۹۳۴ در شمال افغانستان رخ داده باعث آن شد تا در میمنه که محل احساس تکانهای شدید تر آن بود دهکده های زیادی بکلی تخریب گردید محل وقوع زلزله های مذکور

تقریباً در ۱۸ کیلومتری شهر میمنه در سیتیپ ها قرار داشت .
۴- زلزله نابود کننده معروف کویته که بتاريخ ۳۰ می ۱۹۳۵ که بقدرت ۱۰ و در محل احساسی بوسعت ۲۶۰۰۰۰ کیلومتر مربع بوقوع پیوست تقریباً پنجاه محل را تخریب و بیش از ۵۰۰۰۰ نفر را تلف کرد .

در ناحیه جنوبی افغانستان تأثیر ناگواری نمود . محل وقوع زلزله تقریباً ۵۰ کیلو متر از سرحد کشور ما فاصله داشت .

۵- به تاریخ ۴ مارچ ۱۹۴۹ زلزله که محل وقوع آن ساحه شمالی هندوکش بود رخ داد و مدت دو دقیقه دوام کرد و در حوالی خان آباد و آبیك شدیداً احساس شد . در قسمت دو آب بخشی از کوه تخریب گردید .

ساحه لرزش آن تا قسمت جنوبی افغانستان توسعه یافت در کابل لغمان و جلال آباد خرابی های زیادی بار آورد . و درخوست هم لرزش های زلزله مذکور بکمال وضوح احساس گردید .

۶- آخرین زلزله نافرجام و نابود کننده که در افغانستان رخ داد . زلزله تاریخی ۱۰ جون ۱۹۵۶ بود که تقریباً مدت ۴ روز متناوباً تکان های شدیدی وارد کرد . مرکز وقوع زلزله ساحه لغمان ، کهمرد و بامیان را احتواء کرده و در آن سامان نه مرتبه باعث سقوط کوه و باعث تخریب دره ها شد منازل زیادی منهدم گردید و عده زیادی از انسانها تلف شدند .

پښتونستان

۴۴ کال د سنبلې د میاشتي نه د حوت تر میاشتي پورې د پښتونستان په مسئله پورې مربوط جریانات

الف - د پښتونستان ورځ په افغانستان کېني :
معظم اعلی حضرت د افغانستان د خپلواکۍ ۴۷ کالیزې د جشن د مراسمو پرانستلو په وخت کېني د خپلې شاهانه وینا په ترڅ کېني د پښتونستان د خلکو د حقو په باره کېني وویل ! «په دې ورځو کېني چه د خپلې خپلواکۍ خاطره نمانځو زموږ ډیر فکر د پښتونستان په دورو رولې دهغوروا بطو په اساس خلکو ته متوجه دی چه د خپل سر نوشت ټاکلو د حق گټلو دپاره خپلو مجاهدو ته دوام ورکوي د افغانستان ملت د پښتونستانیانو وروڼو له مجاهدو څخه پوره طرفداری کړې او هم به یی وکړي او هیله لری چه د پښتونستان د خلکو د سر نوشت د ټاکلو حق د بین المللی عدالت او د پښتونستان د خلکو او مشرانو له هیلو سره سم تامین شی .»

د ۱۳۴۴ کال د سنبلې په (۹) نیټه په کابل کېني د پښتونستان د تاریخي ورځی په مناسبت په خصوصي مراسمو سره او په داسی حال کېني چه د کابل فاتح والا حضرت مارشال شاه ولی ، صدراعظم ، ښاغلی خان عبدالغفار خان ، خان محمد ایوب خان اڅکزی او نور پښتونستاني مشران او دهیواد ځینی ستر کسان په پښتونستان میدان کېني دبیرغ

ښاغلی دکتور محمد یوسف پخوانی صدراعظم د خپلواکۍ د (۴۷) کالیزې د جشن په شپه د افغانستان د سیاسي او اجتماعی تکامل په برخه درنغاچولو په وخت د خپلې وینا په ترڅ کېني د پښتونستان د مسئلې

د درولو په مراسمو کېښي ځا ضر لاره کېښي دمعظم ټولواک حکيمانه وو. مراسم له ټاکل شوی پروگرام ا ر ا د ه او د ښا غلی سره سم قرآن شریف دخوآياتو صدر اعظم دحکومت کونښمنو نه پهلو ستلو سره په ځای شول. په زیری ورکوی چه داجتماعی عدالت دغه وخت کېښي کابل ښاروال پوهاند او فردی آزادی او مترقی ټولنی محمد اصغر وینا وکړه او چه بیرغ سره ښایی استفاده وکړو هغه شی پورته شو په کابل کېښي او سید ونکو چه دکال په دغه نیکمرغه موسم کېښي پښتونستانیا نو یو ستره زمونږ خوشحالی مکدره کوی زمونږ ټولنه له پښتونستان میدان دپښتونستانیانو وروڼو دمحرومتو څخه غازی ستدیوم ته پدېروا نه له ناحیې نه زمونږ خواشیني ده هغه شوه گڼو خلکو دپښتونستان میدان کونښمنونه چه دغه مجاهدو نجیب اوغازی ستدیوم ترمنځ په لارو کی ملت دهند او پاکستان دښمی قاری په داسی حال کېښي چه دپښتونستان دآزادي په لاره کېښي کړی دی اوس بیرغو نه یی په لاسو کېښي وومظاهری اتلس کاله کیری چه پخپله دوی د کولی اوژوندی دې وې پښتونستان اوډول ډول مصیبتونه زغمی. کابل ناری یی وهلی په غازی ستدیوم کی ښاروال وویل چه دافغانستان دپښتونستان د بیرغ د درولو په مراسمو کېښي دسلطنتی درنی کورنی ځینو غړو، ښاغلی صدراعظم، دکا بیننی هیئت، عسکری او ملکی ستر ومامورینو، دښار دخلکو نه په زرگونو کسانو هم گډون درلود او دپښتونستان میدان دفواری نه گرد چاپیره ځینو پښتونستانی خوانانو ملی اتڼو نه وکړل او په خوشحالی سره یی دخپلی دغی تاریخی ورځی استقبال کاوه.

پوهاند محمد اصغر پخپله وینا کېښي وویل: «زمونږ مت چه داووه څلویښتو کلو څخه رایدی خوا داسارت له ځنځیر نه خلاص شوی او دآزادی له نعمت نه مستفیدی دیو دیموکراتیک نظام دقایمولوپه

لاره کېښي دمعظم ټولواک حکيمانه وو. مراسم له ټاکل شوی پروگرام ا ر ا د ه او د ښا غلی سره سم قرآن شریف دخوآياتو صدر اعظم دحکومت کونښمنو نه پهلو ستلو سره په ځای شول. په زیری ورکوی چه داجتماعی عدالت دغه وخت کېښي کابل ښاروال پوهاند او فردی آزادی او مترقی ټولنی محمد اصغر وینا وکړه او چه بیرغ سره ښایی استفاده وکړو هغه شی پورته شو په کابل کېښي او سید ونکو چه دکال په دغه نیکمرغه موسم کېښي زمونږ خوشحالی مکدره کوی زمونږ ټولنه له پښتونستان میدان دپښتونستانیانو وروڼو دمحرومتو څخه غازی ستدیوم ته پدېروا نه له ناحیې نه زمونږ خواشیني ده هغه شوه گڼو خلکو دپښتونستان میدان کونښمنونه چه دغه مجاهدو نجیب ملت دهند او پاکستان دښمی قاری دآزادي په لاره کېښي کړی دی اوس اتلس کاله کیری چه پخپله دوی د اوډول ډول مصیبتونه زغمی. کابل ښاروال وویل چه دافغانستان دحکومت او ملت دپاکستان دآزادی له شروع کیدو څخه ور ورولی داحساساتوپه نمایندگی دپښتونستان دملت دآزادي غوښتنی آرزوگانی تایید کړی دی او دسولی دلاری نه یی کونښن کړی دی چه دپاکستان حکومت خپلی هغی ستری خطاته ملتفت کړی چه دپښتونستان دملت په مقابل کېښي یی کړی ده او هغو خطرونو ته یی متوجه کړی چه دغه سیاست یی دنړی ددی ځنځی د سولی په لاره کېښي پیداکوی مگر له بده مرغه دپښتونستان د ملت مجاهدی دافغانستان دحکومت جمیله کونښمنونه چه مقصد یی یوازی دپښتونستان او پاکستان خوشبختی او دنړی په دغه ځنځه

کښې دسولې تټویه کیدل دی نتیجه نه دی ورکړې :-

پوهاند محمد اصغر وویل د افغانستان حکومت لکه چه پروسې کال په تاریخی لویه جرگه کښې فیصله شوه او دسې کال په جشن کښې دمعظم ټولواک له ارشاداتو اودښاغلی صدراعظم له وینانه معلومېږي نشي کولای چه په دغه موضوع کښې بی علاقه پاتی شي .

کابل ښاروال وویل مونږ هیله لرو چه دپاکستان حکومت دتیرو ترڅو تجربونه دعبرت درس واخلی او داستعماری او دامنیت مخرب سیاست چه تر نن ورځی پوری یی دپښتونستان په باره کښې نیولی دی پریس دی او دافغانستان او پښتونستان غږ ته لیک و وایی او مونږ دپښتو نستانو ورونو دسړ نوشت دټاکلو حق ته چه د ملگرو ملتو دمنشور او دنننی نړی د غوښتنو سره سم دی غاړه کپړ دی :-

نکړی شي :-

همدغه شان جناب خان عبدالغفا رخاڼ د ۱۳۴۴ کال دسنبلی په نهمه ورځ چه دغه ورځ دپښتونستان له تاریخی ورځی سره صادفه ده او هر کال دغه ورځ دافغانستان دملت له خوا په خاصو مراسمو سره نما نځل کیږی په غازی سټد یوم کښې د زرها وتنو خلکو په مخ کښې یو ډیر لوی او جامع تقریر وکړ چه د زرهاو حاضرینو له خوا په تودو چک چکو سره بدرقه کیده دغه

د پښتو نستان دمیدان دجریان نه وروسته

په غازی سټدیوم کښې سربیره پدی چه دمیرمن سکینی زیار او میرمن توریکی رفیقی اندې له خوا شعرونه ولوستل شول د جنوبی پښتونستان دایالتی شورا رئیس ښاغلی خان محمد ایوب خان اڅکزی پخپله وینا کښې وویل دپښتونستان ملت تصمیم نیولی دی چه دخپلی آزادی په لاره کښې له هیش ډول

له مخورو څخه چه د پښتونستان
د خلكو د حقه حقوق د لاس ته راوړلو
په لاره كې يې كړي دي امتنان
څرگند كړي :

ده وويل پښتونستان او
افغانستان د وروړونه
او همدينه ملتونه دي چه نه
شديدونكي علايق سره لري :
ښاغلي صدراعظم په خوست كښې
اوسيدونكو پښتونستانيانو ته
د خطاب په وخت كښې وويل زه د
افغانستان د پاچا حكومت او ملت
تاوده او متين احساسات د پښتونستاني
وروړيو په باره كښې څرگنده وم
ښاغلي صدراعظم ياده كړه چه زموږ
علايق له پښتونستاني وروړوسره
دومره متين ، كلك او استوار دي
چه هيڅ قوه يې د تحكيم مانع او له
منځه وړونكي كيدای نه شي .

د ميزان په (۱۷)

د پښتونستان د مسئلې په تاييد د خارجي چارو نطق وينا :

د خارجي چارو د وزارت يوه نطق
د پښتونستان د قضیې په باره كښې
په نوي ډيلي كښې دهند د پوهنې د
وزير ښاغلي كريم چا كلاله وينا
څخه تاسف وكړ ښاغلي چا كلاله
په نوي ډيلي كښې په يوه
ټولنه كښې د کشمير پر مسئله د
بحث په ضمن كښې پوښتنه كړې
وه چه آيا پاکستان په ختيځ
پاکستان ، بلوچستان او پښتونستان
كښې دسر نوشت د ټاكلو د حق له
تطبيق سره موافقه كوي ښاغلي
چا كلاله داهم ويلي و و په حقيقت

تقريب د افغانستان په جرايدو اوراډيو
كښې هم خپور شو :-
د عقرب په (۴)

دكتور محمد يو سف صدراعظم
د خپل كړنلارې په ضمن كښې دخپلې
وينا په ترڅ كښې د پښتونستان
په باره كښې وويل د پښتونستان
د خلكو د پاره دسر نوشت د ټاكلو
د حق تاييد د افغانستان دملي سياست
له مهمو اركانو څخه دي د حكومت د
۱۳۴۳ كال د لوي جرگې د فيصلي
په رعايت په دغه لاره كښې خپلو
جدي كوششونه ته دوام وركوي
او هيله لري چه دغه مسئله د مشرانو
او خلكو د آرزوگانو سره سم ژر تر
ژره په سوله او روغه سره حل
شي :-

د عقرب په (۱۳) ښاغلي محمد
هاشم ميوندوال صدراعظم په خپل
كړنلاره كښې د پښتونستان په باره
كښې داسي وويل : افغانستان به د
سولي د لارې نه دخپلو پښتونستاني
وروړيو دسر نوشت د ټاكلو د حق
دحا صليدو په لاره كښې خپلو
كوششونو ته دوام وركوي چه ددغه
حق د لاس ته راوړلو وسيلې د
پښتونستان د مشرانو او خلكو د
هيلو سره سم برابرې شي :

د حوت په (۱۸)

صدراعظم ښاغلي محمد هاشم
ميوندوال د پكتيا د ولايت د چارو د
كنلو په لړ كښې چه په خوست
كې اوسيدونكي پښتونستانيانو
هركلي وكړ دمنځني پښتونستان

کښې هیڅ اتحاد به نشي کولای د افغانستان دایمی نماینده د افغانستان هیئت رئیس دو روستیو اعلامیو په تعقیب په عمومی ټولنه کښې د عمومی بحث په ضمن کښې کړی :-

د خارجې چارو د وزارت نطق وویل د ښاغلي چا کلا له دغې وینا څخه معلومېږي چې متا سفانه هند په هماغه شان چې د کشمیر د خلکو

په باره کښې دسر نوشت دټاکلو حق د تطبیق وړ نه بولی د پښتونستان او آرزوگانو سر سم حل شي :-

د خلک هم له دغه حق څخه محروم کښې د خارجې چارو د وزارت نطق ملت دهند او پاکستان د حرې نښتو په وخت کښې اندیښنه ښکاره

داهم وویل په دغو مواردو کښې د افغانستان د حکومت موقف هماغه دی چې دهند او پاکستان د اوربند کړی او هیله یی کړی وه چې د نوموړو دواړو هیوادو ترمنځ نزاع دروغی په ډول حل شي :-

د ټینګیدو په وخت کښې دمیزان په دریمه نیټه اعلان او ویل شوی افغانی نماینده په عمومی ټولنه کښې د پاکستان د خارجې وزیر

و چې د دغې سیمې ټول سیاسي اختلافونه چې دی د استعمار له بقایا و څخه دی دروغی له لاری او دهغه ځایو د خلکو له هیلو سره سم حل شي. دمیزان په (۲۵)

(د پښتونستان مسئله په ملګرو ملتو کښې) شوې دی او دهغه هر یو ایالت په آزادانه ډول په پاکستان پوری

ښاغلي پژواک د ملګرو ملتو د موسسې په عمومی ټولنه کښې هیله ښکاره کړه چې د پښتونستان قضیه دې دروغی په وسایلو او د ښه نیت او دوستی په روح سره حل شي خپل تړون رسماً څرګند کړی دی او د دغو ایالتونو او دهند له خاوري څخه له ویشلونه پخوا یوازې کشمیر دسر نوشت دټاکلو له حق

څخه محروم پاتې دی افغانی نمایند
 دښاغلی بوتو دغې ادعاه اشاره
 وکړه وې ویل حقیقت دا دی چه
 دنړۍ په دی سیمو کښې نه یوازی
 دکشمیر قضیه ده بلکه نوری
 قضیې هم استعمار د بقایاو په حیث
 شته چه دهغې سیمې دهیواد وتر
 منځ په روابطو باندې ناوړې اغیزی
 کوی که چیرې دغه قضیې حل شی
 نودهغې سیمې هیوادو نه په ډیر ه
 دوستانه فضا کښې دخپلو خلکو
 د حالاتو دښه کولو په لاره کښې
 یوله بله همکاري وکړی شی ده
 وویل چه د پښتونستان په نزاعی
 محکه کښې چه دهند د نیمې قارې
 له ویشل کیدو څخه پخوا دشمالی
 لویدیز سرحد دایالتو په نامه بلل
 کیده او په قبایلی خاورو کښې د
 هغو نفو سو سر نوشت چه شمیر
 یی د کشمیر له خلکو څخه ډیر
 زیات دی تر بحث لاندې دی او دوی
 دخپل سر نوشت د حق تا مین
 پرله پسې غوښتی دی او غواړی
 یی او خپل دغه حق ته نه دی رسیدلی

افغانی نمایند ه و ویل
 تراوسه پوری دغه قضیه ملګرو
 ملتوته نه ده وړاندې شوی اوهیله
 لرو چه دروغی په وسایلو او دښه
 نیت او دوستی به روحیه اود عدالت
 په اساس اودهغې سیمې دخلکو
 او سیاسی مشرانو آرزوگانو سره
 سمه فیصله شی ده هیله وکړه چه
 دغه توضیحات به کفایت وکړی او
 تکراری په افغانی هیئت بیاتحمیل
 نه شی ځکه چه دافغانستان دخلکو
 یوازی دزړه له کومې هیله داده
 چه په دی سیمه کښې دوستی ښه
 نیت او عدالت موجود وی :-

افغانی نمایند دافغانستان خارجي
 سیاست بیان کړ او وی ویل چه
 افغانستان په روغه سره دګډ ژوند
 ډیر نسیب طرفداری کوی اوعقیده
 لری چه دهغه دیپطرفی سیاست
 دسولی دپینګیدو په لاره کښې
 مرسته کوی .

افغانستان ته د پښتونستان د
خلکو دخوښی رالیرلو پیغامو نه
 دسنبلی په (۶) دمحکوم جنو بی

پښتونستان د قبیلو د مشرانو لخوا دغه تاریخي ورځ په خاصو مراسمو
 د افغانستان د خپلواکۍ داووه نمانځل کېږي د زړه له کومې تشکر
 څلویښتم جشن د کالیزۍ په مناسبت کړی او د همایوني اعلی حضرت تر
 د مبارکۍ پیغام راوړسید او په هغه سیوري لاندې یې د افغانستان
 کښې یې د معظم ټولواک او علیا ملت ترقی او لوړ تیا غوښتی ده .
 حضرتي معظمی ملکي او ښاغلی دمیزان په (۲۵) د شما لسی آزاد
 صدراعظم او د افغانستان ملت پښتونستان د باجوړو ساپواو شنوارو
 ته د زړه له کومې قومي مشرانو د خپلو ټولو خلکو په
 مبارکۍ ویلي او د پښتونستان خلکو نمایندګۍ په یوه لیک کښې
 د حقو حقوقو څخه یې د افغانستان په افغانستان کښې د انتخاباتو
 د حکومت او ملت له طرفدارۍ نه په نسبت چه په ښه ډول او بریالی
 نه خوښی کړی . توګه د افغانستان دنوی اساسي
 قانون په رڼا کښې سرته رسیدلی
 د سنبلې په (۱۴) د پښتونستان دی خوښی کړی او د معظم ټولواک
 ملي ورځ چه د سنبلې له نهمې ورځې تر قیادت لاندې یې د افغانستان د
 سره مصادفه ده د پښتونستان په ملت د ترقی او نیک مرغی هیله کړیده
 ټولو آزادو سیمو کښې چه په خاصو او نوموړې قومي مشرانو په انتقالی
 ملي مراسمو تجلیل شوه اوددغې دوره کښې د ښاغلي صدراعظم
 تاریخي ورځ ښه اوبه زړه پوری د ښراجر او آتو او
 استقبال یې وکړ او هم یې له بریالی توب ښاغلي صدراعظم او
 عمومي غونډو کښې د افغانستان له دافغان ملت ته د زړه له کومې مبارکۍ
 حکومت څخه چه هر کال د پښتونستان ویلي دی دوی پخپل لیک کښې دا

بناغلی صدراعظم بریالیتوب او ښه اجراآت
 هم ویلی دی چه انتقالی حکومت له
 باد کړی دی دوی پخپل لیک کښې
 یوی خوا دافغانستان دنو یو دیمو
 زیاته کړیده چه انتقالی حکومت
 کراسی قوانینو په ښه تطبیق کښې
 له یوی خوا دافغانستان ددیمو کراسی
 کونښنې کړی دی او له بلې خوا یی
 دنویو قوانینو په ښه تطبیق کښې
 دپښتونستان دآزادی دحقه حقوقو
 کونښنې کړیدی او له بلې خوا یی
 په طرفداری کښې هر ډول اخلاقی
 دپښتو نستان دآزادی له تحریک
 او معنوی مرستی کړیدی چه د
 سره هر ډول اخلاقی مرستی څرگندی
 دپښتونستان دخلکو دخوښی او
 کړیدی چه دپښتونستان دخلکو په
 نزد دخوښی او ستاینې وړ دی.
 دعترب په (۸) دپښتونستان دخلکو
 او مشرانو پخپلو لیکونو کښې د
 دود ارا دیت دحق دحاصلو لوبه لار
 دمیزان په (۲۷) دآزاد منځنی
 دپښتونستان دبیلو بیلو قومونو
 مشرانو او روحانیونو دخپلو ټولو
 خلکو په نایندگی په یوه لیک کښې
 په افغانستان کښې دانتخاباتو په
 نسبت چه دافغانستان دنو یی
 اساسی قانون په رڼا کښې په ښه
 توگه او بریالی ډول سره پای ته
 وخت کښې یی کړیده دزړه له کومی
 رسیدلی خوښی څرگنده کړی ده
 تشکر کړی نوموړو مشرانو دمعظم
 او همایونی اعلی حضرت تر قیادت
 ټولواک تر قیادت لاندی دافغانستان
 دملت ترقی او پرمختگ غوښتنی دی
 او نیکنمرغی غوښتنی ده قومسی
 او هیله یی کړیده چه ددغو دواړو
 مشرانو همدغه راز په دغه لیک
 ملتو ترمنځ دوزو رولسی علاق
 کښې په انتقالی دوره کښې د
 لاپسی تپهگ شم.

دعقرب په (۱۹) دمنځنی آزاد
پښتونستان مشرانو او خلکو د
ښاغلی محمد هاشم میوند وال په
عنوان په لیکونو کښې دافغانستان
دصدراعظم په حیث ددوی دمقریدو
مبارکی ویلی ده او په خپلو لیکونو
کښې یې هیله څرگنده کړې ده چه
دښاغلی میوندوال حکومت د
افغانستان دهیواد دپرمختک اود
ملت دنیك مرغی په لاره کښې ډیر
بریالیتوبونه په برخه شی دمنځنی
آزاد پښتونستان مشرانو او خلکو
دهغه داخلي او خارجي سیاست
طرزالعمل چه دحکومت په کړنلاره
کښې دښاغلی میوندوال له خوا
ولسی جرگی ته وړاندې شوه ستایلی
او دپښتونستان دخلکو دحقه حقوقو
په نسبت دحکومت له طرفداری
څخه یې خوښی څرگنده کړې ده.

دعقرب په ۱۷:-
په جلال آباد کښې داوسیدونکو
مو مندواپریدو ورکزیو او بری
ځمکینو دقبایلو پښتونستانو دخپلو
لیک کښې دافغانستان دصدراعظم
قومونو په نمایندگی په یوه گډ
ښاغلی میوندوال په عنوان دصدراعظم
په حیث ددوی دمقریدو مبارکی
ویلی ده او دافغانستان دپرمختک
او دهغه دخلکو دنیك مرغی په لاره
کښې ددوی بریالیتوب غوښتی دی
همدغه راز دپښتونستان دخلکو د
حقه حقوقو دښاغلی میوند وال د
طرفداری په نسبت په خپل لیک
کښې چه دخپل حکومت په کړنلاره
کښې یې ولسی جرگی ته وړاندې
کړیده خوښی څرگنده کړې ده .

دعقرب په (۱۸) دشمالی آزاد
پښتونستان دباجوړاو کوهی مشرانو
دعالمانو له خپل خوا او دهغوسیمو
دټولو خلکو په نمایندگی دافغانستان
دصدراعظم په حیث دښاغلی محمد
هاشم میوندوال دمقریدو مبارکی

ویلې ده دوی په هغه لیک کښې چه یی د پښتونستان دخلکو د حقه
د ښاغلی صدراعظم په عنوان یی حقوقو تایید او ملاتړ کړیدی تشکر
رالیر لی دی افغانستان دزیاد پر او ممنونیت ښکاره کړیدی او د
مختک او ترقی په لاره کښې دمعظم خپلو سترو وظیفو په اجراء کښې
ټولواک تر قیادت لاندی دښاغلی یی دښاغلی میوندوال دنورموفقیت
میوندوال او دنوی حکومت دغړیو او بریالیتوب هیله یی کړیده .
بریالیتوب غوښتی دی همدغه راز دقوس په (۱۸) د منځنی آزاد
دنوموړو قبیلو مشرانو او عالمانو پښتونستان په مرکز مومند کښې
د پښتونستان دخلکو دحقه حقوقو دصداقت هفته واری جړیدی په
د حاصلولو په لاره کښې د پښتونستانیانو خپله وروستی گڼه کښې د هغه
ټوله مبارزوڅخه دښاغلی صدراعظم ځای دقبیلو په نمایندگی دافغانستان
له طرفداری څخه چه دخپل حکومت دصدراعظم په حیث دښاغلی محمد
په کړنلاره کښې یی هغه ذکر کړیده هاشم میوندوال دمقریدو په نسبت
تشکر څرگند کړیده .
دقوس په (۴) دجنو بی محکوم مبارکی ویلی او له دی څخه یی چه
پښتونستان دکاکړو دقبیلې عالمانو دښاغلی صدراعظم دخپل حکومت
مشرانو او مخورو دافغانستان د په تگ لاره کښې یی د پښتونستان
صدراعظم په نسبت کښې د ښاغلی دخلکو حقه حقوقو یی تایید کړی
محمد هاشم میوند وال مقرریدو ښه استقبال کړی او دغه ملاتړی
په مناسبت ددغه صدراعظم په عنوان یی د پښتونستان دخلکودزړه تقویه
په تلگراف کښې مبارکی ویلی او بللی ده .
لدی نه یی چه دخپل کړنلاره کښې دجدی په (۸) دلوی پښتون جړیدی

- چه په هرو پنځلسو وړځو کښې آزاد پښتونستان دوزیرستان د یو ځل دشمالی آزاد پښتونستان د مومند په سیال کوټ کښې خپرېږي او په بیلوبیلو برخو کښې ویشل کیږي په خپله وروستی گڼه کښې یو مضمون نشر کړی او د آزاد پښتونستان دخلکو په نمایندگی یې د پښتونستان په موضوع کښې د افغانستان د صدراعظم ښاغلی محمد هاشم میوند زال تڼک لاره تایید او دهغی ملاتړی یې ښکاره کړی او ممنونیت یې څرگند کړی دی .
- (په آزاد منځنی پښتونستان کښې)** د سنبلې په (۲۲) په منځنې آزاد پښتونستان کښې د مسعود د دقېلې عالمانو، مشرانو او ډیرو خلکو د جانی خیلو مربوط د شاهر په موضع کښې یې ملی جرگه وکړه .
- د سنبلې په (۲۴) دمنځنی آزاد پښتونستان دتوری خیلو د علاقې مربوط په زبانهای کښې د ښاغلی نیاز علی خان په مشرۍ ملی جرگه شوی وه .
- په محکوم مرکزی پښتونستان کښې د سنبلې په (۷) د مرکزی پښتونستان کښې د دیره اسمعیل خان مربوط یو شمیر آزادی غوښتو نکو د پاکستان د حکومت په پولیسو حملہ وکړه چه شپږ تنه پولیس یې تری وژلی او یو بل ټولگی آزادی غوښتونکو په شبقدر کښې د پاکستانیانو په پولیسو حملہ وکړه
- د ۱۳۴۴ کال د سنبلې په میاشت کښې د آزاد منځنی پښتونستان د وزیرستان ملی مجاهدینو پر کلی په علاقہ کښې د پاکستان د حکومت په تیلیفونی تاسیساتو حملہ وکړه او د تیلیفون مرکزی بیخی خراب کړ .
- د سنبلې په (۲۴) د مسعود او بهلول زو قومی مشرانو ، عالمانو او په زرگونو خلکو د ښاغلی لاهور خان په مشرۍ د شکر کوټ په علاقہ کښې غونډه وکړه همدغه راز دمنځنی

هلمته يې هم (۱۱) تنه پوليس تری ووژل په خبر کېنې زياته شوی وه چه دپاکستان حکومت ښاغلی ملا احمد خان چه د پښتونستان يو تن آزادي غوښتونکی وو ونيو او بندي يې کړ .

د سنبلې په (۲۷) د آزاد شمالي پښتونستان باجوړ په چنگي نومي خای کېنې داتمان خيلو د قبيلې د خلکو له خوالويه جرگه شوی وه چه د پښتونستان د آزادي او د خاورې د تماميت په باره کېنې جذابي وينا وې وشوی .

د سنبلې په (۱۰) په مرکزي محکوم پښتونستان کېنې د ښاغلي ارباب سنگندر خان ، ارباب سيف الرحمن ښاغلی مهدي شاه، ښاغلی افضل بنکين ، ښاغلی ارباب عطاء الله او ښاغلی شاه محمد ميری په گډون په چوک يادگار کېنې سره غونډه شوی وه چه هغی ته دشاو خوا په زرگونو خلک ورغلي او د پښتونستان د آزادي په لاره کېنې يې لازم تصميمونه ونيول .

د سنبلې په (۱۵) د آزاد شمالي پښتونستان د شينواریو قبيلې عالمانو، مشرانو او نورو ډيرو خلکو د سرخ بابا په زیارت کېنې ستره غونډه شوی وه او د پښتونستان د خاورې د آزادي او تماميت په باره کېنې جذابي ويناوی وشوی .

د میزبان په (۱۱) د آزاد شمالي پښتونستان د مومند وېه شمشار د کېنې د بایازو د قبيلې د خلکو له خوا جرگه شوی وه چه د پښتونستان د آزادي او د خاورې د تماميت په باره کېنې جذابي ويناوی وشوی .

خان عبدالغفار خان د عقرب په ۱۵ نيټه د شمال لويديځو سيمو د خلکو ليدلو لپاره د کابل ه څخه هغی خواته روان شو .

دهيواد ولاياتو څخه دخا ن عبدالغفار خان دالمې مفضله کتنه وه چه د هرولايت د خلکو سره د نيز دی وگوري خبری اتری ورسره وکړی .

خان عبدالغفار خان وروسته له هغی چه د سمنگانو ، امام صاحب ، شېرغان ، بادغيس ، فراه ، کندهار او غزني ولايتونه وليدل کابل نه راستون شو .

مسئله هند و پاکستان یکه از مهمترین مسائلی است که در میان دو کشور وجود دارد. چنانچه جنرال محمد ایوب مسایل بود که صلح منطقه و جهان را تهدید میکرد جنگ گرم بین هند و پاکستان که بروز اول جوزای سال ۱۳۴۵ ایراد نمود گفت: که روا بط کشور موجب نگرانی بود و هم اعلام متار که که ساعت دوی نیمه شب چارشنبه ۳۱ سنبله ۱۳۴۴ مطابق توصیه شورای امنیت صورت گرفت باعث خوشی محافل صلح دوست

جهان گردید. چنانچه حکومت افغانستان ختم محاربه را بین هند و پاکستان به منفعت مردمان این منطقه و صلح جهان متذکر گردیده اظهار نظر کرد که :-

« بهترین وسیله حل اختلافات بین ملل رعایت طرق صلح آمیز

میباشد ... همه اختلافات این منطقه که از بقایای استعمار میباشند

از طرق صلح جویانه حل و فصل گردد ، حکومت افغانستان با علاقه

عمیق که به امنیت این منطقه جهان و ترقی و خوش بختی مردمان آن

دارد آرزومند است این مردمان در صلح و سلام زیست و برای پیشرفت

اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی خویش مجاهدت و همکاری نمایند»

مناسبات هند و پاکستان بر مسئله کشمیر ازین لحظه با آنکه تصادمات

سرحدی تا یک مدت دوام کرد مگر مناسبات شان بعداً رو به انکشاف

گردید چنانچه از ابتدا ی ۱۳۴۵ یک سویه قابل ملاحظه در بهبودی

اوضاع ، انکشافاتی رونما شده

میرمن اندیرا گاندی در بیانیه های خود از موقع که بعد از وفات شاستری فقید عهده دار صدا رت هند گردیده به بودی روابط هند و پاکستان را خواسته است .

امریکا که در اثر اعلام متار که بین دو کشور در باره پروگرام امدادی

خود به هند و پاکستان غور مجدد نموده و اکثر کشور های جهان از

اعلام متار که حسن استقبال نمودند . اتحاد شوروی که از تمرکز قوای

جمهوریت مردم چین در سرحدات هند در آن موقع اظهار نگرانی نمود

ولی هند و جمهوریت مردم چین

یکدیگر خود را به تمرکز قوای یکدیگر

متهم ساختند باید متذکر شد که روابط هند و چین که روی مسایل

سرحدی موجود میباشد راه حلی پیدا نکرده و طرفین هر یک در

مواقف و نظر اولی خود قرار دارند

مگر در ماه های گذشته حوادثی قابل ملاحظه در بین شان رخ نداده

و در سرحدات شان نسبت گذشته

وقایع کمتری رخ داده است . مسئله ویتنام بحال خود باقی مانده و هیچگونه انکشافی که بتواند طرفین را براه حل اساسی نزدیک بسازد مشهود نشده ، در ویتنام جنوبی گرچه جنرال کاوکی بر سر اقتدار باقی مانده مگر تا نگارش این سطور موفق نشده که قناعت بوداییان آنکشور را بدست بیاورد . ایالات متحده امریکا فکر مینماید که حل مسئله ویتنام و ساختمان ملت آن مربوط به همکاری و خدمت خود مردم ویتنام میباشد و این منظور از راه انکشاف اقتصادی بدست می آید . ایالات متحده امریکا همکاری خود را با ویتنام جنوبی ادامه داده است و از طرف دیگر همکاری های جمهوریت مردم چین با ویتنام شمالی ادامه دارد، **قتل و خون ریزی ویتنام** جنوبی باعث نگرانی عمیق محافل بیطرف و صلح دوست جهان می باشد . قوای ویتگانک ها علیه ویتنام جنوبی جنگ را ادامه داده اند و قوای نظامی حکومت ویتنام جنوبی و ایالات متحده امریکا به بمبارد خود بنقاط داخل ویتنام شمالی ادامه داده اند مذاکره روی موضوع ویتنام صورت گرفته بنتیجه نرسیده و باز هم مسئله ویتنام چه از نگاه دوام جنگ استقرار حکومت در ویتنام جنوبی در ماه های گذشته و هم از لحاظ روابط بین المللی شرق و غرب از مسایل مهم بوده و موقع پر اهمیت خود را در امواج رادیو ها و جراید جهان حفظ کرد . **نیاغلی میوندوال صدر اعظم افغانستان** برای حل مسئله ویتنام به اقدام ابتکاری دست زدند چنانچه

پیشنهاد کردند تا برای مطالعه و حل مسئله ویتنام يك کمیته صلح تشکیل گردد و در کمیته، کشور های شامل باشند که مساعی و خدمت شان مورد قبول هرد و طرف واقع گردد بعد از آنکه کودتای نظامی علیه نیاغلی سوکارنو توسط نیاغلی سوهارتو ناکام گردید تغییرات مهمی در نظام اداری آنکشور رخ داد که منجر به از بین رفتن نیاغلی سوبانداریو وزیر خارجه مقتدر آن مملکت گردید . حکومت فعلی اندونیزیا علیه حزب کمونسنت آن کشور مجادله جدی و دوامداری را **آغاز نمود و وزیر خارجه چه یه** آنکشور در بهبود روابط آنکشور با کشورهای آن منطقه صرف مساعی را ادامه داد . مناسبات اندونیزیا با مالیزی نسبت به سابق **رو به انکشاف گردید، در روابط** جمهوریت مردم چین با جاپان تغییر مهمی رخ داده مگر انکشافاتی در **ساحه تجارت مشهود نمیشد از** طرف دیگر در مناسبات جمهوریت مردم چین واتحاد شوروی اختلاف ایده لوژیک راه حلی پیدا نکرده که عدم اشتراك نماینده کشور جمهوریت مردم چین در کنفره حزب کمونسنت شوروی این وضع را تأیید می کند و باین ترتیب در کشور های کمونسنت اختلاف های ایده لوژی از یکطرف در بین جمهوریت مردم چین و بلغاریا با اتحاد شوروی و از جانب دیگر بین جمهوریت مردم چین و یوگوسلاویا باقی مانده، همین قسم مناسبات کشور فرانسه مبنی بر اینکه مرکز پیمان اتلس از فرانسه بکدام کشور دیگر انتقال داده شود مورد توجه واقع گردیده و مساعی اعضای پیمان در تغییر این موقف

صورت گرفت برادرش ریاست جمهوری آنکشور انتخاب شد . مسئله کردها که در زمان قیادت مارشال عارف راه حل پیدا نکرده بود هنوز بحال خود باقی مانده است ، روابط عراق و جمهوری عرب **متحد که در زمان اقتدار بعثی ها با** وجود مساعی مرحوم عبدالسلام عارف انکشاف زیادی نکرده بود با قیادت کلی مارشال عارف رو به توسعه گذاشت و این انکشاف فعلا جریان دارد . اقتدار بعثی ها در سوریه با آنکه کودتای آرامی در سال جاری رخ داد پل برجا بوده و تخریساتی که اسرائیل این کشور را می نماید بازهم جمهوری عرب متحد و سوریه را متوجه تفکر به روابط شان ساخته است . مسئله

متنازع فیه بین امام یمن و جمهوری یمن یا مساعی که جز جمهوری متحد عرب و حکومت عربستان سعودی بعمل آورد حل نکردید . ولی دامنه جنگ گرم بین قوای طرفین تنگ تر گردید و از جانب دیگر اردن نیز از موقف اسرائیل ناآرامی دارد ، مختصر اینکه موقف حکومت اسرائیل در آن منطقه جهان به ترتیبی میباشد که ناآرامی را چون یک مرض دایمی حفظ کرده است . افریقای جنوبی موقف

سیاه خود را حفظ نموده و علی الرغم فشار افکار عمومی سیاست تبعیض نژادی خود را ادامه داد و رود . یمنیا نیز از موقف خود برنگشت نفت را باین کشور قطع کردند و از بلوک اقتصادی حمایت گردید مگر کشورهای چون پرتگال از همکاری باین کشور دریغ نکرده و یکبار دیگر علیه فیصله های ملل متحد حرکت خود را دوام دادند .

کشور فرانسه تأثیر کاملی و ارد نتوانست مگر با آنهم فرانسه به وجود مرکز پیمان موافقه نمود ، بر عکس جنرال دوگول از لحاظ روابط اقتصادی و تجارتی با جمهوری مردم چین و اتحاد شوروی نزدیک تر شد چنانچه نشر خبر مسافرت جنرال دوگول به مسکو از اخبار مهمی بود . افتتاح خط هوائی بین پاریس و پیکنگ یک انکشاف قابل ملاحظه در روابط فرانسه و جمهوری مردم چین می باشد . نقطه نظر فرانسه در مسایل جنوب شرق آسیا با نقطه نظر ایالات متحده امریکا هم آهنگی حاصل نکرد و فرانسه موقف خود را در اروپا با آنکه هنوز در عضویت پیمان اتلس باقی میباشد بصورت مستقل حفظ کرده و حتی از اروپای نزدیکتری حرف میزند اعنی فرانسه باین فکر که شرایط امروزی با **شرایطیکه بعد از ختم جنگ جهانی** دوم وجود داشت فرق نموده و باید در پرتو شرایط جدید موقف اروپا تغییر نماید ، مسئله وحدت آلمان از جای خود جم نخورده ولی در سال جاری کدام واقعه مهمی به ارتباط این مسئله بروز نکرده که در خور ملاحظه باشد .

در افریقا به تعقیب حوادث الجزایر و از بین رفتن بن بلا حوادثی در کانگو رخ داد بدین ترتیب که جنرال مو بوتو بنیافلی کاساوبورا از مقام ریاست جمهوری کانگو معذول نموده خودش اختیار دولت کانگو را بدست گرفته ، این کودتا با آرامی صورت گرفته و جنرال مو بوتو تا نگارش این سطور به اداره کانگو تسلط کامل دارد . در عراق با مرگ ناگهانی مارشال عبدالسلام محمد **عارف که در اثر سقوط هیلو کوپتر**

باید تأیید کنیم که افکار عمومی مردم جهان در جستجوی راه حل مسئله خلع سلاح بوده منع آزمایش های ذروی را يك عمل غیر قابل اجتناب و خیلی ها ضروری دانسته **و میداند و متیقن اند که در جهانی** که هنوز فقر و مرض و بیسوادی دامنگیر همه گانی است رقابت های تسلیحاتی و مصارف هنگفت در تولید سلاح مخرب ضیاع بزرگ میباشد و از طرف دیگر نمی گذارد که اعتماد جای بی اعتمادی را اشغال نماید . در مساعی برای تسخیر کیهان ایالات متحده امریکا و اتحاد شوروی کوشش خود را ادامه دادند . لونا ی هفتم موفقیت بزرگی **را برای شوروی هانصیب ساخت** همچنان ایالات متحده امریکا درین

مسابقه بموفقیت های رسید. مؤسسه ملل متحد در سال جاری باز هم مساعی خود را برای حفظ صلح ، مطالعه مسایل اقتصادی کشورهای در حال رشد ، انکشاف ذهنی مردم

جهان ، خلع سلاح و حل ده ها مسئله دیگر بین المللی جدیانه به پیش برد و خوشبختانه موفقیت های هم نصیب گردیده است به صورت عمومی در گذشته تغییرات مهمی در روابط بین المللی رخ نداده است آنچه در جمله فعالیت های مثبت درخور تذکر میباشد اینست که مساعی ملل متحد در راه حفظ صلح با مساعی کشورهای بیطرف تأثیر نیک و مثبت خود را حفظ کرده است . این بودجریانات بین المللی در گذشته که بطور اجمال تقدیم گردید تا دیده شود که در روز نشر این سالنامه یازهم چه تحولاتی نصیب جامعه جهانی خواهد گردید.

در موقعیکه بناغلی نکروما را از وظیفه ریاست جمهوری عزل کردند نکروما مسافرت خود را در جمهوری مردم چین خاتمه داد از طریق مسکو عازم گینی گردید. در گینی سکوتوری رئیس جمهور از نکروما استقبال رسمی نموده و موصوف را رئیس جمهور گانا و گینی خواند . باید تذکر داد که قبل برین بین گانا و گینی اتحادی موجود بود و سکوتوری بروی این اتحاد از نکروما بطور شدید پشتیبانی نموده ولی زمامداران جدید گانا ازین روش بشدت تقبیح نمود و آمادگی خود را برای جواب گینی اعلام داشتند . حکومت جدید در گانا مستقر گردید و فیصله هایی را که در زمان نکروما بعمل آمده ملغی قرار داد .

در انگلستان انتخابات پارلمانی صورت گرفت و یکبار دیگر حزب کارگر موفقیت را بدست آورد . روی مسایل مهم جهانی مانند خلع سلاح عام و تام ، منع آزمایش های ذروی صرف مساعی ادامه دارد ، افکار عمومی مردم جهان بیش از پیش درین راه فشار خود را وارد ساخته مگر اعضای کلپ **اتومی که در سابق به ایالات متحده** امریکا و اتحاد شوروی منحصر بود با دست یافتن فرانسه و جمهورییت مردم چین به نیروی ذروی زیاد گردید مساعی فرانسه و جمهورییت مردم چین برای انکشاف قدرت ذروی شان جدیانه ادامه دارد. آزمایش بم هیدروژنی از طرف جمهورییت مردم چین قدم مهمی بود که آن کشور در رسیدن به هدف خود برداشت . فرانسه نیز این راه را تعقیب کرده است . ولی

اختراعات و اکتشافات

بوسیله این سهم ها را نیز کشف کند .

پروفسور کارامیان از عاده نتر و توکسین کبرا زهر مار کبرا ادویه جدیدی بنا م کبرا توکسین تهیه کرده است که برای تداوی برخی از امراض عصبی استفاده خواهد شد .

و مخصوصاً جهت معالجه مفلوج ها نهایت مؤثر است .

* طوریکه مجله علمی (ساینس)

جدید (اطلاع میدهد : اکنون ماده

کیمیاوی که میتواند زیبایی خانمها

را بطور متداوم حفظ کند . به

بازار های امریکا عرضه شده و یکی

از پر فروشترین محصولات کمپنی

دو کود نیک است . این ماده

عبارت از یک ترکیب زیگیلون می

باشد که به شکل پودر بوده و

امتیاز استفاده طبی آنها کمپنی

فوق الذکر حاصل کرده است .

طرز استفاده آن چنانست که نخست

بوسیله ترقید یک حله سیال

کیمیاوی مایع ساخته شده و در

زیر جلد سینه تزریق میگردد و فقط

کافی معین ، همیشه زیبایی ناحیه

صدری است که بعد از سپری

شدن مدت و گردن خانمها را حفظ

نماید و به جلوه آنها بیفزاید .

* تاکنون مطالعه پرزه های کوچک

و ساختمان معضل و پیچیده دماغ

الکترونی در مواقع خرابی آن یکی

از مشکلات بزرگ انجیران مربوطه

بود ولی در چند هفته اخیر

شش تن از دانشمندان و

محققان ابحار مؤسسه کوستیوی

فرانسوی که اخیراً جهت انجام

فعالیت های تجسسانی یک لابر اتوار

تحت البحری را در بحر انداخته اند .

این لابر اتوار که بشکل یک کپسول

ساخته شده است آنقدر مجهز می

باشد که انجام تجسسات تحت

البحری را تا مدت دو هفته در زیر

ابحار ممکن ساخته است .

* باستان شناسان ایتالیا در جنوب

حلب واقع سوریه به کشف یک

شهر قدیمی موفق شده اند ، گفته

شده که این شهر در حدود هزار

سال قدمت تاریخی دارد .

* اخیراً مدل جدید ترین طیاره

ماوراء صوت که دارای قدرت (۲۰۰۰)

اس ، اس ، تی بوده و از نظر

شکل خارجی هم از سایر طیارات

این نوع متمایز است تکمیل گردید .

آزمون مدل این طیاره در یک

کانال باد ، میدان موفقت واقع

کالیفورنیا بعمل آمد و نتایج این

آزمایش ، فوق العاده مطلوب و

قناعت بخش بود . اکنون انجیران

امریکائی مشغول ساختمان این

نوع طیارات هستند .

* - پروفسور اوتاوازیل کارامیان

بعد از تقریباً بیست و پنج سال

تحقیق و تتبع در زمینه استفاده

طبی از زهر مار بالاخره موفق شد

که ترتیبات سموم را و تاثیرات

آنها را مطالعه نموده و طرق معالجه

ساعت می باشد و وقتی تا فک تیل آنرا کاملاً مملو بسازید می توانید تا ۶۰ میل با همان تیل پرواز کند. تر یلر یک نوع عراده های است که از آن بیشتر بمنظور تفریح استفاده کرده و آنرا دو عقب موتر های خود نصب میکنند.

- طولیترین موتر جهان بنام (چکرایر و سبی) چندی قبل بکار انداخته شد این موتر که توسط یکی از کمپانی های تاکسی سازی ایالات متحده بنام شورلیت ساخته شده ۲۲ فوت و پنج و نیم اینچ طول و شش فوت عرض داشته ظرفیت حمل و نقل دوازده تن مسافر را بایکاز آن دارا می باشد سرعت اعظمی آن یکصد میل در فی ساعت و مصرف فیول آن اقتصادی بوده است.

* بزرگترین دستگاه آفتابی جهان به مقصد این دیزاین شده است تا **آلات اخذ مختلف انرژی آفتاب را** که برای مسافرت های طولانی قضا ئی انرژی برق تولید میکنند **امتحان نماید این بزرگترین دستگاه** جهانی توسط یک کمپنی امریکائی ساخته شده است. درین دستگاه که از یک شیشه منعکسه که ۴۵ فوت قطر دارد و در نقطه محراق خود بیشتر از دو هزار درجه فار نهایت حرارت تولید میکند در یک لابر اتوار سه منزله نصب شده است هرگاه این مقدار حرارت به نیروی برق تبدیل شود میتواند بطور اوسط ضرورت روزانه سی منزله امریکائی ها را تکافو کند یک نطق دنور اظهار نمود که این دستگاه قدم بزرگی برای انکشاف نیروی متداوم برق بفرص استفاده در سیاحت های فضائی اقامار

* متخصصان یک فابریکه بریجتون اصلاح متحده امریکا به اختراع یک نوع عدسیه ئی موفق شده اند که حتی عناصر نهایت کوچک و ریزه نه تنها تحت نظر می آورد بلکه وسایل انضمامی آن قادر به دریافت قسمت خراب دستگاه نیز میباشد. مغز الکترونی از اختراعات جالب تخیلی است که در مدت یک میلیونیم حصه یک ثانیه محاسبات مشکل گردش فضائی و حسابات بانکی را بدون غلطی و اشتباه حل میکند.

* در امریکا برای لابر اتوار های یک نوع ماشین جدیدی برای تعیین و تجزیه سه عضو اساسی خون اختراع کرده اند که در یک وقت و صرف در ظرف ۶ دقیقه میتواند (هیموگلوبین هماتو کریت و سیروم پروتین را در خون تعیین بکند).

نتایج کار این اختراع جدید بعدی رضایت بخش است که ممکن است اکثر لابر اتوار ها بزودی ازین ماشین جدید استفاده کنند از محاسنی کاو آن یکی این است که حتی اشخاص غیر فنی نیز میتوانند آنرا بکار اندازد قیمت ماشین مذکور صرف ۴۹۵ دالر امریکائی میباشد.

* در جمهوری اتحادی آلمان یک نوع هیلی کوپتر جدید اختراع کرده اند که میتوان آنرا مانند تریلر در عقب موتر نصب کرد و در هر جا که لازم شد از آن استفاده نمود. هیلی کوپتر جدید میتواند در ظرف کمتر از پنج دقیقه باز و بسته شود. وزن آن در روی زمین ۳۲۵ پوند است. سرعت آخرین ۷۰ کیلو متر فی

مصنوعي با انسان وې انسان محسوب ماشين جديد اجازه ميدهد كه
شود. وضع هوا براي مدت ۳۶ ساعت

پيش بيني را بگيرد و دستگاه
اتوماتيك بدون حيله از وضع هوا
خبر ميدهد.

انجنيران هوا شناسي عقیده دارند
كه باين پيش بيني وضع هوا ميتوان
اعتماد كرد زيرا دست انسان به
ترتيب نقشه آن زیدخل نيست و
تھام كار ها را ماشين الكتروني
انجام ميدهد.

* جزيره کوپري ايتاليا شا هد
عمليات پروفيسر كارل اتوكوپين
(هوپر) دانشمند آلماني است كه
بموجب آن عده‌اي از منسوبين يك
انستيتوت فرايبورگ موفق به
اختراع يك نوع رصد خانه جديد
آفتاب شده اند كه داراي گنبد
ترصد نمي باشد و همين وجه
امتياز آن ممكن است تحول بزرگي
را اندرين ساحه پديد آورد زيرا
بوسيله اين رصد خانه، در ظرف
روز ميتوان ساحه ترصد را در كره
خورشيد وسيع تر و روشن تر
انتخاب كرد. و علاوه بر كمتر معروض
خطرات جوي قرار ميگيرد زيرا
ساحه پيرون آن از فلكري ساخته

شده است كه اين محافظت راميتوان
بخوبي انجام دهد ايفراكتور آن از
دويميله ايتالي ساخته شده و قدرت
آنها بيشتر از ساير رصد خانه
هاي مانند آنست اين اختراع كه
چند ماه قبل در جزيره کاپري
مجسم خواهد شد محصول تفكر
امروز و ديروز نيست بلكه پروفيسر
هرير از سياليان متمادی پيرامون
آن انديشيد و يا امكانات تخنيكي
اختراع آنها مسلم ساخته است.
* اختراع يك نوع صفحه گرامافون

در حال عمليات اين آلة آفتابي
كاسه شيشه خود را كه ۲۲ تن
وزن دارد كاملا با اشعه آفتاب در
يك خط قرار ميدهد.

اين كاسه متمرکز دهنده نور آفتاب
كه به قطر ۴۵ فٹ ميباشد اشعه
شديد آفتاب را در نقطه كه هشت
انچ قطر دارد متمرکز ميسازد توسط
اين حرارت سوزان ميتوان آب را
جوشانيد و توسط بخار آب مذکور
جهت توليد نيروی برق توربين ها
را بكار انداخت.

مساله نجات قايق هاي نجات در
مواقع طوفاني و يامد و جذر درياها
از مسايلى بود كه توسط
دانشمندان و تخنيكدان بزرگ را
بخود معطوف كرده زيرا در صورتيكه
يك كشتي بزرگ بار بردار يا
مسافر بري باشد حادثه سوئي غرق
ميشد. اگر وضع بحر طوفاني ميبود
اميد به نجات كامل سر نشينان
كشتي ها نداشتند زيرا قايقهاي
نجات خود معروض خطر غرق شدن
بودند.

اما يكي از فابريكه هاي كشتي
سازي انگلستان موفق به ساختن
قايعي شد كه براي هميشه و در
همه حالات از خطر غرق شدن
محفوظ بماند.

قسمت پوشش قايق از مواد
پلاستيكي مقاوم ساخته شده و لوازم
تخنيكي آنها طور تعبیه گردیده
است كه غرق نشدن قايق را گرانتي
كند.

* عده از كاركنان مركز حسابات
الكتروني اكادمي علوم اتحاد شوروي
نقشه پيش بيني هوا را براي مدت
كوتاه ترتيب و تهيه نموده اند اين

ویا جدول ویا متن کتاب و یا

عکس معمولی باشند .

بدین ترتیب هر يك ازین صفحات ۳۳ دور میتواند يك كتاب مصور ۴۰۰ صفحه ئی را با صدا پخش كند .

داكتر شوپ سپس اظهار داشت كه اختراع این صفحه گرامافون بزرگی در سیستم مخابرات و ارتباطات الكترونیکی محسوب می شود .

استفاده های فرهنگی ازین اختراع جدید .

داكتر شوپ اظهار داشت كه صفحه فوتو وید ارزش فرهنگی

زیادی نیز دارد زیرا از این صفحات میتوان بخوبی در سیستم تعلیمات سمعی و بصری استفاده كرد و در موارد زیر بكار برد .

۱- تدریس دروس ابتدائی و متوسطه و عالی .

۲- تدریس و تعلیم و دروس تجارتی صنعتی و تخنیکي .

۳- تعلیمات حرفه ئی در رشته های مختلف .

۴- تعلیمات نظامی .

ازین نوع صفحات همچنین میتوان در اعلانات تبلیغاتی بخوبی استفاده كرد . فوتو وید به آسانی قابل حمل بهر نقطه میباشد و هر طرف آنرا میتوان در صورت لزوم چندین بار تكرار نمود .

از جدید ترین اختراعاتیكه در حیات روز مره ما اهمیت زیاد دارد دو نوع موتر سایكل جدید است كه یکی برای اطفال و دیگری برای استفاده پسرستاره های روغتون نسوان می باشد .

كه هم صدا و هم عكس را در يك وقت پخش میکند .

رئیس قسمت تحقیقاتی كیهانی الكتريك و ستنگهاوس در میامی افشاء نمود كه از طرف آن كیهانی اخیراً يك نوع جدید و بی سابقه یی

از صفحه گرامافون اختراع شده كه در آن واحد هم صدا و هم عكس را از تلویزیون پخش میکند . یعنی اگر هنرمندی يك قطعه موسیقی را درین نوع صفحه گرامافون ضبط

كند این صفحه هم قطعه مزبور و پخش میکند و هم خود هنرمند را در حال اجرای آن قطعه نشان میدهد .

در سی و سومین كانونشن سالانه انستیتوت الكتريك ادیسون كه اخیراً تشكيل گردید دكتور ویلیام ای شوپ معاون قسمت تحقیقاتی و ستنگهاوس نمونه یی ازین نوع صفحه گرامافون را در حال پخش صدا و عكس به حضار نشان داد . این نوع صفحه جدید گرامافون كه هم صدا و هم عكس در آن ضبط میشود از طرف كیهانی و ستنگهاوس سیستم فوتو وید نامیده شده است .

درین نوع صفحات فوتو وید صدا و عكس از طریق الكترونیکی ضبط و پخش میشود داكتر شوپ توضیح داد كه برای پخش عكس ازین صفحه هیچ گونه دستگاه پروژكتوری بكار برده نمی شود

بلكه مانند صفحات معمولی بوسیله سوزن گرامافون منعكس میشود . در دو طرف هر صفحه ۳۳ دور تا چهار صد عكس بمدت چهل دقیقه ضبط میشود و این عكس ها ممكن است بصورت نوشته و یا عكس

موتور سايکل مخصوص اطفال

دارای قدرتی باتدازه (۵۰ سی، سی، ام) بوده و تایر هایش هم نهایت پهن بوده و مانع از چپه شدن آن میشود و اطفال چهارپنج ساله بخوبی از عهده رهنمائی آن بدر شده میتوانند.

و اما موتور سايکل مخصوص پرستاره ها در حال حاضر منحصر به روغتون نیوکاستل بوده و پیمودن دهلیز های طولانی آنرا برای پرستار های مؤظف آسانتر ساخته است. در این نوع موتور سايکل صندوقچه کمک های ادویه و محضرات طبی تعبیه گردیده و بعضاً به عوض چپرکت سیار مریضان هم از آن استفاده شده میتواند.

- بزرگترین ایستگاه سیار را کت جهان:-

بزرگترین ایستگاه سیار را کت جهان که دارای طول ۴۰ متر و عرض ۳۵ متر بوده و میتواند ۸۰۰۰ تن وزن را بکمال قدرت حمل کند متعلق به مرکز پرواز های فضائی کاپ کندی میباشد و در نوع خود بی نظیر است و از جمله بزرگترین و مهمترین اختراعات جهان تخنیک بشمار میرود این ایستگاه بزرگ که از چندین قسمت مجزا مرکب میباشد توسط يك میخانیک (حجره دربور) بکار میافتد و حرکت میکند. در امتحانی که اخیراً ازین ایستگاه بعمل آمد.

قدرت حرکت آن ۵۵۰۰ هارس پاور بوده و ۸۰۰۰ تن بار را بطول ۱-۶ کیلو متر حمل میکند. سرعت در حال حرکت و در حال برك گوفتن تحت ۸-۱ گر ام میباشد.

قرار است واکتی که بصوب کره ماه پرتاب نمایند و وزن آن

به ۵۴۰۰ تن بالغ میشود از روی همین ایستگاه صورت خواهد گرفت.

جدید ترین موتور انگلیسی.

۱- در نندارتون موتور لندن که بتاريخ ۲۰ اکتوبر امسال افتتاح شد يك نوع موتور جدیدی هم نظر ها را بخود جلب کرد که در تاریخ چند سال اخیر کاملاً بی سابقه بود.

مردم انگلستان بعد از آرامش اعتصابات آغاز سال کارگران که بعلت تغییر تخنیکي برخی از فابریکه های موتور سازی رونما گردید انتظار داشتند که باید کاپی موتور ام جی (ب) سپورتي فرانسه را به عنوان يك محصول انگلیسی در نندارتون مشاهده کنند اما خلاف انتظار شان يك موتور چهارسلندره که ماشینش با ۸-۱ لیتر دارای ۹۵ قدرت اسب بوده و در يك دقیقه به ۵۵۰۰ بار می چرخد و در يك ساعت ۱۶۰ کیلو متر سرعت دارد با فورم جدیدی در نندارتون جلوه نمائی کرده.

ناقدین تخنیکي لندن وجود چنین موتوری در تاریخ موتور سازی انگلستان بیسابقه خوانده و آنرا فوق العاده اقتصادی میدانند.

اولین مودل موتور ها ی ۱۹۶۶ امریکا :-

جنرال موتور طبق پلان تولیدی که داشت هفته گذشته نخستین مودل موتور های ۱۹۶۶ خویش را از نوع (بوتیک ریویرا) ساخت که این موتور هم از نظر ساختمان داخلی و هم از نگاه خارجی يك سلسله تعديلات و تعبیه آلات بعمل آمده است.

برق هاوسیسیمتم تهیه آن در نوع خود بی نظیر بوده و در طول آن

لورکو موتیف دیزلی آن نهایت مفیدو مؤثر میباشد .

در قسمت عقب موتر عراده ای نیز تعبیه و ملحق گردیده که دارای قدرت تحملی ۲ ضرب ۲۰ تن است .

سریع السیرترین قطار جهان .

اخیراً کشور جاپان دارای یک نوع قطار جدید شده است که از لحاظ سرعت بی سابقه میباشد این قطار هم اکنون در بین اوساکا و توکیو حرکت کرده از نظر دکیوراسیون نیز کاملاً نو و تازه میباشد زیرا قسمت داخل آن مانند طیاره از چهار ردیف چوکی ها پر شده و به علت سرعت زیاد مسافران مجبور میشوند تا خود را بکمر بند چوکی ببندند . سرعت این قطار ۱۵۲ میل فی ساعت میباشد .

دستگاه راهنمای قطار اتومات نیز میباشد یعنی بر علاوه وجود ریدور یک دستگاه اتومات نیز در آن تعبیه گردیده است و میتواند قطار را متوقف سازد و یا از سرعت آن بکاهد .

- تایپ ریکارد و جدید بکسی .

مهندسین تخنیکی مسکو یک نوع تایپ ریکارد جدیدی را بنام (یاثوزا ، ۲۰) اختراع نموده اند که در بکس های دفتری قابل انتقال میباشد . وزن این ضبط الصوت فقط ۴ کیلو گرام است .

صدای صاف آن میتواند اصوات تمام آلات موسیقی را بدون تغییر و تکان برساند قیته فریکونس های تقویت کننده آن با سرعت ۵-۹ سانتی متر فی ثانیه از ۵۰ تا ۱۵ هزار میکا هرس میباشد لودسپیکر بسیار عالی آن با وجود ابعاد کم آن بم و گوشنواز است یاثوزا فاقد گروپهای الکترونی میباشد تقویت

افزوده شده ، دروازه های آن دو عدد آئینه عقب دیدش طرز جدیدی است که از نظر رهنمایی در یور در قسمت کنترل عقب موتر نهایت کمک میکند .

جنرال موتر در نظر دارد که این مدل را در نندار تون خزانیه به نمایش بگذارند و لا اقل اگر ممکن شود از طریق «استعلامیه ها نظر مردم را در زمینه معلوم کند» .

- جدیدترین آله تسطیح جنگلها :

جدید ترین آله که در تسطیح جنگلها مخصوصاً تابستان های ایتالیا مورد استفاده قرار گرفته آله جدیدی است که در (پروگرام بستر) ساخته شد و توسط یک نفر هدایت شده میتواند این ماشین که در عین حال تسطیح جنگلها و خیشاوه های عمده را انجام میدهد قادر است تا قلبه و جویه سازی اراضی را نیز اجراء کند و بالخصوص در تاکستان های ایتالیا این ماشین جدید زمینه بهره برداری بیشتر و متنوع را فراهم آورده است . چنانکه متخصصین زراعتی و تخنیکدان مربوطه ارتقای سویه بهره برداری را نظر به سالیان گذشته تا ۲۵ فیصد می سنجدند .

* بزرگترین مو تر کشنده اروپا .

یکی از فابریکه های مو تر سازی جمهوریت اتحادی آلمان در این اواخر موفق شده است که یک نوع مو تر جدید را تولید نماید که دارای ماشین کشنده بی سابقه ای بوده و از نظر قدرت کشش خویش از بزرگترین مو تر های کشنده اروپا میباشد .

ستیم تبرد (سرد کننده) که از قسمت خلفی اطلاق در یور تعبیه شده است برای سرد ساختن

کننده های آن روی ۱۴ ترانزیستور
 و چند دیو د موتاز شده اند .

فعالیت آن منحصر به همان دو
 کیلو متر میباشد .

کشف يك نوع سمارق و حشی جدید .

مقامات علمی و تحقیقاتی باغ
 وحش فرانکفورت در هفته گذشته
 موفق به کشف یک نوع جدید و کاملاً

بخشند .
 کشتی ذروی «سالیمن بولیوار»
 در واقع سی و یکمین کشتی ذروی

تحت البحری اضلاع متحده امریکا
 است که در این اواخر اختراع و
 تجهیز شده و بنام «سالیمن بولیوار»

بی سابقه سمارق وحشی شده و
 مطالعات خویش را پیرامون آن
 آغاز نموده اند این سمارق که

یکی از آزادی خواهان قرن ۱۹ ،
 امریکای جنوبی مسمی گردیده
 است .

چهار پوند وزن و سی سانتی متر
 بلندی دارد از جنگلات تاونوس
 بدست آمده و ممکن است مواد

این کشتی با راکت های ۳ که
 ساحه تأثیر ۳۶۰۰ کیلومتری را

غذائی کافی که سایر نباتات این فامیل دارد باشد به هر حال کشف

داشته و از تحت آب و یا سطح
 آب آتشی نموده میتواند مجهز می
 باشد .

این سمارق صفحه جدیدی را در
 تحقیقات منابع غذائی نباتی می
 کشاید .

از اختراعات تخنیکي

در اواخر تابستان امسال در زمرة

تيلفون جديدى كه بكمك ۱ شعه آفتاب مخابره ميكند .

اختراعات مفید تخنیکي انجنييران و
 تخنيكران انگليسى قايق كوچكى

در نندارتون وسايل مخابراتي
 كيلبرگ يك نوع تيلفون جديد و

هم شامل بود كه با مصرف كم
 برای هوا خوری فامیل ها و سیر

بی سابقه به نمایش گذارده شده
 بود كه تا فاصله دو كيلو متر به

شان در دریا ها از چند پارچه چوب
 و يك موتور اتومات ساخته شده
 است .

كمك اشعه آفتاب و يا اشعه ماورای
 بنفش ميتوانست عملیة عادى مخابره

نخستين شخصى كه به اختراع

را انجام دهد . اين تيلفون جديد
 همان طوريكه در نوع خود بسی

آن مؤفق شده او يك ميز كه سینه
 اطاق غذا خوری را بشکل وارونه

سابقه میباشد نهایت ساده و قابل
 انتقال است ولی تا هنوز ساحه

گذاشت و در دو کنج آن يك موتور قایق های معمولی را نصب کرد و با اندکی ترمیم درز های تخته های آن قایقی را اختراع نمود که سرعت اصفری آن ۳۰ کیلو متر فی ساعت بود .

ناقدین تخنیکي این اختراع کوچک را نهایت مهم و مفید و ارزان خوانده اند .

ساحه کوانتی جدید

باساس نظریه پروفیسر انگلیسی پاول ، ادریان ، دیراس برنده جایزه نوبل تیوری کوانتم که چهل سال پیش از طرف شرودینگر و هیزن برکراشتشاریافته بود تاکنون طریق غلطی را پیموده است . طوری که تا اکنون مطالعه گردیده است نظریات شرودینگر و هیزن برکر قیمت های مساوی را دارا نیستند .

دیراس کشف کرد که نمونه های ظاهری نظریه هیزن برگز توافق اساسی تری دارا است و دیراس از روی همین نظریه ساحه کوانتی جدید را در دو سال اخیر توسعه بخشیده است .

داوید الفار و سکویروس که شصت و هشت سال عمر دارد به امتداد کار های هنری و یگوریورا مشهور ترین رسام فقید مدرن مکسیکوئی رسام آبدیه ای را به ۴۰۰۰ متر مربع مساحت دارد مساحت دارد شروع میکنند .

وی در این تصویر خود میخواهد نحوه انکشاف مردم جهان را مطابق دوره های تاریخی نمایش دهد . تحت راهنمایی اوبیچیت یک استاد ، هفت نفر دیگر هم مشغول فعالیت و کار هستند .

توربین های عظیم و بی نظیر !
در توربین عظیم و بی نظیری که هر يك قدرت تولید ۲۸۰۰۰۰ کیلووات برق را دارد از جمله اختراعات جدید تخنیکي است که در این اواخر در جمهوریت اتحادی آلمان بکار انداخته شد مصرف خالص هر يك آن بیش از يك ملیون مارک آلمانی بوده و طول آن ۴۳-۵ متر و ثقلت آن ۱۶۰۰ تن میباشد ظرفیت پمپ گاز آن

در هر ساعت ۱۶۵۰ تن است که این مقدار گاز در ظرف يك سال از يك ملیون تن زغال سنگ و یا از ۶۷۰۰۰۰ تن تیل قابل سوخت استحصال شده میتواند . دستگاه پاك کاری توربین های مذکور اتوماتی بوده و به سرعت زایدالوصفی قادر به پاك کردن لوله های آنهاست انجنیران مربوطه عقیده دارند که اكمال این توربین ها قدم جدیدی در راه اعمار توربین های اتومیک میباشد .

آله که چارمغز را جمع آوری میکند!
يك انجنیر محقق و متجسس زراعتی موفق شده که يك آله شور و جنبش دهنده درخت (تری شیگرخ) را در یونیورستی کالیفورنیا به معرض نمایش قرار دهد آله مذکور برای جمع آوری چارمغز میباشد يك حبه سامان الکترونی این آله بالای موتور ترك حمل بوده و ما بقی آن در یونیورستی بمنظور انکشاف و تسریع عمل در امر فوق زراعتی تحت تدقیق بوده تا بتواند ازین رهگذر در امور زراعتی اصلاح متحده امریکا تسهیلات زیاد تر فراهم گردد .

آله جدید يکه به کوران مادر زاد کمک ميکنند !

ازين به به بعد کور ها عصاکشي يک ديگر نخواهند شد .

اخيراً در امريکا مرکز جديدي برای کور ها تاسيس شده است که در آن انواع مختلف وسايل جديدي که برای کمک به نابينايان اختراع شده مورد آزمون و تجربه قرار ميگيرد تا افراد کور و حتي کرها با استفاده ازين وسايل **زندگی طبيعي خود را ادامه دهند** و کمتر متکی به افراد چشم دار شوند و **يا عصاکشي يک د يگر** گردند .

از جمله وسايلي که اخيراً دراين قسمت مورد آزمون قرار گرفت يک وسيله راهنمائي است که شخص کور در دست ميگيرد تا با

هدايت آن بدون آنکه براست ياجب منحرف گردد مستقيماً راه خود را پيابد . علاوه بر اين يک ماشين تايپ سريع الفباي مخصوص کوران

(بريل) نيز مورد آزمون قرار گرفته است که از هر جهت کار

نابينايان را در مورد نامه نگاري و مکاتبه و غيره آسان مي سازد .

جان دويرس مدير عامل مرکز مزبور اخيراً اظهار داشت :- که

اختراعات مفيد و اختراعات ارزنده اي برای کمک به کوران عرضه مي شود ولي اغلب چون وسايل و

لوازم کافي جهت آزمون موجود نيست بدور افکنده ميشود . به

همين علت مؤسسه جديد ارزيايي و اختراع وسايل کمکي حسي در مؤسسه تخنيکي مساجوست شهر

کمبريج ايالت مساجوستس و با همکاري پنج پوهنتون مهم امريکا

و موسسات عام المنفعه آنکشور برای نابينايان و همچنين مؤسسه ملي صحي امريکا تاسيسي گرديده

است آله راهنمائي کوران که به تازگي مورد آزمون قرار گرفت بقدر يک قطي معمولي سگرت است

که به آساني ميتوان آنرا بين شست و انگشت سبابه دست راست جای داد .

بطري مخصوص اين آله داراي يک بر آمدگي است تا شخص آنرا در

دست دارد و از راه خود بطرف چپ منحرف گردد به شست و اگر

طرف راست انحراف حاصل نمود به انگشت سبابه آن فشار وارد آيد .

اين آله داراي تخنيک بيچيده

است که طرز کار آن شباهت به سيستم راکت هاي هدايت شونده

دارد . وسايلي که در اين مرکز توسط نابينايان مورد آزمون قرار

ميگيرد دوباره بمرکز مزبور مسترد ميشود و در ضمن توصيه هايي

نيز برای تکميل پروگرام کار و اصلاح آن به عمل مي آيد .

امریکائی در شهر دالاس ایالت
تکزاس اختراع شده و مصارف
بسیاری را برداشته است .
از این دستگاه میتوان برای حراست
کارخانه جات صنعتی ، ذخیره ها ،
و غیره استفاده کرد و افراد یا
دستجانی را که در روی زمین و

پل و درون غار و تونل و حتی در
رودخانه در حال شنا هستند .
تشخیص داد .

دستگاه مورد بحث بر اساس موج
یابی در زلزله یا به عبارت دیگر

به تقلید از کار سرخ پوستان
امریکائی که سالها قبل با گذاردن
گوش خود بزمین میتوانستند ،

حرکات دشمن خود و جهت حرکت
اورا بدقت تشخیص دهند .
ساخته شده است . وسیله مزبور

شامل يك دستگاه كنترول است
که مورد استفاده عامل آن قرار
میگیرد این دستگاه با سیمی به يك

زلزله سنج مخصوص متصل است
که میتوان آنرا در فاصله يك میلی
محل مراقبت قرار داد دستگاه

کنترول قابل حمل است و وزن
آن ۳۱۶ کیلوگرام می باشد و

دارای سیخکی بطول ۸ - ۱۰ برای
فرو کردن بزمین ، متصدی این

دستگاه با کمی تمرین میتواند منع
خطر و علایم و جهاتی را که
دستگاه کنترول نشان میدهد و
حتی صولت طبیعی را که احیاناً
ممکن است برای دستگاه مزبور
پارازیت تولید کند تشخیص دهد.

آزمونهای لباس مسافران کره
ماه!

با وجودیکه هنوز تاریخ قطعی
فرستادن انسان به کره ماه تعیین
نشده است ولی اژهام اکنون مراکز
فضانوردی ممالک مترقی در نظر
و عمر به فکر تدارك آن هستند .

چنانچه ناسا مؤسسه ملی فضانوردی
اضلاع متحده امریکا چند طرح

لباس مسافران کره ماه را تکمیل
نموده و به آزمون آنها پرداخته

است . لباس مسافران ماه شبیه
البسه فضانوردان است ولی در

برخی قسمت ها دارای تجهیزات
بیشتری میباشد .

دستگاه جدید اختراع که جهت
حرکت و صدای گامهای شمارا از
فاصله دور تشخیص میدهد:-

اخیراً دستگاه الکترونیکی دقیق
و عجیبی در امریکا اختراع کرده
اند که با استفاده از آن میتوان
صدای گام و یا جهت حرکت
متخلفین یا افراد فضولی را که
در اماکن و نقاط ممنوعه در حرکت
هستند تشخیص داد .

دستگاه مزبور بقدری حساس
است که اگر کسی بیصدا در کمین
گاهی در حال خزیدن باشد محل و
جهت حرکت او را تعیین میکند .

این دستگاه حتی میتواند اصواتی
را که تشخیص آن خارج از حدود
شنوایی انسان است تعیین و ثبت
کند .

دستگاه مزبور توسط يك شرکت

برندمان جوانز مطبوعاتی سال ۱۳۷۷

مبلغ به افغانی	نوع جاژه	اسم
بیست هزار	جاژه درجه دوم پیر روشا ن به پښتو	بناغلی محمد رحیم البام
پانزده هزار	جاژه درجه دوم پیر روشان به پښتو	بناغلی محمد ابراهیم عطائی
بیست هزار	جاژه درجه اول پیر روشان به پښتو	بناغلی مایل هروی
سه هزار	جاژه درجه دوم رحمن بابا به پښتو	بناغلی عبدالروف قتیل
پنجهزار	جاژه درجه اول رحمن بابا به پښتو	بناغلی ناصر طهروی
پنجهزار	جاژه درجه دوم رحمن بابا به پښتو	بناغلی اسدالله حبیب
سه هزار	جاژه درجه دوم پیر روشان به پښتو	بناغلی سراج الدین وهاج
یکهزار	جاژه تشویقی به پښتو	بناغلی عبدالعظیم ساهی
یکهزار	جاژه تشویقی به دری	بناغلی توفیق
سه هزار	جاژه تشویقی به دری	بناغلی محمد رازق فانی
یکهزار	جاژه تشویقی به دری	بناغلی عبدالحنی آرین پور
یکهزار	جاژه تشویقی به دری	بناغلی محمد ناصر نصیب
دو هزار	جاژه درجه اول خطاطی	بناغلی سید حمایت الله حسینی
	زوی بریس او بر م (منظوم)	
	جوبیار	
	ارمغان جوانی منظوم	
	نہال (منظوم)	
	ازهار کهرسار (منظوم)	
	خط نستعلیق	
	تحفه	
	سپید اندام	
	شعله بلخ (منظوم)	
	شرح حال آثار میر حسینی غوری	
	هروی ارمان	

افغاني	يکټيم هزار	جائزة اول هيکل تراشي	خط نستعليق	بشاغلي محمد موسی
سه هزار افغاني	سه هزار افغاني	جائزة درجه دوم خطاطي	شکل متحرک	بشاغلي عبدالخالق قیوم زاده
پنج هزار افغاني	پنج هزار افغاني	جائزة درجه اول رسامي	رسم (رقاصه ها)	پيغله ناهيد اعتيادي
سه هزار افغاني	سه هزار افغاني	جائزة درجه دوم نقاشي	میناتور (حاشیه کتاب)	بشاغلي روحاني
پنج هزار افغاني	پنج هزار افغاني	جائزة درجه دوم کار دستي	قلمدان	بشاغلي محمد حسن نقاش
يکټيم هزار افغاني	يکټيم هزار افغاني	جائزة عکس اخباري سال	عکس اخباري پښتالي صدراعظم	بشاغلي سوزن ام تلوار
يک هزار افغاني	يک هزار افغاني	جائزة عکس مستند سال	نر پور هيتون	بشاغلي وفا جوی
يک هزار افغاني	يک هزار افغاني	جائزة عکس فائيزي سال	عکس مستند (شور کپه ونو کابل)	بشاغلي اميري
دو هزار افغاني	دو هزار افغاني	جائزة نطائي پښتو	فائيزي (عکس در پشقالپ)	بشاغلي محمد قدیر فهميم
دو هزار افغاني	دو هزار افغاني	جائزة نطائي پښتو		بشاغلي دوکتور حسن شيرزي
دو هزار افغاني	دو هزار افغاني	جائزة نطائي دري		ميرمن لطيفه کبير سراج
دو هزار افغاني	دو هزار افغاني	جائزة نطائي دري		بشاغلي محمد کریم روهينا
دو هزار افغاني	دو هزار افغاني	جائزة درجه دوم هنري	رادیو افغانستان	بشاغلي غلام سرور ارمونيه نواز
دو هزار افغاني	دو هزار افغاني	جائزة درجه دوم هنري	رادیو افغانستان	بشاغلي محمد دين زاخيل نوازنده
دو هزار افغاني	دو هزار افغاني	جائزة درجه دوم هنري	پښتو نوازنده رادیو	بشاغلي فضل مومل
پنج هزار افغاني	پنج هزار افغاني	جائزة فوق العاده تمثيل	تياتر هنري کابل	بشاغلي عبدالقيوم بيسند مثل
دو هزار افغاني	دو هزار افغاني	جائزة درجه دوم تمثيل	کابل	پيغله فاطمه منته تياتر هنري
دو هزار افغاني	دو هزار افغاني	جائزة درجه دوم تمثيل	کابل	بشاغلي ميا احمدی مثل تياتر
		اعطاء لقب استادي سرايندي	هنري کابل	بشاغلي نعتو

بناغلی رحیم بخش	اعطاء لقب استادی سرایندگی
بناغلی دری لوگری	اعطاء لقب استادی سرایندگی
بناغلی یعقوب قاسمی	اعطاء لقب استادی سرایندگی
بناغلی شیدا (غلام دستگیر)	اعطاء لقب استادی سرایندگی
بناغلی فقیر حسن	اعطاء لقب استادی (نوازندگی)
بناغلی غلام نبی	اعطاء لقب استادی (نوازندگی)
بناغلی استاد نبی گل سراینده	مدال هنر
بناغلی کریم دوتار نواز رادیو افغانستان	مدال هنر
محترمه صائمه مقصودی مثله رادیو افغانستان	مدال هنر
بناغلی فقیر محمد ننگیالی هنرمند رادیو افغانستان	مدال هنر
بناغلی رفیق صادق مثل ثیاثر هنری کابل	مدال هنر
نوت: - جایزه سید جمال الدین که برای ترجمه اختصاص داده شد مدال	جائی را درجوائز مطبوعاتی ۱۳۴۴ بخود نگرفت.

معلومات مفیده

جایزه نوبل چگونه جایزه‌ئی بوده و الفرید نوبل کیست؟

این جایزه از طرف يك کمیسیون پنج نفری پارلمان ناروی انتخاب میگردد و مخصوصاً این جایزه به کسی داده میشود که از نگاه تأمین صلح جهانی مصدر خدمت قیمته‌داری شده باشد.

این جوایز که مجموع مبالغ آن تا به ۹۰۰۰۰۰۰۰ دالر میرسد طی مراسم باشکوهی، از طرف پادشاه سویدن به آنانی توزیع میشود، که از طرف مقامات مذکور مستحق شناخته شده‌اند. اما جایزه صلح جهانی را پادشاه ناروی در مجلس شورای ملی آن کشور ضمن مراسم خاصی به شخص منتخب اعطاء میکند.

الفرید نوبل کیست و چه کرد؟

الفرید برنهارد نوبل (۱۸۳۳-۱۸۹۶) مخترع معروف دینامیت و بالیستیت که امروز اسمش را در طلیعه شخصیت‌های ممتاز علم و ادب و خادمین انکشاف علوم میخوانیم فرزند آمانوئیل نوبل مهندس متفکر و با استعداد بوده و تخیل قوی، هوش سرشار و قدرت ابتکار را از او بارث گرفت. مادرش کارولینا آندریت هنرمند شایسته‌ئی بود ولی تولدی الفرید هنگامی صورت گرفت که وضع اقتصادی آنها خوب نبود، و بنا براین پدرش تصمیم گرفت تا برای جبران ورشکست خویش عازم سنت پترزبورگ شود. وی در آنجا مورد توجه زار روسیه قرار گرفت و در انجام امور خویش موفقیت‌های بی‌سابقه‌ای را حایز شد.

جایزه نوبل که از معروفترین و بزرگترین جوایز معمول جهانست از ابتکارات الفرید برنهارد نوبل مخترع، ادیب و کیمیدان شهیر سویدنی میباشد. الفرید نوبل در وصیتنامه تاریخی ۲۷ نوامبر سال ۱۸۹۵ درست یکسال قبل از درگذشت خویش بکمال صراحت قید نمود که ۳۱ ملیون کرون سویدنی ثروت او باید بصورت سرمایه‌ای سرمایه گذاری شود که مفاد آن هر ساله بشکل جوایزی در بین آنانی که در رشته‌های ادبیات، طب فزیولوژی، کیمیا، فزیک و صلح جهانی مصدر خدمات قابل ذکر و مؤثری شوند توزیع گردد. وی علاوه‌تاً تصریح نموده است که این جوایز بتمام افراد شایسته بشریت بدون تبعیض تعلق بگیرد. این جوایز پنجگانه نوبل حسب ذیل توسط مقامات مربوط تثبیت میشود.

۱- جایزه ادبیات :- از طرف اکادمی ادبیات سویدن به بهترین اثر ادبی که از نظر ایدئال سوژه و اسلوب نگارش بینظیر باشد داده میشود.

۲ و ۳- جایزه فزیک و جایزه کیمیا :- این دو جایزه را اکادمی علوم سویدن بدانشمندان میدهند که از نظر فعالیت علمی مصدر خدمت فوق العاده‌ئی شده باشند.

۴- جایزه طب و فزیولوژی :- برنده این جایزه از طرف پوهنهی طب ستاکهلم برگزیده میشود.

۵- جایزه صلح جهانی :- برنده

وجدان روبرو بود و هر لحظه روح او آزاده تر میشد و نشاطش دستخوش نازامی میگردد و برای **فرار از عذاب وجدان طریق سفر را** به کشور های آلمان ، اتریش ، ایتالیا ، انگلستان و آمریکا برگزید اما توقف های طولانی و کوتاه وی در این ممانک مانع آن نشد که غم نهانی او باعث مریضی روحی و مالیخولیائی اش نشود لاجرم در پناه بدبینی و نفرت از همه چیز و حتی شخصیت و وجود خود گریزان بود ، آرام نداشت و هرگز فامیلی تشکیل نداد . او که در آغاز جوانی دختر زیبایی را دیوانه

وار میپرستید در این آوان عشق و معشوقه را فراموش نمود و هرگز برای او شعری نگفت .

آلفرید نوبل پس از مسافرت ها و گریز از شهر و دیار خویشی در

سال ۱۸۹۴ بمسقط الرس خویش (اسکونه) بازگشت و یکسال بعد بمنظور کسب آرامش روحی و

وصیت نامه معروف خویش را امضاء نمود و جایزه نوبل را ایجاد کرد و اینک این جایزه در طول ۶۵

سال توزیع خویش مصدر خدمات قابل ذکری در راه انکشاف علوم و ادب جهانی و صلح گیتی شده

است . در ذیل برندگان جوایز پنجگانه نوبل را با ملیت شان از آغاز سال توزیع (۱۹۰۱) تا سال

۱۹۶۵ معرفی میکنیم امید است مفید واقع گردد :-

با وجودیکه الفرید بیش از چند سال بتحصیل اشتغال نورزید با آنهم در سن ۲۱ سالگی کیمیادان خوبی بود و بالسنه و ادبیات فرانسوی ، انگلیسی ، آلمانی و روسی معلومات و تسلط کافی داشت و در لسان مادری خویش شاعر و ادیب شمرده میشد .

وی بعنوان خلف الصدق پدر ، راهپرا که آمانوئیل نوبل برای دریافت ماده منفجره پیمود تعقیب کرد و سر انجام نه تنها باختراع دینا میت موفق شد بلکه طرق جدید و مواد نوینی را جهت نگهداری و عدم انفلاق آن دریافت نمود و

بالاخره در سال ۱۸۷۵ دوازه اختراع مهم را بنام او ثبت نمودند و در کمال شهرتش رسانیدند و

در همین هنگام هیچکس میزان واقعی ثروت مادی الفرید نوبل را نمیدانست .

گرچه موارد بکار بردن اختراع او در حفر کانال ها و تسطیح سرکها روز افزون بود ولی عده ای

از فابریکات سلاح سازی این اختراع او را بحیث نابود کننده ترین ماده جنگی در سلاح بکار بردند و اذین اختراع نوبل که می بایست برای

رفاه بشریت استفاده میشد ، به منظور جنگ و خونریزی از آن استفاده به عمل آمد .

این امر بر روحیه الفرید نوبل تاثیر ناگواری نمود و همیشه با کابوس وحشت ناکی از نارضائی

در رشته ادبیات	
سال	اسم گیرنده
۱۹۰۱	رنه سولی پرودوم
۱۹۰۲	تیودور مومن
۱۹۰۳	بیوستیرن بیورنسون
۱۹۰۴	اف مسترال
	وجی ایچیکرای
۱۹۰۵	هنریک زینکیویچ
۱۹۰۶	گیوسی کوردوکی
۱۹۰۷	ریود یارد کیپلینگ
۱۹۰۸	رودولف آو کین
۱۹۰۹	سلمالا گرلوف
۱۹۱۰	پاول هسی
۱۹۱۱	موریس میترلینگ
۱۹۱۲	گیر هارت هاو پتمن
۱۹۱۳	رابند رانات تاگور
۱۹۱۴	کسی حایز نشد
۱۹۱۵	رومان رولاند
۱۹۱۶	ورنرفون هایدنشتام
۱۹۱۷	کاگیلیر وپ و اچ پنتوپیدان
۱۹۱۸	کس حایز جایزه نشد
۱۹۱۹	کارل شپیت تیلر
۱۹۲۰	کنوت هامسون
۱۹۲۱	اناتول فرانس
۱۹۲۲	جاستنوپینا ونته
۱۹۲۳	ویلیام ثیاتا
۱۹۲۴	ولادیسلاوریمونت
۱۹۲۵	جورج برناردشاو
۱۹۲۶	گرازیادلیدا
۱۹۲۷	هنری برگسون
۱۹۲۸	زیگرید یوند سیت
۱۹۲۹	توماس من
۱۹۳۰	سینکلیر لیوس
۱۹۳۱	ایریک کارل فیلد
۱۹۳۲	جان گلاس ورتی
۱۹۳۳	یوان بیونین (متولد روسیه)
۱۹۳۴	لیوئیگی پیرا ندلو
۱۹۳۵	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۳۶	ایوجن اونیل
۱۹۳۷	روژه مارتین گراد
ملیت گیرنده	
فرانسوی	
آلمانی	
نارویژی	
فرانسوی	
هسپانیائی	
پولندی	
ایتالیائی	
انگلیسی	
آلمانی	
سوئدنی	
آلمانی	
بلژیکی	
آلمانی	
هندی	
فرانسوی	
سوئدنی	
دنمارکی	
سوئسی	
نارویژی	
فرانسوی	
هسپانیائی	
آیرلندی	
پولندی	
انگلیسی	
ایتالیائی	
فرانسوی	
نارویژی	
آلمانی	
امریکائی	
سوئدنی	
انگلیسی	
فرانسوی	
ایتالیائی	
امریکائی	
فرانسوی	

سمان	اسم گیرنده	ملیت گیرنده
۱۹۳۸	پیرل بک	امریکائی
۱۹۳۹	فرانس ایمل سیلا تیا	فنلندی
نوت: — برای سالهای ۱۹۴۰ و ۱۹۴۱ و ۱۹۴۲ جوایز توزیع نشد		
۱۹۴۳	کسی حایز جایزه نشد	
۱۹۴۴	یوحنایینزن	دنمارکی
۱۹۴۵	گابریلا مسترال	
	(لیوسیلا گودوی بی الکایاگا)	چیلی
۱۹۴۶	هرمن هسه (متولد آلمان)	سوئسی
۱۹۴۷	اندره ژید	فرانسوی
۱۹۴۸	توماس ایلپوت (متولد امریکا)	انگلیسی
۱۹۴۹	ویلیام فاولکنر	امریکائی
۱۹۵۰	برتراند راسل	انگلیسی
۱۹۵۱	پرلاگر کویت	سوئدنی
۱۹۵۲	فرانسوا موریاک	فرانسوی
۱۹۵۳	وینستون چرچیل	انگلیسی
۱۹۵۴	ارنست همینگوی	امریکائی
۱۹۵۵	هالدور کلیان لاکسنیس	آیسلندی
۱۹۵۶	ژوان رومان ژیمانیتس	
	(متولد هسپانیا)	پورنوریکو
۱۹۵۷	البر کامو	فرانسوی
۱۹۵۸	بوریس پا سترناک (که جایزه را نپذیرفت)	شوروی
۱۹۵۹	سالوا تورکوا سیمو دو	ایتالوی
۱۹۶۰	الکسی لازه (ژان پر)	فرانسوی
۱۹۶۱	ایواندریک	یوگوسلاویائی
۱۹۶۲	جان شتاین بک	امریکائی
۱۹۶۳	گیو گوس سفیر یادیس	یونانی
۱۹۶۴	ژان پل سارتر (که جایزه را فرانسوی نپذیرفت)	
۱۹۶۵	میخائیل الکساند	شوروی
	وویچ شولوخوف	

در رشته فزیک		
سال	اسم گیرنده	ملیت گیرنده
۱۹۰۱	ویلهلم رونتگن	آلمانی
۱۹۰۲	اچ آلورنتس و پی زیمان	هالندی
۱۹۰۳	هنری بیکوریل و پیر وماري	فرانسوی
	کوری (سوله پولنه)	انگلیسی
۱۹۰۴	لورد راولی	آلمانی
۱۹۰۵	فلیپ لینارد	انگلیسی
۱۹۰۶	جوزف تامسن	امریکائی
۱۹۰۷	البرت میکلسن	فرانسوی
۱۹۰۸	ژبریل لیپمن	ایتالیوی
۱۹۰۹	گیو گلیلمو مارکونی	آلمانی
	فریدریناند براون	هالندی
۱۹۱۰	یوحنائوان دیروالز	آلمانی
۱۹۱۱	ویلهلم وین	هالندی
۱۹۱۲	گوستاف دالین	سوئدی
۱۹۱۳	کامیرلینک اوئیس	آلمانی
۱۹۱۴	ام فن لاوله	انگلیسی
۱۹۱۵	دبلیواچ براچو و دبلیوال براچ	انگلیسی
۱۹۱۶	کسی حایز نشد	
۱۹۱۷	چارلز جی بارکیا	انگلیسی
۱۹۱۸	ماکس پلانک	آلمانی
۱۹۱۹	یوحن شتارک	آلمانی
۱۹۲۰	سی. گیلوم	سوئسی
۱۹۲۱	آلبرت اینشتاین	آلمانی
۱۹۲۲	نیلز بوهر	دنمارکی
۱۹۲۳	روبرت میلیکان	انگلیسی
۱۹۲۴	کارل زیگبان	سوئدنی
۱۹۲۵	یامیز فرانک و گوستاف	آلمانی
	هیرتس	
۱۹۲۶	ژان پیرین	فرانسوی
۱۹۲۷	آرتو کامپتون	امریکائی
	وچازتی آرویلسن	امریکائی
۱۹۲۸	اوین ریچاردسن	انگلیسی
۱۹۲۹	پرنس لوئی بروژیل	فرانسوی
۱۹۳۰	سرچاند ریستخارارامانا	هندی
۱۹۳۱	کسی حایز نشد	
۱۹۳۲	ورنر هایزنبرگ	آلمانی
۱۹۳۳	پی آم دیراک	انگلیسی
	واروین شرودینگر	اتریشی

- ۱۹۳۴ کسی حایز نشد
 ۱۹۳۵ جیمز چاویک
 ۱۹۳۶ کارل اندرسن
 ویکتور فیس
 ۱۹۳۷ کلینتون دویسون
 و جی بی تامسن
 ۱۹۳۸ انریکو فرمی
 ۱۹۳۹ ای اولورنس
 نوت :- برای سالهای ۱۹۴۰ - و ۱۹۴۲ جوایز توزیع نشد
- ۱۹۴۳ اتوشتیرن
 ۱۹۴۴ ایسادر اسحق رابی
 ۱۹۴۵ ولفگانگ پاول
 ۱۹۴۶ پرشی بریجمان
 ۱۹۴۷ سرا دوارد اپلیتون
 ۱۹۴۷ پاتریک ام اس بلاکیت
 ۱۹۴۹ هیدیکی یوکاوا
 ۱۹۵۰ سیسل فرانک پاول
 ۱۹۵۱ سر جان کاکیروفت
 ارنست سالتون
 ۱۹۵۲ فلیکس بلو چ
 وادوارد میلز پرسیل
 ۱۹۵۳ فریتس زرنیک
 ۱۹۵۴ ماکس بوری (آلمانی الاصل)
 ووالتر بوث
 ۱۹۵۵ پولیکراپ کوش
 وویلیس لامب
 ۱۹۵۶ ویلیام شوکلی ووالتر براتاین
 و جان باردین
 ۱۹۵۷ چن نینگ یانگ
 و تسونگ داوولی
 ۱۹۵۸ پاول جیرینیکوف - ایگور تام
 وایلیا فرانک
 ۱۹۵۹ ایمیلوزیگر (متولد ایتالیا)
 و اوین چمبیر لین
 ۱۹۶۰ دونالد گلازر
 ۱۹۶۱ روبرت هوف شتاقترو
 رودلف موس باور
- انگلیسی
 امریکائی
 انگلیسی
 انگلیسی
 امریکائی
 ایتالوی
 امریکائی
 امریکائی
 امریکائی
 امریکائی
 اتریشی
 امریکائی
 انگلیسی
 انگلیسی
 جاپانی
 انگلیسی
 انگلیسی
 آیرلندی
 امریکائی
 هالندی
 انگلیسی
 آلمانی
 امریکائی
 امریکائی
 چینائی
 فرانسوی
 امریکائی
 امریکائی
 امریکائی
 آلمانی

لیو داویدوویچ لاندائو	۱۹۶۲	شوروی
ایوجن وایگنر (متولد هنگری)	۱۹۶۳	امریکائی
ماریا کوپرت مایر و هانس یانسن		امریکائی و آلمانی
چالز ترنز	۱۹۶۴	امریکائی
ونیکولای یازوف و الکساندر پروخورف		شوروی
شمینچیرو توموناگا	۱۹۶۵	جاپانی
وریچارد فیئین مان و جولیان شینگر		امریکائی
دورشته طب و فزیولوژی		
سال	اسم گیرنده	ملیت گیرنده
۱۹۰۱	ایمیل آفن بیهرینگ	آلمانی
۱۹۰۲	سرروئالدروس	انگلیسی
۱۹۰۳	نیلز آرفینزن	دنمارکی
۱۹۰۴	ایوان پاپیوف	روسی
۱۹۰۵	روبرت کوخ	آلمانی
۱۹۰۶	گولکی	ایتالوی
۱۹۰۷	شارل لویران و مونی کایال	فرانسوی
۱۹۰۸	پاول ایبرلش	آلمانی
	ومپچنیکوف (متولد روسیه)	فرانسوی
۱۹۰۹	تیودور کوخیر	سوئیسی
۱۹۱۰	البریش کوسل	آلمانی
۱۹۱۱	الکوار گولشتراند	سوئدی
۱۹۱۲	الکسیس کاریل (متولد فرانسه)	امریکائی
۱۹۱۳	شارل ریشه	فرانسوی
۱۹۱۴	آربارانی	اتریشی
۱۹۱۵	کسی حایز نشد	
۱۹۱۶	کسی حایز نشد	
۱۹۱۷	کسی حایز نشد	
۱۹۱۸	کسی حایز نشد	
۱۹۱۹	ژول بوردی	بلژیکی
۱۹۲۰	اکرو	دنمارکی
۱۹۲۱	کسی حایز نشد	
۱۹۲۲	آوی هیل	انگلیسی
	ومایر هو ف	آلمانی
۱۹۲۳	فرید ریک بانیتیک	
	وجان ما کلیمود	کانادائی
۱۹۲۴	ویلیم دینتهوین	هالندی
۱۹۲۵	کسی حایز نشد	دنمارکی
۱۹۲۶	یوحنافیبیگر	
۱۹۲۷	واگنر یاوریک	اتریشی

- ۱۹۲۸ شارل نیکول فرانسوی
۱۹۲۹ سرفریدریک هوپکینز انگلیسی
وکرستیان الیکمان
۱۹۳۰ کارل لند شتاینر (متولد هالندی
اتریش)
۱۹۳۱ اتو واربورگ آلمانی
۱۹۳۲ سر چارلز شیرینگتن
ای دی آدریان انگلیسی
۱۹۳۳ توماس مورگان امریکائی
۱۹۳۴ جی ویپل - جی مینوت وپی
مورفی امریکائی
۱۹۳۵ هانس شپی مان آلمان
۱۹۳۵ سر هنری دایل انگلیسی
واتو لوه اتریشی
۱۹۳۷ آلبرت فن زتسنت گیورگی مجارستانی
۱۹۳۸ کورنل هیومانس بلژیکی
۱۹۳۹ گیر هاردوماک (که از پذیرفتن
امتناع کرد) آلمانی
نوت:- برای سالهای ۱۹۴۰-۱۹۴۱ و ۱۹۴۲ جوایز توزیع نشد .
۱۹۴۳ ادوارد دوئیسی و هنریک دام امریکائی
۱۹۴۴ جوزف ارلانگر و اج گاسپر امریکائی
۱۹۴۵ سر الکساندر فلیمنگ و سر انگلیسی
هورد فلووری و ارنست بوریس چاین آلمانی
۱۹۴۶ هرمن موللیر امریکائی
۱۹۴۷ کارل واف گارتی تی گوری
(متولدین چکوسلواکیا)
امریکائی
برنارد و هوسای ارجنتائینی
۱۹۴۸ پاول موللیر سویسی
۱۹۴۹ والتر آر هس سویسی
۱۹۵۰ فلیپ هینچ و ادوارد کیندال پرتگالی
و آنتو نیو مو نیتن
و تادوئیس رایش شتاین امریکائی
۱۹۵۱ ماکس تایلر سویسی
۱۹۵۲ سیلمان واکس من (متولد افریقای جنوبی
اوکراین)
۱۹۵۳ فریتس لیپمان امریکائی
وهانس (هردو متولد آلمان) امریکائی
۱۹۵۴ توماس ویلر-فریدریک انگلیسی
روبنس و جان اندرس
۱۹۵۵ هیوگو تیورل امریکائی

- ۱۹۵۶ دیگنسن ریچارد ز-اندره
آلمانی
۱۹۵۷ دانیل بی فی (متولد سوئیس)
ایتالوی
۱۹۵۸ جورج بیدل - ادوارد تیتوم و
آمریکائی
۱۹۵۸ سیویر و اوچوا (متولد
هسپانیا) و آرتور کورنبرگ
آمریکائی
۱۹۶۰ سرماک فولاین برنیت
آسترالیائی
۱۹۶۱ گيورگ فون بیکسی (متولد
انگلیسی
مجارستان)
۱۹۶۲ فرانسیس گریک و موریس
آمریکائی
۱۹۶۳ آلان ال هیوجکین - اندریو
انگلیسی
۱۹۶۴ فیود لنین
آلمانی
وکنراد بلوخ
آمریکائی
در رشتهٔ کیمیا
سه نفر گیرنده

ملیت گیرنده

- سال
۱۹۰۱ جاکوبوس وانت هوف
هالندی
۱۹۰۲ ایمیل فیشر
آلمانی
۱۹۰۳ سوانته آرینیوس
سوئدنی
۱۹۰۴ سرویلیام رمسی
انگلیسی
۱۹۰۵ آدولف فن بایر
آلمانی
۱۹۰۶ هنری موسه
فرانسوی
۱۹۰۷ ادوارد بوخنر
آلمانی
۱۹۰۸ ارنست روتر فورده
انگلیسی
۱۹۰۹ ویلهلم اوستوالد
آلمانی
۱۹۱۰ اوتو والاخ
آلمانی
۱۹۱۲ ژرینارد و ساباتی
فرانسوی
۱۹۱۱ ماری کوری (متولد پولند)
فرانسوی
۱۹۱۳ الفریدورنر
سوئسی
۱۹۱۴ تی دبلیو ریچاردس
آمریکائی
۱۹۱۵ ریشارد ویلشتیتر
آلمانی
۱۹۱۶ کسی حایز نشد
۱۹۱۷ کسی حایز نشد
۱۹۱۸ کسی حایز نشد

- ۱۹۱۹ ژوليه بوردي
 ۱۹۲۰ والتير فيرست
 ۱۹۲۱ فريدريك سودي
 ۱۹۲۲ فرانسيس استون
 ۱۹۲۳ فريتس پريكل
 ۱۹۲۴ كسي حايز نشد
 ۱۹۲۵ ريشارد تسيموندي (متولد اتریش)
 ۱۹۲۶ تيودور سويدبيرگ
 ۱۹۲۷ هايتريس ويلاند
 ۱۹۲۸ آدولف وينداوس
 ۱۹۲۹ آرتور هاردن
 ۱۹۳۰ هانس فيشر (وفن اوپلر شلپين (متولد آلمان)
 ۱۹۳۱ كارل بوش و فريدریش بيركلوس
 ۱۹۳۲ ايروينك لانك مونير
 ۱۹۳۳ كسي حايز نشد
 ۱۹۳۴ هارولد يوري
 ۱۹۳۵ فريدريك وايرنډوليو كيوري
 ۱۹۳۶ پيتر ديبي (نيډرلندي)
 ۱۹۳۷ والتر هاورث
 و پاول كارير
 ۱۹۳۸ ريشارد كوهن (كه از پډيرفتن جايزه امتناع كرد)
 ۱۹۳۹ پوتيننت (كه از پډيرفتن جايزه امتناع كرد)
 ولوسيكا
 فوت: - براي سالهاي ۱۹۴۰ - ۱۹۴۱ و ۱۹۴۲ جوايز توزيع نشد
 ۱۹۴۳ جيورج فن هيوس
 ۱۹۴۴ اتوهان
 ۱۹۴۵ آرتوري ويراين
 ۱۹۴۶ جيمز سومر - جان نور تروپ
 ويندل ستانلي
 ۱۹۴۷ سر روبروت روبنزون
 ۱۹۴۸ آرنه تيسيليوس
 ۱۹۴۹ ويليام اف جك
 ۱۹۵۰ اتوديلزو كورت آدلر
 بلژيكي
 آلماني
 انگليسي
 انگليسي
 اتريشي
 آلماني
 سويډني
 آلماني
 آلماني
 امريكائي
 امريكائي
 امريكائي
 فرانسوي
 هالندي
 انگليسي
 سويډني
 آلماني
 آلماني
 سويډني
 امريكائي
 امريكائي
 آلماني

۱۹۵۱ ادوین میکمیلن و گلین سیبورگ

۱۹۵۲ ارچر مارتن وریچارد سینن

۱۹۵۳ هرمن شتا و دینگر

۱۹۵۴ لینوس پاولینگ

۱۹۵۵ وینسنت دیوونوئید

۱۹۵۶ سر سیرل هینشل وود

ونیکولا ی سمینو ف

۱۹۵۷ سر الکساندر تود

۱۹۵۸ فریدریک سنگر

۱۹۵۹ یاروسلاف هیروسکی

۱۹۶۰ ویلارد لیپی

۱۹۶۱ میلوین کالوین

۱۹۶۲ جان کاندیریو و ماکس پیروتز

(متولد اتریش)

۱۹۶۳ کارل تسیگر

و گیولیوناتا

۱۹۶۴ دوورتی گروفت هاویگز

۱۹۶۵ روبرت وودوارد

امریکائی

انگلیسی

آلمانی

امریکائی

امریکائی

انگلیسی

شوروی

انگلیسی

انگلیسی

چکوسلواکی

امریکائی

امریکائی

انگلیسی

آلمانی

ایتالوی

انگلیسی

امریکائی

در رشته صلح

سال اسم گیرنده

۱۹۰۱ هانری دونانت

و فریدریک باسی

۱۹۰۲ ای دوکومون و آگوبات

۱۹۰۳ سرویلیام گیریمر

۱۹۰۴ انستیتوت حقوق بین المللی

۱۹۰۵ بیرتھا فون زوتنر

۱۹۰۶ تیودور روزولت

۱۹۰۷ ای تی مونتیا

وال رینال

۱۹۰۸ گلاس آر نولدسن

و فریدریک بایر

۱۹۰۹ آوگوست بیرنار

و بارون دوکونستان ایستورنه

۱۹۱۰ دفتر بین المللی صلح

۱۹۱۱ تی ام اسپر

و آچ فرید

۱۹۱۲ الیهو روت

ملیت گیرنده

سویسی

فرانسوی

سویسی

انگلیسی

اتریشی

امریکائی

ایتالوی

فرانسوی

سویڈنی

دنمارکی

بلژیکی

فرانسوی

سویسی

هالندی

اتریشی

امریکائی

سال	
۱۹۱۳	هنري لافونتين
۱۹۱۴	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۱۵	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۱۶	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۱۷	صليب احمر بين المللي جينوا
۱۹۱۸	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۱۹	وودرو ويلسن
۱۹۲۰	ال . بورژوا
۱۹۲۱	کا اچ برانتينگ
	وکريستييان لانگه
	فريت يوف نانسن
۱۹۲۳	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۲۴	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۲۳۵	سی جی داويس
	و سرآستين چمبرلين
۱۹۲۶	آ . بريان
	و شتريسه من
۱۹۲۷	فردینان بويسان
	ولودويگ کويده
۱۹۲۸	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۲۹	فرانک بی . کيلچ
۱۹۳۰	ناتهان زوديربلوم
۱۹۳۱	ان ام بيوتلروژن آدامز
۱۹۳۲	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۳۳	سرنورمن آنجيل
۱۹۳۴	آرتور هندرسن
۱۹۳۵	کاری فون اوسيتسکی
۱۹۳۶	کارلوس دی لاماس
۱۹۳۷	ويسکاونت سيسيل آف چلوود
۱۹۳۸	نانسن موسسه بين المللي
	مهاجران در جينوا
۱۹۳۹	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۴۱ و ۱۹۴۲	نوت:- برای سالهای ۱۹۴۰ و جایزه صلح نوبل
	توزيع نشد .
۱۹۴۳	کسی حایز جایزه نشد
۱۹۴۴	صليب احمر بين المللي جينوا
۱۹۴۵	کاردل هول
۱۹۴۶	جان آرموت وایمیلی جی بالچ
	امريکائي
	امريکائي
	بلژيکي
	امريکائي
	فرانسوي
	سويډن
	نارويژي
	نارويژي
	امريکائي
	انگليسي
	فرانسوي
	آلماني
	فرانسوي
	آلماني
	امريکائي
	سويډني
	امريکائي
	انگليسي
	انگليسي
	آلماني
	ارجنتايني
	انگليسي

- ۱۹۴۷ کمیته آمریکائی سرویس
صلح (کواکرس) و سرویس
مشاورتی صلح لندن
- ۱۹۴۸ کسی حایز جایزه نشد
- ۱۹۴۹ لورد بویده آر انگلیسی
۱۹۵۰ رالف جی بنچ آمریکائی
۱۹۵۱ لیون فواه فرانسوی
۱۹۵۲ البرت شویتسر فرانسوی
۱۹۵۳ جورج مارشال آمریکائی
۱۹۵۴ کمشنر عالی ملل متحد
برای مهاجرین
- ۱۹۵۵ کسی حایز جایزه نشد
- ۱۹۵۶ کسی حایز جایزه نشد
- ۱۹۵۷ لیستر پیرسن کانادائی
۱۹۵۸ زوار پیر بلژیکی
۱۹۵۹ فلیپ جان نوئیل باکر انگلیسی
۱۹۶۰ البرت جان لتولی افریقای جنوبی
۱۹۶۱ داگ هامرشیولد سویدنی
(این جایزه به پست موصوف داده شده است)
- ۱۹۶۲ لینوس پاولینگ آمریکائی
۱۹۶۳ صلیب احمر بین المللی و مؤسسه اتحادی صلیب احمر
۱۹۶۴ دکتور مارتین لوتر کینگ آمریکائی
۱۹۶۵ صندوق اطفال ملل متحد

مهمترین ادیان عالم

پيروان آن به مليون نفر	دين
۴۳۰۰	اسلام (با تمام فرقه های آن)
۵۳۸۰ (۱)	رومن کاتوليك
۲۶۳۷	پروتستانت
۹۷۰ (۲)	اورتودوکس
۱۷۰	سایر فرقه های مسیحي
	کنفوسیون چین - تاء ونبیست ها
۴۰۰	و بودائی های چین
	آئین بودا (مهایانا - نی مایانا -
۰۰۰	لامائیزم خارج کشور چین)
۳۶۵۰	هندو
۷۰۵	سک
۲۰	چائینا
۵۰۵	شینتو
۰۱	زردشت
	یهود (مجموع جمعیت یهودی ها
	باستثنای آنانیکه به یهودیت اعتقاد
۱۲۸	ندارند)
	پيروان سایر ادیان و کلتورهای
۱۲۰۰	ابتدائی

۱- طبق يك محاسبه دیگر فقط ۴۹۳۵ میلیون نفر

۲- نظر به يك راپور دیگر که حاوی ارقامی از معتقدین این آئین

در اتحاد شوروی است پیروان آن به ۱۲۰ میلیون بالغ

سایر ارقام نفوسیکه خارج ازین سنجش قرار میگیرد یا معتقد به ادیان کوچک هستند و یا اصلاً بکدام دینی اعتقاد ندارند .

ارقام متذکره فوق در واقع مظهر کلیات است که بطور عام و تقریبی مبین پیروان مذاهب بزرگ می باشند ، چنانچه در مورد پیروان مسیحیت این ارقام نه تنها مکمل نیست بلکه نمیتوان به آن اعتماد هم نمود . زیرا تعداد پیروان مسیحیت در کشور های کمونست درست معلوم و واضح نمیشد . در شرق آسیا يك معتقد به مذهب که در عین حال معتقد به آئین می باشند ، پیرو مذهب کنفوسیوس نیز هست و یا يك بودائی در عین زمان يك شنتویی هم میباشد . و بیش از نصف پیروان آئین مسیحیت در اروپا و بیش از ثلث آن در امریکا زندگی می کنند . هشت فیصد از پیروان آئین مقدس اسلام در آسیا مستقر هستند طوری که از معتقدین سایر ادیان مثل ، هندوئی ، چینیائی ، بودایی ، کنفوسیو سی ، زردشتی (پارسی) شینتویی ، تاؤیی) بیش از ۹۹ فیصد در این قاره (آسیا) حیات بسر می برند .

بیش از نصف پیروان مذهب یهود در امریکا ، بیش از يك ربع آن در اروپا و سدس (يك ششم) در آسیا و بقیه در افریقا و استرالیا مسکن گزین می باشند .

نظر براپوری که در سال ۱۹۶۳ نشر شده است در افریقا ۲۵ ملیون مسیحی مذهب کاتولیک وجود دارد .

يك راپور مؤثق دیگر حاکی است که سهم پیروان مسیحیت در مجموعه جمعیت جهانی پیوسته رو به تقلیل میرود و علت آن را از یاد نفوس متکاشف کشور های غیر مسیحی میداند .

اوزان و مقیاسات

تساوی سیستم متریک و مقیاسات طول انگلیسی

يك انچ = ۲۵۴۰۰ میلیمتر يك
میلیمتر = ۰.۳۹۳۷۱ انچ
يك فوت = ۱۲ انچ = ۳۰۴۷۹ میلیمتر
يك یارد = ۳ فیت = ۹۱۴۴ سانتیمتر
يك فیت = ۳۰۴۷۹ میلیمتر
متر = ۳۲۸۰۹ فیت
يك پول = ۵۴ یارد = ۵۰۳ متر

مقیاسات طولی نلوتیک

يك اس ام = میل بین المللی دریائی = ۱۸۵۲ کیلومتر
يك طول کیبل عشریک میل دریائی است .
يك فاتهوم = ۶ فیت = ۱۸۲۹ متر
يك کیبل لینت = ۱۰۰ فاتهوم = ۱۸۲۹ متر
يك چائین = ۴ پول = ۲۰۱۲ متر
يك فارلونج = ۱۰ چائین = ۲۰۱۷ متر
يك میل ناوتیکال انگلیسی = ۱۸۵۳ کیلومتر

يك لانچ تن = ١٠١٦٠ تن يك	تساوی مقیاسات سطح سیستم
تن = ١٠٢٣١ لانچ تن	متریک یا مقیاسات انگلیسی
يك لانچ تن = ٢٠ سنتال = ١٠١٦٠٥	يك متر مربع = ١٠٠ اديسی
كيلو گرام	يك متر مربع = ١٠٠٠ سانتی
يك سنتال (شورت) ١٠٠	متر مربع = ١٠٧٦٥
پوند = ٤٥٣٥٩ كيلو گرام	فیت مربع
يك شورت تن = ٠٩٠٧١٨ تن =	يك فیت مربع = ٠٩٢٩٠ متر
يك تن = ١٠٢٣١ لانچ شورت تن	مربع
يك شورت تن = ٢٠ شورت سنتال	يك انچ مربع = ٦٤٥ سانتی متر
= ٩٠٧١٨ كيلو گرام	مربع
اوزان فلزات نجيبه (سیستم تروی)	يك يارد مربع = ٩ فیت مربع =
يك گرائین = ٠٦٥ گرام	٨٣٦ متر مربع
يك اونس = ٢٠ پنی وایت	يك رود پول پیرچ = ٣٠ ١٤ يارد مربع
= ٣١١٥٤ گرام	= ٢٥٢٨٩ متر مربع
يك پنی وایت = ٢٤ گرائین	يك فیت مربع = ١٤٤ - انچ مربع =
= ١٥٥٥ گرام	٩٢٨٨ دېسی متر مربع
يك پوند = ١٢ اونس	تعادل اوزان سیستم متریک و اوزان
= ٣٧٣٢٥ گرام	انگلیسی
يك رود = ٤٠ راد = ١٠١٢ آر	اوزان عمومی تجارتی
يك اکر = ٤ راد = ٠٤٦٧ هکتار	يك پوند آواردیو یو یس = ٠٤٥٩
يك هکتار = ٢٤٧١١ اکر	كيلو گرام يك كيلوگرام = ٢٢٠٤٦
يك آر = ١٠٠ متر مربع = ١١٩٥٩٩	پوند آوایردیو یو یس
يارد مربع	يك درام = ٢٧٣٤
يك میل مربع = ٢٥٨٨٩ كيلو متر	آراینس = ١٧٧٢ گرام
مربع يك كيلو متر مربع = ٣٨٦١ آر	يك اونس = ١٦ درام
میل مربع	٢٨٣٥٠ گرام
يك كيلو متر مربع = ١٠٠ هکتار =	يك پوند = ١٦ اونس
١٠٠٠٠٠ متر مربع = ٢٤٧١١ اکر	٥٤٣٥٩ گرام
تساوی سیستم متریک و مقیاسات	يك ستون = ١٤ پوند
انگلیسی حجم و فضا	٦٣٥ كيلو گرام
يك انچ مکعب = ١٦٣٨٦ سانتی	يك کوارتر انگلیسی
متر مکعب يك سانتی متر مکعب	٧٠ = ١٢٤ كيلوگرام - دراضلاع متحده
= ٠٦١٠٣ انچ مکعب	متحده امریکا : يك کوارتر =
يك انچ مکعب = ١٦٣٨٦ سانتی	١١٣٣٩ كيلو گرام
متر مکعب	
يك فیت مکعب = ١٧٢٨ انچ مکعب	يك هاندريت وایت انگلیسی
= ٢٨٣٢ دېسی متر مکعب	٤ کوارتر = ٥٠٨٠٢ كيلو گرام
يك يارد مکعب = ٢٧ فیت مکعب	دراضلاع متحده امریکا : يك
= ٧٦٤٦ متر مکعب	هاندريت وایت = ٤٥٣٥٩ كيلو گرام

يك گيلن امريكائى = ۰.۱۱۸ ليتر	يك فنت مكعب = ۰.۲۸۳۲ ر متر
يك بيرل = ۳۱.۵ گالون	مكعب يك متر مكعب = ۳۵۳.۱۷
= ۱۱۹.۲ ليتر (واحد انگليسى و امريكا)	فنت مكعب
يك پينت انگليسى = ۴ گيلن = ۰.۵۶۸ ليتر	يك متر مكعب = ۱۰۰۰ ديسى متر
يك بيرل نفت = ۴۲.۵ گالون = ۱۵۸.۸ ليتر (واحد انگليسى و امريكائى)	مكعب = ۱۰۰۰۰۰۰۰ سانتى متر
يك پينت امريكائى = ۴. گيلن = ۰.۴۷۳ ليتر	مكعب = ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ميليمتر
يك كوارت انگليسى = ۲ پينت = ۱.۱۳۶ ليتر	مكعب
يك گالون انگليسى = ۲۷۷.۲۷۴ انچ مكعب	يك امپريال باشل = ۰.۳۶۳۴۹
يك كوارت امريكائى = ۲ پينت = ۰.۹۴۶ ليتر	هكتوليتريك هكتوليتريك = ۲۷۵.۱۱
يك گالون امريكائى = ۲۳.۱ ر انچ مكعب	امپريال باشل
يك گالون انگليسى = ۴ كوارت = ۰.۵۴۶ ليتر	يك ليتر = يك ديسى متر مكعب = ۱۷۶.۰
	پينت انگليسى = ۲.۱۴۴
	پينت امريكائى
	يك هكتوليتريك = ۱۰۰ ليتر
	۲۱.۹۹۷ گيلن انگليسى = ۲۶.۴۱
	گيلن امريكائى

مقياسات مايعات

يك گيلن انگليسى = ۰.۱۴۲ ليتر	يك گيلن امريكائى = ۴ كوارت = ۰.۵۴۶ ليتر
يك گالون امريكائى = ۴ كوارت = ۰.۵۴۶ ليتر	۳۷۸۷ ليتر
مهم ترين ارقام درباره كره ارض	
ارقامى چند از بيضوى زمين (نظر به محاسبات هايفورد).	
شعاع خط استوا (اكواتور يال راديوس)	۶۳۷۸۳۸۸ متر
نصف محور زمين (شعاع قطبى)	۶۳۵۶۹۱۲ متر
محيط خط استوا	۴۰۰۷۶۵۹.۴ متر
محيط كه از فراز قطب اندازه شده است	۴۰۰۰۹۱۵.۳ متر
طول يكدرجه خط استوا	۱۱۱۳۲۳.۸۷ متر
طول درجه ميريديان وسطى	۱۱۱۱۳۶.۵۴ متر
سطح	۵۱۰۱۰۰۹۳۳.۵ كيلو متر مربع
حجم	۱۰۸۳۳۱۹۷۸.۰۰۰ كيلو متر مكعب
ثقل كره زمين (وزن زمين)	۵۹۷۰ تريليارد تن

ترتيب افقى كره ارض (بارقام كامل)

۱۴۹۰۰۰۰۰ كيلو متر مربع	سطح خشكه
۳۶۱۰۰۰۰۰ كيلو متر مربع	سطح آب
۳۹.۴ فيصد	مهم سطح خشكه در نيمكره شمالى
۱۹.۰ فيصد	مهم سطح خشكه در نيمكره جنوبى
۵۱.۰ فيصد	مهم سطح خشكه در نيمكره خشكه
۹۱.۰ فيصد	مهم سطح آب در نيمكره آب

ترتیب عمودی سطح کره زمین

بلند ترین ارتفاع سطح زمین	
(مونت ابورست)	۸۸۴۷ متر (۱)
عمیقترین سطح بحر (که تاکنون تثبیت شده است)	۲۵۰ متر
سمویه متوسط (بلندی وسطی)	۲۴۰ متر
سطح فزیکي کره ارض	
سهم طبقات مرتع در سطح خشکه زمین	۲۰۰۰ متر ۲۵۴ فیصد
(از نامه کاسنیا)	بیش از ۲۰۰۰ متر ۱۳۲ فیصد
(۱) نظر بیک سنجش دیگر مساوی	۸۸۴۸ متر
قاره ها (بارقام کامل)	
آسیا	۴۳۹۰۰۰۰ کیلومتر مربع
افریقا	۳۰۳۰۰۰۰ کیلومتر مربع
امریکا	۴۲۰۰۰۰۰ کیلومتر مربع
انتارکتیس	۱۴۱۰۰۰۰ کیلومتر مربع
مدون شلفایس	۱۳۱۷۷۰۰۰ کیلومتر مربع
آسترالیا و اوقیانوسیه	۸۶۰۰۰۰ کیلومتر مربع
اروپا (اورال سرحد قرار داده شده)	۱۰۵۰۰۰۰ کیلومتر مربع
ابحار اعظم	
اسم	
بحرالکاهل یا پسفیک	۱۷۶ ۶۷۹۰۰۰ کیلومتر مربع
بحر اتلس	۱۰۶ ۴۶۳۰۰۰ کیلومتر مربع
بحرالهند	۷۱ ۹۱۷۰۰۰ کیلومتر مربع

مهمترین اعماق ابحار که تاکنون شناخته شده اند

بحرالکاهل و ابحار جانبی و فرعی آن

حفره های پورتوریکو (اعماق میلواوکی)	۹۲۱۹ متر
حفره های ساندویچ جنوبی (اعماق میتیتور)	۸۲۴ متر
رومانچرین	۷۷۲۸ متر
حوضهای بحر وسطی امریکا (حفره های جایمن)	۷۲۳۸ متر
حوضهای کاناری	۶۲۹۲ متر
حوضهای قطب جنوبی هند و اتلانتيك	۵۸۷۲ متر
حوضهای اركتیس (حوضهای انگارا)	۵۴۴۹ متر
حوضهای بحر وسطی اروپا (حوض های ایونیک)	۵۰۱۳ متر
بحیر شمالی	۷۲۵ متر

بحرالهند و ابحار جانبی و فرعی آن

حدره های سوندا (اعماق پلانیت)	۷۴۵۰ متر
حوضه های شمال آسترا لیا	۶۸۴۰ متر
حوضه های هندگاسکر	۶۴۰۰ متر
حوضه های آسترالیا ی غربی	۶۳۵۰ متر
حوضه های ناتال	۵۷۳۹ متر
حوضه های اندامان	۴۱۷۷ متر
بحرالاحمر	۲۳۵۹ متر
خلیج فارس	۸۴ متر

بحرالکاهل و ابحار جانبی و فرعی آن

حفره های فلیپین (اعماق آوک)	۱۱۵۱۵ متر
غیر قابل اعتماد	
حفره های ماریان (اعماق ویتیا س اول)	۱۱۰۳۴ متر
حفره های ماریان (اعماق قابل غواصی تریست)	۱۰۹۱۸ متر
حفره های ماریان (اعماق خلیج)	۱۰۸۶۳ متر
حفره های تونگا (اعماق ویتیا س دوم)	۱۰۸۸۲ متر
حفره های تونگا (اعماق هوریسون)	۲۰۶۳۳ متر
حفره های کوریل (اعماق ویتیا س سوم)	۱۰۵۴۲ متر
حفره های فلیپین (اعماق گالاتیا)	۱۰۵۴۰ متر
حفره های فلیپین (اعماق کاپ جانسن)	۱۰۴۹۷ متر
حفره های فلیپین (اعماق آمدن)	۱۰۴۰۰ متر
حفره های جاپان (اعماق رامایی)	۱۰۳۷۴ متر
حوضه های پیرو (حفره های اتاکوما)	۷۶۳۶ متر
حوضه های باندا	۷۴۴۰ متر
حوضه های پاسفیک قطب جنوبی	۶۲۵۰ متر
بحیره بیرنگ	۳۹۶۱ متر

ریکارد های عمق پیمائی بوسیله آلات غواصی

دبیلوبیت ۱۹۳۴

آ . پیکارد ۱۹۵۳

جی هویت ، پی ویلم ۱۹۵۴

جی پیکارد ، دی ولش ۱۹۶۰

یخچال های طبیعی کره ارض

ساحه قطب جنوب و جزایر ماورای انتارکتیس	۱۲ ۶۵۳۰۰۰ کیلو متر مربع
جزایر کتیک و ماورای ارکتیک	۲۰۷۲۷۴۳ کیلو متر مربع
امریکای شمالی آسیا	۷۷۰۰۹ کیلومتر مربع ۱۲۰۰۹۱ کیلو متر مربع
امریکای جنوبی اروپا	۲۵۰۰۰ کیلو متر مربع ۱۰۸۱۳ کیلو متر مربع
نیوزیلند - نیوگینی افریقا	۱۰۱۵ کیلو متر مربع ۵۰ کیلو متر مربع
مجموع تمام یخچال های کره ارض	۱۸۹۵۹۷۲۱ کیلو متر مربع
مجموع وزن کتد یخ روی زمین می تواند از	۳۰-۳۲ ملیون کیلومتر
مکعب و از این جمله از ۹۰-۹۵ فیصد آن در	انتارکتیس (قطب جنوب) وجود دارد.
طولانی ترین یخچالهای غیر طبیعی	

یخچال اینیل چیک (تیانسان)	۸۵ کیلو متر
یخچال یوپسالا (پتاگونیا)	۸۰ کیلو متر
یخچال فیدچینکو (ترانسلائی)	۷۷ کیلو متر
یخچال سیاجن (قراقرم)	۷۵ کیلو متر

یخچال های طولانی شناخته شده آب

یخچال آلیچ	۲۵۰۵ کیلومتر
یخچال یونترآر	۱۵۰۰ کیلو متر
یخچال گورنیر	۱۴۰۵ کیلو متر
مردوگلاس	۱۳۰۵ کیلو متر
پاستریتس	۱۰۰۲ کیلو متر
گمیاج	۹۰۲ کیلو متر
هینترایس	۸۰۷ کیلو متر
یخچال مورتیراج	۸۰۵ کیلو متر

معلومات آفاقی درباره حقایق

مهمه جهان

اوقیانوسهای بزرگ

علمای جغرافیه و خریطه‌سازان جهان: چهار پارچه بزرگ آب را بنام «اوقیانوسها» یاد میکنند.

این اوقیانوسها عبارت اند از: اوقیانوس پاسفیک - اوقیانوس اتلانتیک - اوقیانوس هند و اوقیانوس آرکتیک.

پندار برای این است که اوقیانوسهای اتلانتیک و پاسفیک در حصه خط استوا به دو قسمت اتلانتیک شمالی و اتلانتیک جنوبی و پاسفیک شمالی و پاسفیک جنوبی منقسم گردیده است.

اوقیانوس آرکتیک نام آبهای است که در شمال کتله‌های خشکه در ناحیه دایره آرکتیک واقع می‌باشد. اصطلاح اوقیانوس انتشارکتیکا از طرف عدة از کارتوگرافرها برای توصیح هویت آبهای اطراف انتشارکتیکا بکار برده می‌شود. اما حدود شمالی آنرا هیچ نقطه معین جغرافیائی تعیین کرده نمیتواند.

عمق و مساحت اوقیانوسها

اوقیانوس پاسفیک: مساحت سطحیه ۱۶۶۸۰۶۳۸ مربع میل و عمق ۱۴۰۴۸ فوت.

اوقیانوس اتلانتیک: مساحت سطحیه ۳۱۸۹۳۰۶ مربع میل و عمق ۱۲۸۸۰ فوت.

اوقیانوس هند: مساحت سطحیه ۲۸۳۵۶۲۷۶ مربع میل و عمق ۱۳۰۰۲ فوت.

اوقیانوس آرکتیک: مساحت سطحیه ۵۴۴۰۱۹۷ مربع میل و عمق ۳۹۵۳ فوت.

عمق و مساحت بحیره‌ها
بحیره ملا یا: مساحت سطحیه ۹۹۸۰۵۶ مربع میل و عمق ۳۹۷۶ فوت.

بحیره چین جنوبی: مساحت سطحیه ۱۱۴۶۰۰۰ مربع میل و عمق ۵۴۰۰ فوت.

بحیره کریبین: مساحت سطحیه ۱۰۶۳۳۴۰ مربع میل و عمق ۸۶۸۵ فوت.

بحیره مدیترانه: مساحت سطحیه ۹۶۶۵۷ مربع میل و عمق ۴۸۷۸ فوت.

بحیره بیرنگ: مساحت سطحیه ۸۷۵۷۵۳ مربع میل و عمق ۴۷۱۴ فوت.

خلیج مکسیکو: مساحت سطحیه ۵۹۵۷۶۰ مربع میل و عمق ۴۹۶۱ فوت.

بحیره چین شرقی: مساحت سطحیه ۴۸۲۳۱۷ مربع میل و عمق ۶۱۷ فوت.

خلیج هدسن: مساحت سطحیه ۴۷۵۷۹۲ مربع میل و عمق ۴۲۰ فوت.

بحیره جاپان: مساحت سطحیه ۳۸۹۰۷۴ مربع میل و عمق ۴۴۹۲ فوت.

بحیره اندامان: مساحت سطحیه ۳۰۷۷۹۵۴ مربع میل و عمیق ۲۸۵۴ فوت.

استقرار و ادامهٔ حیات در جهان سام آوری «هشت میل در هر ثانیه» يك اثر بس مهم و اساسی پنداشته عبور میکند . میشود .

کوه‌های آتشفشان جهان

بدون تردید به اصطکاک و کاهشی انفجارات آتشی فشانی در سال ۱۹۶۵ که در پیکر کوه‌ها متوالیاً بعمل کیلاوا : کوه آتشفشان کیلاوا

می‌آید . هرگاه مجدداً جبران نشود و فرو رفتگی هادوباره بحال عادی بر نگردد . در آنصورت مسلماً جهان ما به بحرهای راکد و باطل‌ها مبدل خواهد شد .

واقع در «هاوایی» که ۴۰۹۰ فـت ارتفاع دارد . در خلال ماه مارچ چندین بار بعد از تقریباً دو سال خاموشی به انفجار و آتشفشانی آغاز کرد . در اثر انفجار و آتشی

تا جائیکه تحقیقات بعمل آمده است . هیچ نقطهٔ جهان از احتمال وامکان وقوع زلزله مصئون نمیباشد اما از هر پنج زلزله چهار آن در گردونوا ح اوقیانوس پاسفیک رخ میدهد .

فشانی کوه بخار آمیخته باسلفر و دود تا ارتفاع ۸۰۰۰ فـت درفضا صعود کرد. و در حدود تقریباً ۲۵ میلیون مکعب یارد لاوا از دهانهٔ آن به هوا خارج گردید . و در اثر يك سلسله تحقیقات ثابت گردید که

و دومین سرزمین نا آرام دیگر از لحاظ وقوع تکانهای زلزله نواحی شرق الهند ، اتلانتیک ، مدیترانه ، همالایا و غرب الهند میباشد .

لاوهای مذکور نسبت به لاوهای عادی رقیق تر بوده و درجهٔ حرارت آن به ۱۱۵۰ درجهٔ سانتی گراد بالغ میگردد .

امروز تیوری که بیشتر در مورد حقایق وقوع زلزله ها قابل قبول میباشد این است که زلزله ها اساساً در اثر انتقال و یا لغزشهای

سورتسی : این کوه آتشفشان در ۷۵ میلی جنوب شرق ناحیهٔ «ریکیا ویک» در آیسلند واقع است . علی الرغم اینکه صرف ۵۶۸ فـت

بسیار بزرگی که از طریق سکتگی های قشر زمین صورت میگیرد به میان می‌آید .

ارتفاع دارد . اما فعالیتهای انفجاری آن به پیمانۀ است که روزانه مقدار يك ایگر زمین در ساحۀ آن افزوده

میشود . و بدین نهج اکنون تقریباً يك عشریه پنج میل مساحۀ را تشکیل میدهد .

هنگامیکه صخره ای در اثر فشار زیاد در يك نقطهٔ نسبتاً ضعیف سقوط میکند کثیراً در قسمت

بسیار زیرین سطح زمین امواج تکانهای شدید به وقوع میرسد . يك قسمت این امواج بدورادور کرهٔ زمین در حرکت می‌آید و قسمت دیگر آن از بین زمین بسرعت سر

سان مگوئل : کوه آتشفشانی است که ۶۹۹۴ فـت ارتفاع دارد . این کوه آتشفشان در هفت میلی شهری که در قسمت شرقی السوادور واقع بوده و به همین نام سان مگوئل یاد می شود موقعیت دارد .

در جزیره سیسلی واقع می باشد .
ارتفاع این کوه آتشفشان ۱۰۹۵۸
فوت است . و در ماه جون سال
۱۹۶۵ مجدداً به فعالیت انفجاری
خود آغاز کرد .

تال : این کوه آتش فشان تقریباً
در ۴۵ میلی جنوب مانیلا واقع است
و ۹۸۴ فوت ارتفاع دارد و بتاريخ
۸ ماه سپتامبر سال ۱۹۶۵ مشتعل
گردید .

چند انفجار مهم و تاریخی

کوه آتشفشان ویزوویس : بر
خلیج ناپلز حاکمیت دارد و یکی از
کوههای آتشفشان معروف جهان
است . این کوه آتشفشان در ماه
اگست سال ۷۹ بعد از میلاد شهر
«پومپی» را با ۲۰۰۰۰ نفوس آن
در زیر خاکستر سوزنده و همچنان
«هرکولانیوم» و «ستابی» را در لای
توفان لجن مدفون ساخت .

در سالهای ۱۱۳۹ و ۱۶۳۱ کوه
آتشفشان ویزوویس به انفجارات
خیلی وحشتناکی پرداخت که در
اثر آن پانزده قصبه منهدم گردید
و ۴۰۰۰ نفر تلف شد .

کذا در سالهای ۱۷۷۹ و ۱۷۹۳ -
۱۸۷۲ - ۱۹۰۶ و ۱۹۴۴ نیز
انفجارات کوچکی بوقوع پیوست که
بعضاً تلفات جانی نیز بار آورد .
کاراکاتانو : این کوه آتشفشان
روی جزیره در تنگه «سوندا» بین
سوماترا و جاوا واقع است .

دز ماه اگست سال ۱۸۸۳ در اثر
یک انفجار خویش در اوقیانوس
یکصد فوت عمقی را بوجود آورد .
انفجار مذکور بقدری شدید بود که
صدای مهیبش از فاصله ۲۵۰۰ میلی
استماع گردید و امواج جزر ومدی
آن ۳۵۰۰۰ نفر را به دیار عدم

کوه آتشفشان سان مگویل چندین
بار به فعالیت انفجاری آغاز نموده
لاوا و خاکستر را از سینه خود در
یک فاصله دو میلی پراکنده ساخته
و حاصلات زراعتی را بلعیده است .
دو دی که هر بار از قلب
سوزنده این کوه به آسمان صعود
نموده درست مانند چتر دودبم اتوم
در فضا پدیدار شده است .

تیلکا : این کوه آتشفشان در
«نیکاراگوا» واقع بوده و ۳۴۰۹
فوت ارتفاع دارد .

کوه آتشفشان نیلاکابعد از پانزده
سال متواتر خاموشی در ماه جنوری
سال ۱۹۶۵ بصورت غیر مترقب
به فعالیت انفجاری آغاز کرد و در
ساحه موقعیت خویش یک مقدار
زیاد حاصلات پنبه را که منبع مهم
عایداتی نیکاراگوا محسوب می
گردد . از بین برد .

کوه آتشفشان ایرازو : ۱۱۲۶۰
فوت ارتفاع داشته و در کوستاریکا
واقع است . این کوه آتشفشان
بعد از دو سال آتشفشانی و
تخریب دریک ساحه نسبتاً وسیعتر
به خاموشی گرائید . اما در سال
۱۹۶۵ مجدداً به فعالیت پرداخت و
بر عکس گذشته عوض توفان
خاکستر ، بخار و گاز از سینه
سوزنده خود بیرون ریخت .

کوه آتشفشان آساما : در فاصله
تقریباً بیشتر از یکصد میلی شهر
توکیو واقع بوده و ۸۳۴۰ فوت ،
ارتفاع دارد .

این کوه آتشفشان در اوایل سال
۱۹۶۵ به فعالیت انفجاری آغاز
کرد . اما تخریباتی از ناحیه آتش
فشانی آن به وقوع نه پیوسته
است .

اتنا : کوه آتشفشانی است که

فرستاد . در سال ۱۹۲۷ کاراکاتا و جزیره اناک کاراکاتا را بوجود آورد که در سال ۱۹۲۹ منفجر گردید و در اندرون سوراخی که در سال ۱۸۸۳ در اوقیانوس ایجاد شده بود جزیره را تشکیل داد .
کوه آتشفشان پیلی : درمارتینیک واقع بوده و بتاريخ ۸ ماه می سال ۱۹۰۲ در نتیجه يك انفجار خویش سینت پیررا تخریب و بیسش از ۳۰۰ نفر راهلاك گردانید .
 بتاريخ ۲۰ ماه می و ۳۰ ماه اگست سال ۱۹۰۲ نیز انفجارات نسبتاً ضعیفی بوقوع پیوست و انفجاری که بتاريخ ۱۶ ماه سپتامبر سال ۱۹۲۹ رخداد خیلی شدید بود و برای سه سال کامل دوام کرد .

آگونگ : این کوه آتشفشان ۱۳۰۸ فتن ارتفاع دارد و در جزیره بالی واقع است .
 آتوونگ در ماههای جنوری . مارچ و می سال ۱۹۶۳ سه بار به انفجار مبادرت ورزید که در اثر دو انفجار اخیر رویهمرفته بیش از ۱۵۰۰ نفر و ثلث اراضی زراعتی جزیره بالی از بین رفت و ۸۵۰۰۰ نفر متزاری و بی خانمان گردید .

کوه آتشفشان با تور : در جزیره بالی واقع بوده و ۵۶۳۷ فتن ارتفاع دارد در ماه سپتامبر سال ۱۹۶۳ در اثر انفجار این کوه آتشفشان ۱۲۰۰ نفر که در قسرب و جوار آن بسر میبردند مجبور به ترك منازل شان گردیدند .
 و صدای مهیب انفجار تا فاصله پنجاه میلی شنیده شد .

خلیج هورون : این خلیج در امریکای شمالی واقع است . مساحت آن ۲۳۰۰۰ مربع میل . طول آن ۲۰۶ میل و عمق آن ۷۵۰ فتن میباشد .

خلیج مشیگان : در امریکای شمالی وقوع دارد . مساحت سطحی

خلیج مشیگان ۲۲۴۰۰ مربع میل است . طول آن ۳۰۷ میل و عمقش ۹۲۳ فتن میباشد .

تنگانیکا : این خلیج در قاره آفریقا واقع است . مساحت سطحی آن ۱۲۷۰۰ مربع میل طول ۴۵۰ میل

خلیج های مهم جهان

در اصطلاح جغرافیائی خلیج عبارت از پارچه آبی است که از چهار طرف

و عمق آن ۴۷۱۰ فټ است .
خلیج گریټ بیر : در امریکای شمالی وقوع دارد و مساحت سطحی آن عبارت از ۱۲۲۷۵ مربع میل میباشد . این خلیج ۲۳۲ میل طول دارد و عمقش به ۵۳۱۵ فټ میرسد .

خلیج بایکال : در قاره آسیا واقع است و مساحت سطحی آن ۱۱۷۸۰ مربع میل میباشد . ۳۸۵ میل طول دارد و عمق آن ۵۳۱۵ فټ است .

خلیج نیاسا : این خلیج در قاره افریقا وقوع دارد . مساحت سطحی آن ۱۱۴۳۰ مربع میل است . طولش ۳۶۰ میل و عمق آن ۲۲۲۶ فټ میباشد .

خلیج گریټ سلیو : در امریکای شمالی واقع است . مساحت سطحی این خلیج ۱۰۹۸۰ مربع میل طول ۲۹۸۰ میل و عمق آن ۲۰۱۵ فټ است .

خلیج ایری : این خلیج در امریکای شمالی واقع است . مساحت سطحی آن ۹۹۱۰ مربع میل است . طول خلیج ۲۴۱ میل و عمقش ۲۱۰ فټ میباشد .

خلیج ونیپگ - در امریکای شمالی واقع است . مساحت سطحی آن ۹۴۶۴ مربع میل طول ۲۶۶ میل و عمق آن ۶۰ فټ است .

خلیج اونتاریو : این خلیج در امریکای شمالی وقوع دارد . دارای ۷۶۰۰ مربع میل مساحت سطحی است . طولش ۱۹۳ میل و عمقش ۸۰۲ فټ میباشد .

خلیج لاروگا : در قاره اروپا واقع است . مساحت سطحی آن ۶۸۳۵ مربع میل طول ۱۲۰ میل و عمق آن ۷۳۸ فټ میباشد .

خلیج بلغاش : این خلیج در قاره آسیا وقوع دارد . مساحت سطحی آن ۲۷۲۰ مربع میل است . طولش ۳۰۰ میل و عمق آن ۸۵ فټ می باشد .

خلیج چار : در قاره افریقا واقع است . و ۶۳۰۰ مربع میل مساحت دارد . طول این خلیج ۱۷۵ میل و عمق آن ۲۴ فټ میباشد .

خلیج ماراسیو : در امریکای جنوبی وقوع دارد . مساحت سطحی این خلیج ۶۳۰۰ مربع میل طول ۱۰۰ میل و عمق آن ۱۰۲ فټ است .

خلیج اونیکا : این خلیج در قاره اروپا است . دارای ۳۷۱۰ مربع میل مساحت سطحی میباشد . طول آن ۱۴۵ میل و عمق آن ۳۶۱ فټ است .

خلیج ایر : در استرالیا وقوع دارد . مساحت سطحی آن ۳۷۰۰ مربع میل است . طولش ۱۱۵ میل میباشد .

خلیج تیتی کاکا : این خلیج در امریکای جنوبی واقع است . دارای ۳۲۰۰ مربع میل مساحت سطحی میباشد . طول آن ۱۱۰ میل و عمق آن ۱۰۰۲ فټ است .

خلیج اتاباسکا : در امریکای شمالی واقع است . مساحت سطحی آن ۳۱۴۰ مربع میل طول ۲۰۸ میل آن ۴۰۷ فټ میباشد .

خلیج نیکاراگوا : این خلیج در امریکای شمالی وقوع دارد . مساحت سطحی آن ۳۱۰۰ مربع میل است . طولش ۱۰۰ میل و عمق آن ۲۳۰ فټ میباشد .

خلیج رودلف : در قاره افریقا

- واقع است . دارای ۲۴۷۳ مربع میل مساحت سطحی میباشد . طول این خلیج ۱۵۴ میل و عمق آن ۲۴۰ فوت است .
- خلیج ویندو :** در امریکای شمالی وقوع دارد . مساحت سطحی آن ۲۴۶۵ مربع میل است . و دارای ۱۴۳ میل طول میباشد .
- خلیج اگیگول :** این خلیج در قاره آسیا واقع است . مساحت سطحی آن ۲۳۵۵ مربع میل می باشد طول آن ۱۱۵ میل و دارای ۲۳۰۳ فوت عمق است .
- خلیج تورنس :** در قاره استرالیا وقوع دارد . دارای ۲۲۳۰ مربع مساحت سطحی میباشد و طول این خلیج ۱۳۰ میل است .
- خلیج وانرن :** این خلیج در قاره اروپا واقع است . مساحت سطحی آن عبارت از ۲۱۴۱ مربع میل می باشد . طولش ۹۰ میل و عمقش ۳۲۱ فوت است .
- خلیج ونی پیگوسیس :** در امریکای شمالی وقوع دارد . دارای ۲۱۰۵ مربع میل مساحت سطحی است . طول این خلیج ۱۴۱ میل و عمق آن ۳۸ فوت میباشد .
- خلیج الرت :** این خلیج در قاره آفریقا واقع است . مساحت سطحی آن عبارت از ۲۰۷۵ مربع میل می باشد طولش ۱۰۰ میل و عمقش ۵۴ فوت است .
- خلیج کاریا :** در قاره آفریقا وقوع دارد . دارای ۲۰۵۰ مربع میل مساحت سطحی است . طول این خلیج ۱۶۰ میل و عمق آن ۲۹۵ فوت میباشد .
- خلیج نیتلنگ -** این خلیج در امریکای شمالی واقع است . مساحت سطحی آن عبارت از ۱۹۵۶ مربع میل و طول آن ۶۷ میل میباشد .
- خلیج نیگون :** در امریکای شمالی وقوع دارد . دارای ۱۸۷۰ مربع میل مساحت سطحی است . طول این خلیج ۷۲ میل و عمق آن ۵۴۰ می باشد .
- خلیج گردیز :** این خلیج در قاره آسترلیا واقع است . مساحت سطحی آن عبارت از ۱۸۴۰ مربع میل است .
- خلیج مانیتوبا :** در امریکای شمالی وقوع دارد . دارای ۱۸۱۷ مربع میل مساحت سطحی است . طول این خلیج ۱۴۰ میل و عمق آن ۱۲ فوت میباشد .
- خلیج اورمیا :** این خلیج در قاره آسیا واقع است . مساحت سطحی آن ۱۸۱۵ مربع میل میباشد . طولش ۹۰ میل و عمقش ۴۹ فوت است .
- خلیج موپرو :** در قاره آفریقا وقوع دارد . دارای ۱۷۷۰ مربع میل مساحت سطحی است . طول این خلیج ۷۶ میل و عمقش ۸۴ فوت میباشد .
- خلیج کیوگا :** این خلیج در قاره آفریقا واقع است . مساحت سطحی آن عبارت از ۱۷۱۰ مربع میل می باشد . دارای ۵۰ میل طول و ۲۵ فوت عمق است .
- خلیج خانکا :** در قاره آسیا وقوع دارد . دارای ۱۷۰۰ مربع میل مساحت سطحی است . طول این خلیج ۵۵ میل و عمق آن ۳۳ فوت میباشد .
- خلیج کوکو :** این خلیج در قاره آسیا واقع است . مساحت سطحی آن ۱۶۲۵ مربع میل میباشد دارای ۶۸ میل طول و ۱۲۵ فوت عمق است .

مکعب از آبشار پالوافونسو واقع در برازيل ۱۰۰۰۰۰ فټ مکعب از آبشار او روپونگا واقع در برازيل ۹۷۰۰۰ فټ مکعب ، از آبشار ايگوازو واقع در ارجنټاين و برازيل ۶۱۶۰۰ فټ مکعب . از آبشار پوتوس ، ماريونډ و واقع در برازيل ۵۳۰۰۰ فټ مکعب . از آبشار وکتوريا واقع در يوگندا ۳۸۴۰۰ فټ مکعب . از آبشار چرچل ولا برادور واقع در کاناډا ۴۰۰۰۰ فټ مکعب . و از آبشار کيتواتيو ۲۳۴۰۰ فټ مکعب ميباشد .

آبشار کووري واقع در کشور هند يکي از آبشار هاي معر و ف جهان است . اين آبشار در موقع خشکي و کم آبي به بحران قلت آب مواجه ميگردد و از شراره آن آب قطره قطره فرو ميريزد . اما د رموسم بارندگي و فصل مونسون جريان آب آن در هر ثانيه عبارت از ۶۶۷۴۷۰ فټ مکعب ميباشد .

دريای نياگارا آب خليج ايري رابه خليج انتاريو به فاصله ۳۶ ميل در يك سراشيبی تقريباً ۳۲۶ فټ انتقال ميدهد .

اين آبشار در نياگارا از طريق دو آبشار يکي (هارسشو) مربوط به کاناډا و ديگري آبشار امريکا جريان مي يابد . از هنگاميکه در هر دو جناح دريای نياگارا هم بطرف کاناډا و هم بطرف امريکا مراکز توليد نيروي برق ايجاد شده است ارتفاع اين آبشار هايپوسته در حال تحول و تغيير ميباشد .

چون مراکز متذکره برق آبمورد نياز شانرا از دريا ميگيرند بنا بران سطح آب حوضي که در قسمت زيرين آبشار ها بنا شده است تا

خليج روبانت : در امريکاي شمالي واقع بوده داراي ۱۶۰۰ مربع ميل مساحت سطحيه است . طول اين خليج ۶۹ ميل است .

خليج گريت سالت : اين خليج در امريکاي شمالي واقع است . از حيث مساحت سطحيه ۱۵۰۰ مربع ميل را احتوا مي کند . طول آن ۷۵ ميل و عمقش ۴۸ فټ ميباشد .

خليج يانگولو : در قاره آسيا واقع دارد . داراي ۱۴۷۰ مربع ميل مساحت سطحيه است . طول اين خليج ۸ ميل و عمق آن ۸۲ فټ ميباشد .

خليج تونگتنک : اين خليج در قاره آسيا واقع است . مساحت سطحيه آن ۱۴۳۰ مربع ميل مي باشد و طولش ۷۵ ميل است .

آبشار هاي معروف جهان

مسلمان در جهان ما هزاران آبشار خرد و بزرگ موجود است . و برخي از اين آبشار ها داراي عظمت و اهميت هستند .

البته عظمت و اهميت اين چنين آبشار ها نه تنها مربوط به ارتفاع آنها است بلکه بيشتر حجم جريان آب ، متواتر جريان آب ، و سعت شراره و چگونگي ريزش آب شان منوط ميباشد .

آبشار سیت کويډاس که در برازيل و پراگوي واقع ميباشد . هم از حيث ارتفاع و هم از نقطه نظر اينکه جريان حد اقل سالانه آب آن تقريباً در هر ثانيه ۴۷۰۰۰ فټ مکعب است . از بزرگترين آبشار هاي جهان محسوب ميگردد . مقدار تقريبي جريان سالانه آب آبشار نياگارا واقع در امريکا و کاناډا در هر ثانيه ۲۱۲۲۰۰ فټ

- ۳۰ فـت صعود و نزول میکند .
آبشار گاواردنی : در فرانسه وقوع دارد . ارتفاع این آبشار ۱۳۸۰ فـت است .
آبشار پستل ریدر : از آبشار های برتانیه است . و ۱۴۰ فـت ارتفاع دارد .
آبشار توس : مربوط به کشور رایتالیا است و دارای ۴۷۰ فـت ارتفاع میباشد .
آبشار کجلفوسن : این آبشار به ناروی تعلق دارد و ارتفاع آن ۲۶۰۰ فـت است .
آبشار هاندول : ۳۴۵ فـت ارتفاع دارد و مربوط به سویدن میباشد .
آبشار گیتروز : دارای ۱۶۴۰ فـت ارتفاع است و به سوئزرلند تعلق دارد .
آبشار هایت فال : این آبشار در امریکای شمالی واقع است . ارتفاع آن ۱۶۵۰ فـت و مربوط به کانادا میباشد .
آبشار یوسماییت : در امریکای شمالی واقع است . مربوط باضلاع متحده امریکا میباشد و ۲۴۲۵ فـت ارتفاع دارد .
آبشار گلاس : این آبشار ۱۳۲ فـت ارتفاع دارد . در امریکای جنوبی واقع بوده و به برازیل مربوط می باشد .
برخی از جزایر مهم جهان
گرین لاندو دنمارک : مساحت ۸۴۰۰۰۰ مربع میل .
گینی جدید : مساحت ۳۱۷۰۰۰ مربع میل .
مالیزیا : مساحت ۲۸۷۴۰۰ مربع میل .
ملقاسی : مساحت ۲۲۹۸۱۲ مربع میل .
جزیره بافین : این جزیره مربوط به کانادا میباشد و دارای ۱۸۳۸۱۰
- بلند ترین ارتفاع آبشار ها رسشو مربوط به کانادا و آن دیگر که به امریکا تعلق دارد . تنها و تنها در خلال شبها و فصل نامساعد توریزم بالترتیب به ۱۸۶ فـت و ۱۹۳ فـت میرسند .
موقعیت و ارتفاع برخی از آبشار های مهم
آبشار راکانا : در قاره افریقا واقع است . این آبشار به انگولا تعلق دارد و ارتفاع آن ۴۰۶ فـت است .
آبشار فنچا : این آبشار مربوط به کشور حبشه است . ارتفاع ۵۰۸ فـت میباشد و در قاره افریقا وقوع دارد .
آبشار چیرومبو : ۸۸۰ فـت ارتفاع دارد . در قاره افریقا واقع است و مربوط زمبیا میباشد .
آبشار کالامبو : در تزانیا واقع است . ارتفاع آن ۷۲۶ فـت میباشد و در قاره افریقا موقعیت دارد .
آبشار توجیلا : این آبشار در افریقای جنوبی واقع است و ارتفاع آن ۳۱۱۰ فـت میباشد .
آبشار کاووری : در کشور هند وقوع دارد و ارتفاع آن به ۳۳۰ فـت میرسند .
آبشار یوداگی : یکی از آبشار های معروف کشور جاپان است و ۳۳۵ فـت ارتفاع دارد .
آبشار ولومومبی : این آبشار در قاره آسترا لیا واقع است و دارای ۱۱۰۰ فـت ارتفاع میباشد .
آبشار سودرلاند : ۱۹۰۴ فـت ارتفاع دارد . در قاره آسترا لیا واقع بوده و به زیلاند جدید متعلق است .
آبشار کریملر : این آبشار در قاره اروپا واقع است . ارتفاع آن ۱۲۵۰ فـت میباشد و مربوط به

- مربع مساحه سطحه است .
جزیره سوماترا : دارای ۱۸۲۸۶۰ **فلیپین** : دارای مساحه سطحه ۱۱۵۷۰۷ مربع میل .
 به اندونیزیا تعلق دارد .
جزیره هانشو : مربوط به جاپان است و مساحه سطحه آن ۸۸۰۰۰ مربع میل میباشد .
جزیره برتانیه : دارای مساحه سطحه ۸۴۱۸۶ مربع میل .
جزیره الیسمر : ۸۲۱۱۹ میل مربع مساحه سطحه دارد . و به کانادا متعلق میباشد .
جزیره وکتوریا : به کانادا مربوط است . مساحه سطحه آن ۸۱۹۳۰ مربع میل را احتوا میکند .
جزیره نووایا زملیا : این جزیره به کشور اتحاد شوروی تعلق دارد و مساحه سطحه آن ۳۱۹۰۰ مربع میل است .
جزیره سوالبارد : به ناروی مربوط است و مساحه سطحه آن ۲۴۱۰۰ مربع میل میباشد .
نیوفوندلاند : جزیره است که به کانادا تعلق دارد و مساحه سطحه آن ۴۲۷۳۴ مربع میل است .
کیوبا : این جزیره عبارت از کشور کیوبا است که ۴۳۰۳۸ مربع میل مساحه سطحه دارد .
سیلون : ۲۵۳۳۲ مربع میل مساحه سطحه دارد . و عبارت از کشور سیلون است .
فارموسا : مساحه سطحه آن ۱۳۸۸۵ مربع میل میباشد .
هینان : این جزیره به جمهوریت مردم چین مربوط است و ۱۳۰۰۰ مربع میل مساحه سطحه دارد .
جاپان : عبارت از کشور جاپان است و مساحه سطحه آن ۱۴۲۷۲۷ مربع میل میباشد .
زیلانده جدید : دارای ۱۰۳۷۳۶ مربع میل مساحه سطحه است .
- دریا های معروف جهان**
دریای امازون : ۳۹۰۰ میل طول دارد و آب آن در اوقیانوس اتلانتیک میریزد .
دریای آمو : این دریا ۱۶۰۰ طول دارد و محل ریزش آن بحیره ارال است .
دریای آمو : این دریا ۱۶۰۰ میل طول آن است و در تنگه تارتار میریزد .
دریای انگارا : این دریا دارای ۱۱۵۰ میل طول است و محل ریزش آب آن ینیسی است .
دریای برهماپوترا : طول آن ۱۸۰۰ میل است و در خلیج بنگال می ریزد .
دریای چرچک : ۱۰۰۰ میل طول دارد و محل ریزش آب آن خلیج هدسن است .
دریای کانگو : طول این دریا

- دریای سنگاری :** ۱۱۵۰ میل طول دارد و آب آن در دریای آمو می ریزد .
- سردریا :** این دریا ۱۸۵۰ میل طول دارد و در بحیره ارال می ریزد .
- دریای تگریس :** طول این دریا ۱۱۵۰ میل است و آب آن در دریای فرات می ریزد .
- دریای توکان تینا :** طول ۱۱۶۰ میل است و آب آن در بحیره کسپین می ریزد .
- دریای اورال :** طول آن ۱۵۷۰ میل است و آب آن در بحیره کسپین می ریزد .
- دریای یوروگوی :** ۱۰۰۰ میل طول دارد و در دریای رپورولاپلا می ریزد .
- دریای ولگا :** این دریا دارای ۲۲۹۰ میل طول است و آب آن در بحیره کسپین می ریزد .
- دریای نگتسی :** طول این دریا ۳۴۰۰ میل است و آب آن به بحیره چین شرقی می ریزد .
- دریای یاپورا :** ۱۵۰۰ میل طول دارد و در دریای امازون می ریزد .
- دریای پنیسی :** ۲۰۸۰ میل طول دارد و در بحیره کارا می ریزد .
- دریای لینا :** طول این دریا ۲۶۸۰ میل است و محل ریزش آب آن بحیره لیتیف می باشد .
- دریای میکنزی :** ۲۶۳۵ میل طول دارد و در بحیره بیرفورت می ریزد .
- دریای مادیرا :** دارای ۲۱۰۰ میل طول و آب آن در دریای امازون می ریزد .
- دریای مگدالینا :** این دریا ۱۰۰۰ میل طول دارد و آبش در بحیره کریبین می ریزد .
- دریای میکانگ :** ۲۶۰۰ میل طول
- ۲۷۱۸ میل است و در اوقیانوس اتلانتیک می ریزد .
- دریای دانیوب :** آب آن در بحیره سیاه می ریزد و طولش ۱۷۷۰ میل است .
- دریای دنیپر :** این دریا ۱۴۲۰ میل طول دارد و محل ریزش آب آن بحیره سیاه است .
- دریای دون :** ۱۴۲۰ میل طول آن است و در بحیره سیاه می ریزد .
- دریای گنگ :** طول این دریا ۵۶۰ میل است و آب آن در خلیج بنگال می ریزد .
- دریای فرات :** دارای ۱۷۰۰ طول می باشد و در خلیج فارس می ریزد .
- دریای هوانگ :** این دریا ۳۰۰۰ میل طول دارد و محل ریزش آب آن بحیره زرد است .
- دریای اندس :** ۱۹۰۰ میل طول است و آبش در بحیره عرب می ریزد .
- دریای ایراودی :** این دریا ۱۲۵۰ میل طول دارد و به خلیج بنگال می ریزد .
- دریای جوپرا :** ۱۵۰۰ میل طول آن است و در دریای امازون می ریزد .
- دریای سینت لارنس :** طول این دریا ۱۹۰۰ میل است و آب آن در جبهیل سینت لارنس می ریزد .
- دریای سالوین :** ۱۷۵۰ میل طول دارد و در جبهیل مارتابان می ریزد .
- دریای سانفرانسسکو :** این دریا ۱۸۰۰ میل طول دارد و آب آن در اوقیانوس اتلانتیک می ریزد .
- دریای سکاچیوان :** دارای ۱۲۰۵ میل طول است و محل ریزش آب آن خلیج و نیپگ می باشد .
- دریای سی :** طول این دریا ۱۲۵۰ میل است و در بحیره چین جنوبی می ریزد .

- آن است و در بحیره چین جنوبی میریزد .
- دریای موری دارلنگک :** طول این دریا ۲۲۱۰ میل است و آب آن در خلیج اسکندریه میریزد .
- دریای نمیکرو :** دارای ۱۴۰۰ میل طول است . و در دریای امزون میریزد .
- دریای نایجیریا :** این دریا ۲۶۰۰ میل طول دارد و در جهیل گینیا میریزد .
- دریای نلسون :** طول آن ۱۶۰۰ میل است و محل ریزش آبش خلیج هدسن میباشد .
- دریای نیل :** ۴۱۴۵ میل طول دارد و آب آن در مدیترانه میریزد .
- دریای اوب اوتیش :** دارای ۲۴۶۰ میل طول دارد و آب آن در جهیل اوب میریزد .
- دریای رور ینچ :** ۳۱۰۰ میل طول دارد و آب آن در اقیانوس اتلانتیک میریزد .
- دریای اورینوکو :** طول این دریا ۱۷۰۰ میل است و در اوقیانوس اتلانتیک میریزد .
- دریای پاراگوی :** این دریا ۱۵۰۰ میل طول دارد و آب آن در دریای پارانا فر میریزد .
- دریای پلوانا :** ۲۵۰۰ میل طول دارد و در دریای ریودوپلاتا میریزد .
- دریای پیس :** دارای ۱۱۹۵ میل طول است و آب آن در دریای سیلو میریزد .
- دریای پلکومايو :** طول این دریا ۱۰۰۰ میل است و در دریای پاراگوی میریزد .
- دریای پوروس :** ۲۰۰۰ میل طول دارد و آبش در دریای امزون می ریزد .
- دریای یوکون :** طول این دریا ۱۸۴۸۲ فـت ارتفاع دارد به صفت بلندترین نقطه در قاره اروپا و بحیره کسپین واقع در اتحاد شوروی که
- دریای زامیزی :** ۱۶۰۰ میل طول دارد و در اوقیانوس هند میریزد .
- نوت :** از ذکر نام دریا هائیکه طول آنها کمتر از هزار میل میباشد انصراف بعمل آمده است .
- نقاط بلند ترین و پست ترین جهان در قاره آسیا :** مونت ایورست واقع در نیپال و ثبت که ۲۹۰۲۸ فـت ارتفاع دارد بلند ترین نقطه در آسیا و بحیره مرگ واقع در اسرائیل و اردن که ۱۲۸۶ فـت از سطح بحر پائین است پست ترین نقطه در آسیا شمرده میشود .
- در امریکای جنوبی :** مونت امونکا گوا واقع در ارجنتاین که دارای ۲۲۸۲۴ فـت ارتفاع است بحیث بلند ترین نقطه در امریکای جنوبی و سالیناس گرانددیس . شبه جزیره والدیس واقع در ارجنتاین که ۱۳۱ فـت از سطح بحر پائین است بحیث پست ترین نقطه در امریکای جنوبی شناخته میشود .
- در امریکای شمالی :** مونت مکینلی واقع در آلاسکا که ۲۰۳۲۰ فـت ارتفاع دارد از بلندترین نقطه در امریکای شمالی و وادی مرگ واقع در کالیفورنیا که ۲۸۲ فـت از سطح بحر پائین افتاده است . پست ترین نقطه در امریکای شمالی میباشد .
- در قاره افریقا :** کلیمانجارو واقع در تانزانیا که ارتفاع آن ۱۹۳۴۰ فـت است . بلند ترین نقطه در قاره افریقا و فرو رفتگی قطاره واقع در جمهوریت عرب متحده که از سطح بحر ۴۳۶ فـت پائین است . پست ترین نقطه در افریقا شمرده میشود .
- در قاره اروپا :** مونت البروس واقع در کوههای قفقاز اتحاد شوروی که ۱۸۴۸۲ فـت ارتفاع دارد به صفت بلندترین نقطه در قاره اروپا و بحیره کسپین واقع در اتحاد شوروی که

- ۹۲ فـت از سطح بحر پائین افتاده است . به صفت پست ترین نقطه در قاره اروپا شناخته میشود .
- در انتار کتیکا :** و نسون ماسیف که ۱۸۶۰ فـت ارتفاع دارد بلند ترین نقطه در انتار کتیکاو سطح بحر پست ترین نقطه در انتارکتیکا شمرده میشود .
- در قاره استرالیا :** مونت کوسیسکو واقع در نیوسوت ویلز که ۷۳۱۶ فـت ارتفاع دارد بلندترین نقطه در استرالیا و خلیج ایر واقع در استرالیای جنوبی که ۳۹ فـت از سطح بحر پائین است . پست ترین نقطه در استرالیا میباشد .
- قله های شامخ جهان**
- در قاره آسیا :**
- مونت ایورست :** واقع در نیپال و ثبت . ارتفاع آن ۲۹۰۲۸ فـت است .
- قله گودوین آستن :** در کشمیر واقع است و ارتفاع آن ۲۸۲۵۰ فـت میباشد .
- قله تان چنجونگا :** این قله در نیپال وقوع دارد و دارای ۲۸۲۰۸ فـت ارتفاع است .
- قله داهو لاگیری :** ۲۶۸۱۰ فـت ارتفاع دارد و در نیپال واقع است .
- قله چوایو :** در نیپال و ثبت واقع است و ارتفاع آن ۲۶۷۵۰ فـت میباشد .
- قله نانگا پاربات :** دارای ۲۶۶۶۰ فـت ارتفاع میباشد و در کشمیر واقع است .
- قله اناپورنا :** این قله ۲۶۵۰۴ فـت ارتفاع دارد . و در نیپال واقع میباشد .
- قله کاشمبروم :** در کشمیر واقع است و ۲۶۸۷۰ فـت ارتفاع دارد .
- قله گوسینتان :** دارای ۲۶۲۹۱ فـت ارتفاع است . و در تبت وقوع دارد .
- قله هیمال چولی :** در نیپال واقع است و ارتفاع آن ۲۵۸۰۱ فـت است .
- قله ماشمبروم :** ۲۵۶۶۰ فـت ارتفاع دارد و در کشمیر واقع است .
- قله کامت :** این قله در هند و تبت واقع است و ۲۵۴۴۷ فـت ارتفاع دارد .
- قله اولوغ موستاغ :** ۲۵۳۴۰ فـت ارتفاع دارد . در تبت و سنکیانگ واقع است .
- قله کنگر :** در سنکیانگ واقع است و ارتفاع آن ۲۵۳۲۵ فـت میباشد .
- قله مینیا کونگا :** این قله در جمهوریت مردم چین واقع است و ۲۴۹۰۰ فـت ارتفاع دارد .
- قله کمونیزم :** در اتحاد شوروی واقع است و ارتفاع آن ۲۴۵۹۰ فـت میباشد .
- قله هاراموش :** ۲۴۲۷۲ فـت ارتفاع دارد و در پاکستان واقع است .
- قله مانا :** دارای ۲۳۸۶۰ فـت ارتفاع است و در هند وقوع دارد .
- قله گروس ونیور :** در جمهوریت مردم چین واقع است و ارتفاع آن ۲۱۱۹۰ فـت میباشد .
- قله دماوند :** این قله در ایران وقوع دارد و ارتفاع آن ۱۸۹۳۴ فـت است .
- قله ارادت :** ۱۶۹۶ فـت ارتفاع دارد و در ترکیه واقع است .
- در امریکای شمالی :**
- قله میکلی :** در ایالات متحده امریکا واقع است و ارتفاع آن ۲۰۳۲۰ فـت میباشد .

قله مرسی داریو : در ارجنتاین واقع است و دارای ۲۲۲۱۱ فټ ارتفاع می باشد .

قله یروپاجا : دارای ۱۲۷۵۸ فټ ارتفاع است و در پیرو وقوع دارد .

قله چمبرازو : ۲۰۵۶۱ فټ ارتفاع دارد و در ایکوادور واقع است .

قله الیمانی : این قله در بولیویا واقع است و ارتفاع آن به ۲۱۳۰۲ فټ بالغ میگردد .

قله پولار : ۲۰۴۲۳ فټ ارتفاع دارد و در چلی واقع است .

قله مرسی داریو : در ارجنتاین واقع است ، و دارای ۲۲۲۱۱ فټ ارتفاع می باشد .

در قاره اروپا :

قله مونت بلانک : ۱۵۷۷۱ فټ ارتفاع دارد .

قله مونت روسا : ارتفاع آن ۱۵۲۰۳ فټ است .

قله روم : دارای ۱۴۹۱۳ فټ ارتفاع می باشد .

قله وایس هارن : ارتفاع این قله ۱۴۷۸۲ فټ است .

قله تاش هارن : دارای ۱۴۷۳۳ فټ ارتفاع می باشد .

قله ماتپارن : ۱۴۶۹۰ فټ ارتفاع دارد .

قله گریندکومبین : این قله ۱۴۱۵۴ فټ ارتفاع دارد .

قله کاستور : ارتفاع این قله به ۱۳۸۶۵ فټ بالغ میگردد .

در قاره افریقا ، استرالیا و انتارکتیکا :

قله کلیمان جارو : این قله در تانزانیا واقع است و ارتفاع آن ۱۹۳۴۰ فټ می باشد .

قله کینیا : دارای ۱۷۰۵۸ فټ ارتفاع است . و در جمهوریت کینیا وقوع دارد .

قله یوپوکاتپیل : این قله در مکسیکو واقع است و ارتفاع آن ۱۷۸۸۷ فټ می باشد .

قله ستلال تپیاک : ۱۹۴۷۰ فټ ارتفاع دارد و در اضلاع متحدۀ امریکا واقع است .

قله لوکانیا : در کانادا واقع است و ارتفاع آن ۱۷۱۴۷ فټ می باشد .

قله زینان تیکاتل : این قله در مکسیکو وقوع دارد و ارتفاع آن به ۱۵۰۱۶ فټ میرسد .

قله کینسی : در اضلاع متحدۀ امریکا واقع است و ۱۶۲۸۶ فټ ارتفاع دارد .

قله ستیل : ۱۶۴۴۰ فټ ارتفاع دارد و در کانادا واقع است .

قله سینت الیسان : این قله در اضلاع متحدۀ امریکا واقع است و ارتفاع آن ۱۸۰۰۸ فټ می باشد .

قله میکاتر : ۱۴۴۰۰ فټ ارتفاع

قله لاپاتا : این قله در اضلاع متحدۀ امریکا واقع می باشد و ارتفاع آن ۱۴۳۰ فټ است .

در امریکای جنوبی :

قله اکونکاگوا : ۲۲۸۳۴ فټ ارتفاع دارد و در ارجنتاین واقع است .

قله اوچوس دل سالادو : این قله در ارجنتاین و چلی واقع است و دارای ۲۲۵۳۹ فټ ارتفاع می باشد .

قله هاسکاران : در پیرو واقع است و ارتفاع آن به ۲۲۲۰۵ فټ میرسد .

قله تکورپودی : دارای ۲۲۱۶۲ فټ ارتفاع است و در پولیویا و چلی واقع می باشد .

قله ساجاما : این قله در پولیویا وقوع دارد و ارتفاع آن ۲۱۳۹۱ فټ است .

اختراعات مهم در رشته های فزيك و كيميا

انتي توکسين : (د فترې) درسال ۱۸۹۱ توسط فون بلانگ عالم جرمني کشف شده است .

ارگيرول : مخترع آن بارنس عالم امريکائي ميباشد .

اوسيفنهامين : در سال ۱۹۱۰ از طرف ارليخ عالم جرمني کشف گرديده است .

باسيترين : مخترع آن در سال ۱۹۴۵ نيلني امريکائي بوده است .

باريتال : در سال ۱۹۰۳ توسط فشر عالم جرمني اختراع شده است .

بي ، سي ، جي : مخترع آن کالمت کورين فرانسوي است و سال اختراع آن ۱۹۲۰ ميباشد .

کاربن اوکسايډ : عالم جرمني بنام فشر در سال ۱۹۲۵ به کشف آن توفيق يافته است .

کاربوهايسين : در سال ۱۹۵۲ توسط تانر امريکائي اختراع شده است .

کلورين : مخترع آن ديو انگليسي در سال ۱۸۱۰ بوده است .

کلوروفارم : درسال ۱۸۳۱ توسط گتلمر امريکائي اختراع شده است .

کلوروهايسين : برکهولدر امريکائي در سال ۱۹۴۷ آنرا کشف کرده است .

کورتيزون : درسال ۱۹۳۶ توسط کنډال امريکائي اختراع شده است .

دي ، دي تي : سايدلردعا لم جرمني درسال ۱۸۷۴ به اختراع آن توفيق يافته است .

امواج برقي : مخترع آن در سال ۱۸۸۸ هرټس جرمني بوده است .

الکترون : در سال ۱۹۱۸ توسط تامسن امريکائي کشف شده است .

انسولين : يکودکادالي در سال

۱۹۲۲ آنرا کشف نموده است .

ايزو نيازيډ : توسط هوگمن لاروخ عالم جرمني درسال ۱۹۵۲ اختراع شده است .

ميتانول : در سال ۱۹۲۵ ذريعه باتار فرانسوي کشف شده است .

نيومايسين : مخترعين آن واکسمن وليچ والر امريکائي در سال ۱۹۴۹ ميباشند .

نيوترون : در سال ۱۹۳۲ توسط چاروک انگليسي کشف گرديده است .

نايتريک اسيد : گلا بر جرمني در سال ۱۶۴۸ آنرا اختراع کرده است .

پنسلين : در سال ۱۹۲۹ توسط فلمنگ انگليسي اختراع شده است .

پروتارگول : مخترع آن نايزر جرمني در سال ۱۸۸۲ بوده است .

راډيو اکتيوټي : در سال ۱۸۹۶ توسط ريکري فرانسوي کشف شده است .

راډيوم : کوري پيلر فرانسوي و کوري ماري پولندي در سال ۱۸۹۸ به کشف آن موفق شده اند .

سلورسن : (۴۰۶) درسال ۱۹۱۰ توسط ايرليخ جرمني اختراع گرديده است .

ستريتومايسين : مخترع آن در سال ۱۹۴۵ واکسمن امريکايي بوده است .

سلفانيلايد : در سال ۱۹۳۴ توسط دوماگ جرمني کشف شده است .

سلفاډيازين : توسط روبرلين امريکائي در سال ۱۹۴۰ کشف گرديده است .

سلفاپريډين : مخترع آن ريونس فليپس انگليسي درسال ۱۹۳۸ بوده است .

- سلف، تیاژول :** فاسبند روالر امریکائی آنرا اختراع نموده است.
- سلفورک اسید :** مخترع آن فلیس اندلیسی در سال ۱۸۳۱ میباشند.
- تیرامایسین :** در سال ۱۹۵۰ فنی امریکایی آن را اختراع نموده است.
- ترانزستور :** توسط شاکلی برتین امریکائی در سال ۱۹۵۶ اختراع گردیده است.
- توبرکلین :** در سال ۱۸۹۰ کوخ جرمنی آنرا کشف کرده است.
- واکسن پولیو :** سابن عالم امریکائی در سال ۱۹۵۵ باختراع آن توفیق یافته است.
- واکسن چیچک :** در سال ۱۷۹۷ توسط جز انگلیسی کشف گردیده است.
- واکسن تیفوس :** توسط نیکول فرانسوی در سال ۱۹۰۹ کشف شده است.
- اختراعات بزرگ و کشفیات مهم علمی**
- هاشین جمع :** در سال ۱۹۴۲ توسط پاسکال فرانسوی اختراع گردید.
- طیاره (بشکل علمی) :** توسط وستنگه هوس امریکائی در سال ۱۸۶۸ اختراع شد.
- طیاره هلیکوپتر :** برنیان انگلیسی در سال ۱۹۱۶ آنرا اختراع کرد.
- طیاره انجن جت :** در سال ۱۹۳۰ توسط ویتل برتانوی اختراع گردید.
- کشتی فضائی :** گیفار فرانسوی در سال ۱۸۰۲ به اختراع آن توفیق یافت.
- اتومبیل (فرنشل گیر) :** مخترع آن بنز جرمنی در سال ۱۸۸۵ می باشد.
- اتومبیل برقی :** در سال ۱۸۹۲ توسط موریس امریکائی اختراع شد.
- اتومبیل پترولی :** دیملر جرمنی در سال ۱۸۹۲ آنرا اختراع کرد.
- اتومبیل بخار :** در سال ۱۸۸۹ توسط روپر امریکائی اختراع شد.
- بالون :** موننگول فی فرانسوی در سال ۱۷۸۳ آنرا اختراع نمود.
- بایسکل :** بشکل امروزی توسط مکملن سکاتلندی اختراع گردید.
- سلولاید :** در سال ۱۸۷۰ توسط هیث امریکائی اختراع شد.
- سمنت :** اسپدین انگلیسی در سال ۱۸۴۵ آنرا اختراع کرد.
- ساعت پندولیمدار :** در سال ۱۶۷۵ هوگنز هالندی به اختراع آن توفیق یافت.
- هاشین چین پنبه :** و تنی امریکائی آنرا در سال ۱۷۹۳ اختراع نمود.
- انجن دیزلی :** دیزل عالم جرمنی در سال ۱۸۹۲ به اختراع آن موفق گردید.
- دینامت :** در سال ۱۸۶۶ نوبل سوئدی آنرا اختراع کرد.
- دینامو (جریان دایمی) :** از طرف گرام بلژیکی در سال ۱۸۷۰ اختراع شد.
- الکتروماگنیت :** در سال ۱۸۲۴ سترجین انگلیسی آنرا اختراع نمود.
- کوره ذوب فولاد :** زیمنس جرمنی در سال ۱۸۳۱ به اختراع آن توفیق یافت.
- گرموفون :** در سال ۱۸۸۷ از طرف فارست برتانوی اختراع گردید.
- هاشین یخ سازی :** مخترع آن گوری امریکائی در سال ۱۸۵۱ میباشند.

- برق گیر** : توسط فرانکلن امریکائی در سال ۱۷۵۲ اختراع گردید .
- لینولیم** : در سال ۱۸۶۰ توسط وانتون انگلیسی اختراع شد .
- لینوتایپ** : از طرف مرگنتالر امریکایی در سال ۱۸۸۵ اختراع گردید .
- ماشیندار** : مخترع آن گاتلنگ امریکائی در سال ۱۸۶۱ میباشد .
- توگرد** : در سال ۱۸۳۱ توسط سوری فرانسوی اختراع شد .
- مکروفون** : برلیتر امریکائی مخترع آن است و سال اختراعش ۱۸۷۰ میباشد .
- مکروسکوپ** : توسط جانسن هالندی در سال ۱۵۹۰ اختراع گردید .
- مونوتایپ** : در سال ۱۸۸۷ از طرف لانستن اختراع شد .
- موتور سایکل** : از طرف دیملر جرمنی در سال ۱۸۸۵ اختراع گردید .
- ماشین سینما** : در سال ۱۸۹۳ توسط ادیسون امریکائی اختراع شد .
- نایلون** : دوپانت امریکائی مخترع آنست و سال اختراع آن ۱۹۳۷ میباشد .
- ماشین کاغذ سازی** : در سال ۱۸۰۹ از طرف دیکنسن اختراع گردید .
- قلم خود رنگ** : واترمین امریکائی در سال ۱۸۸۴ به اختراع آن توفیق یافت .
- پنولیم** : در سال ۱۵۸۱ توسط گالیلیو اختراع شد .
- فوتوگراف** : ادیسون امریکائی در سال ۱۸۷۷ آنرا اختراع کرد .
- عکس رنگه** : در سال ۱۸۹۱ لپمن فرانسوی به اختراع آن موفق گردید .
- کاغذ عکاسی** : بیکلند امریکائی در سال ۱۸۶۸ آنرا اختراع نمود .
- عکاسی** : در سال ۱۸۲۶ نیپس فرانسوی آنرا اختراع کرد .
- فوتوفون** : از طرف هل امریکائی در سال ۱۸۸۰ اختراع شد .
- فوتو تلگرافی** : در سال ۱۹۲۵ از طرف هل امریکائی اختراع گردید .
- پیانو** : کرسٹوفوری ایتالوی در سال ۱۷۰۶ آنرا اختراع کرد .
- تفنگچه** : (ریولور) توسط کولت امریکائی در سال ۱۸۳۵ اختراع شد .
- ماشین چاپ** : (روتري) در سال ۱۸۶۴ از طرف هو امریکائی اختراع گردید .
- رادار** : در سال ۱۹۲۲ تایلرونک امریکائی آنرا اختراع نمود .
- رادیو (زنگال)** : از طرف مارکونی ایتالوی در سال ۱۸۸۵ اختراع شد .
- ریکاردا** : مخترع آن برلیز امریکائی است و سال اختراع آن ۱۸۸۷ میباشد .
- ماشین خیاطی** : در سال ۱۸۳۰ از طرف تیمونی فرانسوی اختراع گردید .
- ماشین کفش دوژی** : سال اختراع آن ۱۸۶۰ است و مخترع آن یک امریکائی میباشد .
- ستتسکوپ** : توسط لیننی فرانسوی در سال ۱۸۱۹ اختراع شد .
- کشتی تحت البحری** : در سال ۱۸۹۱ از طرف هالند امریکائی اختراع گردید .
- تانک (عسکری)** : از طرف سونتون انگلیسی در سال ۱۹۱۴ اختراع شد .

- تلگراف :** گنتی سویدنی مخترع آن است و سال اختراع آن ۱۸۵۳ می باشد.
- تلگراف بی سیم :** در سال ۱۸۹۶ توسط مارکونی ایتالوی اختراع گردید.
- تلفون :** بل انگلیسی در سال ۱۸۷۶ آنرا اختراع کرد.
- تلفون اتومات :** از طرف سترراگر امریکائی در سال ۱۷۹۱ اختراع گردید.
- رادیو تلفون :** در سال ۱۹۰۲ توسط پولسن و فسندن اختراع شد.
- تلفون بی سیم :** از طرف کوکنز امریکائی در سال ۱۸۹۹ اختراع گردید.
- تلسکوپ :** در سال ۱۶۰۹ توسط گالیلیو ایتالوی اختراع گردید.
- تیلی تایپ :** توسط مورکروم کلینی شمت امریکائی در سال ۱۹۲۸ اختراع شد.
- تلویزیون :** در سال ۱۹۲۶ از طرف بیرسکاتلندی اختراع گردید.
- ترمامیتر :** از طرف گالیلیو ایتالوی در سال ۱۵۹۳ اختراع شد.
- تارپیو :** در سال ۱۸۶۶ توسط وایتهد انگلیسی اختراع گردید.
- توربین :** از طرف کورتیس امریکائی در سال ۱۸۹۹ اختراع شد.
- ماشین تایپ :** در سال ۱۸۶۴ توسط میتروفرسویدنی اختراع گردید.
- اکسری :** توسط رونتگن جرمنی در سال ۱۸۹۵ اختراع شد.
- تولیدات پترول خام در جهان در امریکای شمالی :**
- کانادا :** در سال ۱۹۶۳ کانادا مقدار ۲۵۸۴۳۵ بیرل، و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۷۵۳۶۴ بیرل پترول خام تولید کرد.
- مکسیکو :** تولیدات پترول خام در مکسیکو در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۱۴۸۶۷ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۱۵۵۷۶ بیرل بوده است.
- ترینیداد :** در سال ۱۹۶۳ مقدار ۴۸۶۷۸ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۴۹۷۲۴ بیرل پترول خام تولید کرده است.
- اضلاع متحده امریکا :** تولیدات پترول خام اضلاع متحده امریکا در سال ۱۹۶۳ مقدار ۲۷۲۷۲۳ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۸۰۵۱۲۵ بیرل می باشد.
- در امریکای جنوبی :**
- ارجنتاین :** تولیدات پترول خام ارجنتاین در سال ۱۹۶۳ مقدار ۹۷۲۲۱ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۰۰۳۷۰ بیرل بوده است.
- بولیویا :** در سال ۱۹۶۳ تولیدات پترول خام بولیویا عبارت از مقدار ۳۲۸۵ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۳۱۹۵ بیرل پترول خام تولید نموده است.
- برازیل :** این کشور در سال ۱۹۶۳ مقدار ۲۵۷۱۴ بیرل و در سال ۱۹۶۴ - ۳۳۳۱۰ بیرل پترول خام تولید نموده است.
- چلی :** تولیدات پترول خام چلی در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۳۲۰۶ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۳۶۸۷ بیرل بوده است.
- کولمبیا :** در سال ۱۹۶۳ مقدار ۶۰۳۴۳ بیرل و در سال ۱۹۶۴ بیرل پترول خام تولید کرده است.
- اکوادور :** این کشور در سال ۱۹۶۳ مقدار ۲۴۶۵ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۷۹۶ بیرل پترول خام استحصال نموده است.
- پیرو :** تولیدات پترول خام پیرو در سال ۱۹۶۳ عبارت از مقدار

مقدار ۱۲۱۵۵ بیرل و در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۸۱۸۴ بیرل پترول خام تولیدات داشته است .

هډلیند : تولیدات پترول خام در کشور هالیند در سال ۱۹۶۳ بمقدار ۱۵۳۷۷ بیرل و در سال ۱۹۶۴ بمقدار ۱۵۷۵۸ بیرل بالغ میگردد .

پولیند : در سال ۱۹۶۳ تولیدات پترول خام این کشور بمقدار ۱۵۷۷ بیرل در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۰۹۲ بیرل بوده است .

رومانیا : این کشور در سال ۱۹۶۳ مقدار ۹۱۱۷۱ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۹۲۳۸۳ بیرل پترول خام تولید کرده است .

اتحاد شوروی : تولیدات پترول خام اتحاد شوروی در سال ۱۹۶۳ عبارت از مقدار ۱۵۰۳۳۰۰ بیرل و در سال ۱۹۶۴ عبارت از مقدار ۱۶۴۶۳۰۰ بیرل بوده است .

یوگوسلاویا : در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۱۹۳۰ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۳۳۲۲ بیرل پترول خام تولیدات این کشور بوده است .

در قاره آسیا :

بحرین : تولیدات پترول خام بحرین در سال ۱۹۶۳ بمقدار ۱۶۵۰۳ بیرل و در سال ۱۹۶۴ بمقدار ۱۸۰۰۰ بیرل بالغ میگردد .

برما : در سال ۱۹۶۳ مقدار ۴۷۶۱ بیرل و در سال ۱۹۶۴

مقدار ۴۲۷۷ بیرل پترول خام تولیدات داشته است .

جمهوریت هودم چین : در سال ۱۹۶۳ مقدار ۵۴۷۵۰ و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۶۲۰۵۰ بیرل پترول خام تولید نموده است .

هند : تولیدات پترول خام کشور هند در سال ۱۹۶۳ عبارت از مقدار ۱۲۲۶۶ بیرل و در سال ۱۹۶۴

۲۱۴۶۸ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۳۱۱۹ بیرل بوده است .

ونزوئلا : در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۱۸۵۵۱۱ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۲۴۱۷۸۲ بیرل پترول خام تولید نموده است .

در قاره اروپا :

البانیا : تولیدات پترول خام این کشور در سال ۱۹۶۳ مقدار ۵۳۳۹ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۵۳۳۸ بیرل بوده است .

آستریا : این کشور در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۸۲۷۱ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۸۵۷۱ بیرل پترول خام استحصال نموده است .

بلغاریا : در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۲۶۶ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۱۶۸ بیرل پترول خام تولیدات این کشور بوده است .

چکوسلواکیا : تولیدات پترول خام چکوسلواکیا در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۲۲۰ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۳۲۲ بیرل میباشد .

فرانسه : این کشور در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۸۱۱۷ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۰۴۸۷ بیرل پترول خام تولیدات داشته است .

آلمان غرب : در سال ۱۹۶۳ مقدار ۵۳۳۲۵ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۵۵۴۱۹ بیرل پترول خام تولید نموده است .

هائگری : تولیدات پترول خام آن در سال ۱۹۶۳ عبارت از مقدار ۱۳۳۹۸ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۳۷۴۲ بیرل بوده است .

ایتالیا : این کشور در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۲۱۵۵ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۳۷۴۲ بیرل بوده است .

ایتالیا : این کشور در سال ۱۹۶۳

- عبارت از مقدار ۱۶۹۶۵ بیرل بوده
است .
- اندونیزیا :** در سال ۱۹۶۳ مقدار
۱۶۵۰۰۲ بیرل و در سال ۱۹۶۴
مقدار ۱۷۰۷۳۹ بیرل پترو ل خام
توليدات داشته است .
- ایران :** در سال ۱۹۶۳ مقدار
۵۳۸۱۰۷ بیرل و در سال ۱۹۶۴
مقدار ۶۱۸۷۳۱ بیرل پترو ل خام
تولید نموده است .
- عراق :** توليدات پترو ل خام این
کشور در سال ۱۹۶۳ مقدار
۴۲۴۵۸۱ بیرل و در سال ۱۹۶۴
مقدار ۴۵۹۲۹۰ بیرل بوده است .
- اسرائیل :** در سال ۱۹۶۳ مقدار
۱۰۹۱ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار
۱۴۳۵ بیرل پترو ل خام تولید نموده
است .
- جاپان :** در سال ۱۹۶۳ مقدار
۵۴۸ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار
۴۵۹۰ بیرل پترو ل خام توليدات
داشته است .
- کویت :** توليدات پترو ل خام کویت
در سال ۱۹۶۳ مقدار ۷۰۵۴۷۱ بیرل
و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۷۷۴۸۱۵
بیرل بوده است .
- کویت (منطقه بیطرف) :** در سال
۱۹۶۳ توليدات پترو ل خام بمقدار
۱۱۴۵۳۵ بیرل و در سال ۱۹۶۴
به مقدار ۱۳۱۴۱۵ بیرل بالغ شده
است .
- مفلیستان :** در سال ۱۹۶۳ مقدار
۳۶۰ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار
۳۶۰ بیرل پترو ل خام تولید نموده
است .
- پاکستان :** توليدات پترو ل خام
آن در سال ۱۹۶۳ مقدار ۳۵۱۴
بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۳۷۳۲
بیرل بوده است .
- قطر :** در سال ۱۹۶۳ مقدار
- ۷۰۱۲۹ بیرل و در سال ۱۹۶۴
مقدار ۷۷۷۴۰ بیرل پترو ل خام
تولید نموده است .
- ساراواک و برونی :** این دو منطقه
در سال ۱۹۶۳ مقدار ۲۹۶۳۹ بیرل
و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۲۶۲۶۵
بیرل پترو ل خام تولید نموده است .
- عربستان سعودی :** توليدات پترو ل
خام این کشور در سال ۱۹۶۳
مقدار ۵۹۴۵۹۲ بیرل و در سال
۱۹۶۴ مقدار ۶۲۸۰۹۵ بیرل بوده
است .
- تایوان :** (فارموسا) در سال
۱۹۶۳ مقدار ۱۹ بیرل و در سال ۱۹۶۴
مقدار ۶۱ بیرل پترو ل خام توليدات
داشته است .
- ایالات شیخ نشین :** در سال
۱۹۶۳ توليدات پترو ل خام این
ایالات مقدار ۱۷۵۷۱ بیرل و در
سال ۱۹۶۴ مقدار ۶۷۴۶۵ بیرل
بوده است .
- ترکیه :** در سال ۱۹۶۳ مقدار
۵۰۸۴ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار
۵۸۹۷ بیرل پترو ل خام تولید
نموده است .
- در افریقا :**
- الجزایر :** در سال ۱۹۶۳ مقدار
۱۸۴۳۱۱ بیرل و در سال ۱۹۶۴
مقدار ۲۰۲۲۹۰ بیرل پترو ل خام
توليدات داشته است .
- انگولا :** توليدات پترو ل خام آن
در سال ۱۹۶۳ مقدار ۸۷۶ بیرل و
در سال ۱۹۶۴ مقدار ۶۵۳۵ بیرل
بوده است .
- کانگو :** برازیل در سال ۱۹۶۳
مقدار ۸۴۰ بیرل و در سال ۱۹۶۴
مقدار ۶۱۹ بیرل پترو ل خام تولید
نموده است .
- گابون :** در سال ۱۹۶۳ مقدار
۶۴۴۶ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار

- ۷۶۶۸ بیرل پطروں خام تولیدات داشته است .
- لیبیا :** تولیدات پطروں خام آن در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۶۷۷۸۶ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۳۱۵۶۴۲ بیرل بوده است .
- مراکش :** در سال ۱۹۶۳ مقدار ۱۱۴۰ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۹۱۰ بیرل پطروں خام تولید کرده است .
- نایجیریا :** در سال ۱۹۶۳ مقدار ۲۷۶۴۴ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۴۳۹۹۷ بیرل پطروں خام تولیدات داشته است .
- جمهوریت متحد عرب :** تولیدات پطروں خام آن در سال ۱۹۶۳ مقدار ۳۸۷۵۹ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۴۳۹۹۷ بیرل بوده است .
- اوقیانوسیه :** **آسترالیا :** در سال ۱۹۶۴ مقدار ۱۴۸۷ بیرل پطروں خام تولیدات داشته است .
- زبلاند جدید :** تولیدات پطروں خام آن در سال ۱۹۶۳ مقدار ۴ بیرل و در سال ۱۹۶۴ نیز ۴ بیرل بوده است .
- ایرین غربی :** در سال ۱۹۶۳ مقدار ۹۴۴ بیرل و در سال ۱۹۶۴ مقدار ۷۵۳ بیرل پطروں خام تولید نموده است .
- تولیدات برق در جهان**
- اضلاع متحده امریکا :** ۲۲۸۵۸۹ کیلووات و ۱۰۱۱۲۱۴ کیلووات ساعت .
- اتحاد شوروی :** ۹۳۰۰۰ کیلووات و ۲۸۵۸۰۰ کیلووات ساعت .
- انگلستان :** ۴۴۶۰۴ کیلووات و ۱۶۳۳۴۲ کیلووات ساعت .
- جاپان :** ۳۴۳۵۱ کیلووات و ۱۵۵۴۱۶ کیلووات ساعت .
- آلمان غرب :** ۳۳۷۷۹ کیلووات و ۱۳۷۳۷۳ کیلووات ساعت .
- کانادا :** ۲۶۳۳۸ کیلووات و ۱۲۱۶۴۲ کیلووات ساعت .
- فرانسه :** ۲۵۴۹۶ کیلووات و ۸۵۹۳۲ کیلووات ساعت .
- ایتالیا :** ۲۱۴۴۲ کیلووات و ۶۹۱۰۰ کیلووات ساعت .
- جمهوریت مردم چین :** ۱۲۷۰۰ کیلووات و ۲۹۰۰۰ کیلووات ساعت .
- سویدن :** ۱۱۱۸۷ کیلووات و ۳۹۹۶۶ کیلووات ساعت .
- آلمان شرقی :** ۸۸۵۴ کیلووات و ۴۵۱۲۰ کیلووات ساعت .
- پولیند :** ۸۵۸۳ کیلووات و ۳۳۳۷۴ کیلووات ساعت .
- اسپانیه :** ۸۴۶۷ کیلووات و ۲۵۲۰۷ کیلووات ساعت .
- ناروی :** ۸۴۲۱ کیلووات و ۴۰۱۵۵ کیلووات ساعت .
- سوئزرلند :** ۷۶۹۱ کیلووات و ۲۲۰۱۳ کیلووات ساعت .
- سایر کشور ها :** ۱۰۹۶۸۷ کیلووات و ۴۰۳۷۱۷ کیلووات ساعت .
- تعداد تلیفون ها در جهان**
- در امریکای شمالی :** تعداد مجموعی تلیفون در این منطقه به ۹۰۸۳۱۴۰۰ پایه بالغ میگردد . تلیفون های شخصی عبارت از ۸۹۶۶۸۰۰۰ پایه و تلیفونهای اتومات عبارت از ۸۹۴۴۲۱۰۰ پایه است .
- و تعداد تلیفونهای ارتباطی با سیستم زنگ به ۹۰۸۱۸۱۰۰ پایه میرسد .
- در امریکای مرکزی :** مجموع تلیفون های آن عبارت از ۱۳۸۹۰۰۰ پایه است . تعداد تلیفونهای شخصی به ۹۹۰۱۰۰ پایه و تعداد تلیفونهای

در اوقیانوسیه :

تعداد مجموعی تیلیفونهای آن عبارت
ار ۳۸۱۲۳۰۰ پایه است . تعداد
تیلیفونهای شخصی به ۲۸۵۵۰۰
پایه و تعداد تیلیفونهای اتومات به
۳۱۱۳۶۰۰ پایه بالغ میگردد .
و تعداد تیلیفونهای ارتباطی یا
سیستم زنگ عبارت از ۳۸۰۵۹۰۰
پایه میباشد .

**شاهان ، روسای جمهور و صدر
اعظمان جهان**

افغانستان : اعلیحضرت محمد
ظاهر شاه پادشاه میباشند . تاریخ
تولدشان ۱۵ ماه اکتوبر سال ۱۹۱۴
و تاریخ جلوس شان ۸ نومبر
سال ۱۹۳۳ است .

صدر اعظم افغانستان بناغلی
محمد هاشم میوندوال میباشند .
البانیا : میجر جنرال هاکسبی
للیشی رئیس جمهور میباشد و
در ماه جولائی ۱۹۵۳ چوکی ریاست
جمهوری را اشغال نموده است میجر
جنرال شیمو صدر اعظم البانیا
است .

الجزایر : کلونل هواری بومیدین
رئیس مجلس انقلابی الجزایر می
باشند وی در سال ۱۹۲۵ تولد
شده و بتاريخ ۱۹ ماه جون سال
۱۹۶۵ چوکی ریاست مجلس انقلابی
را اشغال نموده است .

ارجنتاین : ارتورو ایلدا رئیس
جمهور است . در سال ۱۹۰۰ متولد
گردیده و بتاريخ ۱۲ ماه اکتوبر
۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را
اشغال کرده است .

استرلیا : لاردریچارد کسی گورنر
جنرال میباشد . وی بتاريخ ۲۹ ماه
اگست سال ۱۸۹۰ تولد شده و
در ماه جولائی ۱۹۶۵ چوکی گورنر
جنرالی را اشغال نموده است .

اتومات به ۱۲۲۶۵۰۰ پایه بالغ
میگردد . و تعداد تیلیفونهای ارتباطی
باسیستم زنگ عبارت از ۳۸۴۸۰۰
پایه است .

در امریکای جنوبی : تعداد مجموعی
تیلیفونهای امریکای جنوبی به
۳۸۷۲۸۰۰ پایه میرسد . تعداد
تیلیفونهای شخصی عبارت از
۱۸۸۰۹۰۰ پایه و تعداد تیلیفون
های اتومات عبارت از ۳۴۰۰۱۰۰
پایه میباشد . و تعداد تیلیفونهای
ارتباطی به سیستم زنگ به ۳۷۵۸۸۰۰
پایه میرسد .

در قاره اروپا : مجموع تیلیفونهای
قاره اروپا به ۵۳۳۷۷۶۰۰ پایه بالغ
میگردد . تیلیفونهای شخصی عبارت
از ۹۳۲۲۴۰۰ پایه و تیلیفونهای
اتومات عبارت از ۴۶۷۶۴۲۰۰ پایه
است . و تعداد تیلیفونهای ارتباطی
با سیستم زنگ به ۵۱۲۵۲۲۰۰
پایه بالغ میگردد .

در قاره آفریقا : تعداد مجموعی
تیلیفونهای قاره آفریقا عبارت از
۲۲۴۱۵۰۰ پایه میباشد . تعداد
تیلیفونهای شخصی به ۲۹۱۰۰ پایه
و تعداد تیلیفونهای اتومات به
۱۷۰۸۰۰۰ پایه میرسد و تعداد
تیلیفون های ارتباطی به سیستم
زنگ عبارت از ۲۰۸۳۷۰۰ پایه
است .

در قاره آسیا :
مجموع تعداد تیلیفونهای آسیا به
۱۵۴۷۵۴۰۰ پایه بالغ میگردد .
تیلیفون های شخصی عبارت از
۱۰۲۳۶۳۰۰ پایه و تیلیفون های
اتومات عبارت از ۹۹۴۹۳۰۰ پایه
میباشد . و تعداد تیلیفونهای ارتباطی
باسیستم زنگ به ۱۴۰۷۸۰۰ پایه
میرسد .

حکومت را بدست گرفته است .
شمزاده نرودم کا فتول صدراعظم
نمبودیا میباشد .

کامرون : احمد واحدجو رئیس
جمهور است وی در سال ۱۹۶۰
چوکی ریاست جمهوری را اشغال
کرده است .

کانادا : میجر جنرال گیوانیر گورنر
جنرال کانادا میباشد . در سال
۱۸۸۸ تولد گردیده و بتاريخ ۲۷
ماه می اپریل ۱۹۵۹ چوکی کورنر
جنرالی را اشغال نموده است .

لسمتر پیرسن صدر اعظم میباشد .
اثریقای مریزی : دیوددا کورئیس
جمهور است . بتاريخ ۲۴ ماه مارچ
۱۹۳۰ تولد شده و بتاريخ ۱۴ ماه
اکتبر ۱۹۶۰ چوکی ریاست جمهوری
را اشغال نموده است .

سیلون : ویلیم گویالا واگورنر
جنرال سیلون میباشد . در سال
۱۸۹۸ متولد گردیده و بتاريخ ۲
ماه مارچ ۱۹۶۲ چوکی کورنر جنرالی
را اشغال کرده است .
دودلی سینانا یاک صدر اعظم
سیلون است .

چاد : فرانسیوس تومبالبی رئیس
جمهور است . وی در سال ۱۹۱۸
تولد شده و بتاريخ ۱۲ ماه اگست
۱۹۶۰ چوکی ریاست جمهوری
چاد را اشغال کرده است .

چلی : ادوارد و فری مونتال وارئیس
جمهور چلی میباشد . و بتاريخ ۴
سپتمبر سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست
جمهوری را اشغال نموده است .

چین : لیوشاچی رئیس حکومت
جمهوریت مردم چین است . در
سال ۱۸۹۸ تولد شده و بتاريخ
۲۷ ماه اپریل ۱۹۵۹ چوکی ریاست
حکومت را اشغال نموده است .
جوئن لای صدر اعظم میباشد .

رئیرت منزیز صدراعظم آسترا لیا
میباشد .

آستریلیا : فرانس جوناس رئیس
جمهور است . بتاريخ ۴ ماه اکتوبر
سال ۱۸۹۹ متولد گردیده و بتاريخ
۲۳ ماه می ۱۹۶۵ چوکی ریاست
جمهوری را اشغال کرده است .

جوزف کلاروس صدراعظم آستر یا
میباشد .

بلژیک : بودوئن اول پادشاه بلژیک
است . بتاريخ ۷ ماه سپتمبر سال
۱۹۳۰ تولد شده و بتاريخ ۲۸ ماه
جولائی ۱۹۶۵ جلوس نموده است .
صدر اعظم بلژیک پیر هارمل می
باشد .

برازیل : همبر تو کاستیلو برانکو
رئیس جمهور میباشد و بتاريخ
۱۵ ماه اپریل ۱۹۶۴ چوکی ریاست
جمهوری را اشغال نموده است .

بلغاریا : گیروگی تریکوف رئیس
جمهور است . بتاريخ ۲۳ ماه
اپریل ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری
را اشغال کرده است .

تودور ژیکوف صدراعظم بلغاریا
میباشد .

برما : وین مانگ رئیس جمهور
برما میباشد . وی بتاريخ ۲ ماه
مارچ ۱۹۶۲ چوکی ریاست جمهوری
را اشغال نموده است .

جنرال نیوین صدر اعظم برما است
بوروندی : موامی موامبوتسارئیس
حکومت است . در سال ۱۹۱۲
تولد شده و بتاريخ ۱۴ ماه جولائی
۱۹۶۲ زمام حکومت بوروندی را
بدست گرفته است .

جوزف بامینا صدر اعظم میباشد .
کمبودیا : شمزاده نرود مسهانوک
رئیس حکومت میباشد . وی بتاريخ
۳۱ ماه اکتوبر ۱۹۳۲ تولد شده و
بتاریخ ۲۰ ماه جون ۱۹۶۰ زمام

کولمبیا : کیلرمولین والنسیا رئیس جمهور است . بتاريخ ۲۷ ماه اپریل ۱۹۰۹ متولد گردیده و بتاريخ ۷ ماه اگست ۱۹۶۲ چوکی ریاست جمهوری کولمبیا را اشغال کرده است .

گائو : (لیوبولدویل) جوزف کاسابو رئیس حکومت میباشد و در سال ۱۹۶۰ چوکی ریاست حکومت را اشغال نموده است .

چومبی صدر اعظم کانگو است .
کانگو (برازاویل) : الفونس ماسامبادیات رئیس جمهور است در سال ۱۹۲۱ تولد شده و بتاريخ ۱۹ دسامبر ۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
پاسکال لیسوبا صدر اعظم می باشد .

گوستاریکا : فرانسیسکو اورلیچ بولماریچ رئیس جمهور میباشد . بتاريخ ۱۰ ماه مارچ سال ۱۹۰۷ متولد گردیده و بتاريخ ۴ ماه فروری سال ۱۹۶۲ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .

نیوبا : اوسوالدودورتیکوس تورادور رئیس جمهور است . بتاريخ ۱۷ ماه جولائی ۱۹۵۹ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .
فیدل کاسترو صدر اعظم کیوبا میباشد .

فیرس : سر اسقف میکاریوس رئیس جمهور است . وی بتاريخ ۱۳ ماه اگست سال ۱۹۱۳ تولد شده و بتاريخ ۱۴ ماه دسامبر سال ۱۹۵۹ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .

چکوسلواکیا : انتونین نوته رئیس جمهور میباشد بتاريخ ۱۰ دسامبر ۱۹۰۴ متولد گردیده و به تاریخ ۱۹ نومبر سال ۱۹۵۷ چوکی

ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
جوز لینارت صدراعظم چکوسلواکیا است .

داهومی : سورومیکان اپیتی رئیس جمهور است . بتاريخ ۸ اپریل ۱۹۱۳ متولد گردیده و بتاريخ ۱۹ جنوری ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .

دنمارک : فریدریک نهم پادشاه میباشد وی بتاريخ ۱۱ ماه مارچ ۱۸۹۹ تولد شده و بتاريخ ۲۰ ماه اپریل ۱۹۴۷ جلوس کرده است .
اتو کراگ صدر اعظم دنمارک است .

دومینیکا : هیکتور گارسیا گودوی رئیس جمهور است . در سال ۱۹۲۱ متولد گردیده و بتاريخ ۳ سپتمبر سال ۱۹۶۵ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .

ایکوادور : رامون کاسترو جیجون رئیس شورای دولتی میباشد . وی بتاريخ ۱۱ جولائی سال ۱۹۶۳ چوکی ریاست شورای دولتی ایکوادور را اشغال نموده است .

السلوادور : جولیوریویرا رئیس جمهور است . در سال ۱۹۲۲ تولد شده و بتاريخ ۲۹ اپریل ۱۹۶۲ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .

حبشه : هیلاسلاسی امپراطور میباشد . بتاريخ ۲۳ جولای ۱۸۹۲ متولد گردیده و بتاريخ ۲ ماه نومبر سال ۱۹۳۰ زمام اقتدار را بدست گرفته است .
اکلیو ابدولد صدر اعظم حبشه میباشد .

فنلند : داگتر کیکونین رئیس جمهور است . وی بتاريخ ۹ ماه مارچ ۱۹۰۰ تولد گردیده و بتاريخ

حکومت ميباشد . بتاريخ ١١ ماه جون ١٩٠٨ تولد شده و بتاريخ ٣٠ مارچ سال ١٩٦٣ زمام حکومت را بدست گرفته است .

گينيا : سکوتوري رئيس جمهور است . وي بتاريخ ٢ ماه اکتوبر سال ١٩٥٨ چوکي رياست جمهوري را اشغال نموده است .

هايتي : فرانسوس دووالير رئيس جمهور ميباشد . بتاريخ ١٤ ماه اپريل ١٩٠٩ متولد گرديده و به تاريخ ٢٢ اکتوبر سال ١٩٥٧ چوکي رياست جمهوري را اشغال کرده است .

هاندوراس : اوسوالدولوپيزاريلانو رئيس جمهور است . بتاريخ ٣٠ جون ١٩٢١ تولد شده و بتاريخ ١٤ اکتوبر سال ١٩٦٣ چوکي رياست جمهوري را اشغال نموده است .

هانگري : استوان دوبي رئيس جمهور هانگري ميباشد . وي به تاريخ ١٤ ماه اگست سال ١٩٥٢ چوکي رياست جمهوري را اشغال کرده است .

گويالاکالي صدر اعظم است .

آيسلند : اسگيرا سگيرسون رئيس جمهور است . در سال ١٨٩٤ متولد گرديده و بتاريخ اول ماه اگست ١٩٥٢ چوکي رياست جمهوري را اشغال کرده است .

يجارني بنيکتسن صدر اعظم آيسلند ميباشد .

هند : داکتر رادا کرشنان رئيس جمهور هند ميباشد . در سال ١٨٨٨ تولد شده و بتاريخ ١٣ ماه مي ١٩٦٢ چوکي رياست جمهوري را اشغال نموده است .

ميرمن انديراگاندی صدر اعظم هند است .

١٥ فروري سال ١٩٥٦ چوکي رياست جمهوري را اشغال کرده است .

جوهانس ويرولينن صدر اعظم فنلند ميباشد .

فرانسه : شارل دوگول رئيس جمهور است . بتاريخ ٢٢ ماه نومبر ١٨٩٠ تولد شده و بتاريخ ٢١ ماه دسامبر ١٩٥٨ چوکي رياست جمهوري را اشغال نموده است . ژورژپومپيدو صدر اعظم فرانسه ميباشد .

گابون : ليون مبا رئيس جمهور گابون ميباشد . در سال ١٩٠٢ متولد گرديده و در سال ١٩٦٠ چوکي رياست جمهوري را اشغال کرده است .

گمبيا : سرجان پال گورنراست . و جاوارا صدر اعظم ميباشد .

آلمان غربي : هانريش لوبکه رئيس جمهور است . بتاريخ ١٤ ماه اکتوبر ١٨٩٤ متولد گرديده و بتاريخ اول ماه جولائي ١٩٥٩ چوکي رياست جمهوري را اشغال نموده است .

لودويگ ارهارد صدر اعظم جرمني ميباشد .

آلمان شرقي : والتر اولبريخت رئيس حکومت ميباشد . در سال ١٨٩٣ تولد شده و بتاريخ ١٢ ماه سپتمبر ١٩٦٠ چوکي حکومت را اشغال کرده است .

ويلي ستاف صدر اعظم ميباشد .
يونان : کانستانتين پادشاه است . بتاريخ ٢ جون ١٩٤٠ متولد گرديده و بتاريخ ٦ ماه مارچ ١٩٦٤ جلوس نموده است .

ستيفانو پولوس صدر اعظم يونان ميباشد .

گواتيমাالا : پيرالتازور ديا رئيس

اندونزی: داکتر سوکارنو رئیس جمهور است. بتاریخ ۶ ماه جون ۱۹۰۱ متولد گردیده و بتاریخ ۱۷ دسامبر سال ۱۹۴۸ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

ایران: اعلیحضرت محمد رضا شاه پهلوی پادشاه ایران است. بتاریخ ۲۶ اکتوبر ۱۹۱۹ تولد شده و به تاریخ ۱۸ سپتمبر ۱۹۴۱ جلوس نموده است.

و امیر عباس هویدا صدر اعظم ایران میباشد.

عراق: رئیس جمهور عراق عبدالرحمن عارف بوده و صدر اعظم ناجی طالب می باشد.

ایرلند: ایمان دوولیرا رئیس جمهور است. وی بتاریخ ۱۴ اکتوبر سال ۱۸۸۲ متولد گردیده و بتاریخ ۲۵ جون سال ۱۹۵۹ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

سین لیماس صدراعظم ایرلند می باشد.

ایتالیا: گیسپ سارا گات رئیس جمهور است. وی بتاریخ ۱۹ سپتمبر ۱۸۹۸ متولد گردیده و به تاریخ ۲۹ دسامبر سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

الدومور و صدر اعظم ایتالیا می باشد.

ساحل عاج: فلکس هوفوت بوگنی رئیس جمهور میباشد. بتاریخ ۱۸ اکتوبر ۱۹۰۵ تولد شده و در سال ۱۹۶۰ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

جمیکا: کلیفورد کیمپل رئیس جمهور است. وی بتاریخ ۲۸ ماه جون ۱۸۹۲ متولد گردیده و در ماه دسامبر سال ۱۹۶۲ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

سرالگزاندربستامانت صدراعظم جمیکا میباشد.

جاپان: اعلیحضرت هری هیتو امپراطور جاپان است. بتاریخ ۲۹ ماه اپریل ۱۹۰۱ تولد شده و به تاریخ ۲۵ دسامبر سال ۱۹۲۶ جلوس کرده است.

ایساکوساتو صدر اعظم میباشد.

اردن: اعلیحضرت حسین اول پادشاه است. بتاریخ ۱۴ نومبر سال ۱۹۳۵ متولد گردیده و به تاریخ ۱۱ می ۱۹۵۲ جلوس نموده است.

واصف التال صدر اعظم اردن می باشد.

کینیا: جموکنیاتا رئیس جمهور است. بتاریخ ۱۲ دسامبر سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است.

کوریای شمالی: چونگهی پارک رئیس جمهور میباشد. بتاریخ ۳۰ سپتمبر سال ۱۹۱۷ تولد شده و بتاریخ ۲۶ نومبر سال ۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

چونگ ایلکون صدر اعظم می باشد.

کوریای جنوبی: چوی یونگ کون رئیس حکومت است. و در سال ۱۹۴۸ چوکی حکومت را اشغال کرده است.

مارشال کیم ایلسونگ صدراعظم میباشد.

لاوس: سری ساوانگ واتانا پادشاه است. بتاریخ ۱۳ نومبر ۱۹۰۷ متولد گردیده و بتاریخ ۳۰ اکتوبر ۱۹۵۹ جلوس کرده است.

سوانافوما صدر اعظم لاوس می باشد.

لبنان: چارلس هیلو رئیس جمهور میباشد. وی در سال ۱۹۱۳ تولد شده و بتاریخ ۲۳ سپتمبر ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است.

- رشيد کرامی صدر اعظم لبنان است .
 ابراهيم ناصر صدر اعظم است .
مالټا : سرماریس هنری دورمان لورنر جنرال است . بتاريخ ۲۱ سپتمبر سال ۱۹۶۴ چوکی حکومت را اشغال نموده است .
 داکتر بورگ اولیویر صدر اعظم میباشد .
موریتانیا : مختار زاده رئیس جمهور است . وی در سال ۱۹۲۴ تولد شده و در سال ۱۹۶۰ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
مالی : مودیوکیتا رئیس جمهور مالی میباشد . وی بتاريخ ۴ جون ۱۹۱۵ متولد گردیده و در سال ۱۹۶۰ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .
مکسیکو : گوستاو دیزاورداز رئیس جمهور است . بتاريخ ۱۲ مارچ سال ۱۹۱۱ تولد شده و به تاریخ اول دسمبر ۱۹۶۴ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
مغلیستان : تجارگالسیخان رئیس شورای عالی است .
 تسیدنبال صدر اعظم مغلیستان میباشد .
مراکش : حسن دوم پادشاه مراکش مراکش است . بتاريخ ۱۱ جولای ۱۹۲۹ گردیده و بتاريخ ۳ مارچ ۱۹۶۱ جلوس کرده است .
 حاج احمد بهنی صدراعظم آن کشور میباشد .
نیپال : مهندرابیربیکرام جنگ پادشاه نیپال است . بتاريخ ۱۱ جون ۱۹۲۰ تولد شده و بتاريخ ۱۴ مارچ ۱۹۵۵ جلوس نموده است .
لایبیریا : ویلیم توبمان رئیس جمهور است . بتاريخ ۲۹ نومبر ۱۸۹۵ متولد گردیده و بتاريخ ۶ می ۱۹۴۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .
لیبیا : محمد ادریس السنیوس پادشاه است . بتاريخ ۱۳ مارچ ۱۸۹۰ تولد شده و بتاريخ ۲۴ دسامبر ۱۹۵۱ جلوس کرده است .
 حسین مازیك صدر اعظم لیبیا می باشد .
لوکسمبورگ : گریندروک جین رئیس حکومت است . بتاريخ ۵ جنوری سال ۱۹۲۱ متولد گردیده و بتاريخ ۱۲ نومبر سال ۱۹۶۴ کرسی حکومت را اشغال نموده است .
 پیرورنر صدراعظم لوکسمبورگ میباشد .
لمغاسی : فلیبرت تسیرانانارثیس جمهور میباشد . وی در سال ۱۹۱۲ متولد گردیده و در می ۱۹۵۹ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
ملاوی : سر گلین سمال ودجانسن رئیس حکومت است . و جیرالد بتلینز صدر اعظم ملاوی میباشد .
مالیزی : اسمعیل ناصر الدین شاه فرمان روای عالی است . به تاریخ ۱۹ ماه اگست سال ۱۹۶۵ چوکی حکومت را اشغال نموده است .
 تانکور عید الرحمن صدر اعظم می باشد .
جزایر مالدیو : سلطان الامیر محمد فرید دیدی بتاريخ ۷ مارچ ۱۹۵۴ چوکی حکومت را اشغال کرده

سوریابهادرت مپا صدر اعظم نیپال
میباشد.

هالند : جولیاناملکه هالند است.
بتاریخ ۳۰ اپریل سال ۱۹۰۹ متولد
در دیده و بتاریخ ۴ سپتمبر سال
۱۹۴۸ چوکی حکومت را اشغال
نموده است.

دکتور مارجینین صدر اعظم هالند
میباشد.

زیلانده جدید : سر برنارد فرگوسن
گورنر جنرال است. وی بتاریخ ۹
نومبر سال ۱۹۶۲ چوکی گورنر
جنرالی زیلانده جدید را اشغال
کرده است.

کیت هولیوک صدر اعظم است.
نایجیریا : هامانی دیوری رئیس
جمهور میباشد. در سال ۱۹۶۰
چوکی ریاست جمهوری را اشغال
نموده است.

نیکاراگوا : گوتیز ریز رئیس جمهور
است و در سال ۱۹۶۳ چوکی
ریاست جمهوری را اشغال کرده
است.

نایجیریا : داکتر نام دی ازیکیو
رئیس جمهور میباشد. بتاریخ ۱۶
نومبر سال ۱۹۰۴ متولد گردیده و
به تاریخ اول اکتوبر ۱۹۶۰ چوکی
ریاست جمهوری را اشغال نموده
است.

ابوبکر تفاوه بلیوا صدر اعظم
نایجیریا است.

ناروی : اولاو پنجم پادشاه است.
بتاریخ ۲ جولائی ۱۹۰۳ تولد شده
و بتاریخ ۲۱ سپتمبر سال ۱۹۵۷
جلوس کرده است.

پاکستان : فیلد مارشال محمد
ایوب خان رئیس جمهور است.
بتاریخ ۲۸ ماه اکتوبر سال ۱۹۵۸
چوکی ریاست جمهوری را اشغال
نموده است.

پاناما : مارکو آریلیور بلز رئیس
جمهور پاناما است. بتاریخ ۸
نومبر ۱۹۰۵ تولد شده و بتاریخ
اول اکتوبر ۱۹۶۴ چوکی ریاست
جمهوری را اشغال کرده است.
پاراگوئی : جنرال الفریدوستروا
یسترز رئیس جمهور است. به
تاریخ ۱۵ ماه اگست ۱۹۵۴ چوکی
ریاست جمهوری را اشغال نموده
است.

پیرو : فرنانده و بیلاندری فرمان
روای پیرو است. بتاریخ ۹ جون
۱۹۶۳ برسر اقتدار آمده است.
دانیل دلافلور صدراعظم میباشد.

فلپین : دیوسدادومگه پگال رئیس
جمهور است. بتاریخ ۲۸ سپتمبر
سال ۱۹۱۰ تولد شده و بتاریخ
۱۴ نومبر ۱۹۶۱ چوکی ریاست
جمهوری را اشغال کرده است.

پولیند : ادوارد اوچاب رئیس
مجلس دولت میباشد. در سال
۱۹۰۶ تولد شده و بتاریخ ۱۲
اگست سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست
مجلس دولت را اشغال نموده است.
جوزف سیرانکویچ صدر اعظم
پولیند میباشد.

پرتگال : ریراد میرال امیریکو توماس
رئیس جمهور است. بتاریخ ۱۹
نومبر ۱۸۹۴ تولد شده و بتاریخ
۲۲ جولائی ۱۹۵۸ چوکی ریاست
جمهوری را اشغال کرده است.

انتونیو دواولیو یرا سالازار
صدراعظم پرتگال میباشد.

رومانیا : چیوستوکا رئیس مجلس
دولت میباشد. در سال ۱۹۰۸
تولد شده و بتاریخ ۲۴ مارچ
۱۹۶۵ چوکی ریاست مجلس دولت
را اشغال نموده است.

ایون ماریر صدر اعظم رومانیای
باشد.

- روونډا :** گيورگيور کي باند اړئيس جمهور است . بتاريخ ۲۶ اکتوبر سال ۱۹۶۱ چوکي رياست جمهوري را اشغال کرده است .
- عربستان سعودي :** فيصل عبدالعزيز پادشاه است . در سال ۱۹۰۴ تولد شده و در سال ۱۹۶۴ جلوس نموده است .
- سينگال :** ليوپولد سدنکور رئيس جمهور ميباشد . در سال ۱۹۰۷ متولد گردیده و در سال ۱۹۶۰ چوکي رياست جمهوري را اشغال کرده است .
- سيراليون :** هنري بوستون گورنر جنرال است . در سال ۱۹۶۲ چوکي رياست جمهوري را اشغال نموده است .
- البرت مارگي** صدر اعظم سيراليون ميباشد .
- سنگاپور :** يانگ دي پرتوان نيگارا فرمان روا ميباشد که بتاريخ ۳ دسمبر سال ۱۹۵۹ بر سر اقتدار آمده است .
- ليکوان يو** صدر اعظم سنگاپور است .
- صومال :** عبدالله عثمان رئيس جمهور ميباشد . در سال ۱۹۵۰ چوکي رياست جمهوري را اشغال کرده است .
- عبدالرزاق حسين** صدر اعظم صومال است .
- افريقاي جنوبي :** چارلس سوارت رئيس جمهور افريقاي جنوبي است . وي در سال ۱۸۹۴ تولد شده و بتاريخ ۶ دسمبر ۱۹۵۹ چوکي رياست جمهوري را اشغال نموده است .
- هندريك وورد** صدر اعظم افريقاي جنوبي ميباشد .
- اسپانيه :** جنرال فرانسيסקو فرانکورتيس حکومت اسپانيه است . بتاريخ ۴ دسمبر سال ۱۹۲۷ متولد گردیده و بتاريخ ۱۹ اگست سال ۱۹۳۶ زمام حکومت را بدست گرفته است .
- سودان :** اسمعيل الاظهري رئيس جمهور سودان ميباشد . وي به تاريخ ۱۰ جون سال ۱۹۶۴ چوکي رياست جمهوري سودان را اشغال کرده است .
- محمد احمد** محبوب صدر اعظم سودان است .
- سويډن :** گوستاف پنجم پادشاه سويډن ميباشد . بتاريخ ۱۱ نومبر ۱۸۸۲ تولد شده و بتاريخ ۲۹ اکتوبر سال ۱۹۵۰ جلوس نموده است .
- تاگ ارلاندر** صدر اعظم است .
- سويزرلند :** هانس پيتر تشودي رئيس جمهور است . بتاريخ ۲۲ اکتوبر سال ۱۹۱۳ تولد شده و بتاريخ ۱۰ دسامبر ۱۹۶۴ چوکي رياست جمهوري را اشغال نموده است .
- «رئيس جمهور سويزرلند بعد از هر يك سال تعويض ميشود» .**
- سوريه :** ميچر جنرال امين الحفيظ رئيس جمهور ميباشد . بتاريخ ۸ مارچ سال ۱۹۶۳ چوکي رياست جمهوري را اشغال کرده است .
- تانزانيا :** جوليس ناييري رئيس جمهور است . در سال ۱۹۲۱ متولد گردیده و بتاريخ ۲۹ اپريل ۱۹۶۴ چوکي رياست جمهوري تانزانيا را اشغال نموده است .
- تايلند :** بهوميپول دولت پادشاه تايلند ميباشد . بتاريخ ۵ دسمبر سال ۱۹۲۷ تولد شده و بتاريخ ۹ جون ۱۹۴۶ جلوس کرده است .

- میباشد .
اضلاع متحده امریکا : لیندن جانسن رئیس جمهور است . به تاریخ ۲۷ ماه اگست ۱۹۰۸ متولد گردیده و بتاريخ ۲۲ نومبر سال ۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .
- ولتای علیا :** موریس یاموگورئیس دولت است . در سال ۱۹۶۰ زمام اقتدار را بدست گرفته است .
- یوروگوی :** داکتر واشنگتن بلتران رئیس مجلس ملی میباشد . و در سال ۱۹۶۴ چوکی ریاست مجلس ملی یوروگوی را اشغال نموده است .
- اتحاد شوروی :** اناس تاس میکویان صدر هیئت رئیسه اتحاد شوروی است . بتاريخ ۱۵ جولائی ۱۹۶۴ چوکی را اشغال کرده است .
- الکسی کاسیگین صدر اعظم اتحاد شوروی میباشد .
- ونزوئلا :** داکتر رال لیونی رئیس جمهور است . بتاريخ اول دسمبر سال ۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .
- ویتنام شمالی :** هوچی من رئیس جمهور میباشد . و در سال ۱۸۸۰ تولد شده است .
- فام وان دونگ صدر اعظم ویتنام شمالی است .
- ویتنام جنوبی :** میجر جنرال نگوین واتبو رئیس شورای نظامی است . در سال ۱۹۲۳ تولد شده و بتاريخ ۱۲ جون ۱۹۶۵ اقتدار را بدست گرفته است .
- نگوین کوکی صدر اعظم ویتنام جنوبی است .
- یوگوسلاویا :** مارشال جوزف بروز تیتو رئیس جمهور میباشد . بتاريخ ۲۵ ماه می ۱۸۹۲ متولد گردیده و بتاريخ ۳۱ جنوری ۱۹۴۶
- تانوم کتیکار چورن صدر اعظم است .
- توگو :** نیکولاس گرونسکی رئیس حکومت میباشد و در سال ۱۹۶۳ زمام اقتدار را بدست گرفته است .
- ترینیداد : توباگو :** سرسلومان هوچوی گورنر جنرال است . به تاریخ ۲۰ ماه اپریل سال ۱۹۰۵ متولد گردیده و بتاريخ ۳۱ اگست ۱۹۶۲ چوکی گورنر جنرالی را اشغال نموده است .
- ایرک ویلیامز صدر اعظم ترینیداد و توباگو میباشد .
- تونس :** حبیب بورقیبه رئیس جمهور است . بتاريخ ۲۵ جولائی ۱۹۵۷ چوکی ریاست جمهوری را اشغال کرده است .
- ترکیه**
 جودت سونایبی رئیس جمهور و در سال ۱۹۶۶ انتخاب گردید .
- صدر اعظم آن سلیمان بیمورل میباشد .
- یوگندا :** کنگ موتیسا دوم رئیس جمهور است . بتاريخ ۴ اکتوبر ۱۹۶۳ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .
- ملتن اوبوت صدر اعظم یوگندا میباشد .
- جمهوریت عرب متحد :** جمال عبدالناصر رئیس جمهور است . بتاريخ ۱۸ جنوری ۱۹۱۸ متولد گردیده و بتاريخ ۲۱ فروری ۱۹۵۹ چوکی ریاست جمهوری را اشغال نموده است .
- ذکریا محی الدین صدر اعظم جمهوریت عربی متحد میباشد .
- برتانیه :** الیزابت دوم ملکه برتانیه است . بتاريخ ۲۱ اپریل سال ۱۹۲۶ تولد شده و بتاريخ ۶ فروری ۱۹۵۲ جلوس کرده است .
- هارولد ولسن پسر اعظم برتانیه

- چو کي رياست جمهوري را اشغال نموده است .
- زېمبيا :** کنت کاوندا رئيس جمهور ميباشد . وي بتاريخ ٢٤ اکتوبر سال ١٩٦٤ چو کي رياست جمهوري را اشغال نموده است .
- نفوس شمېر های بزرگ جهان افغانستان :** ١٥ مليون ، کابل ٣٠٠٠٠٠ نفر و کندهار ٧٧٠٠٠ نفر
- البانيا :** تيرانا مرکز البانيا ١٥٢٥٥٠ نفوس دارد .
- الجزاير :** الجزيره مرکز الجزاير ٨٧٠٠٠٠ نفر ، کانستانتين ٣٠٠٠٠٠ نفر و وهران ٤٣٠٠٠٠ نفوس دارد .
- ارجنټاين :** بونس آيرس مرکز ارجنټاين ٣٧٩٩٢٠٠ نفر . اويلاييدا ٣٨٠٠٠٠ نفر ، کوردوبا ٦٥٣٠٠٠ نفر ، جنرال سان مارتين ٢٦٩٥١٤ نفر . لابلاتا ٤١٠٠٠٠ نفر . لانوس ٢٤٤٤٧٣ نفر . مار دل پلاتا ٢٧٠٠٠٠ نفر ، ساروساريو ٧٦١٣٠٠ نفر . سانتافي ٢٧٥٠٠٠ نفر و توکومان ٢٥١٠٠٠ نفر نفوس دارد .
- آستراليا :** کانبرا مرکز آستراليا ٧٧٦٤٤ نفر . اديليد ٦٠٧٨٠٠ نفر . برسبين ٦٦٣٥٠٠ نفر . هوپارت ١٢٢٩٤١ نفر . ملبورن ٢٠٦١٣٠٠ نفر . نيوکاسل ٢١٩٣٠٠ نفر . پرت ٤٥٧٠٠٠ نفر . وسډني ٢٣٠٠١٠٠ نفر نفوس دارد .
- آسترييا :** وينا مرکز آسترييا ١٦٣٧٦٠٠ نفر . گراز ٢٣٧٠٤١ نفر . اسبروڪ ١٠٠٦٩٩ نفر . لنز ١٩٦٢٠٦ نفر و سالزبورگ ١٠٨١١٤ نفر نفوس دارد .
- افريقاي مرکزي :** بانگوي مرکز جمهوريت افريقاي مرکزي ٨٠٠٠٠ نفر نفوس دارد .
- ايکوادور :** کويټو مرکز ايکوادور ٣٥٥١٨٣ نفر و گواياکويل ٥١٠٧٨٥ نفر نفوس دارد .
- السلوادور :** سانسلوادور مرکز السلوادور ٢٥٥٧٤٤ نفر و سانتانا ١٢١٠٩٥ نفر نفوس دارد .
- آلمان غربي :** بن مرکز آلمان غربي ١٤٥٠٦٣ نفر ، اتن ١٧٣٥٠٢ نفر آتسبورگ ٢١٠٢٧٢ نفر ، برلين غربي ٢١٨٦١٩٣ نفر ، بايلفيلد ١٧٥١٧٥ نفر ، بوخوم ٢٦٦٢٨٣ نفر ، بريمن ٥٧٥٢٢٠ نفر ، برونسويک ٢٤٩٠٠٠ نفر ، کولون ٨٢٧٠٠٠ نفر ، دارمشت ١٢٩٢١٩ نفر ، دورتموند ٦٤٩٢٠٣ نفر ، دوسلدورف ٧٠٣٤٥٢ نفر دويسبورگ ٥٠٣٨٥١ نفر ، ايسن ٧٢٨٥٧٨ نفر فرانکورت ٦٩١١٥٣ نفر ، گلشن کرخن ٣٩٢٠٠٠ نفر ، هامبورگ ١٨٥٤٦٣٧ نفر ، هانور ٥٧٦١٨٥ نفر ، هايډلبرگ ١٢٨٠٠٠ نفر ، کاسل ٢١١٥١٠ نفر ، کيل ٢٧٢٠٠٠ نفر ، بودويگشافن ١٦٧٤٤٠ نفر ، منهايم ٣١٥٠٠٠ نفر ، ميونخ ١١٤٢٦٢٢ نفر ، نورمبرگ ٦٦١٣١٩ نفر ، اوبرهاوزن ٦٢١٠٠٠ نفر ، شتونگارت ٦٤٦٣٩ نفر . وایسبادن ٢٥٨٧٠٠ نفر و پرتال ٤٢٤٥٥٢ نفر نفوس دارد .
- آلمان شرقي :** برلين شرقي مرکز آلمان شرقي ١٠٥٥٠٠٠ نفر . چمتنز کارلمارکس شتت ٢٨٨٥٩٧ نفر . درسدن ٤٩٩٠١ نفر . ارفورت ١٨٩٨١٧ نفر . هال ٢٧٨٧٠٠ نفر . لايپزيک ٥٩٢٨٢١ نفر . ماگدیبورگ ٢٦٧٧٣٣ نفر ، روستوک ١٧٠٤٥٧ نفر نفوس دارد .
- آيسلند :** ريکجاويک مرکز آيسلند ٨٠٠٠٠ نفر نفوس دارد .
- انډونيزيا :** جاگارتا مرکز انډونيزيا ٣٣١٧٥٦٢ نفر . باندونگ ١٠٤٦١٨٩ نفر

اتحاد شوروی : ماسکو مرکز اتحاد شوروی ۵۳۳۵۰۰۰ نفر ماسکو بزرگ ۶۴۲۷۰۰۰ نفر ، الماتا ۲۸۶۰۰۰ نفر ، آرچنگلسک ۲۸۶۰۰۰ نفر ، ایروان ۶۲۳۰۰۰ نفر ، گورکی «نیزنی نووگرود» ۱۰۸۴۰۰۰ نفر ، ارکوتسک ۳۹۰۰۰۰ نفر ، ایوانوو ۳۶۸۰۰۰ نفر ، کالیننگراد «کونیکسبرگ» ۲۳۸۰۰۰ نفر ، کاراکاندا ۶۲۲۰۰۰ نفر ، قازان ۷۶۳۰۰۰ نفر ، خاباروفسک ۳۷۷۰۰۰ نفر ، خارکوف ۱۰۷۰۰۰۰ نفر ، کیف ۱۳۳۲۰۰۰ نفر ، کراسنویارسک ۵۴۲۰۰۰ نفر ، کراسنودار ۳۶۸۰۰۰ نفر ، کریوی راگ ۴۴۸۰۰۰ نفر ، کوبییشف ۹۵۰۰۰۰ نفر ، کوزنتسکس ۲۸۰۰۰۰ نفر ، لیننگراد ۳۶۳۶۰۰۰ نفر ، لفوف «لمبرگ» ۴۶۹۰۰۰ نفر ، نیزنی تاگیل ۳۴۰۰۰۰ نفر ، نووسیپیرسک ۱۰۲۷۰۰۰ نفر ، اودیسسه ۷۳۵۰۰۰ نفر ، اومسک ۷۲۲۰۰۰ نفر ، پرم ۷۶۳۰۰۰ نفر ، ریگا ۶۵۷۰۰۰ نفر ، روستوف اوندون ۷۲۱۰۰۰ نفر ، ساراتوف ۶۸۴۰۰۰ نفر ، سوردلوفسک ۹۱۷۰۰۰ نفر ، تاشکند ۱۰۹۰۰۰۰ نفر ، تیمبیلیسی «تفلیس» ۸۰۵۰۰۰ نفر ، ترمسک ۲۸۲۰۰۰ نفر ، تولا ۳۵۹۰۰۰ نفر ، اوبا ۶۶۶۰۰۰ نفر ، ویلنیوس «ویلنا» ۲۹۳۰۰۰ نفر ، ولادیوستوک ۳۳۸۰۰۰ نفر ، ولگا گراد ۷۰۱۰۰۰ نفر ، ورونیژ ۵۷۷۰۰۰ نفر ، یاروسلاوی ۴۵۴۰۰۰ نفر ، راپوروژی ۵۵۰۰۰۰ نفر و ژدانوف ۳۲۱۰۰۰ نفر نفوس دارد.	جوگداکارتا ۳۴۱۴۲۴ نفر . ماکاسار ۶۰۳۷۶۷ نفر . مالانگ ۳۷۵۵۴ نفر . میدان ۵۳۲۱۲۹ نفر . پالمبانگ ۷۲۳۲۳۲ نفر . سیمارانگ ۵۲۰۵۶۵ نفر . سورابایا ۱۲۱۰۶۳۱ نفر و سورااکارتا ۴۴۵۳۰۵ نفر نفوس دارد .
ایران : تهران مرکز ایران ۲۰۰۰۰۰۰ نفر . آبادان ۲۸۳۶۲۵ نفر . همدان ۱۱۴۶۱۰ نفر . اصفهان ۲۵۵۰۰۰ نفر . مشهد ۳۱۲۱۸۶ نفر ، شیراز ۱۷۱۰۰۰ نفر و تبریز ۳۸۷۸۰۳ نفر نفوس دارد .	ایرلند : دوبلن مرکز ایرلند ۵۳۷۴۴۸ نفر . کورک ۷۷۹۸۰ نفر . دروگهیدا ۱۷۰۸۵ نفر ، گالوی ۲۲۰۲۸ نفر ، کلیکنی ۱۰۱۵۹ نفر لمیریک ۵۰۷۸۶ نفر و واترфорд ۲۸۲۱۶ نفر نفوس دارد .
ایتالیا : روم مرکز ایتالیا ۲۲۷۸۹۰۰ نفر ، باری ۳۱۱۲۶۸ نفر ، بولوگنا ۴۴۴۰۰۰ نفر ، کاتانیا ۳۶۱۴۶۶ نفر ، فلورنس ۴۵۴۹۶۳ نفر ، جینوا ۷۸۴۱۹۴ نفر ، مسینا ۲۵۱۴۲۳ نفر ، میلان ۱۵۸۰۹۷۸ نفر ، ناپلز ۱۱۸۲۴۹۳ نفر ، تریست ۲۷۳۳۹۰ نفر ، تورین ۱۱۱۴۳۰۰ نفر ، وینس ۳۳۶۱۸۴ نفر و ویرونا ۲۲۱۱۲۸ نفر نفوس دارد .	اسپانیه : مادرید مرکز اسپانیه ۲۲۶۰۰۰۰ نفر ، بارسیلونا ۱۹۰۰۰۰۰ نفر ، بالبوآ ۲۹۸۰۰۰ نفر ، قادس ۱۱۷۸۷۱ نفر ، کوردوبا ۱۹۸۰۰۰ نفر ، مالاسا ۳۰۱۰۰۰ نفر ، مورسیا ۲۵۰۰۰۰ نفر ، پالما ۱۵۹۰۰۰ نفر ، سیویل ۴۴۲۳۰۰ نفر ، والنسیا ۵۰۵۰۶۶ نفر و زاراگوزا ۳۲۶۳۱۶ نفر نفوس دارد .

پورتسموت ۱۱۴۷۷۳ نفر نفوس دارد .

انگلستان : لندن مرکز انگلستان

۷۹۷۸۲۳۴ نفر، برمنگهم ۱۱۱۵۶۳۰

نفر ، برادفورد ۲۹۴۰۴۰ نفر ،

برستول ۴۳۳۹۲۰ نفر ، کوونتری

۳۱۳۹۰۰ نفر ، کرويدون ۲۵۴۱۳۰

نفر ، کنگستن آن هل ۳۰۱۰۰۰

نفر ، ليدر ۵۱۳۸۰۰ نفر، لیسستر

۲۷۰۳۹۰ نفر لیور پول ۷۳۹۷۴۰

نفر ، نیوکاسل ۲۶۳۳۶۰ نفر ،

منچسټر ۲۱۵۰۵۰ نفر، آکسفورت

۱۰۷۱۱۰ نفر، پليموت ۲۱۰۰۹۰

نفر ، پورتسموت ۲۲۴۹۰۰ نفر ،

شفيلد ۴۹۵۲۹۰ نفر ، باري ۴۲۲۴۰

نفر ، کارديف ۲۶۰۶۴۰ نفر، نیت

۳۰۶۳۰ نفر ، سوانسي ۱۷۰۳۹۰

نفر ، کلاسکو ۱۰۳۶۳۲۱ نفر ،

بلغاست ۴۱۲۵۰۰ نفر ، و لندن

دري ۵۳۷۴۴ نفر نفوس دارد .

افريقای جنوبی : پريتوريا مرکز

افريقای جنوبی ۲۲۵۹۰ نفر ، بلموم

فونتين ۱۴۵۲۷۳ نفر ، کيپ تون

۸۹۷۴۱۱ نفر ، دربن ۶۸۱۴۹۲

نفر ، جوهانسبرگ ۱۱۵۲۵۲۵

نفر نفوس دارد .

اردن : عمان مرکز اردن ۳۱۱۱۳۴

نفر نفوس دارد .

بلژيک : بروسلز مرکز بلژيک

۱۰۹۰۰۰۰ نفر، انتورپ ۵۵۰۰۰۰

نفر ، چارليروی ۲۹۰۰۰۰ نفر ،

گنت ۲۳۰۰۰۰ نفر، وليچ ۴۱۰۰۰۰

نفر نفوس دارد .

بوليويا : لاپاز مرکز بوليويا

۳۶۰۰۰۰ نفر، کوچابمبا ۱۰۰۰۰۰

نفر ، سانتا کروز ۱۳۹۰۰۰ نفر و

سوکر ۶۰۰۹۲ نفر نفوس دارد .

برازيل : برازيليا مرکز برازيل

۱۴۱۷۴۲ نفر ، بلم ۴۰۲۱۷۰ نفر،

بيلوهوريزونت ۶۹۳۳۲۸ نفر ،

نفر ، لاس آنجلس ۲۴۷۹۰۱۵ نفر

فلادلفيا ۲۰۰۲۵۱۲ نفر ، ديترايت

۱۶۷۰۱۴۴ نفر، بالتيمور ۹۳۹۲۰۴

نفر، هوسستن ۹۳۸۲۱۹ نفر کليولند

۸۷۶۰۵۰ نفر ، سينت لوييس

۷۵۰۰۲۶ نفر ، ملواکی ۷۴۱۳۲۴

نفر، سانفرانسيسکو ۷۴۰۳۱۶ نفر،

بوستن ۶۹۷۱۹۷ نفر ، دالاس

۶۷۹۶۸۴ نفر، نيواورليز ۶۲۷۵۲۵

نفر ، پتسبورگ ۶۰۴۳۳۲

نفر ، سان اتونيو ۵۸۷۷۱۸ نفر،

سانديگو ۵۷۳۲۲۴ نفر ، سيتل

۵۷۰۸۷ نفر ،

سنسناتي ۵۰۲۵۵۰ نفر ، ممفيس

۴۹۷۵۲۴ نفر ، دنور ۴۹۳۸۸۷

نفر ، ميناپوليس ۴۸۲۸۷۲ نفر ،

اندياناپوليس ۴۷۶۲۵۴ نفر ،

کولمبس ۴۷۱۳۱۶ نفر ، نيوارک

۴۰۵۲۲۰ نفر ، پورتلند ۳۷۲۶۷۶

نفر ، اوکلند ۳۶۷۵۴۸ نفر، لانگ

بيچ ۳۴۴۱۶۸ نفر ، برمنگهم

۳۴۰۸۸۷ نفر ، اوکلاهوما ۳۲۴۲۵۳

نفر ، روچستر ۳۱۸۶۱۱ نفر ،

توليدو ۳۱۸۰۰۳ نفر ، نورفولک

۳۰۴۸۶۹ نفر، هانولولو ۲۹۴۱۹۴

نفر ، ميامي ۲۹۱۶۸۸ نفر، اکرون

۲۹۰۳۵۱ نفر ، جرسی ۲۷۶۱۰۱

نفر ، ديتون ۲۶۲۳۳۲ نفر، ريچموند

۲۱۶۰۳۸ نفر، سيراکوز ۲۱۶۰۳۸

نفر ، پروویدنس ۲۰۷۴۹۸ نفر ،

چارلوت ۲۰۱۵۶۴ نفر، جکسنويل

۲۰۱۰۳۰ نفر، سکرامنټو ۱۹۱۶۶۷

نفر ، يونکرس ۱۹۰۶۳۴ نفر ،

ورسستر ۱۸۶۵۸۷ نفر ، آستين

۱۸۶۵۴۵ نفر ، ناشويل ۱۷۰۸۷۴

نفر ، کورپس کرسټي ۱۶۷۶۷۰

نفر ، بريچ پورت ۱۵۶۷۴۸ نفر ،

ساوانا ۱۴۹۲۴۰ نفر ، مونټگومري

۱۳۴۳۹۳ نفر ، لنکولن ۱۲۸۵۲۱

نفر ، راکفورد ۱۲۶۷۰۶ نفر و

کریستیا ۳۶۱۳۰۹ نفر ، فورتالیزا	نفر نفوس دارد .
۵۱۴۸۱۸ نفر ، نیترو ۲۴۵۴۶۷	چلی : سانتیاگو مرکز چلی ۲۰۰۰۰۰۰
نفر ، پورتوالیتر ۷۰۰۰۰۰ نفر ،	نفر ، کانسپسیون ۱۶۷۴۶۸ نفر و
رسیف ۷۹۷۲۳۴ نفر ، ریودی	والپاریسو ۲۶۷۶۷۹ نفر نفوس
چیزو ۳۳۹۷۱۶۳ نفر ، سلوادور	دارد .
۶۵۵۷۳۵ نفر ، سانتوس ۶۵۵۷۳۵	چین : پکنگ مرکز جمهوریت
نفر و سوپالو ۳۸۵۰۰۰۰ نفر نفوس	مردم چین ۴۱۴۰۰۰۰ نفر ، اموی
دارد .	۲۴۰۰۰۰ نفر ، انشان ۴۰۰۰۰۰
بلغاریا : صوفیه مرکز بلغاریه	نفر ، کانتون ۱۶۵۰۰۰ نفر ،
۷۲۵۷۵۱ نفر ، پیوفریف ۲۰۱۴۷۰	چانگشا ۷۰۰۰۰۰ نفر ، چانگتی
نفر و وارنا ۲۷۰۰۰۰ نفر نفوس	۳۰۰۰۰۰ نفر ، چنگتو ۴۴۰۰۰۰
دارد .	نفر ، چنجه ۵۱۰۰۰۰ نفر ، چونکنگ
برما : رنگون مرکز برما ۸۲۱۸۰۰۰	۲۱۲۱۰۰۰ نفر ، درین ۱۰۵۴۰۰۰
نفر ، ماندالی ۲۱۲۸۷۳ نفر و	نفر ، فتنشان ۴۵۰۰۰۰ نفر ، فوجاو
مولین ۱۱۶۱۶۵ نفر نفوس دارد .	۴۰۰۰۰۰ نفر ، هانگجو ۶۰۰۰۰۰
بوروندی : بوجمبورا مراکز	نفر ، هسنگنک «چانگچون» ۴۲۰۰۰۰
بوروندی ۷۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .	نفر ، کاولون ۶۷۵۰۰۰ نفر ، لانچو
کمبودیا : مرکز پوفوم پن ۶۰۰۰۰۰	۶۰۰۰۰۰ نفر ، نانکنگ ۱۱۱۳۹۷۲
نفر نفوس دارد .	نفر ، پن چنک «هارین» ۷۶۰۰۰۰
کامرون : یاوند مرکز کامرون	نفر ، شانگهای ۷۱۰۰۰۰۰ نفر ،
۹۰۰۰۰ نفر و دو والا ۱۵۰۰۰۰	شینانگ «موکن» ۲۴۹۱۰۰۰ نفر ،
نفر نفوس دارد .	سین ۱۵۰۰۰۰۰ نفر ، تایوان
کانادا : اوتاوا مرکز کانادا	۵۰۰۰۰۰ نفر ، تنسیسین ۳۱۰۰۰۰۰
۲۶۸۲۰۶ نفر ، کالتاری ۲۴۹۶۶۱	نفر ، تسینان ۴۷۲۲۷۹ نفر ،
نفر ، اومونتون ۳۷۲۰۰۰ نفر ،	ونچاو ۶۳۱۲۷۶ نفر ووهان
هلیفاکس ۹۲۵۱۱ نفر ، هملتون	۲۱۴۶۰۰۰ نفر نفوس دارد .
۲۷۳۹۹۱ نفر ، مونتریال ۱۱۹۱۰۶۲	کولمبیا : بوگوتا مرکز کولمبیا
نفر ، کیوبک ۱۷۱۹۷۹ نفر ،	۱۴۸۷۹۲۰ نفر ، بارانکوئیل
رجینا ۱۲۲۰۰۰ نفر ، سینت جون	۴۵۶۰۰۰ ، بوکارامانگا ۲۵۰۵۵۰
۹۵۵۶۳ نفر ، ساسکاتون ۱۰۲۰۰۰	نفر ، کالی ۶۹۳۰۰۰ نفر ، کارتا
نفر ، شربورک ۶۶۵۵۴ نفر ،	جینا ۱۹۷۵۹۰ نفر ، و مدیلین
نورنتو ۶۷۲۴۰۷ نفر ، وانکوور	۶۹۰۵۰۰ نفر نفوس دارد .
۳۸۴۵۲۲ نفر ، وردون ۷۸۳۱۷	کانگو «برازاویل» : برازاویل مرکز
نفر ، وکتوریا ۵۴۹۴۱ نفر ،	کانگو ۱۳۶۰۰۰ نفر نفوس دارد .
وندسور ۱۱۴۳۶۷ نفر و وینپگ	
۲۶۵۴۲۹ نفر نفوس دارد .	کانگو «لیوبلدویل» : لیوبلدویل
سیلون : کولمبو مرکز سیلون	مرکز کانگو ۱۰۰۰۰۰۰ نفر و
۵۱۰۹۴۷ نفر ، جافنا ۹۴۲۴۸ نفر	الیزابت ویل ۲۰۰۰۰۰ نفر نفوس
و کاندی ۶۷۷۶۸ نفر نفوس دارد .	دارد .
چاد : فورت لامی مرکز چاد ۱۰۰۰۰۰۰	کوستاریکا : سان جوس مرکز

سائنس ٢٤٦٢٢٧ نفر ، نيس
٢٩٤٩٧٦ نفر ، سينت اتين
٢٠٣٦٣٣ نفر ، ستراسبورگ
٢٣٣٥٤٩ نفر ، و تولوز ٣٣٠٥٧٠
نفر نفوس دارد .
گابون : ليرويل مرکز گابون
٢٠٠٠٠ نفر نفوس دارد .
گمبيا : باترست مرکز گمبيا
٢٨٠٠٠ نفر نفوس دارد .
گانا : آرا مرکز گانا ٤٩١٠٦٠
نفر نفوس دارد .
يونان : آتن مرکز يونان بشمول
پيرايوس ١٨٥٢٧٠٩ نفر ، پاتراس
٩٥٣٦٤ نفر و تسالونيكی ٣٧٣٦٣٥
نفر نفوس دارد .
گواتيমাالا : شهر گواتيماالا که
مرکز گواتيماالا نيز مياشده ٥٧٢٦٩٦
نفر و کويزالتي ناگو ٥٦٩٢١ نفر
نفوس دارد .
گينيا : کوناکري مرکز گينيا
١١٢٤٩٠ نفر نفوس دارد .
هايتي : پورتا پرنس مرکز هاي تي
٢٥٠٠٠٠ نفر و کيپ هيتين ٣٠٠٠٠٠
نفر نفوس دارد .
هانگري : بوداپست مرکز هانگري
١٨٠٧٠٠٠ نفر ، و بريسين ١٣٠٠٠٠
نفر ، مسکول ١٧٥٠٠٠ نفر ، و
پکس ١٢٥٠٠٠ نفر نفوس دارد .
هندوراس : تگوسی گالپا مرکز
هندوراس ١٤٠٠٠ نفر و سان
پيدروسولا ٩٥٨٩٠ نفر نفوس دارد .
هندوستان : دهلي مرکز هند
٢٦٥٨٤١١ نفر ، آگرا ٥٠٩١٠٨
نفر ، احمد آباد ١١٤٩٨٥٢ نفر ،
اله آباد ٤٣١٠٠٧ نفر ، امرتسر
٣٧٥٥٤٢ نفر ، بنارس ٥٧٣٥٥٨
نفر ، بنگلور ٩٠٧٦٢٧ نفر ، بمبي
٤١٥٢٠٥٦ نفر ، کلکتہ ٢٩٢٧٢٨٩
نفر ، حيدر آباد ٢٠٦٢٩٩٥ نفر ،
کانپور ٩٤٧٧٩٣ نفر ، لکنهو
٦٦٢١٩٦ نفر ، مدراس ١٧٢٥٢١٦

کوستاريکا سان جو س مرکز
کوستاريکا ١٦٧٣٠٩ نفر نفوس
دارد .
کيوبا : هاوانا مرکز کيوبا
١١٥٨٢٠٣ نفر ، کاماگوي ٢٠٤٢٥٤
نفر ، هولگوين ٢٢٦٦٤٤ نفر ،
ماریانو ٢٢٩٥٧٦ نفر ، سانتا
کلارس ١٤٤٦٣٠ نفر ، و سانتياگو
١٦٦٥٦٥ نفر نفوس دارد .
قبرس : نکوسيا مرکز قبرس
١٠٣٠٠٠ نفر ، فاماگوستا ٣٨٠٠٠
نفر ، و ليماسول ٤٧٠٠٠ نفر
نفوس دارد .
چکوسلواکيا : پراگ مرکز
چکوسلواکيا ١٠٠٣٣٤١ نفر ،
براتسلاوا ٢٤٧٠٠٠ نفر ، برنو
٣١٤٣٧٦ نفر ، اوستراوا ٢٣٤٦٧١
نفر و پيزن ١٣٧٦٧٣ نفر نفوس
دارد .
داهومي : کوتونو ١١٠٠٠٠ نفر
نفوس دارد .
دنيارک : کوين هاگن مرکز دنيارک
١٣٤٨٤٥٤ نفر ، آرهوس ١٧٧٢٣٤
نفر ، فريدریکسبورگ ١١٢٧٤٦
نفر و اودنز ١٢٩٨٣٣ نفر نفوس
دارد .
دومينيکا : سان تودومنگو ٤٦٢١٩٢
نفر نفوس دارد .
حبشه : ادیس ابابا مرکز حبشه
٥٠٠٠٠٠ نفر و آسمارا ١٣٢٠٠٠
نفر نفوس دارد .
فيلند : هلستنگي مرکز فیلند
٤٩٦٠٠٠ نفر ، تامپير ١٣٩٠٠٠
نفر ، و تورکو ١٣١٠٠٠ نفر نفوس
دارد .
فرانسه : پاریس مرکز فرانسه
٢٨١١١٧١ نفر ، بوردو کس ٢٥٤١٢٢
نفر ، لوهاور ١٨٤١٣٣ نفر ، لیل
١٩٩٠٣٣ نفر ، لیون ٥٣٥٧٨٤
نفر ، مارسيلز ٧٨٣٧٣٨ نفر ،

لایبیا : مونروویا مرکز لایبیا ۸۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .	نفر ، ماوورا ۴۲۴۹۷۵ نفر ، ناکیور ۶۴۳۱۸۶ نفر ، پتقه ۳۶۲۸۱۷ نفر
لوکسمبورگ: شهر لوکسمبورگ مرکز لوکسمبورگ ۷۵۰۰۰ نفر نفوس دارد .	ویونه ۷۲۱۱۳۴ نفر نفوس دارد .
ملغاسی: تاناناریف مرکز بلغاسی ۳۸۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .	عراق: بغداد مرکز عراق ۱۳۰۶۶۰ نفر ، بصره ۵۰۲۸۸۴ نفر و موصل ۷۵۶۶۳۵ نفر نفوس دارد .
ملاوی: بلنیتیر لمب ۱۳۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .	ساحل عاج: ابیدجان مرکز ساحل عاج ۳۰۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .
مالیزی: کوالالمپور مرکز مالیزی ۳۱۶۲۳۰ نفر و پینانگ ۲۳۴۹۳۰ نفر نفوس دارد .	جمیکا : کنگستون مرکز جمیکا ۴۱۹۴۱۶ نفر نفوس دارد .
مالی: باماگو مرکز مالی ۱۱۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .	جاپان : توکیو بزرگ مرکز جاپان ۱۰۶۸۶۶۶۰ نفر ، اماگاساکی ۴۸۴۸۸۰ نفر ، فوکوکا ۷۷۱۶۷۹ نفر ، هاگودیت ۲۵۰۴۵۷ نفر ، هیروشیما ۹۹۲۱۲۷ نفر ، کاواساکی ۷۸۹۳۰۲ نفر ، کیتاکیوشو ۱۰۷۰۳۶۷ نفر ، کوب ۱۱۹۵۱۵۲ نفر ، ناگاساکی ۳۹۵۷۴۴ نفر ، کیوتو ۱۳۳۷۲۲۸ نفر ، ناگویا ۱۸۸۸۳۵۷ نفر ، اوساكا ۳۲۱۴۳۳۰ نفر ، ساپورو ۷۰۴۱۸۲ نفر ، سندای ۴۷۲۹۵۴ نفر ، شیزوکا ۳۶۱۵۰۲ نفر ، و یوکوهاما ۱۶۳۹۳۰۷ نفر نفوس دارد .
موریتانیا : نواکچوک مرکز موریتانیا ۴۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .	کینیا : نایروبی مرکز کینیا ۲۹۷۰۰۰ نفر نفوس دارد .
مکسیکو : شهر مکسیکو مرکز ۳۳۰۱۷۵۷ نفر ، چیهوا ۱۷۷۸۷۴ نفر ، گاداجارا ۷۳۷۳۴۶ نفر ، جاریز ۲۶۱۶۸۳ نفر ، لیون ۲۳۶۵۸۰ نفر ، ماسیکالی ۲۴۷۳۳۰ نفر ، مونتری ۵۹۶۹۹۳ نفر ، پیوبلا ۳۱۸۱۲۲ نفر ، سان لوئیس پوتوسی ۱۵۹۶۴۰ نفر ، تامپیکو ۱۲۲۱۹۷ نفر ، و ویراکرور ۱۶۱۳۹۵ نفر نفوس دارد .	کوریای جنوبی : سیمول مرکز کوریای جنوبی ۳۳۷۶۰۳۰ نفر نفوس دارد .
مغلیستان : اولان باتور مرکز مغلیستان ۲۱۸۰۰۰ نفر نفوس دارد .	کوریای شمالی : پیونگیانگ مرکز کوریای شمالی ۶۰۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .
مراکش : رابات مرکز مراکش ۲۲۷۴۴۵ نفر و کازابلانکا ۹۶۵۲۷۷ نفر و تانجیر ۱۴۱۷۱۴ نفر نفوس دارد .	لاؤس : لوانگ پرابانگ مرکز لاؤس ۴۵۰۰۰ نفر نفوس دارد .
نیپال : کتمند و مرکز نیپال ۲۲۰۳۹۱ نفر نفوس دارد .	لبنان : بیروت مرکز لبنان ۱۷۵۰۰۰ نفر و تریپولی ۱۷۵۰۰۰ نفر نفوس دارد .
هالند : امستردام مرکز هالند ۸۶۸۴۴۵ نفر ، ارنهیم ۱۲۹۰۹۱ نفر ، ایندهوون ۱۷۵۴۲۲ نفر ،	لیبیا : بنغازی مرکز لیبیا ۷۰۵۳۳ نفر و میسوراتا ۶۳۰۰۰ نفر نفوس دارد .

- گروننگن ۱۵۱۱۱۳ نفر ، هاگ
 ۶۰۲۴۴۸ نفر ، هارلم ۱۷۲۰۱۰
 نفر ، روتردام ۷۳۱۵۲۵ نفر ،
 تیلبرگ ۱۴۲۹۶۸ نفر ، واوتریش
 ۲۶۴۲۴۸ نفر نفوس دارد .
زیلانده جدید : ولنگتن مرکز زیلانده
 جدید ۲۶۷۴۰۰ نفر ، اکلینده
 ۴۹۹۷۰۰ نفر ، کرایست چرچ
 ۲۳۷۶۰۰ نفر و دون دین ۱۰۸۳۰۰
 نفر نفوس دارد .
نیکاراگوا : ماناگوا مرکز نیکاراگوا
 ۲۷۴۹۰۱ نفر نفوس دارد .
نایجریا : نیامي مرکز نایجریا
 ۴۲۰۰۰ نفر نفوس دارد .
نایجر : لاگوس مرکز نایجریا
 ۶۴۰۰۰۰ نفر ، ایبادان ۷۵۰۰۰۰
 نفر و کانو ۴۰۰۰۰۰ نفر نفوس
 دارد .
نادوی : اوسلو مرکز ناروی
 ۴۸۵۰۰۰ نفر ، برگن ۱۱۷۰۰۰
 نفر ، ستاوانگر ۷۹۴۰۰ و تروندهایم
 ۱۱۱۴۰۰ نفر نفوس دارد .
پاکستان : راولپنډی مرکز پاکستان
 ۳۴۰۱۷۵ نفر ، چیتاگانگ ۳۶۴۲۰۵
 نفر ، داکه ۵۵۶۷۱۲ نفر ، کراچی
 ۱۹۱۴۵۹۸ نفر ، و لاهور ۱۲۹۶۴۷۷
 نفر نفوس دارد .
پاناما : شهر پاناما مرکز پاناما
 ۳۵۹۳۰۱ نفر و کولون ۷۹۸۹۳
 نفر نفوس دارد .
پاراگوئی : اسانسیون مرکز
 پاراگوئی ۳۰۵۰۰۰ نفر ، کانسیپسیون
 ۳۳۸۸۶ نفر ، انکارناسیون ۳۵۱۸۶
 نفر و ویلاریکا ۳۰۰۰۰ نفر نفوس
 دارد .
پیرو : لیما مرکز پیرو ۱۷۳۰۰۰۰
 نفر ، اریکوییا ۱۵۶۶۵۷ نفر ،
 کالو ۱۶۱۲۸۶ نفر و کوزکو
 ۷۸۲۸۹ نفر نفوس دارد .
سومال : مگدیشو مرکز جمهوریت
- سومال ۱۳۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .
فلیپین : کویزون مرکز فلیپین
 ۳۹۴۳۷۴ نفر ، سیبو ۲۵۹۱۹۴
 نفر ، ایلوی لو ۱۵۰۹۷۶ نفر ،
 مانیلا ۱۱۴۵۷۲۳ نفر و زامبوانگا
 ۱۳۱۴۱۱ نفر نفوس دارد .
پولیند : وارسا مرکز پولیند
 ۱۲۲۲۰۰۰ نفر ، گدانسک (دانزیک)
 ۲۸۶۰۰۰ نفر ، کراکاو ۵۰۵۰۰۰
 نفر ، وروکلاو (برسلاو) ۴۶۳۰۰۰
 نفر ، لودز ۷۳۴۰۰۰ نفر و پوزنان
 ۴۳۰۰۰۰ نفر نفوس دارد .
پرتگال : لزن مرکز پرتگال
 ۸۱۸۳۸۲ نفر ، فونچال ۶۳۷۰۰
 نفر و پورتو ۳۱۰۴۷۵ نفر نفوس
 دارد .
رودیشیا : سالز بری مرکز
 رودیشیا ۳۱۴۲۰۰ نفر نفوس
 دارد .
رومانیا : بوداپست مرکز رومانیه
 ۱۳۶۰۰۰۰ نفر ، اراد ۱۵۰۰۰۰۰ نفر ،
 بریلا ۱۲۱۶۲۸ نفر ، کلوج ۲۰۲۶۷۶
 نفر و تیمی سوارا ۱۶۵۱۰۴ نفر
 نفوس دارد .
عربستان سعودی : ریاض مرکز
 عربستان سعودی ۱۶۹۱۸۵ نفر ،
 جدّه ۱۴۷۸۵۹ نفر و مکّه ۱۵۸۹۰۸
 نفر نفوس دارد .
سینگال : داکار مرکز سینگال
 ۲۳۴۵۰۰ نفر نفوس دارد .
سیرالیون : فری تون مرکز
 سیرالیون ۱۲۸۰۰۰ نفر نفوس
 دارد .
سودان : خرطوم مرکز سودان
 ۱۳۵۰۰۰ نفر ، وام درمان ۱۶۷۰۰۰
 نفر نفوس دارد .
سویلن : ستوکهلم مرکز سویلن
 ۷۹۲۰۰۰ نفر ، بوراس ۶۹۰۰۰
 نفر ، گوتبورگ ۴۱۶۰۰۰ نفر ،
 مالمو ۲۴۶۰۰۰ نفر ، هالسنګبورگ

مرکز جمهوریت عرب متحد اسکندریه ۳۳۵۰۰۰۰ نفر ، ۱۵۱۷۰۰۰ نفر و پورت سعید ۲۴۶۰۰۰ نفر نفوس دارد . سویز ۱۵۶۳۰۰ نفر و تانتا ۱۸۴۰۰۰ نفر نفوس دارد . ولتای علیا : اوآگادو مرکز ولتای علیا ۱۰۰۰۰۰ نفر نفوس دارد . یوروگوی : مونتویدو مرکز یوروگوی ۱۱۷۳۱۱۴ نفر نفوس دارد . ونزوئلا : کاراکاس مرکز ونزوئلا ۱۵۰۰۰۰۰ نفر ، بارکوی سیمیتو ۱۹۹۶۹۱ نفر ، ماراکیبو ۴۲۱۱۶۶ نفر و والنسیا ۱۰۳۶۰۱ نفر نفوس دارد . ویتنام جنوبی : سیگون ویتنام جنوبی ۲۰۰۰۰۰۰ نفر نفوس دارد . ویتنام شمالی : هانوی مرکز ویتنام شمالی ۶۳۶۰۰ نفر نفوس دارد . یوگوسلاویا : بلگراد مرکز یوگوسلاویا ۷۰۰۰۰۰ نفر ، لجوب نجازا ۱۶۰۰۰۰ نفر ، ساراجیوو ۲۰۶۰۰۰ نفر ، سکوچ ۱۷۲۰۰۰ نفر و زاگرب ۴۷۱۰۰۰ نفر نفوس دارد .	۷۸۵۰۰ نفر ، نورکوینگ ۹۲۶۰۰ نفر و اورپرو ۷۹۷۰۰ نفر نفوس دارد . سویزرلند : برن مرکز سویزرلند ۱۷۰۱۰۰ نفر ، باسیل ۲۱۶۰۰۰ نفر ، ژینوا ۱۷۹۳۰۰ نفر و زوریخ ۴۴۲۴۰۰ نفر نفوس دارد . سوریه : دمشق مرکز سوریه ۵۰۷۵۰۳ نفر ، الپو ۶۹۶۲۳۱ نفر ، حما ۱۷۳۳۰۰ نفر ولتاکیا ۱۰۹۲۱۶ نفر نفوس دارد . توگو : لوم مرکز توگو ۷۰۰۰۰ نفر نفوس دارد . تونس : شهر تونس مرکز تونس ۶۸۰۰۰۰ نفر ، بیزرت ۴۶۶۸۱ نفر و سفاکش ۶۵۶۳۵ نفر نفوس دارد . ترکیه : انقره مرکز ترکیه ۶۵۰۰۰۰ نفر ، ادنه ۲۴۰۰۲۴ نفر ، بورسه ۱۵۳۱۹۰ نفر ، ازمیر ، ۳۷۰۹۲۳ نفر و استانبول ۲۰۰۰۰۰۰ نفر نفوس دارد . یوگندا : کمپالا مرکز یوگندا ۵۰۰۰۰ نفر نفوس دارد . جمهوریت عرب متحد : قاهره
پیروان مذاهب مختلف جهان پیروان دین مقدس اسلام در امریکای شمالی به ۳۹۰۰۰ نفر بالغ میگردد . تعداد پیروان دین مبین اسلام در امریکای جنوبی ۳۸۲۰۰۰ نفر است . رومن کاتولیک : پیروان مذهب رومن کاتولیک در امریکای شمالی ۱۱۷۰۵۵۰۰ نفر است . پیروان مذهب رومن کاتولیک در امریکای جنوبی ۱۴۰۵۴۹۰۰۰ نفر است . پیروان مذهب رومن کاتولیک در	پیروان دین مبین اسلام در قاره آسیا عبارت از ۳۴۶۴۹۰۰۰۰ نفر است . دین مبین اسلام : پیروان دین مبین اسلام در قاره افریقا بالغ به ۹۵۵۴۵۰۰۰ نفر میگردد . تعداد پیروان دین حنیف اسلام در قاره اروپا ۱۳۲۱۶۰۰۰ نفر میباشد . پیروان دین مقدس اسلام در اوقیانوسیه عبارت از ۱۱۳۰۰۰۰ نفر است .

مذهب زردشتي :

تعداد پيروان مذهب زردشتي در قاره آسيا به ۱۴۷۰۰۰ نفر ميرسد. و در ديگر قاره ها پيرو ندارد .

شمنو «مذهب جاپاني» :

پيروان اين مذهب در امريكاي شمالي عبارت از ۲۹۰۰۰ نفر است. پيروان اين مذهب در امريكاي جنوبي عبارت از ۱۰۶۰۰۰ نفر است .

پيروان اين مذهب در قاره اروپا عبارت از ۲۰۰۰ نفر است .

پيروان اين مذهب در قاره آسيا عبارت از ۶۷۰۱۸۰۰۰ نفر است . و در افريقا و اوقيانوسيه پيرو ندارد .

مذهب تواليست :

تعداد پيروان آن در امريكاي شمالي بالغ به ۱۵۰۰۰ نفر مي شود

تعداد پيروان آن در امريكاي جنوبي بالغ به ۱۷۰۰۰ نفر مي شود

تعداد پيروان آن در قاره اروپا بالغ به ۱۲۰۰۰ نفر مي شود .

تعداد پيروان آن در قاره آسيا بالغ به ۳۱۲۶۱۰۰۰ نفر مي شود .

و در قاره افريقا و اوقيانوسيه پيرو ندارد .

مذهب گانفوسيوس :

پيروان اين مذهب در امريكاي شمالي به ۹۰۰۰۰ نفر ميرسد .

پيروان اين مذهب در امريكاي جنوبي به ۱۰۰۰۰۰ نفر ميرسد .

پيروان اين مذهب در قاره اروپا به ۵۳۰۰۰ نفر ميرسد .

پيروان اين مذهب در قاره آسيا به ۳۵۰۵۲۹۰۰۰ نفر ميرسد .

پيروان اين مذهب در قاره افريقا به ۸۰۰۰۰ نفر ميرسد

پيروان اين مذهب در اوقيانوسيه به ۵۵۰۰۰۰ نفر ميرسد .

اروپا ۲۵۳۳۸۷۰۰۰ نفر است .

پيروان مذهب رومن کاتوليك در آسيا ۴۲۴۲۸۰۰۰ نفر است .

پيروان مذهب رومن کاتوليك در افريقا ۲۷۷۰۳۰۰۰ نفر است .

پيروان مذهب رومن کاتوليك در اوقيانوسيه ۳۳۷۱۰۰۰ نفر است .

آرتودوکس :

پيروان مذهب آرتودوکس در امريكاي شمالي ۳۵۳۲۰۰۰ نفر ميباشد .

پيروان مذهب آرتودوکس در امريكاي جنوبي ۴۳۰۰۰ نفر ميباشد

پيروان مذهب آرتودوکس در اروپا ۱۳۶۷۳۰۰۰ نفر ميباشد .

پيروان مذهب آرتودوکس در آسيا ۲۶۴۸۰۰۰ نفر ميباشد .

پيروان مذهب آرتودوکس در افريقا ۵۰۱۸۰۰۰ نفر ميباشد .

پيروان مذهب آرتودوکس در اوقيانوسيه ۷۸۰۰۰ نفر ميباشد .

پروتستانت :

تعداد پيروان مذهب پروتستانت در امريكاي شمالي به ۷۹۱۱۰۰۰۰ نفر ميرسد

تعداد پيروان مذهب پروتستانت در امريكاي جنوبي به ۲۷۰۸۰۰۰ نفر ميرسد

تعداد پيروان مذهب پروتستانت در قاره اروپا به ۱۱۵۸۵۵۰۰۰ نفر ميرسد .

تعداد پيروان مذهب پروتستانت در قاره آسيا به ۹۹۸۴۰۰۰ نفر ميرسد .

تعداد پيروان مذهب پروتستانت در قاره افريقا به ۷۶۹۷۰۰۰ نفر ميرسد .

تعداد پيروان مذهب پروتستانت در قاره آسيا به ۹۹۸۴۰۰۰ نفر ميرسد .

تعداد پيروان مذهب پروتستانت در قاره افريقا به ۷۶۹۷۰۰۰ نفر ميرسد .

تعداد پيروان مذهب پروتستانت در اوقيانوسيه به ۳۷۱۱۰۰۰ نفر ميرسد .

تعداد پيروان مذهب پروتستانت در اوقيانوسيه به ۳۷۱۱۰۰۰ نفر ميرسد .

مذهب بودائی :

تعداد پیروان این مذهب در امریکای شمالی به ۱۷۴۰۰۰ نفر بالغ میگردد .

تعداد پیروان این مذهب در امریکای جنوبی به ۱۴۴۰۰۰ نفر بالغ میگردد .

تعداد پیروان این مذهب در قاره آسیا به ۱۶۱۵۳۸۰۰۰ نفر بالغ میگردد .

در قاره های اروپا . افریقا و اوقیانوسیه پیرو ندارد .

مذهب هندوی :

پیروان این مذهب در امریکای شمالی عبارت از ۳۰۰۰۰ نفر می باشد .

پیروان این مذهب در امریکای جنوبی عبارت از ۳۳۱۰۰۰ نفر می باشد .

پیروان این مذهب در قاره آسیا عبارت از ۳۹۴۰۳۰۰۰۰ نفر میباشد پیروان این مذهب در قاره افریقا عبارت از ۶۸۰۰۰۰ نفر میباشد . پیروان این مذهب در اوقیانوسیه عبارت از ۱۲۰۰۰۰ نفر میباشد و در قاره اروپا پیرو ندارد .

سایر مذاهب :

تعداد پیروان مذاهب دیگر و یا آنائیکه مذهب ندارد در امریکای شمالی ۷۴۹۰۶۰۰۰ نفر است .

تعداد پیروان مذاهب دیگر و یا آنائیکه مذهب ندارد در امریکای جنوبی ۱۳۴۶۳۰۰۰ نفر است .

تعداد پیروان مذاهب دیگر و یا آنائیکه مذهب ندارد در قاره اروپا ۸۸۵۶۹۰۰۰ نفر است .

تعداد پیروان مذاهب دیگر و یا آنائیکه مذهب ندارد در قاره آسیا ۳۱۲۰۱۸۰۰۰ نفر است .

تعداد پیروان مذاهب دیگر و یا

آنائیکه مذهب ندارد در قاره افریقا ۱۳۹۱۳۱۰۰۰ نفر است .

تعداد پیروان مذاهب دیگر و یا آنائیکه مذهب ندارد در اوقیانوسیه ۴۱۲۳۰۰۰ نفر است .

نوت:-

۱- امریکای شمالی شامل امریکای مرکزی و شرق الهند است .

۲- اوقیانوسیه شامل استرالیا و زیلاند جدید میباشد .

زبانهای مهم جهان

زبان پښتو : این زبان در حدود ۲۰ میلیون نفر گویندگان دارد .

زبان فارسی : این زبان در حدود ۲۲ میلیون نفر گویندگان دارد .

زبان افریکانی : این زبان در حدود ۴ میلیون نفر گویندگان دارد . «افریقای جنوبی»

زبان عربی : این زبان در حدود ۸۹ میلیون نفر گویندگان دارد .

زبان ارمنی : این زبان در حدود ۴ میلیون نفر گویندگان دارد .

زبان آسامی : این زبان در حدود ۹ میلیون نفر گویندگان دارد . «از زبانهای مهم هند»

زبان آذربایجانی : این زبان در حدود ۶ میلیون نفر گویندگان دارد . «اتحاد شوروی و ایران»

زبان بلوچی : این زبان در حدود ۲ میلیون نفر گویندگان دارد .

زبان بنگالی : این زبان در حدود ۸۹ میلیون نفر گویندگان دارد .

زبان بهاری : این زبان در حدود ۱۷ میلیون نفر گویندگان دارد . «هندوستان»

زبان بلغاریائی : این زبان در حدود ۸ میلیون نفر گویندگان دارد .

زبان برهائی : این زبان در حدود ۱۷ میلیون نفر گویندگان دارد .

زبان بیلو روسی : این زبان در

- حدود ۱۰ ملیون نفر گویندگان
دارد .
- زبان کمبودیائی :** این زبان در
حدود ۴ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان کتلائی :** این زبان در حدود
۵ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «اسپانیه و فرانسه»
- زبان سیمانو :** این زبان در حدود
۷ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «فلپین»
- زبان چکی :** این زبان در حدود
۱۰ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان دنمارکی :** این زبان در حدود
۵ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان انگلیسی :** این زبان در حدود
۳۰۱ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان فنلندی :** این زبان در حدود
۵ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان فرانسوی :** این زبان در حدود
۷۲ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان فول :** این زبان در حدود ۶
ملیون نفر گویندگان دارد «افریقای
غربی»
- زبان گالا :** این زبان در حدود ۵
ملیون نفر گویندگان دارد «حبشه»
- زبان جارجیایی :** این زبان در
حدود ۳ ملیون نفر گویندگان دارد
«اتحاد شوروی»
- زبان جرمنی :** این زبان در حدود
۱۲۰ ملیون گویندگان دارد .
- زبان یونانی :** این زبان در حدود
۱۹ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان مجراتی :** این زبان در حدود
۲۳ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «هندوستان»
- زبان هاګا :** این زبان در حدود
۱۹ ملیون نفر گویندگان دارد .
- جمهوریت مردم چین
- زبان هوسا :** این زبان در حدود
۱۴ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «افریقای غربی و مرکزی»
- زبان هندی :** این زبان در حدود
۱۷۱ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «زبان هندی و اردو اساسا یکی
است»
- زبان مجارستانی :** این زبان در
حدود ۱۳ ملیون نفر گویندگان دارد
- «این زبان را مگیار هم میگویند»
- زبان ایبو :** این زبان در حدود
۵ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «افریقای شرقی»
- زبان ایلوکانو :** این زبان در حدود
۳ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «فلپین»
- زبان ایتالیائی :** این زبان در حدود
۵۸ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان جاپانی :** این زبان در حدود
۱۰۰ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان جاوایی :** این زبان در حدود
۴۲ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان کانادا :** این زبان در حدود
۲۱ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «یکی از زبانهای مهم هند است.»
- زبان کشمیری :** این زبان در حدود
۳ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان قزاقی :** این زبان در حدود
۵ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «اتحاد شوروی»
- زبان کوریائی :** این زبان در حدود
۳۸ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان کردی :** این زبان در حدود
۶ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «جنوب شرق بحیره کسپین»
- زبان ماوری :** این زبان در حدود
۶ ملیون نفر گویندگان دارد .
- «اندونیزیا»
- زبان ملغاسی :** این زبان در حدود
۶ ملیون نفر گویندگان دارد .
- زبان ملالی - اندونیزیائی :** این

- زبان در حدود ۷۵ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان مالایالام :** این زبان در حدود ۱۸ میلیون نفر گویندگان دارد . «هندوستان»
- زبان مندائین :** این زبان در حدود ۵۳۰ میلیون نفر گویندگان دارد . «جمهوریت مردم چین»
- زبان ماراتی :** این زبان در حدود ۳۷ میلیون نفر گویندگان دارد . «از زبانهای مهم هند است»
- زبان مین :** این زبان در حدود ۳۷ میلیون نفر گویندگان دارد . «جمهوریت مردم چین»
- زبان نیپالی :** این زبان در حدود ۹ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان نیدرلندی :** این زبان در حدود ۱۸ میلیون نفر گویندگان دارد . «هالندی و فنلندی»
- زبان نارویژی :** این زبان در حدود ۴ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان اورییا :** این زبان در حدود ۱۷ میلیون نفر گویندگان دارد . «از زبان های مهم هند»
- زبان پولندی :** این زبان در حدود ۳۳ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان پرتگالی :** این زبان در حدود ۸۸ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان پروونشل :** این زبان در حدود ۸ میلیون نفر گویندگان دارد . «جنوب فرانسه»
- زبان پشتجایی :** این زبان در حدود ۲۹ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان کویچاو :** این زبان در حدود ۵ میلیون نفر گویندگان دارد «امریکای جنوبی»
- زبان راجستانی :** این زبان در حدود ۱۷ میلیون نفر گویندگان دارد . «هندوستان»
- زبان رومانیایی :** این زبان در حدود ۱۹ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان روندی :** این زبان در حدود ۲ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان روسی :** این زبان در حدود ۱۷۶ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان رووندا :** این زبان در حدود ۶ میلیون نفر گویندگان دارد . «جنوب افریقای مرکزی»
- زبان سانتالی :** این زبان در حدود ۳ میلیون نفر گویندگان دارد . «هندوستان»
- زبان صربی ، کروشیایی :** این زبان در حدود ۱۷ میلیون نفر گویندگان دارد «یوگوسلاویا»
- زبان سیامی :** این زبان در حدود ۲۳ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان سندلی :** این زبان در حدود ۷ میلیون نفر گویندگان دارد . «هند و پاکستان»
- زبان سنهالی :** این زبان در حدود ۸ میلیون نفر گویندگان دارد . «سیلون»
- زبان سلوواک :** این زبان در حدود ۴ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان سومالی :** این زبان در حدود ۳ میلیون نفر گویندگان دارد . «افریقای شرقی»
- زبان اسپانوی :** این زبان در حدود ۱۶۶ میلیون نفر گویندگان دارد .
- زبان سودانی :** این زبان در حدود ۱۳ میلیون نفر گویندگان دارد . «اندونیزیا»
- زبان سواهیلی :** این زبان در حدود ۱۱ میلیون نفر گویندگان دارد . «افریقای شرقی»
- زبان سویدنی :** این زبان در حدود

- ۹ ملیون نفر گویندگان دارد .
زبان تاتالوگک : این زبان در حدود ۱۵ ملیون نفر گویندگان دارد . «فلپین»
زبان تاملیل : این زبان در حدود ۴۰ ملیون نفر گویندگان دارد . «هند و سیلون»
زبان تاتار : این زبان در حدود ۵ ملیون نفر گویندگان دارد .
زبان تیلوگو : این زبان در حدود ۴۴ ملیون نفر گویندگان دارد . از زبانهای مهم هند است
زبان تبتی : این زبان در حدود ۷ ملیون نفر گویندگان دارد .
زبان ترگی : این زبان در حدود ۳۰ ملیون نفر گویندگان دارد .
زبان اکان : این زبان در حدود ۳ ملیون نفر گویندگان دارد . «افریقای شرقی»
زبان یوکراینی : این زبان در حدود ۴۱ ملیون نفر گویندگان دارد . «اتحاد شوروی»
زبان اردو : این زبان در حدود ۵۵ ملیون نفر گویندگان دارد . «هند و پاکستان»
زبان ویتنامی : این زبان در حدود ۲۸ ملیون نفر گویندگان دارد .
زبان وو : این زبان در حدود ۴۰ ملیون نفر گویندگان دارد . «جمهوریت مردم چین»
زبان ژوسا : این زبان در حدود ۳ ملیون نفر گویندگان دارد . «افریقای شرقی»
زبان یوروبا : این زبان در حدود ۵ ملیون نفر گویندگان دارد . «افریقای شرقی»
زبان زولو : این زبان در حدود ۴ ملیون نفر گویندگان دارد . «افریقای شرقی»

اخبار جالب مربوط به همه چیز

و در همه جا

صادرات بیشتر امریکا اعتماد دالر را حفظ میکند :
 جان کونور ، وزیر تجارت ایالات متحدۀ امریکا ، گفت : -
 که صنایع امریکا باید صادرات خود را ازدیاد بخشید تا بدین ترتیب اعتماد به دالر در مارکیت های پولی جهان حفظ گردد .
 کونور ، طی تبصره هائی در يك مراسم جنرال الکتریک کمپنی در نیویارک گفت : - سال گذشته مجموعه يك مازاد تجارتي هفت بلیون دالر را نسبت به واردات نصیب امریکا ساخت .
 اما در عین زمان امریکادر معاملات عمومی بین المللی خود يك کسر بودجه داشت که علت آن مصرف دالر در خارج برای مسافرت و معاونت نظامی واقتصادی و سرمایه گذاری مستقیم و خصوصی بود .
 کونور ، گفت : - که ما ازچندین سال باینطرف باکسر بودجه پیش میرویم و حالا اوضاع بدرجۀ رسیدنه است که ما باید چاره برای آن بجوئیم . .
گشتی مسافرت رئیس جمهور فلپین منفجر شد :
 گشتی موتر داری که قرار بود مه که پگال رئیس جمهور فلپین که میخواست به یکی از جزایر آنکشور

انفجار آزمایشی زیر زمینی :

مقامات امریکائی روز ۷ عقرب در آبهای جزیره ایلوشن واقع آلاسکا به يك انفجار آزمایشی زیر زمینی دست زده اند .

این انفجار که هایدروژنی بود در اعماق دو هزار و سه صد فست آبهای سواحل جزیره ایلوشن صورت گرفته و هدف آن معلوم نمودن از تشعشعات حاصله از انفجار های زیر زمینی و ارتعاشاتی که از ناحیه زلزله در سطح زمین بوجود می آید بوده است .

ممالك اتحادیه تجارت آزاد اروپا از انقسام اقتصادی اروپا جلوگیری میکنند :

اتحادیه تجارت آزاد دول هفتگانه اروپایی آمادگی خود را برای مذاکرات با بازار مشترک جهت وقایه از انقسام رشد اقتصادی ممالك اروپای غربی ابراز نمودند . طی اعلامیه مشترکی گفته شده که امکانات راه حل این موضوع در مذاکرات متصور میباشد .

اعلامیه حاکمیت وزرای اتحادیه تجارت آزاد دول اروپایی معتقداند يك اندازه مسئولیت بدوش حکومت های شان میباشد تا در جستجوی همکاری و تعاون نزدیک بین بازار مشترک و اتحادیه تجارت آراه ممالك اروپای غربی بوده و در توسعه اقتصاد آن فعالیت بنمایند .

کشور های بازار مشترک اروپا در صورت اعلام آزادی يك جانبه رودیشیا مجازات اقتصادی را مراعات میکنند :

کشور های عضو بازار مشترک اروپا بحکومت انگلستان اطمینان داده اند که اگر رودیشیا استقلال خود را به صورت یکجانبه اعلام

مسفارت کند اندکی قبل از آنکه وی باین کشتی سوار شود منفجر گردید بخود مه گه پگال درین حادثه که علت آن تحت تحقیق میباشد آسیبی نرسیده ، ولی سه نفر دیگر مجروح شده اند .

هند در ظرفیت ذروی نسبت به جمهوریت مردم چین جلوتر می باشد :

در کمیته سیاسی مجمع عمومی ملل متحد گفته شد : - که چون لای صدر اعظم جمهوریت مردم چین چند سال قبل اعتراف کرده بود که هند در ظرفیت ذروی ده سال نسبت به جمهوریت مردم چین جلوتر میباشد .

تریویدی نماینده هند در ملل متحد این بیانیه را بمنظور تردید اظهارات نماینده پاکستان مبنی بر اینکه وظیفه ملل متحد است تا از ظهور يك قوه ذروی ششم یعنی هند جلو گیری کند بعمل آورد .

تریویدی همچنان گفت : - جای شک نیست که هند منحیت ظرفیت ذروی يك کشور پیشرفته است اما چیز ضروری و عمده آن بود که هند از ساختن اسلحه ذروی خود داری ورزیده است .

آغا شاهی نماینده پاکستان گفت : - که کشور های همجوار هند و جهان نمیتوانند این حقیقت را فراموش کنند که هند با قیمت قابل ملاحظه يك دستگاه تجربه مواد کیمیای را تعمیر کرده که هدف خاص آن اقلای برای آینده نزدیک انفصال بلوتونیم از اورانیوم است که این امر برای ساختن بمب از اورانیوم که در کوره ذروی استعمال می کردند لازمی می باشد .

آزادی یکطرفه رودیشیای جنو بی مجازات اقتصادی علیه آن وضع خواهد کرد .

در ظرف سال ، اولین معامله امریکا به یک کشور بلاک شرقی .
حکومت امریکا اعلام نمود که امریکا مقداری گندم به قیمت سه عشرایه پنج ملیون دالر به آلمان شرقی فروخته است .

گفته شده که این اولین فروش گندم در ظرف بیش از یکسال بیک کشور بلاک شرقی میباشد .
پنج ملیون دالر امریکا به عراق قرضه میدهد :

روز ۱۳ عقرب بین بانک واردات و صادرات امریکا و عراق قرار دادی به امضاء رسید که به موجب آن بانک مذکور پنج ملیون و سه صد هزار دالر به عراق قرضه خواهد داد .

از این قرضه جهت اعمار یک دستگاه تولید برق به قوه شصت و هفت عشرایه پنج میکاوات استفاده خواهد شد .

قرار داد مذکور را سفیر کبیر عراق به نمایندگی از طرف کشور خویش و رئیس بانک امضاء نمودند .

حریق در منطقه نفت خیز ۴ نفر را هلاک کرد :

اطلاعات واصله حاکیست که در اثر انفجار و حریقی که در منطقه نفت خیز ساما بوقوع پیوست سه نفر امریکائی و یک نفر برتانوی هلاک گردیدند .

این منطقه در چهار صد و هشتاد کیلومتری تربی ولی واقع میباشد .
یک هیئت مالیزیا عزم قاهره شد :
یک هیئت چهار نفری مالیزیا تحت

ریاست وزیر معارف آنکشور جهت یک بازدید هشت روزه از جمهوریت عربی متحد وارد قاهره شد .

هیئت مذکور یک قرار داد کلتوری را امضاء نموده و از بعضی موسسات فرهنگی آنجا دیدن خواهد کرد .
وزارت دفاع امریکا مفقودی طیاره آرژانتینی را تایید کرد :

وزارت دفاع امریکا تایید کرد که یک طیاره آرژانتینی بین کانال پانامه و سان سلوادور مفقود گردیده است .

این طیاره حامل ۶۹ نفر بوده است . دسته طیارات امریکا برای جستجوی طیاره مذکور به پرواز درآمده اند . گمان می رود طیاره مذکور به بحر سقوط نموده باشد .

تحقیقات در مورد ربوده شدن رهبر مخالف المغرب ادامه دارد :
پولیس پاریس از یک عملة یک کمینی طیاره در مورد ربوده شدن مهربی بن برقه رهبر مخالف المغرب تحقیقات نمود .

بن برقه به اتهام توطئه علیه پادشاه المغرب تا حال دوبار است که در غیابش محکوم به مرگ گردیده و گفته شده که موصوف توسط دو نفری که خود را بحیث پولیس معرفی و کارت هویت خود

را بوی نشان داده اند در یک خیابان پر جمعیت شهر پاریس گرفتار و توسط موتر ربوده شد .

پولیس در تلاش یافتن شخص دیگری که ژورژ بوشسچ نام دارد و ۵۱ ساله است وی به وی به اتهام سرقت توسط یکی از محاکم پاریس در سال ۱۹۴۸ محکوم به ۷ سال حبس گردیده

و شوهرش با سانفرانسیسکو نیز ملاقات کردند .

تقریباً هزار نفر در جلو عمارت بناروالی تجمع نموده بودند هنگامیکه مارگریت که بالا پوش سفید به تن داشت در زینه ها بالا میشد یکی از تماشاچیان وا ، وا صد کرده و مارگریت بطرف آنها با دستش اشاره نموده و مراسم احترام بجا آورد مارگریت و شوهرش مصروف يك مسافرت سه هفته ئی در امریکا میباشد .

محبوبترین شخص نزد جوانان جمهوریت اتحادی آلمان جان کنیدی رئیس جمهور فقید امریکا است :

قرار اظهار يك موسسه نشراتی میونخ نظر به رای شماری که در بین ۱۸۰۰۰۰ خوانندگان جوان به عمل آمد جان کنیدی رئیس جمهور فقید امریکا محبوب ترین شخص بین جوانان آلمان که از ۱۵ تا ۱۷ سال دارند بشمار رفته است .

موسسه نشراتی فرانزنشیدر میونخ راپور داد که باین ترتیب جان کنیدی فقید در قطار البرت شویتزر برنده جایزه نوبل صلح و نیتو داستان نویس معروف ، محبوب ترین شخصیت های دنیا محسوب گردیده است .

خصوصیات مهمترین راکت اتحاد شوروی افشا شد :

اتحاد شوروی يك سیستم بزرگ راکتی را نمایش داد که ادعا شده میتواند از فضای خارجی حمله ذروی بر هر نقطه زمین آغاز کند . این راکت یکبار پیشتر نیز نمایش داده شده بود .

ولی برای بار اول روز ۱۶ عقرب خصائص آن افشا گردید . شوروی ها گفتند : - که راکت

است . و گمان میرود که نامبرده به المغرب فرار نموده است .

حکومت امریکا و کیوبا برای انتقال پناه گزینان موافقه کرده اند :

ابلاغیه نشر شد که ایالات متحده امریکا و حکومت کیوبا نسبت به پلان های انتقال پناه گزینان سیاسی از کیوبا به امریکا اساساً به موافقه رسیده اند .

انتظار میرود که اوقات پرواز هایی که مهاجرین را از کیوبا نقل میدهد تحت موافقه مذکور تعیین گردد .

وزارت امور خارجه امریکا گفت :- که موافقه نهائی راننها امور تخیکی به تعویق انداخته است .

اولین زیور مربوط به عصر حجر از بکستان کشف شد :

يك گردن بند مربوط به ۳۰ الی ۴۰ هزار سال در سمرقند یکی از شهر های قدیم جمهوری ازبکستان یافت شده است و این اولین زیور است که نشان میدهد که استعمال زیور و آلات در دوره حجر در ازبکستان معمول و مروج بوده است .

این گردن بند که از استخوان های جفل شده حیوانات ساخته شده از عمق ۲ متر در خود شهر سمرقند کشف گردیده و ۱۵ الی ۳۵ سانتی متر طول دارد .

شاهدخت مارگریت زن زیبا و قشنگ میباشد :

وی يك زن زیبا و قشنگی میباشد این جملائی بود که مردم در باره شاهدخت مارگریت هنگامیکه وی و شوهرش لاردسندوان از عمارت بناروالی سانفرانسیسکو دیدن کردند ابراز نمودند . مارگریت

ایډبیرنس ، ناتالی وود ، مایک نیکولاس ، جولی اندریو وگریگوری پک همدرین پارتی شرکت داشتند. قیمت تکت های محفل در حدود سی و پنج پوند تعیین شد و لی چون هجوم مردم برای اشتراک درین محفل خیلی زیاد بود بعضی مردم تکت هایی را که خریده اند به ده چند این قیمت یعنی سه صد و پنجاه پوند فی قطعه به فروش رساندند.

قرارگاه پولیس مشهور جهان اهمیت خود را از دست داد :

قرارگاه پولیس اسکاتلند یارد انگلیسی از محل خود نقل میکند و بنا بر ن عمارت ققرارگاه مشهور پولیس جهان اهمیت خود را از دست خواهد داد .

گرچه عمارت مذکور بهمان اسم اسکاتلندیارد خوانده خواهد شد. پولیس عمارت عجیبه قدیمه را تخلیه نموده و بیک عمارت بیست طبقه ای که نزدیک ستیشن ریل ویکتوریا واقع است نقل مکان میکند .

باساس سیستم جدید دابل تیلفون شهر لندن همچنین اسکاتلند یارد نمبر معروف سابق تیلفون خود را نیز که عبارت از وایت هال ۱۲۱۴ بود از دست خواهد داد نمبر جدید تیلفون صرف اعداد خواهد بود .

نام اسکاتلند یارد افسانه یی دارد و آن عبارت از این است که در سابق یک حصه از ساحه وایت هال که اکنون مقر وزارت خارجه انگلستان است عماراتی جداگانه یی برای رهایش شاهان اسکاتلند در هنگام بازدید شان از لندن تخصیص داده شده بود .

سی و پنج متره میتواند آلات حامل سلاح ذروی را بمدار زمین قرار دهد . از راه کنترول زمینی ممکن است تا اسلحه ذروی را از فضای خارجی بصورت غیر مترقبه به مقابل دشمن فیر کرد .

قرار دادن چنین سلاح بمدار زمین مخالف یک موافقه خواهد بود که اتحاد شوروی در مؤسسه ملل متحد آنرا امضاء کرده است . در سنبله گذشته امریکا نیز اعلام داشت که لابر اتواری را به فضای خارجی برای مقاصد نظامی در ۱۹۶۷ خواهد فرستاد ولی نطق اتحاد شوروی گفت : - که این سیستم میتواند اسلحه ذروی را از فضای خارجی فیر کند و نه گفت که تاکنون مورد آزمایش قرار گرفته است .

راکت مذکور به افتخارات زیاد در رسم گذشت روز ۱۶ عقرب در میدان سرخ مورد نمایش قرار گرفت .

بازار سیاه تکت فروشی در هالیوود:

شب ۱۸ عقرب شاهدخت مارگریت و شوهرش ستودون در یک پارتی که در کلوپ شبانه پرستورپا بود و یکعه زبادی از معروفترین ستاره های سینمائی هالیوود هم شرکت داشتند اشتراک ورزیدند . الیزابت تایلور و ریچارد بورتون همراه باروزپلاند روسل جزء اولین کسانی بودند که توسط تاکسی آمدند .

فرانک سیناترا ، میافرو ، جین کلی ، وارن بتی ، مرلی مک لین ، دنی کی ، لورنس هاری ، فرید ، ریتر ، پول نیومن ، جون وودارد جوزف کاتن ، پیترو سیامدینا ، جودی گارلاند ، جیمز ستیوارت ، رودی مکردال ، استیب کوپن

بمیان آمدم بود که پس از بیانیۀ جانسن در بالتیمورد در مورد ویتنام این موضوع جداً تعقیب گردید .

اصل مبلغ مورد نظرافتتاح بانک یکهزار ملیون دالر تعیین شده بود که از جمله امریکا و جاپان هریک دوصد ملیون دالر آستر لیاهشتاد و پنج ملیون ، کانادا بیست و پنج ملیون و تایلند بیست ملیون دالر را قبول نموده اند .

به راکبین طیاره‌یی که سقوط کرد آسیایی نرسید :

یک طیارۀ دنمارکی سقوط نموده است .

طیارۀ مذکور که حامل بیست نفر سرنشین بود در آبهای ساحلی آن کشور سقوط کرد .

اطلاعات واصله حاکیست که به هیچ یک از راکبین طیاره صدمه نرسیده است و یک قایق ماهی گیر راکبین را نجات داده است .

تصادم دو کشتی ۵ نفر را هلاک کرد :

در اثر تصادم یک کشتی تجارتی یونانی با یک کشتی کوچک ترکیه کشتی مربوط به ترکیه غرق و در اثر آن سه زن و دو مرد تلف شدند .

این واقعه در آب های بوسفور صورت گرفته است .

هفت نفر دیگر از راکبین کشتی ترکیه توسط کشتی یونانی نجات داده شده است .

جیمینی هفت به تاریخ ۴ دسامبر پرتاب میشود :

موسسۀ فضائی و هواپیمائی ملی امریکا اعلام کرد که بتاريخ ۴ دسامبر آینده سفینۀ فضائی جیمینی هفت برای مدت چهارده روز به

در ۱۸۲۹ يك حصۀ آن تعمیر توسط سر رابرت پیل اشغال و بحیث اداره مرکزی قوۀ پولیس استعمال گردید .

علت آغاز جنگ ویتنام جستجو میشود :

در یکی از مراکز تنبعاتی صلح در لندن موضوع جنگ‌های ویتنام مورد مطالعه قرار میگیرد تا علت آغاز این جنگها را دریابند .

پورت سعید بندر آزاد تجارتی میشود :

حکومت جمهوریت عربی متحد تصمیم گرفته پورت سعید را به یک بندر آزاد تجارتی تبدیل نماید . عبدالقادر حاتم معاون صدر اعظم جمهوریت عربی متحد اظهار داشته که پورت سعید در مدخل کانال سویز واقع بوده و برای اینکه بصورت یک بندر آزاد تجارتی در آید موقعیت خوبی را حایز می باشد .

سهم انگلستان در بانک انکشافی آسیائی بعداً افزایش مییابد :

مامورین امریکادر واشنگتن اظهار نمودند قبولی ده ملیون دالر انگلستان برای بانک انکشافی آسیائی باید بعداً افزایش یابد .

این موضوع توسط هیئت امریکا که در این اواخر از جلسات بنکاک که به منظور تکمیل مرام نامه بانک انکشافی آسیا اجتماع نموده بودند اظهار شده است .

مامورین انگلستان در این مورد ابراز نظر نمودند که انگلستان همین اکنون پروگرام سنگین تعاون خارجی را از پیش میبرد .

مرام نامه بانک انکشافی آسیا توسط نه مملکت آسیائی طی مذاکرات مقدماتی در سال ۱۹۶۳

در اثر خرابی در سیستم برق در شمال شرق امریکا عصر روز ۱۸ عقرب شهر نیویارک و چندین شهر دیگر امریکا و کانادا به مشکلات زیادی مواجه شدند و فعالیت های عادی فلج گردید .

در شهر نیویارک تقریباً دو صدو پنجاه هزار نفر در پیچیدگی های ترافیک گیر آمده بودند . تمام شماره های ترافیکی از کار مانده و ریل های زیر زمینی در بین تونل های تاریک متوقف شدند .

نسبت به نبودن برق جلسات مجمع عمومی ملل متحد نیز اخلال گردید . پولیس نیویارک با بکار انداختن دستگاه های کوچک برقی از مردم تقاضا میکرد تا از جاهای که در آن قرار دارند حرکت نکنند . در نزدیکی شهر باستن در شمال شرق امریکا بعد از اینکه برق سقوط کرد در یک محبس مظاهرات صورت گرفت و پولیس مجبور به مداخله شد .

لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا از تمام مردم و مقامات مربوط شهر های شمال شرق امریکا تقاضا نمود تا در رفع مشکلات همکاری نمایند .
جساده ۵۸ نفر تلف شدگان سقوط طیاره بدست آمد :

تلف شدگان یک طیاره سرویس هوایی تجارتی که نزدیک یک میدان هوایی سین سیناتی شب ۱۷ عقرب سقوط کرده بود فردای آن در حالیکه هنوز در چوکی های خود بودند پیدا شدند . معلوم میشود که در اثر سوختن به هلاکت رسیده اند .

عمله نجات که غمگین به نظر

فضا پرتاب خواهد شد .
موسسه مذکور توضیح نمود که بتاريخ هفت دسامبر جیمینی شش نیز به فضا پرتاب گردیده و بمدار کره زمین قرار میگیرد .
دو سفینه مذکور کوشش خواهند کرد باهم نزدیک شده و بههمین فاصله نزدیک باهم به گردش به فضا ادامه دهند .

قوای هوایی امریکا یک راکت را پرتاب کرد :

قوای هوایی امریکا روز ۱۸ عقرب یک راکت را در بحر الکاهل مورد آزمایش قرار دارد .
راکت مذکور از پایگاه واندبرگ بطرف مجمع الجزایر مارشال پرتاب گردید .
گفته شده که این راکت به هدف خود اصابت کرده است .

آیزنهاور یک روز را در یک خیمه اکسیجن سپری کرد :

داوید آیزنهاور سابق رئیس جمهور امریکا یک روز را در یک خیمه اکسیجن بسر برد . اما دکتران موظف وی گفت : - که اگر آیزنهاور مورد یک حمله قلبی دیگر قرار گرفته باشد این حمله بطور یقین خفیف میباشد .
دکتور توماس ماینسکی گفت : - تاسی و شش ساعت دیگر معلوم

خواهد شد که آیا تکلیف قلبی آیزنهاور تکرار شده است یاخیر .
جنرال هفتاد و پنج ساله امریکا بعد از اینکه دردی سینه وی پیدا شد به شفاخانه صورتگاردن واقع جورجیا انتقال داده شد و در یک خیمه اکسیجن قرار گرفت .

اخلال برق جلسات مجمع عمومی را متوقف ساخت :

زهره دوم یاد میشود از زمین پنجاه و شش هزار کیلو متر فاصله گرفته بود تمام آلات داخل ستیشن بصورت عادی فعالیت میکند . ستیشن زهره دوم ۹۶۳ کیلوگرام یا بیش از دو هزار پوند وزن دارد قرار است که ستیشن در سه ماه از نزدیکی زهره عبور کند .

در هنگام حرکت خود بطرف زهره ستیشن يك پروگرام وسیع تحقیقاتی را در فضای خارجی نیز انجام خواهد داد .

قوة ستیشن از طریق مواد کیمیای و بیتری های که به آفتاب چارچ میگیرد تهیه میشود .

آلات مخایره ستیشن هم به صورت اتومات و هم در مقابل قومانده از زمین کار کرده میتواند . يك شبکه پیچیده ستیشن های تعقیب کننده در سرتاسر اتحاد شوروی مصروف مراقبت پرواز زهره دوم میباشد .

آژانس بی ، بی ، سی از قول نماینده خود در مسکو گفت : - که شوروی ها از پنج سال باینطرف در صدد آن بوده اند تا ستیشن را از نزدیکی زهره عبور دهند . امریکا يك قمر مصنوعی رادر سال ۱۹۶۲ از نزدیکی زهره عبور داد .

راکت اتحادشوری کشتی کیهانی فرانسه را بفضا سوق میدهد .

طبق اظهار منابع مطلع قرار است بهمین زودی هایک راکت اتحادشوری سفینه تتبعاتی کیهانی فرانسه را بفضا سوق بدهد .

منابع مذکور گفتند : - امکانات این اقدام توسط علمای فرانسوی و اتحاد شوروی قبلا مذاکره شده و هیچ تماسی در این مورد توسط

میرسیدند اجساد تلف شدگان را از کوه کین تاکی به زیرنقل دادند .
طیاره جت امریکائی نوع بوینگ ۷۲۷ که از نیویارک پرواز کرده بود در نزدیکی میدان هوایی سین سیناتی منقلب گردیده و از جمله شصت و دو نفر راکبین آن پنجاه و هشت نفر هلاک شدند .

مکتوبی از طرف بن بیلادر الجزایر نشر شد :

يك مکتوب که گفته میشود از طرف احمد بن بیلادر صدر اعظم مخلوع الجزایر نوشته شده است در الجزایر نشر کردند .

بن بیلادر که در اثر کودتای ۲۹ جوزا از پا در افتاد و از آن تاریخ تا حال در يك محل نامعلوم توقیف میباشد در مکتوب به اقوام خود اطلاع داده است که وی دارای صحت بوده و راجع به هیچ چیز شکایت ندارد . بر علاوه بن بیلادر در مکتوب خود گفته که به مادر وی بزودی اجازه داده خواهد شد که از وی دیدن کند .

باریدن باران ۷۰ عمارت را خساره مند کرد :

در اثر باریدن باران شدید در یکی از ایالات سودان هفتاد عمارت آسیب دیده است .

همچنین به زمین های مزروعی نیز خساره وارد گردیده است .

يك ستیشن فضائی اتحاد شوروی از نزدیک زهره عبور میکند :

اتحاد شوروی روز ۲۱ عقرب يك ستیشن بین السیارات را که قرار است از نزدیکی زهره عبور کند پرتاب نمود .

به ساعت یکنیم بعد از ظهر وقت افغانستان ستیشن مذکور که بنام

طیاره مسافر بردار دوباره به او تا واپرواز میگردند طیاره در آئنی فرود آمدن شعله ور گردیده که در نتیجه چهل نفر بشمول سه نفر همراهان سولیوان هلاک گردید و سولیوان از طیاره محترق شده با جراحات شدید نجات یافت.

برای نخستین بار افریقائی های رودیشیا به مظاهره آغاز کردند :
افریقائی های لاوایو رودیشیا مظاهراتی انجام دادند.

به هزاران افریقائی که برای کار خارج شهر می رفتند توسط ملیون افریقائی هدایت داده شد که از بایسکل های خود استفاده نموده و از وسایل نقلیاتی شهری استفاده نکنند.

یک نطق پولیس گفت : - که در یکصد میلی شمال بولاوایو یکعه مظاهره چیان با پرتاب نمودن سنگ ها کلکین های بعضی از عمارات را شکستاندند . این اولین بار است که پس از اعلام آزادی یکجانبه رودیشیا که توسط اییان سمیت صورت گرفت افریقائی ها به مظاهراتی پرداخته اند .

در شهر بولاوایو خانه جوشوانکومو که زعیم ملیون رودیشیا میا شد جوشوانکومو تحت نظارت است .
یک کشیش انگلیسی تقاضای سر پیچی را از قوانینی نموده که علیه قانون اساسی باشد :

یک کشیش انگلیسی روز ۲۳ عقرب یک جمعیت انبوه را که در کلیسای سالزبری اجتماع نموده بودند . مخاطب قرار داده گفت که عیسویان رودیشیا اخلاقاً حق دارند که از اطاعت هر نوع قانونی که

حکومت های شان گرفته نشده است .

پلانهای امداد تخنیکي برای ممالک رو به انکشاف تصویب شد :

در پروگرام عمده امداد تخنیکي ملل متحد برای ممالک رو به انکشاف توسط کمیته اقتصادی مجمع عمومی ملل متحد به تصویب رسید .

این دو پلان مشتمل بودجه مخصوص و پروگرام توسعه امداد تخنیکي است که در آینده پروگرام انکشافی ملل متحد را تشکیل خواهد کرد .

بیلولتی که سه بار از چنگال مرگ نجات یافت :

شام پنجشنبه ۲۱ عقرب شعله های یک طیاره جت مسافر بردار سه نفر از قوای هوائی امریکارا که در گذشته از یک حادثه هوائی دیگر جان به سلامت برده بودند در چنگال مرگ کشانید .

اما نفر چهارم جان سولیوان از دو حادثه هوائی شام پنجشنبه جان به سلامت برد و ی گفت : - که به پرواز خود ادامه خواهد داد .

سولیوان و سه نفر از قوای هوائی امریکا در بین عمده طیاره حمل و نقل نوع سی یکصد و بیست و چهار موسوم به گلوب ما ستر بودند که چندی قبل با یک طیاره یک ماشین لینیای شخصی در اوکلوها تصادم نموده که در نتیجه طیاره شخصی سقوط و سه نفر سر نشینان آن هلاک گردید . طیاره گلوب ما ستر با یک ماشین ناقص بزمین فرود آمد .

سولیوان و سه نفر رفقاییش که از این حادثه نجات یافته بودند در ا ثنا ییکه ذ ر یعه یک

اعلیحضرت بودوان سفر خود را به امریکای جنوبی به تعویق انداختند. قرار است اعلیحضرت بودوان و ملکه فبیولا ساعت ۱۶ وقت گرینویچ ۲۶ قوس از ریودیژ نیرو عازم بروسل شوند.

اعلیحضرت لیوپولد سوم پدر اعلیحضرت بودوان هم از سفر امریکای جنوبی صرف نظر نمود و واپس براه عزیمت به بلژیک میبایشد.

برادر اعلیحضرت بودوان و شهزاده باولا هم روز ۲۵ قوس از امریکای جنوبی وارد بروسل شدند.

آواز های مرموزی افسران نظامی ویتنام جنوبی رابه تشویش انداخت:

آواز های مرموز تحت الارضی در منطقه یک کمپ بزرگ نظامی امریکا در نزدیکی سیگون همان طوریکه دفعتهاً شروع شده بود دفعتهاً متوقف گردید. افسران نظامی خائف اند که شاید ویتکانگها مصروف حفر تونل در تحت کمپ نظامی باشند. داکتران با آله های گوشی آواز

تراشیدن را تشخیص دادند. آواز های مرموز در تحت ساحه که قرار گاه فرقه یکم پیاده خیمه زده است و در ۱۵۴ میلی جنوب سیگون واقع میباشند تولید شده بود لیکن شب بعد آن متوقف گردید.

توده های آتش از لین های برق امریکا متصاعد گردید :

یک پیلوت امریکائی اطلاع داد که یک توپ بزرگ آتش از لین های برقیکه به نیویارک و ساحه شمال شرق امریکا روشنی و قوه میدهد بمشاهده رسید.

قانون اساسی گذشته را نقص کند سرباز زدند.

کشمیش مذکور بیانیه فوق خود را در مراسمی ایراد نمود که چند ساعت قبل گورنر رودیشیا سر همفری گیبز در مراسم یک روز یاد و بود در کلیسای مذکور اشتراک کرده بود.

و این نخستین بار بود که پس از غصب آزادی توسط اییان سمیت همفری گیبز در محضر عام ظاهر می شد.

کشمیش گفت : - وی معتقد است که اخذ آزادی غلط میباشند گورنر در مراسم یاد و بود برای آن بود که نشان دهد فعالیت وی تهدید نشده است.

استفاده مزید از سیستم مخابراتی :
یک کمیته یازده عضوی تشکیل یک موسسه را بمنظور بهره برداری بهتر از سیستم های مخابرات خارجی در کامنویلت پیشنهاد کرده است. این کمیته در اثنای کنفرانس های اپریل و می کامنویلت راجع به تیلو کامنیو کیشن در لندن تشکیل شده بود تا تشکیل یک هیئت مشورتی را برای تیلو کامنیو کیشن کامنویلت مورد مطالعه قرار دهد. طبق راپور منابع مطلع کمیته در جلسه دوازده روزه خود که در نایروبی خاتمه یافت پیشنهاد کرده است که موسسه مجوزه باید مسئول بهره برداری تجارتی سیستم های مخابراتی بشمول استفاده از اقمار مصنوعی باشد.

مسافرت شاه بلژیک به نسبت مریضی مادر کلانش به تعویق افتاد :
قرار اعلامیه رسمی پادشاه و ملکه بلژیک اعلیحضرت بودوان و ملکه بیولا به مناسبت مریضی مادر کلان

استعمال پاراشوت را جهت نجات راکت های حمل و نقل تجویز نموده است. طبق مطالعاتی که از طرف يك مرکز تحقیقاتی تکنالوژی در کالیفورنیا بعمل آمده است که از ۳۰ الی ۴۰ فیصد پولیکه در راه پروگرام های فضای خارجی به مصرف میرسد در اثر نجات دادن راکت های نقلیه توسط پاراشوت دوباره بدست آید.

چندین تجربه که با راکت های تیتان بعمل آمده موفقیت این پلان را پیش بینی نموده است. یکی از راکت ها در اثر استعمال پاراشوت ۴۵ دقیقه بروی بحر اطللس باقی ماند. راکت مذکور از يك ارتفاع ۶۰ کیلو متر بطرف زمین پرتاب گردیده بود. در هنگامیکه به نزدیکی زمین رسید. سرعت آن مساوی بسرعت صوت بود.

لیستر پیرسن بدون اکثریت مطلق صدر اعظم کانادا انتخاب شد:

در انتخابات پارلمانی کانادا حزب لیبرال که لیستر پیرسن که از بزرگترین احزاب سیاسی آن کشور است طوریکه توقع برده می شد، اکثریت مطلق را در انتخابات به دست آورده نتوانست بر طبق آخرین خبر هائی که بدست آمد. لیبرال ها از ۱۲۷ کرسی در انتخابات گذشته به ۱۲۹ کرسی خود را رساندند.

حزب محافظه کار درین انتخابات هفت چوکی بیشتر بدست آوردند به این ترتیب که از جمله ۲۶۵ چوکی نو دونه چوکی را اشغال کردند.

از قرار معلوم در اثر کدام عارضه تخنیکي، برق در سراسر شمال شرق امریکا و بعضی حصص کانادا سقوط نموده بود.

ما بالای يك رېسمان سیمی که از کلی به نیاکارا کشانیده شده بودیم درین موقع آتشی که گوئی کادان پر از کاه آتش گرفته زبانه کشید و ده ثانیه دوام کرد.

شخص دیگر به تعقیب آنکه برق سقوط کرد در جائیکه چند میل از میدان هوائی ساراکیوز توب آتش به هوا بلند شد. سقوط برق يك ساحه ۸۰ هزار مربع را احتواء کرد. صد ها هزار نفر در خط آهن زیر زمینی ولت ها محبوس ماندند.

تسخیر فضای خارجی موجب نا آرامی متخصصین فضای خارجی میگردد:

موفقیت هائی که نصیب اتحاد شوروی و امریکا در مساعی آنها تسخیر فضای خارجی میگردد، پهلو های نا آرامی نیز دارد که اسباب اذیت متخصصین فضای

خارجی گردیده است. با هر پرواز کیهان نورد و با هر پرتاب اقمار و یا راکت ها سوی مهتاب زهره یا مریخ ملیونها دالر برای راکت هائی که سفینه ها را به مدار معینه قرار دهد به مصرف میرسد و به مجردیکه سفینه ها به مداریشان قرار میگیرد این راکت های حمل و نقل نیست و نابود میگردند.

اکنون متخصصین امریکائی مصروف مطالعه پلانهای میباشند که در اثر آن ممکن شود از این راکت ها بار دیگر در آینده نیز استفاده شود. یکی از این پلانها

بیشتر از ۵۹۰۰ تاجر و نمایندگان تجارتي ازین نمایشگاه بازدید به عمل آورده‌اند که از ۵۶ مملکت جهان نمایندگی میکردند .
پروفسران برتانیه با موسسات عرفانی افریقای جنوبی مقاطعه میکنند :

پیش از پنجصد پروفسور و استادان پوهنتون های انگلستان اعلامیه را بامضاء رسانیده‌اند که شامل مقاطعه با موسسات عرفانی افریقای جنوبی میباشد .
 داوید ایتالس رئیس جنبش ضد تبعیض نژادی در انگلستان گفت: - یک متحد المال در بین تقریباً دو هزار پروفسور توزیع گردید که در آن مقاطعه با موسسات عرفانی افریقای جنوبی مطالعه شده بود .
 وی گفت : - پنجصد پروفسور و استادان پوهنتون ها متحد المال مذکور را امضاء کردند .
 در اعلامیه علیه تبعیض نژادی احتجاج شده و هم گفته شده که نباید این سیاست مذموم در تعلیمات عالی تزیق شود .

در اعلامیه هکذا امضاء کنندگان تعهد کرده‌اند که هیچ نوع وظیفه اکادمی رادر پوهنتون افریقای جنوبی قبول نکنند .

موافقه قرضه پانزده ملیون دالر بین ایران و چکوسلواکیا امضاء شد :

ایران و چکوسلواکیا موافقه قرضه پانزده ملیون دالر با ایران امضاء نموده‌اند . این قرضه برای ده سال به مفاد ده اعشاریه ۵ فیصد سالانه میباشد .
 همچنین ایران و چکوسلواکیا

ولی موفق تر از همه حزب جدید دیموکرات ها است که بجای هجده چوکی سابقه حالا بیست و یک چوکی در پارلمان گرفتند ..
استیشن های فضایی اتحاد شوروی برای مقاصد مختلف پرتاب شده است :

آژانس ای ، پی گفت : - کهستیشن جدید اتحاد شوروی بنام زهره (۲) یادشده است .
 ستیشن دیگر اتحاد شوروی که ۲۶ عقرب پرتاب گردید زهره (۲) مسمی شده بود .
 آژانس گفت: - که این دوستیشن برای اجرای وظایف مختلفی پرتاب شده‌اند .
 زهره دوم تاکنون پیش از یک ملیون میل از زمین فاصله گرفته است .
 در اعلامیه راجع به پرتاب زهره (۲) حاکیست .
 به معلومات ما در باره زهره و دیگر موضوعات مربوط به فضای خارجی بیفزاید .
 در اعلامیه راجع به پرتاب زهره اول در سال ۱۹۶۱ نیز تذکر رفته علاوه شده که آن ستیشن از یکصد هزار کیلو متری زهره عبور نموده بود .

نندارتون خزانی امتعه صادراتی جمهوریت چین خاتمه یافت :

نندارتون خزانی ۱۹۶۵ - اجناس صادراتی جمهوریت مردم چین پس از یک ماه خاتمه یافت .
 طی این مدت ۲۹۰۰۰ معاهده تجارتي بامضاء رسیده‌است . این پیمانه بزرگترین رقم معاهدات را تشکیل میدهد اولین نمایشگاه ازین نوع در سال ۱۹۵۷ برگزار گردیده بود .

تصميم اتخاذ نموده اند تا تجارت خود را از هفت مليون دالر به نژده مليون دالر افزايش دهند .

کویت پنجمه هزار دالر به ملل متحد معاونهت کرد :

حکومت کویت کمکی معادل پنجمه هزار دالر به موسسه ملل متحد داده است .

نماینده کویت مؤسسه ملل متحد طی یاد داشتی که برای او تانت سر مؤسسه ملل متحد فرستاده گفته که این کمک برای تخفیف بحران های مالی موسسه موصوف داده شده است .

پاپ پال دوازدهم تقدیس میشود : روز پنجشنبه ۲۸ عقرب پاپ پال اعلام نمود تا پاپ دوازدهم فقید و پوپ جان را تقدیس کند .

وی به شورای واتیکان اظهار کرد که ترتیبات لازمه را اتخاذ خواهد نمود .

مراسم که شامل بررسی ومطالعه عمیق زندگانی و صفات یک نامزد تقدیس میباشد در واقع قدمی اول تقدیس شمرده میشود .

افتتاح دستگاه بزرگ تلسکوپ در آسترالیا :

یک دستگاه بزرگ تلسکوپ که گفته میشود قوی ترین دستگاه مشابه میباشد در نزدیکی کانبرا توسط رابرت منزیس صدراعظم آسترالیا افتتاح گردید . این دستگاه به همکاری امریکا و آسترالیا ساخته شده و مليون ها سال نور قدرت دید دارد .

پرتاب قمر برای توضیح تشعشعات کیهانی بر وجود انسان :

مقامات امریکائی روز ۲۹ عقرب یک قمر مصنوعی بزرگ را از پایگاه کپ کنیدی با موفقیت به

فضا پرتاب نمودند .

هدف پرتاب این قمر مصنوعی معلوم نمودن اثرات تشعشعات کیهانی بر وجود انسان جهت تهیه مقدمات مسافرت بشر به فضای خارجی میباشد .

برای از بین بردن فقر يك مبارزه جهانی از طرف ملل متحد براه انداخته خواهد شد :

اوتانت سرمنشی ملل متحد روز سه شنبه ۲۶ عقرب از مؤسسه ملل متحد تقاضا کرد تا بمنظور از بین بردن فقر و گرسنگی يك مبارزه جهانی را براه اندازد .

وی افزود : - اگر چه فقر جهانی يك بحران خاموشی است ولی خطر آن از هر نوع بحرانات سیاسی بیشتر است .

سر منشی ملل متحد گفت : - دو سوم نفوس جهان مجبورند با کمتر از يك ششم عایدات نفوس جهانی زندگی کنند .

وی گفت : - فقر روزانه صد ها نفر را بسوی مرگ کشانده و ظاهراً آنها را از بین میبرد .

اوتانت این تقاضای خود را پس از آنکه مجمع عمومی فیصله نامه را در مورد متحد ساختن پروگرام امداد ، تخنیکي مؤسسه ملل متحد با صندوق وجهی بانود رای موافق و پانزده رای منتنع به تصویب رسانید ، این اورگان جدید موسسه ملل متحد بنام (پروگرام انکشافی ملل متحد) شناخته خواهد شد .

این موسسه جدید از طرف يك کمیته رهبر که مرکب از نژده نماینده ممالک کم انکشاف ، هفده نماینده ممالک صنعتی و يك نماینده بیطرف میباشد . اداره خواهد شد .

اشتراک عمیق يك قسمت از نسل بشر را در حال گرسنگی و مرگ مجزا از خود ببینیم . سین اخطار داد که تقریباً نصف نفوس جهان از گرسنگی و عدم کفایت غذائی رنج میبرند و روز بروز بتعداد آنان افزود میشود .

وی افزایش مواد غذائی را در مقابل افزایش سالانه نفوس جهان تقاضا کرد .

يك ملیون دالر بعنوان جبران مطالبه خواهد شد :

تاریکی چند ساعته که چندی قبل در شهر نیویارک نسبت به ازکار افتیدن سیستم برقی بوقوع پیوسته بود قضایائی تولید کرده است . یعنی مقامات ترانزیتی نیویارک که ریل های تحت الارضی را در نیویارک بکار می اندازند اعلام نموده اند که آنها از شرکت برق ادیسن يك ملیون دالر را بعنوان جبران خساره وارده مطالبه خواهند کرد .

مقامات نقلیاتی مذکور ادعا دارند که در دوران تاریکی نیویارک که بروز ۱۸ عقرب نه ساعت نسبت عدم برق دوام کرد و حرکت ریل های زیر زمینی متوقف گردیده تقریباً يك ملیون دالر به مقامات مذکور خساره وارد گردیده است .

نندار تون فرانسه در پیکنگ افتتاح شد :

نندار تون صنعتی فرانسه ۲ قوس در پیکنگ رسماً افتتاح گردید . این بزرگترین نندار تون صنعتی جهان غرب در پیکنگ بوده و در آن سه صد و چهل و پنج موسسه صنعتی فرانسه حصه گرفته اند . اجناسی که در این نندار تون در معرض نمایش گذاشته شده متجاوز

گمان میرود جمهوریت اتحادی آلمان اگرچه عضو ملل متحد نمی باشد یکی از نمایندگان ممالک صنعتی درین موسسه باشد زیرا جمهوریت اتحادی آلمان یکی از سهامداران عمده صندوق وجهی بین المللی و پروگرام امداد تخنیکی است .

تقریباً نصف نفوس جهان از گرسنگی رنج میبرند :

آمر عمومی موسسه مواد خوراکی و زراعت جهان روز دوشنبه ۲ قوس در روم اخطار داد که دورنمای ذخایر مواد غذائی جهان از ناحیه دور نمای قحطی هایی که در بعضی حصص پر نفوس جهان تا ده سال دیگر پیش بینی میشود مایه هراسی میباشد . تقریباً در هفت سال گذشته کدام افزایش قابل ملاحظه در تولید مواد غذائی فی نفر نفوس جهان بعمل نیامده است .

در شرق دور و امریکای لاتین تولید مواد غذائی فی نفر نسبت به بیست و پنج سال قبل کمتر بوده است .

سین در نطق عمده خط مشی خود جهان در روم گفت : - تخنیک های علمی دور نمای درخشنده را درباره کثرت مواد غذائی در آینده نوید میدهد . اما پرابلم حقیقی اینست که آیا تولید مواد غذائی در کشور های رو به انکشاف می تواند به آن پیمان بلند برود که احتیاجات بیست سال آینده را تکافو کند .

سین گفت : - امروز جهان سرحدات ندارد نمیتوانیم بدون

۱ زده ملیون پوند قیمت دارند .
ایران و بحرین بزرگترین تهیه کننده نفت برای رودیشیا میباشد:
 طبق احصائیه هائی که در ملل متحد تهیه گردیده . انگلستان بزرگترین بازار رودیشیا در ماورای بحار بود و ایران و بحرین بزرگترین تهیه کنندگان نفت برای آن مملکت می باشد .

دکتور سن این تقاضا را در سیزدهمین اجلاسیه مجمع عمومی اف ، ای ، او که در روم جریان داشت بعمل آورد . وی گفته این بودجه برای پیشبرد کار های عادی اف ، ای ، او در سال ۱۹۶۶ و ۶۷ لازمی میباشد .

دکتور سن اظهار داشت : - از افزایشی که در بودجه صورت میگیرد در راه توسعه فعالیت های ماهیگیری بشمول تاسیس کمیته برای رسیدگی و تهیه کازرو ماهی مصرف خواهد شد .

اما اکثر ممالک دیگر بشمول افریقای جنوبی ، امریکا ، زمبیا و ملاوی مناسبات تجارتی قابل ملاحظه باین مستعمره متمرّد دارند . احصائیه ها . تأثیرات اخلال تجارت را با رودیشیا که از طرف شورای امنیت ملل تقاضا شده توضیح نموده است .

دفتر احصائیوی ملل متحد معلومات مشابهی راجع به واردات رودیشیا ارائه نکرده است .

معهدا ا زخلال ارقام و احصائیه های رسمی چنین بر می آید که انگلستان و افریقای جنوبی بزرگترین منابع وارداتی رودیشیا میباشد . ایران بزرگترین تهیه کننده نفت بوده و سال گذشته معادل سه اعشاریه یک ملیون پوند پترول و غیره مواد نفتی به رودیشیا به فروشات بحرین جمعاً به بیش از هفتصد و چهل هزار پوند و از عربستان سعودی به متجاوز از چهار صد و شصت و دو هزار بالغ میگردد .

انگلستان بافروش تقریباً پنجمه و چهل و شش هزار پوند از جمله بزرگترین فرستنده اسلحه جنگی گرم به رودیشیا میباشد .

علاوتاً این مبلغ مصارف هنگفت يك پروگرام مشترك اف ، ای ، او و بانك جهانی را برای ترمیم و توسعه که بسرعت در دوران سال گذشته توسعه یافته ، در برخواهد گرفت .

اتحاد شوروی نود و ششمین قمر مصنوعی کوزموس را بغضا پرتاب کرد :

اتحاد شوروی به تاریخ ۳ قوس يك قمر مصنوعی دیگر را که فاقد انسان میباشد . با موفقیت به فضا پرتاب کرد .

آژانس تاس اتحاد شوروی اطلاع میدهد که این قمر مصنوعی نود و ششمین قمر از نوع مصنوعی نود کوزموس

بوده و برای کسب معلومات و حقایق جدیدی دربارهٔ اوضاع ماوراء جو بعضاً پرتاب شده است.

مساعی برای پرواز بی سابقهٔ جیت:
یک گروه از ساینس دانان، کاشفان، پیلوتان و صنعت گران برای یک پرواز بی سابقه جت به دورا دور جهان از طریق قطبین بکار پرداختند.

این چنین پروازها که قرار است چندین بار صورت گیرد. تحت نظر کپتان فریداستن و کپتان هریس فنج پیلوتان کمپنی هوا نوردی جهانی (تران) و ده نفر دیگر صورت میگیرد.

نخستین توقف آنان در لندن خواهد بود و بعدبطرف قطب شمال پرواز خود را ادامه داده به بویونس ابرس میرسند.

سپس از بالای قطب جنوب بطرف کرسست چرچ، در زیلانند جدید، پرواز خود را دوام میدهد و بالاخره بسوی هانولولو برگشته و به برنیک کلیفورنیا میرسند. توقع میروند این پرواز ۵۲ ساعت را در بر گیرد.

موافقت نامه همکاری اقتصادی و تخنیکی بین اتحاد شوروی و کیوبا باامضا رسید:

در مسکو رسماً اعلام شد که موافقه نامه یی راجع به توسعه بیشتر همکاری های اقتصادی و تخنیکی بین اتحاد شوروی و کیوبا به امضاء رسیده است.

مادری يك چهارگانگی بدنیاآورد:
مادری که قبلا يك دو گانگی و يك سه گانگی زائیده بود بتاریخ ۳ قوس چهار گانگی بدنیا آورد. میمرن گراس پول خانم سی ساله يك دربور موسسهٔ صحتی جهان

چهار و نیم سال قبل يك دوگانگی و دو سال قبل سه گانگی زائیده بود. وزیر اطلاعات نایجیریا گفت: - از جملهٔ چهار گانگی های مذکور سه طفل آن پسر میباشد.

انعقاد يك معاهده همکاری فوری بین هند و بازار مشترك اروپا تقاضا شد:

اخیراً پارلمان شش عضوی اروپا

همکاری فوری را بین هند و بازار مشترك اروپا تقاضا کرد. تا در کشاف اقتصادی و اجتماعی هند معاونت بعمل آید.

پارلمان شش کشور بازار مشترك اروپا یعنی فرانسه، جمهوری اتحادیه آلمان، ایتالیه، بلژیک، هایلند و لکسمبرک در آغا ز کار خزانای خود تشکیل جلسه داد.

در يك فیصله نامهٔ پارلمان از کمیسیون اجرائیه جامعهٔ اقتصادی اروپا دعوت شده که تماسهای خود را با نمایندگان حکومت هند افزایش و ادامه دهد. تا زمینه آغاز مذاکرات دو جانبه فراهم گردیده و بدین ترتیب توسعهٔ تبادل تجارتی بین کشور های جامعهٔ اقتصادی اروپا و هندتأمین گردد.

مورو نمایندهٔ ایتالیا که مسودهٔ فیصله نامه را به نمایندگی از کمیسیون پارلمان شش عضوی اروپا در امور تجارت خارجی ارائه کرده بود. گفت: - وی امیدوار است که معاهدهٔ همکاری بین هند و بازار مشترك اروپا بزودی ممکنه انعقاد یابد.

مورو اظهار تاسف کرد که در مذاکراتی که در سال ۱۹۶۰ درهند آغاز گردید و در نتیجه قطع مذاکرات

انكشاف متوازن ساحه های زراعتي و صنعتي بر آيد .

وزير زراعت جمهوريت عربي متحده ضمن ايراد بيانیه در سيزدهمين كنفرانس جهاني اف ، اي ، او منعقدۀ روم گفت : - دهۀ اول اف ، اي ، او يك دورۀ اكتشافی و تحقيقاتي دهۀ دوم يك دورۀ پختگی و تكامل بوده و دهۀ سوم كه اكنون آغاز گرديده بايد يك دورۀ توسعوی باشد .

اوضاع روديشيای جنوبی ممکن است به جنگ عمومي ديگری منجر گردد :

دكتور گاو وندا رئيس جمهور زمبيا اظهار داشت كه جريانات فعلي اوضاع روديشيای جنوبی ممكن است به جنگ عمومي ديگری منجر گردد .

وی بتاريخ ۵ قوس طی بيانیه در لوساکا گفت : - كه ديگران اين حقيقت را درك نمی كنند كه افريقا چه گو نه بسوئی جنگ سر م جهاني پيش ميرود .

رئيس جمهور زمبيا خاطر نشان ساخت كه حكومت وی برای مقابله با اوضاع سوء ناشی از بحران های روديشيا به يك سلسله اقدامات احتياطي دست زده و بايد ساير كشور ها ی افريقايی نیز درين زمينه آمادگی بگيرند .

فرانسه اولین قمر مصنوعي خود را موفقانه بقضا پرتاب نمود :
فرانسه روز جمعه ۵ قوس يك قمر مصنوعي را به فضای خارجي پرتاب نمود .

وزارت دفاع فرانسه گفت : - كه قمر مصنوعي چهل و دو كيلو گرامه از صحرای الجزاير موفقانه

كه آنها ناشی از موضوع شموليت انگلستان در بازار مشترك اروپا بود مختل گرديد .

مورو توجه پارلمان شمش عضوی اروپا را به پرابلم نفوس شماری در هند يعنی در جائيكه پيمانه افزايش نفوس بی نهايت بلند و سطح اوسط عايدات فی نفر بی نهايت پايان میناشد . جلب کرد.
بين ترکیه و اتحاد شوروی قرار داد ساختمان يك بسند بصورت مشترك امضاء شد :

ترکیه و اتحاد شوروی قراردادی راجع به اعمار مشترك يك بند آبپاری به مصرف سه ملیون و دو صد هزار پوند سترلنگ بالای دریای ارپاسی واقع در سرحد بين مملکتين امضاء نمودند .

مصارف ساختمانی این پروژه كه در ظرف چهار سال تكميل خواهد شد . بصورت مساویانه از طرف هر دو مملكت پرداخته میشود .

مساعي فرانسه برای پرتاب اولین قمر مصنوعي آن مملكت به تعويق افتاد :

اولین مساعي فرانسه برای پرتاب يك قمر مصنوعي آن مملكت به تعويق افتاد . امامنايع مطلع گفتند: كه احتمال دارد يك وقت این پرتاب صورت بگیرد .

منابع گفتند : - پرتاب این قمر مصنوعي به مشکلاتی كه در دومین مرحله راکت پرتاب كننده سه مرحله موجود بود ملتوی گردیده است .
بايد دهۀ سوم يك دورۀ توسعوی باشد :

وزير زراعت جمهوريت عربي متحده گفت : - كه بايد موسسه مواد خوراكه و زراعت جهان در صدد پیدا نمودن امكانات برای

به فضا پرتاب گردیده است .
قمر مصنوعی که بنام ای يك یاد
میشود علایم رادیویی به زمین مخابره
نموده و همچنین راجع به حرارت
و دیگر اوضاع اتموسفیریک برای
دو هفته راپور خواهد داد .
قمر مصنوعی توسط يك راکت
سه مرحله ئی که کار انکشاف آن
از چار سال باینطرف جریان داشت
پرتاب شده است .

این اولین قمر مصنوعی است که
از طرف فرانسه با راکت ساخت
فرانسه پرتاب گردید و حکومت
فرانسه طی ابلاغیه نسبت به پرتاب
قمر مصنوعی گفت که این امریک
موفقیت مهم میباشد که
باید تمام مردم فرانسه نسبت به
آن مسرور بوده و افتخار کنند.
دوگول از کسانی که در موفقیت
این پروژه سهم گرفته اند ابراز
تشکر نمود .
يك گاو ذقن صاحب خود را قطع کرد :

فرانچسکو فرای دهقان هفتاد و
يك ساله ارجنتائینی عادت داشت
هر شب هنگام رفتن بخانه روی
گاو های خود را ببوسد و برای
شان خواب خوش آرزو کند . مگر
در این اواخر یکی از گاو ها ازین
همه لطف زیاد بستوه آمده هنگامیکه

صاحبش پوز او را میبوسید بروی
او دهن انداخت ذقنش را قطع کرد .
**از انگلستان تقاضا شده تا از
احداث پایگاه در نزدیکی جزیره
موریشوس خود داری کند :**

کمیته قیومیت مجمع عمومی
موسسه ملل متحد بتاريخ ۶ قوس

فیصله نامه یی را به تصویب رسانید
که در آن از حکومت انگلستان
تقاضا شده از احداث پایگاهی در
نزدیکی جزیره موریشوس واقع
بحر هند خود داری کند .
درین فیصله نامه که عنقریب در
مجمع عمومی موسسه ملل متحد
مورد مطالعه قرار داده میشود
ضمناً از حکومت انگلستان مطالبه
شده که به جزایر واقع بحرالکاهل
هرچه زودتر آزادی بدهد .

**اتحاد شوروی کازموس ۹۷ را به
مدار زمین قرار داده است :**
اتحاد شوروی روز جمعه ۵ قوس
يك قمر مصنوعی از سلسله اعمار
کازموس را که به کازموس ۹۷
موسوم است در مدار زمین قرار
داده است .

قمر مذکور حامل سامان و لوازم
علمی به غرض ادامه پروگرام
اکتشافی فضای خارجی میباشد که
در ۱۶ مارچ توسط آژانس تاس
اعلام شده بود .
قمر مصنوعی مذکور در مدار معینه

زمین قرار گرفته است .
بر علاوه لوازم علمی که در قمر
مذکور موجود است يك سیستم
رادیویی نیز در آن تعبیه شده که
اندازه عناصر موجود در مدار را
تصریح مینماید و همچنین دستگاه
سیستم رادیو تیلی متریک هم در

قمر مذکور نصب گردیده که تشریحات
علمی . عملیات سامان و لوازم قمر
را به زمین انتقال میدهد .
سامان و لوازم قمر مصنوعی به
شکل عادی فعالیت دارد و مرکز

محاسبه هم آهنگی تشریحات علمی
وارده را تعقیب میکند .

پنج هزار لغات گنجانیده شده است. آژانس تاس بروز ۶ قوس خبر داد که اسلانوف عالم انستیتوت ملل آسیائی و نویسنده مقتدر در السنه اروپائی در چهار سال به دو تالیف دکشنری مذکور کار کرده است.

دکشنری پس از اینکه توسط ادبای افغانی تصحیح گردید در سال ۱۹۶۶ بچاپ خواهد رسید. آژانس تاس علاوه میکند که زبان شناسان اتحاد شوروی بالای دکشنری روسی به پښتو به کار آغاز کرده اند.

امریکا دو قمر را موفقا نه بفضا پرتاب کرد :

مقامات امریکای در پایگاه هوایی واندنبرگ روز دو شنبه ۸ قوس دو قمر مصنوعی را توسط یک راکت موفقانه به فضا پرتاب نمودند. یکی ازین دو قمر مصنوعی توسط دانشمندان کانادائی و قمر مصنوعی دیگر ذریعه امریکائی ها ساخته شده است.

این دومین قمر مصنوعی کانادائی میباشد که توسط راکت امریکائی به فضا پرتاب گردیده.

پروگرام تلویزیونی اتحاد شوروی در پاریس بمعرض نمایش گذاشته شد :

یک پروگرام تلویزیونی رنگه اتحاد شوروی به تاریخ ۱۰ قوس در پاریس بمعرض نمایش گذاشته شد.

این پروگرام از طریق یکی از اقمار مصنوعی مخابراتی اتحاد شوروی در پاریس اخذ گردیده است.

از اظهار نظر درباره پرتاب قمر مصنوعی فرانسه خود داری شده است :

مأمورین هوانوردی ملی و اداره فضای خارجی امریکا روز جمعه ۵ قوس از اظهار نظر فوری درباره پرتاب قمر مصنوعی فرانسه که در اوایل روز جمعه بعمل آمد خود داری کردند.

نطاق آژانس هوا نوردی امریکا گفت : وظیفه رئیس جمهور امریکا است که پیام تبریکه بحکومت فرانسه ارسال کند.

نطاق اظهار نمود که هر نوع تبصره در این زمینه تا آنوقت به عمل نخواهد آمد که قصر سفید موقع برای اشاعه ابلاغیه خود در این باره بدست آرد.

نطاق گفت : - که تا ۲ قوس به تعداد شش صد و چهل عدد جسم که توسط ایالات متحده امریکا پرتاب گردیده در فضای خارجی موجود بود و همچنین یکصد و نود و چهار عدد دیگر که از طرف اتحاد شوروی و سه عدد که از جانب انگلستان و سه عدد که ذریعه کانادا پرتاب شده اند نیز در فضای خارجی میباشد.

اداره دایرة المعارف اتحاد شوروی دونوع دکشنری از پښتو به روسی به چاپ میرساند .

قرار است دو نوع دکشنری از پښتو به روسی و از روسی به پښتو از طرف اداره دایرة المعارف اتحاد شوروی بچاپ برسد.

بقول محمد اکبر معتمد شنواری عضو ریاست پښتو تولنه، دکشنری که از پښتو به روسی طبع میشود حاوی پنجاه هزار کلمه بوده و در دکشنری روسی به پښتو سی و

نهمصد هزار کیلو متر است تکمیل کرد .

بتاریخ ۵ قوس فرانسه اولین قمر مصنوعی سه مرحله‌ی خود را از صحرای الجزایر به فضا پرتاب کرد .

در امریکا پنجمه و نود و سه نفر در اثر حوادث ترافیکی تلف شده اند :

در روز هایکه در امریکا بحیث ایام شکر گذاری تعطیل بود . در سراسر آنکشور پنجمه و نود و سه نفر در اثر حوادث ترافیکی تلف شده‌اند .

گفته شده که این تلفات در تاریخ حوادث ترافیکی معمولی ایام تعطیل امریکا بی سابقه میباشد .

کنفرانس بین‌المللی قهوه شروع گردید :

کنفرانس بین‌المللی قهوه با شرکت نمایندگان کشور های مربوط بانك بین‌المللی و موسسه مواد خوراکه و زراعت در لندن شروع گردید .

درین کنفرانس راجع به ازدیاد تولیدات قهوه و صادرات آن و همچنان تثبیت قیمت آن بحث شد .

دومین کنفرانس ذات‌البینی امریکا خاتمه یافت :

دومین کنفرانس فوق‌العاده ذات‌البینی امریکا روز سه‌شنبه قوس به امضای رسمی پروتوکول ریودوژنیرو که پالیسی جدیدی را برای موسسه کشور های امریکا تعیین میکند خاتمه یافت .

سران یکصد و نه عضو نژده هیئت دیگر سند شصت و نه صفحه‌ئی را امضاء کردند .

نطق هائیکه در اخیر کنفرانس ایراد گردید . اتفاق آراء را درلزم

انتشار این پروگرام در پاریس بر اساس قرار داد کلتوری صورت میگیرد که بین حکومت اتحاد شوروی و فرانسه در ماه مارچ گذشته بامضاء رسیده بود .

چهارمین کانگرس علوم سیاسی جلسات خود را شروع کرد :

چهارمین کانگرس علوم سیاسی بتاریخ ۹ قوس در بیروت مرکز لبنان جلسات خود را شروع کرد . درین جلسات که پنج روز دوام داشت نمایندگان اتحاد شوروی، امریکا ، انگلستان ، جمهوریت عربی متحد ، ایران ، تونس ، لبنان و چند کشور دیگر و همچنان یونسکو ، بازار مشترک اروپای غربی شرکت داشتند :

پولیند و جمهوریت عربی متحد يك موافقه نامه تجارتی امضاء کردند :

پولیند و جمهوریت عربی متحد روز دو شنبه ۸ قوس يك موافقه نامه تجارتی برای سال ۱۹۶۵ - امضاء نمودند بر اساس این موافقه نامه پولیند ماشین باب و سامان آلات برقی ، تولیدات فولادی ، مواد کیمیای ، ذغال و سایر مواد به جمهوریت عربی متحد و در مقابل جمهوریت عربی متحد پنبه ، مواد خام و منسوجات به پولیند صادر میکنند .

قمر مصنوعی فرانسه چهل و یکمین دوره خود را بدور زمین تکمیل کرد :

وزارت قوای مسلح فرانسه اعلام کرد که اولین قمر مصنوعی فرانسه ساعت ۸ و نیم بعد از ظهر روز دوشنبه ۸ قوس به وقت افغانستان چهل و یکمین دوره خود را بدور زمین که مسافت آن يك میلیون و

راکت با کمک مقامات امریکائی ساخته شده است .

دو تن از مامورین مهم امریکائی در اروپا مفقود الاثر شده اند :

دو نفر از مامورین مهم امریکائی در اروپا از چند یست مفقود الاثر گردیده اند . یکی ازین دو نفر در فرانکفورت وظیفه مهمی در اداره استخبارات امریکا در اروپا داشته و شخص دومی که سیاه پوست میباشد متخصص امور ذروی امریکا در اروپای غربی میباشد .

مقامات امریکائی عقیده دارند که این دو نفر توسط رقبای امریکا ئی ربوده شده اند یا اینکه خودشان یکی از کشور های بیگانه فرار کرده اند .

سویس به هند معا دل شصت و سه ملیون فرانک سویسی کمک میدهد :

پارلمان سویس بتاریخ ۱۲ قوس بآ دادن معادل شصت و سه ملیون فرانک سویسی کمک به حکومت هند موافقه کرد تا با استفاده از آن بعضی از اجناس مورد احتیاج خود را حکومت هند از سویس خریداری کند .

مناصفه این پول را حکومت سویس و مناصفه دیگر آنرا بانک های سویسی در اختیار حکومت هند خواهند گذاشت .

لونی هشتم بتاریخ ۱۵ قوس به آرامی روی کره ماه فرود آمد:

مقامات مربوطه اتحاد شوروی خط سیر سفینه لونی هشتم خود را که بسوی مهتاب پرتاب شده تغییر داده و بدین ترتیب آنرا در مدار معینی بسوی کره ماه قرار داده اند .

طبق ادعای مقامات اتحاد شوروی

تنظیم مجدد موسسه کشور های امریکا یعنی (او ، ا ، اس) گواهی میدهد .

کیوبا وینز ویلاتنها دو عضو اشتراک نه ورزیدند .

عضویت کیوبا در سال ۱۹۶۱ نسبت انکشافات سیاسی اخیر در برازیل ، ۱ زاشتراك در کنفرانس خود داری ورزید .

حکومت گانا به یاد داشت احتجاجیه امریکا جواب ملایمی داده است :

حکومت گانا آخرین یاد داشت احتجاجیه امریکا راجع به محتویات کتابی که دکتور کوامی نکروما رئیس جمهور گانا طبع و نشر نمود . جواب ملایمی داده است . درین کتاب از بانک بین المللی و افراد خدمتگاران صلح امریکا بشدت انتقاد شده است .

نطاق وزارت خارجه امریکا اظهار داشت که حکومت گانا در یاد داشت احتجاجیه خود گفته که محتویات این کتاب متوجه حکومت امریکا نبوده و مناسبات دوستانه گانا با امریکا تغییری نیافته است . وی گفت که خود داری حکومت امریکا از قبول تقاضای حکومت گانا برای ارسال يك مقدار مواد خوراکی که قیمت مجموعی آن در حدود یکصد ملیون دالر تخمین شده به محتویات این کتاب ارتباطی ندارد .

برازیل اولین راکت خود را آزمایش میکند :

مقامات برازیلی عنقریب يك راکت بزرگ را در داخل خاک خود مورد آزمایش قرار خواهند داد .

این اولین راکتی میباشد که از طرف مقامات برازیلی مورد آزمایش قرار میگيرد .

ممکن است لونای هشتم بتاریخ مذکور به آرامی به کره ماه فرود آید .

به مهتاب خواهد رسید :

روز شنبه ۱۳ قوسیکی از علمای اتحاد شوروی اظهار داشت که فرود آوردن وسایل علمی در مهتاب طوریکه اتحاد شوروی فعلاً باز در کوشش آن است مزایای خاصی را حایز می باشد .

داکتر یوری لپسکی که رئیس فزیک شناس سیارات در مؤسسه ستاره شناسی سترنبرگ مسکو می باشد گفت که اهمیت عملی آن بیشتر برای پروازهای بین سیارات محسوس خواهد بود .

از گفته های لپسکی چنین فهمیده شده که لونای نمبر ۸ که سه هزار و چهار صد و بیست و یک پوند وزن دارد و یک کپسول بدون انسان می باشد ممکن است شب دوشنبه ۱۵ قوس به مهتاب برسد . در سابق کوششهای اتحاد شوروی برای فرود آوردن وسایل علمی در مهتاب سه دفعه منجر به ناکامی شده بود لونای ۵ و ۷ متلاشی گردیدند و لونای نمبر ۶ به مهتاب نرسید .

فلم مکسیکوئی برنده جایزه شد:

فلم مکسیکوئی بنام سمیون دل دیزرتو که توسط سپیماردلوتییز نودوئل دایرکت شده به اخذمدال اندری بزمن فدراسیون بین المللی نویسنده های فلمی در ختم فستیوال فلم که روز شنبه ۱۳ قوس صورت گرفت موفق شد .

فلم مکسیکوئی برنده جایزه فستیوال وینتیان ایتالیا به حکمیت اعضای سویس ، بلغاریا ، اتحاد شوروی فرانسه ، برازیل ، سویدن

و مکسیکو گردید .

بونوئل عین جایزه را سه سال قبل از فلم ال انجل اکستریمینادور برده بود .

در جاگارتا تکانهای زلزله احساس شد :

تکانهای نسبتاً شدید زلزله به تاریخ ۱۵ قوس در جاگارتا و اطراف آن احساس گردید . مرکز این زلزله در یوگور ثبت گردیده که در چهل میلی جنوب جاگارتا واقع شده است .

دومین قمر مصنوعی فرانسه به فضا پرتاب شد :

دومین قمر مصنوعی فرانسه به تاریخ ۱۶ قوس توسط یک راکت امریکا از پایگاه واندنبرگ امریکا به فضا پرتاب شد .

این قمر مصنوعی شصت و یک کیلو گرام وزن داشته و برای معلوم نمودن امواج رادیویی و وضع الکترونها در ارتفاعات کم پرتاب شده است .

فرانسه در گذشته یک قمر مصنوعی دیگری را توسط راکت خود از مناطق صحرائی الجزایر به فضا پرتاب نموده بود .

حکومت فرانسه از خریداری

تنباکوی رودیشیا خود داری میکند:

در پاریس گفته شده که حکومت فرانسه تصمیم گرفته از خریداری تنباکوی رودیشیا خود داری کند . این تصمیم حکومت که به عنوان اعتراض یا اعلام یکجانبه آزادی رودیشیا اتخاذ گردیده بود بلافاصله مرحله اجراء گذاشته شده .

در ماه اگست چار هزار نفر در اثر حادثات ترافیکی در امریکاهلاک گردیدند :

شورای صیانت ملی ایالات متحده

قريب آغاز خواهد شد .
د راتر سيلاب يازده نفر هلاک شول :

د راتر سيلابهاي ناشي از باران هاي موسمي در مناطق شرقي ماليزيا يازده نفر تلف شول .

گفته شول که در اين حادثه تعداد زياد منازل از بين رفته و هزاران نفر متاثر گرديدند .

در مناطق بحر شمال منابع سرشار گاز کشف شول :

شرکت نفت برتس ايل کمپني اعلام داشت که در مناطق مختلف بحر شمال به کشف منابع سرشار گاز موفق گرديدند .

در اعلاميه که بدين مناسبت از طرف شرکت مذکور انتشار يافته گفته شول که توليدات روزانه گاز اين منطقه در حدود ده مليون فـت مکعب تخمين شول و توليدات اين منابع داراي اهميت زياد اقتصادي ميباشد .

گفته شول که عنقریب شرکت نفت برتانوی به فعالیت برای کشف منابع دیگر گاز درین مناطق آغاز خواهد کرد .

کشف يك منبع جديد :

دانشمندان امريكائي و جمهوريت اتحادی آلمان به کشف منبع تازه نېرو که چندین بار قوی تر از نېروی اتمی ميباشد موفق شولند. آنها که از چنديست در فرانکفورت مشغول تبعات علمی در این زمینه ميباشند برای اولین بار در تاریخ اتم با استفاده از ذرات نور ماده ضد پروتون را بدست آوردند .

پروتون هسته مرکزی اتم بوده و برخورد بین پروتون و ضد پروتون موجب از بین رفتن هر دو و ایجاد نیروی بزرگی میشود .

امريکا روز سه شنبه ۱۶ قوس گفت : که در ماه اکتوبر چهار هزار و هشتصد و بيست نفر امريكائي در اثر واقعات ترافيكي هلاک گرديدند .

ارقام هلاک شولگان ترافيک ماه اکتوبر پنج فيصد بلندتر از تعدادی است که در ماه اکتوبر ۱۹۶۴ در اثر واقعات ترافيكي هلاک شول بودند .

نشرات تلويزيوني توسط اعمار مخابراتي يك ساحه يك مليون ميل را احاطه ميتواند کرد :

نماينده امريکا اظهار داشت که انتشار پروگرام هاي تلويزيوني توسط اعمار مصنوعي مخابراتي در يك ساحه يك مليون ميل مربع صورت گرفته ميتواند .

وی در جلسه تاریخی ۱۷ قوس کنفرانسی که از طرف یونسکو برای غور در باره استفاده از اعمار مصنوعي مخابراتي جهت انکشاف امور تعليمي در پاریس انعقاد يافته گفت : که انتشار این پروگرام ها و استفاده از آن برای بهبود وضع تعليمي در کشور هاي در حال رشد کمک مؤثري خواهد کرد .

قرار داد يك لوله نفت با امضاء رسيد :

بين سوریه و یکی از شرکتهاي نفت برتانوی قرار دادی در باره تمديد يك لوله نفت بطول چهار صد ميل به امضاء رسيد .

این لوله نفت از مناطق شمال شرقي سوریه نفت را به سواحل مدیترانه انتقال خواهد داد .

ظرفیت تولیدی این لوله ها در هر سال پنج مليون تن تخمین شول و لی در تمديد آن بیست مليون پوند سترلنگ مصرف خواهد شول. تا آمدید این لوله نفت در آیند

نشر تکت های جریمه برای توقف غیر قانونی موتر های نمایندگان ملل متحد :

جان لندزی شاروال منتخب نیویارک با اتر گولدبرگ نماینده امریکادر ملل متحد در عمارت آن موسسه ملاقات کرد تا با وی راجع به پلان های مبنی بر روابط بهتر هیئت های نمایندگی و مامورین ملل از يك طرف و شهر نیویارک از طرف دیگر مذاکره کند .

لندزی که بتاريخ ۱۱ جدی بحیث بناروال نیویارک حلف وفاداری یاد کرد با گولدبرگ موافقه کرده که برای ایجاد يك فضای دوستانه در شهر نیویارک برای هیئت های نمایندگی ملل متحد مساعی مبذول داشته شود .

اعضای هیئت های نمایندگی ملل متحد بار ها با پولیس شهر نیویارک با مشکلات مواجه گردیده اند .

موتر های رسمی حامل نمایندگان که نمبر پلیت های سیاسی دارند و اکثر نمایندگان آزادانه درجائیکه قابل توقف نیست موتر های خود را توقف میدهند .

پولیس شهر نیویارک برای چندین سال نظر به مصونیت سیاسی نمایندگان در صورت توقف موتر های شان در مناطق ممنوعه صرف به انتشار يك تقاضا اکتفا کرده و موتر های شان از طرف پولیس تعقیب و جریمه نمی شد . مع هذا در اوایل سال ۱۹۶۵ پولیس تکت های جریمه برای توقف غیر قانونی موتر های نمایندگان نشر کرده ولی هنوز مؤفق نشده که جریمه را از نمایندگان متخلف حاصل دارد .

تغییر خط سیر جوزای هفتم :
فرانک بورمن و جیمز لوول کیهان

نوردان سفینه کیهانی جوزای هفتم امریکا به تاریخ ۱۹ قوس خط سیر این سفینه را که بصورت بیضاوی به دورادور زمین گردش میکرد تغییر داده و آنرا به صورت مدور در آوردند .

در اثر سقوط يك طیاره تمام سر نشینان آن تلف گردیدند :

يك طیاره مسافر بردار نوع دیکوتای هسپانوی بعد از پرواز از جزایر کنیری سقوط نموده و تمام مسافرین و عملۀ آن تلف گردیدند اکثر مسافرین این طیاره سیاحین بودند .

کوه پیمایان جاپانی بر بلند ترین قله نیمکره غربی بالا شدند :

نطاق سفارت جاپان در سانتیاگو اظهار داشت که اعضای تیم دوازده نفری کوه پیمایان جاپانی روز دوشنبه ۱۵ قوس به بندرگاه فولپارسو مراجعت نمودند تا لوازم و سامان خود را که تقریباً پانزده تن میباشد از گمرک آنجا خارج کرده و ذریعۀ خط آهن عازم ارجنتاین شوند . آنها در ارجنتاین سعی خواهند ورزید تا بر قله کوه اکان کاگیوکه بلند ترین قله در نیمکره غربی میباشد و ارتفاع آن به هفت هزار و بیست و يك متر میرسد بالا شدند .

يك ملیون توریست از یونان دیدن کردند :

بین اکتوبر ۱۹۶۴ و سبتمبر ۱۹۶۵ يك ملیون سیاح خارجی از یونان دیدن کردند سیاحین مذکور ۱۰۰ ملیون دالر مصرف نموده اند . گفته شده است که نیمۀ سیاحین مذکور امریکائی بودند . دستۀ دیگر آنان که بعد ازین رقم بزرگ

کشور نیز درین مراسم اشتراک نموده بودند .

بزرگترین تیاتر جهان دو باره افتتاح شد :

تیاتر و اپرای بزرگ وارسا که در سال ۱۹۳۹ بمبارد شده بود افتتاح گردید .

نخستین نمایشیکه در افتتاح آن صورت گرفت (ملک شکار شده) نام داشت .

نمایش را صدر اعظم پولیند نمایندگان ابراهابشمول نمایندگان اپرای شهر نیویارک و هنرمندان اکثر شهر های اروپائی تماشا نمودند . در سال ۱۹۳۹ تیاتر مذکور در اثر بمباردهای قوای هوائی آلمان کاملاً تخریب شده بود .

تیاتر فعلی که در نوع خود یکی از بزرگترین تیاتر های جهان است اپرا ، تیاتر ملی ، مکتبها و چندین اداره و مؤسسات کلتوری و موزیم تیاتر دیگر در داخل خود خواهد داشت .

یک ملیارد و هفتصد و پنجاه میلیون دالر برای تولید طیارات بم افغن تخصیص داده شد :

لیندن جانسن رئیس جمهور امریکا هدایت داده که هر چه زودتر کار تولید دو صد طیاره نوع اف ، بی ۱۱۱ در آن کشور شروع گردد . قبلاً حکومت امریکا تصمیم گرفته بود که قسمت اعظم طیارات بم افغن نوع بی ۵۲ و بی ۵۸ خود را تا سال ۱۹۷۱ متدرجاً از بین برده و عوض آنها طیارات عصری و بهتری را بکار بیندازد .

رابرت مکنامارا وزیر دفاع امریکا پس از ملاقاتیکه در جانسن سیتی واقع تکزاس با لیندن جانسن بعمل

را تشکیل میدهند عبارت از سیاحین آلمانی بودند . ممالک سکند نویادر درجه سوم و انگلستان در درجه چهارم قرار گرفت .

مدال طلایی جایزه نوبل توزیع شد :

اعلیحضرت کوستاوادولف پادشاه سویدن طی مراسم خاصی در سالون کنسرت ستنکلم مدالهای طلائی ۱۹۶۵ را به ۷ نفر از اتباع اتحاد شوروی ، امریکا و فرانسه که برنده جایزه نوبل شده بودند توزیع نمود .

پروفسور شنی شیروی جاپانی بنا به علت مرضی که نتوانسته بود حاضر گردد مدال خود را طی مراسم خصوصی در توکیو حاصل کرد .

جایزه فزیک بین پروفسور نومانگا ۵۹ ساله و دونفر از علمای امریکائی یعنی پروفسور جولیان شوینگر از پوهنتون هاروارد و ریچارد فین مان از پوهنتون کلیفورنیا مشترک میباشد .

سایر برندگان جوایز در ستنکلم عبارت بودند از میخائیل شولوخوف پروفسور ادبیات از اتحاد شوروی رابرت برنس و دوارد از پوهنتون هاروارد و سه عالم موسسۀ پاستور که عبارت از پروفسور فرانسوا ژاکوب اندراولف ژک فونر جایزه ساحۀ طب را مشترکاً حاصل نمودند و همچنین به موسسۀ یونیسف ملل متحد جایزه نوبل صلح سال ۱۹۶۵ طی مراسمی در اوسلوا عطا گردید .

این مدال توسط پارلمان ناروی به یونیسف اعطا گردید که اعلیحضرت اولاف پادشاه ناروی و ولیعهد آن

آورد گفت:— که برای تولید این نوع طیارات که دو برابر سرعت صوت سریع میباشند تا سال ۱۹۶۸ شروع شده و برای اكمال پروژه مربوط به تولید این طیارات يك ملیارد و هفتصد و پنجاه میلیون دالر به مصرف خواهد رسید .

روشنی نارنجی رنگ مجهولی مشاهده شد :

هزاران نفر از مردم امریکا و کانادا در این اواخر يك روشنی نارنجی رنگ را در فضا مشاهده کردند .

گرچه ماهیت این روشنی تاکنون معلوم نگردیده با آنهم گفته شده که شاید در اثر سقوط سنگت سماوی یا کدام قمر مصنوعی که مدتها قبل از طرف انسان به فضا پرتاب گردیده بوجود آمده باشد.
در حدود ششصد میلیون طفل با حد اقل سطح معیشت حیات بسر می برند :

در حدود شش صد میلیون طفل فعلا با حد اقل سطح معیشت و یا پائین تر از آن زندگی بسر می

برند . و سالانه در حدود نوزده میلیون و پنجصد هزار طفل قبل از رسیدن به يك سالگی می میرند . این مطالب را رئیس بورد اجرایی یونیسف فرا وزینا هرمان روز پنجمشنبه ۱۸ قوس ضمن خطابه خود در نوبل انستیتوت اوسلو اظهار نمود .

وی علاوه نمود که علی الرغم پیشرفت هایی که در ده سال اخیر بعمل آمده است باز هم تعداد وفيات اطفال شیر خوار در مناطق کم

انكشاف نسبت به مناطق انكشاف یافته پنج مرتبه بلندتر است . و این رقم در گروپ اطفال يك ساله تا پنج ساله در مناطق کم انكشاف چهل بار اضافه تر از مناطق انكشاف یافته میباشد . وی گفت چنان بنظر میرسد که ساحه

وظیفه یونیسف برای همیشه وسیع و غیر محدود بوده و منابع آن نظر به ضرورت بی اندازه کوچک می باشد .

وی اظهار نمود که ضرورت اساسی اطفال حفاظه آنها در مقابل

امراض و غذای مناسب و کافی آب مشروب صحي پناهگاه و لباس و تشویق آنها بسوی انكشاف جسمانی میباشد اما اولین ضرورت حفاظه طفل مادروی است در حدود سی هزار مرکز تهیه مواد و خدمات صحي برای اطفال تاسیس شده و با سرمایه گذاری یونیسف مراکز مذکور مجهز میباشد .

و یونیسف اضافه بر هفتاد میلیون دالر در این راه سرمایه گذاری کرده است .

بزرگترین طیاره حمل و نقل جهان مورد آزمایش قرار داده شد :

مقامات امریکائی روز ۲۲ قوس بزرگترین طیاره حمل و نقل جهان که به طیارات ایکس بی ۷ موسوم است مورد آزمایش قرار داد .

این طیاره هنگامی که از زمین

حرکت میکرد با محمولات خود دو صد و چهل و یک هزار کیلو گرام وزن داشت .

باشد گفته اند خواب ما متوسط است . ما مستريح استيم اما نسبت به شب قبلې خواب بهتر نتوانستيم حرارت سفینه مانند يك اطاق ايرکنديشن است .
از طرف ديگر گفته شده که اگر پرواز سفینه جوزای ششم باز يکروز ديگر به تعويق افتد درپائين آوردن هر دو سفینه در يك روز پرابلمی ايجاد خواهد شد .

قرار است سفینه جوزای هفتم روز شنبه ۲۰ قوس بعد از چهارده روز در فضا مجدداً بزمين فرود آمد و از طرف ديگر سفینه جوزای هفتم منتظر ملاقات سفینه جوزای ششم بود .

مواصلت به قطب جنوب :

اداره نظامی آرژانتين را پورداډ که يکدسته مردم آن کشور به منظور تحقيقات علمی پس از شش هفته بالاخره روز جمعه ۱۹ قوس به قطب جنوب مواصلت کردند .

این دسته ده نفری ششصد ميل مسافه را تا قطب جنوب در ظرف شش هفته طی کردند . و در اثنای این مسافرت با برف و سردیهای طاقت فرسا مقابله نمودند .

بابل ریش پسر خود را جراحی کرد :

دكتور سميت در دالاس صبح روز سه شنبه ۱۶ قوس بابل ریش تراشی يک عمل جراحی اضطراری را بالای قلب پسر ۱۹ ساله اش در خانه خود اجراء نمود .
وی این عمل اضطراری را وقتی اجراء کرد که قلب پسرش ایستاده شده بود .

سوریه حاضر است هرپيشنهاد بلون قيد و شرط را برای ساختمان بند فرات بپذیرد .

حکومت سوریه برای قبول پيشنهادهای جمهوريت اتحادی المان ویا کدام کشور ديگر آمادگی خود را برای ساختمان بند دریای فرات اظهار نموده است مشروط براینکه این پيشنهادهای فاقد هر گونه قيد و شرط باشد .

تطابق حکومت سوریه گفت - :

که حکومت آن کشور در مورد دریافت کمک های خارجی نمیخواهد به يك کشور متکی باشد .

حکومت هند به ساختمان چهارمین دستگاه فولاد سازی اقدام کرد :

اتحاد شوروی روز دوشنبه ۲۴ قوس پلان ساختمان فابریکه فولاد چار ملیون تن را که قرار است در بوکارو واقع بیهار اعمار گردد تسليم نمود .

فابریکه فولاد بیهار چهارمین دستگاه فولاد دولتی هند است که دوی آن توسط امداد اتحاد شوروی اعمار گردیده . دوی دیگر آن توسط انگلستان و آلمان اعمار شده است .

جوزای هفتم به یکصد و سی و پنجمین دوره خود در مدار زمین داخل گردید :

سفینه فضائی جوزای هفتم ساعت یازده و نیم شب ۲۳ قوس بوقت افغانستان به یکصد و سی و پنجمین دوره خود به مدار زمین داخل گردید .

بورمن ولوویل دو کیهان نورد امریکائی که قهرمانی دوام پرواز فضائی را کمائی کرده اند به چارلس بیري دکتوری که مواظب حال دو کیهان نورد امریکائی می

شش کشور داده شده بود اظهار کردند .
در این کنفرانس راجع به طریقه ها و مصارف بر گردانیدن رادیو اکتیف غیر فعال به رادیو اکتیف دارای قدرت متوسط مباحثاتی انجام داده شده بود .

آژانس انرژی ذروی اعلام داشت که بسیاری از متخصصین در آن شرکت کرده بودند . آنها خاطر نشان ساختند که این عمل خیلی زیاد مربوط به چگونگی موقعیت ساحه هائی است که رادیو اکتیف مستعمله در آن جاها ذخیره میشود .

مثلاً بقایای بسیار ضعیف ذروی ممکن است در بعضی مناطق ، رود ها و بحر ها ذخیره شود . در حالیکه در مناطق دیگر اوضاع جغرافیائی موقع میدهد که ترسبات رادیو اکتیف مستعمله به يك عمق بسیار زیاد متراکم گردد .

خصوصاً در اروپا که نقاط ذخیره کردن برای رادیو اکتیف مستعمله خیلی محدود و تكثر نفوس هم زیاد است پس برای این امر موقعیت اروپا نامناسب میباشد و بار آنجا که بقایای رادیو اکتیف های ضعیف و متوسط دارای حجم زیاد میباشد لذا ذخیره نمودن آنها بدون ترتیبات مخصوص قبلی امکان پذیر نیست .

طوفان و باد شدید در سواحل پاکستان شرقی :

اکثر مناطق ساحلی پاکستان شرقی روز ۲۶ خوس در معرض طوفان و باد شدیدی که تا یکصد و بیست و پنج میل فی ساعت سرعت

سیر داشت قرار گرفت . گرچه مقامات پاکستانی گفته اند که درین حادثه تلفات جانی و

پس از انتقال مریض که لوویس سمیت نام دارد به شفاخانه پارك لند ، وضع وی کاملاً بحرانی خوانده شد .

وی از نرزه و هوا رسیدگی شکایت داشت و پدرش در اثنای معاینه وی حلتفت گردید که قلب پسرش از حرکت باز مانده پس قلب وی را باز کرده و به هالش دادن آن مصروف گردید . درین وقت پسر دیگر دکتور به وسیله دهن بدهن برای لوویس تنفس داد .
سه جسد از يك طیاره متلاشی شده یافت گردید :

اجساد دکتور اندولف لوویلا مس رئیس طبی پروگرام های فضای خارجی امریکا ، خانمش و پیلوت طیاره بتاریخ ۲۵ خوس در دامنه يك کوه واقع چهل میلی کلورادو از يك طیاره شخصی متلاشی شده یافت گردید . دو کتور ویلاس که ۴۵ سال و خانمش که ۵۳ سال و هلتون برتون پیلوت که ۲۷ سال عمر داشتند روز یکشنبه ۲۱ خوس توسط يك طیاره دو هاشینه شخصی استن را به قصد البوکرکی واقع نیو مکزیکو ترك گفته بودند .

طریق استفاده از رادیو اکتیف مستعمل در دستگاه های صنعتی و تحقیقاتی ذروی موجود نیست .

آژانس انرژی ذروی بین المللی روز سه شنبه ۲۳ خوس در ویانا گفت : که طریق استفاده از رادیو اکتیف مستعمل در دستگاه های صنعتی و تحقیقاتی ذروی موجود نیست .

این مطلب ضمن راپوریکه درباره کنفرانس یکصد و پنجاه عضوی متشکل از متخصصین بیست و

و ماهیگیران پاکستانی را از بین برده است .

امریکا قمر مصنوعی دیگری را پرتاب کرد :

امریکا ۲۵ قوس قمر مصنوعی دیگری را که از نوع پاپونیر پیشقدم بوده توسط راکت سه مرحله دلتا با موفقیت بفضا پرتاب نمود .

این قمر مصنوعی که یکصد و چهل پوند وزن دارد برای گردش در مداری بدوردور آفتاب به فضا پرتاب گردیده و هدف پرتاب آن بدست آوردن اطلاعات در باره اثرات اشعه خورشید میباشد .

سقوط يك طیاره اکتشافی امریکا بچند عمارت خساره رسانید :

يك طیاره اکتشافی امریکائی اخیراً در نزدیکی ایالت فلوریدای آن کشور سقوط نمود .

گفته شده که درین حادثه بچند عمارت مسکونی خسارات زیادی وارد شده ولی تاکنون میزان تلفات جانی وارده ازین ناحیه معلوم نشده است .

جوزای هفتم بکره زمین پیاده شد:

دو نفر کیهان نوردان جوزای هفتم

فرانک بورمن و جیمز لاول بعد از مسافرت ۱۴ روزه در فضا از فراز اتلانتیک توسط طیاره به کیپ کنیدی پیاده شدند .

مسافرت اول کیهانی توسط الوتر شیرا و توماس ستافورد توسط جوزای ششم صورت گرفت .

ارسال نفت از افریقای جنوبی برودیشیا ادامه دارد :

رادیو جوهانسبورگ اعلام داشت که شرکت های نفت افریقای جنوبی به ارسال نفت برودیشیا ادامه میدهند . رادیو از قول آمر شرکت نفت شل در افریقای جنوبی تصریح

خسارات مالی وارد گردیده ولی بعضی عقیده دارند که شاید در حدود دو صد نفر درین حادثه تلف شده باشند .

اولین طیاره خط هوایی اندونیزیا به فرانکفورت وارد شد :

اولین طیاره خط هوایی اندونیزیا بتاريخ ۲۶ قوس به فرانکفورت واقع جمهوریت اتحادی آلمان وارد شد . بموجب توافق هایی که بین مقامات مربوطه جمهوریت اتحادی آلمان و اندونیزیا حاصل شده ، طیارات خط هوایی اندونیزیا در هر هفته دو بار از طرق قاهره ، پراگ و فرانکفورت به امستردم خواهد رفت .

اتحاد شوروی کوزموس یکصد را با موفقیت بفضا پرتاب کرد :

اتحاد شوروی بتاريخ ۲۶ قوس يك قمر مصنوعی دیگر را که به کوزموس یکصد موسوم است با موفقیت به فضا پرتاب کرد .

این قمر مصنوعی فاقد انسان بوده و برای مساعد ساختن زمینه برای مسافرت کیهانی انسانها به فضا پرتاب گردید .

تاکنون تلفات واقعی طوفانهای پاکستان شرقی معلوم نیست :

مقامات پاکستانی هنوز هم درباره تلفات وارده از ناحیه طوفانهای شدید پاکستان شرقی سکوت اختیار نمود . ولی گفته اند که تلفات جانی ازین ناحیه زیاد میباشد .

سایر منابع گفته اند که شاید درین حادثه در حدود بیست و پنج هزار نفر تلف شده باشد .

شدت طوفان بیشتر از همه مناطق ساحلی کوکس بازار و جزایر چیناکانگ را شدیداً متأثر ساخته و هزاران خانه ، کشتی ماهیگیری و

نموده که در حال حاضر ارسال نفت و مواد نفتی از طرف این شرکت به رودیشیا جریان دارد . از طرف دیگر نطق شرکت بین المللی شل در لندن این خبر را تایید نکرده است .

وضع محصول اضافی بالای صدور ذغال سنگ :

يك نطق حكومت زمبیا گفت :- كه وضع محصول اضافی بالای صدور ذغال سنگ از طرف رودیشیا به آن کشور ضربه شدید دیگریست كه بر پیکر اقتصادی آن کشور وارد گردیده است .

باین صورت اکنون قیمت ذغال سنگ شش مرتبه بلند رفته است . در يك اعلامیه در سالزیری از طرف رودیشیا صادر شده گفته شده كه این افزودی نسبت تعزیرات اقتصادی انگلستان بعمل آمده است .

فرستادن مواد نفتی توسط طیاره به زمبیا آغاز شد :

انگلستان بتاریخ ۳۰ قوس حمل مواد نفتی خود را به زمبیا توسط طیارات انگلیسی آغاز نمود .

در اولین پرواز مقدار ۲۴۰۰ گیلن تیل از دارالسلام توسط يك طیاره قوای هوایی شاهی انگلستان به زمبیا حمل گردیده است .

قیمت و مصارف آنرا خود انگلستان متقبل شده و هم اعلام گردیده كه سه میلیون و پنجصد هزار پوند سترلنگ برای بهبود خط آهن ارتباطی رودیشیا و زمبیا خواهد پرداخت .

زمبیا مقررات جیره بندی مواد نفتی را در خاک خود وضع نموده است .

اینان سمیت هم بالای ذغال صادراتی

شور خود به زمبیا كه صنایع مس آن کشور از آن استفاده میکند محصول جدیدی وضع کرده است . و باین ترتیب قیمت ذغال رودیشیا شش برابر قیمت سابقه آن تمام خواهد شد .

سیزده نفر در اثر يك حریق سوخت :

در یکی از هوتلهای شهر شیکاگو، روز یکشنبه ۲۰ قوس حریق رخ داد و در اثر آن لااقل سیزده نفر سوخت بیش از بیست نفر سخت مجروح شدند جراحت چند تائی آن خیلی خطرناک می باشد .

شخصی كه این هتل را طعمه حریق کرده ، مرد ۲۶ ساله ایست كه برای گرفتن انتقام دست به چنین حرکت زده است .

فاعل كه چند ساعت بعد از عملش دستگیر گردیده بجرم خود اعتراف کرده است . عمارت هتل در اثر این حریق كاملاً از بین رفته .

طوریكه پولیس ادعا میکند كه این شخص به جیتی از هتل رانده شده بود كه با مهمانان هتل پرخاش میکرد و آنان را با كارد تهدید می نمود .

این شخص وقتی از هتل سابقه اخراج گردید ، به يك تانك بنزین رفته يك گیلن بنزین خریداری و به هتل سابقه باز گشته و محتوی آنرا در صحن دهلز هتل انداخته و بعد آنرا آتش زد .

این حریق بعدی شدید بود كه فوراً توسعه پذیرفته و راه شصت نفری را كه میخواستند خود را نجات بدهند مسدود كرد .

این فاجعه وقتی بشكل جدی در آمد كه برق نیز متعاقب حریق خاموش شد .

يکصد و هفده نفر راکبين طياره جت بوئنگ ۷۰۷ خط هوائي هند که از طريق اروپا عازم نيويارک بود تلف گرديدند. اين طياره در مناطق الپ فرانسه هنگامیکه ميخواست براي فرود آمدن در يکي از ميدان هاي هوائي از ارتفاع خود بکاهد در اثر تصادم با يکي از قللي مونت بلانک سقوط نمود در بين تلف شدهگان اين حادثه هومي بها بهار رئيس کميسيون ذروي هند و اعضاي يک هيئت کلتوري يازده عضوي بلژيک که از هند عازم بروسل بودند نيز شامل بودند. بدنه متلاشي شده طياره چند ساعت پس از سقوط پيدا گرديد. پس از يک سلسله فعاليت مامورين نجات صوف اجساد سه نفر از راکبين تلف شده را بدست آوردند.

جنگ سوم جهاني نسل بشر را بکلي از بين خواهد برد:

هوي ترومن يکي از روساي جمهور سابق امريکا اظهار داشت که جنگ سوم جهاني هرگز در تاريخ بشريت ثبت نخواهد شد زيرا در صورت بروز جنگ سوم جهاني نسل بشر يکلي از بين رفته و تاريخي براي ثبت باقي نخواهد ماند.

وي طی بيانيه دهميزوري گفت:- که بلايه سران کشور های جهان بکوشند تا راه برای حل بحران های جهانی و جلوگیری از جنگ باز گردد.

ترومن خاطر نشان نموده که ماجراجويان و جنگ طلبان در قرون و اعصار گذشته هميشه کوشيده اند تا آتش جنگ را به نفع خود مشتعل نمايند ولي بايد دانست که اشغال آتش جنگ کار سهلي

جسد سرا بوبکر تفالوه بليوا صدر اعظم نايجيريا چگونه بدست آمد:

صحبته دهاتيان در مورد اجساد يکي در بين بته ها ديده شده بود يکي از ايرلندي هاي مقيم نايجيريا را بخود متوجه ساخت تا وي از محل مذکور واقع در امتداد يک جاده دور افتاده نايجيريا ديده کند.

وي جسد سرا بوبکر تفالوه بليوا صدر اعظم نايجيريا را که به لباس سفيد ملبس و در پای درختي قرار داشت يافت.

اين شخصي تقاضا کرد اسمش افشاء نشود گفت:- آنچه مرا متوجه ساخت ربودن لکه و ياداغي در لباس صدر اعظم مقتول بود. حکومت جديد نظامي نايجيريا روز يکشنبه ۵ جدی اعلام نمود که جسد سرا بوبکر تفالوه بليوا يافت شده و از مرگ وي اظهار تاسف نمود.

ايرلندي مذکور گفت:- روز جمعه ۳ جدی کارگران دهاتي نايجيريا در مورد اجساد در بين بته ها صحبت مينمودند سپس وي ذريعه موتر جانب موضعي که سي ميل از ليگاس فاصله داشت عزيمت نمود و جمعي از مردم را در جاده مشاهده کرد که بطرف بته ها متوجه بودند.

وي افزود جسد دو تن بنظرم خورد که يکي آن از سر ابوبکر تفالوه بليوا بود ولي هويت جسد ديگر معلوم نگرديد. اين شخص روز يکشنبه ۵ جدی بار ديگر بمحل واقعه رفت اجساد برده شده بود.

تمام سرنشينان طياره خط هوائي هند که در کوه هاي الپ سقوط کرده تلف شدند:

میباشد ولی خاموش نمودن آن بسیار مشکل است .
به موجب قرار دادی امریکا پیش از پنجاه هزار تنی گندم به هند خواهد پرداخت :

بین هند و اداره انکشاف بین المللی امریکا بتاريخ ۳۰ دلو قرار دادی در دهلی جدید بامضاء رسید . بر اساس این قرار داد اداره انکشاف بین المللی امریکا پنجاه و چهار هزار تن گندم را که قیمت مجموعی آن در حدود سه میلیون و هفتصد هزار دالر میشود در اسرع اوقات ممکنه به هند صادر کرده و هم مصارف حمل و نقل آنرا خود اداره مذکور تهیه نمود .
اتحاد شوروی قمر مصنوعی کوزموس ۱۰۰۰ خود را به فضا پرتاب کرد :

یک قمر مصنوعی دیگر به نام کوزموس یکصد و پنج در اتحاد شوروی به فضا پرتاب گردیده . لوازم و سامان علمی که در این قمر مصنوعی تعبیه گردیده به منظور ادامه انکشافات فضای خارجی میباشد .

حکومت پاکستان به کویت نود هزار تن برنج خواهد فروخت :

بین حکومت پاکستان و کویت قرار دادی بتاريخ ۳ دلو در کراچی به امضاء رسید ، که بموجب آن پاکستان نود هزار تن برنج خود را به کویت فروخت .

بموجب توافقهای حاصله حکومت کویت قیمت برنج پاکستان را به بوندستولنگ به پاکستان پرداخت .
کشتی سیستی اف ویکتوریا به فعالیت آغاز کرد :

طبق پیلیم واصله در استیشن رادیوی بمبئی روز یکشنبه ۵ جلی کشتی اف ویکتوریا در نزدیکی

جزایر مالدیو بار دیگر به فعالیت آغاز کرد و سی تن عملة کشتی مذکور همه سالم بودند .

یکی از کشتی های خارجی که برای نجات کشتی سیستی اف ویکتوریا رفته بود اظهار داشته که عملة آن از ترمیم سوراخ کشتی مطمئن بودند در همان کشتی ماندند .

تاکنون ۹۷۲ میلیون دالر برای سرمایه بانک انکشافی آسیائی جمع آوری شده است :

تا تاریخ ۶ دلو در حدود ۹۷۲ میلیون دالر برای سهمیه سرمایه ابتدائی بانک انکشاف آسیائی جمع آوری شده است که مبلغ ۲۸ میلیون دالر کمتر از سرمایه اصلی آن که عبارت از یک میلیارد دالر است میباشد . یونیون سکرتر اجراییه ایکلفی طی بیانیه افتتاحیه خود در کنفرانس سالانه کمیته تجارت ایکلفی گفت : - که برای اشتراک در سرمایه ابتدائی بانک انکشافی آسیا که مجموعاً یک میلیارد دالر میباشد تا تاریخ متذکره تقاضای مبلغ ۹۷۲ میلیون دالر یعنی ۲۸ میلیون دالر کمتر از اصل مبلغ مجموع سرمایه مواصلت کرده است .

درین کنفرانس پیش از یکصد و ده نماینده از ۲۶ کشور مختلف و نمایندگی های خصوصی شرکت داشتند یونیون طی بیانیه افتتاحیه خود گفت : - که باید تجارت در بین ممالک آسیائی توسعه و رونق پیدا کند .

یونیون اظهار داشت : - که انگلستان سهم خود را درین بانک انکشاف آسیائی از ده میلیون دالر به سی میلیون دالر ، سویه ن ، فنلند و ناروی هر کدام پنج میلیون دالر درین بانک سپیم شدند .

۱۸ ساعت کار می‌کند و معادل ۵۷۶۰ دالر در هفته عایدات دارد. **هوتل‌های اسپانیه بمقابل توورستان:** مقامات رسمی تووریزم اسپانیه گفت: - که اسپانیه کرایه‌ی هتل‌ها را برای توورستان در سال ۱۹۶۱ بعین معیاری که در ۱۹۶۵ جریان داشت حفظ خواهد کرد.

این امر بنا بر حفظ پیشین رفت کشور مذکور در امور تووریزم خواهد بود.

معاون اطلاعات و تووریزم آنکشور گفت: - هتل‌داران اسپانیه وعده دادند که هر نوع ابشار را درین مورد متحمل شدند تا کرایه‌ی هتل‌ها مثل ۹۶۵ باقی بماند.

غان غانی باز به صنف رفت:

امینتورفانفانی رئیس مجمع عمومی ملل متحد بالاخره باز به صنف رفت او معلم است: شباغلی فانفانی که بحیث وزیر خارجه‌ی ایتالیا راجع به موضوع صلح ویتنام استعفا داد فعلا در پوهنتون روم تاریخ اقتصادی تدریس می‌کند. او وقتی در خزان سال گذشته به حیث رئیس اسامبلی عمومی ملل متحد انتخاب شد مجبور بود بامور تدریس بپردازد.

ژاکلین دو سویس:

ژاکلین کنیدی و اطفالش برای یک مسافرت دو هفته‌ای وارد سویزرلند شدند. قرار است آنان در مرکز سپورتي زمستانی آن کشور بنام گستاد وقت مذکور را سپری نمایند.

فامیل کنیدی را یکنفر پروفیسر یونیورسیتی هارودبنام کنت گیلبرید و خانمش درین سفر همراهی می‌کنند.

سهم ممالک غیر منطقوی درین بانک بالغ به سه صد و سی میلیون دالر و مجموع سهمیه‌ی ممالک آسیائی تا این تاریخ درین بانک بالغ بر ۶۴۲ میلیون دالر شده و باین ترتیب از مجموع اصلی سرمایه مبلغ ۲۸ میلیون دالر کمتر می‌باشد.

یکی از بزرگترین سد افریقائی افتتاح شد:

یکی از بزرگترین سد های افریقا که در دریای ولتا از طرف حکومت گانا ساخته شده بتاریخ ۴ دلو رسماً شروع به کار نمود.

برای ساختمان این سد در حدود پانزده میلیون پوند سترلنک به مصرف رسیده و از برق آن علاوه بر گانا کشور های ، توگولند ، داهومی ، ساحل عاج و ولتای علیا نیز استفاده خواهند کرد.

برنده‌ی جایزه‌ی ۲۴۰۰۰۰ دالر یک خط آهن برقی خرید:

یک نفر در ایور ایتالوی بایردن جایزه‌ی لاتری سال نو که معادل ۴۰۰۰۰ دالر می باشد به آرزوی دیرینه‌ی خود رسیدند.

دومینیکوریسی مرد ۵۰ ساله یک بازیچه‌ی خط آهن برقی برای خود تهیه خواهد کرد. وی گفت: این چیزی است که از آوان کودکی تا حال به آرزوی آن بودم) موصوف در حالت غربت زندگی می کرد.

وی گفت: - که بقیه پول را بین شش طفل خود بطور مساویانه تقسیم خواهد کرد، اصلا من نمی خواهم با این مقدار پول نفاقی بین فامیل خود ایجاد کنم باین ملحوظ من پول را از آن خود فکر نمیکنم.

(من ترجیح می‌دهم نادار بمانم طوری که قبلا بودم نسبت به تولید نفاق در خانواده خود) زیسی روزانه

آلمان برای اكمال سدی به ترکیه کمک کرد :

حکومت جمهوریت اتحادی آلمان موافقه کرده که در راه اكمال يك سد بزرگ به حکومت ترکیه کمک کند .

ساختمان این سد سه صد و بیست و هفت میلیون دالر مصرف دارد و حکومت جمهوریت اتحادی آلمان تصمیم گرفت هشتاد میلیون مارک درین راه به ترکیه کمک بدهد .

ایوگاردنر به شفاخانه برده شد :

ایوگاردنر بنابر مرضی به شفاخانه برده شد . وی در يك شفاخانه زنانه لندن بنام چلسی هاسپیتل بستری شده يك راپور غیر تایید نشده اطلاع میدهد که وی تحت يك عملیات جراحی قرار داده شد .
مسافران کیهانی تابستان آینده تعیین شدند :

جان بانگ از قوای بحری و مایکل نامن از قوای هوایی امریکا مامور شدند تا در تابستان آینده توسط سفینه کیهانی جوزای دهم امریکا به مسافرت کیهانی دست زدند .
پرتاب سفینه کیهانی جوزای دهم تا اندازه زیادی به پرتاب موفقیت آمیز سفینه های کیهانی جوزای هشتم و نهم امریکا که در ماه مارچ آینده به فضا پرتاب خواهند شد ارتباط دارد .

راکبین جوزای هشتم و نهم در دوران مسافرت کیهانی ۲ الی سه روزه خود به يك ملاقات کیهانی دست خواهند زد .

علایم رادیوئی يك قمر مصنوعی اتحاد شوروی ثبت شد :

یکی از رصد خانه های جمهوریت اتحادی آلمان اعلام داشت که روز

۵ دلو علایم رادیوئی يك قمر مصنوعی اتحاد شوروی را چندبار پیدا نموده و ثبت کرده است .

در اعلامیه مقامات مربوط این رصد خانه گفته شده ، تاکنون معلوم نگردیده آیا این علایم مربوط به قمر مصنوعی کوزموس یکصد و پنجم اتحاد شوروی که چندی قبل به فضا پرتاب گردیده یا کدام قمر مصنوعی جدیدی ارتباط دارد .

يك مقدار پول برای مطالعه امور عرفانی اروپا تخصیص داده شده :

موسسه فورد مبلغی را در حدود ۶۲ میلیون دالر برای تقویه بنیان معارف بااساس تغییر علم و تخنیک برای کشور های رو بانکشاف تخصیص داده .

از جمله ۱۶۰۰۰۰ دالر برای پوهنتون کارنل تخصیص داده شده ، که برای بهتر ساختن کورس های زبان شناسی کمک کندهمچنان برای این مقصد به پوهنتون های روم و سایر پوهنتونهای ایتالیا پول تخصیص داد .

مبلغ ۱۵۰۰۰۰ دالر برای تقویه اداره عامه در مؤسسات علمی و پوهنتونهای اروپائی در نظر گرفته شد . درین رشته تقویه اداره تجارت بین المللی ، مشکلات آن و معاونت هاییکه ازین طریق میتواند اجراء شود در نظر است .

و بالاخره موسسه مذکور مبلغ ۷۴۰۰۰۰ دالر برای موسسه عرفانی بین المللی تخصیص داد که توسط آن مبادله متخصصین ، معلمین و مواد علمی بایوگوسلاویا و هنگری صورت گیرد .

امریکا ۱۴ تحت البحری دیگر تهیه کرد :

کشور مشترک المنافع پر کاری کردید .

این ترمیم از آن سبب صورت گرفت که سال گذشته احتجاج شده بود در کوچ مذکور که از دوره سلطنت ادوارد سوم بجا مانده است يك رشته هم از پشم گوسفندان انگلیسی وجود ندارد .

تولید شصت ملیون درجه حرارت:
علمای جمهوریت اتحادی آلمان ادعا کردند که با شصت ملیون درجه سانتیگراد حرارت ذرات اتموم هایدروجن يك آفتاب مصنوعی در لابراتوار خود تولید نمودند .

انستیتوت ماکن پلانک ادعا نمود که شصت ملیون درجه سانتیگراد حرارت بلند ترین درجه حرارتی است که ریکارد آن اکنون در دنیا قایم شده است .

انستیتوت گفت : — که امکان دارد با استفاده ازین تجارب در طول يك مدت معینی بمسبای هیدروژنی را تبدیل به دستگاه های استیشن برق نمود .

برای تولید يك آفتاب مصنوعی درجه حرارت لااقل پنجاه ملیون درجه سانتیگراد ضرور است و مواد خام کار آمد آن گاز های سنگین هایدروجن میباشد که هر جا که آب باشد میتوان از آن بمقدار کافی بدست آورده به یورانیوم و پلانیوم دیگر برای ستیشن های ذروی ضرورت پیدا نمیشود .

امریکا و اتحاد شوروی تا حال برای تولید چنین منبع مخصوص مبالغ گزافی مصرف نموده اند اما تا حال کدام نتیجه نگرفته اند .

امریکایها تا حال قادر به تولید حرارت چهل ملیون درجه سانتیگراد شده اند .

امریکا در دوران سال گذشته چهارده تحت البحری ذروی دیگر برای قوای بحری خود تهیه نمود . که با تهیه این تحت البحری ها تعداد تحت البحری های ذروی امریکا به هفتاد و دو خواهد رسید که قسمت اعظم آنها با مرمی های پولاریس مسلح میباشد .

پدری طفلش را از چنگل پلنگ نجات داد :

بموجب راپوری که از قصبه ماکون پورا واقع در ایالت اتار پردیش هند رسیده ، پسر ی که توسط پلنگ وحشی زوده شده بود ذریعه پدرش که رقی ربع يك میل پلنگ را تعقیب نمود از مرگ نجات داده شد .

در راپور گفته شده است که پلنگ هنگام شب در یلکی از خانه های آن قصبه داخل گردیده و پسری را که خوابیده بود ربود در اثر نفغان طفل پدرش متوجه موضوع گردید مایوسانه پلنگ را تعقیب کرد و بیک پای پلنگ سخت چسپید تا اینکه حیوان وحشی طفل را ازها نموده خود به جنگل متواری گردید .

اگرچه طفل مصدوم گردید . اما وضع صحی وی در شفا خانه بهتر شد .

کوچ مجلس لاردهای انگلستان بعد از ششصد سال ترمیم شد :

کوچ مربع شکل و سرخ رنگ مجلس لاردهای انگلستان که شش صد سال قبل ساخته شده بود اخیراً ترمیم گردید . زیرا پشمی که در آن گنجانیده شده بود از آن کشیده شده و به عوض آن از پشم های محصول انگلستان و یازده

مقررات سانسور در قاهره ازین برداشته شد :

مقررات سانسور مکاتبات خارجی در قاهره که طبق راپوری روز پنجشنبه ۹ جدی آغاز شده بود روز جمعه ده جدی بصورت غیر مترقبه از بین برداشته شد .

روز پنجشنبه وزارت اطلاعات جمهوریت عربی متحد تمام مکاتبات به السنه جاپانی و روسی را بدون اعلام رسمی تحت سانسور قرار داده بود ولی مخابرات زبان جرمنی محض برای ممالک جرمنی زبان صورت گرفته میتوانست .

هالت کیست :

شخص نرم گفتاری که اعتیاد به مشروب ندارد . هرا لد هالت . جانشین رابرت منزیس صدر اعظم ۷۱ ساله آستر الیا گردید . آستریلیا کاملاً یک شخصیت دیگری برای رهبری خود انتخاب کرد .

هالت برای سالن ابیث شخص ممبر اول منزیس یای کار میکرد . بحیث صدر اعظم آستریلیا هالت کدام تازگی قابل ملاحظه ای در سیاست آنکشور وارد نخواهد کرد .

بجز اینکه خواهد کوشید روابط کشور خود را با کشور های همسایه خود در جنوب شرق آسیا بهتر سازد هالت یک سیاستمدار زیرک و دارای پشت کار است ولی هرچه باشد تعقیب سیاست ۳۷ ساله باب منزیس قدری مشکل خواهد بود .

طوریکه یکنفر بریتانوی گفته است : — (منزیس در مثال خود شخصی بود که دیگر ممالک مشترک المنافع نخواهند دید) .

یکی از سفید پوستان افریقای جنوبی بجرم طبع نشر اخبار نادرست بدو سال و شش ماه حبس محکوم شد :

یکی از سفید پوستان افریقای جنوبی از طرف یک محکمه آنکشور در جوهانسبورگ به دو سال و شش ماه حبس محکوم گردید .

حکومت افریقای جنوبی مدعی است که این شخص اخبار نادرستی بسبب وضع خرابی وضع محابس آنکشور طبع و نشر کرده و همچنین همین امر موجبات محکومیت وی را فراهم آورد .

فعالیت برای پیدا کردن اسلحه ذروی در ساحل هسپانیه بشدت ادامه دارد :

آژانس دی ، پی خبر داد که فعالیت های تفحصاتی برای پیدا کردن اسلحه ذروی ایالت متحده امریکا در سواحل جنوبی هسپانیه افزایش یافت .

زیرا طبق راپور های غیر تأیید شده مادرید اسلحه مفقود شده از راکت های نوع بسیار عصری می باشد .

دو طیاره امریکائی در اثنای اخذ مواد سوخت در هوا روز ۲۷ جدی منفجر شد .

مقامات امریکائی بعداً اعتراف نمودند که در یکی از آن طیارات بم های ذروی غیر مجهز حمل میشد . اما در عین حال بحر و خشکه اطراف ساحل طبیعی و خاموش المیریا تحت تفحص و تجسس وسیع افراد و وسیله بحریه امریکائی بودند و متدرجاً در پیما نه این فعالیت ها ازدیاد صورت گرفت . به نظر میرسد که از وجود اسلحه ذروی در قعر بحر خطر تشعشات

هدف پرتاب این قمر مصنوعی سه مرحله کسب اطلاعات دربارهٔ اوضاع جوی در سراسر جهان میباشد. دستگاه فرستندهٔ این قمر مصنوعی اطلاعاتی را که در بارهٔ اوضاع جوی جهان بدست آورده به امریکا مخابره میکند.

آیا جایزهٔ صلح نوبل ۱۹۶۶ به اوتانت تعلق خواهد گرفت :

عدهٔ از شخصیت‌های برجستهٔ سیاسی و علمی سویدن پیشنهاد کرده‌اند که جایزهٔ نوبل ۱۹۶۶ به اوتانت سرمنشی موسسهٔ ملل متحد اعطا گردد.

آنها طی یادداشتی که برای کمیتهٔ مخصوص اعطاء جوایز نوبل صلح فرستاده‌اند گفته که خدمات اوتانت در راه صلح ایجاب میکند که این جایزه بوی اعطاء شود.

تقلیل در ذخایر طلای امریکا :

در ذخایر طلای امریکا در ماه جدی سال ۱۳۴۴ تقلیل بعمل آمد.

در اعلامیه که بدین مناسبت در واشنگتن انتشار یافته تصریح شده که ذخایر طلای امریکا در ماه دسامبر گذشته هفتاد میلیون دالر کمتر گردیده و رویهمرفته کاهش ذخیرهٔ طلای امریکا در دورا ن سال ۱۹۶۵ به یکصد و پنجاه میلیون دالر رسیده است.

در این اعلامیه گفته شده که در حال حاضر ذخایر طلای امریکا به چهل میلیارد دالر میرسد :

امریکا برای کنترل افزایش نفوس کمک خواهد کرد :

رئیس‌جمهور امریکا لیندن جانسن روز سه شنبه ۱۴ دلو گفت : - که امریکا حاضر است به ممالک رو به انکشاف جهت کنترل افزایش نفوس کمک های لازم بنماید ولی

ذروی در آبهای ساحلی آن ناحیه نمیرود. زیرا به ماهیگیران آنجا اجازه داده شد تا فعالیت خود را جاری کنند.

اتحاد شوروی لونای نهم را به فضا پرتاب نمود :

اتحاد شوروی تقریباً دو ماه بعد از آنکه لونای آخرین آن نتوانست به آهستگی روی کرهٔ مهتاب فرو نشیند لونای نهم را روز دوشنبه ۶ جدی به فضا پرتاب نمود.

قرار اطلاع آژانس خبر رسانی تاس تمام وسایل علمی و سایر لوازم اندازه گیری که در لونای نهم نصیب گردیده بود اتوماتیک میباشد. طبق پروگرام پرواز هدایاتی که از زمین داده می‌شد بکار می افتاد.

تاس اطلاع داد که نظر به راپور مرکز سنجش و انتظام لونای نهم روز دوشنبه بساعت ۱۸ وقت ماسکو در ۳۴۱۳۰ کیلو متری زمین قرار داشت.

رهبر کاتولیک های جهان با ژاکلین کنیدی ملاقات نمود :

پاپ پال رهبر کاتولیک های جهان با میرمن ژاکلین کنیدی بیوه کنیدی فقید رئیس جمهور سابق امریکا ملاقات نمود.

میرمن کنیدی با پاپ پال موقع سفر وی در اکتوبر سال گذشته به امریکا نیز ملاقات کرده بود. همچنین میرمن کنیدی با پاپ جان بیست و سوم نیز در سال ۱۹۶۲ ملاقات بعمل آورده بود.

امریکا قمر مصنوعی جدیدی به فضا پرتاب کرد :

امریکا روز چهارشنبه اول جدی یک قمر مصنوعی جدید را به فضا پرتاب نمود.

هائیر هفتاد و پنج سال عمر داشته
وی در تمام امریکا شهرت بسزائی
دارد .

در آینده حوادث ترافیکی تقلیل خواهد یافت :

پلانهای ابتدائی تیز رفتار های
محفوظ در البانی واقع در ایالت
نیویارک افشاء گردید . این پلان
ها نشان میدهد که رانندگان آینده
در امتداد شاهراه ها در يك معبر
مستحکمی جا خواهند داشت و
بدین ترتیب صدمات ترافیکی به
مناسفه پائین خواهد آمد .
همچنین گفته شده که ۱۳۴ انجنیر
روی این نقشه که به واسطه آن
حوادث و صدمات ترافیکی تقلیل

هیچ يك از این کشور ها رامجبور
به توسل به اقدام مشخصی درین
راه نخواهد کرد .

وی طی پیام خود موقعیکه در ما
جندی اوضاع امریکا را به کانگرس
توضیح میکرد آمادگی امریکا را
برای امداد ها جهت جنگ علیه
فقر و گرسنگی نیز بیان داشته
بود .

جانسن روز سه شنبه ۱۴ دلو
هم در پیام خود به کانگرس راجع
به امداد های خارجی امریکا گفت
که امریکا حاضر است با مالکیکه
با مشکلات کثرت و ازدیاد نفوس
مواجه میباشند کمک های لازم
بنماید .

داده شود کار کرده اند .
ساختمان این نوع تیز رفتار ها
که در سائیز به اندازه موتورسیدان
میباشند ازین قرار است که سقف
طوری ساخته شده که راننده
منظره عقب و پیشروی را بصورت
روشن دیده میتواند .

سیت ها بالوازمی که سر در آن
ها قرار گیرد مجهز خواهد بود .
همچنین کمر بند های سیت و
وسایل استراحت شانه ها نیز در
سیت ها وجود خواهد داشت .
کذا وسایلی برای حفاظت اطفال
هم درین موتر ها استعمال خواهد
شد .

برای رهائی رهنان قطار آهن حامل پوسته از اسلحه اتومات کار گرفته نشده است :

حکومت انگلستان روز پنجشنبه
۱۶ جدی این نظریات را که شاید
برای سعی در رهائی رهنان قطار
آهن حامل پوسته از محبس دور
هام واقع شمال انگلستان از اسلحه

ولی کسی رامجبور نه می سازد سازد
خواه ناخواه اقدام به جلو گیری و
کنترول افزایش نفوس بنماید .
زیرا از همه اولتر این موضوع يك
مسئله فردی و باز ملی هر کشور
میباشد .

البته اگر کشوری آرزومند باشد
امریکا حاضر است با اعزام
منخصصین و اعطای وسایل نقلیه
تجهیزات و غیره مواد کار آمد کمک
های لازم خود را به آنکشور بنماید .
**دو تن از هنرمندان هالیوود از
جهان چشم بستند :**

دو تن از اعضای برجسته هالیوود
مستریکتن و هرالدهائیر از جهان
چشم پوشیدند .

کیتن که شصت و نه سال عمر
داشت کمیدین مشهور فلم های
صامت هالیوود بشمار میرفت .
وی هنگام اجرای فلم هیچ وقت
نیسم نکرده و این عمل را توسط
اشارات مخصوص انجام میداد .

یکشنبې ۱۷ دلو بطور ناگهاني انجام پروگرام تاریخي مېنې پر تحقیقات مهتاب ذریعه سفینه لوناۍ نهم را بعد از ۴۸ ساعت اعلام کردند .

اعلامیه ختم انتقال عکس از طرف لوناۍ نهم يك رمز جدیدی را در باره پروژه لوناۍ نهم ایجاد کرد. دانشمندان اتحاد شوروی گفتند آخرین تماس رادیوئی با لوناۍ نهم که شام پنجشنبه ۱۴ دلو بصورت آرام و آهسته به سطح مهتاب فرود آمد بین ساعت هشت و سی و ده شب بوقت افغانستان صورت گرفت .

در انگلستان دانشمندان رصد خانه جودرل بنك گفتند آنها در نظر دارند با موج رادیوئی لوناۍ نهم همچنان متوافق باقی بمانند . سر برنارد لوویل آمر رصد خانه جودرل بنك گفت وی هنوز بدریافت این امر که چرا عملیات لوناۍ نهم متوقف گردید موفق نشده است . آخرین تماس با سفینه لوناۍ نهم وانمود کرد که سامان و آلات ظریف آن بصورت کامل کار میکند .

هنوز تشریحاتی در مسکو داده نشده که چرا لوناۍ نهم انتقال عکس های خود را بزمین خاتمه داد .

ختم ناگهاني وظیفه لوناۍ نهم در مسکو این اندیشه را بمیان آورد که شاید در سیستم لوناۍ نهم کدام نقصی وارد شده باشد . اما روز جمعه ۱۵ دلو يك متخصص رادیوی اتحاد شوروی در يك کنفرانس تلویزیونی گفت که ستیشن لوناۍ نهم اصلاً می تواند برای مدت نامعلوم کار کند .

زیرا بطریهای آن قابلیت دو باره

اتومات کار گرفته باشد رد کرد . ایس مویر آمر پولیس دورهام گفت : - که شاید در اثنای سعی بمنظور رهائی رهنان قطار آهن از محبس دورهام از اسلحه اتومی بمب و تانک کار گرفته شده باشد . وزارت داخله انگلستان روز پنجشنبه ۱۶ جدی گفت : - فیصله حکومتی مبنی بر مؤظف ساختن عساکر مسلح در محبس دورهام در اثر نظریات منابع پولیس و امنیتی صورت گرفته نه به اساس نظریاتیکه آمر پولیس دورهام ابراز شده است .

وزارت داخله انگلستان همچنان گفته است که شاید سعی در رهائی بعضی از محبوسین توسط قوه صورت گرفته باشد اما این امر قابل قبول نیست که در اثنای حمله بر محبس دورهام اسلحه اتومی ، تانکها ، بکار رفته باشد . طوریکه از طرف مویر آمر پولیس دورهام پیشبینی شده هدف عمده در حمله مسلحانه بر محبس دورهام آنست تا دوگلاس گوری سی و پنجساله که بحیث عامل اصلی در نقشه رهنی مشهور سال ۱۹۶۳ قطار آهن حامل پوخته شناخته شده و محکوم به سی سال حبس است از محبس فرار داده شود . در رهنی مشهور قطار آهن سال ۱۹۶۳ دو نیم میلیون پوند سترلنک بسرقت رفت و از آنجمله هنوز دو میلیون آن مفقود الاثر میباشد .

دو نفر همدستان این رهن مشهور فیلا از محبس های جداگانه بطور و موفقانه نجات داده شده اند .

لوناۍ نهم میتواند برای مدت نامعلوم کار کند :

دانشمندان اتحاد شوروی روز

جارج شدن را دارد .

روز یکشنبه ۱۷ دلو هنوز علامتی موجود نبود که چرا دانشمندان نضاء اتحاد شوروی در نشر يك تعداد عكس های مكمل كه توسط لونای نهم از سطح كره مهتاب رویاره بزمین فرستاده شده است چنین مدت طولانی بكار دارند . ندریزیون مسكو شام یکشنبه ۱۷ دلو برای مردم مشتاق اتحاد شوروی يك عكس جدید از سطح مهتاب را بمعرض نمایش گذاشت .

لونای نهم بار دیگر به مخابر عكس ها از سطح مهتاب شروع نمود: ستیش لونای نهم اتحاد شوروی بار دیگر ۱۷ دلو به مخابره عكس های سطح مهتاب شروع نمود . این علایم و مخابره توسط ستیشن رصد خانه جودرل بنك انگلستان خاموش شد .

علمای اتحاد شوروی در مسكو قبلا اعلام نموده بودند كه وظیفه لونای ۹ شام شنبه ۱۶ دلو بین ساعت ۱۹ و ۲۰ وقت گرینوچ خاتمه پیدا میکند .

سریرناود گفت : - كه از تصمیم و اعلامیه اتحاد شوروی تعجب نموده است اما علمای انگلستان در جودرل بنك با وجود اعلام اتحاد شوروی به امواج لونای نهم در ستیشن گوش میدادند .

لونای نهم شب پنجشنبه ۱۳ دلو به آهستگی به روی مهتاب فرود آمده عكسهای تاریخی از سطح كره مهتاب بزمین مخابره نموده است .

دستگاه اخذ جودرل بنك بساعت يك و چهل و يك شب ۱۸ دلو بوقت افغانستان شروع باخذ يك فوتو نمود .

این عكس كه از طرف لونای نهم مخابره شده به اندازه عكسهای كه قبلا مخابره شده روشن نمیشد . **امريكا نیز عكسهای از لونای نهم اخذ نموده است :**

بتاریخ ۲۰ دلو برای اولین بار امريكا رسماً افشاء نمود كه عكس هائی را كه لونای نهم اتحاد شوروی مخابره نموده است اخذ داشته اند . دكتر ادوارد وئش مدیر اجرایی شورای ملی فضای خارجی و اجرام سماوی امريكا با افشای این خبر گفت كه هنوز معلوم نیست آیا امريكا تصمیم به انتشار عكسهای اخذ شده دارد و یا نه .

عكس هائی كه توسط لونای نهم مخابره شد اول دفعه روز جمعه ۱۵ دلو توسط رصد خانه جودرل بنك انگلستان نشر گردید كه موفق به اخذ عكسها شده است .

اتحاد شوروی خبر اخذ عكس ها را از لونای نهم روز شنبه ۱۶ دلو انتشار داد .

واكسین موثر دیگر ضد پولیو تولید شد :

طبق اعلامیه روز شنبه ۱۹ دلو لایبراتورهای تحقیقاتی طبی كونات پوهنتون تورونتو نوع واكسین موثر دیگر ضد پولیو را تولید نموده اند .

نام این واكسین تایولانت پیوفاید پولیومیلیت واكسین میباشد كه علیه ویروس پولیوی نوع ۱ و ۳ خیلی ها مؤثر است .

نوع ویروس پولیو بیشتر از انواع دیگر آن عمومیت داشته و سبب وقوع استیلائی این مرض میگردد .

حصص از بین رفته مغز موسولینی پیدا شده است :

در سال ۱۹۴۵ چندی بعد از مرگ موسولینی چند جسد به موسسه پتالوژی قوای نظامی امریکا جهت معاینه ارسال شده بود معاینات مکرر و سکوبی و سایر معاینات دیگر از اعصاب و رگ ها نشان داد که این اندام مصاب به هیچ نوع مریضی نبوده است .

دو سال بعد کتوران این انستیتوت بهمیدند که این نسج ها مربوط به موسولینی بود .

یک هیئت جاپانی از طریق راه بزرگ ابریشم بشرق دور سفر میکند :

(می سیافو کادا) یک داستان نویس در اس یک هیئت جاپانی از طریق راه بزرگ ابریشم که مارکوپولو سیاح معروف قرن ۱۳ ایتالوی از آن سفر نموده بود روانه شرق دور میباشد .

اعضای دیگر این هیئت عبارتند از ناکاسوا معاون پروفیسور تاریخ بوهنتون توکیو ، کواگی فوگی وارا یک ناشر فوژیکی کوه نورد و سه نفر نامه نگاران و نمایندگان تلویزیون .

یک پشک از فاصله یک هزار میل بخانه صاحب خود باز گشت :

یک پشک مربوط یک فامیل که در نومبر گذشته مفقود گردیده بود بخانه خود در نیوجرسی که یک هزار میل فاصله دارد برگشته است . کلرنس را د ز و خانمش اظهار داشتند پشک شان به وزن ده پوند بنام بلیکی شاید فاصله یک هزار میل را با پا های خود پیموده باشد .

کلرنس رادز علاوه نمود وقتی پشک مفقود شد توسط جراید و تلویزیون اعلان نمودیم مگر چون نتیجه نگرفتیم فکر کردیم شاید

تفحصات موفقا نه برای پیدا کردن قسمت های گم شده مغز موسولینی که در حقیقت مفقود نشده بود این را واضح ساخته که وی پیش از مرگ خود در سال ۱۹۴۵ یک مرد قوی و سالم بوده است . موسسه پتالوژی قوای نظامی امریکا روز ۲۲ دلو اعلام نمود که حصص از بین رفته مغز موسولینی را پیدا نموده است .

یک دکتور امریکائی که با معاینه جسد موسولینی آشنا بود گفت : -

که در اثر معاینه نسج های مغزی موسولینی که توسط یک دکتور ایتالوی ۲۶ سال قبل صورت گرفته بود این نتیجه بدست آمده که دماغ موسولینی بسیار سالم بود موسولینی در اوایل سال ۱۹۴۵ توسط عناصر مخالف فاشیست با رقیقه اش کلارا پتراچی بقتل رسید و روزی بعد اجسادشان در یک ستیشن تیل در میلان آویخته شد .

درین ۲۱ سال اخیر اخبار زیادی شایع گردیده بود که نمونه مغز موسولینی را پیدا نموده اند و این نمونه ها توسط پتالوژیست های موسسه پتالوژی قوای هوائی امریکا معاینه شده است .

ولی این موسسه گفت : - که نتیجه معاینات هنوز هم در دوسیه با هزاران معاینات دیگر موجود است .

نطاق موسسه گفت : - که تا حال تفاضاتی از کدام مقام بعمل نیامده تا نسج های مغز موسولینی را اعاده بداریم وی گفت که اگر چنین تقاضا بعمل بیاید البته راجع به آن غور خواهد شد .

مرده باشد و یا هم دیگر بر نگردد و نی در هفته اول جنوری نامه‌ای از پسرشان دریافت داشته‌اند که از بازگشت پشک خبر داد . یکی از متخصصین بيطاری درین مورد اظهار نمود که پشک می‌تواند فاصله های طولی را بی‌ماید .

يك دانشمند شوروی گفت مهم اينست كه انسان به كره مهتاب فرود آمده و دوباره بزمين برگردد:

يك ساينس دان اتحاد شوروی روز پنجشنبه ۲۱ دلو اظهار نمود که برای ارباب ساينس این امر بسیار مهم نیست که کدام يك اولتر به كره مهتاب فرود می‌آید یعنی تبعه آمریکا یا کدام کشور دیگر این عمل را اولتر انجام می‌دهد .

لیتوف عضو اکادمی ساينس اتحاد شوروی که مشغول بازديد از پوهنتون های امریکا میباشد گفت که علاقمندی و دلچسپی بزرگ برای هر کدام این است که به كره مهتاب پرواز کرده و دوباره به زمین مراجعت کنند .

وی در يك کنفرانس نامه نگاران راجع به پروگرام اتحاد شوروی برای فرود آوردن انسان به كره مهتاب اظهاراتی نمود .

وضع درهند و خيم است :

این تقاضا با اثر درخواست اوتانت سرمنشی ملل متحد و ب . ارسن مدیر موسسه خوراکه و زراعت جهان بعمل آمده است .

ضرورت هند فعلا به یازده تا ۱۴ میلیون تن گندم و ۱۳۰۰۰۰ تن شیر خشک تخمین شده است .

اوتانت و سن گفتند که وضع در هند خیلی وخیم است و از پانزده الی بیست میلیون طفل کمتر از

چهارده سال در وضع خطرناکی قرار دارند .

ایشان علاوه نمودند که ممکن است وضع در چند ماه دیگر وخیم تر از حالت موجوده گردد .

اوتانت و سن گفتند که ما این پیشنهاد مشترک را باین امید مینمائیم که ممالک جهان در وخامت موضوع و مسئولیت های بین‌المللی خود در حدود قدرت و توان مالی شان معاونت نمایند .

آنها گفتند که هند در سال‌های ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ بدترین خشک سالی ها را در تاریخ خود تحمل کرد و حاصلات زراعتی آن بکلی از بین رفت و روی این علت در سال نو هند به نسبت کمی مواد غذایی و آذوقه در گدام های خود با مشکل عجیبی روبرو میباشد .

در حدود سه ملیون نفر از اهالی هند ساکنین نواحی آسیب رسیده هند میباشند که از آن جمله پنج الی شش ملیون نفرشان محتاج کمک های فوری و عاجل هستند . تقاضای مشترک در واشنگتن ، روم در دهلی جدید یکی به تعقیب دیگری نشر شد .

هند تقاضای چهار نوع کمک را نموده است .

۱- تحفه گندم . برنج و شیر و سایر مواد غذایی و خصوصاً شیر و روغن نباتی و سایر محصولات حیوانی .

۲- قرضه های طویل‌المدت برای خرید مواد غذایی و کود کیمیاوی .

۳- امداد های پولی برای مصارف ترانسپورتی امتعه غذایی وارد شده در صورت حالات اضطراری .

۴- امداد برای حمل و نقل مواد غذایی ، سامان و تجهیزات لا زم

اتومي برای تزئید تولیدات برنج
با قیمت بسیار نازل در آسیا
استفاده خواهد شد .

این موضوع هنگام افتتاح جلسات
متخصصین تولید برنج کشورهای
مختلف جهان بتاريخ ۴ حوت در مانیتلا
افشاء گردیده که تحت سرپرستی
مشترك اداره استفاده صلح آمیز
بیروی ذروی و موسسه جهانی مواد
خوراکه و زراعت شروع شده است .

**اتحاد شوروی قمر مصنوعی حاوی
دو سگ به فضا پرتاب نمود :**

اتحاد شوروی شب سه شنبه ۲۹
دلو يك قمر مصنوعی جدید را با
دو سگ برای مطالعات با یالوژیکی
به فضا پرتاب نمود .

این قمر مصنوعی حامل دستگاه
فرستنده رادیوئی نیز برده و در
هر نود و شش اعشاریه سه دقیقه
یکبار بدورادور زمین گردش میکند.
شاهدخت بیتریکس و نامزدش
کلادوس وان امسبرگ موضوع
ازدواج خویش را که در آینده
صورت میگیرد در اداره بناروالی
محل خود ثبت نمود .

البته موضوع ثبت ازدواج آنان
عیناً مانند سایر آلمانها است ولی
منتها فرقی که موجود است این
است که شاهدخت ۲۸ ساله و
نامزد او سیاستمدار ۳۹ ساله آلمان
از طرف رئیس بناروال شهر تخفای
حاصل مینمایند .

وان امسبرگ بجوانان عهد هتلر
تعلق داشته و در جنگ عمومی دوم
جهان زیر لوای آلمان خدمت میکرد.
**رقابت برای ساختن طیاره جت
سویرکه ۵۵۰ نفر را نقل داده
میتواند :**

برای ساختمان يك طیاره جت
سویرکه (۵۵۰) نفر مسافر را نقل

برای فرود آوردن مواد غذایی از
کشتی .

**يك زن راهبه بدون کوچکترین
اطلاع از جهان قرن بیستم در
گذشت :**

يك زن راهبه در یکی از خانقاه
های زنان راهبه تارك دنیا بدون
اینکه از جهان قرن بیست هیچ
اطلاعی داشته باشد روز سه شنبه
۱۹ دلو فوت نمود .

وی که تریسا نام داشت بسن ۱۲
سالگی در سال ۱۸۸۷ داخل خانقاه
زنان راهبه تارك دنیا گردیده و
روز شنبه ۲۳ دلو بعمر ۹۱ سالگی
بعد از سپری نمودن ۸۹ سال عمر
خود به عبادت وفات یافت .

**يك شیر ۳ ساله در ۴۰ درجه
تحت الصفر زنده مانده است :**

يك شیر ۳ ساله بنام کیدیک از
باغ وحش نودوسیپرسک سه
زمستان را در بیرون در ۴۰ درجه
سانتی گراد تحت الصفر زندگی
کرده است .

با اینکه بداخل قفس شیر يك
خانه چوبی با فرش گاه ساخته
شده بود مگر شیر مذکور حتی در
روزهای سرد زمستان هم بداخل
آن نخواهیده است .

کیدیک نظربه دوشیر دیگر که
در زمستان بداخل قفسهای گرم
زندگی کرده اند اشتهای خویش
دارد چنانچه ۵۰ فیصد بیشتر
گوشت تازه میل میکند .

پشم و موهای این شیر ساییریائی
درشت و طویل رو یید هاست .

**برای تزئید تولیدات برنج از
ایزوتوب و تشعشعات اتومی کار
گرفته خواهد شد :**

دانشمندان اتومی پیشبینی کرده
اند که عنقرب از ایزوتوب تشعشعات

وسایل علمی که در داخل سفینه نصب است از وضع صحی دو سنگ مرتباً اطلاعات مخابره میکنند.

سپورت در هرجا :

در جهان امروز در اکثر جاهائیکه از نعمت تمدن بهره کافی دارند سپورت از ضرورت‌های جدی و سرگرمی های روزانه اطفال ، جوانان و حتی پیران به شمار میرود مدنیت و وسایل عصری حتی الامکان سپورت‌های مانند آب بازی ، کریکت ، تنیس و غیره را در داخل نالار ها و ستودیوم های بزرگ میسر ساخته است . گذشته از آن سپورت باصطلاح (یخمالک) در داخل صورت میگیرد ولی سپورت آنقدر عام شده است که در هر نقطه ای که مردم اجتماع میورزند محلی برای آن موجود است . مثلاً مکاتب ، پوهنتونها ، بعضی هوتلها و مراکز فروش و غیره .

خاکهای آلوده با تشعشعات ذروی هسپانیه به امریکا نقل داده میشود:

رئیس کمیسیون انرژی ذروی هسپانیه گفت : - که در حدود ۶۰۰۰ تن خاک هسپانیه که باثر سقوط بمب ذروی امریکا در جنوب هسپانیه به تاریخ اول جنوری آلوده با تشعشعات ذروی شده با امریکا حمل و ارسال خواهد شد .

وی گفت که به اثر سقوط این بمب که متعلق نگردید در حدود ۱۵ جریب زمین یعنی ۶ هکتار زمین آلوده شده و یک قسمت خاک سطح فوقانی این ساحه طور مؤ قتی در یک محل جمع آوری شده که به امریکا ارسال گردید .

کرده بتواند بین موسسات طیاره سازی امریکا رقابت شدیدی شروع شده است .

موسسه دوگلاس در کلیفورنیا با سیستمات طیاره سازی برای ساختمان یک طیاره نوع دی ، سی (۱۰) که اوقیانوس اطلس را به سرعت هزار کیلو متر در فی ساعت طی کند مذاکرات را شروع کرده است .

در صورتیکه برای این نوع طیاره ششتریهای زیادی پیدا شود تولید کنندگان آن گفته اند که نوع طیارات دی ، سی (۱۰) از شروع سال ۱۹۷۰ به فعالیت و پرواز های خود شروع خواهند نمود .

کوزموس یکصد و دهم در فضا بصورت عادی کار میکنند :

آژانس تاس روز جمعه ۶ حوت اطلاع داد که قمر مصنوعی کوزموس یکصد و ده که بتاریخ سوم حوت بفضا پرتاب گردید بصورت عادی کار میکند .

آژانس گفت : - که تمام سیستم هائی که در قمر مصنوعی تعبیه شده بصورت نورمال کار میکند و پروگرام مطالعات بیولوژیکی بصورت مؤ فقا نه انجام می یابد .

وضع سنگها در سفینه کوزموس ۱۱۰ خوب است :

قرار اطلاع آژانس خبر رسا نی تاس وضع ج ، بریزی و بلکی دو سنگ که در سفینه کوزموس ۱۱۰ در فضا سیاحت میکنند خوب و عادی است .

این سنگها از سه شنبه ۳ حوت ناظر طرف دور کره زمین گردش میکنند و اولین حیواناتی میباشند که به ارتفاعات بلند پرواز می نمایند .

شرکت جدید برای مطالعات دقیق تخنیک طیارات در انگلستان تاسیس گردید .

دو شرکت هوازی انگلستان تصمیم گرفته که مشترکاً یک شرکت جدیدی بنام بریتش هوور دایر گرفت

کارپوریشن تاسیس نموده تا در باره پیشرفت تخنیک طیارات مطالعات دقیقی انجام داد و باین وسیله در مارکیت طیارات جهان رقابت نموده بتواند .

سرمایه این شرکت جدید التاسیس پنجمصد ملیون پوند پیشنهاد گردیده است .

یك دختر پیلوت میخواست طویلترین پرواز را بدور زمین انجام بدهد :

پیغله شیلان سکاٹ پیلوت در نظر دارد به تنهایی طویلترین پرواز یعنی سفر ۳۰۰۰۰ میل را بدور زمین انجام دهد. وی توسط طیاره یك ماشینه که سرعت آن ۲۲۰ میل فی ساعت می باشد در اپریل امسال مصادف به سی و هشتمین سالگره تولدش خط سیر دایمی جانسن را که در سال ۱۹۳۰ پرواز نموده بود تعقیب خواهد کرد .

پیغله سکاٹ که در سال ۱۹۵۹ تعلیمات پرواز را تکمیل نموده و تاکنون ۱۸۰۰ ساعت در فضا پرواز کرده امپوار است درین سفر خود ریکاردی قائم کند .

طویل ترین سفر بدون توقف وی ۳۴۰۰ میل عبور از بحر الکاهل است که توقع می رود درین پرواز ۱۸ ساعت در فضا بماند .

مصرف تخمینی مسافرت پیغله سکاٹ معادل به سی هزار پوند سترلنک یعنی یکپوند در هر میل خواهد بود .

جاپان قمر مصنوعی دیگری را مورد آزمایش قرار داد :

دانشمندان جاپان در این اواخر يك قمر مصنوعی را مورد آزمایش قرار داد .

این قمر مصنوعی که توسط دانشمندان جاپانی ساخته شده برای کسب اطلاعات در باره اوضاع ماوراء جوبه فضا پرتاب شد .

برای اشتراك در مراسم ازدواج يك پسر امریکائی يكصد و بیست نفر رفقاییش به لندن رفتند :

يك پدر امریکائی برای اینکه در مراسم ازدواج پسرش در لندن رفقای وی زیاده تر اشتراك کرده بتوانند طیاره جتی را در دست گرایه کرده است . قرار است توسط طیاره مذکور که از نیویارک به لندن پرواز کند تا یکصد و بیست نفر از رفقای پسر وی انتقال داده شوند .

این پسر امریکائی بنام سیون که ۲۳ سال عمر دارد با جودی پاشا دختر ۲۲ ساله يك ملاک لندن ازدواج نمود .

در لندن زنان برای دریوری بسپا استخدام میشوند :

بسپای معروف دو منزله لندن را بعد ازین زنها دریوری خواهند کرد . برای انگلیس ها این امر واقعاً بی سابقه است و تلی به مناسبت اینکه در تعداد کارگران حمل و نقل مخصوصاً دریوران تقلیلی به عمل آمده است مقاصد مربوطه حمل و نقل انگلستان پیشنهاد نمود که برای جلوگیری از کمبود دریوران زنان باین پیشه بپردازند . باید محل ظهور بیتل هامسود نگردد :

انتشار داد. این مرض که اکثر اوقات از استعمال تنباکو پیدامیشود به ششی و دیگر حصص بدن انسان به زودی سرایت میکند. و باعث تورم جگر و سبب ایجاد امراض گوناگون میگردد. میزان مرگ از ناحیه سرطان ششی در زنان متنوع است که این تنوع به اندازه استعمال سگرت. درجه تنفس و تاریخ شروع سگرت کشیدن مربوط است. این تشخیصات از طرف داکتر هاراند مدیر تتبعات احصائیوی انجمن مذکور طبی راپور مفصل ارائه شد.

داکتر هاماند گفت: — که: (میزان مرگ د رمردانیکه به سگرت عادت دارند نسبت به زنان یلندتر است). زنان باصطلاح (سگرتی) نسبت به مردان سگرتی کمتراند.

تا دوسال آینده شبکه جهانی مخابره قمر مصنوعی بر قرار خواهد شد:

یک مجمع بین المللی فیصله نموده که تا سال ۱۹۶۸ شبکه جهانی مخابرات از طریق قمر مصنوعی بر قرار شود.

این سیستم که توسط آن مخابرات تلگراف و تلویزیون صورت خواهد گرفت توسط بیش از ۴۰ مملکت که عضو موسسه بین المللی اعمار مصنوعی میباشد مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

فیصله که توسط پانزده عضو آن موسسه اتخاذ گردیده است حینی افشاء گردید که یک عضو اداره پست انگلستان در لندن درباره یلان آنکشور جهت اشتراک در

از هرالد ویلسن صدر اعظم انگلستان درخواست بعمل آمد تا محل ظهور بیتل هلی معروف انگلستان را حمایه و حفاظه کند. طی یک تومار که پنج هزار نفر در ذیل آن امضاء نموده بودند از هرالد ویلسن تقاضا گردیده تا کلوپ کاوون لیورپول را یعنی از آنجا نیکه بیتل ها ظهور کردند و به شهرت خود رسیدند مسدود نگرداند. دروازه این کلوپ در اثر حکم یک محکمه رو زدوشنبه ۹ حوت مسدود شده بود.

از آن تاریخ تا حال بیتل ها می کوشند که کلوپ را دوباره باز کنند و جوانان امریکا و جمهوریت اتحادی آلمان هم برای کمک بابیتل ها ازین راه حاضر به همکاری شده اند.

جوزفن بیکو جراحی شد:

جوزفن بیکو یکی از سرایندگان معروف امریکه نسبت تکلیف روده که برایش عایه شده بود در یکی از شفا خانه های پاریس عملیات شد و وضع صحی وی خوب است.

خطر مرگ از ناحیه استعمال دخانیات:

خطر مرگ در زنان از ناحیه مرض سرطان که در اثر استعمال سگرت پدید می آید. بیشتر است. مطالعات طبی بر نیم میلیون زن نشان داد که میزان مرگ در زنانی که به دخانیات عادت دارند نسبت بزنانی که به دخانیات عادت ندارند اضافه تر است و همچنین مردانی که به استعمال تنباکو عادت دارند نسبت به مردانی که عادت ندارند زیادتیر باید ن مرض مبتلا میگردند. این مطلب را انجمن سرطان امریکا

باحیه شمال اتحاد شوروی باچهار پا و چهار دست و پنج گرده و دو معده و دو مثانه و يك ستون فقرات اصداقي بدنيا آمده است .

يكماه پيش جراح موصوف با يکسلسله عمليات تمام اعضاي اضافي او را بيرون کشيد که از آنها هيچ اثری بجز از اثر عادی جراحی باقي نمانده است .

اگر چه دستهای طفل موصوف بعد از عمل جراحی اضافه شده و هم چندین کيلو گرام وزن گرفته است با آن هم نسبت ضایع کردن خون در اثنای جراحی وزن او نسبت به اطفال هم سالش کمتر است . طفل مذکور به پدر و مادرش سپرده شده و با وضع عادی و طبیعی زندگی میکند .

بجرم انفلاق مجسمه نلسن توقیف شدند :

پولیس بجرم انفلاق مجسمه نلسن در دوبلن که یکی از ادمیرال های بحری مشهور انگلستان میباشدو روز ۱۷ حوت صورت گرفت شش نفر را توقیف نموده است . تفصیل و علت توقیف هنوز افشاء نشده است .

تعداد زیادی از پولیس های محفی و هم پولیس های دارای یونیفورم مساکن یکعده زیادی را که تحت اشتباه داشتنی روابط با قوه نظامی غیر قانونی جمهوریت آیرلیند بودند تلاشی و تفتیش کردند .

این قوه نظامی قانونی میخواهد که در صورت لزوم با توسل به قوه شش کشور پروتستان ایرلیند شمالی را با کشور کاتولیک جمهوریت ایرلیند متحد گردانند .

سیستم جدید مخابرات تشریحات میداد .

کنفرانس درواشننگتن انعقاد یافته بود .

در ختم جلسه واشنگتن کدام اعلامیه رسمی صورت نگرفت . روزنامه لندن تایمز گفت علت سکوت درین باره شاید این باشد که همین اکنون قیمت اسهام موسسه بین المللی اعمار مصنوعی خیلی بلند رفته است .

کمیته در جلسه خود بحیث هیئت مدیره موسسه فعالیت کرد ۱۵۰ ملیون پوندسترلنگ را جهت بکار انداختن اعمار مصنوعی مانند قمر مصنوعی نوع «مرغ زودرس» امریکا اختصاص داده است . قمر مصنوعی مرغ «زودرس» می تواند سیستم مخابرات را در سرتاسر جهان بر قرار سازد اگر چه شاید چهار یا پنج قمر مصنوعی برای این امر بکار رود .

این اعمار مصنوعی در حالیکه ۳۷ هزار کيلو متر از سطح زمین ارتفاع خواهند داشت میتوانند در امتداد بحر اتلس مخابره را در يك ربع يك ثانیه انجام دهند .

قرار است سیستم مخابره برای هر کشوری که آرزوی استفاده از آن را داشته باشد باز گردد .

دختری که با چهار دست و چهار پا تولد شده به تندرستی حیات بسر میرود :

پروفسور یوسن حیل یفتیش جراح روسی گفت : - دختری که دوسال پیش با یکجوره دست و پا و دیگر اعضاء داخلی زاید بدنيا آمده بود اکنون با صحت و تندرستی به زندگی اجتماعی میل دارد .

این دختر در شهر ستروپول واقع

راجع به دارایی نکروما رسیدگی میشود .

رژیم جدیدگانا کمیسیون تشکیل داده به مامور رسیدگی دراطراف املاک و دارائی دوکتور کوامی نکروما رئیس جمهور معزول آن کشور میباشند .

این کمیسیون که ریاست آن را یکی از قضات گانا به عهده دارد تا جائیکه ممکن باشد راجع به دارائی دوکتور نکروما در داخل و خارج از آن کشور و اینکه این دارائی به نام خودش ثبت گردیده یا شخص دیگری و همچنان سایر مسایل مربوط به آن رسیدگی خواهد کرد .

طبق ادعای یکی از مشاورین مالی سابق گانا دارایی دوکتور نکروما از دو میلیون و پنجصد هزار پوند کمتر نمی باشد که قسمت اعظم آن در خود گانا می باشد .

اوتانت اولین مشتری و مشوق يك فلم هندی خواهد بود :

در نیویارک اعلان شده که سر منشی ملل متحد اوتانت قبول کرده است تا مشتری و مشوق افتخاری اولین نمایش يك فلم هندی بنام شکسپیر والا در نیویارک باشد . این فلم به منظور کمک به یونیسف صندوق وجهی اطفال ملل متحد سر از روز ۲ حمل در نیویارک به معرض نمایش قرار گرفت . نمایش این فلم چهار هفته دوام نمود .

دانشمندان امریکائی سر از حالا در فکر تعیین کرایه مسافرین زهره و مریخ افتاده اند :
دکتور یوجین کونیکي عالم کیهانی

امریکا روز سه شنبه ۲۴ حوت اظهار نمود کرایه مسافرین با وزن وسطی که در اوایل قرن آینده به سیارات زهره و مریخ پرواز کنند در حدود (۱۶۰۰) دالر خواهد بود .

وی افزود کرایه این مسافرت باسایس وزن اشخاص یعنی ده دالر فی پوند وزن خواهد بود که به اینصورت اشخاص قوی بنیه بیشتر از (۱۶۰۰) دالر کرایه خواهند پرداخت .

سلول های سفید خون بین دو مریض مصاب به سرطان تبادل شد :

تبادل سلول های سفید خون

بین دو مریضیکه مصاب به سرطان استخوان میباشند توسط دکتوران جهت اعاده صحت شان صورت گرفته است . انتقال خون که روز دوشنبه ۲۳

حوت آغاز گردیده برای سه هفته ادامه خواهد داشت .

این دومین قدمی است که در موسسه میموریل روزول پارک واقع بو فالوی امریکا جهت تدای این دو مریض برداشته شده .

دوازده روز قبل دکتور هاحصی از انساج سرطان يك مریض را به ران مریض دیگر پیوند نمودند .

نکروما و طرف دارانش از اموال ضبط شده خویش برای مصارف خود استفاده کرده میتوانند :

رژیم جدید گانا به دوکتور کوامی نکروما رئیس جمهور معزول خانمش وزراعو اعضای پارلمانی حزب منحل شده طرفدار دوکتور نکروما اجازه

۶۴ حوت تاسیسات بزرگه نفتی آن کشور را در جزیره خارک واقع خلیج فارس رسماً افتتاح کرد . این تاسیسات شامل یک لوله نفت قطور که یک میل طول دارد بوده و به منظور صدور نفت خام ایران توسط کشتی های نفت کش به بازار های جهان تمديد گردیده است .

مصارف ساختمان این لوله معادل شصت و پنج ملیون پوند سترلنگ است .

ساختمان یک پل به حکومت ترکیه پیشنهاد شد :

مؤسسه صنعتی گروپ جمهوریت اتحادی آلمان پیشنهاد ساختمان یک پل بزرگ را در ترکیه به حکومت ترکیه تموده است . این پل بر فراز بحیره یوسفورس ساخته شده و برای اعمار آن یک صد و بیست ملیون دالر تخمین شده است .

جوزای هشتم بمنظور پیدا کردن اسلحه ذروی بر فضای خارجی پرتاب شد :

منابع مؤثق گفتند که امریکا طور امتحانی میکوشد که توسط سفینه کیپانی جوزای هشتم در مورد پیدا کردن اسلحه ذروی که ذریعه سفاین کیپانی به فضای خارجی پرتاب میشوند کار بگیرد .

این آزمایش و تجربه امریکا ازین لحاظ هم مهم است که اتحاد شوروی ادعا نموده که میتواند اسلحه ذروی خود را از فضای خارجی به هر نقطه دنیا که خواسته باشد پرتاب کند .

داده که یکصد پوند سترلنگ در هر ماه برای مصارف شخصی خود از حسابات شان که ضبط شده خارج کرده میتوانند .

حکومت جدید گاتا چندی قبل تمام حسابات پس انداز رهبران سابق را در بانکهای داخلی و خارجی ضبط کرده است .

میخواهند ماه عسل خود را دور اژنظر و تعقیب نامه نگاران بگذرانند .

گفته شده که قوای هوایی امریکا در بردن پرواز شاهدخت بیتریکس و شوهرش شاهزاده کلوزا امستردام هالیند به قصد مسافرت ماه عسل شان دست داشته است .

مارشال وایت نطاق وزارت خارجه امریکا گفت که عروس و داماد از فرانکفورت جمهوریت اتحادی آلمان توسط یک طیاره قوای هوایی امریکا به آن کشور آورده شدند .

ایشان یکبار از فرانکفورت تا واشنگتن و بار دیگر از واشنگتن به لارید و واقع تکزاس پرواز کردند .

نطاق گفت که عروس و داماد از لاریدو به مکسیکو رفته اند .

نطاق گفت که عروس و داماد از قوای هوایی امریکا درخواست کمک کرده بودند تا ایشان را در مسافرت به قصد ماه عسل دور از نظر و تعقیب نامه نگاران کنجکاو کمک کند .

قوای هوایی امریکا هم با اخذ قیمت ۷۹۵۵۸ دالر فی نفر ایشان را در این مسافرت کمک نمود و بل ارائه شده رانیز تادیه کرده اند .

تاسیسات نفتی جزیره خارک ایران افتتاح شد :

اعلی حضرت شاهنشاه ایران روز

د نړۍ د ادبیاتو نه هیریدونکی

او نه محو کیدونکی شاهکاری

بلل کیږي. د داستان ادبی ارزښت د معرفي کولو سره سم تاسو ته لیکوال هم درپېژندل کیږي. د اضمون یو تکړه لیکوال چه په ترجمه او خپرونو کې ښه لاس لري تهیه کړي دي او مونږ یی د افغانستان کالني د گرانو لوستونکو دپاره له خارجي مطبوعاتو څخه په پښتو ترجمه او وړاندی کوو.

لویي آرزوگاني :

د چارلز ديکنز اثر

د (لویي آرزوگاني) کتاب دستر انگلیس لیکوال چارلز د یکنس یو شاهکار گڼل کیږي دغه مشهور انگلیس لیکوال په ۱۸۱۲ کال کې د روچستر په (گوشیل) نومي ځای کې مې شوی دی د ديکنز پلار دبحري داداري یو بی وسي غریب کار گر و ودیکنز د ماشومتوب دوره له ډیرو سختیو څخه چه وه خو همدغه حالت یی د آثار د لیکلو دپاره الهام شو. ده په ژوند کې یوازی د کتاب لوستلو امید در لود او یوازی یی د خورمینی او محبت ته په زړه کېښي ځای ورکړی ؤ. په ۱۸۴۳ کال کېښي د چارلز کورنۍ په لندن کې هستوگنه غوره کړه پلاری یی په دغه وخت کېښي چه ډیر پوروی شوی

سږ کال د ادبیاتو او هنر په مختلفو ساحو کې بدیع آثار منځ ته راغلل او د نړۍ د هنر او ادبیاتو لمن یی له قیمتي خزانو څخه چه کړه ښایي ددغو آثارو یوه برخه په آینده کېښي د بشر په بدیعو او حیرانوونکو شاهکارو کېښي وشمیرله شی.

د پخوانی یونان څخه تر اوسه پوری په ادبیاتو کې داسي آثار منځ ته راغلي دي چه د زمان او مکان له قیده وتلي دي یعنی دهر وخت او هری سیمي انسانانو ورسره خپله علاقه ساتلی ده.

د آثار د بشر انیوغل او خلاقه قدرت خلیدونکی نه هیریدونکی او نه محو کیدونکی شاهکاری دی تل به وی او په هر چاپوړی به اړه ولری.

ډیر داسي کسان شته چه له هنر او ادبیاتو څخه بیگانگی نلری خوددغو آثارو او دهغو دخلاقو لیکوالو په پیژندنه نه دی بریالی شوی نوڅکه مونږ ټول دغه قیمتي آثار دگرانو لوستو نکو دپاره په داسي توگه خلاصه کړی دي چه ددی فصل هره برخه تاسوته داسي داستان دروړاندی کوی چه هغه د نړۍ له لویو ادبی شاهکاریو څخه

ليکلو او ورځ پانه ليکلو يې پيل وکړ او په ۱۸۳۵ کښې يې خپل لومړنی اثر په دوو جلدو کښې د (وزې طرح) په نامه خپور کړ په ۱۸۳۶ کال کښې يې ديوې نجلۍ سره چه (کاترين هگارس) نوميد، واده وکړ او د هغې خور يې چه «جورجينا» نوميدۀ خان سره راوستله دې نجلۍ په ديکنز کښې عميق نفوذ در لود چار لس څو نور کتابونه چه د (نبا غلي بيکويک ماجرا) او «اوليور تريسمت» او «نيکلا نيکلدي» نوميدل وليکل چه دټولويي بې ساري هرکلي وشو . په ۱۸۴۰ - او ۴۱ کلونو کښې يې دامريکي متحدو ايالا تو ته مسافرت وکړ خوبيا ور څخه غمجن او خواشيني راغي ځکه ده هلته په هغه وخت کښې دغلامانو خرڅولو غلام جنائت او سپرې و ژلو څخه پرته بل څه نه و ليدلي. ده دخپل دغه مسافرت خاطرې په خپل (امريکايي يادداشتونه) کتاب کښې ليکلي دي - ۱۸۴۵ کال کښې ايټاليې ته لاړ او دبيرته راتگ په وخت کښې يې د «ډيلي نيوز» ورځ پانه تاسيس او خپره کړه او په ايټاليا کښې يې دخپل مسافرت خاطرې په دغه ورځ پانه کښې چاپ اوخپري کړې .

ددیکنز آثار زيادتر ه دده د ماشومتوب له دورې څخه متاثر شوي دي د (لويي آرزوگاني) او (کاپر فيلد) آئاردده له شاهکاريو

و په بند محکوم شو او دري مياشتي يې په بند کښې تيري کړي نوځکه دولس کلن چارلز مجبور شو چه دواکس «واسلينو» جوړولو په فابريکه کښې دواکس په ډيبلو دکاغذونو دسپرينبولوپه کار بوخت شي . ديکنز به ديك شنبې ورځې (چه درخصتي ورځې وي) دخپلي کورنۍ سره يو ځای په زندان کښې تيرولي . دښار ډيري فقيري برخي چه ده ليدلي له هغو څخه يې دخلکو دغريبې طبقې دژوندانه په باب داسي قيمتي اطلاعات راټول کړل چه بيایي له هغو اطلاعاتو او مشهوراتو څخه دخپلو رو مانونو دليکلو په وخت کښې ډيري اغيزه ناکي او رقت باره صحنې پخپلو آثارو کښې مجسمي کړي. کله چه پلار يې له بندي خاني نه راووت نو بيایي دکورنۍ د «دومره خوږه چه نه مری اونه ورباندې پايي» ژوند ادامه پيدا کړه دغه حالت تر ۱۸۴۷ کال پوري چه ديکنز درسمي اسنادو په دفتر کښې شاگردشودوام درلود دچارلز دگړندۍ ليکنې فن يې له ښوونکي څخه زده کړه او دلومړي ځل دپاره د «مودنينگ هرالده» مجلې دي دخپل پارلماني خبريال اوچټک ليکونکي په حيث مقرر کړ. په همدغه وخت کښې دې ديو بانک لرونکي په لورمين شو څو څرنگه چه غريب و په بڼه يې ملنډې وشوي .

په ديکنز تردې وروسته دژوندانه لاره لږ لږ روښانه شوه په کتاب

څخه دی دا آثار په داسې ساده او روانه توگه لیکل شوی دی چه له واقعی ژوند سره بیخي سمون لری دیکنز پخپل قوی او ژوندی ریالیزم سره او په هغو پراخو اطلاعاتو سره چه دبی وزلو او محرومو انسانانو په باره کښې یی راټول کړی او د انسان دوستی- رحم او مهربانی په هغو احساساتو سره چه په خپلو آثارو کښې یی ښکاره کړی دغه راز په هغه کومیک او طنز آمیزه لهجه چه ده پخپلو آثارو کښې په کار اچولی ده کولای شی یو نسل هم وژپړوی او هم یی وخنډی.

لویي آرزوگانې :

دمخه باید دا خبره یاده کړو چه چارلز دیکنز په ۱۸۵۷ کال کښې په یوه ښکلی نشیدونکی چه (الن ترنان) نومیده مین شو او ددی په مینه کښې یی له خپل ځان نه هم لاسو نه واخستل خو دغې مینې ده ته نیکمرغی رانه وپړه او دکورنۍ دمینی او گرمۍ نه ډکې غیرې نه بی نصیبه شو .

دده روحی تاثرات تریوی اندازی په دوو داستانونو (لویي آرزوگانې (۱۸۶۱) او (زمونږ شریک ملگری (۱۸۶۴) کښې منعکس شوی دی .

د (لویي آرزوگانې) داستان دیو کلی د کلیسا له هدیرۍ څخه شروع کیږی .

یوله بند څخه تښتیدلی انسان یو کوچنی ماشوم ناڅاپه رانیسی او ډاروی له ده څخه غواړی

چه یوه څه خوراکی شیان او د ځنځیرونو دسو لولو او غوڅولو دپاره یوسوهان دسیندغاړی ته ور وړی کوچنی پیپ ورسره وعده کوی څه چه هغه سړی غواړی ورته وړی. ماشوم کورته ځی خپله خور او خپل اخښی جوگار جری چه دکلی پنی دی نه خبروی دسامانو له صندوقه څخه یوسوهان اخلی او دځینو خوراکی شیانو سره یی د سیندغاړی ته وړی گوړی چه یو بی وزلی بندی هلته دده په انتظار کښې ناست دی هغه شیان چه ماشوم له ځان سره راوړی و بندی ته یی ورکوی او دڅه مودی دپاره بندی ته گوړی چه دی په عجیبه توگه ډوډی خوری. تر دی وروسته بندی له خپلو پښو څخه دوسپینی زولانی په سوهان پری کوی او په خپله مخه ځی او ماشوم یی بیر ته خپل کورته ورځی .

په هماغه ورځ چه پولیس په تښتیدلی بندی پسې گرځیدل او دسیندغاولی خواوې یی وکتلی مخه یی (دجو) دکان ته وکړه چه ماتی شوی کړی. ورباندی جوړی کړی (جو) هغه کړی. ورته جوړی او دپیپ دپولیسو د ملگریا د تښتید لی بندی په لټه پسې روانیږی دغه بندی په داسی ځای کښې مومی چه په یوه کنده کښې دیو بل تښتیدلی بندی سره لاس په گریوان دی او دیو بل دروژلو قصد لری .

ډیره موده وروسته پیپ دسار

څخه دی دا آثار په داسې ساده او روانه توگه لیکل شوی دی چه له واقعی ژوند سره بیخي سمون لری دیکنز پخپل قوی او ژوندی ریالیزم سره او په هغو پراخو اطلاعاتو سره چه دبی وزلو او محرومو انسانانو په باره کښې یی راټول کړی او د انسان دوستی- رحم او مهربانی په هغو احساساتو سره چه په خپلو آثارو کښې یی ښکاره کړی دغه راز په هغه کومیک او طنز آمیزه لهجه چه ده پخپلو آثارو کښې په کار اچولی ده کولای شی یو نسل هم وژپړوی او هم یی وخنډی.

لویي آرزوگانې :

دمخه باید دا خبره یاده کړو چه چارلز دیکنز په ۱۸۵۷ کال کښې په یوه ښکلی نشیدونکی چه (الن ترنان) نومیده مین شو او ددی په مینه کښې یی له خپل ځان نه هم لاسو نه واخستل خو دغې مینې ده ته نیکمرغی رانه وپړه او دکورنۍ دمینی او گرمۍ نه ډکې غیرې نه بی نصیبه شو .

دده روحی تاثرات تریوی اندازی په دوو داستانونو (لویي آرزوگانې (۱۸۶۱) او (زمونږ شریک ملگری (۱۸۶۴) کښې منعکس شوی دی .

د (لویي آرزوگانې) داستان دیو کلی د کلیسا له هدیرۍ څخه شروع کیږی .

یوله بند څخه تښتیدلی انسان یو کوچنی ماشوم ناڅاپه رانیسی او ډاروی له ده څخه غواړی

ته ښه مخ ښیې، دمنی دیوی ورځی
په ماښام کښې یو حقوقي مشاور
او ددعوا گانو وکیل (جاگړز) کلی
ته ورځی .

دی پپ ته له ځان سره یو پیغام
وړی او هغه داسی دی چه یو نه
پیژندونکی ولینعت او خیر غوښتونکی
غواړی چه . پپ شته من او د
نیکمرغ ژرند خاوند کړی خو په
دی شرط چه اول خو پپ باید
هیڅکله خپل نوم بدل نکړی او بل
داچه لاسی کارونه دی نه کو ی
داشرافی ژوند آداب او رسوم
دی زده کړی او یوه اشرافی روزنه
دی ولری . دغه نا معلوم سپی که
هر وخت مناسب وباله خپل هویت
به ورته څرگند کړی .

آبادا نه پیژندونکی شخص میرمن
هاویشام نه وه چه دیپ د ژوند د
نیکمرغ کولو تصمیم یی نیولی و .
دلته بل څوک داستا ن ته را ځی
چه نوم یی پمپل چوک دی او دې
دپښ (جو) تره دی خودی د جو
ښځی خپل مال گرځولی دی پرته له
دی بل څوک حق نه لری چه ده ته
تره ووايي .

پمپل چوک چه څوموده پخوا به یی
پپ د (چندر غازی) په نامه باله
او دی به یی غبی او بیمغزه باله
اوس دی په عاجزی سره په خپل
کار او کسب کښې مشورې ته
رابولی .

پمپل چوک یو ډیر بد پرستار دی
چه دکینز خلق کړی دی دی په بی

یوی شته منی ښځی (هاویشام)
ته استوی میرمن هاویشام داسی
ښځه وه چه په عشق کښې یی ماتی
کړی او له خلکو او جهان سره یی
خپل روابط پری کړی و .

په همدغه کور کښې پپ له (استلا)
سره میرمن هاویشام خپله لسور
بللی وه آشنایی پیدا کوی او دهغی
ښکلی پی مخی نجلۍ دمیښی لمبه
دده تر ټول بدن راچاپیره کپړی
له ډیری مودی نه را هیسی له ده
سره دا آرزو وه چه ځان دی حدته
ورسوی چه دجود آهنگری په دکان
کښې کار وکړی شی او وکولای
شی چه دجو په خیرسوتک په قوت
سره پورته کړی او په سندان یی ووځی
خو کله چه دمیرمن هاویشام په
کور کښې استلاده پلنو او پرپړو
و بوټوته په تحقیرآمیزه نظرگوری
او دده دخبرو او دکیښنا ستلو
په باب ښی خبری نکوی زپه یی
دآهنگری له کار گاه نه تورپزی
او له همدغه ځایه یی په آرزوگانو
کښې تغییر راځی .

بیا په همدغه کور کښې پپ د
راتلونکی ژوند له ملگری هر برت
سره آشنایی پیدا کوی . پپ څو
موده دمیرمن هاویشام په کور کښې
پاتی کپړی او بیرته کلی ته ځی او
دجو د آهنگری په کار گاه کښې
په کار لگیا کپړی خو اوس دده دغه
کار یی له لویو آرزوگانو اولوړ و
نظریاتو سره غاږه غپړی نشی
کیدلای . وروسته له هغه تقدیر ده

آزاري کښې هم مضر دی داسی پیری ته ورته وی چه و جود نه لری خو مضر دی هیڅکله نه مری دې اساساژوندی نه دی ځکه خونه مری .

دچه :

استلا دماگوپچ لور ده دا داسی نجلۍ ده چه دپلار په خیال یی هیڅ وجود نلری دچاگرز بنځه کلفت د استلا مورده او هغه بل تښتید لی بندی دمس ها ویشام بی قو له او بی لوزه کوژدن دی .

په هر حال پیپ دیوی اوږدی ناروغی نه وروسته له امید واری او خجالت سره کلی ته بیا ورځی چه دجو مهربانه لاسونه ونیسی او دماشو متوب ددوري د محبوبی ښوونکی (بیدی) په لیدو سترگی خوږی کړی خو بیدی له (جو) سره واده کړی دی اوله کلی څخه وتلی دی .

پمپ هم له دغه ښار اوځای له هر برت سره قاهری ته ځی او هلته یوه کوچنی تجارتخانه په کار اچوی په دی ورځو کښې داستلا میړه له اس څخه دلویدو په اثر مری او پیپ بیرته له سفر څخه راځی خپل هغه کلی ته چه په کښې زین یدلی دی ورځی او دشیپ له خوا د مس هاویشام دکور کنه والې گوری خو پخوانی استلا په کښې نه وینی او دغه راز دپخوا نی پیپ نښې او نښانی هم نه دی پکښې پاتی شوی

پیپ په داسی حال کښې چه نجو په قیافه او دهغه په کار گاه باندی شرمیزې رالویږی یو رقیب ورته راپیدا کیږی چه استلا ورڅخه

تښتوی پیپ له (امل ماگوپچ) خپل ناپیژندونکی ولینممت سره آشنا کیږی دی هماغه پسر ونی

تښتیدلی بندی او له شپونتیانه اوس راغلی سړی دی خوله شپونتیانه دهغو راغلو کسانو جزاچه د

راتگ اجازه ونه لری مرگ دی. پیپ په داسی حال کښې چه وجود یې ټول له نفرت څخه ډک دی دخپل

ولی نعمت په هڅه کښې دی او وباسی په لار کښې دگمرک له

مامورینو سره وردچار کیږی ددوی لارښوونه یو سړی کامپی سون

په غاړه لری - کامپی سون هغه تښتیدلی بندی ؤ چه ماگوپچ دی

په کنده کښې په مرگ واهه دلته بیا جگړه شروع کیږی ماگوپچ و کامپی سون نښلی خوبیا دواړه سیند ته ورلاهو کیږی کامپی سون

بي هغه فجييع کارونه په مهارت سره ترسيم کړي دي چه متمدنو سمپين پوستودسورپوستو بوميانو سره کړي دي .

په ۱۹۴۴ کال کښې بي خپل مشهور رومان (د آزادي لاره) پای ته ور ورساوه - د آزادي لاره هغه لاره ده چه دامريکي دم متحدو ايالاتو تو ر پوستکي دي بايد ورباندی روان شي او خپل حقوق او خپله آزادي دي لاس ته راوړي. ده په (۱۹۴۶) کښې د «امريکايي» رومان او په (۱۹۴۹) کال کښې د «زما زړه ور وروڼه» رومان خپور کړ. په وروستي ذکر شوی رومان کښې ديهودو د قام يښي ليکلي شويدي .

فاست په ۱۹۵۱ کال کښې خپل مشهور رومان «اسپار تاکوس» وليکه په دغه رومان کښې د پخواني روم دمريانو د جالب قيام او د قيام دماتي د عللو تحليل او تاريخي اهميت بيان شوی دی .

د اسپار تاکوس داستان :

په امريکا کښې له دغه داستان څخه يو فلم هم جوړ شوی دی داستان په دی موضوع شروع کيږي چه د سرو زرو په يوه کان کښې يو زيات شمير کارگران د کانو ساتونکو تر څارني لاندې په اجباري کارونو بوخت شوی دی او مزد يوازی دو مړه شيان دي چه دوی نه ورباندی مړي اونه په ژوند يو کښې حسا بيږي .

تزازس غلام اسپار تاکوس هم په دغو کسانو کښې شامل دی دده

دردونو او تکليفو نو دواړو ويلي کړي او له سره بي بيرته نوی شخصيتونه جوړ کړي دي او س استلا خپل پخوانی غرور او پيپ د فريب پرته له خيري څخه غورځولی ده او تر دی وروسته به يو له بل څخه بيلتون ونشي زغملای .

اسپار تاکوس

دهوارد فاست اثر

اسپار تاکوس دامريکايي ستر ليکوال هوارد فاست يو تاريخي سياسي او اجتماعي شپکار دی. هوارد فاست په ۱۹۱۴ په يوه کار گري کورنۍ کښې زېږيدلی دی فاست د ماشتوب له وخته دمعشيت تامينولو له پاره په کار بوخت شو. د ۱۹۲۹ - ۱۹۳۳ کالو بحران فاست هم د زرگونو نورو کارگرو په څير له کار خاني څخه وويست او له فلاکت سره مخامخ کړ دخپل عمر په ۲۳ کال يې د (ماشومان) په نوم يو رومان وليکه - فاست پخپل دغه رومان کښې د کارگرو دکوڅي ماشومانو زړه خوږو نکي ژوند څيره ايستلی ده. بيایي خپل دري تاريخي رومانونه (د آزادي زامن - توم - پينښاری - اونه را کيدونکی) خپاره کړل .

دامريکي تاريخي پيښې دخپلواکي جگړې او ددغو جگړو وصف او تشریح ددغو رومانونو موضوع وه . ده په ۱۹۴۱ کال کښې خپل يو موثر رومان (د وروستني سرحد) په نامه خپور کړ او په هغه کښې

پلار په تراس کښې د بزگري په کسپ لگياؤ سره ددی چه شپه ورځ په کار بوخت ؤ خو د حاصل خيزی مخکي څخه دو مړه څه نشي گټلای چه دخپلي ښځی او زوی خپته ورباندی مړه کړی . ځکه چه د مالیاتو درانده پټی د بزگرانو ملا وی ماتي کړی . بزگرانو لاس سره یوگړی د مالیاتو دور کولو څخه غاړه غړوی د مالیاتو مامو رین او مالیی اخیستونکی روحانیون تش لاسونه ورڅخه ځی خو د بزگرانو دغه کامیا بی ډیر دوام نکوی ځکه روحانیون اجیر عسکر د بزگرانو سره جگړی ته استوی بزگران ماتي کوی اودوه زړه تنه ور څخه بندیانېږی اونه سوه تنه یی دنورو د عبرت دپاره مصلوب کیزی او په دار خیزول کیزی داسپار تاکوس پلار هم په دار خیزول کیزی پدی وخت کښې اسپار تاکوس زلمی دی دده په پښو کښې هم زولانی اچولی کیزی او له او وسووتنو نور و زلمیانو سره یوځای بندی خانۍ ته بیول کیزی او د سرو زرو په یو شمالي کان کښې په اجباری شاقه کارونو باندی اچول کیزی ددوی آمران که بدل هم شی خود خپرو په وارونو کښې یی بدلون نه راځی هلته ځینی بندیان په نافرمانیو او بد اخلاقو پیل کوی او دکا نو ساتونکی چه خوبی وسه وی ددوی له درېولو څخه غاړه نه غړوی دوی بیرېزی که چیری ددغو نا

فرمانیو مخه ونه نیوله شی نو نورو اسیرانو ته به هم سرایت وکړی اود دوی به دنویو اجیرو عسکر و استخدامولو ته مجبور کړی په آخر کښې باتیاتوس یو شته من چه تکره کار گران اخلی دغه کان ته ورځی - دکان مالک له موقع نه استفاده کوی نافرمان کار گران چه اسپار تاکوس هم پکښې دی په باتیاتوس باندی پلوری تر دی وروسته داسپار تاکوس په ژوند کښې یوه نوی مرحله شروع کیزی له دغه دتراس په راحت پښوونکی هوا کښې روزل شوی ساده دهقان او بیا دسروزرو دکان کارگر څخه اوس یو گلا دیاتور جوړېږی . اسپار تاکوس په نورو گلا دیاتورا نو کښې دخپل رشادت او رو ښانه فکر په سبب محبوبیت پیدا کوی او هر څوک دده په باب ښی خبری کوی .

خو د قیام بهانه دکلاد یاتو رانو د ښکاره مبارزو یوه صحنه د دغه قیام یو تحریک دی خبره داده یو رومی زلمی براکوس دیو بل زوی خوان کارنیوس کراسوس سره چه درومی متنفذو او معروفو کورنیو څخه ؤ د باتیاتوس کاله ته په میلستیا ورځی اوله ده څخه غواړی چه ددوتنو گلا دیاتورانو یوه ننداره ددوی سر گرمی اوساتیری دپاره ور وښی خودامسابقه باید په داسی توگه وی چه ددواړو خواوونه یوتن پکښې ووژل شی نو اسپار تاکوس

رسمیزې خود قدرت لاس ته راوړه لو په وجه متزلزل شوی سنا احتیاط له لاسه نه ورکوی سره ددې چه تکړه قوماندانان او ډیر په کار پوه کسان لری یوزلمی سناتور دشپږ و عسکرو دستو سره دغلامانو دسر کوبی دپاره استوی دسنا مجلس ددغه سړی په انتصاب کښې دوه هدفونه لری .

یوی داشرافو د ډلی دملا تړی جلبول دی ځکه استول شوی سناتور له اشرافو څخه یو تن دی . بل هدف یی دادی چه دسنا مجلس د یو سناتور په استو لو سره نه غواړی چه خپل قدرت له لاسه ورکړی له بلی خوا استول شوی سناتور وارینیوس یو غبی زلمی دی نو ځکه په سیاسی لحاظ داعتدال وړ نه دی .

کله چه وارینیوس کا پو ته ورسیدله ښاره دباندی یی خپل لشکر دیره کړی ده واك درلود چه د انقلابیونو مشران بندیان کړی او له نورو بندیانو سره یی روم ته واستوی که دکاپو دښار شورا موافقه وکړی نو دشورا په غوښتنه هغه له بندیانو څخه یو شمیر د نورو دعبرت له پاره په داروخیژوی خوپه دی شرط چه دغه شمیر دټولو بندیانو دشمیر له نیما یی څخه کم وی. دغلامانو دمالکیت حق هم په سناپوری اړه لری .

سنا داکار ډیر ساده گڼلی او د انقلاب غلی کول یی آسانه کار

په دی سبب ددی مسابقی دپاره ټاکل کیږی چه یو نا آرام گلا دیاتور دی اونفوذ یی په نورو کښې د مالک دزحمت سبب گرځی. دی له یو تکړه تور پوستی سره چه تیره نیزه یی په لاس کښې ده مخامخ کیږی اټکلپزی چه له دغی مسابقی څخه به ژوندی ونه ځی ځکه دواړه رقیبان یو دبل دوژلو په مقصد مسابقی ته ورداخلپزی ژوند ډیر خو وږ شی دی که دلته دبل په وژلو لاس پوری نکړی په خپله به ووژل شی .

تکړه تور پوستی اسپار تاکوس په مخکهموهی خوپه ځای ددې چه مړیې کړی دنداره کوونکو رومیانو په خوا ور رهی کیږی او حمله ور باندی کوی خوتنه ورڅخه وژنی پخپله هم وژل کیږی خو اسپار تاکوس ژوند پاتی کیږی. ده وژل شوی تور پوستی مړی دگلا دیاتورانو په محوطه کښې څپړوی او دنورو د عبرت دپاره یوبل تور پو ستمکی هم مصلوبوی. گلا دیاتوران دچوچی خوړلوله خونو څخه وځی او محشر جوړوی او قیام له همدغه ځایه شروع کیږی .

گلا دیاتوران دچوچی خوړلو په خونو کښې خپل مړیان وژنی اوله ښار نه وځی نور غلامان له پتمیو او کشتونو څخه ورپولپزی انقلاب زور نیسی انقلابیون دکاپو ښار او څو نورو واهه ښار ونه نیسی د انقلاب خبر دساتر تر مجلس پوری

اچولی وه . سنا دمجبوریت له مخی
د کراسوس لمن نیسی او کراسوس
له زیات لښکر سره له اسپارتو کوس
سره جگړه کوی یویل رومی سردار
چه دافریقې له فتح کولو څخه راغلی
دی د سیند له لاری څخه له خټ نه
په اسپار تا کوس باندی ورځی . د
اسپار تا کوس کوشنونه ددغو دوو
لښکرو دنه یوځای کیدو په کار کښی
نا کامیږی او د اسپار تا کوس په
لښکر کښی ماتی گټیږی . بد بخت
گلا دیاتور له نورو سل گونو ښاریانو
دمجازاتو په دار ځړول کیږی او بیا
رومی تسلط کوونکی غلبه مومی .

د بالزاک اثر

او ژنی گرانده

اوژنی گران نده د بالزاک نده
هیریدونکی او نه محو کیدونکی
اثر دی . (اونوره بالزاک) په ۱۷۹۹
کال کښی زیږیدلی دی پلار اومور
یی هغه د حقوقو د علم لوستلو ته
تشویق کړ تر څو چه قاضی او یا
وکیل شی دوی ډیر آرزو لرله چه
د رسمی اسناد و مدیر شی خو
بالزاک له خپل پلار نه د خرڅ
اخیستلو نه وروسته د ادبیاتو لمن
ونیوله او په کلکه سره یی په کار
پیل وکړ . څرنگه چه دده په فکر
ادبی ژوند او د خیال د سالم ساتلو
د پاره د ژوندانه کافی مایحتاج لازمی
شیان دی نویی د تحصیل په وخت
کښی په تجارتی کار وهم لاس
پوری کړ .

خومتاسفانه دغو کو ښښونو

بللی دی . غلامانو د (وزو) په لمن
کښی دروم په لښکرو یرغل وکړ
دیو سږی نه پرته نور ټول یی
ووژل سنا خصوصی غونډه وکړه
ژوندی پاتی شوی سپاهی د غلامانو
یرغل هاجرا غونډی ته واوروله اود
اسپار تا کوس پیغام یی په دی
مضمون سره سنا ته ورساوه چه .
«تاسو خپل عظمت د دنیا په چور
کولو او نورو د زحمت د ثمر په غلا
کولو گتلی دی .

خو اوس ستاسو د گټو ټو ټو کړی
ماته شوی او پمانه یی تویی شوی
ده . . . دنړی ټول وگړی به زمونږ
آواز ته غږ کښیږدی او مونږ
به دنړی ټولو غلامانو ته ووايو . .
پای . . . ښل شتیرونه مات کړی
هر چیرته چه ورسو غلامان به له
مونږ سره ملگری شی بیابه زه مونږ
دلښکر حساب ونه لری نویانه مونږ
نوی ښارونه جوړ کړو داسی ښارونه
چه دیوالونه او بند یزونه به ونه
لری او خلک به پکښی په سو له
او سلامتیا سره د نیکمرغی ژوند
ولری .»

لیکن دغو امیدونه دیو تش خیال
نه پرته بل ارزښت پیدانکړی غلامان
له اسپار تا کوس سره ملگری نه
شول ټول اسپار تا کوس ته سترگی
په لار وو چه ددوی قهرمان آزاد
کړی د انقلاب ناکامی یویل علت هم
درلود هغه د خلکو بی خبری او هغه
نقشه وه چه سیاستمدارانو د دی
بی خبرتیا د زیاتولو د پاره په کار

د ښار ټول خلک د مس دلمانځه د
باره راغونډې شوی دی .

د سومور په ښار کېنې داسې کوم
راز نشته چه چانه پټوې دهر
چا دگوزارې دودولوته څرگندوي
او هر څه چه په هغه کوچنۍ ښار
کېنې پېښ شي له هيچانه پټ نه
پاتي کيږي سره ددی چه دښار
وگړي ډير کنجکاو او ډير فضول
خلک دي بيا هم دښاغلي گرانده
دهغو پا نگو له اهميت او عظمت
څخه چه په بانک کېنې يې سرپه سر
اچولي دي بي خبره پاتي شوی دی
ددغه راز ساتونکي يوازي دوه تنه
و چه يويي ښاغلي کروشو دښار
منشي او بل يې دسومور ډير شته
من بانک دارښاغلي کارسن و. دغو
دواړو دخلکو په منځ کېنې دښاغلي
گرانده دومره احترام کاوه ا داسې
درنښت يې ورکاوه چه کتونکو به دده
دا احترام په تناسب يې اندازه کولای
شوه دښاغلي گرانده د يوازيني
وارثي لور دطلبگاري پټ رقابت له
څو مودی راهسي دښار ددو
مشهورو کورنيو (کر وشو) او
(کراسن) ترمنځ تفاوت او دشمني
راوستلي وه چه دسومور ټول وگړي
ورباندي خبر وو او دغې سيالۍ
دټولو توجه ورجلب کړې وه .
گرانده په هيڅ وجه نه و چمتو چه
چانه خپله لور ورکړي پلمه يې هم دا
وه چه دسو مور په ښار کېنې ددی
دلور سيال نه پيدا کيږي او په خپله
بيغلي اوژني هم ددواړو کورنيو

معکوسه نتيجه ورکړه او زياتي
پيسې پوروي شو خوش سليقي
او تجمل پسندی هم دده دپورونو
دروند کړدی په ۱۸۲۸ کال پخپل
يوليک کېنې داسې ليکي :-

«دژوند دتېرولو او ديو سل او
پنځه ويشنو زرو فرا نکو پور ادا
کولو دپاره دقلم نه پرته بل هيڅ
شي په دنيا کېنې نه لرم» په دغه
وخت کېنې دخپلو مشکلاتو دلري
کولو او دپورونو له شر څخه دځان
دخلا صولو دپاره انساني کمدي
چه دنړۍ يو ستر شاهکار دی
جوړوي ددغه مقصد دپاره عجيبه
انرژي اخلي او شپه ورځ په کار
ليکيا کيږي . کله چه سترې شي نو
خپله ستوماني دقهوي په څښلو
تسکينوي انساني کميدی ددهغو
آثارو مجموعه ده چه له سلو جلدو
څخه زيات رومانونه او له څوسو
څخه زيات ناولونه پکېنې دي چه
داټول نه يوازي دليکني دسېک له
مخې بلکه د موضوع او معني په لحاظ
هم دنړۍ دادبياتو له شاهکارو
څخه دي دده ډير مشهور شاهکارونه
اوژني گرانده اوبابا گوريو دي .

داوژني گرانده داستان:

مني دی. لمر خپلې خوشالوونکي
وپانگي دسو مور دښار په زړو
ديوالونو باندې نولي. په همدغه
ورځ دسومور ديو شته من سړي
ښاغلي گرانده يوازينی لور او
يوازينۍ وارثې بيغلي اوژني د
زيږيدني دتلين ورځ ده، دسو مور د

چه بوډا هره گړۍ په خپله یوازینی پټه کوټه کښې کښینی او دخپلو زرو دکتلو نه خوند اخلي. په دی وخت کښې چه ټول میلمانه دلوتو په لوبو بوخت وو دوره د غنگ آواز ټول پریشانه کړل. نوی راغلی سړی دگرانده وراره ۲۲ کلن شارل گرانده ؤ. حاضر و کسانو په اغیزه ناکو احساساتو سره زلمی ته وکتل زلمی له ځان سره دخپل تره په نامه یی دپلار لیک راوړی ؤ. بی وزلی پلار لازمه نه وه بللی چه ده ته له ځان څخه دخپل زوی دجلا کولو سبب وښیي .

په همدغه وخت کښې چه زلمی دخپل تره کورته راغلی ؤ په مخپه کښې یی دژوندانه خواږه خیالونه او تصورات د میلستیا او سات تیرۍ د خاطرې سره یو ځای ساتل بدبخت پلاری دافلاس په وچه په ووگولیو خپل ماغزه تیت کړی ؤ. اوژنی چه دخپل تره دزوی په لیدو ډیره خوشحاله شوی وه زړه یی غوښتل چه په ډیر ښه وضعیت سره یی هرکلی وکړی ښکلی خونی ته یی بوزی مزه ناک خواږه ورکړی خو دپلار بخیلی طبیعت ددې کار مانع ؤ .

سبا سهار گرانده د خپل ورور دانتحار خبر واورید دی دورور په مرگ خواشینی نشو بلکه په دی خپه شو چه پخپله بدبخت شوی دی . له بلې خوا اوژنی وپوهیده چه دتره زوی یی دیو گټور کار موندلو

ترمنځ فرق نه کاوه ځکه تراوسه پوری یی په زړه کښې دمینی او ر نه ؤ بل شوی .

په هغه کال کښې هم دپخوا په شان داوژنی دزیریدنی جشن په آرامی او سادگی ولمانځل شو . میلمنو د (لوتو) لوبی وکړی هیچا دبغلی اوژنی دپاره قیمتی سوغات له ځان سره نه ؤ راوړی د معمول سره سم په محفل کښې ډیر څراغونه نه ؤ لگیدلی ښا غلی گرانده اجازه نه وه ورکړی چه له یو شمعه دان څخه پرته نور څراغونه ولگړی.

داوژنی دزیریدنی جشن دپخوانیو مراسمو په عادت دخپلی لوردسترگو روښانه کولو له پاره دطلا یوه سکه دپلار دقیمتی هدیی په څیر ورکړه. ددغه کورنی جشن یورسم داهم ؤ چه اوژنی باید له خپلو سپما شویو پیسو او شیانو څخه یو څه راوړی. اوپلارته یی وښیي کله به چه بوډا سره زر لیدل نو په سترگو کښې به یی د خوشحالی ځلا لیدل کیده په زړه کښې به یی گوری ماتولی ده څوځله دطالادسکو مرگ او ژوند راز خپلی اسورته ویلی ؤ. دگرانده ټوله هستی او ژوند د زور او قدرت په فرمان کی ؤ. هیچا حتی ښځی او لوری حق نه درلودچه دده مخصوصی کوټی ته یعنی هغی کوټی ته چه خپله شته منی یی پکښې ساتلی وه سره ور دننه کړی .

داوازه هرچیری خپره شوی وه

دپاره هندوستان ته دتگ له کبله پیسو ته اړه لری - بی له دی چه پلاری وریاندی خبر شی خومره بیسیسی چه سمپو لی وې هغه یی دخپل تره زوی ته ورکړی - یوزلمی او یوه پیغله چه یو دبل دزړه له احساس نه خبروو ورځ په ورځ یوبل ته سره نژدی کیدل همدغو احساساتو دوی دسومور دمحیط نه بل ښه محیط ته بلل زمانه د دغو زړو بایلونکو دپاره دتصور نه گرندی تیریدله. آخر داسی ورځ راغله چه شارل باید روان شی دا ورځ داوژنی دپاره ډیر غمجنه وه دخدای «ج» په امانی په وخت کښې شارل دی ته ویل له دې کبله چه دوی دواړه سره ترله او دتره زوی دی نو نکاح یی هم په آسان کښې تپله شوی ده .

شارل روان شو تردې وروسته بی وزلی پیغلی دشارل نه پرته بل فکر نه درلود. اوس ددې ژوند دشارل دخپلی مینې او خپلو خوږو تصوراتو دپاره وقف شو. بد مرغی خو ک دمخه په خپل راتگ نه خبرو ی او ناڅاپی ځان ښکاره کوی لکه چه اوژنی ته هم ناڅاپی اوژر راغله. خبره داوه چه کال نوی شو او باید دې چه په دغه ورځ اوژنسی خپل پلار ته خپله سپما وښیې او د طلا یوه سکه واخلي. بیچاره اوژنی داوس به خه کیږی او پلار به می لهما او زما له غریبی مور سره خه کوی) په فکر کښې ډوبه وه .

ددې مزاجی حالت ورځ په ورځ خطرناک کیده. ددې دپاره گرانه خبره وه چه په داسی خونه کښې ژوند وکړی چه بخاری په کافسی اندازه په کښې نه لکیري - دداسی حالت ته ورسیده چه یوازی دمعالج داکتر څار او مراقبت په پښو درولی وه او دمرگ منگولی ته یې نه ورکوله .

بالاخره هغه وحشتناکه ورځ د اوژنی له پاره راغله - بی وزلی نجلی په ټولو قواوو سره کوبښښ وکړ چه دغه ناراحتی وزغمی دښاغلی گرانه قهر له دې کبله چه لوری خپل پس انداز له لاسه ورکړی دې انتها نه لرله - داسی په قهر و چه دلور ناروغی ته یی هیڅ پام نشو اوژنی ته یی دنفرت نه ډکې خبری وکړی او هغه یی په یوه کوټه کښې بندی کړه - دښار یو مخور سړی گرانه ته نصیحت وکړ له دی کبله چه ښځه یې دگور غاږی ته نژدی شوی ده نو له لورسره یی دې باید دمهربانی او نرمی له لاری خخه پیش آمد وکړی .

خو موده وروسته مادام گرانه مړه شوه په هغه ورځ یی چه دا خاورو ته سپارله پلاری خپله لور مجبوره کړه چه دخپل میراث له حق خخه رسماً صرف نظر وکړی او پلار ته یی دې پرېږدی. بد بختی پیغلی هغه خه وکړل چه پلاری غوښتل او بیخی تسلیم شوه پښه کاله تیر شول هیڅ حادثی د پیغلی

اوژنی او ښاغلی گرانده یکنواخت کوی .
ژوند ته تغییر ورنکړ . یو څه موده
وروسته ښاغلی گرانده هم مړ
شو اوس اوژنی بی پلاره اوبی موره
پاتی شوه . داپه دی وخت کښې
دیرش کلنه او زیاته شتمنه پیغله
ده خو په ژوندانه کښې یوازی پاتی
ده نوڅکه ډیره لږه هم نه ده خوشحاله
په داسې حال کښې چه دغې بدبختی
وارثی دشارل په بیلته کښې ترڅی
شمې ورځی تیرولی دتره زوی یی
له هندوستان څخه راغی دغه زلمی
چه داوژنی دپاره هرڅه گټل کیده
په هندوستان کښې دټیټو او فریبناکو
کارونو په سر ته رسولو زیاته
شته منی گټلی وه ده هغه رقیق
انسانی احساسات او عواطف چه
دتگ نه دمخه درلودل او س نه
لرل دپیسونه پرته دبل څه شی
په باره کښې یی فکر نه کاوه اوس
دې دخپل تره دوفاداری لور په
فکر کښې نه ؤ او غوښتل یی چه
دښار لومړی درجې نجیبی کورنۍ
له کومې پیغلې سره واده وکړی
او په دغه واده سره دملاحظې وړ
اجتماعی ژوند ولری .
اوژنی په دغه حقیقت له هغه کاغذ
څخه خبره شوه چه شارل دې ته
لیکلی ؤ دی بی وزلی نجلۍ دغه
وروستنی ضربه په خپل شهادت
او زړه ورتوب وزغمله دغه قوت
دې ته خپل عشق او مینۍ ور کړ
هغه مینۍ چه تل پاتی کید ونکې
وی او له دې سره تر گوره ملگری

کوی .
او ژنی نا خاپی یو عجیب تصمیم
ونیو چه د سومور خلکو هډود هغه
تصورنه کاوه دی خپل یوازې طلبگارتنه
خبر و رکړ چه غواړی له همدې سره
واده وکړی خو په دی شرط چه
دی دمیره توب له و طیفو څخه
د «زما په زړه کښې یو نه غلی کیدونکی
احساس شته - دوستی یوازی هغه
احساس دی چه زه یی دخپل میره
په نسبت لرلی شم . زه نه غواړم
چه خپل میره . توهین او سپک کړم
اونه غواړم چه د خپل زړه له
قوانینو څخه غاړه وغروم - تاسو
یوازی دیو لوی خدمت په قیمت کښې
کولای شی چه زما میره شی او زما
له شته منیو څخه استفاده وکړی
او هغه داچه بیدرنکه به دپاریس
لاره نیسی اوزماد مرحوم تره ټول
پورونه به خلاصوی .
اوژنی په خپل دغه اقدام سره
غوښتل چه شارل ته خپله ډیره لویه
او وروستنی هدیه وړاندی کړی
یعنی دپلار له لاسه ورکړی ابروی
په ځای کړی .

داوه داوژنی گرانده یعنی هغی
پیغلی قصه چه دمینی اونیکمړغی
دپاره پیداشوی وه . داداسی پیغله وه چه
مهربانه او وفاداره ښځه او محبوبه
لایقه مور ورڅخه جوړیدلای شوه
خو په نصیب کښې یی نه ؤ چه د
ژوندانه له لذتونو څخه گټه واخلي .

ايلياد او ديسه

دهومر اثر

نومى يو كشيښ په خپله رساله
كښې چه په دى باب يې خبره كړې
دى چه دهومر په نامه شاعر شته او
دايلياد او او اديسه منظومى ده ته
منسوبى شوى دى ده دغو منظومو
ته فولكوري رنگ وركړى دى .

همدغه تصور په علمي رنگ كښې
په ۱۷۹۵ كال كښې يو المانى
خيرونكى «وولف» ښكاره كړى دى
خو نن دغه ادعا طرفداران نلري
خو كه فرضاً دهومر موجوديت شك منه
وى بيا هم هم پوښتنه پيدا كېږي
چه دى دايلياد او اديسه ويونكي
دى او كه نه ؟ څه چه مسلم دى دا
دى چه داشعرونه په اول كښې
داسى نه ؤ لكه اوس چه دى ځكه
په هغو كښې دلاس وهلو او تحريف
نښې او نښانې شته دى .

سر بيره پردى له هغو تحليلونو
څخه چه ددغو آثارو په باره كښې
شويدي داسى نتيجه اخيستله كېږي
چه دواړه يې ديوتن له خوا په يوه
زمانه كښې ويل شوى دى. نو ځكه
ځينى خلك عقیده لري چه هومر
هغه شاعر دى چه د «اشيل قهر»
حماسه يې په ايلياد او د «اويس
بیرته راتگ» يې په اوډيسه كښې
راوستلى ده. ځينى لا داهم وايي
چه دى ددغو اشعارو اصلى شاعر
هم نه دى بلكه ده اصلى ويل شوى
ترانى يواځې راټولى كړى او بيا
يې هغه ترتيب كړى دى سره ددغو
ټولو خبرو د دواړو منظومو فكر

ايلياد او اوډيسه د پخواني يونان
دوى حماسى منظومى دى چه هومر
ويلى دى او دنړى د كلاسيكوادبياتو
شاهكار گڼل كېږي. دې دپاره چه
ددغو منظومو اهميت وښودل شي
نو پخپله دهومر او دده د عصر په
باره كښې څه ويل ضرورى دى .
هومر: - هومر دلرغونى يونان
حماسه ويونكى شاعر دى. دې هغه
لومړنى او لوى كس دى چه اثر يې
زمونږ لاسي راغلى دى دده د ژوندانه
په باره كښې ټيك او روښانه
معلومات نشته دلرغونى يونان او ه
ښارونه دده د وجود افتخار خان ته
منسوبوي. دده په باره كښې
مشهور ده چه له مور نه پوند زيږيدلى ؤ
ؤ خو دا خبره يوه تشه افسانه ده .

هومر په اصل كښې دايونى
اوسيدونكى ؤ خو احتمال لري چه
په ازميز كښې زيږيدلى وي او په
(خيوس) كښې يې ژوند كړى وي
او په «ايوس» كښې مړ شوى وي .
ديونان مشهور مورخ هيرودت
عقیده لري چه دمسيح دمیلاد نه
۸۵۰ كاله دمخه يې ژوند كاوه .
ايلياد او اوډيسه په نامه دوي
منظومى ده ته منسوبى دى سره ددې
هم په دى مسئله كښې يوه معما
«هومرې مشكل» په نامه شته او
دغه معما هم په خپله دهومر او هم
دده دائر په باره كښې ده .
په ۱۶۶۴ كال كښې «اوبينيكا»

شعری فن اوسېک کښې جلاوالې
نشته ، هغه خبر چه د ټولو
دپاره دمنلو وې ده داده چه
دواړو منظومې دنړۍ دنه هیریدونکو
اونه محو کید ونکو اد بیا توله
شاهکا ریوڅخه دی اودمیلادنه دمخه کیرې یونانی جگړې ن ټپیان کیرې
په اومه پیرې کښې دیونان زیاتو
خلکو آفرین او تحسین ورته ویلی
ځکه چه شعرونه یې په ساده انشاء
او دخلکو په ژبه ویل شوی دي .
ایلیاد :

دا منظومه په هغه اخ او ډېب شروع
کیرې چه داگا ممنون او دیونا ن
دپهلوان اشیل ترمنځ پېش شوی
دی په منظومه کښې ۲۴ سرودونه
راغلی او دهریوه موضوع یې د
«تروا» دجگړې دصحنو تشریح
کول دی دې جگړې نه کاله دوام
درلود .

اشیل د «بریزئیس» نومې ښځې په
تښتولو په قهر شوی دی او له جگړې
څخه ځان ژغوری ژوبیرارباب الانواعو
رب النوع اگا ممنون په واهي
امیدونو غولوی او دې د «تروا» د
خلکو سره جگړې کولو ته مجبوروی
په اول کښې یونانیان غالب کیرې
خو داشیل دقهر په سبب دوی له
بدبختیو سره مخامخ کیري له
جگړې نه لاس اخلي اوددواړو خوا
وژ ترمنځ سیوله کیري .

دخو مودی نه وروسته بیا جگړه
شروع کیري دتر واخلک یونانیانو
ته ماتي ورکوی او دتروا پهلوان
هکتور تېښتیدونی ترکیندل شوی

کندی پوری ځغلولی . یونانیان یو
تن اشیل ته استوی او له هغه څخه
دیبا کومک غوښتنه کوی خواشیل
دغه غوښتنه نه مني .
دهغی ورځی په سبا بیاجگړه شروع
کیري یونانی جگړې ن ټپیان کیرې
او له میدان څخه وځي ددغه خبر
په رسیدوسره داشیل په حالت کښې
تغیر راځي او «پاتروکل» نومې یو
سړي وراستوی چه له نژدی څخه
دجگړې حالت وویني .

په دی وخت کښې دتروا قهرمان
هکتور یونانیان له خندقونو او
مرچلو څخه شړي- یو نانیان
خپلو بیړیو ته پناه وروړې حالت یې
ډیرزړه خوږوونکی دي - بیا دخو
مودې نه وروسته جگړه کوي
خوجگړه دیوې خواه په گټه هم نه ده
په آخر کښې یونانیان یوخل بیاماتي
کوی اوخپلو بیړیو ته لیږي دې
دایشیل استاځي ددغو ټولو حالاتو
قصه اشیل ته وروړې او هغه
دیونانیانو مرستی ته تشویقوي
یا اجازه غواړي چه په خپله ځان
دجنگ په وسلو سنبال کړي او
د یونا نیا نو مرستی ته ورشي
د تروالښکر د یونانیانو بیړۍ
«پروتزilas» سوځوي .

اشیل پا تر وکل ته رخصت
ورکوي چه هوسا عسکرو سره
جگړې ته لاړشي اوپخپله لاتراوسه
په یونانیا نو په قهر دې . پاتروکل
دایشیل وسلې ورسره اخلي جگړې
ته ورځي خود هتکور له خواه

وژل کيږي .

شوي دي چه دتروا دجگړې نه وروسته ئي کړې دي او غواړي چه خپل هيواد (ايتاک) ته بيرته لاړشي . فنلن له دغې مهمې منظومې څخه الهام اخستې او د فرانسې د پا چا خورلسم لوبې دغسې دترييت له پاره ئي د (تلماک) مشهور کتاب په فرانسوي ژبه ليکلي دي . په دې منظومه کښې جريان په خپله د اوليس له خولي ويل شوي دي . منظومه هغه پيښې بيانوي چه د (کاليسو) جزيرې ته دتگ نه وروسته په اوليس تيرې شويدې . د ترواد جگړې نه خو کلونه تير شوي دي او اوليس د خپل مقدس مسقط الراس (ايتاک) ليدوته ليواله دي او ښځه يې (پنبلوب) هم په ايتاک کښې د خپل ميره راتگ ته سترگې په لاره ده شل کاله تير شوي دي چه دا دخپل ميره په حال نه ده خبره اوزياتو واده غوښتونکو په دې باندي رڼا ورځ تياره کړې ده - دابې وزله ښځه په خپل تکليف نه پوهيږي خپل زوی تل دعقل درب النوع په ملتيا دخپل پلار په لټه پسې روانوي دي په اسپارت کښې ښار په ښار گرځي او د (منلاس) او (نستور) غوندي کسانو څخه دخپل پلاردلوري او نښو پوښتنې کوي .

اوليس د (او ژيږي) په ټاپو کښې بندي کيږي آخر دارباب النوع په لار ښوونه په يوه دږه سپريزي او تښتي توفان دي د شري جزيرې

زمتي لوکوس يونواني سپاهي اشيل دپاتروکل په مرگ خبروي خواوس اشيل وسلې نه لري او مجبورې دي چه بي وسلې جنگ ته لاړ شي دځند قونودپاسه دريږي اودتر واخلك جگړې ته رابولي په يو نانيانو کښې زړه ورتياپيدا کيږي «ولکان» داوراو فلز رب النوع دسيند درب النوع په غو ښتنه اشيل ته نوې وسلې جوړوي . حمله شروع کيږي اوتر وايانو ته درانده تلفات اوږې تر دې چه دهکتورنه پرته نورڅوک نه پاتي کيږي خودې هم داشيل په لاس مړ کيږي . د هکتور سپين ژوي پلار له اشيل څخه دخپل زوي جنازه په بيه اخلي اوتراويان ئي په ډير درنښت خاوروته سپاري . د منظومې اشعار ډيره رواني او سلاست لري اودحماسي منظومو صلابت هم پکښې شته . په پاې کښې دغه ټکي بايد هيرنه کړو چه ددې منظومې ځينې ډير شکلي سرودونه لکه دوهم او اووم بيخي دتروا په جگړې مختص دي اودقصې له جريان سره ډير کم ارتباط لري - ښايي دا منظومې ديو چانه وي .

اوديسه :

دا منظومه هم ۲۴ سرودونه لري نوڅکه احتمال لري چه دواړه اثار د يوتن شاعروي په دې ټوله منظومه کښې ديونان د پاد شاه «اوليس» هغوسفرونو حالات شرح

گونځي خیرن مخ نه پیژني خو یوازی
 زوړ سپی یی خپل ولی نعمت پیژني
 او لکۍ ورته خوځوی .
 په آخر کښې دا ولیس
 بنځه پنلوب هم دخپل میره په راتگ
 خبریږي پرته له دی چه د هغه
 چا بنځه شی چه په غیښی ویشتلو
 کښی ښه مهارت لری بله چاره
 نه لری اولیس چه لیندی را کازی
 د ده په اندازه په دغه امتحان کښی
 بل څوک نه کامیابیږي په دی
 ترتیب سره اولیس په شلید
 لیو جامو کښی د غیښی ویشتلو
 د پاره داوطلب کیږي او کامیابیږي
 او بیاد خپل زوی او اومه په مرسته
 د خپلی بندځی غوښتونکي له منځه
 وړي بیا د خپل بودا پلار دیدن ته
 ورځي او بیا په یوه بله جگړه کښی
 د ده او د دښمنانو ترمنځ سوله
 کیږي او قصه په همدغه ځای پای
 ته رسیږي.

دایلیاد او دیسه په حماسی
 منظومو کښی یوازی جگړی نه دی
 شرح شوی بلکه د طبیعت منظرو
 عشق او محبت او انسانیت جالبی
 صحنی هم په کښی مجسمی شوی
 دی او دا هغه برخه دی چه شاهکار
 بلل کیږي.

دکارا مازوف وروڼه

دا داستایو سکی اثر

(دکارا مازوف وروڼه) لوی کتاب
 دمشهور روسی لیکوال استایوسکی
 یومنل شوی شاهکار دی چه په
 ۱۸۷۹ کال کښی خپور شوی او بې

یوی غاړی یعنی دفئاسی خلک
 هیواد ته رسوی او د هغه ټاپو
 د پاچا د توجه وړ گرځی اولیس
 د خپلو بد بختیو او مصیبتو په باره
 کښی چه زیات تفصیل لری دفئاسی
 خلکو ته دفئاسی خلک
 ملتیا دخپل پلار په لټه پسې
 رسوی او دهغه ټاپو د پاچا د توجه
 وړ گرځی اولیس د خپلو بد بختیو
 او مصیبتو په پاره کښی چه زیات
 تفصیل لری دفئاسی خلکو ته
 قصی کوی . دفئاسی خلک
 په دغو قصو ډیر خوشحاله کیږي .
 او زیاتی هدیی ورکوی او خپله یوه
 بېړی ده ته ورکوی او دیو بلدی
 سړی سره یی خپل وطن ته استوی .
 بندی سړی اولیس دخوب په
 حال کښی ایتاک ته رسوی کله چه
 اولیس راویښیږي د ټولونه د مخه
 خپل د ځواکونو شېون « اومه » پیژني
 او کومی پیښی چه د ده د تگ نه
 وروسته دلته پیښی شوی دی د ده
 له خولی نه اوری په دی وخت کښی
 تلاماک هم وطن ته بیرته راځی او
 پوهیږي چه په خپل پلار پسې دده
 د استولو دسیسه د ده د مور
 د غوښتونکو له خوا جوړه شوی ده .
 اولیس ځان تلاماک ته ورپیژني خو
 دا هم ورته وایی چه په راتگ یی
 باید څوک خبر نه شی اومه اولیس
 ښار ته بیایی او هغی مانی نه یی
 بیایی چه هلته د ده د ښځی
 غوښتونکو دده په شته منیو تجاوز
 کړی دی هیڅوک د ایتاک پاچائی په
 زړه شلیدلیو جامو او گونځی

تحصيلات پای ته ورسول خو په دې وخت کېنې بې شتو او بې کسه ؤ د ژوند تیرولو له پاره په سن پتر زبرگ کېنې پاتې شو او له خارجي ادبیا تو څخه یې داناروپه ترجمه کولوپیل وکړه بیایې خپل اومړني رومان د «بې چار گان» تر عنوان لاندې ولیکه دقضات دپاره نې مشهور شاعر «نکراسوف» او معروف منقده «بلینسکی» ته وښود دوي دواړې ودغه اثر باار زښته و باله او کتاب چاپ اوخپور شو او خلکو ئې ډیر ښه هر کلسی وکړه بیاني د «ښځه دخپل کوزمیرمن» - «رونې شپې» او «نیرتو چکا نیز وانور» کتابونه ولیکل خودا اثار یې خلکو دومره خوښ نکړل داستایوسکی په دې خبره ډلسرده شو او دا زادي غوښتونکو په فعاله ډله کېنې شامل شو لږ موده وروسته ونيول شو او د اتو میاشتو بند ته وروسته په اعدام محکوم شو په هغه وخت کېنې چه دې باید اعدام شوې وې قاصد یې دبېنل کیدو خبر راوړ او دې دوزل کیدو په ځای دخلور و کالو دپاره سایبیریا تبعید شود شپړونتیا دغه خلور کاله په دهه ډیر سخت تیر شول او دې یې دغړیو دریز دیدلو او داعصابو دکمزورې په ناروغی اخته کړ . کله چه ده دشپړونتیا دوره تیره کړه په یوه غنډه کېنې په عسکري خدمت کېنې ومنل شو . په همدغه وخت کېنې یې درحم اوفداکارې له مخې دیوې بدبختی او بې وزلي کندی سره واده

ساري موفقیتونه یې گټلي دي . په خپله داستایوسکی وایي (د انسانانو ځان د رحمان او شیطان ترمنځ دجگړې دوگرته پرته بل څه شی نه دی) . دا کتاب په حقیقت کېنې د نیکی اوبدی یاد رحمانی . او شیطانی قواوو ترمنځ دجگړې یوه صحنه ده . د استایوسکی : روسی مشهور رومان لیکونکی فیودور میخائیلویچ د استایوسکی د یو طیب زوی ؤ چه په ۱۸۲۱ کال کېنې په مسکو کېنې زېږیدلی دی او په ۱۸۸۱ کال په سن پترزبرگ کېنې مړ شوی دی . ده د خپل عمر وروستی کالونه په مسکو کېنې د (ماری) روغتون په یوه کوټه کېنې د خپل عبوس او سخت گیر پلار او ناروغی مور سره تیر کړي دي اخر دی هم د یوی نه علاج کیدونکی ناروغی په اثر مړ شو . پلار ئې دی په سن پترزبرگ کېنې د مهندسی یو ښوونځی ته وسپاره . دی د نوموړي ښوونځي اتلس کلن شاگرد ؤ چه خپلو بزگرانو په لاس ئې د خپل پلار د وژول کیدو خبر واورید . په سن پترزبرگ کېنې د داستایوسکی د تحصیلاتو دوره په سختیو کېنې تیره شوه ده تر نظامي انضباط لاندې تحصیل کاوه . دغه وضعیت د استایوسکی په ذوق او سلیقه سخت عکس العمل وکړ او دی ئې د ادبي کتابو مطالعې او تحقیقاتو ته ور جلب کړ . په شل کلنۍ کېنې ئې خپل

ولې د اېنځه ځوانه وه او داستا يوسکي دا ډيره شريفه - نجبه اوږد ساتونکي ښځه او داسې ميرمن معرفي کړې ده چه په خپل عمر کښې ئې - چيرې سارې نه دي ليدلې .

سره ددې بي ژوند ورسره په نيکمرغي کښې نه دي تير شوې په (ټودر) کښې داوږدي مو دي تيرولو نه وروسته ده ته اجازه ورکړه يېږي چه بيرته سن پتر زېږک ته لاړ سي خود ورنگ سره سم پوهيږي چه دي اوس هير شوي دي او پخواني دوستان تي سره تيت او پرک شوي دي .

له (۱۸۵۹) نه را وروسته دي بيا په خپل ادبي ژوند پيل کوي او ځيني اثار ليکي چه په هغو کښې يې ډير جانب اومهم « د مې يود کور خاطرات يا په بندي خانه کښې پخپله د داستا يوسکي د ژوند خاطرات او « تر مخکې لاندې خاطرات » دي . دغو اثار وداستايوسکي ته له لاسه ورکړي شهرت بيرته وگاټه اودومره اغيزه ئې وکړه چه تزار دوهم الکساندر يې وژپاوه خوله بد مرغه داستا يوسکي سره له دغه ښه شهرت نه خپله ښځه او خپل ورور دډيري فقيرۍ اوبې وزلي ټوب په حال کښې له لاسه ورکوي . اما داستا يوسکي وار خطا کيږي نه اوله دغه ټولو مصيبتونو څخه د تحمل اومبارزې درس زده کوي

اود بشري روح په باره کښې عميق تجربې لاس ته وروپي - څومره وروسته دزيابو بارزښتو اثارولکه « جنايات او مکافات » او « قيمار بازار » په ليکلو لاس پورې کوي چه دغه اثار نور هم ژيات شهرت ورپه برخه کوي په ۴۶ کلنۍ کښې له يوې ۲۱ کلنۍ نجلي سره واده کوي خو څرنگه چه د طلبگارانو څخه پوزي ته راځي له وطن څخه ئې جلا کيږي او دخپلې ځوانۍ ښځې سر سر کړ د ! نه گرځي خود « طلسم شو يو » په څېړلو سره ئې وياړ اوشهرت تکميل يږي اودومره پيسې لاس ته ورځي چه بيرته روسي ته ورباندې لاړ شي په روسيه کښې بيا ځواکي اثاروليکي چه په هغو کښې يې « دگارامازوف وروڼه » ډير مشهور اثر دي او په خپله دي يې د ځان شاهکار بولي . په همدغه وخت کښې دده دشهرت او اړه حتي دتولستوي اوتورگنيف شهرت ترشعاع لاندې نيسي . دي په ۱۸۸۱ کال کښې دنزف المسم د ناروغۍ په اثر مري اودروسيي عيود دخپل دغه پخوانۍ بندي « جنازي مراسم په درنښت سره اجرا يوي .

د گا را ما زوف وروڼه د کتاب د داستا يوسکي معروف اثر نوده شاهکار دي لکه چه ومو ويل موضوع ئې درحماني اوشيطانسي قو او و تر منځ جگړه ده .

د دا ستایوسکی ټوله فلسفه په همدغه اصل بناده چه دغه نظر دافکار و له مدطعی تسلسل و دبشرې زوننه د عادي صحنو سره مغایرت لري دده دټولوانارو قهرمانان په نيره د «دکار اماروف وروڼه» - قهرمان یی تل شوي خواته منحرف دي - نوځکه کله کله غیر متوقع بیستونونه او پیوستنې پکښی لیدلی لیرې - دلیکوال په قول امکان لري چه انسان ددرندې بار شوي بیرې په خیر تل په خطر کښی وي او کله داسی موقع راتی چه ناڅاپی ډوب سی -

دغه داستان دیوې عجیبی لورنی دما جزا کتاب دي او دفیودور کارا مازوف فاسد الاخلاق بودا حوډیر شته من روابط له دریو زامنومیتیا - ایوان او آلېوشا او یو حرامزاده - ژوي «اسمردیا کوف» سره شرح کوي .

خلور واړه زامن دپلار نه متنفر دي - میتیا یو افسر دي پوچ ماغزه لري او خپل عصبی او تند هیجانونه دخپلی ارادې په قوت تعبیروي . دي ډیر متکبر اوله ځان نه راضی حساس او ژر په قهر کیدونکی سړي دي او کله چه په قهرشی امکان لري چه لیونی کارونه ورڅخه صادر شي . دي اصل شریرواخیبت انسان نه

دي خو څرنگه چه ژر په خپلو عصبانیتو نو ښیمانه کیري دا احساس هم لري چه امکان لري نور څوک دده وجود ته اړ تیاو لري او دي باید له خلکو سره دمرستی او

کومت حس وني .

یوان دروښانه فکر خاوند دي . تحصیل هم کړي دي دهغه نفرت . نفس العمل چه دي ئی دپلار په مقابلې نښی لري په بل ډول ځان ښکاره بوي دي دسړي سینی خاوند دي . - پیتی ئی په چوپتیا کښی ځان راغښتی حتی په زړه ئی هم دغه ډول سکتو تحمیل کړي دي - له دي بڼه داندیشونه ډیره لری دخدای عشق او دخدای دیندگانو له عشق حبه منکړدی خوله دی کبله چه ډیر حساس ښکاری دنورو ډیرو خلکو په حیره خپلی دغی عقیدې حبه په دوام داده فعالیت - هوشیاری او پوهه دفاع نوی .

ایوشا چه داستایوسکی د رومان دلومړنی طرز له مخی باید ددغه داستان قهرمان وی د زوسیم نومی روحانی په منځ کښی په وچو تعلیماتو او تندو احساساتو کښی روژ دی سوی دی او ډیر زیات متعصب دی . ده ساتندوي هغه خاص لطف دی

چه په کښی شته او له سادگی او صفاتی څخه یی پیدا شوی دی نوځکه دی په خاصه معنی (معصوم) دی چه مونږ یی بی خولی او ژبی او یا معجوب بوو .

د په باره کښی هغه څه باید ووايو چه د نورو په باره کښی یی نشو ویلای دی د ده په فطرت کښی له خوشرویی او عصمت سره

سې خپله وروستنی فلسفه په
داستان کښې طرح کوي. کتاب په
دې برخه کې چې د عقاید و د پلټنې
موضوع منځ ته راځي او ایوان
د ایوشادقانع کولود پاره د مسیح
تاریخ له اسمان څخه مخکې ته دهغه
د راتلو او د عایدو د تفتیش په
اثر دهغه د محکومیت په باره کښې
موضوعات تر بحث لاندې نیسي
د خپل قدرت او کمال اوج نه رسېږي
ایوان وایي محکومیت د دغې نقیص
په اثر دی چې خلکو دا لیاقت نه
دی لرلي چې د عدالت او محبت
پیغام لکه څنگه چې د دې هغسې درک کړي.
په دې اثر کې چې د داستان اصلي
محور د هغو کسانو په روابطو چورلي
چې له ځان او یو د بله سره یې
لرې اوهلې یې یو قسم تعدیل او
موازنه ده او داروابط د پلازاو زمانو
او وروڼو ترمنځ له علایقو څخه
عبارت دي.

دغه څلور زمان چې د ټولو تضادونو
سره سره په عجیب او مبهمه توګه
سره را ټول شوي دي او د ګلږ ژوند
دامنان په هڅه کې دي هغه څوک
چې له نورو نه زیات اوسخت له پلار
سره مخالف دي میتیا دي. خو هغه
څوک چې په سره سینه د پلار د وژلو
نقشه تر بېبوي ایوان دي او هغه
څوک چې په دې نقشه پوهیږي او
د عملی کولو په هڅه کې یې کیږي
ناروغ او بد بخته اسمردیا کوف دي
حوالو اوضاع او حالات دمیتیا په زیان

جوخته یوه چوپیا شته اوله دغه سکور
سره یې د عدالت پروری فکر هم شته
دی له هغو سادګانو څخه دی
چې د داستایوسکي توجه یې ځان نه
ر جلب کړې وه لکه چې په همدغه
مزم یې بل رومان هم لیکلی دی او
د سادګي مظهر یې په خپل یو بل
سر پرس (موی چکین) کښې هم
مېسم نړۍ دی. د دغو دوو وټیږ
سادګي له دې کبله ده چې دوی
جبري نه کوي خو په عین حال کې
ساده او د پاک زړه خاوندان دي
د دردونو او الامو د تسکینولو
پرتله بل فکر نه لري.

حضور حرامزاده زوی
رسمردیا کوف یو فاسد الاخلاق
غړی دی چې د بڼه زړه خاوند نه دی او
د صرع په ناروغۍ اخته دی او پلار یې
په خپل کور کې چې د خاص نوکر په
حيث ساتلی دی او همدغه وضعیت
د کورنۍ د روابطو په څېر پر کولو
کښې فوق العاده تاثير لري. د داستان
کشش زیات نه دی خو خاص
کې کیچ او ابهام لري پلار وژل
کېږي مګر د کتاب تر پایه د دغه
قتل واقعی عامل نه څرګندیږي.

رومان ډیر هیجاني او اسرار امیز
دی لومړی قسمت د دری گوڼي
تحلیل مجموعه ده او د داستایوسکي
عمر وفا نه ده کړې چې له ده
نور اثار یې بشپړ نړۍ.

د (تز) لیکوال د زور د قدرت
د روح د بیرته لاس ته راوړود نژوم
او یا د تکلیفونو د زغملو په باره

تورپوستو پرته له دې - چه تور
پرستی ووبله گناه نه لرله .

د دغه کال دهرې ورځې دتيريدلو
سره دبحران تبه ورو ورو زياتيدله
اخر دې حد ته ورسیده چه حتی په
خصوصی مجلسونو کښی به هم
دشمال اوجنوب ترمنځ دجگړې
نژدېښیدو په باب خبرې کیدلی.
د جنوب فیوډالیزم تور پوستو
غلامانو ته اړه لرله چه زراعتي
محصولات ورباندې په تاوده لمر
اوسوځو ونکو صحرا گانو کښی
حاصل کړې خود شمال دولت دغا
رازغلامانوته اړه نه لرله بلکه دجنوب
دحاصل خیزو مخکو دخپلولو
اړوویی لرله ددې کار دپاره دتور
پوستودحمایي نه پرته بله انساني
بها نه وه او ددغه کار دپاره دهغه
وخت ددير شريف اوصادق انسان،
ابراهام لينکلن نه پرته بل څوک
درهبرې وړ نه ؤ . خواخردې هم يو
متعصب مرکې او ورپسې خلکو
سوديانه اوښکې هم تویی کړې چه همدغه
کار له جان ایف کنيدي سره چه
دتور پوستودازای اودنړې دسولې
دپاره ئی خدمت کاوه وشو .

په هر صورت په جورجيا کښی
«د دوولس بلوط» ملک دکباب میلی
ته هم دجگړې خبروسرايت وکړ .
په دې میله کښی ډيرو خانانو
گپون کړې ؤ ددغه مجلس ډير
ښکلی پیغله اسکارلت نومیده اوداد
«تارا» دپختور ملک «جرالد اوهارا»
لور وه . اسکارلت په اشلې ویلکړ
باندې مینه وه خواشلی غوښتل چا

پای ته رسیږې اودې بندې کيږې .

تباہ شوی

د مار گريت میچل اثر

(سباه شوي) دمعاصر
امریکائی لیکوال مارگريت میچل
یوازينی شاهکار دې دغه رومان یوه
تاریخی قصه لرې چه د امریکی
دداخلی جگړو پېښی په کښې راغلی
دې داجگړې په ښکاره دغلامی دلغو
کواو اودتور پوستو دنجات له پاره
خوپه باطن کښی دجنوب دحاصل
خیزو مخکو دلاسته راوستلوله پاره
دشمالی والواوجنوبی والوترمنځ شوي
دې اوداستان دخپلواکی دجگړوپه
وخت دامریکی دایالاتو په جنوب
کښی دجگړې وصحنه تمثیلوي .
ټولی نړې په عجیبه توگه ددغه
کتاب هر کلی وکړ اوددنیاپه ډیر
ژبو ترجمه کړې شو - اوله هغه
څخه یو فلم هم جوړ شوي دي .

د کتاب لیکوال مارگريت میچل

دژسوزیا په اتلانتا کښی په ۱۹۰۰
کال کښی زیږیدلی دې او په ۱۹۴۹
کال کښی وفات شوې دی دشخصیت
دومره جالب نه دې خو کتاب یی
شهرت زیات کړې دې دداستان
لنډیز په لاندې ډول دي .

په ۱۸۶۱ کال کښی دامریکی په
جنوب کښی حکومت بحرانی شو
خود هغه ځای خلک له دغه بحران څخه
دومره خبر نه وو خپل ارام اونیکم مرغه
ژوند ئی ادامه ورکوله دانیکم مرغی
دوی ته دملیونو تور پوستوانسانانو
له اسارت څخه حاصله شوي وه

نه يوې بلې ښکلې پيغلې «ملاني» ها
 ميننن» سره واده وکړې دا واده وشو او
 زلمی پخپل دغه کار سره په
 په اسکارلت باندې د کينې او حسد
 د زهر و غوړپ وکړ. اسکارلت هم
 يوازې دا حقه ته انتقام له پاره د ملاني
 له ورور چارلز سره په داسې حال
 کښې چې مينه ورباندې نه وه ازدواج
 وکړ خو چارلز دا کار دخداي نه
 غوښت دې په اسکارلت باندې دمخه
 هم مين شوې ؤ داشلي د واده په
 محفل کښې هم دشمال اود جنوب
 د جگړې خبرې يادې شولې. اشلي
 يو هوښيار اشراف زاده ؤ د جنوبې
 والو په ماتې يې ډاډ درلود ده د دغې
 جگړې دشوم عاقبت حدس وهلي
 شو او عقیده يې لرله چې بايد له
 غرور او تکبر نه کار وانه خپل اوديو
 عاقلانه تدبير په نيولوسره د جگړې
 مخه ونيسي ځکه چې دبشر ډيرې
 بد بخت، له جگړه پيدا کيږي .
 خو دغه خبرې او نصيحتونه د جنوبې
 اشم افواو دهغه ځاي دخانانو د پاره
 د زغملو وړ نه وه .

مک وای یوسپين ژيري چه جنگونه نه
 نه خپلو سترگو ليدلي وؤ وويل .
 جگړه څه شی ده ؟

لورنه ده - په يخ و هلو مخکو
 له بدل او د ذات الريحه په ناروغۍ
 اخته کيدل دي. په هغه مجلس کښې
 هر جا غوښتل چه د جگړې په باب څه
 وينيږي .

وایي اود جنوب دعسکرو قدرت
 وښيي .
 د واده په محفل کښې يوزلمې ات
 نا تلو چه په جسارت او وقاحت
 مشهور ؤ دنورو خبرې پرې کړې
 او ويې ويل:- «ښاغلو ايا ستاسو
 بام دی خبرې ته شته چه دميسون
 اودیکسون دکړښې نه را په دي خواحتي
 دتويو نوجور ولو يوه فابريکه نه
 شته . په ټول جنوب کښې فقط
 دوسپني دريخته گري دري فابريکي
 شته - مونږ يوه جنکي بيړي هم
 نه لرو په داسې حال کښې چه
 شمالي وال کولای شي چه په يوه
 هفته کښې دننه په خپلو جنکي
 بيړيو زمونږ ټول بندونه محاصره
 کړي په هغه صورت کښې به مونږ
 حتم يو عدل پنبه هم په خارجي
 همدونو نه شو پلورلی. نو ښاغلو
 تاسو چه د جگړې اود شمالي والو
 سره دمقابلې خبرې کوي دغه ټکي
 مو په نظر کښې نيولي دي او که نه
 دغه حسود سړی خپلې خبرې د
 متروکې اوقمچينې په څير دنورو
 په مخ ورووهلي خو تجاوز کارانو
 دخپلو لويو او زياتو منافعو په
 خطر کښې لويدلو مسئله په نظر
 کښې لرله اودغوفکرو او اندېښنو
 دوی دومره کرخت کړي وو چه
 ډيرو تندو متروکو هم دوی دسويي
 خوب ته ورته غفلت نه نشو
 وينيږي .

څخه بې نصیبي پاتی نشوی -
اسکارلت چه له ملانی سره په
اتلانتا کښی اوسیدله دملانی دنوی
زیریدلی زوی سره په یوه ماتا
گاډی کښی چه رت باتلر تمپه
کړی وه « دولس بلوط » او له هغه
ځای څخه خپلی سیمی «تارا» ته
پسه ډیر زحمت او کسراو ځان

وسوی تاراهم دجگړی په اور کښی
هرڅه دلاسه ورکړی وو تر ټوله
غمجنه پښه داوه چه داسکارلت
مور میس الن دحصبی دناروغی
په اثر مړه شوی وه او خویند ویی
هم ددغی ناروغی دکمزوری دوری
تیرولی داسکارلت پلار جرالته
او هارا دنا وروپښمو په وجه
نحواسو په اختلال اخته شوی و
دا پرله پسې غمجنی پښی ددغی
بولهوسی ښځی دپاره دمرگ
نه کمی نه وی .

بالاخره اشلی دملانی میړه په
پیره مخ اورسیدلی ډیره کوری
راځی دی داشرافیت له کیلته
حساسوی چه په نوی ټولنه کښی
زرتنه ځای نه دی پاتی شوی څکه
ننځ ورته نا لایقه اوبی لاسر
پښمو ښکاری اوپه دی خبره
اسکارلت په مخ کښی اعتراف هم
کوی .

اسکارلت چه تل له اشلی څخه
انتقام اخستلو په هڅه کښی ده په
یسوه خا صه شیهه کښی ژی
تیر باسی او داسی شرایط ورته
پیدا کوی چه له ده څخه یو ستر
خراب کار وشي ددی کار نه

بالاخره دشمالی والواو جنوبی
والو ترمنځ جگړه ونښته په دی
جگړه کښی ډیری وینی توپی
شوی او کورونه وران شول میندی
بوری شوی او کونډی یتیمان
زیات شول . ځینی خلک په خپله
خوښه جگړی ته ورغلی و اوځینی
جگړی ته مجبور شوی وو .

په دی ماجرا کښی جسور زلمی
رت باتلر په اسکارلت باندی مین
شو لاتر اوسه اشلی په اسکارلت
باندی گران و خودملانی بزرکوازی
او حوصله او نجات ددی باعث و
چه اسکارلت دخپلی سر ښی
طبعی او گناهکار روح سره سره
ددی په ضد ناوړه فکروه په
سر کښی ونه لری . رت باتلر د
اسکارلت له اخلاقو او روحی
څخه ښه خبر و اوهرکله به یی ددی
له باطنی افکارو څخه دپردی
جگولو هڅه کوله او دا کار ددی
باعث شو چه اسکارلت نوره هم
په قهر شی او ځان ورکړی باید
وویل شی چه د اسکارلت میړه
او دملانی ورور په جنگ کښی
وژل شوی و .

جنوبی والوماتی وکړه حکومت یی
له منځه لاړ او په هر ځای کښی
دشمالی دولت بیر غوښه
ورپیدل . شمالی وال عسکر به
چه هرچیرته ور رسیدل هرڅه
په یی چورکول او یا به یی
سو خول . د «تارا» او « دولس
بلوط » سیمی هم له دغه سرنوشت

بينوايان ويکتور هوگو

بينوايان دفرانسی د نونسمې پيړۍ
پير لوی رومانتيک رومان دی چه
لوی فرانسوی ليکوال ويکتور هوگو
ليکلی دی .

هوگو : ويکتور هوگو - لامارتین
والفرد دو ويني دفرانسی دري
نوی رومانتيک شاعران دی چه
يوبي بايد درومانتيزم دمکتب په
مشری ومنل شی . هوگودلامارتین
په اندازه حساس او باذوقه نه ؤ
او نه دوينی په خير متفکر او عمیق
سړی ؤ خو په خپل خلاقه قدرت
بی خلک ځان ته متوجه کړل او
حريفان يی درقابت له ډگره وويستل
لامارتین دمشری او پيشوايي
پروانه ساتله او دووينی هم داراز
نقش نشولوبولی خو هوگو ددغه
کار دپاره قدرت اراده او انرژي
درلودل نوځکه بی له معارضه
درومانتيزم دمکتب پيشوايي يی
په نصيب شوه .

ويکتور هوگو په ۱۸۰۲ کال کښی
دفرانسی په يوکو چنی ښار
(بزانشون) کښی وزیږېده
پلاری جنرال هوگو یو لوی
منصبدار او دامپراتوری
دوختویو سردار ؤ - ده کو چنی
ويکتور له ځان سره ایټالیی او
اسپانیی ته بوتلو دغه ماشوم له
هغو ښکلو لمرو هلو مخکو څخه
ځینی خاطري په ما غزو کښی
وساتلی کله چه دی لس کلن شه

مقصد دا ؤ چه داشلی اوملانی روابط
بری کړی شی خوملانی د خپل
شرافت او نجابت له مخی داشلی
حراب کاری په داسی توگه کښی
چه ټول ورته حیرانیږی .

رب باتلر دډیروکي اوونوتبرولونه
دروسته له اسکارلت سره واده
کوی رت باتلر دملانی ډیر زیات
احترام کوی خواشلی ته ئی چه
اسکارلت یی داسی په ځان ماته
کړی ده زړه د کښی ډک دی
ملانی د اولاد په زیږیدلو مړه
کښی او مېړه ئی سخت
ور باندی غمجن کښی رت باتلر
چه داسکارلت او اشلی د عشق
بازی دپاره میدان خالی وینی اوله
بلی خواه داسکارلت په خوی بلد
شوی دی او دځان په نسبت دهغی
وفا داری متزلزله وینی په زیاتی
بی رحمی یی طلاقوی آبا داخل
ده اشتباه کړی وه ؟ آیا رښتیا
باتلر په اسکارلت گران ؤ . آیا
دجنوب خلکو دفیودالی حکومت او
نورو علایقو به له لاسه ورکولو
سره نوی ښه شیان لاس ته
وروږی ؤ او که نه . دغه پوښتنی
او دغه راز نور یی ډیری
مسالی هغه مطالب دی چه
ددغی مختصری مقالی له حوصلی
څخه وتلی دی او داهغه پوښتنی
دی چه څو ا بو نه یی گرانو
نوستونکوته دبشپړ کتاب دلوستلو
نه وروسته حاصلیږی .

پلاری بیرته پاریس ته ور سره لاس کښی ونیولی دغه لیکوال د راووست او په یوه جلا کور کښی سلطنتی حکومت طرفدارؤ اوکله یی چه دفویانتین په کوڅه کښی چه دلوی فلیپ استبدادی دوره وهستوگنه غوره کړه هوگو له راغله نوده د مطلقه حکومت ملاتړی همدغه وخته د پخوانیو شاعرانو وکړه خود ۱۸۴۸ کال نه وروسته د آثارو د مجموعی په مطالعه او دیمو کرات شو. په عقیدو کښی دغه دځینو مقالو په لیکلو پیل وکړ راز بدلولو نه اصولا دکوم خاص او دغی ارزو ته یی په زړه کښی غرض او مقصد دپاره نه دی امکان ځای ورکړی چه «یادی هیڅ نه وم اویادی شاتوبریان شم» ده لومړی خپل شعرونه په کلاسیک سبک وویل او خپاره یی کړل بیایی رومان تیزم نه مخه وکړه کو مه مقدمه چه ده ده «کرمول» په کتاب ویکله هغی دروماتیزم په مکتب کښی ده پیشوایی څرگنده کړه (۱۹۲۷) ده خلاقه قدرت دومره زور وموند چه په بیلو بیلو ادبی رشتو کښی یی خپله طبع وازمویله. ده د ۱۶ کالو په موده کښی (له ۱۸۲۷) څخه تر (۱۸۴۳) پوری زیات رو مانو نه ولیکل او خپاره یی کړل چه په هغو کښی یی «نتردام دوپاری» زیات شهرت وگاټه.

دغه راز ده څه نوری رسالی اود اشعارو مجموعی او سفر نامی (شرقیان) خزانی پانې دماښام نفی-بتی ناری-وړانگی اوسیوری په نظم کی ولیکلی دوروستی اکر اکامی دی دی خبری ته ملتفت کړ چه اوس در وما نتیزم دوره تیره شوی ده.

هغه وخت چه د بوربون کور نی بیرته دفرانسی دسلطنت واگی په لاس کښی ونیولی دغه لیکوال د راووست او په یوه جلا کور کښی سلطنتی حکومت طرفدارؤ اوکله یی چه دفویانتین په کوڅه کښی چه دلوی فلیپ استبدادی دوره وهستوگنه غوره کړه هوگو له راغله نوده د مطلقه حکومت ملاتړی همدغه وخته د پخوانیو شاعرانو وکړه خود ۱۸۴۸ کال نه وروسته د آثارو د مجموعی په مطالعه او دیمو کرات شو. په عقیدو کښی دغه دځینو مقالو په لیکلو پیل وکړ راز بدلولو نه اصولا دکوم خاص او دغی ارزو ته یی په زړه کښی غرض او مقصد دپاره نه دی امکان ځای ورکړی چه «یادی هیڅ نه وم اویادی شاتوبریان شم» ده لومړی خپل شعرونه په کلاسیک سبک وویل او خپاره یی کړل بیایی رومان تیزم نه مخه وکړه کو مه مقدمه چه ده ده «کرمول» په کتاب ویکله هغی دروماتیزم په مکتب کښی ده پیشوایی څرگنده کړه (۱۹۲۷) ده خلاقه قدرت دومره زور وموند چه په بیلو بیلو ادبی رشتو کښی یی خپله طبع وازمویله. ده د ۱۶ کالو په موده کښی (له ۱۸۲۷) څخه تر (۱۸۴۳) پوری زیات رو مانو نه ولیکل او خپاره یی کړل چه په هغو کښی یی «نتردام دوپاری» زیات شهرت وگاټه.

دغه راز ده څه نوری رسالی اود اشعارو مجموعی او سفر نامی (شرقیان) خزانی پانې دماښام نفی-بتی ناری-وړانگی اوسیوری په نظم کی ولیکلی دوروستی اکر اکامی دی دی خبری ته ملتفت کړ چه اوس در وما نتیزم دوره تیره شوی ده.

هغه وخت چه د بوربون کور نی بیرته دفرانسی دسلطنت واگی په لاس کښی ونیولی دغه لیکوال د راووست او په یوه جلا کور کښی سلطنتی حکومت طرفدارؤ اوکله یی چه دفویانتین په کوڅه کښی چه دلوی فلیپ استبدادی دوره وهستوگنه غوره کړه هوگو له راغله نوده د مطلقه حکومت ملاتړی همدغه وخته د پخوانیو شاعرانو وکړه خود ۱۸۴۸ کال نه وروسته د آثارو د مجموعی په مطالعه او دیمو کرات شو. په عقیدو کښی دغه دځینو مقالو په لیکلو پیل وکړ راز بدلولو نه اصولا دکوم خاص او دغی ارزو ته یی په زړه کښی غرض او مقصد دپاره نه دی امکان ځای ورکړی چه «یادی هیڅ نه وم اویادی شاتوبریان شم» ده لومړی خپل شعرونه په کلاسیک سبک وویل او خپاره یی کړل بیایی رومان تیزم نه مخه وکړه کو مه مقدمه چه ده ده «کرمول» په کتاب ویکله هغی دروماتیزم په مکتب کښی ده پیشوایی څرگنده کړه (۱۹۲۷) ده خلاقه قدرت دومره زور وموند چه په بیلو بیلو ادبی رشتو کښی یی خپله طبع وازمویله. ده د ۱۶ کالو په موده کښی (له ۱۸۲۷) څخه تر (۱۸۴۳) پوری زیات رو مانو نه ولیکل او خپاره یی کړل چه په هغو کښی یی «نتردام دوپاری» زیات شهرت وگاټه.

دغه راز ده څه نوری رسالی اود اشعارو مجموعی او سفر نامی (شرقیان) خزانی پانې دماښام نفی-بتی ناری-وړانگی اوسیوری په نظم کی ولیکلی دوروستی اکر اکامی دی دی خبری ته ملتفت کړ چه اوس در وما نتیزم دوره تیره شوی ده.

هغه وخت چه د بوربون کور نی بیرته دفرانسی دسلطنت واگی په لاس کښی ونیولی دغه لیکوال د راووست او په یوه جلا کور کښی سلطنتی حکومت طرفدارؤ اوکله یی چه دفویانتین په کوڅه کښی چه دلوی فلیپ استبدادی دوره وهستوگنه غوره کړه هوگو له راغله نوده د مطلقه حکومت ملاتړی همدغه وخته د پخوانیو شاعرانو وکړه خود ۱۸۴۸ کال نه وروسته د آثارو د مجموعی په مطالعه او دیمو کرات شو. په عقیدو کښی دغه دځینو مقالو په لیکلو پیل وکړ راز بدلولو نه اصولا دکوم خاص او دغی ارزو ته یی په زړه کښی غرض او مقصد دپاره نه دی امکان ځای ورکړی چه «یادی هیڅ نه وم اویادی شاتوبریان شم» ده لومړی خپل شعرونه په کلاسیک سبک وویل او خپاره یی کړل بیایی رومان تیزم نه مخه وکړه کو مه مقدمه چه ده ده «کرمول» په کتاب ویکله هغی دروماتیزم په مکتب کښی ده پیشوایی څرگنده کړه (۱۹۲۷) ده خلاقه قدرت دومره زور وموند چه په بیلو بیلو ادبی رشتو کښی یی خپله طبع وازمویله. ده د ۱۶ کالو په موده کښی (له ۱۸۲۷) څخه تر (۱۸۴۳) پوری زیات رو مانو نه ولیکل او خپاره یی کړل چه په هغو کښی یی «نتردام دوپاری» زیات شهرت وگاټه.

آثارو څخه دی په دغه وخت کښی
خپری کړی تردی وروسته یی نوی
رسالی اورو مانونه ولیکل - په لسو
جلد وکښی د «بینوایان» کتاب یی
چهلوی شاهکاری دی په همدغه
وخت کښی ولیکه د (۱۸۷۰)
کال د سپتامبر کودتا اود دریم
ناپلیون ماتی دفرانسی دروازی
دده په منځ پرانستلی او هوگو
بیرته خپل هیواد ته لاړ. ده په المان
پوری داکزاس او لورن دالحاق په
ضد مبارزه وکړه او بیا په نمایندگی
وټاکل شو. هوگو خپل نور ۱۵
کاله عمر د «دری نوی» - «دسیند
کارگران» اود «خندیدونکی سپری»
دا شعرو اورو مانونه په لیکلو تیر
کړل. دی په خلکو کښی ډیر زیات
محبوب شوی ؤ.

دولتر په خپرېدنه په مړینه هم
ملی ویر جوړ شو د جنازی مراسم یی
په داسی توگه اجرا شول چه دا
ډول مراسم دبل چا په باره کښی
د تاریخ په حافظه کښی ډیر کم دی
دده جنازه یوشپه د نصرت تر خلی
لاندی چه مشعلونه ورته ورته
لگیدلی وو کینودله شوه اود هغی
شیمی په سبا دپاریس خلک تر
پانتئون پوری دده له جنازی سره
لاړل او په مزاریی وژپل (۱۸۸۵).

بینوایان

دیوداسی لوی اثر لنډیز او تحلیلول
ډیر گران کار دی ځکه چه د داستان
پېښی یوه له بلی سره ښه تسلسل

نه لری. سره ددی هم تر څو چه
امکان لری اختصار او لنډیز یی
په لاندی ډول وړاندی کیري.
په شاقه کارو نوم محکوم ژان والزان
له بندی خان ی څخه تښتیدلی دی
څرنگه چه خلک دیو خطرناک
محکوم په تښتیدلو خبر شوی دی
ټولو خپلی دروازی په مشکو کو
خلکو تړلی دی، دلمر دلویدو نه
وروسته دژمی سا په اود خطرناک
محکوم ویره ټول خلک په خونونه
باسی. ژان والزان یو کو چنی ښار
ته چه کشیش یی «ابه میز بل»
نومیري ورځی خوځوگده ته دخپل
کور ور نه پرانیزی په هو ټلو نو
کښی ورته ځای نشته حتی د
کوڅو سپی هم دی په خپلو سوږو
کښی نه پرین دی. ژان والزان
مجبوراً دکشیش کورته پناه وروپی
دکشیش خور چه دجانیست کاره
بندی په تښته خبره شوی ده
خپل ورور ویره وی چه دغه نابلل
شوی میلمه ته په خپل کور کښی
ځای ورته کړی خو کشیش چه
ځان د مسیح په مسند ناست سپری
بولی درحم، شفقت او انسان
دوستی مظهر دی نه بریځی
او ژان والزان په خپل کور کښی
منی. شپه شوه ژان والزان چه دکاله
خلک ټول ویده ولیدل خوشمعدا
نونه او نقره یی پیشقا بونه یی
غلا کړل او په خپله مخه لاړ.
پولیس دی نیسی کشیش وایی چه
دغه شیان ده په خپله ورکړی دی
او ورته وایی چه خوشی یی کړی

وروسته له هغه ژان والژان ته نصيحت کوي چه سړي تو ب دي ولري او سمه لاردی روان شسي ژان والژان خجالت وبا سي او څوړند سر روا نيزي خوچيري په لار کښي له يو ما شوم څخه يوه نقره يي سکه غلا کوي چه دغه غلا دده وروستنی جرم دی.

نا خاپه دمعصوم ما شوم ناروي اود کشيش نصيحتو نه د ژان والژان په غوږو کښي انگازه چوي اوله خطرناک محکوم او جنايت کار سړي څخه مسيو ما دلن شريف او نيکو کار انسان جو پيري دي ددغه مستعار نوم په پرده کښي کو ښښ کوي چه ښه حيثيت پيدا کړي ، څوکا ر خاني ، جوړوي اودبي وزلو حال ته سخت متوجه کيږي په دي وخت کښي له فانتين نومي بد بختي ښځي سره علاقه پيدا کوي دښځه دخو تنو رذيلو او شهوت پرستو خوا نانو د هوا او هوس ښکار شوي او په مينه کښي يي فريب خوږلي دي دا اوس يوه ماشومه چه کوزت نو ميږي هم لري اود يوشيا د او بي شرف سړي په ميلستون کښي او سي دادخپلي يوازيني لور د خوراک تميه کولو له پاره لومړي دخپل سر ښکلي ويښتان پلوري او بيا خپل سپين غاښو نه خرڅوي او په خپله کنډا سه خو له گرځسي .

په دغه ښځه دغه ټولي بدبختي د مسيو ما دلن دکارخاني په څنگ کښي تيريزي آخر دا دهغه په منځ ناږي توکي اويه دي تر تيب سره اوسني مسيو ما دلن يا پخواني ژان والژان د ښځي په تکليف خبريزي او ورسره مرسته کوي .

څوک دمسيومادلن په هویت کښي څه شک نه لري خويوپه زړه سخت اووچ قانوني متخصص چه په ژا ور مشهور دي دمسيو ما دلن په نسبت شک من دي او دده دهويت د معلومولو په هڅه کښي دي.

ناخاپي مسيو مادلن خبريزي چه تښتيدلي محکوم ژان والژان نيول شوي دي او له بندي خاني څخه دتښتني او په جرم باندي د بيا مرکتب کيدو په تومت به محاکمه شي.

ددغه خبر په اوريدو سره له مابنام نه ترسپاره پوري ټوله شپه دده په ضمير کښي د عقل او وجدان تر منځ جگړه پيداشوه آخر وجدان زور ورکيږي اومسيو سباسپار محکمي ته ورځي خان ور معرفي کوي او هغه بل بي گناه سړي ته نجات ورکوي اودي بندي کيږي. مسيو مادلن اويازان والژان بيا له بندي خاني څخه تښتي داخل دفانتين ماشومه نجلي کوزت هم ور سره بيابي خو هو ښيار پوليس ژوردي هو سا او آرام نه پريږدي دژاورله لاسه له نجلي سره يو معبد ته پناه وړي آخر له ماشومي کوزت

څخه يوه ښکلې پيغله جوړېږي سره سره په ځينو ځايو کښې او يو زلمی چه مار يوس نو ميږي خبری ډيري اوږدی شوی. هوگو اود يوی اشرافي کورنی څخه دی په خپل دغه اثر کښې ډير موضوعات په کوزت مين کيږي او له ژان او مختلف هنرو نه او فکرو نه والژان څخه په پټه کښې ورسره راغونډ کړی او له هغه څخه يی گوري.

په هغه ورځ چه پاریس دجگړې په اغتشاش په اور کښې سوځي رو مان جوړ کړی دی چه هم ادبي او اغتشاش په اور کښې سوځي دی او هم تاریخي، فلسفي، انتقادی ژان والژان دیو لیک په میندلود کوزت او ماریوس په مینه خبر ږي فو را کښې يی له دغو رشتو څخه يوه هم هغه سنگر ته ورځي چه هلته نه ده پکښې بشپړه کړې، ددغه اثر مار يوس له خپلو ملگرو یعنی د ډيره لویه مشخصه جنبه انسان (اېډري) د جمعیت له افرادو دو ستي اود محرو مو طبقا تو سره يوځای جنگيږي خوماریوس طرفداري ده او دا هغه یوازینی ټپي شوی او بېهو شه يی پیدا کوی بيا يی پخپلو اوږو راوړي ماریوس لری

بڼه

روغتيا مومي اوژان والژان ددوی دواده مراسمو ته د شوق اوښکې تويوی.

د س، م، ما تيسن اثر :

بڼه لو مړنی او ډير معروف کتاب دی چه نو مور کی انگلیسي لیکوال س، م، ما تيسن لیکلی دی. دغه کتاب ښه شهرت لری مگر لیکوال يی دائر په اندازه شهرت نه لری. دداستان لنډ یز په لاندی ډول دی.

دپسرلی په يوه سپړه شپه کښې می نوی چراغ لگولی ؤ چه زما نوکر کوټی ته دننه راغی او خبریې راکړ چه زما کوم دوست زما دکتلو دپاره راغلی دی. دکنجکاوی حس زه مجبور کړم چه خپل هغه ملگری د ننه کوټی ته راوبولم دغه سړی زما دتحصيل دوخت ملگری روجردالتون ؤ. ده دبريستول دښار دبیمی په شرکت کښې کار

ژان والژان کوزت چه خان یی پلار بولی ډير ښه جهیز ورکوی تر بیا خپل هویت مار يوس ته ښی او په خپله دانز واژوند غوره کوی، تر دی وروسته ژان والژان یوازی ژوند کوی اود کوزت په بیلته کښې چه لوریې گڼلې وه اوښکې تو یوی آخر د تکلیفو نو زغملو طاقت نه ور ته پاتی کیږي او مری.

په دی رو مان کښې يوه گڼه وچه له ما جرا گانو ډکه دنیا شته په کتاب کښې له اصلی مطلب نه ټوپونه حشوی او زوايد ډیر دی دښکلو صحنو او بر خو لر لو

کاوه مگر زما شغل ليکوالی وه . بلی ورځي ته ټال کړل . په هغه شپه ترسپاره وینښباتي شوم او دده د ژوندانه داستان می ولوست باور می نشو کولای چه داسی آرام او هوسا ژوند به له مهبب طوفان سره مخامخ کیږی حتی ماگمان وکړ چه د داستان ډیری مجراگانې دده تخیلی شيان دی په هر صورت داستان ئی داسی ؤ:

په یوه سړه بازانی ورځ کښې دکار په لټون پسې گرځیدم دبیمي دشرکت یو مشتری چه شته من سړی ؤ مې شوی ؤ مگر ډاکتر ئی مرگ مغلون ښودلی ؤ دبیمي شرکت زه ددی دپاره استخدام کړم چه د هغه سړی قضیه تر تحقیق لاندی وټیسم کوم ځای چه زما په تحقیق پوری اړه لرله ۱۹ لمبر ودا ښی وه هلته ورغلم اودروازه می وټکوله یوی ښکلی ۱۹ کلنې نجلی چه طلایي وینستان یی لرل ماته دروازه پرانیستله دا طنازه نجلی می چه ولیده گمان می وکړ چه دا به دهغه مړی لوروی چه زه یی تحقیق ته راغلی یم خورا ته خرگنده شوه چه ددی نوم ماویس کوترل دی او دا دمطوفی شخص برنارد کوترل ښځه ده دډاکتر د نظریې په خلاف دبیمي دشرکت دمشتري په مړینه کښې کوم عجیب شی زما تر نظره رانقل او هرڅه راته عادی بریښیدل ځکه چه برنارد کوترل د ښکلی ښځی

په سلیقو کښې د اختلاف په وجه یو له بلې سره مو ډیر لږ لیدل کتل کول رو جر په کوچنی والی کښې ډیر ښه آواز درلود خو چه د بلوغ سن ته ورسیدنځ یی خراب شوی ؤ . او په عوض ئی دپیانو اوازک وهلو سره مینه پیدا شوی وه دده دوه وروڼه هم لرل چه دواړه په تجارت بوخت وو او هوسا ژوند ئی درلود روجرڅو کاله وروسته له یوی نجلی «اوه سړه واده وکړ اوله هغه څخه ئی یوه لور چه «گیرس» نومیده پیدا شوه . دوی په ښکاره آرام اوښه ژوند درلود خو په څلویښت کلنې کښې دبیمي دشرکت له صندوق څخه دیو زراو دووسو وو لیرو دغلاکولو په جرم تر محاکمې لاندی و نیول شو او بیا په دری کاله بند او شاقه کار محکوم شوده یی له دی چه دفاع وکړی په موسکا کښې دخپل محکومیت حکم ته غوښتولی ؤ نو ځکه دی دعدالت قاضیانو یو احمق سړی تصور کړ . له بنده څخه دده له خوشی کیدو څخه څه موده تیره شوی وه خوزه نهوم ورباندی خبر شوی چه په همغه شپه زما کورته راغی دده ښکلی صورت لږ څه ډنګر شوی ؤ او د تحقیق په وینښتو کښې ئی سپین لگیدلی ؤ .

روجر دخپل ژوند داستان په خپل قلم لیکلی ؤ او غوښتل ئی چه په مائی په سلو لیرو خرڅ کړی یوه بله هیله ئی هم لرله چه ښکاره کول ئی

په غياپ کښې دلسو ورځوناروغي نه وروسته مې شوی دی گواکي دزړه ددریدو په ناروغي مړ شوی ؤ. ښکلي ماویس کوترل یوازي پاتې شوی وه یوه روحاني خوږچه ماري ژوزف نومیده ددی دمیره دڅاروغي په وخت کښې ورسره وه. خپل کار پ مې دی ته وښود څه تحقیقات مې ورڅخه وکړل دمړي جسد مې هم معاینه کړ خو غیر طبیعي څه شي مې په کښې پیدانکړل بیا په ډکتور پسي ولاړم مگر نه چمتو کیده چه له خپلي عقیدې څخه لاس واخلي او دبرنارد کوترل مرگ يې خپل حیثیت او شخصیت ته ستره لطمه گڼله. بیا کورته لاړم ښځه اولور مې دواړه کنسرت ته تللي وی نه پوهیږم څنگه دبیمي دشرکت دمشرې ښځه ماویس کوترل راپه زړه شوه او هغه مې د خپلي ښځې سره مقایسه کړه ؟

زه یو مرتب سپری وم دسهار له مخې به ادارې ته تلیم او بیگابه خپل کورته راتلیم ساتیری مې دسروگلانو دباغچې کتل ؤ او هغه هم زما په کور کښې وه دغې باغچې به زما علایق له خپلي ښځې اولور سره ساتل خو له هغې گړۍ نه چه ما ماویس ولید له احساس مې کاوه چه په ژوند کښې مې کوم شي کم دی او عقیده مې لرله چه ماویس به دغه کمبود پوره کړي .

قضیه پای ته ور رسیدله او بیمه زما د تحقیقاتو دنتیجې په اثر مجبوره شوه چه دبیمي پیسې دمتوفی ښځې ته

ورکړي خو زما دپاره ماجرا ختمه نه بلکه نوی شروع شوه. په اخلاقو کې مې ورځ په ورځ تغییرات راتلل ښځې اولورته به مې هره ورځ بهاني لټولې . ښځې مې له خپل پلار څخه یو څه شته مني په میراث کښې راوړې وه خو ما به له هغې سره غرض نه کاوه او ښځې مې عقیده لرله چه داسممني به یوه ورځ راپه کار شي. له هغه وخته چه زما په اخلاقو کښې تغییر راغی ښځې اولور مې زما په کار کښې کارنه پیدا کولو اوداسې ښکاریده چه زه اوس دخپلي کورنۍ دپاره یو اضافی گي غړی یم بالاخره دشلو ورځو وروسته بیا دماویس کورته ورغلم ددغه ورتگ محرک همغه دکمبودی احساس ؤ

ماویس خیال وکړ چه زه بیا دبیمي شرکت وراستولی یم خوما ددې اشتباه لیري کړه او ورته ومی ویل راغلی یم که که کوم کار مې له لاسه وشي تاسو ته یې وکړم څرنگه چه دماویس دمیره کور لوی ؤ او کرایه یې هم ډیره گیدله له بلې خوا دبیمي پیسې هم دومره ډیرې نه وی چه ددی پوزه گوزاره ورباندې شوی وی، نو داهم دبل کور په لټون کښې وه ما ورسره وعده وکړه چه په دی کار کښې به ورسره مرسته وکړم .

یو څه موده په کور پسي وگرزیدم ورته پیدا مې نکړ یوه ورځ چه ددې لیدو ته ور غلم له ما سره یې سرسری پیش آمد وکړ چه زه ورباندې ډیر خواشینی شوم او ددې په دغه وضعیت مې اعتراض وکړ

ورته ومی ویل زه ستانوکړ نه یم بلکه دی با ید د ستنی په کار یو شه دوست دی یم ددې خبری سره په قهریې له کوره ووتم خوطاقت می ونه شو او بیرته ورغلم دی د زړه په قوت ماته وویل زه پوهیدم چه ته به بیرته راوگرزی .

زه بیا دی ته دکور پیدا کولو په لټه کښې شوم خوزپه می نه غوښتل چه دی ته بل کور پیدا کړم اوداله دغه ځای نه بل ځای ته ولیږدوم ځکه زه پوهیدم چه د ټولنی لیوان به ورته څک او وینې شی نو ما غوښتل چه دا یوازی او یوازی زما وی ددې اعتماد ورو، ورو زما په نسبت ډیر یده او ما ته به یی د (تاسو) په ځای (ته) خطاب کاوه خپل تیر درد ناک حالونه یی ماته وویل خوزما د ژوندانه د وضعیت او شخصی چارو په باره کښې یی کومه پوښتنه ونه کړه بالاخره د ډیر و امیدونو او آرزوگانو نه وروسته ددغی طنازی دلبری په وصال کا میاب شوم نور می نو ژوند د همدی دپاره وقف شو اود همدی می پرستش کاوه او له همدی نه ویریدلم. ډیر وختو نه می له دی سره تیرول اود خپلی ښځی او لور له حال نه ډیر لږ خبریدم. دښځی او لور زړه هم را څخه سوږ شوی ؤ ځکه زما معنوی اړتیا وی زما د ښځی د توجه وړ نه وی زما ټول حقوق دی د خپل ځان له پاره لکول او ماته به یی ډیری لږ، پیسی پر یښو دلی. دما ویس ژوند هم هو سا نه ؤ

دی با ید د ستنی په کار یو شه گټلی وی په زړه کښی به می را تیریدله کشکی زه شته من وی او ددی د پاره می ښه ژوند برابر کړی وه. بالاخره د میلاد داختر شپه راغله په دی پلمه چه دخپل یو ملگری په کاله کښی میلمستیا ته بلل شوی یم له کوره ووتلم نیغ دما ویس کور ته ور غلم او هغه هدیی می ور کړی چه دخپل زړه په وینو می برابری کړی وی. لږ لږ ددی خبری هو س را ته پیدا شو چه له ښځی نه می جدا شم او له ما ویس سره چیر ته وتښتم خو داکار عملی نه ؤ ما ویس ډیر ښه ډنځ در لود د ډیر اصرار او زحمت په نتیجه کښی می دادی ته چمتو کړه چه سندر غاړی شی په دی وخت کښی د ډنځ یو ښو ونکی سینیور ریز یو لندن ته راغلی ؤ ده عقیده لر له که چیری ما ویس دری کاله له ده څخه داوازیلو درس وواپی نو ډیر ښه سندر غاړی به شی. خو استادزر لیری حق الزحمه غو ښتله زما خیال دا ؤ چه دا یو ځل سندر غاړی شی نو بیا به دواړه چیری تښتو اود نیکمر غی ژوند به سره تیروو.

خوما په دغه وخت کښی له پنځوسو لیرو نه زیاتی پیسی نلرلی خپلو وروڼو ته ور غلم هغوی د پیسو په مقابل کښی و ثیقه غو ښتله آخر می داسی کار و کړ چه هیڅ

کله می باید نه وی کړی یو ز ر
او دوه سوه لیری می دبیمی
د شرکت له صندوق څخه وووځلی
او هغه می ژر په فرا نسوی پیسو
بدلی کړی او ریز یو ته می
ور کړی.

د مو سیتی بنسو و نکي خپله
شاگرده له انگلستان څخه بوتله
او ما تر در یو کالو پوری ماویس
ونه لیدله. ماویس د تګ نه پخوا
خپل یو راز ما ته فاش کړ اووی
ویل چه ددی میره به دا د پیسو
ګټلو د پاره د نو رو غیر و ته
سپارله او دی هم هغه په زهر
وواژه. زه و پو هیدم چه زمانیکلی
ماویس قاتله هم وه د خپلو کړونه
پنښیمانه شوم خو کار می له لاسه
شوی و.

سبا سهار تو لو ورځ پناهو زما
داختلاس خبر په غټو تورو کښی
چاپ کړ بیا زه تو قیف او تر
محاکمی لاندی و نیول شوم او په
دری کاله بند محکوم شوم کومی
ورځی شبی چه ما په بندی خا نه
کښی تیری کړی دی تا سو ته یی
له دی کبله چه جالبی نه دی نه
لیکم.

زما دملگری خوږه قصه په د غه
ځای پای ته رسیدلی وه خر نکه
چه (سنیو ر ریز یو) مشهور
موسیقی پوه و د مو سیتی اخبار
په کو مک د هغه په لټه کښی
شوم را ته خر گنده شوه چه اوس
په انگلستان کښی دی دشنبی په

شبهی د ملکی په سالون کښی
کنسرت در لود او غو ښتل یی
چه خپله نوی شاگرده ما دام
«ژانس» معرفی کړی. دامادام ژانسی
هماغه ماویس وه یقین می درلود
چه روجر به هم هلته وینم اتفاقاً
حدس می درست راغی ما ویس
می ولید له اووازیی می واو ریده
رښتیا رو جر حق در لود چه
دماویس د پاره دو مړه کړاونه
وزغمی اوس دا هنر منده شوی
ده او روجر یی په وجود افتخار
کاوه. رو جر ویل نور نه غواړی
چه په ماویس پسی وگرځی ځکه
چه اوس ددوی دواړو تر منځ
فاصله پیدا شوی ده ځکه دا یوه
هنر منده ښځه ده چه دټولو د توجه
وړده او دترقی مدارج وار په وار
طی کوی مگر روجر ورځ په ورځ
د انحطاط په لوری درومی.

یوه میاشت وروسته زما دکور
د تیلیفون زنګ وږغیده دپولیسو
افسر ماته خبر را کړ چه رو جر
داورگاډی په یوه حادثه کښی مړ
شوی دی او په جیب کښی ئی یو
کاغذ شته چه هغه ستاسو په
عنوان لیکل شوی دی.

کاغذ می چه ولوست په هغه کښی
هغه خدای پامانی لیکل شوه وه
چه روجر غوښتل زما په وسیله یی
له ماویس سره وکړی دده دوصیت
له مخی ما ویس ته ورغلم دروجر
دژوندانه جریان می ورته ووايه په
سترگو کښی یی اوښکي راټولی

دی هم یی مشهور او هم یی غنی کړي . په ۱۷۹۰ کښې یی « د هندي جونگري » داستان خپرولوته ملاوتر له په ۱۷۹۲ کال کښې دپاریس دنباتاتو دباغ دآمر په حیث مقرر شو او په ۱۷۹۵ کښې دفرانسی دانستیتوت غړی شو دناپلیون د امپراتوری په دوره کښې ښه ولمانخل شو خودغه امتیازدی مغرور اوبدخلفه هم کړ مگر غرور یی دده د هغه کتاب لطف کم نه کړ « دطبیعت هم آهنگی » په نامه یی پههماغه وخت کښې خپور کړ .

برناردن دوسن پی یرنه پوهاند دی او نه متفکر او نه دعلم الاجتماع عالم خو ځینی خاصې عقیدې لری چه له دلچسپی نه خالی نه دی . دده په عقیده خدای نړی یواځی دبشر دپاره پیدا کړی ده دسند داوبو سپین ځگونه او دساحل دغاړی توری تیزی یوازی ددی لپاره دی چه بیړی چلونکی له لری څخه له تیږو سره دټکرخوړلو خطر حس کړی په خټکیو او هندواڼو دپاسه طول البلد کړښو ته ورته خطونه څکه رابښکل شوی دی چه هغه په آسانی سره د یو کور دغږیو تر منځ وویشلې شی . دغه سړی چه ددایرة المعارف لیکونکو ته ورته کسانو په عصر کښې یی ژوند کاوه او د لوفن غوندی شخصیت سره یی مراودی لرله چه لمردځمکی دچارپیرچورلی په استوائی منطقه کښې دمځکی له

شوی . خو موده وروسته می په ورځ پاڼو کښې ولوستل چه دروجر دښخولو په ورځ یی ښځه (اوا) دژپه دسکتی په اثر مړه شوی ده . « ښځه » یو مشهور رومانتيک اثر دی خو په حقیقت کښې یی ارزښت دشهرت په اندازه زیات نه دی .

پل اوویر ژینی

د دوسن پی یو اثر

دا کتاب په ۱۷۸۷ کال کښې یعنی د فرانسی دلوی انقلاب نه دوه کاله دمخه خپور شوی دی مؤلف یی فرانسوی ناتو رایست لیکوال برناردن دوسن پی یردی . دی په ۱۸۳۷ کال کښې په لوهاور کښې زېږیدلی دی او په ۱۸۱۴ کال کښې مړ شوی دی دی لومړی دنظامی مهندس په صف کښې بی له دی چه کامیابی یی په نصیب شی په خدمت کښې شامل شو بیا هالنډ روسیې لهستان او آلمان ته د مناسب کار پیدا کیدو دپاره لاړ په ۱۷۶۹ کال کښې ایل دو فرانس ته چه اوس دموريس ټاپو بلل کیږی په ماموریت لاړ او هلته یی د مهندسی په کار پیل وکړ . بیرته پاريس ته دراتګ په وخت کښې خارجي ښکلو منظرو اومنطقو مسحور کړی و د معروف فرانسوی فیلسوف ژان ژاک روسوپه تشویق سره یی خپل آثار لکه (ایل دو فرانس ته مسافرت) په « طبیعت کښې مطالعات » ولیکل او بیایی د « پل اوویر ژینی » داستان ولیکه دغه داستان چه دده شاهکاری

بر جستګۍ څخه منکر و او د جزر او مد علت یې د قطبې او بوواوړه کیدل او ویلي کیدل ګاڼه . اجتماعي عقاید یې دروسو عقاید وټه ورته و نیکمرغۍ اوفضيلت یې د اجتماع نه دباندې تصور کاوه - ده عقیده لرله چه بشر په ټولنه کېنې نشي نیکمرغه کیدلی او نه فضيلت پیدا کولی شي دغه مواهب یوازې په انزوا او د طبیعت په غیږ کېنې میسر کیدلای شي . چه د همدغې فرضیې په اساس یې خپل مهم شاهکار « پل او ویر ژیني » لیکلی دی .

داستان : ډیر کلونه دمخه په ۱۷۲۶ کال یو زلمی دولاتور چه یوماجرا جو اوسیاخ زلمی و له خپلې ځوانې ښځې سره یوې متروکې جزیرې ته راغی ډیره موده تیره نشو چه زلمی مړ شو او خپله حامله ښځه چه د ژوند هیڅ وسیله نه لرې یوازې پرېښودله «میرمن دولاتور» مجبوره شوه چه له یوې تور پوستې مینځې سره د هغې جزیرې په یوه تنهایی ځای کېنې اعتکاف غوره کړی او هم هلته ددی یوه لور پیدا شوه چه د «ویر ژیني» نوم یې ورباندې کیښود .

دانجلې ډیره ښکلې وه یوې بلې ښځې چه دیو دهقان برتاني لوروه او مارګریت نومیده دخپل یو بوډا غلام «دومینک» او کوچنۍ ماشوم سره چه «پل» نومیده په هماغه ځای کېنې ژوند کاوه .

دا ښځه یوه زلمی غولولې وه او په هغه جزیره کېنې یې یوازې پری ایښې وه او په خپله دی ورڅخه تښتیدلی و . دا دواړه ښځې یو بل سره پیژني او بیایي تر منځ دوستي پیدا کيږي دواړه ښځې خپل شته - خدمتګار او ماشومان سره راغونډوي او یوه شریکه کورنۍ جوړوي په غم او شادی کېنې هم سره شریکانۍ کيږي ماشومان پل او ویر ژیني پخپلو کېنې سره علاقه پیدا کوي او دواړه د طبیعت په لمن کېنې رالویږي د ماشوم توب دوستي په ځوانۍ کېنې په مینې او عشق بدلېږي دواړه کورنۍ اوس یوډبل له اسرارو نه خبر دی غلام او مینځه ورته دکرني اوباغ داری کارونه کوي دوی له خپلو نورو ګاونډیانو سره حسنه روابط ټینګوي حتی دجزیرې د مقاماتو د احترام او توجه وړ هم ګرځي .

پل او ویر ژیني د ګد ژون تړون کوي تصمیم نیسي چه په ګډه سره به داسې ژوند کوي چه په هغه کېنې به فریب او ټګي نه وي . په دی وخت کېنې د ویر ژیني بډایه او اشراف زاده عمه چه په پاریس کېنې ژوند کوي دایل دو فرانس په جزیره کېنې د خپلې ښکلې ویر یری څخه خبریږي او دانښه ګڼي چه هغه د اروپا متمدنې ټولنې ته راوبولي او په ښوونځي کېنې یې شامله کړې یې وژلي موری سره ددی چه د خپلې لور

پکښې راغلی دی ډیره زیاته کامیابی وگټله دیوی عشق قصی غم لرلی انجام‌شایی له ډیرو سترگواوښکي بیولی وی د کتاب نوی لحن خلک ډیر ورجلب کړل ددغه کتاب له لیکلو څخه د دوسن پی پر مقصد دهغو نباتاتو، توصیف او شرح کول دی چه له اروپا نه پرته په نورو ځایو کښې پیدا کیری او بیادهغی ټولنې نه فرق لری دغه کتاب درومانتیک عصر ته د ادبیاتو دواړه کورنۍ اوس یو ډیل له داخلیدو نمونه ده .

تاریخ

د مولیر ژان باتیست اثر تاریخ توف یوه کمیدی ډرامه ده چه دفرانسوی لوی لیکوال مولیرژان باتیست پو کلن یو شاهکار دی. مولیر په ۱۸۲۲ کال په پاریس کښې زیږیدلی داسی گڼل کیده چه دی به هم د خپل پلار کسب غالی پلورل و نیسی کله چه دی ماشوم ؤ په کلرمون (دلویسی کبیر په ښوونځی) کښې شامل کړی شو. مولیر په هغه ښوونځی کښې چه دخپل عصر ډیر مهم ښوونځی ؤ ابتدایی تحصیلات سرته ورسول بیاله حقوقو څخه فارغ شو. او په اورلثان کښې د خپل بری لیک په اخیستلو کامیاب شو. بیایی سوگند وکړ چه د خپل پلار کسب ته ادامه ورکړی دی ددربار خصوصی پیش خدمت مقرر شو

بیلتون نه شی زغملی خو ددی دپاره چه ویر ژینی د کورنۍ یوازینی وارثه ده نو ویر ژینی پاریس ته استوی او دایی بیاپه بیلتانه کښې اوښکي تویوی اوپه دی ترتیب سره دوه مینان سره جدا کیری پل د ویر ژینی په بیلتانه سره ډیر خواشینی کیری. بالاخره یوه ورځ پل خبریږی چه ویر ژینی سره ددی چه ډیره موده یی په پاریس کښې تیره کړی ده خو دمتد نو خلکو له خویونو سره تر اوسه آشنایی نه لری نو ځکه غواړی چه بیرته جزیری ته راشی - دغه خبر دواړه کورنی ډیری خوشحاله کړی او جشنونه یی ورباندی جوړ کړل. پل ساحل ته دویر ژینی د هرکلی دپاره ورځی خو دغریبانو نصییه له غمونو نه پرته په خوشحالیو کښې نهوی په هغه وخت کښې چه د ویر ژینی بیړی ساحل ته نژدی کیدله یو مهیب طوفان را پیدا شو او په بیړی کښې ناست کسان چه ویر ژینی هم په کښې وه په اوبو کښې لاهو شول . مین پل کتل چه بی وزله محبوبه یی د اوبو په څپو کښې دده له نظره دویریږی خوله بده مرغه هیڅ مرسته ورسره نشی کولای .

دغه کتاب د هغو مهمو پیدشو دیوانوله کبله چه دفرانسی دلوی انقلاب نه د مخه پینښی شوی وی او مهمی اجتماعی څپر تیاوی

په دی وخت کېنې یې د دوستانو نفوذ یعنی دېژار خویندو په تیره داکتوري مادلن بژار تشویق دده د ژوندانه مسیر ته تغیر ورکړ خو داتغییر یې دده دراماتيکي قریحي او استعداد محصول هم ؤ په دی وخت کېنې ده خپل پلارته یو لیک واستاوه او په هغه کېنې یې ورته ولیکل کومه برخه چه دده موربې لری هغه دی ده ته ورکړې ځکه دی نه غواړی چه نور درباری فراشي وی بلکه غواړی چه نه بژار او خو تنو نورودوستانو سره یې یوه صحنه د «نامدار تیاتر» په نامه تاسیس کړی . ددغه کار آغاز ډیر خطرناک ؤ خو ده او هملگرو یې تر آخره خپل تصمیم عملی کړ دوی د فرانسی جنوب ته لاړل دخپلو سامانوند نقلولو له پاره یې یوه کراچی لرله د دولس کالونه وروسته چه بیرته پاریس ته راغلل نو جیبونه یې د پیسو نه ډک ؤ او د شهرت آوازه یې هری

په دی وخت کېنې دویمره نه ؤ بریالی ده د خپلی لومړنی کمیدی ډرامې په بشودلو سره د ۱۴ لویې دوستی جلب کړه او پاچا دده طرفدار شو . دویمره به چه مولیر پخپلو ډرامو او نندارو کېنې بریالی کیده هغومره یې د دښمنانو او رقیبانو حسادت ور سره زیاتیده په دغو حاسدانو کېنې یې شاعران نقادان ، کشیشان خانان او نجیب زادگان هم شامل وو چه مولیر د هری طبقې د حاسدانو درسوا کولو دپاره خپل شاهکارونه منځ ته راوړل مگر پاچا او نورو لویو کسانو لکه بوالو او لافتن یې تل ملاتړ کاوه او ده ته به یې جرأت ورکاوه . دی د خپلو مبارزو په ضمن کېنې مجبور ؤ چه خپلی عایلی اکتورانو او د تیاتر کار کونکو ته ډوډی هم پیدا کړی او پاچا هم وځنډوی .

سره ددی دده خصوصی ژوند ډیر تریخ ؤ ده یوه ښځه لرله چه له ده څخه ۲۱ کاله کشری وه همدغه نا مناسب ازدواج دی ډیر ځورلوه که څه هم مولی یر ذاتاً حساس سړی نه ؤ خو د خپل فاسد محیط نه چه دی پکښې ژوند کولوته مجبور ؤ ډیر ځوریده یو وفادار دوست یې (راسین) د توقع نه خلاف ورسره خیانت وکړ او دده دتیاتر تکړه لوبغاړی یی ورڅخه بیل کړل او خپل تیاتر یی هم دده مخالفی ډلی ته ورکړ .

ده او هملگرو یې تر آخره خپل تصمیم عملی کړ دوی د فرانسی جنوب ته لاړل دخپلو سامانوند نقلولو له پاره یې یوه کراچی لرله د دولس کالونه وروسته چه بیرته پاریس ته راغلل نو جیبونه یې د پیسو نه ډک ؤ او د شهرت آوازه یې هری خواته خپره شوه (۱۶۵۸) مولی یر په دغه وخت کېنې ۳۶ کلن ؤ او کلاسیکو تحصیلاتو په ده باندی د شعر د دنیا دریکه پرانستی وه . دکلو کلو فلاکت او سرگردانی ده ته گټوری تجربی په لاس ورکړی وی او ده ته یې داسی بصیر وربښلی ؤ چه اشیا او اشخاص یې ښه ورباندی پیژندلای شوه دده په خیر بل لیکوال د ژوند په

سره ددی هم مولى یر د ټولنى د خندولو نه لاس واخيست او خوله يې له موسکا څخه را ټوله نشوه . آخر دپوى لوبى د لوبولو په وخت کښې چه موسکايي په شونډو کښې وه د مرگ لومړنى لې زیدنى يې په وجود کښې را ښکاره شوى (۱۶۷۳) . دوه تنه کشيشان ورته راوبلل شول خو هغوى دده له تقدیس څخه غاړه وغړوله جسد يې هم د مخکې په مخ پروت و او په متبرک ځای کښې يې دښخولو اجازه نه ورکول کيده خو آخر د مولى یر بې وفا کونډې ځان د پاچا په پښو کښې واچاوه اوله هغه څخه يې فرمان واخيست چه دغه لوى هنر مند بې قبره پری نژدى . سره ددی هم دی دتیارو خلکو له ویری په شپه کښې خاوروته وسپارل شو .

تارتوف : که څه هم مولى یر نور شاهکارونه لکه د ښځو مکتب (۱۶۶۲) - دن ژوان ۱۶۶۵ له خلکو بیزار ۱۶۶۶ خسیس ۱۶۶۷ نجیب زاده ۱۶۷۰ پوهی ښځی ۱۶۷۲ خیالی مریض ۱۶۷۳ او نور لری خو دتارتوف ډرامه له دی نظره چه دیوې ډلی خلکو په ضد مؤثر انتقاد دی له نورو ډرامو څخه ډیر جالبه ده . ددغې ډلې غړی جاسوسان او دغقایډو مفتشین دی په دغه ډرامه کښې (۱۶۶۴) - (۱۶۶۹) یو ارگون نومی سړی دوه زا من چه د امیس او ماریان نومیزى لری . اورگون دیوې ښکلی نجلی سره چه المیر نومیزى واده کوی داورگون ژوند له خپلو دوو بچیانو او یوې ښځې او خپلې مور سره چه پرل نومیزى په نیکمرغی تیریزى لیکن کله چه یو کشیش تارتوف دغه کورته چه دی هلته یومتدین سړی گنېل کسپری لار مومی د هغه کورنیکمرغی له منځه درومی .

دامس او ماریان د اورگون زامن او د ده ښځه المیر د المیر ورور کلسانت چه د کورنی له نورو غړو څخه هوښیار ښکاری تارتوف ته د یو ریاکار کشیش په سترگو گوری او پو هیږی هغه کړه وړه چه تارتوف یې کوی دواقعی مقدسینو له تقوی - پرهیز گاری څخه د مخکې او آسمان فرق لری .

کشیش د اورگون زړه ته داسی لار پیدا کوی چه هغه تصمیم نیسی خپله لور ماریان ده ته واده کړی . خو ماریان له یو بل زلمی سره عهد او پیمان کړی دی . دماریان د میری المیر مداخله چه کوشش کوی اورگون له دغه کار څخه منصرف کړی . د تارتوف شیادی نیرنگی اوریا کاری له یوې خوا او د اورگون سادگی او تعصب له بلې خوا ښی صحنی ښی .

تارتوف المیر سره په خپل

خپله هغه ماته را کړې دې که زه
هغه لیکونه پاچاته وښیم نو ورځ
به دې ډیره بده کړې .
اورگون دکشیش په ایستلو زور
اچوی تار توف ځی او پا چتاته
کاغذونه وروپي د مولي پر په قول
« که چیرې د داسې پاچا په عصر
کښې یی ژوند نه کولای چه هغه
د نیرنگ د روغو او قاچاق دښمن
دی » نو دبېچاره ارگون دپاره په
ستر مصیبت پیدا شوی دکشیش
په پوره سماجت ارگون تر گریوان
نیولی او هغه تر عدالت پوري
رسوی او د هغه جنایت کار په
نامه یی معرفی کوی چه عدالت له
ډیرې مودی را هیسی یی په لټه
کښې دی لیکن عادل او رعیت پرور
پاچا د اورگون پخوانیو خدمتونو
ته نظر کوی او د اورگون له
تقصیراتو څخه تیریزې او ماریان
طبعاله خپل مین والر سره ازدواج
کوی .

ترستان او ایزوت

د ژوژف بديه اثر

د ترستان او ایزوت داستان
داسې یو عاشقانه جالب اوبښکلی
داستان دی چه څو پیړیو څخه
تر اوسه پوري د اروپا د شاعرانو
نقاشانو او موسیقي پوهانو دالهام
منبع دی ، دادوو تنو نا کا مو
مینو قصه ده چه د تقدیر لوبی
د دوی آرزو گانی د اوبو په مخ
کرښه گرځولی دی .

ملاقات کښې دا پخپلو اسرار آمیزو
خبرو غولوی او دا ښځه د نجلی
درضانه مخالف کار ته راضي کوی
چه د دواړو واده ته زمینه برابره
کړې .

دامیس پټ ولاړ دی او ددوی
خبرې اوری دی ځی خپل پلار له
موضوع نه خبر وی خو پلار یی
ورته په قهر کپړی او دی له کوره
وباسی اودی دپاره چه خپل عقیدت
دروحانی پلار په نسبت ثابت کړی
خپل مایملک هغه ته ورکوی - آخر
المیرهم دتاتوف په شیادت پوهیږی
او خپل میړه چیرته پټ د هغه
دخبرو د اوریدوله پاره دروی اوبیا
ورځی په ډیر مهارت د تارتوف
دخولی نه خبری وباسی اوس نو
اورگون ته دتار توف د نیرنگی او
فریبکاری په باب شک نه پاتی
کپړی له پټ ځای نه ورځی اوری
کار کشیش له گریوانه څخه نیسی
غواپی چه هغه له کوره وباسی
مگر تار توف کله داسی په آسانی
وځی .

دی ددی په ځای چه خجالت
وباسی دیو حسابی کور واله لهجه
خپلو خبروته ورکوی او اورگون
په دغه کور کښې پردی سپری
بولی ورته وایی چه ته په دی کور
کښې حق نه لری او دا کور دی
ماته را کړی دی کشیش ارگون نور
هم تهدید دوی او ورته وایی له
ما سره ستا داسی کاغذ ونه موجود
دی چه سیاسی جنبه لری او تابه

خپږنه يي ورباندې کړې ده ده له ۱۹۲۳ څخه تر ۱۹۲۴ پوري دېل هازار په ملگرتيا د فرانسې د ادبياتو تاريخ په دوو جلدو کښې وليکله (په ۱۹۲۰) کال کښې د فرانسې د علومو د مرکز په غړيتوب منل شوی دی .

تريستان او ايزوت

داستان داسې شروع کېږي چه په پخوا وختو کښې يو عادل پاچا چه «مارک شاه» نومېږي د «کورنوا» په هيواد حکومت کوي - غليمان په دغه پاچا حمله کوي کله چه دلونوا پاچا ريوالن په دې موضوع خبريزي له خپلو عسکرو سره له سيند څخه پوري وځي او له مارک شاه سره مرسته کوي . مارک شاه دده ددغه خدمت په مقابل کښې خپله خور «سپين گله» ريوالن ته ورکوي .

ريوالن په يوه معبد کښې سپين گله ځان ته ناوې کوي خو دی لاخپل کورته نه دی رسيدلي چه داسې خبرورته راځي چه پخواني غليم دوک دو مرگان يي په هيواد يرغل کړي او ورانې يي پيښې کړي دی . ريوالن خپله ښځه سپين گله خپل يو سردار روهاالت ته سپاري او دې جگړې ته درومي سپين گله حامله شوی ده دخپل ميسره په انتظار کښې ناسته ده خو افسوس چه هغه بيرته ورته نه راځي سپين گله د غمونو او انديننو حال کښې زوی زيزوی خو څرنگه چه دغه ماشوم د غم په

لوړ پوه او ليکوال ژوزف بديه د فرانسې د علومو د مرکز غړی و ده زړو رواياتو ته په توجه سره دغه لطيف او شاعرانه داستان ليکلي دي .

دغه لوړ فرانسوي ليکوال او عالم په ۱۸۶۴ کال کښې په پاريس کښې زيږيدلی او په ۱۹۳۸ کال کښې د روم د ايالت په يوه سيمه لوگران سر کښې مړ شوی دی ده په ۱۹۰۳ کښې په کولژ دوفرانس کښې د منځنيو پيړيو د فرانسوي ادبياتو کړسې اشغال کړه او دخپل استاد «ک - ياری» ځای يي ونيوه په ۱۹۲۹ کال کښې په پخپله دهغې مؤسسې رئيس مقرر شو ددغه ليکوال آثار هغه نوی نظر دی چه د فرانسې د منځني پيړي په ادبياتو شوی دی . ده په خپله يوه تحقيقي رساله «افسانې» کښې چه په ۱۹۰۴ کال کښې يي ليکلي ثابته کړې ده چه دمنځني پيړي د افسانو ريشه فرانسوي ادبيات دی . ددغه پوهاند مهم کارهغه مجموعه ده چه د «حماسې افسانې» تر عنوان لاندې ليکلي ده . ده په دغه اثر کښې «له حرکاتو سره د حماسې نفمو» په باره کښې د پخوانيو پوهانو نظريې باطلې کړيدي (۱۹۰۸ - ۱۹۱۳).

دغه ليکوال د تريستان او ايزوت خوږ او په زړه پوري داستان په نوی متن ليکلی او د «رولان نغمه» کتاب يي تصحيح کړي او انتقادی

چه دلونوا هيواد يې خپل حقيقي وارث ته وسپاري مارک شاه ترستان ته يو لښکر يرابروي او دې دخپل پلار دقاتل او دښمن په وژلو کاميابيږي او هيواد ورڅخه نيسي خو څرنگه چه له خپل ماما سره يې ډيره مينه پيدا شوي ده مملکت رو حالت ته دهغه د خدمتونو په بدله کښي سپاري او په خپله بيرته مارک شاه ته ورځي .

کله چه دې ورسيږي د ايرلند پاچا خپل يو قوي پهلوان مارک شاه ته د کلني خراج د اخستلو دپاره وراستولي دي . آيرلندي پهلوان توره په لاس کښي خبري کوي او د خراج په دود دري سوه ښکلي هلکان او دري سوه ښکلي نجونې غواړي .

او که نه د جنگ نه پوته بلې منطق وجود نه لري . هيشوک دجگړې جرأت نه کوي خوتويستان جگړې ته چمتو کيږي دا جگړه د خلکو له نظره په يوه ليري جزيړه کښي د دوو پهلوانانو تر منځ کيږي . آخر ترستان کاميابيږي دده په وياړ جشنونه جوړيږي خو په ايرلند کښي دايرلندي پهلوان په مړينه عسومي وړ جوړ شوي دي .

« شهزادگي » پهلوان خور او سپين مخي د طلايي وينتانو خاونده «وايزوت» دپهلوان خورڅه دده په مړينه اوښکي تويوي او

ورځو کښي پيدا شوي دي د «ترستان» نوم ورباندې ږدي غليم ټول هيواد نيسي او رو حالت له دې کبله چه ترستان مړنه کړي دي خپل زوي معرفي کوي او له خپلو نورو زامنو سره يې يو ځای تر روزنه او پالنه لاندې نيسي . له اوو کلونه وروسته ترستان يو استاد ته سپاري چه ورته دوزم او بزم هنرونه وښيي .

داسي ورځ راځي چه ناروژي سوداگر ترستان له ځان سره تښتوي په لاره کښي يې يېري طوفاني کيږي خو ترستان تر ساحله رسيږي دي دکورنوا هيواد ته چه پاچايي خپل ماما مارک شاه دي خو ترستان له دغه راز څخه خبر نه دي رسيږي .

ناڅاپه دي د پاچا هغو ښکارچيانو ته په مخه ورځي چه په يوه هوسي پسي منډې وهي . ترستان دغو ښکاريانو ته د ښکار چل ښيي او دوي نيغ پاچاته ورولي . مارک شاه چه دي ويني ورباندې گرائيږي . خو موده وروسته رو حالت خبريږي چه ترستان په کورنوا کښي ژوند کوي هملته پسي ورځي هغه سوريافوت چه مارک شاه خپلي خورته د زفاف د نفسي هديې پحيث ورکړي ده ته ښيي او ده ته وايي چه ترستان ستا خوريبي دي او دوک دو مرگان ستا اخښي وژلي او مملکت يې نيولي دي . دادی اوس هغه وخت راغلي دي

ارادت ثابتولو له امله سوگند کوي
چه د طلايي ويښتانو ميرمن به
ورته حاضر وي . دى خو تنه
پهلوانان د سوداگرو په جامه کښي
له ځان سره بيایي او په بېړۍ
کښي ايرلند ته ځي .

هلته دغه آوازه اورى چه پولوى
اژدها هره ورځ يوه نجلى له ښار
څخه وړي او بيایي خورى اوپاچا
ويلي دى چه خپله د طلايي ويښتانو
خاونده لور ايزوت هغه چاته ورکوي
چه دغه ښامار مې کړى تر اوسه
شلو تنو پهلوانان ځانو ددغه هوس
دپاره قرباني کړي دي . تريستان
د ښا مار وژلو ته ملاوتې له اوهغه
يې وواژه . خو داژدهار زهري
په بدن کښي اثر وکړ او په يوه
گونښه کښي يې هوشه پريووت
دپاچا يو افسر چه په ايزوت باندې
مين ؤ د اژدهار سر يې غوڅ کړ
او دپاچا حضور ته يې ور ووت او
ورته ويې ويل چه اژدهار ما مې
کړى دى او نجلى بايد زما شي .
هيچا په دى خبره باور ونه کړ
او ايزوت هم خپه شوله او پوهيده
چه دغه کار افسر نه دى کړى نو
دا د اژدهار د حقيقي وژونکي په
لټه کښي شوه او هغه يې د صحرايې
گيا وو په منځ کښي پياموند
وپوهيده چه په ځان کښي يې زهرو
بده اغيزه کړې ده ملهم يې ورکړ تر
اوله مرگ څخه يې نجات ورکړ . تر
دى وروسته يې وپيژانده چه داژدهار
وژونکى ددى دماما قاتل هم دى .

او واپس دوى ښه ملهمونه لري خو
پهلوان نه شي روغولى له بلې خوا
تريستان هم سخت تېي شوى دى
په پخپله د تريستان د غوښتمنى
سره سم دى په يوه بېړۍ کښي
کښيښول کيږي او دا اوبو خپوته
سپارل کيږي دى اوس يوازي يو
ملگري لري چه هغه دده چنگ دى .
په داسې حال کښي چه چنگ و همي
او سندري وايي دى دايرلند هيواد
ته رښيږي ددغه هيواد په ښار
کښي د طلايي ويښتانو خاونده
ايزوت د زخمونو روغولو ملهمونه
لري . نه تريستان پوهيږي چه
ددښمن هيواد ته ورغلى اونه ايزوت
پوهيږي چه دغه زلمى ددى د ماما
قاتل دى ايزوت زلمى ته درمل
ورکوي او دده ټپو نه روغيږي بيا
وروسته دپيژندنې له وېرې نه
بېرته د خپل ماما هيواد ته درومي
دى په پاچا له هرچانه زيات گران
دى او په زړه کښي يې دى چه يو
وخت نه يو وخت دى په خپل ځاى
کښيښوى .

کښه کښي کسان تريستان په
جادوگرۍ توپتي کوي او له پاچا
نه غواړي چه واده وکړي او هيواد
ته يوولې عهد وړاندې کړي پاچا
خو اول په دى خبره نه راضى
کيږي خو آخر د طلايي ويښتانو
خاونده هغه زړه وړونکى پيغله چه
ده ته يې د خپلو ويښتانو کوڅي
په سوغات کښي راليزلى دى
غواړي تر يستان پاچاهه د خپل

ترستان هم د پاچا د حکم په اثر
خان له یو گرنگ څخه اچوی مگر
مې کپړی نه پاچا ایزوف جزا میانو
ته سپاری مگر ترستان دی ته له
دغه شرمناک مرگ څخه نجات
ورکوی. ددغې غم لړلۍ ماجرا په پای
کښی ترستان لیونی کپړی او په
یوه جگړه کښی ډیر سخت ټپی
کپړی اوبیا مری تړده وروسته
ایزوت هم مری.

ددغه داستان ځینی بر خسی د
پښتو له یوی فولکلور قصی «مومن
خان او شیرینی» سره مشابهت
لری مومن خان هم کله چه یو بل
ښار ته ځی خبریږی چه ددغه ښار
په نجونو یو ښامار اموخته
شری دی هغه وخت چه دښار د
کوم نواب یا راجه لورد ښا مار
ښکار شوی ده دادمومن خان دملگرو
په ډله داسی ناره کوی.

ځوانانو ننگ راباندی وکړی!
په سروچ ولیو کښی می وږینه
په سر وچ ولیو کښی می وږی
ښامار می خورینه.

مومن خان ددغی ناری په اوریدو
سره په غیرت راځی او ښامار وژنی
مگر ځینی نور خلک خپلی توری
دښامار په وینو سرې کوی او غواړی
چه دښامار وژلو افتخار خان ته
حاصل کړی مگر حقیقت پټ نه
پاتی کپړی او را جه مومن خان د
ښامار دوژونکی په حیث پیژنی
او خپله لور همده ته ورکوی.

له دی کبله چه په ترستان مینه
شوه نود خپل ماما له انتقام څخه
یی سترگی پټی کړی اودده ددغه
خدمت په بدل کښی یی دایر لنډله
پاچا څخه دده له پاره عفو وغوښتله
ترستان دغه پیغله دمارك شاه له
پاروغوښتله څرنگه چه ده اژدهار
وژلی و هیچایی له غوښتنی سره
مخالفت ونه کړنجلۍ یی دکور نوا
هیوادو ته له خان سره بوتله دنجلۍ
مور دمینی یوه دواله څو بوټو څخه
جوړه کړه اودایزوت دایی ته یی
ور کړی له چه په ایزوت اومارك شاه
دواړوی وخوری داکاری ددی دپاره
وکړی چه ایزوت او مارك شاه تر
منځ تل مینه موجوده وی. اتفاقا
ددایی پام نه و ترستان او ایزوت
هغه دوا په بیړی کښی وخوړله او
دواړه یو په بل سخت مین شول.
بیړی دکور نوا ساحل ته رسیږی
ترستان ایزوت پاچا ته ور ولی
جشنونه جوړیږی اودوا ده مراسم
شروع کپړی خو ایزوت پیغله
نهده پاتی شوی اوله ترستان سره
یی په بیړی کښی مینه رسوا کړی
ده دایی دخپلی خطا دجبران کولوله
امله دمارك شاه دزفاف خونۍ ته
ورځی او په دی ترتیب دایزوت
ابرو اخلی. تردی وروسته دایزوت
اوترستان دمینی اوړپه لمبور اخی
او غم لړلی صحنی منځ ته راوړی
مارك شاه په دواړو بدگمان کپړی
او امرکوی چه ایزوت دی په اوروسو
خوله شی مگر بیاداسی نه کپړی

د دوريان گري تصوير

داسکار و ايلد اثر

د دوريان گري تصوير دانگليسي ليکوال او شاعر اسکار و ايلد اثر دی دغه اثر د انگلستان په ادبي، اجتماعي او اشرافي ټولنو کښې عجيب انعکاس وکړ چه په نتيجه کښې يې ليکوال بندي شو . اسکار و ايلد په ۱۸۵۵ کال کښې د ايرلند په پای تخت دوولين کښې زيږيدلی دی او په ۱۹۰۰ کال کښې په پاریس کښې مړ شوی دی و ايلد دومره ښکلی ځوان ؤ چه د درس ملگری يې تر خپل تاثیر لاندی راوستلی وو. دی د زده کړی له وخته له سادگي نه بيزاره ؤ او تل به يې له شاعرانه او پيچيده افکارو سره علاقه لرله ده له ښکلا نه پرته نور شيان دومره ډير نه خوښول پلار يې يوشمهور اوهوس باز ډاکتر ؤ . کله چه اسکار و ايلد له پوهنتون څخه فارغ شو په تشولاسو لندن ته راغی و ايلد نه په اشرافوانه په متوسطو طبقو کښې مخ درلود ځکه هر چادی فاسد الاخلاقه سړی گڼلو . دده کړو وړونه يوازی داچه دغه توهما تې نشو ورکولی بلکه له ده سره دخلکو دښمنی ورځ په ورځ زياتيدلی ددی سبب دا ؤ چه و ايلد له آدابو او عنعناتو سره مخالف ؤ خپل نبوغ يې له عرف او قوانينو څخه لوړ باله په دی وخت کښې ده له يوزلمی لار دالفرد دوگلاس سره آشنایی پيدا کړه دغه زلمی يو خاصه قريحه لرله او په عين حال

کښې يو عياش او خراج سړی هم ؤ . ددغو دواړو کسانو ملگرتوب د خلکو قهر او کينه نوره هم زياته کړه اتفاقاً دلار د دوگلاس پلار هم د و ايلد له دښمنانو څخه ؤ او دده په نسبت به يې په هر ځای کښې سپکی سپوری خبری کولی . له بلی خوا څرنگه چه دلار د دوگلاس له خپل پلار سره نه وه لگيدلی و ايلد يې ولمساوه چه په پلار يې دعوی وکړی .

محاکمه شروع شوه . زلمی ليکوال دخپلو افکارو او نظرياتو قضاوت داسی مرجع ته وسپاره چه ډير لږ فکری او ذوقی تجا نسی يې نه ورسره درلود په هغه سوال او ځواب کښې چه و ايلد دمحمکی له رئيس او غړو سره وکړ په خپلو داسی خبرو او دليلو نوی زور واچاوه چه هغه دده له ذوق او سليقی سره مخالف ؤ . په نتيجه کښې دی دراوپه اتفاق په دوه کاله بند اوشاقه کار محکوم شو کله چه ددو کالو سخت بند نه خلاص شو جسم يې ډنگر او کمزوری شوی ؤ ده تردی وروسته په انگلستان کښې استوگنه غوره نکړه اوفزانی ته لاړ . اوله فرانسوی لوی ليکوال اندره ژيد سره يې علايق ټينگ کړل .

و ايلد په ۱۹۰۰ کال کښې دپاریس ديو هوټل په محقره کوټه کښې له دنيانه سترگی پټی کړی د«سالمه» ډرامه - د«ابوالهول» کتاب دده له آثارو څخه دی او د«ريدنک د

زاده سره مجلسونه کوی لږ لږ یی
تر تأثیر لاندی راځی او داجتماعی
اداب سننو او اخلاقو په باره کښی
دده نظریاتوته ورته نظر پیدا کوی
بازیل نقاش دومره په خپل
شاهکارمپن دی. چه نه غواړی
هغه په کوم نندارتون کښی ونښی
خوا خر دغه تابلو خپل ډیر گران
دوست دوریان گری ته ورکوی
او دی هم دخپلی تابلوپه بنایست
کښی دومره محوه کښی چه د ډیر
گران څیز په حیث یی خپل کورته
وړی .
په ورځو ورځوله دغی تابلو سره
چه دهنریوشاهکاری دی رازو نیاز
کوی اخر دا افسوس کوی چه
آخر به دادسره گل په څیر ښکلی
صورت دیاقتو په څیر شونډی
او نرگس غونډی سترگی به د
زړېوډی خزانووهی کشکی د عمر
خزانوونکی په ځای ددی چه دده
ښکلی قیافه په تدریج ورانه کړی
او په ځای ددی چه دروح تأثیرات
او دنفس شیطانی انعکاسات زلمی
په څیره کښی ځان ونښی دا ټول
نامطلوب عوامل دی په دغه تصویر
پدښ شی یعنی دده په ځای ئی دې
تابلو زړه شی. دده دغه ارزو ستره
رسمپزی او روحی او صوری تغییرات
دده په قیافه کښی نه بلکه په
تصویر کښی ئی پیدا کښی . یوه
ورځ دوریان گری دلندن دښار
په یوه محقر او کثیف تیاتر کښی
له یوی ښکلی پیغلی سره مخامخ
شو کوم شی چه دوریان گری یی ډیر

بندی خانی اثر «دده هغه کتاب دی
چه په بندی خانه کښی یی لیکلی دی.
خو دده نه فنا کیدونکی شاهکار
«د دوریان گری تصویر» دی چه د
انگلیستان دادبیا تو له شاهکار یو
څخه گڼل کښی .

د دوریان گری تصویر :

یو ښکلی زلمی چه ښکلایی ډیر
لږ ساری لری باز یل هالوارد د
نقاشی په کارگاه کښی د نقاشی
مدل کښی. دغه زلمی دوریان گری
نومپزی چه هم ښه ځوانی لری او
هم ډیر بلای سپری دی. هغه د
زرگونو ځوانانو خوښپزی او هر
څوک غواړی چه له ده سره ملگری
توب ولری .

دنقاشی استاد له دغه ځوان څخه
داسی ښکلی دنقاشی تابلو جوړوی
چه دده او ښایی د نقاشی
دهنر شاهکاری گڼل کښی .
نقاش یو اخلاقی او شریف سپری
دی. اوزپه یی غواړی چه د نقاشی
مدل یی هم شرافت او اخلاق
ولری .

ددغه نقاش په کارگاه کښی یو
خانزاده هاری وتون له دوریان
گری سره اشنا کښی خو دغه
سپری داجتماعی رسومو - ادابو
او اخلاقو په باره کښی دنقاش
له نظریاتوسره مخالف دی. وعقیده
لری چه اخلاق اصولا کومه معنی
نه لری دانسان چه زړه غواړی هغه
دی کوی او اجتماعی قیود هسی
د ټوکو او مسخرو خبری دی .
دوریان گری چه له دغه اشراف

مفتون کړهغه دهغي نجلي هنرمندی دليک په وسيله له دغي پيښي څخه وه - دوريان گري دخپلي مينی خبريزی اوسخت انديښمن کيږي دغه راز خپلو دووتنو ملگرو نقاش جنايت ئي دښکلي تصوير بازيل اولارد هانری ته وايي او په قيا فہ کښي لوستونکي داهم ورته ښکاره کوي چه له نجلي بدلون راولي، دتصوير شونډي سره يي خبري کړي دی اوله هغي راټولي شوې اوڅيره ئي ورته ژړانده سره يي دواده کولو وعده هم ښکاري دابدوالی چه په تصوير کړي ده . کښي ئي ښکاري په حقيقت کښي دده پيغله سيبيل وان نوميزي او داهم دروح له بدوالی څخه حکايت کوي په دوريان گري باندی سخته مينه کوم بدلون چه دوريان گري په خپل شوی ده دنجلي و رور جيمزوان تصوير کښي ليدلی دې هغه ټول خپله خورله دغي مينی څخه بيروي تصوير دده تر نظره بد ورولی ددې او داهم ورته وايي که چيري دپاره چه دچا سترگی ورباندې ونه اشراف زاده زلمی دده دخور د لکي هغه بلي کوټی ته وږي او پرده غولولو مقصد وکړي نو وبه ئي ورباندې اچوي. له لارد هانري سره وژني . يوه شپه دوريان گري خپل دده آشنایي هغه نور هم دفسق او دواړه ملگري دپيغلي دميني گناه په لوربيایي او تردې وروسته تر تاثير لاندی هغه تياتر بياني دروح بدوالی او دزړه بوډې آثار يي او هغوی ته دهغي نجلي هنرمندی په تصوير کښي نور تغيرات هم وربښي خو په دغه شپه سيبيل وان راولي. يوه ورځ دده نقاش ملگري خپل رول ښه نه لوبوي ځکه چه دوريان گري ته ورځي چه هم خپل ټوله تو جه ئي له خپل مين شاهکار وويني اوهم له دې کبله چه دوزيان گري سره ده خپلولو بوته فرانسې ته درومي ورسره خداي په ئي هيڅ پام نشته . امانی وکړي.

دوريان گري چه زیاتره دهغي دپيغلي په هنر مين ؤ ددی دننی نقاش له دوريان گري نه دخپل رول په لیده ئي زړه سپړي شاهکار دليدو هيله کوي او داسي او خپله مينه له هغي نصيحتونه هم ورته کوي چه دې له نجلی څخه چه د عشق او احساس بدو چارو څخه لاس واخلي خو دوريان يوه ټوټه ده بيرته اخلي دهغي گري دده يوه خبره هم نه مني او شپي په سبانهجلي د ډيري ناامیدی نصيحتونه ئي ترخه ورباندې لکيږي نه ځان وژني اوخپل مور او پلار دده غصه نوره هم زیاتوي په نتیجه دبی وسي اوبی کسی په حال کښي نقاش ددوريان گري له خوا کښي پريږي دی دوريان گري د ورځپاڼي او دخپل ملگري هانری وژل کيږي. دغه جنايت په تابلو

سبا سهار كله چه په زحمت سره وړپرانيزی گوري چه تصوير په همغه ښکلا او ښايست خوړند دي او هيڅ عيب په کښی نه ليدل کيږي خوزوپ بوډا له گونځي خيري سره تر تصوير لاندي چه سينه ئي په خنجر خيري شوې ده مې پروت دي دده له گوتی خڅه چه په گوته يی ده پيژندل کيږي چه مقتول په خپله دوريان گري دي په دي ترتيب معلومېږي چه زمونږ په وجود کښی داسی شی شته چه هغه په زړښت محکوم دي داسی يا زمونږ خوانی ده او يا زمونږ تصورات دي.

نکماک

دفنل اثر

تلمات داوولسمی پېړی په دوهم نیمایي کښي دفرائسي له معروفو شاهکارو څخه دی چه دیوه پوه کشيش نذلن په قلم ليکل شوی دی نذلن څوموده دخور لسم لویي دشمر زادگانو او ماشومانو روزونکی ؤ او ځینی عقیده لری چه ده خپل دغه کتاب دوليمهديعنی دخور لسم لویي دنمسی دروزنی له پاره ليکلی دی.

فنلن دکرسی دفنلن په ماڼی کښي په ۱۶۵۱ کال کښي زېږيدلی دی ده د کاهور په ښوونځي کښي په خپلو تحصیلاتو پیل کړی دی او بیایي دپاریس له پلمسی ښوونځي کښي دوام ورکړی او بیا دسن سو لیس له مذهبي پوهنځي څخه فارغ

کښی نور بد آثار پیدا کوي اوس دمړي پټول دوريان گري ته سخت کار وېرښمیده څلور ورځی ئي په دغه غم او اندیشو کښی تیري کړي آخر خپل يو پخوانی کيميا پوه ملگري چه ده دخپلی بد اخلاقی په وجه ملگري ورسره پریکړي وه خپل کورته رایي ولي چه په دواړو سره دنقاش جسم ویلی او اوبه کړی بیچاره ملگري یی دنقاش جسم دشپي له مخی په اسید کښي حل کوی خلک نه پوهیږی چه نقاش وژل شویدی بلکه دوی گمان کوی چه هغه فرانسې ته سفر کړی دی. دوریا ن گري خو ظاهراً ځان له بلا څخه خلاصوي مگر دجنایت خاطره یی تل دپولیس په څیر ورپسی روانه ده. یوه ورځ دي جیمزوان ته چه زړه ئي له پخوانه دوریان گري ته ډک ؤ او همده پسی گرځیده په مخه ورغی خو کله چه هغه د دوریان گري گوډ گري خوانی ته وکتل بالکل ۲۱ کلن هلك په نظر ورغی دبل چا گمان یی ورباندې وکړ اووئی ونه واژه. خو دغه خاطره دوریان گري ټوله شپه پريشانه کړي ؤ. دي سره د دي چه پنځوس کلن دی خو دشل کلن زلمی څیره لري خوله ډیر زیات روحی فشار سره مخامخ دي. دي دوروستنی ځل له پاره تصویر ته گوري او دتصویر له قیافي څخه په وحشت کښی لوېږي خپل خنجر وباسی او تصویر ورباندې خيزي کوي.

شوی دی. او په ۱۶۷۵ کښې چه لاندی راووست.

۲۴ کلن ؤ دکشیش درجی ته رسیدلی دی .

ده د مسیح د دین له تبلیغاتوسره پوره مینه لرله او تل به په دی فکر کښې ؤ چه په مذهبی هیئاتونو کښې دختیځ خواته روان شی مگر له خپله دغه میل او عشق څخه یی دفرانسی په هیواد کښې استفاده وکړه .

فنلن په ۱۶۷۸ کال کښې دنویو کاتولیکانو دمدیر په حیث مقرر شو ددغه مدیریت هدف داسی تبلیغات کول ؤ چه پروتستان زلمیان دکاتولیک ائین ته ور وگرځوی .ده په دغه وخت کښې خپل ځینی آثار خپاره کړل دده آثار ښیی چه ده دروزنی- لارښوونی او دنفسونو دتزکیی د مربوطو مسئلو په باره کښې څومره زحمتونه گاللی دی .

دنجونو دروزنی په باب کتاب یی هم له دغو آثارو څخه دی چه په ۱۶۸۷ کال کښې یی لیکلی دی .

کومی کامیابی چه فنلن دکاتولیک مذهب په ترویجولو کښې لاس ته وروړی وی دمشهور خطیب بوسونه چه پدغه وخت کښې ترده ۲۴ کاله مشر ؤ توجه یی ور وگرځوله- د فنلن دکورنی نجابت یوبل سبب ؤ چه له ده څخه یی ددوک دوبر گونی روزونکی جوړ کړ . دا هلك چه د کوچنی دوفن په نامه هم یاد یده له خداوصف نه زیات شوخ او چالاک انسان ؤ خو فنلن دمهربانی او نرمی له لاری هغه تر خپل تاثیر یونان دادبیاتو او حماسی تاریخ

په دغه وخت کښې ددوو روحانی شخصیتو تر منځ دسلیقی او روش داخلاف له امله یو دبل په ضد مبارزه شروع شوه ددی منازعی په نتیجه کښې پاپ په ۱۶۹۹ کال کښې فنلن محکوم کړ له بلی خوا دهغو انتقاد آمیز اشارو په سبب چه فنلن په خپل کتاب تلماک کښې د څورلسم لویی سلطنت ته کړی دی- هغه یی دکشیشی له محوطی نه له وتلو څخه منع کړ . فنلن په زیات صبر او حوصله انتظار در لود چه خپل انتقام واخلی او دده شاگرد دکوچنی دوفن دی دڅورلسم لویی په تخت کښینی مگر داسی وخت هیڅکله رانغی ځکه چه کوچنی دوفن له دغو پیښو څخه یو کال وروسته مړ شو او فنلن هم په ۱۷۱۵ کال کښې یعنی دڅورلسم لویی دمړینی نه څو میاشتې دپخه له فانی دنیا څخه گډه وکړه . له فنلن څخه دری مهم ادبی اثر و نه پاتی دی چه هغه دنجونو روزنه (۱۶۸۷) تلماک (۱۶۹۰) او اکاډمی ته لیک (۱۷۱۵) دی او تلماک یی شاهکار دی .

تلماک د ددوک دوبر گونی د ښوونی او روزنی له باره او دهغه شهزاده د فکری او اخلاقی قواوو د روزنی په وخت کښې لیکل شوی دی . کتاب د پخوانی

ښودلو جنبه لری، ددغه کتاب په او په دی تر تیب د گلاب پوی
خپرولو سره فنلن په (۱۶۹۹) کال له گل څخه غواړی. کالیپسو له
کښی دخورلسم لو یی له نظره تلماک څخه هیله کوی چه خپل
ولوید اودی په همدغه وخت کښی سیر گذشت ور ته وواړی (دتلماک
دپاپ له خوا هم محکوم شوی و قصه د کتاب په لو مړنیو پنځو
په دغه کتاب کښی ۱۸ فصلونه راغلی فصلو نو کښی بیا نږی) کله چه
دی د کتاب موضوع اود لیکلو طرز یی کالیپسو د تلماک قصه وواړی نو
«رینه رید» سړی ته ور په زړه کوی. له ده سره مینی شملت احساس پوی
دداستان قهر مان چه د طوفان په اثر د کالیپسو جزیری ته
رسیږی او له ده سره د کالیپسو مینه او عشق پیدا کیږی اوداملکه
ورته خپل سر گذشت بیا نوی (له لومړی فصل څخه تر ۶ فصل
پوری) او بیا په سالانت کښی (ایدومنه ته ور رسیږی).

هو مړ مونږ ته دخپل کتاب اود یسه په سر کښی راوښودل
چه تلماک دخپل پلار په لټون پسې تللی و خو ژر خپل هیواد
ایتاک ته بیر ته راغی خو فنلن دغه سفر ته ادامه ور کوی او
داسی یی گڼی چه زلمی قهر مان ټول ځایونه پخپل پلار پسې
د عقل درب النوع «مینرو» په لار ښوونه ولټول خو آخر یو
طوفان دی د کالیپسو ټاپو ته اچوی. کالیپسو د عشق او جمال
یوه الهه ده چه په هغی جزیری کښی ژوند کوی اود تلماک له
ور تگ څخه د مخه یی دده له پلار او لیس سره د عشق قمار وهلی و
اوس چه دهغه بیلټون غمجنه کړی ده زړه یی په تلماک و رځی

«ما ننو ر» یا «مینر و» د عقل رب النوع له دی کبله چه تلماک ته
له دغی نا مطلوبی مینی څخه نجات ورکړی سیند ته یی اچوی اودی
په خپله ور پسې روانیږی یوه فنیقی بیږی چه ددوی تر څنگ
تیر یږی دوی ته لاس ور کوی بیا دواړه د بیږی له څښتن څخه
هیله کوی چه دوی دایتاک هیواد ته ور رسوی بیږی چلو و نکي
چه ارباب الانواعو تیر ایستلی دی په ځای ددی دوی ایتاک ته
بوزی سالانت ته یی رسوی. سالانت د یو نوی جوړ شوی
هیواد پایتخت دی اود غه هیواد ایدو منه جوړ کړی دی کله چه
تلماک او مینرو سالانت ته رسیږی داسی یوه موقع ده چه ایدو منه
له خپلو گاونډیو سره په جگړو لگیا دی او په هغه هیواد کښی
دنفاق او رو نه لکیدلی دی.

تحولات ستايي چه مانتور هغه په
هيواد کښي راوستي دي . تلماک
او مانتور دواړه له ايدومنه نه
رخصت اخلي ايدو منه - خپله
لور تلماک ته ورکوي مانتور چه په
دي ځاي کښي ئې وظيفه پاي ته
رسيدلي ده ځان په واقعي توگه
«منيرود عقل او تدبير بين رب النوع»
ته ښيي او هغه ته ځيني نور پندو
نه هم ورکوي کله چه تلماک خپل
هيواد ته رسيږي ورك شوې پلاري
هملته مومي .

د تلماک کتاب د څوار لسم لويي
د مطلقه استبدادي سلطنت په
نسبت دهغه دروشنفکرانو دعکس
العمل پيل گڼل کيږي اوفنلن په
واقعي توگه دهغه پاچاله کړو وړو
څخه متنفر دي .

فنلن چه يو مسيحي مومن دي ټولي
هغه جگړې او دويسنو توښيدل
خورلسم لويي ته نه ښي چه دده
په وخت کښي پيښي شوې دي
له دي کبله چه دي پخپله خان زاده
دي له ځانانو سره - د پاچا سپک
وضعيت نه خوښه وي او څرنگه
چه فيلسوف دي د ملت بيچارگي
او اسارت نشي ليدلي . ددي ټول
خبرونه سره سره له دي کبله چه دي
دولي عهد مري دي په ښکاره ډول
انتقاد نشي کولي او خپل ټول
انتقادونه د تلماک کتاب په لفافه
کښي را نگړي . ده خپل شاگرد

مينر و عقل او هو ښياري ته
لار ښو و نه کوي چه په نتيجه
کښي په هغه هيواد کښي د پاچا
اودده د گاونديانو تر منځ سو له
راځي او هيواد ته هو سايي مخه
کوي په دغه وخت کښي مانتو
اوپا مينرو د هغه هيواد له پاره
غا دلانه قوانين جوړوي «ددغه
کتاب لسم فصل ډير مهم فصل
دي فنلن په دغه فصل کښي
خپلي ټولي اصلاحي نقشي او
فکرونه ځاي کړي دي او په همدغه
فصل کښي د تجارت، د هيواد
داداري د تجملاتو او بڼي فايدي
مشاغلو د منع کولو د کرهڼي
د اصلاح او ساده بدوي ژوند ته
د خلکو د بيو لوی په پاره کښي
دمقرراتو د وضع کولو په باب
بحث کوي» .

له بلي خوا تلماک هغه جگړه چه
دايدو منه او دده د غليمانو
تر منځ شوې ده د ايدو منه
په گټه پاي ته رسوي او غليمانو ته
ماتي ورکوي خود دي کار چه ايدو منه
ددوي هيواد تجزيه کوي او تر
خپل تصرف لاندې ئې راولي مخه
نيسي تر دي وروسته تلماک دخپل
پلار په لټه پسې درومي او هغه په
يو مخصوص ځاي کښي چه دعا
دلو پاچاهانو له پاره دي پيدا کوي
او ليس تراوسه ژوندي دي او د
سلطنت کولو له پاره خپل زوي تلماک
ته ښه نصيحتونه کوي تر دي وروسته
تلماک بير ته سالانت ځي او هغه

قصی ډیرې خوږې اوجالبې دې. د تورات د ټولو جذابو مطالبو خلاصه کول ددغه مضمون د حوصلې څخه وتلی کار دی او مونږ دلته د تورا له ښکلا ووسره د گرانو لوستونکو د آشنا کولو له امله یوازې د سلیمان د غزلونو تحلیل چه له میلاد څخه دمخه د بشر ډیر وونیکلواشعارو نمونه ده او د بنی اسرائیلو د قوم وړاندې کوو.

د سلیمان غزلی:

داداسی ښکلی نغز اوله خوندونو ډک اشعارو دې چه د یهودې افسانو له مخی یی نسبت د بنی اسرائیلو پاچا سلیمان ته شوې دې. دغه پاچا دیوې شپنی نجلۍ په مینه کښی عشقی سندرې ویلی دې چه هغه به په پنځو صحنو ویشلی کیږي او په لاندې ډول دی: یوه ښځه دمپړه په لټون کښی وه. معشوقی ته په خوب کښی دعاشق

د ښکلا اومینی الهام شوې دې. د ناوې کولو مراسم او یو د بل ستایل. د معشوقی عشق په محک اندازه کیږي ددغه وصال میوه سوله او دعشق کامیابی ده. دا په زړه پورې اشعار له هرڅه نه دمخه دانسانی عشق په ویاړ جوړه شوې یوه نغمه ده.

یوه ښځه او یوسړې داسی خبرې کوي لکه چه دوی په مخکنی جنت کښی یو له بل سره آشنا شوې وي اود «ښه اوبد تمیز کولو» د میوې ونی ته ئی لاس رسیدلی له بلی خوا له دې کبله چه دا اشعار د آسمانی

ته ښودلی ؤ چه دخپلو پلرونو د پاچاهی کولو سیاست سره کرکه ولری اودی دې په فرانسه کښی داسی حکومت جوړ کړې چه دفنلن خوښی وي.

د حکومت او سلطنت هغه - طرز چه فنلن خوښ کړې دې دنجیبانو په مرسته جوړ شوي او هغه داسی پاچا هی حکومت دې چه دملت د نیکمرغی او هوسایی له پاره کونښن کوي اود کسب گرو او بزگرو له طبقا تو څخه جوړیږي دا حکومت کونښن کوي چه نور عمومی اموال (بیت المال) تلف نشی او مالیه دې په عادلانه توگه واخستله شی اوعومی ثروت دې هم په شرافت مندانه توگه وویشل شی او بیا دې به هیواد کښی د جگړو او تجملاتو اولویو سرمایو اثرات پاتی نشی.

توراة

آسمانی کتاب

توراة د آسمانی کتاب دبشر له لومړی نیو پیدا شویو کتابو څخه دې. دا کتاب ډیر داسی خواږه داستانونه لوړ اشعار او بکر مضامین لري. چه تر اوسه پورې دنړې نقاشان - مجسمه جوړ وونکی هنرمندان او موسیقی پوهان شاعران او رومان لیکونکی ورڅخه ورڅخه الهام اخلي.

په کتاب کښی د سانسول او دلیل - یوسف او زلیخا - داؤد او سلیمان او د بنی اسرائیلو دنورومذهبی پیشوایانو

ماده ميزويه مرکباتو قوي کړه
او په تازه منومي تازه کړه ځکه چه
دې او په بنی لاس می خپلی غيږې
ته ورنژدې کوي .

ای داور شلیم نجونو ! زه تاسوته
د صحرا په هو سبو او غرڅه گانو
قسم در کوم چه زما محبوبه تر
هغه وخته پوری چه ددې خوبه نه
وې له خوبه وپښنه کړې .

ای زما ښکلی محبوبی ! پاڅیږه
او راشه ! !

چه ژمی تیر شوې دی بارانونه
نورنه اورې گیلانوله خاورونه
سرونه راپورته کړې دې اودسندرو
وخت راغلی دې - زمونږ په ولایت
کښې دادې دپاختی آواز اوریدل
کيږې .

انځیر ومیوه راوړې او وینستانو گلان
کړې دې او خوشبویی ئې هر
هر چیرته نوللی کيږې .

ای زما محبوبی اوای زما ښکلی
محبوبی ! پاڅیږه اوراشه !

اوته زما ښکلی کوتري دکرونو په
غارو کښی ماته خپله خیره وښیه !
آواز دې راته واوره !

په شپه کښی می داچه له خان نه
را باندې گرانه ده خپلی بسترې
ته را وبلله خوپه څنگ کښی
می ونه موندله - زړه می راته وویل
چه دښار په کو څو کښی ورپسی
وگرځم خوهلته می هم پیدا نگړه .
چا چه زه په ښار کښی وموندلم
دوې ته می وویل تاسو زما ښکلی
محبوبه نه ده لیدلی . له دوې څخه
چه شو قدمه وپاندې لایم هغه څوک

کتاب یو جزء دی ځینی کسان
هغو ته یوازې د ښکلو
اشعار په نظرنه گورې اود تصوف
او عرفان داسی واقعی سرودونه
پی بولی چه به رنگینو الفاظو
لیکل شوې او شرقی په زړه پورې
کنایی او استعارې لرې اود خالق
اومخلوق ترمنځ ملکوتی عشق
یعنی له بشرې روح سره دخدای
اتحاد مجسم کوی . دادې مونږ
دسلیمان له غزلیاتو څخه څو غزلې
لیکلو :- ای دسلیمان د غزلو
غزالي - ستا مینه له شرابو څخه
ښه ده - ستا نوم هغه عطرو ته
ورته دې - چه په مځکه نولل شوې
دې - ځکه پیغلې له تاسره مینه
لرې - ای داور شلیم پیغلې زه توره
رنګی یم خو ښکلی هم یم - ماته د
«قیدار» دخیماو دسلیمان دپردو
په څیرمه گوره که زما بڼه توره ده
هغه لمر سوځولی ده - زما دمور
زامن په ماقهر شوې ؤ او زه یی دتا
کونو باغوان کړې وم خوما دخپل
تاکستان پالنه نه ده کړې .

ته دومره راته ووايه چه خپلې رمی
چیرته پیایی او چیرته ئی پندوې .
زه د «شارون» دغره نرګس او
ددروسوسن یم - زما محبوبه په
نور ونجو نو کښی داسی مقام
لرې لکه گلاب یی چه په اغزیو کښی
لرې زما محبوبه په نورو کښی
داسی ښکارې لکه دمنی ونه چه په
څنگله کښی ولاړه وې . زه دهمدې
تر سیورې لاندې کښی ستم او
میوه ئی راته ډیره خوږه وه ته

زه دمینی رنځوریم .

دهغی کینی لاس زما دسر بالښت
چه له خان نه راباندې گرانه ده
پیدا مې کړه ترهغه وخته ورسره وم
تر خوجه داد خپلی مور کورته
ورسیده . ای داورشليم نجو نو
ناسوته د صحراگانو په هو سیو
او غرڅه وو سوگند درکوم زما
محبوبه ترڅو ئی چه په خپله نه وې
غوښتی مه ئی ویښوې او مه ئی
پاروې !

ته ډیره ښکلی زما محبوبی! دادې
وینم چه ته ډیره ښکلی یی ! له
خادرې څخه دې سترگی دکوترو
دسترگو په خیر ښکاري وینستان
دې دپسونو هغو رموته ورته دې
چه دغره په ډه ډه پڼوې شوې اوسپین
غابښونه ددسپینو میرو هغی رمی
ته ورته دې چه نوې مینځلی شوې
وې او یو ځای لنگی شوې وې او یوه
هم لنگی کیدو څخه نه وې پا تی
شوې . شونې دې سرې دې او
خوله دې ښکلی ده . او شقیقې دې
په خادری کښی دانار ددانی په
خیر ښکاري غاړه دې دداؤ ددهغه
برج په څیر ده چه دوسلو دخوندې
کولو دپاره جوړ شوې دې او په هغه
کښی دزړ ورو کسانو سپرونه
خوړ نددې دواړه تیان دې دهوسۍ
دغبر گونو بچیانوپه خیر ترمنځ
رهي دی . زما ښکلی محبوبی ستا
ټول بدن ښکلی دې په تاکښي
عیب نشته ای زما خوړې اوای
زما ناوی ! زما زړه دې په یوه غاړ

کې اوسترگو دې بایلود . ای زما
خوړې اوزما ناوی مینه دې خومره
خوږه ده مینه دې له شرابونه
هم ښه ده .

ای زما ناوی له شونډ وڅخه دې
شات اورې ستا تر ژبه لاندې شات
اوشیدې دې اوله جامو څخه دې
دشونډ وېوې راځی .

ای دشمال باده پاڅیږه - اوای
دجنوب باده راشه . زما په باغ کښی
ولکه اوعطرونه یی خپاره کړه چه
زما محبوبه باغ ته راشی اودهغه
خوږې اوبښکلی میوې وخوړې .

ای زما خوړې اوای زما ناوی - خپل
باغ ته راغلم شات می وڅکل او
شراب می له شودو سره وچښل
زما دوستانو وخوړی اوزما ملگرو
راشی وچښی !

زه بیده یم خوږه می وینی دې زما
د محبوبی اواز دې چه زما دروازه
ټکوي ای زما محبوبی اوای زما
کوترې ماته ورپرانیزه ای زما خوړې
ځکه سرمی له شبنم اوځان می دښی
له تر شحاتو څخه ډک دې -

داڅوک ده چه دسبا په څیر روښانه
د سپوږمی په څیر ښکلی اودلمر
په څیر پا که او دبیرغ لرونکی
لښکریه څیر مهبیه ده .

دچار مغز دونوباغ ته لایم چه
دوادی سمسورتیاو وینم اووگورم
چه وینستانو غوتې کړې او انارو
گلان نیولی دې اوکه به . -

ای دشریف سرې ! ستا پښی
په پڼو کښی شو مړه ښکلی دې .

خپله مینه تاته درکړم زمونږ په
باغونو کښی هر ډول تازه او وچی
نفیسي میوي شته چه ماهغه ستاد
پاره ټولی کړې دي .

کشکی ته زما دهغه ورور په خپرواي
زما دمور تیو نه روي او چه ته می
دباندي لیدلی نومچکی می درڅخه
اخستلای شوې خو خلکونه رسوا
کولی . اوته می دمور کورته له خان
سره را وستلای شوای چه تعلیم
دې را کولی او په تامی مزوج
شراب او دانارو به څښلای شوې.

ماته په خپل زړه کښی ځای را کړه
او دغمی په خیرمی په خپلو لیچو
وتره . ځکه چه مینه دمرگ په
شان زوره ورده او حسد دگور په
خیربی رحم دي . عشق داور دلمبو

په خیر دي خوشیند به دغه اور
مړنکړې او سیلاوونه به بهی هستی
له منځه یونسی . زه یوه کوچنی

خورلم چه تیونه نه لرې په کومه
ورځ یی که څوک وغواړې نوزه به
څه ورسره وکړای شم . که دیوال

وې نودسپینو زرو برج به می ورته
جوړ کړې وای او که دروازه وې
نود آزادي سروې په دېوبه می

پوښلی وای - زه دیوال یم اوتیونه
می دسپینو زرو دبرج په خیردې .
ای زما محبوبی ته که په باغونو

ستا د ور نو حلقه هغو
هغو گاهونه ورته ده چه یو ښه
صانع جوړې کړې وې ستادنامه
غوی هغی گردې کاسی ته ورته
ده چه گډه شراب پکښی کمی نه لرې
ستاد دغنمو هغی گیدې ته ورته
ده چه دسوسن بوټو احاطه کړې
وې ستادواړه تیونه دهوسی دغبر
گونو بچیانوپه خیردې غاړه دې
دعاج برج ته ورته ده او سترگی
دې «بیت ریم» ته نژدې دې د
«حشبون» دڅراغو په شان دې
پاجاستا دار غوانی زلفو په څنځیر
کښی اسیردې .

ای محبوبی خومره ښکلی او
خوږه یی - دډیر خوږ والی په سبب
ستاد دخرما دونی په خیر ختلی
اوتیان دې دانگور ووې گرځیدلی
دې، زړه می وغوښتل چه دخرما
په وینه وخیژم او وې ئی را ونیسم
ستا تیونه دانگورو دوږیو په خیر او
ستا نفس دمنو دبوې په خیر دې
ستا خوله هغو ډیر وښو شرا
بوته ورته ده چه په ورو ورو را
توئیدې او دیدنه شویو کسانو
خولی په خبرو را ولی .

په ماگرانی راڅه چه صحرا ته
لاړ شو او په کلبو کښی استو
گنه غوره کړو سهار وختی دتا
کونو باغ لاړ شواو وگورو چه ایا
انگور وگل راوړې دې او گلونه یی
غوړیدلی دې او کنه او ایا اناروگل
کړې دې او که نه . زه به هلته

کښی ئې او ملګرې ستا اواز اورې فیلسوف زیات اثار لکه «طایس» ماته یی هم واوروه . گرانی محبوبی دسیلو ستروستر بوناز جنایت - د لاپه شه . دغر څه په څیر یاد فرښتو گناه دژاروم عقیدې داپیکور هوسی دېچی پشان په غرو نو باغ - برسپینه تیره... او تیرې مشک ونوله ! - . . .

دپنگوئن یا توپا پو

دانا تول فرانس اثر .

ځینی کسان عقیده لرې چه «طایس او یاد سیلو ستر بوناز جنایت» دمتفکر لوې لیکوال انا تول فرانس شاهکار دې لیکن زه «دپنگوئن یا نو ټاپو» کتاب څکه شاهکار بولم چه دا کتاب یوه سیاسي او اجتماعي سمفوني ښی او دفرانسی تاریخ یی پکښی دیوقوې او خوند ناک انتقاد په ترڅ کښی لیکلی دي .

دپنگوئن یا نوټاپو :

لکه چه و ویل شول دغه کتاب دفرانسی دملت یو له کنایو او طنز څخه ډک تاریخ دې چه ددغه ملت له پیدایښت څخه «البته افسانوی او ساطیرې قصو ته په توجه سره» شروع کیږي . لیکوال دخپل کتاب په مقدمه کښی لیکي . غوښتل چه ددغه ملت دزام دارانو تاریخ ولیکم خودپخوانیو مؤرخینو په سپک او روش نه زړه می غوښتل چه ددغه ملت دزام دارانو او دهغو عقایدو په باره کښی چه خلکولرل هغه حقایق ولیکم چه تر اوسه پوری لښ نظره لویدلی دی له همدغه کبله دتاریخ لیکلودفن هغو استادانو ته ورغلم چه په پوهنتون کښی داستادي په کورسی ناست وو .

انا تول فرانسوا تیپو په ۱۸۴۴ کال کښی په پاريس کښی زیږیدلی دې او په ۱۹۲۴ کال کښی په سن سیر سورلو کښی مړشوی دې . دې دیو غریب کتاب پلورنکی زوې دې اودخوانی له ابتدا څخه ئی د«پارناس» له ډلی سره روابط لرل - ده په ۱۸۷۳ کال کښی خپل منظوم اثر «طلائی اشعار» خپورکړ ۵۲ کلن ؤ چه دفرانسی داکاډمی په غړیتوب ومنل شو .

په ۱۹۲۱ کال کښی دنوبل

خودوې ماته وویل که غواړې چه مفاهیم په ټولنه کښی پټ وي

دجایزې په اخستلو بریالی شو دغه مقتدر لیکوال او عالی مقام

په لومړنيو روابطو او دولتونو د تشکيل په باب خبرې کيږي اثر دی چه ډير لسوی فيلسوف رسيږي او د فرانسې د لوی انقلاب پيښو ته اشاره کوي .

د يهودی افسر د دريفوس او د بورژوازی طبقاتو تر منځ اختلاف داستان بيانيزی دريفورس يهودی افسر په دی تومتی شوی چه ده د فرانسې نظامی اسرار په انگلستان پلورلی او د هغه هیواد له پاره یی جاسوسی کړی ده .

اناتول فرانس دغه قضیه د بیروت په نامه چه هغه دريفوس دی مطرح کوی او د فرانسې نامتو ليکوال امیل زولا دکلمبان په مستعار نوم

د بیروت ملگری کوی . دکلمبان مبارزه د پیروت د غليمانو درسوا کولو په باب دومره قوی او جالبه ده چه لوستونکی ورته آفرین وایي کلمبان د پیروت د بیگناهی د ثابتولو له پاره له هیڅ ډول کونښنځه څخه ځان نه ژغوری دی وهل کيږي بدی او ناوړه خبری آوری خو پړوا ورباندی نه کوی او خپله خبره تر یوه ځایه رسوی تر څو چه پیروت ته نجات ورکوی .

دی دکتاب په آخر کښې دفرانسوی ملت غفلت او عیاشیو ته اشاری کوی لکه دغه قصه یی چه : دملی شوری یو زلمی نماینده «هیپولیت سره» چه بیا دمخابراتو وزیر کيږی له یوی ښکلی نجلی مادام کلارانس

ژوند او ازادې ته دې خطريښی نشی دهغو مطالبو له لیکلو څخه ډه ډه و کړه چه امکان لرې چه ځینو احساساتو ته توهین وگڼل شي . دوې راته وویل چه بایدته نوې څيړنی ونه کړې او هغه مطالب ولیکلی چه نورو مؤرخینو لیکلی دي . او ما هم ددوې پدراننه نصیحتونه په کار واچول اودغه تاریخ می و لیکلو

بیا وایي : ماته دافرق نه لرې چه زده پنکوئن دملت یادکوم بل ملت تاریخ ولیکم ځکه چه ټول ملتونه یو بل ته ورته دي اوصحنی ئی په ډیر لږ اختلاف په هرځای کښی تکرارېږي . ځکه چه «دهر ملت ژوند دهغه افرادو «جنایتونو، فلا کتونو او لیوټو بونو سلسله ده اودپنکوئن دقام ژوند هم له دغی کلی قاعدې څخه خارج نه دي» . دلومړی جلد لومړې فصل دمبادیو په باره کښې دي او په هغه کښې یو لړ اساطیر به کوسیک ډول لیکلی شوی دی له همدغه ځایه د انسان ژوند د وحشت او لږ تیا له ابتدا څخه شروع کيږي مبادې پای ته رسيږي او دپخوانیو زمانو دوره شروع کيږي دپیدایښت په باره کښی بحث ددغه کتاب یوه ښکلی برخه ده په بل فصل کښی ئی دمخکو دتجدید او دمالکیتو دبنسټو نو په باره کښی بحث راغلی دي . وروسته

د فلسفې او ټولنې د کومې جسدې موضوع په باره کښې ده . خورده ډير مشهور اثر (جمهوريت) دى . هغه مسألي چه په دغه کتاب کښې طرح شوى دى له هغو مهمو مسئلو څخه دى چه بشر د پيدا ايښت څخه ورته توجه لرله او تر څو چه بشر وى له هغو سره به يى توجه پاتى وى .

افلاطون : په نړۍ کښې به داسې خلک ډير لږ وى چه د افلاطون نوم به يى نوى اوريدلى او دده د علمي مقام او لوړ فکر څخه به خبر نه وى . اصلي نوم يى ارسيتو کلس دى چه وروسته بيا په افلاطون مشهور شوى دى ديوه قول له مخې په ۴۲۸ ق - م کښې

زېږيدلى دى پلار او مور يى دواړه د يونان له نامتو کورنيو څخه وو افلاطون لا کوچنى ؤ چه پلار يى مړ شو او مور يى بل مېړه وکړ . د افلاطون تحصيلات له اوه کلنۍ څخه د هغه وخت دښوونې اوروزنې د اصولو سره سم شروع شول . درياضياتو - شعر او موسيقي لوستل ليکل ورزښ او بدني روزنه دهغه وخت د تحصيلاتو په کړنلاره کښې شامل وو .

افلاطون له کوچنۍ توب څخه له شعر سره زياته علاقه لرله او حتی په ځوانۍ کښې يى ځينې اشعار هم ويلی وو . خو کله چه د فلسفې په لاره روان شو نو

سره واده کوى «آه ولين» خپل مېړه ته فريب و رکوى او له صدر اعظم «وزير» سره ناروا روابط پيدا کوى ټول سياسى او ادارى کارونه ددغو عشق بازيو تر تاثير لاندې را ځى دولت په خپلو دغو ناوړو کارو په مقابل کښې داسې د سويې په خوب بیده کيږي حتی چه د لومړنۍ بين المللى جگړې په وخت کښې د غفلت په حال کښې د دښمن له خوا اشغال يږي .

افلاطون

او مهم اثر يى

د جمهوريت کتاب د لرغونې نړۍ يو ډير مهم فلسفې او اجتماعي اثر دى چه ډير لوى فيلسوف افلاطون ليکلى دى . افلاطون ډير کتابونه او رسالې لري چه ټول يى دده د استاد سقراط او څو تنو شاگردانو تر منځ يى د مکالمې او مناظرې په توگه ليکلى شوى دى خو افلاطون يى داسې څرگندوى چه گواکې دا خبرې د سقراط دى او ښايى دده ليکنې د هغو درسونو مجموعه وى چه له خپل استاد سقراط څخه يى اخستى دى خو به دى کښې شک نشته چه سقراط هيڅکله قلم په کاغذ نه دى ايښى او نه ځان څخه يى کوم کتاب نه دى پرى ايښى او کوم شى چه ده ته منسوب دى او دده قول گڼل کيږي هغه يى شاگردانو په تيره افلاطون ليکلى دى . افلاطون ډيرى رسالې ليکلي دى چه هره يوه

د جگړو په وخت کېنې د مطالعې نه لاس وانهیست او د فلسفې او اجتماعي مسائلو په باره کېنې یې خپل بحث ته ادامه ورکړه .

افلاطون اته کاله د سقراط له مجالست او خبر و اترو نه مستفید شو او دده د مرگ نه وروسته یې دهغه لاره ونیوله ده د مکارا بنارته مهاجرت وکړ او تصمیم یې ونیو هغه مکالمې چه دده او د سقراط او د نورو تر منځ شوی دی د محاورو رسالو په سلسله کېنې راولی او د هغو په ترڅ کېنې د سقراط د فلسفې مباني بیان کړی او د هغه وخت د حکومت ستره گناه چه سقراط یې په مرگ محکوم کړ خلکو ته څرگنده کړی افلاطون د ډیرو سرگردانیو نه وروسته په ۳۷۸ ق ، م کېنې بیرته اتن ته راغی او په دغه وخت کېنې یې سیاسي فکر بیخي له ځان نه ایسته کړ په ۳۷۶ ق، م کېنې یې د هنر درېالونو او د نه گونو هنرو خدای گوټی اپولون ترحمایې لاندې د حکمت یوه مدرسه تاسیس کړه او ددغه کار دپاره یې دښار دروازی ته ورڅرمه یو باغ انتخاب کړ چه د «اکاډمی» نوم یې ورباندې کیښود . افلاطون د اکاډمی دجوړیدو نه شل کاله وروسته بیا مسافرتونو وکړل یو څوموده بندی هم شو خو بیا د یومحترم شخصیت په واسطه له بند څخه

شعري تر نظره سپک ورغی او خپل شعرونه یې وسو ځول . په اتلس کلنۍ کېنې دسوفسطائیانو بحثو تو او مناظرو دده توجه ور جلب کړه . دسوفسطائیانو

کار سیارتد ریسو دوی به له یوه ښارنه بل ښارته تلل او دهمو د اشعارو کلاسیکو ادبیاتو نه پرته دنویو موضوعاتو په باره کېنې به یې خلکو ته درسونه ښودل او دخطابی په فن کېنې به یې شاگردان روزل څرنگه چه په هغه وخت کېنې هرچا غوښتل چه په سیاست کېنې وارد شی .

دی به مجبورو چه په وینا او نطق کېنې مهارت پیدا کړی نو دغه تمایل د سوفسطائیانو دپاره ډیرطرفداران پیدا کړل خوافلاطون داسی څوک نه و هغه ددغی لفاظی ډلی ددرسی تر تاثیر لاندی راشی ځکه چه ده حقیقت غوښت اودسوفسطائیانو په وینا وکېنې یې رښتیا او حقیقت نه موند نو ځکه سخت ورڅخه منزجر و .

د یونان عظمت چه له ایرانیانو سره دیونانیانو دجگړې نه وروسته حاصل شوی و او ورڅخه ډیرمتمدن هیواد جوړ شوی و د داخلی جگړو په اثر د انحطاط په لوری روان شو دیونان په هره برخه کېنې جگړې منځ ته راغلی خو دغه لوی سړی (چه د تاریخ پانی بل څوک دده پښان نه شی معرفی کولی)

خوشی شو دی په ۲۴۸ او یا هدف یی د نیکمرغۍ لاس ته ۲۴۷ ق ، م کښې مې شوی دی . راوستل دی .

دوهم کتاب : د اجتماع په هیئات او د افرادو په اخلاقو کښې د عدالت د ماهیت په باره کښې خبری کوی په دی کتاب کښې دا بحث شوی دی چه آیا عدل په خپله مطلوب دی یا د هغو نتایجو له مخی چه لاس ته ورڅخه راځی مطلوبیت لری . آیا عدل د ټولنی دغۍ یو تر منځ تړون دی او که ذاتی فضیلت دی .

د محض عدل او محض ظلم د ښاری ژوند بنسټ د ښار ساده او تجملی اړتیاوی - لښکر ته اړه د جنگی کسانو او زمامدارانو طبقه د حاکمی طبقی د روزنی اصول په ځینو ادبی آثارو انتقاد کول .

دریم کتاب : د دغه کتاب شروع د بل کتاب بقیه ده . د حکایاتو او اشعارو په سبک او د موسیقی اشعارو په آهنگ او وزن انتقاد دشعر او موسیقی تر بیوی اغیزه بدنی روزنه د روحی او جسمی روزنی هم آهنگی - د زمامدارانو ټاکنه او په دوو طبقو ساتونکی او مرستیال دهغوی و یشه د ټولنی د پیدایښت اوله دریگونو فلزو څخه د افرادو د جوړیدلو افسانه .

څلورم کتاب : د دغه کتاب شروع د دریم کتاب بقیه ده د زمامدارانو

جمهوریت : لکه چه وموویل د جمهوریت کتاب د لر غونی نړۍ یو شاهکار او د افلاطون مهم اثر دی که څه هم د علم الاجتماع پوهان په دغه کښې د شاملو موضوعاتو په باب انتقاد ونه لری او د افلاطون «مدینه فاضله» چه د اجتماع اصول د مال - ښځی او زامنو په اشتراکیت بنا کوی تخیلی او غیر عملی لولی سره ددی هم دغه کتاب د میلاد نه د پنځویشو پېړیو پخوانیو وختو د انسان د لوړ فکر نمونه دی او په خپل مقام کښې ساری نه لری . د جمهوریت کتاب لس بابونه او یا لس کتابونه لری چه هغه دادی :

لومړی کتاب : د عدل په باره کښې معمولی تعریفات - عدالت څه شی دی او له مفهوم څخه یی کوم کوم شیان استنباط کیږی . آیا عدالت درستی - راستي او عصمت دی . او که د دین د مراسمو ادا کول دی . نو په دی صورت کښې د حاکمی طبقی او قوی کسانو په نسبت د وظیفو اجرا کول دی او که بل څه دی . آیا د عدالت بنسټ نیکو کاری نه ده . بیا له خپل بحث څخه نتیجه اخلی چه ښکلا د عدالت روح دی او نهایی

د طبقي دېشري ټولني او انساني
نفس څلور اصلي صفتونه - له
دغوصفاتو څخه د عدل د تشخيصولو
طريقه د انسان د نفس دري گوني
اجزاء او د عدل - ظلم - او عيب
له تعريف سره د انساني صفاتو
په لحاظ دهغو ارتباط .

پنځم کتاب : په ټولنه کښې
د ښځې مقام او د جگړې درسومو
په باره کښې بحث د نر او ښځې
تر منځ مساوات - د زمامدارانو
د طبقي تر منځ د ښځو او زامنو
اشتراك - د ميره او ښځې او
د زېږيدني د نژاد د اصلاح او
د ماشومانو د ساتني موضوعات .
د جگړې د فن تعليم - د جگړې قواعد
او رسوم له غليم سره د معاملي
دود .

د فلسفي حکومت او د هغه لزوم
آيا د مدينه فاضله تاسيسول عملي
دي او که نه . د فيلسوفانو د
حکومت لزوم . د فيلسوف تعريف
د وحدت عالم او د کثرت عالم
علم او جهل او گمان .

شپږم کتاب : د زمامداري لپاره
د فيلسوفانو وړتوب په ټولنه کښې
د فيلسوفانو د فاسد کېدولو علت
د فيلسوفانو د زمامداري امکان - د مطلقې
ښيگڼې ماهيت او مقام يې د علم
له نظره - د معقولاتو او محسوساتو
عالم - د پوهې څلور گوني درجي
د علم - استدلال - گمان او حدس
د بيلولو مفروضه کرښه .

اووم کتاب : د غار تمثيل
د زمامدارانو لوړ تحصيلات - حساب
هندسه نجوم - موسيقي - او
د مناظري فن - د ښوونې او روزنې
کړنلاره .

اتم کتاب : د جامعي او دانسان
د نسل انحطاط د مطلوبې درجې
څخه د ښار انحطاط - د حکومتونو
تنزل - تيموکراسي حکومت اوله
هغه سره د متجانس فرد اخلاق
د اوليگارشي حکومت - اوله
هغه سره د متجانس فرد اخلاق
ديموکراسي او د ديموکرات فرد
اخلاق - د آرزوگانو په باب بحث
استبدادي حکومت او د مستبد فرد
اخلاق .

نهم کتاب : د اتم کتاب د بحث
بقيه او د مستبد فرد د اخلاقي
معاييو بيان - د عادل فرد او ظالم
فرد د ژوندانه مقايسه - آيا
د نيکمرغي د لاس ته راوستلو دپاره
ظالمانه ژوند ښه دي او که عادلانه .
د نفس د دري گونو اجزاء و مخصوص
لذتونه - په ظلم د عدل د برترۍ
ثابتول - په آسمان کښې د مدينه
فاضله نمونه .

السم کتاب : د شعر او موسيقي
تر منځ اختلاف - له حقيقت سره
د توصيفي هنرونو ارتباط په
احساساتو د شعر اغيزه اوله عقل
سره يې بې ارتباطي - په اخلاقو
د شعر بده اغيزه - د روح بقا او
د عدل اجر - د روح د بقا دليل

د عدل بدله په دی دنیا کښې - په آخرت کښې د عدل اجر - د آخرت د څرنگوالي په باره کښې یوه افسانه .

جنگ او سوله

د تولستوی اثر

د جنگ او سولې کتاب د روسی نامتو نیکوال تولستوی شاهکار دی او ښایي د روسی ادبیاتو شاهکار هم وی دا کتاب په ۱۸۷۸ کال کښې خپور شوی دی او خلکو یې ډیر ښه هر کلی کړی دی .

تولستوی : د روسی مشهور لیکوال او فیلسوف کنت لسونیکلا یویچ تولستوی په ۱۸۲۸ کال کښې د خپل پلار او نیکه په ښار (یازنایا یولیان) کښې زیږیدلی سقراط د فلسفې مېاني بیان کړی دی . دی یو متوسطی روسی کورنی ته منسوب ؤ د ډیرو مؤرخینو او حتی په خپله دده د عقیدې په خلاف دده کورنۍ آلمانی نژاده نه وه .

دده نیکه اندروییچ تولستوی د پتر کبیر له خوا د «کنت» په لقب مفتخر شو . او پلاری کنت نیکلاس ایلیچ ډیر کلونه په نظامی خدمت بوخت ؤ . د تولستوی پلار پنځه اولاده لرل چه تولستوی یی څلورم زوی ؤ . دغه لوی فیلسوف سره ددی چه پخپله یو لوی ملاک ؤ درعیت پروری روحیه لرله .

د تولستوی مور په ۱۸۳۱ او

پلار یی ۱۸۳۷ کال کښې مړ شوی دی او دی د ځینو خپلوانو تر سر پرستی لاندی رالوی شوی دی . لومړنی تعلیمات یی اشتباهه د فرانسوی ښوونکو له خوا شوی نو ځکه نه روسی ادبیاتو سره دده په آشنایی کښې ځنډ پېښ شو .

دی په ۱۸۴۴ کال کښې د قازان په پوهنتون کښې چه په هغه وخت کښې ډبرلین د پوهنتون نه وروسته د نړۍ ډیر لوی پوهنتون گڼل کیده شامل شو خو په درس کښې یی څومره کوښښ نه کاوه او په تدریج سره د پوهنتون له تحصیلاتو څخه بیزاره شو او په ۱۸۴۷ کال کښې له پوهنتون څخه ووت او په خپلو مخکو کښې د کرهڼی په کار لگیا شو . مگر په دغه وخت کښې وپوهیده چه دی د ملکی او خانۍ له پلاره وې نه دی . په ۱۸۵۱ کال کښې په نظامی خدمت کښې شامل شو او په ۱۸۵۲ کال کښې یی خپل لومړنی اثر «ماشوم توب» ولیکه او هغه یی دروسی مشهور شاعر (نکراسوف) ته ورکړ چه دهغه خوښ شو . په ۱۸۵۴ کښې دخپلی غوښتنی په اثر په هغو عسکرو کښې شامل شو چه ددانونب په سیمه کښې د ترکانو په ضد په جگړه لگیاوو . او د روسی او ترکیی د جگړی ترپایه دی په سبا ستوپل کښې پاتې شو .

وروسته له هغه سن پتر زبرکته

تولستوي دخپل عمر په اواخرو کښې خاص افکار او عقايد پيدا کړل او د هندوستان له پيشوا کاندې سره يې فکري ارتباط د زلود لکه چه ده هم د هغه په شان غوښه نه خوړله سابه او ميوي به يې خوړلي ده دخپلې کورنۍ له نورو افرادو سره زيات اختلافونه پيدا کړل بنځه يې دده له افکارو او عقايدو څخه ډيره بيزاره وه بالاخره يوه شپه تولستوي د خپلې لور الکساندرا په ملگرتيا پټ له کوره ووت دی په استا پفوي کښې څو ورځې داورگاډي دستيشن درئيس په کوټه کښې نازوغو او بيا د ۱۹۱۰ کال د نوامبر په اتمه نيټه مړ شو . څو ورځې وروسته يې تولستوي بي له رسمي او مذهبي تشريفاتو په يازيانا کښې خاوروته وسپاره .

جنگ او سوله :

چه دروسني ادبياتو شاهکار دی د ۱۸۲۴ - او ۱۸۶۹ کلو ترمنځ ليکل شوی او په ۱۸۷۸ کال کښې چاپ شوی دی .

د داستان اصلي محور هغه لويه جگړه ده چه په ۱۸۰۵ - او ۱۸۱۲ کلو کښې د ناپليون بناپارت فرانسوي امپراتور او د روسيانو تر منځ شوی ده . په دغه کتاب کښې دروسيې دعالي تولهي يعنې داعيانو او اشرافو د طبقو ژوندی څيره ايستل شوی ده او دغه تابلو

وليردول شو او هلته يې د فاضلانو او ادبياتو مجلسونو او غونډو ته لاره پيدا کړه . خو لږ موده وروسته دی د هغوی له معاشرت نه بيزاره شو ځکه دوی يې له ځان نه راضي کسان وليدل . ده داروپا ډېر مختگونو په باره کښې ددوی له عقيدو سره موافقه نه لرله او په همدغه موضوع کښې يې له مشهور ليکوال تور گنيف سره بحثونه وکړل . په ۱۸۵۷ کال کښې يې له عسکري خدمت څخه استعفا وکړه او په همغه کال او ۱۸۶۰ کال کښې يې بيا اروپا ته مسافرت وکړ . خو ده هم د داستايو سکی په څير په دغو مسافرتونو کښې له غربي تمدن څخه د انزجار نه پرته بل څه شی په سوغات کښې رانه وړل - ده ته عقیده پيدا شوه تمدن په مادياتو او طبقاتي سختو اختلافونو کښې ډوب دی .

د اروپا د دوهم مسافرت نه وروسته يې په خپله سيمه کښې هستو گنه غوره کړه او د خلکو د اصلاح کولو په کار بوخت شو او دخلکو د زامنو له پاره يې يو ښوونځی جوړ کړ او له يوې نجلې سره يې چه له ده څخه ۱۶ کاله کشره وه واده وکړ .

په ۱۸۷۳ کال کښې د (انگارينا) د کتاب په ليکلو سره يې ډير شهرت پيدا کړ خو جنگ او سوله د کتاب په څيريدو سره يې شهرت په ټوله اروپا کښې خپور شو .

د بولکو فسکي او د استغف د کورني په تصوير ولو سره مجسمه شوي ده د نيکلا استغف شخصيت چه فعال او با نشاطه سپري دي داندريه بولکو نسکي په مقابل کښي چه يو هوښيار او زيرک سپري نه دي په نظر کښي نيول شوي دي . کله چه بد بخت بولکونسکي دا خبره حس کوي سره ددي چه داستغف د کورني په ډيره ښکلي نجلي «ناتا شار ستغف» باندې مين دي خو څرنگه چه ددي د تحقير وړدي او کرکه ورڅخه لري نو مايو سه کيږي خو کله چه د «برودينو» په جگړه کښي ډير سخت ټپي او مرگ ته نژدي کيږي له خدای سره دميني او اخلاص په درلودو د نجات اميد پيدا کوي .

ناتاشا يوه هوس بازه او سر سري نجلي نه ده او پوهيږي چه ټولي اشتباه گاني يي له ځواني نه نشأت کوي نو ځکه دا داندريه بولکونسکي او د څل ورور له مرگ نه وروسته په خپل خاص رڼه ذهيت چه دده يو ممتاز صفت دي له يولايي زلمي «ي پريزو خف» سره نژدي والي پيدا کوي او خپل زړه ورباندې بايلي . دغه زلمي چه صفات او مشخصات يي داستيان

ليکونکي ته ورته دي يو فکور او ايديالي سپري دي اونه غواږي چه ځان له خپل آرام او هوسا ژوند سره موافق کړي سره ددي چه دي ډيري مخکي لري او زيات خلک يي په خدمت کښي دي د زراعتي اصلاحاتو او د بزگرو د حالت ښه کولو په اقداماتو لاس پوري کوي خو په خپل فکر نه بريالي کيږي . خو بيا د روسيې ملت د آزادي د ساتني له پاره تصميم نيسي او ناپليون په مسکو کښي وژني او دي هم وژل کيږي . په دغه تاريخي داستان کښي داستي شيکا لوژي تحليلات او تجزيه په کار لويديلي ده چه له هغې څخه د تولستوي خاصه فلسفه څرگنديږي د خپل کتاب له قهرمانو سره د تولستوي علاقه او مينه په ښه شان څرگنديږي د ساده سپاهي «کارا تاييف» څخه نيولي تر ستر روسي قوماندان «کوتوزف» پوري چه له هر ډول تعرضي حرکت څخه يي سترگي پټي کړي او غليم يي په صبر عدم تجاوز بي جور او ظلم څخه مات کړي دي د داستان قهرمانان دي . لکه چه ومو ويل د ناپليون جنگ په زمينه کښي دوه شخصيتونه

په حماسې مرکز کښې راغلی دی چې یوپی اندر بولکو نسکی او بل یی «پی پر بزخف» دی چه دواړه په تدریج سره دفتنو او پریشانو په موقع کښې دارام او سوله ناک ژوند طریقه پیدا کوی . هغه تر اړیدی فردی اړخونو چه داجتماعی هنگامی په څنگ کښې پیدا کیږی دغه جالب اثر لوی کتاب گرځولی دی . د نړی په ادبیاتو کښې دا امکان ډیر کم دی - چه فردی او تاریخي سرنوشتونه دی په داسی قدرت او عظمت سره تر سیم شوی وی . باید وویل شی چه دجنگ اوسولی حماسه زیاده تره په خپله دتولستوی دبارزی اوشخصی فلسفی ترجمانی کوی دده دغه فلسفه داسی خلاصه کیږی .
 دعالَم خالق خدای (ج) د نیکی او منطق ظاهر ونکی دی او عیسی (ح) به دی کبله نه چه د خدای زوی دی بلکه له دی امله چه تعلیمات یی د انسان له وجدان څخه مغایرت نه لری لوی شخصیت دی بو دا او نور لوی شخصیتونه دی هم په همدغه اندازه باید د احترام والی ښیي)
 وړ وی او حق او حقانیت یوازی په حضرت مسیح منحصر نه دی . دی عقیده لری چه عالم خدای دجهان حاکم دی او په زړونو حکومت کوی بشر باید ښه کارونه وکړی له خپل هم نوع سره مینه ولری او خپل نفس دی د طمع - شهوت او غصب له منگولی څخه خلاص کړی چه حقیقی نیکمرغی وگټلای شی . دتولستوی له نظره نه یوازی جگړی او دوینو توپول بلکه هر ډول فشار او جبر چه د دولتو او امپراتوریو په سیاست کښې وی خیانت او جنایت گڼل کیږی او یو رښتیا نی مسیحی دی باید په دغسی جنا یتونو او عسکری خدمتونو او دولتی مشاغلو کښې گډون نه کوی او تر څو یی چه وسه وی له وکالت او قضاوت او داسی نورو چارو څخه دی ډه ډه وکړی . تولستوی وایی که چیری له دولت سره په مخالفت ښولو کښې جبر شامل وی ښه نه دی او کوم دردنه دواکوی (دا خبره د تولستوی او دگاندی د فکر ورته

انقلابي فعالیتو نه که هغه بیچارگانو او مظلومانو د حمایتی دپاره هم وی څه ثمر نلری ځکه چې دغه راز فعالیتونه دبی اتفاقی او دښمنی تخم شیندی .
تولستوی عقیده لری چې بشري نظم او انضباط هغه وخت لاس ته راتلای شی چې خلک له یو بل سره رښتیاڼي دوستی ولری دی داهم وایی چې بهایان بی سببه

تحصیلاتو چه ده په په خوانیو علومو په تیره د لرغونو لیکنو په لوستلو کښی کړی دی دده په ژوند اغیزه کړی ده .
په کار کښی سخت انضباط او خاص روش او سبک لرل دده له ممتازو صفتونو څخه دی دی چه دپخوانیو خطونو لوستونکی ؤ په ۱۹۰۹ کال کښی ئی په دی باب یوه رساله خپره کړه چه ډیره

دیو خراب طبقاتی تمدن په منځ ته راوړلو ځان ته ارزښت ورکوی او باید دغه رجحان له منځه یوړل شی . دی دهغی ورځی ارزو کوی چه دعشق او عطوفت مارغه خپل

دتوجه وړ وگرځیده . بیانیی په ډیر احتیاط او تردد په لیکوالی لاس پوری کړ او دوه رومانونه یی خپاره کړل چه دومره دتوجه وړ و نه گرځیدل خو مارتن دوگار

زرین وزر په ټولو موجوداتو وغورځوي او په ایديالی عالم کښی بشر یو دبل له وژلو او دڅار ووله خوړلو څخه ډډه وکړی .

مایوسه نه شو او په ۱۹۱۳ کال کښی ئی یولوی رومان دژان باروا په نوم خپور کړ چه دغه اثر ده ته ادبی مقام و بښه دلومړی بین المللی

د تیبو کورنۍ

د مارتن دوگار اثر .

دانی کتاب دفرانسوی معاصر لیکوال مارتن دوگار اثر دی چه د نوبل جایزه ئی وړی دی دا داسی یو عمیق اثر دی چه دفرانسی ټولنه ئی په معاصره پېړی کښی په ښه توگه تشریح کړی ده .
روژه مارتن دوگاریو فرانسوی

جگړی نه وروسته ئی د «تیبو کورنۍ په نامه خپل اصلي شاهکار وړاندی کړ چه په ۱۱ جلد وکښی خپور شو په دغه رومان کښی دسلمی پېړی په اوایلو کښی په قوی توگه دفرانسی ټولنی تحلیل شوی دی .
چه کتاب داوس وخت یو ډیر قوی ادبی اثر دی .

لیکوال دی چه په ۱۸۸۱ کال کښی په (نوییی سورسن) کښی زیږیدلی دی او په ۱۹۵۸ کښی په «بلم» کښی مړ شوی دی . هغو

(د تیبو کورنۍ) له ۱۹۱۴ څخه دمخه د فرانسې د متوسطی سرما یه داری طبقی کړه و په ښیې سمک ئی ډیر محکم او ساده روان او

طبیعی دی او انسان ته «موپاسان» ورپه زړه کوی خود کتاب لیکنی ئی «موپاسان» څخه هم قوی وژوندی دی او په لوستونکی داسی اغیزه کوی چه دی گمان نه کوی کتاب لولی بلکه دی ځان د داستان له قهرمانانو سره یو ځای گهی او فکر کوی چه له دوی سره گپ ژوند لری

د ټیبو کورنی : دغه لوی رومان چه اته بر څی لری د شلمی پمپي په لومړی بر څه کښی د دوو فرانسوی کورنیو ژوند د مرتبویښو په څیر تعریفوی. داد وی کورنی یوه تیږه چه مذهب ئی کاتولیک دی دوبله ئی د وښتنان د ده چه په پروتستان مذهب عقیده لری. د فونتان کورنی تر یوه حده په تنها ئی اوازوا کښی ژوند کوی - د داستان مهم شخصیتو نه دری ټپه دي چه دری واړه په ټیبو کورنی پوری اړه لری.

دوی فکره افعال خلک دی. د کورنی مشریالوی ټیبو یو شته من مستبد سړی دی غم او وهم ئی دادی چه دکاتو لیکي نظم او انضباط هر چیرته او په هر چا جمعیل کړی. دکورنی مشر زوی انتوان ځان د ټولنی خدمت له پاره (۱۹۲۲) د ژاک په روحیه د وقف کړی دی او طیب شوی دی او د ټیبو کشر زوی (ژاک) خپل خلاقه قدرت د ټولنی په ضد په کار اچوی او یو تحول طلبه زلمی ور څخه جوړیږی. ددغه لوی اثر په لومړی ټوک کښی چه «خړی پیغله» عنوان لری دوه ۱۴ کلن زلمیان یعنی ژاک ټیبو او فامیل د فونتان خپل نهائی اسرار او اشعار په یو څپرنگی دفتر کښی یو بل ته تبادله کوی یوه ورځ مشران دغه دفترگی کشف کوی اولیکل شوی مطالب یی لولی او په بده توگه ئی تعبیر وی ژاک چه دخپل مور او پلار له کار اوسو تفاهم څخه خجل شوی اونا آرامه شوی دی او دانبل د ځان ملگری کوی او دواړه د خپلو خپلو کورنیو څخه لیری ځایوته تښتی په لاره کښی ډیر تکلیفونه اوصدمی وینی. دد واړو هلکانو خپلوان دد وی په لټوته پسی گرځی خواخوږ دواړه بیرته پاریس ته بیانی د د انبل مورچه هوبنیماره او پوهه نیمځه ده دا نیل ته څه نه وایی مینه او مهربانی ورباندی کوی. خود ژاک پلار خپل زوی دارالتادیب ته چه په خپله ئی جوړ کړی دی استوی. په دوهم ټوک کښی چه د زندان عنوان لری انتوان ځان د ټولنی خدمت له پاره (۱۹۲۲) د ژاک په روحیه د

اول کښې خو داسې ښکارېده چه دژاک اوژنی او به په يوه وياله کښې نه ځي په دغه وخت کښې ميرمن فونتانن دخپل مېړه له بې وفاييو اوچتې گرځيدو څخه په تکليف کښې ده - انتوان تيبو هم په يوه ماجراجواو مرموز نجلۍ مين شوی دی .

په څلورم ټوک کښې چه دمعاینې په نامه دی (۱۹۲۸) ژاک يوځل بياورک کيږي او تر دريو کالو پورې ئې پټه نه لگيږي - لوی تيبو دکورنی مستبد پلار ناروغه کيږي انتوان چه دده معالج داکترهم دی نظريه ورکوي چه مريض په خپله مخه تلونکی دی . په دغه ځای کښې داستان دزلمی ډاکتر دژوندانه يوه عجيبه ورځ ښيي يعنی دپلار دناروغۍ په مقابل کښې دده انساني عکس العمل او هغه جگړه چه په باطن کښې ئې شروع شوی ده تشریح کوي . (دا داسې موقع ده چه دکورنی نور غړی له ده څخه غواړي چه په يوه پيچکاري سره ددغه سخت ناروغ له تکليفونو څخه ډک ژوند ته خاتمه ورکړي) چه د داستان دغه قسمت ډير په زړه پوری دی . په پنځم ټوک کښې چه سورليا (کوچنی خور) نومېږي (۱۹۲۸) څرگنديږي چه ژاک تراوسه پورې ژوندی دی - یوی سويسی مجلی يوکوچنی داستان دسو رلينا په مستعار نوم خپور کړی دی

دارالتاديب نتيجه بده اغيزه لري . مشرورورئي انتوان چه په پټه کښې دژاک په نسبت دخپل پلار بدی رویي څخه خواشینی دی يوه ورځ دخپل و رور دليدوله پاره دارالتاديب ته ورځي گوري چه هلك خپل نشاط دلاسه ورکړی دی چه دده دروحيی په غم جنۍ او خواشینی کولو کښې ئې دعامی او مبتدلو ساتونکو روش هم بې اغيزی نه دی انتوان دخپل پلار دلجاجت سره سره دخپل ورور په خوشی کولو بريالی کيږي او ده ته داسې کوټه ورکوي چه په هغی کښې له مور او پلارنه جلا ژوند وکړي .

په دريم ټوک چه دخوښی فصل عنوان لري (۱۹۲۳) وروسته له هغه چه ژاک پنځه کاله دخپل ورور تر څارنی لاندی ژوند کوي په يوه عالی ښونځی کښې شاملېږي خو دی تصميم نیسی چه له هغه فارموليتی ژوند څخه چه د مخه ورته تنظيم شوی دی ځان خلاص کړي . سره ددی هم خپلی د رخصتی ورځي پيل دپلار په يوه کلیوالی ماڼی کښې دیوی پيغلی « ژير » په گاوند کښې تيروي . ژير يوه يتيمه نجلۍ ده چه ژاک تل دی ته دیوی خور په سترگه گوري . خو په دی ترڅ کښې دی ددانیل فونتانن له خور (ژنی فونتانن) چه يوه مرموزه اوداور سکروټه پيغله ده څه ناڅه روابطه لري . په

بیا سویس ته ځي او د ژنیو او پاریس بروکسل او برلین د د بین المللی محافلو د روا بطو ساتلو وظیفه په غاړه اخلي. او په دی ترڅ کښی هڅه کوی چه انتوان هم خپلو سیا سی عقاید و ته ورگرځوی. ځوانتوان لومړی ددغو خبروله منلو څخه چه امکان لری په آینده کښی به جگړه وشي او انقلاب به پینی شي ډده کوی. بالاخره په ټاکلی ورځ جگړه پینښیری او ژاک له خپلی ډلی سره ملگری کیږی. په دغه وخت کښی یو ځل بیارنی دوفونتان پیداکوی او داخل سخت زړه ور باندي بایلی دواړه یو دبل په ملگریا د فراتمو ی سو سیا لیست سیاستمدار ژورس په وژلو کښی برخه اخلي. دسولی دراوستلو فکر دژاک په ماغزو کښی پیداکیږ او عقیده پیدا کوی چه اوس نو باید دسولی وړانگی په دواړو غلیمو ډلو ولگیری. ژنی چه امکان یی درلود ددی حضور د ژاک فعالیت فلج کړی نه ورسره ځی اوله خپلی مورسره پاتی کیږی. ژاک ژنیوته بیرته ځی او دیوبیلوت په مرسته دجگړی دجبهودپاسه تیریږی او عسکرو ته دسولی غوښتنی لیکنی او اعلامی خپروی

الوتکه ئی راغورزیږی او ژاک سخت تپی کیږی او دجاسوسی په تومت بندی کیږی او دپلیو عسکرو هغه ټولگی ته یی بیایي

اوانتوان حدسوهی چه دغه لاسلیک باید دژیر (کوچنی خور) اویا دژنیوی روزان ته خپل دورورپه لټه پسې ځی او هلته ژاک چه په یو ډله کښی شامل شوی دی پیدا کوی.

شپږم جلد دپلار دمرگ په نامه د تیمو دمرگ په باره کښی یو هیجان راوستونکی داستان دی. انتوان دژاک په موافقه بوداته پیچکاری ورکوی چه یو آرام او راحت لرونکی مرگ ورته راولی او دی له ټولو کړاوونو اوزحمتونو څخه خلاصوی هغه اسناد چه د هغه مرحوم دمرگ وروسته لاس ته راځی څرگندوی چه دتصور په خلاف لوی تیمویو خرافات پسند نه بلکه رحم او شفقت روحیه ئی لرله اودیونا آرام وجدان خاوندو دتیبودجنازی مرا سم په هغه دارالتادیب کښی کیږی چه ده په خپله جوړکړی وه انتوان پاریس ته دبیر ته تگ په وخت کښی داورگادی په یوه کوټه کښی دا بهوکار کشیش سره یو ځای ناست دی او دمرگ په باره کښی یی مباحثه توده کړی ده خو په دی باره کښی یو دبل نظریی سره مغایرت اوبیلتون لری.

په اوم ټوک کښی چه اوړی نومیږی (۱۹۱۴) دافرادو دژوند ډرامه داجتماع دژوند غوښتنی له مخی پیژنو. ژاک چه په خپلو اجتماعی خدمتونو بوخت دی دژیر د عشق په مقابل کښی مقاومت کوی

د تلې عمر لټون

د مارسل پروست اثر .

د تللي عمر لټون کتاب چه په خو جلد وکښي ليکلي شوی دی د فرانسې له معاصرو ادبياتو څخه دی چه دمارسل پروست په قلم ليکلي شوی دی .

د کتاب ليکوال په ۱۸۷۱ کال کښي په پاریس کښي زیږیدلی دی - پلار یې ډاکتر ؤ او ورور یې هم د طبابت وظيفه لرله . خودده له پلاره دخپل پلار د بېایي په سبب د بیکاره گرځیدو امکان موجود ؤ دغه ليکوال له ماشوم توب څخه له نفس تنگي نه په تکلیف ؤ چه دغه حالت سبب شو چه له ده سره د ادبیاتو شوق پیدا شي او ورو ورو هنر دخپلو ارزوگانو انتهاوگني . تر ۳۵ کلنۍ پوري ئې په تجملې او تصنعې محیط اشرافي سا لوندو او رستورانو کښي چه په اوسني سیستم جوړ شوی ووژوند تیر کړ او دخپلي کنجکاوي له مخې ئې د پوښتنې له لاري ډیرې نکتي زده کړې . دده د تخيل قدرت دروحياتو له نظره ډیر قوي ؤ په ۱۹۰۶ کال کښي چه له مشاهد اتو او مطالعاتو څخه سترې شوی ؤ مزاجي حالت ئې تقاضا کوله چه استراحت وکړي . ده په دغه وخت کښي دخپل ماشوم توب د دورې روښانه خاطري «د تلې عمر لټون» تر عنوان لاندې ليکلي .

چه د په خټ تللو په حال کښي دی . کله چه په دغو عسکر و کښي وحشت راپیدا کوي ژاک له پښو غورځوی (په اتم ټورگ کښي چه نتیجه نومیري) انتوان تیبو چه جنگي گازونو سخت مسموم کړي دی دجنوب په یوه روغتون کښي تر معالجي لاندی دی او دژر روغیدو امید لری . کله چه دی دویړیني په یو محفل کښي د گپون کو لو له پاره پاریس ته ځي دانیل فونتانن گوډه شوی وینی ژبراوژنی هم په پاریس کښي دی او هغه دخپل کوچني زوی چه ژان پل نومیري او دژاک اوژنی د عشق ثمر دی پالنه کوي . دغه هلك ډیر هوښیار او یو حسابي تیبو گپل کیري انتوان په پاریس کښي خپل پخواني استاد ډاکتر فیلیپ هم وینی او حدس وهي چه ډاکتر دی د گاز د مسمومیت په وجه فیصله شوی گڼي نو ځکه پرته له دی چه په صبر او بردباري وروستیو نتایجوته منتظر شي بله چاره نه لری .

انتوان دخپلو ورځینیو خاطراتو دفتر لیکي چه ماشوم ژان پل خپل تره ښه وپیژندلی شي ځکه چه دغه هلك د دومنقرضو کورنیو تیبو او دوفونتا نن یوازینی روښا نه یادگار دی چه ددوی نغری به تو د وساتي . انتوان د عمومی بی وسلې کولو دا علانیدو نه څو ورځي وروسته مړ کیري .

د دغه کتاب لومړی جلد « دسوان دکور له خوا .. » په ۱۹۱۳ کښی خپور شو خو دادبی ټولنو توجه ئی ورجلب نه کړه . مگر هغه وخت چه دده د کتاب دو هم جلد « د نویو غوړیدلیو نجو نو ترسیوری لاندی .. » په ۱۹۱۹ کال کښی دکنکور نایل جایزه واخستله دپروست شهرت او افتخار له همدغه ځایه شروع شو . مارسل پروست ته دافرست په لاس ورغی چه دخپل کتاب دوه نور جلدونه « د گر ما نت دکور له خوا » او (سودوم او گمرم) هم خپاره کړی . دی په ۱۹۲۲ کال کښی مړ شو .

کتاب :

دا کتاب دفرانسی اوبیای د معاصرو ادبیاتو له مهمو آثار څخه دی د کتاب قهرمان خپله قصه په خپله بیانوی او په حقیقت کښی دغه قهرمان په خپله له پروست نه پرته بل څوک نه دی د کتاب قهرمان یوعصبی - بدخویه او نازولی زوی دی چه له اشرافی ټولنی په تفرعاتو او دناوړو و معاشقو په فضا کښی رالویږی . لیکن ژر ورته څرگندیږی چه عشق عینی حقیقت ندی چه دوردورن کورنی هم پکښی شامله او د دنیا تجملات په ژرپیکه او مبتذل شی .

د داستان راوی چه په خپله د کتاب قهرمان دی لومړی د (کومبره) د لوی کلی وضعیت چه ده د ماشوم توب په وخت کښی ئی خپلی رخصتی هلته تیری کړی دی تشریح کوی او دخپلی مور رو انا او هغو - ماشومانو په باب خبری کوی چه ده ورسره ژوند کاوه .

دغه راز خپل هغه تگ اوراتگ یادوی چه د « سوال کور » او « گرمانت کور » ته یی کاوه . د داستان دوهمه برخه چه « دسوان عشق » نومېږی سندر غاړی رانا گز د « سوال » کورته بیائی . په دغه برخه کښی نور د ماشوم توب د خاطر و یادون نه دی شوی بلکه هغه خاطری شرح شوی دی چه وروسته راوی ته چه اوس زلمی شوی دی پېښی شوی دی او همدغه خاطری دی چه دی ورباندی دمینی معنی درک کولای شی . سوان چه یونازک طبع اما تور دی ډیر هوښیار او زیات بډای سپری دی او اجتماعی شخصیت لری . دغه سپری په یوه ماجراجویه نجلی چه « او دت کرسی » نو مین می کیری نجلی له هری لاری که وی سوان ته آزار او اذیت پېښوی آخر دی له دی سره ازدو اج کولو ته مجبور وی . په دغه ماجرا کښی ډیر اشخاص گپون لری چه دوردورن کورنی هم پکښی شامله ده ددی کورنی افراد اشراف او شته من دی چه غونډی او ټولنی ئی نه خوښیږی او ده هنرمندانو د تشویق لو او تحسین کولو نظاهر کوی .

دسوان او ماجراجو نجلی له

وصلت څخه يوه کوچنۍ نجلۍ (ژيلبرت) پيدا کيږي د داستان راوی وايي چه دغه نجلۍ به يې د شانزه ليزه په واک کښي ډيره ليدله (لومړۍ جلد) .

ژيلبرت سوان د داستان له راوی سره دکلوکلو معصومانه دوستۍ نه وروسته له ده څخه جلا کيږي خو لږ موده وروسته ددې حساس زړه د سيند په غاړه چيرته چه هلته نوی رسيدلی نجونی ډيري دی له مينی څخه متأثر کيږي ددوهم ټوک عنوان «نوی غوږيدلی پيغلی» له همدغه جبهه دی . دا ټولی نجونی دراوی خوښيږي خوله يوی تنی « البرتين » سره يې علاقه زياتيږي خو هغه نجلۍ له ده سره ښه وضعيت نه کوی دی په دغه وخت کښي د داستان له نورومهمو قهرمانانو سره چه عجيب سړی او فاسد الاخلاقه انسان « بارول دو شاريو » نقاش « الستير » اوليکوال «برکوت» سره مخامخ کيږي (دنويو غوږيدلو ليو نجونو تر سيوري لاندې - دوهم جلد) له هغه وروسته راوی د «گرامانت» دکور خوا ته مخه کوی او له دوش گرامانت سره چه يوه د بد به لرونکي او مغروره ښځه ده خپله مينه له نا اميديو سره ښکاره کوی . تردی وروسته دکوميره دښار اشرافي سالونو نوته ورځي او دڅه مودی دپاره هلته استوگنه غوره کوی . (دريم جلد) .

په دی وخت کښي دسو دوم او گمور گناوی اوجنايتونه بيانوی اوله البرتين سره له نااميديو چه د داستان راوی داڅو موده دمخه ترنورونجونو ښه بللی وه خو مينه ئي زياته له حسد نه وه نه له عشق نه .

له البرتين سره نامزد کيږي خو داناامزدۍ صريحه نه ده بي له دی چه له هغې سره دواده - کولو تصميم ونيسي نوموړی نجلۍ يوازی دځان دپاره منحصره او مقيده کوی داڅبره چه آيا په رښتيا البرتين ورباندی گرانه ده اوکڼه . تراوسه نه ده څرگنده شوی - کله چه دده دجسارت حس له مشهورو دروغو څخه ځي نو بيا دا ورباندی گرانه ده خو هغه وخت چه له دی او ددی له وفا څخه ئي زړه جمع شي بيا نو ورباندی گرانه نه ده .

تردی دمخه « اودت کرسپي » هم په همدغه ډول دسوان له سادگۍ څخه ناوړه استفاده کوله (دزدانی فصل) .

بالاخره يوه ورځ البرتين تښتي او په « توان » کښي دخپلي کومۍ عمی اویا ټوپۍ په کور کښي ځان پټوي . دغه نجلۍ هلته داس سورلي په يوه تصادفي پيښه کښي مړه کيږي . دغه موضوع دراوی د غم پاروونکي تخيل له

عمر بيرته راوگر ځول شي .
 راوی له دې خبرې نه داسې نتيجه
 اخلي چه بايد مبهم او نامعلوم
 تصورات او دژوندانه په زړه پوري
 خاطري چه زمونږ په ذهن اثر
 اچوي او مونږ ته دنیکمرغي معما
 طرح کوي له ذهن څخه راواخلو
 او په هنري اثر کښي يې ژوندي
 وساتو او په داسې توگه يې ثبتي
 کړو لکه عکاس چه دکاغذ په مخ
 يې ثبتوي . (دبيرته لاس ته راوستلي
 عمر فصل .

دپروست د ليکنې متن د ير
 کړکيچي او پيچلي دي . دليکوال
 دغه مقصد چه ده غوښتني دي په
 لازمو ځايو کښي خپل شخصي
 خصوصيات دداستان دقهرمانانو
 له خصوصياتو سره يوځای راوړي
 ددې سبب شوي چه د داستان
 ځيني جملې يې مغلقې - پيچلي
 اوږدې دي حتی کله کله له ادبي
 نظره صحيحې نه دي . خو د کتاب
 ښکېلي يې په بد يو زياتي دي که
 څوک د(پروست)

د تخيل په قوت سمسور شوي دغه
 ځنگل ته ور ننوزي لطيف او نري
 احساسات به وويني او نور مشاهدات
 به يې ډير په زړه پوري په نظر کښي
 ورشي او دغې رنگيني دنيا ته
 ورننوتلي شخص به بيرته ور څخه
 خوښ او خوشحاله راووزي .

دغه استاد د تجزيي او تحليل ا و
 توصيف فوق العاده قدرت لري دي
 د احساساتو او عواطفو په شرح کولو

پاره يوه درديدونکي صحنه ده
 (دالبرتين ورکه کيږي فصل) .
 راوی د ډيري مودې نه وروسته
 بيرته پاريس ته ځي . په همدغه
 وخت کښي دنړۍ جگړه شروع
 شويده . جگړې اجتماعي تحولات
 وړاندي بيولي او دژوندانه دحالت
 ترقي او پراختيا يې گړندي کړي
 ده . هغه شخصيتونه چه د کتاب
 په لومړنيو برخو هر يو په خاصه
 ډله او طبقه پوري مربوط و په دغه
 ځای کښي يو له بله سره نژدې شوي
 دي . ميرمن وردورن له دوک دوگر
 مانت سره په داسې وخت کښي
 واده کړي دي چه د دوي د سروينستان
 ياسپين شوي او يا شناوي شوي دي
 په همدغه ځای کښي خواشيني
 او پريشانه راوي دنورودزېمبودي
 په ليدلو سره په خپل بودا تو ب
 هم پوهيږي دا احساس هغه وخت
 ده ته ډير پيدا کيږي چه دگرمانت
 يانو د کور په غو لي دده پښه
 ښويږي او په مخکې لو يږي .
 په همدغه وخت کښي ده ته ورپه
 زړه کيږي چه په ځواني کښي يې
 يوه ورځ خوږه ډوډي له چايوسره
 خوړلي ده د ډوډي خوړلو دخاطري
 په زړه کيده سره سم ده ته ئي
 دماشوم توب د دورې پيښي هم
 ور په زړه کيږي ددغو خاطراتو
 ور په زړه کيدونه نه وروسته فکر
 کوي چه خپل تلف شوي عمر
 بيرته لاسته راوړي .

خو څنگه کيدای شي چه تللي

له معنی ډ کړ اشعارو او په زړه پورې رومانو په لیکلو سره یې د شوروی لیکوالو په منځ کې لوړ مقام پیدا کړ. په دی وروستیو وختو کې یې ځانگړې توب خوښ کړ او د انگلیسي ژبې د آثارو په ترجمه یې وخت تیراوه چه بالاخره یې د ډاکتر ژیاگو کتاب ولیکه او په دی وسیله یې شهرت هری خواته تیت شو او په ۱۹۵۸ کال کې د نوبل د جایزې په اخستلو بریالی شو ځینو کسانو د ډاکتر ژیاگو کتاب د ټولستوی د جنگ او سولې کتاب سره برابر بللی دی.

ډاکتر ژیاگو :

لس کلن یوری ژیاگو د شلمې پېړۍ په لومړنۍ کال کې خپله گرانه مور له لاسه ورکړه. د دغې ضایعې نه څو کاله دمخه د ژیاگو ملیونر او عیاش پلار د بلی ښځې په سبب له خپلې کورنۍ څخه لاس مینځلی و او بیا د خپلې شته منۍ د لاس ته ورکولو په اثر یې ځان د اورگاډۍ نه غورځولی او مړ شوی و څرنګه چه یوری ژیاگو بل څوک نه لرل نو فاضل ماما یې چه نیکلایویچ نومیده دده پالنه او روزنه په غاړه واخستله. څوموده وروسته دیوری ژیاگو ماما سن پتر زبرک ته لاړ او خپل خور یې یو خپلوان ته چه گرومیکو نومیده وسپاره گرومیکو دوه وروڼه لرل چه یو الکساندر نومیده او بل یی

ترسیمولو کې قوی لاس لری. هنر ته د لیکوال توجه دومره زیاته ده چه د سمبولیزم سبک یې د پیدا کیدو سره سم بلوغ ته رسولی دی. دی په حقیقت کې د لوی انگلیسي لیکوال راسکین د ذوق او قریحې مترجم او مفسر او د ښکلا د مذهب مقدس حواری دی.

ډاکتر ژیاگو

د بوریس پاسترناک اثر :

د ډاکتر ژیاگو کتاب یونوی اثر دی چه د نوبل ادبی جایزه یې اخستی دی او یو مهم ادبی او سیاسي جنجال یې زموږ په پېړۍ کې پېښ کړی دی د کتاب لیکوال معاصر شوروی لیکوال بوریس پاسترناک دی.

بوریس پاسترناک په ۱۸۹۰ کال په مسکو کې زیږیدلی دی او په ۱۹۶۲ کال کې مړ شوی دی دی دخپلې کورنۍ مشر زوی و پلار یې لیدونید پاسترناک د عصر له مشهورو نقاشانو څخه گڼل کیده او دخپلې زمانې د پوهنې او ادب له لویو کسانو سره یې ارتباط درلود. حتی دهغوی ښکلی تصویرونه یې جوړ کړي دي.

د پاسترناک مور «اوزاکونمان» نومیده او یوه پیاوړې پیانیسته وه د پاستر پلار دخپلې کورنۍ سره انگلستان ته مسافرت وکړ او بیا په همغه هیواد کې مړ شو. بوریس پاسترناک له خپل هیواد څخه له وتلو څخه ډډه وکړه او دخوږو او

نيکلای نومیده اودواړه دشيمی استادان وو اوله گروميکو سره يی يو ځای ژوند کاوه دوی له سياست علم او ادب سره سخته علاقه لرله نو ځکه هغه کورنی چه يوری ژباگو په کښې ژوند کاوه عادی کورنی نه ښکاریده بلکه علمی او هنری مرکز ته . ورته يوه کورنی وه .

د نيکلای ښځی انا يوانو انومیده اود لور نوم یی تونیوا . یوی يهودی نجلۍ چه میښا گور دن نومیده هم پدی کورنی کښې ژوند کاوه او په نيکلای او ښځی یی د لور په شان گرانه وه .

یوری ژباگو یو هوښیار هلك ؤ او ښه استعداد یی درلود هغو پرمختگونه چه په تحصیل کښې به دده په برخه کیدل ده ته کورنی د ټولو افراد و توجه جلب کړی وه . نو نیادیوری همځولی وه دی او میښا د پیر زړه ده سره انس پیدا کړ خو دیوری او میښا تر منځ علایقو بل صورت درلود .

په ۱۹۱۲ کال کښې یوری ژباگو تونیواو میښا په ترتیب سره په طب - حقوقو او فلسفه کښې پری لیکونه واخستل - یوری سربیره پر طبابت په ادبیاتو او فلسفه کښې هم لاس درلود چیر ښه شعری وایه او ښه شی یی لیکلای شو . دنوئیل داختر په شپه یوری شوی دی .

او تونیوا دخپل یو دوست سون تینسکی کورته د ماښام د چوچي خوړلو له پاره وبلل شول میلستیا ته د تگ نه پخوا د تونیوا مورته دخدای په امانی کولوله پاره وزغلل . د تونیوا مورچه له څومودو راهیسی سخته ناروغه شوی ؤ او خپل حال یی خراب لیده دوی دواړه په غېږ کښې ونیولی سترگی یی له اوبښکو څخه راډکی شولی اودوی ته یی ویل : که زه مړه شوم تاسو دواړه یوه له بل سره واده وکړی له هغه وخته وروسته دیوری او تونیوا مینی بله ښه غوره کړی دوی دواړو دنځیدو په وخت یو وبل ته خپله خپله مینه وښودله او په دغه وخت کښې یی ځانونه دنړی له پیرو نیکمرغو خلکو څخه بلل . ناڅاپه دگولی بزغ دوی دخوږو تصوراتو له دنیا څخه وایستل . حقیقت څرگند شو . لار انومی یوه ښځه چه یوه ورځ د سن تینسکی د یو میلمه کوما اوسکی معشوقه وه د پیسوا خستلود پاره دغه کورته راغلی وه خو څرنگه چه کوما اوسکی هغی ته پیسی ور نه کړی نو دی سمدلاسه ورباندی چوکړ خوگولی له ده څخه چپه شوه او په یو بل چا ولگیدل .

داکتر ژباگو ته په دی وخت کښې چه دی غواړی د ټپي شوی سړی سره مرسته وکړی دسی خبر راځی چه د تونیوا د مور حال خطرناک شوی دی .

ميخائيل الکساندرو ويچ شولخوف په ۱۹۰۵ کال کښې داستوف په يوه سيمه کروژيلين کښې زيږيدلى دى لازلمى و چې په سياسى چارو کښې يې گډون وکړ او بيا يې د «آرام دن» د کتاب په ليکلو سره چله ۱۹۲۸ تر ۱۹۴۰ کال پورې يې دوام وکړ زيات شهرت يې حاصل کړ. په خپله دى دخپل ژوند په باره کښې داسې ليکي.

زه په ۱۹۰۵ کال د «دونتز» په کروژيلين کښې په يوه کليوالى جونگره کښې زيږيدلى يم پلارمى داسې سړى و چې هر کار به په مخه ورغى هغه به يې کاوه دى دريا زان دايالت څخه راپيدا شو اودژوند تر آخر و وختو (۱۹۲۵) پورې يې هم دبل کسب لټه کوله کله کله به يې څاروى پير ودل او پلورل - کله به بيا په کرڼه بوخت شو خو کاله سواگر هم و. مورمى نيمه قزاقه اونيمه کليوالى ښځه وه - کله چې زه خپل پلار له ښوونځى څخه خارج کړم دى ماته لوستل او ليکل راوښودل. په ۱۹۱۲ کال مونږ يوه ټوټه مځکه لرله چې ما او مورمى پکښې ژوند کاوه - په بيلوبيلو ښوونځيو کښې په زده کړه بوخت شوم په ۱۹۱۸ کال کښې هغه وخت چې داخلي جگړې شروع شوى زه د (دن) په ساحل کښې وم او په ۱۹۲۰ کال کښې د دن دغاړى په مځکو کښې مې کار کاوه او ډير ځله «دسپين گارد» په غلو پسې لارم آخر هغه څه را پيښ شول چې غوښتل مې

ډاکتر ژيو اگو په ستومانه جسم او غم خپلى روح سره مسکوته لار حالت ئې له پخوانه ډير خراب شوى و پيغله مارينا دهغه کور دروازه وانه چې دى پکښې اوسيدو دده په ذوق او قريحه او اشعارو مينه شوه او بالاخره دده ښځه شوه اوله دغه وصلت څخه دوې نجونې پيداشوى اوس دده کارپاى ته رسيدلى و او دمارينا عشق نشو کولای چې دى اوژوندي سره پخلا کړي.

دزړه په ناروغۍ اخته شوى و دغې ناروغۍ دده ژوند تريخ کړ. خوموده وروسته له پنايس څخه ددى لومړنۍ ښځې ورته يوليک راواستاوه او په هغه کښې ئې ليکلى و چې زوى يې اوس لوى شوى دى ښوونځى ئې پاى ته رسولى او لور يې په ښوونځى کښې شامله شوى ده. ژيو اگو چې بې هدفه ژوند ئې درلود په دى وروستيو وختو کښې بيا چمتو شو چې په طبابت لاس پورې کړي خو په هغه ورځ چې ده دلومړى ځل دپاره غوښتل چې روغتون ته لاړشى دزړه ددریدو په اثر مړ شو.

ارام دن

د شولخوف اثر

آرام دن شوروى جمهوريتو د اتحاد د هيواد د ادبياتو ډير عالي مظهر دى چې لوى شوروى ليکوال ميخائيل شو لو خوف ليکلى دى ليکوال دده اثر دتدوين او تاليف له پاره څورلس کاله کړي او زغملی دى.

ژر دکور پخوا روانيزی خو هغه وخت دی ورسپړی چه انا ایوانو مړه شوی وه .
له بلی خوا کوما روسکی چه سالم پاتی شودخپلی ابرودساتلو له پاره لارله هغه کور څخه وباسی او یوه کوټه ورته نیسی یو ښه سپری گوکوکر یفف چه په خوانی هم له لاراسره محبت درلود دی ته دزرو روبلو په ور کولو سره داله دغی مخصی څخه ساتی لاراله یوسپری سره چه پاشا نومیزی او پخوانی هم ورسره مینه لرله ازدواج کوی او دواړه دیوریاتین ښار ځی څو موده وروسته ئی زوی پیدا کیږی اولارخپل میړه ته دخپلی پدی ورځی قصه کوی داکار سنب کیږی چه ددوی ژوند سره بیل شی . پاشادیو داوطلب په شکل جگړی ته ځی څو موده خو خپلی ښځی ته لیک استوی خوبیا دغه سلسله قطع کوی . لارا خپل زوی په خپل یوشاگرد سپاری او داهم خپله په میړه پسئ ئی رهی کیږی . دانا ایوانو دمرگ نه و وروسته داکتر ژویواگوله تونیانیره ازدواج کوی دغه واده ئمړیو هلك دی چه د لومړی بین المللی جگړی په دوهم منی کښی پیدا کیږی داکتر ژویواگو داردو په صحی چارو کښی استخدا میږی او دجگړی جبهی ته استول کیږی . تلفات ډیر زیات دی او ډاکتر ژویواگو دتپیانو له چیغو او کرکو څخه سخت په گړاوشوی

دی . ددغه قتل عام په معنی نه پوهیږی نه دهورته څرگنده چه دزلمیانو دغه وژل توتی کول او په مځکه اچول یی دڅه دپاره دی . بالاخره په ده باندی هم دوظیفی دسرتو رسولو په حال کښی گولی لگیږی . دی روغتون ته وړل کیږی دی هلته بیاد لاراسره دپرستاری لباس ئی اغوستی دی مخامخ کیږی لارا په ډیره مینه اوزپه سواندی . د ده خدمت کوی . اوس دوی دواړه ورو ورو احساسوی چه زپونه یی یوپه بل تړل شوی دی .

دمسکو حالت ورځ په ورځ خطرناک کیږی . لارا اوژویواگو دواړه په هغه ښار کښی دوستان لرل نو هلته ورځی . داکتر ژویواگو دمسکو په یو روغتون کښی په طبابت بوخت کیږی خدمتونه یی د دولت دتوجه وړ گرځی او ژوند یی په هوسایی او خوښی تیریږی .
ژمی دی چه داکتر ژویواگو دتیفوس په ناروغی اخته کیږی دنا روغی له اوز دی مودی نه وروسته کله چه دی له بستری څخه پاڅیږی حواس یی ښه کارنه ورکوی . اوس دده دپاره دمسکو ژوند دزغملو وړ نه دی نو ځکه تصمیم نیسی چه دپلار ښځی او کورنی په ملگرتیا په تونیا کښی دخپل نیکه املاکونه چه داوړال دغرو په لمنه کښی دی ورشی . په ډیر زحمت ځان او نورو ته ټکت برابروی او ټول په اورگادی

کښې روانيږي اورگاډي خوورځي
شمې په لار کښې پاتې کېږي .
ټول رېځا يې نه معظيږي او
دروسي ژمي ظالم او جفا کاره
کيږي .

په ټوله لار کښې د انقلاب دشروع
اثر - فقر - لوږه او دکليووراني
ويجاړي گوري داخلي جگړې
کمي اوزياتي رواني دي .

کلي ته درسيډونه وروسته له
ډاکټر ژيواغوسره دده دنیکه
داملاکو واکمن ښه و ضعيت نه
کوي او دده او دهغه کورنۍ د
نورو غړو داستوگني دپاره داسي
کوټه ورکوي چه نوکران او
خدمتگاران په کښې ژوند کوي .

ډاکټر ژيواغوله خپل اصلي کسب
څخه استفاده نه کوي او دخپلي
کورنۍ د معيشت تا مينولو له پاره

ديوي ټوټې بزگران پوهيږي چه دي
غاړه اخلي بزگران پوهيږي چه دي
يو حاذق طبيب دي او تل ده ته
مراجعه کوي يوه ورځ داکټر ژيواغو
ديو ربان تين د ښار يوي لويي
کتابخاني ته ورځي اتفاقا يې
ستريگي له لاراسره مخامخ کيږي
- داناسته وه او مطالعه ئي کوله
ده دډيري خو شحالي نه خپل
سراوښي نه پيژندل بيا د دوي
ترمنځ عهد او پيمان نوي شو .
تردي وروسته به ډاکټر ژيواغو

په دختلغو پلمر ښارته روانيده اودلارا
په غښت کښې به ئي ځان اوجهان و وهرشي لاس ورڅخه اخيستي
واودي يې يوازي پري ايښي .
هېراوه .

د دوي قوماندان دهغه چا زوي و
چه د اورال د محکو واک ئي په
لاس کښې وو نو ځکه ئي له ډاکټر
ژيواغوسره ښه چال چلن درلود .
دغه سړي اوليبريوس نوميده
بالاخره ډاکټر ژيواغو دپارتيزانو
له اردو څخه وتښميده او ديوياتين
ښار ته لاړ . ډيره ئي رسيدلي وه
هر څه ئي کثيف او چهل شوي و
په دي حال کښې دي دلارا کورته
ورځي او هلته له پښو ولويد خو بيا
دلارا پرستاري دي په پرمو دراو .

داکتور انقلاب سبب شو چه
ډاکټر ژيواغو ښځه او اولاد له
مسکو څخه خارج ته وتښتي او په
پاريس کښې مېشته شي - ددغي
پښې خبرئ ده ته په يوليک
کښې ورکړي يوه شپه کوما روسکي
هم دتښمتي خيال درلود اوله ځان
سره دلاراد يوولو له پاره راغي
ښځې دا خبره نه منله اخر
ډاکټر ژيواغو راضي کړله چه له
کوما روسکي سره وتښتي او ځان
ته نجات ورکړي لار اهم لاره او
ډاکټر ژيواغو گريوازي پاتې شو . اوس
دده دپاره هر څه پای ته رسيدلي
وهرشي لاس ورڅخه اخيستي
واودي يې يوازي پري ايښي .

بين المللي جگړې نه دمخه اوددغې جگړې په وخت کښې دقزاقانو د ژوندانه حالات ښيي. ددغه روسي په وخت کښې دقزاقانو دژوندانه

شاهکار په تدوين کښې خو رلس کلو نه تير شوی دی په دی تر تيب چه لومړی کتاب يی په دريو جلدو کښې ۱۹۲۳ کال کښې دوهم کتاب يی په دريو جلدو کښې په ۱۹۲۹ کال دريم کتاب يی په دوو جلدو کښې په ۱۹۳۳ کال کښې اوڅلورم کتاب يی په دوو جلدو کښې په ۱۹۴۰ کښې خپور شوی دی.

دغه داستان هم دمعنی په لحاظ او هم دخلکو دواقعي ژوندانه تشریح کولو له نظر په پروسې ادبیا تو کښې غوره مقام پیدا کړی. په کتاب کښې دکولاکانو اوسپين گاردسره دقزاقانو جگړې په استادۍ سره ذکر شوی چه په لوستلوی سرې دشوروی ملتو جنبش په مسير کښې ځان شامل گڼي اوله دوی سره

په غم او ښادی کښې ځان شريک بولي. لیکن باید وپوهیږی چه کتاب یوازی دقزاقانو حالات نه ښيي بلکه تردی هم غټی مسالی پکښې طرح شوی او هغو ته ځواب ویلی شوی دی. داستاڼ اصلی قهرمان یو قزاقی سرې «گریگوری مله خف» دی چه غم لړلی خوعبرت ناک ژوند لری. شولو خف ددغه

له ۱۹۲۳ کال نه می په لیکلو پیل کړی دی له هغه کال نه زما لیکنی یی د«کامسامول» په ورځ پانه کښې خپرولی. لومړنی کتاب می په ۱۹۲۴ کال کښې چاپ شوی دی.

دشوری ستر لیکوال ادبی ژوند په همدغی سادگی شروع شو. ترقی یی ډیره گړندی وه دده له لیکوالۍ څخه دری کاله نه وو تیر شوی چه دخپل کم نظیر اثر (ارام دن) په لیکلوی پیل وکړ په ۱۹۲۶ کال کښې یی لومړی جلد خپور کړ او دهغه کتاب په خپریدو سره شولو خف دشوروی په لویو لیکوالو کښې راغی.

له دی نه پخوا هم ددغه لیکوال ځینی آثار خپاره شوی وده یوبل اثر د (ژوندی شوی وده یوبل اثر د دی چه په ۱۹۳۲ کال کښې یی لیکلی دی خو تر اوسه پوری پای ته نه دی رسېدلی. شولو خف د بین المللی دوهمی ستري جگړې نه وروسته یوبل کتاب «خوک چه د وطن له پاره جنگیدلی دی» لیکلی خودغه کتاب هم نا تمام پاتی شوی دی.

ارام دن: کم نظیره لویه حماسه (ارام دن) په لسو جلدو کښې خپره شوی او دنړی په زیاتو ژوندیو ژبو ترجمه شوی ده دا کتاب دومره مفصل او جالب او عمیق دی چه لنډول یی په دی ځای کښې ډیر گران کاردی.

دا کتاب چه څه نا څه دتولستوی دحماسی لوی کتاب جنگ اوسولی څخه تقلید شوی دی دلومړی

سړی په سر گذشت کښی داسی
 څوک ښیې چه له ملت څخه یی
 جدا شوی نو ځکه دتباهی په لار
 روان شوی دی. گریگوری مله خف
 بو تکره با اراده حساس سړی دی
 اود پاک زړه څښتن دی خواجتما ع
 ښه نشی درک کولای نو ځکه دخپل
 هیوادد پاره مزاحم سړی ور څخه
 جوړیږی په ټول داستان کښی
 لوستونکی له هغه سره داسی
 مهربانی پیدا کوی چه هغه دده په
 اغیز شونو کښی هم کمی نه لری
 لوستونکی پوهیږی چه دگریگوری
 ناوړه کارو نه دده داشتباه په اثر
 کیږی نه دمجرمانه حس له مخی .
 دی په دغه لار کښی دومره په مخ
 درومی چه دملت ددښمنانو په صف
 کښی درېږی اودخپلو وروڼو دوینو
 په تویو لو لاس پوری کوی خو په
 اخر کښی دی هم دنورو گنا هگار
 وپه څیر دخلکو دقوت په مقابل
 کښی محوه کیږی . کله چه دغه
 داستان خپور شو په اول کښی یی
 هم هرکلی وشو او هم ور باندی
 انتقادونه وشول دغو انتقاد کوونکو
 به ویل چه شولو خف باید په پای
 کښی دخپل داستان قهرمان شي
 لاری ته برابر کړی وی او هغه یی
 باید نا امیده گناهکار نه وی
 بری ایښی خو واقعی لیکوالو او
 نقادانو ژردغو بی ځایه
 انتقادونو ته ځواب ووايه او
 «ارام دن» خپل لوړ مقام وساتلی
 شو. یوه شوروی دقیق پوهاند

دمخالفینو په ځواب کښی دا سی
 ولیکل
 ځینی خلک دافکر کوی چه باید
 گریگوری په پای کښی ښل شوی
 وی او په سمه لار سیخ شوی وی
 خو که چیری لیکوال دا اشتباه کړی
 وی دخپل لوی داستان اهمیت به یی
 کم کړی وای .
 او (تم) به یی کم زوری شوی
 وای سر بیره پردی هغه به یی
 دروند انه له حقیقه لرلی کړی
 وای شو لوخف ښه کار کړی
 دی اودخپل داستان قهرمان یی دیو
 هنرمند په بیرحمی سره تر یایه
 په یوه لار بیو لی دی ځکه که چیری
 ده داسی نه وای کړی نو له داستان
 څخه به یو معمولی او تبلیغاتی
 اثر جوړ شوی وای اودقهرمان
 عظمت ته چه دملت په مخالف شخص
 معرفی شوی دی صدمه پیښیدله
 او بیا به گریگوری داسی څوک
 نه و څچه خلکو ته یی ژوند دعبثت
 نه څک وی له گریگوری څخه خیانت
 لیدلی شوی و نودده وجود ته اړتیا
 نه و چه اصلاح شوی وی .
 هغه چاته چه له خپل ملت سره
 ښه رویه نه کوی باید جزا ورکړی
 شی. که چیری دیو داسی سړی
 خاتمه چه هغه دوطن په ضد جگړه
 کوی په تصنیفی ټوگه ښه شی
 او که دغه ښه کیدل دلوستونکو د
 اعصابو دتسکین له پاره هم وی
 نو بیا دلویو خیانتونو اهمیت
 کمیږی .

گريگوري د ځينو د تصور په خلاف د قزا قانو د معيني طبقې نمانده نه دی چه دهغې طبقې سرنوشت بد ده تعلق ولری او ټول په لرگي سره رهنمايي کړی . دی په داسي ټولنه کښی یو منفرد انسان دی چه دهغوی فکر کولای شی . دغه منزل انسان په نولارو کښی حیرانېږی او تصمیم نشی نیولای نوځکه خپل سزا مومی .

شولو خف د گريگوري په لباس کښی یو ټاکلی اجتماعي ټولگی نه ښیي بلکه هغه د داسي سپری سرنوشت بیانوی چه د وطن د مور له غیږی څخه شړل شوی او په هلاکت او ورک کیدو محکوم شوی دی .

باید وپوهیږو چه د گريگوري بڼه دخپلي زماني د اجتماعي اوضاعو د پراخي او ژوري ساحی له مخی ښودل شوی ده او اوقات د مښته مدارکو او اسنادو له مخی تشریح شوی دی نو ځکه ارام دن مونږ د انقلاب نه وروسته دداخلي جگړې و تاريڅچه هم بللای شو .

دن کیشوت

دسر و انیس اثر

دن کیشوت هغه ژوندی شاهکار دی چه تراوسه یو کتاب هم دهغه په اندازه دیلو بیلو ملتونو نه دی خوښ شوی او هیڅ کتاب دهغه په شان په داسي ټوگه نه دی بریالی شوی چه دلیکوال شهرت

او عظمت دخپل شهرت تحت الشعاع راوولی . ډیر کتابونه شته چه یوازی په یوملت او یا یو قوم اړه لری اودیو هیواد له سرحد نه یر هغه خوا نظر نه کوی ډیر دغه راز نور کتابونه هم شته چه په نورو هیوادو کښی مطالعه کیږی خویوازی منورین کسان او ممتازی طبقې یی خو ښوی خودن کیشوت ټول جغرافیایی - نژادی اجتماعي او طبقاتي بندیزونه او حصارونه مات کړی او خپل نوم یی له بشر اونړی سره یو ځای کړی دی داچه ځینی خلک دغه کتاب د عظمت بڼه مور بولی د کتاب د عظمت بڼه دلیل دی دا کتاب داولسمی پېړی نه تراوسه پوری له ډیر شو څخه په زیاتو ژبو ترجمه شوی دی یوازی په شوروی اتحاد کښی له ۱۹۱۷ کاله څخه تراوسه پوری (۵۰) ځله چاپ شوی او هر ځل ۹۰۰۰۰ جلدونه ونی دی ترکومه ځایه چه ورباندی خبر یو په فرانسه کښی هم له (۵۶) ځلو څخه ډیر چاپ شوی دی چه هلته یابشپړ ترجمه شوی او یائی لنډیز خپور شوی دی او یادبالت او ډرامو په شکل کښی ښودل شوی دی . که شههم په څو وروستیو قرنو کښی ډیر مهم تحولات او تغییرات پیدای شوی دی او دغو تحولاتو په ادبی ذوقونو کښی هم مهم بدلونونه راوستلی دی سره ددی هم دا کتاب اوس هم د خلکو خوښیږی او ډیر لوستونکی لری

او د شاهکاری له مقام څخه نه دی
را غورځیدلی - باید دا خبره پته
نه کړو چه دن کیشوت د تکنیک او
اصولو له مخی غټ اثر نه دی او
لیکوال یی هم له سپوی او خطا
څخه پاک سپی نشو بللای سره
ددی ټوله خبرودن کیشوت د نړۍ
ډیر ستر او لوړ داستان دی .
د کتاب په باره کښې یو نقد داسی
نظریه ښکاره کړی ده .
«ځینی هنری آثارو دومره کامل
او بشپړ وی چه له بشری حدودو
څخه وځی او د انسان له خلاقه قدرت
څخه ډیر جگ کیری خودن کیشوت
دومره بشری دی چه له کمال او
بشپړتوب څخه لری کیږی.» یو
یوبل لوی لویډیڅ لیکوال په پوره
صراحت لیکي «که څوک وپوهیږی
چه دن کیشوت مطالعه کړی نو دی
به دنړۍ د ټولو رومانونو دمطالعی
کولو څخه بی نیازه شی» .
د کتاب لیکوال سیگل دوسرو انتس
ساودو د (۱۵۴۷ - او ۱۶۱۶ کالو
ترمنځ داسپانیی په یو ښار الکالا
کښې زیږیدلی دی. پلار یی یو
سیار طبیب وچه دیوی نمړی.
ډوډی پیدا کولوله پاره به ښار
په ښار گرځیده ماشوم سیگل هم
په ډیرو دغومسافرتو کښې ورسره
تدلی دی. دی ښوونځی ته لاړ نشو
او دماکسیم گورکی په څیړنی
دټولنی نه پرته پوهنتون ونه لید
کله چه دی زلمی شو نویو تکره
او جگړن سپی ورڅخه جوړشو

او له سیراو سفر سره یی مینه
زیاته شو .
په ۲۳ کلنی کښې ایټالیی ته
لاړ او بیرته چه له ایټالیی نه راغی
په نظامی خدمت کښې شامل شو
په ۲۵ کلنی (۱۵۷۱) یی په یوه
بحری جگړه کښې گهون وکړ چه
په دغه جگړه کښې ټپی هم شو.
دوه کاله وروسته دبحری کشفانو
په یوه ډله کښې شامل شو- خو
موده یی داطریش دل ژوان تر حکم
لاندی خدمت وکړ. خو په (۱۵۷۵)
کال کښې اسپانیی ته دبیرته
تگک په وخت کښې دعربو له خوا
اسیر او په الجزیره کښې بندی
شو او بیا مریی (غلام) شو
سروانتس د دن کیشوت په کتاب
کښې خپل اسارت او مریی توب
ته اشاره کړی ده .
(لومړی جلد - داسیر قصه) مور
او پلار ئی یی یوه اندازه ډر دده
داخستلو دپاره ولیږل مگر هغه
کافی نه و خوشی نشو. دیوکال
غلامی نه وروسته وتښتیده خو
په دغه تښته بریالی نشو او بیا
ونیول شو زیات زحمتونه او
رېږونه ورباندی ورغلل بیا هم
وتښتید او بیا ونیول شو بیانی
دی دالجزیری والی حسن پاشاته
واستاوه او هغه ئی دچښتن څخه
واخیست خو موده وروسته اسیر
سروانتس د اسپانیی خارجه
وزارت ته لیک واستاوه چه هغه

بده قريچه نه لرله». په ۱۹۸۴ کال کښې ده يو رومان (گالا تيا) وليکه چه ده ته يې شهرت وړ په برخه کې دده ددغه کتاب په باره کښې ليکلي شوي دي. «که څه هم درسانس دوختد نشر فصاحت او رواني لري خو دا سي تصنع په کښې شته چه د سروانتس غني او رو بڼانه رياليزم ترستو ني نيسي» (بريتا نيکا انسيکلو پيډيا) په خپله سروانتس هم دغه ټکي

ته ملتفت و او ويل به يې «يو شې په هغه کښې شته خو کومې نتيجې ته نه رسيږي» سروانتس پوهيدلي و چه د قلم په برکت ډوډي نشي پيدا کړي (۱۵۸۷) کومه وظيفه چه ته لار چه هلته ځان ته کوم کار پيدا کړي (۱۹۸۷) کومه وظيفه چه ده ته وسپارله شوه ورته په زړه پوري نه وه - څوموده وروسته يې پاچاته عريضه وليکه چه دده خدمتو نو په تقدير و لو سره دي په امريکا کښې داسپانيې په مستعمرا توکښې ورته يوه وظيفه ورکړې خو پاچايي په ځواب کښې وليکل. بڼه به داوي چه هيواد ته نژدې چيرته ځان ته کار پيدا کړي. په ۱۵۹۰ کښې دده لاس ډير تنگ و حتی دجامي اخستلو

له پاره يې پيسې پوړکړې. کله چه په ده تنگه ورځ راغله مجبور شو چه بيا د ادبيا تو دنيا ته پناه يوسي له يو خپرو نکي سر يې قرار داد و کړ چه ده ته به شپږ درامي ليکي او په هره ډرامه

ته ټي دالجزيري د تسخيرولو نقشه په خپل ليک کښې طرح کړې وه.

د اسپانيې پاچا دغه نقشه ونه منله بالاخره ټي دپلار او مور په کوينښ او په الجزيره کښې دخو ټنو مسيحي سوال گرو په هڅه دده له غاړې دغلامۍ کړې ايسته شوه اودي پرتگال ته لاړ.

په ۱۵۸۱ کال کښې ده ته يو ماموريت وسپارل شو چه «اوران» ته لار شي ددغه ماموريت دسرتو رسولو نه وروسته ټي د«ازورس» په جگړه کښې گډون وکړ. څوموده وروسته ټي له يوې نجلي سره واده وکړه خو دغه ازدواج دده بې تر تيبه او ستومانه ژوند آرام نشو کړي. په همدغه وخت کښې سروانتس قصد وکړ چه خپل قلم وازمويي اود ليکواي له لاري گوزاره وکړي تر ۱۵۸۷ کال پوري يې ډرامې وليکلي چه دغه ډرامې به ده دستايني وې بللي خو په حقيقت کښې يې دومره ارزښت نه درلود. (عجيبه خبره داده چه سروانتس په خپل عسکري استعداد هم وياړ کاوه حتی په عسکري فنونو کښې يې خپل لياقت له ليکوالي څخه هم زيات باله). ده شعر هم وايه لکه د ده دمعا صر اسيا نوي مشهور ډرامه ليکو ونکي «لوپ دودگا» په قول «په ټوله اسپانيه کښې دوانتس په اندازه بل شاعر دومره

خلکو به منځ و هلی شوی دی .

دده پټ بی ږغه غم-عظیم انسانیت بی او به ژوندانه باندی شوی نافذ انتقاد بی کتاب دتصور نه هم زیات جالب کړی او دتوجه وړ گرځولی وی .

دډن کیشوت دوهمه برخه لس کاله وروسته یعنی په ۱۶۱۵ کال کښی خپره شوه (تردی دمخه یو بل لیکوال یادشخصی استفا دی په قصد اوایاله دی کبله چه دده په خیال سرو انتس او سپین ږیری شوی دی او ددوهمی برخه لیکلو توان نه لری یو کتاب چه دډن کیشوت لومړی برخه یی بشپړ کوله لیکلی او خپور کړی ؤ په برخه کښی دسر وانتس فکاهیات او کمیدی ږیری مؤثری دی دده دلیکلو سبک بشپړ شوی اوددی برخه ددوهمی درجی شخصیتو نه دکتاب دلومړی برخه دلومړی درجه شخصیتو نوڅخه ښه تصویر شوی دی دسر وانتس شهرت نهایی حد ته ور رسید خودغه شهرت ده ته پیسی ور نکړی او همدغسی زوړ او فقیر سپا هی باتی شو .

ډن کیشوت

دډن کیشوت کتاب دپهلوانی د هغه نظام په ابتدا لا تو او بی هود گیو کومیدی انتقاد دی چه دسر وانتس په عصر کښی منځ په زوال روان ؤ. په هغه وخت

به ور څخه (۵۰) دو کا اخلی خو په دی شرط چه هره ډرامه دخپرونکی په تشخیصی ږیره ښه ډرامه وی. خوده له دغه قرار داد څخه هم کنه وانخستله او بیر ته «سویل» ته لاړ او دمالیواخستلو په ماموریت مقرر شو خو په ۱۵۹۷ کال کښی دغفلت اود حسا بداری له فن سره دده دنه اشنایی په وجه په مالیاتو کښی کسر راغی نو ځکه دی له دغی وظیفی څخه بر طر ف شو اوله پخوانه زیات دغر بت او فقر په دریاب کښی ډوب شو. تراوسه پوری په یقینی توگه نه ده څر گند شوی چه سر وانتس له خدمت څخه له جلا کیدونه وروسته دری کلو نه څنگه تیر کړل دیو ه قول له مخی بند ی شو او تر ۱۶۰۰ کاله پوری په بندی خانه کښی پروت ؤ نوځکه ده باید دخپل نه هیریدونکی اونه محو کیدونکی ښا هکار «ډن کیشوت» لومړی برخه به زند ان کښی لیکلی وی .

دډن کیشوت لومړنی برخه په ۱۶۰۵ کال کښی چاپ شوی اوپه همغه وخت کښی یی په اسپانیا او پر تگال شه هر کلی هرکلی شوی دی . دبریتا نیا په دایرت المعارف کښی لیکل شوی دی چه «دډن کیشوت» ژرمجبوریت ښایی زیاتره دپښو دتنوع او دکمیدی موضوعاتو دزیا توالی له امله اویا ښایی دهغو څپیر و له کبله وی چه هغه وخت دتمتازو

دی د واقعیت جامه ور وا غوندی سره ددی چه له خان څخه دمچ شپړلو زرو نه لری د جگړی جامی اغوندی سیر په لاس کښی اخلی او توره تر ملا تپي په یواس که رشتیا ووايم په یو یا یو باندی چه له څخه هم کمزوری دی سپړی ی او د قهرمانی دینینو او د پهلوانی دمچرا کانو په لتون نیغ د دښت اوبیا بان لاره نیسی خود اوه د ژوندانه واقعیا نو ترمنځ فرق ډیر دی . بیا هم دن کیشوت بی هدفه نه دی روان عالی انسانی آرزو گانی او اند یښی لری خو څرنگه چه واقعیتو نه ورسره ملگری نه کوی او د ژوندانه واقعیتو نه دهغه له واهی اندیښتو سره جوړه او روغه نه کوی نوله واقعیت سره جگړی کانو په لتون نیغ د دښت اوبیا بان دده نن په تن جگړه د ژوندانه له عینی اواقعی مظاهرو سره دده دخپرید لگولو ډیره لویه او ژوندی نمونه دی .

خیال بافی دن کیشوت ور ځینی . غذاده . یو ویجاړ شوی کاروان سرای مستحکمه کلابی ازاره لارویان بد کاره جادو گران خدمتگاری ښځی شهزادگی . اوبادی ژړندی افسانوی دیوان گئی کله چه دکپ بوی یی پوزی ته ورسیری دی یی مزه ناک کباب شوی کبان بولی او چه دمیز و رمباری واورى نوا وازی غوږونه

کښی اسپانیا یوه لویه او شته منه امپرا نوری وه . حاکمه طبقه له اشرافو او نجیب زادگانو څخه جوړه شوی ؤ .

سودا گر وهم په مستعمرا تو کښی دخپلو تجارتی معاملوله مخی ډیر شته پیداکړی و او په دغه وسیله یی نفوذ او اقتا ورځ په ورځ زیاتیده دتا جرا نو ثروت د ټولنی نو ځکه نجیب زادگانو او شوالیه گانو چه یوی ډلی یی دمت په زور اوبلی یی په اصل اونسب تکیه لرله ورو ورو ټولنه د خان له پاره تنگه کړی ولیدله نوی هنرمند سر و انتس له دغو اجتماعی تحولاتو څخه سترگی نشوی پتو لای اود دغو دوو طبقو په تیره دشوالیه گانو دپه سر سر وهلو دپاره یی دا کتاب و لیکه چه یی پیریو پیروی یی خلک خندولی او خندوی یی . ده هم د «بتهوون» په څیر د غمونو تر درانده پیښی لاندی دښاد یو او خوشحالیونغمی غرو لی دی او له غم څخه یی ښادی خلق کړی او همدغه دده هنر را ز دی .

دن کیشوت یو خان زاده دی چه دشوالیه گانو د انحطاط په وخت کښی غواړی چه د پهلوانی اوعیاری له ټول شوی ټغر څخه علم جوړ کړی دده مقصد دا دی چه خپلو هغو او هامو او تخیلاتو ته چه د دعیاری دقصو دپرله پسې لوستلو به اثر ینی په ذهن کښی ځای نیولی

داسا نو دشههارد بجه خانې دېم او چوم په آهنگ کښې ورځي .
دواقعيا تو له درك څخه دده غاړه غړول يا نا تواني ددې باعث كيږي چه دن كيشوت دسنگش او تشخيص قدرت له لاسه وركړي او دې له داسي قواوو او عواملو سره جگړه وكړي چه زوړي له ده څخه ډير زيات دي او بياسختي ماتي وكړي خودغه ماتي اورسوايي دي دخپلي كمزوري څخه نه گڼي بلكه وايي چه دا خوله نوروعواملو څخه راپيدا شوي دي دكمزوري به ډير بد حالت كښي خپل زړه په دي خبره قوي كوي «څرنگه چه ماد پهلواني له قوا عدو او قوانينو څخه غاړه غړولي ده نودجگړي رب النوع زه تنبيه كړم .»
دن كيشوت له واقعيت سره په خپل لجوجانه ضديت كښي دي مرحلي ته رسيږي چه دژوندا نه ترڅي ورځني پيښي هم دي په سمه لارنشي بيو لاي دي ورځ په ورځ كبرجن او مغروره كيږي او په هره شيبه كښي دي دبدبختي كندې ته ورلوړي اوپه هروخت كښي چه دي سختي صدمي وويني لا زياتي دغيرت سندري وايي او ځان په بادو پر سوي دده همدغه احمقانه سندري دي چه لوستونكي خندوي دډيرو خوپه خندا كښي پښتورگي خوږوي .
حوكه ددن كيشوت دځند او پ شخصيت له بله نظر هم وكتل

شي نودې يو شريف نوع دوست سړي دي او دښه زړه خاوند دي چه دبشر دوستي هدفونه لري دي غواړي چه ظلم له مظلوما نو څخه لري كړي اود مصيبت خپلو ملگري وي نو بيا څه خبره ده چه دغسي يوداحترام و پشخصيت مونږ خندوي . ددغي نكتي راز په دي كښي دي چه دن كيشوت په ځاي ددي چه دمظالمو دورك كوله پاره دحل عملي واقعي لارپيدا كړي اوله اجتماعي مساعدو مقتضيا تو او امكاناتو څخه گټه واخلي كوشش كوي چه دوهم او خيال په دنيا كښي دخپلي ناروغي مخپلي به كمك ددغه مشكل دحل له پاره مساعدو مقتضيات اوامكانات را پيدا كړي . اوپه ځاي ددي چه دخپلو لوړو هيلو دسرتو رسولو له امله له واقعيتو نوڅخه استفاد و كړي له هغو سره لجوجانه مبارزه كوي دي هغه چاته ورته دي چه دديوال ترڅپ په خاورو كښي پروت وي .

او دكومك كولو ناري و هي مگر لاره نشي پيژندلای ځان په ديوال و هي دي په وينو كښي خپل ځان نيت پيت كوي او كله كله ځان له ديوال څخه څومتره جگوي او بيرته ځان په مخكه و هي همدا خبره ده چه مونږ دې وژلو دلا س نيوې له پاره دده عالي هدف ستا يو اما په ده اودد په كارباندي له خندا كولو څخه هم ډډه نشو كولاى د روسي مشهور نقاد

بلينسکي دغه ټکي خومره ښه په
 خپل ځای کښي راوړي
 د دې.
 (ددن کيشوت دخندا وړ شخصيت
 دزمانې له ضرورياتو او الزاماتو
 سره دده دښو اندېښنو دضديت
 نه امله دې اوډدې امله دخندا اوږدې
 چه دغه فکر دعمل لاره نشي پيدا
 کولای ...
 هر څوک لږ څه دن کيشوت دې چه
 دتخيل عجيب قدرت لري زېه يي
 نجيب او شريف دې حتی قوي
 اراده هم لري عقل او هوښيا ر
 اراده هم لري عقل او هوښيا ري
 يي هم شته خوده عمل لهچالاکی
 او مهارت څخه بسی برخي
 دي .
 خوددن کيشوت وسله وال اونوکر
 (سانکو پانزا) سره ددې چه ساده
 او تر لاس لاندي سپري دې دخپل
 با دارد خيالو نو ښکاره شوي نه
 دي دواقيعاتو سره څه ناڅه ملگر
 نوب لري دې ددن کيشوت په
 خلاف چه دهر گ تر سر حد
 وهل هم وخوري کوبښښ کوي چه
 ووايي خو ږ شوي نه دي هر څه
 په هغه شان ښيي او احساسوي
 لکه چه په واقعيت کښي شته. په
 حقيقت کښي له دن کيشوت سره دسانکو
 پانزا ملگر توب ددې له پار
 دي چه دهغه کمزوري جنبې ښي
 رپيژندي شي .
 بايد ووسل شي چه ددن کيشوت
 اوسانکو پانزا شخصيتونه چه هرچا
 څنگه درک کړي دي هغسي يي
 تعريف هم کړي دي دارو پايواديپ
 په دې باره کښي ليکلي دي
 دن کيشوت دانساني حماقتو نو
 ددن کيشوت په لباس کښي مجسم
 شوي وينو او زمونږ نا يو هي
 او ناخبري د سانکو پانزا په
 قالب کښي ځان ښکاره کوي
 نوڅکه خندا راځي .
 تور کنيف ليکي: «دځان له پاره
 ژوند کول او دخپل ځان په غم
 کښي ککړ کيدل هغه شی دي چه
 دن کيشوت يي شر مناک بولي
 که وويلای شو چه ده تل له ځان
 څخه د باندې د نو رو دپاره ژوند
 کاوه نو ويلای شو چه ده تل
 له ځان څخه د باندې دنورو دپاره
 ژوند کاوه ويلای شو چه ده دخپلو
 وروڼو اود بشر قواوو سره دجگړي
 کولو دپاره ژوند کاوه» .
 انگليسي شاعر لارډ بايرون
 دسر انټس په باره کښي ليکلي
 دي. «دن کيشوت له هر بل رومان
 څخه غم لرلي دي ځکه غمجن رومان
 دي چه مونږ خندوي قهرمان يي
 د حق او عدالت طرفداريو سپري
 دي يوازيني هدف يي له ظالمانو
 سره مبارزه وه...» اوسانکوپانزا
 هم دومره لکه چه ښکاري احمق
 او ساده سپري نه دي لکه چه ارنبورک
 ليکي: «دده زړنگي ځان ته يوه
 خاصه فلسفه لري او له دن کيشوت
 سره يي وفاداري دانبيسي چه دښه
 يي پهلوان هيلي په دغه کليوال
 سپري هم گراني او با ارزښته
 دي» .

نه جملہ کښی گڼل شوی او حتی
ذنوی نسل له پاره زیان منښل
شوی دی خو د تحلیل تجزی او د
سبک په لحاظ د فرانسې حتی
دنړۍ په ادبیاتو کښی لوړ مقام
لری. د کتاب لیکوال د تو پخا نی
یو افسرؤ چه ډیره موده یی بی
شهر ته ژوند در لود خو ددغه
کتاب په لیکلو او خپرولو سره
دمشاهیرو په لړ کښی را غی.
دا افسر یر کود د ر لود
لاکودی.

لامکو په ۱۸۴۱ کال کښی
دامین په ښار کښی زیږیدلی او په
۱۸۰۳ کال کښی مړ شوی دی
کله چه دی په «گره تومل» کښی
او سیده د فرا نسی یوی ادبی
مجلی ته یی خپل اشعار استول
خو اشعار و یی جذایت نه درلود
کله چه دی د «اکس» ټاپوته
ولږدید نود فراغت په ورځو
کښی یی خپل لوی رو مان
«خطرناک روابط» ولیکه او په دغه
کار کښی یی له ۱۷۸۰ څخه تر
۱۷۸۲ کال پوری زحمت وو یست
دغه کتاب یی ډیر ژر کامیاب شو.
په ۱۷۸۵ کال کښی د «شالون
سور مارن» اکاډمی ته وویل چه
دښځو د رو زنی په باره کښی
ژوری څیړنی و کړی. لیکن بیا د
داکا ډمی غړیو ته په خپل یولیک
کښی د «وبان» هجوه کړی وه ددغه
ددغه کار په اثر نظامی مقامات
ور باندی په قهر شول او دی یی

ځینو لیکلوا لو او نقا دانو
دن کیشوت یوه خیالی افسانه
لیکلی ده چه د ژوندانه له واقعی
جنبو سره د گډون هیڅ وجه نه
لری او له ریا لیزم څخه لری ده.
خو که داسی وی نو د بالزاک
«اوژی گرانده» هم ډیو خسیس
سړی د کاریکا تو څخه پرته بل
شی نشی کیدلی، بالزاک ددغی
مبالغی په مرسته د گرانده په
مجسم کو لو سره د اجتماعی طبقاتو
ډیر مهم خصوصیات ښودلی دی.
سروانس هم دغه کار کړی دی ده
په دن کیشوت کښی د عیاری
انحطاط اود خانی دمانی لویدل یی
دخنداوړ اود غمجنو اړخو سره
مجسم کړی دی. دن کیشوت دهغی
دهغی طبقی مظهر دی چه خپل
قدرت او شوکت یی له لاسه
ور کړی دی خو په دغه زوال
باور نشی کولای او یا نه غواړی
چه پخپل زوال و پوهیږی همدا
سبب دی چه مصیبت خپلی خان
زاده توره تر ملا تپری په آس
سپریږی او په غربت او خواری
کښی هم نو کړ او وسله وال
ساتی او هری خواته ځی او مبارزه
کوی.

د لاکو اثر

«خطرناک روابط» د فرا نسوی
ژبی یو منل شوی شاهکار دی
سره ددی چه دغه کتاب دخپریدونه
وروسته ډیر موده د چټی کتابو

سياسي او نظامي ژوند يې له ادبي ژوند څخه زيات اهميت لري خو دې خپل کتاب (خطرناک روابط) چه دفرانسي دآد بيا سايکالوژي برخه گڼل کيدای شي تر نن ورځې پوري مشهور سا تلی دی.

خطرناک روابط :

دغه کتاب چه يو بل د بيلوبيلو قهرمانانو دليکو نو په شکل اود تاريخ په ترتيب سره ليکل شوی دی د عشق او شهوت يو لړ خطرناکي تو طيې تشرېح کوي. دکتاب دوه اصلي قهرمانان يوه بد کاره، محيله او هوښياره ښځه «مارکينز د و مری» ده چه په ښکاره پر هيز گاره ښکاري

اوبل می يو عياشي فاسد الاخلاقه سړی «ويکنت د ووالمون» دی . ويکنت دووالمون ډيرو ښځواونجونو ته د دوکي ورکولونه وروسته ديوې شريفی او پر هيز گاری ښځې «لاپر زيدانت دوتورول» په هڅه کښي دې. خو داپه آساني ځان نه ورکوي مگر پخوانی معشوقه يی چه له کوم خپلوان سره يوه شیطاني کينه په زړه کښي ساتي ويکنت دووالمون مجبور وی چه دهغي بدبختي ښځې لورته فريب ورکړی - ويکنت دومره په آسانو ښکارونو پسې نه گرځي سره ددی هم د خپلی معشوقی د خوشاله ساتلو له پاره د معصومي او بي گناه پيغلې «سيسيل د و و لانز» ښکار په اسانۍ په لاس ورځي مار کيزله خپلی دغی

دپادگان ټول ښار ته واستاوه. په هغه ښار کښي ده له اصلي شهزاده دوک دورلټان سره چه دهغه ځای رياست يی په غاړه در لود آشنایي پيدا کړه. په دی وخت کښي دانقلاب لړلړ با د هم لگيده او لاکلو په سياسي چارو کښي برخه واخستله اود ژاکو بنيانو په ټولنه کښي شامل شو. په ۱۷۹۰ کال کښي يی دتوپخاني تشکيلات نوی کړل او په دی وسيله دفرانسي په ار دو کښي د لوړی درجی خاوند شو چه بيا په هندوستان کښي د فرانسوی مستعمرو د حکمران په حيث مقرر شو. دی په ۱۷۹۳ کال کښي له دومور په انقلابي ضد عنصر سره د لاس لر لو په گناه ونيول شو او بندي کړی شو او بيا خوشی شو تو خو چه د توپ دنوی گو لی جوړولو په باره کښي دخپلی اختراع په باب څيړنی وکړی شي.

خو موده وروسته بيا بندي شو داخل نژدی و چه په گيو تين ووژل شي خو بيا خداي خبر چه دچا په واسطه له دغه بند څخه خوشی شو.

په ۱۸۰۰ کال کښي بير ته په عسکري کښي شامل شو او د تارانت له ښار څخه د دفاع په غرض ايټاليی ته واستول شو لاکلو په ۶۲ کلني مړ شو. دلاکلو

شیطاني نقشی څخه دوه مقصدونه لری چه یو خو دهغي تجلی له مور څخه چه ددی په کورنۍ کښې ورسره وه او کینه یی ورسره لرله انتقام واخلي او بل داچه په هغي پیغلۍ باندې یو زلمی «شوالیه دانسنی» مینو خو اتفاقاً مارکیز په دغه سړی باندې مینه وه نو دی په دی وسیله غوښتل چه بدبخته پیغله چه دمیني په ډگر کښې یی رقیبه وه له صحنی څخه وباسی .

ویکت دووالمون څوموده وروسته بیچاره «لایر زیدانت» لاس ته وړولی عصمت ته یی صدمه رسوی او بیا ورسره بی وفایی کوی دا له ډیری غصې څخه ناروغه کیږی اوس دویکت دووالمون او د مارکیز دومری ترمنځ مبارزه شروع کیږی ماکیز د پیغلی سیسیل د وولانژ قصه شو الیه دانسنی ته کوی او هغه ویکنت وژنی سیسیل یوه معبد ته پناه وړی اعتکاف غوره کوی او شوالیه دانسنی مالت ته تښتی مارکیز هم دکوی په اثر خپله ښکلا له لاسه ورکوی اوداستان په دغه اخلاقی نتیجه پای ته رسیږی .

دا کتاب دومره اخلاقی نه دی لکه هنری چه دی زلمیانو او پیغلو ته یی لوستل ښه نه دی گڼل شوی .

روبینسون کرو زوټه

ددانیل دوفو اثر

رو بینسون یو ډیر ښکلی او مشهور اثر دی چه د انگلیسی لیکوال دانیل دوفو په قلم لیکل شوی دی

دانیل دوفو په ١٦٦٠ کال کښې په لندن کښې زیږیدلی دی او په ١٧٣١ کال کښې په مور فیلد کښې مړ شوی دی په داسی کور نی کښې زیږیدلی دی چه عقیدې یی د نورو خلکو له عقایدو څخه بیلتون درلود سره ددی هم دانیل خپل تحصیلات د نوینگتن په مذهبی مدرسه کښې پای ته ورسول بیایي په تجارت پیل وکړ ایتالیی آلمان اسپانیی اوفرانسی ته یی سفرونه وکړل او په ١٦٨٣ کال کښې بیرته انگلستان ته راغی اویو پلورنځی یی پرانیست بیایي دبپړۍ چلولو کارته ملاوتې له خو په کښې ناکام شو مجبور شو چه په ١٦٩٢ کال کښې داروپاقاری ته لاړشی . لن موده بیرته انگلستان ته راغی اودیوی محکمی منشی مقرر شو دغه کار له ١٦٩٥ څخه تر ١٦٩٩ پوری دوام وکړ او په دغه موده کښې یی څو مهمی سیاسی رسالی ولیکلې . دوفولومړی د (ویک) دحزب طرفدارو خو بیا دلیبرال په گوند کښې شامل شو اودهغه گوند د مرامدحقانیت په باره کښې یی مضمونونه خپاره کړل خو بیا په توری گوند کښې چه بیا محافظه کار گوند شو شامل شو او له دغه گوند څخه ددفاع له پاره یی څو رسالی هم ولیکلې او په ١٧٠٢ کال کښې د دولت په ضد درسالو

دخپرولو په سبب بندی شو او تر ١٧٠٣ کال پوری په بند کښې پاتی شو په ١٧٠٤ کښې یی دیوی میاشتنی

ناکامی» (١٧٢١) - «دکلنل جک قصه» (١٧٢٢) «دیوه سواره خاطرات» (١٧٢٤) «لیهی رخسانا یانیکمر غه بنځه» (١٧٢٤) دی. دوفو تر ١٧٣١ کال پوری سیاسي اجتماعي او اقتصادي رسالي هم لیکلي دي. خوله یوی یی هم دروینسون کروژونه د شاهکاری ارزښت او اهمیت پیدا نکړ.

رو بینسون کروژونه:

دادیوه عجیب ماجرا غوښتو نکي زلمی ملاح رو بینسون کروژونه قصه ده چه پوره ٢٨ کاله یی په یوه غیر مسکونه جزیره کښی یوازی ژوند کړی دی داجزیره دامریکي دیو ساحل په اوږ دو کښی دشط اعظم مصب ته نژدی پرته ده دازلمی ملاح دیوی انگلیسی بیړی دچوب کیدو په اثر چه دی هم پکښی د هغی جزیری ته تللی دی دنو موړی بیړی ټول خلک چوب شول او یوازی رو بینسون ژوندی پاتی شو چه بیا هغی جزیری ته لاړ.

درو بینسون داستان دنړی دادبیاتو له مشهورو قصو څخه دی دا قصه ډیره خوږه ده عجیبه خو په دی ده چه په هغی کښی ښځی ډیر کوچنی رول هم نه دی لرلی په ١٧٠٥ کال کښی یوانگلیسی ملاح چه الکساندر سلکیدک نومیده دشیلی ساحل ته نژدی په یوه متروکه جزیره کښی یوازی پاتی شو او څلور کاله وروسته کا پیتن اوژدچه له نړی څخه گیر چاپیره گرځیده ده ته

مجلی (ری ویو) په خبرو لو پیل وکړ او په هغه کښی یی دلیرال دگوند په عقاید و څخه دفاع کوله په ١٧٠٦ کال کښی د ټولواکمنی پ خدمت کښی شامل شو اودهغی ټول واکمنی له خوا په انگلستان پوری دایر لند دتړلودمربو طو خبرو اترو له پاره ما مور کړی شو ده په ١٧٠٩ کال کښی «بریتانیاد امپراطوری دهیوادود اتحاد تاریخ» په نامه یو کتاب ولیکه او په ١٧١٥ کال کښی یی یوبل کتاب «داووم شارل دجگړو تاریخ» ولیکه. ددو فوژره ورو له سیاست څخه سوړ شو اوداد بیا تو نړی ته یی مخه شو په ١٧١٩ کال کښی دی شپيته کلن ژ چه لوی بریالی توب ور په برخه شو او د «رو بینسون کروژونه د عجیب سرگذشت» په نامه کتاب په خپرولو سره دی ډیر مشهور او محبوب شو.

دغه کتاب چه په ١٧٢٠ کال کښی په فرانسوی ژبه تر جمه شونه یوازی د دو فوژه پاره یی ډیر ستا یوال پیدا نکړل بلکه ډیرو خلکو دهغه په تقلید نو موړی رومان ته ورته داستانونه ولیکل دوفوژدینځو کالو په موده کښی نور داستانونه هم ولیکل چه ډیر مشهور یی «دمشهور سمندری غله کاپیتن سینگلتن ژوند او ماجرا» (١٧٢٠) «دمل کامیابی او

ته ورځي ځينې شيان يې چهلسته ورتلای شي هغه ورسره اخلي او په يوازي توب سره په جزيره کښې په کار لگيا کيږي ځان ته ځينې شيان جوړوي اوبيا له هغه څخه استفاده کوي دې په دغه حالت کښې يوازي له خپلو جوړشويو سامانو او د جزيرې له مرغانو سره خبرې کوي .

روينسون ځان ته يوه جو نگره جوړوي دژوندانه ضرورت له ده څخه هم نجار هم خياط اوهم ښکارچي جوړوي دې يوازي هغه وخت له اسمانانو سره مخامخ کيږي چه دنورو جزايرو وحشي انسانان دغې جزيرې ته ورځي يوه ورځ يوی دلی وحشيانو غوښتل چه په خپلو کښې يوتن چه څه گناه يې کړي وه په دغه جزيره کښې ووژني روينسون دغه سړی له مرگ او دوحشيانو له منگولي څخه خلاصوي څرنگه چه دغه وحشي ته دجمعی په ورځ نجات ورکړ شوی دی نودی په هغه باندی د «جمعه» نوم ېدی. جمعه د روينسون نه بيليدونکي ملگري کيږي اودخپل بادار په څير جهاني شهرت پيدا کوي .

له روينسون سره دجمعه له ملگري توب څخه په هغه جزيره کښې ټولنه جوړېږي او هغه خبرې اتري چه تردی دمخه د روينسون له پاره يوازي آرزو ښکاره کيدلی اوس حقيقت پيدا کوي . روينسون د جمعه دروزلو په لار کښې همت کوي او داجتماعي ژوند اصول ورته

نجات ورکړي . ددغه متروک ملاح داستان په هغه وخت کښې انگلستان په هيچان راووست داهيچان دومره سخت ؤ چه دانيل دوفؤ يې دی ته مجبورکړ چه ديوه خيالي متر وک انسان داستان وليکي يو ناشردغه يو کتاب دخپرولو په باب ورسره موافقه وکړه نودانيل دوفؤ چه چيری ليری نه ؤ تللی اوسمندری سفر يې هم کله نه ؤ کړی داسی خوږ او عجيب داستان و ليکه چه له دی نه دمخه چانه ؤ لوستلی. قصه داسی ده روينسون کروزوته تل غوښتل چه په پيښو پسې وگرځي سره ددی چه پلار او خلپوانی ډير نصيحتونه ورته کوي مگر دی يې نه منی او کور څخه تښتی .

کله چه دی په خپل سمندری سفر پيل کوي نو بدی حادثی ورته پيښيږي اوله ډير نااميد يو او کړ او ونوسره مخامخ کيږي . دټولونه بده پيښه داده چه دده بيړی اود بيړی له ټولو سپر ليو څخه يوازي دی ژوندی پاتی کيږي ديږي . په يوه ډره ځان دیوی جزيری ساحل ته رسوي داجزيره ديږيو له لاری څخه ليری پرته ده .

دی اوس په جزيره کښې يوازي له طبيعت سره پاتی کيږي په دی فکر کښې کيږي چه دژوند تيرولو له پاره بايد څه وکړي . دفکر کولونه وروسته ددوبي شوی بيړی ساحل

ښيي. ۲۸ کالونه وروسته يوه بېړۍ دهغې جزيرې په ساحل کښې لنگر اچوي او روښنسون يې له خپل ملگري جمعه سره اروپاته رسوي روښنسون چه شته من او بڼاي شوي دي خپل ژوند په نيکمرغي او هوسايي تيروي.

روښنسون يو ډير په زړه پوري او هيچان راوستونکي داستان لري کوم بدلون چه د داستان د قهرمان په ژوندانه کښې راځي هغه زياتره د ژوندانه د ډول په تغير اړه لري نه د محيط په بدلون. په دغه لوبه کښې عجيب علايق شته او هغه دادی. يوه ټولنه چه موجوده وه ږنگه شوه او هغه عوامل چه دغه ټولنه ورباندې ژوند ي پاتې کيدله څه ناڅه له منځه لاړل. نو په دغسې شرايطو کښې له نوي سره ژوند کول به څنگه وي؟

روښنسون اوس د يو مجرذ زنداني حکم لري دي داسي يو بندي دي چه هر شۍ ور څخه اخستل شوي دي او يوازي د ژوندانه له ډيرو ابتدائي امکاناتو څخه استفاده کولای شي. خو دي له دغې خطرناکي آزمويڼي څخه د خپل کار په برکت سرلوږي راوځي. دي خپل وخت په انديښنو او فکرونو نه تيروي ژر کار ته څخه کوي اوله طبيعت سره په مبارزه لاس پوري کوي او محيط ته دخپل ژوندانه سره سم تغير ورکوي.

دي هغه ميری ته ورته دي چه دوخت تيريدو ته يې پام نشته او دخپلي

ځالي د جوړولو له پاره بل څه نه بلکه کار کوي. که څوک روښنسون شي هغه بيا ستوماني او کسالت نه لري پيښي له پيښو زيری د زړي بزې له پوستکي څخه د جامو جوړولو اختراع او دکبانو نيولوله پاره دوږي بېړۍ جوړول ډير ي عبرت ناکي پيښي دي بايد وويل شي چه په دي داستان کښې په گو ژوند کښې د آزادي احساس ډير زيات ليدل کيږي.

له دغه کباب څخه ډير پندونه زده کولای شو له کار او فعاليت او همت سره دروښنسون انز و او يوازي توب او د طبيعت له نا مساعد و شر ايطو سره داسي مبارزه چه هر څه دخپلي استفادي د پاره تسخير وي د ژوندانه د مشکلاتو په مقابل کښي د استقامت او ثبات ډير ښه درس

دي چه دغه کتاب ئي خپلو لوستونکو ته ور کوي - له جمعه سره دده دوستي اود ژوندانه د مشکلاتو دهیسته کولو له پاره ددوي يووالي او اتفاق مو نږته د دوستي او اتفاق اهميت په ښه شان خرگند وي.

روښنسون دانگلستان حتی دنړۍ له منل شو يو شا هکا رو څخه دي چه دنړۍ په ډيرو ژوند يو ژبو ترجمه شوي دي.

روح القوانين دمتسکيو اثر :

روح القوانين چه د فرانسې د لوی انقلاب د بنسټ ډيره گڼل کيږي

هغه يې په تدریج سره نوری بیلې بیلې موضوع گانې ولیکلی دغور سالو ښودله چه لیکوال په ټولو اجتماعي او علمي رښتو کښې دنظر او معلوماتو خاوند دی داجتماعي موضوعاتو تحلیل او تجزی يې په ده کښې دانتقاد روح قوي کړ چه بیایي (ایرانی لیکونه) کتاب ولیکه اوهغه بیا په ١٧٢١ کال کښې په امستر دام کښې بی له دی چه دمؤلف نوم يې ذکر شی خپور شو. ددغه کتاب شهرت چه خلکو يې مولف وپیژنده باعث شو چه منتسکیو ته دپاریس دسالو نونو دروازی پرانیستلی شی دی تر ١٧٢٥ کال پوری هر وخت سالو نوته ورته اوله لیکوالو او پوهانو سره يې تماسونه لرل په ١٧٢٧ کال کښې وروسته له هغه چه دی داکاډمی غړی شو. اتریش - ایتالیایی المان اوهالند ته يې اوږده مسافرتونه وکړل دایتالیې له جنوب څخه ترشمال پوری ټول لوی ښارونه يې وکتل اویا له هالند څخه انگلستان ته لاړ ده په دغو مسافرتو کښې د هغو هیوادو داقتصادی اوسیاسی اوضاعو په باره کښې خپل یادداشتونه ، مشاهدات را ټول کړل اودغه مهم اسناد يې دیو کتاب (درومیانو د عظمت او انحطاط په باره کښې ملاحظات) په شکل کښې خپاره کړل. خو په خور لسو کالو کښې دده مهم

دفرانسی داتلسمی پېړی دادبیاتو حقوقی او اجتماعي شا هکار دی. دا یوداسی کتاب دی چه دپېړیو او زمانو په تیریدو سره زېښت نه لری. دکتاب لیکوال فرانسیوی ادیب او فیلسوف منتسکیو دی شارل منتسکیو په ١٦٨٩ کال کښې «بردو» ته ورځرمه په «لابرده» نومی ځای کښې زیږیدلی دی او په ١٧٥٥ کال کښې په پاریس کښې مړشوی دی دده دکورنۍ پیر غړی قاضیانوو منتسکیو دخپل ماشوم توب دوره د«لابرو» په مانی کښې تیره کړ او په ١٧٠٠ کال کښې ددینی علومو یوی مدرسی ته سپارل شوی دی بیا په «بردو» کښې دحقوقو په پوهنځی کښې شامل اوپه (١٧٠٨) کال کښې دڅارنوال په حیث مقرر شو. په پاریس کښې دڅلورو کلواستوگنی ده ته موقع ورکړه چه خپل معلومات په تیره په تاریخ کښې بشپړ کړی په ١٧١٣ کال کښې دده دپلار له مړینې نه وروسته دپارلمان دحقوقی مشاور په حیث ومنل شو دتره له مرگ نه وروسته دبردو دیوی محکمی درئیس په حیث مقرر شو خوژرئی وښودله چه دی یووچ اوبی ملاحظی قاضی ندی په ١٧١٦ کال کښې دبردوپه نوی تاسیس شوی علمی اکاډمی کې غړی شو اوهلته يې خپله مشهوره رساله (درومیانو دسیاست په باره کښې څیړنې) ولیکله وروسته له

اولوی کار دده دخپل شا هکار،
(روح القوانين) لیکلی دی. دغه
بی ساری کتاب لومړی په ۱۷۴۸
کال کښی په ژنیو کښی چه د
مولف نوم نه و په کښی ذکر شوی
چاپ شوی دی .

دغه شاهکار سره دهغه له عجیب
موفقیه بیا هم له انتقاد څخه خلاص
نشو په تیره بیا ژانسیستیا نو
د کتاب دردولو په باره کښی
خور سالی و لیکلی . مونږ ټسکیو
ددغو ټولو انتقادو په ځواب کښی
یوه رساله (له روح القوانين
څخه دفاع) په نامه ولیکله سره
ددې هم دده شا هکار د سورنی
دمحکمې له خوا محکوم شو او په روم
کښی هم دغه کتاب په ۱۷۵۱ کال
کښی سانسور شو مونږ ټسکیو
د خپل عمر و روستنی کالونو د
پاریس او پردو ترمنځ په مسافرتو
نو کښی تیر کړل او په دغه موده
کښی ئی څو کتابونه هم ولیکل چه
یوه یی هم «روح القوانين» ځای
ونشو نیولای .

دا منل شوې خبره ده چه
مونږ ټسکیو داتلسمی پیری یوه
روښانه خبره ده ، د ده دوخت
خلکو دده ذاتی شرافت اود آثارو
عظمت ته ئی په ډیر احترام قایل و
ده دنویو اجتماعی علومو د بنسټ
ډبره ایښی ده دی یواصلاح طلب
اشراف اود روښانه فکر خاوند و
چه دده ځینو افکارو په تیره د
دربو گونو قواوو د تفکیک نظری د

فرانسی دلولی انقلاب په ابتداء
کښی دآزادی غوښتنی ژوره روحیه
په خلکو کښی پیدا کړی او د اساسی
آزادی تعریف چه د نو نسیمی پیری
لبرالیزم ورڅخه دفاع کوی
مشخص کړی دی .

روح القوانين :

په دغه شاهکار کښی یوه مهمه
دیباجه او یو ډیرش کتابونه شامل
دی او هر کتاب ئی له پنځه لسو
څخه تر شلو پوری فصلونه لری.
د کتاب اصلی موضوع دنړی دټولو
موضوعه قوانینو په باره کښی یوه
تطبیقی څیړنه ده په کتاب کښی د
قوانینو ترمنځ د موجوده روابطو
اود هغو د متشکلو عواملو لکه
سیاست ، مالیاتو آب و هوا سننو
او ادابو، پیسو او تجارت دمقرراتو
نظامی قدرت او مشروطیت په باره
کښی بحث شوی دی. په حقیقت کښی
مونږ ټسکیو خپلی ټولی قواوی ددغه
کتاب په تدوینولو او لیکلو کښی
مصرفی کړی دی او خپلی ټولې
تاریخی ، اقتصادی ، سیاسی ،
اجتماعی او مذهبی ایدی ئی ددغه
اثر دپاره استخدام کړیدی . ده به
په خپله ویل «زه د ادعا کولی شم
چه خپل عمر می ددغه کتاب له پاره
صرف کړی کله چه ښوونځی څخه
فارغ شوم او حقوقی کتابونه ئی را
وسپارل له هر څه نه دمخه په دی
هڅه کښی وم چه دهغو روح درک
کړم » . له همدغه ټکی څخه
مونږ پوهیږو هیڅ لای شو چه د

دسر چينی دموندلو له پاره په واقعياتو پيل کوي. دغه علمي روش له کلي نظرياتو او عمومي افکارو سره مغايرت نه لري. دغه مصلح فيلسوف د غلامي ظلم او عنعنه پر ستۍ په ضد مبارزه کړې نوڅکه فيلسو فانو دی ستايلي دی دده نشر دومره روښانه صريح او عام فهمه و چې هر چا يې کتاب ولوست او گټه يې ورڅخه واخستله دفرانس ادبيات ددغه لوی انسان دکوښښ او هنر مدیون دی. ده وکړای شو چې عمومي حقوق عام پسند هم کړي.

روح القوانين د بشري عقل يو جالب اثر دی او په ادبي لحاظ هم ډير اهميت لري.

دسويل گيره کلونکي

او دفيگاروواده

وبو مارشه اثر

دغه دوی کمپدي کلاسيکي ډرامی چې په اتلسمه پيړۍ کښي دفرانسی داد بيا تو له شهکاریو څخه گڼل کيږي دفرانسی دلوی ډرامه ليکونکي بومارشه له آثارو څخه دی. بومارشه دسويل ښير کلونکي ډډرامه ليکونکي دخپلي پيړۍ يو عجيب شخصيت دی دی په داسی دنيا کښي پيدا شوی دی چې دطبقاتي مرا تېو سلسله پوري حکمفرمایي لري او دی چې په اول کښي يو ساعت جوړو نکي و عجيب مو فقيتو نه لاس ته راوړي. اوځان دټولني

مونتيسکيو زياد تره هڅه داوه چې دقانون وجودی علت کشف کړي او اغيزی ئي معلومی کړي نه داچې هغه زده او ياد کړي. نوڅکه د مونتيسکيو په نظر کښي دقضيي تاريخی او اجتماعي جنبه ئي له قضايي او حقوقي جنبی څخه زياته مهمه ده.

مونتيسکيو پردريو ډولو حکومتو قايل دی چې هغه جمهوري مشرطه او استبدادی دی او عقیده لري چې دري اصله دغه ډول حکومتونه ساتلي شي چې لومړۍ ئي تقوی ده چې جمهوري حکومت ساتي دوهم ئي شرافت دی چې مشروطه حکومت ساتي او دريم يې ډار او ويره ده چې استبدادی حکومت ور باندی ساتل کيدای شي هيڅ مقنن نشي کولای چې له ځان نه يو دوامدار اثر په يادگار پريږدي مگر دا کار هلته کولای شي چې دهرهغه حکومت د اصل رعايت وکړي چې دقانون ورته ليکي.

دی په خورلسم کتاب کښي زمان او مکان په نظر کښي نيولی يوه مسأله طرح کوي او وايي چې قوانين په عين حال کښي په جغرافيايي عوا ملو لکه طبيعي محيط اقتصادي شرايطو د خلکو په حالت او نژادی خصوصياتو پوري اړه لري.

دکتاب د ليکلو اودرجه بنسدي طرزي بيخي نوی دی او مونتيسکيو دپخوانيو په خلاف دقانون جوړولو

خلکو سره هم ددعوو په جنجال کښې و لو ید چه د هغو په اثریې داسې رسالې ولیکلې چه په کښې دمحمکو په خصوصیا تو خبری شوی وی په دی ترڅ کښې یی په ۱۷۷۵ کال کښې خپله یو ه شاهکاری درامه (د سویل ډیر کلونکی) ولیکله. په دی وخت کښې په امریکا کښې په انگلیسی مستعمرو کښې اخوډپ پمپن شو او س ددی وخت راغی دهر چا دلاسه چه څه و شی نو فرانسې ته دی خدمت و کړی. بو مار شنه د دولت په دولت په خوښه دو سلو خوبیری اغتشاش کو ونکو ته واستولی که اغتشاش کو ونکو ددغو وسلو پیس ور کړی وی نوده به ډیره گټه کړی وای. تردی وروسته بو مار شنه دفرانسی دراماتیک لیکوال راټول کړل او له دوی څخه یی وغوښتل چه داغتشاش کو ونکو له حقو او ادعا گانو څخه ددفاع په اساس دی خپل آثار ولیکي. بیا ده پخپله د «فیگارو واده» درامه چه په حقیقت کښې د «دسویل ډیره کلونکی» ددرامی ادامه ده ولیکه او په دی وسیله دډیر شهرت او افتخار خاوند شو ځکه خلکو ددغه اثر ډیر هرکلی وکړ «۱۷۸۴» تردی وروسته بومارشه په اجتماعی مدارجو کښې نزولی قوس طی کوی انقلاب راځی اودی نظربند کښی

دلومیو درجه افرادو په صف کښې دروی. بومارشه په ۱۸۳۲ کال کښې دپاریس په سن دنیس کوڅه کښې زیږیدلی دی وروسته له هغه چه دما شوم توب دوره پای ته رسوی خپل ابتکاری نبوغ په ساعت جوړولو کښې په کار اچوی ده په دغه وخت کښې ډیر ښکلی ساعتونه جوړ کړل او هغه یی دپاچا معشوق میرمن پمپا دورپه خپله پاچا اود پاچالوړته وړا ندی کړل او په دغه ترتیب یی دهغوی دوستی او ملاتړیې حاصله کړه. وروسته بیا دی دهغوی دچنگ استاد شو. په دی ترڅ کښې دپاریس دیو سو داگر دتوصیې په اثریې دشته منیو پیدا کولو ته هڅه وکړه او په لنډه موده کښې یو بډای سپړور څخه جوړ شو. وروسته بیا د مختلفو سیاسی عللو په اثر اسپانی ته لاړ چه دخپلو کمیدی آثارو مرچ او مالگه یی له هغه ځایه پیدا کړی دی په ۱۷۷۰ کال کښې دی په ځینو دعوا گانو کښې مصروف شو دیو معروف بانگ دار وراره او وارث دولا بلاش په بو مار شنه باندی د ۱۳۹۰۰۰ لیر و خساری د عوه وکړه په ابتدایی محکمه کښې بومارشه محکوم شو او په استیناف کښې بری الذمه شو خو بیا بیرته په تمیز کښې محکوم شو. تردی وروسته دی له نورو

لاس نشي موندلی کونښن کوی
 چه د موسيقي د علم په لباس کښې
 دهغه کورته لار پيدا کړې.
 له بلې خوا فيگارو شيطان په ډير
 چلونو او چالاکیو د بار تولو د
 حسادت راز خان ته معلومه وې
 خوبار تولو چه په ښار کښې د کنت له
 اوسيدو څخه په انديښنه کښې
 دی کونښن کوی چه له ازين مرمره
 په خپل واده کولو کښې بېره وکړې
 خو الما ويا ورڅخه وار وې ومي
 کوی او ازين خان ته نکاح کوی
 کله چه بار تولو په دی مو ضوع
 خبر پزې لومړی ډير خو اشيني
 کيږي خوييا پوهيږي چه د قیومت
 د دوری حساب ور څخه نه غواړي
 آرام کيږي او نکاح خط د شاهد
 پحيث امضاء کوي.

د «سويل ډيره کلوونکي» په ډرامه
 کښې د بوماشه «تم» يو پخوانی «تم»
 دی دلته يو سړی هم د قیوم رول
 لوبوي او هم درقيب. کله عاشق
 کيږي او کله نوکر ورڅخه جوړيږي
 همدغه موضوع ته ورته يوه
 موضوع مولير په پخله يوه ډرامه
 «د ښځو مکتب» کښې راوړې ده.

د فيگارو واده

د ډرامه د بوماشه يوبل شاهکار
 دی چه په ۱۷۸۴ کښې ښودل شوی
 ده دولتي مقاماتو تر دريو کالو
 پورې دهغه د نندارې اجازه نه
 ورکوله خو کله چه څو ځله په
 خصوصي توگه د دولتي مقاماتو
 په مخ کښې وښودل شوه ددی

او حتی بندې خانې ته بېول کيږي
 څوموده وروسته انقلابي حکومت
 دی دوسلو اخستلو له پاره هالنډ
 ته استوی خو څوموده وروسته يې
 نوم دمها جرينو په لست کښې
 ليکی. بومارشه په خارج کښې
 دريو کلونه وروسته بيرته پاريس
 ته ځي او هلته په ۱۷۹۹ کال کښې
 مړ کيږي.

دغه ليکوال دخپلو ډرامو د
 قهرمان «فيگارو» اصلي نسخه دی
 خودده شخصيت له فيگارو څخه
 ډير محبوب دی ځکه دغه سړی
 چه په رښتيا سره دخپلې پيړۍ
 زوی دی د نجابت اود زړه پاکولي
 سره يې هغه تباہ کاری هم شته چه
 له مادي مسايلو څخه پيدا کيږي.

د سويل ډيره کلوونکي

ددغې ډرامې خلاصه چه اول په
 پنځو پر دو اوبيا په څلورو پردو
 ويشل شوی ده په لاندی ډول ده
 يو مخور سړی الما ويا په يوه
 نجلی «ازيني» باندی مين شوی دی
 دانجلی يو ساتندوی «قيم» چه
 «باتو لو» نوم پري هم لري دغه قيم
 په حسودانه توگه دا څاری ځکه

له دی سره د واده کولو ارزولری.
 کنت الما ويا ديو جرار شيطان
 خوپه عين حال کښې دمهربان
 سړی د سويل د ښار د ډيري کلوونکي
 «فيگارو» په مرسته کونښن کوی
 چه د بار تولو کورته لار پيدا کړې
 او په خپله کنت الما ويا چه په
 کنتي او اشرافي جامه کښې ازين

زمینه برابر شوه چه دپاریس په اودتون صحنه کښی وښودله شی. ددی دپرامی دندنداری له پاره دومره خلک راغونډ شوی ووچه خو تنه په هجوم کښی دنورو تر پښو لاندی شول دپرامی دندنداری نه وروسته یی په خلکو کښی زښته زیاته اغیزه کړی وه. د فیگارو دواډه موضوع ډیره ساده ده .

یو عالی مقام سستیور پخپلی نفر خدمتی مین شوی دی دانجلی دومره جرئت لری چه مقاومت وکړی شی او دومره نیکمرغه ده چه په دغه مقابله کښی کامیابه شسی د پرامی په پنځو پردو کښی بیلی بیلی جالبی حادثی پیښیږی چه هغه ټولې د سوء تفاهم ښودلولو او اشتباه گانو څخه منځ ته راځی د قضیې آنتریک په دی کښی دی چه فیگارو د کنت الماویو مخصوص نوکر شوی دی او غواړی چه له کلفت کنت سره چه سوزان یی بل نوم دی او ښکلی خندان نه نجلی ده واده وکړی خو ددغه کار په مخ کښی دوه مانعه شته . یو دا چه کنت هم سترگی په سوزان خوږ کړی دی بل دا چه د مارسلین زړه په فیگارو ورغلی دی خو موده دمخه فیگارو له مارسلین څخه یوه اندازه پیسی په پور اخیستی وی او دهغو په مقابل کښی یی له دی سره دواډه کولو وعده ورکړی وه اوس مارسلین د فیگارو اوسوزان له ازدواج سره مخالفه ده اوددغه کار مخه نیسی داله فیگارو څخه غواړی چه یادی دپور پیسی ورکړی او یادی په خپله وعده وفا وکړی. ددی دعوی قاضی کنت دی دی سره بیرته په باداری دخپلو خدمتگارانو تر منځ قضاوت هم کوی خو څرنگه چه کنت سوزان په نظر کښی لری نو په دغه دعوی کښی مارسلین حق په جانب بولی.

په اول کښی خو داسی بریښیدله چه فیگارو به مایوس شی اوهرڅه به له لاسه ورکړی خو ناڅاپه هرڅه په لاس ورځی ځکه مارسلین غفلتاً متوجه کیږی چه فیگارو ددی وړک شوی او غلا کړی شوی زوی دی . او نو دا کوښښ کوی چه سوزان د کنت له خولی وباسی خو ددغه کار دپاره یوی نقشی ته ضرورت دی او هغه داده چه کنت باید په څه خبره رسوا کړی شی. کنت ته د نارون ترونو لاندی دسوزان د ملاقات کولو وعده ورکوله کیږی هغه ځای ته بل څوک نه کنتس (د کنت ښځه) ورځی او په دی ترتیب سره یو نظر بازار میړه رسوا کیږی کنتس د کنت له گناه څخه په دی شرط تیریږی چه فیگارو ته د سوزان د ناوی کیدلو مراسم په خاصه توگه اجرا کړی او کنت هم په دغه وعده وفا وکوی .

ژان کریستف

د ژومن رولان اثر

رومن رولان ستر فرانسوی لیکوال او د ژان کریستف د کتاب مؤلف داسې لیکي:

« ما دهغه نسل تراړیدی لیکلی چه انقراض ته نژدی شوی مابه هیڅ وجه دا کوبښښ نه دی کړی چه دهغو له فضایلو او یار ذایلو څخه څه شی کم کړم اندېښنی او خواشینۍ - کبر او غرور د قهرمانۍ کوبښښونه او بیا مانۍ یې پټه کړم».

دغه لوی لیکوال د نړۍ دلویو هنر مندانو بیوگرافي لیکلي دی په تیره د موسیقي هنر مندان یی زیات مطالعه کړی دی او لوی آلمانی موسیقي پوه بتهوون دهغه په قلم معرفي شوی دی .

ژان کریستف هم په حقیقت کښې د موسیقي د یو داسې هنر مند جامعه بیوگرافي ده چه هغه په خارجي عالم کښې نشته او یوازی د لیکوال د فکر محصول دی دا کتاب د فرانسې د معاصر و ادبیاتو یو منل شوی شاهکار دی. ژومن رولان په ۱۸۶۶ کال کښې په « نیوانه » کښې زیریدلی دی ده د موسیقي په تاریخ کښې ښه تخصص موندلی ؤ .

ده د یو لې نویو ډراماتیکو ډرامو په لیکلوسره غوښتل چه دفرانسې دتاتر سطحه لوړه بوزی خو دده ډرامی دومره کامیابی نشوی نو ځکه مجبور شو چه دلویانو شرح حال

ولیکي چه په دغه لار کښې یر بریالی شو لکه چه دبتهوون بیوگرافي یی په ۱۹۰۳ او دمیکل آنژیوگرافي یی په ۱۹۰۵ آود تولستوی ژ و ند پېښی یی په ۱۹۱۱ او دگاندي دژوند حالات یی په ۱۹۲۴ کال کښې ولیکل .

دواقعی هنرمندانو دژوند پېښو د لیکونه علاوه ده خیالی هنرمندانو دژوندانه دپېښو په لیکلو هم پیل وکړ . لکه چه ژان کریستف چه ددی یوشاهکار دی له همدغه راز لیکنو څخه دی ژومن رولان ددغه کتاب په لیکلو کښې اته کاله دحمتونه وایستل . هغه وخت چه د لومړنۍ لویې جگړې (۱۹۱۴-۱۹۹۸) اورونه لگید لی ؤ ژومن رولان په سویس کښې ژوند کاوه .

دی هلته پاتي ؤ چه خپل آزاد فکر (دجگړې دپاسه) همدغسې آزاد وساتي اود دواړو دښمنو خواوو ترمنځ د اتفاق او ورورۍ سرود وغږوی . دی په (۱۹۱۶) کال کښې دنوبل دجایزی په اخستلو بریالی شو .

ده د تولستوی په څیر چه خان یی خپل استاد باله دسبک له پیروی څخه ډډه کوله دده سبک ساده دی او بی متنوعه ښکاری دتغزل نننۍ پکښې لیدلی کیږی .

ژان کریستف:

دغه کتاب چه په لسو جلدو کښې لیکل شوی دی دهغه موسیقي پوه سرنوشت ښیي چه دده خیال منځ کال څخه تر ۱۹۱۲ کال پوری موده کښې لیکل شوی دی . ښځی مخصوصاً دغه کتاب ډیر لولی .

روح يې سيوري پريوزي داخل دي
 په يوه مهربانه او خوږه پيغله
 «سابين» مين کيږي خوسابين پخوا
 له هغه چه کريستف له هغې سره
 خپله مينه ښکاره کړې مړه کيږي
 بل ځل يوه بدرنگه او کرغېړنه
 نجلی چه «رزا» نوميزي ځان ته
 غواړي په رزا باندې ژان کريستف
 گران ندي خو دومره بدرنگه ده چه
 دهنرمند ژان دميني جوگه نشي
 کيدلای. آخر ژان کريستف په يوه
 خو دا نجلی ده ته فريب ورکوي
 بله مغازه داره نجلی مين کيږي
 غمونه او گړاوونه يې زياتوي
 (دريم جلد - نوی زلمی توب). ژان
 کريستف دا آلماني هنر دغه نيمگړتيا
 چه په احساس له تظاهر کولو څخه
 ډک اوله آبتکار او استاد ي څخه تش
 دي درک کوي دی خپله دغه ادراک
 هرچيري څرگندوي خودده دتنبیه
 له پاره دي په ناداني او په هنرنه
 پوهيدو تومتي کيږي اودننمې
 ورسره شروع کيږي دی په يوه
 مخالفه ورځ پاڼه کښې دموسیقي
 پوهانو خلکو اونقادانو په ضد
 سختي مقالې خپروي او خپل
 عکس العمل په دی توگه ښي گران
 دوک دي له ښار څخه وباسي. دلته
 ژان مجبوريزي چه دآزاد افکارو
 هيواد فرانسې ته لاړ شي او هغه
 هيواد ته لاړ شي چه هلته يوه نجیبه
 خوغمجنه معلمه (انتوانت ژانسن)

هم ژوند کوي او يوه بي لاري
 نخيدونکي (کورين) هم پکښې
 استوگنه لري. خو آخر دی له خپلي
 مور څخه څنگه لاړ شي او هغه ولی
 يوازي پريږدي؟ بالاخره دی له
 ځينو کسانوسره سخته جگړه کوي.

دژان کريستف کتاب دهغه چا
 سرگذشت بيانوي چه د هنر
 ښکارندوي او په تيره په ژوند کښې
 دموسیقي دهنر مظهر دی.
 د «رناني» له ښارونو څخه په
 يو کوچني ښار کښې يوماشوم پيدا
 کيږي داهلک تر څو چه لويږي
 له بدبختيو ناداريو او تحقيرونو
 سره مخامخ کيږي خوپه همدغې
 شرايطو کښې دموسیقي پوهوسيعه
 دنيا هم کشفه کوي.
 پلاري کوبنس کوي چه له ده څخه
 يولوی سازي (نوازنده) جوړکړي
 خو دی له آهنگ جوړولو سره
 علاقه لري. «گرن دوک» چه د ښار
 يو مخور سړی دی کله چه دده
 «دخوانی لذتونه» آهنگ اوري نو
 له ده څخه د ښاريانو وغوونکي
 جوړوي (لومړی جلد سپیدی).
 هغه کورني چه د پلار دشراب
 خوريو په اثر غريبه شوي ده
 يوازي په هغې حق الزحمی ژوند
 کوي چه زوی يې ددرس ورکولو په
 وسيله لاس ته راوړي هغه ملگری
 چه دغه هلک يې پيدا کوي دده
 وروڼو دشیطانان په اثر و څخه
 بيزاره کيږي او هغه مينه چه دی يې
 ديوي محترمی کورني له يوي پيغلي
 سره پيدا کوي دغريبی له امله په
 ناامیدی بدلېږي. دپلار ناخاپي
 مرگ ده ته دژوندانه دقانون تريخ
 درس ورکوي دا درس مبارزه کول
 اوزحمت گالل دی.

(دوهم جلد - سباروون).
 اوس ژان کريستف ١٦ کلن شوی
 په ده کښې يې بي اندازی خلاقه قدرت
 دزلمی توب له هيچانو او پريشانو
 سره يو ځای کيږي يو ځل بيا يې
 مينه په زړه کښې ځای نیسي او په

کوی له دغه ځای څخه په تگ کولو مجبورېږي (څلورم جلد - طغیان) په پاریس کې له هر څه نه بیرېږي او په هر شې کې مکر او فریب وینی ددوینې چه موسیقۍ په تشریفاتو مقیده ده ادبیاتو غیر اخلاقی لاره نیولی تقلب په ټولنه کې سرایت کړی دی سیاست دخود پرستی بڼه غوره کړې ده نودی په دغسې ټولنه کې کوم شې ته احتیاح لری او که نه ؟ ټولنی ته دده غمجن خو مهربان نظر او دهغې گاونډی پیغلې «سیدونی» فداکاری چه د میشیل د کورخه متکاره ده دی له هغه څه څخه خبروی چه زړه یی غواړی.

(پنځم جلد - بازار)

له یو مهربان خو محبوب زلمی سره دده دوستی ده دغه راز برنډ وی. دغه زلمی «اولویه ژان» نومېږي اودهغې معلمی ورور دی چه «انتوانت» نومېږي اوژان کریستف دمخه دالیدلی وه داهغه نجلی وه چه ژان کریستف سره دکومک کولو له امله هر ډول فداکاری ته چمتو وه خوددغې مهربانې ښځې ماشوم چه ژوندانه سترې کړی دی پرکېږي او ژان کریستف ورباندې سخت خواشیني کېږي «شپږم جلد انتوانت»

دده ملگری (ژان کریستف او الیویه ژان) یو اړتیا په اجاره اخلی او په هغه کې استوگنه غوره کوی اوس کریستف واقعی فرانسه درک کوی او پوهیږي فرانسه یو کوچنی آرام هیواد دی خوپه خپله موقع کېږي قهرمان هم دی اولویو کسانو اوشاعرانو لوی معرفي کړی دی. داملت فردپرستی

لری خو دا فردپرستی یی دجگړې د تهدید په مقابل کېږي پخپله له منځه درومي (اوم جلد په کور کېږي) اوس ژان کریستف مشهور شوی دی «اولویه» واده کوی اوژان کریستف چه یوازی پاتی شوی دی دیو ی موسیقۍ پغوونکي ښځې به دوستی او دیو نځیدونکي په مینه او د پخوانیو دوستانو په مهر بانی باندې تکیه کوی یوه ورځ داسی هم راځي چه اولویه له خپلې ښځې څخه جلاکېږي او بیرته ژان کریستف ته ورځي او دوی دواړه گډ دوستانه ژوند له نوی سره شروع کوی (اتم جلد - دوستان)

اولویه یو ښه اجتماعی احساس پیدا کوی یوه ورځ په جگړه کې یوې وزلي سپی له مرگ نه خلاصوی کریستف په یوه جگړه کې له ځان څخه په دفاع کولو سره یو سپی وژنی او یو پروتستانی کورنی (براون) ته پناه وروړي. «انا براون» چه په زړه کې دیني اورلری او په ښکاره سپه ښکاری دژان کریستف معشوقه کېږي. دواړه بی هوده کوشن کوی چه انتحار وکړي خو دغه کار یی نتیجه نه وروکوی کریستف تښتی خو خلاقه قدرت بیادده په جسم کې حلول کوی او دی له خپلو دردونو څخه بی غمه کوی (نهم جلد - په اور کې لگیدلی بوټی)

کریستف دسولی اوصفا او

هوسایي په ژوند کېنې بوډا کېنې دود اورواج دده خوشبینی قوی روح ته صدمه نه پېښوی د(اولیویه) دزوی اود(گراتزیا) د لور ترمنځ چه دوی له پخوانیو دوستانو څخه پاتې دی دواړه ترتیبات نیسي او بیادی په داسې توگه چه څوک نه ورباندې خبرېزی ځان پټوی په داسې حال کېنې چه تبه یی هم لرله د ناقوسونو ښځ او «درن» آهنگ چه دده دځوانی خوشبینی له آوازونو څخه ؤ اورې .

(لسم جلد - نوی ورځ) .

یې جوړه کړې وه په همدغه وخت

کښی دی په عسکری کښی شامل شو. ایتالیی ته دناپلیون ښارپارت دتک نه دوی ورځی وروسته دی دسر برنار په لاره تیر شو خود باردوکلا په خواه دتوپونو ډزی

کښې په نفس باندی دانسان کامیابی ښی .

دستا ندال اثر

سور- اوتور دمشهور فرا نسوی لیکوال ستاندال رومان دی اود سایکلوزی تحلیلاتو له مخی یو شاهکار دی چه دبالزاک له ډیرو آثارو سره برابرې لری .

شبه دده دژوند وروستی لحظه شی خو نجات یې وموند ده د مارانگو په جگړه کښی چه دناپلیون دجنگی شاهکار یو څخه گڼله کېږی گپون وکړ. بیابیر ته پاریس ته لاړ اود

ستاندال دلیکوال هانری بیل عمر څو نور کاله یې په ادبی

خيرونو کښې تير کړل اوښي
تجربې يې په دې لار کښې حاصل
کړې .

په ١٨٠٦ کال کښې بيا دناپليون
په لښکر کښې شامل شو او له
امپراتور سره يو ځای پروس
او بيا روسيې ته لاړ . دغه دوره د
ستاندال له قهر ماني دورو څخه
گڼله کيږي ځکه چه په همدغه
وخت کښې دده دماجر او جوړي
حس ډير تسکين شو هغو سختو
ورځو چه په دده تيري شو ي په
ثبات کښې يې بده اغيزه ونه کړې
له روسيې څخه دناپليون دپس
کيدو په پريشا نوونکي وخت کې
هم دده په ټنډه کښې دمايوسي
او ويري نښې نه ليدلې کيدلې .
سره ددې هم دجگړو ستو مانيو
دې ډير کمزوري کړې ؤ په ١٨١٣
کال کښې له عسکري خدمت
څخه يې ځان گوښه کړ .

دناپليون دماتي نه وروسته دې
دپور بون دکورني له طرفدارانو
سره سخت مخالف ؤ اوسره ددې
چه ده ته يې دلوري چوکي وعده
ورکړې وه له هغوي سره همکاري
ته حاضر نه شو په داسې حال
کښې چه ډير خوار او پريشان ؤ
(ميلان) ته لاړ کوم شي چه ده په
هغه تبار کښې لرل هغه آزا دې
وه . تردې وروسته دستاندال په
ژوندانه کښې يوه بله دوره
شروع کيږي اوس چه دې له عملي
کارو څخه لذت نشي اخيستي

غوړې چه هغه لذت دشعر او
موسيقي سفر عشق - عشق او
ادبياتو په نړۍ کښې حاصل کړې .
خو ورځي وروسته داتريش پوليس
ور باندې شک من کړي او دې
له هغه ځای څخه تبعيد کوي .
ستاندال بيا پاريس ته په داسې
انقلاب پيښ شوي دي همدغه خبره
وخت کښې راځي چه په پاريس کښې
دې خوشحاله کوي دده په عقیده
لويي فليپ له اتلسم لويي اولسم
شارل څخه ډير د تحمل وړ دي .
په دې وخت کښې دې غواړي چه په
ايتاليا کښې دفرانسي دکونسلکري
په غړيتوب لاړ شي چه خپل
محبوب ښار روم ته نژدې وي .
دې تريست ته استوي او خو
موده په ايتاليا کښې پاتي کيږي .
بالاخره په ١٨٤٢ کال کښې دزړه
په ناروغۍ مړ کيږي .

ددغه ليکوال شهکار دوه وومانو
نه چه يو يې (سور او تور) دي
چه په (١٨٣١) کال کښې ليکل
شوي دي او په هغه وخت کښې يې ډير
لږ هر کلي هم نه دي شوي بل يې
شار تروردو پارم دي چه په (١٨٣٩)
کال کښې يې ليکلي دي . او بل کتاب
يې دخپل ژوند د پيښو په باره
کښې ليکلي دي چه هغه بيا دده له
مرگ نه وروسته خپور شوي او په
هغه کښې صداقت او جسارت
ديادون وړ مطالب دي .

ستاندال يو تکړه ريا لست
ليکوال دي چه له تکليف څخه وتلي
سبک لري په هغه وخت کښې دده

په آثار و انتقاد ونه کيدل ده په امکان لری چه جاه طلب زلمی ژولین خپله په دی باره کښی لیکلی دی سولر یوه مقام ته ورسیدی. چه «زه د خاصو خلکو له پاره آثار ژولین سولر ددینی علومو محصل لیکم زما په خبرو به په ۱۸۸۰ کال دی چه د «وری پر» دښار دښاروال کښی خلک وپوهیږی.»

آخر دده داخبره رښتیا هم شوه ځکه خلک وپوهیدل چه دغه تکره لیکوال چه ښه حساسیت او روښانه فکر یی درلود دانسان پټ جهان ډیر ښه رابر سیره کړی اودانسان په روحی تحلیل او تجزیه کښی له جز وی خبر وڅخه هم غافل نه نه دی تیر شوی حق لری چه ده ته (دزړه خپرونکی) لقب ورکړب شوی.

سورا و تور:

ستا ندال سره ددی چه په ایټالیی مین و خود خپل داستان صحنه یی فرانسه گر ځویلی ده:

ژولین سولر دیو دردگر (دعاویونکی) زوی دی خو ځان توریالی ته وقف کوی «له توریالی څخه مقصد ظاهر ا دکشیش کسب دی اود «سور اوتور» په نامه کښی دتور د کلمی تعبیر همه دغه شی دی» دده دغه کاری دجاه طلبی له مخی دی که چیری ژولین سولر په بل وخت یعنی د نا پلیون په عهد کښی ژوند کولی ده به دسور د باره ځان وقف کړی وی (دسروالی نه مقصد دعسکری کسب غوره کول دی.)

هو! په داسی وخت کښی چه دبور بون کورنی دناپلیون په ځان سلطنت کړی یوازی دکشیش له لاری هم رسوا کړی او پر ته له دی چه نجلی لده سره واده وکړی بله چاره نه لری. خائن زوم چه اوس داشرافو په لپ کښی راغلی

دې دخاني لقب پيدا کوي اود
عسکري منصبداري فرمان يې په
نامه صادر کړي او ورو ورو
د ترقۍ په لوري گامونه اخلي او
لوړو مقامونو ته رسېږي پخوا نې
معشوقه ميرمن رنال چه اوس
د ژولین له نظره لوړېدلې ده له ده
څخه د انتقام اخستلو په هڅه کېږي
ده د ښځې انتقام خطرناک دی.

د کاليو سفر نامه

د جانن سولفیت اثر :

داخوې انتقا دی کتاب انگلیسي
مشهور ليکوال جانن سولفیت
جگړې دغه تومتي ليک ددې باعث ليکلی او په ۱۷۲۶ کال کېږي خپور
کېږي چه ژولین خپله څو کي له
لاسه ورکړي. ده ته په دغه کار

ډیر قهر ورځي او تصمیم نیسي
چه له هغې ښځې څخه انتقام واخلي
يوه ورځ چه ميرمن رنال کليساته
ځي نو کړي وي وژني او په دې هم
چړي کوي خودا ورڅخه خلاصېږي مې شوی دی.

په دغه کار سره دې فوراً په
توقيف کېږي اچول کېږي بيا په
مرگ محکومېږي او وژل کېږي.
جالب ټکي دادی چه ژولین سورل
د خپل ژوندانه ترورو ستیو شیبو
هم نه ور خطا کېږي او په لېثات
او متانت دمرگ هر کلي کوي.
دده دمرگ نه وروسته ميرمن رنال
له ډیرې غصې څخه ناروغه کېږي

او مری د ژولین ښځه او معشوقه
د خپل مېړه سر پټوي او په پوره
احترام يې خاورو ته سپاري.

دا کتاب دیو سپري رښتیا نسي
سرگذشت دی چه د فرانسې
مجلو په ۱۸۲۷ کال کېږي هغه

په ۱۶۸۹ کال کېږي د انگلستان
د یو اشراف سرو یلیام تمپل په
خدمت کېږي شامل شو او دده
دمنشي گړۍ وظیفه يې په غاړه
واخستله. تمپل چه یو عالم ادیب
او سیاسي سپري و لویه کتا بخانه

کښی خاص شهرت پیدا کړی دی
خودده شاهکار د نړی ادبیاتو له
شا هکا رونو څخه دی او دا هغه
کتاب دی چه مونږ یی به لاند ی
ډول شرح کو و .

د گالیور سفر نامه :

د انگلستان په ادبیاتو کښی د
گالیور سفر نامه داسی یو اثر
دی چه د هر وخت او هر ځای
دلو ستونکی د ذوق او پوهی
سره سم دی ، په همدغه سیاق دوه
نور کتابو نه په انگلیسی ادبیاتو
کښی شهرت لری چه یو یی
رو بینسون کرو زوله دی چه مونږ
په بیله مقاله کښی شرح کړی دی .
د گالیور د سفر نامی موضوع
داده چه یو ملاح «المو یل گالیور»
چه اول طبیب ؤ او بیا ملاح شو
دهغو پېښو له امله چه د لوی اقیانوس
په مجهولو برخو او نورو سیندونو
کښی ور باندی راځی نوم ورکو
سیمو ته چه د لیکوال د ذهن
مخلوقی دی وړل کیږی .

له دغو سیمو څخه یوه هم
«لی لی یوت» ده ددغه ځای خلک
زمونږ د لاس له گو تو څخه واپه
دی او په دغه هیواد کښی هر څه
په همدغه تناسب واپه دی .

بله یی «براب دنیك يك» ده چه
خلک یی ډیر قوی دی او دریمه
سیمه یی «پر نده لا پوتا» ده چه
خلک یی طبیعی جسمو نه لری خو
علیل او مریض روح لری او

لرله چه سو لفیت له هغی څخه
استفاده کوله له همغه وخته یی
دا شعارو په و یلو اود مقالو په
لیکو پیل و کړ او له مذهب څخه
په دفاع کښی یی خور سالی
ولیکي . آرزویی لرله چه یوه ورځ
لوی پادری شی دهمدغه مقصد
له پاره یی د «ویک» په ډله
کښی چه بیا د لیبرال
حزب ور څخه جوړ شو ځان شامل
کړ خو کله چه هغه حزب د چارو
واگی په لاس و نیولی او له سولیت
سره یی په خپلو وعدو وفا نه
کړه نو ده ځان له «توری» ډلی
سره چه اوس د محافظه کارانو
په گوند مشهوره ده ملحق کړ
د محافظه کارانو گوند دی
په ایرلند کښی د سن پاتریک
سن د کلیسا رئیس مقرر کړ خو
څرنکه چه دغه مقام د سولفیت
په زړه پوره جوړ نه ؤ نه زړه یی
له هغه گوند څخه تور شو . د عمر
په آخر وختو کښی په ایرلند
کښی یوه نفر سر مایه دار ته د
سکې و هلو د امتیاز ورکولو په
ضد د سختو مقالو په خپرو لو
سره ښه محبوبیت پیدا کړ او په
دی وسیله د آیرلند د آزادی

غوښتلو د نهضت علم بر دار شو
سولفیت زیات کتابونه اورسالی
لیکلی دی چه ټولوی د لیکنی د
سبک روانی او سادگی اولطافت
په لحاظ په انگلیسی ادبیا تو

یوازینی شی چې زه یې د خپل
سر گذشت په لیکلو مجبور کړی
یم هغه «د ټولنی د خیر او صلاح رعایت
کول دي .»

سولفیت کوښښ کړی دی داسې
یو عالم جوړ کړی چې عیناً واقع
شوی وی دی د پاره چې لوستونکي
باور وکړي چې په رښتیا د «لی لی
پت» په نامه کومه سیمه شته دهغې
موهومي سیمې له پاره یې یوه نقشه
هم ترتیب کړې ده چې هیڅوک په
لومړۍ نظر کښې په هغې باندې
شک نه پیدا کوي دغه راز ده د موهومو
سیمو د لویوالي او کم والی
ښودلو له پاره ریاضی او محاسبې
هم په کار اچولي دي .

سولفیت په خپل دغه کار کښې
دومره کامیاب شوی ؤ چې ده
د وخت ځینو ساده خلکو فکر کاوه
چې د گالیور سفرنامه یوه رښتیا
سفر نامه ده لکه چې د سولفیت یو
دوست دیو انگلیسی اشراف
له خولې وایي چې ده ته یو ملاح
ویلي چې گالیور ښه پیژني یوازې
حروف چین دهغه دکور پته غلطه
ترتیب کړې ده . دغه راز همغه
سړی دهغه انگلیسی لارډ له خولې
وايي . کله چې ما د گالیور سفرنامه
خپل دوست ته ورکړه هغه ژر باخښ
او د جغرافیا نقشه یې راوړه چې

دلی پوت سیمه پکښې پسیدا
کړې .

بالاخره یو بل هیواد «هوین هم»
دی چې اسو نه یې هوښیار او پوه
دی او په نورو نا پوهو حیواناتو
حکومت کوي .

د گالیور سفر نامه انتقاد لرونکي
اشارې او کنا یې لري او سولفیت
د دی له پاره چې د خپل وخت له
ځینو کسانو څخه تکلیف ونه مومي
هغه یې گالیور نومې ته چې په
حقیقت کښې په خپله دی دی
منسوب کړی دی د گالیور سفر
نامې دخپرویدو په اول کښې د
خلکو تر منځ لوی بریالی توب
گټلی دی لکه چې د لومړي ځل
چاپ په وخت کښې ټول وپلورل
شو او بیا چې د دوهم ځل له
پاره چاپ شو په لږ وخت کښې
بیا وړک شو . سولفیت د گالیور
سفر نامې په لیکلو کښې د خپل
سلف د رو بینسون کړو زونه د
مولف دانیل دیفو په څیر د خپل
وخت دخلکو په میل او شوق تکیه کړې
وه هغه وخت خلکو سمندري
سفرونه ډیر خو ښول نو ځکه
ده د گالیور د یو رښتیا نی سفر
په څیرو لیکه . ده کوښښ کړی
دی چې د گالیور تجربې او مشاهدې
په داسې ژوندۍ توگه ولیکي چې
خلک ور باندې باور وکړي او د
دی د پاره چې خلک د سفرنامې
پښې د روغ و نه بولي د خپل

کتاب په پای کښې لیکي «مازیاته»
د حقیقت پیروی کړې ده . او

ادبي نقادانو ثابته کړې ده چه سولفیت ددغو خواتو په ايجاد کیني بالقوه عقل او شعور لری خو په له خو مشابهو کتابو نو څخه حقیقت کیني عاقل حیوان نه دی استفاده کړی ده اوله «حقیقی تاریخ» او دفرانسوی لیکوال را بله له (پانتاگروسیل) څخه یی الهام اخیستی دی . خو دغه تصورات بی ځایه دی ځکه هر څومره چه سولفیت دتورو آثاروته نظر کړی دی بیا هم دده خیالی سفرنامه د موضوع په لحاظ د اتنی فلسفنی دقیق نکات لری چه اصالت او ابتکار پکښی بیخي زیات دی . ددغه کتاب له لیکلو څخه دسولفیت عمده مقصد لکه چه دی وایی دادی چه نړی والوته ازار ورکړی نه دا چه دتقریخ وسیله ئی شی تو ددغه هدف له پاره یی له داسی شیوې څخه کار اخیستی دی چه له ډیرووختو راهیسی داروپا په ادبیاتو کښی معموله وه . چه هقی ته په فرانسوی ژبه «ساتیر» او په انګلیسی ژبه کښی «ستایر» ویل کیږی او مو تر ئی په «انتقادی هجو» باندی تعبیرولای شو .

«ساتیر» په نننیو ادبیاتو کښی هقی شیوې ته ویل کیږی چه مقصدی د تخقیر او نفرت او استهزاء دڅس پارول وی . دا باید و نه گڼل شی چه دسولفیت انتقادی هجو د مخرب او متفی انتقاد معنی لری دی وایی «زما سفرنامه به دنیا اصلاح کړی نو ځکه به د خلکو د تعجب سبب هم شی» سولفیت

ادبی نقادانو ثابته کړې ده چه سولفیت ددغو خواتو په ايجاد کیني بالقوه عقل او شعور لری خو په له خو مشابهو کتابو نو څخه حقیقت کیني عاقل حیوان نه دی استفاده کړی ده اوله «حقیقی تاریخ» او دفرانسوی لیکوال را بله له (پانتاگروسیل) څخه یی الهام اخیستی دی . خو دغه تصورات بی ځایه دی ځکه هر څومره چه سولفیت دتورو آثاروته نظر کړی دی بیا هم دده خیالی سفرنامه د موضوع په لحاظ د اتنی فلسفنی دقیق نکات لری چه اصالت او ابتکار پکښی بیخي زیات دی . ددغه کتاب له لیکلو څخه دسولفیت عمده مقصد لکه چه دی وایی دادی چه نړی والوته ازار ورکړی نه دا چه دتقریخ وسیله ئی شی تو ددغه هدف له پاره یی له داسی شیوې څخه کار اخیستی دی چه له ډیرووختو راهیسی داروپا په ادبیاتو کښی معموله وه . چه هقی ته په فرانسوی ژبه «ساتیر» او په انګلیسی ژبه کښی «ستایر» ویل کیږی او مو تر ئی په «انتقادی هجو» باندی تعبیرولای شو .

دارسطو اثر

ارسطو نامتو یونانی فیلسوف دی چه په ۳۸۴ ق.م کال په مقدونیه کښی زیدیدلی او په ۳۲۲ ق.م کښی په شالسی نومی ځای کښی مړ شوی دی . دخپل پلار مشهور طبیب نیکوماک دمرګ نه وروسته ارسطو په آتن کښی استوګنه غوره کړه اوشل کاله ئی دخپل لوی استاد افلاطون په محکمې د فلسفنی په زده کولو کښی تیر کړل وروسته له هغه دده استاد په ۳۴۸ ق.م کال کښی مړ شو ارسطو له آتن څخه چه هلته ئی دمقدونیې طرفدا رانوته دعداوت په بسترګه کتل په آثار نه کښی دخپل پوه ملګری دهرمیاس کاله ته ورغی او

پورې د بشري معلومات حدود ټاکل داسې ښکارېده چې ارسطو دخپلې نړۍ له ټولو معلوماتو څخه نصيبه لرله .

ده دخپل عصر ټول علوم که هغه ټي له پخوانيو څخه اقتباس کړي او يا يې له خپلو معاصرينو څخه زده کړي او يا يې دخپلو څيړنو محصول دی مونږ ته د يادگار په توگه پري اېښی دی .

دده د کتابونو او رسالو شمير زيات دی او په ټولو علومو لکه تشرېح ، فيزيو لوژي ، قياس او منطق ، تاريخ او فلسفه اوتورو کښي وارد و .

مونږ په جرئت سره ويلای شو چې دی دهغو علومو باني او مبتکر دی لکه چې دمخه وويل شول دده پاتيسين (مشهور و چې هغه ته د شرفيانو په اصطلاح مشائي مکتب ويل کيږي چې دمشي يعنې په لاره د تگ له لغت څخه مشتق شوی دی .

ارسطو په محکه پيژند نه کښي هم نظر يې لري .

ارسطو د افلاطون يولوی شاگرد دی چې دده له ډيرو نظر يو سره يې مخالفت کړی دی اودده آثار په تيره (مثل) تر نقد او تبصري لاندې نيولی دی . ارسطو له سياست نه علاوه بل مهم کتاب (اساسی قانون) هم لري چې اصلي

دهغي له خور او يا خورځي سره نې واده وشو .

د هر مياس غم لړلې سر نوښت چې ژوندی د ايرانيانو په لاس ورکړی شو . ددی باعث شو چې ارستو له هغه ښار څخه وتښتي او د ليسيوس جزيرې ته پناه يوسي . ده هلته خپله يوه مشهوره رساله د تقوا په باب وليکله .

له ۳۴۲ کال څخه دلوی سکندر مريي شو او په آتن کښي نې استوگنه غوره کړه په ۳۳۵ کال کښي د سکندر له خوا ديونان د نيولو نه لږه موده وروسته نې د پري پاتيس په نامه يو مکتب جوړ کړ . د دغه مکتب د تسميی وجه داده چې ارسطو په د قدم وهلو په ترڅ کښي درس ور کولو او په شا گردانو به يې تکرار و . ارسطو دخپلو شاهکارونو مکتب په (اوبه) پري پاتيک يا پري عمده برخه په همدغه وخت او همدغه ځای کښي وليکله . کله چې سکندر په ۳۲۳ کال کښي په بابل کښي مړ شو ارسطو بيا مجبور شو چې له آتن څخه ووځي اوله دغی وپري څخه چې د سقراط له سرنوشت سره مخامخ نشي د اوبه جزيرې ته له دی کبله وتښتیده چې آتنيان بيا د فلسفې په ضد جرم ونکړي .

بالاخره ديونان محکمي يا جنايي شوری (آره توپاز) دی محاکمه او په مرگ محکوم کړ .

دی په ۳۲۲ ق . م کښي مړ شو . ارسطو دنړۍ له نوابغو څخه يو تن دی اودده آثارو تر سلو کالو

نسخه يې په ۳۲۵ کال کښې ليکلی وه له منځه تللی ده وروسته بيا داساسی قانون په باره کښې يې مربوطه برخه يوه انگلیسی پوهاند (سرفرد ریک کنیون) موندلې او په انگلیسی يې ترجمه کړې وه د ارسطو داساسی قانون په کتاب کښې د ۱۵۸ هیوادو موسسه شرح شوی ده اود هغو دمخکو په باب خبری شوی دی دا کتاب د «سیاست» د کتاب د بشپړ کولو له پاره ليکل شوی دی .

سیاست : د ارسطو د سیاست کتاب اوه بابونه لری. باید ووايو او هیلو په باب اود بنسټو او که څه هم د سیاست کتاب دلرغونی نړۍ دپوهنی یو شاهکار دی سره ددی هم نه د ارسطو ډیر مهم کتاب بلل کیږی اونه د سیاسی مسالو دحل کولو له پاره د بشپړ د فکر لومړنی کوښښ گڼل کیږی.

ارسطو د نړۍ دپوهنی په تاریخ کښې د منطق د موسس په حیث پیژندل شوی دی اودده د لیکنو څخه چه تر اوسه پوری د بشپړ په فکر تسلط لری دده د منطق رساله ده

د سیاست د کتاب اته بابونه یا کتابونه په لاندی ډول دی .

لومړی کتاب : د حکومت موسسه تعریفوی . حکومت د ټولنی ډیره عالی نوعه ده او هدف یې محض ښیگنه دی. د ټولنی له نورو اشکالو څخه د حکومت بیلتون .

حکومت له کلیو څخه ، کلی له کورنیو څخه او کورنی له افرادو څخه جوړی شوی دی. کورنی او اجزایی د حکومت نهایی غایه دی . په انسان کښې د نطق نعمت د حکومت طبیعی والی ثابتوی. د طبیعی نظم له مخی حکومت په کورنی او فرد مقدم دی. د کورنی په باره کښې یو بحث. غلامی څه شی ده او غلام څوک دی؟ . طبیعی او غیر طبیعی مریونه. په غلامانو حکومت په آزاد و باندی له حکومت کولو څخه فرق لری . دغو بنسټو کتاب اوه بابونه لری. باید ووايو او هیلو په باب اود بنسټو او که څه هم د سیاست کتاب دلرغونی نړۍ دپوهنی یو شاهکار دی سره ددی هم نه د ارسطو ډیر مهم کتاب بلل کیږی اونه د سیاسی مسالو دحل کولو له پاره د بشپړ د فکر لومړنی کوښښ گڼل کیږی.

ارسطو وایی چه افلاطون د نظرد نورو خاوندانو په منځ کښې د اصولی مسایلو په باب خبری کړی دی دی د کورنی او مالکیت د لغو کولو غوښتو نکي دی. ارسطو د افلاطون په عقاید و انتقاد کوی او وایی چه د قانونی مناصبو او مقاماتو اختلاف طبیعی کاردی . که مالکیت لغوشی خوښی له منځه ځی او هر څه گډوډ کیږی. اود ما شومانو او بنسټو اشتراک نسلی تمایز مینه او مهربانی له منځه وړی دغه راز د افلاطون په دغه نظر نور ایرادونه هم واردوی د خصوصی مالکیت د گټو په باره

کښی بحث . د افلاطون په جمهوریت انتقاد کوی او وایی . چه د افلاطون عقاید داسی تیوری ده چه د عمل وړ نه ده او حقیقت به پیدا نکړی . وروسته له هغه ارسطو په دغه کتاب کښی د بل یونانی فیلسوف فالساف په عقاید و انتقاد کوی اود حکومت په نسبت دده د عقایدو په باره کښی وایی چه دده دغه طریقه به بهایان په قهر کوی خوتش لاسی به خوشحاله نه کړی په آخر کښی دهیپو دام په عقاید هم انتقاد کوی او وایی چه دغه فیلسوف یوازی تناسب ته توجه لرلی ده بیا دهیپو دام د حکومت په فضایی موسسه او د ټولنی په فضایی نظام انتقاد کوی او هغه عملی نه گڼی .

دویم کتاب :- ښاری فرد (چه په فرانسوی ژبه «سیتو این» بلل کیږی) د ښاری فرد تعریف اودده حقوق او اختیارات - په هغو تعریفو نو انتقاد چه ارسطو نه د مخه د ښاری فرد په باره کښی شوی دی . ښاری فرد هغه څوک دی چه حقوق او سیاسي اختیارات ولری . په حکومت کښی د سیاسي اختیارو تو ویش - ښه ښاری فرد هغه څوک دی چه خپل حکومت ته خدمت وکړی که دا حکومت ښه وی او که بد . د ښاری فرد کیدو شرط دادی چه هغه د حکومت کولو او حکم منلو په آدابو او رسمو نو پوه وی - فرد په ښو حکومتو نو کښی

صنعتگران باید په ښاری افرادو کښی ونه شمیرل شی . د ارسطو په عقیده افراطي دیموکراسی او د الیگارشی ځینی حکومتونه له دغه ټکی څخه غافل دی . د حکومتو نو طبقه بندی - (دیمو کراسی - الیگار شی پاچاهی او ددغو حکومتو اساسی فرقونه) .

څلورم کتاب :- د حکومت داصلي نمونو ډولونه (اساسی قانون) . د دیمو کراسی او الیگار شی حکومتو نو تعریف اوددغو دواړو د امتیازو جه . څلور ډوله دیمو کراسی شته چه ډیره بده یی افراطي دیمو کراسی ده او په دغه ډول کښی یی دخلکو غوښتنی د قانونی ځای نیسی . څلور ډوله الیگارشی شته چه ډیره بده یی داده چه په کښی منصبونه مور وئی وی . د جمهوریت ستاينه . جمهوریت د دیمو کراسی او الیگار شی دغاړه غړی کیدو څخه منځ ته راځی او دیمو کراسی ته زیات میلان لری دستمگرو حکومت اود هغو ددریو ډولونو په باب بحث دغادي ښاړ دپاره ډیر ښه حکومت هغه دی چه د متوسطی طبقی په واسطه اداره شی - هیڅ حکومت دمتوسطی ډلی له ملاتړی څخه نشی بینازه کیدلای

د حکومت دساتنی لاری پنځم کتاب : انقلابونه او تحریکات یی - په دیمو کراسی او الیگار شی آریستو کراسی او

او روژنه اود هغو هدف اومراحل دواده دپړ بنه سن په باره کښی دپلار او مور بدنې جوړ شنت دما شو مانو روحی او بدنې روژنه. **اتم کتاب:** د ښوونې او روزنې دوام مو سیقی او ورزش، ورزش د ښوونې او روزنې لو مړنې مرحله ده امدسپا رتیانو په څیر باید دما شوم د فکر او هو ش په روزنه کښی یی پر وایی ونشی. مو سیقی یو ډول اخلاقی روژنه ده، د یونان د بیلو بیلو ښارونو دیلو بیلو مو سیقو په باره کښی بحث اود آهنگو نو تقسیمات. یوازی هغه آهنگو ته ښه دی چه فضیلت او زړور توب انسان ته ور زده کوی.

اسمانی ماشوم

د آنتوان دو سنت اکزو پری اثر
آنتوان دو سنت اکزو پری په ۱۹۰۰ کال کښی دنیون په ښار کښی زیږیدلی دی په څوړ لس کلنۍ کښی یتیم شو تر دی وروسته دده ساتنه او روژنه یی دمور په غاړه ولوید. په ۱۹۱۷ کال کښی یی یوازینی ورور فرانسوالی دیزر د در وما تیزم په ناروغی مې شو او دکور نی دمعیشت بار دده په غاړه ولوید. آنتوان دفرانسی په هوایی قواوو کښی په وظیفه کښی په وظیفه کښی شامل شو او په دوو کالو کښی یی دیلو تی فن اود هغه تخنیک زده کړ او بیا په نظامی خدمت کښی

جمهوری حکومتو نو کښی د انقلابو نو اغیزی، د حکومت کولو شرایط اود حکومت کوونکو اوصاف داستبداد دی حکومت او شاهي حکومت تر منځ فرق په «جمهوریت» کښی د انقلابو نو په باب دافلاطون دناقص بحث په باب شرح.

شپږم کتاب: د دیمو کراسی او الیگارشی دمو سنی په باب خبری.

الیگارشی او دهغی دبقافراطی لاره د دیمو کراسی ساتنه دهغی له اساس ایښولو څخه سخته وه. الیگارشی دهغی دبقا په لار کښی په دغو حکومتونو کښی دمنصبونو او مقاماتو تر تیب.

اووم کتاب: دخلکو او حکومتو کامل او بشپړ مطلوب د بشپړ مطلوب حکومت تصویر دهیواد او ټولنی په باره کښی د ښار ځای باید څنگه وی. د نظامی او اقتصادی له نظره په سمندر تسلط باید په هر ښار کښی داسی کسان و او سیری چه هغوی خواږه برابر کړی شی. په هنرو پوهیږی اوویي ښو دلا ی شی. و سله وچلولی شی. دینی چاری سر ته ورسوی سیاسی او عدلی چاری سر ته

ور رسولی شی. دمخکودمالکیت په باب بحث ددولتی او خصوصی مخکو تر منځ فرق په بشپړ مطلوب حکومت کښی ښو و نه

شامل شو. آنتوان به د تحصيل او هنري شخصيت اثبات ته ورساوه په موده کښې دنظم او نثريه ليکلو کښې خپله قريحه ازمويله چه په دغه کار سره به يې د استادانو د تشويق او تقدير وړ گرځيده. په هوايي قواوو کښې د شپا مريدو په وخت کښې موقع مومي چه دکاينا تو بنياست د پاسه وو يني اوله بشپړې ټولنوسره ښه آشنايي پيداکړي. په ١٩٣٥ کال کښې يې يو کوچني ناول «مانون» وليکه چه د پاريس په يوه مجله کښې خپور شو خو چا د دغه اثر په ليکلو سره د ليکوالو په ډله کښې ونه شميره. داگزو پري بل اثر «رجنوب پينگ» نوميزي اودا د هغه وخت يادگار دی چه ده مرا کش کښې ژوند کاوه. فرانسې ته دخپل راتگ په وخت کښې چه کوم لومړني سوغات يې له ځان سره وړي دی هماغه «رجنوب پيک» دی دغه کتاب دده تره د زوی په واسطه ځينو ليکوالو ته وښودل شو اوليکوالو د تشويق کړ.

په ١٩٢٧ کال کښې د يو ماموريت دسر ته رسو لوله کبله جنوبي امريکي ته لاړه او هلته ده ته د ادبي ذوق او قريحي د تعقيب کو لوله پاره ښه فرصت مساعد شو دده دوه اثره «د انسانانو مخکۀ او د شپې الوتنه د هماغه وخت يادگارونه دي. په ١٩٣٠ کال کښې بيا فرانسې ته لاړه اود (شپې الوتنه) د کتاب په خپرو لو سره يې خپل ادبي مقام

او هنري شخصيت اثبات ته ورساوه وروسته له هغه چه فرانسه ايماني قواوو ته تسليم شوه اکو وپوري له هغه هيسوا د خخه تبعيد کړشو او امريکي ته لاړه ده په همدغه هيواد کښې خپل ډير ښکلي آثار «کلا» اسماني ماشوم او «جنگي پيلوت» وليکل.

د دوهمې جيبې د افتتاح او د فرانسې په سواحلو کښې د متفقينو د قواوو د پلي کيدو په وخت کښې دی بيرته خپل هيواد ته لاړه اود ډگرمني په رتبه يې د متفقينو په اردو کښې د فاشيزم له څرغ خخه دخپل هيواد دخلاصو لوله پاره قرباني ته چمتو شو. په ١٩٤٤ کال کښې يې د شغال شوي فرانسې له پاسه الوتنه وکړه چه د المان ښکاري الوتکي ورخخه راچاپيره شوي او دده الوتکه بيا دگري ته بيرته رانغله.

آنتوان دو سينت اگز و پري يو انسان دوست سړي يونازک خيال باذوقه او تکړه ليکوال دی. دليکلو سبک يې ډير خوږ ساده او آسانه دی. دی داسې يو ليکوال دی چه نوی مطالب ډير و ساده او لنډو عبارتو کښې ليکلي او لوستونکي محسوروي.

آسماني ماشوم

ليکوال د الوتکي دموتور دخرابيدو په اثر ښکته کيدو ته مجبور يې کبله چه را کور يې نوځان

د افسر یقی د صحرا په منځ کېښی وینی. په همغه وخت کېښی چه پیر پریشان او اندېښمن دی ناڅاپه یو ښکلی ماشوم دده په مخ کېښی پیدا کېږی دغه ماشوم په هغه وچ بیا بان کېښی نا آرام او حیران نه ښکاره کیږی ماشوم د نور و خلکو په څیر دی او خپل هدف ته درسیږی فکر لری او کار کوی. کله چه دی له هغه څخه پوښتنی کوی ځواب نه وایی مگر په خپله پر له پسې پوښتنی کوی. دلته لیکوال د ماشوم په حقیقت او ماهیت پو هیږی.

ماشوم له یو بل ستوری څخه د نورو و حشی الو تونکو په جمله کېښی را کو زشوی دی چه پدی کېښی را کو زشوی دی چه پدی نړۍ کېښی داسی څوک پیدا کړی چه له ده سره دوستی و لری اوله د ه سر نه ماتیدونکی تړون وکړی داسی تړون چه په خپل ستوری کېښی یی له خپل یوازینی گل سره په کو لو کېښی نه دی بریالی شوی. دغه هلک په شپږ و نو وروستو رو کېښی هم کو ز شوی او مخکی ته درابښکته کیدو نه دمخه له نورو خلکو سره چه خاص خاص جنونونه لرل هم آشنا شوی دی. هلک هغه عجیب خلک چه سخت په خپلو کار ولگیادی اوله خپل هدف او نقشی نه پرته په نړی کېښی له بل هیڅ حقیقت سره آشنایی نه لری

لوی خلک یادوی. خو له دغولو یو خلکو سره د بحث په وخت کېښی دهغوی فکرو نه مبتذل ښی او وایی چه دوی یوازی دخپل ځان په باره کېښی فکر کوی واقعی فکر نه لری. له شپږ می سیاری نه وروسته د مځکی ته راځی او په مځکه کېښی هم د عجایبو له بیلو بیلو منظرو سره مخامخ کیږی او وینی چه ټول خپل کارو نه جدی ښی خو هغه داسی کارو نه دی چه په مو هو مو اساسو نولاری.

حتی په خپله لیکوال چه په داسی بد حالت کېښی په صحرا کېښی پاتی شوی دی او دخپلې الوتکې دموتو ر دجوړ ولوپه فکر کېښی دی باید ددغه فکور او خوش صحبت ه لک په مقابل کېښی احتیاط له لاسه ور نکړی او داسی کار ونکړی چه دی هم دشپږو نوروسیار ودخلکو په څیر دده په نزد عجیب سپی ښکاره شی.

لیکوال هغه هلک ته وایی: آخر زه جدي او اساسی کارو نه لرم.

ده ماته په حیرانو ونکی نظر وکتل ویی ویل: جدي کارونه؟ ته هم دلویو کسانو په خیر خبری کوی. مالږ څه خجالت وو یست پیاده ویل: زه یو ستوری پیژنم چه هلته یوسو رنگی سپی اوسپږی دغه سپی هیڅکله کوم گل نه دی بوی کړی او هیڅکله

او له معنی ډکو فصلو نو څخه
دی چه په حقیقت کښی دغه برخه
د داستان د فکر اصلي معجود دی چه
د دو ونامنا سبب او نا منشا عد و
موچو داتو په خبرو اترو کښی ځان
ښکاره کوی .

آسمانی ماشوم گیدې ته وایی:
راشه نه ما سره لو بی وکړه .

کیدې وویل : زه خوا هلی شوی
نه یم نو له تا سره لو بی نشم
کولای .

آسمانی هلك پوښتنه وکړه: اهلی
کیدل څه معنی لری؟

گید پي په ځواب کښی وویل:--
اهلی کیدل یو هیر شوی شی یعنی
د عقلی ایجاد او مینه کول
دی .

هلك پوښتنه وکړه: عقله ایجاد کول
او مینه کول؟

گیدری وویل: هو! ته تر اوسه
پوری دنو روزر گو نو ماشومانو
په څیر یو ماشوم یی . زه تا ته
اړه نه لرم . اوته هم ماته محتاج
نه یی ځکه زه هم تاته دلکو نو
گیدانو په څیر یوه گیدره یم .
خو که ته څیری ما اهلی کړی نو
بیابه یو بل ته سره اړشو . بیا به
زه تاته په دنیا کښی یواز یی
او یگا نه وم او ته به هم
ما ته په دنیا کښی ساری ونه
لری .

په دغه ترتیب سره آسمانی هلك
گیدره اهلی کړه خو کله چه دخدای
په امانی وخت راغی گید پي

له چاسره دو سستی نه ده کړی
او په خپل عمر کښی یی داز قامو
د جمع کولونه پرته بل څه کار نه دی
کړی . او همغه سړی ستمپه شان
هره ورځ دا خبره کوی چه زه یو
جدی شمېر یم . زه یو جدی
سړی یم .

باید وویل: شی کله آسمانی
هلك د ځمکی سیاری ته رارسیدلی
د سرو گلانو یوی باغچې ته ورځی
او دهغه پو لو گلانو په لید و
اندیمن کیری او یو هیږی هغه
سور گل چه ده په خپله سیاره کښی
یوازینی گل باله یوازینی
نه دی .

دی پوهیده چه دده دگل اوددغو
گلانو تر منځ فرق شته . دی بیاله
یوی گیدې سره مخامخ کیری او په
دی وخت کښی دی په یو لوی
راز پوهیږی او ورته څر گندېږی
چه رښتیا یی مینه څه شی ده؟
یوازی گیدره پدی حقیقت پوهوی
چه امکان لری یوازی د مینی په
اثر یوشی یوچا ته یوازینی اوبی
مثله ښکاره شی . تردی وروسته
آسمانی هلك یوازی په دی فکر
کښی دی چه خپلی سیاری ته لاړ
شی او دخپل آسمانی گل له مینی
او دوستی نه لطف واخلي .
همدلته دی محوه کیری او نښه یی
په بیا بان کښی نه پاتی
کیری .

له گیدې سره د آسمانی هلك
مخامخ کیدل د کتاب له ډیر وښکلو

له خپل ځان سره مينه کول دي. ددغه فانتزي او خيالي داستانون بله موخه موضوع صفا - ماديگي او اعتماد دي. د آسماني ماشوم کتاب چه په ډير خواږه نشر ليکل شوي دي دفرانسوي داد بيانو يو منل شوي شاهکار دي.

د دوست

د گوته اثر

فارست دالمان د يوازي ليکوال او شاعر او پوهاند و. لږ ښه فن گوته يو دراماتيک او فلسفي اثر دي. گوته په ۱۷۴۹ کال کښي په فرانکفورت کښي زېږيدلی او په ۱۸۳۲ کال کښي په دروينا کښي مړ شوی دی. د لاري سلطنتي مشا وړو گوته خپله دما شوم توب د وره دخپلي کورنۍ له مينې ډکه غيږ کښي تيره او لومړني تحصيلا ت يې له خپلو خصوصي ښوونکو څخه بشپړ کړل.

ښوونکو ده ته يو ناني - لاتيني ايټالوي او انگليسي ژبي - موسيقي نقشه کښي او حتی عربي ژبه او حتيخي اروپا د پوديانو ژبه وښودلې ده. فرانسوي ژبه هم په هغه وخت کښي چه د دد لسم لويي عسکرو داوړ کالو جگړي نه وروسته د فرانکفورت ښار نيولي و زده کړه. په ۱۷۶۵ کال کښي دخپل پلار داصرار له مخي د حقو قود غلم د زده کړي له پاره لايبرک ته لاړه او په هغه ښار کښي يې دري

او ويل - آه - زه به وژايم. آسماني هلك ورته وويل: دانو ستا خپله کتابه ده ماخوله تاسره. بدي کول نه غوښتل بلکه دا څه خپله غوښتل چه زه دي اهلي کړم نو اوس به ته رښتيا وژايم. گيدې وويل: البته!

آسماني هلك وويل: ستاد ژړا به گټه څه وي؟ گيدې وويل: زه به درسيدلو غښتو ديتوب په خاطر چه ستا ژورين و ښتان به رايه وړه کوي ژايم.

وروسته له هغه آسماني هلك د گيدې په توصيه بنيادسرو گلانو باغچي ته ځي دي احساس کوي چه دغه گلان دده له گل سره ډير فرق لري. گيدې ته ورځي چه خداي په اعاني ورسره وکړي او گيدې ده ته دغه راز خرگندوي چه: زما دوسته! ته يوازي د ژړه په سترگو يو شې پوره ليدلای شي. هغه څه چه په ژوندانه کښي اصل دي له ظاهري سترگو څخه پټ دي. کوم شې چه هېڅکله ته ډير ارزښت ورکړي دي هغه عمر دي چه ناوړه ته صرف کړي دي.

د کتاب اضلي موخه عشق او مينه ده. ډير پيښيري چه په ژوندانه کښي څوک زاباندي گران وي او هغه دخپلي مينې مد يون و بولو مگر دغه ټکي ته زموږ نږ پام نه وي چه دامينه به حقيقت کښي

کاله تیر کړل او دهغه کور له یوی نجلی سره چه دی په کښی پانسیون و صمیمانه او عاشقانه روابط پیدا کړل دده لور مې نیو اشعارو له همدغه عشق څخه الهام اخستی څه موده وروسته د نقشبې اخستلو داستاد په لور چه دده استاد و مین شو خودغه عشق ډیر عمیق او آرام و. په ۱۷۶۸ کال کښی دنارو غتیا پچال کښی فرانکفورت ته لاړ اود خپلی مور په تقلید مذهبی ټولنو ته یی ټک او راتک پیدا کړ. کله چه روغ شو دخپلو حقوقي تحصیلا تودبشپړ کولو له پاره شتر سبورگ ته لاړ او په ۱۷۷۱ کښی یی د لیسانس په درجه بری لیک واخست. بیر ته فرانکفورت ته د ټک په وخت کښی دالماني فیلسوف هرډر په تشویق چه په گویته کښی یی زیات نفوذ پیدا کړی و. دمنشور ډرام په لیکلو پیل وکړ چه هغه یی په ۱۷۷۴ کال کښی خپور کړ او په دی تر تیب یی نوم د ادب د لویانو په فهرست کښی راغی تردی وروسته دخپل ډیرلوی شا هکار فاست دلیکلو په فکر کښی شو.

کله چه دی په ۱۷۷۲ کال کښی په وئز لار کښی په یوه قضا یی وظیفه مقرر شو په هغه ښار کښی دینوی نجلی شارلوت بوف سره آشنا شو او سخت ور باندي مین شو خودانجلی یی دملکری گستر بنده وه نو همدا سبب و

چه گویته له دغې مینې څخه نصیب نه در لوده خورددغې میسې محصول دده یوبل شا هکار (دوژنر سن گذشت) دی چه په ۱۷۷۴ کال کښی نشر شو. فرانکفورت ته دبیر ته ټک نه وروسته یی ډیری عالی ډرامی ولیکلی چه پر و مته (۱۷۷۲) گلایوگو (۱۷۷۴) او استلاد (۱۷۷۶) له هغې جملی څخه دی. او په دغه وخت کښی یی دخپل مهم شاهکار فاوست یوه برخه هم ولیکه.

له ۱۷۷۵ څخه دگویته دژوندانه په مسیر کښی بدلون راغی اوس دی پوره شهرت او افتخار لری. لوی دوک دی خپل دربار ته ور غواړی اودخپل ځان مشاور یی مقرر وی په دی وخت کښی دی له سیاسي او اقتصادي مسایلو سره علاقه پیدا کوی خو ورسره د ادبی او علمی څیړنو لمن هم نه پرېږدی اما د ادبی څیړنو له پاره یی وخت لېږدی.

دی په دی وخت کله مشاور دی او کله ددبارة وزیر، سره ددی هم گویته پدغه وخت کښی دخپل ور تری رومان تیز م له مکتب څخه وحی لایخیږی او کاملیږی دایفی ژبی ډرام چه دی یی په ۱۷۷۹ کال کښی خپروی ددغې مدعی شاهدی ورکوی.

ایتالیی ته سفر دگویته دافکارو په جریان کښی یوه نوی مرحله گڼله کیږی او لرغونو وختو هنر ډیر زیات دده فکر و رځلې

کوی . سره ددی هم کوم آثار چوده په دغه وخت کېنې لیکلې دی ایتالوی رنگ نه لری په ۱۷۹۲ او ۱۷۹۳ کالو کېنې گویته دفرانسی او پروس په جگړو کېنې گډون کوی او شل کاله وروسته ددغو جگړو په باره کېنې خپلې خاطری لیکي . په ۱۷۹۴ کال کېنې له آلمانی شاعر سره یی آشنایی دده ژوند ته یوه نوی رڼا راوولی او په دغه وخت کېنې د شیلر په ملگر تیا داشعار و یوه مجموعہ خپرویی . وروسته له هغه یو لوی رومان چه په خپله دده دژوند پېښې دی لیکي او دویلمم مستر دزده کړی کالونه ، په نامه یی خپرویی چه دغه منظومه دده شهرت ډیر زیاتوی همدغه کال دی چه ددک دی له ټولو القابو او عنعناتو څخه معزو لوی اودی دو یمار دتیا تر دمد یریت وظیفه په غاړه اخیلی او په دی ترڅ کېنې دهمکې پیژندنې اوبوټو پیژندنې په مطالعاتو هم ځلن بوختوی او په دی باره کېنې خور رسالی لیکي .

په ۱۸۰۵ کال کېنې دشیلر مرگ او دده مهلکې ناروغۍ چه نژدی یی دی هم وژلی . و گویته یو . سخته صدمه وه . په ۱۸۰۸ کال کېنې دفاوست لو مړنی برخه خپرویی او په همدغه کال کېنې دناپلیون بنیارت په ویاړ په ارفوست کېنې جیټن جوړیږی چه گویته هم گډون پکښی کوی له ناپلیون سره دده خبری اتری

په هغه ښار کېنې مشهوری دی . گویته دناپلیون له خوا دعقاب لمړیون دو نورد نشان په اخستلو ویاړل کیږی . دگویته د عمر وروستنی کلو نه دده دشا هکار فاوست په پشپړ کولو کېنې تیریری یعنی په ۱۸۳۳ کال کېنې دغه کتاب دده د مرگ نه څو ورځې دمخه پای ته رسیږی .

گویته یو ستر جهانی متفکر شخص دی سر بیره پردی چه عمیق شاعر و حساس سیاستمدار او تجربه کار سپری هم او لوی عالم گڼل کیده . دنیو غ قوه په پوره تعادل سره په ده کېنې موجود هوه دهنر او فکر له ټولو اشکالو سره یی آشنایی لرله . سر هددی چه خاص مکتب نه لری خودداسی شا هکار خاوند دی چه یوازې آلمانی ادبیات ترخپلې شعاع لاندی راوړلی بلکه دتاج په خیردولې اړو پا دادبیاتو په سر څلیری . فاوست .

فاوست یو الهام ښوونکی دراماتیک شا هکار دی . ددغه کتاب خو صحنی د ۱۷۷۳ او ۱۷۷۴ کالو په منځ کېنې لیکلی شوی دی او د (اصلي فاوست) په نامه مشهور شوی دی چه هغه تقریباً د کتاب نیما یی برخه گڼله کیږی . په دغه برخه کېنې چه په ساده اورو نه ټوکه لیکله شوی ده گویته خپلې ځینی خاطری له افسانې سره یو

په ۱۸۰۵ کال کېنې دشیلر مرگ او دده مهلکې ناروغۍ چه نژدی یی دی هم وژلی . و گویته یو . سخته صدمه وه . په ۱۸۰۸ کال کېنې دفاوست لو مړنی برخه خپرویی او په همدغه کال کېنې دناپلیون بنیارت په ویاړ په ارفوست کېنې جیټن جوړیږی چه گویته هم گډون پکښی کوی له ناپلیون سره دده خبری اتری

ځای کړې دی .
 فاوست په دغه برخه کېنې چې
 دعلم له زده کړې او د نعمتو نو له
 التذاذ سره کومه علاقه اوشوق
 لري ځان شيطان ته سپاري . نو
 ځکه يوه معصومه نجلۍ مارگریت
 شو لوی او په بده لارې پېرهي
 اوبيايي خوشې کوي . بې وزله
 نجلۍ چې دفاوست نه دغې بې
 وفابې څخه مايوسه کيږي خپل
 کوچنی ماشوم چې له هغه سره
 ددې دنا مشروع عشق محصول
 دی وژني . بيا مارگریت دفاوست
 په قوي غيږ کېنې مړه کيږي خو
 دنزعې په وخت په غيبي آواز کېنې
 بشارت ورکول کيږي چې دهغې
 پښېمانۍ له کبله چې ورته پيدا
 شوی دابنېل کيږي .
 تردغه ځايه دادعشق او هو س
 دډامه چې په مارگریت تراژيدی
 مشهوره ده ديو عشق داستا ن نه
 پرته بل څه نه لري .
 هغه په ژبه پورې شرطونه چې
 دمفيسټو فلس (شيطاني قوی) او
 رحمانی قوی ترمنځ ايښودل کيږي
 دداستان اصلي موضوع ده .
 مفيسټو فلس په دې هڅه کېنې دی
 چې فاوست دوحشت او بربريت
 تر سرحد پورې ورسوي خو
 رحمانی طاقت نه غواړي چې داسې
 وښي اووايي چې فاوست کولای
 شي په خپل طاقت په ټولو
 وسوسو غلبه ومومي . له همدغه
 ځايه له فاوست څخه دکامل
 بشریت مظهر جوړيږي . يعنې

داسې انسان ور څخه جوړيږي
 چې تل په هڅه او يون کېنې
 سرگردانه وي او انسان بايد
 همدغسې په يون او حرکت کېنې
 وي ترڅو چې خپل هدف او هغه
 آيد ه آل ته چې په خپل ذراکه قوت
 او دوجدان يې درک کړی دی دعمل
 جامه ور واغوندي . همدغه فکري
 چې په دوهمه برخه کېنې دډرام
 محور گرځي .
 گوښته له همدغې دوهمې برخې
 څخه له ۱۸۱۶ کال څخه وروسته
 په خپله مظلومه (شعراو حقيقت
 کېنې خو نموني ورکړې دي .
 ليکن دا يو حقيقت دی چې دفاوست
 دډرامې دوهمه برخه په ۱۸۲۶
 کال کېنې شروع شوی وه او
 داهغه وخت دی چې ده پکښې دهلې
 په نامه يوه مجموعه خپره کړې ده .
 په ۱۸۲۸ کال کېنې يې
 د لومړۍ پردي لومړۍ
 برخه اودکلو نو هغه مجموعه چې
 دامپراتور په دربار کېنې تيرېږي
 پای ته رسوي ده خو چې په حقيقت
 کېنې دفاوست دډرامې دوهمه
 برخه پای ته نه ده رسولې ځکه کوم
 متن چې په ۱۸۳۲ کال کېنې
 دفاوست دوهمې برخې په نوم
 خپور شو هغه متن دی چې گوښته
 ورباندې دفاوست دتراژي په نوم
 ايښی دی او حتی له مرگ نه خو
 ورځي دهغه په ليکلو بوخت و .
 له دغو حقايقو څخه څرگندېږي
 چې بيا يې موضوع ادامه
 لرلای .

دفاوست درامي په دوهمه برخه کې د منظومې لحن بیخي نوی دی کومی باید وویل شی چه دغه و صلت مسالې چه په دغه برخه کې را غلې هغه دلومړی برخې له مسالو سره مشترک وجه نه لری ځکه په او له برخه کې دژوند خیره عشق او هوس دی او په دوهمه برخه کې دژوندانه تقریبا تولی تجربی دی ځکه په کوم وخت کې چه گړیته دوهمه برخه لیکلې ده دی معمار وزیر گيا ه بیژندونکی او دتیا ترمدیردی او دا هغه وخت دی چه دی په خپل نفس او اراده حکومت کولای شی او په پوره صفایی او آرامی دخپل داستان

فماوریه له شیطان سره په مبارزه کې دڅار کوی او هلن دده بنځه کوی ترڅو چه دی په دغه خطر ناکه لار کې چه شیطان ورته په کې ناست دی یوازی نه وی بیاده ته له کفر او ملعنیت څخه نجات وړکوی ځکه چه فاست هیڅکله له خپل هدف او ایدیال څخه نه دی گرځیدلی او دا ایدیال لکه چه و موویل بل څه نه بلکه بشري ارمان دی.

دفاوست دگړیته نه پخوا یوانکلیسی لیکوال مار لوپه ۱۵۸۸ کال د فاست په نامه یو ډیر چالپ ډرام و لیکه چه په هغی تراژیدی کې دفاوست شخصیت دگړیته دفاوست څخه ډیر توپیر درلود. دمارلوپه په ډرامه کې فاست دگړیته دشا هکار په خلاف بودا سپری نه دی بلکه یوهوښیار زلمی دی چه ددنیا دډولو لذتونو څخه برخه لری. دمارلوپه تراژیدی کې دفاوست مرگ ددغه ډرام له ډیرو ښکلو صحنو څخه دی.

فدر دژان راسین اثر

فدر دفرانسوی کلاسیک او ډراماتیک لیکوال ژان راسین لیکنه ده.

ژان راسین په ۱۶۳۹ کال کې دفرته میلن په ښار کې زیږیدلی دی دمتو سطي سرمایه داری کورنی

که څه هم گویته نه دی کامیاب شوی چه دفاوست له پاره د انسان په ژوند پوری مر بوطه ټول مسایل حل کړی خو کوشنیش یی کړی دی چه دغه مسایل لکه په طبیعت کې یی مقام او موقعیت له خدای او همنوعانو سره یی روابط دده دقوا و وحد و د تجزیه او تحلیل کړی. له هلن سره د

او غړی دی چه دتارک دنيا بشخو او يا رو ايلانوسره يی نژدې ارتباط درلود. په ماشوم تو ب کښی یتیم شو او دخپل ژو ندا نه لومړنی کلو نه یی له خپلی اناسره تیر کړل آخر دا هم مختلفه شوه اوراسین یی در رو ایلانو داره کوونکو نه چه باچاددوی ښورونځی ته اجازه ورکړی وه وسپاره له دی کبله چه روزنگو له راسیس څخه پر ته بل شا گرد نه درلود او له بلی خوا یی په ده کښی زښته زیات استعداد او ذوق ولید نو خو مړه یی چه وسه کید له دهه په روز نه کښی یی کوښښ وکړ. مریانو را سین ته دپخوانی یونان دتار ریڅ او ادبیاتو په باره کښی هم وسیع معلومات ور کړل. راسین ددزیو کالو په دغه موده کښی چه دیو ی ښکلې ټنگی دری په یوه معبد کښی یی دانزو او یوازی تو ب ژوند کاوه دخپلو همخو لو له معاشرت څخه محروم ؤ او په زړه کښی یی له ادبیا تو سره پټه مینه لرله. دی نونس کلن ؤ چه په فلسفه کښی دتحصیل له پاره پاریس ته لاړ او هلته له هنر مندانو اوشاعرا نوبه تیره مشهور قصه لیکو نکی ژان دولافونتن سره آشنا شو. دی په دغه وخت کښی یوه درامه لیکي چه له پاچاڅخه ورباندی سل اثر نی او (٦٠٠) لیر ونو نور انعامونه اخلی. په دی

وخت کښی دی دتیا ترله لو بغاړو سره روابط پیدا کوی او خپل بخت یی دتیراژیدی درامو په لیکلو کښی از مویلی. پر روایان چه دخپل شاگرد په طبع کښی دا تحول ومنی سخت له وحشت سره مخامخ کیري اودی ژر راغواړی لانگدوک ته چه تر مړی پکښی دلوی کشیش بحیث ژوند کوی استوی او تره نه یی دتیراژیدی درامو په لیکلو کښی دی دکشیش دایو او ډوډی ورکولو منصب ورکړی.

راسین په بی میلی سره لانگوک ته ځی په همدغه وخت کښی چه تره یی ورته دکشیش دمنصبو نو یوه تشه چو کی لټوی دی خپلو پارسی دوستانو ته عاشقا نه او دوستا نه لیکو نه استوی.

بالاخره څرنگه چه زاپه کشیش دخپل وراره له پاره مناسب کار پیدا نشو کړی راسین بیرته پاریس ته ځی خو په دی وخت کښی له نورو وختونو زیات شاعر شوی دی تره یی خوموده وروسته مړشو او پرته له پوی زړی انا څخه چه پر روایان کښی معتکفه ده څوک ورته پاتی نشول. راسین یو ځل لافونتن پیدا کوی اوله بوالو او مولیر ستر و شاعرانو او ادبیاتو سره آشنایی پیدا کوی. دی بالاخره څو مهم آثار وړاندی کوی چه دا آثار

پشکلې ټنگی دری په یوه معبد کښی یی دانزو او یوازی تو ب ژوند کاوه دخپلو همخو لو له معاشرت څخه محروم ؤ او په زړه کښی یی له ادبیا تو سره پټه مینه لرله. دی نونس کلن ؤ چه په فلسفه کښی دتحصیل له پاره پاریس ته لاړ او هلته له هنر مندانو اوشاعرا نوبه تیره مشهور قصه لیکو نکی ژان دولافونتن سره آشنا شو. دی په دغه وخت کښی یوه درامه لیکي چه له پاچاڅخه ورباندی سل اثر نی او (٦٠٠) لیر ونو نور انعامونه اخلی. په دی

یی دده له پاره متعصبین ا و
 چسا سدا ن پیدا کوی هغه وخت
 چه راسین دشهرت لوړ حد ته
 ورسید ۳۷ کلن و نا خا په دده
 دافکار و په چریان کښی تغییر
 راغی دنکار خانی نه یی دخانقا
 خواته مخه وکړه اوس دی دتیا تر
 سره خپل روابط قطع کوی او له
 خان نه مقدس پلار جوړوی اوله داسی
 ښځی سره ازدواج کوی چه حتی
 دخپل میړه درامی یی هم نه لوستی
 او نه لیدلی دی .
 دی په ۱۶۹۹ کال کښی په روایان
 کښی مړ شو او هملته ښځ شو .
 اندر ومارك در يتانيكو س .شاکیان
 بره نیسی . بایزید . مهرداد .
 ریفی ژنی او فدرو ده شا هکار
 ونه دی .
 فدر :دغه درامه چه په ۱۶۷۷ کال
 کښی لیکلی شوی دی دپخوانی
 یونان د چرا مه لیکو نو ایپو ر
 اوری پیدا او هیپو لیند سنک
 له درامو څخه نه اقتباس شوی
 دی .
 شپږ میاشتی کیری چه دآتن
 حکمران تره و رک شوی او
 د ده ښځه فدر له سختو او
 اسرار آمیز ودرد ونو څه په
 تکلیف ده اومرگ ته نژدی شوی
 ده خو بیا هم کله چه د دی
 دایه پیری زاری او اصرار
 ورته کوی خپل را ز هغی ته
 خر گندوی . دارنځ دعشق له
 درد نه پر ته بل څه شی نه دی .
 فدر دخپل میړه په زوی چه یو
 ښکلی زلمی دی او هیپو لیست

نو میری مینه شوی ده . فدر وایی
 کله چه ددی میړه په آتن کښی و
 نو هغه وخت هم ددغی مینی ا ور
 ددی په زړه کښی په لمبو راغلی
 و . نو تل به یی کو ښښ کاو ه
 چه دمیره په منځ کښی دده دزوی
 په باب بدی خبری وکړی او
 داسی کار وکړی چه دزوی او
 پلار تر منځ یی بیلتون را شی
 او په دغه تر تیپ سره هیپولیت
 له کوره وشړی او دفدر مینه رسوا
 نشی . دایه (اونون) فدر نو ره
 هم په دغه عشق کښی تشویقوی
 اوهغی ته وایی چه میړه دی مړ
 شوی دی او انتظار دی گټه نه
 لری ستا دمیره شعله یوه عادی
 شعله ده یعنی دخدایی مقام ا و
 منزلت نه لری چه دهغه درو ح
 نه ویره او تشویش ولری . فدر
 داو نون دتشویق په اثر خپل تود
 عشق زلمی ته ښکاره کوی خو
 هیپولیت فدر ته دحقارت او بی
 اعتنا یی په سترگه گوری ځکه
 چه دی په خپله په یوه ښکلی
 نجلی (آریسی) باندي مین دی .
 نا ځایی دآتن حاکم تزه ژوندی
 راځی . فدر چه ډیره خجالت
 کیری له میړه سره دخو خبر و
 کو لو نه وروسته خان پتوی
 او هیپو لیت اجازه غواړی چه
 دخپل پلار له کور نه لاړشی . تزه
 چه له دغو پیښو نه شکمن او
 حیرا نیری دنیایی په نظر تو ره
 تپاره ورځی او نه پوهیږی چه
 حقیقت له چا څخه و پوښتی .

دلته او نونه د قدر په طر فدا ری د هیپولیت به صفایی او پا کی هیپولیت به پخت قومتی کوی اووایی چه ده له ډیرو کالو راهیسی د آتن د حاکم له ښځی سره معاشقه کول غوښتل .

تره چه د ډیر قبر نه په هیڅ نه پو هیږی خپل ژ و ی بی له هنی څخه چه له ځان څخه د دفاع خو کلمی له خو لی وباسی له کور څخه تړی اود ښتون قهر ورته راکوزوی .

قدر غواړی چه خو له پرانیږی او له خپل گران مشوق څخه دفاع وکړی خو کله چه ور په زړه کیږی چه هیپولیت د آرسی عا شق دی او یوه ډیره ښکلی نجلۍ له ده سره په عشق کښی رقیبه شوی ده د دفاع له پار ه خوله نه خو خوی او ته خپل تصمیم څخه منصرفه کیږی .

ښتون د آسمانو خدا ی (البته داساطیری عقاید و له مخی) د تره دعا قبولی اود سیند یو حیوان ده ته ور دڅاروی . د هیپولیت آسان تر هیږی او دی په مځکه وهی او په ډی ترتیب هیپولیت مړ کیږی . په دی وخت کښی قدر په خپل جنایت اعتراف کوی او دخپلی گناه د تلافی کولو له پاره زهر خوری او ځان وژنی او تره دخپل پی گناه زوی دروح ښاد ولو له پاره آرسیی دخپلی لوړ پحیث منی .

په دی داستان کښی د توجه ورته کی دادی . قدر به حقیقت کښی دلته او نونه د قدر په طر فدا ری د هیپولیت به صفایی او پا کی هیپولیت به پخت قومتی کوی اووایی چه ده له ډیرو کالو راهیسی د آتن د حاکم له ښځی سره معاشقه کول غوښتل .

د هیپولیت به صفایی او پا کی هیپولیت به پخت قومتی کوی موجود رازدی چه هیچاته اړتیا نلری یعنی مستقل اوقایم بالذات دی او قدر هغه شی خوښوی چه دایی نلری ټوژنه ئی غواړی چه هغه ولری . قدر دی خبری ته دومره اړه نه ده چه هغه ورباندی گران وی بلکه داغواړی چه هیپولیت ورباندی نظر ولری او دی ته متوجه وی چه قدر هم په دنیا کښی شته . کوم شی چه قدر مسحوره کړی ده یوه بله هستی ده چه ددی د وجود اوهستی نه تفاوت لری او راسین دغه سحر او جذبی هوس او عشق د تشریح کولو په لار کښی کولت اوژان کوکتور وو نورو فرانسوی معاصرو لیکوالو ته نژدی شوی دی . آیا هغه څه چه قدر ئی په ځان کښی احساسوی عشق دی او که هوس ؟

دا خبره نه ده معلومه . اودا په خپله د قدر په نظر کښی هم عجیب شی ښکاری اود اداسی مسحوره او مجذوبه شوی ده چه حتی په خپله عشق هم ددی په نظر کښی عجیب شی ښکاری .

اجتماعی تړون

د ژان ژاک روسواثر

اجتماعی تړون د فرانسوی لیکوال او فیلسوف ژان ژاک روسو شاهکار دی .

ژان ژاک روسو په ۱۷۱۲ کال کښی د ژنیو په ښار کښی چه هغه

په دی داستان کښی د توجه ورته کی دادی . قدر به حقیقت کښی

وخت خپلواک هيوادو زيريدلي دي دي لاما شوموچه مور ئي مړه شوه خو خپلوانو ئي دده پالنه وکړه. پلار ئي ساعت جوړونکي ؤ چه روسونه ئي زيات کتابونه برابره کړي ؤ. روسو «دلو يانو ژوند» کتاب چه پلوتاريک ليکلي ؤ ډير خوش کړي ؤ. پلار ئي ډيوى ناوړى پيښي په اثرله ژنيوڅخه لار اوړان ډاک روسو ئي خپل ورور ته چه يو عياش سړى ؤ وريښود.

دغه تره دخپل وراره روزنه يو کشيش (لامبرسيده) ته چه «سى» په کلي کښي اوسيده و سپارله ژان ډاک روسو په همغه کلي کښي له طبيعت سره مانوس شو او دده روحى خصايصو لکه له ونو او شينلو او صحرا سره مينې ځان ښکاره کړ. ژنيو ته دبیره تگ نه وروسته د يوې محکمې د محررى په شاگردۍ کښي مقرر شو. په دغه وخت کښي له مطالعې سره دده شوق دجنون تر حده ورسيده.

بيا وروسته له هغه چه دده په ژوند کښي تحولات راغلل د مارشال ډولوگرامورک او دده د ميرمنې په بلنه ددوى په مانې کښي ميله شو. دى په همدغه مانې کښي يوه داسې آرامه فضا درلوده چه خپل شاهکارونه لکه نوى هلوئيز اواميل او اجتماعي تړون پکښي وليکلي شي - خودده داميل کتاب ډير جار او جنجال پيدا کړ او د سوريڼ پوهنتون هغه محکوم کړ اشرفي سالونو او ټولنو ته ئي تگ او راتگ دى له ټولنو څخه متنفر کړ او تصميم ئي ونيو چه ځان له اودانزو او ژوند غوره کړي.

په ۱۸۶۵ کال کښي انگلستان ته لاړ او خوموده وروسته ليوني شو اوله هغه ځاى څخه وتښتيد. فرانسې ته دبیره تگ په وخت کښي ئي ډيره موده د ماليخوليا ئي په حال کښي تيره کړه په داسې

اوس دخپل تره له کوره د تښتيدلو نه وروسته د ساوو ابولگردي ته لاړ وروسته له هغه يي له يوې محترمي ميرمنې سره چه د کاتوليک دائين مبلغه ؤ معرفي شو او څه موده ئي د کاتوليکو کشيشانو سره تيره کړه. وروسته له هغه په څو ځايو کښي نوکر شو دخپل لومړي يادار له کور څخه ئي يو «رويان» غلا کړ او په همدغه وجه له هغه کور څخه وايستل شو. ده يوبل يادار پيدا

کړ چه دده قدر ورسره ؤ خو هغه دما جرا جوړي ژوند ډېر خوښه وه نو ځکه له يو ماجرا جو (بالاکل) سره ملگري شو او ښار په ښار به گرځيدل چگړي به ئي کولې. بالاخره په ۱۷۴۱ کال کښي پاريس ته لاړ او هلته په وينز کښي دفرانسې دسفير د منشى بحيث مقرر شو او ورسره لاړ خو څو موده وروسته ئي ورسره مناسبات خراب شول او بیره ته پاريس ته لاړ. دى په دغه وخت کښي ډيرش کيلن ؤ. لوى ليکوال «ديدرو» دى مجبور کړ چه دايرة المعارف ته دى د موسيقى په باره کښي مقالې وليکي.

توگه چه له هر چا او هر څه شي
څخه په ټيټه کښې و. ده په همدغه
وخت کښې خپل او هام او پوچ
خيالات په خپله مشهوره رساله
«دياکوک» کښې ليکلي دي. روسو
په ١٧٧٨ کال کښې په داسې
حال کښې چه ډير طر فداران ئي
لرل او خپله دي يوليوني و مې شو.
اجتماعي تړون :

له هر څه نه دمخه بايد وويل
شي چه دروسو په عقیده انسان
نيک او شريف پيدا شوی دی خو
ټولنی هغه فاسد او شرير گرځولي
دي. انسان فطرتاً آزاد خلق شوی
دی خو اجتماع ورته بنديزونه
جوړ کړي دي. انسان نېکمرغ
راپيدا شوی دی خو ټولنی دهغه
د بدبختۍ عوامل را پيدا کړي دي.
په اجتماعي تړون او اميل اونورو
کتابو کښې د روسو مقصد د همدغه
اصل ثابتول دی.

اجتماعي تړون ديو ستر ناتمام
شاهکار (سياسي تشکيلات) يوه
برخه ده چه روسو د دغه کتاب له
تاليف نه ١٩ کاله دمخه دهغه د
تدوينولو نقشه جوړه کړې وه.
روسو دمنتسکيو په خلاف خپل
معتقده اصول له هر څه نه د مخه
راوړي په داسې حال کښې چه
منتسکيو خپل ټول اصولي نتايج
له يوې پراخې تاريخي څيړنې څخه
را اخستې دي. روسو دخپلو
معتقداتو څخه داسې نتيجه اخلي
چه صحيح ټولنه د تړون په اثر
منځ ته راغلي ده. ياپه بل عبارت

دمنتسکيو منتخبات علمي او تحقيقي
دي خود روسو موضوعه اصول
فرضي او تيوري دي. نوڅکه
اجتماعي تړون کا ملا فرضي او
فلسفي اساس لري اود زمان او
مکان له تاثير څخه وتلي دي.

دسويسي افکارو او پروتستانو
مياډي دده په اثر کښې پوره ځان
ښکاره کړي کله چه دی دحکومت
مثال راوړي نو دخپل کوچني ښار
ژنيو دحکومت نوم اخلي اودمليت
دحاکميت عقیده هم دخپلو گاونډيو
يعني پروتستانو له افکارو څخه
په رعايت اخلي.

په نظر راځي چه دروسو هم
عصرو خلکو ته دده اجتماعي تړون
ته څومره توجه کړې وی او حتی
په خپله دی هم دهغه اصول دا اجرا
وي نه بولي سره ددی هم دغه
کوچني کتاب ٢٧ کاله وروسته
مهم تاثيرات اچوي اود بشر د حقوقو
په اعلاميه کښې ئي ځيني مواد
ځای نيسي.

د اجتماعي تړون د کتاب يو بل نوم
هم شته چه هغه (سياسي حقوقو
اصول) دی. دغه شاهکار په څلورو
کتابو تقسيم شوی دی:

د اندرسن قصي

د اندرسن اثر

د اندرسن قصي هغه منونکي
شاهکارونه دي چه هانس
کريستيان اندرسن دانمارگي
شاعر اوليکوال د ماشومانو له
پاره ليکلي دي.

هانس کريستيان اندرسن په

اندرسن خوموده د کينېها کت په سلطنتي تيا تر دېرا مو په لوبو لو کينې تير کړه او خه نا خه پيسې يې له دغه دوکه لا س ته ورو پلې آخر دتيا تر يو مدير چه دده استعداد او ذوق يسه معلوم کړی و په دو لتي مصرف په تعليم بوخت کړ ٢٣ کلن وچه له عا ليم نيو ونځيو څخه فارغ شو او په پوهنتون کينې شامل شو - همدغه وخت وچه دشاعري ذوق نه اندرسن سره پيداشو په ١٨٢٣ کال کينې ديو رومان په خپرو لوسره لوی موفقيت ورپه برخه شو . چه بيا دماشومانو له پاره قصي دکتا ب

په ليکلو سره يې ښه شهرت په نصيب شو . دا هغه قصي وي چه اندرسن دماشوم توب په دوره کينې پخپل محقور کينې يادي کړی وی او بياني په بديعه او ښکلي ابتکاري توگه و ليکلي . په قصه ليکلو کينې دده قوي او ښکلي سبک يا د خلکو توجه وړ وگرځوله .

اندرسن په ١٨٤٦ کال کينې دمر کزی اروا پاهيوا د و ته مسافرت و کړ چه همدغه سفرده ته حقيقي کاميابي و گته . هغه بدرنگه ماشوم هلك چه دفقيری په خوند کينې يې له آرزو گانو څخه پرته بل څه نه لرل دی جلده

په ١٨٠٥ کال کينې په (اودنس) کينې زير يدلی دی پلار اومور يې فقيران اوبی شتو وچه حتی دده له پاره ئی يوه زانگونشوی را نيولی اومجبور شول چه ديوه زامه تابوت نه ده ته زانگو جوړه کړی . پلاريې په خوانه خوانی کينې مړشو او مور ئی مجبوره شوه چه د خلکو دجامو مينځوله لاری گذاره وکړی . اندرسن سربيره په دی چه بد مزاجه او عصبي سړی و د ښی قواري خاوند هم نه و او عجيب کړه وړه يې لرل . او په قوي احتمال «ددرنگي هيلې بچوری چه دده د قصو له شا هکاري يو څخه دی په خپله دده ژوندانه سر گذشت ښی . اندرسن ښو ونځی ته دتک ميل نه درلود ډيره خوښی يې په دی کينې و . چه دخپلی خوښي سره سم کتاب ولولی او دخپل خيمه يې تيا تر له پاره ډرام جوړ کړی او په هغه ډرام کينې په خپله رول ولری سره ددی چه عليه روحه يې لرله اوبی شتو انسان وتل به يې ځان ته تلقين کاوه چه دی به په آخر کينې لوی شهرت او افتخار وگتی .

خو رلس کلن وچه له خپله کوره ووت اودډنمارک پای تخت کينېها کت ته لاړ او هلته يې دخپل اوسنی اورا تلو نکي ژوند دښه کولو له پاره مبارزه شروع کړه .

څرگندېږي چه دغه بچو پ ۱۰ دېتي له هکې څخه چه له نورو هکيو سره هم جنسي نه لري را پيدا شوي دي کله چه دغه بچو پ ۱۰ لويين ي وزرو ته اوبنکي ي پيدا کيږي نو هغه وخت دي تر ۱۰ و چرکو پ وزيه ته ټينګلا پيدا کوي اودي هغه وخت له دغه ټيټ ۱ و خيرن محيط مر غا ټپي څخه الوزي او د تورو بتو په سيل کښي ځان سيند ته رسوي .

بل داستان يي د «سيند د ښايږي» په نامه دي چه د ښه پير ۱۰ له خپل محبوب شاهزاده سره د وصل کيدو له پاره ځان وژني . دده دزياتو اغيزه نا کو قصو ته جملې څخه يي يوه هم «د اور لگيت پلرونکي» نجلې قصه ده. د نجلې دخپلې انادميښي نه وروسته بيخي يوازي پاتي کيږي . دنويل داختر په يوه شپه کښي دا په يوه واټ کښي بي فايدي دخپلو اور لگيتو پلورلو له پاره دريږي څوک نه پيدا کيږي چه له دې څخه اور لگيت واخلي دا آخر يو يو او رلگيت لگوي چه خپلې گوټي ورباندي تودي کړي اودهغو په تنه رها کښي خلک وليدلي شي آخر دادساړه په اثر مړه کيږي .

د اندرسن ډير ې عالي قصې هغه دي چه په هغو کښي يي ډير وځو شيانو ته شخصيت ورکړي او په خبر ويي راوستلي دي . چه د

ورسيد چه لويو لويو کسا نودده دهلاقات هيله کو له او هر څوک يي ليدو ته نيوا له شول . وروسته څر گنده شوه چه يوازي د ډنمارک خلک دده د آثار و علاقې مندان نه وبلکه ټولي اروپا دده قصې خوښي کړي دي . اندرسن په ۱۸۷۵ کال کښي چه اويا کلن و مړ شوی دی .

د اندرسن قصې :

دغه قصې له ۱۸۳۵ څخه تر ۱۸۷۲ کال پوري په ډير و مجموعو کښي خپري شوي دي په دغو آثار و کښي اندرسن له يوي خوا داوريډل شويو فولگوري قصو و دخپل ماشوم توب ددوري له قصو څخه استفاده کړي ده اوله بلي خوا يي په خپله نوي ابداعې قصې ليکلي دي . قصې ډيري ښکلي او له معني څخه ډکي دي او دنړۍ له ادبي شاهکار يو څخه گڼلي کيږي .

له دغو قصو څخه ځيني يي هغه حالات ښيي چه په خپله په ليکوال تير شوي دي لکه چه «هيلي کر غيرن بچو ږي» د قصې قهرمان په خپله همدې گڼل کيږي دهيله کر غيرن بچوږي دومره بدرنگه دي چه حتی مور او خوښدي او وروڼه يي هم ور څه کر که کوي او ملنډ ي ورباندي و هي لو کله چه دي له نورو بچو ډو سره په خپلې مور ښي منلي و هي په موبنو که وهل کيږي وروسته

د سړ پوزپه ور عسکر او ستني
 په قصوکښي له همدغه نظر نه
 پيروي شوي ده.
 بلبل د اندرسن ډيره شا عرا نه
 قصه ده هغه داده چه دچين يو
 واکمن په لوستلو سره دبلبل له
 موجوديت څخه خبر پري دده يوترلاسه
 لاندی سړی ورته له کومي خواڅخه
 يوداسی مصنوعی بلبل راوړی
 چه درستيانی بلبل په خير ناری
 وهی .

خو يوه ورځ دغه مصنوعی بلبل
 وړانيزی خودده د پيسر ته
 روغولو له پاره دواکمن اودهغوی
 دنورو اطرافيا نوکونښونه نتيجه نه
 ورکوی په دغه وخت کښي دوی يوازی
 درښتيانی بلبل ناری له باغ څخه
 اوری او واکمن پدی پوهیږی چه
 دحقيقت او مجاز ترمنځ ډير توپير
 شته دی .

«د خان نوي جامه» د اندرسن له
 خور و کميدی او انتقادی قصو
 څخه ده: له کومي خوا نه آشنا
 اوفريښناک خلک راځی او خان او
 دده علاقمندان پدی تيریاسی چه
 خان ته داسی کالی گندلی شي
 چه هغه نااهل اوناایقه خلک نشي
 ليدلی . آخر خان په دی فکر چه
 نوی کالی ئی اغوستی دی لوڅ
 لپړ مرا سمو ته ځی ټول خلک له
 دغی ويري څخه چه ناایق اونااهل
 ونه گپل شي نه وائی چه خان
 څه نه دی اغوستی خو آخر يوهلک
 چه مفید نه دی او تملق نه پيژنی

نرغوندي وائی «خان لوڅ او لپړ
 دی .
 قوی تخيل . مهر عطوفت او انسانيت
 د اندرسن دقصو له خصوصياتو
 څخه دی ده خپلی قصی به داسی
 توگه ليکلی دی چه په قوری توگه
 په سړی موسکا راوولی خو په
 عميقه توگه ئی غمجن کوی چه
 همدغی جنبی اندرسن دمنهم قصه
 ليکونکی بحیث معرفي کړی دی .

کانديد يا خوشبينی

د ولتر اثر

کانديد يا خوشبينی د فرانسې
 دلوي ليکوال او فيلسوف ولتر اثر
 دی چه په ۱۷۵۹ کال کښي ئی
 ليکلی دی دمخه بايد وويل شي
 چه ولتر د فرانسې هغه ليکوال
 دی چه زښته ډير آثار ئی ليکلی
 دی او په ټولو ادبی رشتو کښي
 ئی طبع ازمويلي ده چه مونږ دده
 تقريباً پنځوس جلده کتابونه په
 لاندی ډول طبقه بندی کوو :

۱- شعر : په شعر کښي دولتر
 ډير ښه اثر «هانرياد» دی چه
 شعرونه ئی په ۱۷۲۸ کښي ويلي
 دی .

۲- تياعر: دده ډيری ښی ډرامی
 زائر (۱۷۳۲) او مروپ (۱۷۴۳)
 دی .

۳- تاريخ: په دی رشته کښي
 دده معروف آثار دولسم شارل
 (۱۷۳۱) دخور لسم لوئی پيړی
 (۱۷۵۱) او په سمندو - آدابو او
 اخلاقيا تو کښي څيړنه د ۱۷۵۶

٤- فلسفه: - فلسفې لیکونه (١٧٣٤) - د بېنې او اغماض په باره کښې رساله (١٧٦٣) فلسفې فرهنګ (١٧٦٤)

٥- فلسفې او اجتماعي داستانونه: زاویک (١٧٤٧) کاندید (١٧٥٩) ساده (١٧٦٧)

٦- له مختلفو کسانو سره زیاتې مکتبې

ډولتر حقیقي نوم فرانسو اماري ادوسه و. دی په ١٦٩٤ کال د پاریس په ښار کښې زیږېدلی دی. پلار یې مسیو آروسه د پاریس له پخوانیو دفتردارانو څخه و او علاقه یې لرله چې وکیل او یاقاضی شي. ډولتر تحصیلات دخورلسم لویې په پوهنتون کښې پای ته ورسیدل. ډولتر په لاهه کښې دفرانسی له لوی سفیر سره هغه ښار ته لاړ خو په ١٧١٤ کال بیرته پاریس ته ورغی. په همدغه وخت کښې ډولتر دخو انتقادی آثارو دخپرولو په تومیت ونیول شو او ورپسې سولی سورلوارته تبعید شو. خو موده وروسته د یوې هجړنایې په خپرولو سره ډولتر میاشتې بندې کړې شو. په بندې خانه کښې یې داشعارو یوه مجموعه اویوه ډرامه «اورپ» ولیکله چې خلکو یې ډیر ښه هرکلی وکړ. دی درې کاله انګلستان ته هم لاړ او هلته یې فلسفې لیکونه ولیکل چې هغه بیا په ١٨٣٤ کال کښې په فرانسه کښې خپاره شول خو په دی کار هم ور باندي

حاکم مقامات په قهر شول. دی ډیره موده د فرانسی په ولایاتو کښې آواره وگرځید چې په دغه موده کښې یې هم په پاریس کښې ډرامې ښودلې کیدلې ولتر په ١٧٥٠ کال کښې پوتسدام ته لاړ او د پروس امپراتور فردریک کبیر ته ورغی. فردریک چه ډولتر له علاقه مندانو څخه و دده آثارو ته یې د احترام تحسین او تعجب په نظر کتل. ده له هغه وخته چه د پروس ولیعهد و ډولتر ته به یې لیکونه استول او تل به یې هغه خپل دربار ته ورغوښت. ډولتر څو موده ددغه پاچا په دربار کښې تیره کړه او خپل مهم اثر (خورلسم لویې) یې هم لته ولیکه. ډولتر توند مزاج باعث شو چه نور دی د فردریک په دربار کښې ځای ونه لری او بیاني د آوارګۍ دوره شروع شوه. بالاخره ولتر د پاچاهانو - امر لوو حتی ادیبانو سره خپل تماسونه قطع کړل او دیوازی توپ ژوند یې غوره کړ. په ١٧٧٨ کال کښې دخپلې یوې ډرامې (ایرن) ښودلو له پاره بیرته پاریس ته ورغی دا ځل یې دومره تود هرکلی وشو چه په لیدو سره به یې دهرکلی کوونکو په سترگو کښې اویښکي را پیدا کیدلې دی په همدغه کال کښې مړ شو.

کاندید یا خوشبینی: باید وویل شي چه دالمان یو

زده کړه بوخت دې ددوي استاد يو فيلسوف مشر به سړي (پانگلوس) دې په لايښتيز ورته عقايد لري. دوي ته خپل روزونکي ښيي چې زموږ د دنيا نه ښکلی او بهتره بله دنيا نشته او څه چې په نړۍ کې شته په داسې توګه موجود دې چې بايدوي. دې دخپلې دغې عقيدې د ثابتولو له پاره ډول ډول استدلالونه په کار اچوي اتفاقاً (بارون توفندرين ترونګ) ته چې خپله لور ډيره ورباندې گرانه ده شک پيدا کيږي هسي نه چې د کانديد او ډلور تورمخ ښي څه خبره پيښه شوې وي اودغه مهربان په خوشوخ زلمی ښي ډلور زړه په مخان نه وي ورمات کړي. دې ددغه راز تصور تاب نشي راوړې او هغه زلمی له خپلې ماني څخه وباسي. کانديد له يوې چلې بلفارياني تواره خلکو سره ملګري کيږي او بيا په حالند کېږي ورڅخه جلا کيږي. هلته ښي په پخواني مربي پانگلوس سترګې لګي کورې چې

حالت ښي بيخي تغير خوړلي دې لوړې او فقر په څه اخستې دې مګر له خپلې خوشبيني نه تير نه دې او اوس هم له خپلې نظريې او عقيدې څخه دفاع کوي. کانديد د پانگلوس په ملګرتيا د پرتګال پايتخت لیسبون ته ځي او دغه سفر ډېر له لارې کيږي او په لاره کېږي ښي ښي ډوبېږي خو دوي

مشهور فيلسوف اود رياضي پوهاند لايښتيز په ۱۷۱۰ کال کېږي يو کتاب خور کي چې خپل فلسفي عقايد ښي په هغه کېږي وليکل ده په خپل کتاب کېږي وويل : خداي دغه دنيا په دېسره ښه سو ګه پيدا کړې ده دنيا او کاینات هيڅ عيب نه لري بدې ټولې عارضې دې اوهغه په ژرله دنيا څخه ورکي شي او ښيګڼي په په نړۍ حکومت وکړي.

خو موده وروسته دده شاګر (ولف) هم دغه مطالب خپاره کړل او دخپل استاد عقايد ښي تائيد کړل. تردوي دمخه فرانسوي ليکوال او فيلسوف ژان ژاک روسو پخپله يوه رساله کېږي (د حق لطف) د خوشبيني په اساس ليکلي و چې بشر ذاتاً ظلم او ښه ليکلي و شوي دي اودنیا هم د امکان تر حده ښه او ښکلی ده.

ولتر د همدغو فيلسوفانو په ځواب کېږي خپل کتاب (کانديد يا خوشبيني) وليکله. کانديد دولتر لايو مشهور فلسفي داستان دې چې هغه ډيو مهربان يوه هوښيار شر معصوم زلمی قصه ده. دغه زلمی د (بارون توفندرين ترونګ) په (دوستوالي) نومی ماني کېږي لوي شوي او روزل شوي دي. کانديد په همدغه ماني کېږي د بارون ډزوي او دده ديوي خور پيغلي کونه ګوتۀ سره يو ځای په

له ډیر وکړاوونو او رېږونو سره داسې ملک ته ځی چه زلزلې په کښی وړانی او ویجاړې پېښی کړې دې. په دغه وخت کښی دوی بی گناه دیوې ډلی ظالمانو په لاس کیښوړې پانگلوس په مرگ محکومېږې او دارته خپړول کیږې او کانديد په سلو دورو وهلو محکوموی. له دغه جنجال څخه دخلاصیدونه وروسته پیغله کونه گوند بیا پیدا کوي او له هغی سره امریکي ته تښتی. خو هلته ورڅخه خپله معشوقه ورکه کیږې اودهغی په لټول پسې بی سببه په ښارونو کښی گرځی په یوه ځای کښی دهغه اختلاف له مخی چه دده او د پیغلی دورور ترمنځ پېښېږې هغه ځای په ځای وژنی او دې له هغه ځای نه هم تښتی. د ډیرو تکلیفونو نه ورو سته یوې خوشحالوونکی سیمی ته ځی او په ځان پوهیږې چه دالدوراد وڅاورې ته راغلی دې داملك ددنیا یوازی هغه برخه ده چه هرشی پکښی دخوښی سره سمشته او دژوندانه ټولی چارې پکښی په مطلوب سیر روانی دې گواکی دلاینتیز او پانگلوس عقیدې یوازې دلته مصداق پیدا کوي. کانديد دلته له یو بل فیلسوف مارتن سره چه دپانگلوس له عقیدې څخه متضاده عقیده لرې تماس پیدا کوي دغه فیلسوف وائی چه په دې دنیا کښی هرشی بد دې او په بد جریان کښی رهی دې. مارتن هغه څوک دې چه خپلی

ښځی ئی ورڅخه مال په غلا وړې دې. زوې ئی په سوټی وهلی دې او لورئی ورڅخه تښتیدلی ده نوځکه دې دنیا ته بدبین دې. کانديد له همدغه فیلسوف سره په پېړې کښی کښینی او داروپا خواته روانیږی. ناڅاپه کا نديد خبر کیږې چه پیغله کوند گوند د (پروټونتید) نومی سړې مینځه شوی ده پخوانی ښایست نه دې ورته پاتی شوې بل څه نه کوي دخپل باډار لوښی مینځی. کانديد په ډیرې وارخطائی سره خپلی معشوقی ته ځان رسوي په دغه وخت کښی عجیبه خبره خو داده چه دې دخپلی معشوقی ورور گالر او فیلسوف پانگلوس دواړه ژوندې وینی چه په شاقه کارونو محکوم شوې دې ددې عجیبی پېښی سبب گواکی ډاډې چه ده گلر نیم ژواندې پرې ایښی ؤ او پانگلوس هم ددار په سر مړ شوی نه بلکه بی حسه شوی وکانديد کوشش کوی چه پیغله اوگلر اوپانگلوس راخوشی کړې دوی اوس په یوه کړونده کښی سره راټول شوې دې خو په پانگلوس باندې دغوټولو پېښو داسی اغیزه نه ده کړی چه دی له خپلی عقیدې څخه وگرځوي. دوی اوس کوښښ کوي چه په هغه ځای کښی ژوند وکړې او دخپلو سر نوشتو دعدم توازن په باره کښی فلسفه بافی وکړې خو په دغه کار کښی ډیر ستومانه کیږې بالاخره فقط دوه ټکی دوی ته

دواقي هوبښیاری او پوهی راز
ښی او هغه (خوله پټه نیول او په
باغچه کښی بیل وهل) یعنی یوازی
پخپل کار لگیا کیدل او نورو
مطالبو ته توجه نه کول دي.

١٠ نوم جونگره

دمیرمن بیچرستوو اثر

دکاکا نوم جونگره یو ډیر انساني
شاهکار دي چې یو پیاوړي انسان
دوستی ښځی دغلامانو خرڅولو د
سختو شرایطو لاندې لیکلی دي
او په لنډه موده کښی ئی داسی
اغیزه وکړه چې دتور پوستو د
آزادی غوښتلو د تحریک موجب
شو تراوسه پورې دغه مبارزې
دوام لري. دښځه بیچر ستو و
امریکائی میرمن ده.

هاریت بیچر ستوو امریکائی
مشهوره رومان لیکونکی په ۱۸۱۲
کال کښی دکنټوکی په لیچفیلدا
کښی زېږیدلی او په ۱۸۹۶ کال
کښی په هارتفورد کښی مړه شوې
ده دا دیوتن واعظ (لیمان بیچر)
لوروه او په ۱۸۳۶ کال کښی ئی
له یو پوه او فقیر کشیش (ستوو)
سره ازدواج وکړه چې له دغه وصلت
څخه ئی اوه ماشومان پیدا شول.
هاریت یوه فعاله، وظیفه پیژندونکی
او انسان دوسته ښځه وه او دې
دپاره چې دکورنی سره کومک
وکړي دکور دکارونو دسرته
رسولو نه علاوه ئی دورځپانو له
پاره داستانونه هم لیکل دي له
۱۸۵۱ کال څخه تر ۱۸۵۲ کال

پورې دخپلو یاد داشتونو له مخی
دامریکی په جنوب کښی د تور
پوستو غلامانو دزړه درد وونکی
حالت په باره کښی د (کاکا نوم
جونگرې) په نامه یو رومان ولیکه
چې هغه دواشننگتن دملی مازیگرنی
ورځپانې په پاورقی کښی خپور
شو دغه کتاب چې په پاورقی کښی
خپریده دچا توجه جلب نه کړه خو
کله چې په ۱۸۵۲ کال کښی دکتاب
په شکل چاپ شو دومره عظیم
شهرت ئی پیدا کړ چې ددنیا په
ټولو ژوندیو ژبو ترجمه شو او
دغلامی دذهنیت په ضد ئی تحریک
نورهم تود کړ.

هاریت ستوو چې ددغه کتاب په
خپرولو سره ډیره مشهوره شوې
وه خو نور کتابونه ئی هم لکه
(دکاکا نوم دجونگرې کلی) (له
پردیو هیوادو څخه خوږې خاطرې)
(داورد جزیرې ملغلرې) (اگنس
دوسورنت) او (ښاري بودافولک)
ولیکل سره ددې چې دغو کتابونو
هم هنري جنبه لرې خو (دکاکا نوم
جونگره) تر تاثیر لاندې ؤ او د
لیکوال شهرت ئی نور زیات نشو
کړی (دکاکا نوم جونگره) کتاب
تحلیل په لاندې ډول دي.

دکاکا نوم جونگره:

دغور مانویو سوداگر «هالی د
ښاغلی «شلبی» کورته دخپل
پور غوښتلو له امله ورځی ښاغلی
شلبی پیسی نه لری چې ورئ کړی
او چمتو کيږي چې خپل وفادار
غلام «نوم» هغه ته دپور په عوض

دی هڅه کښې دی چه پیسې پیدا کړي
چه دخپل ځان بنځي او زوی ازادی په بیه
واخلي. ده ډیره موده دخپل خاوند
په کارخانه کښې کار وکړ مگر
هاریس د ژور پر مختگونه نشو
زغملی دی یې د دی دپاره کارخانه څخه
ووېست او کروندې ته ئې ولیږه
چه دومره پیسې پیدا نه کړې چه
ځان ورباندې خلاص کړې. حتی
د ژور زاریو او دکارخانه د مدیر
التماس هم دهاریس د تیرې غوندې
سخت زړه نرم نشو کړې. هاریس
ورو ورو له خپلې بنځې او زوې
سره د ژور د لیدو کتلو مخه نیوله
او دې ئې دې ته مجبور کاوه چه
له یوې بلی مینځې سره واده وکړي
او روابط ئې له بنځې او زوې سره
قطع شي.

ژور تصمیم نیسې چه کانا ډاټه
وتښتي او له دغه راز څخه خپله
بنځه هم خبروې الیزابت ددغه کار
د عواقبونه ډیره اندیښمنه ده اوله
خپل میړه سره په اوښکو خداي
په امانې کوي.

له بلی خوا ښاغلی هالي په ټاکلي
ساعت د ښاغلي شلبي لیدو ته
ورځي چه دهوایانه ځواب واورې
دمعاملې سندونه مبادله کيږي او
ټاکل کيږي چه سبا شلبي خپل
غلامان پور غوښتونکي ته ورکړي.
د شلبي بنځه د دغې بدې معاملې
له امله خپل میړه ته بلې ردی
وایی خواوس اوبه له ورځه څخه
تیري شوی دی. بد بخته مور له
دی فیصلې نه خبره کيږي اودخپل

کښې ورکړی خو هالي په دی نه
قانع کيږي او دخپل پور په مقابل
کښې دوه تنه غلامان غواړي. په
دی وخت کښې دوه رگه جذاب
ماشوم خونی ته ور ننوژی او په
خپلو خوږولو بو سره دهالي توجه
ځان ته جلبوي او ددغه ماشوم
غوښتنه هم کوی خوشلبي وائی
چه دغه ماشوم زما د بنځې د منیځې
الیزابت گران زوی دی او مور
څخه ئې دهغه جلا کول امکان نه
لري د ماشوم مورد دروازی له
څخه څخه ددوی خبرونه غوږ نیسي
او د ډیرې ویرې او پریشاني په
حال کښې خپلې میرمنې ته پناه
ور وېي. ښاغلي شلبي له خپل پور
غوښتونکي څخه مهلت غواړي چه
دشپې تر ٦ بجو پوری په دی باره
کښې فکر وکړي او بیا یاد منلو
اویاد نه منلو ځواب ورکړي.

دغه دوو رگه ښکلی ماشوم هاری
نومبزی اوپلار ئې د الیزابت میړه
یو تکړه غلام دی. چه هغه «ژور»
نومبزی او په ښاغلي هاریس
مربوط دی.

څوکاله دمخه ژور د ښاغلي شلبي
په مینځه الیزابت مین شوی ؤ او
دواړو دخپلو با دارانو څخه
دازدواج غوښتنه کړی وه. له دغه
واده څخه دری ماشومان زیږیدلي
چه دوم تنه ئې مړه شوې او یوازې
هاري پاتې شوې دې داما شوم
دومره ښکلی او جذاب دې چه دکاله
ښاغلي او میرمن ئې دواړه دخپل
زوی نه کم نه گڼي زلمی ژور په

کوچنی ماشوم سره د کاکا نوم کورته په شپه کښې ورځي چه له خان سره تښتې کولو ته يې تشويق کړی . کاکا نوم دی خبری ته نه چمتو کيږي او داکار دخپل ولی نعمت په مقابل کښې خیانت کښې چيږي وتښتې او خان په مجبوريزی چه دشپې په تور تم کښې چيږي و تښتې او خان په کانا ډا کښې ميره ته ور ورسوی په دی وخت کښې ددی پښیماني داده چه ولی د مخه خپل ميره سره ونه تښتیدله .

سهار هالی د خپلو اجناسو (!) د تسلیمولو له پاره دشلمې کورته ورځي خو میدان تش وینی دشلمې ښځه تر غرمې پوری دی په بیلو بیلو پلمو ټالوی خو وروسته بیا پوهيږي چه انیزابت تښتیدلې ده دهغې په لټون پسې روا نیږي . لمر لانه دی لویدلی چه هالی له خپلو ملگروسره دواهایو سیندته رسيږي دژمی موسم دی او دسیند اوبه دینځ تر پنډه وطبقو لاندې پټې شوی دی .

هالی تر اوسه خپل تښتیدلی زر خريدان نشي پیدا کولای مگر خوشحاله دی چه دوی له دغه سیند څخه نه دی تیر شوی . دسیند په شاو خوا کښې خپلو لټولو ته ادامه ورکوي بالاخره له ليري څخه يې په الیزابت اوددی په زوی سترگی لگی . فدا کاره مور چه دوی وینی خان دسیند په یخونو کښې اچوی او په بد حال کښې تیريږي او دسیند بلې غاړې

ته پوری وځي . هالی او ملگری يې مایوس او غضب ناک بیرته گرځي الیزابت دهغه سړي په لارښوونه چه د سیند په غاړې دریدلی دی سیند ته ورځرمه سپینی ما نهی ته ورځي دامانې دیو امریکایي سناتور چه د غلامانو خرڅولو له کار سره سخت مخالفت دی کور دی . دی او ښځه يې دواړه شریف انسانان دی . (سناتور بره د) چه د خپل سیاسي واجتماعي موقعیت له مخې نشي کولی چه په خپل کور کښې تښتیدلی غلامان او مینځي وساتي الیزابت او ددی ماشوم دخپل یو دوست (ترومپ) کورته استوی او ترومپ قول ورکوي که غلام خر څوونکي په دوی پسې راشي تر هغه پوری به دوی په لاس ورنکړي چه خودی او اوه واپه زامن يې نه دی تپاه شوی . د هغې ورځي په سبا کاکا نوم بیچاره د خپلې کورنې له غيږي څخه يې راوباسي او په غاړه کښې يې ځنځیر اچوی او په لاره کښې څوتنه نور غلامان هم اخلی او له خان سره يې بیایي .

الیزابت او زوی يې د ترومپ له کور نه یو بل کورته چه هغه هم د غلامانو خرڅولو له کار سره مخالف دی لیږ د ول کيږي په همدغه ځای کښې بد بخت ژوژ چه په هر ځای کښې دسیوری په څیر په خپله ښځه او زوی یسی روان دی له دوی سره یو ځای کيږي او تصمیم نیسي چه خپل سفرته ادامه ورکړي .

گرد آورنده : مشاهد

آرجنتاین

پایتخت : بوینس آیرس . مساحت ۱۰۷۲۷۰۰ مربع میل نفوس : ۱۹۶۲ در حدود ۳۷۹۹۲۰۰ نفوس داشت .

منابع و صنایع : - کوه‌های ارجنتاین دارای ذخایر ذغال، سرب، جست، آهن، گوگرد، نقره، مس و طلا است . نفت هم توسط حکومت و هم توسط کمپنی‌های شخصی استخراج میگردد . بزرگترین چاهای نفت آن در نواحی کومودورا، ریوادویا واقع است . بزرگترین ساختمان صنعتی ارجنتاین عبارتست از فابریکات ملی فولاد در سان نیکولاس، پنبه، گندم، جو، برنج، زغری، جودرورشقه در ارجنتاین روئیده و اهمیت دارد . صنایع شکر، شراب و پنبه زیاد است آفتاب پرست و تنباکو و لوبیا نیز کاشته میشود .

ثروت عمده مالداران را گوسفند، گاو، اسب، بز و خوک تشکیل میدهد . سالانه بصورت وسطی چهل و چار میلیون گاو و چهل و پنج میلیون گوسفند تربیه میشود . فروش گوشت سرد شده صنعت بزرگترین و بعد از آن آرد کردن گندم صنعت ثانوی است .

واردات عمده ارجنتاین عبارت از تکه باب، روغن‌یات، مواد کیمیایی، آهن، ماشین‌های زراعتی و شیشه باب است .

(بقرار تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) ۲۱۷۶۲۰۰ بیرق : آبی سفید . پارچه های افقی آبی با آفتاب طالع در پارچه سفید . واحد پولی : پیسو (معادل ۸۰ سنت اتازونی) شرح : جمهوریت ارجنتاین از «بولیویا» تا دماغه «هارن» بفاصله ۲۳۰۰ میل و از اندیز تا اتلانتیک جنوبی امتداد دارد . از طرف شمال با بولیویا . از شمال شرق با پراگوی . برازیل . پوروگوی و از شرق با بحرالکاهل جنوبی و از غرب با چلی احاطه شده است . چار سلسله جبال مشخص دارد . آتاکاگوا یا بلندترین قله نصف کره غربی به ارتفاع ۲۲۸۳۴ فت در آن واقع است . اندیز جنوبی دارای جهیل ها و دریاچه های ماهی است . در شرق اندیز سطوح همواری وجود دارد که در شمال پر از جنگلات بوده و در جنوب مزارع وسیع گندم و چراگاه حیوانات را تشکیل میدهد .

ریو، او، له، پلاتا از بزرگترین دریا ها بوده سه شهر مهم بوینس آیرس، لاباتا (ارجنتاین) و مونتیو (پوروگوی) در کناره های آن واقع است .

بوینس آیرس از بزرگترین شهر

تاریخ و حکومت : در سالهای ۱۵۱۵ و ۱۶ توسط کاشفین هسپانوی نحت رهبری «چوان دیاز ، دو ، سویس» کشف گردید . ارجنتاین تحت اثر هسپانیه تا وقتی باقیماند که در ۱۸۱۰ ولایات آن در نتیجه یک انقلاب جمهوریت آزاد را تشکیل داد . در ۱۸۵۳ قانون اساسی آن به تصویب رسید . قانون اساسی موجوده آن در ۱۹۵۶ تصویب گردیده .

آرتورو ایلیا « ره » بحیث رئیس جمهور انتخاب کرد .

معارف و مذهب : نود فیصد نفوس را رومن کاتولیک ها تشکیل میدهند . تعلیمات ابتدائی رایگان و اجباری است . پوهنتون های ملی زیادی در ارجنتاین وجود دارد . مردمان ارجنتاین بازماندگان ایتالوی ها و هسپانوی ها اند و در میان شان سویسی ها ، جرمن ها و انگلیس ها نیز وجود دارند .

دفاع : در سنین بیست و چهل و پنج خدمت عسکری اجباری است . فشمون ارجنتاین بر ۸۵۰۰۰ بالغ میگردد در پهلوی آن عساکر احتیاط هم موجود است .

۲۲ ولایت دارد که دارای حکومت محلی و سیستم قانونی بالخاصه خود هستند .

در ۱۹۴۴ و بعد از انتخابات ۱۹۴۶ که خوان پیرون یک فرد نظامی رئیس جمهور ارجنتاین شد سیستم دیموکراسی آن مملکت را به دکتاتوری مبدل کرد و مملکت را شدیداً مقروض ساخت . در ۱۹۵۵ نظامیان و ملکی ها او را بر انداختند و تبعید کردند . در همین سال یک حکومت موقتی تشکیل گردیده و بحیث رئیس جمهور هیدرو ، ادرامبرو را تعیین نمودند . وی آزادی های قوری را دوباره تأمین و املاک غصب شده را مسترد نموده «حزب پیرون» را ملغی قرار داد . بعد از اولین انتخابات آزاد «دکتور اورتورو فراندیزی» بریاست جمهوری مقرر گردید (۱۹۵۸) . در ۱۹۶۲ یک کودتای بدون خون ریزی باعث رویکار آمدن «جوز ماریا کید و» گردید وی دوباره مملکت را در حالت نصف دکتاتوری قرار داد .

در ۱۹۶۳ بحرانات ارجنتاین باعث استعفای کابینه گیدو گردیده و انتخابات متعاقب آن «دو کتور

آسترالیا

پایتخت : کانبرا . مساحت ۲۹۷۱۰۸۱ میل مربع . نفوس : ۱۰۰۰۰۰۰ ر ۱۰۹۶۰۰۰ . پرچم : زمین آبی بانشان بیرق انگلیس که بالاتر از ستاره هفت ضلعی قرار دارد . همچنان نشان صلیب جنوبی . واحد پولی یوند آسترالیائی .

شرح : بر اعظم آسترالیا مانند جزیره عظیمی در جنوب شرق آسیا و پایا نتراز جزایر اندونیزیا واقع شده است . بحر هند در جنوب و غرب آن واقع بوده و بحر الکاهل در شرق آن واقع است و آبهای این دو بحر در شمال در قسمت بحیره تیمور با هم می آمیزد . کوهای کاسیوسکو در ساحل شرقی امتداد دارد . سطح مرتفع جنوبی آن دو هزار ف ت بلند است .

قسمت های مختلفه آسترالیابنام های (وبلز جدید جنوبی)، (وکتوریا) کوینز لیند، آسترالیای جنوبی ،

معارف و مذهب : معارف اجباری و رایگان است ده پوهنتون دارد . بیشتر عیسویان اند .

دفاع : قوای زمینی ، هوایی و بحری دارد که با نوازم عصری مجهز اند . همچنان باسایس پیمان های نظامی سیتو و غیره و درچو کات مشترک المنافع سیستم دفاعی مشترک دارد .

آستریا

پایتخت : وینا . مساحت : ۳۲۳۷۶ مربع میل ، نفوس (نظر به تخمین ۱۹۶۳ میل متحد) ۷۱۷۱۰۰۰ بیرق : سه ستون افقی سرخ ، سفید ، سرخ ، واحد پولی شلنک «۱۰۰۰ گروشن» .

شرح : یکی از ممالك کوهستانی اروپای مرکزی است . در غرب باسویس در شمال غرب با جپیل کانستانس در جنوب باسویس و شاخه های آلپ و بعضی از ولایات ایتالیه و یوگوسلاویا در شمال با جمهوریت اتحادی آلمان در شمال شرق چکوسلواکیه و در شرق و جنوب شرق با هنگری احاطه شده است . ارتفاع شاخه های آلپ در آستریا به ۱۲۸۵۷ فت میرسد . دره های متعددی این مملکت را با ممالك همجوار پیوند میدهد (دره بریز) یکی از راهای قدیمی است که ایتالیه میرسد . آستریا جنگلات فراوان دارد .

بزرگترین دریای آن «دانیوب» از شمال غرب از «باواریا» تاشرق در چکوسلواکیه امتداد دارد . آن (دراو) ، (ال) و (مور) ازدریا های دیگر آنست که از بعضی استفاده برقی و آبیاری هم میشود . آب و هوای معتدل دارد .

آستریای غربی ، تاسمانیا ، ایالت شمالی و ایالت مرکزی آستریا .
منابع و صنایع : بیشتر صنعتی شده میرود بیست و پنج فیصد قوای کارگری مجموعی آن مصروف صنعت است . و تنها پانزده فیصد آن مصروف حرفه های محلی اند . تولید پشم مهمترین صنعت آستریا است . سی فیصد تمام پشم جهان در آستریا تولید می شود . بر اعظم آستریا یکی از بزرگترین مؤلدين گندم جهان نیز میباشد . شکر ، شراب ، میوه جات ، سبزیجات ، گوشت ، حبوبات ، سنگ های معدنی به شمول یورانیم ، طلا ، ذغال ، مس ، آهن ، نقره ، سرب و نفت نیز صادر میکند . تولیدات صنعتی مهم آن عبارت از آهن و فولاد است . منسوجات . سامان برقی و رادیوئی ، دواها ، رنگ ها ، ماشین باب ، اسباب فلزی ، موتور و ماشین موتر ، طیاره و کشتی نیز تولید میکند .

تاریخ و حکومت : در ۱۹۰۱ به حیث يك کشور مشترک المنافع درآمد . پارلمان آن متشکل از تاج (که توسط گورنر جنرال از آن نمایندگی میشود) . سنا و مجلس نمایندگان است . حکومت سرمایه گذاری انفرادی را تشویق نموده مناسبات خود را با انگلستان و اصلاح متحده در بهترین شکل نگاهداری میکند . در بسیاری پیمان های نظامی عضویت دارد . باسایس قانون تقاعد آن در مورد جنگ در سنین پیشرفته و به اشخاص معیوب بشمول کوران . بیکاران و غیره معاش پرداخته میشود . همچنان قانون حاملگی امتیازات زیادی به مادران حامله میدهد .

بزرگ ناپولیون واقع شد و در شکست دادن وی سهم گرفت بعد از جنگ هفت هفته ئی باپروس و شکست از آن . لومباردی و وینیسیرا ایتالیه از آستریا بدست آورد .

در زمان پادشاهی مشترک آستریا هنگری (اطریش ، مجارستان) که در ۱۸۶۷ تاسیس شده بودفرانس جوزف امپراطور آن بود . در آن زمان نفوس تقریبی آن بیشتر از پنجاه و یک ملیون بوده قسمت های زیادی از ممالك همجوار تحت اداره آن بود . در ماه جون ۱۹۱۴ بعد از قتل فرانس فردینا ندرارث تاج و تخت آستریا و خانمش در (سراوئو) آستریا با (سربیه) اعلان جنگ داد و از همین جا جنگ جهانی اول منشاء گرفت .

بعد از جنگ آستریا مبدل به جمهورینی متشکل از ۱۹ ایالت گردید . تاریخ سیاسی آستریا در بین جنگ اول و دوم بسیار پیچیده است . در ۱۹۳۸ توسط هتلر اشغال گردیده و اتحاد آن با جرمنی اعلان گردید در ۱۹۴۵ دو باره شکل جمهوریت را گرفت و متشکل گردید از : برگلند ، آستریای سفلی ، آستریای علیا سالزبرگ ، ستیریا ، تیرول ، وارلبرگ و شهر ویانا . بعد از آزادی توسط متحدین یعنی در ۱۹۴۵ دوکتور کارل انسر بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید نامبرده در ۱۹۵۰ وفات یافت . آزادی کامل آستریا در ۱۹۵۵ بصورت رسمی تائید گردید .

رئیس جمهور آستریا توسط آراء

منابع و صنایع: آستریا آهن خام، روغنیا، الومینم، ذغال، سمنت مس و چوب تولید میکند . منابع مهم گرافیت هم دارد . تولید قوه برق انکشاف خوبی مینماید . از صنایع مهم آن فولاد سازی نساجی، الیاف ، پنبه و سند، مواد کیمیای و چرم مصنوعی است .

با وجود محدودیت زمین های زراعتی آستریا نود و پنج فیصد مواد خوراکی خود را تولید میکند . گندم ، جواری ، جودر ، جو ، کچالو و نیشکر در آن میروید . همچنان در آستریای سفلی تاکستان های زیادی وجود دارد . گاو ، گوسفند ، خوک ، اسب و بز از حیوانات عمده آن است . عایدات ملی آستریا از نقطه نظر سیاحین سالانه بیشتر از چار صد ملیون دالر تخمین میشود . جشن موزارت در سائزبرگ و اوپرای دولتی و یا ناشهرت فراوان دارد . صادرات عمده آن آهن ، فولاد ، کاغذ ، منسوجات ، ماشین ، مواد کیمیای، تولیدات فلزی، عراده جات الومینم و قوای برقی است . تجارت بیشتر آن با آلمان غربی ، ایتالیه و اصلاح متحده امریکا صورت میگیرد .

تاریخ و حکومت : آستریا یا نشانه شرقی شارلمان (۷۸۸ میلادی) در ۱۲۷۸ به تصرف هیسبرگ ها آمد . بعدتر تیرول در ۱۳۶۳ و بوهمیا و هنگری در ۱۵۲۶ به آن منضم گردید در ۱۵۲۹ و ۱۶۸۳ ترکها در ویانا شکست خوردند . در تصادمات بعدی سیلیسیا به تصرف پروس درآمد . در سالهای ۱۷۷۲ ، ۱۷۹۳ و ۱۷۹۵ آستریا قسمت هائی از پولیند را اشغال کرد . آستریا صحنه جنگ های

سری و عمومی برای مدت ۶ سال انتخاب میشود. استریا عضو ملل متحد. عضو میثاق عمومی تادیات گمرکی و عضو تجارت آزاداروپائی است. شورای ملی آن ۱۶۵ کرسی دارد. حزب مردم تعداد بیشتر چوکی ها را اشغال کرده است.

معارف و مذهب: مذهب عمومی رومن کاتولیک است. تعلیمات اساسی بین سنین ۶ تا ۱۴ رایگان و اجباری است. چندین پوهنتون دارد. زبان مردم را اکثراً جرمنی تشکیل میدهد.

دفاع: با اساس موافقتنامه ای که بعد از جنگ امضاء کرده است استریا نمیتواند اسلحه اتومی و یا سلاح های مخرب قوی داشته باشد. فشمون زمینی و هوائی آن بالغ بر ۶۰۰۰۰ نفر میشود. در ۱۹۵۵ بیطرفی دایمی خود را اعلان کرده است.

آیرلند

پایتخت: دبلین. مساحت ۲۷۱۳۶ مربع میل. نفوس (تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد): ۲۸۴۱۰۰۰، پرچم: پارچه های عمودی سبز، سفید، نارنجی، واحد پولی، پوند آیرلندی.

شرح: آیرلند جزیره ای واقع در اقیانوس کبیر نزدیک براعظم اروپا یک دولت مستقل دیموکراتیک است که از برتانیه توسط بحیره آیرلند و کانال شمالی در شرق و در جنوب شرق توسط کانال سنت جارج جدا شده است.

مشمتمل از یک سطح مرتفع مرکزی است که در اطراف آن تپه ها و کوه های جداگانه وجود دارد. ساحل آیرلند شکستگی های زیاد دارد. از دریا های مهم آن شانون است.

بلند ترین کوه های آیرلند در جنوب غرب آن قرار دارد. حیوانات وحشی نهایت کم بوده و مار در آیرلند وجود ندارد. سننگ مشهور بلارنی در یک قصر قدیمی در دهکده بلارنی وجود دارد. به قرار یک افسانه محلی کسانی که این سننگ را ببوسند دارای قدرت کفتر جادوئی میشوند. از ۱۹۵۱ به اینطرف مهاجرت ازین خطه سالانه به چهل هزار نفر بالغ می شود. از میدان های مهم هوائی آن شدون است که بندر آزاد از محصول گمرکی است.

منابع و صنایع: بیشتر یک مملکت زراعتی است. حبوبات عمده آن را کدوم، جودر و جو تشکیل میدهد. کچالو، ملی، لبلبو و غیره در آیرلند میروید. تحت پروژه اصلاحات ارضی در سالهای گذشته نزدیک به ۳ ملیون جریب زمین تحت آبیاری آمد.

از صنایع عمده آن تهیه مواد غذائی است. آبجو، منسوجات، ماشین های طباعتی، فلزات، تنباکو، عراده جات، بوت و مواد کیمیاوی نیز در آیرلند تولید می شود.

انکشاف صنعتی آیرلند بسرعت دوام دارد. ماشین های برقی و غیر برقی، کود مصنوعی، گوشت و فلزات از صنایع مهم آن بشمار میروند.

تاریخ و حکومت: در ۱۹۱۶ قیامی بمقابل حکمرانی انگلستان بوجود آمد که منتج به اعلان جمهوریت آیرلند گردید. در ۱۹۲۱ انگلستان شکل دومینیون را به الاستر که شامل شش حکومت محلی بود و آیرلند جنوبی که شامل ۲۶ حکومت

محلی بودپیشنهاد کرد باین پیشنهاد نفر میرسد . بحریه آن متشکل آیرلیند شمالی موافقت کرد . قانون • از کشتی های کوچک است .

آیسلند

پایتخت : ریکجاویک . مساحت :

۳۹۷۵۸ میل مربع نفوس : ۱۸۲۰۰۰

پرچم : آبی با صلیب سرخ و

حواشی سفید . واحد پولی : کرونا

معادل دو عشریه دو سنت اتازونی .

شرح : یک جمهوریت ایست که

از جزیره آتشفشانی بوجود آمده

و نزدیک دایره قطب شمال موقعیت

دارد . جریان گرم بحری گلف

ستریم هوای آنرا معتدل میسازد و

دارای چشمه های معدنی آب گرم

است . سی و پنج فیصد نفوس

مشغول زراعت اند . کچالو و ملی

و دیگر نباتات را زرع میکنند .

صنعت ماهیگیری رواج زیاد دارد .

تاریخ و حکومت : آیسلند در

سالهای ۹۳۰-۱۲۶۲ یک جمهوریت

آزاد بود . آنگاه با ناروی ملحق

شد و هر دو در ۱۳۸۰ تحت اداره

دنمارک در آمدند . دنمارک آیسلند

را در سال ۱۹۱۸ یک مملکت آزاد

شناخت و تنها پادشاه دنمارک

حیثیت پادشاه آیسلند را نگهداشت .

در ۱۹۴۱ آیسلند تصمیم گرفت

بکلی از دنمارک جدا شود و قانون

اساسی یک جمهوریت را ایجاد و

قبول کند . در نتیجه جمهوریت

آیسلند بتاريخ ۱۷ جون ۱۹۴۴

اعلام گردید . آیسلند بتاريخ ۲۳-

۲۸ جون ۱۹۳۰ هزارمین سالگره

آلتننگ قدیمترین انجمن پارلمانی

دنیا را جشن گرفت . در ۱۹۵۹

تعداد اعضاء آلتننگ از ۵۲ نفر به

۶۰ نفر بالا رفت . رئیس جمهور

آن اسگیر اسگیرسن است که سه

بار انتخاب شده است .

اساسی دولت مستقل آیرلیند در

۱۹۲۲ به تصویب رسید . نظریک

موافقه بین آیرلیند شمالی و

انگلستان ، آیرلیند شمالی در همین

سال خود را جدا ساخت در ۱۹۳۷

قانون اساسی جدیدی تحت اجراء

قرار داده شد که بااساس آن

آیرلیند جنوبی یک دولت خودمختار

دیمو کراتیک بنام قدیم آن، ایر ،

اعلان گردید .

پارلمان آیرلیند متشکل از یک

شورا بنام دیل ایرین که ۱۴۴ عضو

دارد . و یک مجلس سنا که بنام

سیناد ایرین یاد میشود و ۶۰ عضو

دارد ازین جمله یازده عضو توسط

صدر اعظم انتخاب میگردد ، شش

عضو توسط پوهنتون ها معرفی

میشود و باقیمانده از پنج حوزه

انتخاباتی انتخاب میگردد . رئیس

جمهور کاندید شورارا بحیث صدر

اعظم انتخاب کرده و صدر اعظم

با تأیید شورا وزیران خود را تعیین

میکند . پارلمان انگلستان اتحاد

شش حکومت محلی شمال شرقی

را با انگلستان تأیید کرده است

اما حکومت آیرلیند این ادعا را

برسمیت نمی شناسد .

معارف و مذهب : بیشتر از ۹۰

فیصد مردم رومن کاتولیک اند .

تعلیمات اساسی اجباری و رایگان

است . موسسات تعلیمی زیادی

در آیرلیند وجود دارد که مهمترین

همه پوهنتون ملی آن است .

دفاع : خدمت عسکری بصورت

آزاد و داوطلبانه است قوای دایمی

زمینی هوائی و بحری آن به ۱۳۰۰۰

نفر و قوای احتیاطی به ۲۵۰۰۰

معارف و مذهب : زبان مردم

آيسلند طی ۱۰۰۰ سال از آلودگی با السنه ديگر بری مانده است . دنمارکی و انگلیسی نیز تدریس می شود . هشت سال تعلیمات مقدماتی اجباری میباشد .

بیسواد در آيسلند وجود ندارد . مذهب لوتران است ولی آزادی مطلق مذهبی حکمفرما میباشد .

دفاع : آيسلند قشون ندارد ، بحریه ندارد قلعه های جنگی ندارد . عضو اساسی ناتو می باشد و از آن رهگذر يك میدان هوایی را دار در کیفلا و يك دارد .

اتحاد جماهیر اشتراکی شوروی

پایتخت : ماسکو . مساحت :

۸۶۵۵۸۹۰ مربع میل . نفوس (بقرار تخمین حکومت در ۱۹۶۴) :

۲۲۶۲۵۳۰۰۰ پرچم : زمین سرخ با نشان داس و چکش برنگ زرد و ستاره طلایی پنج جانبی . واحد پولی : روبل معادل يك عشریه يك دالر .

شرح : اتحاد جماهیر اشتراکی

شوروی از نگاه مساحت بزرگترین کشور دنیا است که در دو براعظم از اقیانوس کبیر شمالی تا خلیج فنلند امتداد یافته است قسمت شمالی آسیا و نصف شرقی اروپا را احتوا کرده از قطب شمال تا بحیره سیاه امتداد دارد . در غرب با فنلند ، بحیره بالتیک ، پولیند ، چکوسلواکیا ، هنگری و رومانیه هم سرحد میباشد . در جنوب آن رومانیه ، بحیره سیاه ، ترکیه ، ایران ، افغانستان ، چین ، جمهوری

مردم مغولستان و کوریا واقع شده است . در انتهای شمال شرقی آبنای بیرنگ آن را از آلاسکا جدا میسازد .

کشور وسیع اتحاد شوروی که يك بر ششم حصه خشکه روی زمین را تشکیل میدهد تقریباً دارای تمام انواع اقلیم غیر از اقلیم استوایی میباشد و انواع مختلف توپوگرافی را حایز است . قسمت اروپائی آن متشکل از سطوح کم ارتفاعی است که در شرق آن کوهای یورال و در جنوب و جنوب شرق آن کوهای کریمیا و قفقاز واقع شده است کوهای یورال که روسیه آسیائی را از روسیه اروپائی جدا ساخته دو هزار و پنجمید میل از شمال به جنوب امتداد دارد . قسمت آسیائی آن را نیز سطوح همواریکه در جنوب و شرق باکوها احاطه شده است تشکیل میدهد .

تقریباً یکصد و پنجاه هزار (۱۵۰۰۰۰) دریا و دو صد و پنجاه هزار جبهیل در اتحاد شوروی وجود دارد . دریا های مهم اروپائی آن عبارتند از دنبیر که در بحیره سیاه ، یورال که در بحیره کسپین ، دان که در بحیره آزوف ، دونای غربی که در بالتیک و دونای شمالی که در بحیره ابیض میریزند . در قسمت روسیه آسیائی دریا های اوب . ینیسی ولینا که در بحر منجمد شمالی و آمور که در اوقیانوس کبیر میریزند وجود دارد . يك کانال ابکه ۶۳ میل طول دارد و از والگا گراد تا کالاچ امتداد دارد دریا های دان و والگا را بهم وصل میکند و يك سیستم هشتاد هزار میلی کانال ها چهار بحر سر حدی آنرا باهم وصل میسازد .

پایتخت اتحاد شوروی شهر ماسکو است که در آن قصر قدیمی نزار های روس واقع شده و بحیث

مرکز اعصاب جمهوریت های مختلف آن بحساب میروید. لیننگراد دومین شهر اتحاد شوروی است که در سابق بنام پتروگراد و پترسبورگ نامیده میشد در حوزه دریای نیوا واقع شده است. کیف پایتخت هزار ساله جمهوریت اشتراکیه اوکراین است و مرکز صنعتی جنوبی روسیه بشمار میروید. کریمیا از تفرجگاه های عمده اتحاد شوروی است که به یالتا و دیگر تفرجگاه های کنار بحر سیاه ارتباط پیدا میکند.

تاریخ و حکومت : مردم روسی متشکل از قبایل سلاویک که در کوه های کارپاتیان می زیستند به تدریج بجانب جنوب ، شمال و شرق انتشار نمودند . و در بین بالتیک و بحیره سیاه جاگزین شدند که این انتشار در حوالی قرون نهم و دهم بوقوع پیوست . در ۹۸۸ میلادی به امر شهزاده ولادیمیر مذهب عیسویت گرفتند. از شهر ماسکودر نشریات روسی سال ۱۱۴۷ تذکر رفته است که

خرچ داد تا مملکت وی بجانب تمدن پیش برود. تجارت را تشویق کرد و کارگران خارجی را جهت هدایت دادن در فابریکه ها و کشتی سازی استخدام کرد. شهر موجوده لیننگراد را وی بحیث پایتخت بنا کرد و نام آن را سینت پترسبورگ نهاد . وی جنگ های طولانی با سویدنی ها ، ترک ها و پولیندی ها نمود .

قرن نهم نشانه تحولات کلتوری و اجتماعی ای در روسیه بشمار میروید .

در جریان قرن نهم دو نوع متفکرین در روسیه ظهور کردند یکی (غربیون) که به جریانات ممالک غربی علاقه میگرفتند و دیگر (سلاو) پسند ها که معتقد به محافظه سیستم قدیمی روسی و حیات زراعتی بودند . مساحت و منابع روسی به مملکت اجازه داد به نسبت دیگر ممالک زودتر مراحل صنعتی شدن را به پیماید . در همین وقت جریان های انقلابی نیز در روسیه پدید آمد که هدف آن از بین بردن رژیم (اوتوکراسی) بود . بعد از چند انقلاب در نیمه

در آن زمان شهر کوچکی بود . اما بکمک شهزادگان روسی مسکو و سیاست ایشان در جلب کمک تاتار ها مسکو روز بروز وسعت پذیرفت. شهزاده بزرگ روسی دیمتری در ۱۳۸۰ بر تاتار ها غلبه یافت و امکان توسعه روسیه را بیشتر ساخت . در حوالی قرن هژدهم یک حکومت مرکزی با قدرت متمرکز شده ای در روسیه موجود بود . و تزار های روسی سیاست قاطعانه ای داشتند .

پیتر کبیر (که بین ۱۶۸۹ تا ۱۷۲۵ بر روسیه حکمرانی کرد)

دوم قرن نژده وابتدای قرن بیست در زمان جنگ جهانی اول و در سال ۱۹۱۷ انقلاب سوسیالیستیک در روسیه بوقوع پیوست که تحت

رهبری لینن منتج به برقراری رژیم سوسیالیستیک در روسیه شد . روسیه در جنگ های جهانی اول و دوم حصه گرفت . رژیم

سوسیالیستیک سیاست های اقتصادی و مالی ای بوجود آورد و در طی این مدت مردم شوروی به موفقیت های بزرگی رسیدند .

تشکیلات سیاسی : روسیه

متشکل از پانزده فدراسیون جماهیر اشتراکیه است که بعضی از آنها تشکیلات اضافی هم دارند .

سیستم اقتصادی: مبنی برملکیت اشتراکی بوده دونوع ملکیت تفریق میشود . یکی ملکیت دولتی ودیگر

ملکیت کوپراتیف ها و مزارع اشتراکی ، منابع سرشارو طبیعی در سراسر اتحاد شوروی موجود است .

صناعت و زراعت انکشاف فوق العاده نموده است .

ذغال ، نفت آهن بمقادیر زیاد استحصال شده فولاد ، سمنت ، برق ، گاز طبیعی عرادات وغیره

عواید سر شاری دارد . وتجارت خارجی به پیمانه وسیع صورت میگیرد .

حکومت : یگانه حزب قانونی عبارت از حزب کمونیست اتحاد شوروی است که کانگرس آن ، در حدود ۱۵۰۰ عضو انتخابی داشته

در هرچار سال یکبار جلسه میکند . درین جلسه کمیته مرکزی انتخاب میگردد . کمیته مرکزی يك هیئت رئیسه را انتخاب مینماید که

سیاست حزب را بین و قفه های جلسات کمیته مرکزی تعیین می نماید . و همچنان يك دارالانشاء از طرف کمیته انتخاب میشود که

بزرگترین عضو اجرائیه حزب می باشد . هیئت رئیسه حزب کمونیست مشتمل از دوازده عضو کامل و شش اعضای اضافی (الترنیت)

است .

معارف و مذهب: تعلیمات عمومی اجباری است بیشتر از صد زبان تدریس میگردد . بعداز يك کورس

هشت ساله سه سال دیگر لازم است که متعلم مکتب ثانوی را گذشتانده شامل موسسات علمی

با پوهنتون ها شود . در ۱۹۶۴ بیشتر از دو صد و بیست هزار مکتب موجود بود . و به همین تناسب موسسات علمی بالاترنیز وجود داشت .

کمتر از يك اعشاریه پنج فیصد

مردم شوروی بیسواداند . در ۱۹۱۸ کلیسا و دولت از هم جدا شدند . تعداد زیادی از عیسوی ها ،

مسلمان ها ، یهود ها و بودائی ها در شوروی وجود دارند . عروسی ها باید ثبت دفاتر شود . طلاق

تشویق نمیگردد . مادران بعد از زایمان سوم خویش حقوق دولتی میگیرند .

اتحاد شوروی و اصلاح متحده امریکا در بیستم جون سال ۱۹۶۳ فسمت متشکل است. اردنیه غربی که صالح الزراعة ولی پیر شده موافقتنامه ای را بامضا رساندند که باساس آن سیستم مخابره تیلی ناپ، و رادیوئی بین ماسکو و واشنگتن برای مخابرات عاجل و جلوگیری از جنگ تصادفی تاسیس یافت. همچنان در جولای ۱۹۶۳ اتحاد شوروی، انگلستان و امریکا بک معاهده مشترکی را امضاء نمودند که به اعتبار آن همه گونه آزمایش های ذروی به استثنای آزمایش های زیر زمین ممنوع قرار داده شد.

اردنیه هاشمیه

پایتخت ها عمان و بیت المقدس. مساحه ۵۰۰ ۳۷۵ مربع میل، نفوس (نخمين ۵۲) يك مليون و هفتصد و بیست و هفت هزار.

پرچم، سه قطعه افقی برنگ های سیاه، سفید و سبز. مثلث سرخ همراه با ستاره هفت گوشه ئی سفید. واحد پولی دینار اردنی

معادن دو عشاریه هشت دالر اتازونی.

شرح: اردنیه يك سلطنت مشروطه است در آسیای غربی که سابقاً تحت مائدت فلسطین بود. نام اردنیه هاشمیه به ۲۶، اپریل ۱۹۴۹ گذاشته شد. مملکت از دو

فسمت متشکل است. اردنیه غربی که صالح الزراعة ولی پیر شده است و اردنیه شرقی که قسماً سرسبز و قسماً سستیپ های خشک میباشد. بشمال آن سوریه به شرق آن عراق و به شرق و جنوب آن عربستان سعودی و به غرب آن مملکت نام نهاد اسرائیل واقع است. بسمت شمال غرب به غدیر گالیله امتداد دارد. یگانه بندر آن عقبه نام دارد که به جنوبی ترین قسمت مملکت به کنار خلیج عقبه واقع است. جھیل مرده بین اردنیه و مملکت نام نهاد اسرائیل واقع است.

مواضع دارای اهمیت تاریخی و مذهبی آن عبارتند از یوروشلم (بیت المقدس) بیت اللحم عمان، جریکو، سامریه و غیره بحساب احصائیه سال ۱۹۶۱ در نفوس آن ۶۳۰۷۵ عرب مهاجر فلسطین شامل است.

منابع و صنایع: قسمت غربی امکانات خوب زراعتی دارد. بادنجان رومی، سبزی ها، گندم، جو،

زیتون، انگور، نارنج، لیمو و کیله دارد. معادن فاسفیت و پوتاس را دارا میباشد دو سیستم کانال یکصد و چهل هزار جریب آنرا

اردنیه و عربستان سعودی بتاریخ ۲۹ اگست ۱۹۶۲ اعلام کردند که ایشان برای توحید قوای نظامی و اقتصادی خود با هم موافقه کرده‌اند. **معارف و مذهب** : نفوس اردنیه بطور عموم عرب و مسلمان می باشند. عرب های مسیحی آن به ۱۸۰ هزار نفر بالغ میشود. تعلیم بزبان عربی است و انگلیسی هم تدریس میشود.

افریقای مرکزی

پایتخت : بانگی . مساحت ۲۳۸ هزار مربع میل ، نفوس (تخمین ۱۹۶۵ ملل متحد) یک میلیون و سله صد و بیست هزار ، پرچم : قطعات افقی آبی سفید سبز و زرد . بایک قطعه عمودی سرخ در مرکز و یک ستاره طلایی در گوشه چپ بالائی پرچم . واحد پولی فرانک (۲۴۶ فرانک معادل یک دالر امریکائی) .

از متصرفات قدیمه فرانسه در افریقای استوائی بنام یوئانگی شماری است که از شمال با چاد از شرق با سوادان از جنوب با هر دو کانگو و از غرب با کامرون محاط میباشد. این جمهوریت نزدیک بخط استوا

واقع بوده و اکثر خاک آنرا غلات ها تشکیل میدهد . اوسط ارتفاع آن از بحر دو هزار فت بوده دریا های آن طرف جنوب به کانگو و طرف شمال به غدیر چاد میریزند. آزادی کامل جمهوریت افریقای

مرکزی بتاریخ ۱۳ اگست ۱۹۶۰ اعلام گردید و در ستامبر عضو ملل متحد شد . عضو جامعه فرانسوی میباشد .

آبباری میکند . منابع تنباکو ، آرد سازی ، تقطیر ، مواد تعمیراتی ، نیل زیتون ، صابون ، صدف و منسوجات را دارا میباشد . عواید نوریزم آن بیشتر از عواید صادرات آن میباشد .

تاریخ و حکومت : - از قرن شانزده تا جنگ جهانی اول جزء امپراطوری عثمانی بود . در ۱۹۲۲ برماندیت فلسطین داخل شد و در

۱۹۴۶ به آزادی رسید . امیر عبدالله اولین امیر آن شد . قرار داد امداد دو جانبه با برتانیه بست و آنرا در ۱۹۴۸ مورد تجدید نظر قرار داد در ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد .

امیر عبدالله بن حسین پسر دوم حسین ابن علی در جولای ۱۹۵۱ به قتل رسید و طلال پسر ارشدش به ریاست گزیده شد ولی سه ماه بعد به علت مریمی پارلمان او را مخلوع و برادرش حسین را بر تخت نشانید (دوم می ۱۹۵۲) وی بتاریخ ۲۵ می ۱۹۶۱ انتوانت اوریل گلزدنر انگلیسی را به عقد ازدواج خویش در آورد و نام او را ملکه منا گذاشت .

ولیعهد او عبدالله بتاریخ ۳۰ جنوری ۱۹۶۲ متولد گردید . قوه تقنینی مرکب از سنای ۳۱ نفره مقرره توسط امیر و نمایندگان شصت نفری منتخب توسط ملت میباشد .

اردنیه و ممالك دیگر عربی در ۱۹۴۸ جامعه عرب را تشکیل دادند و هدف شان مقابله با مملکت نام نهاد اسرائیل بود . اردنیه در اثر یک موافقه متارکه با اسرائیل بیت المقدس را در اختیار خود دارد .

منابع و صنایع :- جواړی و پنبه

پشم مړینو ، گندم ، تنباکو ،
نیشکر ، میوه های ستر و س ، مسکه
و پنبه محصولات عمده آست .
معادن آن خیلی وسیع است . در
تولید طلا و الماس ، پلاتینم و
آنتیمونی در دنیا جلوفتاده است .
کروم ، یورانیم ، ذغال و آهن
آن نیز خیلی زیاد است . تولید
سالاته مواد معدنی آن معادل یک
عشاریه چار میلیارد دالر میباشد .

تاریخ و حکومت: اتحادیه افریقای

جنوبی توسط پارلمان برتانیه در ۳۱
می ۱۹۱۰ تشکیل شد و این درست
۸ سال بعد از شکست جمهوریت
های آزاد ترانسوال و اورانژ بود .
بدست برتانیه در جنگ های بوور .
اتحادیه مذکور به نسبت ذخایر
طلایش مصایب کافی دید . ساکنین
اروپائی اول آن هالندی ها بودند
که بعد ها بنام افریکا نزیاد شدند
و ایشانز تاکنون یک سیاست
تبعیضی را تعقیب کرده اند که بنام
اپارتید یاد می شود و هدف آن
اینست که برای سفید پوستان و
دیگر مردم مناطق رهایشی و
انکشاف اجتماعی علیحده تنظیم
گردد . باساس یک قانون که در
۱۹۵۹ تصویب گردیده است
بانتورا می توان در قسمت های سفید
پوست استخدام کرد ولی ایشان هیچ
نوع حقوق مدنی نخواهند داشت .
صدراعظم فرورد در خواست عضویت
جمهوریت خود را در ممالك مشترک
المنافع وقتی پس گرفت که دیگر
اعضاء نظر به سیاست تبعیض
نژادی آن به عضویت افریقای جنوبی
مخالفت کردند . ولی مملکت مذکور
تاکنون در بلاک سترلنگ باقی
مانده است .

اساس اقتصاد مملکت بر پنبه ،
فمپوه استوار است . صادرات عمده
آن پنبه و از معدنیات عمده آن
الماس و طلا میباشد . گوشت را
از چاد وارد میکند .
فرانسوی زبان رسمی است .
هر چار گروپ نژادی این جمهوریت
زبان سنگو میدانند .

افریقای جنوبی

پایتخت : پریتوریا و کیپ تاون .
مساحت ۴۷۲۳۵۹ مربع میل
نفوس (تخمین ملل متحد در ۶۳)
هفده ملیون . بیرق : سه تریشه
افقی نارنجی . سفید و آبی و در
تریشه سفید علامه یونین جیک
و ترانسوال ویرکلوز دولت آزاد
سابقه او را نژ .

واحد پولی راند (ده شلنگ) معادل
یکصد و چهل سنت امریکائی .

شرح :- جمهوریت افریقای
جنوبی . سابق اتحادیه افریقای
جنوبی بتاریخ ۲۱ می ۱۹۶۱
جمهوریت خود را اعلام و از ممالك
مشترک المنافع خارج شد . شامل
قسمت جنوبی افریقا بوده شامل
مستعمرات قدیمه دماغه امید نیک
ناتال ، ترانسوال و دولت آزاد
او را نژ میباشد .

نفوس سفید پوست جمهوریت در
۶۳ ، سه ملیون نفر تخمین میشود در
حالیکه بانتو های بومی ۱۱ ملیون
آسیائی ها ۴۸۷ هزار و دیگران
یک و نیم ملیون بودند .

کیپ تاون مرکز پارلمان و پریتوریا مرکز
قوه اجرائیه می باشد . شهر های
بزرگ آن جو هانسبرگ و کیپ
تاون میباشد . پارک ملی کروگر
محل نگهداری حیوانات وحشی برای
توریزم جالب است .

میل مربع ، نفوس چار عشار یه هفتاد و دو ملیون . پرچم : پارچه عریض زرد که در فوق پارچه های نازک آبی و سرخ قرار دارد و علامت جنگی میان آن است . واحد پولی : سوکر .

شرح : - در طرف شمالی ساحل بحر الکاھل امریکای جنوبی قرار دارد . کوهای (اندیس) آنرا از شمال به جنوب قطع و به سه ساحه طبیعی تقسیم میکنند . وسعت مملکت از شمال به جنوب یکصد میل به شمال خط استوا و ۴۰۰ میل بجنوب

آن میباشد . همسایگان آن کولومبیا و پیرو است . منابع مهم معدنی دارد . نقره ، نفت ، مس ، آهن ، سرب و ذغال زیاد است . تولیدات زراعتی روز بروز انکشاف میکند ار بزرگترین صادر کنندگان کیله جهان است . بیست فیصد عایدات ملی از صنایع بدست می آید . بعد از سه قرن حکومت هسپانیائی در ۱۸۲۲ با کولمبیا ملحق و در ۱۸۳۰ جمهوریت آزاد گردید . رئیس جمهور آن برای چار سال توسط آراء مستقیم انتخاب میگردد مذهب عمده مردم رارومن کاتولیک تشکیل میدهد . زبان مردم هسپانیائی بوده تعلیمات ابتدائی اجباری است . خدمت زیر پرچم نیز اجباری می باشد .

البانیه

پایتخت : تیرانا . مساحت ۱۱۰۹۷ میل مربع . نفوس : (بقرار تخمین ۱۹۶۲ ملل متحد) ۱۷۱۱۰۰۰ بیرق : سرخ باباشه دو سره و ستاره سرخ با حواشی زرد . واحد پولی : لیک (صد قنطار) .

شرح : البانیه یکی از ممالک کمونیستی بالقان بوده سر زمین

رئیس جمهور آن در هر هفت سال یکبار انتخاب میشود . سنا مرکب از ۵۴ عضو و اسامبلی مرکب از ۱۶۰ عضو میباشد که برای پنج سال انتخاب میشوند .

معارف و مذهب : ۱۴ یونیورسیتی دارد . تعلیمات ابتدائی برای همه تبعه آزاد و برای سفید پوستان جبری است . کلیسا های هالندی پروتستانت از دیگران بیشتر است . زبان های رسمی آن انگلیسی و افریقا بز میباشد .

دفاع : - سیستم دفاعی مملکت هر تبعه سفید پوست را مکلف میسازد که بین سنین ۱۷ و ۶۰ در وقت جنگ برای خدمات نظامی آماده باشد . اشخاص بین سنین ۱۷ و ۲۶ مکلفند سرویس نظام را در طول چار سال بگذرانند .

افریقای جنوب غربی : - در ساحل بحر اتلانتیک از دریای اورانژ تا انگولا و از اتلانتیک تا بچوانالیند و رودیشیای شمالی را اشغال کرده است . این خطه را آلمانها در ۱۸۸۴ تصرف کردند و در ۱۹۱۵ به اتحادیه افریقای جنوبی تسلیم دادند . جامعه ملل آنرا به ماندیت افریقای جنوبی گذاشت ولی اخیر اندکر تاکنون آنرا به ملل متحد واکدار نشده است .

نفوس آن نصف ملیون میباشد که صرف ۷۳ هزار نفر آن سفید پوست هستند . از تولیدات عمده آن قره فل ، مواشی ، پنبه و مسکه و از معدنیات آن الماس ، سرب جست میباشد . ماهی و روغن ماهی رانیز صادر میکنند .

اکوادور

پایتخت : کیتو . مساحت ۱۱۶۲۷۰

برسمیت شناخته شد. در انتخابات ۱۹۴۵ کمونیست ها فایق آمده و جنوری ۱۹۴۶ اعلان جمهوریت کردند. نمایندگان پارلمان یک جرگه ئی آن یک یکنفر از هر ده هزار نفر انتخاب گردیده چار سال خدمت میکنند. در ۱۹۴۸ ارتباط نزدیک البانیه با ممالک کمونیستی باعث شد برتانیه و اتازو نی با آن قطع علایق کند و یوگسلاویا قرار داد اقتصادی خود را از باعث دشمنی آن مملکت با حکومت تیتو قطع نمود. در دسمبر ۱۹۵۵ البانیه با اتحاد شوروی علایق دیپلوماسی خود را قطع کرد. اکنون روابط نزدیکی با جمهوریت مردم چین برقرار کرده است.

معارف و دین: حد اعظمی نفوس آن را مسلمانان تشکیل میدهند. بعد از آن عیسویان اورتوداکس زومن کاتولیک ها قرار دارند. مکاتب به تعداد کم بوده اما به اساس قانون اساسی تعلیمات ابتدائی رایگان و اجباری است. از نظر نژاد البانی های شمال غیک ها و جنوب تاسک ها اند.

دفاع: خدمت عسکری در بین سن ۱۹ و ۳۵ سالگی اجباری است قشون البانی در حدود ۲۵۰۰۰ است.

الجزایر

پایتخت: الجزیره. مساحت: ۹۲۰۰۰۰ مربع میل. نفوس (بقرار نفوس شماری ۱۹۶۰): ۱۰۷۸۴۰۰۰ واحد پولی: فرانک (معادل ۲۰ سنت اتازونی)

شرح: جمهوریت الجزایر با سیاست سوسیالیستیک در سوم جولای ۱۹۶۲ به آزادی نایل گردید

کوهستانی باریکی است که ۲۲۵ میل در ساحل شرقی ادریاتیک امتداد دارد. در شمال غرب با جیبیل سکوتری و در شمال غرب، شمال و شرق بایوگوسلاویه هم سرحد است در جنوب شرق آن یونان قرار داشته کوه های پندوس آن تا البانیه امتداد دارد. از دریا های عمده و قابل کشتی رانی آن (بوجانا) است.

منابع و صنایع: جنگلات و فلزات معدنی از منابع عمده آنست. صنایع فلزی آن بخوبی انکشاف نکرده است. تولیدات عمده مملکت را تنباکو، چوب، پشم، پوست، پنبه و دیگر لبنیات، ماهی، روغن زیتون، جوازی، گاو و قیر طبیعی تشکیل میدهد. دولت کوشیده است تا زراعت و صنایع خفیفه را انکشاف داده سرک های جدید و مراکز تولید برق اعمار نموده و معادن را عصری بسازد. چار بندر بحری دارد مهم ترین و مجهز ترین آن (دورازو) است.

تاریخ و حکومت: بیشتر از دو هزار سال قشون جنگی در البانیه جنگیده اند و برای سنوات عدیده یک مملکت اسلامی بود.

توسط کنفرانس اروپائی ۱۹۱۲ استقلال داخلی یافت و شهرزاده ویلیام واید بر تخت نشست در ۱۹۱۴ فرار کرد در ۱۹۱۵ آزادی آن توسط ایتالیه اعلان گردید در ۱۹۳۵ جمهوریت و در ۱۹۲۸ شاهي گردید، شاه احمد زوغلودر ۱۹۳۹ متوالی گردید و البانیه در معرض قشون جرمنی و ایتالیوی تا ۱۹۴۴ قرار گرفت. در نومبر ۱۹۴۵ حکومت مؤقتی جنرال (انور هوکسها) توسط برتانیه اتازونی و اتحاد شوروی

آرامی های جدی ای را در الجزایر بوجود آورد. فرانسه تقریباً نصف فوای خود را مصروف الجزایر می کرد و سالانه بیشتر از يك ملیارد دالر مصرف را متحمل میگشت. در بین سالهای ۱۹۵۴-۱۹۶۲ انقلاب الجزایر منتج به مرگ ۱۲۰۰۰ مسلمان و ۱۰۲۰۰ عساکر فرانسوی گردید. مخالفین کنترل فرانسه بدو گروپ (حرکت ملی الجزایر) و جبهه آزادی ملی الجزایر منقسم گردیده بودند و در وقت نیل به آزادی گروپ دوم کثرت داشت. در مقابل آنها گروپ قشون افراطی فرانسوی (او، ای، اس) که خواهان دوام حکومت فرانسه در الجزایر و تحریک قشون فرانسوی در مقابل جنرال دوگول بودند، قرار داشت. در ۱۹۵۸ رئیس جمهور فرانسه جنرال دوگول دادن حق تعیین سرنوشت را به الجزایر وعده داد. در سپتمبر ۱۹۵۹ جبهه آزادی ملی الجزایر حکومت مؤقتی را بریاست فرحت عباس تأسیس نمود. یوسف بن خده در اگست ۱۹۶۱ جانشین او شد مذاکرات ایویان در ۱۹۶۲ بین جبهه آزادی ملی الجزایر و فرانسه منجر به متارکه، قبول حکومت مؤقتی و استقلال الجزایر بعد از يك ریفرندم شد. در اول جولای همین سال هفتاد فیصد آراء خواهان آزادی بوده و جنرال دوگول در سوم ماه مذکور آزادی الجزایر را اعلان کرد. در جریان ۱۹۶۲ مناقشات بین حامیان احمد بن بلا معاون صدر اعظم حکومت مؤقتی و یوسف بن خده صدر اعظم موجود بود تا اینکه کمیته سیاسی هفت عضوی نمایندگان بن بلا و قشون الجزایری

در حدود پنج میلیون مسلمان ها و اروپائی ها برای ختم حکمرانی ۱۳۲ ساله فرانسوی قیام کرد و رای دادند.

الجزایر در ۱۸۴۲ به فرانسه ملحق ساخته شده بود. الجزایر در افریقای شمالی به امتداد ۶۴۰ میل در ساحل مدیترانه و در بین تونس در شرق و مراکش در غرب واقع شده است. در جنوب به صحرا و به افریقای غربی فرانسوی وصل میشود. سطوح هموار تل در ساحل مزارع حاصلخیزی را میسازد و دو سلسله کوه های اطلس به ارتفاع اعظمی ۷۰۰۰ فت مسلكت را تقسیم میکند.

منابع و صنایع: تولیدات زراعتی شامل گندم، جو، جودر، جواری، کچالو، کتان و تنباکو است. شراب و روغن زیتون نیز تولید میگردد. خرما، انار و انجیر به وهرت میروید مالداری زیاد است ذخایر بزرگ آهن، جست، سرب، سیماب، مس و سرمه غاز و پترول وجود دارد.

تولیدات صناعتی الجزایر سالانه در حدود چار صد و چهل و پنج میلیون دالر تخمین میشود.

واردات عمده آنها تولیدات نساجی، ماشین باب، موتر، پترول، شکر، ذغال، آهن، فولاد، حبوبات و قهوه تشکیل میدهد صادرات آن عبارتست از شراب، حبوبات، پوست، میوجات، آهن، جست، خام سنگ های گوگرد، کارك، نباتات عطری، تولیدات تنباکو، سبزیجات و پترولیم. تجارت آن عمده تا با فرانسه صورت میگردد.

تاریخ و حکومت: ملیت خواهی عربی از سال ۱۹۵۴ الی ۱۹۶۲ تا

اوضاع راتحت کنترول در آوردند. بعد از او لین انتخابات شورای ملی در ۱۹۶۲ احمد بن بلا بحیث صدر اعظم مؤظف تعیین گردید. وی الجزایر را یک مملکت سوسیالیستی بیطرف با حفظ بیطرفی در سیاست خارجی اعلان کرد.

قانون اساسی الجزایر در سپتمبر ۱۹۶۳ تصویب شده و بن بلایگانه کانسید ریاست جمهوری بحیث رئیس جمهور برای پنج سال انتخاب گردید. ملی ساختن صنایع و زمین های زراعتی بسرعت صورت گرفت و در ۱۹۶۳ الجزایر صد ملیون دالر کمک طویل المدت بقسم قرضه صنعتی از اتحاد شوروی دریافت نرد. الجزایر هنوز هم بگرفتن کمک از فرانسه ادامه میدهد. الجزایر عضو ملل متحد و جامعه عرب است. در سال ۱۹۶۵ بعد از یک کودتا بومیدین رهبری الجزایر را به عهده گرفت.

معارف و دین : مردمان اصلی الجزایر اعراب و بربر های مسلمان اند یک پوهنتون در الجزایر وجود دارد. مکاتب ابتدائی فرانسوی و مسلمان ها با هم آمیخته شده اند. قبل از آزادی تقریباً یک ملیون اروپائی که هشتاد فیصد شان در الجزایر متولد شده بودند وجود داشت فعلاً این رقم به یک برده تنقیص نموده است.

السلوادور

پایتخت: سان سلوادور. مساحت: ۸۲۵۹ میل مربع. نفوس: دو ملیون و هفتصد هزار پرچم: آبی سفید آبی بصورت افقی با علامت جنگی در قسمت سفید آن واحد پولی:

تولون معادل چهل سنت امریکائی. **شرح:** از کوچترین جمهوریت های امریکای مرکزیست. و در زرع قهوه هفتمین کشور جهان است. پنبه، طلا و شکر را نیز صادر میکند. در ۱۸۲۱ از هسپانیه آزادی گرفت. شصت فیصد بی سواد دارد. تعلیمات اجباری رایگان است. زبان آن هسپانوی و مذهب آن رومن کاتولیک است.

* رئیس جمهور از طرف مردم برای پنج سال انتخاب می شود. برای پارلمان هر فرد دارای سن ۱۸ و بالاتر مجبور است رای بدهد.

آلمان غربی

پایتخت: بن. مساحت به شمول بر لین غربی ۹۵۹۳۱ میل مربع نفوس (فرار تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) پنجاه و پنج اعشاریه ۴۳۰ ملیون پرچم: پارچه های افقی سیاه، سرخ و طلایی واحد پولی: مارک جرمنی معادل بیست و پنج سنت امریکائی.

شرح: واقع در اروپای مرکزی شامل حوزه دریای راین است. در شمال متصل است به بحیره شمال و بحیره بالتیک و دنمارک در شرق با آلمان شرقی در جنوب با اتریش و سویس و در غرب با بحیره شمال، هالیند، بلجیم، لکسمبورگ و فرانسه. آب و هوا آن نسبت به آلمان شرقی گرم تر و زمستان های آن کوتاه تر است.

تاریخ و حکومت: تا سال ۱۹۴۹

با آلمان شرقی تاریخ مشترکی

داشت: در سال (۵۰) قبل از میلاد،

جولیوس سزار قبایل جرمنی را

شکست داد اما در سال نهم میلادی

تحت اداره (واروس) رومی ها را

اخراج کرد. بعدتر جنگ های سی

ساله (١٦١٨ - ١٦٤٨) جرمنی را بحکومت کوچکی منقسم کرد . بعد از ناپلیون اطیش و پروس برای تصرف جرمنی جنگیدند که در نتیجه جنگ هفت هفته ثی پروس ها در ١٨٦٦ غالب گردیدند . در ١٨٦٧ بسمارک صدراعظم پروسى نانفدراسیون آلمان شمالی را تشکیل کرد . در ١٨٧٠ بسمارک ناپلیون سوم را مجبور به جنگ ساخت و بعد از شکست فرانسه امپراتوری جرمنی را اعلان کرد . در ١٨٧١ ویلهلم شاه پروسى را بحیث امپراطور یا قیصر جرمنی اعلام نمود . امپراطوری جرمنی یعنی (رایش آلمان) قبل از جنگ اول یعنی در ١٩١٤ به اوج قدرت خود رسید و متصرفات وسیعی را در افریقای شرقی بدست آورد . بعد از جنگ الزاس و لورین را به فرانسه (یوپن) و (فالمیدی) را به بلجیم، قسمت های (از) سلیشیا) را به پولیند و چکوسلواکیا و یک قسمت (شلسوگ) را به دنمارک واگذار نمود. همچنان تمام متصرفات و مستعمرات خود را از دست داد . در بین سالهای ١٩١٩ - ١٩٣٤ جمهوریت جرمنی پرداخت غرامات نصروف گشت .

رایش سوم در سالهای ١٩٣٣ ، ١٩٤٥ دوام کرد . هتلر که در سال ١٨٨٩ در اطیش بدنیا آمده بود رهبری حزب سوسیالیست ملی کار گران جرمنی را بعد از جنگ به عهده گرفت . در ١٩٣٣ به کمک جنرال لودندورف در هنگام قصد از بین بردن حکومت بواریا محبوس شد .

در ١٩٣٣ هندنبورگ رئیس جمهور آلمان هتلر را بحیث صدر

اعظم تعیین کرد . در سوم اگست ١٩٣٤ يك روز بعد از مرگ رئیس جمهور ، کابینه جرمنی وظایف رئیس جمهور و صدر اعظم را یکی ساخته و هتلر را بحیث رهبر پذیرفت هتلر آزادی بیان و اجتماع را از بین برد و به يك سلسله کشتار ها پرداخت و مخصوصاً یهودان و مخالفین خود را از بین می برد . وی حوزه راین را دوباره نظا می ساخته اطیش را ضم جرمنی کرد (١٩٣٨) . در ١٩٣٩ پیمان عدم تعرض را با اتحاد شوروی عقد کرد .

در سپتمبر سال ٣٩ به پولیند اعلان حرب داد . در ١٩٤٥ بادیدن شکست کامل هتلر در برلین انتحار کرد .

جمهوریت اتحادی آلمان در سال ١٩٤٩ بتاریخ بیست و سوم ماه می در (بن) بمیان آمد . قوای اشغالی یعنی امریکا، اتحاد شوروی انگلستان ، و فرانسه حقوق مدنی را به مردم آلمان باز گردانیدند .

جمهوریت آلمان غربی بتاریخ ٥ ١٩٥٥ بکلی آزاد گردید .

پارلمان آن دو شعبه ثی است که اعضا هر کدام برای چار سال انتخاب می شوند .

ولسی جرگه ٤٩٩ عضو دارد و مشرانو جرگه ٤١ عضو ، رئیس جمهور برای مدت پنج سال انتخاب میشود انتخاب او توسط اعضا پارلمان جمهوریت و پارلمان های ابالتی برای یکبار صورت میگیرد. صدر اعظم در اثر پیشنهاد رئیس جمهور توسط پارلمان انتخاب می شود .

آلمان غربی عضو ناتو ، کاس مارکیت اروپائی بوده عضویت

یونسکو و یوراتوم را نیز دارد. امریکائی).

منابع و صنایع : بین سالهای ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ آلمان غربی رشد اقتصادی بی سابقه نمود. تولیدات سالانه ملی از ۲۳ بلیون دالر در ۱۹۵۰ به ۹۴ بلیون دالر در ۱۹۶۳ بالا رفت .

آلمان غربی در تولیدات فولاد کشور اولین اروپای غربی است . سالانه یک میلیون تن کشتی سازی دارد و سالانه بیش از ده و نیم ملیون تن پترول را تصفیه میکند. از تولیدات آن در ۱۹۶۳ ذغال سنگ ، آهن و فولاد ، سمنت ، و موتر ها میباشد . در آغاز سال ۶۴ باقیمانده آن از درک غرامات جنگ به ۱۴۴ ملیون دالر میرسید و این باقیمانده رقم سه بلیون دالری بود که در اثر قرار داد ۱۹۵۳ لندن بر آلمان غربی قبولانیده شده بود .

معارف و مذهب : آلمان غربی ۱۹ پوهنتون . ۸ پوهنون تخنیکي و ۴۶ مؤسسه تعلیمات عالی موسیقی ، مذهبی و غیره دارد . تعلیم بین سنین ۱۴ و ۱۶ اجباری است . به اعتبار قانون اساسی آزادی مذهبی در آلمان مراعات میشود .

دفاع : قوای نظامی آلمان غربی تحت اداره آمرین ملکی است . جلب عسکری ۱۹ ساله ها معمول و خدمت عسکری برای هجده ماه است .

المغرب

پایتخت : ریباط . مساحت ۱۷۲۱۰۴ مربع میل نفوس (تخمین م . م در ۱۹۶۲) دوازده عشریه سه ملیون برچم : سرخ با ستاره سبز . واحد پولی درهم (معادل بیست سنت

شرح : سلطنت المغرب که به کرانه شمال غربی افریقا واقع است تا ۱۹۵۶ از متصرفات فرانسه و هسپانیه بود و اصلا از بقایای امپراطوری بزرگ شریفی ها بود که توسط عرب ها در پایان قرن هفتم میلادی تاسیس شده و بر تمام افریقای شمال غربی و قسم اعظم شبه جزیره شمالی ایبریا (هسپانیه و پرتگال کنونی) مسلط بوده شرق المغرب الجزایر و بشمال آن مدیترانه و بجنوب آن ریودی اورو و الجزایر و به غرب آن بحر اطلس واقع است .

مملکت از پنج قسمت طبیعی متشکل است : سلسله جبال اطلس در شمال ، سلسله وادی های حاصل خیز در غرب ، وادی های ها وز در جنوب غرب ، مسی تا یعنی فلات های صالح الزراعة در مرکز و ناحیه ما قبل صحرا در جنوب و مشرق . مردم المغرب بالعموم مخلوط از اعراب و بربر های بومی می باشد .

تنجیر در انتها الیه شمال غربی المغرب بندری است که تا ۱۹۵۶ بندر بین المللی بود و از آن بعد جزء خاک المغرب شناخته شد . افنی منطقه ساحلی تحت تصرف هسپانیه است که اخیراً طالب الحاق به المغرب میباشد .

منابع و صنایع : مردم المغرب زراعت پیشه و مالدار هستند . جو ، گندم و جوار از تولیدات عمده زراعتی آن است میوه ها و تاکستان های زیاد دارد و خرما از محصولات منظم آن بشمار میرود . از تولیدات

تمك بلا شرط امريكا و اتحاد شوروي را حاصل ميکند و با فرانسه قرار داد هاي همکاري اقتصادي ، تخنيکي و کلتوري دارد.

معارف و مذهب : نفوس محلي المغرب اکثر بي سواد است ولي مراکز تربیوي مسلکي و زراعتي آن رو به انکشاف ميباشد . مکاتب و مدارس مذهبي فرانکو مسلم و فرانسوي دارد . پوهنتون اسلامي کيروين در فيض خيلي معروف است . زبان رسمي عربي است و نفوس آن اهل سنت ميباشند .

اندونيزيا

پایتخت : جاگارتا . مساحت : ۷۳۵۸۶۵ مربع ميل . نفوس قرار تخمين ۱۹۶۲ ملل متحد ۹۷۷۶۵۰۰۰

برچم : دو بند افقي سرخ و سفيد . واحد پولی : روپيه (معادل عشاريه سه سنت امريکائي) .

شرح : - اندونيزيا بزرگترين مجمع الجزاير جهان که سابقاً به شرق الهند موسوم بود بالای استوا از ۶ درجه عرض البلد شمالي تا ۱۰ درجه عرض البلد جنوبي واقع شده است و متشکل از بيشتتر ۱۴۰۰ جزيره مي باشد چار عدد از بزرگترين جزاير آن عبارتند از جاوا (يکي از پر نفوس ترين مناطق جهان که در آن هزار نفر در يك ميل مربع زيست ميکنند) سوماترا ، بورنيوي غربي و سلبيز . از جزاير ديگر آن بانکا . بليتین . مادورا . بالی . سومبادا . تيمور و غيره است .

نژاد هاي مختلفي در اندونيزيا موجود است .

ايريان غربي يانيو گيني ها ليندي که از ساليان درازی اندونيزيا

صنعتي آن قالين ، مواد چرمي ، بشمي و ابريشمي ميباشد . منابع آن را بيشتتر فاسفيت ها مس ، سرب ، ذغال سنگ ، قلعي و پترول تشکیل ميدهد . صادرات عمده آن مواد خوراکه ، تنباکو ميوه هاي سيمتروس ، ماهي ، شراب ، سبزيجات و مواد معدني ميباشد .

تاريخ و حکومت :

المغرب نظر به نزديکي خود به الجزاير تحت نفوذ و سلطه فرانسه درآمد . انقلاب قبایل المغرب در ۱۹۱۰ منجر به از دست رفتن (فيض) شد . از آن بعد تا بيست سال مجادلات مردم عربه فرانسه دوام يافت تا اينکه در ۱۹۲۶ عبدالکریم را تبعيد کردند و در ۱۹۳۳ سیدی علی حسين تسليم فرانسه شد .

نسلط فرانسه در اثر موافقه دوم مارچ ۱۹۵۶ از بين رفت و آزادي المغرب قبول شد . قواي فرانسوي در ۱۹۶۱ کا ملا المغرب را تخلیه کردند .

سیدی محمد بن یو سف ، پسر سوم مولای یوسف در ۱۹۲۷ به عنوان محمد پنجم معرفی شد . پسر ارشدش مولای حسن بتاريخ ۹ جولای ۱۹۵۷ بحيث وارث تاج و تخت شناخته شد . و در همان سال لقب سلطان به (ملك) تبديل گرديد .

محمد پنجم در ۱۹۶۱ مرد و وليعهد او به عنوان ملك حسن دوم بر تخت المغرب نشست . او يك قانون اساسي نو را بميان آورد . المغرب بتاريخ ۷ دسمبر ۱۹۶۲ يك سلطنت مشروطه اعلام شد . و اولين پارلمان ۱۴۴ نفری ۱۹۶۲ انتخاب گرديد . المغرب

اندونیزیا به استثنای ایریان به حکومت انتقالی جدید که بنام اصلاح متحده اندونیزیا یاد میگردید واگذار شد. دوکتور سوکارنو در شانزدهم دسمبر ۱۹۴۹ بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید. در جولای ۱۹۵۰ همه ایالات موافقت کردند تا یک حکومت مرکزی قوی ای بنا شده و نام آن جمهوریت اندونیزیا گذاشته شود در سپتمبر همان سال اندونیزیا به عضویت ملل متحد درآمد.

بعد از سال ۱۹۵۷ اندونیزیا بیک سلسله اقدامات ملی ساختن املاک آلیندی، ها پرداخت این کار در ۱۹۶۳ منتهی به واگذار شدن امور اداری ایریان به اندونیزیا گردید. نا آرامی های اقتصادی و سیاسی در مملکت باعث گردید که دوکتور سوکارنو در ۱۹۵۹، دو باره قانون اساسی آن مملکت را که در ۱۹۴۵ به میان آمده بود نافذ سازد باساس آن صلاحیت رئیس جمهور نامحدود بوده و وی مجبور به اتخاذ یک سیاست دیموکراسی رهبری شده میباشد.

در ۱۹۶۰ دوکتور سوکارنو پارلمان انتخابی ۲۵۷ عضوی را به پارلمان انتصابی ۲۶۱ عضوی مبدل کرد. دوکتور سوکارنو در ۱۹۶۳ برای همیشه بحیث رئیس جمهور خوانده شد. از سالهای ۶۱ - ۱۹۵۵ جنگ های غیر منظم در سوماترا و سلینیز بر ضد رژیم وی به رشد اقتصادی مملکت صدماتی وارد آورد. اندونیزیا مخالف بوجود آمدن اتحادیه بزرگتر مالیزی بود ولی در ۱۹۶۶ از یکطرف صلاحیت دوکتور سوکارنو محدود ساخته شد و از

ادعای مالکیت آن را داشت در ۱۹۶۲ تحت اداره آن درآمد. جاگارت در جزیره جاوا واقع شده و نام قدیمی آن (باتاویا) است. **منابع و صنایع:** اندونیزیا یکی از غنی ترین ممالک جهان از نگاه ذخایر طبیعی میباشد و ذخایر بزرگ قلعی، تیل و ذغال و ذخایر عمده منگانیز، مس، نکل، طلا، نقره دارد. سالانه بیش از دو صد ملیون تن تیل خام تولید میکند. همچنان تیل وارده از عراق، کویت و سایر اراوک را تصفیه مینماید. از نظر تولید قلعی بعد از ملایا درجه دوم را احراز کرده است.

هشتاد فیصد مردم مصروف زراعت اند. برنج، جواری، حبوبات دیگر، تنباکو، قهوه. رابر مرچ، الیاف، اقسام نارگیل، جای، شکر و نیل از تولیدات عمده آن است حکومت اندونیزیا کوپرانف هارا تشویق نموده و با پلان های پنجساله میخواهد تولیدات برنج، غذا های اساسی و قدرت برقی را بلند برد. یک پلان هشت ساله انکشافی در سال ۱۹۶۱ آغاز گردیده است.

تاریخ و حکومت: تا ماه مارچ ۱۹۴۲ اندونیزیا از مستملکات ماورای بحار هالیند بشمار میرفت. بعد از مدت اشغال اندونیزیا توسط جاپان (۴۵ - ۱۹۴۲) مجاهدین ملی اندونیزیا به رهبری دوکتور (احمد سوکارنو) دوکتور (محمد عطا) جمهوریت اندونیزیا در اگست ۱۹۴۵ اعلان گردید. جنگ های چار ساله اندونیزیا و هالیند بعد از امضای موافقتنامه ۱۹۴۹ خاتمه یافت که نظر به آن امور تمام

دین اساسی آنها رومن کاتولیک است .

ایالات متحده امریکا

پایتخت : واشنگتن . مساحت ۳۶۱۵۲۱۱ میل مربع . نفوس : (نفوس شماری اخیر) یکصد و نود و پنج میلیون . پرچم : مدی آن موسوم به ستاره ها و پارچه ها دارای ۱۳ پارچه افقی (هفت پارچه سرخ شش پارچه سفید) با یک ساحه آبی در کنار بالائی چپ که نا پارچه چارم سرخ رنگ امتداد دارد و دارای پنجاه ستاره سفید میباشد . واحد پولی : دالر .

شرح : قسمت عمدتاً ایالات متحده ه قسمت وسطی امریکای شمالی را اشغال کرده است که چهل و هشت ضلع آن در همین حصه قرار دارد . همین قسمت از یک طرف محدود است به کانادا از طرف جنوب به مکسیکو و خلیج مکسیکو از طرف شرق به بحر اطلس و از طرف غرب به بحر الکاھل . ایالت آلاسکا : در گوشه شمال غربی کانادا واقع بوده در شمال آن بحر منجمد شمالی . در شرق آن کانادا در جنوب آن خلیج آلاسکا و در شرق آن آبنای بیرنگ واقع بوده و همین آبنای آنرا از اتحاد شوروی جدا میسازد . دریا های ضلح متحده درچار ساحه تخلیه میشوند که عبارت از بحر اطلس ، جھیل های بزرگ ، خلیج و بحر آرام است . از سیستم های بزرگ دریائی آن مسی سی پی ، سینت لارنس ، کولمبیا و کولرادو است دریا های حوزه اطلس که در شرق کوه های آپالاش قرار دارند جریان سریع داشته ودر انکشاف صناعتی

جانب دیگر با مالیزیانیز سرآشتی را از پیش گرفت .

معارف و مذهب : نود فیصد هندو نیز یانی ها مسلمان اند نفوس باقیمانده را عیسوی ها هندو ها ، و بودائی ها تشکیل میدهد . تعلیمات ابتدائی در سنین ۶-۱۲ اجباری بوده تعلیمات متوسطه و عالی به پیمانۀ متوسط وجود دارد . پوهنتون های متعددی وجود دارد از آن جمله پوهنتون جاگارتا و باندونگ مشهور اند . زبان رسمی مردم باھاسا اندو نیز یاست که از ملایانی مشتق شده است .

اندورا

پایتخت : شهر اندورایا اندورالاول . مساحت ۱۹۱ مربع میل نفوس : (بفرار نفوس شماری ۱۹۵۷) ۶۴۳۹ ، بیرق آبی زرد سرخ بصورت عمودی واحد پولی : فرانک ، پیسیتا .

جمهوریتی است در وادی پیرنه تحت سرپرستی فرانسه واسقف اسپانوی اورجل . از ۱۲۷۸ به اینطرف ازا استقلال و آزادی بهره مند بوده ودر ۱۸۰۶ قانون اساسی آن از طرف ناپلیون به آن اعطاء گردید سالانه خراجی معادل ۹۶۰ فرانک به فرانسه و ۴۶۰ پیسیتا به اسقف می پردازد . توسطیک قونسلگری عمومی که ۲۴ عضو منتخب دارد اداره میشود . قضات به تعداد مساوی از طرف فرانسه واسقف تعیین میگردند . اندورا به مقدار کافی آهن ، سرب ، زمچ ، سنگ و چوب دستک دارد از صنایع مهم آن تربیۀ گوسفند و جلب سیاحین است . نشان رسمی مردم آن (کتلانی) و

رئيس جمهور امریکا جارج واشنگتن
انتخاب گردید .

حکومت امریکا را میتوان یک
دیموکراسی مشروطه نامید . دو
حزب مشهور سیاسی امریکا
دیموکرات و جمهوری خواه است .
دو مجلس دارد یکی سنا و دیگر
نمایندگان اعضای سنا برای شش
سال و نمایندگان برای دو سال
انتخاب میشوند . کاندید های
ریاست جمهوری و معاون ریاست
جمهوری یکسال پیش از انتخابات
از طرف کنوانسیون ملی تعیین می
شوند . نمایندگان این کنوانسیون
تحت شرایط بخصوصی انتخاب می
گردند مثل اینکه باید درین کنوانسیون
از تمام ایالات به تناسب نفوس
آنها نمایندگی بعمل آید . انتخابات
رئيس جمهوری هر چار سال یکبار
اجراء میشود . در انتخابات عمومی
رای دهندگان مستقیماً برای کاندید
ریاست جمهوری دلخواه خود رای
میدهند . هر کاندیدیکه اکثریت
آراء یک ایالت را بدست آورد
نماینده همان ایالت در صورت لزوم
در انتخابات نهائی حمایت میکند .
در انتخابات نهائی نمایندگان و
اعضای سنا که از ایالات مختلف
گرد آمده اند اشتراک مینمایند و
کاندیدیکه اکثریت آراء ایشان را
بدست آورد برای چار سال بحیث
رئيس جمهور انتخاب میگردد .
کانگرس امریکا اختیارات وسیع
فانونگذاری را در کشور دارد .

منابع و صنایع : اصلاح متحد

امریکا از کشور های غنی جهان
بوده چه از نگاه ذخایر معدنی و چه
از نگاه زمین های زراعتی و چه
از نگاه انکشاف صنایع و فابریکات

این حوزه سهم بارز گرفته است .
عدهای ازین دریاها قابل کشتی
رانی است . دریا های حوزه جمیل
های بزرگ همه بالاخره به دریای
سینت لارنس ریخته و از راه خلیج
سینت لارنس کانادا در بحر الکاهل
میریزد . نشیب خلیج شامل آن
قسمت از ایالات متحده است که
ابهای آن در خلیج مکسیکو می ریزد .
سیستم مسی سی پی اوسیتسم
های بزرگترین دریائی ایالات متحده
است .

سلسله جبال اپالاش در شرق و
راکی در غرب قرار دارد . کشور
امریکا پهناور و دارای اقلیم های
مختلفه است .

تاریخ و حکومت : در سال ۱۴۹۲
کریستوفر کولمبس ملاح جینوایی
اجازه مسافرت غربی را از ملکه
ایزابیل هسپانیه اخذ نمود . در
سوم اگست این سال وی با پنجاه
و دو مرد و کشتی سانتاماریا . و
در کشتی دیگر که هر کدام حامل
هزده مرد بود بجانب غرب شتافت
درین سفر وسه سفر دیگر کولمبس
مناطق کیوبا . هسپانیولا .
پورتوریکو ، جمیکا ، ترینیداد .
امریکای جنوبی را کشف کرد .
وی در سال ۱۵۰۶ وفات نمود .
باین ترتیب راه سر زمین امریکا
برای اروپائیان باز شد . بعد از
آن کشور های مختلف اروپائی بر
مناطق مختلف این سر زمین مسلط
شدند . و انگلیس ها قسمت اعظم
آنها را متصرف گردیدند . در سال
۱۷۶۳ انقلاب امریکا باعث حصول
استقلال ایشان از انگلستان گردید
و ملت مستقلی را بوجود آورد (۴ جولای
۱۷۷۶) . قانون اساسی امریکا در ۱۷۸۷
به منصفه تطبیق گذاشته شد و لین

اهمیت بزرگی در جهان دارد . تجارت خارجی به پیمانهای وسیعی انکشاف کرده است . جدیدترین وسایل حمل و نقل ، فابریکات ،

صنایع ، فلزات ، موتر سازی و غیره وسایل تخنیکی زیاد انکشاف یافته است . تولیدات زراعتی ، گندم ، تنباکو ، مالداری و صنعت

نفت ایالات متحده نهایت شهرت دارد . گله های گاو ، گوسفند و اسب مخصوصاً در جنوب بوفرت تربیه میشود . مرغداری انکشاف زیاد کرده است . استخراج معادن

طلا و غیره عواید هنگفتی دارد . صادرات امریکا در سراسر جهان صورت میگیرد . امریکای لاتین و

جنوبی ، افریقا ، اروپا ، آسیا و غیره به پیمانهای وسیع با امریکا تجارت دارند . واردات امریکا را نیز موادی از همین جاها تشکیل میدهد . پیشرفت تخنیکی و ماشین

سریع است . در مورد پروازها به فضای خارجی با اتحاد شوروی رقابت دارد . از نیروی اقوم در

تولید برق و غیره کار میگیرد . نساجی تولیدات زیادی دارد . صنعت تولید برق انکشاف نموده است . هواپیمائی و بحریه تجارتی عواید زیادی بار می آورد . اکثر میوجات در امریکا میروید و حاصل خوب دارد . حبوبات و سبزیجات نیز بوفرت پیدا میشود .

معارف و مذهب: بیش از یک هزار پوهنتون وجود دارد . که

هر کدام شعبات اختصاصی زیاد دیگری دارند . علاوه پوهنتون های اختصاصی دیگر با مکاتب زیاد موجود است . معارف به اندازه

زیادی تعمیم یافته است . معلمین به اندازه کافی و در شقوق مختلف اختصاصی موجود اند . تعلیمات ابتدایی عام بوده موسسات و

کودکستان ها به احوال اطفال در سنین قبل از مکتب رسیدگی میکنند .

دین عیسوی عام بوده پروتستان ها اکثریت نفوس

را تشکیل میدهند . کاتولیک ها هم در ایالات متحده زندگی میکنند . غیر از آنها تعدادی یهودان نیز در امریکا بسر میبرند .

ایتالیه

پایتخت : روم . مساحت ۱۱۶۳۷۲ مربع میل . نفوس : (نظر به تخمین حکومتی در ۱۹۶۴) : ۵۱۵۰۷۰۰۰ پرچم : سه پارچه عمودی سبز

تاریک ، سفید و سرخ . واحد پولی : لیره (معادل ۱۶۰ سنت امریکائی) .

شرح : - جمهوریت ایتالیه قطعه خاک طولانی ایرا تشکیل میدهد که بشکل موزه در بحیره مدیترانه پیشرفته است . جزیره سیسیلی در حدود دو میل دور تر از قسمت قدیمی این موزه و بصورت جداگانه در مدیترانه واقع است . ایتالیه در حدود ۷۶۰ میل طول و کمتر از ۲۲۰ میل عرض دارد . در شرق آن بحیره ادریاتیک واقع است . بطرف شمال شرق آن دریایچه

هم يکي از دولت های قوی یونانی سیراکوس را پایتخت خود قرار داده بود. دولت روم سیسیلی را از کار تاژها در ۲۱۵ قبل از میلاد متصرف شد. قلعه بلند ترین سیسیلی ۱۰۷۰۵ فوت ارتفاع داشته و بنام قلعه اتنا معروف است که خود یک آتش فشان فعال میباشد. بالرمو، کتانی و مسینا از شهرهای مشهور آنست. از تولیدات سیسیلی میوه از قبیل نارنج، لیمو و غیره. گندم، شراب، گوگرد، نمک و بادام است. گاو، گوسفند و قاطر در آن تربیه میشود.

ساردینیا: ۹۲۸۳ مربع میل مساحت و (۱۴) میلیون نفوس دارد. یک جزیره کوهستانی با معادن ذغال، سرب و مس است. انگور، بادام و تنباکو در آن به وفرت پیدا میشود. گاو و گوسفند نیز در ساردینیا تربیه میشود.

جزایر الب و کاپری: اولی به نسبت معادن آهن، ماهیگیری و

شراب سازی خود مشهور بوده ناپلیون در آن جا به تبعید بسر می برد و دومی از نظر زیبایی و آب و هوای مناسب خود شهرت دارد. از بنادر مشهور ایتالیه جینوا، ناپل، ونس، تریسته، انگونا و بالرمو است آثار بزرگ تاریخی موزیم ها و کلیسا های زیبای ایتالیه سالانه بیش از بیست میلیون سیاح را جلب میکند.

منابع و صنایع: - مواد زراعتی عمده آن گندم، لیمو، کچالو، جواری و انگور است اکثر میوجات و سبزیجات ایتالیه در بازار مشترک اروپا عرضه میشود. انگور بدرجه اول، بادام، نارنج، لیمو، سیب

وینس در جنوب آن دریاچه آیونین بطرف غرب در نصف شمالی آن دریاچه جینوا و در نصف جنوبی آن بحیره ترهینین واقع شده است. تقریباً به استقامت خط وسط ایتالیه در غرب جزیره ساردینا واقع شده است که از سیسیلی کوچکتر میباشد. ایتالیه توسط شاخه های مختلف، آلپ از فرانسه، سویس، اطریش و یوگسلاویا جدا شده است. از مشهور ترین قله های اروپا مونت بلانک به ارتفاع ۱۵۷۸۰ فوت در سرحد ایتالیه و فرانسه قرار دارد که اخیراً تونل بزرگ و معروفی از قلب آن گذشته هر دو کشور ذریعه آن بهم ارتباط بیشتر پیدا کردند.

از دریا های مهم و حاصلخیز آن در بای پیانو، ادج، تیجینو وادا است. در دامنه های جنوبی آلپ دریاچه ها و بند های زیبایی وجود دارد که از زمان رومن های قدیم ویلا های زیبایی در راه ها بوجود آمده است. صفحات پو که شامل مناطق پدمونت، لومباردی، امیلیا و وینس میباشد از مراکز فعالیت های زراعتی و صنایع ایتالیه بشمار میرود. صنایع بیشتر ایتالیه در داخل سه ضلعی میلان-تورین-جینوا تمرکز کرده است. از همین ناحیه باین تر دریای آرنو از بین خاکستان های سرسبز انگور عبور میکند. دریای تیراز بین شهر روم بجانب غرب عبور مینماید.

سیسیلی: ۹۹۲۷ میل مربع مساحت و نزدیک به پنج میلیون نفوس دارد.

جزیره مثلثی است که آتش فشان های خاموش و فعال دارد. از زمان های قبل از تاریخ مردمان مدیترانه در آن بود و باش داشتند زمانی

نباردو. تحت اداره شاه ايمانوئل دوم درآمد. بعد از آن مناطق مهم ديکری هم به آن ضم گردید. اولين پارلمان ايتاليه در سال ۱۹۱۶ ايمانوئل را بحيث پادشاه ايتاليه اعلان کرد. ايتاليه دولت وانیکان را در سال ۱۹۲۹ برسميت شناخت. در ۱۹۱۹ فاشيزم در ايتاليه ظهور کرد. موسوليني شکل دکتاتور ايتاليه را اختيار کرده نصاب جامع ملل را نقص نموده بالای حبشه حمله و شامل محور برلين و توکیو گردید. همچنان قشون خود را بفرانسه فرستاد تا بمقابل هسپانيه بجنگند. در جنگ جهانی دوم باجرمني همواگردید. بعد از بين رفتن فاشيزم در ۱۹۴۳ ايتاليه به جرمني و جاپان اعلان جنگ داده و در فتح متحدين سهيم گشت. در سال ۱۹۴۵ موسوليني در قریه دونگواعدام گردید. ايمانوئل سوم جای خود را به پسرش همبرت دوم واگذاشت در ۱۹۴۶ بعد از يك ريفرندم ايتاليه جمهوري گردید. مجلس سنای ايتاليه به نسبت يکنفر في یکصد و شصت هزار نفوس برای مدت پنج سال انتخاب میشود. پنج نفر از اعضای سنا رارئيس جمهور مادام العمر انتخاب می تواند. مجلس وکلا يك نماینده از هر هشتاد هزار نفوس دارد که برای پنج سال انتخاب می شوند. القاب اشرافيت ديگر رسميت ندارد و تشكيل مجدد حزب فاشيزم ممنوع است. ايتاليه عضو ناتو بوده در ۱۹۵۵ به عضویت ملل متحد درآمد.

و ناک بدرجه بعدی و بوفرت پیدا میشود. در بعضی از مناطق آن برنج هم میروید. گاو، گوسفند، اسب قاطر و بز در ايتاليه تربيه میشود. در ايتاليه شراب های مختلف النوع ساخته میشود که شهرت فراوان دارد. مرمر سفید و رنخه هم پیدا میشود. در بعضی مناطق آن گاز طبیعی وجود دارد. در ۱۹۶۴ ايتاليه بیش از دوهزار و هفتصد مراکز برق آبی و هشتصد مراکز برق حرارتی داشت که مجموع تولید برق آنها به شصت و درعشاريه هفت بليون کیلووات فی ساعت میرسید. در همان سال دو فابریکه برق ذروی ايتاليه مکمل و یکی ديگر آن در شرف تکمیل بود.

توليدات آهن و فولاد ايتاليه سالانه به بیشتر از ده مليون تن متری میرسد ايتاليه از مولدين بزرگ ماشین آلات صنعتی و برقی، موتر، آلات فولادی، ماشین های تایپ، بوت، تکه باب و غيره بشمار میروند. صنایع کيمياوی ايتاليه در حال انکشاف است. تنباکو، کاغذ و قطی سگرت از طرف دولت انحصار میشود. کشتی های تجارتي ايتاليه از نگاه وزن محصولات درجه اول بوده و در حدود چار هزار کشتی میباشد. سياحيز، نیز در واردات مالی دولت کمک فوق العاده میکند.

تاریخ و حکومت: بعد از اینکه ايتاليه برای قرون متمادی تقسیم شده و اجزای آن را به ممالك ديگر ضم کرده بودند ايتاليه جدید بعد از جنگ ۱۸۵۹ شروع به انکشاف نمود و آن وقتی بود که ناحیه

میگردند. قهوه اعلی از ولایت کافا حاصل شده و نصف تجارت خارجی آنرا تشکیل میدهد. گاو، گوسفند، قاطر و بز تربیه میشود. اسب های حبشی مشهور اند.

پوست حیوانات و تیل حبوبات صادر میکند. از معادن آن پلاتین، طلا، نقره، منگانیز، قلعی، مس، پوتاس، گوگرد و نمک میباشد. معادن ذغال و آهن کشف گردیده است. تفحصات پترول جریان دارد. مخابرات رادیویی و تیلیفونی توسعه می یابد.

تاریخ و حکومت: یک پادشاهی مشروطه است. نیاکان شان از قبایل حام ها و سام ها بودند. در ۱۸۸۰ مورد حمله ایتالیه قرار گرفت که بعدتر اریتریا را بحیث مستعمره خود در آورد. در ۱۹۳۶ بدون اعلان حرب ایتالیه برحبشه تاخت. در ۱۹۴۱ قوای برتانوی حبشه را آزاد ساخت. اغتشاش قبایل سومالی در ۱۹۶۳ شروع گردید و سومالیه ادعای ملکیت ولایت (اوگادن) را نمود. امپراتور موجوده حبشه اعلیحضرت هیل ثلاثی است وی پارلمان و سیستم قضائی را در مملکت برقرار کرد.

در ۱۹۵۵ قانون اساسی جدید حبشه را بوجود آورد. مجلس سنای حبشه ۱۰۵ عضو دارد که برای مدت شش سال انتصاب می گردند مجلس نمایندگان آن در حدود ۲۵۰ عضو دارد که برای چار سال انتخاب میگردند.

معارف و مذهب: کلتور حبشه تحت تاثیر یونان و مصر قرار گرفته است. عیسویت مذهب اکثریت را تشکیل میدهد. سر اسقف کلیسا از طرف امپراطور انتخاب میگردد.

معارف و مذهب: مذهب رسمی ایتالیه رومن کاتولیک است بیست و شش پوهنتون دولتی دارد.

دفاع: قوای دفاعی ایتالیه با عضویت آن مملکت در ناتو منظم تر و قوی شده و جدید ترین سلاح را به شمول راکت ها و غیره دارد.

ایتیوپیا (حبشه)

پایتخت: ادیس ابابا مساحت: ۳۹۸۳۵۰ مربع میل بشمول اریتریا نفوس: بیست و دوملیون. پرچم: سه پارچه افقی سبز، زرد، سرخ بانقش شیر در پارچه زرد واحد پولی: دالر حبشی.

شرح: کشور شاهی حبشه یک مملکت کوهستانی ایست واقع در شمال شرق آفریقا که در شمال شرق منصل است با اریتریا که به بحیره احمر میرسد. در شرق باسومالی لیند فرانسوی مجاورت دارد. و در شرق، جنوب شرق و جنوب آن سومالیه و در جنوب آن کینیا و در غرب آن سودان واقع است. از دریا های عمده آن دریای (آبی)، (بارو)، (گب)، (ددیسه)، (وابی) اواش های و (جوبا) است. اقلیم حاره و موسمی بارانی بین ماهای جون تا سپتمبر دارد.

منابع و صنایع: در حدود ۹۰ فیصد عواید زراعتی است. اما منابع صنعتی مهم نیز دارد. استفاده از قوه آب و برق تحت سروی قرار دارد.

زمین حاصلخیز و باران وافر باعث شده است زمین ها سالانه دو فصل بدهند. قهوه، گندم، جو، ماش، تنباکو و نیشکر مواد عمده زراعتی اند که به وفرت تولید

يك برينج نفوس را مسلمانان تشكيل داده اند. يكتعداد پوهنځي ها بشمول پوهنتون اديس بابا وجود دارد .
 زبان رسمي آن (امپاري) است .
دفاع : امپراتور قوماندان عمومي توای زميني ، هوايي و بحري است .

ایران

پایتخت: تهران. مساحت ۶۰۶۲۸۰۶۰ میل مربع . نفوس (بقرار تخمین ۱۹۶۷ ملل متحد) : ۰۲۲۱۳۸۰۰۰
 پرچم : سه پارچه افقی سبز ، سفید و سرخ که در قسمت سفید آن شیر و خورشید طلایی نقش شده است . واحد پولی : ریال (۷۶ ریال معادل یک دالر امریکائی)
شرح : - ایران در شمال متصل است با اتحاد شوروی و بحیره کسپین ، در شرق با افغانستان و بلوچستان در جنوب با خلیج فارس و خلیج عمان و در غرب و با عراق و ترکیه .

سطح مرتفع شمالی آن حاوی کوههای البرز در شمال و کوههای دماوند و زاگروس در جنوب است . در دشت نمک تقریباً ۲۵٪ مساحت ایران را اشغال کرده است .
 میدانهای هوایی تهران ، اصفهان ، شیراز و آبادان میتوانند طیارات جت را بپذیرند از بنادر مهم آن بندر شاهپور ، بندر پهلوی ، بندر خرمشهر و بندر شاه میباشند .
 خرابه های قدیم پرستی پولیس در شیراز موقعیت دارد .

منابع و صنایع: جنگلات در دامان کوههای آن وجود دارد . معادن از قبیل تیل ، آهن ، ذغال ، مس ، سرب ، منگانیز ، نکل ، کروم ،

جست کوکرد ، مرمر، مرمر سفید و کوبالت نیز وجود دارد .
 ایران یکی از منابع بزرگترین نفت در شرق است . نفت توسط پنج پایپ لاین عمده به آبادان منتقل شده و در آنجا تصفیه میشود .
 زراعت از مشاغل اولی ایرانیان است . گندم ، جو ، جواری ، برنج ، میوجات ، عسل ، پشم ، تنباکو ، ابریشم خام ، نیشکر و پنبه از تولیدات مهم آن است .

بعضی از مشروبات ایرانی مشهور است . در چندین شهر مهم ایران از قبیل کرمان، قم، اراک، تبریز ، مشهد ، اصفهان و کاشان قالین بافته میشود . صادرات عمده ایران را پترول ، پنبه ، قالین ، خاویار، خرما ، میوجات ، عسل ، پوست و پشم ، برنج و مرمر تشکیل میدهد . صنعت ماهی گیری در کسپین وجود دارد . سه بند جدیداً قوای برقی تولید میکنند و در آبیاری سهم میگیرد که عبارتند از کرج ، سفیدرود و دز .

تاریخ و حکومت : در ۱۹۳۵ بائر فرمان رسمی نام آن از فارس به ایران مبدل شد . یکی از ممالك کهن جهان است . ایرانی ها از نژاد آریائی ها بوده و از شرق وارد ایران شده اند . در ۹۵۴ ق . م سیروس مید ها و پارسی ها را متفق ساخت . شهر بابل را فتح کرد و بیت المقدس را به یهودی ها واگذار کرد .

داریوش اول بالای یونان حمله کرد از باسفورس گذشت و در ۴۹۰ ق . م در مراتون شکست خورد . در ۳۳۳ ق . م سکندر مقدونی به ایران حمله کرده و

تا فابریکه سا بق انځلو ایرانین را بکار انداخته هفتاد ملیون دالر ناوان به کمپنی مذکور داده و پنجاه فیصد تمام عایدات نفت را به ایران واگذار شود .

قانون ارضی جدید در ۱۹۶۲ به نصوب رسید که باساس آن مردم و دهاقین بی زمین میتوانند مالک زمین شوند .

معارف و مذهب : مذهب شیعی اکثریت دارد . تعلیمات ابتدائی اجباری است . تعلیمات عالی در پوهنتونهای تهران، شیراز، مشهد، اصفهان، تبریز و مشهد و اهواز میسر است در ۱۹۶۳ سپاه دانش بوجود آمد که باساس آن فارغان مکاتب ثانوی در دهات و قراء مصروف تدریس میشوند تاوقتی که مدت خدمت زیر پرچم آنها خاتمه بیاید . لسان ایران فارسی است .
دفاع : خدمت دو سال زیر پرچم اجباری است . ایران عضو پیمان سنتو بوده و هیئت های نظامی امریکا در تهران وجود دارند .

برازیل

پایتخت : برازیلیا . مساحت ۳۲۸۶۲۷۰ میل مربع . نفوس (بقرار تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) ۷۷۵۲۱۰۰۰ پرچم : سبز با ۲۲ ستاره سفید . شکل صلیب بروی دایره آبی که مرکز آن الماس طلائی نقش شده است .

واحد پولی : کروزیرو (معادل ۱۶ سنت امریکائی) .

شرح : - برازیل چه از نگاه وسعت و چه از نگاه نفوس از بزرگترین کشور های امریکای جنوبی است . در حدود ۲۶۷۶ میل با بحر اطلس ساحل میسازد .

داریوش سوم را شکست داد . بعد از آن بانترتیب پارت ها و ساسانی ها در ایران حکومت کردند . عرب ها دین اسلام را به ایران آوردند و چندین قرن بعد از آن سیاست مذهبی خلفای عربی بر آن مسلط بود . مغول ها در ۱۲۵۰ بعد از میلاد و در ۱۳۷۰ تیمور لنگ به ایران حمله ور شدند . بعد از سقوط خلافت در ۱۵۰۲ ایرانی ها توسط یک رژیم شاهی تحت رهبری پادشاه اداره میشوند . در ۱۹۰۶ ایران صاحب یک قانون اساسی گردید . قانون اساسی حاوی قوای اجرائیه است که توسط کابینه و مامورین دولتی که بنام شاه کار میکنند اجرا میشود . قدرت تقنینیه به دست «مجلس» است که برای چار سال انتخاب میشود . مجلس سنای ایران ۶۰ عضو دارد که نصف اعضا انتخابی و نصف آن انتصابی است تمام قوانین باید به صحنه شاه برسند .

در سال ۱۹۴۱ قشون برتانوی موافقتنامه ای را بامضاء رسانیدند که به تمامیت خاک آن احترام گذاشته و کمک های اقتصادی به آن بدهند . در ۱۹۵۱ مناقشاتی در مورد ملی ساختن نفت ایران به وجود آمد که منتج به انسداد فابریکه تصفیه نفت آبادان در مقابل کمپنی ایرانی - برتانوی شد . در ۱۹۵۳ طرفداران شاه اوضاع را تحت کثرتول آورده و دوکتور محمد مصدق صدر اعظم را مدت سه سال محکوم به حبس نمودند . به کمک امریکا ایران با هشت کمپنی نفت (برتانوی ، امریکائی، هالیندی و فرانسوی) قرار داد ۲۵ ساله ای را به امضاء رسانید

از طرف شمال محاط است باونزوئلا و گیانای دمنارکی ، گیانای برتانوی و گیانای فرانسوی. از طرف شرق متصل است با بحر اطللس و از جنوب با یوروگوی ، ارجنتاین و پراگوی در غرب آن بولیویا ، پیرو و کولمبیا واقع است . در قسمت شمال آن مناطق جنگلی فوق العاده انبوه منطقه امازون وجود دارد . حوزه امازون حاوی شبکه دریا هائی است که بیشتر قابل کشتی رانی میباشد ، ۲۷۳۱۸ میل از دریا های برازیل بصورت عمومی قابل کشتی رانی است . آبشار معروف ایگواسیو که از عجایب جهان است در سرحدیکی از ایالات جنوبی برازیل قرار دارد . هفتادو پنج فیصد تولیدات زراعتی و هشتاد فیصد تولیدات صنعتی برازیل در قسمت مرکزی جنوبی آن که دارای آب و هوای مساعد و منابع زیادی است صورت میگیرد .

برنج ، قهوه ، چای و روغن نباتی از تولیدات مهم زراعتی آن است . برازیل یگانه تولید کننده موم کورنوبا است که در تولیدریکارد های موسیقی و تولید عایق برق و صدا بکار میرود .

تاریخ و حکومت : - «ونسنت پنزون» هسپانوی برای بار اول ساحل برازیل را در سال ۱۵۰۰ میلادی تصادف کرد .

کاشف اصلی آن (پیدرو الوانر کابرال) يك ملاح پرتگالی است برازیل بحیث مستعمره پرتگال تا زمانی قرار داشت که خاندان شاهي براگانکا که در ۱۸۰۷ از مقابل قشون ناپلیون متواری گشته بود حکومت خود را در ریودوجنیرو انتقال داد (۱۸۰۸ م). به این اساس برازیل تحت اردوم خوی ششم شکل حکومت پادشاهی را گرفت . بعد از باز گشت وی به پرتگال یسرشر «پدروی اول» آزادی برازیل را در سال ۱۸۲۲ اعلان کرد و خودش بحیث امپراتور آن درآمد امپراتور دوم برازیل «پدروی دوم» به اثر يك انقلاب از پادآمنده و جمهوریت ایالات متحد برازیل بوجود آمد .

از طرف شمال محاط است باونزوئلا و گیانای دمنارکی ، گیانای برتانوی و گیانای فرانسوی. از طرف شرق متصل است با بحر اطللس و از جنوب با یوروگوی ، ارجنتاین و پراگوی در غرب آن بولیویا ، پیرو و کولمبیا واقع است . در قسمت شمال آن مناطق جنگلی فوق العاده انبوه منطقه امازون وجود دارد . حوزه امازون حاوی شبکه دریا هائی است که بیشتر قابل کشتی رانی میباشد ، ۲۷۳۱۸ میل از دریا های برازیل بصورت عمومی قابل کشتی رانی است . آبشار معروف ایگواسیو که از عجایب جهان است در سرحدیکی از ایالات جنوبی برازیل قرار دارد . هفتادو پنج فیصد تولیدات زراعتی و هشتاد فیصد تولیدات صنعتی برازیل در قسمت مرکزی جنوبی آن که دارای آب و هوای مساعد و منابع زیادی است صورت میگیرد .

برازیلیا پایتخت جدید برازیل در ۱۹۶۰ افتتاح گردید . سابقاً پایتخت آن ریودوجنیرو بود .
منابع و صنایع : - معادن برازیل نهایت زیاد بوده اما نسبتاً کمتر انکشاف یافته است . منگائیز ، آهن و موناویت که منبع عمده «توریم» است بمقادیر زیاد وجود دارد . طلا هم بمقادیر زیاد استخراج میشود . تیل ، نکل ، کروم ، الماس صنعتی ، مس ، کوارنز تنگستن نیز وجود دارد . بیش از پانزده و نیم ملیون کیلووات برق تولید میکند . بیست و پنج فیصد کارگران برازیل مصروف صنایع نساجی اند . سالانه بیشتر از دو ملیون تن فولاد تهیه میکنند و از صنایع دیگر آن الومینم ،

یک مملکت کاتولیکي است اما آزادي مذهب تضمین شده است . سی و دو پوهنتون رسمي و سه پوهنتون کاتولیکي و چار صد و هشتاد و شش مؤسسه تعليمي عالي ديگر دارد .

تعليمات ابتدائي اجباري ورايگان است لسان مردم پرتگالي است .
دفاع . تحت یک سیستم انتخابي خدمت عسکري تمام مردان بين هژده

تا چهل و پنج سالگي خدمت زير پرچم را می گذرانند مدت خدمت يکسال و برای خدمت احتياط پنج سال است .

برما

پایتخت : رنگون . مساحت :

۲۶۱۷۸۹ ميل مربع . نفوس (بقرار تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) : ۲۳۶۶۴۰۰۰ پرچم : سرخ با علامه آبی تاريك که ستاره سفيد پنج ضلعي و در بين هر ضلع آن ستاره های کوچک ديگر وجود دارد . واحد پولی : کات یعنی ۱۰۰ بیاس معادل بیست و یک سنت امریکائی .

شرح : - جمهوريت برما که در جنوب حوزه هند و چین قرار دارد از طرف شمال محاط است با چین از شرق با چین و لاوس و تایلند از جنوب با خليج بنگال و از غرب با آسام هند پاکستان و خليج

بنگال . از کوه های شمال شرقي و شمالي آن دريا هائی سرازير ميشود که وادی های قابل رهايشی را به وجود می آورد و از آنجمله مهمترين آن وادی دریای «ایراوادی» است که این دریا بطول ۹۰۰ ميل قابل

برازيل متشکل از بیست و دو ایالت يك علاقه فدرال و چارولایت است . در جنگ های اول و دوم جهانی برازيل با متحدین اشتراك داشت . در ۱۹۴۶ منشوری در برازيل به امضا رسید که باساس آن برازيل از منابع نظامی خود به مقصد حملات استفاده نمی تواند و بحکومت برازيل قدرت بوجود آوردن تحولات اجتماعی و اقتصادی

بخشیده شده است . همچنان به حکومت حق داده شده تا عدالت اجتماعی را فراهم کرده سرمایه گذاری آزاد را با قیمت های مهم کار از طرف کارگران آشتی بدهد و صنايع شخصی را که به مفاد اجتماعی باشد تقويه نماید . این

منشور به حکومت اجازه ميدهد احزابی را که مخالف مفاد اجتماعی باشد منسوخ سازد . منشور به مرد و زن برازيلي که به هژده سالگی رسیده باشند حق رای دادن را ميدهد رئيس جمهور برازيل برای پنج سال انتخاب ميشود . اعضای مجلس سنا برای هشت سال و اعضای مجلس نمایندگان

برای چار سال انتخاب ميگردند . تعديل قانون اساسی برازيل که در ۱۹۶۱ صورت گرفت به برازيل شکل حکومت پارلمانی را داد . جنرال برانکو در ۱۹۵۴ بعد از کودارت که توسط يك شورای

عسکري سقوط داده شد بحيث رئيس جمهور انتخاب گردید . کانگرس برازيل در همان سال مدت خدمت برانکورا تا ۱۹۶۷ تمدید نمود .

معارف و مذهب : بصورت عمومی

از مجلس نمایندگان است که ۲۵۰ عضو دارد و برای چار سال انتخاب میگردد و مجلس ملیت ها است که ۱۲۵ عضو دارد . رئیس جمهور برما برای مدت پنج سال توسط پارلمان انتخاب میگردد و تنها برای يك دوره دیگر انتخاب شده می تواند . در ۱۹۶۲ بائر يك کودتای نظامی حکومت اونو بر انداخته شد و جنرال نیوین لوی در ستیز برما يك حکومت نظامی را بوجود آورد .

معارف و مذهب : - باشندگان برما را اساساً مفل هائی تشکیل میدهد که باتایلیندی ها ، تبتی ها ملایائی ها ، چینی ها و دیگر باشندگان آسیای شرقی شباهت دارند مع هذا اکثر برمایي هابه لسان برمائی حرف میزنند .

تعلیمات عالی در پوهنتون های رنگون ، ماندالی و غیره موجود است . سیستم مکاتب دولتی در ۱۹۴۸ در برما بوجود آمد مذهب رسمی آنرا بودائی تشکیل میدهد که نود فیصد مردم پیرو آنند .

دفاع : - در ۱۹۵۹ خدمت عسکری اجباری برای مرد های ۱۸ تا ۴۶ ساله و زن های ۱۸ تا ۳۶ ساله تصویب شد . متخصصین فنی در بین سنین ۱۸ تا ۵۶ سالگی بایست خدمت عسکری خود را بگذرانند .

بلجیم

پایتخت : بروسل . مساحت : ۱۱۷۷۵ میل مربع . نفوس (تخمین ۱۹۶۲ ملل متحد) ۹۲۲۱۰۰۰ پرچم : سه پاره افقی سیاه ، زرد و سرخ واحد پولی فرانك (معادل دوسنت امریکائی)

کشتی رانی میباشد . از بنادر مهم آن رنگون که در کنار جھیل «مرتبان» واقع است میباشد .

منابع و صنایع : - سنگ های معدنی بوفرت یافت میشود . پترول ، سرب ، نقره ، تونگستن ، جست و غیره از معادن مهم آن است . لعل ، یاقوت و سنگ یشم آن از قسم اعلی است .

از تولیدات عمده آن برنج ، پنبه ، جواری ، تنباکو ، قلعی ، نقره و پترول است . مصارف زیادی در مورد بهبود زراعت منابع آب ، معدن ، برق و حمل و نقل صورت میگیرد .

تاریخ و حکومت : - در قرون وسطی برمایك دولت شاهی بودائی مذهب بود که در حدود ۱۵۱۲ عیسوی تحت اثر کمپنی هند شرقی برتانوی آمد . انگلستان در ۱۸۲۴ کنترول برمای سفلی و در ۱۸۸۴ کنترول برمای علیارا بدست گرفت و تا سال ۱۹۳۷ بحیث جزوی از هند آنرا اداره میکرد . درین سال برما حکومت خود مختار درچوگات ممالك مشترك المنافع شد . در جنگ جهانی دوم تحت اشغال جاپان درآمد . در ۱۹۴۸ بحیث يك مملكت آزاد و خارج از چوگات مشترك المنافع گردید و در همان سال به عضویت ملل متحد درآمد . اتحادیه برما از چند واحدیکه از مجموع چندین واحد های کوچک بمیان آمده متشکل است . قانون اساسی ایکه در ۱۹۴۷ به تصویب رسید ضامن دین بودائی دارائی شخصی و ملی ساختن بعضی از صنایع بوده . انحصار را ممنوع قرار میدهد . پارلمان اتحادیه برما عبارت

حکومت کرده‌اند . بعد از سقوط ناپلیون در ۱۸۱۵ بلجیم جز نیدرلند شد . در ۱۸۳۰ باشندگان بلجیم جدائی خود را از دنمارکی ها تقاضا نمودند و در اکتوبر همین سال بلجیم بشکل يك مملکت شاهی مشروطه در آمد و لیوپولد اول بحیث پادشاه انتخاب شد .

در ۱۹۱۴ جرمنی موافقتنامه لندن را راجع به عدم تعرض به بلجیم نقض نمود و قشون آن وارد این مملکت شد . بعد از جنگ اول جهانی موافقتنامه (ورسای) باعث انضمام ۳۸۲ میل مربع و بیشتر از ۶۴ هزار نفوس به بلجیم شد . در خلال جنگ عمومی لیوپولد دوم به جرمنی تسلیم گردید تا از خونریزی بیشتر جلو گیری نماید . هیئت کابینه وی به حکومت در حال تبعید در لندن ادامه دادند . اما با این هم بلجیم در زمان جنگ شدیداً خساره دید . کلیسا های قدیمی و خانه های قدیمی زیادی در اکثر شهر های آن به خرابه ها مبدل شد . کتابخانه پوهنتون لوین که بیشتر از نه صد هزار کتاب داشت سوختانده شد و در حدود پنجاه هزار بلژیکی حیات شان را از دست دادند بعضی از آنها در کمپ های نازی ها تلف شدند . در ۱۹۵۰ پنجاه و هفت فیصد مردم بلجیم بطرفداری لیوپولد سوم رای دادند اما به نسبت مخالفت های داخلی وی از شاهی کناره گرفت و پسرش بردوون اول پادشاه شد .

در بلجیم همه مردم باید رای بدهند و آنانیکه رای ندهند جریمه میشوند . از ۱۹۵۰ به بعد زنان نیز رای میدهند .

شرح : در شمال غرب بادریاچه شمال چهل میل ساحل میسازد . شمال آن نیدرلند در شرق آن نیدرلند ، جرمنی ولکسمبورگ و دو جنوب غرب آن فرانسه قرار دارد . دریای (ماز) از فرانسه تا نیدرلند در بلجیم شرقی امتداد دارد .

شهر های بروسل ، بروژی ، گنت و انتورپ از نگاه هنر و مهندسی شهرت دارند از شهر های صنعتی آن لیژ و چارلیروی میباشد .

منابع و صنایع : یگانه معدن مهم بلجیم ذغال سنگ است . بلجیم از ممالك مؤلد مواد صنعتی است با آنهم زراعت و جنگلداری در آن اهمیت دارد . از تولیدات زراعتی آن گندم ، کچالو ، جو ، جودر و لیلبو است . از صنایع عمده آن استخراج معادن . فولاد سازی ، مواد غذایی ، مشروبات ، ماهیگیری ، شیشه باب . برش الماس ، تهیه نساجی و تولید مواد کیمیاوی است مرکز عمده تجارت الماس جهان در شهر انتورپ واقع است .

اقتصاد بلجیم روی تجارت خارجی آن استوار است در حدود چهل فیصد تولیدات خود را بصورت عمومی و هفتاد و پنج فیصد فولاد و شیشه باب خود را از خارج مملکت بفروش میرساند .

تاریخ و حکومت : بلجیم يك تاریخ دو هزار ساله دارد . در ظرف این مدت رومن ها ، فرانک ها ، بورگندی ها ، هسپانوی ها ، اطریش ها و فرانسوی ها بر آن

بلغاریه

پایتخت : صوفیه . مساحت : ۴۲۷۹۶ مربع میل . نفوس (بقرار تخمین ۱۹۶۳ میل متحد) : ۸۰۷۸۰۰۰ پرچم : سه پارچه افقی سفید ، سبز ، سرخ با نشان جنگی در وسط . واحد پولی : لیو

شرح : بلغاریه در شمال محاط است با رومانیادربار غرب با یوگوسلاویه در جنوب با یونان در شرق با بحیره سیاه و در جنوب شرق با ترکیه . از بنادر مهم آن ورنائو بورکاز است .

منابع و صنایع : حبوبات عمده آن گندم ، جوار ، جو و جواری است . کچالو و بادنجان رومی هم در آن میروید . مملکت بصورت عمومی زراعتی است اما تحت اقتصاد ملی پلان گذاری شده صنعتی

میشود . فشار زیادی بالای قوای برقی ، ذغال ، ماشین باب ، فلزات ، نساجی ، مواد ساختمانی ، پوست ، اشیای چرمی و تیل انداخته شده است .

نجات عمده آن بامالک کمونیستی صورت میگیرد . صادرات آن گندم ، سبزیجات ، مواد کیمیای ، نقره ، نساجی ، پوست باب ، فلزات ، سمنت و ماشین باب است .

تاریخ و حکومت : بلغارها از نژاد سلاو ها بوده در قرن هفتم میلادی در بلغاریا جاگزین شدند و در ۸۶۵ میلادی پیرو مسیح گردیدند . در ۱۳۹۳ م ترك ها بلغاریه را اشغال کردند . در ۱۸۷۵

پارلمان بلجیم متشکل از يك سنا است که نمایندگان آن قسماً مستقیم و قسماً غیر مستقیم برای چار سال ، انتخاب میشوند تعداد کسانیکه بصورت مستقیم انتخاب میشوند مساوی نصف تعداد اعضای مجلس نمایندگان است نمایندگان مجلس اخیرالذکر نیز برای چار سال بصورت مستقیم به تناسب يك نماینده از هر چهل هزار نفوس انتخاب میگردند .

در ۱۹۵۷ بلجیم به اشتراك پنج کشور اروپائی دیگر در بازار مشترک شامل شد .

مذهب و معارف : نفوس بلجیم بدو دسته فلمنگ ها و والون تقسیم میشود . مذهب اکثریت را رومن کاتولیک تشکیل میدهد . چندین پوهنتون در شهر های گینت ، لیژ ، بروسل و لوین و مکاتب زراعت ، تخنیک ، هنر و

موسیقی وجود دارد . زبان های رسمی مردم بلجیم را فرانسوی و دنمارکی تشکیل میدهد .

دفاع . بلجیم عضو پیمان نظامی اتلانتیک شمالی است خدمت عسکری عام بوده خدمت داوطلبانه از هفده سالگی شروع میشود که پنج سال خدمت لازم دارد . بلند تر از هفده و کمتر از هژده ساله .

چار سال و بلندتر از هژده ساله سه سال خدمت عسکری انجام میدهند . مدت معین لازمی خدمت اجباری دوازده ماه است . این اصل شامل حال منصبداران احتیاط نمیباشد .

و در ۱۸۷۸ بمقابل ترك هاشوریدند و در ۱۹۰۱ بشکل پادشاهی مستقل درآمد. در جنگ اول بالقان وسیع شد اما در جنگ اول جهانی چند ایالت خود را از دست داد. درین جنگ با قوای محور کمک میکرد. ميثاني لوزين ۱۹۲۴ سر حد تركيه را در غرب ادریانا پول تعیین کرد. در جنگ دوم جهانی نیز تحت تاثیر بوریس سوم پادشاه بلغاریه با قوای محوری پیوسته مناطق زیادی از بالکان را متصرف گشت. در ۱۹۴۶ آراء عمومی شکل آن را به جمهوریت تبدیل کرد و گیورگی دیمتریف رهبر حزب کمونیست صدر اعظم آن شد. قانون اساسی ۱۹۴۷ تنها يك شورای ملی را که عالیترین اورگان حکومت را تشکیل بدهد منظور کرد. شورای ملی که برای مدت چار سال انتخاب می شود صدر هیئت رئیسه و صدر اعظم را انتخاب میکند. ذخایر و پس انداز های کارگران توسط دولت حفاظه میشود. بلغاریه در ۱۹۵۵ به عضویت ملل متحد درآمد.

معارف و مذهب : زبان مردم را

بلغاری تشکیل میدهد. تعلیمات اساسی از هفت تا چارده سالگی اجباری است. بیست و يك پوهنتون و مكاتب عالی دارد که پوهنتون صوفیه نیز در آن شامل است. مذهب آن اورتوداکس شرقی است. بیشتر از هفت صد و پنجاه هزار مسلمان در بلغاریه بسر می برند.

دفاع : از هفده تا شصت و پنج

سالگی خدمت عسکری برای مدت دو سال اجباری است.

بورووندی

پایتخت : کتیگا . مساحت :

۱۹۷۴۴ میل مربع . نفوس (بقرار تخمین ۱۹۶۲ ملل متحد) ۲۶۰۰۰۰۰
پرچم : سرخ ، سفید و سبز با شکل گیاه بالای طبل .

مملکت پادشاهی بوروندی يك قسمت از متصرفات قدیم بلجیم تحت اداره ملل متحد که بنام روندا و بوروندی یاد میشد در سال ۱۹۶۲ به آزادی رسید و نام خود را بوروندی گذاشت. در شرق افریقای مرکزی قرار دارد . در شمال آن روندا در شرق آن تانزانیا و در جنوب آن جمهوریت کانگو واقع اند. قهوه از پیدوار و صادرات مهم آنست . مالداري و استفاده از پوست حیوانات رواج زیاد دارد . از بلجیم و ملل متحد کمک اخذ میدارد .

بولیویا

پایتخت : سوکر . مرکز حکومت :

لاپاز . مساحت ۴۱۶۰۴۰ میل مربع نفوس : (بقرار تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) ۳۵۹۶۰۰۰ ، پرچم : سه بارچه افقی سرخ ، زرد ، سبز . واحد پولی : پیسو (معادل ۸ سنت امریکائی)

شرح : از طرف غرب محاط است به پیرو و چلی . از طرف شمال و شرق به برازیل . در شرق آن پراگوی و در جنوب آن ارجنتاین موقعیت دارند . بولیویا در سطح مرتفع مرکزی واقع بوده سه قله بلند ترین امریکا در آن قرار دارد. بیشتر از نصف نفوس آن را سرخپوستان و سیزده فیصد آنرا سفید پوستان تشکیل داده اند . از جپیل های مشهور آن تیتاکاكا است .

منابع و صنایع : هفتاد فیصد نفوس آن مصروف زراعت اند . تولیدات آن کاکاو ، شکر ، قهوه جو ، برنج و رابر است . استخراج معادن از صنایع مهمتر آن است . ذخایر بزرگ حلبی ، نقره ، مس ، سرب ، جست ، سرمه بسموت ، طلا ، آهن ، نمک بورات و چونه در آن وجود دارد . پانزده فیصد تولیدات حلبی جهان در بولیویا صورت میگیرد .

تاریخ و حکومت : بولیویا که وقتی جزء امپراتوری قدیمی «انکان» بود برای قرون متمادی تحت اثر هسپانیه قرار داشت تا وقتی که در ششم اگست سال ۱۸۲۵ به آزادی نایل آمد . نام مملکت از سایمن بولیوار ناجی مشهور آن گرفته شده است .

چاردهمین قانون اساسی بولیویا که در ۱۹۶۱ به تصویب رسیده یک قوه اجرائیه قوی ، ملی ساختن معادن و اصلاحات زراعتی را در مملکت تأمین میکند . رئیس جمهور برای مدت چار سال توسط آراء مستقیم و عمومی انتخاب میشود . مجلس سنای بولیویا شامل ۲۷ عضو است که برای شش سال خدمت میکنند و یک سوم اعضا در هر دو سال تجدید میشوند . مجلس نمایندگان بولیویا ۶۸ عضو دارد که نصف اعضای آن در هر دو سال تجدید میشوند . رئیس جمهور فعلیه آن دوکتور پاز استنشورو است که در ۱۹۶۴ برای سومین بار انتخاب گردید .

معارف و مذهب : تعلیمات ابتدائی را بگان و اجباری است . بیسوادی

اکابر که پنجاه و هشت فیصد تخمین میشود رو بکاهشی است . هفت پوهنتون دارد . مذهب رومن کاتولیک عمومیت دارد ادیان آزاد است . زبان رسمی آن هسپانوی است .

دفاع : دوره خدمت عسکری اجباری که در ۱۹ سالگی شروع میشود تطبیق میگردد .

بھوتان

پایتخت ها: پوناکا و تیمبو مساحت ۱۸۰۰۰۰ میل مربع نفوس ۷۰۰۰۰۰ کشور پادشاهی بھوتان یک مملکت نیمه مستقلی است که در مناطق شرقی همالیا در بین تبت ازطرف شمال وبنگال غربی و آسم از طرف جنوب واقع شده است . در غرب آن «سکیم» قرار دارد . پوناکا قلعه است که بصورت طبیعی استحکام فوق العاده ای دارد . باشندگان بھوتان مغل ها اند و به یکی از اشکال مذهب بودائی اعتقاد دارند .

مشغولیت عمده مردمان بھوتان را زراعت تشکیل میدهد . تولیدات عمده آن عبارت از برنج ، جوازی ، نکه باب ، مشک و نیل میباشد . حاکم بھوتان یک مهاراجا است . یگانه ارتباط آن با خارج توسط سرکی است که به هندوستان میرود . هند روابط خارجی آن را اداره میکند . بقرار موافقه ۱۹۵۲ حقوق ترانسپورت را به بھوتان داده است .

یک مجلس یکصد و سی عضوی دارد که مشاور حکومت است . در این کشور مدنیت شروع شده است و بسرعت پیش میرود .

پاراگوئی

پایتخت : اسونسیون . مساحت : (تخمینی) ۱۵۷۰۰۰ میل مربع نفوس : (نخمين ۱۹۶۳ ملل متحد) نزدیک به دو ملیون ، پرچم : سه پارچه افقی سرخ ، سفید ، آبی در يك طرف پارچه سفید نشان جنگی جانب دیگر آن يك شیر بایک جمله نقش است . (و یگانه پرچم جهان است که هر دو طرف آن مختلف است) واحد پولی : گوارانی معادل عشریه هشت سنت امریکائی .

شرح : یکی از دو مملکت محاط به خشکه امریکای جنوبی است در شمال آن بولیویا و برازیل در شرق آن برازیل و ارجنتاین در جنوب آن ارجنتاین و در غرب آن ارجنتاین و بولیویا واقع اند .

زمین آن برای مراتع و زراعت نهایت آماده است . کوهای آن از جنگلات غنی است . یکی از مناطق بهترین جهان از نگاه آبیاری است . دریای پاراگوئی در حدود ۱۸۰۰ میل قابل کشتی رانی است سرویس های منظم کشتی ها از بوینس ایرس و غیره شهر های نزدیک جریان دارد .

منابع و صنایع : منابع چوب پوشش فراوان است آهن منگانیز و مس بوفرت وجود دارد اما استحصال نشده است . در حدود هفتاد و پنج فیصد نفوس مصروف زراعت و مالداري اند . جوارى ، بنه ، لوبیا ، تنباکو و میو جات فامیل نارنج زیاد میروید . صادرات عمده آن گوشت گاو و دیگر مواد غذایی است ، بنه و نخ ، چوب ، پوست حیوانات و تنباکو نیز صادر میکند .

تاریخ و حکومت : در ۱۵۳۵ از

مستملکات هسپانیه گردید . در ۱۸۱۱ آزادی خود را از هسپانیه حاصل کرد . بعد از جنگ با برازیل ، ارجنتاین و بوریوگویی قانون اساسی دیموکراتیک خود را در ۱۸۷۰ به تصویب رسانید . در ۱۹۴۰ قانون اساسی آن تعدیل شد که باساس آن انحصار مواد استیلائی از بین رفته قیم تثبیت گردید . کانگرس آن يك جرگه ئی بوده هر عضو از ۲۵۰۰۰ نفوس نمایندگی میکند . بجای سنا يك مجلس دولتی دارد . رئیس جمهور که باید رومن کاتولیک باشد برای پنج سال انتخاب میشود .

معارف و مذهب : رومن کاتولیک مذهب عمده بوده دیگر مذاهب نیز آزادی دارند . از ۷ تا ۱۴ سالگی تعلیمات ابتدائی اجباری است . زبان مردم هسپانوی بوده اما زبان قدیمی سرخپوستان بنام گوارانی نیز استعمال میشود .

پاکستان

پایتخت : راولپندی . مساحت :

در حدود سه صد هزار میل مربع نفوس : ۹۸۶۱۲۰۰۰ ، پرچم : پارچه سبز تاریک . با پارچه عمودی سفید نزدیک پایه به هلال و ستاره پنج ضلعی سفید .

واحد پولی : روپیه پاکستانی معادل بیست عشریه هشت سنت امریکائی .

شرح : مشتمل بر دو ساحه شمال غربی و شمال شرقی نیم قاره هندوستان است که در حدود هزار میل از هم دور افتاده اند در شمال و شمال غرب پاکستان غربی پښتونستان و ایران ، در جنوب

جای زیاد تر تولید می‌گردد .

تاریخ و حکومت : در تاریخ پنج هزار ساله نیم قاره هند اشتراك دارد . اعراب در ۷۱۱ عیسوی بر هند هجوم آوردند و دین اسلام را رایج کردند . بعد از جنگ عمومی اول مسلمان ها بحیث يك اقلیت احساس وجود نمودند در وقت خروج برتانوی ها از هند (اگست ۱۹۴۷) ساحه هائیکه اکثریت مسلمان داشتند حکومت علیحده‌ای را بقسم دومینیون در چوکات ممالك مشترك المنافع تشکیل دادند . محمد علی جناح اولین گورنر جنرال آن بود .

منطقه جمو و کشمیر با مساحت ۱۲۲۵۸ میل مربع و چار ملیون نفوس که هفتاد و هفت فیصد آن مسلمان اند بین هند و پاکستان و منطقه پنبتونستان و پاکستان تحت مناقشه و منازعه قرار دارد . جنرال محمد ایوب خان بعد از استعفای سکندر میرزا در ۱۹۵۸ رویکار آمد و در ۱۹۵۰ بحیث اولین رئیس جمهور منتخب حلف وفاداری کرد . نامبرده در انتخابات بعدی نیز پیروز گردید . قانون اساسی دوم پاکستان در ۱۹۶۲ تحت اجرا قرار داده شد . نظر باین قانون حکومت ریاست جمهوری قدرت بیشتری را کسب کرد . اصلاحات ارضی در ۱۹۵۹ شروع گردید .

معارف و مذهب : - در حدود هشتاد فیصد مردم مسلمان اند ده ملیون هندو ها وهفت صدهزار عیسویان نیز در آن بسر می‌برند . پارسی ها و بودائی ها هم به تعداد کم در آن موجود اند تعلیمات ابتدائی اجباری و رایگان است .

شرقی آن هندوستان در جنوب آن بحیره عرب و در شمال شرق آن منطقه کشمیر واقع است . مساحت پاکستان شرقی ۵۴۵۰۱ میل مربع بوده متشکل از بنگال شرقی است . در غرب و شمال آن هندوستان و در شرق آن برما و در جنوب آن خلیج بنگال واقع است . در پاکستان غربی هشتاد فیصد مردم مصروف زراعت اند . طولیترین دریای پاکستان غربی سند است که از دامنه های همالیا تا بحیره عرب امتداد دارد . دریا های دیگر آن (راوی) ، (جیل) و چناب است که بجنوب غرب آن جریان دارند . در شمال این منطقه کوه (کی دو) که دومین قله مرتفع جهان است و ۲۸۲۵۰ ف ت ارتفاع دارد واقع شده است آب و هوای آن خشك بوده باران کم دارد . تابستان های آن بسیار گرم است . پاکستان شرقی دلتاهای بزرگی دارد که در دهانه های دریا های کنگاو برهماپوترا ، حمناب در خلیج بنگال واقع شده اند . در وقت مونسون بیشتر از صد انچ بارش دارد . پایتخت جدید پاکستان نزدیک راولپندی جدید اعمار می‌گردد .

منابع و صنایع : برنج و گندم ، جوت ، پنبه ، چای ، تنباکو ، بیشکرا اهمیت عمده دارند گوگرد ، نمك ، غار ، پترول ، ذغال ، سرمه و سلیکا از معادن آن است . تولید جوت پاکستان در جهان زیادترین است . تکه های نخی از صادرات عمده آن بعد از جوت میباشد . انساج پشمی ابریشمی سندی نیز در پاکستان غربی تولید میشود . کود مصنوعی و رنگ ها از تولیدات دیگر آنست . در پاکستان شرقی

قابل زرع ، کشت میشود . مالداري رایج است . قهوه و برنج تولید میشود . از صادرات عمده آن کيله کاکاو ، شکر و سممت است . تجارت آن عمدتاً با ایالات متحد صورت میگیرد .

تاریخ و حکومت : در ۱۵۰۱ هسپانیه ساحل آنرا کشف کرد . در ۱۸۲۱ هسپانیه پانامه را به کولمبیا تسلیم کرد . از ۱۸۵۵ تا ۱۸۸۵ خود مختار بود . بعد از آن مستقیماً توسط کولمبیا تحت اداره گرفته شد . در ۱۹۰۳ به آزادی رسید . در همان سال پانامه اختیارات منطقه کانال را به ایالات متحده واگذار کرد . قانون اساسی

سوم پانامه در ۱۹۴۶ به تصویب رسید . شورای ملی (هر نماینده برای پانزده هزار نفر نفوس) برای چار سال انتخاب میشود . در ۱۹۶۴ در مورد برافراشتن پرچم پانامه در منطقه کانال اعتشاشانی واقع شد .

معارف و مذهب : مذهب رومن کاتولیک رایج بوده اما مذاهب دیگر نیز وجود دارد . تعلیمات در بین

سنین هفت تا پانزده سالگی اجباری است . زبان رسمی هسپانوی و استعمال آن اجباری است . پوهنتون ملی آن در شهر پانامه واقع است .

پرتگال

پایتخت : لزیب . مساحت : ۳۵۴۶۶ مربع میل . نفوس (تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) : نه عشریه ۶۳۹ ملیون . پرچم : پارچه های عمودی سبز ، سرخ با نقش سپر

شش پوهنتون دارد . اردو و بنگالی در بین السنه زیادی که در پاکستان موج است بحیث السنه ملی قبول گردیده و زبان رسمی انگلیسی است .

دفاع : قوای زمینی . هوائی و بحری دارد . خدمت عسکری اختیاری است . عضو پیمان نظامی جنوب شرق آسیا یعنی سیاتو است . همچنان عضویت پیمان نظامی مرکزی یعنی سنتو را دارد . با ترکیه و امریکا پیمان های نظامی دفاعی دارد .

پیمان های دیگر همکاری را نیز با امریکا ، ترکیه ، ایران و جمهوریت مردم چین بامضا رسانیده است .

پانامه

پایتخت : پانامه مساحت : ۲۸۵۷۶ میل مربع . نفوس (تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) : يك عشریه ۱۷۷ منیون . پرچم : مستطیلی متشکل از چار پارچه سفید با ستاره آبی ، آبی ، سفید ، سفید با ستاره سرخ و سرخ است . واحد پولی : بالبووا معادل يك دالر امریکائی .

شرح : جمهوریت پانامه تنگنای پانامه را احتوا میکند و امریکای مرکزی را با جنوبی وصل میسازد . ۷۶۷ میل در شمال شرق (کرابین) ساحل دارد . در شرق و جنوب با کولو مبیا ، در غرب و شمال با کوستاریکا سرحد داشته توسط منطقه کانال پانامه بدو حصه تقسیم شده است .

منابع و صنایع : جنگلات انبوه دارد . و چوب کاج را صادر میکند ، تنها نصف زمین های حاصلخیز

در مرکز واحد پولی : ایسکود معادل و نزدیک به سه و نیم سنت امریکائی .

شرح : قسمت غربی شبه جزیره ایبریا را در اروپا اشغال کرده است . در شرق و شمال محاط است به هسپانیه و در جنوب و غرب آن بحر اطلس واقع شده است . دو جزیره متعلق آن بنام های ازور و مادیرا واقع بحر اطلس شمالی نیز عین سیستم اداری پرتگال را دارند . پرتگال یک مملکت کوهستانی است دو سوم زمین زرع میگردد .

منابع و صنایع : گندم ، جو ، جواری و برنج از حبوبات عمده آن است از تاکستان های آن انگور و شراب تولید میکنند . تیل زیتون و میوجات به کثرت موجود است . نوزده فیصد را جنگلات نشتر ، بلوط و کارک پوشانیده است . معادن آن شامل ذغال ، سرب ، مس ، قلعی ، کاؤولین ، گوگرد ، لیتیم و تیتانیوم است . از تولیدات مهم صناعتی آن تکه باب ، ظروف ، مواد کیمیاوی ، کاغذ و شیشه باب است . صادرات آن شامل کارک ، شراب ، ماهی قوطی شده و کشمش و غیره میباشد . پرتگال در سال ۱۹۶۵ در اولین سال پلان پنجساله دوم انکشاف اقتصادی خود قرار داشت . پلان اول به سیستم حمل و نقل و مخابرات آن انکشاف وسیعی داد .

تاریخ و حکومت : در زمان معراج فتوحات اسلامی تحت نفوذ عرب ها بود . از قرن دوازدهم بعد یک دولت مستقل شاهی بود ، انقلاب ۱۹۱۰ باعث برقراری رژیم جمهوری گردید . قانون اساسی جدید آن

در ۱۹۳۳ با مراجعه با آراء عمومی تدوین و چندین مراتب تعدیل گردید . دو مجلس که هر کدام یکصد و بیست عضو دارد موجود است و اعضای شورای ملی توسط انتخابات مستقیم روسای فامیل بدون در نظر گرفتن جنس تعیین میشوند و شورای مذکور قدرت مقننه دارد . مجلسی دومی به شورای ملی مشوره داده و در موارد اقتصادی و اجتماعی فعالیت میکند . رئیس جمهور برای هفت سال انتخاب میشود . از ۱۹۵۹ بعد طریقه انتخاب عبارت از انتخاب توسط نمایندگان یعنی هر دو مجلس و نمایندگان نواحی مختلفه پرتگال میباشد از ۱۹۳۴ بعد حزب اتحادیه ملی بر سر اقتدار است .

معارف و مذهب :

رومن کاتولیک مذهب اساسی پرتگال را تشکیل داده اما آزادی مذهب وجود دارد . تعلیمات ابتدائی اجباری است . چارپوهنتون دارد . موسسات تعلیمی مختلفه دیگر نیز زیاد است که شامل مکاتب فنی ، هنری و موسیقی نیز میباشد .

دفاع : خدمت عسکری بین بیست تا چهل و پنج سالگی اجباری است بحریه کوچک دارد . قوای هوایی و زمینی دارد که با تجهیزات عصری مجهز است در جنگ دوم جهانی با امریکا و انگلستان کمک کرد از اعضای مؤسس ناتواست .

متصرفات پرتگال :

انگولا : هزار میل در امتداد

جنوبی کانگو با بحر سرحد میسازد . اداره آن توسط یک گورنر جنرال صورت میگیرد که اختیارات فوق العاده دارد . یک شورای انتخابی تقنینی نیز دارد . از ۱۹۷۵ بعد به تصرف پرتگال در

آمده است. مساحت انگولا (۴۸۳۵۱) و چار هزار نفوس دارد. کاکاو، میل مربع و نفوس آن چهار عشریه ۹۳۶ میلیون است که ازین جمله ننجا دو صد و پنجاه هزار نفر اروپائی اند. پایتخت آن لواندا نام دارد.

پیداوار مهم آن قهوه، الماس، جوازی، ماهی، شکر، پنبه، حبوبات روغنی، عاج، کاو، تنباکو و رابر است. از معادن مختلفه غنی است طلا و نفت کشف گردیده است. الکل، تکه های نخی، تولیدات ماهی کاغذ، بوت، صابون، شکر و تنباکو تولید میکند.

موزامبیق: از دماغه دیلاگو تا اتحادیه افریقای جنوبی در شرق افریقا امتداد دارد. (۲۹۷۷۳۱) میل مربع مساحت و بیشتر از شش اعشاریه ۶۴۰ میلیون نفوس دارد. پایتخت آن لورینکومارکیس نام دارد. پیداوار مهم آن سمنت، آرد، شکر، پنبه، کپره و موم است. معادن شامل ذغال، طلا، نقره و یورانیم میباشد. جزایر دماغه ورد: پانزده جزیره در اطلس شمالی میباشد. ساحه مجموعی آنها بیشتر از ۲۰۱۵۴۹ است. قهوه، ادویه، پوست، میوه و حبوبات دارد.

گینیای پرتگال: در ساحل غربی افریقا بین سنیگال و گایانا یک مساحت ۱۳۹۴۸ میل مربع و نفوس بیشتر از (۵۴۹۰۰۰) دارد.

صادرات عمده آن موم، روغنیات، عاج و پوست است. بندر مهم آن بیسونام دارد.

جزایر سان توم و پرنسیپ: در خلیج گینیا واقع و تحت اداره یک کورنر قرار دارد. کمتر از شصت

و چار هزار نفوس دارد. کاکاو، قهوه، کپره، روغن نباتی و کنین از پیداوار آن است.

ماکاو: در دهانه دریای کانتون چین قرار داشته بیشتر از یک صد و پنجاه هزار نفوس دارد تجارت عمده آن با چین صورت میگیرد. **تیمور پرتگال:** جزیره تیمور واقع در شمال استرالیا جزیره کوچکی است که کمی بیشتر از پنج صد هزار نفوس دارد، قهوه، کپره و موم از صادرات آن است پایتخت آن دلی نامدار است.

پولیند

پایتخت: وارسا. مساحت: ۱۲۰۳۵۵ میل مربع نفوس: ۳۰۶۹۱۰۰۰ پرچم: دو پارچه افقی سفید و سرخ واحد پولی: (زلوتی) **شرح:** یک جمهوریت کمونیستی اروپای مرکزی است. در شمال دریای بالتیک و اتحاد شوروی در شرق آن اتحاد شوروی در جنوب آن چکوسلواکیا و در غرب آن آلمان غربی واقع است. دریا های (وستولا) و (ادرا) از دریا های طولانی آن بوده توسط کانال (بید نوزج) بهم وصل شده اند. از بنادر مهم آن گدینیا و گرانسک است.

منابع و صنایع: چهل و پنج

فیصد نفوس مصروف زراعت اند. گندم، جو، کپالو، لبلبو و تنباکو میروید، نساجی، مواد کیمیای، چوب کاری و فلز کاری از صنایع مهم آن است. صنایع جدید آن موتر سازی، تراکتور سازی، ماشین آلات ثقیل، کشتی سازی و طیاره سازی است. صنایع عمده

لودز ، تورن ، پوزنان ، کراکو ،
لوبین و (وراکلا) اند مذهب عمده
رومن کاتولیک است .

دفاع : عمر خدمت عسکری بین
بیست و پنجاه سالگی قرارداد دارد .
قوای بری ، بحری و هوایی دارد .

پیرو

پایتخت: لیما . مساحت: ۵۹۰۵۱۴
میل مربع نفوس : ۳۵۷۰۴۲۰
پرچم سه پارچه عمودی سرخ
سفید ، سرخ بانقش زره درپارچه
سفید . واحد پولی: سول .

شرح: در ساحل بحرا لکا هل
امریکای جنوبی واقع بوده در شمال
آن ایکواد و در شمال شرق و شرق
آن کولومبیا و برازیل و در جنوب
شرق آن بولیو یاقرار دارد . در
قسمت جنوبی ترین آن جمهوریت
چلی واقع است . (۱۴۱۰) میل سا حل
دارد . یکتعداد کوهای مرتفع دارد
که ارتفاع آنها به بیشتر از بیست
ودوهزار فت میرسند . درحد ود
(۲۳۰۰) میل دریای امازون قابل
کشتی رانی است . شهر لیما
پایتخت پیرو که بنام (شهرشاهان)
یاد میشود از مراکز تجارتی بزرگ
آن است . کالا و ازبنا در مهم آن
میباشد . چند شهر پیرو اهمیت
باستانی دارد .

منابع و صنایع: درحدود پنجاه
وهشت فیصد مردم مصرف زراعت
و مالداري اند که چهل وهفت
فیصد صادرات پیرو را تهیه می
کنند . پنبه از تولیدات مهم زراعتی
پیرو است ، پشم ، پوست ، شکر ،
قهوه ، برنج ، کچالو ، جو و تنباکو
نیز تولید میشود . جوازی غذای
عمده بومیان است . اینها رشقه
نیز می رویانند . ماهیگیری از
صنایع نهایت عمده بوده و پیرو

آن ملی بوده و تحت اقتصاد پلان
گذاری شده کار میکند .

از معادن غنی است . ذغال ، نفت ،
کاز طبیعی ، سرب ، گوگرد ،
پوتاس و غیره بکثرت وجود دارد .

تاریخ و حکومت : تاریخ پولیند
از سال ۹۶۶ شروع میشود درطول
قرون چارده الی هفدهم عیسوی
از ممالك مقتدری بود . بعد تر در
سالهای ۱۷۷۲ - ۱۷۹۳ - ۱۷۹۵ -
و ۱۹۳۹ بین پروس ، روسیه و
آستریا و جرمنی و روسیه تقسیم
گردید . در جنگ جهانی اول در
معرض تاخت و تاز قشون اطریشی
و جرمنی قرار گرفت و در ۱۹۱۸
اعلان آزادی آن توسط میثاق های
ورسای و ریگا به رسمیت شناخته
شد . در ۱۹۳۹ آلمان نازی واتحاد
شوروی بر آن تاختند و پولیند را
بین خود تقسیم کردند . آلمان ها
بالاخره خارج گردیدند و درانتخابات
۱۹۴۷ پولیند تحت رهبری کمیته
ملی آزادی پولیند حکومت جدیدی
در آن رویکار آمد . و به عوض
مساحت (۶۹۸۶۰) میل مربعی که از
خاک پولیند به تصرف اتحاد
شوروی درآمده بود ، پولیند تقریباً
چهل هزار مربع میل از خاک جرمنی
را متصرف شد . باساس قانون
اساسی ۱۹۵۲ پولیند بحیث یک
جمهوریت مردم درآمده که اختیارات
عمده آن بدست پارلمان میباشد و
اعضای پارلمان برای مدت چار
سال توسط آراء سری انتخاب
میشوند . پارلمان آن که بنام سیم
باد میشود یک شورای دولتی و یک
شورای وزراء را انتخاب میکند .
معارف و مذهب : تعلیمات رایگان
و اجباری است هفتاد و شش
مؤسسه تعلیمات عالی وجود دارد .
بوهنتون های مشهور آن وارسا ،

از تهیه کنندگان درجه اول غذایی ماهی جهان است کوهای آنمملو از معادن است. ویندیم و مس بکثرت وجود دارد. صنایع فولاد رو به انکشاف است.

صادرات عمده : پنبه، محصولات ماهی، پترول خام و مشتقات آن، شکر، مس و آهن خام است. ماشین بآب و عرادات را وارد میکند، تکه بآب، مواد کیمیاوی و رنگمانیز از واردات پیرو است. تاریخ و حکومت : قبل از تجاوز هسپانوی است. از ۷ تا ۱۴ سالگی تعلیمات ابتدائی رایگان و اجباری است. پوهنتون سان مارکوس از قدیمترین پوهنتون های نیم کره غربی است. هشت پوهنتون دیگر دارد. لسان رسمی هسپانوی است.

فرانسسکو پیزاوی هسپانوی در ۱۵۳۲ سلطنت (انکا) متشکل از عسکری . پنج سال در احتیاط اول طرف بومی ها دوام داشت .
در ۱۵۳۳ فرانسسکو شاه بومی پرو را که اتاهوالیا نام داشت قوای بحری و هوائی عصری دارد.

قانونیا

کندو بعد وی را کشته و بومی ها بایتخت: دارالسلام - مساحت
 رابه غلامی خود در آورد. در مجموعی ۳۶۳۷۰۸ میل مربع، نفوس
 ۱۵۳۵ شهر لیما را بنا نهاد و در (بقرارتخمین ۱۹۶۳ میل متحد)
 ۱۵۳۷ بندر تالا و راتشکیل کرد. ۱۰۶۶۰۰۰-۱۰

در ۱۵۴۱ پیزارو در هنگام جنگ ها با بومی ها و رقبای هسپانوی به قتل رسید. بعد لیما بحیث مرکز وایسراهای هسپانوی باقی ماند تا اینکه در ۱۸۲۱ خوزه دوسان مارتین ارجنتائینی آن را جزو خاک خود ساخت. در ۱۸۲۴ هسپانیه آزادی پیرو را برسمیت شناخت. در ۱۹۳۳ قانون اساسی آن به تصویب رسید که بر حسب آن یک رئیس جمهور و دو معاون رئیس جمهور با اساس آراء مستقیم برای شش سال انتخاب میشوند یک مجلس نمایندگان و یک سنا

پایتخت تانگانیکا دارالسلام و نفوس آن (۹) اعشاریه هفت ملیون است. و در ۱۹۶۱ در حیوانات

پنج و دومی بیشتر از سی و پنج عضو دارد .

معارف و مذهب: از مذهب رومن

انگلستان در آمد . تا اینکه در ۱۹۶۳ در داخل ممالك مشترك المنافع آزاد گردید و عضو ملل متحد شناخته شد و در ۲۶ اپریل ۶۴ با تانگانیکا متفق شده تانزانیا را تشکیل داد.

تایلیند

پایتخت: بنکاک . مساحت : ۲۰۰۱۴۸ میل مربع . نفوس (تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) ۲۸۸۳۵۰۰۰ پرچم : پارچه های افقی برنگ سرخ، سفید ، آبی، سفید ، سرخ عرض پارچه آبی دو چند دیگران . واحد پولی: بات معادل پنج سنت امریکائی .

شرح : کشور پادشاهی مشروطه تایلیند در جنوب شرق آسیا واقع بوده و محدود است به: برما در شمال غرب و غرب . لاؤس در شمال و در شرق . کمبودیا در جنوب شرق و خلیج سیام در جنوب و در شرق . و همچنان تا ملایا امتداد دارد . بنکاک يك شهر نهایت مودرن در جنوب شرق آسیا است.

منابع و صنایع : - جنگلات زیاد دارد . نود و يك فیصد نفوس آن مصروف زراعت است . ذغال ، قلعی ، منگانیز، تونگستن و سیماب یافت میشود . از حبوبات عمده آن برنج است که غذای اساسی مردم تایلیند را تشکیل داده و صادرات آن پنجاه فیصد اسعار خارجی را در مملکت جلب میکند . حبوبات دیگر در آن به کثرت میروید . صنایع ایکه در آن سرمایه گذاری خارجی تشویق میشود وجود دارد سازی ، نساجی و سامان برقی .
تاریخ و حکومت: کشور تایلیند یکی از پادشاهی های قدیمی بوده

ممالك مشترك المنافع به آزادی کامل خود رسید . پایتخت زنجبار شهر زنجبار است و نفوس آن سه صد و بیست هزار میباشد . يك سلطنت تحت اداره برتانیه بود و جزیره ای است که از سواحل شرقی افریقا بیست و سه میل دور تر واقع شده است .

حدود تانگانیکا چنین است : در شمال آن یوگندا و کینیا در شرق آن بحر هند در جنوب آن موزمبیق . ملاوی و زمبیا و در غرب آن جمهوریت کانگو قرار دارد . تولیدات عمده آن را پنبه، قهوه ، پوست حیوانات، موم و عسل تشکیل میدهد. الماس ، سرب، طلا، نمک تونگستن نیز از پیداوار آن است تاریخ تانگانیکانهایت قدیمی است و فوسیل های قبل التاريخ زیاد در آن کشف شده است . عرب ها در قرن هشتم میلادی در آن پا گذاشتند . کاشفین هسپانوی و ملاحان غربی در حدود ۱۵۰۰ میلادی در آن راه یافتند . در ۱۸۸۵ جرمن ها افریقای جرمنی شرقی را به شمول تانگانیکا تشکیل دادند . بعد از جنگ اول انگلیس ها تحت نظارت جامع ملل آن را اداره میکردند . نفوس آنرا بیشتر (بانتو ها) تشکیل میدهند . ولی نفوس بیشتر زنجبار را مسلمانان تشکیل میدهند . از تولیدات بسیار مهم آن (میخک) و تیل آن است . در تاریخ زنجبار پرتگالی ها سهم داشتند که برای دو قرن بر آن حکمرانی نموده و در حوالی سال ۱۷۰۰ عیسوی توسط اعراب از آن سرزمین رانده شدند . در سال ۱۸۵۶ يك سلطنت مستقل شد و در ۱۸۹۰ تحت حمایت

از نظر مهندسی زیبا و جالب خود شهرت دارد .

در سال ۱۹۳۲ يك انقلاب بدون خونریزی در آن صورت گرفت اما رژیم شاهی تغییر نیافت تا اینکه در ۱۹۵۰ اعلیحضرت فومیفون ادولات رُسماً پادشاه شده قانون اساسی دوره انتقالی را به وجود آورد و تا حال بر اساس فرامین شاهی حکومت می نماید . قانون اساسی دایمی تا هنوز ساخته نشده است .

معارف و مذهب : تعلیمات در بین سنین ۸-۱۵ جبری است . پنج پوهنتون دارد که شامل پوهنځی های تربیوی و مکاتب حرفوی است . زبان مردم «تای» است که از سانسکرت مشتق شده است . مذهب مردم بودائی است .

دفاع : قوای مسلح تایلند به هشتاد و پنج هزار نفر میرسد که شامل قوای پولیس (چهل هزار) قوای عسکری . قوای هوایی و قوای بحری است .

ترکیه

پایتخت : انقره . مساحت : ۲۹۶۵۰۰ میل مربع . نفوس (تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد) : ۳۰۲۵۶۰۰۰ بیرق هلال و ستاره پنج شاخه سفید در زمین سرخ رنگ . واحد پولی لیره (صد پیاستر) معادل یازده سنت امریکائی .

شرح : ترکیه که در ۱۹۲۳ شکل جمهوری گرفت هم در اروپا و هم در آسیا قرار دارد . در غرب آن شمال آن بلغاریه . در غرب آن یونان و بحیره ایجه و در شرق آن بحیره سیاه قرار دارد . از ترکیه آسیائی توسط آبناى باسفورس جدا میشود . همچنان در غرب آن

بحیره مرمره و داردانیل که در بعضی جاها از يك تا چار میل وسعت دارد قرار دارد . ترکیه آسیائی در غرب محاط است با بحیره ایجه در جنوب با بحیره ایجه مدیترانه ، سوریه ، و عراق ، در شمال با بحیره سیاه و در شرق با اتحاد شوروی و ایران . ترکیه مرکزی يك سطح مرتفع بزرگ است که تابستان های گرم و خشک و زمستان های سرد و پر برف دارد . در شمال (شرق و جنوب توسط کوها احاطه شده است . ازمیر از بنادر مهم آن است . سمسون ، ترابزون و غیره از بنادر ترکی بحیره سیاه است .

منابع و صنایع : در حدود هفتاد و هفت فیصد نفوس عواید زراعتی دارند که توسط کاشت تنباکو ، حبوبات ، پنبه ، زیتون و تولید پشم ، ابریشم ، انجیر ، هر قسم میوه ، شکر و تریاک برای مقاصد طبی بدست می آورند .

چهل ملیون جریب زمین ترکیه را جنگلات پوشانیده است . ذخایر بزرگ ذغال ، آهن ، مس ، پترول و کروم موجود است و ترکیه از بزرگترین مؤلدين کروم بحساب میرود . سرب ، زنک ، نقره ، سیماب ، گوگرد و غیره نیز وجود دارد .

اولین پلان پنجساله اقتصادی ترکیه در ۱۹۶۳ آغاز گردید که حاوی انکشاف زراعت ، صناعت معادن و غیره میباشد .

از تولیدات مهم آن تکه های ابریشمی ، پشمی و نخی بوده آهن ، فولاد ، شکر ، بوت ، اسباب دفتر ، ماهی قطی شده ، سممت ، کاغد شیشه باب و غیره میباشد . در

نولید سلاح در شرق میانه درجه اول است. صادرات آن راتنباکو، پنبه، میوه خشک، آهن، مس، موهر، حبوبات، حیوانات از قبیل گوسفند و گاو «کروم» و حبوبات روغنی تشکیل میدهد.

تاریخ: تا شروع جنگ جهانی اول امپراطوری عثمانی ترکیه شامل ترکیه اروپائی آناتولیه، سوریه، لبنان، عراق، اردن، فلسطین، عربستان، یمن و جزایر بحیره ایجه بود.

در جنگ جهانی اول ترکیه با قوای محور پیوست و شکست آن باعث شد که بسیاری از سرزمین های آن از دست برود و سلطنت سقوط کند. در ۱۹۲۳ کمال اتاترک زعم بزرگ ترکی بحیث اولین رئیس جمهور ترکیه اعلان گردید. و در ۱۹۲۴ خلافت ترکی از بین رفت. قانون اساسی موجوده ترکیه که در سال ۱۹۶۱ به تصویب رسید طرفدار یک حکومت پارلمانی ملکی میباشد که حقوق بشری را حفظه و خطاهای قوای اجرائیه را مراقبت و یک پارلمان دو اطاقه را تضمین نماید.

مجلس سنای ترکیه ۱۷۲ عضو و شورای ملی آن ۴۵۰ عضو دارد. رئیس جمهور تنها برای یک دوره هفت ساله انتخاب میگردد. ترکیه عضو پیمان سنتو میباشد.

معارف و مذهب: مذهب و دولت از همدیگر جدا اند. در حدود نود و هشت فیصد ترکها مسلمان اند. معارف اجباری و رایگان و مذهبی در سنین هفت تا دوازده و رایگان و اختیاری در مدت لیسه است. پوهنتون های ترکیه عبارتند از پوهنتون های استامبول، انقره

ازمیر و ارض روم.

دفاع: خدمت عسکری اجباری است و ترکیه قوای زمینی زیادی به پیمان اطلس میدهد. بقرار موافقتنامه ۱۹۵۳ ترکیه، یونان، وچکوسلواکیا در پیمان دفاعی بالقان سهیم اند. پیمان دفاعی دیگری را با امریکا در ۱۹۵۹ عقد نموده است.

توغو

پایتخت: لومه. مساحت: ۲۰۴۰۰ مربع میل. نفوس (تخمین ۱۹۶۳ ملل متحد): ۱۵۵۹۰۰۰ پرچم: پارچه های افقی سبز و زرد با مربع سرخیکه در میان آن ستاره سفید نقش است.

جمهوریت توگو که در ۱۹۶۰ به آزادی رسید یک قسمت توگولیند جرمنی بود که در ۱۹۱۴ تسلیم شده و توسط فرانسه و زیر نظر ملل متحد در سال های ۱۹۴۶ انی ۱۹۶۰ اداره میشد. در قسمت سواحل غربی افریقا و در بین وئنا علیا در شمال داهومی در شرق بحر اطلس در جنوب و گانا در غرب واقع شده است.

قانون اساسی آن که در ۱۹۶۱ تسوید گردید. یک رئیس جمهور و پارلمان یک اطاقی را که ۴۶ عضو دارد تصویب نمود. تولیدات عمده آن قهوه، کاکاو، کپره و پنبه میباشد.

تونس

پایتخت: تونس. مساحت ۵۸۰۰۰ میل مربع. نفوس (تخمین ۱۹۶۲ ملل متحد ۴۲۹۰۰۰۰ پرچم: سرخ با یک هلال و یک ستاره سرخ در یک دایره سفید. واحد پولی: دینار.

سال انتخاب میگرد . اعضای شورای ملی هم برای پنج سال انتخاب میشوند . در انتخابات ملی ۱۹۵۹ حزب جبهه ملی تمام کرسی ها را اشغال کرد و حبیب بورقیبه بحیث رئیس جمهور انتخاب گردید . در ۱۹۶۴ تمام زمین های زراعتی خارجی ها ملی گردید .

معارف و مذهب: اکثریت نفوس را مسلمان ها تشکیل میدهند . در حدود یک صد و بیست هزار اروپائی و شصت و پنج هزار یهودی در تونس موجود است . زبان ملی و رسمی تونس عربی است . سیستم تعلیمی مخلوط فرانسوی و اسلامی تعمیم می یابد . پوهنتون تونس در ۱۹۶۸ شامل پوهنتون اسلامی زیتونیه و مؤسسه تعلیمات عالی خواهد شد .

دفاع : - در ۱۹۵۶ یک اردوی ملی بوجود آمد . و بیست هزار مرد در آن شامل است . هسته های قوای بحری و هوائی نیز بوجود آمده است .

جایان

پایتخت : توکیو : مساحت : ۱۴۲۶۸۸ میل مربع . نفوس (تخمین ۱۹۶۳ حکومت) : ۹۶۱۶۰۰۰۰
پرچم : آفتاب سرخ در زمینه سفید ، واحد پولی ین (۳۶۲ ین معادل یک دلار امریکائی) .

شرح : جایان متشکل از چار جزیره عمده هانشو ، هوکائی ، کیوشو و اامی اوشیما میباشد . جزایر جایان در بحر آرام یا بحر انکاهل واقع بوده از اتحاد شوروی و کوریا توسط بحیره جاپان توسط بحر شرقی چین از چین جدا شده است .

در ختم جنگ دوم جهانی جاپان

شرح : تونس یک تحت الحمایگی قدیم فرانسه که در ۱۹۵۷ به آزادی رسید در ساحل شمالی افریقا واقع شده است . در شمال و شرق آن بحیره مدیترانه ، در جنوب شرق آن لیبیا در جنوب آن صحرای اعظم و در غرب آن الجزایر واقع است . باشندگان اساسی آن را اعراب و بربرها تشکیل میدهند .

منابع و صنایع : زراعت عمومیت دارد . مالداري زیاد رواج دارد . خاک زرخیز آن مقدار زیاد گندم ، جو ، خرما ، زیتون ، زردآلو ، بادام ، انجیر ، شفتالو ، سبزیجات شبدر و رشقه حاصل میدهد . فوسفور ، آهن ، سرب و جست زیاد دارد .

از صنایع مهم آن قطعی سازی . تولید کود مصنوعی ، قالین بافی ، کمپل بافی ، بوت دوزی ، و تولید مواد ساختمانی است . از صادرات مهم آن تیل زیتون ، شراب ، آهن خام ، سرب ، سنگ گوگرد ، و حبوبات است . پلان ده ساله انکشافی آن در ۱۹۶۲ آغاز گردیده است .

تاریخ و حکومت : تونس دولت

بربری قدیم که بعد تر توسط ترك ها اداره میشد در ۱۸۸۱ تحت تصرف فرانسه درآمد .

از ۱۹۴۷ الی ۱۹۵۶ تدابیر خود ارادیت گرفته شده و یک مجلس اساسی حبیب بورقیبه از اعضای حزب مقتدر تونس یعنی دستور جدید را بحیث صدر اعظم انتخاب نمود .

در ۱۹۵۷ همین مجلس رژیم جمهوری را اعلان کرد . بقرار قانون اساسی تونس رئیس جمهور برای پنج

مجبور شده متصرفات و تحت الحمایگی های خود را از قبیل منچوریا ، نصف جنوبی جزیره سخالین ، کوریل ، کوریا ، فارموسا ، جزایر مارشال و کارولین از دست بدهد. سواحل جاپان شکستگی های فراوان دارد . سلسله جبال سخالین در امتداد کوه های چینائی در شمال جاپان بمشاهده میرسد و کوه های آلپ جاپانی را میسازد . در امتداد بحیره جاپان بطرف بحر الکاهل آتشفشان های عمده جاپان واقع شده است . کوه فوجی یاما شصت میل در غرب توکیو واقع بوده نهایت مخروطی آن بیشتر از دوازده هزار فوت ارتفاع دارد . از بنادر مهم آن شیکوگو ، کیوشو ، ناگویا و اوساکا است . توکیو یکی از سه شهر بزرگترین عالم بوده بیشتر از ده میلیون نفوس دارد .

قصر امپراطوری جاپان در ۵۰ جریب زمین در توکیو واقع است . میدان هوائی بین المللی توکیو معروفترین میدان هوائی آسیا است . برج توکیو که ۱۰۸۹ فوت طول دارد از فولاد برای نشرات رادیو و تلویزیون ساخته شده است .

کاماگورا درسی میلی جنوب غرب توکیو جانیست که در آن مجسمه بزرگ برنجی بودا به ارتفاع ۴۲ فوت قرار دارد که هفت قرن قبل از برنج ریخته شده است .

از جا های مشهور دیگر جاپان مقبره مذهبی توشوگو است که در (نیکو) قرار داشته و یک پارک ملی بزرگی به مساحت تقریباً یک لک جریب در اطراف آن قرار دارد . توکیو که مدت هزار سال پایتخت جاپان بود معابد و مقابر بسیار متلون داشته که مراکز کلتوری

جاپان است . یک تونل دوعشاریه ۳۴ میلی تحت البحری شاهراهی رامیسازد که سه شهر عمده جاپان را به هم وصل میکند . در ۱۹۶۴ زلزله مدهشی شهر تجارتی و صنعتی نیکاما را از بین برد .

منابع و صنایع : بیشتر از نصف زمین های زراعتی بمقصد زرع برنج که غذای عمده جاپانی ها است بکار برده میشود . گندم ، جو ، کچالو ، تنباکو ، چای ، لوبیا ، شفتالو ، ناک ، سیب ، انگور نیز تولید میشود .

معادن شامل طلا ، نقره ، مس ، سرب ، جست و کروم ، ارسنیک سفید ، ذغال ، گوگرد ، نمک و پترول است . صنایع عمده آن تولید آهن و فولاد ، وسایل حمل و نقل ، ماشین باب ، آلات الکترونیک ، کشتی سازی ، مواد کیمیای ، کود مصنوعی ، نساجی ، پنبه ، پشم ، ابریشم و الیاف مصنوعی ، چینی سازی و سامان چوبی است . بیشتر از نود و دو دستگاه کشتی سازی دارد از بزرگترین سازندگان کشتی جهان میباشد . بیشتر از ۱۲۴ میلیارد کیلووات ساعت برق تولید میکند . صادرات عمده آن پوشاک باب ، صنایع فلزی ، بازیچه ها ، کود کیمیای ، کشتی ها ، ابریشم ، ماشین های دفتر ، کمره ها ، میکروسکوپ ها ، دوربین ها و عرادات جات است .

سیاحت و جلب سیاحین منبع بزرگ اسعار را تشکیل میدهد بیشتر از بیست تا سی فیصد تولیدات صادراتی جاپان را ایالات متحده امریکا خریداری میکند .

تاریخ و حکومت : بروایت اساطیر جاپانی در ۶۶۰ سال قبل از میلاد

چارمین عضو فامیل خود است که بر تخت جلوس نموده است .
معارف و مذهب : دو مذهب عمده بودائی و شنتوئزم است همچنان تعداد کلیساهای عیسوی نیز موجود است . تعلیمات ابتدائی و متوسطه

تا صنف نهم اجباری است . در حدود ۲۴۵ پوهنتون دارد . زبان اساسی جاپانی بوده انگلیسی لسان تجارتی بوده و در مکاتب عالی تدریس میشود .

جمیکا

پایتخت : کنگستن . مساحت : ۴۴۱۱ مربع میل ، نفوس : یک عشریه ۶۸۴ ملیون . پرچم : سبز و سیاه با نشان صلیب طلائی .

جمیکا در بحیره کارابین در نوذ میلی جنوب کیوبا واقع است و از بزرگترین و قیمت بها ترین مناطق غرب الهند برتانوی بشمار میرود . سیاحین زیادی از آن دیدن میکنند . در ۱۴۹۴ توسط کولمبس کشف گردید و تا ۱۶۶۵ توسط هسپانیه

اداره میشد بعد از آن به تصرف انگلیسها درآمد . در ۱۹۶۲ در جوکات ممالک مشترک المنافع به آزادی رسید . تولیدات عمده آن

نیشکر ، قهوه ، کیله ، کاکاو و میوجات فامیل لیمو است همچنان سیگار های مشهور میسازد .

چاد

پایتخت : فورت لای . مساحت ۴۹۵ هزار مربع میل با نفوس

(تخمین ۱۹۶۵ حکومت) چار ملیون : پرچم قطعات عمودی آبی ، زرد و

مسیح امپراطوری جاپان توسط امپراطور جومونیان گذاشته شد . در ۱۸۸۹ میلادی قانون اساسی آن ترتیب یافت . در جنگ ۹۵ - ۱۸۹۴ فارموسا را از چین گرفت در جنگ ۱۹۰۵ - ۱۹۰۴ با روسیه هر دو

ملت تلفات زیادی را متحمل گشتند و بحریه روسیه کاملاً از بین رفت . جاپان در ۱۹۱۰ کوریا را جزو خاک خود ساخت . در جنگ جهانی اول جاپان جرمن ها را از تسوشیما

اخراج کرده متصرفات بحر الکاهل جرمنی را متصرف شد . در ۱۹۳۱ منچوریا را اشغال کرد در ۱۹۳۲ با چین آغاز جنگ نمود که در اثر آن پیینگ و شانگهای را تصرف

کرد . در ۱۹۴۱ با حمله بر (پرل هاربر) جنگ را با امریکا آغاز کرد . در ۱۹۴۵ بعد از استعمال بمب اتومی بر شهرهای هیروشیما و ناکاساکی از طرف امریکا ، جاپان تسلیم گردید بآثر قانون اساسی جدیدیکه در ۱۹۴۷ به

تصویب رسید امپراطور جاپان به حیث سمبول ارثی ملت شناخته شده و از حقوق تقدس خود صرف نظر کرد . مقام بزرگ قانون سازی به

دایت مجلس بزرگ جاپان تفویض گردید مجلس مشاورین جاپان ۲۵۰ عضو دارد که برای شش سال انتخاب میشوند .

مجلس نمایندگان آن ۴۶۷ عضو داشته برای مدت چار سال انتخاب می گردند . نظر به قانون اساسی

دین و دولت از هم مجزا اند . امپراتور جاپان یکصد و بیست و

شرق با پولیند و از جانب شرق با اتحاد شوروی . در جنوب آن اطریش و مجارستان واقع اند . دریای دانیوب آنرا از مجارستان جدا میسازد کوههای کارپاتیان در شمال شرق و شرق آن واقع شده است .

جنگلات حاصلخیز بوهیمیا منبع شکار و چوب بوده در سر حد آلمان غربی واقع است .

منابع و صنایع : زراعت ، صناعت و معادن آن منابع سرشار طبیعی آنرا بکار می برد . یک سوم حصه آن زراعتی است . شصت فیصد حاصلات زراعتی حبوبات است . لبلبو بکثرت میروید و آبجو آن از شهر (پلزن) صادر میگردد. ذغال آهن و تیل از معادن آن استخراج میگردد . رادیوم و یورانیم آن مشهور است . تجهیزات جنگی نیز ساخته میشود و مراکز مهم فولاد سازی دارد . شیشه سازی و چینی سازی رواج عمده دارد . بوت ، هواپیما های خفیف و غیره نیز تولید میکنند .

تاریخ و حکومت : بوهیمیا ،

موراویا و سلواکیاسه جزو امپراتوری بزرگ موراویا بود . در ۹۰۶ توسط ماکیارها اشغال گردید . بوهیمیا و موراویا بعدتر جزو امپراتوری مذهبی رومن گردید پراگ تحت اثر شاهان بوهیمیائی در قرن چاردهم مرکز بزرگ کلتوری اروپای مرکزی بود . در بین سالهای ۱۹۱۸ و ۱۹۴۸ حوادث بسیاری در چکوسلواکیا واقع شد که در اکثر آنها جرمن ها انگلیس ها ، فرانسوی ها و ایتالی ها دخیل بودند . از سال ۱۹۴۸ بعد شکل یک جمهوری سوسیالیستی را بخود گرفت که متشکل از دو ملت سلوا ها و چک ها است .

سرخ واحد پولی فرانک ۲۴۶ فرانک . معادل یک دالر امریکائی) جمهورییت چاد سابق از اراضی تحت تصرف فرانسه در افریقای استوائی بود . که پنجمصد میل به شمال شرق خلیج گینی ، ۵۵۰ میل بجنوب مدیترانه واقع و از طرف شمال توسط لیبیا ، از شرق توسط سودان ، از جنوب توسط جمهورییت افریقای مرکزی و از غرب توسط کامرون ، نایجیریا و نایجر محاط میباشد .

مردمان شمال چاد مسلمانند و حبشی های غیر مسلمان مردمان جنوب آنرا تشکیل میدهند . مملکت کاملاً زندگی دهاتی دارد و از جنوب بشمال جغرافیای آنرا مناطق جنگل زار ، مراتع و ریگستان تشکیل میدهد . چاد بتاريخ ۱۱ - اگست ۱۹۶۰ به آزادی کامل نایل گردید و در ستمبر همان سال عضو ملل متحد شد . چار عضو جامعه فرانسوی است .

از صادرات عمده آن پنبه است . گوشت مبرد توسط طیاره صادر میکند .

چکوسلواکیا

پایتخت : پراگ . مساحت ۴۹۳۶۷ میل مربع . نفوس چارده ملیون . پرچم : پارچه های افقی سفید و سرخ با یک مثلث آبی که از پایه تا نصف بیرق امتداد دارد . واحد پولی : کورونا (صد هیلر ۷ کورونا معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : جمهورییت سوسیالیستی چکوسلواکیه در اروپای مرکزی واقع است . از طرف غرب و جنوب غرب محاط است با آلمان غربی ، از طرف شمال و شمال غرب با آلمان شرقی از طرف شمال و شمال

میده. نایتیریت، ایودین، مس، آهن، ذغال، طلا، نقره، کوبالت، جست، منگانه، بورات، سیماب، پترو، نمک، گوگرد و مرمز از معادن مهم آنست. زراعت نیز اهمیت دارد. فارم های بزرگ لبنیات وجود دارد. گندم، برنج، جوار، میوجات و غیره به وفرت زرع میشود. لبلبو، عرادات و نساجی انکشاف می یابد. تاجکستان ها زیاده بوده، شراب یک قلم صادراتی را میسازد غیر ازین گوشت، جو و میوجات از اقلام صادراتی است. میدان های هوایی زیاد دارد.

در ۱۹۶۱ حکومت پلان ده ساله انکشاف اقتصادی را به مصرف چهل میلیارد دالر اعلان نمود.

تاریخ و حکومت: در ۱۵۴۰ فتح چلی توسط هسپانیه تکمیل شد.

آزادی آن در ۱۸ - ۱۸۱۰ حاصل گردید. شهر های والپ ریزو در ۱۵۴۳ و سانتیاگو در ۱۵۴۱

تاسیس شدند. بقرار قانون اساسی رئیس جمهور آن برای شش سال انتخاب میشود. سناتور ها که ۴۵ نفر اند برای هشت سال و نمایندگان که فی ۴۵ هزار نفوسی یک نفر اند برای چهار سال انتخاب میشوند اکثریت نفوس هسپانوی الاصل و یکعده هسپانوی های مخلوط با سرخ بوستان اند. جرمنی الاصل ها و غیره مردمان اروپائی هم به تعداد کمتری موجود اند.

معارف و مذهب: بین هفت تا پانزده سالگی تعلیمات اجباری و رایگان است. یکتعداد پوهنتون ها دارد که دو عدد آن در سانتیاگو متمرکز اند. لسان هسپانوی و مذهب پیشنی رومن کاتولیک است.

چک ها هشت میلیون و سلاو ها چار میلیون نفوس دارند علاوه بر چرمن ها، مجارستان، ها و اوکرائینی ها نیز در چکوه ملواکیه بسر میبرند. قانون اساسی موجوده آن در ۱۹۶۰ به چکوسلواکیه شکل دولت مرکزی، محکمی بخشید. شورای ملی آن سه صد عضو دارد و یک مجله ملی سلاو یک نیز وجود دارد.

معارف و مذهب: در حدود هفتاد و پنج فیصد مردم رومن کاتولیک اند. پوهنتون چک در پراگ در ۱۳۴۸ افتتاح گردیده است. پوهنتون های زیاد دیگری نیز دارد. زبان های رسمی چک و سلواکی اند. **دفاع:** خدمت دو ساله عسکری بین سنین بیست تا پنجاه اجباری است. قوای زمینی و هوایی مجهز دارد.

چلی

پایتخت: سانتیاگو. مساحت: ۲۸۶۳۹۶ میل مربع، نفوس، هشت و نیم میلیون. پرچم: پارچه های افقی سفید و سرخ با ستاره سفید در زمین آبی در قسمت علوی راست. واحد پولی: اسکودو (نزدیک به چار اسکودو معادل یک دالر امریکائی).

شرح: در ساحل غربی امریکای جنوبی واقع است. بلند ترین قله امریکا (۲۳۰۸۱ فت) درین ناحیه واقع است. همچنان یکتعداد جزایر بحر الکاهل را نیز در تصرف دارد. طول آن ۲۶۲۰ میل و عرض وسطی آن یکصد میل است.

منابع و صنایع: زمین های لامزروع دشت های شمالی چلی معادن زیادی دارد. در حدود هفتاد و پنج فیصد صادرات چلی را معادن آن تشکیل

در سراسر چین بوجود آمد با وجود خشکسالی و قحطی ایکه چین با آن تصادف کرد این کشور کام های بزرگی بجانب صنعتی شدن برداشته است . پروژه های تولید برق، سیستم های جدید آبیاری، صنایع فولاد و غیره در تحکیم بنیه اقتصادی چین اهمیت بسزائی دارد. از همه مهمتر اینکه چین در ساحه اقتصادی از کثرت قوای بشری بر خوردار است .

تاریخ و حکومت : چین دارای قدیمترین تاریخ ها است که تا ۲۲۰۵ قبل از میلاد میرسد چندین هزار سال قبل راه ابریشم تاریخ قدیم چین را از راه افغانستان به غرب وصل می کرد .

در شروع تاریخ خود چین يك مملکت شاهی بود . در اوایل قرن بیست تحولات بزرگی در سیستم حکومتی چین بمیان آمد. در جنگ های زیادی با جاپان حصه گرفت که بیشتر این جنگ ها را جاپان باخت . اما بعد از شکست در جنگ جهانی دوم جاپان تمام مناطق اشغال شده را دوباره واگذار کرد . در ۱۹۴۵ انقلاب هائی در چین بوقوع پیوست که در نتیجه آن حزب کمونسنت مؤفق گردید جنرال چیانگ کای شیک را بطرف فارموسا براند و چین را اشغال نماید (۱۹۴۹) . رژیم موجوده چین تحت قیادت ماوتسی تونگ رهبر انقلاب چین را به بیست و دو ولایت بشمول فارموسا که ادعای مالکیت آنرا دارد تقسیم نموده است . همچنین پنج ناحیه مستقلی را اداره میکند که عبارتند از منگولیای داخلی (کاشغر) ، (کوانگسی جوانگ) . (ننگسیاهوی) و تبت چامه و .

دفاع : از بیست تا چهل و پنج سالگی خدمت عسکری اجباری است . قوای زمینی ، بحری و هوائی دارد . که تجهیزات آن عصری میباشد .

چین (جمهوریت مردم) پایتخت : پینگ (پکنگ) . مساحت : ۶۰۲۵۴۸۷ میل مربع نفوس (قرار تخمین حکومتی ۱۹۶۴) هفتصد و پنجاه میلیون : پرچم سرخ با پنج ستاره واحد پولی یوان (دویوان معادل يك دلار امریکائی) **منابع و صنایع :** قبل از رژیم جدید چین بصورت عمومی يك مملکت زراعتی بود . از جمله مواد زراعتی آن گندم ، جو ، جواری ، ماش ، حبوبات ، لوبیا و غیره است که در شمال بیشتر میروید . برنج ، شکر و نیل از پیداوار مهم جنوب چین است .

نباتات لیف دار از قبیل جوت و غیره زیاد میروید . پنبه در حوالی وادی دریای زرد بیشتر زرغ میشود. در غرب و جنوب زیادتر چای کشت میشود و حاصلات زیادی دارد صنعت ابریشم در چین تاریخ چهار هزار ساله دارد . حیوانات گاو ، گوسفند بکثرت تربیه میشود. تولید چینی و شیشه باب رایج است از مهمترین پیداوار معدنی آن ذغال است . آهن ، قلعی سرمه ، پترول ، تونگستن و نمک نیز معادن بزرگی دارد .

قبل از سال ۱۹۵۹ قحطی های شدیدی در مملکت دیده میشد که از اثر سیلاب های مد هشی بوجود آمده بود که بیشتر از سه صد ملیون جریب زمین را خساره مند ساخت . با تطبیق مفکوره های جدید در ساحات مختلف زراعتی و صنعتی تحولات بزرگی

معارف و مذهب : مجاهده برای رفع بیسوادی مؤفق است بیشتر خسته ، پنبه ، قهوه و تنباکو است .

دنمارک از پانزده پوهنتون چهل و هشت موسسات تعلیمی انجنیری وسی و یک دانشگاه زراعتی دارد . از مذاهب عمده چین بودائی است که زیادهترین پیروان را دارد . کنفوسیونزم نیز شایع است . (تاوئزم)

روش دینی دیگری است که بیشتر باتناسخ ارواح رابطه میگیرد . و در بعضی حصص پیروانی دارد .

بیشتر از پنجاه ملیون مسلمانان در چین بسر میبرند . عیسویت نیز پیروان دارد .

پایتخت : پورتونو مساحت : ۴۴۲۹۰ مربع میل نفوس دو عشاریه دو ملیون . پرچم : یک پارچه عمودی سبز دو پارچه افقی زرد و سرخ .

داهومی داهومی مستعمره فرانسه در افریقای غربی بود که بین نایجیریا ،

ولتای علیا ، توگو و خلیج گینی واقع شده است به اساس قانون اساسی ۱۹۵۸ فرانسه داهومی در ۱۹۶۰ به آزادی کامل رسید و در

ستمبر همان سال عضو ملل متحد شد و با نایجیریا ، ولتای علیا و ساحل عاج یک اتحادیه اقتصادی را بوجود آورده . با فرانسه قرار داد های علیحده دارد .

رئیس جمهور و شورای ملی برای دوره پنج سال انتخاب میشوند . پیدوار عمده آن روغن نباتی ،

پایتخت : کوپن هاگن مساحت : ۱۶۶۱۹ میل مربع نفوس (به شمول جزایر فارو و گرینلند) ۴۷۵۳۷۷ . پرچم : صلیب سفید در زمین سرخ واحد پولی کرونر (هفت کرونر

معادل یک دالر امریکائی) .
شرح : کشور پادشاهی دنمارک در شمال جرمنی که یگانه همسایه

آن مملکت در خشکه است بطرف شمال در میان بحیره بالتیک و بحیره شمال قرار دارد . مملکت

متشکل از جلگه های کم ارتفاع است گرینلند و جزیره فارو نیز جزو دنمارک میباشد .

منابع و صنایع : در حدود بیست و پنج فیصد مردم مصروف زراعت در هفتاد و پنج فیصد زمین مزروعی انداز صادرات عمده آن مسکه و پنیر است . ماهیگیری در دنمارک اهمیت بسزائی دارد . سیاحت نیز

در واردات ملی دنمارک سهم دارند . از صادرات دیگر آن ماشین آلات ، کشتی ها ، نساجی ، اثاث البیت و سامان آهنی و فولادی است .

اکثر مواد خام را وارد میکند . سیستم موسسه کوپراتیف مستهلکین در دنمارک در سال ۱۸۶۶ بنا یافته و امروز انکشاف زیادی نموده است . در حدود

۳۰۶ کشتی تجارتی دارد .
تاریخ و حکومت : تاریخ کهن و باستانی دارد اما شهر کوپن هاگن

۱۹۳۳ میل مربع . نفوس : سه و نیم میلیون پرچم : چار پارچه مربعی یک در میان سرخ و آبی با صلیب سفید ، واحد پولی : پیسو معادل یک دالر امریکائی .

شرح : دو بر سه حصه قسمت شرقی جزیره هسپانیولا را (که در ۱۴۹۲ توسط کولمبوس کشف گردید) تشکیل میدهد . سرحد بین دومینیکا و (هایتی) که در قسمت جنوبی آن واقع است ۲۴۱ میل طول دارد . سواحل دومینیکا ۹۷۹ میل میباشد . از جزایر بزرگیست که در بین کیوبا و پورتوریکو واقع است . شهر سناتو دومنگو که در ۱۴۹۶ بنا نهاده شده است از کمپنه ترین شهر های نیم قاره غربی به حساب میرود و خاکستر کولمبوس در یک مقبره درین شهر وجود دارد .

منابع و صنایع : سرزمینی است حاصلخیز که زراعت و تربیه حیوانات در آن رونق زیادی دارد . شکر ، کاکاو ، قهوه ، تنباکو ، جواری و دیگر حبوبات در آن به وفرت میروید . کيله نیز از صادرات عمده آن است . گاو ، خوک ، اسب و مرغ به زراعت رونق خاصی بخشیده است .

طلا ، مس ، آهن ، نمک ، تباشیر و مرمر از معادن آن است . تولیدات بزرگ آن شکر ، شراب ، سممت تیل نباتی ، چاکلت ، تنباکو ، نساجی و سامان چوبی میباشد . زیادتیر با ایالات متحده امریکا روابط تجارتی دارد .

تاریخ و حکومت : در ۱۷۹۵ هسپانیه سانتودومنگورا به فرانسه واگذار کرد . در ۱۸۰۱ توسط رهبر هاییتی اشغال گردید . در

بصورت واقعی توسط اسقف البسالون (۱۱۲۸ - ۱۲۰۱) بنا نهاده شد . وی در یکی از جزایر دنمارک شهری را برای دفاع از دزدان بحری بنا نهاده که هنوز هم آثار آن باقیست . قبر (هاملیت) شهزاده دنمارکی که داستان وی توسط شکسپیر شاعر معروف انگلیس ابدی ساخته شده ، در شهر السینور واقع است .

شاه و پارلمان مشترکاً صلاحیت تقنینی دارند . قانون اساسی جدیدی که در ۱۹۵۳ به تصویب رسید بزمن ها اجازه میدهد بر تخت دنمارک جلوس نمایند . باساس این قانون دنمارک پارلمان یک چرگهائی دارد که ۱۷۹ عضو دارد . همچنین قانون اساسی جدید گریلند را به حیث جزو کامل دنمارک میشناسد . دنمارک موسسات کمک های اجتماعی ، بیمه صحتی ، حقوق معیوبین و سالخوردهگان و بیمه بیکاری دارد . به سالخوردهگان ۶۷ ساله و بیوه ها حقوق داده میشود

معارف و مذهب : مذهب اساسی عیسوی لوتری است اما آزادی مذهب وجود دارد . تعلیمات اجباری بوده شامل تعلیمات حرفوی نیز میباشد . چندین پوهنتون دارد که

مهمترین آنها پوهنتون های کوبن هاگن ، ارهوس و پوهنتون تخنیکی است . تربیه به سیستم شاگردی حرفه های مختلف قانوناً رایج است . دولت بیشتر از ۱۵۲۷ کتابخانه را تهیه دیده است .

دفاع : خدمت عسکری بین سنین ۱۹ و ۲۵ اجباری است . قوای بری ، بحری و هوائی دارد . قوای امنیه شامل مردان و زنان است .

دومینیکا

پایتخت : سانتودومنگو . مساحت :

با یوگندا از شرق با تانزانیا از غرب با جمهوریت دیموکراتیک کانگو (کینشاسی) محاط میباشند. نفوس بومی آن با هوتوها میباشند که ۸۰ فیصد نفوس را تشکیل میدهند. مردمان واتوسی (آقایان قدیم شان) و باتوا نیز قسمت کلی نفوس باقیمانده را تشکیل میدهند. مجلس مقننه آن که در ۱۹۵۰ تاسیس گردیده رواندا را بتاریخ ۲۸ جنوری ۶۱ یک جمهوریت اعلام کرد. در سپتامبر همان سال مردمان رواندا سستم شاهی را گذاشتند رواندا عضو ملل متحد است.

قهوه از صادرات عمده آنست. پنبه، چای، تنباکو، مواشی و انواع چرم تولید میکند. قلمی و طلا از معادن آن بشمار میرود.

رومانیا

پایتخت: بخارست. مساحت ۹۱۵۸۴ مربع میل، نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) نزدیک به نوزده میلیون پرچم: سه قطعه عمودی به رنگ های آبی، زرد و سرخ با علامه مخصوص در وسط. واحد پولی لیو (شش لیو معادل یک دالر امریکائی).

شرح: رومانیای یکی از ممالک بالقان از شمال با اتحاد شوروی، از شرق با یوکراین اتحاد شوروی مولداویای اتحاد شوروی و بحیره سیاه، از جنوب با بلغاریا و از غرب با یوگوسلاویا و هنگری محاط میباشند. دریای دانیوب قسماسر حد آنرا تشکیل میدهد و قسماهم در داخل خاک رومانیای میرود. کوههای کارپات بجنوب آن امتداد دارد.

منابع و صنایع: رومانیای شدیداً صنعتی ساخته شده است و گرچه

۱۸۰۳ و باز در ۱۸۲۱ توسط هسپانیه اشغال شد و تعداد زیاد جمهوریت ها در دومینیکا برقرار شده و سقوط کردند. از ۱۸۲۲ تا ۱۸۴۴ هایتی بر آن حکومت کرد. در ۱۸۴۴ جمهوریت تشکیل گردید و ۱۸۶۳ باز بدست هسپانیه افتاد. از ۱۹۱۶ تا ۱۹۴۴ توسط بحریه امریکائی اشغال گردید که در همین زمان یک حکومت انتخابی، جمهوریت رویکار آمد. ولی استقرار حکومت تاکنون هم تثبیت نگردیده است.

معارف و مذهب: مذهب دولتی موجود نبوده و آزادی مذهب وجود دارد اما تقریباً تمام نفوس رومن کاتولیک اند. تعلیمات اجباری و رایگان است پوهنتون سانتو دومنگو در ۱۵۳۸ تاسیس گردیده است.

دفاع: خدمت عسکری یکساله جبری است. قوای متناسب بحری، بری و هوائی دارد.

رواندا

پایتخت: کیگالی: مساحت بیشتر از ده هزار مربع میل، نفوس (تخمین ۶۵ حکومت) سه میلیون. پرچم: سرخ، زرد و سبز در قطعات عمودی با حرف (ر) سیاه در قطعه زرد. واحد پولی فرانک (پنججاه فرانک معادل یک دالر امریکائی).

جمهوریت رواندا بتاریخ اول جولای ۱۹۶۲ به آزادی نایل شد. از آن پیشتر جزء رواندا اروندی منطقه قیمومیت بلجیم و ملل متحد بود. اروندی که فعلاً بنام سلطنت بروندی یاد میشود بارواندا یکجا آزاد گشت. رواندا در افریقای مرکزی شرقی واقع بوده از شمال

در ۱۹۴۴ با متحدین پیوست مایکل اول پادشاه رومانی در ۱۹۴۷ در اثر فشار کمونزم مخلوع گردید . قانون اساسی جدیدی مانند اتحاد شوروی در ۱۹۵۲ تصویب شد . در ۱۹۶۱ پرزیدیم را با شورای دولت تعویض کردند . این شورا از اعضاء اسامبله ملی انتخاب می شود . درین اسامبله برای هرچهل هزار نفر یکنفر انتخاب میشود . عده فعلی اعضاء اسامبله ۴۶۵ نفر میباشد که برای چار سال از روی يك لست عمومی انتخاب می شوند .

معارف و مذهب : تعلیمات ابتدائی تا سن هشت سالگی اجباری است . چاریونیورستی دارد . زبان رومانی ریشه لاتین دارد و نفوذ زبان های فرانسوی ، یونانی ، سلای و ترکی نیز در آن دیده میشود . آزادی مذهب رسماً اعلام گردیده است کلیسا و دولت از همدیگر مجزا هستند .

دفاع : خدمت نظام عمومی و بین سنین ۲۱ و ۵۰ جبری است مدت خدمت برای دو سال است . رومانی عضو ملل متحد و اتحادیه وارسا است .

زمین

پایتخت : لوساکا ، مساحت : ۲۹۰۵۸۶ مربع میل ، نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) نزدیک به سهونیم ملیون . پرچم : سبز با عقاب نارنجی بالای قطعات سرخ ، سیاه و نارنجی در کناره راست پائین . و احد پولی پوند (يك پوند معادل سه دالر) . جمهوریت زمینیا منطقه تحت اداره برتانوی بنام رودیشیا ی شمالی بود . درافریقای مرکز جنوبی واقع

در حدود شصت فیصد نفوس آن به امور زراعت و مالداري می پردازند ، صنایع ۵۷ فیصد اقتصاد مملکت را تشکیل میدهد . گندم ، جواری ، جو ، لبلبو ، انگور و میوه های دیگر تولید میکنند . پترول ، میتین خیلی خالص ، ذغال ، آهن منگانهز ، کروم ، مس ، سرب ، جست ، طلا ، نقره ، نمک و غیره از معادن غنی آن شمرده میشود . تولید پترول آن سالانه بیش از دوازده ملیون تن میتريك میباشد . تولید ماشین های زراعتی آلات تیل کشی و محصولات کیمیایی ، آرد سازی ، تقطیر و شرابسازی از منابع آن بشمار میرود .

تاریخ و حکومت : مردمان اصلی وبومی رومانیا صد ها سال قبل از داسیائی ها می زیستند . سلطنت داسیائی ها توسط روم از ۱۰۱ تا ۲۷۴ بعد میلاد مسیح اشغال گردید . آلات تیل کشی و محصولات تسلط ترك ها بود در ۱۸۵۹ باهم ملحق گردیده و دو سال بعد در ۱۸۶۱ بنام رومانی در آمدند . پنج سال بعد خانواده هوهنزولرن سیگمارنگن شاهزاده ای را در راس حکومت قرار داد . در ۱۸۷۷ رومانی از ترکیه آزادی گرفت و در ۱۸۸۱ يك سلطنت شناخته شد . رومانی از نگاه موقعیت خود در جنگ های زیاد کشانیده شده است با روسیه علیه ترکیه از ۱۸۷۷ - ۱۸۷۸ کمک کرد . جرمنی و آستریا - هنگری آنرا درجنگ عمومی اول منکوب ساخت . در ۱۹۴۰ قسمتی از اراضی خود را از دست داد . در ۱۹۴۱ با آلمان علیه اتحاد شوروی متحد شد .

است. شمال آن کانگو کینشاسی و تانزانیا به شرق آن ملاوی (نیا سالیند قدیم) و موزمبیق (مستعمره پرتگالی) به جنوب آن رودیشیا ی جنوبی و بچوانا لیند و به غرب آن افریقای جنوب غربی (منطقه تحت قیمومت افریقای جنوبی) و انگولا (مستعمره پرتگالی) واقع است.

اراضی آن فلات بلند دارای جنگل های غیر انبوه بوده برای زراعت و مالداري هردو مساعد است. از معدنیات غنی است. مس جست کوبالت، طلا، وانیدیم و منگنا نیز دارد. مس مهمترین معدن آنرا تشکیل مید و در جهان درجه سوم را دارد.

از ۱۸۸۹ تا ۱۹۲۴ بنام رودیشیا شمالی تحت اشغال کمپنی افریقای جنوبی بود. از آن به بعد یک گورنر یک انجمن اجرائیه و بعد تر یک مجلس مقننه پیدا کرد.

قانون اساسی جدیدی در ۱۹۶۴ به آن آزادی داخلی یک صدراعظم و کابینه داد. در ۱۹۶۴ اکتوبر

۱۹۶۵ یک جمهوریت آزاد و عضو ممالک مشترک المنافع گردید. اسامبله ملی آن دارای ۷۵ عضو انتخابی و پنج عضو انتصابی ذریعه رئیس جمهور میا شد. و ممبیه عضو ملل متحد است.

ساحل عاج

پایتخت: آبیجان. مساحت ۲۷۵۲۰ مربع میل - نفوس (تخمین ۶۴- ملل متحد) سه میلیون و هفتصد و پنجاه هزار، پرچم: نارنجی، سفید و سبز در قطعات عمودی. واحد پولی فرانک (۲۴۶ فرانک معادل یک دالر امریکائی).

جمهوریت ساحل عاج سابق از متصرفات فرانسه در افریقای غربی از شمال با مالی و ولتای علیا از جنوب با خلیج گینی، از شرق با گانا و از غرب با گینی و لایبیریا محاط است. آبیجان بندر عمده آن نیز است.

ساحل عاج در هفتم اگست ۱۹۶۰ به آزادی رسید. درستایر همان سیال عضو ملل متحد شد. اصولنامه اساسی فعلی آن از ۱۹۶۰ به بعد بمیان آمده است. از جامعه فرانسوی به خوا هشی خودش بیرون مانده ولی قرار داد های دو جانبه با فرانسه دارد. ساحل عاج عضو شورای ائتلاف است که در ۱۹۵۹ تاسیس گردیده و اعضای دیگر آن داهومی، نایجر، و ولتای علیا میباشند.

زراعت، جنگلداری، مالداری و تربیه ماهی نود فیصد مردم را مشغول داشته است. قهوه، کاکا و چوب های منطقه حاره، کیله پنبه، برنج، تیل نباتی نیز تولید میکند. برق و صنعتی ساختن مملکت در نظر است.

رقم تولیدات عمومی ملی در ۱۹۶۴ به هشتصد میلیون دالر میرسید و این رقم دو چند عواید عمومی سال ۱۹۵۸ بود.

سان مارینو

مساحت: سی و هشت مربع میل. نفوس (تخمین ۶۲) هفده هزار - پرچم قطعات افقی آبی و سفید.

شرح: سان مارینو خوردترین جمهوریت جهان به کنار کوه تیتانو در اینانین ها نزدیک ریمینی در قلب ایتالیا واقع است. صنایع عمده آن شراب، منسوجات پشمی، تیل زیتون، پنیر، مواشی

کوچک سنگاپور آنرا از اندونزی جدا میسازد. شهر سنگاپور پنجمین بندر بزرگ دنیاست و از تاریخ تا سیس خود در ۱۸۱۹ بزرگترین مرکز کشتی رانی در جنوب شرق آسیا بوده است. از صنایع آن ذوب قلعی، رابر باب چوب باب و کشتی سازی بشمار می آید.

صدر اعظم لی کوان یو هنگام اعلام جدائی سنگاپور از مالیزیا گفت سنگاپور در سیستم دفاعی خود با انگلستان ارتباط خواهد داشت ولی با ممالک کمونستی و اندونیز یا تفاهم نزدیک حاصل خواهد کرد. بزرگترین مرکز نظامی انگلیس در آسیا همین جاست سنگاپور در جمله ممالک مشترک المنافع باقیست و از سپتامبر ۶۵ عضو ملل متحد است.

سودان

پایتخت: خرطوم. مساحت ۹۶۷۵۰۰ مربع میل نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) اندکی بیش از سیزده میلیون پرچم قطعات افقی آبی، زرد و سبز واحد ملی پوند سودانی (یک پوند معادل سه دالر امریکائی).

شرح: از متصرفات قدیمی مشترک مصر و انگلیس، سودان در اوج جنوری ۱۹۵۶ جمهوری را اعلام کرد. سودان از شمال به جمهوری عرب متحد، از شرق به بحیره احمر و ایتیوپیا، از جنوب به یوئندا، کینیا و کانگو و از غرب به جمهوری افریقای مرکزی چاد و لیبیا محاط است.

نیل سفید از وسط مملکت بطرف شمال در جریان است و نیل آبی از کوه های ایتیوپیا سرچشمه

و سنگ تعمیراتی میباشد. سان مارینو ضرابخانه و مسکوک علیحده دارد. همانطور هم تکت های پستی آن علیحده است و لی پول ایتالوی و واتیکانی بطور عموم در چالش میباشد، سان مارینو قرضه ملی ندارد.

تاریخ و حکومت: جمهوری

سان مارینو مدعی است که قدیمترین دولت اروپایی میباشد و در قرن چهارم میلادی بناتها ده شده است. معاهده دوستی آن با ایتالیا از ۱۸۹۷ به بعد اعتبار دارد. عضو محکمه بین المللی است.

سان مارینو توسط یک شورا عالی شصت عضوی اداره میشود که به آراء عمومی انتخاب میشوند. به دو عضو این شورا حق اداره حکومت داده می شود ولی عمر این حکومت فقط شش ماه است زن ها برای اولین بار در سال ۱۹۶۴ حق رای را حاصل کرده اند.

سنگاپور

پایتخت: سنگاپور مساحت ۲۲۵ مربع میل نفوس (تخمین ۶۵ ملل متحد) دو میلیون پرچم: قطعات افقی مساوی سرخ و سفید با هلال سفید و پنج ستاره در نیمه چپ قطعه سرخ.

یک جزیره ۲۷ میل از شرق به غرب و ۱۴ میل از شمال به جنوب به منتها الیه جنوبی جزیره نمای ملایا در جنوب شرق آسیا واقع بوده و بتاريخ ۹- اگست ۱۹۶۵ جدائی خود را از اتحادیه مالیزیا اعلام کرد. سنگاپور در سپتامبر ۱۹۶۳ با ملایا، سراوک و صباح یکجا اتحادیه مالیزیا را بوجود آورده بود.

جزیره با جزیره نمای ملایا توسط یک پل معلق ارتباط دارد. آبنا

هستند که خون عرب و حبش را یکجا دارند. عرب ها و نوبیا ئی ها مسلمانند. سیستم معارف بدست حکومت است در سابق در جنوب تعلیم بدست مسیحیون بود. در خرطوم يك پوهنتون موجود است عربی زبان ملی است.

پایتخت: دمشق مساحت ۷۲۲۳۴ مربع میل نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) پنج ملیون و چار صد هزار پرچم: سه قطعه افقی سرخ، سفید و سیاه، با سه ستاره سبز در وسط واحد پولی پوند سو ریه (يك دالر معادل چار پوند).

شرح: جمهوریت سوریه در شرق میانه واقع و از شمال با ترکیه از شرق با عراق از جنوب با اردنیه و از غرب با اسرائیل (نام نهاد) لبنان و مدیترانه محاط است. دریا های اورونتس و فرات از آن می گذرد، لطایفه بندر مهم آنست.

منابع و صنایع: معادن آن نسبتاً کم است ولی تیل زیاد دارد. استفاده از ذخایر کم است ولی کمپنی پترول عراق حق العبور و حق بندری میدهد مصروفیت عمده مردم زراعت و مال داری است. پنبه گندم، جو، تنباکو، میوه های لیموئی، زیتون، انگور تولید میکند صنایع آن شامل آرد تیل ها، صابون، منسوجات، سمنت دباغی شیشه باب، شکر، بوت باب میباشد. از صادرات عمده آن پنبه، منسوجات و تنباکو میباشد.

تاریخ و حکومت: یکی از قدیم ترین ممالک دنیا بوده سوریه امروزی از امیرا طوری ترکی متشکل گردید. در ۱۰-اگست ۱۹۲۰

گرفته بشمال غرب به نقطه اتصال آن با نیل سفید نزدیک خرطوم جریان دارد و از آنجا به شکل سین لائین بنام نیل در وادی حلفا به جمهوریت عرب متحد داخل میشود.

منابع و صنایع: سودان مس، طلا، آهن، نمک و ذخایر دست ناخورده دیگر دارد. منبع عمده صمغ عربی است. ارزش زیاد میروید و غذای اول مردم را تشکیل میدهد. پنبه از صادرات عمده آنست انواع خوراکیه باب دارد.

تاریخ و حکومت: حرکت مهدیولی در ۱۸۸۴-۱۸۸۵ به شکست خرطوم منجر و مصر را مجبور ساخت از سودان خارج شود و تنها وادی حلفا و سواکین را نگهدارد. حرکت درویشی بعدی را لارد کچنر در هم شکست این واقعه توسط يك لشکر مشترک مصر و انگلیس درام درمان بتاریخ ۲ ستمبر ۱۸۹۸ واقع شد.

در ۱۹۵۱ پارلمان مصر قرار داد ۱۸۹۸ و ۱۹۳۶ خود را با برطانیه از بین برد و امکان این را فراهم کرد که سودان يك قانون اساسی علیحده داشته باشد. سودان بتاریخ اول جنوری ۱۹۵۶ آزادی کامل خود را اعلام کرد. دررای گیری اپریل می ۱۹۶۵ فقط پنج ولایت عرب و مسلمان شمال حصه گرفتند. و سه ولایت عیسوی جنوبی حصه نگرفته حکومت بدان جهت هم بدست مسلمین است. سودان عضو ملل متحد و جامعه عرب میباشد. **معارف و مذهب:** ساکنین سودان عرب ها- حبش ها و نوبیائی ها

خلیج عدن از شرق و جنوب با بحیرہ ہند و از غرب با کینیا و ایتھوپیا و از شمال غرب با سومالیا فرانسوی محاط است . بند رهای عمدہ آن بربرہ - موگادیشو و کسمایو میباشد .

منابع و صنایع : اقتصاد داخلی آن ضعیف است و بر کمک خارج اتکاء دارد کہ قسما از ایالات متحدہ امریکا ، ایتالیا ، برتانیہ و روسیہ بدست می آید . مالداري و زراعت مصروفیت عمدہ مردم را تشکیل میدهد .

تولیدات آن مرکب است از خوشبوئی ها ، شکر ، کيلہ ، جوارى ، صمغ ، پوست حیوانات و معادن عمدہ کہ هنوز انکشاف نکرده است عبارت است از آهن ، قلعی ، بوسایت تایتینیم و غیرہ .

تاریخ و حکومت : مردم سومالیا شامل سی ہزار نفر درسو مالیا فرانسوی ، یکصد ہزار نفر کینیاى در اوگاندا و ایتھوپیا میباشد . سومالیای ایتالوی در سال ۱۸۸۹ توسط ایتالیا تحت الحما یگی اعلام گردید . بعد جنگ عمومی اول از برتانیہ اراضی واقعہ در طرف راست دریای جبه را باز یافت . ملل متحد در ۱۹۴۹ - ایجاد سومالیا را بحیث یک دولت علیحدہ تصویب کرد و بتاريخ ۱۹۵۰ - ایتالیا قیومیت آنرا از برتانیہ بدست آورد .

تحت الحما یگی سومالیا برتانوی در ۲۶ جون ۱۹۶۰ - آزاد شد تا بتواند با سومالیا یکجا شود .
جمهوریت سومالیا بتاريخ اول

سوریہ یک واحد علیحدہ را تشکیل داد . و بیست روز بعد از آن دو واحد سوریہ و لبنان بزرگتر تشکیل شد و از ۱۹۲۰ تا ۱۹۴۱ تحت قیومت فرانسه اداره میشد . سوریہ بحیث یک جمهوریت توسط فرانسویان اعلام شد و از اول جنوری ۱۹۴۴ به آزادی رسید و قوای فرانسوی بتاریخ ۱۷ - اپریل ۱۹۴۶ آنرا تخلیه نمود .

درفبروری ۵۸ بامصر یکجا شدہ جمهوریت عرب متحد را بمیان آورد - ولی در ۳۰ ستمبر ۱۹۶۱ از آن جدا شد . رژیم بعث کہ از آن بعد روی کار آمد با پروگرام جمال عبدالناصر موافقت نکرد . در ۱۹۶۵ اکثر صنایع را ملی ساخت . سوریہ عضو ملل متحد است .

معارف و مذهب : نفوس آن بیشتر مسلمان سنی هستند و لی عیسویان نیز زیاد هستند . عربی زبان رسمی است . در دمشق یک پوهنتون و مکاتب عالی زراعتی در سلیمیه و بکہ و مکتب انجیری در حلب دارد .

سومالیا

پایتخت موگادیشو . مساحت (تخمین) ۲۶۲۰۰۰ مربع میل - نفوس (تخمین ۶۲ ملل متحد) دو میلیون و یک ربع پرچم : آبی روشن باستاره سفید پنج شعاعہ در مرکز واحد پولی شلنگ سومالی (هفت شلنگ معادل یک دلار امریکائی) .

شرح : مرکب از تحت الحما یگی سابق برتانوی بنام سومالیا و سابق تحت قیومیت ملل متحد بنام سومالیا در افریقای شرقی - سومالیا از شمال با

میده ۴۵۰ فیصد نفوس در صنایع مشغولند. وده فیصد در زراعت کار میکنند. فولاد ساخت سویدن خیلی برای افزار سازی شهرت دارد.

۹۰ فیصد اقتصاد بدست آزاد

است. حکومت سهم بزرگ برق آبی را همراه با خطوط آهن در اختیار خود دارد. ده فیصد کشتی های تجارتی دنیا در سویدن ساخته میشود. سویدن آهن خام و سلولوز صا در میکند. مواد تولید کننده کاغذ، چوب کاغذ و محصولات دیگر جنگل رانیز صادر میکند. محصولات عمده دیگر آن فولاد، موتر، کشتی طیاره، بال بیرنگ، منسوجات سامان برقی و مواد کیمیاوی مولود از پترول میباشد.

تاریخ و حکومت: سویدن یک دیموکراسی پارلمانی بوده و در آن شاه رئیس دولت است. صدراعظم آمر سیاسی عمده اجراییه است. ریکسداگ یعنی پارلمان سویدن دو اطاق دارد. اولی شامل ۱۵۱ عضو انتخابی برای هشت سال است و دومی شامل ۲۳۳ عضو انتخابی برای چار سال است. رأی گیری برای کسانی است که از ۲۱ سال بالاتر باشند.

در اوائل مردمان سویدن ریشه جرمنی داشتند. اولین وحدت مردم سویدن با مردمان دیگر سکاندناوی در دوره کالمار بود. سویدن در سالهای ۱۴۳۴-۱۵۲۳ از آن جدا شد. در ۱۵۲۷ اصلاحات رویکار آمد. مذهب لوتری از ۱۶۰۰ بعد نفوذ یافت.

جولای ۱۹۶۰- اعلام گردید. اسامبله ملی آن دارای ۱۲۳ وکیل است.

رئیس جمهور آن باید مسلمان باشد. سومالیا عضو ملل متحد است.

سویدن

پاینخت: ستاکهولم: مساحت ۱۷۳۳۷۸ مربع میل نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) بیش از هفت و نیم میلیون پرچم: صلیب ممتد زرد بالای زمین آبی روشن. واحد پولی: کرونا (جمع کرونر) (بیش از پنج کرونر معادل یک دلار امریکائی).

شرح: سویدن قسمت شرقی و بزرگترین جزیره نمایی سکاندناوی را تشکیل میدهد که در شمال غرب اروپا واقع است. از شمال بافتند از غرب باناروی و از شرق و جنوب با بحیره بالتیک محاط است. طول نهائی آن ۹۷۷ میل و عرض نهائی آن در حدود سه صد میل است. ستاکهولم و گو تیرگ بزرگترین بندرهای آنند.

منابع و صنایع: گرچه مملکت کوهی است ولی زراعت خوب دارد در ۹ فیصد مساحت مملکت زراعت میشود و پنجاه و چار فیصد مساحه را جنگلها تشکیل میدهند. محصولات عمده زراعتی پنبه، مسکه، گوشت گاو، خوک، گندم، جودر، کچالو، شکر و بته های روغنی است.

صنایع سویدن عده ای است محصولات جنگل، آهن و برق آبی از صنایع عمده آنست. ذغال سنگ و پترول را وارد میکند. ده فیصد واردات آنرا پترول تشکیل

بادشاه گوستاف شش است که به ۲۹- اکتوبر ۱۹۵۰ بر تخت جلوس کرده است. خانم اول او نواسه ملکه و کتوریا و خانم دو مش لویز مونتین نام داشت. فعلا نواسه اش شهمزاده کارل گوستاف و لیعهد است.

تقریباً ۱۴ فیصد عایدات ملی از راه منافع اجتماعی پس به مردم تقسیم میشود. و این شامل بیمه صحت میباشند.

معارف و مذهب: نفوس سویدن تقریباً از یک نژاد میباشند ۹۵ فیصد نفوس مذهب لوتری دارد. تعلیم اجباری است. بیسواد ی قطعاً وجود ندارد. پوهنتون های دولتی در ایسلا، لند، ستا کهولم، گاتبرگ و امیا وجود دارد.

دفاع: خدمت نظامی بین سنین ۱۹ و ۴۷- اجباری میباشد دوره تربیوی ده ماهه را اول می گذرانند و باز سه دوره یک ماهه را طی میکنند. عسکر آن شصدهزار نفر است. قوای هوائی آن خیلی قوی است. بحیریه متناسب دارد. توپ های ساحلی آن بداخل احاطه های بمب اتوم پرو ف جاداده شده است.

سیلون

پایتخت: کولمبو. مساحت ۲۵۳۳۲ مربع میل نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) نزدیک به یازده میلیون پرچم سرخ تیره با حواشی زرد و علامه شیر زرد در مرکز دو قطعه عمودی سبز و زعفرانی نزدیک پایه. واحد پولی -روپیه (نزدیک به چار و سه ربع روپیه معادل یک دالر).

شرح: سیلون مملکت آزاد است

در ممالك مشترك المنافع ، واقع بر يك جزيره در بحر هند ، فاصله آن از جنوبی ترین دماغه هند ۳۱ میل است . قسمت مرکزی جزیره کوهی میباشد . اقلیم آن گرم و رطوبت نسبتی آن هم زیاد است .

منابع و صنایع :- معادن آن گرافیت ، سنگ چونه ، آهن و سنگهای قیمتی و نیم قیمتی و مصنوعات آن چوب ، شیشه کاشی ، سمیت مواد کیمیایی ، منسوجات و کود مصنوعی و تیل نباتی است .

چای از محصولات عمده زراعتی است . سالانه تقریباً چار صد و پنجاه ملیون پاو تولید میکند . رابر کاکاو ، برنج تنباکو و غیره نیز تولید مینماید .

تاریخ و حکومت : رومی های قدیم آنرا بنام تاپر وین (یعنی مسی رنگ) می شناختند . اولین باشندگان آن ازوادی گنگای هند بودند و این در ۵۴۲ ق م صورت گرفت . سینهالی ها که از بقایای ایشانند امروز سه ربع نفوس سیلون را تشکیل میده هندتا ملی یعنی مردمان مهاجر از جنوب هند فقط یک دهم نفوس را تشکیل میدهند . پرتگالی ها در ۱۵۰۵ هالیندی ها در ۱۶۵۸ و برتانوی هادر ۱۷۹۶ برآن یاقسمت های آن تسلط یافتند تا اینکه در ۱۸۰۲ یک مستمره برتانوی شد .

حق رای به مردم در ۱۹۳۱ داده شد . قانون اساسی جدید آن در ۱۹۴۶ تصویب گردید . سیلون در ۱۹۴۸ (۴ فبروری) یک دومینیون شناخته شد . سیلون اعلام کرد روزی جمهوریت خواهد شد و در خانواده ممالك مشترك المنافع

با جمهوریت سودان فدریشن مالی را تشکیل داد. بتاريخ ۲۰ جون ۱۹۶۰ هر دو کشور های کاملاً مستقل شدند و پوره دو ماه بعد از فدریشن خارج گردیدند. سینیگال فیصنه کرد که داخل جامعه فرانسوی باقی بماند ولی جمهوریت سودان بنام مالی از جامعه مذکور خارج گردید ولی علایق نزدیک با فرانسه قایم کرد. سینیگال در اخیر ۶۰ عضو ملل متحد شد. صنایع عمده آن زراعت و مالداری است. بندر داکار سالانه ۴۰۰۰ کشتی را سرویس میکند. ذخایر مهم آلومینا فاسفیت دارد. از صنایع در حال انکشاف آن تهیه خوراکی های قوطی، مواد کیمیای و سممت میباشد.

سیرالیون

پایتخت: فری تاون. مساحت ۲۷۹۲۵ مربع میل نفوس (احصائیه ۶۳) ۲۱۸۳۰۰۰ پرچم: قطعات افقی سبز سفید و آبی واحد پولی لیون (عشاریه ۷ لیون معادل یک دالر امریکایی).

سیرالیون. مستعمره و منطقه تحت قیمومیت برتانیه در ۲۷ اپریل ۱۹۶۱ در داخل ممالک مشترک المنافع آزاد شد. این کشور بطول ۲۱۰ میل بسا حل افریقایی غربی واقع است. عمق آن به داخل قاره تقریباً ۱۸۰ میل میباشد و بین گایاناو لایبیریا واقع است. نام آن که معنی کوه شیر را دارد. از طرف پرتگالی ها به مناسبت رعد و برق بالای کوه های ساحلی آن به آن داده شده است.

فری تاون بسال ۱۷۸۷ تا سیس

باقی خواهد ماند. سیلون عضوملل متحد است.

قانون اساسی آن پارلمان و اطاقه میخواهد. یک سنای شامل سنی عضو و نمایندگان شامل ۱۵۱ عضو در ۱۹۵۹ صدراعظم سیلون مقتول گشت و بعد از اترانتخابات خانم او به عهده صدارت عظمی رسید. حکومت سیاست بیطرفی را اعلام کرد. یک تعداد صنایع را ملی ساخت. در انتخابات ۱۹۶۵ حزب وحدت ملی در انتخابات فایق گردید و امریکا زود بعد از آن کمک های متوقف مانده ۶۳ خود را دوباره شروع کرد.

معارف و مذهب: معارف ازورکتون تا پوهنتون را یگان است. اکثریت نفوس سنهالی ها بودایی مذهب اند. تامل ها هندواند. سنهالی در ۱۹۶۱ زبان رسمی سیلون شناخته شد ولی تامل ها با آن مخالفند.

سینیگال

پایتخت: داکار. مساحت ۷۶۰۰۰ مربع میل نفوس (تخمین ۶۴ ملل متحد) نزدیک سه و نیم ملیون پرچم: قطعات عمودی سبز، طلایی و سرخ با ستاره سبز در مرکز قطعه طلایی. واحد پولی: فرانک (۲۴۶) فرانک معادل یک دالر امریکایی).

سینیگال، از متصرفات قدیم فرانسه در افریقای غربی بوده از غرب با اوقیانوس اطلس از شمال با موریتانیا، از شرق با مالی و از جنوب با گایانا و گینیای برتانوی محاط بوده و خودش گامبیا را از سه طرف احاطه میکند.

سینیگال در ۱۹۵۸ یک دولت دارای اختیارات داخلی شد و همراه

شدید دارد . خاک آن فوق العاده حاصل خیز است .

منابع و صنایع : گندم ، جو ، برنج ارزن و پنبه حاصلات عمده زراعتی است .

در کوهستان های کردستان تنباکو می روید . خرما هم میشود . در شمال مالداری کوسفند زیاده است که پشم و پوست آن صادر میشود . صادرات خرما و جومعادل هفتاد فیصد صادرات آن میباشد (به استثنای پترول) .

عراق از ممالك بزرگ تولید کننده پترول دنیا است . در ۱۹۶۳ تولیدات پترول آن از پنجاه و پنج میلیون تن بیشتر بود . پلان پنجساله عراق با مصرف يك و نیم میلیارد دالر ۲۴ پروژۀ بزرگ را پیش میبرد .

تاریخ و حکومت : وادی بین النهرین دجله و فرات محل شهرهای قدیمه اریدو ، واور نینوا و بابل بود . کلتور سه هزار سال قبل میلادی سومیری ها بالای یونان ، مصر قبرس تاثیر داشت .

در جنگ عمومی اول عراق (بنام میسوپوتیمیا) از ترکیه گرفته شد جامعه ملل قیمومت آنرا به برتانیه سپرد . این قیمومت در ۳۲ پایان یافت و عراق بحیث يك مملکت آزاد عضو جامعه ملل شناخته شد . در ۱۹۲۱ امیر فیصل پادشاه حجاز امیر عراق انتخاب شد . در ۱۹۲۴ شاهسی انتخاب شد . در ۱۹۲۴ شاهسی مشروطه اعلام گردید . در ۱۹۳۳ پسرش غازی پادشاه شد ولی در يك تصادم موثر در ۳۹ سالگی کشته شد و پسرش فیصل دوم بر تخت نشست .

در ۱۴ جولای ۱۹۵۸ - امیر فیصل

شد و هدف آن ایجاد محلی برای غلامان آزاد شده ولی نا دار بود . او لاد ایشان که بنام کریول یاد میشوند فعلا در حدود پنجاه هزار نفر میباشند . بندر آن از بهترین بنا در افریقای غربی میباشد .

صادرات عمده آن الماس صنعتی آهن خام ، بوسایت ، قهوه و غیره میباشد .

قانون اساسی اول آن در ۱۹۵۱ بمیان آمد و از آن بعد درین کشور حزب مردم بر سر اقتدار است . گورنر جنرال رئیس دولت است و صدراعظم رئیس حکومت ، پارلمان آن شامل ۶۲ عضو عادی و ۱۲ عضو رئیسۀ دایمی میباشد . سیرالیون عضو ملل متحد است .

دو پوهنتون دارد که یکی آن به کمک امریکا آباد شده است . انگلیسی زبان رسمی است .

عراق

پایتخت : بغداد مساحت ۱۷۲۰۰۰ مربع میل نفوس نزدیک به هفت میلیون پرچم : سه قطعۀ افقی سرخ سفید و سیاه با سه ستارۀ سبز روی قطعۀ سفید واحد پولی دینار (دو دالر و هشتاد سنت امریکائی معادل يك دینار) .

شرح : عراق نام جدید بین النهرین (میسوپوتیمیا) است و شامل ولایات قدیم ترکی بصره - بغداد و موصل میباشد . از شمال با ترکیه از شرق با ایران از جنوب با خلیج فارس ، کویت و عربستان سعودی و از غرب با اردنیه و سوریه محاط است .

مملکت اکثرش سطح هموار دارد تفاوت حرارت زیاد است در تابستان درجۀ حرارت در سایه ۱۲۰ فارن هایت و در زمستان یخ بندان

واحد پولی پوند مصری (دو عشریه سی ویک دالر امریکائی معادل یک پوند)

شرح : جمهوریت متحد عربی تنها شامل مصر است زیرا سوریه که از اول فبروری ۱۹۵۸ تا ۳۰ سپتمبر ۱۹۶۱ با آن متحد بود، از اتحادیه خارج گردید.

جمهوریت متحد عربی (مصر) که از ۱۹۵۳ جمهوریت بوده از شمال با مدیترانه از شرق با دولت نام نهاد اسرائیل و بحیره احمر از عرب بالییا و از جنوب با سودان محاط میباشد.

جزیره نمای سینادر بحیره احمر امتداد دارد. خلیج عقبه به شرق آن و آبنای سویز که داخل مصر واقع است کانال سویز را با مدیترانه وصل میکند. حق اداره بالای غازه توسط یک قرار داد متارکه در ۱۹۴۹ به مصر داده شد. در اینجا مهاجرین فلسطین به امداد ملل متحد زندگی میکنند.

اسکندریه که در ۳۳۲ تاسیس شده بندر عمده آنست. قاهره بزرگترین شهر آن بوده از نگاه آثار عتیقه خیلی غنی میباشد. اهرام مصر و ابوالهول. خرابه های کارناک و لقصور را می توان از آثار عتیقه جمهوریت مذکور نام گرفت.

منابع و صنایع : زمین های حاصلخیز در وادی نیل و دلتای آن بشمال قاهره واقع است. در بای نیل نزدیک به سه هزار مربع میل را با آب و دلدل فرا گرفته است. سیزده هزار مربع زمین

کشته شد و جنرال عبدالکریم قاسم صدراعظم یک جمهوریت شد که می گفت سیاست جمهوریت عرب متحد را تعقیب خواهد کرد.

در ۱۹۶۳ قاسم از حکومت جدا ساخته شد و در ۹ فبروری کشته شد.

یک قانون اساسی مؤقتی در سال ۶۴ یک دوره انتقالی سه ساله اعلام کرد و علایق زیاد را با جمهوریت عرب متحد و عده داد.

در ۲۰ نومبر ۶۳ عبد السلام عارف رئیس جمهور اعلام گردید و در سال ۱۹۶۶ در حادثه هلیکوپتر وفات شد و برادرش بریاست جمهوری انتخاب گردید.

از دیر زمان کردهای شمال عراق برای حکومت یک سلسله نا آرامی ها خلق نموده اند. در ۱۴ جوی ۱۹۶۴ همه با نکبا - کمپنی های بیمه و اکثر صنایع ملی ساخته شد و این امر شامل کمپنی های نفت نبوده است.

معارف و مذهب : تعلیمات ابتدائی و ثانوی رایگان و اجباری است. عربی زبان اکثریت است. نفوس همه مسلمانند که بین شیعه و سنی تقسیم گردیده اند. عیسوی ها یکصد و پنجاه هزار تا بعین دارند.

دفاع : خدمت نظام بین سنین ۱۸ و ۲۵ اجباری است.

عرب (جمهوریت متحد)
پایتخت : قاهره مساحت ۱۹۸۱۳۸۶ مربع میل نفوس تخمین بیست و هشت ملیون. پرچم : قطعات افقی سرخ سفید و سیاه

موجب شد اروپائیان بر مصر راه یابند برتانیه که از ۱۴۴۲ بر مصر نوعی تسلط یافت در ۱۹۱۴ آنرا تحت الحمايه ساخت . این نوع تسلط در ۱۹۲۲ خاتمه پذیرفت از آن بعد برتانیه آزادی را خلی مصر را برسمیت شناخت و لی سودان ، امنیت و مواصلات را برای خود نگه داشت .

فواد اول در ۱۵ مارچ ۱۹۲۲ پادشاه مصر شد. در ۱۹۲۳ قانون اساسی رویکار آمد بعد فواد فاروق اول پادشاه شد و لی اودر ۱۹۳۷ به سن بلوغ و اشغال سلطنت رسید.

ملکه اول او فریده ذوالفقار بود و ملکه دوم او نریمان صادق، فاروق در ۱۹۵۲ از سلطنت کناره گرفت و از مملکت خارج شد . پسرش احمد فواد دوم متولد در همان سال جانشین تعیین شد. و لی در سال ۱۹۵۳ مملکت مصر جمهوری اعلام شد .

در سال ۱۹۳۶ برتانیه در اثر موافقه جدیدی دفاع سودان را با مصر یکجا تعهد کرد . ده هزار عسکر و ۴۰۰ نفر قوای هوایی برای دفاع کانال سوئز برای بیست سال نگه داشت و در اسکندریه و پورت سعید مراکز بحریه قایم نمود .

مصر عضو موسسه ملل متحد شد و در ۱۹۴۴ در تاسیسی جامعه عرب پیشقدم گردید . در سال ۴۷ از مجلس امنیت وحدت سودان و مصر و اخراج قوای برتانوی را از خاک مصر و سودان تقاضا کرد. در ۱۹۵۱ مصر قرار داد ۳۶ خود را با برتانیه ملغی کرد . سودان در ۱۹۵۶ با اثر حمایه مصر آزاد شد .

تحت زراعت غله ، سبزیجات ، پنبه و نیشکر است که شامل انگور ، خرما ، انجیر ، انار ، شفتالو ، کيله میوه های فامیل لیمو و زیتون میباشد . بندعالی اسوان در مصر جنوبی بعد تکمیل چارملیون جریب زمین زراعتی جدید به جمهوریت عربی متحد خواهد داد .

از معادن آن فاسفیت و پترو ل و طلا ، آهن ، زمه ، مس ، بریل و عرانیست و سلفر میباشد .

قانون تجدید ملك داری در ۱۹۶۱ حد اکثر جایداد را از چار صد جریب فی نفر به دوصد جریب فی فامیل محدود ساخته است. همانطور هم نزدیک به نود فیصد صنایع را ملی ساخته اند.

جمهوریت عرب متحد فا بر یکه های نساجی ، ماشین های تختابی سمنت و فابریکه های کود مصنوعی و صنعت فلم گیری دارد که برای ممالك عربی زبان فلم سینما تهیه میکنند .

صادرات عمده آن پنبه ، برنج ، محصولات معدنی ، منسوجات رفر جریترها ، تایر مو تر سمنت و سامان برقی میباشد .

تاریخ و حکومت : ریکارد امپراطوری های قدیم در مصر به چار هزار سال قبل از میلاد میرسد يك مدنیت عالی افراد پیشوایان مذهبی برای سالیان دراز بر غلامان حکمفرمایی میکردند . زنان سپس آسوری ها ، فارسی ها ، یونانی ها ، رومی ها ، ساراسن ها ، ترک ها ، فرانسوی ها (ناپولیون) و برتانوی ها آنرا در اختیار آورده .

خدایو های مقرر شده از طرف سلطان های ترک و ایسرای موروثی مصر بودند ولی اجرا آتشان

مصری وده فلسطیني میپاشد که باوالی غاژه کمک میکنند .
بتاریخ اول فبرو ری ۱۹۵۸
جمهوریت عرب متحد اعلام گردید
واین شامل مصر و سوریه بود .
یمن نیز بحیث عضو فدریشن
داخل شد . سوریه بتا ریخ ۳۰
سپتمبر ۱۹۶۱ از اتحادیه خارج
شد .

معارف و مذهب : عناصر نژادی
جمهوریت عبارتند از فلا حین
(مصریان قدیم) بدوی ها (عرب
های چادر نشین) و نو بیانی ها (یک
گروپ مخلوط) ۹۱ فیصد نفوس
مسلمانست . نزدیک به ۸ فیصد
عیسوی میباشند . معارف از سن
هفت برای همه اجباری و تا پایان
شوونخی مجانی است . پوهنتون
الازهر قاهره مرکز مشهور تعلیمات
دینی است . پوهنتون های دیگر
عبازند از قاهره ، اسکندریه ،
هیلو پو لیس و اسبیوت . عبری
زبان رسمی است . پوهنتون
امریکائی قاهره و شوونخی برای
دختران (تاسال چاردهم تعلیمی)
و غیره رانیز داراست .
دفاع : خدمت نظام اجباری است
جمهوریت عرب متحد در شرق
میانه کشوریست در ۱۰۰ کی

نظام دفاعی مقتدر بشمول
تحت البحری ها ، طیارات جت
راکت ها و همه انواع اسلحه
موزن .

کانال سوئز : بطول ۱۰۳ میل
مدیترانه و بحیره احمر را با هم
وصل میسازد . عرض اقل آن ۱۹۷
فیت است . در اپریل ۱۸۵۹ کار
احداث آن توسط یک تیم فرانسوی
آغاز شد . رهبری آنرا شخصی بنام

انقلاب ۱۹۵۲ جنرال محمد نجیب
را بمیان آورد . فاروق مخلوع
شد . قانون اساسی منحل گردید .
در ۱۸ - اپریل ۱۹۵۴ جمال
عبدالنصر نجیب زادور کرد و خود
صناعت را اشغال نمود . در ۱۹۵۶
در اثر انتخابات جمال عبدالناصر
رئیس جمهور مصر شد .

قانون اساسی جدید رویکار
گردید . آزادی مذهب ، گفتار ،
اجتماعات و مالکیت اعلام شد .
در ۱۹۵۶ امریکا ، برتانیه و بانک
بین المللی از کمک به مصر برای
اعمار بند اسوان شانیه خالی
کردند . جمال عبدالناصر کمال
سویر را ملی ساخت و دارائی
کمینی کانال را تحت اداره گرفت .
پس از آن مصر از اتحاد شوروی
برای اعمار بند کمک گرفت و مرحله
اول بند در ۱۹۶۴ تکمیل
شد .

جنگ های سرحدی با دولت
نام نهاد اسرائیل منجر به حمله
اخیر الذکر به رسته جزیره سینا
گردید (۲۹ - اکتوبر ۱۹۵۶) مصر
تقاضای آتش بسی را از طرف
برتانیه و فرانسه رد کرد . به ۳۱
اکتوبر این دو کشور بر مصر
بمباری آغاز کردند و به ۵-۶ نومبر
قوای خود را بر خاک آن پیاده
کردند .

مصر و دولت نام نهاد اسرائیل
امر آتش بس ملل متحد را قبول
کردند . فرانسه و انگلیس نیز آنرا
متابعیت کردند و بتاریخ ۷ نومبر
جنگ خلاص شد .

یک واحد قوای ملل متحد در غاژه
سرحد مصر و اسرائیل را محافظه
میکند . غاژه دارای یک انجمن
تقنینی است که دارای ده عضو

(و آن جمهوریّت عربی متّحد متعلّق است.)

عربستان سعودی شامل چارولایت است: - نجد، حجاز، اسیر و انحصه که فعلاً بنام ولایت شرقی یاد میشود.

در حجاز، مکه معظمه و مدینه منوره واقع است. در مدینه منوره مسجد نبوی و در مسجد نبوی مقبره پیغمبر اسلام - مرت محمد صلی الله علیه و سلم واقع است که به تاریخ ۷ جون ۶۳۲ مطابق ۱۲ ربیع الاول سال ۱۱ هجری قمری رحلت فرمودند.

فرد ناند دولیسپ داشت. پایان بار در نومبر ۱۸۶۹ بود.

برنانبه بالاخره در ۱۹۵۴ موافقه کرد تمام قوای خود را از کانال در ظرف ۲۰ ماه خارج سازد.

اشغال برنانبه به ۱۳ جون ۱۹۵۶ خاتمه یافت. یکماه بعد جمال عبدالناصر کانال را ملی ساخت و اعلام کرد منافع آن برای اعمار بند اسوان بکار خواهد رفت.

تادیات مولود ملی ساختن کانال از طرف جمهوریّت عربی متّحد به تاریخ اول جنوری ۱۹۶۳ پایان بدرفت.

عربستان (سعودی)

پایتخت: ریاض. مساحت ۸۷۰,۰۰۰ مربع میل. نفوس (تخمین حکومتی ۱۹۶۳) ۸ میلیون. پرچم سبز با شمشیر سفید تحت کلمه توحید. واحد پولی ریال (چار و نیم ریال معادل یک دالر امریکائی).

شرح: عربستان سعودی چار پنجم شبه جزیره عربستان را اشغال کرده است. بحیره احمر قسمت عمده ساحل غربی آنرا اشغال نموده است. خلیج فارس به شرق آن قرار دارد. ارتفاعات غربی بطرف شرق یابین آمده بالاخره بسواحل خلیج فارس به ریگستان خشک و خالی مبدل میشود. به غرب و شمال آن اردنیه، یمن شمال و شمال شرق آن عراق و به شمال شرق آن کویت هم سرحد مشترکی دارد. عمان و عدن در جنوب مانع تماس عربستان به بحیره عربستان شده اند. یمن قسمتی از سرحدات غربی آنرا احنوا میکند. بطرف مقابل خلیج عقبه شبه جزیره سینا واقع است.

منابع و صنایع: - عربستان سعودی دارای یکی از مخازن بزرگترین پترول دنیا است فعلاً کویت در دنیا مقام اولیت را در تولیدات پترول حایز است و عربستان کشور دومین است تولیدات سال ۶۳ آن ۸۱ میلیون تن میتریک بود.

از عایدات پولی فروش پترول مصارف دولت، اصلاحات داخلی و بهبود صبحی مردم فراهم میشود از معادن دیگر آن طلا، نقره و آهن است. تولیدات آن خرما، گندم، جو، میوه، پوست و پشم است. مالدارانی آن شامل شتر، اسب، خر و گوسفند میباشد. صادرات آن علاوه بر پترول شامل پوست و پشم میباشد.

تاریخ و حکومت: - نجد مرکز وهابیون در قرن ۱۸ به تصرف ترکان درآمد در ۱۹۱۳ ابن سعود بنی آل سعود - ترک ها را مغلوب و ولایت ترکی حصه را متصرف شد در ۱۹۲۵ حجاز را و در ۱۹۲۶

به غرب قفقاز بلند ترین کوه عبارت از مونت پلان میباشد که بین سرحدات ایتالیا و فرانسه واقع بوده و اخیرا نوبل نوررو معروفی از آن گذشته هر دو کشور را بهم مربوط ساخته است . طول این تونل ۱۱۶۰۰ متر (هفت میل و پیت ربع میل) میباشد . جزیره کارسیکا بین ایتالیا و فرانسه جزء فرانسه بشمار میرود . مرکز آن شهر آزاسیو است که محل تولد ناپلیون بوناپارت میباشد . دریا های سین ، لوار ، کارون و رون خاک فرانس را آبیاری میکند . طول راه های آبی مملکت بشمول کانال ها به ۸۲۰۰ میل میرسد .

منابع و صنایع : ساحه زراعتی فرانس شامل ۲۴۸ ملیون جریب زمین است که بالای آن بیست فیصد نفوس فرانس کار میکنند . قیمت تولیدات زراعتی سالانه به ۱۱۳ ملیارد دالر میرسد . گندم ، جو ، جواری ، برنج ، میوه ها و سبزیجات از محصولات زراعتی آنست . مالداري تربیه ماهی برای فروش و جنگلداری هم مصروفیت مردم را تشکیل میدهد . فرانس چارمین کشور جهان در تولید گوشت گاو و خوک و هشتمین کشور در تولید گوشت گوسفند و بره است . تولید مرغ نیز وسعت دارد . در حدود یک و نیم ملیون دهقان فرانس به کوپراتیف ها مربوط اند .

از معادن مملکت می توان ذغال سسک ، آهن ، تیل های معدنی ، اسفالت ، نمک و پوتاس را نام برد . تولیدات برق فرانس نزدیک به نود ملیارد کیلووات ساعت در سال است . غاز نیز تولید میکند .

قسمت زیاد اسیر را بتصرف خود در آورد .

نوع حکومت شاهي موروئی است . انلیحضرت سعود ابن عبدالعزیز که در سال ۱۹۵۳ بر تخت نشست در ۲۸ مارچ ۱۹۶۴ در اثر مشوره فامیلی از سلطنت برکنار شد و شاهزاده فیصل ولیعهد برادراندر او به عنوان وایسرای بر تخت نشست .

معارف و مذهب : تعلیمات ابتدائی ، متوسط و ثانوی رایگان است ولی اجباری نیست بیش از ده فیصد بودجه به معارف مصرف میشود . نفوس کاملا مسلمان اند . عربستان موافقات دفاعی با ممالک جامعه عرب دارد .

فرانس

پایتخت : پاریس - مساحت ۲۱۲۶۵۹ مربع میل نفوس چهل و هشت و نیم ملیون پرچم : سه قطعه عمودی آبی ، سفید و سرخ واحد پولی فرانک معادل بیست سنت امریکائی .

شرح : - جمهوریت فرانسه ، غربی ترین کشور اروپای مرکزی بین ۴۲ و ۵۱ درجه عرض البلد شمال و از ۷ درجه ۴۵ دقیقه طول البلد شرقی تا ۴ درجه و ۴۵ دقیقه طول البلد غربی امتداد دارد . از شرق و شمال شرق با بلجیم لوکسمبرگ ، سار و جرمنی محاط است . جبهیل جنیوا آنرا از سوئزرلیند و الپ های گرایان و ماریتیم آنرا از ایتالیا جدا مینماید . بجنوب آن مدیترانه و هسپانیه واقع است . در غرب آن خلیج بسکی و بحر اطللس واقع و در شمال آن کانال انگلستان و آبنای دوور آنرا از انگلستان جدا مینماید .

داده شد، دو گول صدر اعظم حکومت مؤقتی آن شد (۷ نومبر ۴۴ تا جنوری ۱۹۴۶). جنرال شارل اندری ماری جوزف دو گول در اول جون ۱۹۵۸ صدر اعظم فرانس شد. در ستامبر همان سال قانون اساسی تهیه کردگی دو گول از طرف مردم فرانس تأیید گردید.

جنرال دو گول اولین رئیس جمهوریت پنجم بتاريخ ۲۱ دسمبر ۱۹۵۸ - انتخاب شد. او میشل دوبری را برای صدارت انتخاب کرد و در ۱۹۶۲ جارج پامپیدو به صدارت انتخاب شد.

قانون اساسی موجوده يك هیئت اداری قوی را تحت اثر رئیس جمهور ایجاد کرده است. قوه تقنینیه فرانس عبارت از شورای ملی و سنا میباشد. رئیس جمهور برای هفت سال انتخاب میشود. او صدر اعظم را تعیین میکند. اگر بخواهد پارلمان را منحل میسازد و در وقت بحران می تواند تمام قوت را بدست بگیرد. شورای ملی شامل ۴۸۲ نفر و سنا شامل ۲۷۴ نفر است.

قانون اساسی جدید فرانس برای مستملکات فرانس امکان این را داد که در مورد آتی خود اظهار نظر و عمل کنند. در نتیجه قسم اعظم شان آزاد شدند و بعضاً داخل جامعه فرانسوی باقی ماندند.

معارف و مذهب: - تعلیمات ابتدائی متوسط و ثانوی رایگان و بین سنین ۱۶ و ۱۷ اجباری است. (۱۷) پوهنتون دارد.

مردمان فرانسه رومن کاتولیک هستند. در حدود يك ملیون

منابع پترولی صحرای اعظم (در افریقا) سالانه بیست و سه ملیون تن مینریک پترول تولید میکند. فرانسه از بزرگترین تولید کنندگان یورانیم در اروپای غربی است. از ۱۹۶۰ به بعد فرانسه چندین انفجار اتمی را عملی ساخته است.

از مصنوعات آن مواد کیمیای، ابریشم، منسوجات نخی، عطریات، اتوموبیل، طیاره، کشتی و سامان برقی میباشد.

تاریخ و حکومت: انقلاب فرانسه (۱۷۸۹ - ۱۷۹۳) منجر به تشکیل جمهوریت شد. از آن بعد جمهوریت اول آمد که با ناپولیون به امپراطوری مبدل شد. از آن بعد (۱۸۴۸ - ۱۸۵۲) سلطنت رویکار شد. باز جمهوریت دوم (تا ۱۸۷۰) و جمهوریت سوم (تا ۱۹۴۶) و جمهوریت چارم (تا ۱۹۵۸) و جمهوریت پنجم بمیان آمد.

فرانس در جنگ عمومی اول تلفات مالی و جانی زیاد برداشت زیرا آلمان آنرا اشغال کرد. پساًتر به کمک برتانیه و امریکا آلمان را شکست داد و معاهده ورسای از آلمان ایالات الزاس و لورین را برای فرانس بدست آورد. بعدتر در اثر کمی کنترول متحدین بالای آلمان ادولف هتلر و حزب نازی ترتیبات انتقام گرفت. فرانس در ماه می ۱۹۴۰ دوباره اشغال شد. پاریس بتاريخ ۱۴ جون فتح شد. حکومت فرانسه در دور اشغال درویشی بر قرار شد. مارشال یبتن بچیث رئیس این حکومت شناخته شد. جنرال دو گول در افریقا قوای ایجاد کرد وقتی در ۱۹۴۴ فرانس توسط متحدین نجات

را تشکیل می‌دهد. کشور فلپین دارای تقریباً ده آتش فشان فعال است.

کیزان ستنی نزدیک مانیلا پایتخت رسمی است ولی چون تکمیل نشده اکثر ادارات دولتی هنوز دومانیلا می‌باشند.

منابع و صنایع: زراعت، مال‌داری، کان کنی و جنگل‌داری و ماهی‌گیری مصروفیت‌های عمده مردم است. جنگل‌ها ۶۰ فیصد مساحت کشور را تشکیل می‌دهد. صمغ‌ها، نباتات روغنی، پوست‌های نباتی رنگ دار، نباتات طبی و غیره نیز تولید می‌شود.

طلا، نقره، سرب، جست،

مس، آهن، ذغال سنگ، پترول، مس، آهن، ذغال سنگ، پترول و غیره نیز دارد.

محصولات عمده زراعتی آن برنج پای‌کو ناشده، نیشکر، جوار و تنباکو می‌باشد.

تاریخ و حکومت: مجیلان در

۱۵۲۱ بمانیلا رسید. هسپانیه آنرا در ۱۵۶۵ اشغال نمود. در ۱۸۹۸ جزایر مذکور به اضرع متحد امریکا واگذار شد و آن طوری که کشور مذکور در بدل آن قیمتی به هسپانیه قایل گردید.

در ۱۹۴۱ جاپان بر فلپین حمله کرد. در ماه می ۴۲ جاپان آنرا به قبضه خود درآورد و در سپتمبر ۱۹۴۵ از آنجا اخراج شد.

در جولای ۱۹۴۶ جمهوریت آزاد فلپین اعلام شد و این بر اساس موافقه‌ای بود که در ۱۹۳۴ کانگرس امریکا بعمل آورده بود.

پروتستانان دارد. دولت آزادی مذهبی را قبول کرده است.

کارفرما و کارگر هر دو به صندوق حمایت کلان سالان پول می‌دهند. علاوه بر آن امکانات مساعدت فامیلی، بیمه اجباری اجتماعی برای مرضی، مادران حامله، اشخاص مصاب به تصادفات منجر به نقص اعضاء و مرگ موجود است.

دفاع: - خدمت نظام هجده ماه است. در حدود نه صد هزار نفر عسکر منظم و آماده دارد. در سال ۱۹۳۰ این رقم به ۷۷۰ هزار نفر تقلیل خواهد یافت.

دوگول از ناتو در سال ۱۹۶۵ خارج شد.

فلپین

پایتخت: کیزان ستنی (لوزون) مساحت ۱۱۵۷۵۸ مربع میل، نفوس (تخمین ملل متحد در ۶۴) ۳۱۲۷۰۰۰، پرچم: قطعات افقی آبی و سرخ با حاشیه سفید و آفتاب و سه ستاره طلایی. واحد

پول: پیسو (نزدیک به چارپیسو معادل یک دالر امریکائی).

شرح: جمهوریت فلپین یک مجموعه جزایر بحر الکاهل غربی است که از ساحل آسیا پنجصد میل فاصله دارد. تعداد جزایر

۷۱۰۰ و فاصله شمال جنوب آن ۱۵۰ میل و فاصله شرق و غرب آن ۶۸۲ میل است. از جزایر عمده آن لوزون، منداناو، سامالو،

نگروس، پالوان، پانی، و غیره می‌باشد. خلیج مانیلا با مساحت ۷۷۰ مربع میل و محیط ۱۲۰ میل از بهترین بنادر جنوب شرق آسیا

بحیره بالتیک و از غرب با خلیج بوننیا ، سویدن و ناروی محاط می باشد .

ساحات جنوبی و مرکزی نسبتاً هموار و ساحات شمالی کوهستانی است . ۷۰ فیصد مساحت کشور جنگل دار است در حدود سه هزار میل راه های آبی داخلی دارد . جزایر الاند با آزادی داخلی مربوط فنلند است گرچه نفوسشان سویدنی اصل اند و ۱۵ میل از فنلند دور هستند .

منابع و صنایع : از جنگ عمومی دوم بعد مملکت به سرعت صنعتی شده است . زراعت هنوز هم رول حیاتی دارد ، جو ، گندم ، جودر ، کچالو می رویانند . چوبکاری و تولید کاغذ هفتاد فیصد صادرات را تشکیل می دهند . صنایع دیگر آن کشتی سازی ، فلزات ، ماشین باب ، خوراک ها ، نوشیدنی ها ، منسوجات ، سامان چرمی و مواد کیمیاوی می باشند .

تاریخ و حکومت : فنلندی های اصلی در حدود ۱۶۰۰ سال قبل از اورال به فنلند هجرت کردند . مردمان سویدنی بعد هجرت مملکت را تحت سلطنت سویدن واقع ساختند (۱۱۵۴ - ۱۸۰۹) از آن بعد فنلند تحت نفوذ غیرمستقیم امپراطوری روسیه رفت . در دسامبر ۱۹۱۷ فنلند آزادی خود را اعلام کرد و در ۱۷ جولای ۱۹۱۹ یک جمهوریت شد . در نوامبر ۱۹۳۹ اتحاد شوروی آنرا اشغال کرد .

در هنگام حمله آلمان به شوروی فنلند نیز برای رهایی خود جنگید . در ۴۴ متارکه با شوروی امضا کرد . در اپریل ۱۹۴۸ قرار داد

یک مجلس سنا شامل ۲۴ عضو منتخب برای شش سال و یک مجلس نمایندگان شامل ۱۲۰ وکیل منتخب برای چار سال دارد . تمام منابع طبیعی مملکت به دولت متعلق است و استفاده از آن ها مختص به تبعه فلیپین و مؤسسه های است که ۶۰ فیصد سرمایه آن به فلیپینی هامتعلق باشد . در ۱۹۴۶ امتیاز انکشاف منابع طبیعی کشور و تصاحب و جالان کردن وسایط مفاد عامه تا ۱۹۷۴ به تبعه اصلاح متحده امریکا نیز داده شد .

معارف و مذهب : معارف ابتدائی و ثانوی مجانی است . چارپوهنتون دارد . زبان رسمی فلیپینو است که بالای لهجه تگالوک ملایانی استوار است . انگلیسی و اسپانوی نیز زبان های رسمی اند و در حکومت و تجارت بکار می روند . ۸۳ فیصد نفوس رومن کاتولیک هستند . مسلمین و بودیست ها در اقلیت هستند .

دفاع : فلیپین و امریکا یک قرار داد دفاع مشترک دارند که در موارد تعرض خارجی اشتراک مساعی را وعده می دهد . عضو ملل متحد و نیئتو می باشد .

فنلند

پایتخت : هلسنکی ، مساحت ۱۳۰۱۶۵ مربع میل ، نفوس (تخمین ۶۵) بیش از چار و نیم ملیون ، بزجم : صلیب آبی بالای زمین سفید . واحد پولی مارکا (چیزی بیشتر از سه مارکا معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : جمهوریت فنلند در شمال اروپا از شمال باناروی ، از شرق با اتحاد شوروی ، از جنوب با خلیج فنلند ، اتحاد شوروی و

عیسوی ارتوداکس یونانی و بقیه نفوس مسلمانان ترکی هستند .

منابع و صنایع : قبرس کشور زراعتی است . انگور ، شراب ، میوه های فامیل نارنج ، کچالو و زیتون از تولیدات عمده آنست و چهل فیصد صادرات جزیره را تشکیل میدهد . ولی معادن ستون فقرات اقتصاد کشور است .

مصنوعات شامل صنایع خفیفه می باشد . سمند و تصفیه پترول در حال انکشاف است . واردات کشور تقریباً دو چند صادرات آنست .

تاریخ و حکومت : قبرس درچار هزار سال قبل از میلاد مسکون بود . در ۱۶۰۰ قبل از میلاد آخانیان یونان با مردمان قبرس تجارت داشتند و بعد از جنگ تروجان (۱۱۸۴ قبل از میلاد) مستعمراتی در آن تشکیل دادند . از نصف قرن هشتم قبل از میلاد اول فنیقی ها ، باز آسوری ها و مصری ها و فارسی ها ، اسکندر ، تولمی ها ، رومن ها ، بزنطین ها ، مسلمانان ، صلیبیون ، ونیسی ها و ترک ها آنرا اشغال کردند . برتانیه آنرا در ۱۸۷۸ به تصرف درآورد و در ۱۹۲۵ جزء مستعمرات خود ساخت . تحریکات برای الحاق به یونان باعث شد که برتانیه مجلس تقنینیه آنرا در ۱۹۳۱ ملغی کرد . بعد جنگ عمومی دوم این مطالبه باز بمیان آمد . اقلیت ترک ها (تقریباً یکصد هزار نفر) با آن مخالفت کرد . مخالفت های ایو کا ، اتحادیه زیر زمینی موجب اقدامات

شدید برتانیه بشمول تبعید اسقف مکاریوس سوم شد در ۱۹۵۹ مجادلات مؤقتاً در اثر موافقه بین

همکاری مشترک ده ساله با شوروی امضا کرد ، این قرار داد فعلاً تا سال ۱۹۷۵ اعتبار دارد .

رئیس جمهور برای شش سال از طرف نمایندگان ملت انتخاب می شود . رئیس جمهور کابینه را تعیین می کند . یک مجلس تقنینی دارد . عده آن دو صد نفر بوده برای چار سال انتخاب می شوند .
معارف و مذهب : کلیسای لوتران کلیسای عمده فنلیند است . آزادی مذهب وجود دارد . بیسوادی در مملکت موجود نیست . زبان فنلیندی از جمله زبان های فننو - اوگرائی است . زبان سویدنی زبان دوم است . چار پوهنتون دارد .

دفاع : خدمت نظام بین سنین ۱۷ و ۶۰ اجباری است . بچه ها بعد سن ۱۹ به خدمت نظام جلب می شوند . قوه دفاعی فنلیند در اثر موافقه آن بعد جنگ عمومی دوم به ۴۱۹۰۰ نفر محدود شده است . فنلیند عضو ملل متحد و اتحادیه ناردیک است .

قبرس

پایتخت : نکوسیا ، مساحت : ۳۷۵۲ مربع میل ، نفوس چیزی بیشتر از نصف ملیون . پرچم : نقشه طلائی قبرس بالای زمین سفید و شاخه های زیتون . واحد پولی : پوند معادل دودالر وهشتاد سنت امریکائی .

شرح : قبرس ، مستعمره قدیمه بریتانوی ، بتاريخ ۱۶ اگست ۱۹۶۰ جمهوریت آزاد و عضو مالک مشترک المنافع ملل متحد و شورای اروپائی شد . قبرس سومین جزیره بزرگ مدیترانه است . چهل میل بجنوب ترکیه ، ۶۰ میل به غرب سوریه و ۳۵۰ میل بشرق کریت واقع است . چار پنجم نفوس پیرو مذهب

سربان برتانوی ، یونانی ، ترکی و قبرسی متوقف شد . و قرار بر آن شد که رئیس جمهور جمهوریت نو ایجاد قبرس از یونانی نژاد ها و معاون رئیس جمهور از ترکی نژاد ها موقع داشته باشد . برتانیه در قرار گاه نظامی داشته باشد یکی در اکروتیری و دیگری در دیکینیا . مکاریوس بریاست جمهوری و دکتر فاضل کوچوک به معاونی ریاست جمهوری انتخاب شدند . قانون اساسی کشور در ۶ اپریل ۱۹۶۰ تصویب شد و گزادی قبرس به ۱۶ - اگست ۱۹۶۰ اعلام گردید . در دسمبر ۱۹۶۳ باز زد و خورد یونانی و ترکی نژادان شروع گردید . مکاریوس خواست که به ضرر ترکی نژادان قانون اساسی را تعدیل کند در ۲ مارچ ۱۹۶۴ ملل متحد فیصله کرد که یک قوه بین المللی حفظ صلح را در قبرس دایر کند . ولی چمک دوام کرد تا اینکه در ۱۰ اگست ۶۴ هر دو طرف پیشنهاد متارکه ملل متحد را پذیرفتند . در ۱۹۶۵ پارلمان کوشید دوره ریاست جمهوری مکاریوس امتداد یابد . قبرس در مجلس امنیت سال ۶۵ موافقات ۱۹۵۹ خود را منسوخ اعلام کرد . ترکیه باز ادعا نمود که حکومت یونانی نژاد قبرس می خواهد کشور را به ترکیه منضم سازد . مجلس امنیت از هر دو طرف تقاضای عدم تقویه کشش ها را نمود .

قویت

پایتخت : شهر قویت ، مساحت تخمین ۸۰۰ مربع میل ، نفوس تخمین نزدیک به نیم میلیون . پرچم : قطعات افقی سبز ، سفید و سرخ با تشکل چار ضلعی سیاه واحد پولی : دینار قویتی (یک دینار معادل

نزدیک به سه دالر امریکائی) .
شرح : قویت کشور کوچک غربیست که در سابق تحت حمایت برتانیه بود . در ۱۹ جون ۱۹۶۱ کاملاً آزاد شد . کشور مذکور در منتها انیه شمالی خلیج عربستان (خلیج فارس) موقعیت دارد . عراق ، عربستان سعودی و یک منطقه بی طرف قویتی عربی به اطراف آن واقع است . شهر قویت بندر عمده خلیج عربستان می باشد .
منابع و صنایع : پترول که در ۱۹۳۸ کشف و در ۱۹۴۶ استخراج شد عمده ترین منبع اقتصادی کشور را تشکیل میدهد . قویت دومین صادر کننده و چارمین تولید کننده تیل خام است . ذخایر پترول آن بیشتر از شصت بلیون بیرل تخمین شده است . تولید روزانه آن دو ملیون و یک ربع ملیون بیرل میباشد . عایدات فروش پترول سالانه قویت بیشتر از یک بلیون دالر امریکائی است .

تاریخ و حکومت :

از سالیان میانی در قویت سلاله الصباح حکمرانی داشته است که در ۱۷۵۶ تاسیس گردیده بود . به اساس یک موافقه سال ۱۸۹۹ برتانیه روابط خارجی آنرا اداره و تمامیت خاک آنرا تضمین می کرد تا اینکه بتاريخ ۱۹ جون ۱۹۵۱ کاملاً آزاد شد . در همان سال عضو جامعه عرب و در سال ۶۳ عضو ملل متحد شد . اولین قانون اساسی آن در ۱۹۶۳ بمیان آمد . شورای ملی آن پنجاه عضو دارد .

معارف و مذهب :

از فروش پترول قویت وسایل صحی رایگان ، معارف رایگان و بیمه

می باشد . مرغ هم می سازند .
تولید تجارتی قلعی صنعت عمده آن
می باشد .

تاریخ و حکومت : کامرون شامل
قسمت عمده مستعمره قدیمه آلمان
به همین نام است که فرانسه و
برنایه آنرا در ۱۹۱۶ اشغال کردند
و در ۱۹۱۹ تحت قیمومت گذاشته
شد . فرانسه در ۱۹۵۸ آزادی
داخلی به آن داد . مملکت در اول
جیوری ۱۹۶۰ کاملاً آزاد شد .
کامرون های برتانوی در اثر انتخابات

تحت نظارت ملل متحد با جمهوریت
یکجا شدند تا اینکه در اول اکتوبر
۱۹۶۱ دو ایالت فدرالی از آن ها
بمیان آوردند . اعضای اسامبلی
فدرال پنجاه نفر می باشد که چهل
نفر از ساحه شرقی و ده نفر از
ساحه غربی دارد . احمد و آهدجیو
یکبار در پنجم می ۱۹۶۰ و باز در
۲۰ مارچ ۱۹۶۵ بریاست جمهوری
انتخاب گردید .

کانادا

پایتخت : اوتاوا . مساحت
۸۰۹۸۵۱۸۰۹ مربع میل ، نفوس
نزدیک به نوزده میلیون . پرچم :
زمین سرخ با سپر علامت جنگی
کانادا توام با یونین جیک در ربع
اول نزدیک به دسته پرچم :
واحد بولی دالر معادل نود و دو
سنت امریکائی .

شرح : کانادا از شرق با خلیج
های بافین و سینت لارنس و
اوقیانوس اطلس ، از غرب با
آلاسکا و بحر محیط آرام ، از جنوب
با اوقیانوس اطلس ، و ایالات شمالی
ایالات متحده امریکا محاط است .
در شمال تقریباً همه جزایر آرکتیک
از نقطه وسطی بین گرینلند و
بافین تا طول البلد ۱۴۱ درجه

اجتماعی رایگان برای افراد کشور
تهیه دیده است . یک صندوق یک
صد میلیون دیناری با ممالک عربی
دیگر امداد می کند . به جز محصول
گمرک مائیه دیگری بر مردم وضع
نشده است . وسایل تعمیر معارف
بسرعت پیش می رود . سال گذشته
۱۶۶ مکتب برای هر چیز داشت .
اسلام مذهب رسمی است . سه
ربع نفوس سنی و یک ربع دیگر
شیعه می باشند .

کامرون

پایتخت : یاوندی . مساحت
۱۸۳۲۸۱ مربع میل ، نفوس تخمین
اندکی بیش از پنج میلیون . پرچم :
قطعات عمودی سبز ، سرخ و زرد
با دو ستاره طلایی در قطعه سبز .
واحد بولی : فرانک (۲۴۶ فرانک
معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : کامرون که در ۱۹۶۰ یک
جمهوریت شد بساحل غربی افریقا
واقع و با نایجیریا ، چاد ، گابون
و ریومونی و خلیج گینی محاط است .
از دو ایالت متشکل است کامرون
شرقی که در سابق جمهوریت
کامرون و تحت قیمومیت فرانسه
بود و کامرون غربی که در سابق
کامرون جنوبی برتانوی بود . در
در حدود ۳۳ ستیشن رادیو دارد .
نفوس آن از دو صد قبیله متشکل
و شامل بنتو ها و مردمان سامی
و سودانی و غیره است . ششصد
هزار مسلمان و شش صد هزار
عیسوی مذهب دارد .

منابع و صنایع :

بیشتر زراعتی
است و کاکاو ، قهوه ، محصولات
خرما ، چرم ، چوب ، رابر ، چای ،
کیله و پنبه محلول صادر می کند .
مانداری هم دارد که شامل گاو ،
اسب ، خر ، خوک ، گوسفند و بز

بطرف غرب به آن متعلق است .
طول ساحلی امریکا ۱۷۸۶۰ میل
در خاک عمده و ۴۱۸۱۰ در جزایر
آن بوده و به این حساب در سرتاسر
دنیا بزرگترین است . خط سرحدات
کانادا با ایالات متحده امریکا
(۳۹۸۶ میل) از یکصد سال به این
طرف بصورت غیر مستحکم مانده
است .

در تولید انرژی برقی از آب نیز
خیلی پیش رفته و سالانه بیش از
۱۰۳ میلیارد کیلووات ساعت برق
تولید می کند . در ۱۹۶۲ از انرژی
اتوم برای برق کار گرفت . سال
گذشته یک فابریکه برق اتومی آن
به قوه دو صد هزار کیلووات بکار
افتاد .

کانادا از نگاه وسعت ساحه دومین
کشور روی زمین است ، و همه
انواع نباتات منطقه معتدله شمالی
در آن می روید . شاهراه ۴۸۶۰
میل کانادا که هر ده ولایت آنرا
به هم وصل می کند و در ۱۹۶۲ به
پایان رسیده است از درازترین
راه های عمده ملی است .

منابع و صنایع : مهمترین صنعت
ابتدائی مملکت زراعت است زیرا
یک ساحه ۵۴۴۰۰۰ جریب زمین
را برای خوراکی اختصاص
داده اند . گندم مهمترین منبع عواید
پولی آنست . سالانه در حدود
دو صد میلیون پاو ماهی به قیمت تقریبی
دو صد میلیون دالر بدست می آورد .
چهل و هشت فیصد مساحه ارض
کانادا جنگل دار است ، صنعت
موادخام کاغذ و کاغذ آن به سالانه
دوازده میلیون تن میرسد . انواع
چوب نیز می فروشد .

از معادن آن می توان یورینیم ،
آهن ، نکل ، پترول خام ، و گاز
طبیعی را نام برد . در تولید
پلاتینم ، جست و کوبالت کشور
دوم جهان است .

در تولید طلا ، نقره ، مولبدیم و
بیرایت کشور سوم جهان شمرده
می شود . قیمت تولیدات سالانه
معدنی آن بیش از سه میلیارد دالر
امریکا می شود .

تاریخ : در ۱۴۹۷ دو نفر ملاح
ایتالوی در راه سفر به انگلستان
ساحل لابرادور را کشف کردند .
در سال ۱۵۰۰ یک ملاح پرتگالی
به کانادا رسید . در ۱۵۳۴ یک
کاشف فرانسوی خود را تا مونتریال
رسانید . بعد او فرانسویان برای
تجارت پوست حیوانات و زراعت
در کانادا متمکن شدند . در ۱۶۰۴
قسمتی از خاک کانادا را فرانسویان
با انگلیس ها مبادله کردند . جنگ
عفتسانه اروپا در امریکا به جنگ
فرانسویان و هندیان سرخ مبدل
شد . هندیان با فرانسویان در
حالی همکاری کردند که کولونست
های امریکا با حکومت برتانیه در
امریکا می جنگیدند ، در ۱۷۵۵ ،
برتانیویان عده زیاد فرانسویان را
به جنوب نقل دادند . فرانسه
جنگ را باخت و کانادا به انگلیس
ها تعلق گرفت . ولی فرانسویان
زندگی اجتماعی خود را حفظ کردند
اکون یک ثلث مردم کانادا را
فرانسوی نژادان تشکیل میدهند
که به زبان فرانسوی تکلم می کنند
و تجارت می نمایند . نام کانادا
از یک کلمه هندیان سرخ یعنی
کاناتا بمعنی مجموعه کلبه ها اخذ
شده است . به یک معنی دیگر در
زبان الگونکین ها خوش آمدید
معنی میدهد .

و به جنوب و شرق آن روديشيلی شمالي و در جنوب و غرب آن انګولا واقع است .

دریای کانګو قسمت آخرین يك سیستم آب انداز افریقای مرکزی را تشکیل میدهد طول آن ۳۷۱۸ میل است . شهر کینشاسی که سابق لیوپولدویل نام داشت دو صد و پنجاه میل به داخل کشور درکنار دریای کانګو واقع است و مرکز کشتی رانی است . فیل زیاد دارد و عاج صادراتی کند . حیوانات وحشی آنرا شیر، پلنگ ، چمپانزی ، شادی ، انواع آهو، غرگا و زرافه و گورخر و کفتار ، فیل و تمساح و انواع مار های زهر دار ، پرندگان گرشتهخوار و طوطی ها و غیره تشکیل میدهد .

منابع و صنایع : در کاتانګا منابع معدنی زیاد بخصوص مس موجود است . کانګو بر علاوه کوبالت، طلا ، نقره ، قلعی ، جست ، آهن، یورانیوم و یدیم و الماس صنعتی دارد .

جنگل های حاره با درختان بعضاً تا دو صد فـت ارتفاع دارد . در ناطفی که از انواع مگس و زنبور کمتر دارد ، مالداری نیز می شود . کیله ، قهوه ، رابر ، ام و کوکونت می روینند . صادرات عمده زراعتی کانګو روغنیا و تیل های نباتی، چوب ، قهوه ، پنبه ، رابر و کیله است .

تاریخ و حکومت : لیوپولد دوم شاه بلجیم در ۱۸۷۶ گروپ بین المللی را برای استفاده از منابع کانګو تشکیل داد . یکسال بعد ستانلی کانګو را سیاحت کرد . و در سال بعد از طرف شاه اعزام

کانادا يك کشور آزاد ممالك مشترك المنافع است . شكل يك فدرشين را دارد . حكومات ايالتی در ده ايالت و حكومت فدرالی در اوتاوا . دارای يك پارلمان دو اتاقه است ، اعضای سنا (۱۰۲ نفر) توسط گورنر جنرال در اثر پيشنهاد صدر اعظم الي مادام الحيات انتخاب شده می توانند . اعضا دارالعوام مستقیماً از طرف مردم برای پنج سال انتخاب می شوند . گورنر جنرال را ملکه کانادا درائر نوصیه صدر اعظم انتخاب می کند . حكومت را حزبی تشكيل میدهد که در انتخابات دارالعوام بیشترین تعداد نمایندگان خود را داخل کرده باشد . هر ايالت يك صدر اعظم ايالتی و يك هيئت اجرائيه دارد . کانادا عضو ملل متحد و نیتو می باشد .

معارف و مذهب : کانادا رسماً مملکت دو زبانه است : انگلیسی و فرانسوی . مؤسسات تعلیمی آن شامل مکاتب ايالتی ، مکاتب خصوصی ، پوهنتون ها و مکاتب دومینونی هندی می باشد . بزرگ ترین تعداد پیروان مذهبی رارومن کاتولیک ها تشكيل میدهند ، بعد آن کلیسای متحد کانادا و کلیسای انگلیکان کانادا می آید .

کانګو

پایتخت : کینشاسی (لیوپولدویل) مساحت ۹۰۴۷۵۷ مربع میل ، نفوس بانزده میلیون . واحد پولی فرانک معادل دو سنت امریکائی .

شرح : تا ۳۰ جون ۱۹۶۰ کانګو يك مستعمره بلجیمی بود در افریقای وسطی و فقط ۲۵ میل ساحل بحری داشت . در شمال آن جمهوریت افریقای مرکزی و سودان ، در شرق آن سودان، یوگندا و تانگانیکا،

كانتو را ترك دادند . چومبى يك حكومت انتقالى تشكيل كرد . در مارچ ۱۹۶۴ يك كميسيون برآى تسويد يك قانون اساسى كه در آن اختيارات زياد به مقام رئيس جمهورى داده شود مقرر گرديد و غايه آن جلوگيرى از قوت سيستم پارلمانى بود .

معارف و مذهب : نفوس كانگو اساساً سياهان بنتو مى باشند . بيش از دو صد قبيله در كانگو موجود است . سواهيلي و لينگالا زبان هاى عمده آنند . پنج مديون افريقائى ان عيسوى مذهب دارد كه رومن كاتوليك مى باشند . اكثر مكاتب از طرف ميسيون هاى كليسا اداره مى شوند .

كانگو (جمهوريت)

پهنخت : برازاويل . مساحت : ۱۳۹,۰۰۰ هزار مربع ميل ، نفوس نزديك به يك مليون پرچم : يك فيته و توى طلائى از چپ پائين به راست بالا كه بطرف چپ آن مثلث سبز و طرف راست آن مثلث سرخ مى باشد .

واحد پولى : فرانك دو صدو چهل و شش فرانك معادل يك دالر امريكائى .

شرح : در سابق منطقه وسطى كانگوى فرانسوى بوده و بالاي خط استوا واقع است . از مشرق و جنوب با كانگوى كينشاسى ، از غرب با كابيندا (تحت تصرف پرتغال) ، محيط اطلس و گابون ، از شمال با كامرون و جمهوريت افريقاى مركزى محاط است . بتاريخ ۱۵ - اگست ۱۹۶۰ آزاد شده و در ۲۰ سپتمبر عضو ملل متحد گرديد . در سال ۱۹۶۵ مملكت

شد كه به كانگو رفته مردمان بومى را طرفدار بلجيم سازد . پرتغال و ديگر ممالك ادعاى ارضى كردند ولى كنفرانس برلين در ۱۸۸۵ كشور كانگو را مال بلجيم شناخت . وضع بد بامردم بومى در امر نوئيد رابر شكاييت بار آورد و در نتيجه بلجيم كانگو را بحيث مستعمره قبول كرد .

زعمائى بلجيم و كانگوى در ۲۷ جنورى ۱۹۶۰ موافقه كردند كه كانگو بتاريخ ۳۰ جون همان سال آزاد شود . پتريس لومببا در اثر انتخابات با بدست آوردن ۳۵ چوكى اسامبلى مللى بتاريخ ۲۱ جون صدر اعظم تعيين شد و كابينه ائتلافى تشكيل كرد . بتاريخ ۳۰ جون پادشاه بلجيم رسماً آزادى كانگو را اعلام نمود .

تشنه عمومى در كانگو موجب شد اروپائين از آنجا فرار كنند . ايلات كتانگا از كانگو اعلام جدائى كرد ولى بتاريخ ۱۵ جنورى ۶۳ به جدائى خاتمه داد .

مجلس امنيت ملل متحد دراگست ۱۹۶۰ از بلجيم تقاضا كرد كه قواى خود را از كانگو خارج كند و خود يك قوه برآى جلو گيرى از جنگ داخلى به كانگو فرستاد . كاساوبوو رئيس جمهور كانگو لومببا را از صدارت عزل كرد ولى او با امداد گانا ، گيني و هند مجادله كرد و بعداً بتاريخ ۱۲ فبرورى ۱۹۶۱ در كتانگا گشته شد . نتيجه اين عمل يك مجادله بين طرفداران او و حكومت شده كه در اواسط اگست ۱۹۶۴ به چندين ولايت كانگو توسعه يافت . قواى ملل متحد در اخير جون ۱۹۶۴

سازی در حال انکشاف است .
تاریخ و حکومت : تاریخ مملکت

به اوایل عهد عیسوی می‌رسد ، در آن زمان تحت نفوذ امپراطور های خمیر و هند بود . در ۱۸۶۳ فرانسه بر آن دست یافت قانون اساسی ۱۹۴۷ حکومتات مطلقه گذشته را از بین برد . در ۱۹۴۹ یک کشور دارای روابط با اتحادیه فرانسه شد . در نهم نومبر ۱۹۵۳ آزادی خود را اعلام کرد . در دسمبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد .

هیئت تقنینیه مرکب از یک ولسی جرگه ۷۷ نفره منتخب برای چار سال و یک شورای سلطنت (سنا) ۲۴ نفره است .

مناسبات کمبودیا و ویتنام جنوبی به نسبت مجادلات سرحدی خراب شده ویتنام جنوبی مدعیست که مداخله سرحدی بنا برینکه قوای وینکانگ کمبودیارا بحیث پناهگاه خود استعمال می‌کنند واقع شده است .

معارف و مذهب : زبان ملی کمبودیائی یاخمیر است . فرانسوی را بسیار مردم می‌دانند . انگلیسی تدریس می‌شود . در حدود چار هزار مکتب و مؤسسات علمی دارد . بودائیت مذهب رسمی است .

کوری

پایتخت سیول ، مساحت (کوریا جنوبی) ۳۷۴۲۷ مربع میل (مساحت هردو کوریا ۸۵۲۸۵ مربع میل با نفوس مجموعی سی و نه میلیون) نفوس تخمینی ۲۸ میلیون ، پرچم : سفید با نشان های سرخ و آبی در مرکز آن و سه خط سیاه در هر ربع آن . واحد پولی وان (۲۷۱) و آن معادل یک دالر امریکائی .

بحیث یک دولت سوسیالیست علمی گردید که دارای یک حزب محض است .

کانگو بر از اوایل عضو جامعه فرانسوی بوده از فرانسه و جمهوریت مردم چین کمک می‌گیرد .

بزرگترین منبع عایدی آن جنگلات است . چوب صادر می‌کند . خرما ، تیل نباتی ، کاکاو ، کیله و خسته ها تولید می‌کند . تولیدات صنعتی آن معادل ۱۱ فیصد تولیدات ملی است . ذخایر وسیع پترول دارد .

کمبودیا

پایتخت : فنوم پن . مساحت تخمین ۸۹ هزار مربع میل ، نفوس تخمینی شش ملیون ، پرچم : قطعات افقی آبی ، سرخ ، آبی با نشان سفید . واحد پولی : ریل (۳۵ ریل معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : کمبودیا یک شاهي مشروطه در شبه جزیره هند چین سابقه می‌باشد . از شمال با لاوس و تایلیند ، از غرب با تایلیند ، از جنوب با خلیج سیام و از شرق با ویتنام محاط است . سه ربع مملکت جنگل دار است . از وسط مملکت دریای میکانگ می‌گذرد . اقلیم آن حاره مانسونی است . بندر عمده آن سیهانوک ویل است .
منابع و صنایع : مملکت کمتر انکشاف کرده است . پنجاه فیصد جنگلات دست نخورده اند . جنگل داری ، ماهی گیری ، و زراعت مصروفیت عمده مردم است .

برنج از همه بیشتر کاشته می‌شود . رابر ، جواری ، مرچ ، شکر خرما ، تنباکو ، پنبه ، ابریشم ، نباتات تیلی ، چوب دارد . آهن ، مس ، منگانیز و طلا از معادن آنست . صنایع متنوجات و کاغذ

کوریای جنوبی بحیث يك جمهوریت در ماه می ۱۹۴۸ اعلام گردید . سنگن ری رئیس جمهور آن برای چار دوره انتخاب شد تا بالاخره استعفی داد (۱۹۶۰) ، تعدیلات در قانون اساسی در ۱۹۶۰ سیستم ریاست جمهوری قوی را با يك سیستم کابینه تعدیل کرد که بیشتر به رژیم برتانیه شباهت دارد .

اسامبله ملی ۱۷۵ نفری بتاريخ ۲۶ نومبر ۱۹۶۳ - انتخاب گردید و جمهوریت سوم کوریا بتاريخ ۱۷ دسمبر ۱۹۶۳ بمیان آمد .

معارف و مذهب : مذاهب عمده کونفیوشتزم ، بودیزم ، عیسویت و چوندوکیو است .

معارف ابتدائی اجباری است . نزدك به ۵ هزار مكاتب ابتدائی ۶۲۱ مكاتب عالی و ۹۶ پوهنتون دارد .

الفبای ۲۴ حرفه کوریا که ازچین قدیم و حروف بی صدای تبتی مستخرج از سانسکریت بمیان آمده است يك سیستم عملی فونتیک را ایجاد کرده است .

کوریای شمالی در اول می ۱۹۴۸ بنام جمهوریت دیموکراتیک مردم کوریا تشکیل شد . مرکز آن پیونگ یانگ است در ۱۹۵۰ جنگی بین کوریای شمالی و جنوبی در گرفت . ولی ساحه جنگ وسیع شد . رضاکاران جمهوریت مردم چین نیز به حمایه کوریای شمالی با کوریای جنوبی که از امریکا حمایه می شد به جنگ داخل شدند . بالاخره بتاريخ ۲۷ جولای ۱۹۵۳ در پان مونجام توسط ملل متحد متارکه امضا شد . دوزاده ساعت بعد جنگ خلاص شد . تبادل اسیران در سپتامبر ۵۳ پایان یافت .

شرح : کوریا ، کشور آرامی صبحگاهی ، شبه جزیره کوهی را در شمال شرق آسیا تشکیل میدهد . سرحدات آن دریای یالو و تومان می باشند . مانچوریای جنوبی بطول سرحد شمال غربی آن به طول ۶۴۱ میل واقع است . يك سرحد چند میلی با سایبیریادارد .
منابع و صنایع : کوریا کشور زراعتی است . (۲۲ ملیون جریب) زمین زراعتی دارد . جنگلات آن خیلی مهم است . طلا ، نقره ، جست ، میس ، سرب ، آهن ، ذغال سنگ در آن موجود است .

برنج از محصولات عمده زراعتی آنست . جو ، گندم تنباکو نیز میروید . نخ تابی ، منسوجات نخ ، ابریشمی و سندی صنایع عمده آنست .

صادرات آنرا بیشتر آهن و تنگستن خام تشکیل میدهد . ماهی ، گراگر ، و ابریشم نیز صادر می کند .

تاریخ و حکومت تاریخ ثبت شده کوریا به ۵۷ قبل از میلاد می رسد ، مدتها با چین یکجا بود . بالاخره حسب موافقه چین و جاپان (۱۸۹۴ - ۱۸۹۵) به آزادی مطلق نایل آمد . در زمان جنگ روس و جاپان اخیرالذکر آنرا اشغال کرد (۱۹۰۴ - ۱۹۰۵) در ۱۹۱۰ جاپان آنرا بنام چوزان جز خاک خود ساخت .

در کنفرانس قاهره ، نومبر ۱۹۴۳ فیصله شد که کوریا آزاد باشد . در کنفرانس پوتسدام ۱۹۴۵ عرض البلد ۳۸ خطفاصل بین قوای اشغالی امریکا و اتحاد شوروی تعیین گردید . و این آغاز تقسیم و جدائی کوریا بود .

مدت خدمت آنها ۴ سال است .
رئیس جمهور برای چار سال انتخاب
می شود و او کابینه ۹ عضوی
خود را تعیین می نماید . رئیس
جمهور دو مرتبه بلا وقفه انتخاب
شده نمی تواند . رای دهی حتمی
است .

معارف و مذهب : تعلیمات ابتدائی
اجباری است . تعلیمات عالی رایگان
است . یک پوهنتون ، یک مؤسسه
عالی زراعتی دارد . زبان کشور
هسپانوی است . انگلیسی در
مکاتب تدریس می شود . مذهب
مردم رومن کاتولیک است ولی
آزادی مذهب مراعات می شود .

امنیت داخلی توسط یک دسته
محافظین ملکی به قوت ۳۵۰۰ نفر
حفظ می شود . کوستاریکا عضو
ملل متحد و مؤسسه کشور های
امریکائی می باشد .

کولومبیا

بابتخت : بوگوتا ، مساحت :
۴۵۵۳۳۵ مربع میل ، نفوس پانزده
و نیم ملیون ، پرچم : یک قطعه
بزرگ افقی زرد بالای قطعات باریک
آبی و سرخ . واحد پولی پیسو
(۱۹۱/۲ پیسو معادل یک دالر
امریکائی) .

شرح : جمهوریت کولومبیا در
شمال غربی ترین قسمت امریکای
جنوبی واقع و با جمهوریت پاناما
هم سرحد است . کشور مذکور
خط ساحلی طولانی هم به بحر
الکاهل و هم به بحیره کاریبین
دارد . کشور های ونیزویلا و برازیل
به شرق آن ، و اکوادور و پیرو به
جنوب آن واقع اند .

سه سلسله از کوه های اندیز
کشور را از شمال به جنوب قطع

کوستاریکا

بابتخت : سان هوزی ، مساحت
۲۲۴۲۱ مربع میل ، نفوس نزدیک
به یک و نیم ملیون . پرچم پنج
قطعات افقی آبی ، سفید ، سرخ ،
سفید ، آبی با نشان در قطعه
بزرگتر سرخ . واحد پولی : کولون
(۱/۲ کولون معادل یک دالر امریکائی)

شرح : کوستاریکا ، جنوبی ترین
مملکت امریکای مرکزی ، جمهوریتی
است که نکاراگوا همسایه شمالی
و پاناما همسایه جنوبی آنست .
سان هوزی ، تقریباً در مرکز مملکت
واقع و مرکز صنعتی و کلتوری
کوستاریکا است .

منابع و صنایع : یک قانون ۱۹۶۲
برای صنایع جدید تاده سال مالیات
را معاف کرده و بنا بران صنایع
زیادی را آورده است . حاصل
عمده زراعتی آن را قهوه تشکیل
میدهد . کیله ، کاکاو ، مواشی ،
پنبه ، ماهی ، جواری ، شکر ،
برنج و غیره نیز تولید می شود .
تقطیر مشروبات انحصار حکومت
است .

جنگلات وسیعه آن امکانات تجارت
چوب را بیشتر ساخته است .
طلا و نقره از معادن بدست می آید .
معادن دیگر نیز دارد . واردات عمده
آن آرد گندم ، منسوجات ، ماشین
های صنعتی ، چرم ، پترول ،
و غیره می باشد .

تاریخ و حکومت : کوستاریکا از
۱۸۲۱ به اینسو کشور آزادی بوده
است و قانون اساسی فعلی آن در
۱۹۴۹ بمیان آمده است . به اساس
آن قواه نظامی بحیث یک مؤسسه
منسوخ قرار داده شده است .

قوه تقنینیه بدست مجلس نمایندگان
است که تعداد آن ۵۷ نفر می باشد

شد . کانگرس آن شامل يك سنای ۹۸ نفری است که برای چار سال انتخاب می شوند و يك مجلس نمایندگان که به اساس يک نفر از هر ۹۰ هزار نفر برای دو سال انتخاب می شوند . رئیس جمهور نیز مستقیماً توسط مردم برای چار سال انتخاب می شود و مجدداً بلاوقفه انتخاب شده نمی تواند .

معارف و مذهب : نفوس آن شامل سفید پوستان و مردمان مخلوط بوده یکصد و ده هزار هندیان سرخ نیز دارد . معارف رایگان است ولی اجباری نیست . بوهنتون ملی در بوگوتا در ۱۵۷۲ بنا شده است . مذهب مردم رومن کاتولیک است . اسپانیوی زبان رسمی است .

کینیا

پایتخت : نیروبی ، مساحت ۲۲۴۹۶۰ مربع میل ، نفوس سه میلیون ، پرچم : قطعات افقی سیاه ، سرخ و سبز با سپر و نیزه های قاطع در مرکز . واحد پولی ، شلینگ افریقای شرقی (۷ شلینگ معادل يك دالر امریکائی) .

شرح : کینیا ، مستعمره سابق برتانیه در ۱۹۶۳ آزاد شد . این کشور از بحیره هند به طرف شمال شرق تاسو مالیا امتداد دارد . به شمال آن ایتیوپیا ، به غرب آن یوگندا و بجنوب آن تانزانیا قرار دارد . تولیدات عمده آن قهوه ، چای ، حبوبات ، پنبه ، سیسئل ، لبنیات ، پوست ها و چوب و معدنیات می باشد . کینیا در افریقا بزرگ ترین تولید کننده چای است . در ۱۹۵۳ حرکت شدید ماوماو برای آزادی در جهان سر و صدائی

می کنند . قسمت های جنوبی کشور نفوس بیشتر و هوای خوش آیدتر دارد . دریای ماکدالینیا از اندیز علیا سرچشمه گرفته بطرف شمال در بحیره کاری بین می ریزد . از مناظر دلچسپ کولومبیا کوهستان های پر برفی است که بالای خط استوا واقعند . آبشارهای معروف تیکنداما نیز در کولومبیا واقع اند که ۴۴۳ فـت ارتفاع دارند .

بوگوتا که در سال ۱۵۳۸ بنا نهاده شد به ارتفاع ۸۶۶۰ فـت در کوهستان های اندیز واقع است .

منابع و صنایع : کولومبیا دومین کشور صادر کننده قهوه بوده سالانه در حدود شش میلیون خریطه ۱۲۲ پونده صادر می کند . برنج ، تنباکو و پنبه زرع می شود . شکر ، کاکاو ، گندم و کبله نیز تولید می شود . مملکت منابع معدنی زیاد دارد . پترول زیاد استخراج می کند . نزدیک بوگوتا يك معدن زمرد واقع است که از چار قرن به اینسو مورد استفاده است . طلا ، نقره ، مس ، سرب ، سیماب ، منگانهز ، پلاتینم ، ذغال سنگ ، آهن ، چونه و نمک نیز دارد . صنایع مواد خوراکه بردیگر صنایع مقدم است .

تاریخ و حکومت : کولومبیا که برای سه صد سال تحت استعمار اسپانیای بود آزادی خود را هنگام انقلاب مستعمرات امریکائی اسپانیای (۱۸۱۰-۱۸۲۴) بدست آورد . در اول کولومبیا بزرگ شامل ونیزویلا و اکوادور بود که بعدها در ۱۸۲۹-۱۸۳۰ از آن جدا شدند . کولومبیا بای فعلی بالاخره در ۱۸۸۶ با يك قانون اساسی بحیث يك جمهوریت بمیان آمد ولی باز هم در ۱۹۰۳ پاناما از آن بحیث يك کشور دیگر جدا

ومواد کیمیائی تشکیل میدهد .

تاریخ و حکومت : کولمبس در

۲۸ - اکتوبر ۱۴۹۲ کیوبا را کشف

کرد . نام اول آن (خوانا) بود .

کیوبا نام هندی آنست . مدت

مختصری تحت تصرف برتانیه و

بعد تا ۱۸۹۸ بتصرف هسپانیه بود .

هسپانوی ها مردم کیوبا را از حق

مدنی محروم کرده بودند و ایشانرا

بحیث غلام بکار می گماشتند .

زعیم انقلاب برای آزادی از هسپانیه

مردی بود . بنام هوزی مارتی .

مداخله امریکا برای میانجی گری

بی نتیجه ماند تا اینکه هسپانوی ها

یک کشتی جنگی امریکا را در بندر

هاوانا غرق کردند . امریکا با

هسپانیه اعلان جنگ داد (۲۵

اپریل ۱۸۹۸) و آنرا مغلوب کرد .

کیوبا بعد از آن به آزادی رسید .

امریکا فوای خود را رسماً در ۱۹۰۲

از کیوبا خارج کرد . در سال

۱۹۰۳ امریکا بندر گوانتانامو را

برای بحریه خود گرفت که تاکنون

به تصرف آنست .

فیدل کاسترو در ۱۹۵۶ به شدت

بر علیه رژیم دکتاتوری باتیستا

مقابله کرد تا بالاخره در ۱۹۵۹

باتیستا کیوبا را گذاشته به لزیب

فرار کرد . فیدل کاسترو صدر

اعظم کیوبا شد . کاسترو اقدامات

وسیع برای ملی ساختن منابع

و صنایع کشور روی دست گرفت .

و برای بهتری اقتصاد و صنایع

خود از اتحاد شوروی کمک گرفت

و این شامل فروش شکر به اتحاد

شوروی بود ، زیرا ایالات متحده

امریکا از خریداری شکر کیوبا انکار

ورزیدند .

امریکا واردات به کیوبا را تحت

انجام کرد . این حرکت بعد ۸ سال

مجادله با قتل بیش از شصت هزار

کینیائی مقرر گردید . تا اینکه

در ۲۲ دسامبر ۱۹۶۳ بحیث یک

دومیتیون در داخل ممالک مشترک

المخافع آزاد شد و به عضویت ملل

متحد درآمد . درست یکسال بعد

کینیا جمهوریت شد . در حدود

۱۵۰ هزار مردمان سومالی در شمال

مملکت زندگی می کنند که آرزو

دارند روزی از کینیا جدا شده به

سومالی ملحق گردند .

کیوبا

دایتخت : هاوانا ، مساحت ۴۴۲۰۶

مربع میل ، نفوس هفت و نیم

میلیون . بزرگم سه قطعه آبی دو

قطعه سفید یکی بعد دیگر با یک

ستاره بزرگ سفید در یک مثلث

سرخ نزدیک دسته . واحد پولی

پیسو .

تشرح : کیوبا ، گوهز آنتیل ،

بزرگترین جزیره غرب الهند است

به شمال آن آبیهای فلوریدا و خلیج

مکسیکو واقع است . خالک فلوریدا

نود میل از آن دور است . بنادر

متعدد دارد . هاوانا بهترین بندر

آن و مصون ترین بندر دنیا است .

گوانتانامو پایگاه بحری امریکاست

جز کیوبا .

منابع و صنایع : صنعت شکر

مبنای اقتصاد ملی کیوبا را تشکیل

میدهد . ربع شکر مورد ضرورت

دنیا را تولید می کند . تنباکو و

سیگار های حاصله از آن نیز از

محصولات عمده آنست . قهوه ،

تاریاج ، کیله ، میوه های فامیل

لیمو تولید می کند . آهن ، مس ،

منگانیز ، تکل و نمک از معادن آن

شمرده می شود . صنایع آنرا سمنت ،

ابریشم مصنوعی ، نفت و پترول

مراقبت گرفت. در ۱۹۶۲ کنیدی رئیس جمهور امریکا همه گونه واردات را به کیوبا ممنوع قرارداد. موسسه کشورهای امریکائی در جولای ۶۴ کیوبا را تحت محرومیت های اقتصادی قرار داد.

قبل ازین در اپریل ۱۹۶۱ حرکتی برای مغلوب کردن کاسترو توسط یگنده کیوبائی به کمک امریکا آغاز شد که در اثر آن بر خلیج خوک ها در خاک کیوبا عسکر پیاده شد ولی یا کشته شدند و یا اسیر گشتند. ازین قضیه اعتراضات شدید کنیدی بر علیه اداره اطلاعات سری مرکزی امریکا در حکومت کنیدی بمیان آمد.

در خزان سال ۱۹۶۲ امریکا مطلع شد که کیوبا راکت های شوروی را در خاک خود موضع داده است. حکومت کنیدی اعلام کرد که فیر راکت های ساخت شوروی از خاک کیوبا بسوی خاک ایالات متحده امریکا معنی حمله اتحاد شوروی را بخاک امریکا خواهد داشت. کنیدی از خروشچف تقاضا کرد این عمل را که خطری برای صلح فلماذ شده بود متوقف سازد. خروشچف قبول کرد و راکت ها از کیوبا کشیده شدند.

کیوبا عضو ملل متحد است.

معارف و مذهب : معارف بین سنین ۶ و ۱۴ اجباری است. پوهنتون هاوانا در ۱۷۲۱ تاسیس گردیده است. مذهب رومن کاتولیک اکثریت دارد و زبان رسمی هسپانوی است. انگلیسی را اکثر میدانند.

گابون
پایتخت : لیبرویل
۱۰۲،۲۹۰ مربع میل، نفوس تخمین ۱۰۰
نیم میلیون. برچم قطعات افقی سبز،

طلائی و آبی، واحد پولی فرانک (دو صد و چهل و شش فرانک معادل یک دالر امریکائی) جمهوری گابون که در سابق از متصرفات فرانسه بود بنساحل غربی آفریقای استوائی واقع است. از شمال با کامرون و ریگونی (مربوط هسپانیه)، از شرق و جنوب با جمهوری کنگو (کنیناسی از غرب با محیط اطللس محاط است) مملکت خیلی جنگل آوار است. اقتصاد گابون از نگاه اینکه صادراتش سی فیصد بیشتر از وارداتش می باشد، خیلی خوبست. منابع عمده عایداتی آنرا چوب و محصولات چوب تشکیل میدهد. پترول، منگانه، آهن و یورانیم نیز دارد. کشاوری در برنج، پنبه، کاکاو، قهوه، برنج، محصولات خرما، کبله تولید می کند. گابون بتاریخ ۱۷، اگست ۱۹۶۰ به آزادی کامل نایل شد و در ۲۰ سپتمبر همان سال عضو ملل متحد شد. ولسی جرگه گابون ۴۷ جوکی دارد، گابون عضو جامعه کشورهای فرانسیوی است. داکتر البرت شواتینر معروف شفاخانه ای را برای جزامی ها در ۱۹۱۳ افتتاح نمود. او در ۵ سپتمبر ۱۹۶۵ در گابون مرد و همانجا دفن شد.

گانا

پایتخت : آکرا، مساحت ۹۰۸،۴۳۰ مربع میل، نفوس هفت و نیم میلیون. برچم سه رنگ، طلائی و سبز با ستاره سیاه در مرکز قطعه طلائی و واحد پولی پوند (یک پوند معادل سه دالر امریکائی).

۲۹، اپریل ۱۹۶۱ تشکیل دادند و موافقات قبلی خود را با همدگر در مورد امور دفاعی، سیاست خارجی، سیستم پولی و اقتصاد تمدید نمودند.

ګانا پارلمان ۱۹۸ عضوی دارد که ۱۹ نفر آن زنانه و همه برای پنج سال انتخاب می شوند. کابینه از اعضا پارلمان تشکیل می شود.

ګینی

پایتخت: کوناکری. مساحت ۹۶۸۶۵ مربع میل، نفوس سه و نیم میلیون، بیرق قطعات عمودی سرخ، زرد و سبز. واحد پولی فرانک ګینی (۲۴۶ فرانک معادل یک دالر امریکائی).

شرح: ګینی، از متصرفات قبلی فرانسه در افریقای غربی واقع و یا محیط اطلس از غرب، ګینی برتگالی سنیگال و مالی از شمال، ساحل عاج از شرق و لیبیریا و سیرالیون از جنوب محاط است. قبایل عمده آن فلاح، مالینکی و سوسومی باشند.

منابع و صنایع: ګینی بزرگ ترین ذخایر بوسایت دنیا را داراست. الماس، طلا و آهن نیز پیدا می شود. جواری، برنج، جلفوزه، کيله، قهوه، نارپال و ارزن تولید می کنند. قهوه، عسل، کيله، آهن و آلومینم صادر می کنند.

تاریخ و حکومت: ګینی به اساس فیصله های جمهوریت پنجم فرانسه، در ۱۹۵۸ فیصله کرد که از جامعه کشورها فرانسوی خارج شود. در دوم اکتوبر همان سال ګینی خود را آزاد اعلام کرد. سیکوتوری اولین رئیس جمهور آن شد. در

شرح: جمهوریت ګانا عضو ملل متحد و ممالک مشترک المنافع است. کشور مذکور در افریقای غربی بیساحل خلیج ګینی واقع است. از شمال با جمهوریت ولثای علیا، از شرق با توگو، از جنوب با محیط اطلس و از غرب با ساحل عاج محاط است. در ګانا کمتر از ده هزار اروپائی زندگی می کنند.

منابع و صنایع: ګانا در معادن غنی است. منگانیز، طلا، الماس، بوسایت دارد. تولیدات منگانیز آن ماهانه هفتصد هزار تن است. جنگل های آن وسیع است. کاکاو محصول زراعتی عمده آنست و تولید سالانه آن به ۲۷۵ هزار تن می رسد. عایدات فی واحد نفوس آن سالانه معادل یکصد و پنجاه دالر امریکائی است.

تاریخ و حکومت: ګانا برای ۱۱۳ سال تحت تصرف برتانیه بود. نام فعلی آن نامیست که به یک کشور افریقائی در امتداد دریای نایجر در ۸۰۰-۱۰۷۰ میلادی داده شده بود. آزادی آن بعد اینکه در ۱۹۵۱ قانون اساسی جدیدی پیدا کرد و کوامی نکروما صدراعظم آن شد، تسریع گردید. ملل متحد خاتمه قیمومیت توگولینه برتانوی را در ۱۴ دسمبر ۱۹۵۶ منظور و اتحاد آنرا در اثر رای گیری با ګانا تأیید کرد. از ششم مارچ ۱۹۵۷ ګانا در داخل ممالک مشترک المنافع با داشتن یک گورنر جنرال برتانوی به آزادی نایل شد. ګانا در اول جولای ۱۹۶۰ یک جمهوریت شد ولی در جمله ممالک مشترک المنافع باقی ماند.

ګانا، ګینی و مالی یک اتحادیه کشور های افریقائی را بتاریخ

طرف این دریا می باشد . گمبیا به استثنای ساحل آن بر محیط اطلس دیگر از هر طرف باسنیگال محاط است .

گمبیا در ۱۹۶۳ به آزادی داخلی رسید قوهٔ تقنینیهٔ آن شامل یک رئیس و ۳۲ عضو انتخابی است در ۳۰ جولای ۱۹۶۴ برتانیه به آزادی کامل آن موافقه کرد . این امر در ۱۸ فبروری ۱۹۶۵ عملی شد . گمبیا عضو ممالك مشترک المنافع است و در سپتامبر ۶۵ به عضویت ملل متحد قبول شد . خسته های روغنی و برنج از تولیدات زراعی آنست .

گواتیمالا

پایتخت : شهر گواتیمالا ، مساحت ۴۲۰۰۴۲ مربع میل نفوس : چار و نیم ملیون ، بیرق ، سه قطعه عمودی به رنگ های آبی ، سفید و آبی با یک نشان در قطعه سفید . واحد پولی کینزال معادل یک دالر امریکائی .

شرح : گواتیمالا شمالی ترین کشور امریکای مرکزی بوده کسینکو را بشمال و غرب خود و هاندوراس برتانوی را به شرق خود ، هاندوراس و السلوادور را به شرق و جنوب خود و محیط آرام را در جنوب غرب خود دارد . اقلیم آن نزدیک بحر گرم و در داخل کشور در ارتفاعات معتدل تر است .

بیشتر از پنجاه فیصد نفوس سرخپوست خالص است . مردم باقیماندهٔ آن مخلوط هسپانوی و سرخپوستان می باشند .

خرابه های معروف مایا در محلی بنام واشوکتون و تیکال واقع است .
منابع و صنایع : زراعت مصروفیت عمدهٔ مردم را تشکیل میدهد .

۱۲ نومبر همان سال قانون اساسی آن تصویب گردید . به اساس آن رئیس جمهور برای هفت سال کشور را اداره خواهد کرد . اعضا شورای ملی آن با مراجعه به آرای عامه انتخاب می شوند .

یگانه حزب مملکت بنام حزب دیموکراتیک گینی نفوذ زیادی بالای فیصد های حکومت دارد . گینی عضو ملل متحد است . گینی با چکوسلواکیا ، المان شرقی ، پولیند ، اتحاد شوروی و جمهوریت مردم چین معاهداتی دارد . و در امور سیاسی اعلام بیطرفی می نماید .

گینی در ۱۹۶۱ موافقه ای با مالی و گائنا امضا کرد و به اساس اتحادیهٔ کشور های افریقائی را تشکیل داد که طی آن امکان توحید قوای نظامی ، سیاست خارجی ، سیستم پول و پروگرام های کلتوری آنها می رود . در ۲۲ می ۱۹۶۳ موافقه ای با فرانسه امضا کرد و در اثر آن امداد تخنیکی و کلتوری از آن کشور بدست می آورد . فرانسوی زبان رسمی آنست .

گمبیا

پایتخت : باترست . مساحت ۴۰۰۵ مربع میل ، نفوسی نزدیک به نیم ملیون . واحد پولی پوند (یک پوند معادل تقریباً سه دالر امریکائی) .

کوچکترین کشور افریقائی هم از لحاظ مساحت و هم از لحاظ نفوس در افریقای غربی واقع و در سابق از متصرفات برتانوی بود . گمبیا شامل جزیره سینت ماری در مصب دریای گمبیا (که از کشور سنیگال می گذرد) و یک یک پارچه زمین به عرض ده میل به هر دو

دارد . در ۱۸۹۳ تحت الحمایه فرانسه شد . در ۱۸۹۹ عضو اتحادیه هند چین گردید . در سال های ۴۰ احساس آزادی آن تقویه یافت . قانون اساسی جدید آن در ۱۹۴۷ بمیان آمد که کشور را به شکل یک سلطنت مشروطه تحت اقتدار سلاله لوانگ پرانانگ درآورد . این سلاله خودش از سلطنت های لوانگ پرانانگ و ویانتیان تشکیل شده بود . قانون اساسی همچنان به مملکت یک حکومت پارلمانی داد . در ۱۹ جولای ۱۹۴۹ یک کشور آزاد گردید و از حمایت فرانسه خارج شد . حکومت لاوس را کشور های کمونستی هند چین در هنگام امضاء موافقه متارکه با فرانسه به رسمیت شناختند . این موافقت نامه در جنیوا در ۲۱ جولای ۱۹۵۴ به امضا رسید . لاوس را اکثر اعضا ملل متحد برسمیت شناختند و در دسمبر ۱۹۵۵ عضو ملل متحد شد .

شورای ملی لاوس برای پنج سال انتخاب می شود و شاه می تواند آنرا منحل سازد . مجادلات بین گروپ های کمونست ، ضد کمونست و بیطرف در لاوس با وصف موافقات ۱۹۵۴ وضع کشور را برهم زد . رقابت های میان گروپ کمونستی بتیت لاوتحت رهبری شاهزاده سوفاناونیک در شمال کشور و گروپ های دست راست و بیطرف امکان دخول بت لاورا در نظام دفاعی و حکومت شاهی از بین برد . از ۱۹۶۰ بعد مجادلات بیشتر شده است . سه شاهزاده رئیس سه گروپ فوق الذکر در جون ۱۹۶۲ یک

قروه از تولیدات عمده آنست . کپله ، بنه ، شکر ، جواری و برنج تولید می کنند . چوب های قیمتی صادر می کند . مالداری نیز دارد . نقره ، طلا ، مس ، آهن و غیره دارد .

تاریخ و حکومت : در هزار سال اول میلادی مدنیت مایا در گواتیمالا شیوع داشت .

گواتیمالا خود را از هسپانیه در ۱۸۲۱ آزاد ساخت . جمهوریت گواتیمالا در ۱۸۳۹ تاسیس شد . در اواخر سال ۶۵ قانون اساسی جدید و انتخابات جدید گواتیمالا صورت گرفت .

معارف و مذهب : مذهب رومن کاتولیک عمومیت دارد . مذاهب دیگر نیز قبول می شود . معارف حتمی است . یک پوهنتون در شهر گواتیمالا دارد . زبان رسمی هسپانوی است .

لاوس

بایخت ها : ویانتیان و لوانگ پرانانگ . مساحت نود و یک هزار مربع میل . نفوس سه میلیون . بزرگ ترین شهر یا بنفید ، فیل سه سین در مرکز در حالیکه چتری را نگهبان داشته است . واحد پولی کیپ (۲۴۰ کیپ یک دالر امریکائی) . لاوس یک سلطنت مشروطه در آسیای جنوب شرقی و یکی از سه دولت هند چین قدیم است که وقتی تحت تصرف فرانسه بود . از شمال با جمهوریت مردم چین از شرق با ویتنام شمالی و جنوبی ، از جنوب با کمبودیا و از غرب با تایلینده و برمه محاط می باشد . لاوس محاط به خشکه است و کوهی و جنگلی می باشد . کشور مذکور فقط ۳۵۴۰ میل راه زمینی

درازای منابع معدنی می باشد .
بندر آزاد مونروویا که امریکا آن را در سال های ۴۵ - ۱۹۴۸ ساخت در سال ۱۹۶۴ به حکومت لایبیریا واگذار شد . قیمت آنرا لایبیریاتا ۱۹۹۹ خواهد پرداخت .
منابع و صنایع : رابر خام عمده ترین حاصلات آن می باشد . برنج ، الیاف ، قهوه ، کاکاو و شکر هم تولید می کند . از معادن مهم آن آهن است که سالانه در حدود سه میلیون تن تولیدات دارد .

تاریخ و حکومت : نفوس آن کاملاً از نژاد افریقائی است . لایبیریا در ۱۸۲۲ توسط سیاهان آزادشده امریکائی با اسکان شان در مونرو ویا بوجود آمد . در ۲۶ جولای ۱۸۴۷ بحیث یک جمهوریت اعلام گردید . قانون اساسی آن همانند امریکاست . تنها مردمان نژاد افریقائی می توانند تابعیت بگیرند و تنها تابعین می توانند جایداد غیر منقول داشته باشند . حکومت بدست رئیس جمهور لیست که بدو برای یک دوره ۸ ساله انتخاب می شود و او می تواند باز برای دوره های ۴ ساله انتخاب گردد . بستای آن شامل ده نفر است که برای شش سال انتخاب می شوند و مجلس نمایندگان آن ۳۹ نفر است که برای چار سال انتخاب می شوند . لایبیریا عضو مؤسس ملل متحد است .

لبنان

بایتخت : بیروت . مساحت ۴ هزار مربع میل ، نفوس دو ونیم میلیون ، بیرق سه قطعه افقی به رنگ های سرخ سفید و سرخ که سفید دوچند عرض سرخ است و

حکومت ائتلافی تشکیل دادند که در آن رئیس گروپ بیطرف ، شاهزاده سمووانا پوما صدارت عظمی را اشغال کرد . کنفرانس ۱۴ کشور که در ۱۵ می ۱۹۶۱ در جنیوا آغاز یافته بود موافقتی را در ۲۳ جولای ۱۹۶۲ به امضا رسانید که بیطرفی و آزادی لاوس را تضمین می کرد . ولی جنگ بین پنت لاو و قوای بیطرف همچنان ادامه داشت . در اوایل ۶۵ گروپ دست راست اقدامی به کودتا کردند ولی ناکام شد . طیارات لاوس و امریکامراکز پنت لاو را بمباران نمودند . محصولات عمده لاوس قلعی ، برنج ، جواری ، تنباکو ، پنبه ، افیون ، میوه های لیمو و نارنج و قهوه و انواع چوب می باشد . مردم لاوس اصلاً از مردمان تائی ، اندونیزیائی و چینی می باشند . زبان های فرانسوی و انگلیسی عام است .
مذهب رسمی بودائی است .

لایبیریا

بایتخت : مونروویا . مساحت ۴۳ هزار مربع میل نفوس دو نیم میلیون . بیرق ۱۱ قطعه متناوب سرخ و سفید افقی . در حاشیه بالائی نزدیک دسته یک ستاره سفید پنج گوشه ئی روی یک مربع آبی . واحد پولی ، دالر امریکائی و همچنان مسکوکات نقره ئی و مسی لایبیریائی .

شهر : جمهوریت آزاد سیاهپوستان

لایبیریا در قسمت جنوبی افریقای غربی واقع و با سییرالیون از غرب ، گینی از شمال ، ساحل عاج از شرق و در حدود ۳۵۰ میل ساحل اطلس از جنوب محاط می باشد . قسمت اعظم مملکت جنگل دار و

نقشب سیدار سبز را در وسطدارد. واحد پولی پوند لبنانی (سه پوند معادل یک دالر امریکائی) .

شرح : جمهوریت لبنان بارچه زمینی را به امتداد ساحل شرقی مدیترانه احتوا کرده است که طول آن تقریباً ۱۲۰ میل و عرض آن بین سی و ۳۵ میل می باشد . به جنوب آن کشور نام نهاد اسرائیل و به شمال و شرق آن سوریه واقع است . بیروت ثلث نفوس کشور را دارد و بندر عمده لبنان را تشکیل میدهد . نزدیک به یک و نیم میلیون مهاجر فلسطین دارد .

منابع و صنایع : دو ثلث عواید ملی آن از تجارت بدست می آید . زراعت مسئول ۱۵ فیصد و صنایع ۱۲ فیصد آنست . نصف کارگران در امور زراعتی مشغولند . محصولات عمده سیب ، میوه های سیتروس ، زیتون ، تنباکو ، سبزیجات و غله ها می باشد . از تولیدات صنعتی آن انواع خوراکی ها ، منسوجات ، چرمی باب ، سمنت و تصفیه پترول می باشند . تیل عراق و عربستان ۹۹۹ مربع میل ، نفوس ۳۲۹۰۰۰ به بندر های تریپولی و سیدون پیوسته می شوند .

باجمهوریت متحد عربی موافقاتی در مورد ویزه ، محصولات گمرکی و صادراتی و تسهیلات برای واردات سوریه دارد .

تاریخ و حکومت : لبنان از پنج ولایت امپراطوری عثمانی بمیان آمد : لبنان شمالی ، مونت لبنان ، لبنان جنوبی ، بیروت و بکه و در اول ستمبر ۱۹۲۰ همراه با سوریه یک کشور آزاد شد .

از آنوقت تا ۱۹۴۱ تحت قیمومت فرانسه بود . در ۱۹۴۴ حکومت فرانسه اختیارات خود را به کشور

های سوریه و لبنان داد . قوای اجنبی لبنان را در ۱۹۴۶ ترك دادند .

مجادلات مردم برای از بین بردن حکومت طرفدار غرب به انقلاب می ۱۹۵۸ منجر شد . لبنان مرکز مخالفت های بین المللی شد . امریکا مداخله نظامی کرد . قوای امریکائی در اکتوبر همان سال خارج شدند . قانون اساسی به آن یک هیئت تقنینیه ۹۹ عضوی میدهد که برای ۴ سال انتخاب می شوند . رئیس جمهور برای شش سال انتخاب می شود . او باید عیسوی مذهب و صدر اعظم باید مسلمان باشد لبنان عضو ملل متحد و جامعه عربی می باشد .

معارف و مذهب : ۵۰ فیصد نفوس عیسوی مذهب ، و قسم اعظم باقیمانده را مسلمین مربوط به چندین جماعت تشکیل میدهند . در بیروت پنج پوهنتون موجود است .

لوکسمبورگ

پایتخت : لوکسمبورگ . مساحت ۳۲۹۰۰۰ مربع میل ، نفوس ۳۲۹۰۰۰ به بندر های تریپولی و سیدون پیوسته می شوند .

باجمهوریت متحد عربی موافقاتی در مورد ویزه ، محصولات گمرکی و صادراتی و تسهیلات برای واردات سوریه دارد .

تاریخ و حکومت : لبنان از پنج ولایت امپراطوری عثمانی بمیان آمد : لبنان شمالی ، مونت لبنان ، لبنان جنوبی ، بیروت و بکه و در اول ستمبر ۱۹۲۰ همراه با سوریه یک کشور آزاد شد .

از آنوقت تا ۱۹۴۱ تحت قیمومت فرانسه بود . در ۱۹۴۴ حکومت فرانسه اختیارات خود را به کشور

معادن آهن آن موجود صنعت منکشف فولاد سازی شده

است. مواد کیمیاوی، آب جو، تانر، پارچه های افقی، سرخ، سیاه، موتر، تنباکو و آلات فلزی، سمکس و سبز با هلال و ستاره سفید در گلاب و لیتیا ت نیز تولید می کنند.

تاریخ و حکومت

که در ۹۶۳ تا سیس شده تحت تصرف بر گندی، هسپانیه، آستر یا و فرانسه در آمد. در ۱۸۱۵- آزادی دا خلی یافت. در هردو جنگ جهانی آلمان آنرا اشغال کرد. در ۱۹۴۸ لوکسمبورگ بیطرفی غیر مسلح خود را ملغی قرار داد. در همین سال اتحاد گمرکی با هالیند و بلجیم قایم کرد که در ۱۹۵۸ به اتحادیه اقتصادی بینلوکس مبدل گردید. عضو ملل متحد و ناتو است. کشور شکل شاهی مشروط دارد. قوه تقنینیه بدست یک شورای ۲۱ نفره است که برای حیات انتخاب می شوند و یک مجلس نمایندگان ۵۶ نفر دارد که توسط مردم انتخاب می شوند. یک وزیر دولت در رأس یک کابینه اقله سه عضوی کار حکومت را پیش می برد. رئیس دولت یک دیوک است که در اثر استعفی مادر خود بعد ۴۵ سال اداره مملکت به این وظیفه رسیده است.

نفوس لوکسمبورگ تقریباً کاملاً رو من کاتولیک است. معارف اجباری است. همان طور هم خدمت نظام اجباری است. زبان های رسمی فرانسوی و جرمنی می باشد. زبان ملی آن لیتز بوزگیش نام دارد.

لیبی

پایتخت ها: تریپولی و بنغازی
مساحت ۶۷۳۵۸ مربع میل.
نفوس یک و نیم ملیون، بیرق:

تقریباً سه دالر).
شرح: لیبیا او لین کشوری است که تحت نفوذ ملل متحد به آزادی نایل آمد، یک شاهی مشروط است به امتداد ساحل شمالی افریقا. در شمال آن مدیترانه در شرق آن جمهوریت عرب متحد و سودان، در جنوب آن سودان و جمهوریت های های چاد و نایجیریا و در غرب آن تونس و الجزایر واقع است.

کشور سه منطقه دارد. یکی منطقه مدیترانه که ۱۷ هزار مربع میل بوده پر نفوس ترین منطقه بوده و مرکز شغل زراعت لیبیا است. منطقه های دیگر آن شبه صحرا و صحرا می باشد. ولایت تریپولی تا نیا در شمال غرب ۶۹ فیصد نفوس لیبیا را دارد. ایالات متحده امریکا پایگاه های نظامی در آن دارد.

منابع و صنایع: لیبیا باغ های خرما، زیتون، لیمو، بادام و انجیر دارد.

تنباکو، بوری، قالین، آلات چرمی، و قماش های زردوزی شده نیز دارد. معادن در ۱۹۵۳ ملی شد.

در ۱۹۵۷ تیل کشف شد فعلاً تولید روزانه در حدود یک ملیون بیرل می باشد.

امریکا و برتانیه به لیبیا کمک می دهند. توسعه مدنیت عصری و رفاه مردم قسمات مرهون حاصلات

ليخنښتاین

فروش تیل می باشد .

تاریخ و حکومت : مورقیت این کشور آنرا تحت تسلط گار تا روم ، واندال ها ، امپراطوری عثمانی وایتالیا در آورده است . بعد جنگ عمومی دوم مدتی تحت اداره برتانیه و قسماً تحت اداره فرانسه بود .

در جون ۱۹۴۹ - برتانوی ها محمد ادريس السنيوسي ، رهبر اقوام سننوسي را بحیث امیر سمیری نایباً شناختند . نامبرد ه در خزان همان سال قانون اساسی را بمیان آورد و حکومت دای خلی را بدست گرفت .

حکومت او را ملل متحد در ۱۹۴۹ قبول کرد . یک شوری قانون ساز قبل از آزادی برای لیبیا شاهی مشروطه را تأیید کرد و لقب امیر را به پادشاه مبدل ساخت . در دسمبر ۱۹۵۱ شاهی موروثی از طرف شاه آدریس اول اعلام گردید .

پارلمان مرکب از یک سنای ۲۴ عضو برای ۸ سال می باشد که از طرف پادشاه تعیین می شوند . لیبیا عضو ملل متحد و جامعه عرب می باشد .

معارف و مذهب : اکثر نفوسی لیبیا عرب های مسلمان اند . ایتالیان ، یهودیان و غیره نیز دارد .

۴۰ فیصد نفوس خواننده و نویسنده است . مکاتب حکومتی و خصوصی و دو پسر هنتون دارد .

دفاع : برتانیه و ایالات متحد ه امریکا هر دو در پایگاه های نظامی مخصوص خود شان قوای قوای نظامی دارند .

پایتخت : وادوس ، مساحت ۶۲ مربع میل ، نفوس هجده هزار بیرق پارچه های افقی آبی و سرخ . واحد پولی فرانک سويسی (چار فرانک واندی معادل یک دالر امریکایی) .

شرح : لیخنښتاین ، کشوریست بر راین علیا بین آستریا و سوئیس رلیند که تا ۱۸۶۶ عضو کانفدریشن جرمنی بود و بعداً تا اعلام آزادی کامل آن در ۱۹۱۸ بر آستریا متکی بود .

سوئیزرلیند بر اساس یک قرار داد امور پستی و تلگرافی گمرک و مناسبات خارجی آنرا انجام میدهد . کشور هیچ عسکر ندارد و قوه پولیس آن فقط شخصیت نفر است .

منابع و صنایع - مردم آن زراعت پیشه و مالدار هستند . ماشین ها و افزا ر نیز می سازد . خوراکی باب و چرم باب نیز تولید می کند . همه مصارف حکومت از مدرک فروش تکت های پستی آن بدست می آید .

تاریخ و حکومت : لیخنښتاین یک شاهی مشروط است . قانون اساسی ۱۹۳۱ آن قوه تقنینی را به دایت پانزده نفری داده است که برای چهار سال انتخاب می شوند . کشور تقریباً هیچ نوع محصول گیری ندارد . عضو افتخاری و محکمه بین المللی است .

نفوس مملکت کاتولیک می باشد و زبان جرمنی زبان رسمی است .

مالتا

پایتخت : واولیتا ، مساحت ۱۲۲ مربع میل ، نفوس ۳۲۴ هزار بیرق قطعات عمودی سفید و سرخ باصلیب حاشیه سرخ در قطعه سفید . واحد پولی پوند (یک پوند معادل سه دالسر امریکایی)

مالتا در مدیترانه ۵۸ میل جنوب جزیره سیسیلی و ۱۸۰ میل دور تر از قاره آفریقا واقع است . جزیره مالتا خودش فقط ۹۵ مربع میل مساحت دارد . دوجزیره دیگر مربوط آن گوزو و کوملینو است .

مالتا برای ۳۵ قرن تحت تصرف ملت های مختلف بود و فقط در ۲۴-اکتوبر ۱۹۶۶ به آزادی داخلی نایل آمد . ویتا ریخ ۲۱ سپتمبر ۱۹۶۴ طوری آزاد شد که که فرمانروای بریتانیه را بحیث رئیس دولت پذیرفت . بریتانیه تا ده سال پایگاه ها ئی در آب خواهد داشت . مالتا عضو جامعه ممالک مشترک المنافع و ملل متحد است . مجلس نمایندگان آن شامل ۵۰ نفر منتخبین توسط مردم می باشد . صدراعظم و کابینه از همین ها انتخاب می شوند .

ثقلت نفوس در فی مربع میل به ۲۶۷۶ نفر میرسد . پروگرام پنجساله انکشافی در مالتا روی دست است . میخواهند توریسم و صنایع جدید را تشویق کنند .

کچالو ، میوه جات ، سبزیجات ، زل ها ، تخم ها و سبککش ها و منسوجات ضا در می کنند .

سمنت ، ماشین باب و مصنوعات ساخته شده وارد می نماید .

مالدیو

پایتخت ماله : مساحت ۱۶۲ مربع میل نفوس یکصد هزار .

جزایر مالدیو عبارت از دوازده گروپ مرجانی شامل بیش از دو هزار جزیره میباشد که بیش از دوصد آن مسکون است . جزایر مالدیو در بحیره هند سه صد میل به جنوب غرب هند واقع است . در ۲۶ جولای ۱۹۶۵ از بریتانیه آزادی گرفت . پایگاه قوه هوائی بریتانیه بر جزیره گال مالدیو جنوبی موجود است . عضو ملل متحد است .

مالدیو که مدت مختصری جمهوری بود ، فعلاً یک سلطنت مشروطه تحت امیر محمد فرید دیدی بحیث سلطان مالدیو می باشد .

مردم مالدیو مسلمانند زنده گی بحری دارند . تارپال ، میوه و وارزن می رو یانند مشغله عمده مردم ماهیگیری است . ماهیان را تمیز کرده به سیلون صادر می نمایند .

مالی

پایتخت باماگو : مساحت ۴۶۵ هزار مربع میل ، نفوس چارونیم ملیون ، پرچم : قطعات عمودی سبز ، زرد و سرخ . واحد پولی فرانک مالی (۲۴۶ فرانک معادل یک دالر امریکایی) .

جمهوریت مالی که در ۱۹۶۰ بنام جمهوریت سودانی یاد میشد یک وقتی از متصرفات

- فرانسه بود از شمال با موریتانیا بیرق ۷ قطعه سرخ و ۷ قطعه
والجزایر ، از شرق و جنوب شرق با نایجر و لئای علیا ، از
سفید باهلل و ستاره ۱۴ گوشه‌نی
در حاشیه چپ بالائی .
- جنوب با ساحل عاج گینی
و از غرب با سینیگال و موریتانیا
مطابق می باشد .
- واحد پولی دالر ملایایی . (سه
دالر ملایایی معادل یک دالر
امریکایی) .
- در ۱۹۵۸ سودان فرانسوی
به جمهوریت سودانی مبدل گردید
و در داخل جامعه فرانسوی
به آزادی داخلی رسید . در
۲۰ جون ۱۹۶۰ - آزادی کامل
یافت . از اتحاد با سینیگال جدا
و بنام مالی عرض و جو د
کرد .
- در همان سال عضو ملل متحد
شد و گرچه خارج جامعه فرانسوی
است مع هذا با فرانسه موافقات
تجارتی و کلتوری دارد . در ۶۱
با گانا و گینی اتحادیه کشور های
افریقایی را تشکیل داد .
رئیس جمهور و وزیران مجلس
- صباح را با آن یافتند .
مالیز یا یک سلطنت مشروطه
بود که از ۹ سلطنت موروثی
تشکیل گردیده بود (جوهور ،
کده ، کلاتان ، نگر ی سمیلان
پاهانگ ، پراک ، پولیس ، سلینگور
و ترنگانو)
- نمایندگان مسئولند . اعضا
این مجلس برای پنج سال انتخاب
می شوند .
- سنگاپور در نهم آگست ۶۵
جدائی خود را از آن ابلاغ کرد .
زیرا مشکلاتی بین چینی ها ی
سنگاپور و دیگر نفوس فدریشن
موجود بود .
در نفوس مالیز یا ۴۲ فیصد
چینی ، ۴۰ فیصد مالی ها و ده فیصد
هندی و پاکستانی و جو د
داشت .
- مالیز یا
پایتخت ها : کوالالمپور و
وسلنگور . مساحت ۱۳۰۳۳۲
مربع میل ، نفوس نه
ملیون .
- شاه مالیز یا که به لقب یانگ

دی برتوان اگانك (یعنی فرمانفرمای عمومی رئیس رسمی دولت که قوه سیاسی ندارد) شاهزاده اسمعیل نا صرالدین شاه، سلطان ترنگا نو است که در آگست ۶۵ تو سط شورای حکمفرمایان مو رو ئی هر نه دو لت ملایا انتخاب شده است .

ملایا : اتحادیه ملایا که در ۱۹۵۷ عضو ممالك مشترک المنافع گردید قسمت جنوبی جزیره نمای ملایا را در جنوب شرق آسیا تشکیل میدهد در شمال آن تایلند، در شرق آن

بحیره جنوب چین، و جنوب و غرب آن جزیره سوماترای اندو نیزیا واقع است . جزیره سنگا پور نزدیک ساحل جنوبی آن و قو ع دارد . ۷۵ فیصد آن جنگل، دلدل زار و کوهستان است. بندر عمده

آن پنانگ در جزیره پنا نك می باشد .

سراواك : به امتداد ساحل شمال غربی بورنیو واقع است . يك سال

ملایا مواد خام تولید می کند . قلع رابر، تیل خرما از آن جمله است که جمعا هشتاد فیصد صادرات آنرا تشکیل میدهد . بزرگترین تولید کنندة رابر طبیعی دنیا بشمار میرود . برنج، شکر، مرچ و غیره محصولات زراعتی نیز دارد. درختان رابر آن اصلا از برازیل آورده شده است .

۴۵۰ میل طولانی دارد . مساحت آن پنجاه هزار مربع میل و نفوس آن ۷۷۷ هزار نفر است . پایتخت آن کوچنگ است . صادرات عمده آن مرچ، طلا، رابر می باشد. يك مقدار تیل وارده از برونی رانیز تصفیه می کند .

مراکو

(المغرب دیده شود)

مکسیکو

پایتخت : مکسیکو، مساحت ۷۵۸۲۵۹ مربع میل، نفوس چهل ملیون، بیرق سه قطعه عمودی سبز، سفید و سرخ با علامه عقاب و کاکتوس روی قطعه

در ۱۷۸۶ تدریجا به تصرف برتانیه درآمد . از آن پیش قسما بدست هالیند و تایلیند بود .

بعد جنگ عمومی دوم در ۱۹۴۶ اداره مستعمرات برتانوی این

از صادرات آن پنبه ، قهو ،
نی شکر ، بادنجان رومی ، کاه و
گوشت های تازه و منجمد می باشد .
فروش قهو آن سالانه یکصد
ملیون دالر امریکا یی می آورد .
تولیدات برق سالانه به شا نزد
بلیون کیلووات ساعت می رسد .
جواری ، برنج کيله و تنبا کونیز
می رویاند .

تاریخ و حکومت : در آوان قبل از
کولمیس مکسیکو مرکز مد نیت
پیش رفته بو می هندی
بود .

مایاها ، که مردمان زراعتی بودند ،
از یوکاتان بالا رفته اهرام سنگی
عظیم ساختند و جنتری خاصی
بوجود آوردند . بعد تو لتک ها
آمدند که حکمران مایان شان
مونتز و ماها بودند که شهر
مکسیکو ی فعلی را در ۱۳۲۵
میلادی بنا نهادند . امپراطوری
از تکت را فاتح هسپانوی موسوم
به هرناند و کورتس از بین برد
(۱۵۱۹-۱۵۲۱) حکومت هسپانوی
ها سه قرن دوام کرد در ۱۸۲۱
از بین رفت . در ۱۸۲۳ جمهوریت
شد . مکسیکو تکزاس و ایالات
جنوب غربی امریکا بشمول کالیفورنیا
در تصرف داشت . جنگ های
۱۸۴۶-۱۹۴۹- امریکا و مکسیکو
منجر به از دست دادن اراضی شمال
ریو گرانده به نفع ایالات متحده
امریکا شد .

فرانسویان کوشیدند رژیم
مکسیکو را تغییر بدهند ولی موفق
نشدند . در ۱۹۱۷ قانون اساس
جدید آن اصلاحات اجتماعی را
و عده داد که تاکنون ادامه
دارد .

سفید . واحد پولی پیسو (دوازده
و نیم پیسو معادل یک دالر
امریکایی)

شرح : جمهوریت مکسیکو از
شمال و شمال شرق با ایالات
متحده امریکا ، از شرق با خلیج
مکسیکو کامیچی و بحیرة کاری
بین ، از جنوب با گوا تیمالو
هاند و راس برنابوی و از غرب با
بحر لکاهل محاط است . جزیره
نمای کالیفورنیای پایین توسط
خلیج کالیفورنیا از آن جدا شده
است ولی از مریوطات آن است .
کوه های سیرامادری از شمال به
جنوب در غرب مملکت و در شرق
کشور مادری او زینتال امتداد
دارد . در بین این دو سلسله فلاتی
به ارتفاع بین سه و پنج هزار فوت
واقع است که هوای معتدل و پر
باران دارد . در حاشیه غربی البته
لژیومی به آبیاری زمین ها دیده
میشود .

نفوس مکسیکو مخلوطی از
هندیان سرخ و هسپانوی ها
هستند . مردمان از تکت و مایا هم
در آن ها حل شده اند . بقایای
تاریخی برای توزیم جالب
است .

منابع و صنایع : در معادن و چوب
غنی است . نقره و طلا ، مس ، سرب
جست ، سرمه ، سیما با رسنیک
سلفر و ذغال هم دارد . تولیدات
پترول آن سالانه به ۱۲۵ ملیون
بیرل می رسد .

غاز طبیعی به ایالات متحده امریکا
می فروشد .
زراعت ، مالداری و ماهی گیری
مهم است . ریفارم زراعت در
کشور تطبیق می شود .
پنبه و گندم نیز تولید می نماید .

عضو ملل متحد و ممالك مشترك
المنافع است در ۶ جولای ۱۹۶۶
جمهوریت شد.

در ملای ۱۲ هزار هندی و ۸
هزار اروپای هم مسکون اند.
محصولات آن چای، قهوه، پنبه
راپر، تنباکو و نوعی از لوبیا
است.

پیسوادی زیاد است و نی پرو
گرام وسیع سواد خوانی روی دست
دارد.

ملغاسی

پایتخت: تننا ناریف. مساحت
۲۴۸ هزار مربع میل، نفوس شش
ملیون و ربع بیرق: یک قطعه
عمودی سفید به امتداد دسته و ۲ قطعه
افقی سرخ و سبز. واحد پولی
فرانک (۲۴۶ فرانک معادل یک دالر
امریکایی).

از متصرفات قبلی فرانسه بنام
مدغاسکر، جمهوریت ملغاسی
مرکب از جزیره بزرگی است
در ساحل جنوب شرقی افریقا که توسط
آبنای موزمبیق از قاره جدا میشود.
نیمصد و هشتاد و میل طول و سه صد
و شصت میل عرض دارد.

نفوس آن مرکب از عرب ها،
بولی نیشیایی ها و افریقایی هاست
که اخیراً لذر در قرون ۱۸ و ۱۹
بحیث غلامان برای کارهای زراعتی
در ملغاسی وارد کرده شده بودند.
سه میلیون نفر پرستش اجداد و
ارواح را میکنند دو میلیون دیگر
عیسو یانند.

نود فیصد نفوس زراعت پیشه
است.

مدغاسکر در ۱۸۸۵ تحت حمایت
فرانسه واقع شد در ۱۸۹۶ مستعمره
فرانسه اعلام گردید.

مکسیکو جمهوریت فدرالی ۲۹
ایالتی است رئیس جمهور، هیئت
نظارتی و قضائی آن توسط آراء
عامه انتخاب می شوند. رئیس
جمهور برای شش سال و مجلس
نمایندگان برای سه سال به اساس
یک نفر از هر دو صد هزار نفر
انتخاب می شوند.

معارف و مذهب: معارف از مذهب
علیهده است.

معارف ابتدائی تا ۱۵ سالگی
رایگان و اجباری می باشد. تعلیمات
مملکتی تشویق می شود. پوهنتون
ملی مکسیکو از سال ۱۵۵۱ بعد
موجود است.

هسپانوی زبان رسمی است.
آزادی مذهبی موجود است. اکثر
نفوس رومن کاتولیک
هستند.

ملای

پایتخت: زومبا. مساحت ۴۹۱۷۷
مربع میل، نفوس چهار میلیون
بیرق قطعات افقی سیاه سرخ
و سبز با آفتاب طالع سرخ از
قطعه سیاه. واحد پولی پوند (یک
پوند معادل سه دالر امریکایی).

ملای به طول پنجمید میل به
امتداد ساحل غربی و جنوبی
جزیر نیاسا در افریقا واقع
است. کوه های بلند، جنگلات غلو
و میدان های وسیع آن ملای را
گشودار جالبی ساخته است.

در ۱۸۵۹ داکتر لو نگستون معروف
آنرا دیده بود. در ۱۸۹۱ تحت
الحما یگی برتانیه شد.

از ۱۹۵۳ تا ۱۹۶۳ عضو فدریشن
رودیشیا و نیاسا شدند. در اول
فبروری ۱۹۶۳ به آزادی دخیلی
رسانید و به ۶ جولای ۱۹۶۴ از
برتانیه آزادی کامل گرفت.

در ۱۹۵۸ به آزادی داخل رسید و در ۲۶ جون به آزادی کلی نایل شد. عضو ملل متحد و جاسمه فرانسوی است.

زراعت مشغولیت عمده مردم است. برنج، باقلی، جواری، کچالوی شیرین، قهوه، میخک، تنباکو، نیشکر و کاکا و تولید می کند از معادن عمده آن سنگ های قیمتی و صنعتی، ذغال سنگ، نکل، فاسفیت، طلا، بوسایت یورانیم و توریم می باشد.

ممالك مشترك المنافع انگلستان

پایتخت: لندن. مساحت ۹۴۵۱۱ آیرلند شمالی دارای مناظر زیبایی طبیعی است.

منابع و صنایع: از مشاغل عمده برتانوی ها تولید و تجارت است. بیشتر از پنجاه فیصد صادرات مملکت را فلز و صنایع فلزی تشکیل میدهد گندم، جو، لبلبو و غیره حبوبات نیز میروید. زمین های زراعتی انگلستان و ویلز، سکاتلند و جزیره آدام مجموعاً بیش از نود ملیون جریب زمین زراعتی دارد. منابع معدنی مملکت وافر است. ذغال سنگ، چونه و آهن بوفرت استخراج میگردد. بکتهداد دیگر مواد معدنی مفید نیز وجود دارد. از ۱۹۴۸ باینطرف خطوط آهن بصورت ملی داخل فعالیت است.

بیشتر از ۱۸۰ میدان هوایی ملکی وجود دارد که پرواز های بین المللی بکثرت از آنها صورت میگیرد. بیشتر از دو ملیون سیاح سالانه از انگلستان دیدن میکنند. بحریه تجارتی انگلیس انکشاف فوق العاده کرده است. صنعت کشتی سازی آن حدود ۳۵ فیصد کشتی های جهان را در سال تولید میکند.

این جزایر در شمال غرب اروپا واقع بوده و محدود است به بحر اطلس شمالی در شمال و غرب بحر شمال در شرق و بحیره انگلیس آنرا از جنوب جدا میسازد. بیست و یک میل از فرانسه دورتر است. دریای تیمز که بیش از ۲۱۰ میل طول دارد از طولیترین دریا های انگلستان است که در دهانه آن بندر لندن موقعیت دارد. ویلز در قسمت جنوب غربی

دادن دارند . در ۱۹۶۳ مجلس عوام تصویب نمود کبیہ اعیان می توانند باصرف نظر کردن از القاب اشرافی در انتخابات شرکت کنند . دو کلاس هیوم به همین اساس بعد از استعفی مکملین بحیث صدراعظم انتخاب شد . احزاب عمده و مشهور عبارت از محافظه کار ، کارگر ، لیبرال و آزاد است .

در انتخابات اخیر حزب کارگر برای دو مین بار موفقیت شایان کسب نمود .

معارف و مذهب : تعلیمات ابتدایی و ثانوی از پنج تا پانزده سالگی رایگان و اجباری است . از پوهنتون های معتبر و بسیار مشهور برتانیه آکسفورد و کمبریج است ، که هر دو در قرن سیزدهم تاسیس شده اند . پوهنتون های دیگری نیز در شهر های بزرگ آن موجود است .

کلیسای انگلستان پروتستان است بلکه اختیارات تام دارد . دو ایالت مذهبی کاتربری و یارک وجود دارد . کلیسای انگلستان بیشتر از بیست و هفت ملیون عضو دارد . از کلیسا های دیگر آن متو دالیست و من کاتولیک آیرلند و غیره است .

از موسسات خیریه آن عبارت از بیمه ملی اجباری عامه است در مورد مر یضی ، حاملگی ، بیگاری و بیمه های صنعتی ، و غیره . و حقوق ینو گران و بشیمان و سالخوردگان .

دفاع : زن هانیز در قوای سه گانه خدمت میکنند .

او لین ستیشن برقی جهان که به قوای ذروی برقی را در خدمت مردم تولید مینماید در ۱۹۵۶ در انگلستان تاسیس شده . کوششی انگلستان برای شمول در بازار مشترک اروپا دو مرتبه توسط ویتوی فرانسه ناکام گردید . تمام تیل ، ینبه رابر ، کوکرد ، چار پرینچ پشم ، نصف مواد غذائی و آهن خام خود را از خارج وارد میکنند و موادی را که ازین مواد خام ساخته میشود بخارج صا در مینماید صادرات عمده آن تکه باب ، آهن ، فولاد ، عراده جات و کشتی ها است .

صادرات هواپیما های جت ، رادیو تلویزیون ، را دار و وسایل حمل و نقل دریایی ، ادویه ، وینلون روز بروز اهمیت بیشتر کسب میکند .

تاریخ و حکومت : حکومت شاهی بوده پارلمان قدرت حاکمه قانونی را تشکیل میدهد .

متشکل از مجلس لارد ها و مجلس عوام است . در ۱۹۵۸ برای اولین مرتبه زن ها اجازه یافتند در مجلس لارد ها بنشینند . یافتند در مجلس لارد ها بنشینند . این مجلس دونوع اعضا دارد . اعضای اعیان اشرافی که بصورت ارثی عضو میشوند و اعضای مذهبی که از خانواده سراسقف ها اند . اشرافی که بصورت ارثی عضو میشوند و اعضای مذهبی که از خانواده سراسقف ها اند .

مجلس عوام ۶۳۰ عضو دارد . اعضا توسط آراء مستقیم انتخاب میشوند . ۵۱۱ نفر از انگلستان ۳۶ نفر از ویلز ، ۱۷ نفر از سکاتلند و ۱۲ نفر از آیرلیند شمالی .

از ۱۹۱۸ به بعد زن ها حق رای

متصرفات انگلستان:

مولاس ها، میوه جات، سبزی ها و مساله جات طعام می باشد.

جزایر با قیما نده دارا ی نفوس ۱۴۵ هزار نفر بوده اقلیم حاره ولی خوشگوار دارند. باران سالانه بین ۴۰-۲۰۰-انچ است. شکر، مولاس ها، پنبه، میوه ها بادنجان رومی و پیاز گاگوسفند و ذغال از چه ونمک تولید می کنند.

برمودا: متشکل از گر و پ جزایر مرجانی است به مساحت مجموعی (جزایر مسکونه) ۲۱ مربع میل و نفوس تخمینی ۴۷ هزار نفر که دولت آن سیاهان می باشند.

۶۷۷ میل به جنوب شرق نیویارک واقعست. نام از پس نام کاشف هسپانوی گذاشته شده است و برای اولین بار در ۱۶۰۹ توسط یکعده مستعمرین مسکون گردید که کشتی شان در نزدیکی آن خراب شد. پارلمان از ۱۶۲۰ به اینطرف تشکیل شده است. مجلس نمایندگان آن مرکب از ۳۶ نفر است. رئیس دولتی شورای تقنینیه ۹ عضوی را تعیین می کند. ایالات متحده امریکا پایگاه های هوایی و بحری در بردارند.

بهاما: يك سلسله جزایر در اوقیانوس اطلس که از نزدیکی فلوریدا بطرف هایتی ادامه دارد. مساحت سطحیه ۷۰۰ جزیره مذکور ۴۴۰۴ مربع میل و نفوس آن ۱۳۱ هزار است يك قانون اساسی جدید در ۷ جنوری ۱۹۶۴ به جزایر مذکور آزادی

جبل الطارق: مستعمره ایست در جنوب شرق هسپانیه در مدخل غربی مدیترانه. عرض آبنای واقع بین جبل الطارق و فریقا از هفت و نیم میل تا بیست و سه و نیم میل میباشد. جبل الطارق (که انگلیس ها آنرا بنام صخره یاد می کنند) از ۱۷۱۳ بتصرف بر تانیه بوده است.

بحیث بندر بحریه موقعیت نظامی بس مهمی دارد. نفوس آن در حدود ۲۴ هزار نفر است نایب الحکومه آن قوماندان عمومی نیز هست.

غرب الهند برتانوی

از قدریش سابقه غرب الهند برتانوی ترینیداد و تو باگو در ۶۲ خارج شدند.

هشت مستعمره دیگر که تا کنون در قدریش مانده اند عبارتند از انتی گوا، باربیدوز دومینیکا، گرینادا، مونست سیرات، سینت کتس، سانتالوسیا و سینت وینسنت.

تولیدات عمده باربیدوز شکر مولاس ها، پنبه، چونه تعمیراتی بوده معیار بیسوادی آن در جهان پایانشین است. نفوس آن ۲۴۲ هزار نفر می باشد که کمتر از يك فیصد آن خواننده و نویسنده است.

جزایر گرینادا، دومینیکا، سینت وینسنت و سانتالوسیا بین جزایر ترینیداد و مارتنیک واقع و نفوس شان ۳۲۹ هزار نفر است. مرکز حکومتی شان سینت جارج واقع در گرینادا می باشد محصولات عمده شان پنبه، شکر

داد. بادنجان رومی، ماهی، نمک و چوب تولید می کنند و می فروشند.

هندوراس برتانوی : يك مستعمره واقعه در امریکای مرکزی در کنار بحیره کار ی بین واقع است چوب، میوه های منطقه حاره و کاکا و تولید می کند. نزدیک به ۹ هزار مربع میل مساحت و ۱۰۳ هزار نفوس دارد. پلیز مرکز آنست. از آزادی داخلی برخوردار است.

گواتیمالا می گوید هاندو را برتانوی مال آنست.

گیانای برتانوی : يك مستعمره دارای آزادی داخلی در شمال شرقی امریکای جنوبیست.

مساحت آن ۸۳ هزار مربع میل و نفوس آن ۶۲۸ هزار نفر است. آبشار های زیبا دارد.

جنگل های وسیع دارد. طلا، الماس، منگانیز، ابره یافت می شود. شکر از صادرات عمده آنست در ۱۹۶۲ مسوده قانون اساسی را اعلام کرد ولی آزادی آن با مشکلات سیاسی و نژادی مواجه گردید.

از مستعمرات دیگر برتانیه جزایر فاکلیند، بنینت هلینا، باسو تو لیند، سوازی لیند، بچوانالیند، عدن عربستان جنوبی بحرین، برونی، هانکا نک، موریشس فیجی، تونگا، جزیره سلیمان جزایر گلبرت و لیس و هبرید جدید می باشد.

رودیشیای جنوبی که در ۱۹۶۵ بصورت يك طرفه آزادی خود را از برتانیه اعلام و اختیارات

گورنر جنرال برتانوی را از او گرفت، کشوریست که از آزادی داخلی برخوردار بود ولی آزادی کلی آن تا وقتی از طرف برتانیه معطل قرار داده شده بود که حکومت سفید پوستان به سیاه پوستان حق رای بدهد.

همسایگان آنرا افریقای جنوبی دریای زامبیزی، موزمبیق و بچوانالیند و افریقای غربی پرتگالی تشکیل میدهند. تنها کوه از صادرات عمده آنست.

حکومت سفید پوستان تحت صدارت ایان سمیت از برتانیه جدا شده اند. برتانیه محدودیت های تجارت بر آن وضع کرد ولی تاکنون نتیجه ای بدست نیامده است و رودیشیا از حکومت افریقای جنوبی حمایت میشود و با مخالف خود به حقوق مدنی به سیاه پوستان ادا نمیدهد. (اکثر ممالك مشترك المنافع تحت نام هر کدام شرح داده شده است به آن مراجعه شود.)

منگولیا

پایتخت : اولان باتور (اولان) مساحت ۶۲۶ هزار مربع میل نفوس تخمین یک میلیون بیرق قطعات عمودی سرخ-آبی-سرخ با ستاره پنج شعاعه طلایی و علامه مخصوص نزدیک دسته. واحد پولی - توغریک (۴ توغریک معادل یک دالر امریکا).

شرح : جمهوریت مردم منگولیا شامل منگولیای خارجی در شمال شرق آسیا بوده یکی از قدیمترین کشورهای جهان است. از شمال با اتحاد شوروی (ایالت سایبیریا)

موريتانيا

پایتخت: نواك شوت. مساحت ۴۱۶۲۱۶ مربع ميل، نفوس تخمين ۷۸۰ هزار نفر. بين قسبز باهلال و ستاره، طلائي، واحد پولی، فرانك (دوونيم فرانك معادل يك دالر امريكايي).

جمهوريت اسلامي موريتانيا كه در سابق تحت تصرف فرانسه بود، از طرف غرب با اقيانوس اطلس و ساحل طلا (هسپانوي) از شمال و شمال شوق با الجزاير، از طرف شرق بامالي، و از طرف جنوب باستيگال محاط است.

اقتصاد آن زراعت و مالداري استوار است. خرما، غله جات و ماهي توليد ميكند. گله هاي بزرگ گاو گوسفند و شتر دارد. ذخاير آهن و مس آن وسيع است.

در ۱۹۵۸ به آزادي داخلي رسيد. در ۲۸ نو مبر ۱۹۶۰ بکلي آزاد شد. خارج جامعه فرانسوي ماله ولي خواسته است بافرانسه علايق نزديك داشته باشد. موريتانيا عضو ملل متحد است.

ناوړی

پایتخت: اوسلو، مساحت ۱۲۵۰۰ مربع ميل، نفوس بیش از سه ونيم مليون. بيرق صليب آبي حاشيه سفيد با لای زمين سرخ. واحد پولی کرون (جمع کرون) يك کرون معادل ۱۴ سنت امريكايي.

شرح: ناوړی قسمت غربي

واک سه طرفه ديگر با جمهوريت مردم چين محاط است.

اکثريت نفوس کشور کوچی هستند. پلانها برای شهر ي ساختن شان روی دست است.

منابع و صنايع: ما لدلوی مصر و فيت عمده مواد است گلو، گوسفند، شتر و غرگ و شاعل است. تحت اقتصاد پلان شده توليدات ديگر آن عبارتند از پروسس کردن خوراکه ها، شستن پشم، دباغي، بوت سازی و توليد مواد تعميراتی. طلا، ذغال سنگ، تنگستن، مرمر و يورانيوم نيز يافت ميشود.

تاريخ و حکومت: منگوليه كه خييت يك ولايت چين را داراست در ۱۹۲۱ اعلان آزادي كرد.

در ۱۹۲۴ جمهوريت آن اعلام شد. مناسبات سياسي آن با جمهوريت مردم چين در ۱۹۴۵ پايان يافت. در پايان آن يکنفر نماينده از هر ۲۵۰۰ نفر انتخاب ميشود. مدت خدمت آن هاسه سال می باشد. پريوديم ۷ عضوي ازمين گروپ تشكيل ميشود. بر تانيه در ۱۹۶۳ مناسبات سياسي با آن جاي ساخت. موافقت کلتوري

دوستي و همکاري با اتحاد شوروي و جمهوريت مردم چين دارد. عضو ملل متحد است.

معارف و مذهب: مکتب ابتدایی متوسطه و عالی دارد. در اولان باتور يك پوهنتون موجود است. بوديزم و لامايزم در کشور وجود دارد.

الومینیم و کشتی سازی مصنوعات عمده آنرا تشکیل میدهد . تجارت بحری ناروی در دنیا درجه دوم دارد . دو هزار هشتصد و سی و شش کشتی تجاری دارد .

تاریخ و حکومت : ناروی به اساسی قانون اساسی ۱۸۱۴ آن یک شاهی موزونی مشروط است از ۱۳۸۱ تا ۱۸۱۴ با دنیا ریکجا بود و با سویدن از ۱۸۱۴ تا ۱۹۰۵ اتحاد داشت . از آن بعد جدا شد .

قوة تقنینی بدست ستور تنگ است که اعضا آن ۱۵۰ نفر بوده برای ۴ سال انتخاب می شوند . در مسایل سیاسی و بودجوی نظریه و رای میدهد و در مسایل تقنینی ستور تنگ به دو حصه منقسم میشود .

معارف و مذهب : کلیسای لوتری را دولست می شناسد . آزادی مذاهب موجود است . معارف از ۷ تا ۱۴ سالگی اجباری است و هفتون ها و انستتوت های زراعتی و تخیکی دارد . زبان رسمی از السنه بومی لاند زمال وریکز مال بوجود آمده است .

دفاع : خدمت نظامی اجباری و عام است . به سن ۲۰ سالگی جلب می شوند و ۱۶ تا ۱۸ ماه خدمت می کنند . عضو ملل متحد و نیتومی باشند .

نایجر

پایتخت: نیامی . مساحت ۴۹۰ هزار مربع میل ، نفوس اندکی بیش از سه ملیون .

جمهوریت نایجر از متصرفات سابقه فرانسه در افریقا از شمال بالییا و الجزایر از شرق باچاد ، از جنوب با ولتای علیا ، داهومی و

جزیره نیامی سکاند ناوی را را اشغال کرده است . در جنوب سکا گراک آنرا از دنیا ریکجا میکند در شمال آن ارکتیک واقع است در شرق شمال آن فنلیند و اتحاد شوروی . در شرق آن سویدن و در غرب آن اوقیانوس اطلسی شمالی واقع است . طول کشور ۱۱۰۰ میل و عرض آن بین ۲۷۰ میل و چار میل است ساحل آن شامل فیوردهای معروف ناروی و ۱۵۰ هزار جزیره مربوط ناروی می باشد .

آفتاب نیم شب خاصه طبیعی دماغه شمالی ناروی است . آفتاب درین قسمت از اوایل جوزا تا نیمه ماه اسد غروب نمی کند . همانطور هم از ۲۹ عقرب تا ۴ ماه دلو از پشت افق بالاتر نمی آید و روشنی شمالی در طول زمستان دیده میشود .

منابع و صنایع : ناروی مملکت بحری است تنها ۴۳۰۰ مربع میل آن زراعت می شود . نزدیک به سی هزار مربع میل آن جنگلات است . تجارت چوب و انواع ماهی و استفاده از منابع معدنی مصروفیت مردم را تشکیل میدهد . مس ، بایرامت ، نکل ، آهن ، جست سرب ، یاتینیم و مولبدیم پیدا می شود .

ذغال سنگ ندارد ولی از برق آبی استفاده زیاد می کند . در اقتصاد زراعتی محصولات زمینی و ماهیگیری را مخلوط کرده اند و جنگل داری را با تربیه و تولید حیوانات خنر دار یکجا ساخته اند . انواع خوراکیه باب ، ماشین ها ، آلات فلزی ، کاغذ ، منسوجات انواع چوب ، تیل ماهی ، صابون

حيوانات ، چوب وړ ابر هم صا در می کند .

نایجیریا دراول اکتوبر ۱۹۶۰ يك مملكت آزاد شدد و دراول اکتوبر ۱۹۶۳ يك جمهوريت در دا خل ممالك مشترك المنافع پذیرفته شد . قانون اساسی فد را لی آن آزادی های فردی و آزادی منطقوی داخلی را تضمین می کند و پارلمان آن يك مجلس نمایندگان ۳۱۲ عضوی دارد که مستقیما انتخاب می شوند و يك سنا دارد که غیر مستقیم انتخاب می گردند . اسلام مذهب عمده آن است . انگلیسی زبان رسمی شناخته شده است .

نکا را گوا

پایتخت : ماناگوا . مساحت ۵۷۱۴۵ مربع میل ، نفوس يك ونیم ملیون . بیرق سه قطعه افقی آبی سفید ، آبی بانیشان جنگی در قطعه سفید . واحد پولی کار دو با (معادل چارده سنت امریکائی)

شرح : جمهوریت نکا را گودر امریکای وسطی واقع بوده بین کاری بین و محیط آرام واقع است . در شمال آن هاندوراس و در جنوب آن کوستاریکا واقع است . غدیر بزرگ نکارا گو در حمل و نقل کشوری رول مهم دارد . خط آهن به حکومت مربوط است .

منابع و صنایع : جنگلات قیمتی دارد . طلا استخراج می کند . اساسا کشور زراعتی است . کيله پنبه و میوه می رویاند . قهوۀ نیشکر ، جواری ، لوبیا ، کاکاو ، برنج و تنباکو و گندم نیز دارد .

گوشت ، کيله چوب و پنبه از صادرات عمده آنست .

فدریشن نایجیریا واز غرب بامالی هم سر حد است . راه عمده رسیدن به این کشور از طریق طیارات است .

نایجر بتاريخ سوم اگست ۱۹۶۰ به کلی آزاد و به ۲۰ سپتا میر همان سال عضو ملل متحد شد . خارج جامعه فرانسه است ولی موافقه دو جانبه با فرانسه دارد . عضو يك اتفاق اقتصادی است که بنام شورای اتنانت یاد میشود اعضا دیگر آن داهومی ساحل عاج و ولتای عیا ست نایجر منابع محدود دارد و يك کشور زراعتی و تربیه مواشی است خسته های روغنی صادر می کند .

نایجیریا

پایتخت : لاگوس مساحت ۳۵۶۶۶۹ مربع میل نفوس ۵۵۶۵۳۰۰۰ بیرق قطعات عمودی سبز ، سفید سبز .

فدریشن نایجیریا ، که در ۱۹۶۰ آزاد شد ، در افریقای غربی بالای خلیج گینی بین داهومی و کامرون و نایجر وجود واقع است . شا مل ۲۵۰ گروپ قبایلی و زبانی است . تقریبا يك پنجم نفوس تمام افریقا را تشکیل میدهد .

از چار منطقه خود اختیار تشکیل شده است ، شمالی ، غربی ، غرب وسطی و شرقی . منطقه فدرالی لاگوس آنها را بهم مرتبط نگه میدارد .

تیل ، ذغال ، چمن ، چونه و گاز طبیعی دارد . صنایع ماهی ، آرد و شکر سازی تولید می کند و محصولات تیل آن به دو ملیون بیتر ل در هر ماه میرسد .

تنباکو ، کولمبا پت ، قلعی ، تیل نباتی و جلغوزه ، کاکاو ، پوست

تاریخ و حکومت: در ۱۸۲۱ از هسپانیه آزاد شد. مدت مختصری بامکیسکو متحد بود باز با ولایات متحده امریکای مرکزی متحد شد و باز در ۱۸۳۸ بکلی آزاد شد.

منابع و صنایع: جنگل های انبوه دارد. کنف، برنج، غله جات، مواشی، پوست، گندم و بته های طبی صادر می کند و در مقابل متسنو جات، شکر، نمک و آلات و وادوات فلزی وارد می نماید.

تاریخ و حکومت: در سابق نیپال مرکب از دسته ها و گروپ های مختلف بود. یکی ازین گروپ ها گورکه ها هستند که در ۱۷۶۹

در خدمت انگلیس ها مشهور شدند شاهان نیپال درید قدرت صدراعظمان فامیلی رانا ها بودند (۱۸۴۸-۱۹۵۱). در آنوقت پادشاه تریبهو بانا حکومت مرکزی را تقویه کرده اقتدار فامیلی راناها را محدود ساخت. بعد از و در ۱۹۵۵ اعلیحضرت مهیندرا بکرم شاه دیو بتاریخ ۲ می ۱۹۵۶ بر تخت جلوس کرد. او اولین قانون اساسی دیموکراتیک نیپال را بوجود آورد و مملکت را تحت نظام شاهنشاهی مشروطه داخل کرد.

وقتی سیستم کار نداد، قانون اساسی جدیدی بتاریخ ۱۶ دسمبر ۱۹۶۲ بوجود آورد. شورای ملی نیپال به اساس این قانون اساسی دارای ۱۲۵ عضو منتخب است. در مملکت احزاب سیاسی وجود ندارد.

معارف و مذهب: نزدیک به دو نیم هزار مکتب انگلیسی بر علاوه مکاتب سانسکرت و نیپالی دارد.

قانون اساسی آن گانگر سرو اطاقه را برای آن قبول کرده است مجلس نمایندگان ۴۵ نفره که برای شش سال انتخاب می شوند. درسناي آن روسای جمهور سابق بحیث عضو الی مادام الحیات تعیین می گردند. رئیس جمهور برای شش سال انتخاب می شود.

معارف و مذهب: رومن کاتولیک هستند ولی آزادی مذهب مراعات می شود. دو پوهنتون دارد که یکی آن در ۱۸۱۴ تاسیس شده است. زبان هسپانوی رسمی است.

نیپال

پایتخت: کتمندو. مساحت ۵۴۳۶۲ مربع میل. نفوس نه میلیون و یک ثلث.

بیرق: برنگ نصولاری دارای دو سر و حواشی آبی. واحد پولی روپیة نیپالی.

شرح: نیپال يك سلطنت مشروطه در دامنه های جنوبی همالیا می باشد. به شمال آن تبت و به سه طرف دیگر آن هند واقع است.

وادی های شاداب زیادی دارد. مونتا ایورست در سرحد نیپال واقع است. پایتخت در وادی واقع است که

می جهان برای تولید برق در نیوزیلیند واقع است .

تاریخ و حکومت : نیوزیلیند د ر ۱۶۴۲ کشف شد . نام کا شف هالیند ی تسمان بود . در ۱۸۴۰ برتانیه آنرا تصرف کرد . در ۱۹۰۷ یک دو مینیون شد و فعلا یک عضو آزاد ممالک مشترک المنافع است نژاد اصلی نیو زیلیندرا موری ها تشکیل میدهند و مردان با هوش هستند . تعداد شان به ۱۸۴ هزار میرسد .

حکومت متشکل است از یک گورنر جنرال که از سلطنت برتانیه نمایندگی می کند و یک مجلس نمایندگان که برای سه سال انتخاب می شود .

معارف و مذهب : معارف آزاد می باشد . شش پوهنتون دارد . کلیسا های آن انگلیس و پرسی تیرین می باشند .

واتیکان

دولت یک شهری

مساحت ۲۱۷ جریب نفوس بیش از یک هزار نفر . بیرق د قطعه عمودی زرد و سفید با علامه پاپ بالای دوکلید مصلوب یکی طلایی و یکی نقره ای بالای قطعه سفید .

پاپ برای قرن هانفوذ مطلق بالای ایالتیای مرکزی داشت . مساحت آن در حدود ۱۶ هزار مربع میل و نفوس آن در حدود سه ملیون نفر بود . در عهد پاپ نهم این منطقه در داخل سلطنت ایالتی درآمد .

و نفوذ و حکومت پاپ به قصور و واتیکان ، لاتران در روم و قصر گوند ولفو محدود شد و این در

نه فیصد ملت خواننده و نویسنده است . هند و یزم قدیم و بودیزم مذاهب عمده آنست .

ندر لیند ز

هالیند دیده میشود

نیوزیلیند

پایتخت : ولنگتن . مساحت ۱۰۳۷۳۶۱ مربع میل نفوس دوو نیم ملیون . بیرق : زمین آبی با علامت یونین جیک (بیرق انگلیسی) در قسمت چپ بالائی . چارستاره پنج شعاعه سرخ با حواشی سفید در طرف بیرونی بیرق . واحد پولی : پوند نیو زیلیندی معادل دو دالر و هشتاد سنت امریکایی .

شرح : نیو زیلند یک عضو در داخل ممالک مشترک المنافع در اقیانوس آرام جنوبی با فاصله ۱۲۰۰ میل به شرق قاره آسترلیا واقع است . نیو زیلیند از چار جزیره بزرگ (شمالی ، جنوبی) سنو وارت و چیتیم و یک عده جزایر دیگر متشکل است . مملکت باکوه ها ، غدیر ها ، آبشار ها و جنگل های دست نا خورده خود خیلی جالب است . آلپ های جنوبی در جزیره جنوبی واقع است . آکلیند و ولنگتن در جزیره شمال بنا در عمده آنرا تشکیل میدهند .

صنایع : نیو زیلیند برای عواید صادرات به مواد و محصولات زراعتی متکی است . سالانه هشتصد ملیون دالر لبنیات گوشت و پشم صادر می کند . برای صنایع فو بنیاد از بخار طبیعی حادث از منطقه های آتشفشانی کار میگیرند . دومین دستگاه جیوتر

ملل متحد يك عمل آتش بس را در ۱۹۴۹ بر قرار ساخت . درائر و منكا نیز هم دارد . آن پاکستان يك ثلث غربی و شمال از صادرات آن چای ، شکر ،

غربی کشمیر را بدست آورده و دو ثلث دیگر بدست هند درآمد . در اپریل ۱۹۶۵ هندو پاکستان مجددا روی موضوع کشمیر به

جنگ آغاز کردند . در اول جولای باز آتش بس میان شان بر قرار شد و لی موضوع کشمیر همانطور حل نشده مانده است . در وضع فعلی رول مصالحتی

اتحاد شوروی قابل ملاحظه بود . هم درین زمان بود که صدراعظم هند در تاشکند درائر عا رضه قلبی در گذشت .

منابع و صنایع : زراعت ۷۰ فیصد مردم را مشغول میدارد . برنج ، جواری ، ارزن ، نخود ، گندم ، جو ، قهوه ، نیشکر ، چای مساله جات و غیره محصولات عمده

زراعتی اند . پنبه ، کنف ، رابر و غیره نیز تولید می کنند . پلان چارم پنجساله هند به امور زراعت اهمیت اول راقایل شده است .

از صنایع عمده آن نساجی (پشمی نخ) و ابریشمی (فولاد و سمنت می باشد .

علاوه بران تکه های سندی ، نخ امونیم سلفیت ، کاستک سودا

شیشه ، بال بیرنگ ، ترانسفارمرها ، ماشین های خیاطی بایسکل و موتر تولید می کند . ذغال ،

کنف خام و پخته ، قماش های نخ ، پوست دباغی شده و غیره و از واردات آن تیل های معدنی ماشین آلات ، خوراکه ، غله جات

پنبه خام و فلزات می باشد .
تاریخ و حکومت : هند دارای یکی از قدیم ترین مدنیتهای دنیاست . مدنیت وادی- اندس تا به پنج هزار سال

قبل تثبیت شده است . مغاره های اجنتا والورا در هند و سطحی تاج محل دراگره و قطب مینا ر دهلی نمونه هایی از گذشته

درخشان آن میباشد . سلطان محمود غزنوی و بعد از او غوریان سوریان ولودیان قوت هائی بودند که از افغانستان به هند سرا زیر شده قسمت اعظم

آخر اشغال کردند و برای مدت های طولانی تحت سلطه و اختیار خود داشتند در ۱۴۹۸ واسکو دگامای پرتگالی مراکز تجاری

در آن تاسیس کرد . بعد آنها هالیندی ها آمدند ، در ۱۶۰۹ برتانوی ها آمدند مدراس و کلکته

راتاسیس کردند و بمبئی را از پرتگال گرفتند . بحیث کمپنی

هند شرقی برتانیه بالاخره تمام هند را بتصرف در آورد و این زمانی بود که احمد شاه ابدالی

(احمدشاه در ۱ نی) پادشا ه خواهي هند انكشاف سريح
افغانستان تادهلي پيش رفته ، كرد . كانگرس و مسلم ليگ

آنرا فتح كرده بود و پس به اصلاحات اساسي سياسي ر ا
وطن خود افغانستان و پايتخت طالب شدند . يك هند و ،
خود قندهار مراجعه كرده بود . فارغ التحصيل حقوق در مكاتب

وي باري دردهلي اين شعر را در انگلستان بنام مو هنداس گاندي
وصف وطن خود سروده بود : بسر كردگي مردم رسيد . دو
ديلي تخت هيرومه چه را يادشي مرتبه رئيس حزب كانگر س شد .

ز مادنبكلي پښتو نخوادغروسروونه در ۱۹۱۹ مفكوره حكومت رابدست
اشغال بر تانيه در ۱۷۷۴-۱۷۸۵ خود هندیان بميان كشيد . ا ز
تكميل گرديد . وارن هيستنگز ، مجاهدات ديگرش تعقيب سياست

اولين گور نر جنرال حكومت عدم تشدد تعقيب صنايع دستي
ملكي رابرقرار ساخت كه بعدا محلي وازبين بردن اچمو تيزم بود .

بنام سويل سرويس هند يا د در ۱۹۳۰ گاندي پاليسي عدم اطاعت
شد . پارلمان هند ، امورسيا سي ملكي رادر پيش گرفت ، احتراز

هندرا تحت كنترول گرفت . در ۱۸۵۷-۱۸۵۸ سپاهيان هندی
برعليه برتانيه بغاوت كردند ولي شد . همراه ۶۰ هزار نفر ديگر محبوس

فرو نشاند ه شد . در جنگ هاي فرو نشاند ه شد . در جنگ هاي
بور افريقا ، از هند يك ، يك قانون اساسي را قبول كرد كه
گروپ امبو لانس گرفتند . ضمن مقتضي كانگر س د و ا طاقه
جنگ عمومي اول هند هشتصد بود :

هزار عسكرداد كه ۲۴ هزار يكي شوراي دولت وديگري
آن كشته و ۷ هزار آن ز خمي اسامبلي حق راي به سي مليون
نفر داده شد . مسلمين بنا بر ينكه

درجنگ جهاني دوم هندازحمایت تفوق عددی هنوز باعث ضرر ر كلتور
متحدين انكار ورزيد و لي در و آزادی مسلمين می شود ، بران

حدود دو مليون عسا كرهندي اعتراض كردند . محمد علي جناح
در جنگ با جاپان خدمت رئيس مسلم ليگ برا ي ايالاتي
كردند . كه اكثريت مسلمان دارند تقاضا

بعد جنگ عمومي اول مليت آزادی داخلی وبعد ا تقاضای ایجاد

پاکستان رابحیث یک ملت اسلامی نمود بالاخره بعد چهل سال مجادله فعال از طرف هندود و مسلمین برتانیه در ۲۰ فروری ۱۹۴۷ برای تقسیم نیم قاره عزم خود را اعلام و چون ۴۸ رابرای خروج برتانیه از هند تاریخ گماشت . بتاریخ ۱۵- آگست ۱۹۴۷ هند بحیث یک کشور آزاد ممالك مشترک المنافع عرض وجود کرد. برتانیه در مورد فیصله مقدرات نهصت ملیون مردمان پشتون ایالت شمال غربی هند وبلوچستان تو جبهی نکرد ودر نتیجه معضله مذکور تاکنون بین پاکستان ومردمان پشتو نستان حل نا شده مانده . هند که عضو ملل متحد بود ، کرسی خود را در آن مؤسسه اشغال کرد و به ادامه در داخل چوکات ممالك مشترک المنافع موافقه نمود . قانون اساسی آن به طرز قانون اساسی ایالات متحده امریکا ساخته شده است بر طبق آن یک رئیس جمهور برای پنج سال توسط اعضاء هردو اطاق پارلمان انتخاب می شود . اطاق اول شورای ایالات واطاق دوم خانه مردم است . یک معاون رئیس جمهور یک کابینه مرکزی تحت ریاست یک صدراعظم دارد . هر کدام از ایالات یک گورنر ونظام اداری همانند فدرالی مرکزی دارد . شورای ایالات دایمی است ولی در هردو سال یک ثلث اعضاء آن متقاعد می شوند خانه مردم را می توان منحل کرد. این کار را رئیس جمهور می کند و انتخابات جدید را امر می دهد .

معارف ومذهب : معارف تاسن چارده رایگان واجباری است . چهل و شش پوهنتون ، ۱۹۴۶ پوهنخی و ۲۸ انستتوت تحقیقاتی دارد. در مملکت ۴۱ زبان عمده رایج است که دوازده آن از سانسکریست منشعب گردیده است . پنجاه فیصد نفوس هندی میدانند و ده فیصد اردو . در ۱۹۶۵ هندی زبان رسمی اعلان شد . انگلیسی زبان رسمی معاون است. بیش از ۸۵ فیصد مردم هند واند قانون اساسی آزادی مذهب را تضمین کرده است . در مملکت ده ملیون عیسوی ، ۸ ملیون سکبه و یکصدده هزار پارسی (آتش پرست) هم موجود است .

دفاع: قوای دفاعی هند بصورت خود اختیاری تشکیل شده است قوای هوائی ، بری و بحری توسط لوی درستیز ، ماتحت هدایت وزیر دفاع ایفای وظیفه می کنند .

هنگوی

پایتخت : بوداپست . مساحت ۹۱۸ ر ۳۵ مربع میل نفوس: کمی بیشتر از ده ملیون . بیرق: قطعات افقی سرخ- سفید- سبز، واحد پولی : فورینت (۴/۱۱۷) فورینت معادل یک دالر امریکایی (

شرح: هنگری، یک جمهوریت کمونستی در اروپای شرقی ، از شمال باچکوسلواکیا، از شمال شرق با اتحاد شوروی، از شرق بارومانیای، از جنوب بایوگوسلواویا

هنګري در جنگ جهاني دوم با جرمني متحد گرديد، در ۱۹۴۴ نایب السلطنه هنګري را الما نها برطرف کرده طرفداران نازی را بجایش در راس حکومت گذاشتند در ۱۹۴۵ قسمت زیاد کشور به دست اتحاد شوروی افتاد. بعد شکست المان نازی هنګري موافقه کرد که به سرحدات ۱۹۳۷ خود مراجعه کند. در ۱۹۴۶ جمهوریت را اعلام کرد.

یک قانون اساسی از نوع اتحاد شوروی در ۱۹۴۹ تصویب شد که به قرار آن اقتدار به پارلمان و پرزیدیم انتقال کرد. پارلمان مرکب از نمایندگان است که از هر ۳۲ هزار نفر تبعه هنګري انتخاب میشوند. مدت خدمت شان چار سال است. هنګري عضو ملل متحد و پکت وارسا است.

صنایع ملی شده اند. اقدامات جدی برای تکثیر تولیدات زراعتی روی دست است. از ۱۹۶۲ بعد هنګري قطعات زمین زراعتی شخصی را نیز تشویق کرده است.

در ۱۹۵۶ شورشی در کشور مخصوصاً در بوداپست ایجاد شد سران هنګري از اتحاد شوروی کمک خواستند.

شورش مذکور تقریباً در دو هفته فرو نشست.

قوای اتحاد شوروی کشور را تخلیه کردند. عده ای از مردمان هنګري از آن کشور خارج شدند.

واز غرب با آستریا همسایه می باشد.

دانیوب سرحد شمال غربی کشور را تشکیل میدهد و بعد طرف جنوب دور خورده مملکت را بد و حصه تقسیم میکند. هنګري شرقی حاصل خیز است و هنګري غربی و شمال تپه زار است.

منابع و صنایع: هنګري مملکت

زراعتی است. صنعت آن نیز مهم میشود. گندم، جودر، جو، جواری کچالو، شکر لبلبو و غیره از محصولات زراعتی آنست هنګري شراب خوب دارد. ذخایر بوسایت هنګري خیلی بزرگ است. سه ربع تیل خود را از حاشیه جنوب غربی بدست می آورد. صنعت شامل آهن و فولاد، ماشین آلات، مواد کیمیای، اتوموبیل ها، خطوط آهن و وسایط مواصلات میباشد.

تاریخ و حکومت: ساکنین اولیه

هنګري را که سلاوها و جرمن ها بودند، هن ها و مگیارهای شرقی مغلوب ساختند. ترکها در قرون پانزده تا هفده عیسوی آنرا اشغال کردند. بعد شکست ترکها در ۱۶۹۷ آستریا بر مملکت مسلط شد.

و هنګري بالاخره در ۱۸۶۷ کاملاً آزاد شد در حالیکه پادشاه آستریا پادشاه هنګري هم بود. در ۱۹۱۸ هنګري قسمتهایی از کشور خود را به رومانیای، یوگوسلاویا، و چکوسلواکیا باخت.

هسپانوی زبان رسمی است .
عسکر یوروکوای مرکب از رضا
کاران استخدام شده ۱۸ - ۴۵
ساله است .

عضو ملل متحد و مؤسسه کشور
های امریکائی می باشد .

یوگندا

پایتخت : کمپالا . مساحت نزدیک
به ۹۴ هزار مربع میل نفوس
۷۰۰۰۰۰۰ ۲۷۰ بیرق . شش قطعه
سیاه ، زرد ، سرخ بادایره نقره ای و
تصویر لک لک تاجدار در مرکز
آن . واحد پولی : شلنگ افریقای شرقی
(۷ شلنگ معادل یک دالر امریکائی) .

یوگندا ، تحت الحمایگی سابق
برتانیه از ۱۹۶۳ بعد جمهوریت
آزادی است در افریقای مرکزی
باکینیا در شرق ، غدیر وکتوریا و
تنزانی در جنوب ، غدیر های البرت
وادوارد و کانگو در غرب و سودان
در شمال محاط است .

بزرگترین ایالت یوگندا ، سلطنت
بیوگند است که نزدیک به ۸۵۰
هزار نفوس از نژاد بانگو دارد .
قهوه ، پنبه ، چای ، جواری ،
سیسل ، تخم های تیلی و شکر
تولید می شود . مس ، و لفرام ،
قلعی و کوبالت از معادن عمده آنست .
یوگندا بتاريخ ۹ - اکتوبر ۱۹۶۲
در داخل ممالك مشتر المنافع آزاد
شد و یکسال بعد در نهم اکتوبر
جمهوریت را اعلام کرد .

یوگندا یک دولت سوسیالیست
دارای یک حزب است ، و عضو
ملل متحد می باشد . غدیر وکتوریا :
دومین غدیر آب شیرین دنیا بوده
مساحه آن ۲۶۶۴۰ مربع میل می
باشد . (غدیر بزرگتر از آن سوپیریر
نام دارد که بین ایالات متحده امریکا
و کانادا واقع است) از سطح بحر

شرق با برازیل ، از جنوب با بحر
اطلس جنوبی و دریای پلاتا و از
غرب با ارجنتاین محاط می باشد .
افلیم آن منظم است .

منابع و صنایع : ۶۰ فیصد مساحه
آن برای مالداري و ۲۷ فیصد آن
برای زراعت تخصیص داده شده
است . گوشت ، پشم ، پوست ،
جواری ، گندم ، میوه های فامیل
لیمو ، برنج جو و شرف از
محصولات آنست . صنایع مهم آنرا
تجارت گوشت ، صنایع فلزات ،
منسوجات و شراب سازی تشکیل
میدهد .

تاریخ و حکومت : یک وقتی قسمتی

از وایسرائیت هسپانوی ریودولا پلاتا
و بعد تریک ولایت برازیل بود در
۲۵ آگست ۱۸۲۵ آزادی خود را
اعلام کرد . قانون اساسی فعلی آن
در ۱۹۳۴ بمیان آمده و در ۱۹۵۲
تعدیل شده است . مقام رئیس
جمهوری را یک شورای نه عضوی
اجرائیه که برای چار سال انتخاب
می شوند ، اشغال کرده است .
ریاست شورا بین شش عضو
دارای اکثریت آراء دوره می کند .
این شورا وزیر تعیین می کند .
یک مجلس نمایندگان دارد و یک
سنا که هر دو برای چار سال
انتخاب می شوند . قانون اساسی ،
بیمه پیری ، مساعده صحتی اطفال
و انواع دیگر خدمات اجتماعی را
تعیین کرده است .

معارف و مذهب : کلیسا و دولت

ازهم مجزا اند . آزادی مذهب موجود
است . مذهب عمده رومن کاتولیک
است . معارف بشمول پوهنتون
رایگان است . تعلیمات ابتدائی
اجباری است .

۳۷۲۰ فـت بلند بوده دو صد میل
طول دارد . از آب جاری آن برای
صنعتی را در ۱۹۵۸ یکصد قبول
کنیم، در ۱۹۶۴ به یکصدونودو
هشت میرسید. معیار معادن ۱۶۴
برق آبی استفاده شده است .

از مصنوعات ۲۰۸، از برق و گاز
۱۹۰ بود .
یوگوسلاویا
پایتخت : بلگراد . مساحت .

۱۹۸۷۶۶ . نفوس ۱۹۲۷۹۰۰۰،
بیرق سه قطعه افقی آبی ، سفید،
سرخ با ستاره سرخ در مرکز آن .
تولیدات سال ۱۹۶۴ ذغال
۳۰۸۰۰۰ را تنمیتريك، آهن خام
۰۰۰ ر ۲۳۰۴ تن و فولاد

واحد پولی : دینار (۷۵۰ دینار
معادل يك دالر) .
۱۹۶۰۰۰ تن بود. سرب از منبع
عمده عایدات دالری یوگوسلاویا
را تشکیل میدهد.
شرح : جمهوریت یوگوسلاویا

از شش جمهوریت متشکل است .
آستریا ، هنگری و رومانی در شمال
آن ، هنگری ، رومانی و بلغاریا در
شرق آن ، یونان و البانیا در جنوب
آن ، البانیا ، بحیره ادریاتیک و
ایتالیا در غرب آن واقع است .
هفتاد و پنج فیصد خاک آنرا کوهستان
ها و فلات ها تشکیل میدهد . در
جنوب شرق بطرف ساحل ادریاتیک
بنادر و باغهای زیتون واقع است.
منابع و صنایع : غله جات ،
تاریخ و حکومت : سربیا که بعد
جنگ کوسودو در ۱۳۸۹ به تصرف
ترکیه در آمده بود بتاريخ ۱۸۷۸
آزاد شد. بعد جنگ بالکانات،
سربیای قدیم و ماسیدونیا نیز به
آن ملحق گردید. وقتی آرچ دیوک
فردناند و خانمش در سرانیوو در
۲۸ جون ۱۹۱۴ کشته شدند
حکومت آستریا به سر بیا اعلان
جنگ داد و آتش جنگ عمومی اول
رابرا فروخت .

جواری، گندم ، جو، جودر، تنباکو
ومیوه دارد. معادن آن ، آهن، مس،
کروم ، سرمه ، منکانیز ، سرب ،

سیماب، نمک و بوسایت است.
مملکت در اثر پروگرام های
صنعتی شکل زراعتی خود را تغییر

داده است. اقتصاد آن رهبری شده
است. از ۱۹۶۲ بعد به کارگران

صداقل معاش تضمین شده است.
ایشان در منافع کوپراتیف ها
سهیم اند . در حالیکه معیار تولیدات
سلطنت سربیا را تشکیل داد ند
که نام آن بعد تر یوگوسلا و یا
گذاشته شد .
جرمنی یوگوسلاویا را اشغال کرد
شاه پیتر دوم به لندن رفت .
يك حرکت ملی آزادی دریوگو

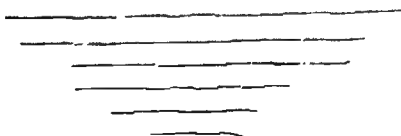
سلاویا تحت قیادت جوزف بروز کشور راجمهوریت سو سیالستی
 (مارشال) تیتو ایجا د شد ودر فدرالی یو گوسلا و یا گذاشت .
 ۱۹۴۵ المان هارا مغلوب ساخت معارف و مذهب: معارف را یگان
 در ۲۹ نومبر ۱۹۴۵ یو گوسلاویا است تعلیمات ابتدایی تاسن چارده
 جمهوریت اعلام شد در ۴۶ يك سالگی اجباری است . پنج پوهنتون
 جمهوریت فدرالی و مارشال تیتو دارد. زبان های عمده آن سلوین
 رئیس آن تعیین شد. یوگوسلاویا ما سیدونی و سربو کروا ت
 از امریکا فرانسه و برتانیه کمک می باشد . مذاهب به رسمیت شناخته
 اقتصادی و تجارتی گرفت . می شوند .

بیمه مکمل اجتماعی تحت اجراست

یو گوسلاویا یک رئیس جمهور و شامل اعاشه هنگام بیکاری، مریضی
 یک کابینه و یک پارلمان دارد که و حاملگی می باشد .

کابینه از اعضای آن تعیین میشود دفاع: خدمت نظام برای مردان
 قانون اساسی جدید در ۱۹۶۳ مار بالاتر از ۱۸ اجباری است .

شال تیتو را الی مادام الحیات یوگوسلاویا عضو ملل متحد و
 رئیس جمهور قبول کرد و نام پیمان دفاعی بالقان می باشد .

محمد يونس حيران

تعريف موسيقي و تاريخچه آن

ميگویند در دو قبیله بین دو مرد خصومت عظیمی دست داده بود که یکی دنبال کشتن دیگری میگشت و این خصومت به علت خونی که در میان ایشان قبل از داده بود موجود بود هیچ کس از جانبین نتوانست بین آن دو مرد صلح را قایم کند یکی از اهل فضل دعوی کرد که من ایشان را صلح دهم چنانچه دست هیچ کس در میان نبود چون این دعوی کرد هردو قبیله را حاضر کرد و شراب پیش آورد و بهر دو خوراند. شراب در هر دو شخص اثر کرد ایشان قصد خصومت يك دیگر کردند و به نهایت غضب یکی سوی دیگر نگرستند.

این مرد مدعی بود سازی بیرون آورد و نوازی برد که برای رفع غضب قبلا ساخته شده بود چون بمیانۀ نوا و نغمه رسید در آن مجلس هیچ کس را غضب نماند بالخاصه باین دو مرد چنانکه گریستن بر آوردند و يك دیگر را بدون حرف و سخن در آغوش يك دیگر گرفتند و صلح کردند بسازندۀ نوا حرمت فراوان کردند. ابونصر فارابی در پیش ماعون خلیفه نوازی نواخت که جمله حاضران بی اختیار خندیدند و نوازی دیگر برد که بدون مقدمه گریستند و نوازی دیگر برد که جمله در خواب شدند ابونصر برخاست و برفت و اهل مجلس خبر نه شد.

تعريف موسيقي و تاريخچه آن در زبان یونانی مو بمعنی آواز است و سیقی بمعنی گره چون موضوع این علم لحن است و لحن در حقیقت به آواز گره دادن است لهذا معنی موسیقی گره دادن آواز شد.

یا کلمۀ موسیقی از اسم موسیقار گرفته شده و میگویند موسیقار مرغی است که در منقار خود سوراخ های متعددی داشته و از این سوراخ ها در هنگام پرواز و جریان هوا آوازه ها و نغمات گوناگونی بر می آید این مرغ بنام ققنس هم یاد می شود.

در زبان یونان موسیقی را به اندك تغییر لهجه موسیکی و موسیقار را موسیکار میگویند هکذا اهل یورپ نیز عین لغت را با کمی تغییرات صوتی قبول نموده و چون ماعخذ شان تلفظ یونانی قرار داده شده لهذا از کلمۀ موسیکی (میوزیک) را که عین معنی و مفهوم موسیقی را افاده میکند اتخاذ و استخراج نموده اند.

به عقیدۀ بعضی از مؤرخین کلمۀ موسیقی ماعخوداز لسان سریانی شیناخته شده است و چنین تعبیر میکنند که مو بمعنی (هوا) و سیقی بمعنی (گره) میباشد و گویا ماهرین این فن بر هوا گره میزنند در زبان سنسکرت این علم را (نادن) نامیده اند.

تأثیرات موسیقی جمله روحانیست و نفس به سبب او به حرکت میاید

هر قومی يك نوع موسیقي دارد. هستی گردید دارای عواطف موسیقي مردم جداست و از زن جداست از کودکان جدا - از شب جدا - از روز جدا - از بزم جدا و از رزم جدا.

در هیكل ها و محراب ها ساز میزدند تا دعا مستجاب و مفسدان براه توبه آیند و بیماران شفا یابند. در آواز خوب تاثير خوب است. این اثر در نفس و نفس در تن تاثير میکند در ایجاد موسیقي عقاید زیادی موجود است

بعضی از مسلمان ها عقیده دارند که موسیقي از آواز منقار موسیقار اتخاذ شده است و برخی بر این فکر آید که موسیقي را حکیم فیثاغورس از آواز جکش و سندان آهنگران اتخاذ و اختراع نموده است.

اروپائیان میگویند موسیقي از چهره پرندگان - صدای آبشار ها و آوازی که در اثر وزش هوا در جنگل ها پدید آید استخراج و ترویج یافته است هندو ها موسیقي را ایجاد برهما و حضرت آدم علیه السلام میدانند و این عقیده تقریباً به صحت نزدیک تر است چه موسیقي و شعر هر دو زاده احساسات و عواطف فطری و غریزی انسان بوده و عواطف و احساسات طبعاً با پیدایش توام بوجود آمده است لهذا عامه اشخاص که تاریخ ادب و ادبیات را نوشته اند این دو فن یعنی موسیقي و شعر را دو فرزند دو گانه ي يك میادر یعنی مولود احساسات و عواطف بشری خوانده و بعضاً فرزند سومی آن حرکات را معرفی مینمایند. از هنگامیکه بشر وارد جهان

انسان همیشه غم و شادی رغبت و نفرت، خوف و رجاء، دوستی و دشمنی، میل و بیزاری و تمام حالات مکنونیه خود را بذریعه همین وسایل متذکره اظهار و ابراز نموده است. موقعی که انسان در مراحل اولیه آفرینش بود و انسان ها در مغاره ها و جنگل ها میزیست و از الیاف و اوراق اشجار لباس میپوشید و با میوه جنگل و گوشت هر گونه حیوانات تغذیه مینمود. یعنی از همان ، وقتی که بحالت وحشت و بدویت زندگانی میکرد، با خود عواطف و احساسات داشته از مناظر فرح بخش فضای صاف و روشن، الوان رنگارنگ و جذاب، بیشه های خرم و شاداب گوشه های دلکش و دلگشاه، نور های موزون و خوش آیند، نسیم معطر و ملایم، جفانه پرندگان، هوای لطیف بهار و الحاصل از مشاهده دیدار مسرت بار و چهره دلکشای طبیعت يك کیفیت و مسرت و يك جوش و سرور و يك وجد و طرب با خود احساس نموده و بالعکس از دیدن منظره های خشن و مهیب خلقت های زشت و زیبا آواز های هولناك و سامعه خراش مظاهر غضب و عداوت تاریکی های وحشت ناك و غیره مناظر و مظاهریکه به طبع بشر ناگوار بوده حالت خوف و هراس نفرت و کراهیت، بی میلی و نارضایی بروی مستولی میگردیده است چیزیکه این احوال و کیفیات

يك لحن ووزن حزن انگیز مخصوص را بخود گرفته بود برای داعی و مناجات کننده رقت و ندامت بار آورده و پالائو بیلاهای وارده به حکم قادر علی الاطلاق و دافع حقیقی رفع و بر طرف میگرددیده است. باین مناسبت اغلب این ادعیات و مناجات ها بعد از مرو زمانی با لحن مخصوص آنها بصورت عنعنه داخل رسوم مذهبی گردیده و عامه طوایف این سرود ها را در معابد خود شان برای اظهار عبودیت و ابراز خشوع و خضوع و شکران و امتنان با تغنی و حرکات مخصوصی که مظهر عجز و نیاز انکشاف بوده اجراء مینمودند. چنانچه تا حال در معابد هندوان سرود اینطور مناجات ها از جمله ارکان دینی میباشد.

اینک اساس موسیقی امروزه را در اقوام آریائی همین سرود های دینی که در فوق از آن تذکر رفت تشکیل داده است ولی بواسطه که در آن وقت هنوز خط و کتابت ایجاد نگردیده بود لهذا مردمان آن عصر مناجات های مذکوره را با اصوات و الحان مخصوصش به حافظه خود ها نگه داشته سینه به سینه و از يك به دیگری انتقال می دادند تا اینکه در ازبکستان مابعد یعنی در حدود (۱۹۰۰) ۱۴۰۰ ق م به تالیف و تدوین کتب (وید ها) پرداخته شد.

يك جز بزرگ و نخست این اثر موسوم به (رگ وید) است مخصوصاً در علم تغنی و مربوط باین سرود های دینی میباشد. بعد از آن کتاب دیگری بنام (اویستا) در حدود سنه (۵۸۳ ق م) برشته

مکنونه قلبی و روحی یعنی انفعال و تاثر فطری و طبیعی انسان را به محل ظهور و بروز میآورد بلا اشتباه بجز شعر، ناله و حرکات وسیله و ذریعه دیگری بدست نبوده و نیست، تاثرات و انفعالات روحی انسان در شعر بوسیله الفاظ و در تغنی و ناله بتوسط آهنگ و در حرکات و سکانات بذریعه رقص و غیره بظهور میرسید.

والحاصل راجع به اینکه شعر و موسیقی و حرکات از بدایت خلقت وجود داشته و با حیات بشر دوش بدوش تا این زمان آمده است دلایل و شواهد زیادی موجود است ولی از خوف طوالت در اینجا از شرح زائده خود داری نموده و تنها به اصل مطلوب که مراد از تذکر تاریخی و منبع حقیقی هندی است میپردازیم.

آریه های قدیم که از دیر زمانی به پرستش و عبادت سیاره گان و کواکب و غیره اجرام سماویه اشتغال و اعتیاد داشته و معتقد بودند که نجوم سماویه همه را زیر وچو و در امور جاریه عالم متصرف میباشد تمام حوادث و وقایع اعم از سعادت و نومست مانند فتح و شکست، اسارت آرزوی غم و شادی فزول و رفع امراض و بلیات و غیره را که آن طاری میگرددیده از اثر رحم و غضب همین اجرام سماویه دانسته در سعادت متصل به نغمه و الحان و رقص و در نحوست برای فلاح و نجات خود ها از حوادث عارضه و اظهار و ابراز درد و تاثر و انفعال مجبور به ناله و زاری گردیده بدعا و مناجات میپرداختند و این ادعیات و مناجات آنها که رفته رفته

بقول بعضی از مؤرخین ویدها را سه صد نفر شاعر و بمرور زمان تالیف کرده اند ولی خود اهل هند این کتب را از کتب سماویه و آثار برهما می‌شناسند. چون قسمت قدیم ویدها که عبارت از رگ وید باشد چنانچه قبلا نگاشته شد قبل از وضع خط سنسکريت سینه به سینه نقل و بها فظه ها گردش میکرد است شاید اهل هند به همین استناد بر قدامت این کتب عقیده داشتند دعا ها و سرود های دینی رگ وید تما ماً خطاب به ارباب الانواع است چنانچه یکی از دعوات و سرود های مذکور نسبت به (اگنی) یعنی آتش که اولین رب النوع شناخته شده است میباشد و طوریکه گفته میشود زن و مرد بالاتفاق بخواندن آن مبادرت نموده و نور آتش را سپاسگذاری می نمودند ، هکذا بعضی سرود های دیگر بنام باقی ارباب الانواع می باشد که درین سطور بنام طوالت کلام از تحریر آن خود داری مینمائیم (اویستا)

از تفصیلیکه راجع به کتب ویدها در فوق نگاشته آمد معلوم گردید که در بین آریه های هندوی کتاب مخصوص در علم تغنی موجود است که آن مشتمل بر مناجات ها و سرود مذهبی بوده و اساس علم موسیقی کنونی اریه هارا تشکیل میدهد و پیروان آن در هند بنا بر مقتضای عصر و زمان و محیط به سرود ها و تغنیات مذکوره توسعه و ترقی داده رفته تا اینکه موسیقی با قاعده فعلی را بوجود آورده اند و امروز موسیقی در محیط هند رواج تامی داشته و درین فن استادان بزرگ و لایق چه در علم و چه در عمل گذشته موجود اند .

نگارش در آورده شد که یک جزء مهم آن (سینه) مخصوصاً قسمت (گاتسها) نیز منوط بمناجات و سرودها ادینی میباشد .
(ویدها)

ویدها عبارت از کتب دینی اهل هند میباشد که به قول بعضی در حدود سنه (۱۹۰۰-۱۴۰۰ ق ، م) بزبان سنسکرت تدوین و اصول و عقاید آن در زمان قدیم بین اهالی افغانستان جنوبی و هندوستان مروج و معمول بوده است . چون این کتاب در بین اقوام برهمنی تالیف و تدوین گردیده و به قول اغلب مؤرخین دین برهمنی از دین قدیم (ویدی) است لهذا کتب مذکور بنام ویدها موسوم شده است کلمه (وید) بمعنی دانش فرهنگ کشف و جستجوی است ، کتب ویدها قدیمی ترین یادگار زبان نسکرت و از کتب مهمه ادبی دنیا بشمار رفته و دارای چهار قسمت میباشد . قسمت اول موسوم به (رگ ویدها) و باحث از نغمات و سرود های مذهبی و قسمت دوم (یجروید) و مشتمل بر رسوم و آداب دینی و قسمت سوم (شاموید) که خلاصه و نتیجه دو قسمت اول الذکر است و قسمت چهارم (اتهر وید) و متذکر از عجایب و غرایب مذهبی میباشد . کتاب رگ وید که راجع به نغمات و سرودها و ترانه های ادبی و مذهبی و قدیمترین داستان های تاریخی نشر آدریه است از مقدم ترین کتب ویدها میباشد و چنانچه اغلب محققین عقیده دارند کتاب رگ وید و یجروید چه از حیث محتویات و چه از جهت قدامت نسبت به دو قسمت دیگر یعنی شام وید و اتهر وید حائز اهمیت است .

همچنان بعد از کتاب مذکور یعنی رگ وید قدیم ترین کتابیکه در تعینات مذهبی که آنرا اساس موسیقی فعلی میدانیم نوشته شده کتاب (اویستا) است.

(۱) نا گفته نگذریم که اویستا کتاب اصلی زردشت را میگویند و ژند ترجمه و شرح اویستا است و قرار نگارش ادبیات ایران کلمه ژند به معنی الفاظ ساده کرده شده و تفسیر الفاظ مشکله است و (پاژند) تشریح مزید (ژند) میباشد ژند برسم الخط پهلوی تحریر یافته است و پاژندی یعنی کتاب پهلوی بوده و رسم الخط آن کمتر ابهام و اشتباه دارد. وقتیکه شرح ژند برسم الخط اویستانی تحریر شود آنرا پاژند خوانده و هر گاه برسم الخط عربی را فارسی (نسخ یا نستعلیق) نوشته شود در عوض پاژند اصطلاحاً آنرا (پارسی گویند). این کتاب نیز مانند کتاب های وید ها که قبلاً تذکر داده شد از کتب قدیمه آریانی میباشد و از آثار (زردشت) پیشوای آریه های باختر (افغانستان) و آریه هائیکه در غرب باختر (ایران) زندگانی دارند بوده است.

کتاب اویستا در حدود سنه (۵۸۳ ق م) تحریر و مطابق روایات مؤرخین پهلوی و ایرانی و عربی مشتمل بر ۲۱ قسمت بوده و پروایات طبری و مسعودی ابتداء بر روی دوازده هزار پوست گاو نوشته شده است ولی همه این قسمت ها تالیف یک شخص و مربوط به یک زمان نبوده است. راجع به این ۲۱ قسمت مینویسند که زردشتیان دعائی دارند مشتمل

بر سپاس زردشت و آن عبارت از ۲۱ لفظ است و هر لفظ این دعا را بر هر يك از ۲۱ قسمت کتاب مذکور اسم قرار داده اند. به عقیده بعضی از تاریخ نویسان مطابق قول (بلخا) مؤرخ یونانی این کتاب دو میلیون ابیات بوده است ولی اویستای اصلی قراریکه در کتب تاریخچه ذکر رفته است بنا بر حوادث چندین بار از بین رفته و از نو نوشته شده است، چنانچه کتابیکه اخیراً در زمان سلاطین ساسانی در قید آمده نسبت به اویستای اصلی مختصر بوده و منقسم بر پنج قسمت است: قسمت اول موسوم به (سیتة) و مشتمل بر آداب مذهبی، تکالیف دینی و ادعیه که در مقابل آتش سروده میشود میباشد و بروایتی (گاتها) یعنی سرود های دینی نیز جزو آن است. قسمت دوم موسوم به (دیپرد) و محتوی آداب عبادت بوده و متمم (سیتة) میباشد.

قسمت سوم موسوم به (وندیداد) که مشتمل بر قوانین اخلاقی تزکیه نفس اخبار راجع به خلقت کائنات و رفتار بر خلاف دیوان واهریمن میباشد و قسمت چهارم موسوم به (شیت) و شعر بر نرایر و سرود های است که نسبت به مجردات علوی خلقت و جاویدان های مقدس و غیره میباشد قسمت پنجم موسوم (خرده و سیستا) و عبارت است از بعضی دعاها ئیکه در ایام و شهرور سروده میشود شخص زردشت به قول اغلب مؤرخین و تذکره نویسان مرد حکیم و دانشمند برگزیده بوده و تعلیمات علمی و اخلاقی او از قبیل طب نجوم و طبیعات بوده است و عموم طبقات مخصوصاً

سینز وار (شین دند امروز) و قسمتی
سغد یانه یعنی بخارا و جمعی کنار
دریاچه روسیه آذربایجان مینویسند
ولی اگر از نقطه نظر تحقیق دیده
شود زردشت در بلخ تولد و نشو و
نما یافته و در بلخ کتاب خود را
نوشته و در همین جا به تبلیغات
مذهبی خود پرداخته است چه
شخص مبلغ و مصلح باید در
مملکت خود و باهل زبان خودش
تلقین و تبلیغ نماید چنانچه در
اغلب کتب تاریخیه قدیم نوشته
شده زردشت از افغانستان ومنسوب
به یکی از خانواده ها برای بلخ
بوده و در منزلی موسوم به (ونکپولی
دازیتا) متولد گردیده است .

(پيروانش را خیلی محبوب و
گرویده داشته است چنانچه آئین
زردشتی در عهد ساسانیان آئین و
مذهب رسمی قبول شده بود و تا
اکنون از پیروان این مذهب در بلاد
هندوستان و ایران وجود دارند .
این شخص در حدود قرن ۶ و ۷ قبل
از میلاد تولد و بسن ۷۰ ساله گی
بنا بر محاربه مذهبی که در بین
کشتاسب پادشاه باختر درجاسب
شاه طوران رخ داده و این شخص
در آنوقت مقام پیشوایی مذهب
زردشتی خودش را در باختر دارا
بوده در روی راجع به مولد زردشت
اختلافات زیادی است مثلا بعضی
از مؤرخین مولد او را بلخ و برخی

هنر چیست؟

هنر :

درباره هنر گفته اند : هنر زندگی
است یا همه زیباییهایش .
و نیز گفته اند : هر کوشش برای
بهبود و پیشرفت اجتماع هنر نامیده
میشود .

و باز گفته اند : هنر انتقال احساسی
است که هنرمند از زیباییها دارد
بدیگران .

و هم گفته اند : هنر ظاهر ساختن
باطن است .

سخنان دیگر هم گفته اند . که
در همه آنها بیشتر بروی مفهوم
زیبای حاصل شده است ، محصور
را در چهار چوب علاقه به زیبایی
و نمایش احساسی که از ادراک
زیبائی حاصل شده است ، محصور
سازند ، ولی اگر بنا باشد که
هنرمند تمام کوشش خود را

در جستجوی زیبایی مصروف کند
آنهم با در نظر گرفتن این نکته
که ادراک هر کسی از زیبایی
متناسب است با ظرفیت ذوق
شخصی خودش . پس نباید از
هنرمند انتظار چیز مهمی را داشته
باشیم . زیرا آن چیزی را که او
زیبا پنداشته است . بذوق کسی
که عیناً همان حالت ذوقی او را
ندارد چندان خوشایند نخواهد
بود .

پس هنر چیست :

هنر . شکل دادن ، مجسم ساختن ،
و بیان کردن احساسی است که از
یک چیز یک حادثه و یک فکر در
ذهن هنرمند پیدا شده است .
خواه آن چیز ، آن حادثه ، آن
فکر ، در واقع وفی نفس الامر ،
زیبا باشد و خواه زشت همچنان

ز هول این حرکت کزنهیب صدمه او
بیوفتاد بسی خانه قدیم از پا
از آن نرفت زجا کوه ها که بود از برف
به پنبه گوش دراکنده صخره صما
چو دیو زلزله در خانه می فتاد خرد
بخلق یکسره گفتی که اعیط او امنها
پی وداع عمارت شده کلوخ اند از
ستون و سقف بناهای مضطرب مبنا
برون زجنت ماوای خویشتن زن و مرد
شده برهنه سر و پا چو آدم و حوا
بك حادثه ناگوار و نازیبا را به
شیوه ای زیبا بیان میکند .

یاموقعی که (انوری) ممدوح خود
را با بیات ذیل می ستاید :
کیست آخر کون خواهد گزینی تشریف
تو

ذیل تاریخ شرف در عرصه محشر
کشده
آسمانرا گرنوید جامه سگبان دهی
در زمان دراعه پیروزه گون از سر کشید
فکری پست و زشت را شکل
زیبا میدهد .

همینطور هنگامی که (اسکار
ویلیامز) در ضمن قطعه (دزمرگ
آشنا) میگوید :

ای دوست .
آنگاه که بچهره دلربای تو می
اندیشم .

و آنگاه که بامید های حقیرت که
بسان دیدن و شنیدن عامیانه اند .
فکر میکنم . بخاطر می آورم که
چگونه با دست تنها ، سنگ توده
شده فضا را بحرکت آوردی تا
شکافی برای گل خاک پیکرت بیابی .

اندیشه ای ناگوار را که بدون
شک در نظرش زیبا نبوده است به
طرزی زیبا مجسم ساخته است .
اینها همه صرف نظر از زیبا بودن
یا زشت بودن اصل اندیشه و
حادثه . تنها برای اینکه بشیوه ای

خواه در تصور او (نه در واقع)
زیبا باشد و خواه زشت . مشروط
براینکه شکل دادن او ، مجسم
ساختن او و بیان کردن او بطرزی
دلپسند و شیوه ای زیبا باشد و
احساس او بدیگران منتقل شود و
عاطفه ای را برانگیزد .

علاقه و ربط هنر ، با زیبایی جز
این نیست و کار هنرمند . پدید
آوردن اثریست زیبا و دارای همان
لطیفه نهانی که به (آن) تعبیر شده
است .

وقتی که سعدی میگوید :
دوشن مرغی ز شوق می نالید
عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش
یکی از دوستان مخلص را
مگر آواز من رسید به گوش
گفت : باور نداشتیم که ترا
بانگ مرغی چنین کند مدهوش
گفتم : این شرط آدمیت نیست
مرغ تسبیح خوان و من خاموش
يك حادثه زیبا را به شیوه ای زیبا
مجسم می سازد .

و هنگامی که (حافظ) میگوید :
آتش آن نیست که بر شعله او
خندد شمع
آتش آنست که در خرمن پروانه
زدند .

يك اندیشه زیبا را بشکلی زیبا
نمایش میدهد .

اما وقتی که (کلیم) میگوید :
دوش از برای مطبخش هیزم مزگان
برده ام
گفت : از کجا آورده ای خاشاک آب
آورده را

اصل حادثه زیبا نیست ولی طرز
تجسیم آن زیبا ست .
همچنان زمانی که (اثیرالدین اومانی)
میگوید :

ز بس بحار که اندر دل زمین پیچید
همی فتادش هر لحظه لرزه بر اعضا

زیبا بیان شده است . و احساس گوینده را به شنونده انتقال میدهد . هنر است و گویندگان آنها هنرمند زیرا توانسته اند عاطفه ای را بر انگیزند .

هنر تمثیل (نمایش) در هر دو دسته شامل است ولی معمولاً آنرا از دسته دوم می شمارند ضمناً بعضی هنر های زیبا نیز وجود دارند که از متفرعات یکی از دو دسته مذکور بشمار میروند مانند هنر باغبانی ، کاشی سازی ، دکور سازی ، خوشنویسی ، آرایش ، طراحی مود که وابسته هنرهای بصری هستند و هنر خطابت که با هنر های سمعی مربوط است . کار هنرمند در هر يك از هنر های سمعی و بصری که یاد شد همچنان که در مورد شعر بیان شد انتقال احساس خودش به دیگران است و بر انگیزختن عواطف ایشان .

چگونه يك اثر هنری پدید می آید .
برای بوجود آوردن يك اثر هنری ، هنرمند چهار مرحله را طی میکند .
۱- ادراك ، ادراك حادثه یا ادراك اندیشه ، ادراك عکس العملهای روحی و جسمی خودش در برابر احساسی که باو دست میدهد ، ادراك احتیاجی که به بیان احساسات خود دارد .

۲- تنظیم کردن و بهم جوش دادن و پیوستن و آمیختن ادراکات و اندیشه ها با عناصری که مایه ساختن اثر هنری را تشکیل میدهد از قبیل الفاظ در شعر و نویسندگی و خطابه ، رنگها در نقاشی و خوشنویسی ، اصوات در موسیقی ، حرکات در رقص و تمثیل و سینما ، کیفیات مادی دیگر در معماری و مجسمه سازی و هیكل تراشی .

البته تنها شعر . هنر نیست و هنر را غیر از شعر نیز اقسامی است که اگر از معنی قدیمی آن که تا قرون وسطی نیز معمول بود (*) بگذریم و معنی خاص کنونی آنرا که دارای قید (زیبا) است در نظر بگیریم به تقسیم اولیه شامل هنرهای بصری (اپتیک) و هنری های سمعی (فونتیک) میشود . هنر های اپتیک (بصری) مایه نوازش چشم است و معماری ، مجسمه سازی و هیكل تراشی . نقاشی رقص و سینما را هنر های بصری می نامند .

هنرهای فونتیک (سمعی) موجب لذت گوش است و نویسندگی (نامه نگاری ، داستان نویسی و

* بعقیده هربرت رید که یکی از منتقدان بزرگ هنریست : یونانیان با وصف اینکه فلسفه و هنر امروز میراث ایشانست لغت خاصی برای هنر نداشتند و کلمه فن (تجنی) را استعمال میکردند و از آن معنی مهارت را اراده می نمودند . و این رومیان بودند که میان هنر و حرفه فنی ، فرقی قائل شدند و هنر را بنام صنایع مستظرفه نامیدند ولی با وصف این : در دوره قرون وسطی هنوز هنر بمعنی مهارت استعمال میشد و فرق نمیکرد که این مهارت در ساختن مین و چوکی باشد یا در ساختن آهنگ و شعر و رسم . (مقاله هنر و زندگی از هربرت رید) .

۳- انتخاب شکل و قالب مطبوع و فرم دلپسند برای آنچه درهم آمیخته است .

۴- حالت دادن و این مهمترین مرحله پدید آوردن اثر هنریست. مقصود از حالت دادن اینست که تنظیم آنچه در هم آمیخته شده و شکل گرفته است بشیوه‌ای باشد که احساسات و حالات عاطفی خود هنرمند را نشان بدهد بطوریکه هرگاه اثر هنری مورد تقلید واقع شود، تشخیص اصل از کاپی به وسیله حالت آن میسر گردد. به عبارت دیگر خود همان حالت نماینده شخصیت هنری هنرمند باشد. بطور مثال این شعر حافظ .

**گرچه پیرم توشی تنگ درآغوشم
گنبد**

تاسحر که زکنار تو جوان برخیزم
گذشته از اینکه تمام خواصی را که يك اثر برجسته هنری لازم دارد. متضمن است از قبیل زیبایی شکل و قالب و حسن انتخاب مصالح کار و تنظیم صحیح اجزاء و نازکی و لطافت اندیشه، يك حالت خاص را نیز در بر دارد که شعر مذکور را دارای روح ساخته است و شخصیت ادبی و هنری خواجه شاعران را بخوبی نشان میدهد. ولی این شعر «صئب» که کاپی بیت مذکور است .

**جوان گردد کهنسال از وصال نازک
اندامان**

**کشد در بر چوناوک را کهمان بر خویش
می بالد**

با وصف اینکه دارای همان معنی باریک شعر خواجه در جامه الفاظ متناسب است و نسبت به شعر خواجه يك صنعت ارسال المثل

هم برای گواهی زیادتر دارد. هرگز آن حالت خاص را که در شعر خواجه می بینیم ندارد و فی المثل اگر در دیوان حافظ غزلی به همین وزن و قافیه وجود داشته باشد و این بیت در ضمن ابیات آن گنجانیده شود، باز هم هر صاحب ذوق سلیمی آنرا طرد خواهد کرد و نام حافظ را از بالای آن خواهد سترد .

يك مثال دیر :

جون هوینر نقاش بزرگ انگلیسی (۴ اپریل ۱۷۵۸ - ۲۲ جنوری ۱۸۱۰) که بخصوص در رنگ آمیزی نا بغه عصر خود شمرده میشد، در جمله آثار دل انگیز و باارزش خویش. تابلوی بسیار زیبا بنام «خواهران فرانکلیند» دارد که از نقطه نظر رنگ آمیزی مورد تحسین بسیاری از منتقدان هنری واقع شده است .

خواهران فرانکلیند . دو دختر زیبای سرتامس فرانکلیند ژنرال قوای دریائی بودند که یکی «ماریان» و دیگری «ایمیلیا» نام داشت و در میان نوزده فرزند سرتامس فرانکلیند از حیث زیبایی و دلربائی یگانه بودند .

احساسی برای هوینر پیدا شد و تابلوی «خواهران فرانکلیند» را ساخت که مود پرستی و ظرافت زنان انگلستان در قرن هجدهم را بخوبی نشان میدهد و از حیث رنگ آمیزی طبیعی و توزیع نور هم داد هنر داده است .

تابلوی مذکور پنج سال پس از مرگ (ماریان) در سال (۱۷۹۵) در حائیکه خود هنرمند سی و هفت ساله بود برای اولین بار در اکادمی هنرهای زیبای انگلستان در معرض نمایش گذاشته شد و بعد از مرگ

کوناگونی که در زندگانی و فکر و ذوق افراد بشر پدید آمده است . فرقی بارز و برجسته دارد و این فرق و تفاوت ، بدون شک در هنر و موقف و راه و هدف آن نیز بی اثر نیست .

در گذشته افراد بشر مانند امروز بیک دیگر تا این اندازه نزدیک نشده بودند و ازدرد های اجتماعی و آرزو ها و منافع مشترک خویش کمتر آگاه بودند و بسیاری از طبقات جوامع گذشته از اینکه برای ترقی و رشد شخصیت خویش آزادی عمل نداشتند یا از بیم جان و یا به امید نان مجبور بودند که محصول فکر و بازوی خویش را در طبق اخلاص بگذارند و دو دستی به کسانیکه از خود شان قوی تر بودند تقدیم کنند .

هنرمند نیز با آنکه اندیشه اش نسبت به سایر اصنافی که در عرض از واقع شده بودند لطیفتر و درجه تائر و احساسش شدید تر بود . به پیروی از اصل رابطه فرد با اجتماع ، ناچار بود که همان راهی را که دیگران میرفتند طی کند و قاعده ای را که دیگر افراد اجتماع پذیرفته بودند قبول نماید و هنر خود را بفروشد و یا برای کان تسلیم زبردستان کند .

اگر هنرمندی پیدا میشد که از این قاعده تخلف میورزید باید امید خود را از نان قطع میکرد و به گرسنگی تن در میداد و یا جان خویش را بر سر دار یا سیاه چال زندان فدای آزادگی و استقلال ذوق و اندیشه می نمود و یا بدر بردی و آوارگی می ساخت و یا از همه اینها بدتر بر اثر تبلیغات مؤثر صاحبان نفوذ و قدرت ، در محکمه افکار عمومی

هوسر - بامریکا انتقال یافت .
 از این تابو همه هنر نمایمهای هوسر یکطرف و حالتی که به نگاه آن دو خواهر داده است یکطرف در جور تحسین است و این حالت تا قدر جذابی است که بیننده خود بخود از تماشای آن مسحور میشود و شخصیت هنری هوسر را می ستاید .

میگویند در این سالهای اخیر . کسی از تایلوی مذکور کاپی بر داشته بود و تمام ریزه کاریهای فنی هوسر را در آن کاپی تقلید کرده بود . جز حالت آنرا و بهمین سبب هنریشانان بزودی توانستند ساختگی بودن آنرا تشخیص بدهند .

در این صورت آیا بهتر نیست که در تعریف هنر گفته شود - هنر حالت است ؟

هنر بر تریدهم با در نظر گرفتن مطالبی نظیر آنچه یاد شد میگوید : «آری هنر حالت است نه کمتر و نه بیشتر . اما لازم است که این گفته را همیشه بخاطر داشته باشیم که حالت در این معنی مورد نظر ما ، مرحله نهائی است و این مرحله خود مبتنی بر جریانات ادراک حسی و تنظیم مطبوع اندیشه هاست ، و مرحله ای که قبل از بخشیدن حالت بیک اثر هنری وجود داشته است . - ناگفته نماند که حالت می تواند از یک نظم مطبوع برکنار و مبرا باشد و این زمانی است که این عدم وجود نظم و در هم ریختگی آن ، ما را از اینکه آنرا هنر بنامیم منع میکند .»

هدف هنر :

دنیای امروز با دنیای یک قرن و چند قرن پیش از لحاظ تحولات

در ادبیات مردم غرب نیز نظایر و امثال این وقایع بسیار یافت میشود و نگاهی بشرح حال و تاریخ زندگانی «داخته» که بعد از بیست سال آوارگی و رنج کشیدن در غربت جان داد و یا «کلمان مارو» که «وجد هنر جدید در فرانسه» بشمار میرفت و سراسر زندگی وی در زندان با تبعید گاه سپری گردید و ده ها نفر امثال ایشان این حقیقت را ثابت میکنند که در آن عصر ها هنرمند نمیتوانست به فعالیت آزاد هنری بپردازد و باید یا هنر خود را فدای حیات می نمود و با جانرا در راه تکامل هنر از دست میداد.

سیر زمان بتدریج افکار و عقاید اجتماعی تازه ای را برای بشر آورد و طبقات پائین اجتماع هم پی بردند که در جهان بشریت عضویت دارند و می توانند اظهار وجود کنند. در غرب بعد از انقلاب کبیر فرانسه و در شرق بعد از ظهور سید جمال الدین افغانی تحولی در افکار و آراء مردم پدید آمد. طبقات عالی اجتماع در صدد بر آمدند که از هنر منظور حفظ نفوذ و سلطه خویش استفاده کنند و هنرمندان را بطرف دیگری خود تشویق نمایند. طبقات پائین هم از هنرمند انتظار داشتند که آرزوهای حق ظلمانه ایشانرا در آثار خویش منعکس نماید.

در این وقت هنر یو سر سه راهی قرار گرفت. يك راه راه دفاع از حقوق زیر دستیان و راه دیگر راه انعکاس آرزوهای طبقات محروم بود. راه سوم آن بود که هنرمند بر اثر اینکه به صحت تشخیص

بنامها و القابی از قبیله زندیق و فاسق محکوم میگردد و مورد تنفر جامعه عصر خویش قرار میگرفت. در تاریخ هنر و ادبیات برای تأیید این مطلب امثله و شواهد متعدد می توان یافت. شاعری آزاده مانند بشار بن بردنخارستانی که در اشعار خود تنفر خویش را از امتیازات طبقاتی و تبعیضات نژادی ابراز میکرد بنام شعوبی معرفی و به زندق متهم شد.

هنرمند دانشوری نظیر ناصر خسرو قبادیانی بلخی بجرم اینکه قیمتی در لفظ دری را دریاقویا نمیریخت آنچنان منفور عامه واقع شد که ناگزیر آوارگی را بر اقامت در وطن ترجیح داد و در همان دوران آوارگی چشم خود دید که یکی از خوانندگان اشعارش را تنها بجرم خواندن شعر ناصر قطعه کردند و قطعات گوشت او را برای ثواب غارت نمودند.

آنچه در باره ابوالعلا معری گفته اند و نسبت های نادر و دور از حقیقت که بنو داده اند هم معروف است.

طغرایی صاحب الامیته العجم را که میگفت: شخص آزاده نباید به پستی تن دردهد. به الحاد منسوب کردند و یقتل برسانیدند.

سخن گسستی آزاده و هنرمند فاضلی مانند مسعود سلمان بجرم شکایت از کسانی که دست تجاوز به املاک موروثی او دراز کرده بودند. از طرف حاسدان به همدستی با پد خواهان حکومت متهم گردید و هجده سال از عمر گرانبهای خود را در زندانهای سیوودک و مرنج و نای سپری کرد.

بالاخره هنرمند کدام راه را باید انتخاب کند؟ هنر برای هنر را یا هنر برای اجتماع را؟

برای اینکه پاسخ صحیح باین سوال داده شود باید این موضوع را در نظر گرفت که هنرمند دارای دو جنبه اجتماع ناپذیر است. یکی جنبه هنرمندی که شخصیت او را تشکیل میدهد و دیگری جنبه اجتماعی وی که عضوی از پیکر جامعه خویش میباشد.

جنبه نخستین او را امیدارد که بشخصیت خویش متوجه باشد و گاهی خود را و اندیشه ها و احساسات خود را در آئینه هنر خویش تماشا کند.

جنبه دوم او را متوجه این نکته میسازد که از تماشای جهان بیرون یعنی آنچه در اطراف و پیرامون او میگذرد غافل نماند و به اجتماعی که خودش فردی از آنست هم نگاهی بیفکند. و از آن الهام بگیرد. و اثری بوجود آورد. اینکه وی بیشتر به کدام يك ازین دو جنبه اهمیت میدهد وابسته به شرایط و اوضاع و احوال و مقتضیات عصریست که در آن بسر میبرد. اگر شرایط زمان اقتضا کند که

بخود بیشتر توجه کند در صورتیکه مبانی اخلاقی در وجود او ریشه نکرده باشد به فایده‌ای که شخصاً از هنر می‌تواند گرفت می‌اندیشد و هنر را به کسانی که یا برای کسب لذت و یا برای اغراض و مقاصد خویش خریدارند می‌فروشد و در حالیکه از تعلیمات اخلاقی بهره بیشتری داشته باشد. از فروش آن صرف نظر میکند و آنرا برای

خود در انتخاب یکی از دو راه مذکور یقین نداشت از تماس با دو طبقه قوی و ضعیف‌کناره‌گیری اختیار کند و هنر را برای هنر بکار برد.

روندگان هر يك ازین سه راه پیروانی یافتند و پیروان مسالك سه‌گانه به تبلیغ عقاید و آراء خویش پرداختند.

دسته اول که مدافع طبقه زیر دست بود دم را غنیمت می‌شمرد و از ناز و نعمتی که در مقابل واگذاشتن هنر در اختیار خریداران آن بدست می‌آورد روزگار خود را میگذراند.

دسته اول که مدافع طبقه زیر دستان بود میگفت: انسان برای شبیه آفریده نشده بلکه شبیه برای انسان خلق شده است. جامعه هم برای خاطر هنرمند بوجود نیامده بلکه هنرمند برای جامعه ساخته شده است.

دسته سوم که از جریانات فوق خود را برکنار کشیده بود. می‌گفت: هنر خودش هدف است نه وسیله هنر را وسیله نیل بسایر هدفها هر چند که بسیار عالی باشند نباید قرار داد زیرا در این صورت ارزش معنوی هنر پائین می‌آید.

و در نتیجه يك مبارزه شدید میان طرفداران «هنر برای هنر» و پیروان عقیده «هنر برای اجتماع» پیشی آمد و مدتی دوام یافت و سرانجام به پیروزی طرفداران «هنر برای اجتماع» انجامید و عقیده «هنر برای هنر» اگر چه بکلی از میان نرفت ولی پیروان آن کم شدند و در حال حاضر هم معدودی طرفدار دارد.

لدن. روحانی خود نگاه میدارد و این قدمی است که بسوی (هنر برای هنر) برمیدارد. ولی اگر شرایط زمان مقتضی آن باشد که جامعه را مورد توجه قرار دهد. خود و هنر خویش را در راه خدمت باجتماع آماده میسازد و این گرایش است بسوی عقیده «هنر برای اجتماع».

یکی از منتقدان هنری تحقیق دقیقی در باره علت گرایش هنرمند بسوی یکی از این دو نظریه کاملاً متضاد، انجام داده و پس از آنکه مساله را نه از نقطه نظر آنچه باید باشد بلکه از نقطه نظر آنچه بود و آنچه هست طرح کرده و با مطالعه در تاریخ هنر بجواب پرداخته و نتیجه گیری کرده است. باین نظریه رسیده که تز «هنر برای هنر» هنگامی پدید می آید که هنرمند با محیط اجتماعی خویش در نفاق و مخالفت باشد و پس از بحث بیشتری در این زمینه نظریه خود را با افزودن عبارت «علاج ناپذیر» بر نفاق و مخالفت تکمیل میکند و سپس تمایل دسته دوم را بعقیده هنر برای اجتماع چنین توصیف مینماید: «نزد هنرمندان و هنر دوستان، گرایش بسوی تز «هنر مفید» (یا هنر برای اجتماع) هنگامی پدید می آید که بین آنان و بخش مهمی از اجتماع علایق پیوستگی مشترک و متقابل وجود داشته باشد» و این نظریه را با آوردن مثالی از زندگی «شارل بودلر» بدینقرار روشنتر میکند.

«دنگامیکه در فرانسه. توفان انقلاب ۱۸۴۸ نزدیک میشد. بسیاری از هنرمندان یکباره اندیشه «هنر برای هنر» را بدور انداختند. حتی

«بودلر» که بعقیده کوتیه نمونه خوبی از مدافعین «استقلال مطلق هنر» بود. روزنامه ای انقلابی برآه انداخت. این روز نامه البته خیلی زود از بین رفت لیکن «بودلر» حتی در سال ۱۸۵۲ در مقاله ای تئوری «هنر برای هنر» را «کودکانه» نامید و آشکار اعلام داشت که هنر باید هدف و مقصدی اجتماعی داشته باشد (لیکن زمانی که ضد انقلاب کاملاً پیروز شد یکبار دیگر «بودلر» و هنرمندانی که بدنبال او بودند بسوی تز «کودکانه» هنر برای هنر باز گشتند.

بسیار خوب. علت گرایش هنرمند بسوی یکی از دو عقیده مذکور هر چه میخواهد باشد. وظیفه هنرمند زمان ما چیست ؟ و کدام راه را باید در پیش گیرد ؟

آلبر کامو در خطابه ای که بسال ۱۹۵۷ در آمفی تئاتر بزرگ بوونتون «اوپسالا» سویدن ایراد کرد و روابط هنرمند و زمان او را بدقت تشریح نمود گفته است. «هنرمند از زمان خویش نه روی میتواند پیچید. نه در آن گم میتواند شد. اگر هنرمند از زمان خویش روی پیچد در خلا سخن خواهد گفت. اما اگر زمان خود را به مثبته شیشی تلقی کند در آن صورت وجود خاص خود را به عنوان موضوع اصلی اعلام داشته است و در نتیجه مجبور نخواهد بود کاملاً از زمان تبعیت کند.

به تعبیر دیگر، هنرمند تنها هنگامی می تواند شخصیت خود را اعلام بدارد که شرکت در سرنوشت همگانی را وظیفه خویش شناخته باشد.

است یا قلم خود اگر موسیقي دانست با آهنگ خود ، اگر نقاش است با خامه موئين خود و خلاصه هر کس که هست با افزار دست داشته خود برای بهبود وضع جامعه خود کاری انجام دهد . کاری که از دستش ساخته است .

هنرمند امروز نباید و نمیتواند از اجتماع کناره بگیرد . کناره گرفتن او خیانت ملی است . زیرا او میداند که هر چه دارد و هر چه میداند از برکت اجتماع بدست آورده است و اگر او با همه دانایی کفران نعمت کند پس از دیگران چه گله ؟

امروز همانطوریکه در آغاز این بحث اشاره شد غیر از يك قرن پیش و چند قرن پیش است . امروز اشتراك در سرنوشت همگانی برای همه افراد يك جامعه بحيث وظیفه شناخته شده است و هنرمند که فرد برجسته جامعه میباشد و همه یا اکثر افراد جامعه از او توقع دارند که وظیفه خود را انجام بدهد نمیتواند در چهار دیواری خیالات شخصی خود محصور بماند . امروز توجه به ملت . توجه به جامعه و توجه به بشریت را از جمله وظایف اجتناب ناپذیر هنرمندی شاعر است باشعر خود اگر نویسنده شمارند و توقع دارند که او اگر

مسافرت اعلیحضرت معظم همایوی

در صفحات مرکزی کشور

فرستیکه ذات شهربازی ایراده فرمودند تا از صفحات مرکزی کشور دیدن نمایند اورلق سالتا مه چاپ شده بود . از این رو خوانندگان عزیز گذارشات سفر اعلیحضرت معظم همایونی و ارشادات قیمتدار ذات شاهانه را که به ملت وفاشعار شان در خلال این مسافرت ایراد فرمودند در این صفحات سالنامه مطالعه می کنند .

این ولایت ، بناغلی نور محمد کهگدای سر منشی ، معین های وزارت صحیه و داخله درین سفر شرف معیت ذات شاهانه را داشتند اعلیحضرت معظم همایونی ساعت ۴ و ۴۰ دقیقه بعد از ظهر روز سه شنبه ۱۱ اسد مع الخیر بمرکز بهسود موصلت کردند .

ذات شاهانه بمردم بهسود گفتند خاطرات نیکی از فعالیت های مردم شما در ساحات مختلف کشور نزد ما موجود است . استعداد ، زحمت کشی و پشتکار

اعلیحضرت معظم همایونی برای سفرته یوزده ساعت ۹ قبل از ظهر روز ۱۱ اسد عازم صفحات مرکزی کشور گردیدند . درین سفر ذات شهربازی ولایات میدان بامیان و غور را مورد بازدید شاهانه قرار دادند .

پوهاند دوکتور محمد عثمان انوری وزیر معارف ، پوهاند دوکتور عبدالحکیم ضیایی وزیر پلان دگرم الزکاکان حرب سردار عبدالولی ستر درستیز قوای مرکز ، بعضی از وکلای ولسی جرگه وسناتوران

راه انكشاف و اعتلاي کشور خویش بصورت مثبت سپم بگیریډ. ښاغلی شریفی وکیل جا غوری در ولسی جرگه که در این مسافرت شرف معیت شاهانه را دارند به اجازه ذات شاهانه عرایض خود را چنین ایراد کرد .

اعلیحضرتا ، شهريارا !
قیافه های فرزندان فداکار شما از احساسات و شادماني مملو و مالا مال مشاهده میشود . کوه ، دشت ، بیابان و طبیعت این محیط به خود می بالد و می نازد که امروز افتخار آنرا حاصل کرده که اعلیحضرت معظم همایونی پادشاه بزرگ شان به اینجا تشریف آورده اند .

اعلیحضرتا ، این مردم باین خاک و برژیم شاهی مشروطه چنان علاقه آهنین و شوق فولادین دارند که مزید بر آن متصور نیست .

ښاغلی شریفی متذکر گردید که مردم هزاره ماننډهمیشه تا آخرین رمق حیات به شاه دوستی خویش مستحکم و وفادار خواهند بود .

ذات شاهانه در حالیکه نهره های زنده پادشاه بلند بود با احساسات گرم مردم به اقامتگاه شاهی تشریف فرما گردیدند .

از حصه اول بهسود تا مرکز بهسود در خط سیر ذات ملوکانه بتعداد زیادی از مردان و زنان و دختران صف بسته و موکب شاهانه را با نثار گل و صدا های خوش آمدید استقبال می نمودند .

ذات شهریاری در هر قسمت از موتریاده شد رعایای و فاشعار شان را مورد لطف و تفقد شاهانه قرار دادند .

مردم شما مورد توجه و اطمینان ما قرار داشته است .

ذات شاهانه قبل از مواصلت به مرکز بهسود از طرف دوسده نفر سوار کار در کوتل ناور قادر استقبال گردیدند .

سوار کاران موکب شاهانه راتا مرکز بهسود بفاصله دو کیلوسو متر بدرقه کردند .

اعلیحضرت معظم همایونی حین مواصلت بمرکز بهسود از طرف اهالی بانعره های زنده پادشاه ، نثار گل و اتن های ملی استقبال گردیدند .

ذات شاهانه رعایای وفا شعار شان را مخاطب قرار داده فرمودند :

مسرت داریم که فرصت دست داد شما را از نزدیک به بینیم .

ذات ملوکانه متذکر گردیدند موضوع انکشاف هزاره جات از سالهاست که طرف توجه حکومت وقت بوده و در زمینه مطالعات

مقدماتی نیز ضرورت گرفته است . خوشبختانه فرصت آن فرا رسیده

است که نتایج يك قسمت این مطالعات با تحولات بزرگ کشور

بتناسی از روحیه قانون اساسی و به اساس خط مشی حکومت شما

به محل تطبیق گذاشته شود .

اعلیحضرت معظم همایونی

فرمودند : آرامی و سعادت شما

همیشه آرزوی ماست حکومت

انکشاف مناطق شما را درساحات

مختلف حیاتی در طرح پلان پنجساله

سوم انکشافی گنجانیده است .

توقع داریم قسمتی از نیازمندی

های شما با تطبیق آن بر آورد

شود . ذات شهریاری فرمودند :

توصیه ما به شما این است که

دست اتحاد و همکاری بهم داده در

امروز با تشریف فرمایی ذات
ملوکانه بزرگترین افتخار نصیب
مردم بهسود می‌گردد.

درین سفر ذات شاهانه هزاران
نفر از باشندگان مناطق کوتاه‌عشر
و مرکز ولایت میدان‌جلریز، تکانه‌علیا

وسفلی، سر چشمه و سایر قراء
که در کنار سړک واقع‌اند اعم از
پیر و جوان، طلاب معارف کنار سړک
صف بسته بانثار گل و صداهای
زنده باد شاه، پادشاه ملت پرور
شانرا استقبال می نمودند.

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت
یک بعد از ظهر همان روز در
حالیکه از طرف ملت وفا شعار
شاهانه به گرمی استقبال گردیدند
به حصه اول بهسود ذریعه مو تر
مواصلت نمودند.

بعین مواصلت ذات شهر یاری
نمای محمد اسمعیل مبلغ وکیل
حصه اول بهسود در ولسی جرگه از
طرف مردم آنجا ورود اعلیحضرت
معظم همایونی را خیر مقدم گفته
اظہار داشت:

یک منظره از مراسم پذیرا ئی اعلیحضرت معظم همایونی در صفحات مرکزی کشو

از بهسود تا بامیان در عرض راه ذات شهر یاری در هر قسمت از موټر پیاده شده و رعایای شاهانه را مورد تفقد و الطاف شاهانه قرار میدادند .

اعلیحضرت معظم همایونی عده معاریف از مرکز ولایت بامیان را در اقامتگاه شاهانه بحضور شان پذیرفتند .

ذات شهریاری فرمودند : درین فرصت که یک باز دیده از مناطق مرکزی کشور را در پیشرو داریم مسرت داریم که یک بار دیگر از منطقه زیبا و باستانی بامیان دیدن می کنیم .

ذات شهریاری تذکر دادند استقلال پر خرات امروز شما خاطرات نهایت خوشی را که همواره از مردم شما داریم تجدید میکند . دولت بتأسی از قانون اساسی و در پرتو خط مشی حکومت از یکطرف در بعضی ساحات مانند معارف ، صحت ، انکشاف دهات ، بهسود زراعت و ترویج حرفه های محلی انکشاف متوازن را در نظر دارد و از جانب دیگر مطابق به خصوصیات هر منطقه انکشاف مربوط به آنرا موقع میدهد تا بدین وسایل سطح زندگی مردم هر منطقه بسوی ممکنه راه اعتلا را بییاید .

اعلیحضرت معظم همایونی اظهار کردند : به اساس این روحیه بامیان بر علاوه سهمی که از راه انکشاف متوازن به آن میرسد سهمی را نیز از لحاظ یک پروژه انکشافی نمونه در راه توسعه توریسم و جلب سیاحین از اطراف واکثاف جهان ایجاب می کند .

ذات شهریاری در هر قسمت رعایای وفا شعار شانرا مورد تفقد و لطف شاهانه قرار میدادند .

اعلیحضرت معظم همایونی در اثنای توقف مختصر شان در جلریز مردم را بکار وجدیت در راه عمران کشور توصیه فرمودند .
اعلیحضرت معظم همایونی طعام چاشت را در کنار دریاچه حصه اول بهسود بامعاریف آنجا صرف کردند .

در عرض راه اهالی و طلاب معارف با اجرای اتن های ملی خواندن ترانه ها و قرائت اشعار استقبالیه از ذات شاهانه پذیرایی باحرارتی نمودند .

در ولایت بامیان

اعلیحضرت معظم همایونی بعد از بازدید بهسود تشریف فرمای ولایت بامیان شدند .

هزاران نفر از طلاب معارف و اهالی بامیان در تپه چونی که از بامیان واقع است بانثار گل صدا های زنده بادشاه و پاینده باد افغانستان باحرارت از ذات ملوکانه پذیرائی کردند .

ذات شاهانه در راه عزیمت بمرکز بامیان ساعت یازده و نیم قبل از ظهر به کالو مواصلت نموده و باشندگان آنجا اعم از زن و مرد به گرمی از موکب همایونی استقبال کردند .

اعلیحضرت معظم همایونی طعام چاشت را با معاریف علاقه داری شیر در کنار دریاچه کالو صرف نمودند .

هم چنان ذات ملوکانه در عرض راه از فراز کوتل حاجی گلک ساحه معدن حاجی گلک را مورد بازدید شاهانه قرار دادند .

اعلیٰ حضرت معظم همایونی فرمودند: بر علاوه پلان های طویل المدتی که از طریق احداث شاهراه بین المللی تحت مطالعه قرار دارد بامیان با دیگر نقاط کشور در ظرف دو سال آینده از راه احداث یک میدان طیاره که برای پرواز طیارات کوچک قابل استفاده می باشد وصل خواهد گردید. که درین صورت فاصله بامیان کوتاه تر خواهد شد.

البته این آرزوها وقتی بصورت مناسب تحقق خواهد یافت که مردم بپاک حکومت ملی شان از دل و جان همکاری نمایند.

وکیل محمد نسیم بحضور شاهانه اطمینان داد که مردم شاه دوست بامیان در برابر اوامر اعلیٰ حضرت همایونی از هرگونه فداکاری ایثار جان و مال دریغ نمی نمایند.

حینیکه اعلیٰ حضرت معظم همایونی از طرف اهالی ولایت بامیان با گرم جوشی استقبال گردیدند.

این مسافرت ما نه تنها به مقصد دیدن شما که از آرزوهای دیرین ما بود می باشد بلکه در ضمن این مسافرت اراده ما این است تا به مشکلات و نیازمندی های شما از نزدیک آشنا شویم .

ذات ملوکانه فرمودند ازین جهت است که بعضی از نمایندگان حکومت و وکلای شمارادر شوری درین سفر باخود همراه داریم تا با تماس نزدیک با شما و شنیدن مشکلات و نیازمندیهای شما، بهتر وارسی شده بتوانند. ذات ملوکانه اظهار نمودند ما اطمینان داریم که شما مردم زحمت کش صاحب

استعداد هستید و بنا بر این در پلانهای مطروحه حکومت مطابق انکشاف مناطق خود همکاری و پشتیبانی زیاد خواهید نمود تا نتایج مطلوب از آن بدست آید .

اعلیحضرت معظم هیایونی درین احساسات شاه دوستی اهالی یکاولنگ بمرکز یکاولنگ موصلت فرمودند **معارف، متعلمان، مامورین، هزاران** نفر از اهالی بدو طرفه جاده صف کشیده و نعره های زنده باد پادشاه، پاینده باد افغانستان را می کشیدند .

یکهده از سواز کاران یکاولنگ از قریه فیروز بهار تا اقامتگاه سلطنتی موکب شهریاری را بدرقه کردند.

ذات شاهانه نزدیک رواق پذیرائی پیاده شده در حالیکه مردم اوراق گل را نثار میکردند از مقابل صفوف مستقبلین عبور فرمودند و فرد فرد را مورد تفقد شاهانه شان قرار میدادند .

چندتن از معارف ولایت بامیان نیز ورود ذات شهریاری را در ولایت بامیان خیرمقدم گفته از آمادگی شان برای خدمت در راه انکشاف کشور بحضور شاهانه اطمینان دادند .

بعد از ظهر روز ۱۲ اسد سر طبیب و دکتوران موظف مرکز ولایت بامیان بحضور ذات شاهانه باریاب گردیدند .

به امر اعلیحضرت معظم هیایونی پوهاند دکتور محمد عثمان انوری وزیر معارف عمارت شفاخانه شانزده بستری بامیان را عصر روز ۱۲ اسد افتتاح کرد .

اعلیحضرت معظم هیایونی عصر روز چارشنبه ۱۲- اسد از آثار تاریخی مهم بامیان دیدن کردند. به هدایت اعلیحضرت معظم هیایونی نمایندگان حکومت با معارف ولایت بامیان در اطراف خواسته ها و مشکلات مردم ویلان پنجساله سوم که روی دست دولت می باشد تبادل افکار نمودند .

اعلیحضرت معظم هیایونی ساعت ۹ قبل از ظهر روز ۱۳ اسد عازم بند امیر شدند و طعام چاشت را در بند امیر صرف نمودند و شب را در یکاولنگ استراحت داشتند

اعلیحضرت معظم هیایونی حین موصلت در یکاولنگ عده کثیری از رعایای و فاشعار شانرا مخاطب قرار داده فرمودند: دیدن از مناطق زیبای ولایت مرکزی در این سه روز باعث مسرت زیاد ما گردید. ما در هر جا و هر قسمت این ولایت با استقبال گرم و ابراز احساسات شما مواجه گردیدیم.

راه آرامي ما و شما ايتر كړدند
خلف الصدق آن شاه شهيد يعني
اعليحضرت همايوني نيز شب و
روز در فكر آرامي و آسودگي ما
و شماست چنانچه وقتاً فوقتاً
نتايج ايند همه غمخواري ها را مي
بينيم .

پيداغلي سيد حسن ، مقام شاه ران
نظر اسلام شرح داده و آمادگي
تمام مردم يكاوونك را در برابر
اوامر ذات شهرياري براي رفاه
مردم و ترقي افغانستان اظهار
داشت .

ذات شهرياري قبل از آنكه اقامتگاه
شاهانه را در باميان بقصد بند

بعد از آنكه ارشادات قيمتدار
شاهانه پايان يافت چند تن از
موسحيان قوم ورود پادشاه معظم
شانرا در مسكن و ديارشان خير
مقدم گفتند .

پيداغلي سيد محمد حسن طي
معروضه گفت خداوند عالم پادشاه
عادل را در مرتبه ستوم قرار داده
يعني اطيعوا الله و اطيعوا لر رسول
واولي الامر منكم

وي علاوه كړد ماورود پادشا ه
عادل خود را بحيث عيد كبير
استقبال مي كنيم موصوف خطاب
بمردم گفت هماغطور بكه اعليحضرت
سعيد شهيد (رح) حيات شانرا در

موقعيکه اعليحضرت معظم همايو ني به عرايض اهالي گوش مي دهند

امیر ترک بگویند معلمین و منسوبین
معارف بامیان را بحضور شاهانه
پذیرفته و آنها را مورد الطاف
شهریاری قرار دادند .

شیدان که از طرف هزاران نفر زن
و مرد با حرارت استقبال گردیدند
توقف مختصر نموده و با مردم از
نزدیک ملاقات فرمودند .

اعلیحضرت معظم همایونی آنها
را در راه انجام وظیفه سنگینی
که بدوش دارند نصایح سودمند
و جامع فرمودند .

همچنین عده کثیر مردم در شیر تو
قرغنه تو، خم خشک، خم نیل، فیروز
بهارو سایر قراء با هله و شادمانی
و نثار گل از اعلیحضرت معظم

ذات شاهانه بعد از شفاخانه
جدید التاسیس بامیان نیز دیدن
فرمودند که در هر قسمت از طرف
دو کتور حکیمی معین وزارت صحیه

همایونی پذیرائی کردند .
ذات ملوکانه آنها را بکار و فعالیت
ورسید مردم بیش از پیش
توصیه فرمودند .

و دو کتور ماهر رئیس پلان آن
وزارت توضیحات عرض می رسید .
موکب شاهانه در بند امیر از

بناغلی منصوری بحضور شاهانه
عرض نمود که انکشاف دهات در
یکاولنگ امسال دو پلان دارد یکی
بشتر ساختن طرز فعالیت و دوم
توسعه پروژه های انکشاف دهات
در دیگر ولایات .

طرف عده کثیر مردم در کنار بند
استقبال گردیدند .
ذات شهریاری نان چاشت را

باعده از معارف یکاولنگ در کنار
بند امیر صرف فرمودند .

کذا وزیر پلان به امر اعلیحضرت
معظم همایونی سنگ تهنات

اعلیحضرت معظم همایونی از مرکز
بامیان تا بند امیر و از آنجا تا
یکاولنگ در هر قسمت از طرف

شفاخانه بیست بستر را در
یکاولنگ گذاشت .
اعلیحضرت معظم همایونی ساعت

باشندگان قراء و قضبات عرض
راه اعم از سرد و زن با حرارت
پذیرائی می شدند .

۲ بعد از ظهر روز ۱۴ اسد
به ولسوالی پنجاب مواصلت فرمودند
و از طرف هزار ها نفر از اهالی

اعلیحضرت معظم همایونی در هر
قسمت از موثر پیاده شده مستقبلین

پنج آب و و رس با حرارت و گرم
جوشی فوق العاده پذیرائی شدند .

ذات شهر یاری صبح روز ۱۳ اسد
از یکاولنگ به عزم پنجاب حرکت
نمودند و در عرض راه مردمانی را

رامورد نوازش شاهانه قرار می
دادند .
ذات ملوکانه در محل موسوم به

که در قراء شاتو ، غرغری دهن هلهله و شادمانی در فضا هر
کولی ، قلعه چل ، اشوربیک ، لحظه طنین انداز گردیده به این
دیو خانه ، چشمه قل ، دهن سبز صورت احساسات شاه دوستی
تولک قلعه غلام بیک و دهن تگو خود را اظهار مینمودند .
برگ اعم از مرد وزن صف بسته بمجردیکه موکب شاهانه نزدیک
وانتظار موکب شهریاری را می رواقهای پذیرائی میگردید مستقبلین
کشیدند مورد نوازش قرار داده از یکی از دیگر سبقت می جستند تا
نزدیک با ایشان احوال پرسمی زود تر دیده به دیده شاه محبوب
فرمودند .

شان روشن سازند .

چنینکه ذات شهریاری ساعت ده
و نیم قبل از ظهر روز ۱۴ اسد
در حصه غرغری تشریف فرما شدند
غریو شادمانی از هر سو بلند
گردیده جوانان با اتن های ملی
و مردان با رقص های محلی از
پادشاه بزرگ شان استقبال کردند
ذات شهریاری هر یک از رعایای
و فاشعار شا را با لطف خاصی که
دارند مورد تفقد قرار دادند .

موکب شاهانه از حصه غرغری
تاکمپ شاهی که در چمن غرغری
افراشته شده بود از طرف چهارصد
سوار بدرقه گردید .

اعلی حضرت معظم همایونی قبل از آنکه
نان چاشت را با معاریف اقوام
هزاره و کوچی بشمول مردان و
زنان صرف فرمایند بزرگان اقوام
مذکور را جدا جدا بحضور شاهانه

بار داده طی نصایح سپودمندی آنان

همچنین در قسمت اخیر چمن
غرغری اقوام تغز ، موسی خیل ،
علی دین خیل خضر خیل ، آقا خیل
و حسین خیل کوچی را مورد
نوازش شاهانه قرار داده به زیر
سایه بانیکه افراشته بودند با
معاریف اقوام مذکور از نزدیک
ملاقات کردند .

ذات شهر یاری حین مواصلت
در پشته غرغری از طرف عده
کثیری از اقوام کوچی و هزاره
استقبال گردیده پادشاه بزرگ
شانرا بانثار گل اتن های ملی و
رقص های محلی پذیرائی نمودند .

از یکا و لنگ تا مرکز پنج آب در
هر قسمت رواقهای پذیرائی نصب
گردیده و با بیرق های شاهی و
ملی تزئین یافته بود .
جوش احساسات از چهره های

مستقبلین نمایان بود .

- را به اتفاق و اتحاد بیشتر برادری و برابری سعی و عمل در ارتقا و شانرا مخاطب قرار داده فرمودند: ذات شاهانه رعایای وفاشعا ر
- پیشرفت زندگی شان هدایت از مسافرت مسرت بخشی که نرمودند . پیش گرفتہ ایم چهار روز میگذرد
- اعلیحضرت همایونی مخصوصاً و هر روز آن برای ما فرصت مزیدی استحکام و وحدت ملی را بزرگترین میدهد تا فرزندان این منطقه را
- ضامن رفاه و سعادت قوم خواندند. از نزدیک دیدن نمائیم و از ابراز
- مقابلتاً اهالی پنج آب به یک صدا احساسات نهایت گرم شان محفوظ گردیم . بحضور ذات ملوکانه اطمینان
- دادند که ایشان با این حقیقت مستشعرند و در راه وحدت ملی
- پویان و در مقابل اوامرو هدایات حکیمانه پادشاه معظم شان که همه به خیر و صلاح خودشان است
- مطیع و فرمانبردار می باشند . اعلیحضرت معظم همایونی بعد از صرف نان چاشت با معارف قوم
- جماعت ۳ بعد از ظهر در بین احساسات شاه دوستی اهالی و لسوالی های پنجاب به غور مواصلت نمودند.
- والی های غور و ارزگان برای پذیرائی اعلیحضرت معظم همایونی در پنج آب حضور یافته و به پیشگاه
- اعلیحضرت همایونی باریاب گردیدند .
- اعلیحضرت معظم همایونی در بین هلهله ها و شادمانی مردم در کمپی
- که در تپه بلندی واقع شده نزول اجلا فرمودند .
- نموده بود آشنایی بهتر حاصل نماییم بهمین منظور چند تن از اعضای حکومت و وکلای شما در
- پارلمان که درین مسافرت با ما همراه هستند مشغول مطالعات بیشتر بر روی این پروبلم ها
- گردیده اند . تا پروژه های را که به اساس خط مشی حکومت جدید
- برای بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی این منطقه در حال حاضر و در پلان پنجساله سوم کشور
- گنجانیده شده است هم آهنگ سازد.

اعلیٰ حضرت معظم همایونی فرمودند ما توقع داریم پر يك جلسه دوستانه نماینده های شما با ایشان تعاطی و تبادل افکار نموده و از مشکلات خود با ایشان مذاکره نماییم.

همچنین بناغلی وکیل محمد اکبر و وکیل محمد سرور در ولسی جرگه از طرف اهالی پنجاب و ورس ورود ذات شهریاری را خیر مقدم گفته و قیوم ذات ملوکانه را نعمت بزرگی خوانده آمادگی مردم را در برابر اوامر پادشاه بزرگ شان به سهم

بعد از ارشاد ذات ملوکانه پوهاند دوكتور انوری و زیر معارف پوهاند دوكتور ضیایی وزیر پلان و دوكتور حکیمی معین وزارت صحیه بحیث نمایندگان حکومت راجع به

موقعیکه اعلیٰ حضرت معظم همایونی با کمال حرارت و گرم جوشی از طرف مردم هزاره جات استقبال گردیدند.

بلند جوی و سیاه دره هزاران نفر
مرد و زن از اعلیحضرت معظم
همایونی پذیرائی کردند .

درین قریه هائیز ذات شاهانه از
موتر پیاده شده و از نزدیک مردم
را مورد نوازش شاهانه شان قرار
دادند .

در مرکز ولسوالی دایکندی
ښاغلی روشن دل وردک والی
ارزگان و ښاغلی محمد اکبر وکیل
دایکندی درولسی جرگه وروذات
شاهانه را در دایکندی خیر مقدم
گفتند .

ښاغلی روشن دل طی پیا نیه خود
استعداد و ذکاوت اهالی ولایت
ارزگان را ستوده و از آمادگی شان
در پیشبرد پلان های انکشافی دولت
که به منفعت مردم روی دست گرفته
شده بحضور ذات شاهانه اطمینان

ښاغلی محمد اکبر وکیل دایکندی طی
معروضه گفت : میروم دایکندی
افتخار دارند که شاه دیموکرات
خویش را در مسقط الرأس خویش
استقبال می کنند الطاف و نوازش
شهریاری برای سعادت و رفاه
ملت و فاشعار شان کیفیت خاصی
دارد که نمیتوان آنرا در چوکات
الفاظ و کلمات ادا کرد .

وکیل دایکندی گفت : بوکالت
از اهالی بحضور شاهانه اطمینان
میدهم که در پیشبرد مرام های
دولت مطابق ارشادات و رهنمایی
های حکیمانه ذات همایونی و در
سایه وثیقه ملی از اراده شهریاری
نشئت کرده حاضر و آماده هستیم
و با هرگونه ارتجاع مجادله می
کنیم .

اعلیحضرت معظم همایونی در
برابر عده کثیری از رعایای
و فاشعارشان ارشاد فرمودند :

گیری در پلان های حکومت اظهار
نکردند .

همچنان در یک جرگه ایکه به امر
حضور ملوکانه بین نمایندگان
حکومت و کلا و معاریف پنج آب ،
ورس و یکاولنگ در پنج آب صورت
گرفت نمایندگان حکومت راجع به
پلان های انکشافی سوم و اساسات
خط مشی حکومت ښاغلی محمد
هاشم میوندوال به آنها تشریحات
دادند .

بعد از ختم جرگه فلمهای
مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی
در جمهوری عربی متحد و ایالات
متحد امریکا نمایش داده شد .
معاریف پنج آب و وروس و یزرگان
قوم کوچی نان شب را در میز
سلطنتی بحضور شاهانه صرف
کردند .

اعلیحضرت معظم همایونی از
نیزه زدن و نشان زدن از روی
اسپ که از طرف عده جوانان قوم
عیسی خیل احمدزی اجرا شد
دیدن فرمودند .

ذات شهریاری آنها را به عشق و
ممارست مزید تشویق فرموده
گفتند توجه شود تا این سپورت
های باستانی از بین نرود دو باره
احیا گردد .

معاریف پنج آب و ورس از
اعلیحضرت معظم همایونی
پادشاه رعیت پرور شاق باحرارت
استقبال کردند .

ذات شهریاری در هر قسمت از
موتر پیاده شده و بارعایای شان
احوال پرسسی می فرمودند .

همچنین در قریه های مربوط
ولسوالی دایکندی ، سرخیل ،
قوچنی ، دهس گردش ، شیخ میران

مسرت داریم که بعد از یک مسافرت شش روزه در ولایات مرکزی کشور امروز به ولایت زیبا و باستانی شما مواصلت می کنیم و این یک آرزوی بود که چهار سال قبل به آن پرداختیم و اقلیم آن زمان و سیلاب های شدید راههای این ولایت را مسدود نموده و در آن زمان ما را مجبور ساخت از دروازه غور برگردیم.

ذات شاهانه فرمودند: امروز ممنونیم که با وجود محدودیت وقت از یک قسمت این سرزمین باستانی و از مردم با احساسات شان که استقبال پر حرارت و باشکوه امروز شان شاهد آن است دیدن می کنیم و همچنان فرصت خواهم یافت که از یک قسمت پروبلم ها که همواره جلب توجه ما و حکومت های افغانستان را نموده آشنائی بهتری حاصل نماییم.

«علیه حضرت معظم همایونی ساعت ۶ و ۳۰ دقیقه بعد از ظهر ۱۶ اسد در میان هلهله و شادمانی مردم لعل و سر جنگل و قصبیات دور و نزدیک آن بصورت بسی سابقه استقبال گردیدند. موکب ذات شهربازی از پشته سیاه چشمه تا نزدیک کمپ شاهای از طرف تقریباً دو هزار سوار صداهای زنده باد موضع خشک آب تا نزدیک کمپ شاهانه در نزدیک اقامتگاه مواصلت نمود بیش از ۲۰ هزار نفر اعم از زن و مرد و شاگردان معارف برای استقبال یکی از دیگر سبقت می کردند.

نماینده باختر علاوه میکند که هجوم مردم برای دیدن پادشاه شان به حدی بود که مسافت نیم کیلو

متر به طرف چهل دقیقه به مشکل طی شده توانست.

علیه حضرت معظم همایونی به کمپ شاهای تشریف فرما گردیدند اطراف کمپ تمام جاده ها با بیرق های ملی و شاهای مزین شده بود و بام های عمارات توسط مردم اشغال شده بود و با غریو و شادمانی مسلسل و کف زدنهای ممتد ذات ملوکانه را استقبال می کردند.

در اینجا بناغلی عبدالواحد منصوری والی غور و رودا علیه حضرت معظم همایونی را خیر مقدم گفته افزود که امروز را میتوان برای ولایت غور یک روز تاریخی حساب کرد.

بعد از آن حاجی سید محمد اکبر وکیل لعل و سر جنگل درولسی جرگه به وکالت از اهالی مقدم ذات شهربازی را در مسکن و دیار شان مبارک و میمون خوانده به عرض رسانید امروز در قلوب اهالی این سرزمین خوشی و مسرت موج میزند زیرا که قدوم شاه در یک سرزمین برکت و فلاح بار می آورد ما یقین کامل داریم که دیدار شاه بسیاری از درد های ما را درمان میکند.

وکیل لعل و سر جنگل بیانیه خود را به این بیت:

بخلقی که نیکی پسندد خدای

دهد خسرو عادل نیک رای
ختم نمود.

همچنان بناغلی مشعل سنا تور ولایت غور بعد از ادای خیر مقدم گفت ورود پادشاه محبوب ما چنان مردم ولایت غور را همقرین سعادت

فضای اتحاد و حسن نیت باهمدیگر
برای بهبود زندگی خویش مجاهدات
نمایید .

ښاغلی عبدالواحد منصوری والی
غور ، سناتور مشعل وعده از
معاریف غور در تپه چارق کشته
از اعلیحضرت معظم همایونی
استقبال کردند .

بیش از یک هزار سوار در تپه
سیاه چشمه موکب شاهانه را
استقبال نموده و تا کمپ شاهی
بدرقه کردند .

ذات شاهانه در مرکز لعل و سر
جنگل در مقابل صفوف مستقیمین
از موثر پیاده شده و با احساسات
شاه دو سستی ملت و فاشعار شان
مواجه شدند .

اعلیحضرت معظم همایونی با
تفقد خاصی رعایای شانرا مورد
الطاف قرار میدادند از آغاز منطقه
لعل و سر جنگل تا مرکز حکومت
در مناطق کرمان ، خوشنور و سیاه
چشمه هزاران نفر از باشندگان
این مناطق اعم از زن و مرد بانثار
گل اتن های ملی ورقص های محلی
از ورود اعلیحضرت معظم همایونی
استقبال میکردند .

اهالی این منطقه در تپه های
جوار سرک با سنگریزه های سفید
جملات خوش آمدید نسبت ورود
اعلیحضرت معظم همایونی نوشته
بودند .

اعلیحضرت معظم همایونی حین
ورود شان به دایکندی به اهالی
فرمودند :

استقبال گرم و ابراز احساسات
صمیمانه شما با وجودیکه در هنگام
تاریکی شب به منطقه شما مواصلت
ماشده است باعث سرور ما گردیده

و خوشبختی ساخت که نمی توان
با چند جمله آنرا خلاصه و تعریف
کرد قتل شامخ غور مهده سلاطین
نامدار افغانستان بود امروز افتخار
دارد که از پادشاه بزرگ چون
ذات همایونی استقبال میکند .
اعلیحضرتا... اهالی غور سروجان
ومال خویش را بقدم شاه مثل
شما که به کشور دلپای رعایای
شاهانه حکمفرمایی دارید نثار می
کنند .

سناتور مشعل بیانیه خود را با
این بیت که :

مانقد جان خویش نثار تومی کنیم
چون نیست جنس بهتر ازین دردگان ما
ختم کرد .

در موقع ایراد اینهمه بیانات
هزاران نفر بصورت ممتد کف می
زدند و زند باد اعلیحضرت همایونی
می گفتند .

ذات همایونی به نمایندگان حکومت
و شوری که شرف معیت شانرا درین
سفر دارند هدایت دادند تا در
چغچران که مرکز ولایت غور است
بامعاریف و بزرگان قوم ضمن
صحبت دوستانه با تبادل افکار از
مشکلات و نیازمندیهای آنها مطلع
گردیده و مقابلتاً از پروگرام های
انکشافی در ساحه معارف امور
صحی زراعت مخصوصا انکشاف
دهات که حکومت برای این منطقه
پیش بینی نموده است آنها را
مستحضر گردانند .

ذات شهریاری اظهار امید فرمودند
که زحمت کشی و همکاری مردم
در تطبیق پروگرام های انکشافی
مؤثر خواهد بود .

اعلیحضرت معظم همایونی مردم
را توصیه فرمودند تا در یک

در عرض راه عدة کثیری از مردم در قریه های نرگس گو در گنداب خوردك تخته ، اغذرات ، تربعلاقه ، سنگین مربوط ولایت بامیان از مو صیغ خشك آب تانزدیک کمپ شاهي بفاصله سه کیلو متر پنجصد سوار موکب شا هانه را با نعره های زنده باد شاه و مترقي باد افغانستان بدرقه کردند . طبق ارشادات حضور ملو کانه جلسه بین معاریف و بزرگان ولسوالی دایکندی با نمایندگان حکومت و بعضی از وکلای محل دایر گردید که در آن راجع به مسایل انکشاف منطقه مذاکره صورت گرفت اعلیحضرت معظم همایونی روز ۱۷ اسد به اهالی دولت یار ولایت غورگفتند : امروز به يك دوره نوین زندگی خویش قدم گذاشته ایم با وجود مشکلات مادی و علم و سایل و پیرسونی تخیلی که از محرومیت های قرون گذشته نشئت کرده است کشور ما در حرکت افتاده پیش میرود .

ذات شهریاری از پذیرائی بر حرارت مردم دولت یا راضیبار تشکر نموده فرمودند این دومین روزیست که از ولایت باستانی غور دیدن می نمائیم .

اسم این ولایت بسی خطرات پر افتخار گذشته را یاد میدهد . ذات ملو کانه در مورد تحولات کشور گفتند مساعی خستگی ناپذیر مردم افغانستان فرصت يك تحول جدید را در افغانستان به وجود آورد در پرتو همین تحول اینك در هر ساحه دور افتاده کشور برای رفاه مردم و بوجود آوردن زندگانی بهترشان حتی المقدور

امروز در اثنای گذشتن از کوتل های صعب العبور این منطقه مساعی شما مردم زحمتکش را که با گرفتن سهم بزرگ در اعمار این جاده بر خود هموار نموده اید تقدیر نمودیم .

اعلیحضرت معظم همایونی فرمودند : ما یقین داریم این مساعی شما بیجا نبوده بلکه احداث این سړك ها در انکشاف این منطقه از حالا مورد استفاده کامل قرار گرفته است .

ذات شاهانه علاوه کردند : توقف امشب ما در دایکندی و ملاقات نزدیک با مردمان این منطقه موجب مسرت مزید ما خواهد بود و یادگار نیکی ازین سفر نزد ما باقی خواهد ماند .

اعلیحضرت معظم همایونی فرمودند : نمایندگان حکومت و شتوری که درین سفر با ما همراه هستند فرصت خواهند یافت در ضمن ملاقات دوستانه و تبادل افکار بر مشکلات و نیازمند یهای شما بررسی نموده و از پلان های انکشافی دولت در راه بهبود احوال مردم شما با شما صحبت نمایند .

اعلیحضرت معظم همایونی در موقع ورودشان بمرکز ولسوالی دایکندی در پرتو چراغ های گاز از طرف عدة کثیری از مردان و زنان آنجا با حرارت استقبال شدند . اعلیحضرت معظم همایونی نایب جاشت را با معاریف دایکندی در قریه اشتراکی صرف فرمودند .

ذات شهریاری صبح روز پانزده اسد در بین احساسات بسیار گرم مردم پنج آب ، ورپس و شهرستان ولسوالی دایکندی مواصلت فرمودند .

می کشیدند و قتیکه مو کبید شهر یاری به هر قسمت میرسید از طرف دسته های سوار کاران و اهالی با گرم جوشی استقبال می گردیدند .

مردم با شادمانی و نعره های زنده بادشاه پاینده باد افغانستان موکب شاهانه را بدوقه میگردند .

اعلیحضرت همایونی در مقابل رعایای وفا شعارشان از مو ترپاده شد ، فاصله قزارگاه شاهی را که نیم کیلو متر بود در حالیکه مردم بانثار گل و اتن های ملی و سرود های محلی مخصوص ایماقی و فیروز کوهی از اعلیحضرت معظم همایونی پذیرائی میکردند طی کردند .

ذات شاهانه در بین جوش احساسات مردم به کمپ شاهی نزول اجلال فرمودند .

ذات شهریاری بزرگان قوم را بحضور شان پذیرفته و فرد، فرد، شمان، اموردنوازش و الطاف شاهانه قرار دادند . یکی از معارف دولت یا ر مقدم شاهانه را گرامی خوانده گفت : تشریف آوری اعلیحضرت معظم همایونی بر افتخارات مردم این دیار افزود .

وی پلان های عام المنفعه حکومت ملی را که تحت ارشادات قیمندار ذات شاهانه رویدست گرفته شده استقبال کرده و آمادگی مردم را برای سهم گیری در این پلان ها بحضور شاهانه وعده داد .

همچنان یک تن از شاه گردان معارف شعری را که به استقبال ورود ذات شاهانه سروده شده بود قرائت کرد .

اعلیحضرت معظم همایونی بعد از ظهر روز ۱۷ اسد نقشه شهر جدید

صرف مجاهدت میشود . تا یک آینده مرفه و مطمئن برای همه فراهم آید .

اعلیحضرت همایونی علاوه کردند اگر چه به پروبلم ها و مشکلات شملقبل برین هم آشنایی داریم و حکومت سابق نیز درین مورد یک مقدار کار نمودم بودند اما هدف مسافرت ما در این نقطه این است تا با شما از نزدیک در تماس شویم زیرا به عقیده ما اینگونه تماس ها مفید و تمربخش است .

اعلیحضرت معظم همایونی فرمودند دیشب یک تعداد از معارف ولایت شما در لعل و سر جنگل با بعضی از اراکین حکومت و شوری که به معیت ما آمده اند تماس گرفته و تبادل افکار نمودند البته این صحبت و تماسها به یک پیمانۀ بزرگتر در مرکز ولایت شما چچران ادامه خواهد یافت .

ذات شاهانه در اخیر ارشادات شان یک بار دیگر از استقبال گرم رعایای وفاشعارشان اظهار خرسندی فرمودند .

ارشادات قیمندار ذات شاهانه با کف زدن ها و استقبال گرم اهالی و معارف مواجه گردیده و همه اطاعت در برابر اوامر پادشاه بزرگ شان و همکاری با حکومت را وعده دادند .

اعلیحضرت معظم همایونی ساعت یازده و نیم قبل از ظهر روز ۱۷ اسد از لعل و سر جنگل به قریه دولت یار مواصلت فرمودند .

در عرض راه لعل و سر جنگل و قریه دولت یار اهالی قریه های چکه قلنک ، قزل، گرم آب، بابی و صری انتظار موکب همایونی را

د رة کمنج که از شهر ک شصت و سه کیلومتر فاصله دارد استراحت داشتند.

عصر ۱۸-اسد ورود ذات شاهانه به کمنج اهالی و طلاب معارف انجا موکب اعلیحضرت معظم همایونی را خیر مقدم گفتند. وهم در عرض راه شهر ک تا کمنج اهالی قریه ها و دهات به گرمجوشی از ذات شهریاری استقبال کردند. اعلیحضرت معظم همایونی در هر قسمت رعایای وفاشعار شانرا مورد تفقد و الطاف شان قرار میدادند.

همچنان به تاریخ ۲۰-اسد ذات ملو کانه از منار جام که از اقامتگاه شاهانه بیست کیلومتر فاصله داشت دیدن نمودند منار جام هفتصد سال قبل دردوره سلاطین غور قبل از قطب مناردهلی اعمار شده است. این منار به افتخار فتوحات یکی از پادشاهان عصر ساخته شده بود.

اعلیحضرت معظم همایونی در بین احساسات شاه دوستی اهالی ولسوالی تولک ساعت شش و نیم بعد از ظهر ۲۰-اسد مع الخیر به انجا مواصلت فرمودند. ذات شهریاری شب ۲۰-اسد در تولک استراحت داشتند.

نماینده باختر علاوه میکند هزاران نفر از باشندگان قریه هادر عرض راه جام و تولک که از هم یکصد و بیست کیلو متر فاصله دارند پادشاه محبوب شانرا با حرارت استقبال کردند. ذات شاهانه در قریه های عقاب خانه، پشت چارراه استراوا و کشکر

ولایت غور را دیدن فرموده و بعداً ذریعه هیلکویتر ساحه را که در آن شهر جدیداً اعمار میشود از فضا مشاهده کرده و نیز از مسابقه بزکشی دیدن نمودند.

وقتیکه اعلیحضرت معظم همایونی به ساعت ۱۲ ظهر روز ۱۷ اسد مع الخیر از دولت یار به چغچران مرکز ولایت غور مواصلت کردند از طرف هزاران نفر با گرمجوشی زاید الوصفی استقبال گردیدند. یک و نیم هزار سوار کار موکب شاهانه را تا مرکز ولایت مشایعت نمودند.

در اناییکه موکب ذات شاهانه از مقابل صفوف مستقبلین عبور می نمودند مردم با نثار گل و صدا های زنده پادشاه بزرگ ما از ذات ملو کانه پذیرایی می نمودند. ذات شهریاری با چهره متبسم و حرکت دست احساسات رعایای وفاشعار شانرا جواب می گفتند. اهالی چغچران در جلو موکب شاهانه اتن های ملی و رقص های محلی رابه همراهی دف و نی اجرا میکردند.

وقتیکه اعلیحضرت معظم همایونی در مقابل کمپ شاهی از مو تر پیاده شدند یکدسته سی نفری متعلمین در حالیکه هر کدام تمثال فرخنده ذات ملو کانه را بدست داشتند ترانه های مهیجی سزودند. به تاریخ ۲۰ اسد اعلیحضرت معظم همایونی به کمنج مواصلت و در آنجا معارف و موسفیدان کمنج با اعلیحضرت معظم همایونی طعام شب را در میز سلطنتی صرف کردند اعلیحضرت معظم همایونی نیز در

بعضي قسمت ها از مو تر پياده
شده رعايای وفا شعار شان را
مورد لطف و تفقد شاهانه قرار
ميدادند .

و در حين زمان ذات ملوکانه
از مينار جام که يادگار فتوحات
سلاطين غور ميباشد ديدن نموده
وراجع به حفظ و ترميم اين شاهکار
معماری هدايت دادند .
بازديد شهر ياری در جام سه
ساعت رادربر گرفت .

ذات ملوکانه ساعت ۹ صبح ۲۰
اسد از دره کمنج بسوی دره
جام حرکت نموده وساعت ده ونيم
صبح به آنجا مواصلت فرمودند .

موکب اعليحضرت معظم همایونی
برای رسيدن به دره جام از کوتل
های صعب العبور گرم آب ، توندک
ويخدان عبور کرد .
بلند ترين اين کوتل ها ۲۹۰۰ متر

از سطح بحر ارتفاع دارد .

ذات شاهانه در عرض راه دره
جام از طرف باشندگان قراء اعم
از زن و مرد به گرمجوشي زايد الوصفی
استقبال گرديدند .

دره جام مسقط الراس مو لا نا
عبدالرحمن جامی بوده ومينارجام
که توسط فيروز کوه، آزاد کوه
وکوه سنگ مينار احاطه گرديده

به قول مردم آنجا هفتاد متر ارتفاع
دارد .

با احساسات گرم ملت وفا شعار
شان مواجه گرديدند .

نسبت ورود اعليحضرت معظم
همایونی درين قريه ها دروازه های
دولتی ساخته شده بود .

در چهار كيلو متری مرکز ولسوالی
تولک در حدود يك ونهم هزار سوار
کار در دوجناح جاده صف بسته و
انتظار ورود موکب شاهانه را می

کشيدند وقتی که موکب ذات شهر
یاری بانجا مواصلت نمود سوار
کاران با هيله وشادمانی ونعره

های زنده بادشاه از ورود اعليحضرت
معظم همایونی استقبال نموده موکب
شاهانه را تا قرارگاه شاهی بدرقه
نمودند .

ولسوالی تولک با پرچم شاهی و
ملی تزئين یافته بود .

در مرکز ولسوالی تولک هزاران
نفر از باشندگان آنجا بشمول

شاهگردان معارف ورود ذات شهر
یاری را با کف زدن ها وشعارهای

زنده باد شاه، پاينده باد افغانستان
پذيرایی نمودند .

ذات شاهانه در حالیکه به موتر
سرباز سوار بودند از مقابل
صفوف مستقبليين گذشته و در

اعلیحضرت معظم همایونی پسر از ښاغلی میوندوال صدراعظم به معیت
انجام نیک مسافرت دوازه روزه شان بودند در مقابل صفوف مسقبلین
در ولایات مرکزی کشور ساعت ده قرار گرفته و به اینها احوال
وچهل و پنج دقیقه قبل از ظهر بررسی نمودند .

اعلیحضرت همایونی هریک از مسقبلین ازشین دند مع الخیر بکابل مواصلت فرمودند .

موقعیکه ذات شهر یاری از طیاره فرود آمدند ، در نزدیک طیاره از طرف والا حضرت شهزاده احمد شاه رئیس عالی جمعیت افغانی سره میاشت والا حضرت شهزاده محمد نادر ، ښاغلی محمد هاشم میوندوال صدراعظم ، رؤسای مجلسین شورا ، وزیر دربار سلطنتی ، والی کابل و کابل ښاروال استقبال گردیدند .

همچنان و کلای ولایات مرکزی کشور ، جنرال های اردوی شاهانه و مامورین عالیرتبه ملکی نیز غرض استقبال ذات ملوکانه در میدان هوایی کابل حضور بهم رسانیده بودند .

اعلیحضرت معظم همایونی سلام گساود احترام را قبول نموده و آنرا معاینه فرمودند .

بعداً ذات شهر یاری در حالیکه معین های وزارت داخله و صحیه نیز معیت ذات شاهانه راداشتند

ښاغلی میوندوال صدراعظم به معیت شان بودند در مقابل صفوف مسقبلین قرار گرفته و به اینها احوال بررسی نمودند .

اعلیحضرت همایونی هریک از مسقبلین را مورد تفقد شاهانه قرار میدادند . ذات شهر یاری در حوالی ساعت یازده قبل از ظهر میدان هوایی را توسط موتر ترك فرموده و در حالیکه موکب شاهانه از طرف یکدسته موتر سایکل سوران بدرقه میشد جانب ارگ شاهي رهسپار گردیدند نماینده باختر علاوه میکند که در عرض راه از میدان هوایی تا ارگ شاهي اهالی شهر کابل از شهر یار معظم شان با گرم جوشی زاید الوصفی استقبال می نمودند .

ذات ملوکانه در سفر ایشان از ولایات وردک ، بامیان ، غور ارزگان فراه بامربوطات آنها دیدن کرده اند

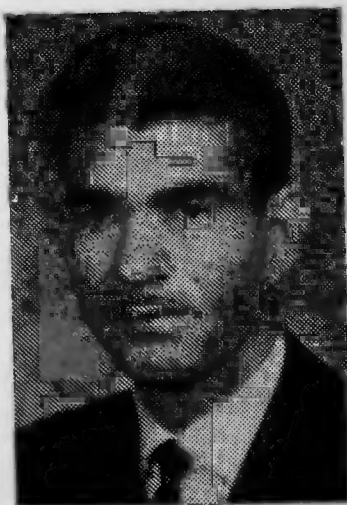
در این سفر پوهاند دوکتور محمد عثمان انوری وزیر معارف پوهاند دوکتور عبدالحکیم ضیایی وزیر پلان معین های وزارت داخله و صحیه نیز معیت ذات شاهانه راداشتند

اعليحضرت معظم همايوني حين ورود در ميدان هوايي کابل با شما غلي
محمد هاشم ميوندوال صدراعظم

بنماغلی محمد یونس حیران مد یر
عمومی تبلیغات که همکار ی
شان با کار کنان دافغانستان کالنی
قابل تذکر ویا ددهانیست .

بنماغلی محمد ابراهیم کند ها ری
رئیس فعال وزحمتکش مطابع دولتی
که در طبع سالنامه ۴۴- ۱۳۴۵
صمیمانه با ماهمکاری نموده اند .

پیغله نسرین محوره دافغانستان ن
کالنی

بنماغلی اطوران شاه «شهبیم» مهتم
فعال وباذوق دافغانستان کالنی

فوتو ها توسط بناغلی محمد اکبرشالیزی مدیر عمومی عکاسی و فلمبرداری
وزارت اطلاعات و کلتور و بنا غلی وفاجو مدیر عکاسی دبا ختر
آژانس تهیه گر دید هاست .

تصحیح

در صفحه ۳۵ نیکوی، نیکوئی، در صفحه
۵۳ اینها ، دین ما ، در صفحه ۵۷
متوازی ، متوازن، در صفحه ۵۹ ارتفاع
ارتقاء ، در صفحه ۶۴ جای، جاه، در
صفحه ۶۸ را ، راه در صفحه ۹۶
سوربی، سروبی ، در صفحه ۱۰۹
بغلان ، کندز ، در صفحه ۱۰۹ حلیم،
حکیم ، و در صفحه ۱۳۹ پولی ، پلیس
خوانده شود .